

အမေရိကန်
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
၏

ဆမုတ် (၃၁) ကျမ်းစာ

ပရိဝါရဘာသာဋီကာ

ပရိဝါရဝါဠိတော်နိဿယ တွဲဖက်ပါသည်။

၁၃၆၂ - ဩသီလ (တတိယအကြိမ်) ၂၀၀၀ - ဒီဇင်ဘာလ

ဓမ္မဉာဏအကျမ်းတော်တို့ဖြင့်
အလှူတို့

ပရိဝါရဘာသာဋီကာ

စောဋ္ဌသ မဟာဝါရ ပညတ္တိဝါရဝတ္ထုနာ

ဝိသုဒ္ဓိပရိဝါရဿ-ကိလေသာတို့မှ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ရဟန္တာ အခြံအရံလည်း ရှိတော်မူထသော၊ ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ-သီလက္ခန္ဓ၊ စသည်အစုံ၊ တရားဂုဏ်ဟူသော အထည်ကိုယ်လည်း ရှိတော်မူထသော၊ [ဓန္ဓသဒ္ဓါ ဂုဏဝါစက၊] (ဘဂဝတော-၏)၊ သာသနေး-ဝိနည်းပရိယတ်၊ သာသနာတော်မြတ်၌၊ ဓန္ဓကာန-မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂ ဓန္ဓကတို့၏၊ အနန္တရာ-အခြားမဲ့ကာလ၌၊ ပရိဝါရေတိ-ပရိဝါရ မည်သော၊ (ပရိဝါရ်မည်သော)၊ ယော (ဝိနယော)-အကြင် ဝိနည်းသည်၊ သင်္ဂဟ-တရားချင်းတူ၊ ပေါင်း၍ယူရာ၊ သံဂါယနာသို့၊ သမာရဋ္ဌော-ကောင်းစွာတက်ရောက် ပြီ၊ တဿ (ဝိနယဿ)-ပရိဝါရ်ခေါ်၊ ထိုပါဠိတော်၏၊ (“အနတ္တာနတ္ထဝတ္ထုနံ” ၌ စပ်)၊ ပုဗ္ဗဂတံ-ရှေး၌ လာပြီးသော၊ (ဥဘတောဝိဘင်း ဓန္ဓကတို့၌ လာပြီးသော)၊ နယံ - ဆုံးဖြတ်နည်းကို၊ (သဒ္ဓါ အဆုံးအဖြတ်၊ အနက် အဆုံးအဖြတ်၊ ဝိနည်း

ဝိနိဝါရ။ ။၆ ပါးသော ဝါရတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် များပြားသော ဝါရရှိသောကြောင့် ပရိဝါရမည်သော ပါဠိတော်ကို ဓန္ဓကဝတ္ထုနာတို့၏ အခြားမဲ့၌ ဖွင့်ပြတော်မူလိုသေး အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ဝိသုဒ္ဓိပရိဝါရဿ” စသော ပဋိညာဉ်ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၌ ဂုဏ်တော်များစွာ ရှိပါသော်လည်း ပရိဝါရဟူသော ပါဠိတော်၏ နာမည်နှင့် လည်းကောင်း၊ ဓန္ဓကတို့၏အခြားမဲ့ဖြစ်သော ကာလဋ္ဌာနနှင့်လည်းကောင်း လိုက်လျော သော ဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းတော်မူလိုသောကြောင့် “ဝိသုဒ္ဓိပရိဝါရဿ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ”ဟု လည်းကောင်း မိန့်သည်။ [ပကတိဟေသာ အာစရိယာနံ၊ ယဒိဒံ အာရမ္ဘာနရူပထောမနာ၊-ဋီကာ။]

ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ။ ။သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဂုဏ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စင်္ကေတဉာဏ်ဂုဏ်အားဖြင့် ၅-ပါးကို “ဓမ္မက္ခန္ဓ-တရားတည်းဟူသောဂုဏ်”ဟု ခေါ်၏။ ထိုဂုဏ်သည်ပင် ဘုရားရှင်၏ အထည်ကိုယ် ဓန္ဓာတော် ဖြစ်သောကြောင့် “ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ”ဟု ဂါရဝပြုသည်။ [သီလက္ခန္ဓ စသည်တို့၏အကျယ်ကို ပါရာစိကတ်ဘာသာဋီကာ ဂန္ဓာရမ္မ သံဃပ္ပဏာမ၌ ပြခဲ့ပြီ။ ဓန္ဓသဒ္ဓါသည် ဂုဏ်အနက်ကိုသာ ဟော၏။ ကျေးဇူး (ဥပကာရ) အနက်ကို မဟော။]

အဆုံးအဖြတ်နည်းကို) ဟိတွာ-ပယ်စွန့်၍၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အနတ္တာနတ္ထဝတ္ထန-မပေါ်လွင်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို၊ (မပေါ်လွင်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို) ကရိဿာမိ-ပြုစီရင်ပေအံ့။

၁။ တတ္ထ-ထိုပရိဝါရ်ပါဠိတော်၌၊ တာဝ-ဝိသစ္စနမု ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ-ညွှန်ပြအပ်သော) ယံ တေန ဘဂဝတာပေ၊ ပညတ္တံတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တာယ-ယံ တေန ဘဂဝတာပေ၊ ပညတ္တံ အစရှိသော နည်းဖြင့်ဖြစ်သော၊ ပုစ္ဆာယ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သင်္ခေပတ္တော-အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း၊ [တစ်ပုဒ်စီ တစ်ပုဒ်စီ မဖွင့်ဘဲ တစ်ဝါကျလုံး ပေါင်းရုံး၍ ဖွင့်အပ်သော အနက်ဖြစ်သောကြောင့် “သင်္ခေပတ္တ”ဟု ဆိုသည်၊] ယော သော ဘဂဝါ-အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည်၊ (ပညပေသိ-၌စပ်) ဝါ-ကို၊ (ယာစိတော-၌စပ်) သာသနာဿ-၏၊ စိရဋ္ဌိတိကတ္ထိ-ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဓမ္မသေနာပတိနာ-တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊ သဒ္ဓမ္မဂါရဝဗဟုမာနဝေဂသမုဿိတံ-သူတော်ကောင်း တရား၌ ရိုသေလေးစားခြင်း၊ များစွာ မြတ်နိုးခြင်းအဟုန်သည် စိုက်ထူအပ်သော၊ အဗ္ဗလီ-လက်အုပ်ကို၊ (လက်အုပ်တည်းဟူသော အလံကို) သိရသ္မိ-ဦးခေါင်းပေါ်၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေ၍၊ ယာစိတော-တောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒသ-၁၀ ပါးကုန်သော၊ အတ္ထဝသေ-အစီးအပွား အထူးတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဝိနယပညတ္တိ-ဝိနည်းပညတ်တော်ကို၊ ပညပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ၊ တဿ တဿ သိက္ခာပဒဿ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်၏၊ ဝါ-ကို၊ ပညတ္တိကာလံ-ပညတ်ခြင်း၏

ဝိသုဒ္ဓါပေ၊ဝတ္ထနံ။ ။ဝိသုဒ္ဓါပရိဝါရဿာတိ သဗ္ဗသော ပရိသုဒ္ဓါ စိတာသဝပရိဝါရဿ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓသရိရဿာတိ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသင်္ခါတ ဓမ္မက္ခန္ဓသရိရဿ သာသနေတိ သမ္ပန္နော၊ တဿာတိ ပရိဝါရောတိ ယော သင်္ဂဟံ အာရဋ္ဌော၊ တဿ၊ ပုဗ္ဗာဂတံ နယံတိ ပုဗ္ဗေ အာဂတံ ဝိနိစ္ဆယံ၊-ဋီကာ။ ဘဂဝတော ဝိနယ ပရိယတ္တိသာသန ဓန္ဒကာနံ အနန္တရံ ပရိဝါရောတိ ယော ဝိနယော သင်္ဂဟံ သမာရဋ္ဌော၊-ဝိမတိ။

ယော သော၊ပေ၊ပညပေသိ။ ။ပါဠိတော်၌ “တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ” စသည်ဖြင့် ရှိ၏၊ ထိုတေန၌ တ သဒ္ဓါဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော အနက်ကို အကျယ်ပြလို၍ “ယော သော ဘဂဝါ”အစရှိသည်ကို မိန့်သည်၊ “ဓမ္မသေနာပတိ ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၏ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို ပညတ်တော်မူဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်းကို လက်ခံတော်မူ၍ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို ပညတ်တော်မူသော ထို မြတ်စွာဘုရား”ဟုလို၊ [ယာယ ဝိနယ ပညတ္တိယာ(၏၊ ဝါ-၌)၊ ဘဂဝါ(သည်) ပကတော (စ၍)ဖြုဖြင်းလည်း ရှိတော်မူ၏၊) ပါကဋော စ (ထင်ရှားလည်း ထင်ရှားတော်မူ၏) တံ ဝိနယပညတ္တိံ သဒ္ဓိံ ယာဇနာယ အတ္ထဘာဝေန (တ သဒ္ဓါ၏ ညွှန်ပြအပ်သော အနက်အဖြစ်ဖြင့်)၊ ဒဿေန္တော ယော သော၊ ပေ၊ ပညပေသိတိ အာဟ၊-ဋီကာ။]

အခါကို၊ (ပညတ်ရာအခါကို) ဇာနတ်-သိတော်မူသော၊ တဿာ တဿာ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏၊ ဝါ-ပညတ်တော်မူအပ်သော ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၏၊ ဒဿ-နံသော၊ အတ္ထဝသေ-တို့ကို၊ ပဿတာ-မြင်တော်မူသော၊ တေန ဘဂဝတာ-သည်၊ (“ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာဒီဟိ-ပုဗ္ဗေနိဝါသ အစရှိသောဉာဏ်တို့ဖြင့်၊ ဇာနတ် (စ)-သိတော်မူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒိဗ္ဗေနစက္ခုနာ-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်၊ ပဿတာ (စ)-မြင်တော်မူသည်လည်းဖြစ်သော၊ တီဟိ- ၃ ပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာဟိ-ဝိဇ္ဇာတို့ဖြင့်၊ ဝါ ပန-တစ်နည်းကား၊ ဆဟိ-ကုန်သော၊ အဘိညာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဇာနတ် (စ)-သော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အာရုံတို့၌၊ အပ္ပဋိဟတေန-မပိတ်ပင်အပ် မပိတ်ပင်နိုင်သော၊ သမန္တစက္ခုနာ-အလုံးစုံကို အကုန်မြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ပဿတာ (စ)-သော၊ သဗ္ဗဓမ္မဇာနနသမတ္ထာယ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ပညာယ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာတော်ဖြင့်၊ ဇာနတ် (စ)-သော၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ-တို့၏၊ စက္ခုဝိသယာတိတာနိ-မျက်စိ၏အရာကို လွန်ကုန်သော၊ တိရောကုဋ္ဌာဒိဂတာနိ-နံရံတစ်ဖက် အစရှိသော အရပ်တို့၌ ရောက်ကုန်သော၊ ရူပါနိစာပိ-ရူပါရုံတို့ကို သော်မှလည်း၊ (စ အနက် မရှိ၊ အပိ ကား သမ္ဘာဝနာ၊) အတိဝိသုဒ္ဓေန-အလွန်စင်ကြယ်သော၊ မံသစက္ခုနာ-မံသစက္ခုဖြင့်၊ ပဿတာ (စ)-သော။

ဇောန၊ စေ၊ ပဿတာ။ ။ဝိနည်းကို ဖွင့်ပြသော အရာဌာနအားလျော်စွာ ဝိနည်းနှင့် ဆိုင်သော သိဗ္ဗယ် မြင်ဗ္ဗယ်တို့ကို “ဇာနတ် ပဿတာ”တို့၏ ကံအဖြစ်ဖြင့် ပြလို၍ “တဿ၊ ပေ၊ ပညတ္တိကာလံ ဇာနတ်”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဒဿ အတ္ထဝသေ ပဿတာ”ဟုလည်းကောင်း ပထမဖွင့်သည်။ [“အတ္ထဝသ”ပုဒ်၏အနက်ကို သုဒိန္နကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အဝိစ။ ။ဇာနတ် ပဿတာတို့၏အနက်ကို သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် ဖွင့်ပြလို၍ “အဝိစ”စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုတွင် ပထမနည်းသည် “ပု-ဒိ-အာ”ဟူသော ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးဖြင့် ပြအပ်သော နည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် အာဒိဖြင့် အာသဝက္ခယဉာဏ်ကိုသာ ယူရသည်။ ဒုတိယနည်းသည် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါး၊ (တစ်နည်း) အဘိညာဉ် ၆ ပါးဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြအပ်သော နည်းတည်း၊ တတိယနည်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ် မံသစက္ခုတို့ဖြင့် ပြအပ်သော နည်းတည်း။

အတိဝိသုဒ္ဓေန မံသစက္ခုနာ။ ။နေ့ရော ညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်းပင် တစ်ယူဇနာအတွင်း၌ တော တောင် နံရံ စသည် ခြားကွယ်၍ နေစေကာမူ ထိုအရာဝတ္ထုတို့က မကာကွယ်နိုင်ဘဲ အလွန်သိမ်မွေ့ သေးငယ်သော ရူပါရုံတို့ကိုသော်မှလည်း မြင်စွမ်းနိုင်သော ပသာဒစက္ခုတော်ကို “အတိဝိသုဒ္ဓမံသစက္ခု”ဟု ဆိုသည်။ ထိုစကားသည်သင့်၏၊ တော၊ တောင်၊ နံရံစသည်တို့၌ ရုပ်ကလာပ်တိုင်းဝယ် ကလာပ်နှစ်ခုတို့၏ အကြားအရပ်ဟူသော အာကာသဓာတ်

အတ္တဟိတသာမိကာယ-ကိုယ်တော်၏စီးပွားကို ပြီးစေတတ်သော၊ သမာဓိ
 ပဒဋ္ဌာနာယ-သမာဓိဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိသော၊ ပဋိဝေပညာယ-
 ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော အရိယမဂ်ပညာဖြင့်၊ စာနတာ(စ)-သော၊ ပရဟိတ
 သာမိကာယ-သူတစ်ပါး၏စီးပွားကို ပြီးစေတတ်သော၊ ကရုဏာပဒဋ္ဌာနာယ-
 ကရုဏာဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိသော၊ ဒေသနာပညာယ-ဒေသနာပညာ
 တော်ဖြင့်၊ ပဿတာ(စ)-သော၊ အရဟတာ-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-မဖောက်မပြန်၊ ကိုယ်တော်တိုင်သာ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို
 သိတော်မူသော၊ (တေန ဘဂဝတာ-သည်၊) ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ ယံ ပါရာမိကံ-
 အကြင် ပါရာမိကကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုပါရာမိကကို၊ ကတ္ထ-
 အဘယ်အရပ်၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း၊ ကံ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
 အာရဗ္ဗ-အကြောင်းပြု၍၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-အဘယ်အကြောင်း
 ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ တတ္ထ-ထိုပဌမပါရာမိက၌၊ ပညတ္တံ-မူလပညတ်သည်၊
 အတ္ထိ-ရှိသလော၊ ပေ၊ ဧကေန-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဘာတံ-အဆက်ဆက်
 ဆောင်အပ်သနည်း၊ ဣတိ(အယ်)-ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆာ-ပုစ္ဆာတည်း၊ ဣတိ(အယ်)-
 ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (သဇေပတ္ထော-တည်း။)

[ပေယျာလမြှုပ်ထားရာ၌ ပါဠိတော်ကို ကြည့်၍ အနက်ဖော်ပေးပါ။]

ရှိသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ စက္ခုတော်သည် ထိုအာကာသ အရပ်တို့ဖြင့် တောင်
 နံရံ စသည်ကို ထွင်းဖောက်၍ မြင်တော်မူနိုင်သည်။ [အတိဝိသုဒ္ဓေန မံသစက္ခုနာတိ
 ရတ္ထိံ ဒိဝံ သမဇ္ဈာ ယောဇနပ္ပမာဏေ အတိသုဓမ္မာနိဝိ ရူပါနိ ပဿနတော အတိဝိယ
 ပရိသုဒ္ဓေန ပသာဒစက္ခုနာ-ဝိမတိ။]

ပဋိဝေပ, ဒေသနာ။ ။ဤစတုတ္ထနည်းကား ပဋိဝေပညာ, ဒေသနာပညာဖြင့်
 ပြုအပ်သောနည်းတည်း။ ပဋိဝေပညာဟူသည် အရိယမဂ်ပညာတည်း။ ထိုပညာဖြင့်
 ကိုယ်တော်၏သန္တာန်၌ရှိသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရသောကြောင့် "အတ္တဟိတသာမိကာ"
 ဟု ဆိုသည်။ ဒေသနာပညာဟူသည် ဟောထိုက်သောတရားကိုလည်းကောင်း၊ ဟောထိုက်
 သော အကြောင်းအရာ(ဒေသေတဗ္ဗပကာရ)ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
 အာသယ အနုသယ စရိတ် အဓိမုတ္တိ စသည်ကိုလည်းကောင်း သိသောဉာဏ်တည်း။

အတ္ထိတတ္ထပေ၊ဓောနာတာတန္တိ။ ။ဝိမတိ၌ ဧကနာဘတံ၏ နောက်ဝယ် "ပုစ္ဆာ"ဟု
 ပါဠိတစ်မျိုး ရှိ၏။ "အတ္ထိတတ္ထ"စသည်၌လည်း "အတ္ထိနုခေါ-ရှိသလော"ဟု "နုခေါ"
 ဟူသော ပုစ္ဆာစောတက ထည့်၍ ဖွင့်၏။ "ဧကနာဘတန္တိပုစ္ဆာ"ဟု ပုစ္ဆာသဒ္ဒါ ပါသည်ဖြစ်စေ၊
 မပါသည်ဖြစ်စေ ပုစ္ဆာဝါကျကား အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဣတိသဒ္ဒါဖြင့် "အယ်
 သဇေပတ္ထော"ကို ပြန်၍ နိဂုံးအုပ်ရမည်။ ထို့ကြောင့် ဣတိ တစ်ပုဒ် အကျေ ကြပါ။
 [အတ္ထိတတ္ထပညတ္တိတိ အာဒိသု အတ္ထိနုခေါ တတ္ထပညတ္တိတိ အာဒိနာ.အတ္ထော ဂဟေ
 တဗ္ဗောတိ အာဟ တတ္ထပညတ္တိပေ၊ဧကနာဘတန္တိ ပုစ္ဆာတိ-ဝိမတိ။]

ပန-ကား၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ-ပုစ္ဆာ၏အဖြေ၌၊ ယံ တေန ဘဂဝတာ၊ပေါပါရာဇိကန္တိ
 ဣဒံ-ယံ တေန ဘဂဝတာ၊ပေါပါရာဇိကံဟူသော ဤစကားသည်၊ ကေဝလံ-
 ဝိသဇ္ဇန မဖက် သက်သက်၊ ပုစ္ဆာယ-၌၊ အာဂတာယ-လာပြီးသော၊ အာဒိပဒဿ-
 အစပုဒ်ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရဏမတ္တမေဝ-တစ်ဖန်ထုတ်ပြကြောင်း စကားမျှသာတည်း၊ ပန-
 ကား၊ ကတ္ထပညတ္တန္တိ ဝေသာလိယာ ပညတ္တံ၊ပေါအာရဗ္ဗာတိ ဝေမာဒိနာ-အာရဗ္ဗ
 အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇန၌၊
 ဧကေကံ-တစ်ခု တစ်ခုသော၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို၊ ပုစ္ဆိတွာဝ-မေးပြီး၍သာလျှင်၊ ဝိသဇ္ဇိတံ-
 ဖြေဆိုတော်မူအပ်ပြီ။

ဧကောပညတ္တိတိ-ကား၊ ယော ပန ဘိက္ခု၊ပေါအသံဝါသောတိ-ဟူသော၊ ဧကော-
 တစ်ပါးသော၊ အယံ ပညတ္တိ-ဤမူလပညတ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဒွေ အနုပညတ္တိယော
 တိ-ကား၊ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိတိ စ-ပိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိက္ခံ
 အပစ္စက္ခာယာတိ စ-ယ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မက္ကဋိဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထု၊န-မက္ကဋိဝတ္ထု၊
 ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊
 ဒွေ-နံသော၊ ဣမာ အနုပညတ္တိယော-ဤအနုပညတ်တို့သည်၊ (အတ္ထိ-နံ၏)၊
 ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ အတ္ထိ တတ္ထပညတ္တိ
 ပေါ၊အနုပုန္နပညတ္တိတိ-ဟူသော၊ ဣမိဿာ ပုစ္ဆာယ-၏၊ ဝါ-တွင်၊ ဒွေ-နံသော၊
 ကောဋ္ဌာသာ-အဖို့အစုတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ (အတ္ထိ ပညတ္တိ အတ္ထိ အနုပညတ္တိ
 ဟူသော အဖို့အစုတို့ကို)၊ ဝိသဇ္ဇိတာ-ဖြေဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

ပန-ကား၊ တတိယံ-သုံးခုမြောက်အဖို့အစုကို၊ ဝိသဇ္ဇိတံ-ငှာ၊ အနုပုန္နပညတ္တိ
 တသ္မိံ နတ္ထိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ အနုပုန္နပညတ္တိ
 နာမ-ဤအနုပုန္နပညတ် မည်သည်ကို၊ ဒေါသေ-အပြစ်သည်၊ အနုပုန္နေ-မဖြစ်မိ၊
 ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ သာ-ထိုအနုပုန္နပညတ်သည်၊ အဋ္ဌဂရုဓမ္မဝသေန-
 စ-ပါးသော ဂရုဓမ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုနီနိယေဝ-ဘိက္ခုနီတို့၏(အတွက်)သာ၊
 အာဂတာ-လာပြီ၊ အညတြ-ဂရုဓမ် စ ပါးမှတစ်ပါး အခြားသောအရာ၌၊ နတ္ထိ၊
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနုပုန္နပညတ္တိ တသ္မိံ နတ္ထိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တံ၊
 သဗ္ဗတ္ထ ပညတ္တိတိ-ကား၊ မဇ္ဈိမဒေသေစေဝ-မဇ္ဈိမအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စန္တိမ
 ဇေနပဒေသု စ-တိုင်း၏အစွန်အဖျားဖြစ်သော ဇေနပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-
 အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌၊ ပညတ္တိ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဝိနယဓရပဉ္စမေန-ဝိနည်းခိုရ်

ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ ပန။ ။ထိုပုစ္ဆာကို ဖြေလိုသောကြောင့် “ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ ပန”စသည်ကို
 မိန့်သည်၊ [ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေတိ ပုစ္ဆာယ ဝိသဇ္ဇနေ-ဋီကာများ၊] ဤပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနအခန်း၌
 ယံ တေနမှ စ၍ ပဌမံ ပါရာဇိကံတိုင်အောင်သော စကားသည် ပုစ္ဆာတုန်းက ပါပြီးပုဒ်ကို
 ထပ်၍ ထုတ်ပြအပ်သော စကားမျှသာတည်း၊ ကတ္ထ ပညတ္တံ စသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာတို့ကိုလည်း
 ဝိသဇ္ဇနနှင့် တွဲဖက်ဖို့ရန် ထပ်၍ ပြထားသည်။

ဟူသော ၅-ခုမြောက်ရှိသော၊ ဂဏေက-ဝိုင်းဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂုဏ်တူပါဟနာ-အထပ်ထပ်(အလွှာလွှာ) ရှိသောပိနပ်လည်းကောင်း၊ ဝုနဟာန-အမြဲရေးချိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓမ္မတ္ထရဏ်-သားရေးအခင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ မဇ္ဈိမဒေသယေဝ-၌သာ၊ ပညတ္တိ-ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ [မဇ္ဈိမဒေသ၌သာ မပြုမကျင့်ဖို့ရန် ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်သည်။] စတ္ထေဝ-ဤမဇ္ဈိမအရပ်၌သာ၊ စတေဟိ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပစ္ဆန္တိမဇနပဒေသု-တို့၌၊ (စတေဟိ အာပတ္တိ) န(ဟောတိ)၊ သေသာနိ-ဤသိက္ခာပုဒ် ၄ ပါးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ နာမ-အလုံးစုံသော အရပ်၌ ပညတ်အပ်သော ပညတ်မည်၏။

သာဓာရဏပညတ္တိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနဓ္မေဝ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့နှင့် လည်းကောင်း၊ သာဓာရဏပညတ္တိ-တူသောဆောင်ခြင်းရှိသော ပညတ်တည်း၊ ဝါ-ဆက်ဆံသော ပညတ်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သုဒ္ဓဘိက္ခုနမေဝဝါ-ဘိက္ခုနိ မဖက် သက်သက်သော ဘိက္ခုတို့၏(အတွက်)သာလျှင်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓဘိက္ခုနိနံ(စေ)ဝါ-ဘိက္ခု မဖက် သက်သက်သော ဘိက္ခုနိတို့၏(အတွက်)သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တိ-ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ သိက္ခာပဒ်-သည်၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ [ဘိက္ခုအတွက် ပညတ်လျှင် ဘိက္ခုနိတို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ ဘိက္ခုနိအတွက် ပညတ်လျှင် ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော ပညတ်တည်း။] ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာရဗ္ဗ-အကြောင်းပြု၍၊ ဝတ္ထုသ္မိ-မေထုန်မှီဝဲမှုဟူသော ဝတ္ထုသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လတ်သော်၊ ယာပန ဘိက္ခုနိ ဆန္ဒသော၊ ပေ၊ အသံဝါသာတိ-ဟူ၍၊ ဘိက္ခုနိနံပိ-ဘိက္ခုနိတို့၏(အတွက်)လည်း၊ ပညတ္တိ-အပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တာသံ-ထိုဘိက္ခုနိတို့၏(အတွက်)၊ ဝိနိတကထာမတ္ထမေဝ-ဝိနိတဝတ္ထုကထာမျှသည်သာလျှင်၊ နတ္ထိ၊ [ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနိ အပြီး၌ ဝိနိတဝတ္ထုကထာဟု ရှိ၏၊ ထိုဝိနိတဝတ္ထုကထာမျိုးသည် ဘိက္ခုနိပါရာဇိက၌ မရှိ-ဟုလို။] သိက္ခာပဒ် ပန-သည်ကား၊ အတ္ထိ၊ တေန-ကြောင့်၊ သာဓာရဏပညတ္တိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တံ။

ဥဘတောပညတ္တိယံပိ-၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ စတ္ထ-ဤ သာဓာရဏပညတ်၊ ဥဘတောပညတ်တို့၌၊ ဗျဉ္ဇနမတ္ထမေဝ-သဒ္ဓါမျှသည်သာ၊ နာနာ-ထူး၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “နာနံ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တကို ကြည့်၍ ပြင်ကြဟန် တူသည်၊ နာနာ နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် “နာနာ”ဟု ရှိသင့်မည် ထင်သည်။] ဘိက္ခုနိ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနံပိ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ သာဓာရဏတ္တာ-တူသောဆောင်ခြင်းရှိသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာဓာရဏပညတ္တိ-
 သာဓာရဏပညတ် မည်၏၊ ဥဘိန္ဒူပိ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂ ပါးလုံးတို့၏(အတွက်)
 လည်း၊ ပညတ္တတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဘတောပညတ္တိ-
 ဥဘတောပညတ် မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ နာနာ)၊ အတ္ထေ ပန-
 အနက် အဓိပ္ပာယ်၌ကား၊ ဘေဒေါ-အထူးအပြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

နိဒါနောဂဓန္တိ-ကား၊ ယဿ သိယာပေ၊အာဝိကရေယျာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော
 ဤပါဌ်၌၊ သဗ္ဗာပတ္တိနံ-အလုံးစုံသော အာပတ်တို့၏၊ ဝါ-တို့က၊ အနုပဝိဋ္ဌတ္တာ-
 လျော်စွာ ဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဒါနောဂဓ-နိဒါန်း၌ အကျုံးဝင်၏၊
 နိဒါနေ-၌၊ အနုပဝိဋ္ဌ-လျော်စွာ သက်ဝင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဒုတိယေန
 ဥဒ္ဓေသေနာတိ-ကား၊ နိဒါနောဂဓ-နိဒါန်း၌ သက်ဝင်သည်၊ နိဒါနပရိယာပနံ-
 နိဒါန်း၌ အကျုံးဝင်သည်၊ သမာနံပိ-ဖြစ်သော်လည်း၊ တကြိမေ၊ပေပါရာဇိကာ
 ဓမ္မာတိအာဒိနာ- အစရှိသော၊ ဒုတိယေနေဝ- ဒုတိယသာလျှင် ဖြစ်သော၊
 ဥဒ္ဓေသေန-ဥဒ္ဓေသဖြင့်၊ ဥဒ္ဓေသံ-ရွတ်ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆတိ-
 ရောက်၏။ [“ရွတ်သောအခါ ပါရာဇိကုဒ္ဓေသ၌ သွင်း၍ ရွတ်ရသည်”ဟူလို၊ ပထမ
 ပါရာဇိက၏ တည်ရာကလည်း ဒုတိယ၊ ရွတ်ဆိုရမည့် ဥဒ္ဓေသကလည်း ဒုတိယ
 ဖြစ်၍ ဒုတိယချင်း တူသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏဇေဖြင့် “ဒုတိယေနေဝ
 ဥဒ္ဓေသေန”ဟု ဆိုသည်။]

စတုန္ဒံ ဝိပတ္တိနံတိ-ကား၊ သီလဝိပတ္တိအာဒိနံ-သီလဝိပတ္တိ အစရှိကုန်သော၊
 (“စတုန္ဒံ-နံသော၊ ဝိပတ္တိနံ-တို့တွင်၊ ကတမာဝိပတ္တိ-အဘယ် ဝိပတ္တိနည်း”၌စပ်၊)
 ဟိ-မှန်၊ ပဌမာ-ပထမဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အာပတ်အစု
 တို့သည်၊ သီလဝိပတ္တိ နာမ-သီလဝိပတ္တိ မည်၏၊ (သီလ၏ပျက်စီးခြင်း မည်၏၊)
 အဝသေသာ-နံသော၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ (အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့သည်၊) အာစာရ
 ဝိပတ္တိ နာမ-မည်၏၊ (အကျင့်၏ပျက်စီးခြင်း မည်၏၊) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်
 လည်းကောင်း၊ အန္တဂါဟိကဒိဋ္ဌိ စ-အန္တဂါဟိကဒိဋ္ဌိသည်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ
 နာမ-မည်၏၊ (အယူ၏ပျက်စီးခြင်း မည်၏၊) နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ အဟောတုကဒိဋ္ဌိ အကြံယ

နိဒါနောဂဓံ။ ။ပါတိမောက်ပါဌိတော်ဝယ် “ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိ
 ကရေယျ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုစကားရပ်၌ အာပတ္တိ အရဝယ် အာပတ်ခုနစ်မျိုးလုံး ပါဝင်နေ၏၊
 ထို့ကြောင့် ဤပထမပါရာဇိကကိုလည်း “နိဒါနောဂဓ-နိဒါန်းအခန်း၌ ပါဝင်၏”ဟု
 ဖြေသည်၊ ဤပထမပါရာဇိကသာမက နောက်နောက် အာပတ်များလည်း နိဒါနောဂဓပင်
 ဖြစ်ကြသည်၊ ဩဂဓံ၌ “အဝ+ဂတ”ပုဒ်ရင်းတည်း၊ အဝကို ဩ၊ တကို ပြေ၍ “ဩဂဓံ”ဟု
 ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဩ-အတွင်းသို့ သက်ဝင်၍+ဂတ-ဖြစ်”ဟူသည် အလျော်အားဖြင့်
 ပါဝင်ခြင်းပင် ဖြစ်ရကား “အနုပဝိဋ္ဌ”ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။

ဒိဋ္ဌိတို့ကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟုလည်းကောင်း၊ သဿတအဖို့ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော ဒိဋ္ဌိကို အန္တဂါဟိကဒိဋ္ဌိဟုလည်းကောင်း ခွဲပါ။] အာဇီဝဟေတု- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တာနိ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သော၊ ဆ-၆ ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ အာဇီဝဝိပတ္တိ နာမ-မည်၏၊ (အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၏ ပျက်စီးခြင်း မည်၏) [သိက္ခာပုဒ် ၆ ပါးတို့ကို ပါဠိတော်၌ တွေ့ရလတ္တံ့၊] ဣတိ-လျှင်၊ စတုန့်-နံသော၊ ဣမာသံ ဝိပတ္တိနံ-တို့တွင်၊ ဣဒံ ပါရာဇိကံ-ဤပထမပါရာဇိကသည်၊ သီလဝိပတ္တိ နာမ-သီလဝိပတ္တိ မည်သည်၊ ဟောတိ။

ဧကေန သမုဋ္ဌာနေနာတိ-ကား၊ ဒွဂီကေန-၂ ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ ဧကေန-သော၊ သမုဋ္ဌာနေန-သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ (သမုဋ္ဌာတိ ၌စပ်) ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဧကေန သမုဋ္ဌာနေနဟူသော စကားရပ်၌၊ ဝါ-ဤသမုဋ္ဌာန် ၂ ပါးတို့တွင်၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ အင်္ဂံ-အင်္ဂါသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် စိတ်သာ အင်္ဂါဖြစ်ပါ သော်လည်း၊ ကာယေန-ကိုယ်ကြောင့်၊ ဝါ-ကာယပယောဂကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ကာယတော စ၊ပေ၊သမုဋ္ဌာတိတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ဒွိဟိ သမထေဟိ သမ္မတိတိ-ကား၊ (အချို့စာအုပ်၌ “သမ္မတိ” မပါ၊ တွံ-သည်) အာပန္နော-အာပတ်သို့ ရောက်သည်၊ အသိ-ဖြစ် သလော၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္မုခါ-မျက်မှောက်၌၊ ပုစ္ဆိယမာနော-မေးအပ်သော်၊ အာမ-မှန်ပါ၊ (အဟံ) အာပန္နော-သည်၊ အမှီ-ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏၊ တာဝဒေဝ-ဝန်ခံရာ ထိုင်ခံ့ဏ၌ပင်၊ ဘဏ္ဍာနကလဟာဝိဂ္ဂဟာ-မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည်၊ ဝုပသန္တာ-ငြိမ်းအေးကုန်သည်။

ဒွဂီကေန ဧကေန။ ။သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါးတွင် “ကိုယ်စိတ်”ဟူသော သမုဋ္ဌာန်တစ်ပါး ကြောင့် ဖြစ်ရကား “ဧကေန သမုဋ္ဌာနေန”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသမုဋ္ဌာန်တစ်ပါးတည်း၌ “ကိုယ်+စိတ်”ဟူသော အင်္ဂါ ၂ ပါး ရှိသောကြောင့် “ဒွဂီကေန”ဟု ဆိုသည်၊ ဒွေ+အင်္ဂါနိ ဒုဝင် (ဒွဂံ)၊ ဒွဂံ ယဿ အတ္ထိတိ ဒွဂီကံ”ဟု ပြု၊ “အင်္ဂါ ၂ ပါးရှိ”ဟူသည် အင်္ဂါ ၂ ပါးအပေါင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် “အင်္ဂုယသမုဒါယဘူတေန”ဟု ဝိမတိ၌ အဓိပ္ပာယ်ထွ ဖွင့်သည်။

စိတ္တံ အင်္ဂံ။ ။မေထုန်မှကို ပြုရာ၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်းသည် ကာယဝိညတ်ဟူသော ကာယပယောဂီတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကာယပယောဂသည်သာ မေထုန်မှနှင့် အတူတကွ ဖြစ်၏၊ စိတ်ကား ထိုကာယပယောဂကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် အာပတ်၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ကိုယ်၏အကြောင်းဖြစ်ရကား အင်္ဂါအဖြစ်ဖြင့် ယူရသည်၊ [ဣဒါနိ တေသု ဒွိသု အင်္ဂေသု ပဓာနင် ဒဿေတုမာဟ-ဧတ္ထ ဟိ စိတ္တံ အင်္ဂံ ဟောတိတိအာဒိ၊ပေ၊စိတ္တံ ပန ကာရဏကာရဏန္တိ အဓိပ္ပာယော၊ ဧဝံ ဥပရိပိ သမ္မတ္ထ စိတ္တင်္ဂယုတ္တသမုဋ္ဌာနေသု အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊-ဝိမတိ။]

ဟောဋီ၊ စ-ငြိမ်းအေးရုံသာမကသေး၊ တံပုဂ္ဂလံ-ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ ဥပေါသထော ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကာတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ [တံပုဂ္ဂလံ အရ ပါရာဇိက အာပတ္တာဓိကရုဏ်းဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူရသောကြောင့် ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ်တွင် ပါဝင်နေရကား “တံပုဂ္ဂလံ အပနေတွာ” ဟု ဆိုသည်၊ တံပုဂ္ဂလံတိ ပါရာဇိကာပန္နံ ပုဂ္ဂလံ၊-ယောဇနာ။]

ဣတိ-လျှင်၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ-သမ္မုခါဝိနယသမထလည်းကောင်း၊ ပဋိညာတကရဏေနစ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မတိ-ငြိမ်းအေး၏၊ [“သမ္မုခါ ပုစ္ဆိယမာဇနော”ကို ကြည့်၍ သမ္မုခါဝိနယသမထဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ “အာမ အာပန္နောဓိတိ ပဋိဇာနာတိ”ကို ကြည့်၍ ပဋိညာဉ်ပေးပုံကိုလည်းကောင်း သိပါ။] စ-ဆက်၊ တပ္ပစ္စယာ-ထိုအာပတ္တာဓိကရုဏ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဥပဒ္ဒပေါ-ဘေးရန်သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ပန-ဆက်၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော၊ ပညတ္တိဝဂ္ဂေ-ပညတ္တိဝဂ်၌၊ န ကတမေန သမထေန သမ္မတိတိ-ဟူ၍၊ (မည်သည့် သမထနှင့်မျှ မငြိမ်းအေးဟူ၍) ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သမထံ-သမထသို့၊ သြတာရေတွာ-သက်ရောက်စေ၍၊ ဝါ-သွင်းချ၍၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မဟုတ်သည်ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ ဣမမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပညတ္တိဝိနယောတိ(ပဒဿ)-၏၊ ယော ပန ဘိက္ခုတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တမာတိကာ-ဟောတော်မူအပ်သော မာတိကာဟူသော၊ ပညတ္တိ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဝိနယော-ဝိနည်း မည်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဒဘာဇနံ-ပဒဘာဇနီကို၊ (ပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း စကားရပ်ကို) ဝိဘတ္တိတိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဟိ- မှန်၊ (အချို့စာ၌ ဟိ မပါ)၊ ဝိဘတ္တိတိ ဧတံ-

သမ္မတိ၊ န သမ္မတိ။ ။ပါရာဇိကအာပတ် ကင်းပျောက်သွားအောင် မည်သည့် သမထနှင့်မျှ ကုစား၍ မရသောကြောင့် “န ကတမေန သမထေန သမ္မတိ-အဘယ်သမထနှင့်မျှ မငြိမ်းအေး” ဟု ဆိုလိမ့်မည်၊ ဤ၌ကား အာပတ်ကင်းအောင် မပြုနိုင်သော်လည်း ဘဏ္ဍန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟတို့ ငြိမ်းသောကြောင့် “ဒွိဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ”ဟု ဆိုသည်၊ [ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယာတိ အာပန္ဓာယ ပါရာဇိကာပတ္တိယာ ဂေဟိစိပိ သမထေဟိ အနာပတ္တိ ဘာဝါပါဒနဿ အသက္ကုဏေယျတ္တသင်္ခါတမတ္ထံ သန္ဓာယ၊-ဝိမတိ။]

ပညတ္တိ ဝိဘတ္တိ။ ။ “ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနံ သိက္ခာသာဇီဝ သမာပန္နော”စသော ဒွေမာတိကာ၌ လာသော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းကို “ပညတ္တိ”ဟု ခေါ်၏၊ ပညာပိယတိတိ ပညတ္တိ (အပြားအားဖြင့် သိအပ် ထားအပ်သောကြောင့် ပညတ်မည်၏)၊ ဣပညတ်သည် အဘိဝိနယကို ထောက်လျှင် မာတိကာမျှဖြစ်၍ ကျဉ်းငယ်သောကြောင့် အဘိသဒ္ဓါ မပါဘဲ

ဝိဘတ္တိဟူသော ဤအမည်သည်၊ ဝိဘင်္ဂသေဝ-ဝိဘင်း၏သာလျှင်၊ (အကျယ်
 ဝေဖန်ကြောင်း ပဒဘာဇနီ၏သာလျှင်) နာမံ-အမည်တည်း၊ အသံဝရောတိ-ကား၊
 ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူးခြင်းသည်၊ (လွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော ကာယပယောဂ
 ဝစီပယောဂသည် "ဝိပတ္တိ-မည်၏"ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ သံဝရောတိ-ကား၊
 အဝိတိက္ကမော-မလွန်ကျူးခြင်းသည်၊ (မလွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော စောင့်စည်း
 ခြင်းသည်၊ "သမ္ပတ္တိ မည်၏"၌ စပ်)၊ ယေသံ ဝတ္တတိတိ-ကား၊ ယေသံ-အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏(နှုတ်၌)၊ ဝိနယပိဋကံစ-သည်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာစ-သည်
 လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသည်၊ ပဂုဏာ-အဝါးဝဇ္ဇာ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသည်၊
 (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [ဝိနည်းအားလုံးနှင့်ဆိုင်အောင် "ဝိနယပိဋကံစ
 အဋ္ဌကထာစ"ဟုဆိုသော်လည်း ဤနေရာ၌ "ဝတ္တတိ၏ ကတ္တားမှာ ပဌမံ
 ပါရာဇိကံ"သာတည်း။]

တေ ဓာရေန္တိတိ-ကား၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ စတံ ပဌမပါရာဇိကံ-ကို၊
 ပါဠိတောစ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထတောစ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဓာရေန္တိ-ဆောင်ရွက်ကြကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ သဗ္ဗံ-သော၊
 ဝိနယပိဋကံ-ကို၊ အဓာနန္တေန-မသိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စတဿ-ဤပထမပါရာဇိက
 ၏၊ အတ္ထော-သည်၊ (သက္ကာ ၌ပဓာန စပ်)၊ ဝါ-ကို၊ (ဇာနိတံ၌ အပဓာန စပ်)၊

ဝိနယဟုသာ အမည်ရသည်၊ ပါဠိတော်၌ "ယော ပနာတိ ယော ယာဒိသော"စသော တစ်ပုဒ်
 တစ်ပုဒ်ကို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း (ချဲ့ထွင်ကြောင်း)စကားရပ်ကို ဝိဘတ္တိဟု ခေါ်၏၊
 ဝိဘင်္ဂယတိ စတာယာတိ ဝိဘတ္တိ"ဟု ပြု၊ ပဒဘာဇနဟုလည်း ခေါ်၏၊ ဥဘတောဝိဘင်း
 စသည်ဖြင့် ဝိဘင်္ဂဟုလည်း ခေါ်၏၊ ဘာဇနဝိဘင်္ဂတို့၌လည်း ဘဇနတိပင်တည်း၊ ထို
 ဝိဘတ္တိကို မာတိကာကို ချဲ့ဖွင့်သောစကားရပ် ဖြစ်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ "အဘိဝိနယ"
 ဟု ခေါ်ထားသည်။

တေဓာရေန္တိ။ ။ ရှေးစာအုပ်တို့၌ "ဧက ဓာရေန္တိ"ဟု ရှိ၏၊ နောက်စာအုပ်များ၌ကား
 "တေ ဓာရေန္တိ"ဟု ရှိသည်၊ ယေသံ ဝတ္တတိ၏နောက်၌ "တေ ဓာရေန္တိ"ဟုသာ ပါဠိတော်၌
 ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဧက"ဟု မရှိသင့်။

န ဟိပေဓာနိတံ။ ။ဤပထမပါရာဇိကကို ဆောင်ရွက်သောပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိနယပိဋက
 ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ အားလုံးကို နှုတ်တက်ဆောင်သူ ဖြစ်ရမည်ဟု "ယေသံ၊ပေ၊သဗ္ဗာ
 ပဂုဏာ"ဖြင့် ပြထား၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ပထမပါရာဇိက၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိဖို့ရန်
 ဝိနည်းပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ အားလုံးကို ပဂုဏ ဖြစ်ရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်
 "န ဟိ သက္ကာ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်အားလုံးကို မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 ဤ ပထမပါရာဇိက၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အန္တရာပတ် ဝိနိတဝတ္ထများနှင့်တကွ မသိနိုင်
 သောကြောင့် ဝိနည်းပိဋကအားလုံးကို ပဂုဏ ဖြစ်စေရမည်၊ ဝိနည်းပိဋကအားလုံး၌ ပဂုဏ
 ဖြစ်မှ ဤ ပထမပါရာဇိကကို ဆောင်ရွက်သူဟု ဆိုနိုင်ပါသည်-ဟုလို။

စာနီတုံ-သိခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်နိုင်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ယေသံ-၌၊ ဝိနယ ပိဋကံ စ-သည်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာ-သည်၊ ပဝုဏာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တေ-တို့သည်၊ ဓာရေန္တိ-န်၏။)

ကေနာဘတန္တိ-ကား၊ ဣဒံ ပဌမပါရာဇိကံ-ကို၊ ပါဠိဝေသန စ-ပါဠိတော်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထဝေသန စ-အနက်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဋ္ဌကထာ၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယာဝ အဇ္ဇတနကာလံ-ယနေ့ကာလတိုင်အောင်၊ ကေန-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာနီတံ-ဆောင်အပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပရမ္မရာဘတန္တိ-ကား၊ ပရမ္မရာယ-တပည့်အဆက်ဆက်သည်၊ အာနီတံ-ဆောင်ယူအပ်ပြီ။

ဣဒါနိ-၌၊ ယာယ ပရမ္မရာယ-အကြင် အဆက်ဆက်သည်၊ အာနီတာ-ပြီ၊ တံ(ပရမ္မရံ)-ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ ဥပါလိဒါသကော စေဝါတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပေါရာဏကေဟိ-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာထေရေဟိ-တို့သည်၊ ဂါထာယော-တို့ကို၊ ယပိတာ-ထားအပ်ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဂါထာတို့၌၊ ယံ-အကြင် စကားရပ်ကို၊ ဝတ္တဗွံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ နိဒါနဝဏ္ဏနာယမေဝ-နိဒါန်း၏အဖွင့်၌ပင်၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-၏၊ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ ဒုတိယပါရာဇိကာဒိ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနသုပိ-ဒုတိယပါရာဇိက အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနတို့၌လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ မဟာဝိဘဂေ-မဟာဝိဘင်း၌၊ ပညတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ-ပညတ္တိဝါရ၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ထပိတာ။ ။စတုတ္ထသံဂါယနာတင်ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော ပေထက်အက္ခရာတင်ရာ ကာလတုန်းက ဆရာအစဉ်အဆက်ကို သိဖို့ရာ ရှေးမဟာထေရ်တို့ “ဥပါလိဒါသကော စေဝ” စသော ဂါထာတို့ကို ထားတော်မူခဲ့ကြသည်။ [ပေါရာဏကေဟိ မဟာထေရေဟိတံ သံဂီတိတ္ထယတော ပစ္ဆာ ပေါတ္ထကသံဂီတိကာရကေဟိ ခဋ္ဌဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါဒိဝုဏသမုဇ္ဇလေဟိ မဟာထေရေဟိ (ထပိတာ)၊ စတုတ္ထသံဂီတိသဒိသာ ဟိ ပေါတ္ထကာရောဟသံဂီတိ၊ (မှန်၏-ပေထက်သို့ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကျမ်းစာတို့ကို တက်ရောက်စေခြင်းသည် စတုတ္ထသံဂါယနာနှင့် တူ၏)-ဝိမတိ။] ထို့ကြောင့် ယခုခါ၌ ပေထက်အက္ခရာတင်ခြင်းကိုပင် စတုတ္ထသံဂါယနာဟု အသိအမှတ် ပြုကြသည်။

ကတာပတ္တိဝါရာဇိဝဏ္ဏနာ

ဣတော-ဤပညတ္တိဝါရမှ၊ ပရံ-၌၊ မေတုနံ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇတိတိအာဒိပုဏောဒေါတိ-အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ကတာပတ္တိဝါရော-ကတာပတ္တိဝါရလည်းကောင်း၊ (ဣတိ၌စပ်)၊ [ကတိ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ”ဟုမေး၍ ဖြေရာဝါရဖြစ်သောကြောင့်

“ကတာပတ္တိဝါရ”ဟု ခေါ်သည်။] မေထုနံ၊ပေ၊ဘန္တိတိအာဒိပ္ပဘောဒေါန္တိ-အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဝိပတ္တိဝါရော-ဝိပတ္တိဝါရလည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ပေ၊သင်္ဂဟိတာတိအာဒိပ္ပဘောဒေါ-သော၊ သင်္ဂဟဝါရော-သင်္ဂဟဝါရလည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ပေ၊ သမုဋ္ဌဟန္တိတိအာဒိပ္ပဘောဒေါ-သော၊ သမုဋ္ဌနဝါရော-လည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ပေ၊အဓိကရဏန္တိအာဒိပ္ပဘောဒေါ-သော၊ အဓိကရဏဝါရော-လည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ပေ၊သမထေဟိ သမုဋ္ဌိတိအာဒိပ္ပဘောဒေါ-သော၊ သမထဝါရော-လည်းကောင်း၊ တဒနန္တရော-ထိုသမထဝါရ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌယဝါရော စ-သမုဋ္ဌယဝါရလည်းကောင်း၊ [ရှေ့၌ဆိုအပ်ပြီးသော “ကတာပတ္တိ ကတိဝိပတ္တိ” စသည်တို့ကို ပေါင်းစု၍ ပြရာဖြစ်သောကြောင့် “သမုဋ္ဌယဝါရ”ဟု ခေါ်သည်။] ဣတိ-သို့၊ သတ္တ-နံသော၊ ဣမေ ဝါရာ-တို့သည်၊ (ကတာပတ္တိ စသော ခုနစ်ဝါရတို့သည်။) ဥတ္တာနတ္တာဇဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက် ရှိကုန်သည်သာ။

တတော-ထိုခုနစ်ဝါရမှ၊ ပရံ-၌၊ မေထုနံ၊ပေ၊ပညတ္တိတိအာဒိနာ-တ္တိ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပစ္စယဝသေန-ပစ္စယသဒ္ဓါ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ပစ္စယသဒ္ဓါနှင့်စပ်သဖြင့်၊) ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ပညတ္တိဝါရော-လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုပစ္စယပညတ္တိဝါရ၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ပုရိမသဒိသာဇဝ-ရှေးနှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကတာပတ္တိဝါရာဒယော-ကတာပတ္တိဝါရအစရှိကုန်သော၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ ဝါရာ-ဝါရတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အပရေပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ဝါရာ-တို့ကို၊ (သင်္ဂဟိတာရေဟိ) ဝုတ္တာ-နံပြီ၊ တေပိ-ထိုရှစ်ပါးသော ဝါရတို့သည်လည်း၊ ဥတ္တာနတ္တာဇဝ-နံသည်သာ။

ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ဣမေ (ဝါရာ)-တို့လည်းကောင်း၊ ပုရိမာ-ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ (ဝါရာ-ကတ္ထပညတ္တိဝါရစသော ဝါရတို့လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌၊ သောဋ္ဌသ-နံသော၊ ဝါရာ-တို့ကို၊ ဒဿိတာ-ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တတော-ထိုဘိက္ခုမဟာဝိဘင်းမှ၊ ပရံ-၌၊ တေနေဝနယေန-ထိုနည်းဖြင့်ပင်၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေပိ-ဘိက္ခုနိဝိဘင်း၌လည်း၊ သောဋ္ဌသ၊ ဝါရာ-တို့သည်၊ အာဂတာ-လာကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥဘတေဝိဘင်္ဂေ-ဥဘတေဝိဘင်း၌၊ (ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂-ပါးသော ဝိဘင်း၌) ဒုတ္တိသ-၃၂ ပါးသော၊ ဣမေ ဝါရာ-တို့ကို၊ ပါဠိနယေနေဝ-ပါဠိတော်၏နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ (ပါဠိတော်အတိုင်းပင်၊) ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ (သိနိုင်ကုန်၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤဝါရတို့၌၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အဝိနိစ္စိတံ နာမ-မဆုံးဖြတ်အပ်သည်မည်သော၊ ကိစ္ဆိ-တစ်စုံတစ်ခုသော စကားသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ စ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ စ-၌လည်းကောင်း၊ သောဋ္ဌသမဟာဝါရ ဝဏ္ဏနာ- ၁၆ ပါးသော မဟာဝါရ၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ /

သမုဋ္ဌာနသိသဝဠာနာ

၂၅၇။ ပန-ဆက်၊ [ပြတ်ပြီးကို ပြန်၍ဆက်သည်။ အဖို့တစ်ပါးဟုလည်း ပေးကြ၏။] တဒနန္တရာယ-ထိုဒုတ္တိသဝါရတို့၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာနကထာယ-သမုဋ္ဌာန် တို့ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားရပ်၌၊ အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆယာတိ-ကား၊ အနတ္တာ ဣတိ-အနတ္တတို့ဟူ၍၊ နိစ္စိတာ-ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။ [“နိစ္ဆယာ”၌ နိပုဗ္ဗ စိဓာတ် နောင် အပစ္စည်းကို ကံဟောဟု သိစေလို၍ “နိစ္စိတာ” ဟု ဖွင့်သည်။]

သဘာဂဓမ္မာနန္တိ-ကား၊ အနိစ္စကာရာဒိဟိ-အနိစ္စအခြင်းအရာ အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ သဘာဂါနံ-တူသောအဖို့ရှိကုန်သော၊(သဘောတူကုန်သော)၊ သင်္ခတ ဓမ္မာနံ-အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုစီမံအပ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏၊ နာမမတ္တံ န နာယတီတိ-ကား၊ နာမမတ္တံပိ-နာမည်မျှသော်လည်း၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊

အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆယာ။ ။အတ္တ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သဂြိုဟ်ဆိုင်ရာ အနတ္တာနုပဿနာ ခန်း၌ ရူပါ၊ နိဗ္ဗာန်သည်လည်းကောင်း၊ နာမည်ပညတ် အရပ်ရပ်သည်လည်းကောင်း သာသနာပ တိတ္ထိဆရာကြီးတို့ကြံဆအပ်သော အသက်ဇီဝ(အသက်ကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်)ဟူသော အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တတည်း။ [ပညတ္တိအရ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ တော၊ တောင်၊ အိမ်၊ ကျောင်း စသော နာမည်ပညတ်ကို ယူပါ။]

ဆက်ဦးဆုံး- ထိုနိဗ္ဗာန်နှင့်ပညတ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခမဟုတ်၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိစ္စ၊ ဧကန္တ သုခတည်း။ ပညတ်ကား အရာဝတ္ထု ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခဟု တိုက်ရိုက် မဆိုနိုင်၊ အနတ္တဟုသာ ဆိုနိုင်သည်။ [သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ-ဓမ္မပဒ၊ မလဝဂ်။] ထို၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ နေရာဝယ် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ကိုသာ ယူစေလို၍ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ”ဟု ဟောတော်မူပုံ၊ အနတ္တနေရာဝယ် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရအပြင်၊ နိဗ္ဗာနဓမ္မ ပညတ္တိဓမ္မကိုလည်း ယူစေလို၍ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ”ဟု ဟောတော်မူ ပုံကို သတိပြုပါ။

သဘာဂဓမ္မာနံ။ ။ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အနိစ္စတာအခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခတာအခြင်းအရာ၊ အနတ္တတာအခြင်းအရာအားဖြင့် သဘောတူကြကုန်၏။ ရုပ်ဟူသမျှ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တချည်း ဖြစ်၏။ နာမ်ဟူသမျှလည်း ထို့အတူပင်၊ ရုပ်တရားတွင်လည်း ပထဝီနှင့် အာပေါသည် အနိစ္စတရားချည်း ဖြစ်၍ သဘောတူ၏။ ဤသို့ သဘောတူကြသည်ကို “သဘာဂဓမ္မ”ဟု ခေါ်သည်။ “သဘာဝဓမ္မ”ဟု အချို့က ပြောဆို ရေးသားကြ၏။ အဓိပ္ပာယ် မှန်သော်လည်း ဤနေရာနှင့်ကား မညီ။

နာမမတ္တံ န နာယတီ။ ။ကရုဏာတော်ဖြင့် အေးမြတော်မူသောကြောင့် ရွှေလမင်း ကြီးနှင့်တူတော်မူသော၊ ပညာတည်းဟူသောအရောင်ဖြင့် မောဟတည်းဟူသော အမှောင်ကို ယူဆောင် ပယ်ရှားနိုင်သောကြောင့် နေမင်းကြီးနှင့်လည်း တူတော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဖွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်တော်မမူလာလျှင် ကက္ခဋသဘော၊ အာဗန္ဓနသဘော စသောအားဖြင့်

ဝါ-မထင်ရှား၊ ဝါ-မသိအပ်၊ မသိနိုင်။ [ရုပ်နာမ်၏ သဘာဝကို သိဖို့ မဆိုထားဘိ၊ နာမည်လောက်သော်မျှ မထင်ရှားသောကြောင့် ဂရဟာဇောတက ပီ သဒ္ဓါထည့်၍ ဖွင့်သည်။]

ဒုက္ခဟာနိန္ဒိ-ကား၊ ဒုက္ခယာတနံ-ဒုက္ခကို ပယ်သတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ("သဒ္ဓမ္မ- သူတော်တရားကို"ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ခန္ဓကာယစ မာတိကာတိ-ကား၊ ခန္ဓကာ- ခန္ဓကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယ(ယာ)မာတိကာ-အကြင်မာတိကာသည်၊ (အတ္ထိ၊ သာ မာတိကာ)စ-သည်လည်းကောင်း၊ (တိဋ္ဌန္တိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ အယမေဝ-ဤ "ခန္ဓကာ ယာစ မာတိကာ"ဟူသောပါဠိသည်ပင်၊ ပါဠော- ပါဠိတော်ပါဠိရင်းတည်း၊ သမုဋ္ဌာနံ နိယတောကတံ-ကား၊ နိယတောကတံ နိယတကတံ-ပြုအပ်သော မြဲသည်၏အဖြစ်ရှိသော၊ သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာန်လည်း ကောင်း၊ နိယတသမုဋ္ဌာနံ-မြဲသောသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ စတေန - ဤ သမုဋ္ဌာနံ နိယတောကတံဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ဘူတာရောစန ဟေ၊

ကွဲပြားနေသော ရုပ်သဘောတရားတို့၏ ပထဝီ အာပေါ စသော နာမည်မျှကိုလည်းကောင်း၊ တွေ့ထိခြင်း ခံစားခြင်းစသော နာမ်သဘောတရားတို့၏ ဖဿ ဝေဒနာစသော နာမည်မျှကို လည်းကောင်း သိရမည် မဟုတ်ချေ၊ ထိုသို့ မသိရလျှင် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျှ ထိုတရားကို မနာရ၍ တရားထူး မရနိုင်ကြတော့ရာ။ [နာယတိ၌ "ဉာဇာတ်၊ နာပစ္စည်း၊ ဉာကို နာပြု၊ နာကို ယပြု၊ ဤနည်းအားဖြင့် ကတ္တာရုပ်ဖြစ်၍ "န ပညာယတိ-မထင်ရှား"ဟု ဖွင့်၏၊ ကံဟော ယပစ္စည်း ကြံလျှင်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။]

ဒုက္ခဟာနိ။ ။ဟာယတိ စတေနာတိ ဟာနိ၊ ဒုက္ခဿ ဟာနိ ဒုက္ခဟာနိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပနုဒနကာရဏန္တိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊ ဤအလို "ဟာဇာတ်၊ ကရိုဏ်းအနက်ဟော တိပစ္စည်း" ဟု ကြံပါ။ "ဒုက္ခဟာနိ-အလုံးစုံသော ဒုက္ခ၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဓမ္မ-ကို" ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊ ဒုက္ခယာတနံကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း၊ ဒုက္ခယာတနံ၌ "ဒုက္ခ ဟနတိတိ ဒုက္ခယာတနော (သဒ္ဓမ္မော)"ဟု ယောဇနာ ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်။

နိယတောကတံ။ ။နိယတော၌ သြသည် "ပရော သဟဿ"၌ကဲ့သို့ ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာ လာထားသော အက္ခရာတည်းဟု သိစေလို၍ "နိယတကတံ"ဟု ဖွင့်သည်။ ထို နိယတကတံ၌ ဝိသေသနဖြစ်သော ကတံပုဒ်ကို နောက်ထားသည်ဟု သိစေလို၍ ဋီကာ၌ "ကတနိယတံ"ဟု ရှေ့နောက်ပြန်ပြီးလျှင် "နိယမိတန္တိ အတ္ထော"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [နိယတံ+ကတံ ယဿာတိ နိယတောကတံ၊ နိယတံ၌ ဘာဝပုဓာန ကြံပါ။ "နိယတော ကတံ-ပြုအပ်သော မြဲသည်၏အဖြစ်ရှိသော၊ သမုဋ္ဌာနံ-လည်းကောင်း"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

ဆိုလိုရင်းကား - "အခြား သိက္ခာပုဒ်နှင့် မရောနှောဘဲ မိမိ သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါးတည်း အတွက်သာ အမြဲ သတ်မှတ်သော သမုဋ္ဌာတ်"ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် "အညေဟိ သဒ္ဓိ :အသမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနာနိ"ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။ ထို သမုဋ္ဌာန်တို့ကား ဘူတာရောစန၊

သိက္ခာပဒတ္တယသစ္စ-ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်၊ စောရိဂုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်၊ အနုညာတသိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းကို၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းကို၊ ပစ္စေတဗ္ဗော-ယုံကြည်ထိုက်၏။ ဟိ-မှန်၊ တီဏိ-န်သော၊ စတာနေဝ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်သာ၊ နိယတသမုဋ္ဌာနာနိ-အမြဲသတ်မှတ်အပ်သော သမုဋ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အညေဟိ-အခြားသော သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်၊ အသမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနာနိ-မရောသောသမုဋ္ဌာန် ရှိကုန်၏။

သမ္ဘေဒ နိဒါနုညန္တိ-ကား၊ အညံပိ-နိယတသမုဋ္ဌာန်မှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ သမ္ဘေဒ စ-ရောနှောသော သမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ နိဒါနံ စ-နိဒါန်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဒိဿန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၌ စပ်)၊ တတ္ထ-ထိုသမ္ဘေဒနိဒါနသဒ္ဓါတို့တွင်၊ သမ္ဘေဒဝစနေန-သမ္ဘေဒသဒ္ဓါဖြင့်၊ သမုဋ္ဌာနသမ္ဘေဒသ-ရောနှောသော သမုဋ္ဌာန်ကို၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်းကို၊ ပစ္စေတဗ္ဗံ-ယုံကြည်ထိုက်၏။ ဟိ-မှန်၊ တီဏိ-န်သော၊ တာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ (ဘူတာရောစန စသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို)၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သေသာနိ-ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနာနိ-ရောနှောသောသမုဋ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ [ပထမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန်ဟု ဆိုရာ၌ ကာယ စိတ္တကြောင့် ဖြစ်ခြင်းတူသော သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၊ ကာယသံသဂ္ဂ စသည်တို့လည်း ပါဝင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် “သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာန”ဟု ဆိုသည်။] နိဒါနဝစနေန-နိဒါနသဒ္ဓါဖြင့်၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့၏၊ ပညတ္တိဒေသသင်္ခါတံ-ပညတ်ရာအရပ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဒါနိ-ကို၊ ပစ္စေတဗ္ဗံ-၏။

သုတ္တေ ဒိဿန္တိ ဥပရိတိ-ကား၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့၏၊ သမုဋ္ဌာနနိယမော-မြဲသော သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘေဒေါ-ရောစပ်သော သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ နိဒါနိ-နိဒါန်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တီဏိ-တို့သည်၊ သုတ္တမ္ပိ စေ-ပရိဝါ

စောရိဂုဋ္ဌာပန၊ အနုညာတသမုဋ္ဌာန် ၃ ပါးတည်း၊ ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာန် ဟူရာ၌ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ် တစ်ပါးနှင့်သာ ဆိုင်၏။ အခြား နောက်လိုက် သိက္ခာပုဒ်များ မရှိ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အမြဲသတ်မှတ်ထားပုံကို သိပါ။ [ပထမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန်ဟူရာ၌ကား ပထမပါရာဇိကနှင့် အလားတူ သိက္ခာပုဒ်များလည်း ပါဝင်သည်။]

သမ္ဘေဒ နိဒါနုညန္တိ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ အညံအရ သီးခြားမပြဘဲ သမ္ဘေဒနိဒါနတို့၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ထား၏။ ဝိမတိ၌ကား-သမ္ဘေဒေါ သိက္ခာပဒါနိ အညမည် သမုဋ္ဌာနေန သင်္ဂဟတ္ထော-သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အချင်းချင်း သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ရောပြွမ်းနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “သမ္ဘေဒ မည်၏”ဟုလည်းကောင်း၊ နိဒါနု ပညတ္တိဋ္ဌာနိ-နိဒါန်းဟူသည်လည်း သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ ဌာနတည်း၊ အညံ ပုဂ္ဂလာဒိဝတ္ထာဒိ စ-အည ဟူသည် လွန်ကျူးသော ပုဂ္ဂိုလ် စသည်နှင့် လွန်ကျူးမှုဝတ္ထု စသည်တည်းဟုလည်းကောင်း ဤသို့ ဝိမတိ၌ အည၏ အရကို သီးခြား ဖွင့်ထားသည်။

ပါဠိတော်၌ပင်၊ ဒိဿန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ ပညာယန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။ [ဒိဿန္တိကို ပညာယန္တိဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကတ္တုရုပ်ကြံပါ၊ သမ္ဘေဒံ နိဒါနုညံ၌ သမ္ဘေဒံကို “သမ္ဘေဒေါ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပထမာဝိဘတ်မှ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ပြန်နေသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသဟု ကြံပါ။]

[ပရိဝါပါဠိတော်၌ အဘယ်သို့ ထင်ရှားပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ”စသည်ကို မိန့်။] တတ္ထ-ထိုသမုဋ္ဌာနနိယမ၊ သမ္ဘေဒ၊ နိဒါနုတို့တွင်၊ တာဝ- သမ္ဘေဒနိဒါနုတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧကေန သမုဋ္ဌာနေန၊ ပေ၊ စိတ္တတော စာတိအာဒိမိ- အစရှိသော၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးပညတ္တိဝါရနည်း၌ပင်၊ သမုဋ္ဌာနနိယမော စ- မြဲသော သမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘေဒေါ စ-ရောစပ်သောသမုဋ္ဌာန်သည် လည်းကောင်း၊ ဒိဿန္တိ-န်၏၊ ပန-ကား၊ ဣတရံ-သမုဋ္ဌာနနိယမ၊ သမ္ဘေဒမှ တစ်ပါးသော၊ နိဒါနံ နာမ-နိဒါန်းမည်သည်ကို၊ (ဝေဒိတဗွံ၌ စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ (ဒိဿတိ၌ စပ်)၊ ဝေသာလိယံ၊ ပေ၊ ပညတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ပရတော-နောက်၌၊ အာဂတေ-လာသော၊ သုတ္တေ-ပရိဝါရ် ပါဠိတော်၌၊ ဒိဿတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗွံ-၏။ [ဥပရိကို “ပရတော အာဂတေ သုတ္တေ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ နောက် ဂါထာသင်္ဂဏိက၌ “ဝေသာလိယံ”စသည်ဖြင့် ရှိလိမ့်မည်၊ ဝေသာလိယံ-ဝေသာလီမြို့၌လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အာဠဝိယံ စ-အာဠဝီ မြို့၌လည်းကောင်း၊ ကောသမ္ဗိယံ စ-၌လည်းကောင်း၊ သက္ကေသု-သက္ကာဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ဘဂ္ဂေသုစေဝ-ဘဂ္ဂါဟု ဗဟုဝုစ် အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ရှေးက “သက္ကေသု-သက္ကတိုင်းတို့၌၊ ဘဂ္ဂေသု-တို့၌”ဟု ပေးကြသည်။]

သုတ္တမိစေ ဒိဿန္တိ။ ။ဟောဋ္ဌာ ဝုတ္တေ ဥပရိဝက္ခမာနေ စ ပရိဝါရသုတ္တေ စေ ဒိဿန္တိ၊ ဝိမတိ၊ သုတ္တေ အရ ပါရိဝါရ်ပါဠိတော်ကို ယူရသည်၊ ဥပရိဟု ဆိုသော်လည်း အထက် ဆိုအပ်လတ္တံ့သော ပရိဝါရ်၌သာမက အောက်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပရိဝါရ်လည်း ထင်ရှား သည်၊ ထို့ကြောင့် ပရိဝါရ်ပါဠိတော်သည် သာသနာတော် ၃ ရပ်၏ တည်ရာဖြစ်သော ဝိနည်းပိဋကတ်၏ အသက်သွေးကြောပမာ လွန်စွာအရေးကြီးသောကြောင့် ပရိဝါပါဠိတော် ကို ကြီးကြီးစားစား သင်ယူကြပါ-ဟူလို။

ပုရိမနယေ။ ။ရှေးနည်းဟူသည် ရှေ့ပညတ္တိဝါရ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းတည်း၊ ထိုပညတ္တိဝါရ်၌ “ဆန္ဒံ၊ ပေ၊ ကာယတော စ စိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ” စသည်ဖြင့် နိယတ သမုဋ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္ဘေဒသမုဋ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အထင်အရှား ပြထားခဲ့သည်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ပုရိမနယေနေဝ”ဟု နေဝ သဒ္ဒါကို တွေ့ရ၏၊ ဒိဿန္တိ၏အာစာရသာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ထိုနေဝသဒ္ဒါ ပိုဟန်တူသည်၊ သို့မဟုတ် “ပုရိမနယေယေဝ”ဟု ရှိသင့် သည်၊ အထက်၌ ရှာနေဖွယ် မလို၊ ရှေးဆိုအပ်ပြီးသော ပညတ္တိဝါရ်နည်း၌ပင် ထင်ရှားပြီး ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ဝိဘင်္ဂေ ဒွိသုတိ ဂါဇာယ-ဟူသော ဂါထာ၏။ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ယံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ဒွိသု-ကုန်သော၊ ဝိဘင်္ဂေသု-တို့၌၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ [ဝိဘင်္ဂေသု ကို ထောက်၍ "ဝိဘင်္ဂေ"၌ သုဝိဘတ်ကို ချေထားသည်။ သို့မဟုတ် ဗဟုဂုဏ်မှ စကရုဏ်ပြန်သော ဝစနဝိပလ္လာသဟု ကြံပါ။] ဥပေါသထဒိဝသေ-ဥပုသ်နေ၌၊ ဘိက္ခု ၈-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယော ၈-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓိသန္တိ-ရွတ်ပြကြကုန်၏။ (ဥပုသ်ပြုသောအားဖြင့် ရွတ်ပြကြကုန်၏။) တဿ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၏။ ယထာညယံ-သင့်သည်အားလျော်စွာ၊ သမုဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဝက္ခာမိ-အံ့၊ တံ-ထိုသမုဋ္ဌာန်ကို၊ မေ-ငါ၏။ (သန္တိကာ-အထံမှ) သုဏာထ-နာကြကုန် လော၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ (အတ္ထော-တည်း။)

သဗ္ဗရိတ္တာနုဘာသနဉ္စာတိ-ကား၊ သဗ္ဗရိတ္တဉ္စ-သဗ္ဗရိတ္တသမုဋ္ဌာန်သည်လည်း ကောင်း၊ သမနုဘာသနဉ္စ-သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ (တေရသ ဟောန္တိ၌ စပ်)၊ အတိရေကဉ္စ စီဝရန္တိ-ကား၊ အတိရေကစီဝရံ-အတိရေကစီဝရ သမုဋ္ဌာန်ဟူသော၊ ကထိနံ-ကထိနသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“အတိရေကစီဝရသမုဋ္ဌာန်”ဟူရာ၌ ကထိနသမုဋ္ဌာန်ကို ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။] လောမာနိ ပဒသော ဓမ္မောတိ-ကား၊/ဓဋ္ဌကလောမာနိစ- (ဓဋ္ဌကလောမတို့ကို ပြရာ ဖြစ်သော) ဓဋ္ဌကလောမသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ ပဒသော ဓမ္မောစ-ပဒသော ဓမ္မသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဘူတံ သံဝိဓာနေနစာတိ-ကား၊ ဘူတာရောစနဉ္စ- ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ သံဝိဒဟိတော-စီစဉ်ပြီး၍၊ အဒ္ဓါနပ္ပဋိ ပဇ္ဇနံ စ-အဓွန့်ရှည်သော ခရီးသို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်သည်လည်း ကောင်း၊ (အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း။)

ထေယျဒေသနာစောရိ စာတိ-ကား၊ ထေယျသတ္ထော စ-ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာန် သည်လည်းကောင်း၊ ဆတ္တပါဏိဿ-လက်၌ ထီးရှိသော၊ အဂိလာနဿ-ဂိလာန မဟုတ်သူအား၊ ဓမ္မဒေသနာ စ-တရားဟောခြင်းဟူသော သမုဋ္ဌာန်သည်လည်း ကောင်း၊ (ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း)၊ စောရိဂုဋ္ဌာပနဉ္စ-စောရိ ဂုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ အနနညာတာယ တေရသာတိ-ကား၊ မာတာ ပိတုသာမိဏေဟိ-အမိ အဖ ခင်ပွန်းယောက်ျားတို့သည်၊ အနနညာတာယ-ခွင့်မပြု အပ်သော ဘိက္ခုနိနှင့်၊ (အနနညာတသမုဋ္ဌာန်နှင့်)၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ တေရသ-န်သော၊ ဣမာနိ သမုဋ္ဌာနာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ သဒိသာ ဣဓ ဒိဿရေတိ-ကား၊ ဣဓ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေ-ဤဥဘတောဝိဘင်္ဂေ၌၊ တေရသသု-န်သော၊ ဧတေသု သမုဋ္ဌာန သီသေသု-ဤဦးခေါင်းသဖွယ်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်တို့တွင်၊ ဧကေကသ္မိံ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော သမုဋ္ဌာန်၌၊ အညာနိပိ- န်သော၊ သဒိသာနိ- တူကုန်သော သမုဋ္ဌာနာနိ-တို့သည်၊ ဒိဿန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏။

ပထမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၅၈။ ဣဒါနိ-၌၊ တာနိ-ထိုသမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊ (မေထုနကဲ့သို့ သီသသမုဋ္ဌာန်၊ သုက္က
 ဝိသဋ္ဌိကဲ့သို့ သဒိသသမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊) ဒသေတု-ငှာ၊ မေထုနံ သုက္ကသံသဂ္ဂေါတိ
 အာဒိ-သဂ္ဂေါ အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုမေထုနံ
 သုက္ကသံသဂ္ဂေါ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တာဝ-သုက္ကသံသဂ္ဂ စသည်တို့မှ
 ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော) မေထုနန္တိ ဣဒံ-မေထုနံဟူသော ဤစကားသည်၊ ပထမ
 ပါရာဇိကံ နာမ-က မည်သော၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ သမုဋ္ဌာနသီသံ-ဦးခေါင်း
 သဖွယ်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်စကားတည်း၊ [သမုဋ္ဌာန်ခေါင်းသူကြီး-ဟူလို။]
 သေသာနိ-ပထမပါရာဇိကမှ ကြွင်းသော သုက္ကဝိသဋ္ဌိစသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊
 တေန-ထိုပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဒိသာနိ-သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် တူကုန်၏၊
 တတ္ထ-ထိုသုက္ကသံသဂ္ဂေါ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ သုက္ကသံသဂ္ဂေါတိ-ကား၊ သုက္က
 ဝိသဋ္ဌိစေဝ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ [ကာယမနသိကာ ကတာ ၌
 အစိတ်ကံ အဖြစ်ဖြင့်စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] ကာယသံသဂ္ဂေါ စ-ကာယ
 သံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနိယတာ ပဋ္ဌမိကာတိ-ကား၊ ပဋ္ဌမံ-ရှေးဦးစွာ
 သော၊ အနိယတသိက္ခာပဒ္ဓ-အနိယတသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ [အာပတ္တိကို
 ငဲ့၍ “အနိယတာ ပဋ္ဌမိကာ”ဟု ဣတ္ထိလိင်ထားသည်၊] ပုဗ္ဗူပပရိပါစိတာတိ-ကား၊
 ဇာနံ ပုဗ္ဗူပဂတံ ဘိက္ခုန္တိ-ဟူသော၊ သိက္ခာပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိပရိ
 ပါစိတပိဏ္ဍပါတသိက္ခာပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ရဟော ဘိက္ခုနိယာ သဟာတိ-
 ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ရဟော နိသဇ္ဇသိက္ခာပဒ္ဓ-ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ရဟော
 နိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကို လည်းကောင်း။

သဘောဇနေ ရဟော ဒွေစာတိ-ကား၊ သဘောဇနေ၊ပေ၊ နိသဇ္ဇသိက္ခာပဒ္ဓ-
 သဘောဇနေ၊ပေ၊နိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ရဟော နိသဇ္ဇ
 သိက္ခာပဒါနိစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အင်္ဂုလိဥဒကေဟသန္တိ-ကား၊ အင်္ဂုလိပတော
 ဒကေ စ-အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒကေဟသဓမ္မသိက္ခာ
 ပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာရေ ဥဂ္ဂိရေစေဝါတိ-ကား၊ ပဟာရဒါနသိက္ခာပဒ္ဓ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ တလသတ္တိကဥဂ္ဂိရဏသိက္ခာပဒ္ဓ - ကိုလည်းကောင်း၊
 တေပညာသာ စ သေဓိယာတိ-ကား၊ ပရိမဏ္ဍလနိဝါသနာဒိနိ-ပရိမဏ္ဍလနိဝါသန
 အစရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓကဝဏ္ဏနာဝသာနေ-ဗုဒ္ဓကဝဏ္ဏနာ၏ အဆုံး၌၊ ဝုတ္တာနိ-
 ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ တေပညာသ-ငါးဆယ့်သုံးပါးသော၊ သေဓိယသိက္ခာ
 ပဒါနိ စ-သေဓိယသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း။

အက္ခေဂါမဝဿုတာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့၏၊ အက္ခေကသိက္ခာပဒ္ဓ-
 အက္ခေကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမန္တရဂမနံ-ဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ အဝဿုတာ အဝဿုတဿ၊ပေ၊သိက္ခာပဒ္ဓ-အဝဿုတာ အဝဿုတဿ

ပေ၊သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ တလမဋ္ဌ ညုဒ္ဓိကာတိ-ကာ၊ တလဃာတကံ-
 တလဃာတကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုမဋ္ဌ-စတုမဋ္ဌကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကာဒိယနဋ္ဌ-ဥဒကသုဒ္ဓိကအာဒိယနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဝသံဝုဋ္ဌာ စ ဩဝါဒိတိ-ကာ၊ ဝသံဝုဋ္ဌာ ဆပ္ပဋ္ဌ ယောဇနာနိ သိက္ခာပဒ္ဓ-
 ဝသံ၊ပေ၊ယောဇနာနိသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဩဝါဒါယအဂမနသိက္ခာပဒ္ဓ-
 ဩဝါဒါယ အဂမနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ နာနုဗန္ဓေ ပဝတ္တိနိန္ဒိ-ကာ၊ ယာ
 ပန ဘိက္ခုနိ၊ပေ၊နာနုဗန္ဓေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ်-ဟောတော်မူအပ်သော
 သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း။ [ဤ အဖွင့်သည် ဋီကာ၌လည်း ပါ၏။]

ဣမေ သိက္ခာတိ-ကာ၊ ဣမာ သိက္ခာယော-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ (ကတာ၌
 စပ်၊) လိင်္ဂဝိပရိယယော-လိင်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ [“ဣမာ
 သိက္ခာယော”ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဆိုလိုလျက် “ဣမေ သိက္ခာ”ဟု ပုလ္လိင်ပြန်နေသည်
 ဟူလို၊] ကာယမာနသိကာ ကတာတိ-ကာ၊ ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ-ကိုယ် စိတ်
 ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်တို့ကို၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်တို့ကို၊ ကတာ-
 နိပြီ။ [ဤသမုဋ္ဌာန်အကျယ်၌ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို အနက်ပေးရာဝယ် နာမည်ထင်ရှား
 ရုံသာ ပေးရသည်။ ပုဒ်တိုင်း ပုဒ်တိုင်း တစ်ပုဒ်စီ အနက်ပေး၍ မဖြစ်၊ တစ်ပုဒ်စီ
 အနက်ပေးလျှင် အချို့နေရာ၌ စာစပ်၍မဖြစ်၊ ဥပမာ-“ဘိက္ခုနိယာသဟ”ဟု ဆိုလျှင်
 “ဘိက္ခုနိယာ-ဘိက္ခုနိနှင့်၊ သဟ-တကွ”ဟု အနက် ပေး၍ မဖြစ်၊ “ဘိက္ခုနိယာ
 သဒ္ဓိ” ရဟော နိသဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်”ဟုသာ အနက်ပေး၍ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။]

ဒုတိယပါရာဇိကာစိသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၅၉။ တာဝ-ဝိဂ္ဂဟုတ္တရိသဒ္ဓါမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဓိဋ္ဌ-သော၊) အဒိန္နံတိ ဣဒံ-အဒိန္နံ
 ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ အဒိန္နာဒါနန္တိဝါ-အဒိန္နာဒါနဟူသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊
 ဒုတိယပါရာဇိကန္တိဝါ-ကံဟူသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ စကံ-သော၊ သမုဋ္ဌာနသီသံ-
 ဦးခေါင်းသဖွယ်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ သေသာနိ-ဒုတိယပါရာဇိကမှ ကြွင်း
 သော မနုဿဝိဂ္ဂဟ စသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ တေန-ထို ဒုတိယပါရာဇိက
 သိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဒိသာနိ-သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် တူကုန်၏၊ တတ္ထ- ထို ကြွင်းသော

အဒိန္နံတိ။ ။ “ဒေဝေန+ဒတ္တော ဒတ္တော”ဟုရာ၌ အစိတ်နာမည်ကို အပေါင်း၌ တင်စား
 အပ်သော ဧကဒေသုပစာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤနေရာ၌လည်း “အဒိန္နာဒါနံ”ဟု ဆိုလိုလျက်
 ဧကဒေသုပစာရအားဖြင့် “အဒိန္နံ”ဟု ဆိုထားသည်၊ [အဒိန္နာဒါနန္တိ ဧတ္ထ သမုဒါယနာပေ
 ဧကဒေသဝေါဟာရေတိ ဒေသေတိ-ယောဇနာ၊] တစ်နည်း “ရူပဿ+ဘဝေါ ရူဇံ”ကဲ့သို့
 အာဒါနဟူသော နောက်ပုဒ် အကျေ ကြံပါ။

သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ (တစ်နည်း) တတ္ထ-ထို ဝိဂ္ဂဟုတ္တရိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိဂ္ဂဟုတ္တရိတိ-ကား၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပဒါနိ-မနုဿဝိဂ္ဂဟ သိက္ခာပုဒ်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ကတာ၌ စပ်) ဒုဋ္ဌုလ္လာအတ္တကာမိနံဇ္ဇိ-ကား၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာဝါစာအတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာ ပဒါနိ-ဒုဋ္ဌုလ္လာဝါစာသိက္ခာပုဒ်၊ အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမူလာအညဘာဂိယာတိ-ကား၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို လည်းကောင်း၊ အနိယတာဒုတိယိကာတိ-ကား၊ ဒုတိယံ-နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အနိယတသိက္ခာပဒ်-ကိုလည်းကောင်း။

အစ္စိန္တေပရိဏာမနေတိ-ကား၊ သာမံပေ၊အစ္စိန္တနန္ဒ-သာမံပေ၊အစ္စိန္တနသိက္ခာပုဒ် ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃိကလာဘဿ-ကို၊ အတ္တနော-၏(အထံသို့)၊ ပရိဏာမနံ စ-ညွတ်စေခြင်းဟူသောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ မုသာဩမသပေသုနာတိ- ကား၊ မုသာဝါဒေါစ-မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဩမသဝါဒေါစ-ကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုပေသုညစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပထဝီဇဏေတိ-ကား၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိအာရောစနန္ဒ-ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိအာရောစန သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပထဝီဇဏန္ဒ-ပထဝီဇဏနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘူတံအညာယဥဇ္ဈာပေတိ- ကား၊ ဘူတဂါမ၊ အညဝါဒကဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း။

နိကမုနံသိဉ္ဇနဉ္ဇာတိ-ကား၊ ဝိဟာရတောနိကမုနန္ဒ-ဝိဟာရတောနိကမုန သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒကေနတိဏာဒိသိဉ္ဇနန္ဒ-ဥဒကေနတိဏာဒိသိဉ္ဇန သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာမိသဟေတုဘုတ္တာဝိတိ-ကား၊ အာမိသဟေတု၊ပေ၊ ဩဝဒန္တိတိ-ဟူသော၊ သိက္ခာပဒန္တ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုတ္တာဝိ၊ပေ၊ပဝါရဏာ သိက္ခာပဒန္တ-ဘုတ္တာဝိ၊ပေ၊ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧဟိအနာဒရိ ဘိသာတိ-ကား၊ ဧဟာဂုသော ဂါမံ ဝါတိသိက္ခာပဒန္တ-ဧဟာဂုသော ဂါမံ ဝါ ဟူသောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဒရိယံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဘိသာ ပနကန္တ-ဘိက္ခုဘိသာပနကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပနိဓေ စ ဇီဝိတံတိ- ကား၊ ပတ္တာဒိနံ အပနိဓာနသိက္ခာပဒန္တ-ပတ္တာဒိနံ အပနိဓာန သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း ကောင်း၊ သဉ္ဇိစ္စပါဏံဇီဝိတာ ဝေါရောပနန္ဒ-ကိုလည်းကောင်း။

ဇာနံ သပ္ပာဏကံ ကမ္ပတိ-ကား၊ ဇာနံသပ္ပာဏကဥဒကသိက္ခာပဒန္တ-ကိုလည်း ကောင်း၊ ပုနကမ္မာယဥက္ခောဋ္ဌနန္ဒ-သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဉိနသံဝါသနာ သနာတိ-ကား၊ ဉိနဝိသတိဇဿသိက္ခာပဒန္တ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥက္ခိတ္တကေန သဒ္ဓိ သံဝါသသိက္ခာပဒန္တ-သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ နာသိတက၊ပေ၊သမ္ဘောဂသိက္ခာ ပဒန္တ-ကိုလည်းကောင်း၊ သဟဓမ္မိကံ ဝိလေခါတိ-ကား၊ သဟဓမ္မိကံဝုစ္စမာန သိက္ခာပဒန္တ-သဟဓမ္မိကဝုစ္စမာနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိလေခါယ သံဝတ္တန္တိ တိ-ဟူ၍၊ အာဂတသိက္ခာပဒန္တ-လာသောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ မောဟော

အမူလကေန စာတို့-ကား၊ မောဟနကေပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဉ္စ-မောဟနကေပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန အနန္တသနသိက္ခာပဒဉ္စ-အမူလကေနပေ၊ အနန္တသနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း။

ကုက္ကစ္ဆံ ဓမ္မိကံ စီဝရံ ဒတွာတိ-ကား၊ ကုက္ကစ္ဆဥပဒဟနဉ္စ-ကုက္ကစ္ဆဥပဒဟနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မိကနံ၊ ပေ၊ ဓိယျနဉ္စ-သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ စီဝရံ ဒတွာ ဓိယျနဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဏာမေယျပုဂ္ဂလေတိ-ကား၊ သံဃိကံ၊ ပေ၊ ပရိဏာမနသိက္ခာပဒံ-သံဃိကံလာဘံ အတ္တနောပရိဏာမနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိံ တေ အကာလံ အစ္စန္တေတိ-ကား၊ ကိံ တေ အယျေ၊ ပေ၊ ကရိဿတိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတသိက္ခာပဒဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အကာလစီဝရံ၊ ပေ၊ ဘာဇနသိက္ခာပဒဉ္စ-ဘာဇနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ၊ ပေ၊ အစ္စန္တနသိက္ခာပဒဉ္စ-အစ္စန္တနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂဟိ နိရယေန စာတိ-ကား၊ ဒုဂ္ဂဟိတေန၊ ပေ၊ ဥဇ္ဈာပနသိက္ခာပဒဉ္စ-ဒုဂ္ဂဟိတေန၊ ပေ၊ ဥဇ္ဈာပနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိရယေန ဝါ၊ ပေ၊ အဘိသပနသိက္ခာပဒဉ္စ-သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း။

ဂဏံ ဝိဘင်္ဂံ ဒုဗ္ဗလံတိ-ကား၊ ဂဏဿ၊ ပေ၊ ကရေယျာတိစ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဓမ္မိကံ၊ ပေ၊ ပဋိဇာဟေယျာတိစ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗလံစီဝရပစ္စာသာယ၊ ပေ၊ အတိက္ကာမေယျာတိစ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-ဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကထိနာ ဖာသု ပဿယံတိ-ကား၊ ဓမ္မိကံ၊ ပေ၊ ပဋိဇာဟေယျ(ဣတိ)-ဓမ္မိကံ၊ ပေ၊ ပဋိဇာဟေယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ၊ ပေ၊ အဖာသံ ကရေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ ဥပဿယံ၊ ပေ၊ နိက္ကဗေယျဝါတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ ဒိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အက္ခောသစဏ္ဍိမစ္ဆရိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုံ၊ ပေ၊ ပရိဘာသေယျ ဝါ (ဣတိ)-ဘိက္ခုံ၊ ပေ၊ ပရိဘာသေယျ ဝါဟူ၍လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍိကတာဂဏံ ပရိဘာသေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုလမစ္ဆရိနိ အဿာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂတ္တိနိဉ္စပါယန္တိယာတိ-ကား၊ ဂတ္တိနိ ဝုဋ္ဌာပေယျ(ဣတိ)-ဂတ္တိနိ ဝုဋ္ဌာပေယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပါယန္တိ ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ပါယန္တိ ဝုဋ္ဌာပေယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-ဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း။

ဒွေ ဝဿံ သိက္ခာ သံဗျေနာတိ-ကား၊ ဒွေ ဝဿာနိ၊ ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိက္ခာတသိက္ခံ၊ ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တယော ဓေဝ ဂိဟိဂတာတိ-ကား၊ ဦးနဒ္ဒါဒသ ဝဿံ ဂိဟိဂတံ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏဒ္ဒါဒသ ဝဿံ၊ ပေ၊ အသိက္ခာတသိက္ခံ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝဿာနိ၊ ပေ၊ အသမ္ပတံတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကုမာရိဘူတာ တိသောတိ-ကား၊ ဦးနဝိသတိ ဝဿံ ကုမာရိဘူတန္တိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ တိသော-သံ ဝါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [အာပတိကို ငဲ့၍ "တိသော" ဟု လူတ္ထိလိင်ဖြင့် ထားသည်။] ဦးနဒ္ဒါဒသ

သမ္မတာတိ-ကား၊ ညီနန္ဒါဒသ ဝဿာ ဝုဋ္ဌာပေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏဒ္ဓါဒသ ဝဿာ သံဃေန အသမ္မတာ ဝဿာ ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-ဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်းကိုလည်းကောင်း။

အလံ တာဝ သောကာဝါသန္တိ-ကား၊ အလံ တာဝ၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပိတေနာတိ စ-န ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍိပေ၊ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒာ အနဝဿာစ ဒွေတိ-ကား၊ ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေန သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနဝဿံ ဝုဋ္ဌာပေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကဝဿံ ဒွေ ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-ဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာနာ တိကာကတာတိ-ကား၊ တိကသမုဋ္ဌာနာ-တိကသမုဋ္ဌာနံ ရှိကုန်၏ဟူ၍၊ ဝါ-ကိုယ် နှုတ် စိတ်ဟူသော ၃ ပါးသော သမုဋ္ဌာနံ ရှိကုန်၏ဟူ၍၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

သမုဋ္ဌာနာတိကာ။ ။ပါဠိတော်၌ “သမုဋ္ဌာနာတိကာ”ဟု ရှိ၏။ ထိုပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ “တိကသမုဋ္ဌာနာ”ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဖွင့်သည်။ [သမုဋ္ဌာနာတိကာ ကတာတိ စတ္ထ တိကသမုဋ္ဌာနာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ ပဒဝိပရိယယဝသေန (တိကနှင့် သမုဋ္ဌာနကို ရှေ့နောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ကကာရဿ ဒီဃဝသေန သမုဋ္ဌာနာ တိကာတိ ဝုတ္တန္တိ ဒသေန္တော အာဟ-တိကသမုဋ္ဌာနာတိ-ယောဇနာ။]

သဗ္ဗရိတ္တသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

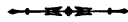
၂၆၀။ သဗ္ဗရိ ကုဋိ ဝိဟာရေတိ-ကား၊ သဗ္ဗရိတ္တံ-သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်ကား သမုဋ္ဌာနသီသတည်း၊] သညာစိကာယကုဋိကရဏံ-သညာစိကာယကုဋိကရဏသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ မဟလ္လကဝိဟာရကရဏဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ [ဣမေ ဓမ္မာ၌ အစိတ် အစိတ်စပ်၍၊ ဇာယရေ၌စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။] ဓောဝနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟောတိ-ကား၊ အညာတိကာယ ၊ပေ၊ ဓောဝါပနဉ္စ-အညာတိကာယ၊ပေ၊ဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တုတ္တရိ အဘိဟင်္ဂုတိ-ကား၊ အညာတကံ ဂဟပတိံ စီဝရဝိညာပနံ-အညာတကံ ဂဟပတိံ စီဝရဝိညာပနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ တတုတ္တရိသာဒိယနသိက္ခာပဒဒ္ဓ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥဘိန္နံ ဒူတကေနစာတိ-ကား၊ စီဝရစေတပန္နံ ဥပကုဋိ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတသိက္ခာပဒဒ္ဒယဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒူတေန၊ပေ၊ပဟိတသိက္ခာပဒဒ္ဓ-သည်လည်းကောင်း။

ကောသိယာ သုဒ္ဓ ဒွေ ဘုဂါ ဆဗ္ဗဿာနိ နိသီဒနန္တိ-ကား၊ ကောသိယမိဿကံ သန္တတံတိအာဒိနိ-နိသော၊ ပဉ္စ-နိသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ရိဉ္စန္တိ ရူပိကာစေတိတိ - ကား၊ ဝိဘဏံ - အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာစနိ၌၊ ရိဉ္စန္တိ

ဥဒ္ဒေသန္တိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ-သော၊ ဧဋ္ဌကလောမဓောဝါပန(သိက္ခာပဒံ)-သည်လည်းကောင်း၊ [ဧဋ္ဌကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်၏ဝိဘင်းတွင်ပါဝင်သော ဝတ္ထုကြောင်း၌ ဘိက္ခုနီတို့သည် ဧဋ္ဌကလောမတို့ကို ဖွပ်လျှော်နေကြရ၊ ဆိုးနေကြရ၊ ဖြေနေကြရသဖြင့် “ရိဋ္ဌန္တိ ဥဒ္ဒေသံ ပရိပုစ္ဆံ-ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၊ အဋ္ဌကထာကို မေးမြန်းခြင်းမှ ကင်းဆိတ်ကြကုန်၏”ဟု ပါရှိသောကြောင့် ဧဋ္ဌကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်ကိုပင် “ရိဋ္ဌန္တိ”ဟု ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ဆိုသည်။ ဝိမတိ၌ ဧဋ္ဌကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒန္တိ အာဟ”ဟု သိက္ခာပဒံပုဒ် ပါသေး၏။] ရူပိယပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒန္တိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥဘော နာနပ္ပကာရကာတိ-ကား၊ ရူပိယသံဝေါဟာရကယဝိက္ခယသိက္ခာပဒဒယံ-ရူပိယသံဝေါဟာရ၊ ကယဝိက္ခယသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း။ [ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၌ “နာနပ္ပကာရကံ”ဟု ပါသောကြောင့် “နာနပ္ပကာရကာ”ဟု ဆိုသည်။]

ဦနဗန္ဓနဝသိကာတိ-ကား၊ ဦနပဉ္စဗန္ဓနပတ္တသိက္ခာပဒန္တိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝသိကာသာဋီကသိက္ခာပဒန္တိ-သည်လည်းကောင်း၊ သုတ္တံ ဝိကပ္ပနေနစာတိ-ကား၊ သုတ္တံ ဝိညာပေတွာ စီဝရဝါယာပနန္တိ-သုတ္တံ၊ ပေ၊ ဝါယာပနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ တန္တဝါယေ၊ ပေ၊ ဝိကပ္ပာပဇ္ဇနန္တိ-တန္တဝါယေ၊ ပေ၊ ဝိကပ္ပာပဇ္ဇနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒွါရဒါနသိဗ္ဗာနီစာတိ-ကား၊ ယာဝဒွါရကောသာအဂ္ဂဋ္ဌထပနာယ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အညာတိကာယ၊ ပေ၊ ဒဒေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စီဝရံ သိဗ္ဗေယျာတိ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-ဟောတော်မူအပ်သောသိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပူပပစ္စယဇောတိစာတိ-ကား၊ ပူပေဟိဝါ၊ ပေ၊ ပဝါရဏာသိက္ခာပဒံ-သည်လည်းကောင်း၊ စာတုမာသပစ္စယပဝါရဏာဇောတိသမာဒဟနသိက္ခာပဒါနိစ-စာတုမာသပစ္စယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၊ ဇောတိသမာဒဟနသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း။

ရတနံ၊ ပေ၊ သုဂတေနာတိ-ကား၊ ရတနသိက္ခာပဒဉ္စေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ သူစိယရသိက္ခာပဒါဒိနိ-သူစိယရသိက္ခာပုဒ်အစရှိကုန်သော၊ သတ္တ-နံသော၊ သိက္ခာပဒါနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိ၊ ပေ၊ ဂရုတိ-ကား၊ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညံ ဝိညာပေတွာ အညံ ဝိညာပေယျာတိအာဒိနိ-နံသော၊ နဝ-နံသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခုနီ ပတ္တဝင်၌လာသော သိက္ခာပုဒ် ၉ ပါးတည်း။] ဒွေ ဝိဃာသာ သာဋီကာစာတိ-ကား၊ ဥစ္စာရံဝါ၊ ပေ၊ ဆဉ္စာပေယျဝါ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဟရိတေ၊ ပေ၊ ဆဉ္စေယျဝါတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တာနိ-နံသော၊ ဒွေ-နံသော၊ ဝိဃာသသိက္ခာပဒါနိစ-ဝိဃာသသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဒကသာဋီကသိက္ခာပဒန္တိ-သည်လည်းကောင်း၊ သမဏစီဝရေနစာတိဇော-သမဏစီဝရေနဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) သမဏစီဝရံ ဒဒေယျာတိ ဣဒံ-ယျဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၁။ ဘောဒါနဝတ္တဒုဗ္ဗစ၊ ဒုသဒုဋ္ဌလ္လဒိဋ္ဌိစာတိ-ကား၊ သံဃဘောဒါနဝတ္တကာ၊ ပေ၊ အပဋိနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒါနိ-သံဃဘောဒသိက္ခာပုဒ်၊ ဘောဒါနဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဗ္ဗစ သိက္ခာပုဒ်၊ ကုလဒုသကသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဋ္ဌလ္လပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်၊ ဒိဋ္ဌိအပဋိနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ [ဧကသမုဋ္ဌာနာ၌ စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] ဆန္ဒံ ဥဇ္ဇိကာ ဒွေစာတိ-ကား၊ ဆန္ဒံ အဒတွာ ဂမနသိက္ခာပဒ်-ဆန္ဒံ၊ ပေ၊ ဂမန သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဥဇ္ဇိကာယ အန္တရယရေ ဂမန၊ နိသီဒနသိက္ခာပဒ် ဒွယဉ္စ-ဥဇ္ဇိကာယ အန္တရယရေ ဂမနသိက္ခာပုဒ်၊ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်း သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေစ သဒ္ဓါတိ-ကား၊ အပ္ပသဒ္ဓေါ အန္တရယရေ၊ ပေ၊ သိက္ခာပဒ် ဒွယံစ-အပ္ပသဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ ဂမနသိက္ခာပုဒ်၊ အပ္ပသဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ န ဗျာဟရေတိ-ကား၊ န သကဗဠေန မုဓေန ဗျာဟရိဿာ မီတိ သိက္ခာပဒ်-ဿာမိဟူသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း။

ဆမာ၊ ပေ၊ ဥပ္ပထေနစာတိ-ကား၊ ဆမာယံ နိသီဒိတွာ၊ ပေ၊ ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တော ပထေန ဂစ္ဆန္တဿ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒါနိ-ဆမာယံ နိသီဒိတွာ ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပုဒ်၊ ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တော ပထေန ဂစ္ဆန္တဿ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇာနဝတ္တိကဂဟဏာတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒန၊ ပေ၊ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏာဒိ သင်္ခါတာနိ-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်၊ ပေ၊ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်ကုန် သော၊ [အာဒိဖြင့် ထို၌လာသော “သံဃာဋီဂ္ဂဟဏ” စသည်ကိုယူ၊] တိဏိ-နိသော၊ ပါ ရာဇိကာနိ-ပါ ရာဇိကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ [ဩသာရေ ပစ္စာစိက္ခဏာ တိ-ကား၊ အနုပလောကေတွာ၊ ပေ၊ ဩသာရေယျာတိ စ-ယျ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီတိ စ-မိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ်ဒွယံ-သည်လည်းကောင်း။

ကိသ္မိံ သံသဋ္ဌာ ဒွေ ဝဇ္ဇိစာတိ-ကား၊ ကိသ္မိံစိဒေဝ၊ ပေ၊ ပစ္စာကတာတိစ-တာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယော ပနေဝ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိတိ စ-န္တိ ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ယာ ပန ဘိက္ခုနိ၊ ပေ၊ ဝိဟရထာတိစ-ထ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတ္တာနံ ပေ၊ ရောဒေယျာတိစ-ယျ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဝိသိဗ္ဗေ ဒုက္ခိတာယစာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ၊ ပေ၊ ဝိသိဗ္ဗာပေတွာဝါတိစ- ဝါ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခိတံ သဟဇီဝိနိတိစ-နိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာ ပဒ်ဒွယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ပုန သံသဋ္ဌာ န ဝုပသမေတိ-ကား၊ သံသဋ္ဌာ၊ ပေ၊ ဂဟပတိပုဏ္ဏေနဝါတိ-ဝါဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝုတ္တသံသဋ္ဌသိက္ခာပဒ်ဒွ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ (ရှေ့၌ “သံသဋ္ဌာ” ဟုပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “ပုန” ဟု ဆိုသည်။) ဧဟာယျ၊ ပေ၊ နေဝ ဝုပသမေယျာတိ-ယျ ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ်ဒွ-သည်လည်းကောင်း၊ အာရာမံစ ပဝါရဏာတိ-ကား၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ပဝိသေယျာတိစ-ယျ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဥဘတော သံဃေ၊ ပေ၊ န ပဝါရေယျာတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ်ဒွယံ-သည်လည်းကောင်း။

အနွှံ့ သဟဇီဝနိဒ္ဒေတိ-ကား၊ အနွှံ့မာသံ၊ ပေ၊ ပစ္စာသိသိတဗ္ဗာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွ-သည်လည်းကောင်း၊ သဟဇီဝနိဒ္ဒေ၊ နေဝ အနုဂ္ဂဏေယျ(ဣတိ)-ယျ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဟဇီဝနိဒ္ဒေ၊ နေဝ ဝုပကာသေယျာတိ-ယျ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွယဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ စီဝရံ အနုဗန္ဓနာတိ-ကား၊ သစေ မေ တံ အယျေ စီဝရံ ဒဿသိ၊ ဗေ၊ ပုဋ္ဌာပေသာမိတိစ-မိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သစေ မေ တံ အယျေ ဒွေ ဝဿာနိ အနုဗန္ဓိဿသိ၊ ပေ၊ ပုဋ္ဌာပေသာမိတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွယံ-သည်လည်းကောင်း။ (“ဧကသမုဋ္ဌာနာ ဌိစပ။”)

ကထိနသမုဋ္ဌာနဝတ္ထုများ

၂၆၂။ ဥဗ္ဘတံ ကထိနံ တိဏိတိ-ကား၊ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-နံသော၊ အာဒိတောဝ-အစမှစ၍သာလျှင်၊ တိဏိ-နံသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဇာယရေဋ္ဌစပံ၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊) ပဌမံ ပတ္တဘောသန္တတိ-ကား၊ ဒဿာဟပရမံ အတိရေကပတ္တောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-သော၊ ပဌမပတ္တသိက္ခာပဒံ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိသာယနိယာနိ ဘောသန္တာနိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံ စ-သည်လည်းကောင်း၊ အစ္စေကဉ္စာပိ သာသကံတိ-ကား၊ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒွ-သည်လည်းကောင်း၊ တဒနန္တရမေဝ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားမဲ့၌ပင်၊ သာသကံသိက္ခာပဒံ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပက္ကမန္တေန ဝါ ဒုဝေတိ-ကား၊ တံပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဒရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဘူတဂါမဝ-ဝု-ဘူတဂါမဝဂံ၌၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွယံ-သည်လည်းကောင်း။

ဥပဿယံ ပရံပရာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနပဿယံ၊ ပေ၊ ဩဝဒေယျာတိစ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရံပရဘောဇနေ ပါစိတ္တိယံတိစ-ယံဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အနတိရိတ္တံ နိမန္တနာတိ-ကား၊ အနတိရိတ္တံ၊ ပေ၊ ဘောဇနိယံဝါတိစ-ဝါဟူ၍လည်းကောင်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဘောဇနိယံဝါ” မပါ၊] နိမန္တိတော သဘတ္တော သမာနောတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝိကပ္ပံ ရညော ဝိကာလေတိ-ကား၊ သာမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတွာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရညော စတ္တိယဿာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိကာလေဂါမံ ပဝိသေယျာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝေါသာသာရညကေနစာတိ-ကား၊ ဝေါသာသမာနရူပါဋိတာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တထာရူပေသု၊ ပေ၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွယံ-သည်လည်းကောင်း။

ဥဿယာသန္နိစယဉ္စာတိ-ကား၊ ဥဿယဝါဒိကာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပတ္တသန္နိစယံ ကရေယျာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒွယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ပုရေ ပစ္စာ ဝိကာလေစာတိ-ကား၊ ယာ ပန ဘိက္ခုနိ၊ ပေ၊ ဥပသကံမိတွာတိ

စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ ပေ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဝိကာလေ၊ ပေ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်
 လည်းကောင်း၊ ပဉ္စာဟိကာ သင်္ကမနိတိ-ကား၊ ပဉ္စာဟိကာ၊ ပေ၊ အတိက္ခာမေယျာတိ
 စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စီဝရသင်္ကမနိယံ ဓာရေယျာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တ
 သိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေပိ အာဝသထေနဓာတိ-ကား၊ အာဝသထ
 စီဝရံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာဝသထံ၊ ပေ၊ ပက္ခမေယျာတိ
 စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဝသထေန-အာဝသထသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဒွေ-နံသော၊
 ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပသာဓေ အာသနေဓေဝါတိ-ကား၊
 ပသာဓေ ဓာတံ ဂဏ္ဍဝါတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဿ၊ ပေ၊ နိသိဒေယျာတိစ-
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း။ (ဇာယရေ၍ စပ။)

ဓဋ္ဌကလောမသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၃။ ဓဋ္ဌကလောမာ ဒွေသေယျာတိ-ကား၊ ဓဋ္ဌကလောမသိက္ခာပဒဓ္မေဝ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဒွေ-နံသော၊ သဟသေယျသိက္ခာပဒါနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ [သမာ
 ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] အာဟစ္စပိဏ္ဏဘောဇနံတိ-ကား၊
 အာဟစ္စပါဒကသိက္ခာပဒဓ္မ-သည်လည်းကောင်း၊ အာဝသထပိဏ္ဏဘောဇနသိက္ခာ
 ပဒဓ္မ-သည်လည်းကောင်း၊ ဂဏဝိကာလသန္နိမိတိ-ကား၊ ဂဏဘောဇန၊ ပေ၊ သိက္ခာ
 ပဒတ္တယံ-ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၊ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၊ သန္နိမိကာရက
 သိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒန္တပေါဏောနာဓေလကာတိ-ကား၊
 ဒန္တပေါဏသိက္ခာပဒဓ္မ-သည်လည်းကောင်း၊ အဓေလကသိက္ခာပဒဓ္မ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဥယျုတ္တံ သေနာ ဥယျောမိတိ-ကား၊ ဥယျုတ္တံ သေနံ ဒဿနာယံ ဂစ္ဆေယျ
 (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သေနာယ ဝသေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဥယျောမိကံဝါ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်
 လည်းကောင်း၊ သုရာဩရေနနာယနာတိ-ကား၊ သုရာပါနသိက္ခာပဒံစ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဩရေနဒ္ဓမာသနဟာနသိက္ခာပဒဓ္မ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ ဒွေ
 ဒေသနိကာတိ-ကား၊ တိဏ္ဍံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံစ-သည်
 လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာဝသေသပါဠိဒေသနိယဒ္ဓယံစ-ဆိုအပ်ပြီးသောပါဠိဒေသနိယ
 တို့မှကြွင်းသော ပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊
 [ဝေါသာသမာနရူပသိက္ခာပုဒ်၊ တထာရူပအာရညက သေနာသနသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး
 ကို ကထိနသမုဋ္ဌာန်၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊] လသုဏုပတိဋ္ဌေနုစ္စနာတိ-ကား၊ လသုဏုသိက္ခာ
 ပဒံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဿ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ပေ၊ ဥပတိဋ္ဌေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တ
 သိက္ခာပဒံ-သည်လည်းကောင်း၊ နစ္စံဝါ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံစ-
 သည်လည်းကောင်း၊ ဣတော-ဤ “လသုဏုပတိဋ္ဌေနုစ္စနာ” ဟူသော ဂါထာပါဒမှ၊
 ပရံ-နောက်၌၊ ပါဠိ-ပါဠိတော်ကို၊ ဝိရုဏ္ဏိတွာ-ဇွတ်ချော်၍၊ လိခန္တိ-ရေးကြကုန်၏၊
 ပန-ထိုသို့ပင် ရေးကြပါကုန်သော်လည်း၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊

အတ္တံ-ကို၊ ဝဏ္ဏယံသာမ-နလိမ့်အံ၊ ဧဝံ-ဤဖြင့်ပြတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤနောက်နောက် ဂါထာပါဒတို့၌၊ အနက္ကမော-အစဉ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

နာနမတ္တရဏံ သေယျာတိ-ကာ၊ နဂ္ဂါ နဟာယေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကတ္တရဏပါဝရဏာ တုဝဇ္ဇေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကမဇ္ဈေ တုဝဇ္ဇေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အန္တောရဋ္ဌေ တထာဗဟိတိ-ကာ၊ အန္တောရဋ္ဌေ သာသကံသမ္မတေ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တိရောရဋ္ဌေ သာသကံသမ္မတေတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အန္တောဝသံ စာရိကံ ပက္ကမေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရာဇာဂါရံဝါ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆေယျာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အာသန္နိ သုတ္တကန္တ နာတိ-ကာ၊ အာသန္နိဝါ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သုတ္တံ ကန္တေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း။

ဝေယျာဝစ္စံသဟတ္တာစာတိ-ကာ၊ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စံကရေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဂါရိကဿဝါ၊ ပေ၊ ဒဒေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အဘိက္ခုကာဝါသေနစာတိ ဧတံ-စ ဟူသော ဤစကားကို၊ အဘိက္ခုကေ အာဝါသေ ဝသံ ဝသေယျာတိ ဣဒံ-ယျဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဆတ္တံ ယာနဉ္စ သဃံဏိန္တိ-ကာ၊ ဆတ္တုပါဟနံ ဓာရေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယာနေန ယာယေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဃံဏိ ဓာရေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အလင်္ကာရဂန္ဓဝါသိတံတိ-ကာ၊ ဣတ္ထာလင်္ကာရံ ဓာရေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓစုတ္တကေန နဟာယေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါသိတကေန ပိညာကေန နဟာယေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီတိအာဒိနာ-နီအစရှိကုန်သော စကားဖြင့်၊ ဘိက္ခုနီယာ ပုဗ္ဗဒ္ဓါပေယျဝါတိအာဒိနိ-ဝါ အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ-နံသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ အသင်္ကမ္ဘိကာ အာပတ္တိတိ-ကာ၊ အသင်္ကမ္ဘိကာ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယံတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တအာပတ္တိစ-ဟောတော်မူအပ်သောအာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိသာ စတုတ္ထရိတိ-ကာ၊ သဗ္ဗာနိပီ-နံသော၊ စတုစတ္တာလီသ-၄၄ ပါးသော၊ ဧတာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-နံပြီ၊ ကာယေန၊ ပေ၊ န ဝါစတောတိ-ကာ၊ ကာယေနဇေဝ-တိယံကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာယစိတ္တေန စ-ကိုယ် စိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌဟန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါစာစိတ္တေန-နုတိ စိတ်ကြောင့် န(သမုဋ္ဌဟန္တိ)၊ ဝါစတော-ကြောင့်၊ န(သမုဋ္ဌဟန္တိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ၊ ပေ၊ ဇေကံလောမိကာတိ ဣဒံ-ကာဟူသော ဤပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တာနိတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်။

ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၄။ ပဒညတြ အသမ္မတာတိ-ကား၊ ပဒသောဓမ္မ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မာတုဂါမဿ၊ ပေ၊ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသမ္မတော၊ ပေ၊ ဩဝဒေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ [ဇာယန္တိဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] တထာအတ္ထင်္ဂတေနစာတိ စတံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ဩဝဒေယျာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ ဒွေတိ-ကား၊ တိရစ္ဆာန ဝိဇ္ဇံ ပရိယာပုဏေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ)ဝါစေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စဝံ-သို့၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အနောကာသော စ ပုစ္ဆနာတိ စတံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ အနောကာသကတံ ပေ၊ ပုစ္ဆေယျာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။

အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၅။ အဒ္ဓါနနာဝံ ပဏီတံတိ-ကား၊ (အချို့စာအုပ်၌ “အဒ္ဓါနံ”ဟု ရှိ၏၊) ဘိက္ခုနိယာ၊ ပေ၊ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကံ နာဝံ အဘိရဟေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဏီတဘောဇနာနိ၊ ပေ၊ ဘုဉ္ဇေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ [ဇာယန္တိဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] မာတုဂါမေန သံဟရေတိ-ကား၊ မာတုဂါမေန၊ ပေ၊ ဂမနန္တမာတုဂါမေန၊ ပေ၊ ဂမနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာဓေ လောမံ သံဟရာပေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ္ဒ-သည်လည်းကောင်း၊ ဓညံ နိမန္တိတာစေဝါတိ-ကား၊ ဓညံ ဝိညာပေတွံတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိမန္တိတာဝါ ပဝါရိတာဝါ၊ ပေ၊ ဘုဉ္ဇေယျဝါတိ(စ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ္ဒ-သည်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌစာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိနံ-နိတို့၏(အတွက်)၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ပါဠိဒေသနိယာဝါ-ပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ [“ဝါ”နေရာဝယ် “စ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်၊ သို့မဟုတ် အဋ္ဌကထာ၏ အဘော်တို့ ကြံပါ။]

ထေယျသတ္တသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၆။ ထေယျသတ္တံ ဥပဿုတိတိ-ကား၊ ထေယျသတ္တေန၊ ပေ၊ ဂမနန္တ-နသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဇာယန္တိ၌စပ်) ဥပဿုတိတိန္ဒနန္တ-န သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ သူပဝိညာပနေနစာတိ ဣဒံ ဟူသော ဤစကားကို၊ သူမေါဒနဝိညတ္တိ-သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ၊ ရတ္တိ ဆန္ဒ ဩကာသံတိ-ကား၊

ရတ္တနကာရေ အပုဒ်ပေ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စနေ့ ဩကာသေ(ဣတိ)-
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောကာသေ၊ ပေ၊ သဒ္ဓိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တ
 သိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗျူဟေန သတ္တမာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤ
 စကားကို၊ တဒနန္တရမေဝ-ထိုအဇ္ဈောကာသ သလ္လပနသိက္ခာပုဒ်၏အခြားမဲ့၌ပင်၊
 ရထိကာယဝါ၊ ပေ၊ သဒ္ဓိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတသိက္ခာပဒံ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၇။ ဧကောဒသ-နံသော၊ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနိ-ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနံရှိသော
 သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဥတ္တာနာနေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားကုန်သည်သာ၊ [အချို့စာအုပ်၌
 “ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနိ ဆတ္တ ဒဏ္ဍ သတ္တ အာဝုပ ဝါဒက ဥပါဟန ယာန သယန
 ပလ္လတ္တိကာယ ဝေဋ္ဌိတ ဩဂုဏ္ဍိတာ ဧကောဒသ ဥတ္တာနာနေဝ”ဟု ရှိ၏။ “ဆတ္တ၊ ပေ၊
 ဩဂုဏ္ဍိတာ-ဆတ္တသိက္ခာပုဒ်၊ ပေ၊ ဩဂုဏ္ဍိတသိက္ခာပုဒ်ဟူကုန်သော၊ ဧကောဒသ-
 နံသော၊ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနိ-တို့သည်၊ ဥတ္တာနာနေဝ-နံသည်သာ”ဟု ပေးပါ။]
 ဧဝံ-သို့၊ တာဝ-နိယတသမုဋ္ဌာနံမှ ရှေးဦးစွာ၊ သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနံ-သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနံကို၊
 (သိက္ခာပုဒ်အများ၏ ရောစပ်ရာဖြစ်သော သမုဋ္ဌာနံကို)၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ကား၊ နိယတသမုဋ္ဌာနံ-နိယတသမုဋ္ဌာနံသည်၊ တိဝိဝံ-၃ ပါးအပြားရှိ၏၊
 တံ-ထိုနိယတသမုဋ္ဌာနံသည်၊ ဧကေကဿေဝ-တစ်ပါးတစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊
 သိက္ခာပဒဿ-၏၊ (သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာနံသည်)၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုနိယတသမုဋ္ဌာနံ
 ကို၊ ဝိသုယေဝ-(သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနံမှ) သီးခြားသာလျှင်၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊
 ဘူတံ ကာယေန ဇာယတိတိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားရပ်
 သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သာ၊ နေတ္ထိဓမ္မာနုလောမိကံတိ-ကား၊ ဝိနယပါဠိဓမ္မဿ-ဝိနည်း
 ပါဠိတော်တရားအား၊ အနုလောမံ-လျော်စွာဖြစ်သော၊ (“ဣမံ ဌာနံ-ဤပါဠိရပ်
 ကို”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ သမုဋ္ဌာနသီသဝဏ္ဏနာ-သမုဋ္ဌာန
 သီသကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

နေတ္ထိဓမ္မာနုလောမိကံ။ ။ နေတိ ဝိနေတိ ကာယဝစီဒုစရိတံတိ နေတ္ထိ၊ ဝိနယပါဠိ၊
 သာ ဧဝ ဓမ္မောတိ နေတ္ထိဓမ္မောတိ အာဟ-ဝိနယပါဠိဓမ္မဿာတိ-ဝိမတိ။ ဝိနည်းပါဠိတော်
 သည် ရဟန်း သာမဏေတို့၏ ကာယဒုစရိကံ ဝစီဒုစရိကံကို ပယ်ရှားတတ်သောကြောင့်
 “နေတ္ထိ”မည်၏-ဟုလို၊ နိဓာတ်၊ တိပစ္စည်း၊ သက္ကတ၌ “နေတြိ”ဟူသော ပုဒ်မှ “နေတ္ထိ”
 ဖြစ်လာသောကြောင့် “တ္ထ”သံယုတ် ရှိရသည်။

အန္တရပေယျာလ

[အန္တရပေယျာလအစဉ်ရုပ်ကို ဝါဠိတော်နိဿယ၌ ပြထားပါသည်။]

ကတိပုစ္ဆာဝါရဝတ္ထုနာ

၂၇၁။ ဣဒါနိ-သမုဋ္ဌာနသီသကံ ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အာပတ္တိအာဒိ ကောဋ္ဌာသေသု-အာပတ်အစရှိသော အဖို့အစုတို့၌၊ ကောသလ္လဇနနတ္ထံ-ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတိ အာပတ္တိယောတိအာဒိ နာ-သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ မာတိကံ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ နိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသ ဝသေန-အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်းစကား၊ ထပ်၍ အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်းစကား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဘင်္ဂေါ-အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်းစကားကို၊ (သံဂီတိကာရေတိ) ဝုတ္တော-ပြီ။ [ဣဒါနိနှင့် တွဲသောကြောင့် ဝုတ္တော၌ (တ)ပစ္စည်းကို ပစ္စုပ္ပန်ဟောဟု ဆိုကြ၏။ သို့သော် သမုဋ္ဌာနသီသ၏ အခြားမဲ့၌ ကတိပုစ္ဆာဝါရကို သံဂါယနာတင် တုန်းက ဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အတိတ်၏အနက်လည်း သင့်သည်သာ။]

တတ္ထ-ထိုပုစ္ဆာတို့တွင်၊ ကတိ အာပတ္တိယောတိ-ဟူသော ပုစ္ဆာသည်၊ မာတိကာယ စ-ဒွေမာတိကာ၌လည်းကောင်း၊ ဝိဘင်္ဂေါ စ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌ လည်းကောင်း၊ အာဂတာပတ္တိပုစ္ဆာ-လာသော အာပတ်တို့ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ ဒုတိယပဒေဝိ-ကတိ အာပတ္တိကုန္ဒာဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌လည်း၊ စသ (စသော)-ဤအစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ စတ္ထ-ဤဒုတိယပုဒ်၌၊ ကေဝလံ-အာဂတာဖဖက် သက်သက်၊ အာပတ္တိယောစေ-အာပတ်တို့ကိုပင်၊ ရာသိဝသေန-အစု၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဓန္ဒာတိ-ဓန္ဒတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိနိတဝတ္ထုနိတိ-ဝိနိတဝတ္ထုနိဟူသောပုစ္ဆာသည်။

အာဂတာပတ္တိ ပုစ္ဆာ။ ။ “ကတိ အာပတ္တိယော ပုစ္ဆာ” ၌ နှစ်ရာနှစ်ဆယ် စသောအာပတ်တို့ကို မေးသည်ဟု ထင်စရာ ရှိ၏။ ထိုသို့ကား မဟုတ်ပါ။ ပါရာဇိကအာပတ်ဆိုလျှင် မေထုနဓမ္မ၊ အဒိန္နာဒါနစသော အစိတ်အစိတ်အာပတ်များ ပါဝင်၍ နေ၏။ ဤသို့ အစိတ်အစိတ် ပါဝင်သောအာပတ်များကို ပါရာဇိကဇာတ်ချင်းတူသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သံယာဒိသေသံစသော ဇာတ်ချင်းတူသောအားဖြင့်လည်းကောင်း မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ထို့ကြောင့် အဖြေ၌ “ပဉ္စ အာပတ္တိယော” ဟု ဖြေသည်။ [ကတိ အာပတ္တိယောတိ ပါရာဇိကာဒိသု ပဉ္စသု အာပတ္တိသု မေထုနာဒိန္နာဒါနာဒိ အန္တောဂဓောဒံ အနပေက္ခိတွာ ဇာတိဝသေန ဧကတ္ထံ အာရောပေတွာ ပုစ္ဆာ ကတာ၊-ဝိမတိ။]

ဝိနိတဝတ္ထုနိတိ ။ ဝိနိယန္တိ အာပတ္တိယော ဧတေဟိတိ ဝိနိတာနိ၊ (အဝုတ္တကတ္တုသာဓန) ဝိနိတနှင့် ဝိနိယသည် သဒ္ဒါကွဲ အနက်တူတည်း။ ထို့ကြောင့် “အတ္တတော ဧကံ” ဟု မိန့်သည်။ ဝိနိတာနိယေဝ + ဝတ္ထုနိ ဝိနိတဝတ္ထုနိ၊ ထိုဝိနိတဝတ္ထုဟူသည် အာပတ်တို့မှ

တာသံ အာပတ္တိနံ-တို့ကို၊ ဝိနယပုစ္ဆာ-ပယ်ဖျက်ကြောင်းတရားတို့ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ဟိ-မှန်၊ ဝိနိတံ-ဝိနိတဟူသော ပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိနယော-ဝိနယဟူသောပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝုပသမောတိ ဣဒံ-ဝုပသမောဟူသော ပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္တတော-အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်၊ ဧကံ-တစ်ခုတည်းသာ တည်း။ ဝါ-တူ၏၊ ဝိနိတာနိယေဝ-အာပတ်တို့ကို ပယ်ဖျောက်ကြောင်းတရားတို့ သည်ပင်၊ ဝိနိတဝတ္ထုနိ-ဝိနိတဝတ္ထုတို့ မည်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပဒတ္တော-ပုဒ်နက်တည်း။ ဣဒါနိ-ဝိနိတဝတ္ထုတို့ကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ယေသု-အကြင်အဂါရဝတရားတို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လတ်သော်၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (ယေသု-အကြင်အဂါရဝတရားတို့သည်)၊ အသတိ-မရှိကုန်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိယော-တို့သည်)၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တစ်နည်း၊ (ယေသု-အကြင်အဂါရဝတရားတို့သည်)၊ သတိ-ရှိကုန်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိယော) န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တေ-ထိုအဂါရဝ ဂါရဝတရားတို့ကို၊ ဒဿေတံ-ပြတောမူ ခြင်းငှာ၊ ကတိ အဂါရဝါတိ-ကတိ အဂါရဝါ အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာဒွယံ-ပုစ္ဆာ ၂ ပါး အပေါင်းကို၊ (ဝုတ္တံ)။

ပန-ကား၊ ဝိနိတဝတ္ထုနိတိ-ဝိနိတဝတ္ထုနိဟူသော၊ အယံ-ဤပုစ္ဆာသည်၊ တေသံ အဂါရဝါနံ-ထိုအဂါရဝတို့ကို၊ ဝိနယပုစ္ဆာ-ပယ်ကြောင်းကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ ပန-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဝိပတ္တိ-သို့၊ အပတ္တာ နာမ-မရောက်သော အာပတ်တို့ မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကတိ ဝိပတ္တိယောတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပုစ္ဆာသည်၊ အာပတ္တိနံ-တို့၏၊ ဝိပတ္တိဘာဝပုစ္ဆာ-

ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိပြဓာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း။ ထို ကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို "အဝိပုဋိသာရ ပါမောဇ္ဇ"စသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုဟု ဆိုသည်။ [ဝိနိတာနိယေဝ ဝတ္ထုနိတိ အာပတ္တိယော ဝိရမဏာနိဇဝ အဝိပုဋိသာရ ပါမောဇ္ဇာဒိ ဓမ္မာနံ ကာရဏတ္တာ ဝတ္ထုနိတိ ဝိနိတဝတ္ထုနိ၊ တာနိ ဧတ္ထ အတ္တတော ဝိရတိအာဒိ အနဝဇ္ဇ ဓမ္မာဇဝါ-ဝိမတိ။] ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒအဖွင့်၌ "ဝိနိတဝတ္ထုနိ"ပုဒ် ပါ၏၊ ထိုပုဒ်နှင့် ဤပုဒ်သည် အနက်အရကောက်ချင်း မတူ။

ပုစ္ဆာဒွယံ။ ။ကတိ အဂါရဝါ၊ ကတိ ဂါရဝါဟူသော ဤနှစ်ပုစ္ဆာကို "ပုစ္ဆာဒွယံ"ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် "ယေသု သတိ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ"သည် အဂါရဝပုစ္ဆာအတွက် အကြောင်းပြဖြစ်၍ "သတိ န ဟောန္တိ"သည် ဂါရဝပုစ္ဆာအတွက် အကြောင်းပြ ဖြစ်သင့်၏။ အနက်ကို နိဿယအတိုင်း ပေးပါ၊ စာအုပ်တို၌ "အသတိ န ဟောန္တိ"ဟု တွေ့ရ၏။ နိဿယ၌ ထိုပါဠိအတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။

ယောဇနာ။ ။ယောဇနာ၌ကား "အသတိ န ဟောန္တိ"ပါဠိကိုပင် အတည်ယူ၍ "ယေသု (အကြင်အဂါရဝတရားတို့သည်) သတိ အာပတ္တိယော န ဟောန္တိ၊ အသတိ ဟောန္တိ"ဟူသော ဝါကျကို အဝုတ္တသိဒ္ဓိနည်းအားဖြင့် ယူသင့်၏"ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။

ဝိပတ္တိ၏အဖြစ်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ကတိ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနီတိ-ကတိ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနီဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ တာသံ ယေဝ အာပတ္တိနံ-တို့၏ပင်။ သမုဋ္ဌာနာပုစ္ဆာ-သမုဋ္ဌာန်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ဝိဝါဒမူလာနိ အနုဝါဒ မူလာနီတိ-ဝိဝါဒမူလာနိ အနုဝါဒမူလာနီဟူကုန်သော၊ ဣမာ-ဤပုစ္ဆာတို့သည်။ ဝိဝါဒါဒိကရဏံ အနုဝါဒါဒိကရဏန္တိ-ဟူ၍၊ အာဂတာနံ-ကုန်သော၊ ဝိဝါဒါ နုဝါဒါနံ-ဝိဝါဒ အနုဝါဒတို့၏၊ မူလပုစ္ဆာ-မူလတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ သာရဏီယာ ဓမ္မာတိ-သာရဏီယာ ဓမ္မာဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ဝိဝါဒါနုဝါဒမူလာနံ- ဝိဝါဒမူလ အနုဝါဒမူလတို့၏။ အဘာဝကရဓမ္မပုစ္ဆာ-မဖြစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော တရားတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ ဘေဒကရဝတ္ထုနီတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤ ပုစ္ဆာသည်။ ဘေဒနသံဝတ္ထနကံဝါ အဓိကရဏန္တိအာဒိသု-ဘေဒနသံဝတ္ထနကံဝါ အဓိကရဏံ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝုတ္တဘေဒကရဓမ္မပုစ္ဆာ-ဟောတော်မူအပ် သော ဘေဒကရတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ (အချို့စာအုပ်တို့၌ ဘေဒကရဏ ပုစ္ဆာဟု ရှိ၏။ ဘေဒကရဝတ္ထုမှ ဘေဒကရကို ညွှန်းသောစကား ဖြစ်၍ “ဘေဒကရ ပုစ္ဆာ” ဟုသာ ရှိသင့်၏။) အဓိကရဏာနီတိ-အဓိကရဏာနီဟူသောပုစ္ဆာသည်။ ဘေဒကရဝတ္ထုသု-ဘေဒကရဝတ္ထုတို့သည်။ သတိ-ရှိကုန်လတ်သော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဓမ္မ ပုစ္ဆာ-ဖြစ်သောတရားတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ သမထာတိ-သမထဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ တေသံယေဝ-ထိုဘေဒကရဝတ္ထုတို့၏ပင်။ ဝုပသမနဓမ္မပုစ္ဆာ-ငြိမ်းစေ ကြောင်းတရားတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ မာတိကာယ-ဒွေမာတိကာ၌၊ အာဂတဝသေန-လာသောအာပတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္စ အာပတ္တိယောတိ-ပဉ္စ အာပတ္တိယောဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဖြေဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိဘင်္ဂေ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒ ဘာဇနီ၌၊ အာဂတဝသေန-ဖြင့်၊ သတ္တာတိ-သတ္တဟူ၍၊ (ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ။) [ဒွေမာတိကာ၌ ဒုက္ကဋ်နှင့် ဒုဗ္ဘာသိတ မပါ။ ဝိဘင်းကျမှ ပါသည်။]

ဧတေဟိ-ဤအာပတ်အစုတို့မှ၊ အာရကာ-ဝေးစွာ၊ ရမတိ-မွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အာရတိ-အာရတိ မည်၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဘုသော-လွန်စွာ၊ ရတိ-မွေ့လျော်ခြင်း၊ အာရတိ-လွန်စွာမွေ့လျော်ခြင်း၊ ဧတေဟိ-ဤအာပတ်အစု တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ရမတိ-မွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိရတိ-

အာရကာ။ ။ “ကတိ အာပတ္တိယော” မှ စ၍ “ကတိ သမထာ” တိုင်အောင်သော ပုစ္ဆာ ဝါကျများကို “မာတိကာ” ဟု ခေါ်၏။ “ပဉ္စ အာပတ္တိယော” မှ စ၍ “သတ္တ သမထာ” တိုင် အောင်သော အကျဉ်းဝိသဇ္ဇနဝါကျများကို “နိဒ္ဒေသ” ဟု ခေါ်၏။ “တတ္ထ ကတမာ ပဉ္စ အာပတ္တိယော” စသည်တို့ကို “ပဋိနိဒ္ဒေသ” ဟု ခေါ်၏။ ထို ပဋိနိဒ္ဒေသတွင် အာရတိ စသည်တို့၏ အနက်ကို ပြလို၍ “အာရကာ ဧတေဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ အာရကာဖြင့်

ဝိရတိ မည်၏။ ပစ္စေကံ-အသီးအသီး၊ ဝိရတိ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ-
 ထို့ကြောင့်၊ ပတိဝိရတိ-ပတိဝိရတိ မည်၏။ ဝေရ်-ရန်ဖြစ်ကြောင်း ရာဂအစရှိသော
 ကိလေသာကို၊ မဏတိ ဝိနာသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဝေရ
 မဏိ-ဝေရ်မဏိ မည်၏။ ဧတာယ-ဤဝိရတိကြောင့်၊ ဧတေ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ဤ
 အာပတ်အစုတို့ကို၊ န ကရိယန္တိ-မပြုအပ်ကုန်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အကိရိယာ-
 အကိရိယာ မည်၏။ (အာပတ်အစုတို့ကို မပြုကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိ)၊ ဧတာယ-ဤဝိရတိ
 သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ယံ အာပတ္တိက္ခန္ဓကရဏံ-အကြင် အာပတ်အစုကို
 ပြုခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာ၏။ တဿ (အာပတ္တိက္ခန္ဓကရဏဿ)-ထိုအာပတ်
 အစုကို ပြုခြင်း၏။ ပဋိပက္ခတော-ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အကရဏံ-
 အကရဏ မည်၏။ (အာပတ်အစုကို မပြုကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိ)၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓအဇ္ဈာ
 ပတ္တိယာ-အာပတ်အစုသို့ ရောက်ခြင်း၏။ ပဋိပက္ခတော-ကြောင့်၊ အနဇ္ဈာပတ္တိ-
 အနဇ္ဈာပတ္တိ မည်၏။ (အာပတ်အစုသို့ မရောက်ခြင်း)၊ ဝေလနေတော-အာပတ်အစု
 သို့ ရောက်ခြင်းကို လှုပ်ရှားစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အာပတ်အစုသို့
 ရောက်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဝေလာ-ဝေလာ မည်၏။

အာ ဥပသာရ၏ အနက်ကို ပြ၏။ ရမတိဖြင့် အာရတိ၌ ရမုဓာတ် တိပစ္စည်း၏ ကတ္တုသာဓံ
 ကို ပြ၏။ နောက်နည်း၌ကား အာသဒ္ဓါ၏ ဘုသ အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ရတိ၏ ဘာဝ
 သာဓနကိုလည်းကောင်း ပြသည်။

ပတိဝိရတိ။ ။ပတိကို ပစ္စေကံဟု ဖွင့်သည်။ ပစ္စေကံ၌လည်း “ပတိ+ဧကံ”ဟု ခွဲ၍
 ပတိသဒ္ဓါက ဝိစ္ဆာအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် “ပစ္စေကံ ပစ္စေကံ”ဟု နှစ်ပုဒ်ရှိရာတွင်
 တစ်ပုဒ် ပိုဟန် တူသည်။ [ပစ္စေကန္တိ ပတိ ဧကံ၊ ပတိသဒ္ဓေါ ဝိစ္ဆတ္ထဇောတကော၊ ဝိသံ
 ပိသန္တိ အတ္ထော၊ ဣမိနာ ပတိဝိရတိတိ ဧတ္ထ ပတိတျူပသဂ္ဂဿ အတ္ထံ ဒသေတိ၊ ဝိရတိ
 ပတိဝိရတိတိ ဧတ္ထာပိ တိပစ္စယော ဘာဝတ္ထေပိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ယောဇနာ။] ဝိရတိနေရာဝယ်
 အချို့စာအုပ်များ၌ ဝိရမတိ(ရှောင်ကြဉ်တတ်၏) ရှိ၏။ ထိုအလို ဝိရတိ၌ ကတ္တုသာဓံကို
 ပြသည်။

ဝေရမဏိ။ ။ဝိရဿ+ဘာဝေါ ဝေရ်-ရဲရင့်သု၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရန်ဖြစ်ခြင်း။
 (ထောမနိဝိ ဝိဂ္ဂဟ)၊ ထိုရန်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ရာဂစသော အကုသိုလ်
 အဖို့ကိုလည်း ဖလူပစာရအားဖြင့် “ဝေရ်”ဟု ခေါ်ရ၏။ မဏဓာတ်သည် ဟိံသာအနက်ကို
 ဟော၏။ ထိုဟိံသာဟူသည် ဖျက်ဆီးခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မဏတိကို “ဝိနာသေတိ”
 ဟု ဖွင့်သည်။ မဏဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်း။ [ဝေရဟေတုတ္တာ ဝေရန္တိ လဒ္ဒနာမံ အကုသလပက္ခံ
 ဝိနာသေတိ-ဝိမတိ။]

ဝေလာ။ ။“ဝေလာ အနတိက္ကမော”ဟူသော ပါဠိသည် ဓမ္မသင်္ဂဏီ လောကုတ္တရာ
 ကုသလပဒနိဒ္ဒေသ၌လည်း ပါရှိ၏။ ထို၏ အဖွင့် အဋ္ဌသာလိနီ၌ “ဝေလာအနတိက္ကမော”
 ဟု တစ်ပုဒ်တည်း ကြံသောနည်းကို ဦးစွာပြု၍ “ဝေလာ+အနတိက္ကမော”ဟု နှစ်ပုဒ်ခဲသော
 နည်းကို ဒုတိယပြ၏။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ နှစ်ပုဒ်ခွဲသော နည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေလာကို

စာလယနတော-အာပတ်အစုသို့ ရောက်ခြင်းကို လှုပ်ရှားစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိနာသနတော-အာပတ်အစုသို့ ရောက်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝေလာ-ဝေလာ မည်၏) ဣတိ အတ္ထော-နက်။

နိယျာနံ-နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော လမ်းကို၊ သိနောတိ ဗန္ဓတိ-နောင်ဖွဲ့တတ်၏၊ နိဝါရေတိ-တားမြစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ သေတု-သေတု မည်၏၊ ဧတံ-ဤသေတုဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-အာပတ်အစုတို့ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ သော သေတု-ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းလမ်းကို နောင်ဖွဲ့တတ်သော အာပတ်အစုကို၊ ဧတာယ ပညတ္တိယာ-ဤသိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်သည်၊ ဟညတိ-ဖျက်ဆီးအပ်၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်(အဝုတ္တကတ္တုသာဓန)၊ သေတုယာတော-သေတုယာတ မည်၏၊ သေသဝိနိတဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေသုပိ-ကြွင်းသော ဝိနိတဝတ္ထု၏နိဒ္ဒေသတို့၌လည်း၊ (နောက်၌ လာမည့် ဆဝိနိတဝတ္ထု၏ အာရတိ စသော နိဒ္ဒေသတို့ကို ဆိုသည်)၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။

ဗုဒ္ဓေ အဂါရဝါဒီသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗုဒ္ဓေ-သည်၊ ဓရမာနေ-သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ဆည်းကပ်ရာ အရပ်သို့၊ ဝါ-ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ၊ န ဂစ္ဆတိ-မသွား၊ (ဗုဒ္ဓေ-သည်)၊ ပရိနိဗ္ဗာတေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးလတ်သော်၊ စေတိယဋ္ဌာနံ-စေတီတော်၏တည်ရာအရပ်သို့။

သီးခြား ဖွင့်ပြသည်။ ဘူဝါဒိ ဝေလဓာတ်သည် စလနအနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ကာရိတိပစ္စည်းနှင့်တကွ “ဝေလယတီတိ ဝေလာ”ဟု အဋ္ဌသာလိနိ၌ ဝိဂဟပြုသည်။ ဤ၌လည်း “စာလယနတော”ဟု ဓာတွတ္တကို ဖွင့်၍ ထိုလှုပ်ရှားစေခြင်းဟူသည် ဖျက်ဆီးခြင်းပင်တည်းဟု အဓိပ္ပါယ်တွက် ဖွင့်သည်။ “ဝေလာ-အာပတ္တိက္ခန္ဓာသို့ ရောက်ကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို လှုပ်ရှားစေတတ်၊ ဖျက်ဆီးစေတတ်သော သဘောတရားသည်။ အနတိက္ကမော-အာပတ္တိက္ခန္ဓာကို မလွန်ကျူးတတ်သော (မလွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော)သဘောတရားသည်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

သေတုယာတော။ ။သေတု၌ သိဓာတ် တုပစ္စည်း၊ သွာဒိ ကိယာဒိ သိဓာတ်သည် ဗန္ဓနအနက်ကို ဟော၏။ သွာဒိ ဇုပစ္စည်း၏ ဥကို ဩ၊ ဇာကို နပြု၍ “သိနောတိ”ဟု ဖြစ်လာ၏။ ကိယာဒိ နာပစ္စည်းဖြင့် “သိနာတိ”ဟုလည်း ရှိနိုင်၏။ [နိယျာနံကို မဂ္ဂံဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏။] အာပတ်အစုတို့သည် သုဂတိဘဝသို့လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့လည်းကောင်း သွားလမ်းကြောင်ကို တားဆီးဖွဲ့နောင်တတ်သောကြောင့် “သေတု”မည်၏။ ထိုသေတုကို ဝိနည်းပညတ်တော် သိက္ခာပုဒ်သည် ပယ်တတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ “သော သေတု ဧတာယ ပညတ္တိယာ ဟညတိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “တံ သေတု ဧတာယ ပညတ္တိယာ (ဖြင့်) ဟနတိ”ဟုလည်းကောင်း ပါဠိနှစ်မျိုး ရှိ၏။ အဋ္ဌသာလိနိ၌ “သေတု ဟနတိ”ဟု နောက်ပါဠိနှင့် အလားတူ ရှိသည်။

လည်းကောင်း၊ ဗောဓိဋ္ဌာနံ-ဗောဓိပင်၏ တည်ရာအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ န ဂစ္ဆတိ-
 မသွား၊ စေတိယံ ဝါ-စေတီတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓိဝါ-ဗောဓိပင်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ န ဝန္တတိ-ရှိမခိုး၊ စေတိယင်္ဂဏေ-စေတီရင်ပြင်၌၊ သဆတ္တော-ထီးနှင့်
 တကွဖြစ်သည်။ ဝါ-ထီးဆောင်းသည်။ သဥပါဟနော-ဖိနပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ ဝါ-
 ဖိနပ်စီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စရတိ-လှည့်လည်၏။ ဧတဿ-ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗုဒ္ဓေ-၌၊
 ဂါရဝေါ-ရိုသေလေးစားခြင်းသည်။ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ (ဗုဒ္ဓအဂါရဝ ဖြစ်ပုံမှတစ်ပါး ဓမ္မအဂါရဝ ဖြစ်ပုံကား၊)
 သက္ကောန္တောယေဝ-စွမ်းနိုင်လျက်သာလျှင်၊ (တရားနာရာ အရပ်သို့ သွားခြင်းစသည်
 ကို ပြုစွမ်းနိုင်လျက်သာလျှင်၊) ဓမ္မဿဝနံ-တရားနာရာအရပ်သို့၊ ဝါ-တရားနာ
 ခြင်းငှာ၊ န ဂစ္ဆတိ-မသွား၊ သရဘည-အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သောပါဠိကို၊ (ဓမ္မစကြာ
 စသော ပါဠိသက်သက်ရွတ်ခြင်းကို သရဘည ဟုဆိုသည်။) နဘဏတိ-မရွတ်ဆို၊
 ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ န ကထေတိ-မပြောဆို၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ
 ပြောဆိုခြင်းကို ဓမ္မကထာဟု ဆိုသည်။) ဓမ္မဿဝနဂုံ-တရားနာခြင်းကို ယူရာ
 အစည်းအဝေးကို၊ ဘိန္နိတွာ-ဖျက်၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏။ ဝိက္ခိတ္တော-အထူးထူး
 အပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သောစိတ်ရှိသည်။ ဝါ-ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)ဝါ-

စေတိယင်္ဂဏေ။ ။ဤနေရာဝယ် တံတိုင်းအကာအရံအတွင်းကို "စေတိင်္ဂဏ" ဟု ယူသင့်
 ၏။ ဘာကြောင့်နည်း။ "စရတိ-လှည့်လည်၏" ဟု ဆိုသောကြောင့်တည်း။ ဤစကားအရ
 ဘုရားဝိုင်း အတွင်း၌ ဖိနပ်မစီးကောင်းဟု ယူကြသည်။ အဂါရဝစိတ် မရှိပါဘဲ ပန်းရံ
 လက်သမား စသူတို့၏ နေပူထဲ၌လည်းကောင်း၊ အလွန်အေးသော နေရာ၌လည်းကောင်း
 ဖိနပ်စီးခြင်းကား အဂါရဝအပြစ် မရှိပါ။ [သာမညဖလသုတ်၌ကား "စေတိယင်္ဂဏေတိ
 ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီဟိ ပုဇနဋ္ဌာနဘူတေ စေတိယင်္ဂဏေ" ဟု ဖွင့်၏။] အခြား ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများ၌မူ
 ထိုဘုရားဝိုင်း အတွင်း၌လည်း ဖိနပ်စီးကြသည်။ ရိုးရာထုံးစံ ဖြစ်၍ အဂါရဝလည်း ဖြစ်စရာ
 မရှိပါ။

ဓမ္မဿဝနဂုံ။ ။ "ဗဟုသု ဧကတော နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တေသု-များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည် တပေါင်းတည်းတရားနာနေကုန်စဉ်၊ တံ ဓမ္မဿဝနသမာဂမံ-ကောပေတွာ ဥဋ္ဌာယ
 ဂစ္ဆတိ-ထိုတရားနာရာ အစည်းအဝေးကို ဖျက်၍ ထသွား၏" ဟု ဝိမတိ ဖွင့်သောကြောင့်
 ဓမ္မဿဝနဂူ အရ တရားနာနေရာ အစည်းအဝေးကို ယူပါ။ ဝစနတ္ထကိုကား "ဓမ္မဿဝနံ
 ဂဏန္တိ ဧတ္တာတိ ဓမ္မဿဝနဂေါ (တရားနာခြင်းကို ယူရာဖြစ်သော အစည်းအဝေး) ဟု
 ပြုပါ။ ဂဟ ဓာတ် ကို ပစ္စည်း ဓာတွန်ချေ၊ ဤဝစနတ္ထအတိုင်း တရားနာနေရာ ဓမ္မာရံ
 စသည်ကိုလည်း ယူကြ၏။ [ဓမ္မဿဝနန္တိ ဓမ္မဿဝနံ ဂဏန္တိ ဧတ္တာတိ ဓမ္မဿဝနဂေါ၊
 ဓမ္မဿဝနမဏ္ဍပေါ-ယောဓနာ။] "ဘိန္နိတွာ ဂစ္ဆတိ-ဖျက်၍ သွား၏" ဟု ဆိုသောကြောင့်
 အစည်းအဝေးကို ယူခြင်းက သဘာဝကျမည် ထင်သည်။

ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အနာဒရော-လေးစားခြင်း မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒတိ-ထိုင်နေ၏။

ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ထေရနဝမဇ္ဈိမေသု-ထေရ နဝ မဇ္ဈိမပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ စိတ္တိကာရံ-စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော အမူအရာကို၊ ဝါ-ရိသေလေးစားခြင်းကို၊ န ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ-ရေးစွ မဖြစ်စေ၊ ဥပေါသထာဂါရဝိတက္ကမာဠကာဒီသု-ဥပုသ်ပြုရာ ကျောင်းဆောင်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကြံစည် ပွားများရာ တန်ဆောင်းဝန်း အစရှိသည်တို့၌၊ ကာယပ္ပာဂဗ္ဗိယံ-ကိုယ်၏ ကြမ်းကြုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ယထာပုမ္-အကြင် အကြင် ကြီးသူတို့၏ အစဉ်အတိုင်း၊ ဝါ-ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊ န ဝန္တတိ-ရှိမခိုး၊ ဧတဿ-၏၊ သံဃေ-၌၊ ဂါရဝေါ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ပန-ကား၊ တိဿော-ကုန်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့ကို၊ သမာဒါယ-ကောင်းစွာ ယူ၍၊ ဝါ-ဆောက်တည်၍၊ အသိက္ခမာနောယေဝ-မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ သိက္ခာယ အဂါရဝေါတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ စ-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ပမာဒေ-မေ့လျော့ခြင်း၌၊ သတိဝိပွဝါသေ-သတိနှင့် ကင်း၍ နေခြင်း၌၊ (ပမာဒေကို ထပ် ဖွင့်သည်။) တိဋ္ဌမာနော ယေဝ-တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်) အပ္ပမာဒလက္ခဏံ-အပ္ပမာဒလက္ခဏာကို၊ အဗြူဟယမာနော-မတိုးပွားစေသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်) အပ္ပမာဒေ အဂါရဝေါတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ အာမိသပဋိသန္တာရံ-အာမိသပဋိသန္တာရလည်းကောင်း၊ ဝါ-အာမိသဖြင့် စေ့စပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိသန္တာရံ-ဓမ္မပဋိသန္တာရလည်းကောင်း၊ ဝါ-တရားဖြင့် စေ့စပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဝိခံ-သော၊ ဣမံ ပဋိသန္တာရံ-ကို၊ အကရောန္တော ယေဝ - မပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ ပဋိသန္တာရေ

အနာဒရော ဝါ။ ။နစ်သက်ဖွယ် အနက်အဓိပ္ပာယ်သို့ ရောက်လျှင် နစ်သက်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သံဝေဂ ရဖွယ် အနက်အဓိပ္ပာယ်သို့ ရောက်လျှင် သံဝေဂကိုလည်းကောင်း၊ ထင်စွာ မပြုခြင်းသည်ပင် အနာဒရ ပည်၏။-ဝိမတိ။ [စာတက် စာလိုက်ရာ၌ ဤကဲ့သို့ နေထိုင်ခြင်းနှင့် ပိဋကတ်ကျမ်းစာအုပ်များကို ပစ္စုလက်ခတ်ထားခြင်း၊ ရိရိသေသေ မကိုင် ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မအဂါရဝပင်တည်း။]

ကာယပ္ပာဂဗ္ဗိယံ။ ။ဂစ္ဆ ဓာတ်သည် ကြမ်းကြုတ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ပဂစ္ဆတိ-အပြားအားဖြင့် ကြမ်းကြုတ်၏၊ ဣတိ ပဂစ္ဆော၊ ပဂစ္ဆဿ+ဘာဝေါ ပါဂဗ္ဗိယံ၊ ကာယဿ+ပါဂဗ္ဗိယံ ကာယပါဂဗ္ဗိယံ။ [ကာယပါဂဗ္ဗိယန္တိ ဥဒ္ဓတိဝံသေန-(“ဘယ်သူ့ အရေးစိုက်ရ မှာလဲ”ဟူသော သဘောထား ရှိသည် ဖြစ်၍) ကြွမြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တန ကာယအနာစာရံ-ဖြစ်သော ကိုယ်ဖြင့် မလျှောက်ပတ်သော အကျင့်ကို၊ (ဒဿေတိ)-ဝိမတိ။]

အဂါရဝေါ စာတိ-ပဋိသန္တာရေ အဂါရဝေါဟူ၍၊ ဝေဒိတဗျော-၏။ ဂါရဝနိဒ္ဒေသေ-
ဂါရဝ၏နိဒ္ဒေသ၌၊ ဝုတ္တပရိယာယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အဂါရဝ၏ ပြောင်းပြန်
အားဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗျော-၏။

၂၇၂။ ဝိဝါဒမူလနိဒ္ဒေသေ-ဝိဝါဒမူလ၏နိဒ္ဒေသ၌၊ သတ္တရိပိ အဂါရဝေါတိအာဒိန-
သတ္တရိပိ အဂါရဝေါအစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၏။ ဗုဒ္ဓေ အဂါရဝါဒီသု-ဗုဒ္ဓေ အဂါရဝါ
အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊
အတ္ထော ဝေဒိတဗျော၊ အပ္ပတိသောတိ-ကား၊ အနိစဝုတ္တိ-နိမ့်ကျသောဖြစ်ခြင်း
မရှိသည်၊ ဝါ-မနိမ့်ချသည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ) သတ္တာရ-မြတ်စွာဘုရားကို၊
ဇေဋ္ဌကံ-အကြီးအကဲကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ န ဝိဟရတိ-မနေ။

အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏။ သန္တာနေဝါ-သန္တာန်၌သော်လည်း
ကောင်း၊ အတ္တနော-၏။ ပက္ခေဝါ-အသင်းအပင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ သကာယ-
မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပရိသာယ-ပရိသတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (အတ္တနော ပက္ခေကို
သကာယ ပရိသာယဟု ဇာတ်ဖွင့်သည်) ဗဟိဒ္ဓါဝါတိ-ကား၊ ပရသန္တာနေဝါ-သူ
တစ်ပါးတို့၏ သန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရပက္ခေဝါ-သူတစ်ပါးတို့၏ အသင်း
အပင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတြ တုမှေတိ-ကား၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ
ဘေဒေ-အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓအပြားရှိသော၊ တသ္မိံ သပရသန္တာနေဝါ-ထိုမိမိသန္တာန်၊ သူ
တစ်ပါးသန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း၊ တသ္မိံ သပရပရိသာယဝါ-ထိုမိမိပရိသတ်၊ သူ
တစ်ပါးပရိသတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (စေ သမနပဿယျာထ၌စပ်) ပဟာနာယ
ဝါယမေယျာထာတိ-ကား၊ မေတ္တာဘာဝနာဒီတိ-မေတ္တာကို ပွားစေခြင်း အစရှိကုန်
သော၊ နယေဟိ-နည်းတို့ဖြင့်၊ ပဟာနတ္ထံ-ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါယမေယျာထ-
အားထုတ်ကြကုန်လော၊ ဟိ-မှန်၊ မေတ္တာဘာဝနာဒိ နယေန-မေတ္တာကို ပွားစေခြင်း
အစရှိသောနည်းဖြင့်၊ တံ-ထိုဝိဝါဒမူလကို၊ အဇ္ဈတ္တမ္ဘိ-မိမိသန္တာန်၌သော်လည်း
ကောင်း၊ ဝါ-မိမိပရိသတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါဝိ-သူတစ်ပါးသန္တာန်၌လည်း
ကောင်း၊ ဝါ-သူတစ်ပါးပရိသတ်၌လည်းကောင်း၊ ပဟိယတိ-ပယ်အပ် ပယ်နိုင်၏။

အနဝဿဝါယာတိ-ကား၊ အပ္ပဝတ္တိဘာဝါယ-ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူ
သော အကျိုးငှာ၊ (ပဋိပစ္စေယျာထ-ကျင့်ကြကုန်လော၌စပ်) သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီတိ-
ကား၊ သကမေဝ-မိမိဥစ္စာသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ ပရာမသတိ-အမှန်မှ

အနဝဿဝါယ။ ။အဝဿဝံ အဝပုဗ္ဗ သုဓာတ်သည် ဂတိ(ဖြစ်ခြင်း)အနက်ကိုလည်း
ဟော၏။ အဝဿဝနံ အဝဿဝေါ-သက်ဝင်၍ဖြစ်ခြင်း၊ န+အဝဿဝေါ အနဝဿဝေါ၊
ဤအနက်ကို ပြလို၍ "အပ္ပဝတ္တိဘာဝါယ"ဟု ဖွင့်သည်။

သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ။ ။သံကို သက်ဟု ဖွင့်၏။ သကာ+ဒိဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌိ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သောအယူ၊
ပရတော-အမှန်မှတစ်ပါးသောအားဖြင့်၊ ဝါ-မှားသောအားဖြင့်၊ အာမသတိ-သုံးသပ်
တတ်၏။ ဣတိ ပရာမာသီ၊ သန္နိဋ္ဌိ+ပရာမာသီ သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ။

တစ်ပါး မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်၏။ အတ္တနာ-မိမိသည်။ ယံ ဒိဋ္ဌိဂတံ-အကြင် မိစ္ဆာအယူကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ (တံ ကို ဂဏှာတိ၌ စပ်) ဣဒမေဝ-ဤငါ၏ အယူသည်သာ၊ သစ္စံ-မှန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဂဏှာတိ-ယူတတ်၏။ အာဓာနဂ္ဂါဟိ တိ-ကား၊ ဒဋ္ဌဂ္ဂါဟိ-မြဲစွာ ယူလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ /

၂၇၃။ အနဝါဒမူလနိဒ္ဒေသော-အနဝါဒမူလနိဒ္ဒေသသည်။ ဝိဝါဒမူလနိဒ္ဒေသေနေဝ-ဝိဝါဒမူလ၏နိဒ္ဒေသနှင့်ပင်၊ သမာဓော-တူသည်။ ကိဉ္ဇာပိ(ဟောတိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ အထခေါ-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဘောဒကရ ဝတ္ထုနိ-ကွဲပြားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဝတ္ထုတို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝိဝဒန္တာနံ-ငြင်းခုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကောဓပနာဟာဒယော-ကောဓ ဥပနာဟ အစရှိကုန် သော တရားတို့သည်။ ဝိဝါဒမူလနိ-ငြင်းခုံခြင်း၏အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)၊ ပန-ဆက်၊ တထာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဝိဝဒန္တာ-ငြင်းခုံကြ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သီလဝိပတ္တိအာဒိသု-သီလဝိပတ္တိ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရဝိပတ္တိ-တစ်ပါးပါးသော ဝိပတ္တိသို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-ရောက်၍၊ အသုကော-ထိုမည်သော၊ ဘိက္ခု-သည်။ အသုကံ နာမ-ထိုမည်သော၊ ဝိပတ္တိ-ဝိပတ္တိသို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်ပြီ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (တွံ-သည်)၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်သည်။ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တွံ) သံဃာဒိသေသံ-သို့၊ အာပဇ္ဇော-သည်။ အသိ-၏။ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အနဝဒန္တိ-စွပ်စွဲ ကြကုန်၏။ ဧဝံ-သို့၊ အနဝဒန္တာနံ-စွပ်စွဲကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကောဓပနာဟာ ဒယော-ကောဓ ဥပနာဟ အစရှိသော တရားတို့သည်။ အနဝါဒမူလနိ-အနဝါဒ မူလတို့ မည်၏။ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ စတ္ထ-ဤအနဝါဒမူလနိဒ္ဒေသ၌၊ ဝိသေသော-တည်း။

၂၇၄။ သာရဏီယဓမ္မနိဒ္ဒေသေ-သာရဏီယဓမ္မ၏နိဒ္ဒေသ၌၊ မေတ္တစိတ္တေန-မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ကာယကမ္မံ-ကာယကံသည်။ မေတ္တံ-မေတ္တာ ရှိသော၊ ဝါ-မေတ္တာကြောင့်ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ကာယကမ္မံနာမ-ကာယကံမည်၏။

ဒဋ္ဌဂ္ဂါဟိ။ ။ ဂဏှာတိ သီလေနာတိ ဂါဟိ၊ ဒဋ္ဌံ+ဂါဟိ ဒဋ္ဌဂ္ဂါဟိ၊ အာဓာနသဒ္ဓါသည် “အ(ဘုသော)-လွန်စွာ+ဓာနံ-ထားခြင်း” အနက်ကို ဟော၏။ ထိုလွန်စွာထားခြင်း(ဖြစ်ခြင်း) ဟူသည် စွဲမြဲခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အာဓာနကို ဒဋ္ဌ ဟု ဖွင့်သည်။

မေတ္တံ ကာယကမ္မံ။ ။ မိစ္ဆတိ သိနိယုတိ ဧတာယာတိ မေတ္တာ-စေးကပ်စိုစွပ်ကြောင်း သဘောတရား၊ မေတ္တာ ဧတဿ (ဤကာယကံ) အတ္ထိတိ မေတ္တံ၊ တံ ပန ယသ္မာ မေတ္တာ သဟဂတစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “မေတ္တစိတ္တေန ကတံ ကာယကမ္မံ”တိ၊ သာရဏှ၊ ဤအလို “မေတ္တံ-မေတ္တာရှိသော”ဟု ပေး၊ ဝိမတိ၌ကား “မေတ္တာယ+သမ္ပူတံ မေတ္တံ”ဟု သမ္ပူတ အနက်၌ ထ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးစေ၏။

အာဝိဇေဝ ရဟောစာတိ-ကား၊ သမ္မုခါစ-မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခါစ-မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း၊ (ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ၌စပ်) တတ္ထ-ထိုသမ္မုခါမေတ္တာကာယကံ၊ ပရမ္မုခါမေတ္တာ ကာယကံတို့တွင်၊ နဝကာနံ-သီတင်းငယ်တို့၏၊ စီဝရကမ္မာဒီသု-သင်္ကန်းချုပ်ဆိုးခြင်း အစရှိသော အမှုတို့၌၊ သဟာယဘာဝဂမနံ-အဖော်သဟဲ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ သမ္မုခါ-၌၊ မေတ္တံ-သော၊ ဝါ-သော၊ ကာယကမ္မံ နာမ-မည်၏၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ထေရာနံ-ထေရ်တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ ပါဒစောဝနဗီဇနဝါတဒါနာဒိဘောဒမ္ပိ-ခြေဆေးပေးခြင်း၊ ယပ်လေပေးခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သမ္ပိ-အလုံးစုံသော၊ သာမိစိကမ္ပိ-အရိုအသေပြုမှုသည်၊ သမ္မုခါ၊ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ-(ဘောဒမ္ပိ၌ ပိသဒ္ဓါဖြင့်၊ စီဝရကမ္မာဒီသု သဟာယဘာဝဂမနံကို ပေါင်း) ဥာယေဟိပိ-နှစ်ပါးစုံသော ထေရ၊ နဝကာတို့သည်လည်း၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ-မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်ကုန်သော၊ ဒါရုဘဏ္ဍာဒီနံ-သစ်ဘဏ္ဍာ အစရှိသည်တို့ကို၊ တေသု-ထိုထေရ၊ နဝကာတို့၌၊ အဝမည်-အောက်ချ၍ မှတ်ထင်မှုကို၊ ဝါ-အထင်သေးမှုကို၊ အကတွာ-မပြုမှု၍၊ အတ္တနာ-သည်၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ ဝိယ-မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သောဘဏ္ဍာတို့ကို ကဲ့သို့၊ ပဋိသာမနံ-သိုမှီးခြင်းသည်၊ ပရမ္မုခါ-၌၊ မေတ္တံ၊ ကာယကမ္မံ နာမ။

အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယောတိ-ကား၊ မေတ္တာကာယကမ္မသင်္ခါတော-မေတ္တာကာယကံဟု ဆိုအပ်သော၊ အယံ ဓမ္မော-ဤတရားသည်၊ (သံဝတ္တတိ၌စပ်) ဝါ-ကို၊ သုရိတဗ္ဗော-မပြတ်မလပ် အမှတ်ရထိုက်သည်၊ သတိဇနကော-အမှတ်ရခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ (ဟုတွာထည့်၍ သံဝတ္တတိ၌စပ်) [သာရဏီ(ဏီ)ယပုဒ်ပြီးပုံကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ သိတဇနကောသည် အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊] ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နံ-ထိုမေတ္တာကာယကံကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အနုဿရန္တိ၌စပ်) ယေသံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အပေါ်၌၊ (အယံ ဓမ္မော-ဤမေတ္တာကာယကံတရားသည်၊ ဝါ-ကို) ကတော-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တေ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပသန္နစိတ္တာ-ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) အဟော သပ္ပုရိသော-ဪ... သူတော်ကောင်းပေတကား၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အနုဿရန္တိ-အမှတ်ရကုန်၏၊ ဣတိ(အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ (သာရဏီယော ဓမ္မောဟု ဟောတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း)၊ ပိယကရဏောတိ-ကား၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ယံ-ချစ်အပ်သူကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ [ပိယပုဒ်ပြီးပုံကို သုဒိန္နကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ဂရုကရဏောတိ-ကား၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဂရု-အလေးပြုအပ်သူကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ [ဂရုပုဒ်ပြီးပုံကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ ဘဂဝါအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] သင်္ဂဟာယာတိအာဒီသု-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)

သဗြဟ္မစာရီဟိ-တို့သည်။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝါယ-သဂြိုဟ်ချီးမြှောက်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ တေဟိ-ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ အဝိဝဒါယ-ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (မငြင်းခုံခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) သမဂ္ဂဘာဝါယ-ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဧကီဘာဝါယ စ-တစ်ယောက်တည်း မဟုတ်သော်လည်း တစ်ယောက်တည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊) သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏။

မေတ္တံ ဝစီကမ္မန္တိအာဒီသု-အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဒေဝတ္ထေရော-ဒေဝထေရ်၊ တိဿတ္ထေရော-တိဿထေရ်၊ ဣတိ စဝံ-ဤသို့၊ ပဂ္ဂယု-ချီးမြှောက်၍၊ ဝစနံ-ပြောဆိုခြင်းသည်၊ သမ္ပုခါ-၌၊ မေတ္တံ-သော၊ ဝစီကမ္မံ နာမ၊ [ဒေဝဟု တိဿဟုချည်း မခေါ်ဘဲ ထေရထည့်၍ ခေါ်ခြင်းကို ဆိုသည်။ ယခုအခါ အရှင်၊ ဘုန်းတော်ကြီး၊ ဆရာတော် စသည်ဖြင့် ခေါ်ခြင်းမျိုးတည်း၊] ပန-အဖို့ တစ်ပါးကား၊ ဝိဟာရေ-၌၊ အသန္တေ-မရှိလတ်သော်၊ တံ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဋိပုစ္ဆန္တဿ-မေးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ “အမှန်ကံ ဒေဝတ္ထေရော-တပည့်တော်တို့၏ဒေဝထေရ်သည်၊ ကုဟိ-အဘယ်၌ပါနည်း၊(ဘယ်မှာပါနည်း၊) အမှန်ကံ တိဿတ္ထေရော-သည်၊ ကုဟိ-နည်း၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ အာဂမိဿတိနု ခေါ-ပြန်လာပါမည်နည်း၊ ဣတိ စဝံ-သို့၊ မမာယနဝစနံ-ငါ၏ဥစ္စာဟု ပြုတတ်သော စကားသည်၊ ဝါ-မြတ်မြတ်နိုးနိုး ပြောဆိုကြောင်းစကားသည်၊ ပရမ္ပုခါ-၌၊ မေတ္တံ-သော၊ ဝစီကမ္မံ နာမ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ မေတ္တာသိနေဟသိနိဒ္ဓါနိ-မေတ္တာတည်းဟူသော အစေးဖြင့် စေးကပ်ကုန်သော၊ နယနာနိ-မျက်လုံးတို့ကို၊ ဥဗ္ဗိလေတွာ-ဖွင့်၍၊ ပသန္တေန-ကြည်လင်သော၊ မုခေန-မျက်နှာဖြင့်၊ ဩလောကနံ-ကြည့်ခြင်းသည်၊ သမ္ပုခါ၊ မေတ္တံ၊ မနောကမ္မံ နာမ၊ ဒေဝတ္ထေရော-သည်၊ တိဿတ္ထေရော-သည်။

မမာယနဝစနံ။ ။တပည့်တော်တို့၏ဟု ထည့်၍ ဆိုခြင်းကို “မမာယနဝစနံ”ဟု ဆိုသည်။ မမံ-ငါ့ဥစ္စာဟူ၍+ကရထံ-ပြုခြင်း၊ မမာယနံ-ခြင်း၊ မမံ နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ အာယပစ္စည်း၊ ဋီကာ၌ “မမတ္တဗောဓနဝစနံ-ငါ့ဥစ္စာ၏အဖြစ်ကို သိစေတတ်သော စကား”ဟု ဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပာယ်ထွာသော။

နယနာနိ ဥဗ္ဗိလိတွာ။ ။ဧကန္တတိရောက္ခဿ-ဧကန် မျက်ကွယ်ဖြစ်သော၊ မနောကမ္မဿ-၏၊ သမ္ပုခတာ နာမ-မျက်မှောက်၏အဖြစ် မည်သည်၊ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပနဝသေ နေဝ-ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ တဉ္စ ခေါ လောကေ ကာယကမ္မန္တိ ပါကဋံ-ထိုဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်သော မနောကံသည်လည်း လောက၌ ကာယကံဟု ထင်ရှား၏၊ (ထို့ကြောင့်) ပညာတံ ဟတ္ထဝိကာရာဒိအနာမသိတွာယေဝ-ထင်ရှားသော လက်မှုစသည်ကို မသုံးသပ်ဘဲသာ၊ ဒဿေဇ္ဈော နယနာနိ ဥဗ္ဗိလိတွာတိ အာဒိမာဟ၊-ဋီကာ။

အရောဂေါ-ရောဂါ မရှိသည်။ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ အပ္ပာဗာဓော-အနာ မရှိသည်။ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမန္နဟရဏံ-နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ပရမ္ပုခါ မေတ္တံ၊ မနောကမ္မံ နာမ။

အပ္ပတိဝိဘတ္တဘောဂီတိ-ကား၊ အာမိသံ-အာမိသကို၊ ပတိဝိဘဇိတွာ-ခွဲခြမ်း ခွဲခြမ်း လုပ်၍၊ နေဝဘုဉ္ဇတိ-မသုံးဆောင်၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ (ပတိဝိဘဇိတွာ) န(ဘုဉ္ဇတိ)- ဆောင်၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အာမိသကို၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့အား၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဧတ္တကံ-ကို၊ အတ္တနာ- ကိုယ်တိုင်၊ ဘုဒ္ဓိဿာမိ-သုံးဆောင်အံ့၊ (အာမိသကို ခွဲခြမ်းပုံတည်း။) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတ္တကံ-ကို၊ အသုကဿစ-ထိုမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ အသုကဿစ- အားလည်းကောင်း၊ ဒဿာမိ-အံ့၊ ဧတ္တကံ-ကို၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ဘုဒ္ဓိဿာမိ- စားအံ့၊ (ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွဲခြမ်းပုံတည်း။) ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိဘဇိတွာ-ခွဲခြမ်း၍၊ ဘုဉ္ဇတိ- သုံးဆောင်၏။ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပတိဝိဘတ္တဘောဂီ နာမ-ပတိဝိဘတ္တဘောဂီ မည်၏။ (ခွဲခြမ်းအပ်သောပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းရှိသူ မည်၏။) ပန-ကား၊ အယံ- ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပါဠိတော်၌ လာသော အပ္ပတိဝိဘတ္တဘောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဧဝံ- ဤသို့ ခွဲခြမ်းမှုကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အဘာတံ-ဆောင်ယူအပ်ခဲ့သော၊ (ခံယူအပ် ခဲ့သော။) ပိဏ္ဏပါတံ-ဆွမ်းကို၊ ထေရာသနတော-ထေရ်ကြီး၏ နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ဒတွာ-ပေးလှူပြီး၍၊ ဂဟိတာဝသေသံ-ယူအပ်ပြီးမှ အကြွင်းကို၊ ဘုဉ္ဇတိ- သုံးဆောင်၏။ သီလဝန္တေဟိတံ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဤ ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) ဒုဿီလဿ-သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အဒါတုမ္မိ-မပေးခြင်းငှာလည်း၊ (ပိဖြင့် ဒါတုံကို ဆည်း။) ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။ ပန- ဆက်၊ သာရဏီယဓမ္မပူရဏေန-သာရဏီယဓမ္မကို ဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းသည်။ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးလှူထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဂိလာနဂိလာနပဋ္ဌာကအာဂန္တုကဂမိက စီဝရကမ္ဘာဒိပသုတာနံ-ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်၊ ဂိလာနကို လုပ်ကျွေးသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အာဂန္တုက ပုဂ္ဂိုလ်၊ ခရီးသွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သင်္ကန်းချုပ်ဆိုးမှု စသည်တို့၌ အားထုတ်နေကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝိစေယျ-ရွေးချယ်၍၊ ဒါတုမ္မိ-ပေးလှူခြင်းငှာလည်း၊ ဝဇ္ဇတိ-၏။ ဟိ- မှန်၊ ဧတေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝိစိနိတွာ-ရွေးချယ်၍၊ ဒေန္တေန-ပေးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေါ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွဲခြားဝေဖန်ခြင်းသည်။ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်သည်။

ဂိလာနဓဝဝဇ္ဇတိ။ ။ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းဟူသည် “မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးမည်၊ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား မပေး”ဟု နှစ်ဖက်ခွဲခြင်းတည်း။ ဂိလာန စသည်တို့အား ပေးခြင်းကား “အခြားသူတို့ကို မပေး”ဟု မခွဲခြမ်းသောကြောင့် ပတိဝိဘတ္တဘောဂီ မမည်။ [ဂိလာနာဒိနံ

န ဟောတိ-မဖြစ်၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ စတေ ဝိစိနိတွာ ဒေန္တေန ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေါ ကတော န ဟောတိ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဤဒိသာနံ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ကိစ္ဆလာဘတ္တာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သောလာဘ် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသေသော-အထူးကို၊ ကာတဗ္ဗောယေဝ-ပြုထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စတေ ဝိစိနိတွာ ဒေန္တေန ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေါ ကတော န ဟောတိ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊) အယံ-ဤအပွတ်ဝိဘတ္တဘောဂီရဟန်းသည်၊ (ပါဠိတော်၌ လာသော အပွတ်ဝိဘတ္တဘောဂီရဟန်းသည်၊) ကရောတိ-ပုဂ္ဂလဝိဘာဂကို ပြု၏။

အဓဏ္ဍာနီတိအာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယဿ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သတ္တသု-၇ ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု-အာပတ်အစုတို့၌၊ အာဒိမိဝါ-အစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါ-အဆုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ဘိနံ-ပျက်သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-၏၊ သီလံ-သည်၊ ပရိယန္တေ-အဆုံး၌၊ ဆိဒ္ဓသာဋကောဝိယ-စုတ်ပြတ်သော အဝတ်သည်ကဲ့သို့၊ ဓဏ္ဍံ နာမ-ကျိုးပြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ရှိသောသီလ မည်၏၊ ဝါ-ချိုးအပ်သောသီလ မည်၏၊ ယဿ-၏၊ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု၊) ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ (သိက္ခာပဒံ)၊ ဘိနံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ (တဿ သီလံ)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဆိဒ္ဓသာဋကောဝိယ-ပေါက်သော အဝတ်သည်ကဲ့သို့၊ ဆိဒ္ဓံ နာမ-အလယ်၌ ပေါက်သော သိက္ခာပုဒ်ရှိသောသီလ မည်သည်၊ ဝါ-ဖောက်အပ်သောသီလ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ယဿ-၏၊ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု) ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဒုတ္တိဏိ-နှစ်ပါး၊ သုံးပါးကုန်သော၊ (သိက္ခာပဒါနိ)၊ ဘိနာနိ-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တဿ-၏၊ (သီလံ-သည်)၊ ဝိဇ္ဇိယံဝါ-ကျောက်ကုန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ကုမ္ဘိယံ ဝါ-

ပန ဩဒိဿကံ ကတွာ ဒါနံ အပွတ်ဝိဘာဂပက္ခိကံ “အသုကဿ န ဒဿာမိ”တိ ပဋိက္ခေပဿ အဘာဝတော၊ ဗျတိရေကပ္ပဓာနော ဟိ ပတိဝိဘာဂေါ၊ မုနံ၏-ခွဲခြမ်း ဝေဖန်ခြင်းဟူသည် “မည်သူအား မပေး”ဟု ပြောင်းပြန် ပြန်ခြင်းလျှင် ပဓာန ရှိ၏၊ တေနာဟ “ဂီလာန ပေ၊ ဝိစေယျ ဒါတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိတိ-ဋီကာ။]

အဓဏ္ဍာနီ။ ။ရဟန်းတော်များ သီလအတွက် အဓဏ္ဍ စသည် ဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ “သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု” စသည်ကို မိန့်သည်၊ လူဝတ်ကြောင်များ၏ သီလအတွက် ဖြစ်မှု (သီလခံယူစဉ်အတိုင်း) ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ စသော သိက္ခာပုဒ်များ၏ အာဒိ အန္တကို ယူပါ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်များ၏ ဓဏ္ဍ စသည်ဖြစ်ပုံကို ရတနာဂုဏ်ရည် ဥပသံသီလ၌ ဆောင်ပုဒ်နှင့်တကွ ပြထားသည်။ [ဓဏ္ဍန္တိ ဓဏ္ဍဝန္တံ -ကျိုးပြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ရှိသော သီလ မည်၏၊ ဓဏ္ဍိတံဝါ-ချိုးအပ်သောသီလ မည်၏၊ ဆိဒ္ဓန္တိအာဒိသုပိ စသေဝနယော-ဋီကာ၊ ဤအလို “ဓဏ္ဍာနီ ယဿာတိ ဓဏ္ဍံ၊ ဓဏ္ဍိယတေ ဝါ ဓဏ္ဍံ”ဟု ပြပါ။]

ဝမ်းစိုက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥဋ္ဌိတေန္တေထသော၊ ဝါ-ဖြစ်သော၊ ဝိသဘာဂ
ဝဏ္ဏေန-သဘောမတူသော အဆင်းအားဖြင့်၊ ကာဠရတ္တာဒိန္နံ-အမည်း၊ အနိ အစရှိ
သောအဆင်းတို့တွင်၊ အညတရသရီရဝဏ္ဏာ-တစ်ပါးပါးသောကိုယ်အဆင်းရှိသော၊
ဂါဝိဝိယ-နွားမသည်ကဲ့သို့၊ သဗလံ နာမ-ကြားသော သိက္ခာပုဒ်ရှိသော သီလ
မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ယဿ-၏၊ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု)၊ အန္တရန္တရာ-အကြား
အကြား၌၊ (သိက္ခာပဒါနိ) ဘိန္နာနိ (ဟောန္တိ)၊ တဿ-၏၊ (သီလံ)၊ အန္တရန္တရာ-၌၊
ဝိသဘာဂဝဏ္ဏဗိန္နုဝိစိတြာ-သဘောမတူသော အဆင်းရှိသော အပြောက်တို့ဖြင့်
ဆန်းကြယ်သော၊ ဂါဝိဝိယ-နွားမသည်ကဲ့သို့၊ ကမ္မာသံနာမ-အပြောက်ထင်သော
သိက္ခာပုဒ်ရှိသောသီလမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယဿ-အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊
အဘိန္နာနိ-မပျက်ကုန်သော၊ သီလာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏)၊ တဿ-
ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တာနိ သီလာနိ-တို့သည်၊ အဓဏ္ဍာနိ နာမ-ကျိုးပြတ်သောသိက္ခာပုဒ်
မရှိသော သီလတို့ မည်သည်၊ အစ္ဆိဒ္ဒါနိနာမ-ပေါက်သောသိက္ခာပုဒ်မရှိသော သီလ
တို့ မည်သည်၊ အသဗလာနိ နာမ-ကြားသော သိက္ခာပုဒ်မရှိသော သီလတို့
မည်သည်၊ အကမ္မာသာနိ နာမ-အပြောက်ထင်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိသော သီလတို့
မည်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ တာနိ ဧတာနိ-ထိုမကျိုးမပေါက်၊မပြောက်၊မကြားသော
ဤသီလတို့ကို၊ ဘုဒ္ဓိဿဘာဂကရဏတော-တဏှာဒါသဗျတော အဖြစ်မှ လွတ်လပ်သည်
၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘုဒ္ဓိဿာနိ(ဣတိ)-ဘုဒ္ဓိဿတို့
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိညူဟိ-ပညာရှိတို့သည်၊ ပသတ္တတ္တာ-ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သည်၏

သဗလံ, ကမ္မာသံ။ ။ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေန ဥပမံ တတိယဘာဂံ ဝါ သမ္ဘိန္ဒဝဏ္ဏံ သဗလံ-
သဘောမတူသော အဆင်းအားဖြင့် တစ်ဝက်ဖြစ်စေ, ၃ ဖို့ တစ်ဖို့ဖြစ်စေ ရောစပ်သော
အဆင်းရှိသော သီလသည် သဗလ မည်၏။ ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေဟေဝ ပန ဗိန္နုဟိ အန္တရန္တရာ
ဝိမိဿံ ကမ္မာသံ-သဘောမတူသော အဆင်းရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော အပြောက်တို့
ဖြင့် အကြား အကြား၌ ရောနေသော သီလသည် ကမ္မာသ မည်၏။ အယံ ဣမေသံ
ဝိသေသော၊-ဋီကာ။

ဘုဒ္ဓိဿာနိ။ ။ဘုဒ္ဓိဿဘာဂကရဏတောတိ တဏှာဒါသဗျတော မောစေတွာ ဘုဒ္ဓိဿ
ဘာဂကရဏတော၊ သီလဿ စ တဏှာဒါသဗျတော မောစနံ ဝိဝဇ္ဇူပနိဿယ
ဘာဝါပါဒနံ-ဝဋ်မှ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို မှီသော (ရည်ရွယ်သော) သီလ၏အဖြစ်သို့
ရောက်စေခြင်းသည် တဏှာဒါသဗျမောစနတည်း။ [“ဘုဒ္ဓိဿ ကရာနိ”ဟု ဆိုလိုလျက်
ကရ ပုဒ်ကို ရေ၍ “ဘုဒ္ဓိဿာနိ”ဟု ဆိုထားသည်။ ဘုဒ္ဓိဿပုဒ်ပြီးပုံကို မဟာဝဂ္ဂ
ဘာသာဋီကာ မဟာဓန္ဒက ဒါသဝတ္ထ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ(ဣတိ)-ဝိညုပ္ပသတ္တတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟိ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည်၊ အပရာမဋ္ဌတ္တာ-မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန် သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ အပရာမဋ္ဌာနိ ဣတိ-အပရာမဋ္ဌတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဥပစာရသမာဓိ-ဥပစာရ သမာဓိကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပနာသမာဓိ-အပ္ပနာ သမာဓိကိုသော်လည်းကောင်း၊ သံဝတ္တယန္တိ-ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ထိုကြောင့်၊ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိတိ-သမာဓိသံဝတ္တနိကတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ သီလသာမညဂတော ဝိဟရတီတိ-ကား၊ တေသု တေသု ဒိသာဘာဂေသု-ထိုထိုအရပ်အဖို့တို့၌၊ ဝိဟရန္တေဟိ-နေကုန်သော၊ ကလျာဏ သီလေဟိ-ကောင်းသော သီလရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သမာနဘာဝုပဂတသီလော-တူမျှသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော သီလ ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။

ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ။ ။ သုပရိသုဒ္ဓဘာဝေန ပါသံသတ္တာ (အလွန်စင်ကြယ်သည့်အတွက် ချီးမွမ်းထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ၊ အဝိညုနံ ပသံသာယ အပ္ပမာဏ ဘာဝတော (ဝိညုမဟုတ်သူတို့၏ ချီးမွမ်းခြင်းက ပမာဏ မပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ဝိညုဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ [လူမိုက်တစ်သောင်း၊ ကဲ့ရဲ့ရှောင်းလည်း၊ လူကောင်းတစ်ယောက်၊ ချီးမွမ်းပျောက်၏။]

အပရာမဋ္ဌာနိ။ ။ တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟိ အပရာမဋ္ဌတ္တာတိ ဣမိနာဟံ သီလေန ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ (ဤသီလဖြင့် ငါသည် နတ်မင်းသော်လည်း ဖြစ်ရလိမ့်မည်၊) ဒေဝညတရော ဝါ (ထင်ရှားသော နတ်တို့တွင် ပါဝင်သူသော်လည်း ဖြစ်ရလိမ့်မည်၊) ဣတိ တဏှာ ပရာမာသေန၊ ဣမိနာဟံ သီလေန ဒေဝေါ ဟုတွာ တတ္ထ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော ဘဝိဿာမိတိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေန စ အပရာမဋ္ဌတ္တာ၊-ဋီကာ။

သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ။ သီလံ နာမ-သီလမည်သည်၊ အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝါရမ္ဘရိယေန- ဝိပ္ပဋိသာရ မဖြစ်ခြင်း အစရှိသော အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ (ပါမောဇ္ဇ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခ တိုင်အောင် အဆက်ဆက်အားဖြင့်)၊ ယာဝဒေဝ သမာဓိသမ္ပာဒနတ္ထံ-သမာဓိကို ပြီးစေခြင်း တိုင်အောင် အကျိုးရှိ၏၊ ဣတိ အာဟ-သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိတိ၊ သမာဓိသံဝတ္တန ပ္ပယောဇနာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊-ဋီကာ။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ သုဗောဓာ လင်္ကာရကျမ်း၌ “ဟောတာဝိပ္ပဋိသာရာယ၊ သီလံ ပါမောဇ္ဇဟေတု သော၊ တံ ပီတိဟေတု သာ စာယံ၊ ပဿဒ္ဓာဒိ ပသဒ္ဓိယာ”ဟု မိန့်သည်။

သီလသာမညဂတော။ ။ သမာနဿ ဘာဝေါ သာမညံ၊ ပရိပုဏ္ဏဓတုပါရိသုဒ္ဓိဘာဝေန မဇ္ဈေ ဘိနုသုဝတ္ထဿ ဝိယ ဘောဒါဘာဝတော (အလယ်၌ ခွဲအပ်သော ရွှေ၏ အထူးအပြား မရှိခြင်းကဲ့သို့ အထူးအပြား မရှိခြင်းကြောင့်) သီလေန-သီလအားဖြင့်၊ သာမညံ သီလသာမညံ၊ တံ+ဂတော ဥပဂတောတိ သီလသာမညဂတော၊ပေ၊ကာမံ ဟိ ပုထုဇ္ဇနာနန္တိ ဓတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ နာနတ္ထံ န သိယာ၊ တံ ပန န ဧကန္တိ ကန္တိ ဣဓ နာမိပ္ပေတံ၊ မဂ္ဂသီလံ ပန ဧကန္တိကံ၊ နိယတဘာဝတောတိ တမေဝ သန္ဓာယ (ထို မင်္ဂသီလကိုသာ ရည်ရွယ်၍) ယာနိ တာနိ သီလာနိတိအာဒိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။

ယာယံ ဒိဋ္ဌိတိ-ကား၊ မဂ္ဂိသမ္ပယုတ္တာ-မဂ်နှင့်ယှဉ်သော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ (နိယျာတိ၌စပ်၊) အရိယာတိ-ကား၊ နိဒ္ဒေါသာ-အပြစ်မရှိသော၊ နိယျာတိ-ထွက်မြောက်တတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ နိယျာနိကာ-နိယျာနိကာ မည်၏၊ တက္ကရသာတိ-ကား၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တထာကာရီ-ထို ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း ပြုလေ့ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-ထို ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း ပြုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒုက္ခက္ခယာယာတိ-ကား၊ သဗ္ဗဒုက္ခဿ-အလုံးစုံသော ဒုက္ခ၏၊ ဓယတ္ထိ-ကုန်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သံဝတ္တတိ၌ စပ်၊) သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ယာဝ သမထဘောဒပရိယောသာနာ-သမထဘောဒ၏အဆုံးတိုင်အောင်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက် ရှိသည်သာ။

ကတိ ပုစ္ဆာဝါရဝဏ္ဏနာ-ကတိ ပုစ္ဆာဝါရကို ဖွင့်စကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

နိဒ္ဒေါသာ။ ။အရိယသဒ္ဓါသည် “ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ”ဟူသော အနက် ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “နိဒ္ဒေါသာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို“နိဒ္ဒေါသာ”အရ ဒေါသစေတသိက်ကု ယူမည် စိုး၍ “နိဒ္ဓါတဒေါသာ-ခါတွက်အပ်သောအပြစ် ရှိသည်၊ သမုစ္ဆိန္ဒရာဂါဒိ ပါပဓမ္မာတိ အတ္ထော”ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်၊ ထိပ်တန်းအရိယာကို ရည်ရွယ်၍ “သမုစ္ဆိန္ဒရာဂါဒိ ပါပဓမ္မာ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

နိယျာတိ။ ။နိပုဗ္ဗ ယာဓာတ်သည် ထွက်သွားခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝဋ်ဒုက္ခတော နိဿရတိ နိဂစ္ဆတိ”ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်၊ နိယျာတိ၏ ကတ္တားသည် “ယာယံ ဒိဋ္ဌိ”တည်း၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည် ဝဋ်ဒုက္ခကို အာရုံမပြု၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ဒိဋ္ဌိသည် ဝဋ်ဒုက္ခမှ မချ ထွက်မြောက်၏၊ မိမိက ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်သည့်အတွက် မိမိကိန်းရာ ရဟန္တာကိုလည်း ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်စေ၏၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “သယံ နိယျုန္တိယေဝ ဟိ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလံ ဝဋ်ဒုက္ခတော နိယျာပေတိတိ ဝုစ္ဆတိ-မှန်၏၊ မိမိက ထွက်မြောက်တတ် ဖြစ်၍သာ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်စေ၏-ဟု ဆိုရသည်”ဟု ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။“နိယျုန္တိ စိရာ လောကမှာ-ဘုရားစသော ပညာရှိတို့သည် လောကမှ (ဝဋ်ဒုက္ခမှ) ထွက်မြောက်တော်မူကြကုန်၏”ဟု လာရာ၌ကား “မဂ်၏ နိယျာနကြိယာသည် မုချ၊ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂိုလ်၏ နိယျာနကား ဌာနျူပစာရတည်း”ဟု ကြံပါ။

တက္ကရဿ။ ။ယာ သတ္တု အနုသိဋ္ဌိ၊ တံ+ကရောတိတိ တက္ကရော-ထိုဘုရားအဆုံးအမတော်ကို ပြုကျင့် လိုက်နာသူ၊ တဿ ယထာနုသိဋ္ဌိ ပဋိပစ္စနကသာတိ အတ္ထော-ဋီကာ။

ဓမ္မကပ္ပဏ္ဍာဝါရ
ပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိနာမဂ္ဂဏှာ

၃၂၀။ ဥပသမ္ပဒံ ပုစ္ဆိသန္တိ-ကား၊ ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကံ-ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကကို၊ (ပဗ္ဗန္ဓက္ခန္ဓကကို) ပုစ္ဆိသံ-မေးအံ့၊ သနိဒါနံ သနိဒ္ဓေသန္တိ-ကား၊ နိဒါနေန စ-နိဒါနံနှင့်လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဓေသေန စ-နိဒ္ဓေသနှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပုစ္ဆိသာမိ-မေးအံ့၊ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ကတိ အာပတ္တိယောတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓက၌၊ သမုက္ကဋ္ဌာနာနိ ဥတ္တမာနိ-မြတ်ကုန်သော၊ ယာနိ ပဒါနိ-အကြင်ပုဒ်တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသံ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ဥတ္တမပဒါနံ-ထိုမြတ်ကုန်သောပုဒ်တို့၏၊ သင်္ခေပတော-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ကတိ-ဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား၊ အမေးတည်း၊ ဟိ-မှန်၏၊ တစ်နည်း၊ ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ ယေန ယေန ပဒေန-အကြင် အကြင်

နိဒါနေန နိဒ္ဓေသေန။ ။ “နိဒါနေန စ နိဒ္ဓေသေန စ သဒ္ဓိ”ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “သဟ+နိဒါနေန ယော ဝတ္ထတိတိ သနိဒါနော၊ သဟ+နိဒ္ဓေသေန ယော ဝတ္ထတိတိ သနိဒ္ဓေသော၊ (ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကော)” ဟု ပြု၊ “နိဒါနံ” ဟူသည် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ ဒေသတည်း၊ “နိဒ္ဓေသ” ဟူသည် အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်စသည်တည်း၊ ထိုနိဒါနံ နိဒ္ဓေသ နှစ်မျိုးလုံးသည်ပင် ပဗ္ဗန္ဓာ ဥပသမ္ပဒါကို ပညတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်သည်။ [နိဒါနေန စ နိဒ္ဓေသေန စ သဒ္ဓိန္တိ ဧတ္ထ နိဒါနေနာတိ သိက္ခာပဒပညတ္တိဒေသသင်္ခါတေန နိဒါနေန၊ နိဒ္ဓေသေနာတိ ပုဂ္ဂလာဒိ နိဒ္ဓေသေန၊ ဥာယေနပိ တဿ တဿ သိက္ခာပဒဿ ဝတ္ထုဒသိတံ၊ တသ္မာ ဝတ္ထုနာ သဒ္ဓိ ဓန္ဓကံ ပုစ္ဆိသာမိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော-သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။ နိဒါနေန စ နိဒ္ဓေသေန စ သဒ္ဓိန္တိ ဧတ္ထ ပညတ္တိဋ္ဌာနပုဂ္ဂလာဒိပွကာသကံ နိဒါနဝစနံ နိဒါနံ နာမ၊ တနိဒါနံ ပဋိစ္စ နိဒ္ဓိဋ္ဌသိက္ခာပဒါနိ နိဒ္ဓေသော နာမ၊ တေဟိ အဝယဝဘူတေဟိ သဟိတံ တံ သမုဒါယဘူတံ ဓန္ဓကံ ပုစ္ဆိသာမိတိ အတ္ထော၊ ဤ ဝိမတိ အလိုအားဖြင့် “နိဒါန” အရ ပညတ်ရာဋ္ဌာန ပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့ကို ပြသော နိဒါနံစကားကို ယူရ၏၊ ထိုနိဒါနံကို အကြောင်းပြု၍ ညွှန်ပြအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို နိဒ္ဓေသအရ ယူရသည်၊ အစိတ်စိတ်ဖြစ်သော နိဒါနံ နိဒ္ဓေသတို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော ဓန္ဓကကို “ဥပသမ္ပဒ ဓန္ဓက” ဟု ခေါ်သည်၊ ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကဟူသည်လည်း “ပဗ္ဗန္ဓက္ခန္ဓက” ပင်တည်း။

သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ။ ။ သမုက္ကဋ္ဌ(သံ+ဥက္ကဋ္ဌ)သည် ဥတ္တမ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် သမုက္ကဋ္ဌာနိကို ဥတ္တမာနိဟု ဖွင့်သည်၊ “ဥတ္တမ” အရ “အမြတ်” ဟု ဆိုသော်လည်း မြင့်မြတ်သော အမြတ်မျိုးကား မဟုတ်ပါ၊ အာပတ်တို့ကို ပြတတ်သော ဘုရားပညတ်တော်ဖြစ်၍ “မြတ်သည်” ဟု ဆိုသည်။ [ဥတ္တမာနိ ပဒါနိတိ အာပတ္တိ ပညာပကာနိ ဝေရာနိ အဓိပ္ပေတာနိ၊ ဝိမတိ။]

ယေန ယေန ဝေရာနိ။ ။ တေသံ၊ ယေနတိ အာပတ္တိယော ဟောန္တိတိ တေဟိ ဝေနေဟိ ပညတ္တာ ကတိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော၊ နန အာပတ္တိယော နာမ ပုဂ္ဂလာနညေဝ ဟောန္တိ၊ န ပဒါနံ၊ ကသ္မာ ပန “သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ကတိ အာပတ္တိယော” တိ သာမိဝေသန

ပုဒ်ဖြင့်၊ ယာ ယာ အာပတ္တိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်။) ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်
 ပြီ၊ သာ သာ(အာပတ္တိ-ထိုထို အာပတ်ကို)၊ တဿ တဿ ပဒဿ-ထိုထို ပုဒ်၏။
 အာပတ္တိတံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတံ-၏။ တေန-ထို့ကြောင့်၊ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ကတိ အာပတ္တိ
 ယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ ဒွေ အာပတ္တိယောတိ-ကား၊ ဦးနဝိသတိဝဿ-
 ကို၊ ဥပသမ္မာဒေန္တဿ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သေသေသု-ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံ
 သော ပုဒ်တို့၌၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)။

တိဿောတိ-ကား၊ စတေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နဿန္တ-ပျောက်ပစေကုန်၊
 စတေ-တို့သည်၊ ဝိနဿန္တ-ပျက်စီးပစေကုန်၊ တေဟိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်၊ ကော
 အတ္ထော-အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘောဒပုရေက္ခာရာနံ-ကွဲပြားခြင်း
 ကို ရှေးရှုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥပေါသထကရဏေ-ဥပုသ်ပြုခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-
 ထုလ္လစ္စဦးအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥက္ခိတ္တကေန-ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-
 တကွ၊ ဥပေါသထကရဏေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊
 သေသေသု-ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဝါ-ကြွင်းသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်
 (ဟောတိ)၊ ဣတိ စဝံ-ဤသို့၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ-၌၊ တိဿော အာပတ္တိယော
 (ဟောန္တိ)၊ ဧကာတိ-ကား၊ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဧကာ-သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ
 ယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ တိဿောတိ-ကား၊ ဘောဒပုရေက္ခာရဿ-ကွဲပြားခြင်း
 ကို ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍၊ ပဝါရယတော-ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ
 (ဟောတိ)၊ ဥက္ခိတ္တကေန သဒ္ဓိ(ပဝါရယတော) ပါစိတ္တိယံ(ဘတိ)၊ သေသေသု
 ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ စဝံ-ဤသို့၊ ပဝါရဏက္ခန္ဓကေပိ-၌လည်း၊ တိဿော
 အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊

တိဿောတိ - ကား၊ ဝစ္ဆတရိ-နွားမငယ်ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-မြောက်ယူ၍၊
 မာရေန္တနံ-သေစေသောရဟန်းတို့၏၊ ဝါ-သတ်သောရဟန်းတို့၏၊ ပါစိတ္တိယံ
 (ဟောတိ)၊ ရတ္ထေန-တပ်မက်သော၊ စိတ္ထေန-ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတဆုပနေ-အင်္ဂါဇာတ်ကို

နိဒ္ဒေသော ကတောတိ အာဟ၊ “ယေန ယေန ဟိ ပဒေနာ”တိ အာဒိ၊-ဝိမတိ၊ အာပတ်
 ဟူသည် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ ဖြစ်ရကား ပုဂ္ဂိုလ်၏အာပတ်သာ ဖြစ်ထိုက်၏၊ အဘယ့်ကြောင့်
 “သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ-ပုဒ်တို့၏အာပတ်”ဟု ဆိုရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ယေန
 ယေန ဟိ”စသည်ကို မိန့်သည်-ဟုလို။

ဥဂ္ဂဟေတွာ။ ။“တေန ခေါ ပန သမယေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ အစိရဝတိယာ နဒိယာ
 ၊ပေဝစ္ဆတရိန္တိ ဩဂါဟေတွာ မာရေန္တိ”ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊ ထို့ကြောင့်
 ဥဂ္ဂဟေတွာ နေရာ၌-အဝ ပုဗ္ဗ ဂါဟူ ဓာတ်ဖြင့် “ဩဂါဟေတွာ”ဟု ရှိလျှင် သာ၍ ကောင်း
 ၏၊ ဩ၏ ဝိပရိတ်-ဥပြုလျှင်လည်း “ဥဂ္ဂါဟေတွာ-နှစ်၍”ဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။

တို့ခြင်းကြောင့်၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ သေသေသု ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-
 ဤသို့၊ စမ္ပသံယုတ္တေပိ-သားရေနှင့်စပ်သော စမ္ပက္ခန္ဓကဋ္ဌိလည်း၊ တိသော အာပတ္တိ
 ယော (ဟောန္တိ)၊ ဘောသန္တက္ခန္ဓကောပိ-၌လည်း၊ (တိသောချင်းတူ၍ သမ္ပိဏ္ဏန ပိဖြင့်
 ဆိုသည်)၊ သမန္တာ-အင်္ဂါဇာတ်၏ ထက်ဝန်းကျင်၌၊ ဒွဂုံလေ-လက်နှစ်သစ် အတိုင်း
 အရှည်ရှိသော အရပ်၌၊ (သတ္တကမ္ပဝါ-ဓားခွဲမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တိကမ္ပ
 ဝါ-ကြပ်စီးမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တဿ-၏)၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊
 ဘောဇ္ဇယာဂုယာ-ဘောဇ္ဇယာဂုကို စားခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊
 သေသေသု ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ တိသော အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။

ကထိနံ-ကထိနံသည်၊ ကေဝလံ-အာပတ်မဖက် သက်သက်၊ ပညတ္တိမေဝ-
 ပညတ်မျှသာတည်း၊ (တသွာ-ထိုသို့ ပညတ်တော်မျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ တတ္ထ-
 ထိုကထိနက္ခန္ဓကဋ္ဌိ၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ စီဝရသံယုတ္တေ-သင်္ကန်းနှင့်
 စပ်သော စီဝရက္ခန္ဓကဋ္ဌိ၊ ကုသစီရဝါကစီရေသု-သမန်းမြက်သင်္ကန်း၊ လျှော်တေ
 သင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ အတိရေကစီဝရေ-
 အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို ထားခြင်းကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-နိသဂ္ဂိယပါစိတ်
 အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သေသေသု ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တိသော-
 သုံးချက်ကုန်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ စမ္ပေယျကေ-စမ္ပေ
 ယျကက္ခန္ဓကဋ္ဌိ၊ ဧကာ-တစ်ချက်သော၊ ဒုက္ကဋ်ပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊
 ကောသမ္ပကကမ္ပက္ခန္ဓကပါရိဝါသိကသမုစ္စယက္ခန္ဓကေသုပိ-ကောသမ္ပကက္ခန္ဓက၊
 ကမ္ပက္ခန္ဓက၊ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၊ သမုစ္စယက္ခန္ဓကတို့၌လည်း၊ ဧကာ-သော၊
 ဒုက္ကဋ်ပတ္တိယေဝ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ပင်တည်း။ [ရေ၊ ဓန္ဒကနှင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ချင်း
 တူသောကြောင့် ဧဝံ ကို သဒ္ဓိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ ကြံပါ။]

သမထက္ခန္ဓကေ-သမထက္ခန္ဓကဋ္ဌိ၊ ဆန္ဒဒါယကော-ဆန္ဒပေးသောရဟန်းသည်၊
 ဓိယျတိ-ရုံ၊ ချအံ၊ ဓိယျဒကံ-ရုံ၊ ချခြင်းရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊
 သေသေသု ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဣမာ ဒွေ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊
 ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကေ-ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကဋ္ဌိ၊ အတ္တနော-၏၊ အင်္ဂါဇာတ်-ကို၊ ဆိန္ဒတိ-
 ဖြတ်အံ၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ ရောမဋ္ဌေ (ရောမဋ္ဌေ)-ဓားမြို့ပြန်ခြင်းကြောင့်၊
 ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သေသေသု ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဣမာ တိသော
 အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဂရုဘာဏ္ဍပိသန္တေန-ဂရုဘာဏ်ကို
 စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ သံဃိကာ-သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊
 ဝိဟာရာ-မှ၊ နိက္ကမုနေ-နှင့်ထုတ်ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သေသေသု
 ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဣမာ တိသော အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။

သံဃဘောဒေ-သံဃဘောဒက္ခန္ဓကဋ္ဌိ၊ ဘောဒါနဝတ္တကာနံ-သံဃဘောဒကရဟန်း
 သို့ အစဉ်လိုက်သော ရဟန်းတို့၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဂဏဘောဇနေ-ဂဏ
 ဘောဇေကို စားခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဣမာ ဒွေ အာပတ္တိယော
 (ဟောန္တိ)၊ သမာစာရံ ပုစ္ဆိဿန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ပါဠိတော်၌ဟောတော်မူအပ်သော၊
 ဝတ္တက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဧကာ-သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ သာ-
 ထိုဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ သဗ္ဗဝတ္တေသု-အလုံးစုံသောကျင့်ဝတ်တို့၌၊ အနာဒရိယေန-
 လေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (မလေးစားခြင်းကြောင့်)၊ ဟောတိ-၏၊
 [“သမာစာရံ-ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို ပြရာ ဝတ္တက္ခန္ဓကကို”ဟု
 ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊] ပါတိမောက္ခတ္ထပနေ-ပါတိမောက္ခတ္ထပနက္ခန္ဓကဋ္ဌိ၊ တထာ-
 ထို့အတူတည်း၊ (ပါဠိတော်၌ “ထပနံ”ဟုသာ ရှိ၏၊ ပါတိမောက္ခပုဒ် ရှေးထားသည်၊)
 ဘိက္ခုနီက္ခန္ဓကေ-၌၊ အပ္ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာ မပြုခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ
 (ဟောတိ)၊ သေသေသု ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဒွေ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊
 ပဉ္စသတိက သတ္တသတိကေသု-ပဉ္စသတိကံက္ခန္ဓက၊ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကတို့၌၊
 ကေဝလံ-အာပတ်မဖက် သက်သက်၊ ဓမ္မော-တရားကို၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူကြောင်း
 သံဂါယနာသို့၊ အာရောပိတော-တက်ရောက်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ-တင်အပ်ပြီ၊ [အာရောပိ
 တော၌ အာ+ရဟ+ဏာပေ ပစ္စည်း၊ တ ပစ္စည်း၊] တတ္ထ-ထိုပဉ္စသတိကက္ခန္ဓက
 သတ္တသတိကက္ခန္ဓကတို့၌၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဓန္ဒကပုစ္ဆာဝါရဝဏ္ဏနာ-ဓန္ဒကပုစ္ဆာဝါရတို့၏အပွ်သည်။

နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

ဧကုတ္တရိကနယ

ဧကကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၁။ အာပတ္တိကရာ ဓမ္မာ ဇာနိတဗ္ဗာတိအာဒိမိ-အာပတ္တိကရာ ဓမ္မာ ဇာနိတဗ္ဗာ
 အစရှိသော၊ ဧကုတ္တရိကနယေ-ဧကုတ္တရိကနည်း၌၊ အာပတ္တိကရာ-အာပတ်ကို
 ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ နာမ-တရားတို့ မည်သည်၊ ဆ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိ
 သမုဋ္ဌာနာနိ-အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်တို့တည်း၊ (ကိုယ်၊နှုတ်စသော ၆-ပါးကို ဆိုသည်၊)
 ဟိ-မှန်၊ ဧတေသံ-ဤ ၆ ပါးသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းကြောင့်။

ဧကုတ္တရိကနယ။ ။ဧကေန+ဥတ္တရော ဧကုတ္တရော-တစ်ပါး တစ်ပါးသော အင်္ဂါ
 အားဖြင့် လွန်ခြင်း၊ ဧကုတ္တရော+ယဿ+အတ္တိတိ ဧကုတ္တရိကော-တစ်ပါး တစ်ပါးသော
 အင်္ဂါအားဖြင့် လွန်ခြင်းရှိသောနည်း၊ တစ်ပါးစာည်း ပြရာနည်းကို “ဧကက”ဟု ဆိုသည်၊
 နစ်ပါးအပေါင်းဖြင့် ပြရာနည်းကို “ဒုက”ဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။

ပုဂ္ဂလော-သည်။ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-ရောကံ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ
 ကရာတိ-အာပတ္တိကရတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ အနာပတ္တိကရာ
 နာမ-အနာပတ်ကို ပြုတတ်သော တရားတို့ မည်သည်၊ သတ္တ-န်သော၊ သမထာ-
 သမထတို့တည်း၊ အာပတ္တိဇနိတဗ္ဗာတိ-ကား၊ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ စ-ထိုထို
 သိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ဝိဘင်္ဂေ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနိ၌လည်းကောင်း၊
 ဝုတ္တာ-သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဇနိတဗ္ဗာ-၏၊ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ “အနာပတ္တိ ဘိက္ခု
 အသာဒယန္တဿာ”တိအာဒိနာ-အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အသာဒယန္တဿ အစရှိသော၊
 နယေန-နည်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တာ-သော၊) အနာပတ္တိ-ကို၊ ဇနိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ လဟု
 ကာတိ-ကား၊ လဟုကေန-ပေါ့သော၊ ဝိနယကမ္မေန-ဝိနည်းကံဖြင့်၊ ဝိသုဇ္ဈနတော-
 စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်၊ ပဉ္စဝိစာ-ငါးပါးအပြားရှိသော၊ အာပတ္တိ-အပတ်ကို၊ (ဇနိ
 တဗ္ဗာ-၏၊) ဂရုကာတိ-ကား၊ ဂရုကေန-ကြီးလေးသော၊ ဝိနယကမ္မေန-ဖြင့်၊
 ဝိသုဇ္ဈနတော-ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသာ-သံဃာဒိသေသံ မည်သော၊ အာပတ္တိ-
 ကို၊ (ဇနိတဗ္ဗာ-၏၊) [အကျိုးဝိနည်းကံ၏ လဟုက ဂရုက အမည်ကို အကြောင်း
 ဖလူပစာရအားဖြင့် လဟုက ဂရုကဟု ခေါ်ထားသည်။] ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊
 အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနာပတ္တိဘာဝ-အပတ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်
 သို့၊ ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ အသက္ကုဏေယျတော-မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာပတ္တိစ-ကိုလည်း၊ (ဇနိတဗ္ဗာ)၊ သာဝသေသာတိ-ကား၊ ပါရာ
 ဇိကံ-ပါရာဇိကအပတ်ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သေသာ-ကြွင်းသောအပတ်ကို၊
 (ဇနိတဗ္ဗာ)၊ အနဝသေသာတိ-ကား၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ-ကို၊ (ဇနိတဗ္ဗာ)၊ ဒွေ-
 နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အပတ်အစုဟုကုန်သော၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ-ဒုဋ္ဌုလ္လ
 အပတ်တို့ကို၊ (ဇနိတဗ္ဗာ)၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ (အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ဟု
 ကုန်သော၊) အဒုဋ္ဌုလ္လာ-အဒုဋ္ဌုလ္လ အပတ်တို့ကို၊ (ဇနိတဗ္ဗာ)၊ သပ္ပဋိကမ္မဒုကံ-
 သပ္ပဋိကမ္မဒုကံသည်၊ (ကုစားအဖိ ကုစားနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော
 ဒုကံသည်၊) သာဝသေသဒုကသဒိသံ-သာဝသေသဒုကံနှင့် တူ၏၊ ဒေသနာဂါမိနီ
 ဒုကံ-ဒေသနာဂါမိနီဒုကံကို၊ ဒေသနာပြောခြင်းဖြင့် အပတ်မှ စင်ကြယ်ခြင်းသို့
 ရောက်သော ဒုကံကို၊) လဟုကဒုကသဂံဟိတံ-လဟုကဒုကံဖြင့် သိမ်းယူအပ်ပြီ။

အန္တရာယိကာတိ-ကား၊ သတ္တဝိ-၇ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-
 တို့သည်၊ သဗ္ဗစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် ခေ့ဆော်၍၊ ဝိတိက္ကန္တာ-လွန်ကျူး
 အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-န်လတ်သော်၊) သဂ္ဂန္တရာယဉ္ဇေ-လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ
 ဟူသော သုဂတိ၏ အန္တရာယိကိုလည်းကောင်း၊ မောက္ခန္တရာယဉ္ဇေ - နိဗ္ဗာန်၏
 အန္တရာယိကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အန္တရာယိတာ-အန္တရာ
 ယိကာတို့ မည်၏၊ ပန-ကား၊ အစာနန္တေန-မသိသောရဟန်းသည်၊ ဝိတိက္ကန္တာ-

လွန်ကျူးအပ်ပြီးသော၊ ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇာပတ္တိ-ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇာအာပတ်သည်။ သဂ္ဂန္တရာယ-ကို၊ နေဝ ကရောတိ-မပြု၊ မောက္ခန္တရာယ-ကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အနန္တရာယိကာ-မည်၏၊ အန္တရာယိကံ-သဂ္ဂ၊ မောက္ခ၏အန္တရာယိကို ပြုတတ်သော အာပတ်သို့၊ အာပန္နဿ-ရောက်ပြီးသည်၊ (သမာနဿပိ-သော်လည်း၊ “သုဒ္ဓိပတ္တဿ” ဌိစပ်၊) ဒေသနာဂါမိနိ-ဒေသနာဂါမိအာပတ်ကို၊ (ဒေသနာပြောခြင်းသို့ ရောက်သော အာပတ်ကို၊) ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာဂါမိနိတော-ဝုဋ္ဌာနဂါမိအာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထပြီး၍လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိပတ္တဿ-စင်ကြယ်ခြင်းသို့ရောက်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ သာမဏေရဘူမိယံ-သာမဏေ၏ ဖြစ်ရာအခိုက်၌၊ ဌိတဿ စ-တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ [ပါရာဓိကအာပတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂေါ-လူ့ဘဝ နတ်ဘဝဟူသော သုဂတိလမ်းကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်းကို၊ အဝါရိတော-မတားမြစ်အပ်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အစာနန္တေန ဝိတိက္ကန္တာ။ ။ပဏ္ဍတ္တိံ ဝါ(ပညတ်ကိုလည်းကောင်း) ဝတ္တံ ဝါ(အာပတ်သင့်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်းကောင်း) အစာနန္တေန ဝိတိက္ကန္တာ ပထဝီဇောနသဟသေယျာဒိကာ (ပထဝီဇောနအာပတ်၊ သဟသေယျအာပတ် အစရှိသော၊ “ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇာပတ္တိ” ဌိစပ်) သာပိ ပစ္စာ အာပန္နဘာဝံ ဥတွာ ပဋိကမ္မံ (ကုစားမှုကို) အကရောန္တဿ(မပြုသောရဟန်း၏) အန္တရာယိကာဝ ဟောတိ-ဝိမတိ။

မှတ်ချက်။ ။ “အစာနန္တေနပေ၊ န ကရောတိ” ဤဝါကျကို ထောက်လျှင် “သိက္ခာပုဒ်ကို မသိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျူးလွန်မှုက အပြစ်သက်သာ၍ သိက္ခာပုဒ်ကို သိလျက် ကျူးလွန်သူက အပြစ်ကြီး၏” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ဘာကြောင့် အပြစ်ကြီးရသနည်း၊ ဘုရားရှင်တားမြစ်တော်မူအပ်သော အပြစ်ကို ကျူးလွန်မှု ဒေါသစိတ်ကြောင့်တည်း၊ ဤစကားကို ထောက်လျှင် “ဝိနည်းကို မသင်ဘဲ နေရခြင်းက မသိသည့်အတွက်ကြောင့် တော်သေး၏” ဟု ထင်စရာ ရှိ၏။ သို့သော် ထိုမသိသူမှာ ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်စည်းမှု ကုသိုလ်စိတ်လည်းမရ၊ သိသူကား ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်စည်းမှုကုသိုလ် ရနိုင်သည်။

ရဟန်းဘဝ။ ။ရဟန်း သာမဏေဘဝ၌ နေရခြင်းသည် ကုသိုလ်စိတ် များများဖြစ်မှ အကျိုးရှိ၏။ ထိုသို့ ကုသိုလ်စိတ် များများလည်းဖြစ်အောင် သိက္ခာပုဒ်သီလကိုလည်း နားလည်အောင် လေ့လာ၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြရသည်။ “ထိုကုသိုလ်စိတ် မများလျှင်လည်း အရေးမကြီး” ဟု ယူဆလျှင် လူ့ဘဝ၌ နေရခြင်းက ကိုယ့်လုပ်စာ ကိုယ်စားသဖြင့် အပြစ်ကင်းပါသေးသည်။ ရဟန်း သာမဏေများကား သူများ လုပ်စာတွေကို စားသောက် သုံးစွဲနေရသဖြင့် “ပစ္စယသန္နိသိတ” စသော သီလတို့ သိသည် ဖြစ်စေ၊ မသိသည် ဖြစ်စေ ပျက်၍ နေမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် မစောင့်စည်းသည့်အတွက် အကုသိုလ် များလှပါသည်။

သာဝဇ္ဇပညတ္တိတိ-ကား၊ လောဝဇ္ဇာ-လောကဝဇ္ဇအာပတ်ကို၊ (လောက၌ အပြစ် ရှိသောအာပတ်ကို၊ "ဇာနိတဗ္ဗာ"၌စပ်၊) အနဝဇ္ဇပညတ္တိတိ-ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာ- ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာအာပတ်ကို၊ (ပညတ်တော်ကြောင့် အပြစ်ရှိသောအာပတ်ကို၊) (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ ယံ-အကြင်အာပတ်သို့၊ ("အာပဇ္ဇတိ"၌စပ်၊) ကရောက္ခော-တစ်စုံတစ်ခုအမှုကို ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ (သာ-ထိုအာပတ်သည်၊) ကိရိယတော သမုဋ္ဌိတာ နာမ-ကိရိယတော သမုဋ္ဌိတာအာပတ် မည်၏၊ ပါရာဇိကာပတ္တိဝိယ- ပါရာဇိကအာပတ်ကဲ့သို့တည်း၊ [ကိရိယတော-မပြုထိုက်သောအမှုကို ပြုခြင်း ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ "ဇာနိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏"ဟု ပေးပါ၊ ယောဇနာ၌ကား ပါဠိတော်ဝယ် "ကိရိယတော"ဟု ရှိသောကြောင့် ကရောက္ခောကို "ကိရိယမာနတော"ဟု ဖွင့်လေ၏၊ စဉ်းစားပါ၊] အကိရိယတောတိ-ကား၊ ယံ- သို့၊ အကရောက္ခော-တစ်စုံတစ်ခုအမှုကို မပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (သာ-သည်၊) အကိရိယတော သမုဋ္ဌိတာ နာမ-မည်၏၊ စီဝရအနိဋ္ဌာနာပတ္တိဝိယ- သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကဲ့သို့တည်း၊ [အကိရိယတော-ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ- သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-၏၊ "ဟု ပေးပါ၊] ကိရိယာကိရိယတောတိ-ကား၊ ယံ-သို့၊ ကရောက္ခော-မပြုထိုက်သောအမှုကို ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အကရောက္ခော-မပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (သာ-သည်၊) ကိရိယာကိရိယတောသမုဋ္ဌိတာ နာမ-မည်၏၊ ကုဋိ ကာရာပတ္တိဝိယ-ကုဋိကာရာအာပတ်ကဲ့သို့တည်း၊ [ကိရိယာကိရိယတော-ရံခါ မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်း၊ ရံခါ ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်း ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-၏၊ "ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

ပုဗ္ဗာပတ္တိတိ-ကား၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ အာပဇ္ဇာပတ္တိ-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို၊ ("ဇာနိတဗ္ဗာ"၌စပ်၊) ["ပုဗ္ဗံ+အာပဇ္ဇာ+အာပတ္တိ ပုဗ္ဗာပတ္တိ"ဟု မဇ္ဈေ လောပိသမာသံပြု၊] အပရာပတ္တိတိ-ကား၊ ပါရိဝါသိကာဒီဟိ-ပါရိဝါသိကရဟန်း အစရှိသူတို့သည်၊ ပစ္စာ-၌၊ အာပဇ္ဇာပတ္တိ-ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ မူလဝိသုဒ္ဓိယာ-အရင်း မူလ အစဝယ် စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသိ မာနတ်ကို ကျင့်ရာအခါ၌၊ (အာပဇ္ဇာ-သင့်ရောက်အပ်သော) အန္တရာပတ္တိ-အကြား၌ ဖြစ်သောအာပတ်သည်၊ ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ နာမ-ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ် မည်၏၊ အတ္ထဝိသုဒ္ဓိယာ-

မူလဝိသုဒ္ဓိယာ အန္တရာပတ္တိ။ ။မူလံ-အရင်းမူလအစဉ်၊ (မူလာယပဋိကဿန စသည်ကို မပြုသေးဘဲ အရင်းမူလ အစဉ်) ဝိသုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသိ မာနတ် ကျင့်ရာအခါတည်း၊ မူလဝိသုဒ္ဓိ-ခါ၊ မူလဝိသုဒ္ဓိယာ-၌၊ (အာပဇ္ဇာ-သော)၊ အန္တရာပတ္တိ-

ရှေ့အာပတ်၏ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ပေးအပ်သော စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသ် မာနတ်ကို ကျင့်ရာအခါ၌၊ (အာပနာ-သော၊) အန္တရာပတ္တိ-သည်၊ အပရာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ နာမ-အပရာပတ္တိနံ အန္တရာပတ် မည်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ အာပနာ-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သည်၊ ပုဗ္ဗာပတ္တိ နာမ-ပုဗ္ဗာပတ္တိ မည်၏၊ မာနတ္တာရဟကာလေ-မာနတ်ထိုက်ရာအခါ၌၊ အာပနာ-သည်၊ အပရာပတ္တိ နာမ-မည်၏၊ ပရိဝါသေ-ပရိဝါသ်ကျင့်ရာအခါ၌၊ အာပနာ-သည်၊ ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ နာမ-ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ် မည်၏၊ မာနတ္တစာရေ-မာနတ်ကျင့်ရာအခါ၌၊ အာပနာ-သည်၊ အပရာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ နာမ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣဒမ္ပိ-ဤစကားသည်လည်း၊ စကေန ပရိယာယေန-ပရိယာယ်တစ်မျိုးအားဖြင့်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏။

ယာ-အကြင်အာပတ်သည်၊ ဝုရနိက္ခေပံ-ဝုရနိက္ခေပကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ နအာပဗ္ဗိဿာမိ-မရောက်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သာ-ထိုအာပတ်သည်၊) ဒေသိတာဂဏနူပိကာ နာမ-

အန္တရာပတ်တည်း။ [မူလဝိသုဒ္ဓိယာ အန္တရာပတ္တိတိ မူလာယ ပဋိကဿနာဒီနိ အကတွာ သဗ္ဗပဌမံ(မူလအဖွင့်) ဒိန္နပရိဝါသမာနတ္ထဝိသုဒ္ဓိယာ စရဏကာလေ(ဝိသုဒ္ဓိအဖွင့်) အာပန အန္တရာပတ္တိသင်္ခါတသံဃာဒိသေသော၊-ဝိမတိ။]

သာရတ္ထ။ ။သာရတ္ထ၌ကား “မူလဝိသုဒ္ဓိယာ အန္တရာပတ္တိတိ အန္တရာပတ္တိ အာပဗ္ဗိတွာ မူလာယ ပဋိကဿနံ ကတွာ ဌိတေန အာပနာ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို မူလဝိသုဒ္ဓိယာ-မူလာယပဋိကဿန ပြုပြီး၍ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါရိ မာနတ်ကျင့်ရာအခါ၌၊ အာပနာ အန္တရာပတ္တိ”ဟု ပေးရလိမ့်မည်၊ ဤနည်းကို ဝိမတိ၌ “အဂ္ဂဝိသုဒ္ဓိယာ”ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျမှ ဖွင့်သည်။

အဂ္ဂဝိသုဒ္ဓိယာ။ ။အန္တရာပတ်သို့ ရောက်သောရဟန်းအား မူလာယပဋိကဿနပြု၍ ကျင့်အပ်ပြီးရာ ရက်တို့ကို ခါတွက် ချေဖျက်ပြီးလျှင် ရှေးက အာပတ်၌ ဤအန္တရာပတ်ကို ထည့်၍ ရှေ့အာပတ်၏ အပိုင်းအခြားဖြင့် တစ်ဖန် ပရိဝါသ် မာနတ် ကျင့်ရာအခါ၌ ရောက်အပ်သော အန္တရာပတ်၊ [အဂ္ဂဝိသုဒ္ဓိယာတိ အန္တရာပတ္တိ အာပနဿ မူလာယ ပဋိကဿိတွာ ဩဓာနသမောဓာနဝသေန ဩဝုရနိတွာ ပုရိမာပတ္တိယာ သမောဓာယ တဒဂ္ဂဝသေန ပုန ဒိန္နပရိဝါသာဒိသုဒ္ဓိယာ စရဏကာလေ ပုန အာပနာ အန္တရာပတ္တိ၊-ဝိမတိ၊ ... သာရတ္ထ၌ ကား “ရိုးရိုး အဂ္ဂသမောဓာန် ပရိဝါသ် မာနတ်ကျင့်စဉ် ရောက်အပ်သော အန္တရာပတ်”ဟု ဖွင့်၏။]

ဒေသိတာဂဏနူပိကာ။ ။ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဂဏနူပိကာ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ ကပ်ရောက်သောအာပတ်၊ [“ဤအမှုကို မပြုတော့အံ့ဟု ဝုရနိက္ခေပ ပြု၍ ဒေသနာပြောမှ ဒေသနာပြောရာ ရောက်သော အာပတ်”ဟုလို့။]

ဒေသိတာဂဏနုပိကာအာပတ် မည်၏။ [အချို့စာအုပ်၌ “ဒေသိတာဂဏနုပဂါ” ဟု ရှိ၏။] ယာ-အကြင်အာပတ်သည်။ ဝုရနိက္ခေပ-ကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ သဥဿာ ဟေနေဝ-အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အပရိသုဒ္ဓေန-မစင်ကြယ် သော၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ (သာ- သည်)၊ အဂဏူပိကာ နာမ-အဂဏူပိကာအာပတ် မည်၏။ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤ အာပတ်သည်၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ (သမာနာ)ဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ ဤပုဒ် ကျနေ၏။] ဒေသိတာဂဏနု-ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဥပေတိ-မရောက်၊ အဋ္ဌမေ-ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိ- ဝတ္ထုကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏။ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိကသည်သာ၊ ဟောတိ- ၏။ ပညတ္တိဇာနိတဗ္ဗာတိအာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ နဝသု-ကိုးပါးကုန်သော၊ ပဒေသု-ပုဒ်တို့၌၊ ပဌမပါရာဇိကပုစ္ဆာယ-ပဌမပါရာဇိကပုစ္ဆာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ထုလ္လဝဇ္ဇာ-ကား၊ ထုလ္လဒေါသေ-ရုံ့ရင်းသောအပြစ်ကြောင့်၊ ပညတ္တာ-ပညတ် တော်မူအပ်သော၊ ဂရုကာပတ္တိ-ဂရုကာအာပတ်ကို၊ (“ဇာနိတဗ္ဗာ”၌ စပ်)၊ အထုလ္လ ဝဇ္ဇာတိ-ကား၊ လဟုကာပတ္တိ-လဟုကာအာပတ်ကို(ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ [“အထုလ္လဒေါသေ

အဂဏူပိကာ။ ။ “နောက်မပြုတော့အံ့”ဟု ဝုရနိက္ခေပ မပြုဘဲ (ပြုဦးမည်ဟူသော အပရိသုဒ္ဓစိတ်ဖြင့်) ဒေသနာပြောအပ်သော်လည်း ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ မကပ်ရောက်သောအာပတ်။ [“စံ ဒေသိတာပိ အာပတ္တိ န ဝုဠာတီတိ အဓိပ္ပာယော-ဤသို့ အသုဒ္ဓစိတ်ဖြင့် ဒေသနာပြောအပ်သော်လည်း အာပတ်သည် မထ” ဟု ဆိုလိုသည်။-ဝိမတိ။]

သာရတ္ထ။ ။ “ဒေသိတာ အဂဏူပိကာ”ဟူသော စကားကို ဘိက္ခုနိတို့၏ အဋ္ဌဝတ္ထုက ပါရာဇိကကို ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်၏”ဟု ဆို၏။ [ဘိက္ခုနိနံ အဋ္ဌဝတ္ထုကာယဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ၊ တေနေဝါဟ-အဋ္ဌမေ ဝတ္ထုသ္မိ ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကမေဝ ဟောတိတိ။] ဝိမတိကား “ဤအဋ္ဌဝတ္ထုက ပါရာဇိကကို ပြခြင်းငှာ သိခါပတ္တ (အထွတ်အထိပ်)အာပတ်ကို ပြခြင်းသာတည်း”ဟု ဆို၍ ဤသာရတ္ထဝါဒကို “ကေစိ ဝဒန္တိ”ဟု ဆို၏။ ဝိမတိအလိုမှာ မည်သည့်အာပတ်မဆို “နောက်မပြုတော့အံ့”ဟု ဝုရနိက္ခေပ မပြုဘဲ ဒေသနာပြောလျှင် “အာပတ်မှ မထ”ဟုပင် ဆိုလိုသည်။ ထို့ပြင် ဝုရနိက္ခေပ မပြုဘဲ နည်းနည်း ခိုးယူနေလျှင် တစ်မတ်တန် ပြည့်သောအခါ ပါရာဇိက ကျသည်မှာ အဋ္ဌဝတ္ထုကနှင့် သဘောတူပင်တည်း။

ဇုတိဇုတိ။ ။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငွေ-ဒသာဟာတိက္ကန္တသင်္ကန်း-အကပ္ပိယကျောင်း စသော နိသဂ္ဂိပစ္စည်းဝတ္ထုကို မစွန့်ဘဲ ဒေသနာပြောကြ၏။ နိသဂ္ဂိပါစိတ်ကား ဝတ္ထုကို မစွန့်သမျှ မထနိုင်၊ သာရတ္ထအလိုဖြစ်ဖြစ်၊ ဝိမတိအလိုဖြစ်ဖြစ် ဒေသိတာဂဏနုပိကာ အာပတ်ပင်တည်း။

ပညတ္တာ လဟကာပတ္တိ” ဟု ဆိုလိုသည်။] ဂိဟိပဋိသံယုတ္တာတိ-ကား၊ သုဓမ္မထေရသ-သုဓမ္မထေရ်၏။ အာပတ္တိ-အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ [စူဠဝဂ္ဂကမ္မက္ခန္ဓက ပဋိသာရဏီယကံ၌ ပါသည်။] ဓမ္မိကဿ-တရားနှင့်လျော်သော၊ ပဋိဿဝဿ-ဝန်ခံခြင်းကို၊ အသစ္စာပနေ-မမှန်စေခြင်းကြောင့်၊ ယာ အာပတ္တိ-အကြင်အာပတ်သည်၊ (အတ္ထိ၊ သာ အာပတ္တိ)စ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော၊ န ဂိဟိပဋိသံယုတ္တာ-လူတို့နှင့် မစပ်ယှဉ်သော၊ (အာပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မာပတ္တိ-ပဉ္စာနန္တရိယကံကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ဟူသော၊ နိယတာ-နိယတအာပတ်ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ သေသာ-သော၊ အနိယတာ-အနိယတအာပတ်ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)။

ဓမ္မိကပဋိဿဝ။ ။ “တရားနှင့်လျော်သော ဝန်ခံခြင်း” ဟူသည် “တပည့်တော်တို့၏ ကျောင်း၌ ဝါဆိုပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားရာဝယ် “ကောင်းပြီ” ဟု ဝန်ခံခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ ဝန်ခံပြီးနောက် ထိုကျောင်း၌ ဝါဆိုဖို့ရန် မကြွလျှင် ဝန်ခံမှု ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ပဋိဿဝ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သည်။ “မည်သူကို ရိုက်နှက်ပါမည်” စသော တရားနှင့် မလျော်သော ဝန်ခံခြင်းကို ပျက်ကွက်စေရာ၌ကား အာပတ်မသင့်-ဝိမတိ။

နိယတ အနိယတ။ ။ “အမိကို သတ်ခြင်း စသော အာနန္တရိယကံကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ပါရာဇိက၊ သံဃဘောဒကကံကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော သံဃာဒိသေသံ အာပတ်များသည် နိယတအာပတ်တည်း။ “စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ်ကျဖို့ရန် မြဲသော အကျိုးရှိသောအာပတ်” ဟုလို၊ အခြားအာပတ်များကား အပါယ်ကျဖို့ရန်အကြောင်း မှန်သော်လည်း အမြဲ(အသေအချာ ကျကြောင်း) မဟုတ်သောကြောင့် အနိယတအာပတ် မည်၏။

ဧညိဇာဓ္မိယံ။ ။ “သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ နီရယံ ဝါ ဝဒါမိ တိရစ္ဆာနယောနိ” ဝါ” ဟု သာရတ္ထဋီကာ စူဠဝဂ္ဂသမထက္ခန္ဓက၌ သာဓကပါဠိကို တွေ့ရ၏။ (ပါဠိတော်ကျမ်းရင်းကို ကား မတွေ့ရ)၊ ထိုပါဠိအလိုအားဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် သိလျက် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အာပတ် တန်းလန်းနှင့် သေသူမှာ ငရဲ တိရစ္ဆာန် တစ်မျိုးမျိုးသာ ဖြစ်စေရာရှိတော့၏။ သို့သော် ဤ၌ “နိယတ၊ အနိယတ” ခွဲထားသောကြောင့် အနိယတအာပတ်များအတွက် အပါယ် ကျဖို့ရန် အသေအချာမဟုတ်၊ သေခါနီး၌ မိမိ၏ အာပတ်ကို အမှတ်ရ၍ ဝိပုဋိသာရ ဖြစ်လျှင်သာ အပါယ်ချမည်။ ဓမ္မပဒ၊ ဗုဒ္ဓဝဂ် ဧရကပတ္တနာဂရာဇဝတ္ထုလာ ဧရကပတ္တ နဂါးမင်းကား အာပတ်သင့်၏ဟူသော ဝိပုဋိသာရကြောင့် နဂါးဖြစ်ရရာသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့ကား ဤရောဂါဖြင့် သေတော့မည်ဟု ထင်သောအခါ သိက္ခာချ၍ လူဝတ်လဲကြ၏။ သိက္ခာချသည့်အတွက် ပြေပျောက်သောအာပတ်မှာ ပါရာဇိကအာပတ် တစ်မျိုးသာတည်း။ သံဃာဒိသေသံစသော အာပတ်တို့မှာ သိက္ခာချရုံဖြင့် မပြေပျောက်ပါ။ စူဠဝဂ္ဂသမထုယက္ခန္ဓက မာနတ္တသတကထာ၌ “ရဟန်းတစ်ပါးသည် သံဃာဒိသေသံအာပတ် သင့်ပြီး၍ လူထွက်ပြီးနောက် ပြန်ဝတ်သောအခါ ထိုအာပတ်ကို ပြန်၍ ဣစားဖို့ရန် ညွှန်ပြ ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် သံဃာဒိသေသံ စသော အာပတ်များသည် လူထွက်သော်လည်း မပြေပျောက်နိုင်ဟု မှတ်ချက်ချရသည်။

အာဒိကရောတိ-ကား၊ သုဒိန္နတ္ထေရာဒိ-သုဒိန္နထေရ် အစရှိသော၊ အာဒိကမ္ပိ
 ကော-အစဉ္စာ လွန်ကျူးမှု၌ ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (စာနိတဗျော)၊ အနာဒိကရောတိ-
 ကား၊ မက္ကဋ်သမဏာဒိ-မက္ကဋ်သမဏ အစရှိသော၊ (ပျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲသော
 ရဟန်းအစရှိသော)၊ အနုပညတ္တိကာရကော-အနုပညတ်ကို ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
 (စာနိတဗျော)၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကဒါစိ-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ ကရဟစိ-
 တစ်ခါတလေ၌၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-၏၊ (သော-သည်)၊ အဓိစ္စာပတ္တိကော
 နာမ-မည်၏၊ [ယောစနာ၌ "အနိစ္စာပတ္တိကော နာမ" ဟု ရှိ၏၊ "အမြဲ မဟုတ်သော
 အာပတ်ရှိသူ မည်၏" ဟု ပေး၊ "အဓိစ္စာပတ္တိကော" ကို ပါဠိမှန်ဟု ဆိုလျှင် "အကြောင်း
 မရှိဘဲ မတော်တဆ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ရှိသူ မည်၏" ဟု ပေးပါ] ယော-
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နိစ္စ-အမြဲ၊ (အာပတ္တိ-သို့)၊ အာပစ္စတိ-၏၊ (သော-သည်)၊
 အဘိဏ္ဍာပတ္တိကော နာမ-၏။

ယော-သည်၊ ဝတ္ထုနာ ဝါ-ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာ ဝါ-
 အာပတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏၊
 (သော-သည်)၊ စောဒကော နာမ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ ပန-အစို့တစ်ပါးကား၊
 ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စဝံ-ဤသို့၊ စောဒိတော-စောဒနာအပ်၏၊ (စောဒနာ
 ခံရ၏)၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စုဒိတကော နာမ-စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊
 [စောဒိယတေတိ စုဒိတော၊ စုဒိတောယေဝ စုဒိတကော၊] ပဉ္စဒသသု-၁၅ ပါးကုန်
 သော၊ ဓမ္မေသု-တရားတို့၌၊ ("ကာလေန ဝက္ခာမိ" စသည်ဖြင့် လာလတ္တံ့သော
 ၁၅ ပါးတို့၌)၊ အပ္ပဋိန္ဒဟိတွာ-မတည်မှု၍၊ အဘူတေန-မဟုတ်မမှန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-
 ဝတ္ထုဖြင့်၊ စောဒေန္တော-စောဒနာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓမ္မစောဒကော နာမ-
 မည်၏၊ တေန-ထိုအဓမ္မစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တထာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အဘူတ
 ဝတ္ထုဖြင့်၊ စောဒိတော-စောဒနာအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓမ္မစုဒိတကော နာမ-
 မည်၏၊ [သယံ သစ္စေ အကုပ္ပေ စ အဋ္ဌတွာ ပဋိစ္စာဒေန္တောပိ အဓမ္မစုဒိတကော
 စဝါ-ဝိမတိ။] ဝိပရိယာယေန-ပြောင်းပြန်ပြန်သောအားဖြင့်၊ ဓမ္မစောဒကစုဒိတကာ-
 ဓမ္မစောဒက၊ ဓမ္မစုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ မိစ္ဆတ္တနိယတေဟိ ဝါ-
 မိစ္ဆတ္တနိယတသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မတ္တနိယတေဟိ ဝါ-သမ္မတ္တနိယတ
 သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-တရားတို့နှင့်၊ (ပဉ္စာနန္တရိယကံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရား၊
 အရိယာမဂ် သမာဓိတရားတို့နှင့်)၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 နိယတော-နိယတပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ ဝိပရိတော-ပြောင်းပြန်ပြန်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 အနိယတော-အနိယတပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

သာဝကာ-သာဝကတို့သည်၊ ဘဗ္ဗာပတ္တိကာနာမ-ဖြစ်ထိုက်သောအာပတ်ရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏၊ [အာပတ်သင့်ထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏၊ ဝိဂြိုဟ်ကိုကား ဘဗ္ဗာ
 (ဖြစ်ထိုက်သော၊ သင့်ထိုက်သော) အာပတ္တိ ယေသန္တိ ဘဗ္ဗာပတ္တိကာ" ဟု ပြု၊]

ပုဒ္ဒါစ-ဘုရားရှင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကပုဒ္ဒါစ-ပစ္စေကပုဒ္ဒါတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဘဗ္ဗာပတ္တိကာ နာမ-အဘဗ္ဗာပတ္တိကတို့ မည်၏။ (မဖြစ်ထိုက်သော အာပတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏။) ဥက္ခေပနီယကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ဥက္ခေပနီယကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥက္ခိတ္တကော နာမ-ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ အဝသေသ စတုဗ္ဗိစတန္ဒနီယာဒိကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ကြွင်းသော ၄ ပါး အပြားရှိသော တန္ဒနီယ အစရှိသော ကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနက္ခိတ္တကော နာမ-မည်၏။ [ကေနစိ ကမ္မေန အကတောပိ အနက္ခိတ္တကောယေဝ နာမ၊ သော ပန ဥက္ခိတ္တကောတိ သင်္ကာဘာဝတော ဣဓ န ဝုတ္တော၊-ယောဇနာ။] ဟိ-မှန်၏။ အယံ-ဤ အနက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပေါသထံ ဝါ-ဥပုသ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဝါရဏံဝါ-ပဝါရဏာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မပရိဘောဂံဝါ-ဓမ္မကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အာမိသပရိဘောဂံဝါ-အာမိသကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ န ကောပေတိ-မဖျက်ဆီးနိုင်၊ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနီ နာသေထ၊ ဒူသကော နာသေတဗ္ဗော၊ ကဏ္ဍကော သမနဒ္ဓေသော နာသေတဗ္ဗောတိ-မေတ္တိယံ၊ ပေ၊ နာသေတဗ္ဗောဟူ၍၊ စဝံ-သို့၊ လိင်္ဂဒဏ္ဍကမ္မသံဝါသနာသနာဟိ-လိင်္ဂနာသန၊ ဒဏ္ဍကမ္မနာသန၊ သံဝါသနာသနတို့ဖြင့်၊ နာသိတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နာသိတကော နာမ-မည်၏။ သေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အနာသိတကာ-အနာသိတကတို့ မည်၏။

ယေန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဥပေါသထာဒိကော-ဥပုသ် အစရှိသော၊ သံဝါသော-သံဝါသသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ အယံ-ဤအတူတကွ သံဝါသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာနသံဝါသကော-သမာနသံဝါသက မည်၏။ ဣတရော-သမာနသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နာနာသံဝါသကော နာမ-မည်၏။ (ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။) သော-ထိုနာနာသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကမ္မနာနာသံဝါသကော-ကမ္မနာနာသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ (ဥက္ခေပနီယကံကြောင့် ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊) လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကော-လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ (အယုကြောင့် ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဝိဓော-၂ ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ [နာနာသံဝါသက ၂ ပါးအထူးကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဒိကာ စမ္ပေယျက္ခန္ဓကဉ္စ ပြခွဲပြီး] ထပနံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ - ကား၊ ဧကံ ဘိက္ခဝေ အဓိဋ္ဌိကံ ပါတိမောက္ခတ္ထပနန္တိအာဒိနာ-ဧကံ၊ ပေ၊ ဣပနံ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ပါတိမောက္ခတ္ထပနံ-ပါတိမောက်ကို တန့်ရပ်ထားခြင်းကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်။

ဧတတဝါရဝဏ္ဏနာ-ဧတတဝါရ၏အဓိပ္ပာယ်သည်၊ နိဒ္ဒိတာ-ပြီးပြီ။

ဒုတိယဝရီဝါရမဂ္ဂ

၃၂၂။ ဒုကေသု-ဒုကတို့၌၊ သဗ္ဗိတ္တကာ-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ပညတ်တော်ကိုလည်းကောင်း သိသောစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော) အာပတ္တိ-သည်၊ သညာဝိမောက္ခာ-သညာဝိမောက္ခ မည်၏။ (သညာ၏ မရှိခြင်းကြောင့် လွတ်မြောက်ခြင်းရှိသောအာပတ် မည်၏)၊ အဓိတ္တကာ-စိတ်မရှိသော၊ (အာပတ္တိ)၊ နော သညာဝိမောက္ခာ-က္ခာ မည်၏။ [ဤပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပထမပါရာဇိက ပကိဏ္ဍကကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] လဒ္ဓသမာပတ္တိကဿ-ရအပ်ပြီးသော ဈာန်သမာပတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာပတ္တိ နာမ-အာပတ်မည်သည်။ ဘူတာရောစနာပတ္တိ-ဘူတာ ရောစနအာပတ်တည်း။ အလဒ္ဓသမာပတ္တိကဿ-မရအပ်သော ဈာန်သမာပတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာပတ္တိ နာမ-မည်သည်။ အဘူတာရောစနာပတ္တိ-အဘူတာ ရောစနအာပတ်တည်း။ သဒ္ဓမ္မပဋိသညုတ္တာ နာမ-သဒ္ဓမ္မပဋိသညုတ္တာအာပတ် မည်သည်။ (သူတော်ကောင်းတရားနှင့် စပ်ယှဉ်သောအာပတ်မည်သည်။) ပဒသော ဓမ္မာဒိကာ-ပဒသောဓမ္မ အစရှိသော အာပတ်တည်း။ [ပဒသော ဓမ္မာဒိကာတိ အာဒိ သဒ္ဓေန ဥတ္တရိသပ္ပဉ္စဝါစာ သင်္ဂဟိတာ၊-ယောဇနာ။] အသဒ္ဓမ္မပဋိသညုတ္တာ နာမ- သဒ္ဓမ္မပဋိသညုတ္တာအာပတ်မည်သည်။ (အသဒ္ဓမ္မနှင့်စပ်ယှဉ်သောအာပတ်မည်သည်။) ဒုဗ္ဗုလ္လဝါစာပတ္တိ-ဒုဗ္ဗုလ္လဝါစာအာပတ်တည်း။

သပရိက္ခာရပဋိသညုတ္တာ နာမ-သပရိက္ခာရပဋိသညုတ္တာအာပတ် မည်သည်။ (မိမိပရိက္ခာရနှင့် စပ်ယှဉ်သော အာပတ်မည်သည်။) နိသဂ္ဂိယဝတ္ထုနေ-နိသဂ္ဂိယ ဝတ္ထုကို၊ အနိသန္တိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ပရိဘောဂေ-သုံးဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ("ဣတိ"၌စပ်)၊ ပတ္တစီဝရာနံ-တို့ကို၊ နိဒဟနေ-နေပူဝယ် ကြာမြင့်စွာထားခြင်း လည်းကောင်း၊ [နိဒဟနေတိ အာတပေ အတိစိရံ ထပေတွာ နိဒဟနေ၊-ဋီကာ၊] ကိလိဋ္ဌစီဝရာနံ-ညစ်နွမ်းသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အစောဝနေ-မဖတ်လျှော်ခြင်းလည်း ကောင်း၊ မလဂ္ဂဟိတပတ္တဿ-ယူအပ်သော အညစ်အကြေးရှိသော သပိတ်ကို၊ အပစနေ-မဖတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ စဝံ-ဤသို့၊ အယုတ္တပရိဘောဂေ-မသင့် မတော် သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်တည်း။ ပရပရိက္ခာရပဋိသညုတ္တာ နာမ-ပရပရိက္ခာရပဋိသညုတ္တာအာပတ် မည်သည်။ (သူတစ်ပါးပရိက္ခာရနှင့် စပ်ယှဉ်သော အာပတ်မည်သည်။) သံဃိကမဉ္စပိဋ္ဌာဒိနံ- သံဃိကဖြစ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အဇ္ဈောကာသေ- လွင်တီးခေါင်၌၊ သန္တရဏအနာပုတ္တာဂမနာဒိသု-ခင်းခြင်း၊ မပန်ပြောဘဲ သွားခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိတဗ္ဗာ-သင့်ရောက်ထိုက်သော၊ အာပတ္တိ-တည်း။ ["သံဃိကမဉ္စပိဋ္ဌာဒိနံ"၌ အာဒိဖြင့် "ဘိသိ"အစရှိသော သေယျာတို့ကို ယူ၊ "ဂမနာဒိသု" ၌ "အာဒိ"ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မရုပ်သိမ်းခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို မရုပ်သိမ်းစေခြင်းတို့ကို ယူ။]

သပုဂ္ဂလပဋိသညတ္တာ နာမ-သပုဂ္ဂလပဋိသညတ္တာအာပတ် မည်သည်။ (မိမိတည်း ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်ယှဉ်သော အာပတ်မည်သည်။) မုဒုပိဋ္ဌိကဿ(ဣတိ)-မုဒု ပိဋ္ဌိကဿဟူ၍လည်းကောင်း၊ လမ္ဗိဿ(ဣတိ)-လမ္ဗိဿဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဦရုနာ အင်္ဂဇာတံ ပိဋ္ဌေန္တဿ (ဣတိ)-ဦရုနာ အင်္ဂဇာတံ ပိဋ္ဌေန္တဿဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာပတ္တိ-ဟောတော်မူအပ်သောအာပတ် တည်း။ [အာဒိသဒ္ဓေန အင်္ဂဇာတဇ္ဇေဒ အတ္တဃာတာဒိ အာပတ္တိယော သင်္ဂဟိတာ၊ ဝိမတိ။] ပရပုဂ္ဂလပဋိသညတ္တာ နာမ-ပရပုဂ္ဂလပဋိသညတ္တာအာပတ် မည်သည်။ (တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်ယှဉ်သောအာပတ်မည်သည်။) မေထုနဓမ္မကာယသံသဂ္ဂ ပဟာရဒါနာဒိသု-မေထုနအကျင့်၊ ကိုယ်ဖြင့် နီးနှောခြင်း၊ ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တာပတ္တိ-တည်း။ သိရဏီ-အသားစွန်းထွက်သော မိန်းမသည်။ အသိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-သို့၊ သစ္စံ-မှန်သော စကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်။ ဂရက်-ဂရုကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ သမ္မဇာနဗုဒ္ဓါဝါဒေ ပါစိတ္တိယန္တိ-သမ္မဇာနဗုဒ္ဓါဝါဒေ ပါစိတ္တိယံဟူသောသိက္ခာပုဒ်တော်ကြောင့်၊ မုသာ-ဓိယွင်းသောစကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်။ လဟုကံ-လဟုက အာပတ်သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ အဘူတာရောစနေ-မဟုတ်မှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏန္တော-သည်။ ဂရက်-သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဘူတာရောစနေ-ဟုတ်မှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ သစ္စံ-ကို၊ ဘဏန္တော-သည်။ လဟုကံ-သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)။

သံဃကမ္မံ-သံဃကံကို၊ ဝဂ္ဂံ-ဝဂ်ကို၊ ဝါ-ဝဂ်ဖြစ်အောင်၊ ကရိဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သိမာယ-သိမ်၏။ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဧကမန္တေ-ဟတ္ထပါသံ လွတ်လောက်ရာ တစ်ခုသောအရပ်အစွန်၌၊ နိသီဒန္တော-ထိုင်နေသော ရဟန်းသည်။ ဘူမိဂတော-မြေ၌ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ-၍၊ အာပတ္တိ-သို့၊) အာပဇ္ဇတိ နာမ- ရောက်သည် မည်၏။ ပန- ဆက်၊ အဂ္ဂိလိမတ္တမ္ပိ- လက်တစ်သစ်မျှလည်း၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ သစေ တိဋ္ဌေယျ-အကယ်၍ တည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ- သော်၊ အာပတ္တိ-သို့၊) န အာပဇ္ဇေယျ-မရောက်ရာ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ နော ဝေဟာသဂတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဝေဟာသကုဋိယာ-ဝေဟာသကုဋိ၌၊ အာဟစ္စ ပါဒကံ-အပေါင်၌ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော၊ မဗ္ဗံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဋံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဘိနိသီဒန္တော-မိ၍ ထိုင်သော ရဟန်းသည်။ ဝေဟာသဂတော-ကောင်းကင်၌ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ-၍၊ အာပတ္တိ-သို့၊) အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏။ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊ ဘူမိယံ- ၌၊ ပညပေတွာ-ခင်း၍၊ သစေ နိပဇ္ဇေယျ-အကယ်၍ အိပ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ အာပတ္တိ) န အာပဇ္ဇေယျ-မရောက်ရာ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ နောဘူမိဂတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဂမိယော-ခရီးသွားမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂမိယဝတ္ထံ-ခရီးသွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေတွာ-မဖြည့်ကျင့်မှု၍၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားလတ်သော်၊ နိက္ခမန္တော-ကျောင်းတိုက်မှ ထွက်စဉ်၊ (အာပတ္တိ) အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ ပဝိသန္တော-အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်စဉ်၊ (အာပတ္တိ) နော(အာပစ္စတိ နာမ-မရောက်သည် မည်၏။) အာဂန္တုကော-အာဂန္တုကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဂန္တုကဝတ္ထံ-အာဂန္တုကပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေတွာ-မဖြည့်ကျင့်မှု၍၊ သဆတ္တာပါဟနော-ထီး၊ဖိနပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)၊ပဝိသန္တော-အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်လတ်သော်၊ ပဝိသန္တော-ဝင်စဉ်၊ (အာပတ္တိ) အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ နိက္ခမန္တော-ကျောင်းတိုက်မှ ထွက်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိ) နော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ [ဤအချက်ကို ထောက်၍ သူတစ်ပါး ကျောင်းတိုက်သို့ အာဂန္တုကအဖြစ်ဖြင့် ဝင်သွားသောအခါ မိမိနေဖူးသော ကျောင်းတိုက်ပင် ဖြစ်စေကာမူ ဖိနပ်ချွတ်ခြင်း၊ ထီးရုပ်ခြင်းစသော အာဂန္တုကကျင့်ဝတ်ကို လစွဲပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုလေ့ရှိကြသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ဝတ္တက္ခန္ဓကဋ္ဌံ ပါ၏။]

ဘိက္ခုနီ-ရဟန်းမသည်။ အတိဂစ္ဆိရံ-အလွန်နက်စွာ၊ (လက်နှစ်သစ်ထက် လွန်အောင် နက်စွာ)၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကံ-ရေဖြင့် စင်ကြယ်မှုကို၊ အာဒိယမာနာ-ယူလတ်သော်၊ အာဒိယန္တော အာပစ္စတိ နာမ-အာဒိယန္တော အာပစ္စတိ မည်၏။ ပန-ကား၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ-မကောင်းသော အဆင်းရှိအောင် ပြုကြောင်းဖြစ်သော ကပ္ပဗိန္နုကို၊ အနာဒိယိတွာ-မယူမှု၍၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-သုံးစွဲသောရဟန်းသည်။ အာနာဒိယန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ [ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ရဟန်းခံကိစ္စ၌ ရဟန်းလောင်း၏ သင်္ကန်းကို ကပ္ပဗိန္နု ထိုးပေးကြသည်။ ရဟန်းဖြစ်လျှင် အာပတ်မသင့်အောင် တည်း။] မူဂဗ္ဗတာဒိနိ-အသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အကျင့် အစရှိကုန်သော၊ တိတ္ထိယဝတ္တာနိ-တိတ္ထိတို့၏ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ သမာဒိယန္တော-ကောင်းစွာယူသော ရဟန်းသည်။ ဝါ-ဆောက်တည်သော ရဟန်းသည်။ သမာဒိယန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ ပန-ကား၊ ပါရိဝါသိကာဒယော-ပါရိဝါသိကရဟန်း အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တစ္ဆနိယာဒိကမ္မကတာဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော တစ္ဆနိယ အစရှိသော ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ အသမာဒိယန္တော-ကောင်းစွာ မယူကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-မဆောက်တည်ကုန်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိ-သို့)၊ အာပစ္စန္တိ-ရောက်ကုန်၏။ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ “အတ္တာပတ္တိ န သမာဒိယန္တော အာပစ္စတိ” တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္ထံ-ပြီ၊ အညာတိကာယ-ဆွေမျိုးမတော်သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏။ စီဝရံ-ကို၊ သိဗ္ဗန္တော-ချုပ်သောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝေဇ္ဇကမ္မဘဏ္ဍဂါရိကကမ္မစိတ္တကမ္မာဒိနိ-ဆေးဆရာ၏အမှု၊ ဘဏ္ဍာတိုက်စိုး၏အမှု၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီဆေးရေးမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တော ဝါ- ပြုသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။

[ဝိမတိ၌ "ကမ္ဘာဒီနီ" ဟု "အာဒီ" မပါ။ လူတို့၏ ဥစ္စာ သိုမှီး သိမ်းဆည်းမှုဟူသော ဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္မဟုလည်းကောင်း၊ မိန်းမရုပ် ယောက်ျားရုပ် စသော ပန်းချီဆေး ရေးမှုကို "စိတ္တကမ္မ" ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။]

ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထာဒီနီ-ဥပဇ္ဈာယဝတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အကရောက္ခော-မပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အကရောက္ခော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ အညာတိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-အား၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒဒမာနော-ပေးသောရဟန်းသည်။ ဒေန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကာနံ-သဒ္ဓိဝိဟာရိက၊ အန္တေဝါသိက တပည့်တို့အား၊ စီဝရာဒီနီ-တို့ကို၊ အဒေန္တော-မပေးသောရဟန်းသည်။ အဒေန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ အညာတိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏။ စီဝရံ-ကို၊ ဂဏုက္ခော-ခံယူသောရဟန်းသည်။ ပဋိဂ္ဂဏုက္ခော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ န ဘိက္ခဝေ ဩဝါဒေါ န ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ကြောင့်၊ ဩဝါဒံ-ကို၊ အဂ္ဂဏုက္ခော-မယူသောရဟန်းသည်။ န ပဋိဂ္ဂဏုက္ခော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု- နိသဂ္ဂိယဝတ္ထုကို၊ အနိသဇ္ဇိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-သုံးဆောင်သောရဟန်း သည်။ ပရိဘောဂေန အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ ပဉ္စာဟိကံ-ငါးရက် တစ်ကြိမ်၊ သင်္ဃာဋီစာရံ-သင်္ဃာတန်း၏ လှည့်လည်ခြင်းကို၊ အတိက္ကာမယမာနာ-လွန်စေသော ဘိက္ခုနီသည်။ အပရိဘောဂေန အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ [အတ္တနော ပရိဘောဂတ္ထံ ဒိန္နံ အညဿ ဒါနေ၊ သင်္ဃာဋီ ပါရပီတွာ သန္တရုတ္တရေန ဂါမပဝေသနာဒီသု စ အာပတ္တိယောပိ အပရိဘောဂေန အာပစ္စိတဗ္ဗာပိတ္တိယောဝါ-ဝိမ. ၃။]

သဟဂါရသေယျံ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်း ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊ ရတ္တိ-၌၊ အာပစ္စတိ နာမ-ရောက်သည် မည်၏။ ("သဟဂါရသေယျံ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေက္ခော-ပြုသော ရဟန်းသည်" ဟု ထည့်ပေးလျှင် ကောင်း၏။) ဒီဝါ-နေအခါ၌၊ နော(အာပစ္စတိ နာမ)-မရောက်သည် မည်၏။ ဒွါရံ-တံခါးကို၊

အဒေန္တော အာပစ္စတိ။ စီဝရာဒီနီ အဒေန္တော အာပစ္စတိတိ ဣဒံ "ဥပဇ္ဈာယေန ဘိက္ခုဓေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော သင်္ဂဟေတဗ္ဗော အနဂ္ဂဟေတဗ္ဗောပေ၊ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗောတိ အာဒီဝစနတော အနာဒရိယေန အာမိသသင်္ဂဟံ အကရောက္ခဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဘိက္ခုနိယာ ပါစိတ္တိယဉ္စ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ နိသဂ္ဂစီဝရာဒီနံ အဒါနအာပတ္တိပိ စတ္ထေဝ သင်္ဂဟိတာ၊-ဝိမတိ။

ဩဝါဒံ အဂ္ဂဏုက္ခော။ ဘိက္ခုနီများအတွက် ဩဝါဒံခံယူဖို့ရန် လျှောက်ထားခြင်းကို ဥပုသ်ပြုရာသို့ ယူဆောင်ပြီးနောက် ရဟန်းတို့က ပြောလိုက်သော စကားကို ပြန်၍ မပြောသော ရဟန်းတည်း။ [ဩဝါဒံ အဂ္ဂဏုက္ခောတိ ဘိက္ခုဟံ ဘိက္ခုနိဩဝါဒဣ-ယ ဝုတ္တံ ဝစနံ အဂ္ဂဏုက္ခော ဗာလဂါလာနဂမိယပိဝဇ္ဇိတော၊-ဝိမတိ။]

အသံဝရိတွာ-မပိတ်မူ၍၊ ပဋိသလ္လိယန္တော-နေ့အခါ၌ ကိန်းအောင်းသောရဟန်းသည်၊ ဝါ-အိပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်သည် မည်၏၊ ရတ္တိ-၌၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)-၏၊ ဧကရတ္တိဆာရတ္တသတ္တာဟဒသာဟမာသာ တိက္ကမေသု-တစ်ည၌လွန်ရာအခါ၊ ခြောက်ည၌လွန်ရာအခါ၊ ၇ ရက်လွန်ရာအခါ၊ ၁၀ ရက်လွန်ရာအခါ၊ တစ်လလွန်ရာအခါတို့၌၊ ဝုတ္တာပတ္တိ-ဟောတော်မူအပ်သော အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်သောရဟန်းသည်၊ အရုဏုဂ္ဂေ-အရုဏ်တက်ရာ အခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရိတ် သင့်ပြီး၍၊ ဘုဒ္ဓန္တော-စားသော ရဟန်းသည်၊ န အရုဏုဂ္ဂေ အာပဇ္ဇတိ နာမ-၏၊ (အရုဏ် တက်ရာအခါ၌ အာပတ်သို့ မရောက်သည် မည်၏။)

ဘူတဂါမဓ္မေ-ဘူတဂါမ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါဇာတဉ္စ-အင်္ဂါဇာတ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒန္တော-ဖြတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဆိန္ဒန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ (ဖြတ်သည်ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်သည် မည်၏၊) ဧကသေဝါ-ဆံတို့ ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နဓေဝါ-လက်သည်း ခြေသည်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ န ဆိန္ဒန္တော-မဖြတ်သော ရဟန်းသည်၊ (၂ လလွန်ရာအခါ လက် ၂ သစ်လွန်ရာ အခါတို့၌ မဖြတ်သောရဟန်းသည်၊) န ဆိန္ဒန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ (မဖြတ် သည်ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်သည် မည်၏၊) အာပတ္တိ-ကို၊ ဆာဒေန္တော-ဖုံးထား သော ရဟန်းသည်၊ ဆာဒေန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ (ဖုံးထားသည် ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်သည် မည်၏၊) ပန-ဆက်၊ တိဏေန ဝါ ပဏ္ဍေနဝါ ပဋိစ္စာ ဒေတွာ အာဂန္တဗ္ဗံ၊ နတွေ နဂ္ဂေန အာဂန္တဗ္ဗံ၊ ယော အာဂစ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိဒုက္ခဋ သာတိ-တိဏေန ဝါ၊ ပေ၊ ဒုက္ခဋဿ ဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ-သော၊) ဣမံ အာပတ္တိ-ဤ အာပတ်သို့၊ န ဆာဒေန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ (မဖုံးလွှမ်းသည် ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်သည် မည်၏၊) ကုသစီရာဒီနိ-သမန်းမြက်သင်္ကန်း အစရှိသည် တို့ကို၊ ဓာရေန္တော-ဆောင်သောရဟန်းသည်၊ ဓာရေန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ အယံ တေ ဘိက္ခုပတ္တော ယာဝ ဘောဒနာယ ဓာရေတဗ္ဗောတိ-အယံ တေ၊ ပေ၊ ဓာရေတဗ္ဗောဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ-သော၊) ဣမံ အာပတ္တိ-သို့၊ န ဓာရေန္တော-မဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ (ဣမံ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက် လတ်သော်၊ န ဓာရေန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏ ဟုသော်လည်း ပေးပါ။)

အရုဏုဂ္ဂေ။ ။ဧကရတ္တိဆာရတ္တသတ္တာဟဒသာဟမာသာတိက္ကမေသုတိ ။ဧကရတ္တိဗ္ဗိ တိစိဝရေန ဝိပွဝသေယျာတိ ။ ဆာရတ္တပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တေန စိဝရေန ဝိပွဝသိ တဗ္ဗန္တိ ။ သတ္တာဟ ပရမံ သန္နိမိကာရကံ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗန္တိ ။ ဒသာဟပရမံ အတိရေကစိဝရံ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ ။ မာသပရမံ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ ။ ဝုတ္တကာလာတိက္ကမေသု-ယောနာ။

အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ နာနာသံဝါသကံ ကရောတိတိ-ကား၊ ဧကသီမာယံ-တစ်ခု တည်းသောသိမ်၌၊ ဒွိသု-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ သံဃေသု-သံဃာတို့သည်၊ နိသိန္ဒေသု-ထိုင်နေကုန်လတ်သော်၊ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ-တစ်ခုသောဘက်၌၊ နိသိဒိတ္တာ- ထိုင်၍၊ ပရပက္ခဿ-တစ်ပါးသောဘက်၏၊ လဒ္ဓိံ- အယူကို၊ ဂဏှန္တော-ယူသော ရဟန်းသည်၊ ယသ္မိံ ပက္ခေ-အကြင်ဘက်၌၊ နိသိန္ဒေ-ထိုင်နေ၏၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ (ထိုဘက်၌ ပါဝင်သော ရဟန်းတို့၏) အတ္တနာဝ-ကိုယ်တိုင်သာ လျှင်၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ နာနာသံဝါသကံ-ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသူကို၊ ကရောတိ နာမ-ပြုသည် မည်၏၊ ယေသံ-အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ နိသိန္ဒေ-ထိုင်နေ၏၊ ဟေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ ဂဏပူရကော-ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေ တတ်သူသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကောပေတိ-ပျက်စီးစေ၏၊ ဝါ-ဖျက်ဆီး ၏၊ ဣတရေသံ-တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ (ထိုင်နေရာဘက်မှ အခြားသော ရဟန်းတို့၏) ဟတ္ထပါသံ-ဟတ္ထပါသံသို့၊ အနာဂတတ္တာ-မရောက်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ (ကမ္မံ ကောပေတိ)၊ သမာနသံဝါသကေပိ-သမာနသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်၌ လည်း၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ယေသံ-အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ လဒ္ဓိံ-ကို၊ ရောစေတိ-နှစ်သက်၏၊ တေသံ-ထိုရဟန်း တို့၏၊ သမာနသံဝါသကော-တူသော သံဝါသရှိသူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတရေသံ-တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ နာနာသံဝါသကော-ကွဲပြားသော သံဝါသ ရှိသူသည်၊ (ဟောတိ)။

သတ္တအာပတ္တိယော သတ္တာအာပတ္တိက္ခန္ဓာတိ-ကား၊ အာပဇ္ဇိဇ ဗ္ဗတော-ရောက် ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့မည်၏၊ ရာသဋ္ဌေန-အစုဟူ သော အနက်ကြောင့်၊ ဓန္ဒာ-ဓန္ဒတို့ မည်၏၊ ဣတိဇဝံ-ဤသို့၊ ဒွေယေဝ-နှစ်ပါးသာ လျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ နာမာနိ-အမည်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-သို့၊ နာမဝသေန- အမည်၏၊ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒုကံ-ဒုက်ကို၊ ဒသိတံ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ကမ္မေန ဝါ

ထန္တံ ဘောဝေတိ။ ။တစ်သိမ်တည်း၌ သံဝါသချင်း မတူသော ရဟန်းတို့သည် ဟတ္ထပါသံ မစပ်လျှင် ကိုယ့်အစုနှင့်ကိုယ် တစ်ပြိုင်နက် ကံပြုကောင်း၏၊ ရဟန်းတစ်ပါး ကား ဤဘက်သံဃာတွင် ပါဝင်နေသော်လည်း အခြားဘက်သံဃာ၏ အယူကို နှစ်သက် နေသူဖြစ်၍ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသဖြစ်နေသူတည်း၊ ထိုရဟန်းသည် ဤဘက်သံဃာ၌ နေသော် လည်း ဤဘက်သံဃာနှင့် သံဝါသ မတူသောကြောင့် ဤဘက်သံဃာ၏ ကံကိုလည်း ဖျက်ဆီးနိုင်၏၊ တစ်သိမ်တည်းဝယ် ဟိုဘက်သံဃာ၏ ကံကိုလည်း ဖျက်ဆီးနိုင်၏။

ဂဏပူရထော။ ။ ထိုရဟန်းတို့၏ဧရာဘက်၏ ကံကို ဖျက်၏ ။ ဟူရာ၌ ထိုရဟန်းပါ ရေတွက်မှ ဆိုင်ရာကံအတွက် သံဃာပြည့်သောကြောင့် ထိုရဟန်းက ကံကို ဖျက်၏ဟု ဆိုသည်၊ အကယ်၍ ထိုရဟန်းကို အရေအတွက် မသွင်းဘဲ သမာနသံဝါသကဖြစ်သော ရဟန်းများချည်း ဂိုဏ်းပြည့်လျှင်ကား ထိုကံ မပျက်ဟု မှတ်ပါ။

သလာကဂ္ဂါဟောန ဝါတိ စတ္ထ-ကမ္မေန ဝါ သလာကဂ္ဂါဟောန ဝါဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဥဒ္ဓေသောစေဝ-ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌ-ကံသည်လည်းကောင်း၊ စကံ-တစ်မျိုးသော၊ (ကာရဏံ-သံဃာကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊) [တစ်သိမ်တည်း၌ ပါတိမောက်ကို ခွဲ၍ ရွတ်ပြလျှင်လည်းကောင်း၊ ကံကို ခွဲ၍ ပြုလျှင်လည်းကောင်း သံဃာကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊] ဝေါဟာရောစေဝ-ဘေဒကရဝတ္ထုတို့ကို ပြောဆိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနာစ-လျော်စွာ ကြားသိစေကြောင်း စကားသည်လည်း ကောင်း၊ သလာကဂ္ဂါဟောစ-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ စကံ-တစ်မျိုးသော၊ (ကာရဏံ-တည်း၊) ဝေါဟာရနုဿာဝနသလာကဂ္ဂါဟာ-ဝေါဟာ ရာနုဿာဝနသလာကဂ္ဂါဟာတို့သည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂါ-သံဃဘေဒကကံ၏ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော ကိစ္စတို့တည်း၊ ကမ္မဋ္ဌေဝ-ကံသည်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသော စ-ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပမာဏံ-လိုရင်းကမာဏတည်း။ [ပမာဏန္တိ သံဃဘေဒါနန္တရိယနိပုတ္တိယာလက္ခဏံ၊ သံဃဘေဒကံ၊ အာနန္တရိယကံ အထမြောက်ခြင်း၌ လိုရင်းလက္ခဏာတည်း၊-ဝိမတိ၊ ထို ၂ မျိုးတွင်လည်း တစ်မျိုးမျိုး ပြုလျှင် အထမြောက်၏၊ ဤဥဒ္ဓေသ အစရှိသည်တို့၏ အကျယ်ကို ဥပါလိပဋ္ဌကအဓိကရဏ ဝုပသမဝဂ်၌ ဖွင့်လတ္တံ့။]

ဦးနဝိသတိ ဝသော-ယုတ်သောအသက်နှစ်ဆယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် (အသက် နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ အဒ္ဓါနဟီနော နာမ-မည်၏ (ယုတ်လျော့ သော ကာလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏)၊ ဟတ္ထန္တိန္ဒာဒိဘေဒေါ-ဟတ္ထန္တိန္ဒာအစရှိသောအပြား ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အင်္ဂဟီနောနာမ-မည်၏ (ယုတ်လျော့သောအင်္ဂါရှိသူ မည်၏)၊ ပဏ္ဍကော-ပဏ္ဍကံသည်လည်းကောင်း၊ ဟိရန္တာနကတော-တိရန္တာနံသည်လည်းကောင်း၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော စ-ဥဘတောဗျည်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဝိပဇ္ဇော နာမ-ချွတ်ယွင်းသော ဝတ္ထုရှိသောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ ဥပသမ္ပဒကံ၌ "ဝတ္ထု သီမာ၊ ပရိသာ၊ ဥတ္တိကမ္မဝါစာ"ဟု အင်္ဂါငါးပါး ရှိ၏၊ ထိုတွင် ဝတ္ထုဟူသောအင်္ဂါ ချွတ်ယွင်းသူ မည်၏၊] အဝသေသာ-ဤ ၃ မျိုးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ထေယျသံဝါသကဘေဒယော-ထေယျသံဝါသက အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ-အဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ကရဏဒုက္ကဋ္ဌကာ နာမ-တို့ မည်၏၊ [မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုရှိသူတို့ မည်၏၊ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ကရဏံ၊ ကမ္မံ၊ ဒုဋ္ဌ၊ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ကမ္မမေဝ၊ ကရဏံ ဒုက္ကဋ္ဌမေတဿာတိ ကရဏဒုက္ကဋ္ဌကော-ယောဇနာ၊] ဒုက္ကဋ္ဌကိရိယာ-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အပြုအမှုရှိကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌကမ္မာ-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အလုပ်ရှိကုန်သော ထေယျသံဝါသက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဣမသ္မိယေဝ ဝတ္တဘာဝေ-၌ပင်၊ ကတေန-သော၊ အတ္တဇော-၏၊ ကမ္မေန-ကြောင့်၊ အဘဗ္ဗဋ္ဌာနံ-အဘဗ္ဗ၏အရာသို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

အပီရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရော-မပြည့်စုံသော သပိတ် သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းလောင်းသည်။ အပီရိပုဏ္ဏ နာမ-အပီရိပုရမည်၏။ (ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဥပသမ္ပဒ-မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဝါ-ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ န ယာစတိ-မတောင်း၊ (သော-သည်။ နောယာစတိ နာမ-နောယာစတိ မည်၏။ အလန္တိဿ စ ဗာလဿ စာတိ-ကား၊ အလန္တိ-အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေပိဋကော-ပိဋကတ်သုံးပုံ၌ တတ်ကျွမ်းသူသည်။ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (စဝံသတိပိ-ဤသို့ပင် ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ဗာလော-ဗာလပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗိဝသော-ဝါ ဖိဝရိသည်။ သစေပိ ဟောတိ-ဖြစ်စေဦးတော့၊ (စဝံသတိပိ-သော်လည်းကောင်း၊) ဥဘောပိ-နှစ်ယောက်လုံးတို့ကိုလည်း၊ နိဿယ-မိ၍၊ န ဝတ္ထဗွံ-မနေရာ၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ် နှစ်မျိုးလုံး အထံ၌ နိဿယည်းယူ၍ မနေရာ၊) ဗာလဿ စ လန္တိဿစာတိ စတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဗာလဿ-ဗာလပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တွံ-သည်။ နိဿယံ-နိဿယည်းကို၊ ဂဏှ-ယူလော၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏာယပိ-စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏။ လန္တိဿ ပန-လန္တိပုဂ္ဂိုလ်အားကား၊ ယာစန္တဿေဝ-တောင်းသော လန္တိပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ (နိဿယော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏။) သာတိသာရန္တိ-ကား၊ ယံ(ဝတ္ထံ)-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ အဇ္ဈာစရန္တော-လွန်ကျူးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-၏။ သဒေါသံ-အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ (တံ ဝတ္ထံ-ကို၊ အဇ္ဈာစရိတုံ-လွန်ကျူး၍ ကျင့်ခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗာ-မထိုက်ကုန်။)

ဟတ္ထဝိကာရာဒိဟိ - လက်၏ ထူးခြားသော အမူအရာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (လက်ပြခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်) ပဋိက္ခောသနာ-တားမြစ်ခြင်းသည်။ ကာယေန ပဋိက္ခောသနာ နာမ-ကာယေန ပဋိက္ခောသနာ မည်၏။ ကာယေန ပဋိဇာနာတိတိ-ကား၊ ဟတ္ထဝိကာရာဒိဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏။ ဥပယာတာ-ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းတို့သည်။ ဥပယာတိကာ နာမ-တို့ မည်၏။ [ဒေ ဥပယာတိကာ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် "ဥပယာတာ" ဟု ဗဟုဝစ် ရှိရသည်။] သိက္ခူပယာတော-သိက္ခာကို ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ သိက္ခူပယာတိကာ နာမ-တို့ မည်၏။ ပရိဘောဂပယာတော - အသုံးအဆောင်ကို ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ ဘောဂပ

ဇာလဿ လန္တိဿ။ ။ဗာလဿာဟိ နိဿယဂ္ဂဟဏဝိစိ အစာနန္တဿ လန္တိ ဗာလဿေဝ၊ (နိဿယည်းယူနည်းကို နားမလည်ရှာသော လန္တိဗာလပုဂ္ဂိုလ်ကို ဤနိဿယည်းအရာ၌ ဗာလဟု ယူ၊) လန္တိဿာတိ ဗျတ္တဿ နိဿယဒါယကသဘာဂတံပရိဝိမံသန္တဿ၊ (နိဿယည်း ယူနည်း၌ ကျွမ်းကျင်ပါလျက် နိဿယည်းဆရာ လုပ်မည့်သူ၏ မိမိနှင့် သဘာဂ ဟုတ် မဟုတ်ကို စုံစမ်းစိုက်ဖြစ်သော လန္တိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ဤ နိဿယည်းယူရာ၌ လန္တိဟု ယူပါ။)-ဝိမတိ။

ဃာတိကာ နာမ-မည်၏။ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ တိသော၊ သိက္ခာ-တို့ကို၊ အသိက္ခတော-မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဥပဃာတော-ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းကို) သိက္ခူပဃာတိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။ သံဃိကံ ဝါ-သံဃာ၏ဥစ္စာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကံဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒုပ္ပရိဘောဂံ-မကောင်းသဖြင့် သုံးဆောင်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဘုဉ္ဇတော-သုံးဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဥပဃာတော-ကို) ဘောဂူပဃာတိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။ ဒွေ ဝေနယိကာတိ-ကား၊ ဝိနယသိဒ္ဓါ-ဝိနည်း၌ ထင်ရှားကုန်သော၊ အတ္ထာ-အနက်တို့သည်၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့တည်း။ [“ဝိနယေ အာဂတာ ဝေနယိကာ”ဟု ပြု၊ ဝိနယေ အာဂတာ အတ္ထာ ဝေနယိကာတိ အာဟ “ဒွေ အတ္ထာ ဝိနယသိဒ္ဓါ”တိ-ဝိမတိ၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝိနယေန+သိဒ္ဓါ ဝေနယိကာ”ဟု ပြုလေ၏။] သကလေ-အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကေ-ဝိနည်းပိဋကတ၌၊ ကပ္ပိယာ ကပ္ပိယဝသေန-အပ်သောအရာ၊ မအပ်သောအရာ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ပညတ္တံ နာမ-ပညတ္တ မည်၏။ ပညတ္တာ နုလောမံ နာမ-ပညတ္တာနုလောမ မည်သည်ကို၊ စတုသု-န်သော၊ မဟာပဒေသု-မဟာပဒေသတို့၌၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏။

သေတုဃာတောတိ-ကား၊ ပစ္စယဃာတော-အကြောင်းရင်းစိတ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းတည်း၊ ယေန စိတ္တေန-အကြင်စိတ်ကြောင့်၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သော အမှုကို၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏။ တဿ စိတ္တဿာပိ-ထိုစိတ်ကိုသော်မှလည်း၊ အနုပ္ပာဒနံ-မဖြစ်စေခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊ (ဂရဟာဇောတက ပိသဒ္ဓါဖြင့် “စိတ်ကိုသော်မှ မဖြစ်စေတုံသေး၏၊ ကိုယ် နှုတ်ကို မဖြစ်စေမှုမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ-ဟူလို)၊ မတ္တကာရိတာတိ-ကား၊ မတ္တာယ ပမာဏေန-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ ကရဏံ-တည်း၊ ပမာဏေ-လျော်သောအတိုင်းအရှည်၌၊ ဌာနံ-တန်ရပ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ကာယေန အာပဇ္ဇတီတိ-ကား၊ ကာယဒ္ဓါရိကံ-ကာယဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သောအာပတ်သို့၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ဝစီဒ္ဓါရိကံ-ဝစီဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သောအာပတ်သို့၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ကာယေန ဝုဋ္ဌာတီတိ-ကား၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထေ-တိဏဝတ္ထာရကသမထ၌၊ ဒေသနာယ-ဒေသနာပြောခြင်းနှင့်၊ ဝိနာပိ-ကင်း၍လည်း၊ ကာယေနေဝံ-ကိုယ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏။ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌဟန္တေ-ပုန-ထသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏။ အဇ္ဈောဟရဏပရိဘောဂေါ-စားမျိုးခြင်း

ဥပဃာတိကာ။ ။ဥပဟနနံ ဥပဃာတော၊ (ဗဟုဝစ် ယောဝိဘတ်သင်္ကံ၍ “ဥပဃာတာ” ဟု ဖြစ်၏။) ဥပဃာတာယေဝ ဥပဃာတိကာ၊ သုတ္တံ၌ ထိကပစ္စည်း သက်၊ ယောဇနာ၌ ကား ကတ္တရုပ် ပြုလေ၏။

ဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းသည်၊ အပ္ပန္နရပရိဘောဂေါ နာမ-မည်၏။ (ခန္ဓာကိုယ်၏ အတွင်း၌ သုံးဆောင်ခြင်း မည်၏။) သီသမက္ခနာဒိ-ဆီဖြင့် ဦးခေါင်းကို လိမ်းခြင်း အစရှိသော သုံးဆောင်ခြင်းသည်၊ ဗာဟိရပရိဘောဂေါ နာမ-မည်၏။ (ခန္ဓာကိုယ် ၏ အပြင်၌ သုံးဆောင်ခြင်း မည်၏။)

အနာဂတံ ဘာရံ ဝဟတီတိ-ကား၊ ထေရောဝ-ထေရ်မဟုတ်သည်သာလျှင်၊ သမာနော-ဖြစ်ပါလျက်၊ ထေရေဟိ-ထေရ်တို့သည်၊ ဝဟိတဗ္ဗ-ရွက်ဆောင်ထိုက် သော၊ ဝိဇနဂါဟဓမ္မဇ္ဈေသနာဒိဘာရံ-ယပ်လေကို ယူစေခြင်း၊ တရားဟောဖို့ရာ တိုက်တွန်းခြင်း အစရှိသော တာဝန်ကို၊ ဝဟတိ-ရွက်ဆောင်၏။ တံ-ထိုတာဝန်ကို၊ နိတ္ထရိတံ- ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝီရိယံ- ဝီရိယကို၊ အာရဘတိ- အားထုတ်၏။ အာဂတံ ဘာရံ န ဝဟတီတိ-ကား၊ ထေရော-ထေရ်သည်၊ (သမာနော-လျက်၊) ထေရကိစ္စ-ထေရ်၏ကိစ္စကို၊ န ကရောတိ-ပြု၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ထေရေန ဘိက္ခုနာ သာမံ ဝါ ဓမ္မံ ဘာသိတံ ပရံ ဝါ အဇ္ဈေသိတံ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ထေရာဓေယျံ ပါတိမောက္ခန္တိ-အနုဇာနာမိ ၊ပေ၊ ပါတိမောက္ခံ-ဟူသော၊ ဧဝမာဒိ- ဤသို့ အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ကိစ္စကို၊ ပရိဟာပေတိ-ဆုတ်ယုတ်စေ၏။ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ ကုက္ကုစ္စာယတီတိ-ကား၊ န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ-ကုက္ကုစ္စ မပြုထိုက်သော အမှုကို၊ ကုက္ကုစ္စာယိတံ-ကုက္ကုစ္စပြု၍၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်၏။ (ကုက္ကုစ္စဖြစ်လျက် ပြုလုပ်၏။) ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ န ကုက္ကုစ္စ ဝဟတီတိ-ကား၊ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ-ကုက္ကုစ္စပြုထိုက်သော အမှုကို၊ န ကုက္ကုစ္စာယိတံ-ကုက္ကုစ္စ မပြု မူ၍၊ ကရောတိ-၏။ ဒွိန္ဒု-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေသံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဒိဝါ စ- နေ့အခါ၌လည်းကောင်း၊ ရက္ခော စ-ညဉ့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ အာသဝါ- အာသဝေါတရားတို့သည်၊ ဝဗ္ဗန္တိ-တိုးပွားကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အနန္တရ ဒုကေပိ-အခြားမဲ့ဒုက်၌လည်း၊ (“ဒွိန္ဒု ပုဂ္ဂလာနံ အာသဝါ န ဝဗ္ဗန္တိ၊ ယော စ န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ န ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ ယော စ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ ကုက္ကုစ္စာယတိ” ဟူသော အခြားမဲ့ဒုက်၌လည်း၊) ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။ သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ဝိဘင်းခန္ဓကတို့၌၊ ဝုတ္တ နယတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒုကေပိရဝဏ္ဏနာ-ဒုကေပိရ၏အခွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊

တိထဝါရဝတ္ထုနာ

၃၂၃။ တိကေသု-တိက်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော စေ ဝေဒိတဗျော)၊ အတ္တာပတ္တိ တိဋ္ဌန္တေ ဘဂဝတိ အာပစ္စတိတိ-ကာ၊ ယံ-အကြင်အာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ-မြတ်စွာဘုရား သည်၊ တိဋ္ဌန္တေ-သက်တော်ထင်ရှား တည်ရှိတော်မူစဉ်၊ အာပစ္စတိ-ရောက်၏။ (သာ) အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္တိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းချည်းတည်း၊ [“ယံ အာပတ္တိ” ဟုလည်းကောင်း၊ “သာ အာပတ္တိ” ဟုလည်းကောင်း ထည့်၍ စပ်ပါ-ဟုလို၊] တတ္ထ-ထိုအာပတ်တို့တွင်၊ လောဟိတုပ္ပာဒါပတ္တိ-လောဟိတုပ္ပာဒါအာပတ်သို့၊ (ဘဂဝတိ-သည်၊) တိဋ္ဌန္တေ-စဉ်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ [လောဟိတုပ္ပာဒါပတ္တိန္တိ ပါရာဇိကာပတ္တိ”-ဝိမတိ၊ အရှင် ဒေဝဒတ်၏ မြတ်စွာဘုရားခြေတော်၌ သွေးဖြစ်အောင် ပြုခြင်းသည် ပါရာဇိက ကျသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ပါရာဇိကာပတ္တိ” ဟု ဆိုသည်၊] အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ စတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ အာဂုသော ဝါဒေန-အာဂုသောဟု ပြောဆိုကြောင်း စကားဖြင့်၊ (အာဂုသော ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်)၊ သမုဒါစရန္တိ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဝေါ-သင်တို့သည်၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ အစ္စယေန-ကွယ်လွန်တော်မူရာအခါ၌၊ စေ-ဤသို့၊ န သမုဒါ စရိတဗ္ဗံ-မပြောဆိုရာ၊ အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ နဝကေန-သီတင်းငယ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ထေရော-ထေရ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဘန္တေတိ ဝါ-ဘန္တေဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အာယသ္မာတိ ဝါ-အာယသ္မာဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ သမုဒါစရိ တဗျော-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနတော-မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ ထေရ်-ထေရ်ကို၊ အာဂုသောဝါဒေန-အာဂုသောဟူသောဝါဒဖြင့်၊ သမုဒါစရဏပစ္စယာ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ တိဋ္ဌန္တေ-စဉ်၊ နော (အာပစ္စတိ)၊ ဒွေ-နှစ်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော အာပတ်တို့သို့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ရေန္တေပိ-သက်တော်ထင်ရှား တည်ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတေပိ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသော်လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏။

ပဝါရေတွာ-ပဝါရိတ် သင့်ပြီး၍၊ အနုတိရိတ္တံ-အတိရိတ် ဝိနည်းကံလည်း မပြုရမိ၊ ဂိလာန၏ အကျန်လည်း မဟုတ်သော ခဲဖွယ်ဘောစဉ်ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တော-သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ နော (အာပစ္စတိ)-မရောက်၊ ပန-ကား၊ ဝိကာလ ဘောဇနာပတ္တိ-ဝိကာလဘောဇနအာပတ်သို့၊ ဝိကာလေ-၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ကာလေ-၌၊ နော(အာပစ္စတိ)၊ အဝသေသာ-တို့သို့၊ ဝိကာလေစေ-၌လည်းကောင်း၊

ကာလေစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏။ သဟဂါရသေယျ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်း
 သောကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊
 ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ အာပစ္စတိ-၏။ ဒွါရ်-ကို၊ အသံဝရိတွာ-မပိတ်မူ၍၊ ပဋိသလ္လိယန-
 ကိန်းအောင်းခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊
 (အာပစ္စတိ)၊ သေသာ-ကြွင်းသောအာပတ်တို့သို့၊ ရတ္တိဓ္မေ-၌လည်းကောင်း၊ ဒိဝါ
 စ-၌လည်းကောင်း၊ (အာပစ္စတိ-၏။)

(အဟံ-ငါသည်၊) ဒသဝသော-၁၀ ဝါရှိသည်၊ အမိ-ဖြစ်၏၊ (အဟံ-သည်၊)
 အတိရေကဒသဝသော-၁၀ ဝါထက် ပိုလွန်သော ဝါရှိသည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-
 သို့(ကြံ၍)၊ ဗာလော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ အဗျတ္တော-ဝိနည်း
 သိက္ခာပုဒ်၌ မထက်မြက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေဇ္ဇော-
 ပြုလုပ်ကျွေးစေသော ရဟန်းသည်၊ ဒသဝသော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာပစ္စတိ-
 ၏၊ ဦးဒသဝသော-၁၀ ဝါအောက် ယုတ်လျော့သော ဝါရှိသော ရဟန်းသည်၊
 †(အာပစ္စတိ)၊ အဟံ-သည်၊ ပဏ္ဍိတော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ကျွမ်းကျင်၏၊ ဗျတ္တော-
 ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ထက်မြက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နဝေါဝါ-၅ ဝါမကြွယ်၊
 သီတင်းငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမောဝါ-၅ ဝါပြည့်မြောက်၊ ၁၀ ဝါအောက်
 ငယ်၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသံ-ကို၊
 ဥပဋ္ဌာပေဇ္ဇော-သည်၊ ဦးဒသဝသော (ဟုတွာ)၊ အာပစ္စတိ၊ ဒသဝသော (ဟုတွာ)၊
 နော(အာပစ္စတိ)၊ သေသာ-တို့သို့၊ (နောက်၌ “သေသံ”ဟု ဧကဝုစ်ရှိ၏။) ဒသ
 ဝသောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဦးဒသဝသောစ-သည်လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ၊
 (အဟံ-သည်၊) ပဉ္စဝသော-၅ ဝါရှိသည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဗာလော-
 သည်၊ အဗျတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနိဿာယ-မမိမူ၍၊ (နိဿယည်းမယူမူ၍)

ရတ္တိဒိဝါ။ ။ သေသာ ရတ္တိဓ္မေ ဒိဝါဇာတိ ဧတ္ထ အရဏုဂ္ဂမနေ အာပစ္စိတဗ္ဗာ ပဋ္ဌမ
 ကထိနာဒိ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယောပိ ရတ္တိဒိဝါနံ ဝေမဇ္ဈေယေဝ အာပစ္စိတဗ္ဗတ္တာ တတိယ
 ကောဋ္ဌာသညေဝ ပဝိဋ္ဌာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ အထဝါ ဥဒ္ဓုညေ အရဏေ အာပစ္စိတဗ္ဗတ္တာ ဒိဝါ
 အာပစ္စိတဗ္ဗေသုဇေဝ ပဝိဋ္ဌာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ အတ္ထင်္ဂတေ သုရိယေ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒနာပတ္တိယော
 ပန ရတ္တန္တကာရေ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌနာပတ္တိံ စ ရတ္တိယညေဝ အာပစ္စိတဗ္ဗာ၊ ပုရောတ္တံ
 ကုလာနိ ဥပသင်္ကမန အနတိရိတ္တဘောဇနာဒိနိ ဒိဝါ ဧဝ အာပစ္စိတဗ္ဗာနိ၊ ကေဓိ ပန
 ဘောဇနပဋိသံယုတ္တာနိ သေဓိယာနိ၊ ဂဏဘောဇနာဒိနိစ ဒိဝါ ဧဝ အာပစ္စိတဗ္ဗာနိတိ ဝဒန္တိ၊
 တသ္မာ ဤဒိသာ အာပတ္တိယော မုဉ္ဇိတွာ တတိယကောဋ္ဌာသံ ဘဇန္တိတိ ဝေဒိတမ္ပံ-ဝိမတိ။

ဦးဒသဝသော။ ။ န ဦးဒသဝသောတိ ဒသဝသဿ ဗာလသေဝ ပညတ္တသိက္ခာ
 ပဒတ္တာ ဝုတ္တံ၊ သဒ္ဓိပိဟာရိကအန္တေဝါသိကေသု အသမ္မာဝတ္တနာပတ္တိံ အလန္တိနံ နိဿယ
 ဒါနာဒိမ္ပိ ဒသဝသောဝ အာပစ္စတိ၊ ဝုဋ္ဌာပိနိ ဒွေ ဝဿာနိ အနနဗန္ဓာဒိမ္ပိ ဦးဒသဝသော
 အာပစ္စန္တိ-ဝိမတိ။

ဝသန္တော-နေသောရဟန်းသည်၊ ပဉ္စဝသော (ဟုတွာ)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ အဟံ-သည်၊ ပဏ္ဍိတော-၏၊ ဗျတ္တော-၏၊ ဣတံ-ဤသို့ကြံ၍၊ နဝကော-၅ ဝါမကြွယ်၊ သီတင်းငယ်သည်၊ (သမာဓော-လျက်)၊ အနိဿာယ၊ ဝသန္တော-သည်၊ ဦနပဉ္စဝသော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ သေသံ-သို့၊ ပဉ္စဝသော စေဝ၊ ဦနပဉ္စဝသော စ အာပဇ္ဇတိ-၏။

အနုပသမ္ပန္နံ-လူ့သာမဏေကို၊ ပဒသော-အစုအစုအားဖြင့်၊ ဓမ္မံ-ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊ ဝါစေန္တော-ဆိုစေသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ (ပို့ချသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း)၊ မာတုဂါမဿ-မာတုဂါမအား၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တော-ဟောသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ စေရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ အာပတ္တိံ-ကို၊ ကုသလစိတ္တော-ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပါရာဓိကသုက္ကဝိသဋ္ဌိကာယသံသဂ္ဂဒုဋ္ဌလ္လအတ္တကာမပါရိစရိယဒုဋ္ဌဒေါသသံဃဓာဒပဟာရဒါနတလသတ္တိကာဒိဘောဒံ-ပါရာဓိကအာပတ်၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိအာပတ်၊ ကာယသံသဂ္ဂအာပတ်၊ ဒုဋ္ဌလ္လအာပတ်၊ အတ္တကာမပါရိစရိယအာပတ်၊ ဒုဋ္ဌဒေါသအာပတ်၊ သံဃဓာဒအာပတ်၊ ပဟာရဒါနအာပတ်၊ တလသတ္တိကအာပတ် အစရှိသော အပြားရှိသောအာပတ်သို့၊ အကုသလစိတ္တော-အကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ အသဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍၊ သဟဂါရသေယျာဒိ-သဟဂါရသေယျအစရှိသော အာပတ်သို့၊ (သဟသေယျ အစရှိသော အာပတ်သို့)၊ အဗျာကတစိတ္တော-အဗျာကတစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ။

ယံ-အကြင်အာပတ်သို့၊ အရဟာဝ-ရဟန္တာသည်သာ၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ (တံ-ထိုအာပတ်သို့)၊ အဗျာကတစိတ္တောဝ-သည်သာ၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ မေထုနဓမ္မာဒိဘောဒံ-မေထုနဓမ္မ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အာပတ္တိံ-အာပတ်သို့၊ သုခဝေဒနာသမင်္ဂီ- သုခဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဒုဋ္ဌဒေါသာဒိဘောဒံ-ဒုဋ္ဌဒေါသအစရှိသောအပြားရှိသော၊ (အာပတ္တိံ-သို့)၊ ဒုက္ခဝေဒနာသမင်္ဂီ-ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ယံ-သို့၊ သုခဝေဒနာသမင်္ဂီ-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ တံယေဝ-ထိုအာပတ်သို့ပင်၊ မဇ္ဈတ္တော-အလယ်အလတ်၌ တည်သော သဘောရှိသည်၊ (လျစ်လျူရှုသည်)၊ ဟုတွာ-၍၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လတ်သော်၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာသမင်္ဂီ-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ။

တယော ပဋိက္ခေပါတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓဿ-အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝါ-သည်၊ ပဋိက္ခေပါ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သော တရားတို့သည်၊ တယော-သုံးပါးတို့တည်း၊ စတုသု-၄ ပါးကုန်သော၊ ပစ္စယေသု-တို့၌၊ မဟိစ္ဆတာ-များသောပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အသန္တုဋ္ဌိတာ-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကိလေသသလ္လေစနပဋိပတ္တိယာ-

ကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်အားဖြင့်၊ အင်္ဂါပါယနာ-စောင့်ရှောက်မှု၏ မဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ တည်းဝါ-မစောင့်ရှောက်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း၊ [ဂေါပဿ+အယနာ ဂေါပါယနာ။] ဟိ-မှန်၊ တယော-သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓေန-သော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ကား၊ အဝိစ္စတ္တာဒယော-ကုန်သော၊ တယော-သုံးပါးသောတရားတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓေန-သော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနုညာတာ-အပ်ကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တယော အနုညာတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

(အဟံ-သည်) ဒသဝသော၊ အမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပရိသံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပန္နော-သည်လည်းကောင်း၊ (အဟံ-သည်) ပဉ္စဝသော အမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ နိဿယံ-နိဿယည်းကို၊ အဂ္ဂဏှန္တော-မယူသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဗာလော-သည်၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ ပဏ္ဍိတော-သည်၊ (ဟုတွာ) န အာပစ္စတိ၊ ဦနဒသဝသော-သည်၊ (သမာနော-လျက်၊ အဟံ) ဗျတ္တော-သည်၊ အမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဗဟုသုတတ္တာ-များသောသုတရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပန္နော-သည်လည်းကောင်း၊ ဦနပဉ္စဝသော-သည်၊ (သမာနော-လျက်) နိဿယံ-ကို၊ အဂ္ဂဏှန္တော စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတော-သည်၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ ဗာလော-သည်၊ (ဟုတွာ) နော(အာပစ္စတိ)-ရောက်သည်မဟုတ်၊ အဝသေသံ-သို့၊ ပဏ္ဍိတောစေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗာလောစ-သည်လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ အနုပဂစ္ဆန္တော-မကပ်ရောက်သောရဟန်းသည်၊ ကာဠေ-လဆုတ်ပကုဋ္ဌံ၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဇုဏှေ-လဆန်းပကုဋ္ဌံ၊ နော(အာပစ္စတိ)၊ မဟာပဝါရဏာယ-သီတင်းကျွတ်လပြည့် မဟာပဝါရဏာနေ့၌၊ အပ္ပဝါရေန္တော-ပဝါရဏာ မပြုသော ရဟန်းသည်၊ ဇုဏှေ-၌၊ အာပစ္စတိ၊ ကာဠေ-၌၊ နော(အာပစ္စတိ)၊ အဝသေသံ-သို့၊ ကာဠေ စေဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဇုဏှေ စ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ၊ ဝဿုပဂမနံ-ဝါသို့ ကပ်ခြင်းသည်၊ ကာဠေ-၌၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ဇုဏှေ-၌၊ နော(ကပ္ပတိ)-မအပ်၊ မဟာပဝါရဏာယ-၌၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရဏာပြုခြင်းသည်၊ ဇုဏှေ ကပ္ပတိ၊ ကာဠေ နော(ကပ္ပတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ အနုညာတာကံ-ခွင့်ပြုအပ်သော အမှုသည်၊ ကာဠေ စေဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဇုဏှေ စ-၌လည်းကောင်း၊ ကပ္ပတိ-၏။

ဇုဏှေ၊ ကာဠေ။ ။ အပ္ပဝါရေန္တောတိ အနာဒရိယေန အပ္ပဝါရေန္တော၊ ကေနစိ ပစ္စယေန အပ္ပဝါရေတွာ ကာဠေပကုဋ္ဌာတုဒသေ သံဃေ ပဝါရေန္တေ တတ္ထ အနာဒရိယေန အပ္ပဝါရေန္တော တမေဝ အာပတ္တိံ ကာဠေပိ အာပစ္စတိတိ ဇုဏှေ စေဝိတိ နိယမော န ဒိဿတိ၊ ပစ္စိမဝသံ-ဝုဠော ပန ပစ္စိမကတ္တိကပုဏ္ဏမိယမေဝ ပဝါရေတုံ လတ္တတိတိ တတ္ထ အပ္ပဝါရဏာ ပစ္စယာ အာပတ္တိံ အာပစ္စမာနော စေ ဇုဏှေ အာပစ္စတိတိ နိယမေတဗ္ဗောတိ ဒဋ္ဌဉ္စံ၊ ဇုဏှေ ကပ္ပတိတိ ဧတ္တပိ စသေဝနယော-ဝိမတိ။

ကတ္တိကပုဏ္ဏမာတိယာ-တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်၏။ ပစ္ဆိမေ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ပါဠိပဒဒိဝသေ-အထွက်တစ်ရက်နေ့၌၊ ဝိကပ္ပေတွာ-ဝိကပ္ပမှာပြုပြီး၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော၊ ဝဿိကသာဠိကံ-မိုးရေခဲသင်္ကန်းကို၊ နိဝါသေန္တော-ဝတ်သောရဟန်းသည်၊ ဟေမန္တေ-ဆောင်းအခါ၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ကတ္တိကပုဏ္ဏမဒိဝသေ-တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နေ့၌၊ အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရိတွာ-ပစ္စုဒ္ဓါရ် မပြုမူ၍၊ (ပစ္စုဒ္ဓါရ် မပြုဘဲ အဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း)၊ ထပိတံ ဝဿိကသာဠိကံ နိဝါသေန္တော ဟေမန္တေ-၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တမ္ပိ-ထိုစကားကိုလည်း၊ သုဝုတ္တံ-ကောင်းစွာဆိုအပ်ပြီ၊ (ကသ္မာ-နည်း)၊ ဟိ (ယသ္မာ) ကြောင့်၊ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (တသ္မာ-ထို့ကြောင့်တည်း။)

ဂိမှာနေ-ဓွေလသည်။ အတိရေကမာသေ-တစ်လထက် အပိုအလွန်သည်။ သေသေ-ကြွင်းကျန်လတ်သော်၊ ပရိယေသန္တော-မိုးရေခဲသင်္ကန်းကို ရှာမှီးသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဂိမှာနေ-သည်)၊ အတိရေကဒ္ဓမာသေ-တစ်လထက်ဝက် အပိုအလွန်သည်။ သေသေ-လတ်သော်၊ ကတွာ-ချုပ်ဆိုးမှုကို ပြု၍၊ နိဝါသေန္တော-ဝတ်သောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဂိမေ-ဓွေအခါ၌၊ အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ ဝဿိကသာဠိကာယ-မိုးရေခဲသင်္ကန်းသည်၊ သတိယာ-ရိုပါလျက်၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်မဆီး အချည်းအနီးသည်၊ (ဟုတွာ) ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ဩဝဿာ ပေန္တော-မိုးစွတ်စေသောရဟန်းသည်၊ (မိုးရေခဲသောရဟန်းသည်)၊ ဝဿေ-မိုးအခါ၌၊ အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနုပေါသထံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တော-ပြုလတ်သော်၊ သံယော-သည်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ သုတ္တုဒ္ဓေသဉ္စ-သုတ္တုဒ္ဓေသဉ္စပုသ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနုပေါသထဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တော-ပြုလတ်သော်၊ ဂဏော-ဂိုဏ်းသည်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဧကကော-တစ်ပါးတည်းသည်၊ (သမာနော-လျက်)၊ သုတ္တုဒ္ဓေသ်-ကိုလည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထဉ္စ - ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တော - လတ်သော်၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ပဝါရဏာယပိ-ပဝါရဏာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း။

အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရိတွာ။ ။အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရိတွာ ဟေမန္တေ အာပစ္စတိတိ ဣမိနာ ဝဿာနံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုန္တိ နိယမဝစနေနေဝ. အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရန္တဿ ဒုတ္တုန္တိ ဒသေတိ၊ ဝဿာနပဂမန အကရဏိယေန ပက္ခမာဒယောပိ (ဝါမကပ်ခြင်း၊ ဝါကပ်ပြီးနောက် သတ္တာဟကိစ္စ မရှိဘဲ ဖဲသွားခြင်း အစရှိသည်ကြောင့် သင့်အပ်သော အာပတ်သို့လည်း) ဝဿေ ဧဝ အာပစ္စတိ၊ ဆက်ဦးဆုံး-“တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ”ဟူရာ၌ ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုပြီးမှ (အဓိဋ္ဌာန် ချပြီးမှ) ဝိကပ္ပမှာ ပြုရသည်။ ထို့ကြောင့် “အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရိတွာ”ဟူသော ကုရန္တိဋ္ဌကထာစကားကိုလည်း “သုဝုတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ “တမ္ပိ” ၌ ပိသဒ္ဓါဖြင့် ရှေ့စကားကို ဆည်းသည်။

သံဃုပေါသထောစ-သံဃာဥပုသ်သည်လည်းကောင်း၊ သံဃပဝါရဏာစ-
 သံဃာပဝါရဏာသည်လည်းကောင်း၊ သံဃသေဝဌ-သံဃာအားသာ၊ ကပ္ပတိ-
 အပ်၏။ ဂဏပေါသထောစ-ဂဏဥပုသ်သည်လည်းကောင်း၊ ဂဏပဝါရဏာစ-ဂဏ
 ပဝါရဏာသည်လည်းကောင်း၊ ဂဏသေဝ-ဂိုဏ်းအားသာ၊ ကပ္ပတိ၊ အဓိဋ္ဌာ
 နုပေါသထော စ-အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်သည်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနပဝါရဏာ စ-
 အဓိဋ္ဌာန်ပဝါရဏာသည်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂသေဝ-ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ ကပ္ပတိ၊
 (အဟံ-တပည့်တော်သည်) ပါရာမိကံ-ပါရာမိကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်
 သည်၊ အမှီ-ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိအာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဘဏန္တော-
 ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ဆာဒေတိ-ဖုံးလွှမ်း၏၊ အာပတ္တိ-အာပတ်
 ကို၊ န ဆာဒေတိ-မဖုံးလွှမ်း၊ (အဟံ-သည်) မေထုနံ ဓမ္မံ-မေထုန်အကျင့်ကို၊
 ပဋိသေဝီ-မှီဝဲပါပြီ၊ ဣတိအာဒိနိ-တို့ကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ အာပတ္တိ-ကို၊
 ဆာဒေတိ-၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ နော (ဆာဒေတိ)-မဖုံးလွှမ်း၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 ဝတ္ထု-ကိုလည်း၊ နေဝ အာရောစေတိ-မပြော၊ အာပတ္တိ-ကိုလည်း၊ န အာရောစေ
 တိ-မပြော၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္ထု စေဝ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဉ္စ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဆာဒေတိ-၏။

ပဋိစ္စာဒေတိ-ဖုံးကွယ်တတ်၏၊ ဣတိ-တို့ကြောင့်၊ ပဋိစ္စာဒိ-ပဋိစ္စာဒိ မည်၏၊
 ဇ္ဇောယရမေဝ-ဇရုံးအိမ်သည်ပင်၊ ပဋိစ္စာဒိ-ဖုံးကွယ်တတ်သော အရာဝတ္ထုတည်း၊
 ဇ္ဇောယရပဋိစ္စာဒိ-ဖုံးကွယ်တတ်သော ဇရုံးအိမ်၊ [ပတိပုဗ္ဗ စုရာဒိ ဆဒဓာတ်၊
 သံဝရဏ အနက်ဟော၊ ဣ ပစ္စည်းဟု ကြံပါ၊ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဣ ပစ္စည်းကို
 ပုလ္လိင်ဟု ဆိုသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား "တိသော ပဋိစ္စာဒိယော" ဟု ဣတ္ထိလိင်
 ရှိ၏၊ ဣတ္ထိလိင် ဗောဓိသဒ္ဓါကဲ့သို့တည်း၊] ဣတရာသုပိ-ဇ္ဇောယရပဋိစ္စာဒိမှတစ်ပါး
 သော ဥဒကပဋိစ္စာဒိ၊ ဝတ္ထပဋိစ္စာဒိတို့၌လည်း၊ စသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။

ဒွါရံ-တံခါးကို၊ ပိဒဟိတွာ-ပိတ်၍၊ အန္တောဇ္ဇောယရေ-ဇရုံးအိမ်၏အတွင်း၌၊
 ဌိတေန-တည်သောရဟန်းသည်၊ ပရိကမ္မံ-ပရိကမ်ကို၊ ကာတံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-
 အပ်၏၊ [ဇ္ဇောယရပရိကမ္မံ နာမ အင်္ဂါရမတ္တိကဥပုသောဒကဒါနာဒိကံ သဗ္ဗံ ကိစ္စံ-
 မဟာဇန္ဓက၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာ၊] ဥဒကေ-ရေ၌၊ (ရောင်းရေ မြောင်းရေ မြစ်ရေ
 စသည်၌) ဩတိဏ္ဏေနာပိ-သက်ဆင်းသော ရဟန်းသည်လည်း၊ စတဒေဝ-ဤ
 ပရိကမ်ပြုခြင်းသည်ပင်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဘယတ္ထ-၂ ပါးစုံသော ဇ္ဇောယရပဋိစ္စာဒိ၊
 ဥဒကပဋိစ္စာဒိတို့၌၊ ခါဒိတံ-ခဲခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဘုဒ္ဓိတုံဝါ-စာခြင်းငှာလည်း
 ကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဝတ္ထပဋိစ္စာဒိ-ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝတ်သည်ကား၊
 သဗ္ဗကပ္ပိယာ-အလုံးစုံသောကိစ္စ၌အပ်၏၊ တာယ-ထိုဝတ္ထပဋိစ္စာဒိဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ
 သောအမှုကို၊ ကာတံ ဝဋ္ဋတိ၊ [သဗ္ဗကပ္ပိယာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ "ရေချိုးမှု စသည်နှင့်
 ခဲစားမှု အားလုံးအပ်သည်" ဟုလို၊ အချို့စာအုပ်၌ "သဗ္ဗတ္ထကပ္ပိယာ" ဟုလည်းကောင်း၊

သဗ္ဗကပ္ပိယတာယ”ဟုလည်းကောင်း မူကွဲ ရှိ၏။] ဝဟန္တိတိ-ကား၊ ယန္တိ-ဆိုငံရာ အကျိုးသို့ ရောက်ကုန်၏။ နိယန္တိ-ထိုထိုအပြစ်မှ ထွက်မြောက်နိုင်ကုန်၏။ နိန္ဒဝါ- ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခောသံဝါ-တားမြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ န လဘန္တိ-မရကုန်၊ [ဝဟ ဓာတ်၏ ပါပဏနအနက်ကိုပင် “ယန္တိ”ဟု ယာဓာတ်ဖြင့် ဖွင့်သည်။ နိယန္တိကား အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။ “ထိုထိုအပြစ်မှ ထွက်မြောက်နိုင် ကုန်၏”ဟုလို] စန္ဒမဏ္ဍလံ-လပြည့်ဝန်းသည်။ အတ္တမဟိကာစူမရစရာဟုဝိမုတ္တံ- တိမ်တိုက်၊ ဆီးနှင်း၊ အခိုး၊ မြူး၊ ရာဟုတို့မှ လွတ်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဝဋ္ဌ-ဖွင့်အပ် သည်။ (သမာနံ)စေ-ဖြစ်သော်သာ၊ ဝိရောစတိ-တင့်တယ်၏။ တေသု-ထိုအတ္တ စသည်တို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ ဖဋ္ဌိစ္ဆန္တံ-ဖုံးကွယ်အပ်သည်။ (သမာနံ- လတ်သော်) န (ဝိရောစတိ)-မတင့်တယ်၊ သူရိယမဏ္ဍလံ-နေဝန်းသည်။ တထာ- ထို့အတူတည်း၊ ဓမ္မဝိနယောဝိ-သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းသည်လည်း၊ ဝိဝရိတွာ- ဖွင့်၍၊ ဝိဘဏိတွာ-အကျယ်ဝေဖန်၍၊ ဒေသိယမာနောဝ-ဟောအပ်သော်သာလျှင်၊ ဝိရောစတိ-တင့်တယ်၏။ ပဋိစ္ဆန္တော-ဖုံးကွယ်အပ်သည်။ (သမာနော-ဖြစ်လတ် သော်) နော (ဝိရောစတိ)-မတင့်တယ်။

အညေန-ထောပတ်စသည်မှ တစ်ပါးသော၊ ဘောသဇ္ဇေန-ဆေးဖြင့်၊ ကရဏီ ယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ အည-အခြားသော ဆီစသည်ကို၊ ဝိညာပေဇ္ဇော-တောင်း သော ရဟန်းသည်၊ ဂိလာနော-ဂိလာနသည်၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ [ဝတ္ထိကမ္မာဒိမ္မိ ဂိလာနော စေ-ဝိမတိ၊] န ဘောသဇ္ဇေန-ဆေးမှတစ်ပါးသော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ကရဏီ ယေန-ဖြင့်၊ ဘောသဇ္ဇ-ဆေးကို၊ ဝိညာပေဇ္ဇော-သည်၊ အဂိလာနော-သည်၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော အာပတ်သို့၊ ဂိလာနော စေ-သည်လည်း ကောင်း၊ အဂိလာနော စ-သည်လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏။

အန္တော အာပစ္စတိ နော ဗဟိတိ-ကား၊ အနုပစ္စ-အနီးသို့ ကပ်ဝင်၍၊ သေယျ- အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေဇ္ဇော-ပြုသော ရဟန်းသည်၊ အန္တော-ကျောင်း၏အတွင်း၌၊ အာပစ္စတိ၊ ဗဟိ-ကျောင်း၏အပြင်ဘက်၌၊ နော(အာပစ္စတိ)၊ [အဓောတပါဒေဟိ အက္ကမနာဒိနိပိ အန္တောစေ အာပစ္စတိ၊-ဝိမတိ၊] ဗဟိ အာပစ္စတိ နော အန္တောတိ- ကား၊ သံဃိကံ-သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ မဉ္ဇာဒိ-ညောင်စောင်း အစရှိသည်ကို၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တည်းခေါင်၌၊ သန္တရိတွာ-စင်းပြီး၍၊ ပက္ခမဇ္ဈော-မရုပ်သိမ်း မပန်ပြောဘဲ ဖဲသွားသောရဟန်းသည်၊ ဗဟိ-၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အန္တော-၌၊ နော (အာပစ္စတိ)-မရောက်၊ ပန-ကား၊ အဝသေသံ-သို့၊ အန္တောစေ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ၊ အန္တော သီမာယာတိ-ကား၊ အာဂန္တုကော- အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ အာဂန္တုကဝတ္ထံ-အာဂန္တုကရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အဒဿေတွာ-မပြု၍၊ သဓတ္တုပါဟနော-ထီး၊ ဖိနပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)။

ဝိဟာရုံ-အခြားကျောင်းသို့၊ ပဝိသန္ဓေ-ဝင်လတ်သော်၊ ဥပစာရသီမံ-ဥပစာရသီမံ
 သို့၊ ဩက္ကန္တမတ္ထောဝ-သက်ရောက်ခါမျှသည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ)၊ အာပစ္စတိ၊
 [ဘိက္ခုနိယာ အနာပစ္စာ အာရာမပွေဝေသနာဒီ စ အန္ဓောသီမာယမေဝ၊-ဝိမတိ၊] ဗဟိ
 သီမာယာတိ-ကား၊ ဂမိကော-ခရီးသွားမည့်ရဟန်းသည်၊ ဒါရုဘဏ္ဍပဋိသာမနာဒိ-
 သစ်ဘဏ္ဍာတို့ကို သိုမှီးခြင်း အစရှိသော၊ ဂမိယဝတ္တံ-ခရီးသွားမည့်ရဟန်း၏
 ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေတွာ-မဖြည့်ကျင့်မှု၍၊ ပက္ကမန္တော-ဖဲသွားလတ်သော်၊ ဥပစာရ
 သီမံ-ကို၊ အတိက္ကန္တမတ္ထောဝ-လွန်ပြီးခါမျှသည်သာ၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ [နိဿယ
 ပဋိပနုဿ အနာပစ္စာ ဒီသာပက္ကမနာဒီ စ ဗဟိသီမာယမေဝ၊-ဝိမတိ။] အဝသေသံ-
 သို့၊ အန္ဓောသီမာယစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိသီမာယစ-၌လည်းကောင်း၊
 အာပစ္စတိ။ [သီမာယ-သိမ်၏၊ အန္ဓောစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ သီမာယ-သိမ်၏၊
 ဗဟိစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏ ။ ဟု ဝါဇျခွဲ၍လည်း ပေးနိုင်သည်။]

ဝုဗုတရေ-သီတင်းကြီး ရဟန်းသည်၊ သတိ-ရိုလတ်သော်၊ အနဇ္ဈိဋ္ဌော-
 မတိုက်တွန်း မတောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-လျက်၊) ဓမ္မံ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာ
 ဓမ္မကို၊ ဘာသန္တော-ဟောသော ရဟန်းသည်၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ့ အလယ်၌၊
 (အာပတ္တိ-သို့) အာပစ္စတိနာမ-မည်၏၊ [ပါတိမောက္ခဒေသေ သန္တိယာ အာပတ္တိယာ
 အနာဝိကရဏာပတ္တိသမာနဘာသနဉ္စိနဝိသတိဝဿုပသမ္မာဒနာဒိ သဗ္ဗအဓမ္မကမ္မာ
 ပတ္တိယောပိ သံဃေဝေ၊-ဝိမတိ] ဂဏမဇ္ဈေပိ-ဂိုဏ်း၏ အလယ်၌လည်းကောင်း၊
 ပုဂ္ဂလသန္တိကေပိ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထဲ၌လည်းကောင်း၊ စသေဝနော-ဤနည်းပင်
 တည်း၊ [အဓမ္မေန ဂဏုပေါသထာဒီသုပိ ဂဏာဒိမဇ္ဈေဝေ၊ အလန္တိဿ သန္တိကေ
 နိဿယဂ္ဂဟဏာဒိပိ ပုဂ္ဂလဿ သန္တိကေ စေ အာပစ္စတိ၊-ဝိမတိ။]

ကာယေန ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထေန-တိဏဝတ္ထာရက
 သမထဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ အစာလေတွာ-မလှုပ်စေမှု၍၊
 ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ ဒေသေန္တဿ-ဒေသနာပြောသောရဟန်း၏၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊
 ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝစီသမ္ပယုတ္တံ-ဝစီဒွါရနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကာယကိရိယံ-ကိုယ်
 အမှုအရာကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒေသေန္တဿ-၏၊ ကာယေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဝါစာယ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ-မည်၏၊ [ဝစီသမ္ပယုတ္တံ ကာယကိရိယံ
 ကတွာတိ ကာယေန နိပစ္စ (နိပတိတွာ-ပျပ်ဝပ်၍) ကာရံ (ပြုအပ်သော ကိုယ်
 အမှုအရာကို) ကတွာ၊ သာရတ္ထ။] သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ဒေသနာဂါမိနိပိ-ဒေသနာဂါမိ
 အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိပိ-ဝုဋ္ဌာနဂါမိအာပတ်သည်လည်းကောင်း၊
 ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ဂဏပုဂ္ဂလမဇ္ဈေ-ဂိုဏ်း၏ အလယ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလယ်၌၊
 ဒေသနာဂါမိနိယေဝ-သည်သာ၊ ဝုဋ္ဌာတိ။

အာဂါဠာယ စေတေယျာတိ-ကာ၊ အာဂါဠာယ-မြို့ရွာယူခြင်းငှာ၊ ဒဋ္ဌဘာဝါယ-
 ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ စေတေယျ-စေ့ဆော်ငြားအုံ၊
 တစ္စနိယကမ္မာဒိကတဿ-ပြုအပ်ပြီးသော တစ္စနိယ အစရှိသောကံရှိသည် ဖြစ်၍၊
 ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ န ပူရယတော-မပြည့်ကျင့်သော ရဟန်း၏ အပေါ်၌၊
 ဣစ္ဆမာနော-အလိုရှိလတ်သော်၊ သံဃော-သည်၊ ဥက္ကေပနိယကမ္မံ-ကို၊ ကရေယျ-
 ပြုနိုင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [အာရေးရှိသော ဂါဠသဒ္ဓါသည် ဒဋ္ဌ၏ ပရိယာယ်
 တည်း၊ ဂဟဓာတ်၊ တ ပစ္စည်း၊ ဘာဝပုဓာန၊ ဘာဝလောပကြံ၊ ဥက္ကေပနိယကံကို
 ထပ်၍ ပြုခြင်းသည် ခိုင်မြဲအောင် ပြုလုပ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဒဋ္ဌဘာဝါယ”ဟု
 အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။]

အလန္တီ စ ဟောတိ ဗာလော စ အပကတတ္ထောဇာတိ စတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော
 ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဗာလော-ဗာလဖြစ်သော၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓမ္မာဓမ္မံ-
 ဓမ္မ အဓမ္မကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ (ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ စတ္တာဝတာ-ဤမျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဓမ္မ အဓမ္မကို မသိခြင်းမျှကြောင့်၊ ကမ္မံ-ကို၊ န ကာတမ္မံ-
 မပြုထိုက်) [“ဤနေရာ၌ ဓမ္မ အဓမ္မကို မသိသူကို ဗာလခေါ်သည်-ဟူလို၊]
 အပကတတ္ထောဝါ-ဝိနည်း၌ ကျွမ်းကျင်သောသဘော မရှိသူသည်မူလည်းဖြစ်သော၊
 (အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်) အာပတ္တာနာပတ္တိ-အာပတ် အနာပတ်ကို၊ န ဇာနာတိ-
 မသိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ စတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အာပတ်
 အနာပတ်ကို မသိခြင်းမျှကြောင့်၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ န ကာတမ္မံ-မပြုထိုက်၊ ပန-အနွယ်
 ကား၊ ဗာလဘာဝမူလကံ-ဗာလ၏အဖြစ်ဟူသော အရင်းခံရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊
 အပတကတ္တဘာဝမူလကမ္မံ-ဝိနည်းမကျွမ်းကျင်သော သဘောရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူ
 သော အရင်းခံ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပနုဿ-ရောက်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတမ္မံ-ပြုထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [ဗာလ
 အပကတတ္တ ဖြစ်ကာမျှကြောင့် ကံမပြုထိုက်၊ ဗာလအပကတတ္တကို အကြောင်းပြု၍
 အာပတ်သင့်မှ ကံပြုရမည်”-ဟူလို။]

ဒွေ-နံသော၊ အာပတ္တိကုန္ဒေ-အာပတ်အစုတို့သို့၊ အာပနော-ရောက်သောရဟန်း
 သည်၊ အဓိသီလေ-လွန်ကဲသော သီလ၌၊ သီလဝိပနော နာမ-ပျက်စီးသောသီလ
 ရှိသူ မည်၏၊ ပဉ္စ-နံသော၊ အာပတ္တိကုန္ဒေ-တို့သို့၊ အာပနော-သည်၊ အာစာရ
 ဝိပနော နာမ-ပျက်စီးသောအကျင့်ရှိသူ မည်၏၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ-သဿတအဖို့၊
 ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူနှင့်၊ သမနောဂတော-ပြည့်စုံသော
 ရဟန်းသည်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပနော နာမ-ပျက်စီးသောအယူရှိသူ မည်၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊
 အပဿန္တာနံ (ဧဝ)-မရွံ့သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ အပုဋ်ကရောန္တာနံ (ဧဝ)-
 မကုစားသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိ စ-မိစ္ဆာအယူကိုလည်း၊ အနိသစ္စန္တာနံ
 ယေဝ-မစွန့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏ (အပေါ်၌)၊

ကမ္မ-ကို၊ ကာတမ္မ-၏။ [ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနိသစ္စန္တာနံယေဝ ကမ္မံ ကာတမ္မန္တိ ဣဒံ ဘိက္ခုဟိ
 ဩဝေဒိယမာနဿ ဒိဋ္ဌိယာ အနိသစ္စနပစ္စယာ ဒုက္ကဋ်၊ ပါစိတ္တိယမ္ပိဝါ အဝဿဇေဝ
 သစ္စဝတီတိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ၊ အရိန္တသိက္ခာပုဒ်၌ မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်သူအား ဥတ်
 ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမသောအခါ ဥတ်အဆုံး ကမ္မဝါစာ ၂ ကြိမ် အဆုံး၌ ဒုက္ကဋ်၊
 တတိယကမ္မဝါစာ အဆုံး၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်ကို ရည်ရွယ်သည်။]

ပါသကာဒိဟိ-အန်စာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-ဇယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ စူတ
 ကိဋ္ဌနာဒိဘောဒေါ-ကြွေအန်ကစားခြင်းအစရှိသော အပြားရှိသော၊ အနာစာရော-
 မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ကာယိကော-ကိုယ်၌ဖြစ်သော၊
 ဒဝေါ နာမ-ကစားခြင်း မည်၏၊ မုခါလမ္မရကရဏာဒိဘောဒေါ-ပါးစပ်စည်တီးမှုကို
 ပြုခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အနာစာရော-သည်၊ ဝါစသိကော-နှုတ်၌
 ဖြစ်သော၊ ဒဝေါနာမ-မည်၏၊ [မုခါလမ္မရကရဏာဒိဘောဒေါတိ မုခဘောရိဝါဒနာ
 ဒိပ္ပဘောဒေါ၊-သာရတ္ထ၊] နစ္စနဂါယနာဒိဘောဒေါ-ကခြင်း၊ သီဆိုခြင်း အစရှိသော
 အပြားရှိသော၊ ဒွိဟိဝိ-၂ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါရေဟိ-ကာယဒွါရ၊ ဝစီဘောဒ
 တို့ဖြင့်၊ အနာစာရော-သည်၊ ကာယိကဝါစသိကော-ကာယဒွါရ၌လည်း ဖြစ်၊
 ဝစီဒွါရ၌လည်း ဖြစ်သော၊ (ဒဝေါ) နာမ-မည်၏၊ ကာယဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တ
 သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမော-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်းသည်၊
 ကာယိကော-သော၊ အနာစာရော နာမ-မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း
 မည်၏၊ ဝစီဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမော-သည်၊ ဝါစသိကော-သော၊
 အနာစာရော နာမ-မည်၏၊ ဒွါရဒွယေဝိ-ဒွါရနှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း၊ ပညတ္တ
 သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမော-သည်၊ ကာယိကဝါစသိကော-ကိုယ်၌လည်းဖြစ်၊ နှုတ်၌
 လည်းဖြစ်သော၊ (အနာစာရော) နာမ-မည်၏။

ကာယိကေန ဥပယာတိကေနာတိ-ကား၊ ကာယဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တဿ-ပညတ်
 တော်မူအပ်သော၊ သိက္ခာပဒဿ-ကို၊ အသိက္ခနေန-မကျင့်ခြင်းနှင့်၊ (သမန္နာဂတော
 ဟောတိ၌ စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း-ဟိ(ယသွာ)-အကြင်ကြောင့်၊ ယော-အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို၊ န သိက္ခတိ-မကျင့်၊ သော-ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို
 မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဥပယာတေတိ-ကပ်၍ ဖျက်ဆီး
 သည် မည်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တဿ-၏၊ တံ အသိက္ခနံ-ထိုမကျင့်ခြင်းကို၊
 ကာယိကံ ဥပယာတိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ကာယိကံ ဥပယာတိကံ နာမ ကာယ
 ဒွါရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ အသိက္ခနဘာဝေန ဥပယာနနံ ဝုစ္စတိ၊ နာသနံ
 ဝိနာသနန္တိ အတ္ထော ဟု ကာယိကံ ဥပယာတိကံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကမ္မက္ခန္ဓက၌
 ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ၊] သေသပဒဒွယေဝိ-၌လည်း၊ စသေဝနယော-တည်း။

ကာယိကေန မိစ္ဆာစီဝေနာတိ-ကား၊ ဧယံပေသနိကာဒိနာဝါ-သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့်စေခိုင်းမှုကို ပြုခြင်းအစရှိသည်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍဗာလနာဒိနာ-အနာကို ဓားခွဲပေးခြင်း အစရှိသော၊ ဝေဇ္ဇကမ္မေနဝါ-ဆေးဆရာ၏အလုပ်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ (သမန္နာဂတော ဟောတိဌ်စပ်) ဝါစသိကေနာတိ-ကား၊ သာသနဥဂ္ဂဟဏအာရောစနာဒိနာ-နှုတ်မှာစကားကို ယူဆောင်ခြင်း၊ နှုတ်မှာစကားကို ပြောဆိုခြင်း အစရှိသည်နှင့်၊ (သမန္နာဂတော ဟောတိ)၊ တတိယပဒံ-ကာယိကဝါစသိကေနဟူသော တတိယပုဒ်ကို၊ ဥဘယသမ္ပယောဂဝသေန-၂ ပါးစုံသော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှုနှင့် ယှဉ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

အလံ ဘိက္ခု မာ ဘဏ္ဍနန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ အလံ-မသင့်ပါ၊ ဝါ-မတော်ပါ၊ ဘဏ္ဍနံ-ငြင်းခုံမှုကို၊ မာ ကရိ-မပြုပါလင့်၊ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ မာ(ကရိ)-မပြုပါလင့်၊ ဝိဝါဒံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုမှုကို၊ မာ ကရိ-မပြုပါလင့်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ န ဝေါဟရိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ကိဉ္စိ-ဘာစကားကိုမျှ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-မဆိုထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဝဒတောပိ-ပြောဆိုပါသော်လည်း၊ ဝါ-ပြောဆိုသည်ဖြစ်၍လည်း၊ တာဒိသဿ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အလန္တီ၊ ဗာလ၊ ဝိနည်း၏ သဘောကို မသိသော အပကတတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏)၊ ဝစနံ-ကို၊ သောတဗ္ဗံ-နာယူထိုက်၏ဟူ၍၊ န မညန္တိ-မမှတ်ထင်ကြကုန်၊ န ကိသ္မိဉ္စိ ပစ္စေကဋ္ဌာနေတိ-ကား၊ ကိသ္မိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝိဇနဂ္ဂါဟာဒိကေ-ယပ်တောင်ကို ယူစေခြင်း အစရှိသော၊ (ဆန်းကြယ်သော ယပ်တောင်ကို ကိုင်၍-တရားဟောခြင်း အစရှိသော)၊ စကသ္မိဉ္စိ-တစ်ခုလည်း ဖြစ်သော၊ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ-အကြီးအကဲ၏အရာ၌၊ န ထပေတဗ္ဗော-မထားထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဩကာသကမ္မံ ကာရေန္တဿာတိ-ကား၊ အာယသ္မာ-အရှင်သည်၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ ကရောတု-ပြုတော်မူပါ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တံ-အရှင်ကို၊ ဝတ္ထုကာမော-ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဩကာသံ-ကို၊ ကာရေန္တဿ-ပြုစေသော အလန္တီ ဗာလ အပကတတ္တအား၊ နာလံ ဩကာသကမ္မံ ကာတန္တိ-ကား၊ တွံ-သင်သည်၊ ကိံ ကရိဿသိ-အသို့ပြုလတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ဩကာသော-အခွင့်ကို၊ န ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်၊ သဝစနိယံ နာဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝစနံ-အလန္တီ၏ စကားကို၊ န အာဒါတဗ္ဗံ-မနာယူထိုက်၊ ဝစနန္တိ-စကားကို

ထေသ္မိဝိ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ။ ။ဝိဇနဂ္ဂါဟာဒိကေတိ စိတ္တံ ဝိဇနံ (ဆန်းကြယ်သော ယပ်တောင်ကို) ဂါဟေတွာ (ကိုင်စေ၍) အနုမောဒနာဒိကရဏေတိ အတ္ထော၊ ဆန်းကြယ် သော ယပ်တောင်ကို ကိုင်စေ၍ အနုမောဒနာ စသည်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ၌၊-ဝိမတိ၊ ဤ အမိန့် တော်အရ "အလန္တီ ဗာလလည်း ဖြစ်၊ ဝိနည်း၏ သဘောကို နားမလည်သူလည်း ဖြစ် သော" ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ပရိသတ်ထဲ၌ တရားဟောဖို့ရန်၊ ဩဝါဒပေးဖို့ရန် မထေရ်ကြီးတို့က မတိုက်တွန်းကောင်း"ဟု မှတ်ပါ။

သော်မှလည်း၊ န သောတဗွဲ-မနာယူထိုက်၊ (န အာဒါတဗွဲကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ယတ္ထ-အကြင်ဝိနည်းခိုရ်၏ အထံသို့၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ (အလန္တိက မိမိကို ခေါ်၍) ဂန္တကာမော-သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုဝိနည်းခိုရ်၏ အထံသို့၊ န ဂန္တဗွဲ-မလိုက်ရာ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [န အာဒါတဗွဲ၌ ဣမသွာ ဝိဟာရာ ပရမ္ပိ မာ နိက္ခမ၊ ဝိနယဓရာနံ ဝါ သန္တိကံ အာဂစ္ဆ ဝိနိစ္ဆယံ ဒါတုန္တိ ဝုတ္တေ တဿ ဝစနံ န ဂဟေတဗွဲ၌ အတ္ထော-သာရတ္ထ၊ ဤ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို ပါရိဝါသိကဝတ္ထကထာ “န သဝစနိယံ ကာတဗွဲ” အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ “သဝစနိယံ ဝစနံ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ပြောဆိုဖွယ် စကားရှိသူ၏အဖြစ်ကို (စကားကို)”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

[“တိဟင်္ဂေဟိသမန္နာဂတဘိက္ခု၏ ဝိနည်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း”ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တိဟင်္ဂေဟိ၊ပေဝိနယော နာမ”ဟု မိန့်၊] တိဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော ဝိနယောတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ဝိနည်းကို၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ သော-ထိုဝိနည်းသည်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အလန္တိ၊ ဗာလ၊ အပကတတ္ထရဟန်း၏၊) ဝိနယော နာမ-ဝိနည်းမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ဝိနည်းကို၊ [သူသိအပ်သော ဝိနည်းကို “သူ၏ ဝိနည်း”ဟု ခေါ်သည်၊] န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မမေးထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဝိနယော န သာကန္တိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဝိနယပဉ္စော-ဝိနည်းနှင့်စပ်သော ပြဿနာကို၊ န သာကန္တိတဗ္ဗော-မဆွေးနွေးထိုက်၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယကထာ-အပ်၊ မအပ်နှင့်စပ်သော စကားကို၊ န သံသန္ဓေတဗ္ဗော-မနီးနှောထိုက်။

ဣဒမပ္ပဟာယာတိ-ကား၊ ဗြဟ္မစာရိပဋိညတာဒိကံ-ဗြဟ္မစာရိဟု ဝန်ခံခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော၊ ဇတံ လဒ္ဓိ-ဤအယူကို၊ အဝိဇဟိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ဝါ-မစွန့်လျှင်၊ (အာပါယိကာ နေရယိကာ ဟောန္တိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) သုဒ္ဓံ ဗြဟ္မ စာရိန္တိ-ကား၊ ဝီဏာသဝံ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းကို၊ (အနုဒ္ဓံသေတိ၌ စပ်၊) ပါတဗျတံ အာပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ပါတဗျဘာဝံ-သုံးဆောင် ခံစားတတ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ပဋိသေဝနံ-မှီဝဲခြင်းသို့၊ (အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒမပ္ပဟာယာတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ တံ ဗြဟ္မစာရိပဋိညတံ - ထို ဗြဟ္မစာရိဟု ဝန်ခံခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ပဟာယ-

န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ။အလန္တိ ဗာလ အပကတ ဖြစ်သူကို ဝိနည်းကို မေးလျှင် အလွဲအမှား ကိုလည်း ပြောတတ်၏၊ ဝိနည်းကို ပေါ့ဆစ ဖြစ်အောင်လည်း ပြောတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် အလန္တိ စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝိနည်းကို မမေးထိုက်၊ ထိုသူနှင့် အတူတကွ ဝိနည်းကို မဆွေးနွေး ထိုက်။ [“သဟ+ကထနံ သာကန္တာ”ဟု ပြီးသောပုဒ်နောင် ကရဇာတ်၏အနက်၌ ဣ ပစ္စည်း သက်၍ “သာကန္တိတဗ္ဗော”ဟု နာမဓာတ် ရှိသည်၏။]

ပယ်စွန့်၍လည်းကောင်း၊ ခိဏာသဝံ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ မုသာ-မုသားကို၊ ဘဏိတံ-ပြောဆိုအပ်ပါပြီ၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ ဓမ္မထ-သည်းခံပါကုန်၊/ဣတိ-ဤသို့၊ ဓမာပေတွာ-သည်းခံစေပြီး၍လည်းကောင်း၊ (ကန်တော့ တောင်းပန်ပြီး၍လည်းကောင်း၊) ကာမေသု-ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ လဒ္ဓိ-ဤသို့သော အယူကို၊ ဝိဓဟိတွာ-ပယ်စွန့်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဂတိဝိသောဓနံ-ဂတိကို သုတ်သင်ခြင်းကို၊ ကရေယျ-ပြုနိုင်သေး၏။

အကုသလမူလာနီတိ-ကား၊ အကုသလနီစေ-အကုသိုလ်လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ မူလာနီစ-မူလတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ (အကုသလမူလာနီ-အကုသိုလ်လည်း ဟုတ်ကုန် မူလလည်း ဟုတ်ကုန်သော တရားတို့၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ အကုသလနီ-တို့၏၊ မူလာနီ-တို့တည်း၊ အကုသလမူလာနီ-အကုသိုလ်တို့၏ မူလတို့၊ ကုသလမူလေသုပိ-ကုသလမူလတို့၌လည်း၊ စသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ဒုဋ္ဌ-မကောင်းသဖြင့်၊ စရိတာနိ-ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့တည်း၊ (ဒုစွရိတာနိ-မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိရူပါနိ-ဖောက်ပြန်ကုန်သော၊ စရိတာနိ-အကျင့်တို့တည်း၊ ဒုစွရိတာနိ-ဖောက်ပြန်ကုန်သောအကျင့်တို့၊ [ဒု သဒ္ဓါသည် ပထမနည်း၌ ဒုဋ္ဌအနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယနည်း၌ ဝိရူပအနက်ကိုလည်းကောင်း ဟောသည်၊] သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ စရိတာနိ-ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့တည်း၊ (သုစရိတာနိ-ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ သုန္ဒရာနိ-ကောင်းကုန်သော၊ စရိတာနိ-အကျင့်တို့တည်း၊ သုစရိတာနိ-ကောင်းကုန်သော အကျင့်တို့၊ ကရဏဘူတေန-ကရိုဏ်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ဒုစွရိတံ-မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ ဝါ-ဖောက်ပြန်သောအကျင့်တည်း၊ ကာယဒုစွရိတံ-အကျင့်၊ ဝါ-အကျင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-ဝစီဒုစွရိတံ စသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ ဓေ (စသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုပါဠိရပ်၌၊ (ထိုထိုဝိဘင်း ခန္ဓကန္ဓါ) ဝုတ္တနယတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဣဒေဗ္ဗယာထ၊ ဓေ၊ ထဓရေယျ။ ။ပါဠိတော်၌ ပုဂ္ဂိုလ် ၃ ယောက်ရှိသည်တွင် “တံ ဗြဟ္မဇာရိပဋိညတံ ပဟာယ” ဖြင့် ပထမပုဂ္ဂိုလ်၏ ပယ်ပုံကို ဖြစ်၏။ “ခိဏာသဝံ ၊ ဓေ၊ ဓမာပေတွာ” ဖြင့် ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ပယ်ပုံကို ဖြစ်၏။ “နတ္ထိ ၊ ဓေ၊ ဝိဘာစိတွာ” ဖြင့် တတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ပယ်ပုံကို ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပယ်နိုင်လျှင် မိမိဂတိကို သုတ်သင်နိုင်ပါသည်-ဟုလို။

တိထဝါရဝဏ္ဏနာ-တိထဝါရ၏စဉ်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီးပြီ။

စတုတ္ထဝါရဝတ္ထုနာ

၃၂၄။ စတုတ္ထေသု-စတုတ္ထတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော စံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သကဝါစာယ အာပစ္စတိ ပရဝါစာယ ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ဝစီဒ္ဓါရိကံ-ဝစီဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော၊ ပဒသော ဓမ္မာတိဘောဒံ-ပဒသောဓမ္မ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထဋ္ဌာနံ-တိဏဝတ္ထာရကသမထဖြင့် ငြိမ်းစေရာ ဋ္ဌာနသို့၊ ဂတော-ရောက်သည်၊ (သမာနော-လတ်သော်၊) ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ကမ္မဝါစာယ-ကမ္မဝါစာကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ [ယောဇနာ၌ “ကရဏဘူတာယ ကမ္မဝါစာယ”ဟု ဖွင့်၍ “ကမ္မဝါစာဖြင့်”ဟု ပေးစေလိုသည်၊ အခြားနေရာ၌ “ကာယတော သမုဋ္ဌာတိ” စသည် ရှိသောကြောင့် ဟိတ်အနက်ပေးသည်၊] ပရဝါစာယ၊ပေ၊ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ပါဝိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-မစွန့်ရာ၌၊ ပရဿ-၏၊ ကမ္မဝါစာယ-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-အာပတ်သို့ ရောက်၏၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဒေသေဇ္ဇော-ဒေသနာပြောသော ရဟန်းသည်၊ သကဝါစာယ-မိမိစကားကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်မှ ထ၏။

သကဝါစာယ၊ပေ၊ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ဝစီဒ္ဓါရိကံ-သော၊ ပဒသော ဓမ္မာဒိဘောဒံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ သကဝါစာယ-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌဟန္တောပိ-ထသော ရဟန်းသည်လည်း၊ သကဝါစာယ-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ပရဝါစာယ၊ပေ၊ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ယာဝတတိယကံ-သုံးကြိမ်မြောက်၊ သမနဘာသနကံရှိသော၊ သံဃာဒိသေသံ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်သို့၊ ပရဿ ကမ္မဝါစာယ အာပစ္စတိ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တောပိ-သည်လည်း၊ ပရဿ-၏၊ ပရိဝါသကမ္မဝါစာ ဒီဟိ-ပရိဝါသကမ္မဝါစာ အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏။

တတော-ထိုပထမစတုတ္ထမှ၊ ပရေသု-နောက်ဖြစ်သောစတုတ္ထတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော စံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ကာယဒ္ဓါရိကံ-ကာယဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့၊ ကာယေန-ကိုယ်ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဒေသေဇ္ဇော-ဒေသနာပြောသော ရဟန်းသည်၊ ဝါစာယ-နှုတ်ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝစီဒ္ဓါရိကံ-ဝစီဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့၊ ဝါစာယ-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ တိဏဝတ္ထာရက-တိဏဝတ္ထာရကသမထအရာ၌၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ကာယဒ္ဓါရိကံ-သို့၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ၊ တတော-ထိုကာယဒ္ဓါရိကအာပတ်မှ၊ တိဏဝတ္ထာရက-၌၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ [စာအုပ်များ၌ “တမေဝ”ဟု ရှိသော်လည်း “ဝုဋ္ဌာတိ”ကို ငဲ့၍ “တတော”ဟု ရှိသင့်သည်၊] ဝစီဒ္ဓါရိကံ-သို့၊ ဝါစာယ-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ၊ တမေဝ-ထို ဝစီဒ္ဓါရိကအာပတ်ကိုပင်၊ ဒေသေဇ္ဇော-သည်၊ ဝါစာယ-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏။

သံဃိကမဉ္ဇသ-သံဃိက ညောင်စောင်းကို၊ အတ္တနော-၏၊ ပစ္စတ္တဏေန-
 အပေါ်လွမ်းအခင်းဖြင့်၊ အနတ္တရတော-မခင်းသော ရဟန်း၏၊ ကာယသမ္ပုသနေ-
 ကိုယ်ဖြင့် ထိခြင်းကြောင့်၊ လောမဂမဏနာယ-အမွေးအရေအတွက်အားဖြင့်၊
 အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာပတ္တိ-သင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ သဟဂါရ
 သေယျာပတ္တိ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်းကြောင့်
 သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပသုတ္တော-အိပ်ပျော်သည်၊
 (ဟုတွာ-၍)၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ပဗုဇ္ဈိတွာ-နိုးပြီး၍၊ အာပနုဘာဝံ-သင့်
 ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-၍၊ ဒေသေန္တော-သည်၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ-နိုးသည်၊
 (ဟုတွာ-၍)၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ ပန-ကား၊ ဧဂ္ဂန္တော-ကျောင်းကို သုတ်သင်စဉ်၊
 [ယောဇနာ၌ “ဧဂ္ဂန္တောတိ ဇာဂရန္တော-နိုးစဉ်”ဟု ရှိ၏၊] အာပဇ္ဇိတွာ-အာပတ်သို့
 သင့်ရောက်ပြီး၍၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထဋ္ဌာနေ-တိဏဝတ္ထာရကသမထကံပြုရာ
 ဌာန၌၊ သယန္တော-အိပ်ပျော်သော ရဟန်းသည်၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ အာပဇ္ဇတိ ပသုတ္တော
 ဝုဋ္ဌာတိ နာမ-မည်၏၊ ပစ္စိမပဒဒ္ဒယမ္ပိ-နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းကို
 လည်း၊ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော စကားသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်၊
 ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။

အစိတ္တကာပတ္တိ-အစိတ္တက အာပတ်သို့၊ အစိတ္တကော-လွန်ကျူးလိုသောစိတ်
 မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ ပစ္စာ-နောက်၌၊ ဒေသေန္တော-သည်၊
 သစိတ္တကော-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ သစိတ္တကာပတ္တိ-
 သစိတ္တကအာပတ်သို့၊ သစိတ္တကော-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ
 နာမ-မည်၏၊ တိဏဝတ္ထာရကဋ္ဌာနေ-တိဏဝတ္ထာရကသမထကံပြုရာ ဌာန၌၊
 သယန္တော-အိပ်နေသောရဟန်းသည်၊ အစိတ္တကော-စိတ်မရှိသည်၊(ဟုတွာ)ဝုဋ္ဌာတိ၊
 သေသပဒဒ္ဒယမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ-သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ယော-
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဘာဂံ-သဘာဂဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာ
 ပြော၏၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒေသနာပစ္စယာ-ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လတ်သော်၊ ဝါ-ရောက်လျက်၊
 ပါစိတ္တိယာဒိသု-ပါစိတ်အစရှိသော အာပတ်တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော
 အာပတ်ကို၊ ဒေသေတိ-၏၊ (ဤစကားဖြင့် ပါဠိတော်၌ “အတ္တာပတ္တိ အာပဇ္ဇန္တော
 ဒေသေတိ”ကို ပြသည်) တဉ္စ-ထိုတစ်မျိုးမျိုးသော အာပတ်ကိုလည်း၊ ဒေသေန္တော-
 ဒေသနာပြောလျက်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (ဤစကားဖြင့် ဒေသေန္တော
 အာပဇ္ဇတိ”ကို ပြသည်) ပန-ဆက်၊ တံ ဒုက္ကဋ်-ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-
 ရောက်လျက်၊ ပါစိတ္တိယာဒိတော-ပါစိတ်အစရှိသော သဘာဂအာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ-
 ၏၊ (ဤစကားဖြင့် “အတ္တာပတ္တိ အာပဇ္ဇန္တော ဝုဋ္ဌာတိ”ကို ဖွင့်သည်) စ-ဆက်၊

ပါစိတ္တိယာဒိတော-မှ၊ ဝုဠာဟန္တော-ထသောရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုဒုက္ခန္ဓ်အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (ဤစကားဖြင့် “ဝုဠာဟန္တော အာပဇ္ဇတိ”ကို ဖွင့်သည်။) ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ-တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပယောဂံ-ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ပယောဂကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တော ဒေသေတိတိ-အစရှိသော၊ ဣဒံ စတုက္ကံ-ဤစတုက္ကကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ကမ္မစတုက္ကေ-ကမ္မစတုက္က၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂါပတ္တိံ-မစွန့်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်၊ (ကမ္မဝါစာကြောင့်)၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဒေသေန္တော-ဒေသနာပြောလတ်သော်၊ အကမ္မေန-ကမ္မဝါစာမဟုတ်သော ဒေသနာပြောမှုကြောင့်၊ ဝုဠာတိ-၏၊ ဝိသဋ္ဌိအာဒိကံ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိ အစရှိသော အာပတ်သို့၊ အကမ္မေန-ကမ္မဝါစာ မဟုတ်သော အမှုကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပရိဝါသာဒိနာ-ပရိဝါသ် အစရှိသော၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်၊ ဝုဠာတိ-၏၊ သမနဘာသနံ-သမနဘာသနအာပတ်သို့၊ (သုံးကြိမ်မြောက် သမနဘာသနကံကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့)၊ ကမ္မေနေဝ-ကံကြောင့်သာလျှင်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ကမ္မေန(ဧဝ)-ပရိဝါသ်အစရှိသော ကံကြောင့်သာလျှင်၊ ဝုဠာတိ-၏၊ သေသံ-ကြွင်းသောအာပတ်သို့၊ အကမ္မေန-ကမ္မဝါစာမဟုတ်သောအမှုကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အကမ္မေန-ကမ္မဝါစာမဟုတ်သော ဒေသနာပြောမှုကြောင့်၊ ဝုဠာတိ-၏။

ပရိက္ခာရစတုက္ကေ-ပရိက္ခာရစတုက္က၌၊ ဝါ-တွင်၊ ပဌမော-ပထမပရိက္ခရာသည်၊ (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဂေါပတဗ္ဗ၊ မမာယိတဗ္ဗ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်။) သကပရိက္ခာရော-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာတည်း၊ ဒုတိယော-ဒုတိယပရိက္ခရာသည်၊ (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဂေါပတဗ္ဗ၊ မမာယိတဗ္ဗ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်။) သံဃိကောဝ-သံဃာ့ဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာသာတည်း၊ တတိယော-တတိယပရိက္ခရာသည်၊ (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဂေါပတဗ္ဗ၊ မမာယိတဗ္ဗ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်။) ဧတိယသန္တကော-ဧတိတော်၏ဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာတည်း၊ စတုတ္ထော-စတုတ္ထပရိက္ခရာသည်၊ (န ရက္ခိတဗ္ဗ၊ န ဂေါပတဗ္ဗ၊ န မမာယိတဗ္ဗ၊ န ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်။) ဂိဟိပရိက္ခာရော-လူတို့၏ပရိက္ခရာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထိုလူတို့၏ပရိက္ခရာသည်၊ ပတ္တစိဝရနဝကမ္မဘောသန္တာနံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊ အသစ်ပြုဖွယ်အမှု၊ ဆေးတို့၏၊ အတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ အာဟဋေ-ကျောင်းသို့ ဆောင်ယူအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်)၊ အဝါပုရဏံ-သံကောက်ကို၊ ဝါ-သော့ကို၊ ဒါတု-ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊

အန္တော-ကျောင်းအတွင်း၌၊ ထပါပေတုဉ္စ-ထားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇတိ-
 အပ်၏။ [အဝါပုရဏံ ဒါတုန္တိ ဂန္ထံ ဝိဝရိတွာ အန္တော ပရိက္ခာရတ္ထပနတ္ထာယ ဝိဝရဏ
 ကုဉ္စိကံ ဒါတုံ၊ သံဃတ္ထာယ ဥပနိတံ-သယမေဝ အန္တော ပဋိသာနိတုဉ္စိ ဝဇ္ဇတိ၊
 တေနာဟ-“အန္တော ထပါပေတုဉ္စ ဝဇ္ဇတိ”-ဝိမတိ။]

သမ္ဗုဒ္ဓါစတုက္ကေ-သမ္ဗုဒ္ဓါစတုက္ကန္တံ၊ (အတ္ထော စေ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပါဝိကာယ-
 ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂါပတ္တိ-မဇ္ဈနိခြင်းကြောင့် သင့်
 ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊ သံဃဿ-သံဃာ၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ-မျက်မှောက်၌၊
 အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဝုဋ္ဌာနကာလေ ပန-ထရာအခါ၌ကား၊ သံဃေန-သံဃာဖြင့်၊ ကိစ္ဆ-
 ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ ပရမ္ပုဒါ-သံဃာ၏ မျက်ကွယ်၌၊
 ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝိသုဋ္ဌိအာဒိကံ-သုက္ကဝိသုဋ္ဌိ အစရှိသော အာပတ်သို့၊ ပရမ္ပုဒါ-၌၊
 အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သံဃဿ-၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ-၌၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ သမနုဘာသနံ-သမနု
 ဘာသနအာပတ်သို့၊ (သုံးကြိမ်မြောက် သမနုဘာသနကံကြောင့် သင့်ရောက်အပ်
 သော သံဃာဒိသေသံအာပတ်သို့၊) သံဃဿ-၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါစေ-မျက်မှောက်၌သာ
 လျှင်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ(စေ)-သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊
 သမ္ပဓာနမုသာဝါဒါဒိဓာဒံ- သမ္ပဓာနမုသာဝါဒ အစရှိသော အပြားရှိသောအာပတ်
 သို့၊ ပရမ္ပုဒါဝ-သံဃာ၏ မျက်ကွယ်၌သာလျှင်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပရမ္ပုဒါဝ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊
 အဓာနန္တစတုက္ကံ-အဓာနန္တစတုက္ကံသည်၊ အဓိတ္တကစတုက္ကံသဒိသံ-အဓိတ္တကစတုက္က
 နှင့် တူ၏။

လိင်္ဂပါတဘာဝေနာတိ-ကား၊ သယိတသေဝ-အိပ်ပျော်နေသည်သာလျှင်ဖြစ်
 သော၊ ဘိက္ခုဿဝါ-ရဟန်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာဝါ-ရဟန်းမ၏
 သော်လည်းကောင်း၊ လိင်္ဂပရိဝတ္ထေ-လိင်ပြောင်းလွဲခြင်းသည်၊ ဝါ-လိင်ပြန်ခြင်း
 သည်၊ ဇာတေ-ဖြစ်လတ်သော်၊ သဟဂါရသေယျာပတ္တိ-သဟဂါရသေယျအာပတ်
 သည်၊ (သဟသေယျအာပတ်သည်)၊ ဟောတိ၊ ဣဒမေဝ(ဣမမေဝ)-ဤသဟဂါရ
 သေယျအာပတ်ကိုသာ၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ဣဒမေကံ-ဤတစ်ပါးကို”ဟု ရှိ၏၊]
 ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဇတံ-ဤလိင်္ဂပါတဘာဝေနဟူသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊
 ပန-ကား၊ ဥဘိန္ဒုဗ္ဗိ-နှစ်ဖက်သော ဘိက္ခုဘိက္ခုနိတို့၏လည်း၊ အသာဓာရဏာပတ္တိ-
 အသာဓာရဏအာပတ်သည်၊ လိင်္ဂပါတဘာဝေန-လိင်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
 ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏။

သဟပဋိလာဘစတုက္ကေ-သဟပဋိလာဘစတုက္ကန္တံ၊ ယဿ ဘိက္ခုနော-၏၊
 လိင်္ဂ-လိင်သည်၊ ပရိဝတ္တတိ-ပြောင်းလွဲ၏၊ (ပြန်၏)၊ သော-ထို ပြောင်းလွဲသော
 လိင်ရှိသော)ရဟန်းသည်၊ လိင်္ဂပဋိလာဘေန-ဣတ္ထိလိင်ကို ရခြင်းနှင့်၊ သဟ-တကွ၊
 (တစ်ပြိုင်နက်)၊ ပဋ္ဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေန - ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

လည်းကောင်း၊ သေဋ္ဌဘာဝေန-မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုရိမံ-ပုရိမဖြစ်သော(ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ဝါ-မြတ်သော၊) ပုရိသလိင်-ပုရိသလိင်ကို၊ ဧဟတိ-စွန့်၏၊ ပစ္စိမေ-ပစ္စိမဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိလိင်-ဣတ္ထိလိင်၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊ ပုရိသကုတ္တပုရိသာကာရာဒိဝသေန - ယောက်ျားတို့ ပြုအပ်သော အမူအရာ၊ ယောက်ျားတို့၏အခြင်းအရာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာယဝစီဝိညတ္တိယော-ကာယဝိညတ်,ဝစီဝိညတ်တို့သည်၊ ပဋိပ္ပဿန္တန္တိ-ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ ဘိက္ခုတိဝါ-ဘိက္ခုဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုရိသောတိဝါ-ပုရိသောဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ပတ္တတ္တိယော-နာမည်ပညတ်တို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-ရှုပ်ကုန်၏၊ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာနိ-မဆက်ဆံကုန်သော၊ ဆဝတ္တာလီသ-၄၆ ပါးသော၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ-နံ၏၊) တေဟိ-ထိုသိက္ခာပဒ်တို့ဖြင့်၊ အနာပတ္တိယေဝ-အာပတ်မဟုတ်တော့သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ကား၊ ဒုတိယစတုက္ကေ-ဒုတိယစတုက္က၌၊ ယဿာ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ လိင်-သည်၊ ပရိဝတ္တတိ-၏၊ သာ-ထို (ပြောင်းလွဲသော လိင်ရှိသော) ရဟန်းမသည်၊ ပစ္စာသမုပ္ပတ္တိယာဝါ-နောက်မှ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟိနဘာဝေန ဝါ-ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စိမန္တိ-ပစ္စိမဟူ၍၊ သန္တိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂတံ-ရောက်သော၊ ဣတ္ထိလိင်-ကို၊ ဧဟတိ-၏၊ ဝုတ္တပကာရေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ပဋ္ဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေန၊ သေဋ္ဌဘာဝေန စ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်)၊ ပုရိမန္တိ-ဟူ၍၊ သံ-သို့၊ ဂတေ-ရောက်သော၊ ပုရိသလိင်-၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊ ဝုတ္တဝိပရိတာ-ဆိုအပ်ပြီးသော ဝိညတ်မှ ပြောင်းပြန် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိညတ္တိယော-ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်တို့သည်၊ ပဋိပ္ပဿန္တန္တိ-နံ၏၊ ဘိက္ခုနိတိဝါ-ဘိက္ခုနိဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိတိဝါ-

ပဋ္ဌမံ၊ ဧဝံ ဧဟတိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ပုရိမံ ဧဟတိ”ဟု ရှိ၏။ ထိုပုရိမံသဒ္ဒါ၏ သဒ္ဒပစ္စိမိနိမိတ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ပဋ္ဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေန”ဟုလည်းကောင်း၊ “သေဋ္ဌဘာဝေန”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ ပုရေ-ရှေး၌၊ ဝါ-ရှေးဦးစွာ၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သောလိင်တည်း။ ပုရိမံ-ရှေးဦးစွာဖြစ်သောလိင်၊ ဒုတိယနည်း၌ကား-ပုရိမသဒ္ဒါသည် အမြတ်အနက်ဟောတည်း။ သေဋ္ဌဟူသည်လည်း ပုဗ္ဗဂံမသေဋ္ဌတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာအလို အဂ္ဂညသုတ်၌ လာသည့်အတိုင်း “ကမ္ဘာဦးက လူတို့ စ၍ ဖြစ်ရာဝယ် အတော်ကြာသောအခါ ပုရိသလိင်သည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၍ ဣတ္ထိလိင်က နောက်မှ ဖြစ်သည်”ဟု ဆိုလိုသည်။ [ပထမကပ္ပိကေသုပဋ္ဌမံ ပုရိသလိင်မေဝ ဥပ္ပစ္စတိတိ အာဟာ ပဋ္ဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေနာ”တိ၊ ပုရိမံ ပုရိသလိင် ဧဟတိတိ-ယထာဝုတ္တေန ပုဗ္ဗဂံမဘာဝတော ပုရိမသဒ္ဒါတံ ပုရိသလိင်ံ ဧဟတိ၊-သာရတ္ထ။] မဟာဟံသဇာတ်တော်၌ကား-“မဟာဘူတိတ္ထိယော နာမ၊ လောကမိံ ဒုဒပဗ္ဗိသံ”ဟု ဣတ္ထိလိင်က ဦးစွာ ဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုသည်။

ကုတ္တိဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္တာ-န်သော၊ ပတ္တုတ္တိယောဝိ-တို့သည်လည်း၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-န်၏၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာန်-န်သော၊ သတံ-ဓာတ်ရာလည်းဖြစ်သော၊ တိသဉ္စ-၃၀ လည်းဖြစ်သော၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ-န်၏) တေဟိ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အနာပတ္တိယေဝ-အာပတ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

စတ္တာရော သာမုက္ကံသာတိ - ကား၊ မဟာပဒေသာ - မဟာပဒေသတို့သည်၊ (ကျယ်ဝန်းစွာ ညွှန်ပြအပ်သော ပါဠိရပ်တို့သည်၊) စတ္တာရော-၄ ပါးတို့တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုမဟာပဒေသတို့ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝတ္ထုမိ-အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ အနုပုဇ္ဈေ-မဖြစ်ပေါ်သေးမီ၊ သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဥက္ကံသိတွာ၊ ဥက္ကံပိတွာ-မြောက်ဖော်၍၊ ထပိတတ္တာ-ထားတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “သာမုက္ကံသာ” တိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုဇ္ဈန္တိ-န်၏၊ ပရိဘောဂါတိ-ကား၊ အဇ္ဈောဟရဏီယ ပရိဘောဂါ-စားမျိုးအပ်သော အသုံးအဆောင်တို့သည်၊ (စတ္တာရော-တည်း၊) ပန-ဆက်၊ ဥဒကံ-ရေသည်၊ (အမှုန်မပါသောရေသည်၊) အကာလိကတ္တာ-ကာလိက မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကာလိက ၄ ပါးမှ လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။ [အမှုန်မပါလျှင် အကပ်မခံဘဲ အပ်သည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် အမှုန်မပါအောင် စစ်၍သောက်ရသည်၊ အမှုန်ပါလျှင်ကား အမှုန်က ယာဝဇီဝိကဖြစ်သောကြောင့် အကပ်ခံရမည်။]

ယာဝကာလိကာဒိနိ-ယာဝကာလိက အစရှိသော အာဟာရတို့သည်၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကာနိ-အကပ်မခံအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊) အဇ္ဈောဟရိတုံ-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-စားသောက်ခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဈန္တိ-မအပ်ကုန်၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ မဟာဝိကဋ္ဌာနိ-မဟာဝိကဋ္ဌဆေးတို့သည်၊ ကာလောဒိဿတ္တာ-ကာလောဒိဿ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (မြေကိုက်ရာ အခါ၌ ညွှန်ပြအပ်သော အာဟာရတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာဝုတ္တေ-အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်သော၊ ကာလေ-မြေကိုက်ရာ အခါ၌၊ (အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကာနိ-န်သည်၊ သမာနာနိပိ-

သာမုက္ကံသာ။ ။စာအုပ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ယောဇနာ၌လည်းကောင်း “သာမုက္ကံသာ” ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်များ၌ “ယာ သာမုက္ကံသိကာ ဒေသနာ” စသည်ဖြင့် သာမံပုဒ်-ဥက္ကံသ ပုဒ်တို့ကို တွေ့ရသည်၊ ဤ၌လည်း “သယံ” ဟု ဖွင့်ထားသောကြောင့် သာမံ+ဥက္ကံသိကာ သာမုက္ကံသိကာ ဟူသော ပါဠိသာ ဝေကောင်းသည်၊ “ဥက္ကံသိတွာ”၌ ဥပုဗ္ဗ ကံသဓာတ်သည် “ဥက္ကံပန” အနက်ဟောတည်း၊ သာမုက္ကံသိကာ အဖွင့်၌ “ဥဒ္ဓရိတွာ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုအလို ဥဒ္ဓရဏအနက်ဟောလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ “ထပိတတ္တာ”ကို ကြည့်၍ “ဥက္ကံသာ”၌ ဏ ပစ္စည်းကို ကံဟောဟု ကြံပါ၊ ဥက္ကံသိယန္တေတိ ဥက္ကံသာ၊ သာမံ+ဥက္ကံသာ သာမုက္ကံသာ-ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ပြတော်မူအပ်သော မဟာပဒေသတို့။

န်သော်လည်း၊ အရှောဟရိတုံ-ငှာ၊) ဝဇ္ဇန္တိ-န်၏။ ဥပါသကော သီလဝါတိ-ကား၊ ပဉ္စသီလာနိဝါ-၅ ပါးသီလတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒသသီလာနိဝါ-၁၀ပါးသီလတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂေါပယမာနော-လုံခြုံစေသော၊ (ဥပါသကော-သည်၊ “ပရိသသောဘနော-ပရိသတ်ကို တင့်တယ်စေတတ်၏” ှိစပ်။) [သာမန်ဥပါသကာတို့ စောင့်သုံးရသော သီလသည် ၅ ပါးသီလတည်း၊ အထူးကျင့်သော ဥပါသကာတို့စောင့်သုံးရသောသီလက ၁၀ ပါးသီလတည်း၊ ၈ ပါးသီလသည် ရိုးရိုးဥပါသကာတို့ တစ်ရံတစ်ခါ စောင့်သုံးသော သီလဟု ယူဆ၍ ဤနေရာ၌ မထည့်ဘဲ ထားဟန်တူသည်။]

အာဂန္တုကာဒိစတုက္ကေ-အာဂန္တုကာဒိစတုက္က၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဆတ္တုပါဟနော-ထီး ဖိနပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ သသီသံ-ဦးခေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ကိုယ်ကို၊ ပါရုတော-မြဲလျက်၊ (တစ်နည်း၊ သသီသံပါရုတော-ခေါင်းမြီးမြဲလျက်)၊ ဝိဟာရံ-သူတစ်ပါး၏ ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပဝိသန္တော-ဝင်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိစရန္တော စ-လှည့်လည်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တုကောဝ-အာဂန္တုကသည်သာ၊(ဟုတွာ)၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ [အာဝါသိကပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မတွေ့သေးသမျှ အာဂန္တုကဝတ်ကို ကျင့်ရသည်။] အာဝါသိကော-အာဝါသိကသည်၊ (ဟုတွာ) နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ပန-ကား၊ အာဝါသိကဝတ္တံ-အာဝါသိက၏ကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောန္တော-မပြုလတ်သော်၊ အာဝါသိကော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ ကာယဝစီဒ္ဓါရိကံ-ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒ္ဓါရ၌ဖြစ် သော အာပတ္တိ-သို့၊ ဥဘောပိ-အာဂန္တုက၊ အာဝါသိက နှစ်ပါးလုံးတို့သည်လည်း အာပဇ္ဇန္တိ-န်၏။ အသာဓာရဏံ-အသာဓာရဏဖြစ်သော၊ [ဘိက္ခုဖြစ်လျှင် ဘိက္ခုနီတို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ ဘိက္ခုနီဖြစ်လျှင် ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော-ဟုလို၊ နောက်၌ အထူးမဖွင့်လျှင် ဤနည်းချည်းတည်း၊] အာပတ္တိ-သို့၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ နေဝ အာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ အာဝါသိကော-သည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)။ [ယောဇနာ၌ ဒွိဟိ အသာဓာရဏံ-အာဂန္တုက၊ အာဝါသိက နှစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသောဟု ဖွင့်လေသည်။]

ဂမိယစတုက္ကေပိ-ဂမိယစတုက္က၌လည်း၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဂမိယဝတ္တံ-ခရီးသွားမည့်ရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေတွာ-မပြည့်ကျင့်မှု၍၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားလတ်သော်၊ ဂမိကော-ခရီးသွားမည့်ရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ [ဂမိသတိတိ ဂမိကော-က ကို ယ ပြုလျှင် “ဂမိယော”ဟု ဖြစ်၏။] အာဝါသိကော-အာဝါသိကသည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ပန-ကား၊ အာဝါသိကဝတ္တံ-အာဝါသိကရဟန်းကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောန္တော-မပြုလတ်သော်၊ အာဝါသိကော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ဂမိကော-သည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော အာပတ်သို့၊ ဥဘောပိ-

ဂမိက၊ အာဝါသိက နှစ်ပါးလုံးတို့သည်လည်း၊ အာပစ္စန္ဓိ-န်၏၊ အသာဓာရထံ-
အသာဓာရထအာပတ်သို့၊ ဥဘောပိ-တို့သည်လည်း၊ နာပစ္စန္ဓိ-မရောက်ကုန်။

ဝတ္ထုနာနတ္ထတာဒိစတုက္ကေ-ဝတ္ထုနာနတ္ထတာဒိ စတုက္ကန္တံ၊ (အတ္ထော စဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စတုန္တံ-န်သော၊ ပါရာဇိကာနံ-တို့၏၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ ဝတ္ထု
နာနတ္ထတာဝ-ဝတ္ထုအားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊
အာပတ္တိနာနတ္ထတာ-အာပတ်အားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ န(ဟောတိ)၊
ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သာ-ထိုအာပတ်သည်၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ
ယေဝ-ပါရာဇိကအာပတ်ချည်းသာတည်း၊ သံဃာဒိသေသာဒိသုဝိ-သံဃာဒိသေသံ
အာပတ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ စသေဝ နယော-တည်း၊ [“ဝတ္ထုနာနတ္ထတာ၊
နော အာပတ္တိနာနတ္ထတာ”ကို ပြုပြီး၍ အာပတ္တိနာနတ္ထတာ၊ နော ဝတ္ထုနာနတ္ထတာ”
ကို ပြလိုသောကြောင့် “ဘိက္ခုဿ စ” စသည်ကို မိန့်၊] ဘိက္ခုဿ စ-ရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ စ-ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အညမည-အချင်းချင်း၊
ကာယသံသဂ္ဂေ-ကာယသံသဂ္ဂဝတ္ထုကြောင့်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသော-
သံဃာဒိသေသံအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက
အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ စဝံ-ဤသို့၊ အာပတ္တိနာနတ္ထတာဝ-သည်သာ၊
ဟောတိ-၏၊ ဝတ္ထုနာနတ္ထတာ-သည် န(ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဥဘိန္ဒုမ္ပိ-ဘိက္ခု၊
ဘိက္ခုနိ နှစ်ပါးလုံးတို့၏လည်း၊ ကာယသံသဂ္ဂေါ-ကာယသံသဂ္ဂသည်သာ၊ ဝတ္ထု-
ဝတ္ထုတည်း၊ တထာ-ထို့အတူ၊ လသုဏက္ခာဒနေ-ကြက်သွန်ဖြူကို စားခြင်းကြောင့်၊
ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဒုက္ကန္တံ-သည်၊
(ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝေမာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေနဝိ-နည်းအားဖြင့်လည်း၊
စတ္ထ-ဤ(အာပတ္တိနာနတ္ထတာ၊ နော ဝတ္ထုနာနတ္ထတာ)အရာ၌၊ ယောနော-အနက်ကို
ယှဉ်စပ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။

စတုန္တံ-န်သော၊ ပါရာဇိကာနံ-တို့၏၊ တေရသဟိ-၁၃ ပါးကုန်သော၊ သံဃာဒိ
သေသေဟိ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဝတ္ထုနာနတ္ထတာ စေဝ-
သည်လည်းကောင်း၊/အာပတ္တိနာနတ္ထတာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ စဝံ-
ဤအတူ၊ သံဃာဒိသေသာဒိနံ-သံဃာဒိသေသံ အစရှိသော အာပတ်တို့၏၊
အနိယတာဒိဟိ-အနိယတအစရှိသော အာပတ်တို့နှင့်၊ (သဒ္ဓိ ဝတ္ထုနာနတ္ထတာ စေဝ
အာပတ္တိနာနတ္ထတာ စ ဟောတိ)၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ စတ္တာရိ-
န်သော၊ ပါရာဇိကာနိ-ပါရာဇိကအာပတ်တို့သို့၊ စကတော-တပေါင်းတည်း၊
အာပစ္စန္ဓာနံ-ရောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိနံ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိတို့၏၊ ဝတ္ထုနာနတ္ထ
တာ-သည်၊ နေဝ(ဟောတိ)၊ အာပတ္တိနာနတ္ထတာ-သည်၊ နော (ဟောတိ)၊ ဝိသံ-
အသီးအသီး၊ အာပစ္စန္ဓေသုဝိ-ရောက်သော နှစ်ပါးစုံတို့၌လည်းကောင်း၊ သေသာ-

ကြွင်းကုန်သော၊ သာဓာရဏာပတ္တိယော-သာဓာရဏအာပတ်တို့သို့၊ အာပဇ္ဇန္တေသု
ဝိ-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။

ဝတ္ထုသဘာဂတာဒိ စတုက္ကေ-ဝတ္ထုသဘာဂတာဒိ စတုက္ကန္တံ၊(အတ္ထော စံ ဝေဒိ
တဗ္ဗော၊ စာအုပ်တို့၌ “ဝတ္ထုသဘာဂါဒိ”ဟု ရှိ၏။) ဘိက္ခုဿ စ-၏လည်းကောင်း၊
ဘိက္ခုနိယာစ-၏လည်းကောင်း၊ ကာယသံသဂ္ဂေ-ကာယသံသဂ္ဂကြောင့်၊ ဝတ္ထု
သဘာဂတာ-ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူသည်၏အဖြစ်သည်၊(အတ္ထိ)၊ အာပတ္တိ
သဘာဂတာ-အာပတ်အားဖြင့် သဘောတူသည်၏အဖြစ်သည်၊ နော(အတ္ထိ)-မရှိ၊
စတုသု-န်သော၊ ပါရာစိကေသု-ပါရာစိကအာပတ်တို့၌၊ အာပတ္တိသဘာဂတာ-
သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဝတ္ထုသဘာဂတာ-သည်၊ နော(အတ္ထိ)-မရှိ၊ သံဃာဒိသေသာဒိသု-
သံဃာဒိသေသံအစရှိသော အာပတ်တို့၌၊ ဧသ(ဧသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီ
အရင်သည်၊ နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ ဘိက္ခုဿစ-၏
လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာစ-၏လည်းကောင်း၊ စတုသု-န်သော၊ ပါရာစိကေသု-
သာဓာရဏပါရာစိကအာပတ် တို့၌၊ ဝတ္ထုသဘာဂတာစေ-သည်လည်းကောင်း၊
အာပတ္တိသဘာဂတာစ-သည်လည်းကောင်း၊(အတ္ထိ)၊ သဗ္ဗာသု-န်သော၊ သာဓာရဏာ
ပတ္တိသု-တို့၌၊ ဧသ(ဧသော)-သည်၊ နယော-တည်း၊ အသာဓာရဏာပတ္တိယံ-
အသာဓာရဏအာပတ်၌၊ ဝတ္ထုသဘာဂတာ-သည်၊ နေဝ(အတ္ထိ)-မရှိ၊ အာပတ္တိ
သဘာဂတာ-သည်၊ နော (အတ္ထိ)၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ “နာပတ္တိသဘာဂတာ”ဟု
ရှိ၏။] ဟိ-မှန်၊ ပုရိမ စတုက္ကေ-ရေးစတုက္ကန္တံ၊ (ဝတ္ထုသဘာဂတာဒိ စတုက္ကန္တံ)၊
ပဋ္ဌမော-ပဋ္ဌမဖြစ်သော၊ ယော ပဗ္ဗော-အကြင်ပြဿနာသည်၊ (...တ္ထိ)၊ သော-
ထိုပဋ္ဌမပြဿနာသည်၊ (အတ္ထိ ဝတ္ထုနာနတ္တတာ၊ နော အာပတ္တိနာနတ္တတာ”ဟူသော
ပြဿနာသည်)၊ ဣ-ဤ စတုက္ကန္တံ၊ ဒုတိယော-ဒုတိယဖြစ်သော၊ [ပဗ္ဗော-သည်၊
("အတ္ထိ အာပတ္တိသဘာဂ တာ၊ နော ဝတ္ထုသဘာဂတာ”ဟူသော ပြဿနာသည်)၊
ဟောတိ-၏။] တတ္ထ-ထိုပဋ္ဌမစတုက္ကန္တံ၊ ဒုတိယော-သော၊ ယော (ပဗ္ဗော)-သည်၊
(အတ္ထိ-၏)၊ သော စ(ပဗ္ဗော)-သည်လည်း၊ ဣ-ဤ စတုက္ကန္တံ၊ ပဋ္ဌမော-သော၊
(ပဗ္ဗော-သည်၊ ဟောတိ-၏) တတိယစတုက္ကေသု-တတိယပြဿနာ၊ စတုက္က
ပြဿနာတို့၌၊ နာနာ ကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ဥပဇ္ဈာယစတုက္ကေ-ဥပဇ္ဈာယစတုက္ကန္တံ၊ (အတ္ထော စံ ဝေဒိတဗ္ဗော) သဒ္ဓိ
ဝိဟာရိကဿ-သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏အပေါ်၌၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ကတ္တဗ္ဗ
ဝတ္ထုဿ-ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရဏေ-မပြုခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ-
သို့၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ
တပည့်သည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်၏အပေါ်၌၊ ကတ္တဗ္ဗဝတ္ထု-
ပြုထိုက်သောကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောဇ္ဈော-မပြုလတ်သော်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-သည်။

အာပဇ္ဇတိ-၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ သေသံ-သို့၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးစုံ
 သော ဥပဇ္ဈာယ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရကတို့သည်လည်း၊ အာပဇ္ဇန္တိ-န့်၏။ အသာဓာရဏံ-
 အသာဓာရဏအာပတ်သို့၊ ဥဘောပိ-တို့သည်လည်း၊ နာပဇ္ဇန္တိ-မရောက်ကုန်၊
 အာစရိယစတုက္ကေပိ-အာစရိယစတုက္ကန္တိလည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

အာဒိယန္တစတုက္ကေ-အာဒိယန္တစတုက္ကန္တိ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပါဒံ-
 ဝါ-တစ်မတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပါဒံဝါ-တစ်မတ်ထက် အပိုအလွန်
 ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဟတ္ထာ-မိမိလက်ဖြင့်၊ အာဒိယန္တော-ယူသောရဟန်း
 သည်၊ ဂရက်-ဂရကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ဦနကပါဒံ-တစ်မတ်အောက်
 ယုတ်လျော့သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူလော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဏတ္တိယာ-
 စေခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊ အညံ-အခြားသူကို၊ ပယောဇေန္တော-စေခိုင်းသော ရဟန်း
 သည်၊ လဟုကံ-လဟုကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ဧတေန နယေန-ဤနည်း
 ဖြင့်၊ သေသပဒတ္တယံ-ကြွင်းသောပုဒ်သုံးပါးတို့၏အပေါင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

အဘိဝါဒနာရဟစတုက္ကေ-အဘိဝါဒနာရဟစတုက္ကန္တိ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော)၊ တာဝ-ဘိက္ခုတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ-ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော) ဘိက္ခုနီနိ-
 တို့၏၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းကို ယူရာအရပ်၌၊ (ဆွမ်းစားဇရပ်၌)၊ နဝမဘိက္ခုနီတော-
 ကိုးယောက်မြောက် ဘိက္ခုနီမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဥပဇ္ဈာယာပိ-ဥပဇ္ဈာယ်ဘိက္ခုနီသော်မှ
 လည်း၊ အဘိဝါဒနာရဟာ-ရှိခိုးခြင်းကို ထိုက်၏။ နော ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာ-နေရာမှ
 ရှေးရှုထခြင်းကို မထိုက်၊ စ-ဆက်၊ အဝိသေသေန-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီဟု အထူး-မမ၊
 သာမညအားဖြင့်၊ ဝိပွကတဘောဇနဿ-စား၍ မပြီးသေးသော ဘောဇဉ်ရှိသော၊

အဘိဝါဒနာရဟော။ ။နဝမဘိက္ခုနီတော ပဋ္ဌာယ ဥပဇ္ဈာယာပိ အဘိဝါဒနာရဟာ
 နော ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာတံ ယသ္မာ အနဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တတ္တဂ္ဂေ အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနိ ယထာဝုမံ
 အဝသေသာနံ ယထာဂတိကံတံ ပဒန္တေန (စူဠဝဂ္ဂ ဘိက္ခုနီကုန္ဒကဋ္ဌံ ဟောတော်မူသော)
 ဘဂဝတာ ဘတ္တဂ္ဂေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌန္တံယေဝ ဘိက္ခုနီနိ ယထာဝုမံ အနညာတံ၊
 အဝသေသာနံ အာဂတပဋိပါဋိယာ။

တသ္မာ နဝမဘိက္ခုနီတော ပဋ္ဌာယ သစေ ဥပဇ္ဈာယာပိ ဘိက္ခုနီ ပစ္စာ အာဂစ္ဆတိ၊ န
 ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာ၊ ယထာနိသိနာယေဝ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ အဘိဝါဒေတဗ္ဗတ္တာ အဘိဝါဒနာ
 ရဟာ (ထိုင်မြဲတိုင်း ထိုင်လျက် ဦးခေါင်းကို မော်ပြီးလျှင် ရှိခိုးထိုက်သောကြောင့်
 အဘိဝါဒနာရဟ မည်၏။ ထ၍ ဝပ်ချနေဖွယ် မလို)။

အာဒိတော နိသိန္နာသု ပန အဋ္ဌသု ယာ အပ္ပန္တရိမာ အညာ ဝုမုတရာ အာဂစ္ဆတိ၊ သာ
 အတ္ထနော နဝကတရံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ နိသိဒ္ဓိတုံ လဘတိ၊ တသ္မာ သာ တာဟိ၊ အဋ္ဌဟိ
 ဘိက္ခုနီဟိ ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာ၊ ယာ ပန အဋ္ဌဟိပိ နဝကတံရန သာ သစေပိ သဋ္ဌိဝဿာ
 ဟောတိ၊ အာဂတပဋိပါဋိယာဝ နိသိဒ္ဓိတုံ လဘတိ။-သာရတ္ထ။

ဘိက္ခုသု-၏။ ယောကောစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝုဗ္ဗတရော-သီတင်းကြီးသော ရဟန်းသည်။ (အဘိဝါဒနာရဟော-၏။ နော ပစ္စုပ္ပန်နာရဟော-မထိုက်။) သဗ္ဗိဝဿဿာပိ-ဝါ ၆၀ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပါရိဝါသိကဿ-ပရိဝါသ်ကျင့်ဆဲ ရဟန်း၏။ သမိပဂတော-အနီးသို့သွားသော၊ တဒဟုပသမ္ပန္နောပိ-ထိုနေ၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သောရဟန်းသည်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန်နာရဟော-၏။ နော အဘိဝါဒနာရဟော-မထိုက်။ [ပရိဝါသ်နေသော ရဟန်းထံ သီတင်းငယ်လာသောအခါ နေရာမှ ထပေးရမည်။ ငယ်သောကြောင့် ရှိခိုးဖွယ်ကား မလို။] အပ္ပဋ္ဌိက္ခိတ္တေသု-မပယ်မြစ်အပ်ကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ဝုဗ္ဗော-သီတင်းကြီးရဟန်းသည်။ နဝကဿ-သီတင်းငယ်ရဟန်း၏။ အဘိဝါဒနာရဟော စေ-ရှိခိုးခြင်းကိုလည်း ထိုက်၏။ ပစ္စုပ္ပန်နာရဟောစ-နေရာမှ ရှေးရှုထခြင်းကိုလည်း ထိုက်၏။ ပန-ကား၊ နဝကော-သည်။ ဝုဗ္ဗဿ-၏။ နေဝ အဘိဝါဒနာရဟော-မထိုက်။ န ပစ္စုပ္ပန်နာရဟော-မထိုက်။ အာသနာရဟစတုက္ကဿ-အာသနာရဟစတုက္က၏။ (နေရာကို ဆောင်ယူပေးထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် မှတ်သားအပ်သော စတုက္က၏။) ပဌမပဒံ-ပဌမပုဒ်သည်။ (အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အာသနာရဟော၊ နော အဘိဝါဒနာရဟော ဟူသော ပဌမပုဒ်သည်။) ပုရိမစတုက္ကေ-၌၊ ဒုတိယပဒေန-ဒုတိယပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော ပစ္စုပ္ပန်နာရဟော၊ နော အဘိဝါဒနာရဟောဟူသော ဒုတိယပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊) ဒုတိယပဒံ-ဒုတိယပုဒ်သည်။ ပဌမပဒေန စ-ပဌမပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တတော-အနက်အားဖြင့်၊ သဒိသံ-တူ၏။

ကာလစတုက္ကေ-ကာလစတုက္က၌၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရိတ်သံ ညိုး၍၊ ဘုဉ္ဇန္တော-စားသောရဟန်းသည်။ ကလေ-နံနက်အခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ဝိကာလေ-နေလွဲသောအခါ၌၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)-မရောက်၊ ဝိကာလဘောဇနာပတ္တိ-ဝိကာလဘောဇနအာပတ်သို့၊ ဝိကာလေ-၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ကာလေ-၌၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)၊ သေသံ-သို့၊ ကာလေစေ-၌လည်းကောင်း၊ ဝိကာလေစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ အသာဓာရဏံ-အသာဓာရဏအာပတ်သို့၊ ကာလေ-၌လည်း၊ နေဝ(အာပဇ္ဇတိ)၊ ဝိကာလေ-၌လည်း၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဟိတစတုက္ကေ-ပဋိဂ္ဂဟိတစတုက္က၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပုရောတ္တံ-ဆွမ်းစားရာကာလ၏ ရှေးအဖို့၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတာမိသံ-အကပ်ခံအပ်သော အာမိသသည်။ ကာလေ-၌၊ ကပ္ပတိ-၏။ ဝိကာလေ-၌၊ နော(ကပ္ပတိ)၊ ပါနကံ-ပျော်ရည်သည်။ ဝိကာလေ-၌၊ ကပ္ပတိ-၏။ ပုနဒိဝသမိ-နောက် တစ်နေ့၌၊ ကာလေ-၌၊ နော(ကပ္ပတိ)၊ သတ္တာဟကာလိကံ-သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီရိကံ-ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ ကာလေစေ-၌လည်းကောင်း၊ ဝိကာလေစ-၌လည်းကောင်း၊ ကပ္ပတိ-၏။ အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ မိမိ၏။ ကာလာတိတံ-ကာလကို လွန်ပြီးသော၊

ယာဝကာလိကာဒိတ္တယံ-ယာဝကာလိက အစရှိသော ဝတ္ထု ၃ ပါးအပေါင်းသည် လည်းကောင်း၊ (ယာဝဇီဝိကကား အခါကို မလွန်နိုင်) ကပ္ပိယမံသံ-မအပ်သော အသားသည်လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ-မိမိကိုယ်တိုင် ကိုင်ယူအပ်သော ဝတ္ထု သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကဉ္စ-အကပ်မမံအပ်သော ဝတ္ထုသည်လည်း ကောင်း၊ ကာလေ-၌၊ နေဝ ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဝိကာလေ-၌၊ နော (ကပ္ပတိ)။

ပစ္စန္နိမစတုက္ကေ - ပစ္စန္နိမစတုက္ကဉ္စ၊ (အတ္တော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သမုဒ္ဒေ- သမုဒ္ဒရာ၌၊ သိမံ-သိမ်ကို၊ ဗန္ဓုန္တော-ဖွဲ့သောရဟန်းသည်၊ ပစ္စန္နိမေသု-မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျား ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနပဒေသု-ဇနပုဒ်တို့၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ မဇ္ဈိမေသု- မဇ္ဈိမဖြစ်ကုန်သော၊ (ဇနပဒေသု-တို့၌)၊ နော(အာပစ္စတိ)၊ [သမုဒ္ဒရာသည် မဇ္ဈိမ ဒေသ၌ မပါဝင်၊ သမုဒ္ဒရာသည် ဗဒ္ဒသိမ်ဖွဲ့ကောင်းသော အရပ်လည်း မဟုတ်၊] ပဉ္စဝဂ္ဂန-၅ ပါးအစရှိသော၊ ဂဏေန-ဂိုဏ်းဖြင့်၊ ဥပသမ္မာဒေန္တော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသောဥပဇ္ဈာယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဂုဏဂုံထူပါဟနဓဝ နဟာနဓမ္မတ္ထရဏာနိ-အထပ်ထပ်ရှိသောဖိနပ်ကို ဆောင်ခြင်း၊ အမြဲရေချိုးခြင်း၊ သားရေအခင်းကို ခင်းခြင်းတို့ကို၊ (ကရောန္တော) စ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ကောင်း၊ မဇ္ဈိမေသု-ကုန်သော၊ ဇနပဒေသု-တို့၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ပစ္စန္နိမေသု- န်သော၊ (ဇနပဒေသု-တို့၌)၊ နော(အာပစ္စတိ)၊ [“ဂုဏဂုံထူပါဟနဓဝနဟာနဓမ္မတ္ထ ရဏာနိ”ဟု ယောဇနာ၌ သမာသံပြုလုပ်ထား၏၊ ဗဟုဂုဏ်ရှိသောကြောင့် သမာသံပုဒ် က သာ၍ ကောင်း၏၊ စပ်ပုဒ်မရှိ၍ “ကရောန္တော”ဟု ထည့်လိုက်သည်၊] စတ္တာရိ- ကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤအမှုတို့သည်၊ (ပဉ္စဝဂ္ဂဂဏဖြင့် ရဟန်းခံပေးခြင်း စသောအမှု တို့သည်) ဣဝ-ဤပစ္စန္နိမဇနပုဒ်၌၊ န ကပ္ပန္နိ-န်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တောပိ- ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ပစ္စန္နိမေသု-ကုန်သော၊ (ဇနပဒေသု-တို့၌)၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ဣဝ-ဤမဇ္ဈိမဒေသ၌၊ ကပ္ပန္နိ-န်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တော-သည်၊ မဇ္ဈိမေသု(ဇနပဒေသု) အာပစ္စတိ၊ သေသာပတ္တိ-သို့၊ ဥဘယတ္ထ- နှစ်ပါးစုံသော ပစ္စန္နိမ၊မဇ္ဈိမ-တို့၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အသာဓာရဏံ-အသာဓာရဏ အာပတ်သို့၊ ကတ္တမိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌၊ န အာပစ္စတိ။

ဣဝ န ကပ္ပန္နိ။ ။ဣဝ န ကပ္ပန္နိတိ ဝဒန္တောတိ ပစ္စန္နိမဇနပဒေသု ဌတ္တာ “ဣဝ န ကပ္ပန္နိ”တိ ဝဒန္တော ဝိနယာတိသာရဒုက္ကဋ်(ဝိနည်းကို လွန်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ် သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့) အာပစ္စတိ၊ ကပ္ပိယဉ္စိ “န ကပ္ပတိ”တိ ဝဒန္တော ပညတ္တံ သမုန္နိန္ဒတိ နာမ -သာရတ္ထ၊ “ဣဝ န ကပ္ပန္နိတိ ဝဒန္တောပိ ပစ္စန္နိမေသု အာပစ္စတိ”တိအာဒိနာ သဉ္စိစ္စ ကပ္ပိယံ အကပ္ပိယန္တိ ဝါ အကပ္ပိယံ ကပ္ပိယန္တိ ဝါ ကထေန္တဿ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋန္တိ ဒေသေတိ- ဝိမတိ။

ဒုတိယစတုက္ကေ-၌၊ ပဉ္စဝဂ္ဂေန-၅ပါးအစရှိသော၊ ဂဏေန-ဂိုဏ်းဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါဒိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းအစရှိသော၊ စတုမ္ဘိဓမ္မိ-၄ ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုသည်၊ ပစ္စန္တိမေသု-န်သော၊ ဇနပဒေသု-တို့၌၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ဣဒံ-ဤ ပဉ္စဝဂ္ဂဏထဖြင့် ဥပသမ္ပဒအစရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒီပေတုမ္ဘိ-ပြခြင်းငှာလည်း၊ ဝါ-ပြခြင်းသည်လည်း၊ တက္ကေဝ-ထို ပစ္စန္တိမဇနပဒေအရပ်၌သာ၊ ကပ္ပတိ-၏၊ မဇ္ဈိမေသု-ကုန်သော၊ (ဇနပဒေသု-တို့၌) နော (ကပ္ပတိ)၊ ဣဒံ-သည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒီပေတု ပန-ပြခြင်းငှာကား၊ မဇ္ဈိမေသု၊ဇနပဒေသု၊ ကပ္ပတိ၊ ပစ္စန္တိမေသု(ဇနပဒေသု) နော (ကပ္ပတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ အနုစာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စလောဏာနိတိအာဒိ-အစရှိသော၊ အနုညာတကံ-ခွင့်ပြုအပ်သော ဝတ္ထုသည်၊ ဥဘယတ္ထ-တို့၌၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ အကပ္ပိယန္တိ-မအပ်ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်အပ်ပြီ၊ တံ-ထိုဝတ္ထုသည်၊ ဥဘယတ္ထာပိ-တို့၌လည်း၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်။

အန္တောအာဒိ စတုက္ကေ-အန္တော အစရှိသော စတုက္က၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အနုပဇ္ဇသေယျာဒိ-အနုပဇ္ဇသေယျ အစရှိသော အာပတ်သို့၊ အန္တော-ကျောင်း၏အတွင်း၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဗဟိ-ကျောင်း၏ပြင်ပ၌၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ အန္တောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ သံဃိကမဉ္စာဒီနိ-သံဃိကညောင်စောင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-ရုထားပြီး၍၊ (ခင်းထားပြီး၍)၊ ပက္ကမန္တော-ဖဲသွားလတ်သော်၊ ဗဟိ-၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အန္တော-၌၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ သေသံ-သို့၊ အန္တောဧဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ ဧ-၌လည်းကောင်း၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ အသာဓာရဏံ-အသာဓာရဏအာပတ်သို့၊ အန္တော-၌၊ နေဝ(အာပဇ္ဇတိ)၊ ဗဟိ-၌၊ န (အာပဇ္ဇတိ)၊ အန္တောသီမာဒိ စတုက္ကေ-အန္တောသီမအစရှိသော စတုက္က၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေန္တော-မဖြည့်ကျင့်လတ်သော်၊ အန္တော သီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏အတွင်း၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဂမိယော-ခရီးသွားမည့် ရဟန်းသည်၊ (ဝတ္တံ-ကို၊ အပူရေန္တော-လတ်သော်)၊ ဗဟိ သီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏ပြင်ပ၌(အာပဇ္ဇတိ)၊ မုသာဝါဒါဒိ-မုသာဝါဒအစရှိသောအာပတ်သို့၊ အန္တော သီမာယ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ သီမာယ-၌လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အသာဓာရဏံ-သို့၊ ကတ္ထမိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌၊ န (အာပဇ္ဇတိ)။

ဂါမစတုက္ကေ-၌၊ အန္တရယရပဋိသံယုတ္တံ-အန္တရယရနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ သေမိယပညတ္တံ-သေမိယပညတ်တော်သို့၊ (သေမိယပညတ်တော်ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့)၊ ဂါမေ-၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အရညေ-၌၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အရဏံ-အရဏံကို၊ ဥဋ္ဌာပယမာနာ-တော၌ တက်လေတော်သော်၊ အရညေ-၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဂါမေ-၌၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)။

မုသာဝါဒါဒိ-သို့၊ ဂါမေဓေဝ-၌လည်းကောင်း၊ အရညေစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အသာဓာရဏံ-သို့၊ ကတ္တမိ-၌၊ န (အာပစ္စတိ)။

စတ္တာရော ပုဗ္ဗကိစ္စာတိ-ကား၊ သမ္ပန္နိ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ တံမြက်လှည်းရ ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဒီပေါစ-မီးထွန်းရခြင်းလည်းကောင်း၊ အာသနေန-နေရာခင်း ခြင်းနှင့်တကွ၊ ဥဒကံစ-သောက်ရေး သုံးရေတည်ထားရခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ စတုဗ္ဗိမံ-၄ ပါးအပြားရှိသော၊ ဣဒံ-ဤကိစ္စကို၊ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ-ပုဗ္ဗကရဏဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ-ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို လျှောက်ခြင်း၊ ဥတုပက္ခကို လျှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဂဏနာစ-ရဟန်း အပေါင်းကို ရေတွက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဩဝါဒေါ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ဩဝါဒခံလိုပါ ကြောင်း ခွင့်တောင်းမှုကို လျှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေ စတ္တာ ရော-ဤ ၄ ပါးတို့ကို၊ ပုဗ္ဗကိစ္စာတိ-ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။

စတ္တာရော ပတ္တကလ္လာတိ-ကား၊ ဥပေါသထော-ဥပုသ်နေ့သည်၊ (ဟောတိ- အံ။) ယာဝတိကာ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ပကတတ်ရဟန်း တို့သည်၊ ကမ္ပပုတ္တာ-ကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်၏၊ တေစ-ထိုပကတတ်ရဟန်းတို့ သည်လည်း၊ အာဂတာ-လာကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ သဘာဂါပတ္တိယောစ- သဘာဂအပတ်တို့သည်လည်း၊ န ဝိစ္စန္တိ-မရှိကုန်အံ့၊ ဝဇ္ဇနိယာ-ဟတ္ထပါသ်မှ ကြည် ဖယ်ထိုက်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာစ-လူအစရှိသော နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်လည်း၊ တသ္မိ-ထိုသံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌၊ န ဟောန္တိ-မရှိကုန်အံ့၊ ပတ္တကလ္လာန္တိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။)

စတ္တာရိ အနညပါစိတ္တိယာနီတိ-ကား၊ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနည ပါစိတ္တိယန္တိ-ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနည ပါစိတ္တိယံဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနိ- နံသော၊ အနုပဓဇ္ဇသေယျာကပ္ပနသိက္ခာပဒံ - အနုပဓဇ္ဇသေယျာကပ္ပန သိက္ခာပဒံ လည်းကောင်း၊ ဧဟာဝုသော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါတိ သိက္ခာပဒံ-ဧဟာဝုသော ။ပေ။

ဝုတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုစ္စတိတိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ၊ တာနိ ဣဓ ပရိဝါရေ ဥဒ္ဓန္နာနီတိ အဓိပ္ပာယော(ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သောကြောင့် ဤ ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်ပြလိုက်ရသည်။) ဣဓ အဓိပ္ပေတာနိ ပန ဒဿေန္တော ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိတိအာဒိမာဟာ- ဝိမတိ၊ “မိမိဟူသော(အရှင်ဗုဒ္ဓယောသကား) ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ဥတုက္ခာနံ ဘိက္ခုဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ” ကို ပုဗ္ဗကိစ္စ အရ ယူလိုသည်-ဟူလို။ [“ပုဗ္ဗကိစ္စာနိ”ဟု ဆိုလိုလျက် လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသအားဖြင့် “ပုဗ္ဗကိစ္စာ”ဟု ဆိုထားသည်၊ ဤ၌ “ပုဗ္ဗကိစ္စ” ၅ ပါး ဆိုထားသော်လည်း “ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ” ကို တပေါင်းတည်း ယူသောကြောင့် ၄ ပါး ဖြစ်ရသည်။]

သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိစ္စကုက္ကစ္စဥပဒဟနံ-သဒ္ဓိစ္စကုက္ကစ္စဥပဒဟနသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဥပသုတိတိဋ္ဌနံ-ဥပသုတိတိဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-ဤ ၄ ပါးတို့တည်း။

စတသော ဘိက္ခုသမ္မုတိယောတိ-ကား၊ ဧကရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခုတိစိဝရေန ဝိပွဝသေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ(တိ)-ဧကရတ္တမ္ပိ၊ ပေ၊ သမ္မုတိယာဟူ၍လည်းကောင်း၊ အည နဝံ သန္တတိ ကာရာပေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ(တိ)-အည၊ ပေ၊ သမ္မုတိယာဟူ၍လည်းကောင်း၊ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝိပွဝသေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ(တိ)-တတော စေ၊ ပေ၊ သမ္မုတိယာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိ အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ(တိ)-ဒုဋ္ဌုလ္လံ၊ ပေ၊ သမ္မုတိယာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စဝံ-ဤသို့၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊ တေရသဟိ သမ္မုတိဟိ-၁၃ ပါးသော သမ္မုတိတို့မှ၊ မုတ္တာ-လွတ်ကုန်သော၊ သမ္မုတိယော-တို့သည်၊ (စတသော-၄ ပါးတို့တည်း"၌ စပ်။)

ဂိလာနစတုက္ကေ-၌၊ (အတ္ထော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အညဘောသဇ္ဇေန-နောက်ထပ်တောင်းအပ်သော ဆေးမှ တစ်ပါးသောဆေးဖြင့်၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ လောလံတာယ-လျှပ်ပေါ်လော်လီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အည-အခြားသော ဆေးကို၊ ဝိညာပေဇ္ဇော-မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေလတ်သော်၊ (တောင်းလတ်သော်)၊ ဂိလာနော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အဘောသဇ္ဇကရဏီယေန-ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ်မဟုတ်သော ကိစ္စဖြင့်၊ ဘောသဇ္ဇ-ဆေးကို၊ ဝိညာပေဇ္ဇော-လတ်သော်၊ အဂိလာနော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ မုသာဝါဒါဒိ-သို့၊ ဥဘောဝိ-၂ ပါးစုံသော ဂိလာန အဂိလာနတို့သည်လည်း၊ အာပဇ္ဇန္တိ၊ အသာဓာရဏံ-သို့၊ ဥဘောဝိ-တို့သည်လည်း၊ နာပဇ္ဇန္တိ-မရောက်ကုန်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော စတုက္ကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စတုက္ကဝါရဝဏ္ဏနာ-စတုက္ကဝါရ၏အဓိပ္ပာယ်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီးပြီ၊

ပဉ္စကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၅။ ပဉ္စကေသု-ပဉ္စကတို့၌၊ (အတ္ထော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပဉ္စပုဂ္ဂလာ နိယတာတိ စတံ-ပဉ္စပုဂ္ဂလာ နိယတာဟူသော ဤပဉ္စကသည်၊ အာနန္တရိယာနမေဝ-အာနန္တရိယကံတို့ကိုပင်၊ (ရှေးပဉ္စက၌ ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော အာနန္တရိယကံတို့ကိုပင်၊) ဂဟဏံ-ယူကြောင်း ပဉ္စကတည်း၊ ပဉ္စ-၅ ပါးကုန်သော၊ ဆေဒနကာ-ဖြတ်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ အာပတ္တိယော နာမ-အာပတ်တို့ မည်သည်ကို၊ ပမာဏာတိက္ကန္တာသု-ပမာဏကို လွန်ကုန်သော၊ မဗ္ဗပိဋ္ဌနိသီဒနကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိဝသိကသာဠိကာသု-ညောင်စောင်း၊

အင်းပျဉ်၊ နိသီဒိုင်၊ အမာလွမ်းသင်္ကန်း၊ မိုးရေခဲသင်္ကန်းတို့၌လည်းကောင်း၊ သုဂတ
 စီဝရေစ-မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းတော်၌လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ [ဇာအုပ်
 တို့၌ “ပမာဏာတိက္ကန္တေ မဇ္ဇပိဋေ” ဟု ရှိ၏။ နိသီဒန စသည်တို့လည်း “ပမာဏာ
 တိက္ကန္တ” ပင် ဖြစ်သောကြောင့် တစ်သမာသံတည်း ရှိလျှင် ကောင်းသည်။]

ပဉ္စဟာကာရေဟိတိ-ကား၊ အလန္တိတာ-အရှက်မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 (အလန္တိတာ စသည်၌ “အလန္တိတာယ” ဟု ဆိုလိုသည်။) အညာဏတာ-မသိသူ၏
 အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုစ္ဆပ္ပကတတာ-ကုက္ကုစ္ဆသည် ပင်ကိုသဘောမှ ကင်း
 အောင် ပြုအပ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သောဝတ္ထု၌၊ ကပ္ပိယ
 သည်တာ-အပ်သောဝတ္ထုဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-
 အပ်သော ဝတ္ထု၌၊ အကပ္ပိယသည်တာ-မအပ်သောဝတ္ထုဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဉ္စဟိ-၅ ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ-ဤအကြောင်းတို့
 ကြောင့်၊ (“အာပစ္စတိ” ၌ စပ်)၊ ပဉ္စ အာပစ္စိယော မုသာဝါဒပစ္စယာတိ-ကား၊
 ပါရာဇိကထုလ္လုဗ္ဗယဒုက္ကဋ်သံဃာဒိသေသပါမိတ္တိယာ-ပါရာဇိကအာပတ်၊ ထုလ္လုဗ္ဗဒ္ဓိ
 အာပတ်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ သံဃာဒိသေသံအာပတ်၊ ပါမိတ်အာပတ်တို့သည်၊
 (“မုသာဝါဒပစ္စယာ-မုသာဝါဒဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏” ဟု
 ထည့်စပ်)၊ အနာမန္တစာရေတိ-ကား၊ သန္တံ ဘိက္ခု အနာပုစ္ဆာ ပုရောတ္တံ ပစ္စာဘတ္တံ
 ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပစ္စေယျာတိ-သန္တံ၊ ပေးအာပစ္စေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်၌၊
 ဣမဿ-ဤပိဏ္ဍပါတိကရဟန်း၏၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြော၍၊ စာရဿ-လှည့်လည်
 ငြင်း၏၊ အဘာဝေါ-မရှိငြင်းသည်။ (“ဟောတိ” ၌ စပ်)။

အနုစိဋ္ဌာနန္တိ-ကား၊ ဂဏဘောဇနေ အညတြ သမယာတိ-ဟူ၍၊/ဝုတ္တံ-ဟော
 တော်မူအပ်သော၊ သမယံ-သမယကို၊ အစိဋ္ဌဟိတွာ-ဆောက်တည်၍၊ ဘောဇန-
 စားခြင်းသည်၊ အစိဋ္ဌာနံနာမ-အစိဋ္ဌာနမည်၏၊ တထာ-ထိုအစိဋ္ဌာနံမှကို၊ အကရထံ-
 မပြုခြင်းသည်၊ (မပြတ် စားနိုင်ခြင်းသည်)၊ အနုစိဋ္ဌာနံ-အနုစိဋ္ဌာန မည်၏၊ [ဂဏ
 ဘောဇနံ၏အနာပတ်အရာ၌ ဤအခါသည် “ဂီလာနအခါတည်း” ဤသို့ စသည်ဖြင့်
 အစိဋ္ဌာနံ၍ စားမှ အာပတ်လွတ်သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းကား နဂိုကပင် ဂဏ
 ဘောဇနံကို လက်မခံသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ အစိဋ္ဌာနံမှကို ပြုဖွယ်မလိုခြင်းသည်
 “အနုစိဋ္ဌာန” မည်၏။] အဝိကပ္ပနာ နာမ-အဝိကပ္ပနာ မည်သည်ကား၊ ပရုဗ္ဗရ
 ဘောဇန-ပရုဗ္ဗရဘောဇနံ၊ ယာ ဝိကပ္ပနာ-အကြင် ဝိကပ္ပနာကို၊ (“မယံ ဘတ္တ

အနုစိဋ္ဌာနန္တိ-ကား၊ “နိမန္တိတော သဘတ္တော သမာနော သန္တံ ဘိက္ခု” စသည်ဖြင့်
 ပညတ်တော်မူရကား နိမန္တိတဘတ်ရှိသော ရဟန်းသာ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်နိုင်
 ၏၊ အမြဲ ဆွမ်းခံစားသော ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းမှာကား နိမန္တိတဘတ် မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့်
 ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်နိုင်-ဟူလို။

ပစ္စာသံ ဣတ္ထန္တာမဿ ဒဗ္ဗိ”ဟူသော ဝိကပ္ပနာကို) ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တဿာ-ထိုဝိကပ္ပနာကို၊ အကရုဏ်-မပြုရခြင်းတည်း၊ (ပြုဖွယ်မလိုခြင်းတည်း၊) ဟိ-မှန်၊ ဣမာနိ ပဉ္စ-ဤအနာမန္တစသော ၅ ပါးသော အမှုတို့ကို၊ ဝိတ္တပါတိကဿ-ဝိတ္တပါတိကရဟန်းသည်၊ ဓုတဏီနေဝ-ဓုတင်ဖြင့်ပင်၊ ပဋိက္ခိတ္တာနိ-ပယ်မြစ်အပ်ကုန်ပြီ။ [“ထို ၅ ပါးတို့ကို ပယ်မြစ်ထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုင်ရာကိစ္စကို ပြုဖွယ်မလိုတော့”ဟုလို။]

ဥဿကီတပရိသကီတောတိ-ကား၊ ယေ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပဿန္တိ-မြင်ကြကုန်၏၊ ယေ-တို့သည်၊ သုဏန္တိ-ကြားကြကုန်၏၊ (ဝေသိယာဂေါစရ စသည် ဖြစ်ကြောင်းကို မြင်ကြ၊ ကြားကြကုန်၏)၊ တေဟိ-ထိုမြင်ကုန် ကြားကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဥဿကီတော စေဝ-ရှေးဦးစွာ ယုံမှားအပ်သည်လည်းကောင်း၊ [ယောဇနာ၌ ဥဋ္ဌဟိတွာ သကီတော”ဟု ဖွင့်လေသည်၊] ပရိသကီတော စ-အပန်ပန် ယုံမှားအပ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၌စပ်၊) [ဤမှ နောက်၌ “အဝိစ”ဟု ရှိသည်မှာ မကောင်း၊ “အဝိ အကုပ္ပဓမ္မော ဝိဏာသဝေါ သမာနော”ဟု ရှိရမည်၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော်နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။] အကုပ္ပဓမ္မော-မပျက်စီးသော အရဟတ္တဖိုလ်တရားရှိသော၊ ဝိဏာသဝေါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာနော အဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (ဥဿကီတော စေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ပရိသကီတော စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏)၊ [ဝေသိယာဂေါစရ စသည်ဖြစ်လျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်စေကာမူ ယုံမှားခံရတတ်သည်-ဟုလို။]

တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ရဟန္တာသော်မှ ယုံမှားခံရတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အဂေါစရာ-ဝေသိယာ အစရှိသော အဂေါစရတို့ကို၊ ပရိဟရိတဗ္ဗာ-ရှောင်လွှဲထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ စတေသု-ဤဝေသိယာ အစရှိသော အဂေါစရတို့၌၊ သန္တိဿ မာနော-တွေ့မြင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) အယသ တော ဝါ-အကျော်အစောမဲ့သူ၏အဖြစ်မှလည်းကောင်း၊ ဝါ-မျက်ကွယ်ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ ဂရဟတော ဝါ-မျက်မှောက်ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ န မုစ္စတိ-မလွတ်နိုင်။ [ပရမ္မုခါ အဂုဏဝစနံ အယသော၊ သမ္မုခါ ဂရဟာ-ဋီကာ၊ ဒေဝတာ သံယုတ်၌ လာသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ အနိယတသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း ဤနေရာ၌ ပြောဆိုသင့်၏။]

သောသာနိကန္တိ-ကား၊ သုသာနေ-သုသာန်၌၊ ပတိတကံ-ကျသော ပုံသကူ အဝတ်လည်းကောင်း၊ [သာသာနေ+ပတိတံ သောသာနိကံ-ဟု ပြု၊ “သုသာန်၌ ကျသော ပုံသကူအဝတ်လည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] ပါပဏိကန္တိ-ကား၊ အပဏ္ဍါရေ-ဈေး၏တံခါးပေါက်၌၊ ပတိတကံ-လည်းကောင်း၊ [ဤ “ပါပဏိကေန”၏အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ ကထိနက္ခန္ဓက ကထိနာနုဇာနန

ကထာ၌ ပြထားပြီ။] ထူပစီဝရန္တိ-ကား၊ ဝဗ္ဗိကံ-တောင်ပို့ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဗလိကမ္မကတံ-ပြုအပ်သော ပူဇော်ပသမုရိသော အဝတ်တည်း၊ [“ထူပစီဝရံ-ထူပကဲ့သို့ မိုမောက်နေသော တောင်ပို့ကို ရစ်ပတ်၍ ပူဇော်ပသအပ်သော အဝတ်လည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊] အဘိသေကိကန္တိ-ကား၊ နဟာနဋ္ဌာနေဝါ-ရေချိုးရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ရညော-၏၊ အဘိသေကဋ္ဌာနေဝါ-အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌိတစီဝရံ-စွန့်ပစ်အပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ဘတပဋိယာ ဘတန္တိ-ကား၊ သုသာနံ-သုသာန်သို့၊ နေတွာ-ဆောင်ပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အာနိတကံ-ဆောင်အပ်သော အဝတ်တည်း၊ ပဉ္စ-၅ ယောက်ကုန်သော၊ မဟာစောရာ-ခိုးသူကြီးတို့ကို၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၌၊ (စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌) ဝုတ္တာ-န်ပြီ။

ပဉ္စာပတ္တိယော ကာယတော သမုဋ္ဌန္တိတိ-ကား၊ ပဌမေန-ရှေးဦးစွာသော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေန-ကိုယ်ဟူသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကပ္ပိယသညီ-အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သညာစိကာယ-ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ ကုဋိ-ကုဋိကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အန္တရပေယျာလေ-အန္တရပေယျာလ၌၊ (ကတာပတ္တိဝါရ၌ လာသော အန္တရပေယျာလ၌)၊ ဝုတ္တာပတ္တိယော-ဟောတော်မူအပ်သော အာပတ်တို့တည်း၊ ပဉ္စအာပတ္တိယော ကာယတော စ ဝါစတော.စာတိ-ကား၊ တတိယေန-၃ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေန-ကိုယ်နှုတ်ဟူသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကပ္ပိယသညီ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သံဝိဒဟိတွာ-

အဘိသေကိကံ။ ။ “အဘိသိဉ္စတိ ဧတ္ထာတိ အဘိသေကော”ဟု ပြုလျှင် ရေလောင်း၍ ချိုးရာ အရပ်လည်း ရနိုင်၊ ရှင်ဘုရင်ကို အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်လည်း ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “နဟာနဋ္ဌာနေ ဝါ ရညော အဘိသေကဋ္ဌာနေ ဝါ”ဟု နှစ်နည်း ဖွင့်သည်။ ထို့နောက် “အဘိသေကေ-ရေချိုးရာအရပ်၊ အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်၌၊ ဆဋ္ဌိတံ-စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်တည်း၊ အဘိသေကိကံ”ဟု ပြု။ “အဘိသေကိကံ-လူအများတို့ ရေချိုးရာအရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သော ပုံသကဲ့အဝတ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မင်းကို အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သော ပုံသကဲ့အဝတ်လည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

ဘတ ပဋိယာ ဘတံ။ ။ “ဂတ ပဋိယာ ဂတံ”ဟုလည်း မှကွဲ ရှိ၏။ “သုသာန်သို့ ဆောင်ယူအပ်ပြီးမှ ပြန်၍ ဆောင်ယူအပ်သော အဝတ်”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊ [သုသာန်နေတွာ ပုန အာနိတကန္တိ သုသာနေ ပေတကိစ္စံ (သေလွန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို) ကတွာ နိက္ခန္ဓေဟိ (ထွက်လာသော လူတို့သည်) နတွာ ဆဋ္ဌိတာနိ (စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော) နိဝတ္ထပါရတဝတ္ထာနိ (ဝတ်အပ် မြဲအပ်သော အဝတ်တို့ကို) ဧဝံ ဝုစ္ဆန္တိ-ဝိမတိ၊] ဤဝိမတိအဖွင့်ကို ထောက်၍ ဘတ ပဋိယာ ဘတံ ပါဠိက ကောင်းသည်။

ကောင်းစွာ စီမံ၍၊ ကုဋ်-ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တတ္ထေဝ-ထို အန္တရ
 ပေယျာလ၌ပင်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့တည်း၊
 ဒေသနာဂါမိနိယောတိ-ကား၊ ပါရာဇိကဉ္စ-ပါရာဇိကအာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊
 သံဃာဒိသေသဉ္စ-သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထား၍၊
 အဝသေသာ-ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်တို့မှ ကြွင်းသောအာပတ်တို့
 တည်း။ [ဒေသနာဂါမိနိယော၏ အဖွင့်ကို စကုတ္တရိကနယ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပဉ္စကမ္မာနိတိ-ကား၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ တဇ္ဇနိယနိယသပဗ္ဗာဇနိယပဋိသာရဏီ
 ယာနိ-တဇ္ဇနိယကံ၊ နိယသကံ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကံ၊ ပဋိသာရဏီယကံတို့လည်းကောင်း၊
 တိဝိမံ-၃ ပါးအပြားရှိသည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊
 ဥက္ခေပနိယဉ္စ-ဥက္ခေပနိယကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ (ကမ္မာနိ-
 ကံတို့သည်၊ ဟောန္တိ)၊ [မစွန့်-မရှု-မကုခြင်းကြောင့် နှင်ထုတ်ခြင်းအားဖြင့် ၃ ပါး
 အပြားရှိသော်လည်း ဥက္ခေပနိယကံချင်း သဘောတူသောကြောင့် တစ်ပါးတည်း
 ယူထားသည်၊] ယာဝတတိယကေ ပဉ္စာတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနဝတ္တိကာယ-ဥက္ခိတ္တ
 ရဟန်းသို့ အစဉ်လိုက်သော၊ ယာဝတတိယံ-၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနဘာသနာယ-
 အဖန်ဖန် ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော ဥတံကမ္မဝါစာကြောင့်၊ အပ္ပဋိနိသဇ္ဇန္တိယာ-မစွန့်
 သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-ရဟန်းမ၏၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်လည်းကောင်း၊
 ထုလ္လစ္စယံ-လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ်-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တိသော-၃ ပါး
 သော အာပတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘေဒါနဝတ္တကာဒိ သမနဘာသနာသု-
 ဘေဒါနဝတ္တကအစရှိသော သမနဘာသနတို့ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော-သည်
 လည်းကောင်း၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-အယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-မစွန့်
 ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်လည်းကောင်း၊ (ပဉ္စ-ငါးပါးသော အာပတ်တို့သည်၊
 ဟောန္တိ-ကုန်၏။)

အဒိန္နိ-ကား၊ အညေန-အခြားသော လူ့သာမဏေစသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဒိန္နံ-
 မပေးအပ်သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ အဝိဒိတန္တိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂဏှာမိ-အကပ်ခံအံ့၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ စေတနာယ-စိတ်စေတနာ၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဝိဒိတံ-
 မသိအပ်သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ [မိမိက အိပ်ပျော်နေခြင်း၊ အခြားအာရုံ၌ နှလုံးသွင်း
 နေခြင်းတို့ကြောင့် “လူ့၊ သာမဏေတို့က ကပ်နေသော်လည်း ကပ်နေမှန်း မသိ”-
 ဟုလို]၊ အကပ္ပိယန္တိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ-န်သော၊ သမဏကပ္ပေဟိ-ရဟန်းတို့၏
 အပ်ကြောင်း အသုံးအနှုန်းတို့ဖြင့်၊ အကပ္ပိယကတံ-ကပ္ပိမှုကို မပြုအပ်သည်၊
 (ဟောတိ)၊ ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ အညမ္ပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ယံ
 အကပ္ပိယမံသံ-အကြင်မအပ်သော အသားသည်လည်းကောင်း၊ ယံ အကပ္ပိယ
 ဘောဇနံ-အကြင် မအပ်သော ဘောဇဉ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊ တံ-ထို
 မအပ်သော အသား၊ မအပ်သော ဘောဇဉ်သည်၊ အကပ္ပိယံ-အကပ္ပိယ မည်၏။)

အကတတ်ရိတ္တန္တိ-ကား၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရိတ် သင့်ပြီး၍၊ အတိရိတ္တံ-အတိရိတ်
ဝိနည်းကံကို၊ အကတံ-မပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ)။

သမဇ္ဇဒါနန္တိ-ကား၊ နဋ္ဌသမဇ္ဇဒါနံ-ကဏ္ဍေသည်တို့၏ကပ္ပသဘင်အစရှိသော
အလှူလည်းကောင်း၊ [နဋ္ဌသမဇ္ဇဒါနန္တိ နဋ္ဌသမဇ္ဇဒါနံ သဗ္ဗေသံ ဒါနံ၊-
ယောဇနာ၊] ဥသဘဒါနန္တိ-ကား၊ ဂေါဂဏဿ-ဓွားမအပေါင်း၏၊ အန္တရေ-အကြား၌၊
ဥသဘဝိသဇ္ဇနံ-ဓွားလားဥသဘကြီးကို လွှတ်ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ စိတ္တကမ္မ
ဒါနန္တိ-ကား၊ အာဝါသံ-ကျောင်းကို၊ ကာရေတွာ-ဆောက်လုပ်စေပြီး၍၊ တတ္ထ-
ထိုကျောင်း၌၊ စိတ္တကမ္မံ-ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီဆေးရေးရုပ်ကို၊
ကာရေတုံ-ပြုစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [“စိတ္တကမ္မံ” ဟု ဆိုသော်လည်း ဓာတ်
နိပါတ် ဝတ္ထုအရုပ်မျိုးတည်း၊] ပန-ကား၊ ဣဒံ-ဤပါဠိတော်၌ လာသော စိတ္တကမ္မ
ဒါန ဟူသောပုဒ်ကို၊ ပဋိဘာနစိတ္တကမ္မဒါနံ-ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်ဖြင့်
ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီဆေးရေးရုပ်အလှူကို၊ သန္တာယ-တော်မူ၍၊
(ဘဂဝတာ-သည်။) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဣတ္ထိပုရိသသံယောဂါဒိကံ ကိလေသသမုဒါစာရ
ဟေတုကံ ပဋိဘာနစိတ္တကမ္မံ နာမ၊-ဝိမတိ၊ စီဝရဝိသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်၌ ရှင်ဥဒါယီ
ပြုလုပ်လိုက်သော အရုပ်မျိုးတည်း၊] ဟိ-မှန်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤဒါနတို့
သည်၊ လောကဿ-လူအပေါင်း၏၊ ဝါ-သည်၊ ပုညသမ္ပတာနိ-ကောင်းမှုဟု
သမုတ်အပ်ကုန်သည်၊ ကိဉ္စာပိ(ဟောန္တိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ အထ
ခေါ-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ အပုညာနိ(ဓဝ)-မကောင်းမှုတို့သာတည်း၊
အကုသလာနိယေဝ-အကုသိုလ်တို့သာတည်း။ [အဝိဇ္ဇာ တဏှာကြောင့် သံသရာ
ထဲ၌ ကြည့်လည်နေရသော ရဟန်း ရှင် လူ ခပ်သိမ်းသူတို့သည် တဏှာအလိုအတိုင်း
သာယာဖွယ်အာရုံတို့ကို မက်မောကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသာယာဖွယ် အာရုံ
ဟုသမျှကို သတိပြု၍ လှူဒါန်းသင့်ကြ၊ လက်ခံသင့်ကြသည်။]

ဥပ္ပန္နံ ပဋိဘာနန္တိ စတ္ထ-၌၊ ကထေတုကမ္ပတာ-ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏
အဖြစ်ကို၊ ပဋိဘာနန္တိ-ပဋိဘာနဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [မိမိစိတ်တွင် ထင်လာ၍ ပြောဆို
ခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်း(စကား)ကို “ဥပ္ပန္နပဋိဘာန” ဟု ဆိုသည်၊ ထိုဥပ္ပန္န
ပဋိဘာနဖြစ်သော စကားအမျိုးမျိုးကို မပြောရ မနေနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်တတ်
ကြသည်။] ဣမေ ပဉ္စ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယာတိ-ကား၊ သုပဋိဝိနောဒယာ-လွယ်ကူစွာ

သဇ္ဇဒါနံ စသည်။ ။ဘုရားပွဲ ကျောင်းပွဲ စသည်၌ ကပ္ပ သီချင်းဆိုပွဲ ဆိုင်း အငြိမ့်
စသော ပျော်ဖွယ် ရွှင်ဖွယ် ထည့်ခြင်းကို “သမဇ္ဇဒါန” ဟု ခေါ်၏၊ ဓွားမတို့ ရှိရာ ဓွားမြဲ
စသည်တို့၌ မေထုန်မှီဝဲဖို့ရာ ဓွားလားကြီးကို လွှတ်ပေးခြင်းကို “ဥသဘဒါန” ဟု ခေါ်၏။
[ဥသဘဒါနန္တိ ၊ပေ၊ ဣဒံ ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗာသံပိ ပန မနဿာ မနဿာနံ
ဣတ္ထိနံ မေထုနရတိဝသေန ပုရိသာနံ ဒါနံပိ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယောဇနာ။]

ပယ်ဖျောက်အပ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)-မဖြစ်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ဥပါယေန-
 သင့်လျော်သော နည်းလမ်းဖြင့်၊ ကာရဏေန-သင့်လျော်သောအကြောင်းဖြင့်၊
 အနုရူပါဟိ-လျော်ကုန်သော၊ ပစ္စဝေက္ခနာ အနုသာသနာဒီဟိ(၈၀)-ဆင်ခြင်ခြင်း၊
 ဆုံးမခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်သာ၊ ပဋိဝိနောဒေတုံ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-
 တတ်ကောင်းကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သကစိတ္တံ ပသီဒတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဣမာနိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံတို့ကား၊ ဝတ္ထုနိ-
 ဝတ္ထုတို့တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ကဋ္ဌအန္ဓကာရဝါသီ-ကဋ္ဌအန္ဓကာရအရပ်၌ နေလေ့ရှိ
 သော၊ ဖုဿဒေဝတ္ထေရော-ဖုဿဒေဝထေရ်သည်၊ စေတိယဂံဏံ-စေတီရင်ပြင်ကို၊
 သမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်လှည်း၍၊ ဧကံသံ-တစ်ခုသော လက်ဝဲအဖို့၌၊ ဥတ္တရာသဂံ-
 အပေါ်မြဲဧကသီကို၊ ကတွာ-၍၊ (တစ်နည်း-ဧကံသံ ဥတ္တရာသဂံ ကတွာ-လက်ကန်
 တော့ တင်၍) သိန္နုဝါရကုသုမသန္တတမိဝ-ရေအုန်းနဲပန်းတို့ဖြင့် ခင်းထားအပ်သကဲ့
 သို့၊ သမဝိပွကိဏ္ဍဝါလိကံ-အညီအမျှ ကြံဖြန့်အပ်သော သဲရှိသော၊ စေတိယဂံဏံ-
 ကို၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်လျက်၊ ဗုဒ္ဓါရမဏံ-ဘုရားဟူသော အာရုံရှိသော၊
 ပီတိပါမောနံ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ အဋ္ဌာသီ-တည်ပြီ၊
 တသ္မိံ ခဏေ-ထိုခဏ၌၊ မာရော-မာရ်နတ်သည်၊ ပဗ္ဗတပါဒေ-တောင်ခြေ၌၊ နိဗ္ဗတ္တ
 ကာဋ္ဌမက္ကဋ္ဌေဝိယ-ဖြစ်သော မျောက်ညိုကြီးကဲ့သို့၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ (ဖန်ဆင်း၍)၊
 စေတိယဂံဏေ-၌၊ ဂေါမယံ-နွားချေးကို၊ ဝိပွကိရန္တော-ဖရိုဖရဲ ဖြန့်ကြဲလျက်၊
 ဂတော-သွားပြီ၊ (ဤသို့ လုပ်ခြင်းသည် ထေရ်၏ ဘုရားအာရုံ ပျက်အောင်
 ပြုလုပ်ခြင်းတည်း၊) ထေရော-သည်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပဏိတုံ-
 ရောက်ခြင်းငှာ၊ နာသက္ခိ-မစွမ်းနိုင်၊ သမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်လှည်း၍၊ အဂမာသိ-
 သွားရပြီ၊ ဒုတိယဒိဝသေဝိ-ဒုတိယနေ့၌လည်း၊ ဧရဂ္ဂေါ-နွားအိုကြီးသည်၊ ဟုတွာ-
 ၍၊ တာဒိသမေဝ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိပွကာရံ-ဖောက်ပြန်
 သော အပြုအမူကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ တတိယဒိဝသေ-တတိယနေ့၌၊ ဝင်္ဂါပါဒိ-
 ကောက်သောခြေရှိသော၊ မနုဿတ္တဘာဝံ-လူ့အတ္တဘောကို၊ နိဗ္ဗိနိတွာ-ဖန်ဆင်း၍၊
 ပါဒေန-ခြေဖြင့်၊ ပရိကသန္တော-ထက်ဝန်းကျင် ခြစ်လျက်၊ (ဒရွတ်ဆွဲလျက်)၊
 အဂမာသိ-ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝိဘစ္ဆုပုရိသော-

ဒုပ္ပဋိဝိနောဒီယာ။ ။မြန်မာမူ၌ "ဒုပ္ပဋိဝိနောဒီယာ"ဟု ရှိ၏။ ဒု ဥပသာရကြောင့် ခ
 ပစ္စည်း ကြံဟန်တူသည်။ ပတိ+ဝိ ဥပသာရတွေ ခြားနေသောကြောင့် ခ ပစ္စည်း မသက်နိုင်၊
 ဘူဝါဒိ နဒ ဓာတ်ဖြင့် ကံဟောရပ်လည်း မဖြစ်နိုင်၊ သီဟိုဠ်မှအတိုင်း ပတိ ဝိပုဗ္ဗ နု
 ဓာတ် ဣ ပစ္စည်း၊ ဣ အာဂုံဖြင့် "ဒုပ္ပဋိဝိနောဒီယာ"ဟုသာ ရှိထိုက်၏။ ပဋိဝိနောဒီယန္တေတိ
 ပဋိဝိနောဒီယာ၊ ဒုက္ခေန+ပဋိဝိနောဒီယာ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒီယာ-ဟု ပြု၊ [ယောဇနာ၌ "ဒုပ္ပဋိ
 ဝိနောဒီယာ"ဟု တွေ့ရ၏။ သဒ္ဓါအနေ သင့်သော်လည်း မူရင်းဟုတ်ဟန် မတူ။]

အရပ်ပျက် အဆင်းပျက်ယောက်ျားသည်။ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ယောဇန ပုမာဏေသု-တစ်ယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဂေါစရဂါမေသု-ဆွမ်းခံရွာ တို့၌၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [ဗိဘစ္ဆပုရိသော၌ "ဗိဘစ္ဆ"ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ် စတုတ္ထ သိက္ခာပုဒ်ဘာသာသင်္ဃီကား၌ ပြခဲ့ပြီ။] မာရော-သည်။ သိယာနုခေါ-ဖြစ်ရာသလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံ၍၊ တံ-သည်။ မာရော-သည်။ အသိ-ဖြစ်သလော၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ ဘန္တေ၊ အာမ-မှန်ပါ၊ မာရော-သည်။ အမိ-ဖြစ်ပါ၏။ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တေ-အရှင်ဘုရား၏စိတ်ကို၊ (တံဟုရှိလျှင် ကောင်း၏။) ဝဇ္ဇေတုံ-လှည့်ပတ်ခြင်းငှာ၊ န အသက္ခိ-မစွမ်းနိုင်တော့ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ။

တယာ-သင်သည်။ တထာဂတော-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော-မြင်အပ်ဖူး သလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးပြီ၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော-မြင်အပ်ဖူးပါပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ၊ မာရော နာမ-မာန်နတ်မည်သည်။ မဟာနုဘာဝေါ-ကြီးသော အာနုဘော် ရှိသည်။ ဟောတိ-၏၊ ဣဃံ-တိုက်တွန်းပါ၏။ ဗုဒ္ဓဿ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို၊ သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ အတ္တဘာဝသဒိသံ- အတ္တဘောနှင့်တူသော၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တဘောကို၊ တာဝ နိမ္မိနာဟိ-ဖန်ဆင်းစမ်းပါ လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ ဘန္တေ၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော၊ (မြတ်စွာဘုရား နှင့် တူသော)၊ ရူပံ-ရုပ်ပုံတော်ကို၊ နိမ္မိနိတုံ-ဖန်ဆင်းခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ် ကောင်းပါ၊ အပိ စ ခေါ ပန-စင်စစ်ကား၊ တံ သရိက္ခကံ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏အတူ ဖြစ်သော၊ ပတိရူပကံ-ဆင်းတုကို၊ နိမ္မိနိဿာမိ-ဖန်ဆင်းပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သကဘာဝံ-မိမိ၏အဖြစ်ကို၊ [အချို့စာအုပ်၌ "သကတ္တဘာဝံ"ဟု ရှိ၏။ "မိမိ၏ အတ္တဘောကို"ဟု ပေးပါ။] ဝိဇယိတွာ-စွန့်၍၊ ဗုဒ္ဓရူပသဒိသေန-ဘုရား၏ရုပ်ပုံတော် နှင့်တူသော၊ အတ္တဘာဝေန-အတ္တဘောဖြင့်၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ ထေရော-ဗုဿဒေဝ ထေရ်သည်။ မာရံ-မာရ်နတ်ကို၊ ဩလောကေတွာ-၍၊ သရာဂဒေါသမောဟော- ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့် တကွဖြစ်သော၊ အယံ-ဤမာရ်နတ်သည်။ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-သို့ကလောက်၊ တာဝ သောဘတိ-တင့်တယ်တုံသေး၏၊ သဗ္ဗသော-ကြွင်းမဲ့ ဥသယံ အလုံးစုံအားဖြင့်၊ ဝိတရာဂဒေါသမောဟော-ကင်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ ရှိတော်မူသော၊ ဘဂဝါ-သည်။ ကထံ-အဘယ့်ကြောင့်၊ န သောဘတိနုခေါ- တင့်တယ်တော်မမူဘဲ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဗုဒ္ဓါရမထံ-ဘုရားဟူသော အာရုံ ရှိသော၊ ပီတိ-ပီတိကို၊ ပဋိလဘိတွာ-၍၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပါပုဏိ-ရောက်ပြီ၊ မာရော-သည်။ ဘန္တေ၊ တယာ- အရှင်ဘုရားသည်။ ဝဇ္ဇိတော-လှည့်ပတ်အပ်သည်။ အမိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ- လျှောက်ပြီ၊ ထေရောပိ-သည်လည်း၊ ဧရမာရ-မာရ်နတ်အို၊ တာဒိသံ-သင်ကဲ့သို့ ရူအပ်သူကို၊ ဝဇ္ဇေတုံ-လှည့်ပတ်ခြင်းငှာ၊ ကိံ အတ္ထိ-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ- သို့၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ လောကန္တရဝိဟာရေပိ-လောကန္တရကျောင်းတိုက်၌လည်း။

ဒတ္တော နာမ-ဒတ္တမည်သော၊ ဒဟရဘိက္ခု-ရဟန်းငယ်သည်။ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-၍၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်လတ်သော်၊ ဩဒါတကသိဏံ-ဩဒါတကသိုဏ်းကို၊ ပဋိလဘိ-ရပြီ၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော-သမာပတ်တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ဝိပဿနံ-ကို၊ ဝဇေတွာ-၍၊ ဖလတ္တယံ-အောက်ဖိုလ်သုံးပါးအပေါင်းကို၊ သတ္တာကာသိ-မျက်မှောက်ပြုပြီ။

ပရစ်တ္တံ ပသီဒတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဣမာနိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံတို့ကား၊ ဝတ္ထုနိ-တို့တည်း၊ တိဿော နာမ-တိဿ မည်သော၊ ဒဟရဘိက္ခု-သည်၊ ဧမ္မုကောလစေတိယဂံဏံ-ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-၍၊ သင်္ကရဆဉ္စနိ-အမှိုက်စွန့်တောင်းကို၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာဝ-ကိုင်၍သာလျှင်၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ တသ္မိံ ခဏေ-ထိုခဏ၌၊ တိဿဒတ္တတ္ထေရော နာမ-တိဿဒတ္တထေရ်မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နာဝါတော-လှေမှ၊ ဩရယု-သက်ဆင်း၍၊ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်လတ်သော်၊ (ဣဒံ ဌာနံ-ဤအရပ်သည်၊) ဘာဝိတစိတ္တေန-ပွားစေအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ သမ္ပဋ္ဌာနံ-တံမြက်လှည်းအပ်သောအရပ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥတွာ-သိ၍၊ ပဉ္စာသဟဿံ-ပြဿနာတစ်ထောင်ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊ ဣတရော-တိဿဒတ္တထေရ်မှ တစ်ပါးသော ရဟန်းငယ်သည်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ပြဿနာကို၊ ဝိသဇ္ဇေသိ-ဖြေဆိုပြီ၊ အညတရသ္မိံ-အခြားသော၊ ဝိဟာရေဝိ-ကျောင်းတိုက်၌လည်း၊ ထေရော-သည်၊ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-ပြီး၍၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိ-ဖြတ်လိုက်ပြီ၊ (ရပ်လိုက်ပြီ)၊ [ဝတ္တံ ပရိစ္ဆိန္နိတိ တသ္မိံ ဒိဝသေ ကာတဗ္ဗ ဝတ္တံ နိဋ္ဌာပေသိ-သာရတ္ထ၊] ယောနကဝိသယတော-ယောနကနိုင်ငံမှ၊ စေတိယဝန္တကာ-စေတီကို ရှိခိုးလိုကုန်သော၊ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊ ထေရာ-တို့သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ အပ္ပဝိသိတွာ-မဝင်မှု၍၊ ဒွါရေယေဝ-တံခါးပေါက်၌သာ၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ ဧကော-သော၊ ထေရော-သည်၊ အဋ္ဌကပ္ပေ-ရှစ်ကမ္ဘာတို့ကို၊ အနုဿရိ-အောက်မေ့နိုင်ပြီ၊ ဧကော-သော၊ (ထေရော-သည်)၊ သောဠသ(ကပ္ပေ)-တစ်ဆယ့်ခြောက် ကမ္ဘာတို့ကို၊ (အနုဿရိ)၊ ဧကော-သော၊ (ထေရော) ဝိသတိ (ကပ္ပေ)-

ပဉ္စာသဟဿံ၊ ဝိသဇ္ဇေသိ။ ။ ပဉ္စာသဟဿံ ပုစ္ဆိတိ သမထဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနေသု ပဉ္စာသဟဿံ သမ္ပန္နိတွာ ဌိတံ ဒဟရံ ပုစ္ဆိ၊ ဣတရောဝိ ဒဟရော အတ္တနော ဂတမဂ္ဂတ္တာ သဗ္ဗံ ဝိသဇ္ဇေသိ၊ တေန ထေရော ပသီဒိ-ဝိမတိ၊ ဤဝတ္ထု၌ "ဘာဝိတစိတ္တေန သမ္ပဋ္ဌာနံ" ဟူသော စကားကို သတိပြု၍ တံမြက်လှည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သမာဓိရှိရှိဖြင့် တံမြက်စည်း လမ်းကြောင်းတိုင်း လမ်းကြောင်းတိုင်း ညီညီညာညာရှိအောင် လှည်းတတ်ဖို့ရန် အလှေအထ ရှိသင့်ကြသည်။

နှစ်ဆယ်သောကမ္ဘာတို့ကို၊ (အနုဿရိ)၊ ဧကော-သော၊ (ထေရော) တိသကပ္ပေ-
 သုံးဆယ်သောကမ္ဘာတို့ကို၊ အနုဿရိ-အောက်မေ့နိုင်ပြီ။ [အဋ္ဌကပ္ပေ အနုဿရိတိ
 အာဒိနာ တသ္မိံ ခဏေ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေသီတိ
 ဒဿေတိ၊-ဋီကာ။]

ဒေဝတာ အတ္တမနာ ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝတ္ထု-
 ဝတ္ထုတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကသ္မိံ-တစ်တိုက်သော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဧကော-
 သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ စေတိယဂံဏဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓိယဂံဏဉ္စ-ကိုလည်း
 ကောင်း၊ သမ္ပန္နိတွာ-ပြီး၍၊ နဟာယိတုံ-ရေချိုးခြင်းငှာ၊ ဂတော-သွားပြီ၊ ဒေဝတာ-
 နတ်တို့သည်၊ ဣမဿ ဝိဟာရဿ-ဤကျောင်းတိုက်၏၊ ကတကာလတော-
 ပြုအပ်ပြီးရာအခါမှ၊ (တည်ထောင်အပ်ပြီးရာအခါမှ)၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဝါ-
 သို့ကလောက်)၊ ဝတ္တံ-သေနာသနဝတ်ကို၊ ပူရေတွာ-ဖြည့်ကျင့်၍၊ သမ္ပန္နပုဗ္ဗော-
 တံမြက်လှည်းဖူးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပသန္နစိတ္တာ-
 ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ပုပ္ဖဟတ္တာ-လက်၌ ပန်းရှိကုန်လျက်၊
 အဋ္ဌသု-တည်ကြကုန်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ အာဂန္ဓာ-လာ၍၊ ကတရဂါမဝါသိကာ-
 အဘယ်ရွာ၌ နေသူတို့သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ကြကုန်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-မေးပြီ၊
 ဘန္ဓေ၊ ဣဓေဝ-ဤအရပ်၌ပင်၊ ဝသာမ-နေကြပါကုန်၏၊ ဣမဿ ဝိဟာရဿ-
 ၏၊ ကတကာလတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သို့ကလောက်)၊ ဝတ္တံ-ကို၊
 ပူရေတွာ-၍၊ သမ္ပန္နပုဗ္ဗော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
 ဘန္ဓေ၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဝတ္ထေ-ကျင့်ဝတ်၌၊ ပသဒိတွာ-ကြည်ညို၍၊
 ပုပ္ဖဟတ္တာ-ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဋီတာ-တည်နေကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊
 ဣတိ-သို့၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ဣဒံ-ဤကား၊
 ဝတ္ထု-တည်း။)

ပါသာဒိကသံဝတ္တနိကန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဣဒံ-ကား၊ ဝတ္ထု-တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကံ-
 တစ်ယောက်သော၊ အမစ္စပုတ္တံ-အမတ်သားကိုလည်းကောင်း၊ အဘယထေရဉ္စ-
 အဘယထေရ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာရဗ္ဘ-အကြောင်းပြု၍၊ အယံ ကထာ-ဤစကား
 သည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကိ)၊ အမစ္စပုတ္တော-အမတ်သားသည်၊ ဝါ-အမတ်
 သားက၊ ပါသာဒိကော ကိနုခေါ-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်လေ
 သလော၊ (လှလေသလော)၊ အဘယထေရော-သည်၊ ဝါ-က၊ (ပါသာဒိကော ကိနု
 ခေါ-လော)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆို၍၊ ဥဘောပိ-နှစ်ဦးလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
 နေ-ထိုအမတ်သားနှင့် အဘယထေရ်တို့ကို၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ-တစ်ခုသောအရပ်၌၊
 ဩလောကေဿာမ-ယှဉ်၍ ကြည့်ကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အယံ ကထာ-သည်၊
 ဥဒပါဒိ-ပြီ)၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ အမစ္စပုတ္တံ-ကို၊ အလင်္ကာရိတွာ-ဆင်ပြင်၍၊

မဟာစေတီယံ-မဟာစေတီကို၊ ဝန္ဒာပေသာမ-ရှိခိုးစေကြကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အဂဏံ-သွားကြကုန်ပြီ၊ ထေရမာတာပိ-ထေရ်၏မယ်တော်သည်လည်း၊ ပါသာဒိကံ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ ပုတ္တဿ-သားတော်၏(အထံသို့)၊ ပဟိဏီ-ပို့ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ ပို့သနည်း၊) မေ-တပည့်တော်၏၊ ပုတ္တော-သည်၊ ကေသေ-ဆံတို့ကို၊ ဆိန္ဒာပေတွာ-ဖြတ်စေ၍၊ (ခေါင်းရိတ်၍)၊ ဣမံ စီဝရံ-ဤသင်္ကန်းကို၊ ပါရပိတွာ-ခြံ၍၊ ဘိက္ခု သဃပရိဝတော-ရဟန်းသံဃာသည် ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဟာစေတီယံ-ကို၊ ဝန္ဒတု-ရှိခိုးလှည့်ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍၊ (ပဟိဏီ-ပို့ပြီ။)

အမစ္စပုတ္တော-သည်၊ ဉာတိပရိဝတော-ဆွေမျိုးအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပါစီနဒ္ဒါရေန-အရှေ့တံခါးဖြင့်၊ စေတီယဂံဏံ-သို့၊ အာရဋ္ဌော-တက်ပြီ၊ အဘယတ္ထေရော-သည်၊ ဘိက္ခုသံဃပရိဝတော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒက္ခိဏဒ္ဒါရေန-တောင်တံခါးဖြင့်၊ စေတီယဂံဏံ-သို့၊ အာရဟိတွာ-တက်၍၊ စေတီယဂံဏေ-၌၊ တေန-ထိုအမတ်သားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သမာဂန္ဓာ-ပေါင်းဆုံမိ၍၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ (ကိ)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ တွံ-သည်၊ မဟလ္လကထေရဿ-သက်ကြီး ဝါကြီးထေရ် ၏၊ သမ္ပန္နဋ္ဌာနေတံ-မြက်လှည်းအပ်သောအရပ်၌၊ ကစဝရံ-အမှိုက်ကို၊ ဆဇေတွာ-စွန့်ပစ်၍(စွန့်ပစ်ခဲ့ဖူးသောကောင်းမှုကြောင့်)၊ မယာ-ငါနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ယုဂဂ္ဂါဟံ-အပြိုင်ယူခြင်းကို၊ ဂဏှာသိ ကိ-ယူသလော၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ-ပြောပြီ) [အာဝုသောတိအာဒိကံ ထေရော ခီဏာသဝေါ သမ္ပန္နဋ္ဌာနာနိသံသံ သဗ္ဗေသံ ပါကဋံ ကာတု အဝေါဇာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊] အတိတတ္တဘာဝေ-လွန်လေပြီးသော အတ္တဘော၌၊ အဘယတ္ထေရော-သည်၊ မဟလ္လကထေရော နာမ-သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီးထေရ်မည်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဂေါစရဂါမေ-ဆွမ်းခံရွာ၌၊ စေတီယဂံဏံ-ကို၊ သမ္ပန္နိကိရ-တံမြက်လှည်းဖူးသတတ်၊ အမစ္စပုတ္တော-သည်၊ မဟာဥပါသကော-ဥပါသကာကြီးသည်၊ ဟုတွာ၊ သမ္ပန္နဋ္ဌာနေ-တံမြက်လှည်းအပ်သော အရပ်၌၊ ကစဝရံ-အမှိုက်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဆဇေသိ(ကိရ)-စွန့်ပစ်ခဲ့ဖူးသတတ်။

သတ္တုသာသနံ ကတံ ဟောတီတိ-ကား၊ ဣဒံ သမ္ပန္နဋ္ဌာနဝတ္ထံ နာမ-ဤတံမြက် လှည်းခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်မည်သည်ကို၊ ဗုဒ္ဓေဟိ-တို့သည်၊ ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်း တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုတံမြက်လှည်းခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကရောဇ္ဈေန-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတ္တု-၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမတော်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ပြုရာရောက်သည်)၊ ဟောတိ-၏၊ တံတြ-ထို "သတ္တု သာသနံ ကတံ"ဟူသောစကားရပ်၌၊ ဣဒံ-ကား၊ ဝတ္ထု-တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော-သည်၊ ဟိမဝန္တံ-ဟိမဝန္တာသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ စကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ပစ္စာရေ

တောင်ဝှမ်း၌၊ အသမ္ပန္နိတွာဝ-တံမြက် မလှည်းမှု၍သာလျှင်၊ နိရောဓ-နိရောဓ သမာပတ်သို့၊ သမာပန္နိတွာ-ကောင်းစွာရောက်၍၊ (ဝင်စား၍)၊ နိသီဒိ-ထိုင်နေပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အာဝဇ္ဇန္တော-ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်၊ ထေရဿ-၏၊ အသမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်မလှည်းမှု၍၊ နိသီဒန္တာဝ-ထိုင်နေသည်၏အဖြစ်ကို၊ ၂ တွာ-သိတော်မူ၍၊ အာကာသေန-ဖြင့်၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ထေရဿ-၏၊ ပုရတော-၌၊ အသမ္ပဋ္ဌာနေ-တံမြက် မလှည်းအပ်သော အရပ်၌၊ ပါဒါနိ-ခြေတော်ရာတို့ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူ၍၊ ပစ္စာဂဋ္ဌိ-ပြန်ကြွတော်မူပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သမာပတ္တိတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌိတော-ထပြီး သည်၊ (သမာဇော-သော်)၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပါဒါနိ-ခြေတော်ရာတို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဗလဝဟိရောတ္တပုံ-အားကြီးသော ရှက်ကြောက်ခြင်းကို၊ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ-ရှေးစွ ဖြစ်စေပြီး၍၊ ဧဏှုကေဟိ-ပုဆစ်ဒူးဝန်းတို့ဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌာယ-တည်၍၊ (ဒူးတုပ်၍)၊ (ပဒစေတိယံ-ခြေတော်ရာစေတီကို၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချ၍)၊ မေ-၏၊ အသမ္ပန္နိတွာ-၍၊ နိသီဒန္တာဝ-ကို၊ သတ္တာ-သည်၊ အညာသိဝတ-သိတော်မူလေပြီတကား၊ သံဃ မဇ္ဈေ-၌၊ ဒါနိ-၌၊ စောဒနံ-အပြစ်တင်မှုကို၊ ကာရေဿာမိ-ပြုစေရတော့အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ဒသဗလဿ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဝန္တိတွာ-၍၊ နိသီဒိ-ပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ သာရိပုတ္တ-သာရိပုတ္တရာ၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂတော- သွားနေသည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ မယုံ-၏၊ အနန္တရေ-အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဌာနေ-နေရာ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဝိစရန္တဿ-လှည့်လည်သော၊ တေ-သင်၏၊ အသမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်မလှည်း မှု၍၊ နိသီဒိတုံ-ထိုင်နေခြင်းငှာ၊ န ပတိရူပံ-မလျောက်ပတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ထေရော-သည်၊ ဂဏှိကပဋိမုဉ္ဇန ဌာနေပိ-အနားပတ်သီးတပ်ရာ အရပ်၌သော်မှလည်း၊ (သင်္ကန်းရုံပြီး၍ အနားပတ်သီး တပ်ရာ အရပ်၌သော်မှလည်း)၊ တိဋ္ဌန္တော-ရပ်တည်တော်မူလတ်သော်၊ ပါဒေန- ဖြင့်၊ ကစဝရံ-အမှိုက်ကို၊ ဝိယူဟိတွာဝ-ယက်ပြီး၍သာ၊ (ဖယ်ပြီး၍သာ)၊ တိဋ္ဌတိ- ရပ်တော်မူ၏။

ဧဏှုကေဟိ ၁၀၆၊ ကာရေဿာမိ။ ။ “ဧဏှုကေဟိ ပတိဋ္ဌာယ-ဒူးတုပ်၍” ဟု ဆိုပြီး နောက် စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် “ပဒစေတိယံ ဝန္တိတွာ-ခြေတော်ရာစေတီကို ရှိခိုးပြီး၍” ဟု ပါဌသေသ ထည့်၍ ဝိမတိနှင့် ယောဇနာတို့ ဖွင့်ကြသည်။ ထို “ဝန္တိတွာ” ကိုလည်း “စောဒနံ ကာရေဿာမိ” ၌ စပ်၊ စောဒနံ ကာရေဿာမိ ဟူရာ၌ “မိမိကို နိမ်စေအံ့-အနိမ်ခံအံ့” ဟု ဆိုလိုသည်။ [စောဒနံ ကာရေဿာမိတိ ဘဂဝတာ အတ္တာနံ စောဒါပေဿာမိ၊ အတ္တာနံ နိဂုဏှာပေဿာမိတိ အတ္တာ၊ -ဝိမတိ။]

အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတီတိ-ကား၊ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-ဤဝတ္ထု၌၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်ကို၊ ဥပလဗ္ဗတိ-ရအပ်၏၊ (သုံးစွဲထိုက်၏)၊ ဧတ္တကော-သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားကို၊ ဥပလဗ္ဗတိ-ရအပ်၏၊ ဧတ္တကံ-သော၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယန္တံ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားကိုလည်းကောင်း၊ ဝက္ခာမိ-ဆိုအံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္တနော-၏၊ ဘာသပရိယန္တံ-ပြောဆိုအပ်သောစကား၏ အပိုင်းအခြားကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတီ-မယူ၊ (စိတ်ဖြင့် မှတ်၍ မထား)၊ အယံ-ဤစကားသည်၊ စောဒကဿ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုရိမကထာ-ရှေး၌ပြောဆိုအပ်သောစကားတည်း၊ အယံ-သည်၊ (စောဒကဿ-၏)၊ ပစ္စိမကထာ-နောက်၌ ပြောဆိုအပ်သောစကားတည်း၊ အယံ-သည်၊ စုဒဒိတကဿ-ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုရိမကထာ-တည်း၊ အယံ-သည်၊ စုဒဒိတကဿ-၏၊ ပစ္စိမကထာ-တည်း၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားသည်၊ ဂယျုပဂံ-ယူထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၏၊ ဧတ္တကံ-သည်၊ န ဂယျုပဂံ-ယူထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အနုဂ္ဂဏှန္တော ပန-မမှတ်ယူသော ဝိနည်းခိုရ်သည်ကား၊ ပရဿ-တစ်ပါးသော စုဒဒိတက၊ စောဒက၏၊ ဘာသပရိယန္တံ-ကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတီ နာမ-မမှတ်ယူသူ မည်၏။

အာပတ္တိံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ ပါရာဇိကံ(ဣတိ)ဝါ-ပါရာဇိကအာပတ်ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသံ ဣတိ ဝါ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ (န ဇာနာမိဉ္စ ဧဝံ) သတ္တန္တံ-န်သော၊ အာပတ္တိကုန္ဒာနံ-အာပတ်အစုတို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်းအထူးကို၊ န ဇာနာတံ-မသိ၊ မူလန္တိ-ကား၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ မူလာနိ-အကြောင်းရင်းတို့သည်၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့တည်း၊ ကာယော စ-ကိုယ်လည်းကောင်း၊ ဝါစာစ-နှုတ်လည်းကောင်းတည်း၊ တာနိ-ထိုအာပတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းမူလတို့ကို၊ န ဇာနာတံ-မသိ၊ [“မနောဒွါရေ အာပတ္တိနာမ နတ္ထိ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရနှစ်ပါးကိုသာ၊ “မူလ”ဟု ဆိုသည်] သမုဒယန္တိ-ကား၊ ဆ-န်သော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနိ-အာပတ်၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ အာပတ္တိသမုဒယော နာမ-အာပတ္တိသမုဒယ မည်၏၊ တာနိ-

ဂယျုပဂံ။ ။ဂယုတေ-ယူအပ်၏၊ ဣတိ၊ ဂယု၊ ဂယုဘာဝ ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဘာဝပဗ္ဗဓာနကြံပါ၊ ဂယု ဥဂ္ဂဏှတီတိ ဂယျုပဂံ၊ [ဧတ္တကံ ဂယျုပဂန္တိ-ဧတ္တကံ အဓိကရဏဂူပသမတ္တာယ ဂဟေတဗ္ဗဝေနန္တိ ယထာ သုတွာ ဝိညာတုံ သက္ကောတိ၊ ဧဝံ အနုဂ္ဂဏှန္တောတိ ယောဇနာ၊ ဧတ္တ စ “အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာ ပရဿ ဘာသပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာ”တိ ဧကံ(အင်္ဂါတစ်ပါး) “အဓမ္မေန ကရောတိ”တိ ဧကံ၊ (ပါဠိတော်၌ “ကာရေတိ”ဟု ရှိ၏) “အပ္ပဋိညာယာ”တိ ဧကဉ္စ ကတွာ ပုရိမေဟိ ဒွီဟိ(အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတီ၊ ပရဿ ဘာသပရိယန္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတီ ဟူသော နှစ်ပါးတို့နှင့်တကွ)၊ ပဉ္စင်္ဂါနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ဝိမတိ။]

ထိုအာပတ်၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊ ပါရာဇိကာဒိနံ-
 ပါရာဇိက အစရှိသော အာပတ်တို့၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ နဇာနတ်-မသိ၊ ဣတိပိ-ဤသို့
 လည်း၊ ဝုတ္တံ-ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နိရောဓန္တိ-ကား၊ အယံ
 အာပတ္တိ-ဤ အာပတ်သည်၊ ဒေသနာယ-ဒေသနာပြောခြင်းကြောင့်၊ နိရုဇ္ဈတိ-
 ချုပ်၏၊ ဝုပသမ္ပတိ-ငြိမ်းစေ၏၊ အယံ (အာပတ္တိ)-သည်၊ ဝုဋ္ဌာနေန-ထမြောက်
 ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသ်၊ မာနတ်၊ အဗ္ဘာနကံကြောင့်၊ (နိရုဇ္ဈတိ၊ ဝုပသမ္ပတိ)၊
 ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာပတ္တိနိရောဓံ-အာပတ်၏ချုပ်ကြောင်းကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊
 ပန-ကား၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ သမထေ-သမထတို့ကို၊ အဇာနန္တော-မသိသော
 ဝိနည်းစိုရ်သည်၊ အာပတ္တိနိရောဓေါမိနိပဋိပဒံ-အာပတ္တိနိရောဓဖြစ်သော ဒေသနာ၊
 ဝုဋ္ဌာနသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ။

အဓိကရဏပဉ္စကေ-၌၊ အဓိကရဏံ နာမ-အဓိကရဏ မည်သည်၊ စတ္တာရိ-
 ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနိ-အဓိကရဏ်းတို့တည်း၊ အဓိကရဏဿ-အဓိကရဏ်း
 ၏၊ မူလံ နာမ-အကြောင်းရင်း မည်သည်၊ တေတ္ထိံသ-၃၃ ပါးသော၊ မူလာနိ-
 မူလတို့တည်း၊ [ထိုမူလတို့ကို ပြလို၍ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ စသည်ကို မိန့်၊] ဝိဝါဒါ
 ဓိကရဏဿ-ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ ဒွါဒသ-၁၂ ပါးကုန်သော၊ မူလာနိ-မူလတို့
 လည်းကောင်း၊ အနုဝါဒါဓိကရဏဿ-၏၊ စုဒ္ဒသ-၁၄ ပါးကုန်သော၊ (မူလာနိ-
 တို့လည်းကောင်း၊) အာပတ္တာဓိကရဏဿ-၏၊ ဆ-န်သော၊ (မူလာနိ-တို့လည်း
 ကောင်း၊) ကိစ္စာဓိကရဏဿ-၏၊ စေ-တစ်ပါးသော၊ (မူလံ-မူလလည်းကောင်း
 တည်း၊) တာနိ-ထို ၃၃ ပါးသော မူလတို့သည်၊ ပရတော-နောက်၌၊ (အဓိကရဏ
 ဘေဒ၊ အဓိကရဏနိဒါနာဒိဝဏ္ဏနာ၌)၊ အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ကုန်
 လတ္တံ့၊ အဓိကရဏသမုဒယောနာမ-မည်သည်၊ အဓိကရဏသမုဋ္ဌာနံ-အဓိကရဏ်း
 တို့၏ဖြစ်ကြောင်းသမုဋ္ဌာန်တည်း၊ [သမုဋ္ဌာန်တို့ကို ပြလို၍ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ”
 စသည်ကို မိန့်၊] ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ အဋ္ဌာရသ-၁၈ ပါးကုန်သော၊ ဘေဒကရ
 ဝတ္ထုနိ-ဘေဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ-
 သည်၊ စတသော-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော-ဝိပတ္တိတို့ကို၊ (နိဿာယဗဟုပ္ပဇ္ဇတိ)၊ အာပတ္တာ
 ဓိကရဏံ- သည်၊ သတ္တ- န်သော၊ အာပတ္တိကုဇ္ဇေ- တို့ကို၊ (နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊

ဝတ္ထု န ဇာနတ်တိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ဝတ္ထုဟူသည် မေထုနဝိတိက္ကမ စသော
 အကြောင်းဝတ္ထုတည်း၊ “ဣတိပိ”၌ ပိသဒ္ဓါသည် ပထမနည်းအရ ဖွင့်ပြအပ်သော အနက်ကို
 ပေါင်းသည်၊ ပထမနည်း၌ သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါးကို “အာပတ္တိသမုဒယ”ဟု ဆို၏၊ ထိုသမုဋ္ဌာန်
 ၆ ပါးသည် ကာယော ဝါစာ ဟူသော မူလနှင့် ရော၍ နေ၏၊ ထို့ကြောင့် မူလနှင့်
 မရောအောင် မေထုနဝိတိက္ကမ စသောဝတ္ထုကို “အာပတ္တိသမုဒယ”ဟု တစ်နည်းဖွင့်ပြသည်။

ကိစ္စမိကရဏံ-သည်။ စတ္တာရိ-န်သော၊ သံဃကိစ္စာနိ-သံဃကိစ္စတို့ကို၊ (နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ ဝိဘာဂံ-ဤဝေဖန်အပ်သော အထူးကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ /

အဓိကရဏနိရောဓံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဝိနယေန-စောဒနာသာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ သတ္ထုသာသနေန-မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော ဥတံ၊ ကမ္မဝါစာ စသည်ဖြင့်၊ မူလာ-အရင်းမှ၊ မူလံ-အရင်းသို့၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဝိနိစ္ဆယသမထံ-အဆုံးအဖြတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့၊ ပါပေတုံ-ရောက်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣဒံ အဓိကရဏံ-ဤ အဓိကရဏ်းသည်၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ (သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပတိ-၏)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ-သည်)၊ စတုဟိ-ကုန်သော၊ (သမထေဟိ သမ္ပတိ)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ-သည်)၊ တိဟိ-ကုန်သော၊ (သမထေဟိ သမ္ပတိ)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ-သည်)၊ ဧကေန-သော၊ သမထေန-ကြောင့်၊ သမ္ပတိ-၏၊ [ဒွိဟိ စသည်တို့၏ အရကို သမထက္ခန္ဓကဉ္စ ပြခဲ့ပြီ၊] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သတ္တံ-န်သော၊ သမထေ-တို့ကို၊ အဇာနန္တော ပန-မသိသော ဝိနည်းမိရ်သည်ကား၊ အဓိကရဏနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒံ-အဓိကရဏ်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော သမထကို၊ န ဇာနာတိ နာမ-မသိသူ မည်၏၊ ဝတ္ထု န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤ မေထုနဝိတိက္ကမ စသော ဝတ္ထုသည်၊ ပါရာဇိကဿ-ပါရာဇိက၏၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ဣဒံ-ဤသုက္ကဝိသဋ္ဌိ စသော ဝတ္ထုသည်၊ သံဃာဒိသေသဿ-သံဃာဒိသေသ၏၊ (ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သတ္တန္တံ-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ နိဒါနန္တိ-ကား၊ သတ္တန္တံ-န်သော၊ နိဒါနာနံ-နိဒါန်းတို့တွင်၊ (နိဒါန်း ဖြစ်သော အရပ်တို့တွင်)၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအိပ်ပြီ၊ ဣဒံ (သိက္ခာပဒံ)-ကို၊ ဧတ္ထ-၌၊ (ပညတ္တံ-ပြီ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ပညတ္တိံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပဌမပညတ္တိံ-ပထမပညတ်ကို၊ (မူလပညတ်ကို)၊ န ဇာနာတိ-မသိ။

သတ္တန္တံ နိဒါနာနံ။ ။ အချို့စာအုပ်၌ “သတ္တန္တံ နိဒါနံ”ဟု ရှိ၏။ “သတ္တန္တံ နိဒါနာနံ”ဟု နိဒါရဏရှိမှ “ဧတ္ထ”ဟူသော နိဒါရဏိယနှင့် စာသွားဖြောင့်သည်။ နိဒါန ဟူသည်လည်း သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ ဒေသနိဒါန်းတည်း၊ ထိုဒေသနိဒါန်းသည် “ဝေသာလီယံ ရာဇဂဟေ၊ သာဝတ္ထိယံ ဓ အာဠဝီ၊ ကောသလိယံ ဓ သက္ကေသု၊ ဘဂ္ဂေသု ဧဝ ပညတ္တာ”ဟူသော ဂါထာအတိုင်း (၇)ဌာန ရှိ၏။ ထိုဌာနတို့တွင် မည်သည့်အရပ်၌ ပညတ်တော်မူအပ်၏ဟု မသိခြင်းကို “နိဒါနံ န ဇာနာတိ”ဟု ဆိုသည်။ [ယောဇနာ၌ကား “သတ္တန္တံ နိဒါနံ”ကို ပါဠိမှန်ယူ၍ “သတ္တန္တံ နိဒါနန္တိ သတ္တန္တံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ ပညတ္တိဌာနသင်္ခါတံ နိဒါနံ”ဟု ဖွင့်လေသည်။ ထိုပါဠိကား ဧတ္ထ ဟူသော နိဒါရဏိယနှင့် မလျော်။]

အနုပညတ္တိန္ဒြိယ-ကား၊ ပုနုပ္ပုနု-အဖန်ဖန်၊ ပညတ္တိ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊ [“ပုနုပ္ပုနု” နေရာ၌ “ပုနု” ဟု တစ်ပုဒ်တည်းရှိလျှင် ကောင်းသည်။ “ပုနု-တစ်ဖန်၊ ဝါ-နောက်ထပ်” ဟု အနက်ပေးပါ။] အနုသန္တိဝစန ပထန္တိ-ကား၊ ကထာနုသန္တိဝိနိစ္ဆယာနုလောမနုသန္တိဝသေန-စောဒက၊ စုဒိတကတို့ ၏ ရှေ့စကား နောက်စကား အဆက်အသွယ်၊ ဝိနိတဝတ္ထုအားလျော်သော အဆုံး အဖြတ် အဆက်အစပ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝတ္ထု-အကြောင်းအရာကို၊ န ဇာနတ်-မသိ။

ဥတ္တိ န ဇာနတ်တိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသော၊ (တစ်နည်း၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗ-အခြင်းခပ်သိမ်း)၊ ဥတ္တိ-ဥတ်ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊ [ဥတ္တိကံ၊ ဥတ္တိဒုတိယကံ စသည်၌ပါသော ဥတ်ဟူသမျှကို “သဗ္ဗ ဥတ္တိ” ဟု ဆိုသည်။ သိသင့် သိထိုက်သမျှ အလုံးစုံကို မသိခြင်းကို “သဗ္ဗေန န ဇာနတ်” ဟု ဆိုသည်။] ဥတ္တိယာကရဏံ န ဇာနတ်တိ-ကား၊ ဥတ္တိကိစ္စ-ဥတ်၏ ကိစ္စကို၊ (ဥတ်၏ကိစ္စကို အကျယ်ပြလို၍ သြဿာရဏာဒီသု စသည်ကို မိန့်။) သြဿာရဏာဒီသု-သြဿာရဏကံ အစရှိကုန်သော၊ နဝသု- ၉ ပါးကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ဥတ္တိကမ္ပံနာမ-ဥတ္တိကံမည်သည်။ ဟောတိ-၏။ (ဣတိ-ဤသို့၊ န ဇာနတ်-မသိ)၊ ဥတ္တိကမ္ပံ နာမ ဟောတိတိ ဥတ္တိကမ္ပံ နိဋ္ဌိတံ နာမ ဟောတိတိ န ဇာနတ်တိ သမ္ပန္နော၊ -ဝိမတိ၊ သြဿာရဏကံ စသည်တို့၌ ဥတ်ထားပြီးလျှင်

အနုသန္တိဝစနပထံ။ “အနုသန္တိ” ကို “ယထာနုသန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ” ဟု ဖွင့်၏။ ဝစနပထံကိုလည်း “ဝတ္ထု” ဟု ဖွင့်သည်။ [ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိနေရာဝယ် ဝိမတိ၌ “ဝိနိစ္ဆယာ နုလောမသန္တိ” ဟု ရှိ၏။] ထိုတွင် “ကထာနုသန္တိ” ဟူသည် စုဒိတက၊ စောဒကတို့၏ ရှေ့စကား နောက်စကား အဆက်အသွယ်တည်း။ ထိုအဆက်အသွယ်၏ အစွမ်းဖြင့် မပြောဆိုနိုင်သူသည် ကထာနုသန္တိ၏အစွမ်းဖြင့် ဝတ္ထုကို မသိရာ ရောက်၏။ သုတ္တဝိဘင်္ဂ ဟု ခေါ်သော အကျယ်ပဒဘာဇနီ၌ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဝိနိတဝတ္ထု ရှိ၏။ ထိုဝိနိတဝတ္ထုသည် တရားဆုံးဖြတ်ဖို့ရန် လျော်သော အနုသန္တေတည်း။ ထို ဝိနိစ္ဆယာနုလောမအနုသန္တေ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအရာဝတ္ထုကို မသိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဝိနိစ္ဆယာ နုလောမနုသန္တိဝသေန ဝတ္ထု န ဇာနတ်” မည်၏။

ဝိမတိ။ ။ကထာနုသန္တိဝိနိစ္ဆယာနုလောမသန္တိဝသေန ဝတ္ထု န ဇာနတ်တိ စောဒကေန ဝါ စုဒိတကေန ဝါ ဝတ္ထုကထာနုသန္တိနာ တေသံ ဝစနပဋိဝစနာနုပေန အဝဒန္တော ကထာနုသန္တိနာ ဝတ္ထု န ဇာနတ် နာမ၊ တဉ္စ သုတ္တဝိဘင်္ဂေ ဝိနိတဝတ္ထုသင်္ခါတေန ဝိနိစ္ဆယာနုလောမနေဝ အဝဒန္တော ဝိနိစ္ဆယာနုလောမသန္တိဝသေန ဝတ္ထု န ဇာနတ်တိ နာမ။ [အနုသန္တိဝစနပထောကို “အနုသန္တိနာ-အနုသန္တေ ၂ မျိုးအားဖြင့်၊ ဝစနပထော- ပြောဆို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏အကြောင်းအရာဝတ္ထုတည်း။ အနုသန္တိဝစနပထော-တည်း” ဟု ပြုပါ။]

ဥတ္တိကံ ပြီး၏”ဟု မသိ၊] ဥတ္တိဒုတိယဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မေသု-ဥတ္တိဒုတိယကံ ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့၌၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်ကို၊ (ထပိတာယ-ထားအပ်ပြီးသော်) ကမ္မပ္ပတ္တော-ကမ္မဝါစာဟူသောကံသို့ ရောက်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ တိဋ္ဌတိ-၏၊ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ န ပုဗ္ဗကုသလော ဟောတိ န အပရကုသလောတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ကထေတဗ္ဗဥ-ပြောဆိုထိုက်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ကထေတဗ္ဗဥ-ကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ၊ ဥတ္တိ နာမ-ဥတ်မည်သည်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်၏၊ (ဤပါဠိဖြင့် “ပုဗ္ဗကုသလော ဟောတိ”ကို ပြသည်။) ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ န ထပေတဗ္ဗာ-မထားထိုက်၊ (ဤပါဠိဖြင့် “အပရကုသလော”ကို ပြသည်။) (ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ [တရားဆုံးဖြတ်ရာ၌ ရှေ့စကားနောက်စကားကို မသိ၊ ကံပြုရာ၌ ဥတ်ကို ရှေ့က ထားရမည်၊ နောက်မှ မထားရဟုလည်း မသိ၊ ဤသို့ နှစ်နည်းဖွင့်ပြသည်။] အကာလည။ စ ဟောတိတိ-ကား၊ ကာလံ-အချိန်အခါကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ အနန္တိဋ္ဌော-မတိုက်တွန်းအပ်ဘဲ၊ အယာစိတော-မတောင်းပန်အပ်ဘဲ၊ ဘာသတိ-ဟောပြော၏၊ ဥတ္တိကာလမ္ဗိ-ဥတ်ထားရာကာလကိုလည်း၊ ဥတ္တိဓေတ္တမ္ဗိ-ဥတ်ထားရာခေတ်ကိုလည်း၊ ဥတ္တိဩကာသမ္ဗိ-ဥတ်ထားရာအခွင့်ကိုလည်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ [ကာလံ၊ ဓေတ္တံ၊ ဩကာသံတို့ကား ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “၎င်း”ဟု မပေးရ၊ ပိဖြင့် အနန္တိဋ္ဌော၊ အယာစိတောဟူသော ရှေးနည်းကို ပေါင်း။]

မန္တုတ္တာ မောမူဟတ္တာတိ-ကား၊ ကေဝလံ-အပိစ္ဆတာ စသည်မဖက်သက်သက်၊ အညာဏေန-မသိတတ်ခြင်းကြောင့်၊ မောမူဟဘာဝေန-လွန်စွာ တွေဝေသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓုတင်္ဂေ-အာရညကင်ဓုတင်၌၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ အဇာနိတွာ-မသိမူ၍၊ ဝါ-မသိပါဘဲ၊ (“အာရညိကော-တော၌ နေခြင်းအလေ့ ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏”၌စပ်၊) ပါပိစ္ဆောတိ-ကား၊ တေန အရညဝါသေန-ထိုတော၌နေခြင်းအားဖြင့်၊ ပစ္စယလာဘံ-ပစ္စည်းလာဘ်ကို၊ ပစ္စယမာနော-တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ အာရညိကော ဟောတိ)၊ ပဝိဝေကန္တိ-ကား၊ ကာယစိတ္တဥပဓိဝိဝေကံ-ကာယဝိဝေက၊

ဥတ္တိယာ ကမ္မပ္ပတ္တော။ ။ဥတ္တိယာ ကမ္မပ္ပတ္တော ဟုတွာတိ ဥတ္တိယာ ထပိတာယ အနုဿာဝနကမ္မပ္ပတ္တော ဟုတွာတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ၊ ဥတ္တိယာ ကမ္မပ္ပတ္တောတိ ဥတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာယပိ ကမ္မပ္ပတ္တော ဧဝ ဟောတိ၊ (ဥတ်ပြီးသော်လည်း ကံသို့ ရောက်ရုံသာ ဖြစ်သေး၏) အနုဿာဝနဋ္ဌာနေ ဧဝ(ကမ္မဝါအရာ၌သာ) ကမ္မံ နိဋ္ဌိတံ ဟောတိတိ ဥတ္တိကမ္မံ(ဥတ်နှင့် ဆိုင်သော ကံသည်) နိဋ္ဌိတံ နာမ ဟောတိ၊ တံ ဥတ္တိယာ ကရဏံ န ဇာနာတိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

ဝပိဝေတံ။ ။ဝိဝိစ္စနံ ဝိဝေကော၊ ဝိဝိစ္စတိတိ ဝါ ဝိဝေကော၊ ပကာရေန+ဝိဝေကော ပဝိဝေကော၊ ကာယဝိဝေကံ”ဟူသည် အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်၍ တစ်ပါးတည်းနေခြင်း တည်း၊ “စိတ္တဝိဝေကံ”ဟူသည် ကာမဝိတက်စသော မိစ္ဆာဝိတက်တို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းတည်း။

စိတ္တဝိဝေကံ, ဥပဓိဝိဝေကကို၊ (ပတ္တယမာနော ဟုတွာ, အာရည်ကော ဟောတိ)၊
 ဣဒမတ္ထိတန္တိ-ကား၊ စတဿ-ဤရဟန်း၏၊ ကလျာဏာဝ-ကောင်းခြံတ်သော၊
 ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ-ဤတော၌ နေခြင်းဟူသော အကျင့်ဖြင့်၊ အတ္ထော-အကျိုး
 သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊) ဣဒမတ္ထိ-ဣဒမတ္ထိ မည်၏၊ [ဤ
 အဋ္ဌကထာ၌ ဝိဂြိုဟ်အလွယ် ပြုထားသည်၊ “ဣမာယ+အတ္ထော ဣဒမတ္ထော”ဟု
 ပြုပြီးမှ “ဣဒမတ္ထော+ယဿ+အတ္ထိတိ ဣဒမတ္ထိ”ဟုပြု၊ သက္ကတ၌ ဣဒံ ပုဒ်ရင်း
 တည်း၊ ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ကား ဣမံ ပုဒ်ရင်းဟု ဆိုထားသောကြောင့် ဣမကို
 ဣဒံပြုရသည်၊] ဣဒမတ္ထိနော-ဤကောင်းသောအကျင့်ဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်း၏၊
 ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ-ထိုဣဒမတ္ထိတာကိုသာ၊
 နိဿာယ-မှီ၍၊ အညံ-အခြားသော၊ ကိဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ လောကမိသံ-
 လောကအာမိသကို၊ န(နိဿာယ)-မမှီမူ၍၊ (အာရည်ကော ဟောတိ)၊ ဣတိ
 အတ္ထော-နက်။

ဥပေါသထံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ နဝဝိဝံ-၉ ပါးအပြားရှိသော၊ ဥပေါသထံ-
 ဥပုသ်ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ဥပေါသထကမ္မန္တိ-ကား၊ အဓမ္မေနဝဂ္ဂါဒိ ဘေဒံ-
 အဓမ္မေနဝဂ္ဂ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ စတုဗ္ဗိဝံ-၄ ပါးအပြားရှိသော၊ ဥပေါသထ
 ကမ္မံ-ဥပုသ်ကံကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပါတိမောက္ခန္တိ-ကား၊ ဒွေ-နှံသော၊ မာတိကာ-
 မာတိကာတို့ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပါတိမောက္ခဒွေသန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊) နဝဝိဝံ-သော၊
 ပါတိမောက္ခဒွေသံ-ပါတိမောက္ခဒွေသကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပဝါရဏန္တိ-ကား၊ နဝဝိဝံ-
 သော၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပဝါရဏာကမ္မံ-ပဝါရဏာကံသည်၊ ဥပေါသထ
 ကမ္မသဒိသမေဝ-ဥပုသ်ကံနှင့်တူသည်သာ။ ၇

“ဥပဓိဝိဝေက”ဟူသည် ဧစ္စာငါးပါးတည်းဟူသော ဥပဓိတို့မှ ကင်းဆိတ်သော နိဗ္ဗာန်တည်း၊
 ထိုဝိဝေက ၃ မျိုးကို တောင့်တ၍သာ တောကျောင်း၌ နေရသည်။

သာရတ္ထ။ ။မန္တတ္တာ မောမုဟတ္တာတိ နေဝ သမာဒါနံ ဇာနာတိ၊ န အာနိသံသံ၊
 အတ္ထနော ပန မန္တတ္တာ မောမုဟတ္တာ အညာဏေနေဝ အာရည်ကော ဟောတိ၊ ပါဝိန္နော
 ဣန္ဒာပကတောတိ အရညေ မေ ဝိဟရန္တဿ အယံ အာရည်ကောတိ စတုပ္ပဗ္ဗယသက္ကာရံ
 ကရိဿန္တိ၊ အယံ ဘိက္ခု လန္နိပဝိဝိတ္ထောတိအာဒိဟိ စ ဂုဏေဟိသန္ဓာဝေဿန္တိတိ စဝံ
 ပါဝိကာယ ဣန္ဒာယ ဌတွာ တာယ စဝ ဣန္ဒာယ အဘိဘူတော ဟုတွာ အာရည်ကော
 ဟောတိတိ အတ္ထော၊ တေနာဟ “အရညဝါဒေန ပဗ္ဗယလာဘံ ပတ္တယမာနော”တိ၊
 ဥမ္မာဒဝသေန အရညံ ပဝိသိတွာ ဝိဟရန္တော ဥမ္မာဒါစိတ္တက္ခေပါ အာရည်ကော နာမ
 ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏိတန္တိ ဣဒံ အာရည်ကံ နာမ ဗုဒ္ဓေဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ စ ဝဏ္ဏိတံ ပသတ္တန္တိ
 အာရည်ကော ဟောတိ။

အပါသာဒိကပဉ္စကေ-၌၊ ကာယဒုစရိတာဒိ-ကာယဒုစရိက် အစရိသော၊ အကုသလကမ္မံ-အကုသိုလ်ကံကို၊ အပါသာဒိကန္တိ-အပါသာဒိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ [ပသာဒံ+စနေတိတိ ပါသာဒိကံ ကမ္မံ၊ န+ပါသာဒိကံ အပါသာဒိကံ။] ကာယဒုစရိတာဒိ-ကာယဒုစရိက် အစရိသော၊ ကုသလကမ္မံ-ကုသိုလ်ကံကို၊ ပါသာဒိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ အတိဝေလန္တိ-ကား၊ ဝေလံ-အပိုင်းအခြားကို၊ (ဆွမ်းစားချိန်စသော ကာလကို)၊ အတိက္ကမ္မ-လွန်၍၊ ဗဟုတရံ-များစွာသော၊ ကာလံ-ကာလ၌၊ ကုလေသု-အမျိုးအိမ်တို့၌၊ (ခတ္တိယ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ဝေဿ၊ သုဒ္ဒဟူသော အမျိုးလေးပါးတို့၌)၊ ဝါ-အမျိုးလေးပါးတို့၏ အိမ်တို့၌၊ (ဝိဟာရတော-နေသော)၊ အပွံ-အနည်းငယ်၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊ (“ဝိဟာရတော-နေသော ရဟန်း၏၊ အာဒိနဝါ-အပြစ်တို့သည်၊ ပဉ္စ-၅ ပါးတို့တည်း”၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သြတာရောတိ-ကား၊ ကိလေသာနံ-ကိလေသာတို့၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ သြတရဏံ-သက်ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ သံကိလိဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိကာယသံသံဂ္ဂါဒိဘောဒံ-ဒုဋ္ဌုလ္လာအာပတ်၊ ကာယသံသဂ္ဂအာပတ် အစရိသော အပြားရှိသော၊ (“အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိဿတိ”၌စပ်)၊ [အိမ်တို့၌ ဆွမ်းစားခြင်း၊ တရားဟောခြင်းစသော ကိစ္စကြောင့် ထိုက်သင့်သမျှ နေရုံမက အလွန်ကြာမြင့်စွာ နေသောရဟန်းမှာ ထိုအပြစ်များ ဖြစ်နိုင်ကြသည်-ဟူလို။]

ဝိသုဒ္ဓိပဉ္စကေ-၌၊ ပဝါရဏဂ္ဂဟဏေန-ပဝါရဏာကို ယူခြင်းဖြင့်၊ (“အပရာပိ ပဉ္စဝိသုဒ္ဓိယော”၌ ပဝါရဏာကို ယူခြင်းဖြင့်၊ နဝဝိဓာပိ-၉ ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရဏာတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နံ၏။ [ပါဠိတော်၌ “ဝိသုဒ္ဓိယော-စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသတို့သည်၊ ဝါ-စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုထိုက်သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသတို့သည်၊ ပဉ္စ-တို့တည်း”ဟု ပေးပါ၊ ပါဠိယံ ပဉ္စဝိသုဒ္ဓိယောတိ အာပတ္တိတော ဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ၊ ဝိသုဒ္ဓေဟိ ကတ္တဗ္ဗတော စ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာ ဝုတ္တာ၊-ဝိမတိ၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ပဉ္စကဝါရဝဏ္ဏနာ-ပဉ္စကဝါရ၏အပွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

အတိဝေလံ။ ။“အတိဝေလံ ဥပနိဇ္ဈာယတော”စသည်၌ “ဝေလာ”ကို မရိယာဒဟု ဖွင့်၏။ ယောဇနာ၌ကား “ဘောဇနာဒိကာလံ”ဟု ဖွင့်သည်။ အတိ သည် အတိက္ကမ္မ အနက် ဟော၊ “အပိုင်းအခြားကို လွန်၍”ဟု ပေး၊ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသနအနက် ဟော-ဟူလို၊ ဗဟုတရံ၊ ကာလံ၊ အပွံတို့ကား အတိဝေလံ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

ဆတ္တဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၆။ ဆက္ကေသု-ဆက္ကတို့၌၊ ဆ သာမိစိယောတိ-ကား၊ သော စ ဘိက္ခု
 အနတ္တိတော နေ-စ ဘိက္ခု၊ ဂါရယာ၊ အယံ တတ္ထ သာမိစိ-သော စ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ သာမိစိ
 လည်းကောင်း၊ ယုဉ္ဇန္တယသုန္တော၊ ပေ၊ သာမိစိ-ယုဉ္ဇန္တယသုန္တော၊ ပေ၊ သာမိစိလည်း
 ကောင်း၊ အယံ တေ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ သာမိစိ-အယံ တေ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ သာမိစိလည်း
 ကောင်း၊ တတော နိဟရိတွာ၊ ပေ၊ သာမိစိ-တတော နိဟရိတွာ၊ ပေ၊ သာမိစိလည်း
 ကောင်း၊ အညာတဗ္ဗံ၊ ပေ၊ သာမိစိ-အညာတဗ္ဗံ၊ ပေ၊ သာမိစိလည်းကောင်း၊ ယဿ
 ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ သာမိစိ-ယဿ ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ သာမိစိလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ဘိက္ခု၊ ပါတိမောက္ခေယေ-ဘိက္ခု၊ ပါတိမောက္ခေသ၌ပင်၊ ဆ-၆ပါးကုန်သော၊ ဣမာ
 သာမိစိယော-ဤသာမိစိတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏။) ဆဆေဒနကာတိ-ကား၊
 ပဉ္စကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စ-၅ပါးသော ဆေဒနကအာပတ်တို့လည်း
 ကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့၏၊ ဥဒကသာဠိကာယ-ဥဒကသာဠိကာအာပတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
 တကွ၊ ဆ-၆ ပါးသော အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်၏။) ဆဟာကာရေဟိတိ-
 ကား၊ အလန္တိတာ-အရှက်မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အညာဏတာ-မသိသူ၏
 အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုစ္စာပကတတာ-ကုက္ကုစ္စသည် ပင်ကို သဘောမှ
 ကင်းအောင် ပြုအပ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သောအရာ၌၊
 ကပ္ပိယသညိတာ-အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-အပ်
 သော အရာ၌၊ အကပ္ပိယသညိတာ-မအပ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 သတိသမ္မောသာ-သတိပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 [ဆဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-
 ၏၊ အလန္တိတာ စသည်တို့၌ ဆဟိ အာကာရေဟိနှင့် အလားတူ အလန္တိတာယ၊ ပေ၊
 သတိသမ္မောသေန စသည်၌ နာဝိဘတ် ကျေသည်ဟု မှတ်ပါ။] တတ္ထ-ထို ၆ ပါး
 သော အာကာရတို့တွင်၊ ဧကရတ္တဆာရတ္တသတ္တာဟာတိက္ကမာဒိသု-တစ်ညွှန်ကို
 လွန်ခြင်း၊ ၆ ညွှန်ကို လွန်ခြင်း၊ ၇ ရက်လွန်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-
 သို့၊ သတိသမ္မောသေန-သတိပျောက်ကင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-
 ၏၊ [ဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်အတွက် ဧကရတ္တ၊ သာသကံသိက္ခာပုဒ်အတွက်
 ဆာရတ္တ၊ ဘေသန္တသိက္ခာပုဒ်အတွက် သတ္တာဟာတိက္ကမ စသည်တို့ကို ယူပါ။]

ဆက္ကေသု ဆ သာမိစိယော။ ။သမ္မာ+ဘာဝေါ သာမိစိ၊ သုတ်ကြီးဖြင့် (၆)လား၊
 မာ၌ အာကိုလည်း ဣပြု၊ (မ)သံယုတ်ကိုလည်း ဝိသံယောဂပြု၊ နဒီဒီ ဤပစ္စည်း သက်၊
 “သာမိစိ”ဟု ပြီး၏၊ ဤသို့ မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ ဏာဒိ(၅၉)သုတ်၌ စီရင်၏၊ ဤအလို
 “သာမိစိ”ဟု ဤကာရန္တ ရှိရမည်၊ ဆက္ကေသုကို “သာမိစိယော”စသည်၌ အပေါင်းအာစာရ၊
 အစိတ် အာဝေယံအဖြစ်ဖြင့် စပ်၊ တစ်နည်း၊ “ဝိနိစ္ဆယော စံ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟုသော်လည်း
 ထည့်ပါ။

သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည် သာ၊ (ပဉ္စကဉ်း ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ) ဆ အာနိသံသာ ဝိနယဓရေတိ- ကား၊ ပဉ္စကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စ-၅ ပါးသော အာနိသင်တို့သည်၊ တဿာဓေယျော ဥပေါသထောတိ ဣမိနာ-တဿာဓေယျော ဥပေါသထောဟူသော ဤအာနိသင်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဆ-န်သော၊ (အာနိသံသာ-အာနိသင်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။) [တဿာဓေယျော ဥပေါသထော၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မဟာဝဂ္ဂ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကဉ်း ပြခဲ့ပြီ။]

ဆပရမာနီတိ-ကား၊ ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗံ-ဒသာဟပရမံ ပေ၊ဓာရေတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ မာသပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တံ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-မာသပရမံ၊ပေ၊နိက္ခိပိတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ သန္တရုတ္တရပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗံ-သန္တရုတ္တရပရမံ၊ပေ၊သာဒိတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ ဆက္ခတ္တပရမံ တုဏှိဘူတေန ဥဒ္ဓိဿ ဌာတဗ္ဗံ-ဆက္ခတ္တပရမံ ပေ၊ ဌာတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ သန္တတံ ကာရာပေတွာ ဆဗ္ဗဿာနိ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ဆဗ္ဗဿ ပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗံ-နဝံ ပန၊ပေ၊ဓာရေတဗ္ဗံ ဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ [ဤပရမကား ပါတိမောက်မာတိကာ၌ တိုက်ရိုက် မပါ၊ ပဒဘာဇနီကျမှ ပါသောကြောင့် ပဒဘာဇနီပါ ထည့်၍ “ဆဗ္ဗဿ ပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗံ” ဟု ပြထားသည်၊ ဆဗ္ဗဿ ပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ ပဒဘာဇနံ ဒသိတံ- သာရတ္ထ။] တိယောဇနပရမံ သဟတ္တာ ဓာရေတဗ္ဗာနိ-တိယောဇနပရမံ၊ပေ၊ဓာရေ တဗ္ဗာနိဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ ဒသာဟပရမံ အတိရေ ပပတ္တော ဓာရေ တဗ္ဗော-ဒသာဟပရမံ၊ပေ၊ဓာရေတဗ္ဗောဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ သတ္တာဟ ပရမံ သန္နိမိကာရကံ ပရိဘူဒ္ဓိတဗ္ဗာနိ-သတ္တာဟပရမံ၊ပေ၊ပရိဘူဒ္ဓိတဗ္ဗာနိဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ ဆာရတ္ထပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗံ- ဆာရတ္ထပရမံ၊ပေ၊ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ စတုက္ကံသပရမံ- စတုက္ကံသပရမလည်းကောင်း၊ အမုတေယျကံသပရမံ-အမုတေယျကံသပရမလည်း ကောင်း၊ ဒွဂုံလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗံ-ဒွဂုံလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်း ကောင်း၊ အဋ္ဌဂုံလပရမံ မဉ္စပဋိပါဒကံ-အဋ္ဌဂုံလပရမံ မဉ္စပဋိပါဒကံဟူသော ပရမ လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂုံလပရမံ ဒန္တကဋ္ဌံ-အဋ္ဌဂုံလပရမံ ဒန္တကဋ္ဌံဟူသော ပရမလည်း ကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စုဒ္ဒသ-၁၄ ပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ ပရမာနိ-ဤပရမတို့ သည်၊ (ဟောန္တိ-န်၏။) တတ္ထ-ထို ၁၄ ပါးသော ပရမတို့တွင်၊ ပဌမာနိ-ရေးဦးဖြစ် ကုန်သော၊ ဆ-၆ ပါးသော ပရမတို့သည်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ ဆက္ကံ- ဆက္ကလည်းကောင်း၊ တတော-ထိုပဌမဆက္ကမ၊ ဧကံ-တစ်ပါးကို၊ အပနေတွာ- ဖယ်၍၊ သေသေသု-ကြွင်းသော ပရမတို့တွင်၊ ဧကေကံ-တစ်ပါး တစ်ပါးကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ (ဧကံ-သော၊ ဆက္ကံ-ဆက္ကလည်းကောင်း၊) ဣတိ အာဒိနာ-

ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ အညာနိပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဆက္ကာနိ-တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏။ (ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မပါသော်လည်း ပြုနိုင်ကုန်၏ -ဟုလို။)

ဆ အာပတ္တိယောတိ-ဆ အာပတ္တိယောဟူကုန်သော၊ တီဏိ-န်သော၊ ဆက္ကာနိ-တို့ကို၊ အန္တရပေယျာလေ-အန္တရပေယျာလ၌၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (ပရိဝါရအန္တရပေယျာလ၊ ဆအာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊) ဆကမ္မာနိတိ-ကား၊ တဇ္ဇနိယနိယသပဗ္ဗာဇနိယပဋိသာရဏီယာနိ-တဇ္ဇနိယကံ၊ နိယသကံ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကံ၊ ပဋိသာရဏီယကံဟူကုန်သော၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးသောက်တို့လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်ကို၊ အဒဿနေ စ-မရှုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အပုဋိကမ္မေ စ-မကုစားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တိ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဒွယ်-ကံနှစ်ပါးအပေါင်းသည်၊ (ဝုတ္တဒွယ်ဟုလည်း ရှိ၏၊) (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောက်လည်းကောင်း၊ [အဒဿန၊ အပုဋိကမ္မတို့ကို သဘောတူသောကြောင့် တစ်ပါးတည်း ပေါင်းထားသည်၊] ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပဋိနိသဂ္ဂေ-မစွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဆ-န်သော၊ (ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ)၊ နဟာနေတိ-ကား၊ ဩရေနမုမာသံ နဟာနေ-ဩရေနမုမာသံ နာနသိက္ခာပုဒ်၌၊ (အနုပညတ္တိယော-အနုပညတ်တို့သည်၊ “ဆ-တို့တည်း”၌ စပ်၊) ဝိပွကတစီဝရာဒိ ဆက္ကဒွယ်-ဝိပွကတစီဝရ အစရှိသော ဆက္ကနစ်ပါး အပေါင်းကို၊ ကထိနက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဆက္ကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဆက္ကဝါရဝဏ္ဏနာ-ဆက္ကဝါရ၏အဖွင့်သည်၊ နိဒ္ဒိတာ-ပြီးပြီ၊

သတ္တကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၇။ သတ္တကေသု-သတ္တကတို့၌၊ သတ္တ သာမိစိယောတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တေသု ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဆသု-၆ ပါးသော သာမိစိတို့၌၊ (“ပက္ခိပိတ္တာ”၌စပ်၊) သာစ ဘိက္ခုနိ အနတ္တိတာ၊ တာစ ဘိက္ခုနိယော ဂါရယု၊ အယံ တတ္ထ သာမိစိတိ-သာ စ ဘိက္ခုနိ အနတ္တိတာပေ၊ သာမိစိဟူသော၊ ဣမံ-ဤသာမိစိကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ သတ္တ-၇ပါးသော သာမိစိတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ သတ္တ အဓမ္မိကာ ပဋိညာတကရဏာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပနော ဟောတိ၊ပေ၊ အဓမ္မိကံ ပဋိညာတကရဏန္တိ-ဘိက္ခုပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပနော ဟောတိ၊ပေ၊ အဓမ္မိကံ ပဋိညာတကရဏံဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သမထက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊

ဓမ္မိကာပိ-တရားနှင့်ယှဉ်ကုန်သော ပဋိညာတကရဏတို့ကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ-
 ထိုသမထက္ခန္ဓက၌ပင်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-န်ပြီ၊ သတ္တန္တံ အနာပတ္တိံ သတ္တာဟပရဏီယေန
 ဂန္တန္တိ-သတ္တန္တံ ပေ၊ ဂန္တံ ဟူသော ဤသတ္တကကို၊ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ-၌၊
 ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သတ္တာနိသံသာ ဝိနယဓရေတိ-ကား၊ တဿာဓေယျော
 ဥပေါသထော ပဝါရဏာတိ ဣမေဟိ-တဿာဓေယျော ဥပေါသထော၊ ပဝါရဏာ
 ဟူကုန်သော ဤအာနိသင်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပဉ္စကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်
 ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စ-၅ ပါးသော အာနိသင်တို့သည်၊ သတ္တ-၇ ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ-
 န်၏။ [“ထို ၅ ပါးထဲ၌ တဿာဓေယျဥပေါသထ၊ တဿာဓေယျပဝါရဏာ
 နှစ်ပါးကို ထည့်လျှင် ၇ ပါး ဖြစ်သည်” -ဟူလို။]

သတ္တပရမာနီတိ-ကား၊ ဆက္ကေ-ဆက္ကန္တံ၊ ဝုတ္တာနိယေဝ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်
 သော ပရမတို့ကိုပင်၊ သတ္တကဝသေန-သတ္တက၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ-
 ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ [ဆက္ကေ ဝုတ္တစုဒ္ဒသပရမာနိ ဒွိဓာ ကတွာ ဒွိန္တံ သတ္တကာနံ
 ဝသေန ယောဇေတဗ္ဗာနိ-သာရတ္ထ၊ “ဆက္ကန္တံ ပရမ ၁၄ ပါး ပြခွဲရာဝယ် ထက်ဝက်
 ခွဲလိုက်လျှင် သတ္တကနှစ်ပါး ဖြစ်သည်” ဟူလို၊] ကတစီဝရန္တိအာဒိနိ-ကတစီဝရံ
 အစရှိကုန်သော၊ ဒွေ-န်သော၊ သတ္တကာနိ-သတ္တကတို့ကို၊ ကထိနက္ခန္ဓကေ-၌၊
 နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခုဿ န ဟောတိ အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊
 ဘိက္ခုဿ ဟောတိ အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခုဿ ဟောတိ အာပတ္တိံ ပဋိကာတဗ္ဗာတိ-
 ဘိက္ခုဿ၊ပေ၊ပဋိကာတဗ္ဗာဟူကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤသည်တို့ကား၊ တိဏိ-ကုန်
 သော၊ သတ္တကာနိ-သတ္တကတို့တည်း၊ (ရှေးစာအုပ်များ၌ “ဘိက္ခုဿ န ဟောတိ
 အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ပေ၊ဘိက္ခုဿ ဟောတိ အာပတ္တိံ ပဋိကာတဗ္ဗာ” ဟု ရှိ၏၊) ဒွေ-
 နှစ်ပါးသော သတ္တကတို့သည်၊ (ဘိက္ခုဿ န ဟောတိ အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခုဿ
 ဟောတိ အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာဟူကုန်သော ရှေး သတ္တကနှစ်ပါးတို့သည်၊) အဓမ္မိကာနိ-
 တရား၌ မယှဉ်ကုန်၊ ဝါ-တရားအား မလျော်ကုန်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောသတ္တကသည်၊
 (“ဘိက္ခုဿ ဟောတိ အာပတ္တိံ ပဋိကာတဗ္ဗာ” ဟူသော နောက်သတ္တကသည်၊)
 ဓမ္မိကံ-တရား၌ ယှဉ်၏၊ ဝါ-တရားအား လျော်၏၊ တိဏိပိ-သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်
 သော၊ တာနိ-ထိုသတ္တကတို့ကို၊ စမ္ပေယျကေ-စမ္ပေယျဓန္ဓက၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-န်ပြီ။

အသဒ္ဓမ္မာတိ-ကား၊ အသတံ-မသူတော်တို့၏၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ အသန္တော-မကောင်းမြတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ (သတ္တ-၇ ပါးတို့
 တည်း၊) အသောဘနာ-မတင့်တယ်ကုန်သော၊ ဟိနာ-ယုတ်ကုန်သော၊ လာမကာ-
 ညံ့ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ သတ္တ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [အသဒ္ဓမ္မာ၌ အသန္တကို “အ
 သောဘနာ” ဟုလည်းကောင်း၊ အသောဘနကို “ဟိနာ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဟိနာကို

“လာမကာ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။] သဒ္ဓမ္မာတိ-ကာ၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-ဘုရား အစရှိ ကုန်သော၊ သတံ-သူတော်ကောင်းတို့၏၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သန္တော-ကောင်းမြတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ (သတ္တ-တို့တည်း၊) သုန္ဒရာ-ကောင်းကုန်သော၊ ဥတ္တမာ-မြတ်ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ သတ္တ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ (သဒ္ဓမ္မာ၌ သန္တကံ “သုန္ဒရာ၊ ဥတ္တမာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ပထမနည်းအလို “သတံ+ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မာ”၊ ဒုတိယနည်းအလို “သန္တော+ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မာ” ဟု ပြု၊ (အသဒ္ဓမ္မာ၌လည်း နည်းတူ) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သတ္တကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သတ္တကဝါရဝဏ္ဏနာ-သတ္တကဝါရ၏အဖွင့်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီးပြီ။

အဋ္ဌကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၈။ အဋ္ဌကေသု-အဋ္ဌကတို့၌၊ အဋ္ဌာနိသံသေတိ-ကာ၊ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမ၊ ပေဝိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ကရိဿာမာတိ-န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမ၊ ပေဝိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ကရိဿာမဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တေ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ အာနိသံသေ-အာနိသင်တို့ကို၊ (“သမ္ပဿမာနေန” ၌စပ်၊) ဒုတိယအဋ္ဌကေပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တမ္ပိ-ထိုဒုတိယအဋ္ဌကကိုလည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤအတိုင်းပင်၊ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ အဋ္ဌ ယာဝတတိယကာတိ-ကာ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ တေရသကေ-တေရသက၌၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော ယာဝတတိယက သံဃာဒိသေသံအာပတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သတ္တရသကေ-သတ္တရသက၌၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံကုန်သော၊ စတ္တာရော-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော ယာဝတတိယကအာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အဋ္ဌာဟာကာရေဟိ ကုလာနိ ဒူသေတိတိ-ကာ၊ ပုပ္ဖေန ဝါ-ပန်းပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖလေန ဝါ-သစ်သီးပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စုဏ္ဏေန ဝါ-ဆပ်ပြာမှုန့်ပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာယ ဝါ-မြေညက်ပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌေန ဝါ-ဒန်ပူပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဠုယာ ဝါ-ဝါးပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဓိကာယ ဝါ-ဆေးသမား၏အလုပ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဆေးကုခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း) ဧယံပေသနိကေန ဝါ-မြေသလုံးဖြင့် အစေအပါးခံခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (တစ်အိမ်မှ တစ်အိမ်၊ တစ်ရွာမှ တစ်ရွာသို့ မြေဖြင့် သွား၍ အစေအပါးခံခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊) ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌဟိ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ-ဤအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ကုလာနိ-တို့ကို၊ ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီး၏။

အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ မာတိကာ-မာတိကာတို့ကို၊ (သင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ မာတိကာတို့ကို၊) စီဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ အပရာ-အခြားကုန်သော၊ မာတိကာ-တို့ကို၊ (ကထိန်နုတ်ခြင်းအကျိုးငှာ မာတိကာတို့ကို၊) ကထိန်နုက္ခကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ အဋ္ဌဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိတိ-ကား၊ လာဘေန-လာဘ်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အလာဘေန-လာဘ်မရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယသေန-အခြေအရံများခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အယသေန-အခြေအရံ မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သက္ကာရေန-ပူဇော်သက္ကာရသည်လည်းကောင်း၊ အသက္ကာရေန-ပူဇော်သက္ကာရ မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပါဝိစ္ဆတာယ-ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ပါပမိတ္တတာယ-ယုတ်မာသော မိတ်ဆွေရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ (“အဘိဘူတော-လွမ်းမိုးအပ်၍၊ ပရိယာဒိန္နစိတ္တော-ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ အာပါယိကော-ငရဲ၌ ဖြစ်လတ္တံ့” စသည်၌ စပ်ပါ။)

အဋ္ဌ-န်သော၊ လောကဓမ္မာ နာမ-လောကဓံတရားတို့ မည်သည်၊ (လောက၌ တွေ့ကြုံတတ်သော တရားတို့ မည်သည်၊) လဘေ-လာဘ်ရခြင်း၌၊ သာရာဂေါ-လွန်စွာတပ်မက် နှစ်သက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အလာဘေ-လာဘ်မရခြင်း၌၊ ပဋိဝိရောဓေ-ဆန့်ကျင်ပြီးငွေ့ မပျော်မွေ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ယသေ-၌၊ (သာရာဂေါ-သည်လည်းကောင်း၊) အယသေ-၌၊ (ပဋိဝိရောဓေ-သည်လည်းကောင်း၊) ပသံသာယ-အချိုးအမွမ်း ခံရခြင်း၌၊ (သာရာဂေါ-သည်လည်းကောင်း၊) နိန္ဒာယ-ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း၌၊ (ပဋိဝိရောဓေ-သည်လည်းကောင်း၊) သုခေ-ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်း၌၊ သာရာဂေါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခေ-ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ဆင်းရဲခြင်း၌၊ ပဋိဝိရောဓေ-ဆန့်ကျင်လျက် စိတ်ပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း၊ [“ဧဝံ” ဟု ညွှန်ပြီးဖြစ်၍ သုခ၊ ဒုက္ခတို့ နောက်၌ သာရာဂေါ၊ ပဋိဝိရောဓေတို့ ပါသင့်မည် မထင်၊] အဋ္ဌဂိကော မုသာဝါဒေါတိ-ကား၊ ဝိနိဓာယသညန္တိ ဣမိနာ-ဝိနိဓာယသည်ဟူသော ဤအင်္ဂါနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ (မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌၊ အာဂတေတိ-လာကုန်သော၊ သတ္တဟိ-၇ပါးသောအင်္ဂါတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌဟိ-န်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အင်္ဂါတို့အားဖြင့်၊ အဋ္ဌဂိကော-အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ (မုသာဝါဒေါ-သည်၊ ဟောတိ-၏။)

အဋ္ဌ ဥပေါသထင်္ဂါနီတိ-ကား၊ ပါဏံ န ဟညေ န စ ဒိန္နမာဒိယေ၊ ပေ၊ ဗုဒ္ဓေ န ဒုက္ခန္တဂုနာ ပကာသိတန္တိ-ပါဏံ န ဟညေ န စ ဒိန္နမာဒိယေ၊ ပေ၊ ဗုဒ္ဓေ န ဒုက္ခန္တဂုနာ ပကာသိတံဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ (အင်္ဂုတ္တိရံ အဋ္ဌက၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊) အဋ္ဌ-န်သော၊ (ဥပေါသထင်္ဂါနိ-ဥပုသ်၏ အင်္ဂါတို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏။) [ပါဏံ-သတ္တဝါကို၊ (သူ့အသက်ကို၊) န ဟနေ-မသတ်ရာ၊ (စာအုပ်များ၌ “န ဟနေ” နေရာဝယ် “န ဟညေ” ဟု ပြင်ကြ၏၊ ဆန်းအလို ကောင်းသော်လည်း ဒီဝါဒိဟန ဓာတ်က ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်ခြင်းကို

မဟောနိုင်၊ အဒိန္နံ စ-မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကိုလည်း၊ န အာဒိယေ-မယူရာ၊ (“န စာဒိန္နံ” ဟု မရှိစေရ၊ “န စ ဒိန္နံ” ဟု ရှိစေရမည်။) မုသာ-မုသားကို၊ န ဘာသေ-မပြောဆိုရာ၊ မစ္စပေါ စ-သေရည်အရက်ကို သောက်သူသည်လည်း၊ န သိယာ-မဖြစ်ရာ၊ အဗြဟ္မစရိယာ-မမြတ်သောအကျင့်ဟူသော၊ မေထုနာ-မေထုန်မှ၊ ဝိရမေယျ-ရှောင်ကြဉ်ရာ၏၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ ဝိကာလဘောဇန-နေလွဲအခါ၌ စားခြင်းကို၊ န ဘုဠေယျ-မစားရာ၊ မာလံ-ပန်းကို၊ န ဓာရေ-မဆောင်ရာ၊ ဂန္ထစ-နံသာလိမ်းကျံမှုကိုလည်း၊ န အာစရေ-မပြုကျင့်ရာ၊ မဇ္ဇေ-အပ်သောညောင်စောင်းအင်းပျဉ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆမာယံ ဝါ-အပြေအပြစ်ပြုအပ်သော မြေပေါ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ သန္တတေ-မြက်စသည်တို့ဖြင့် ခင်းအပ်သော အိပ်ရာ၌သော်လည်းကောင်း၊ သယေထ-အိပ်ရာ၏၊ (“ဆမာယံ ဝါ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဆန်းကြောင့် “ဆမာယံဝ” ဟု ဆိုထားသည်။) (ဟိ-မှန်၊ ဇတံ ဥပေါသထံ-ဤဥပုသ်ကို၊ အဋ္ဌဂီကံ-အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဥပုသ်ဟူ၍၊ အာဟု-ရှေးသူတော်ကောင်းတို့ ဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ဣတိ-ဤသို့။) ဒုက္ခန္တဂုနာ-ဒုက္ခ၏အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေန-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပကာသိတံ-ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီ။] /

အဋ္ဌ ဒူတေယျဂါနီတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သောတာ စ-မှာလိုက်သောစကားကို နာယုမှတ်သားတတ်သည်လည်းကောင်း၊ သာဝေတာ စ-သွားရောက်ရာအရပ်၌ ကြားသိစေတတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ သံဃဘောဒကေ-သံဃဘောဒကက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ (ဒူတေယျဂါနိ-တမန်၏အလုပ်ဖြစ်သော အင်္ဂါတို့သည်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးတို့တည်း။) တိတ္ထိယဝတ္တာနိ-ရှစ်ပါးသော တိတ္ထိယဝတ်တို့ကို၊ မဟာဓန္ဒကေ-မဟာဓန္ဒက၌၊ (မဟာဝဂ္ဂ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇကန္ဓက၌။) ဝုတ္တာနိ-နိဗ္ဗိ၊ အနတိရိတ္တာ စ-ရှစ်ပါးသော အနတိရိတ္တတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အတိရိတ္တာ စ-ရှစ်ပါးသော အတိရိတ္တတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာသိက္ခာပဒေ-ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-နိဗ္ဗိ၊ အဋ္ဌန္တံ ပစ္စုပ္ပန်တဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းကို ယူရာ ဆွမ်းစားစေရပ်၌၊ ဝုဗဘိက္ခုနိနံ-သီတင်းကြီးသော ရှစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီတို့အား၊ (ပစ္စုပ္ပန်တဗ္ဗ-နေရာမှ ရှေးရှုထပေးရာ၏။) အာသနဗ္ဗိ-နေရာကိုလည်း၊ တာသံယေဝ-ထိုသီတင်းကြီးသော ရှစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီတို့အားပင်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏။

ဥပါသိကာတိ-ကား၊ ဝိသာခါ-ဝိသာခါ ဥပါသိကာမသည်၊ (“အဋ္ဌ ဝရာနိယာစတိ-ရှစ်ပါးသော ဆုတို့ကို တောင်း၏” ၌ စပ်။) အဋ္ဌာနိသံသေ ဝိနယဓရေတိ-ကား၊ ပဉ္စကေ-၌၊ ဝုတ္တေသု-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စသု-၅ ပါးသောအာနိသင်တို့၌၊ (“ပက္ခိပိတ္တာ” ၌စပ်။) တဿာဓေယျော ဥပေါသထော (တဿာဓေယျာ) ပဝါရဏာ (တဿာဓေယျံ) သံဃကမ္မန္တိ-ဟူကုန်သော၊ ဣမေ တယော- ဤ ၃ ပါးသော

အာနိသင်တို့ကို၊ ပကိဝိတွာ-ထည့်၍၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော အာနိသင်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နံ၏။ အဋ္ဌ ပရမာနီတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ဌှိ၊ ပုတ္တပရမာနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရမတို့ကိုပင်၊ (ဆက္ကဋ္ဌိ ဆိုအပ်ပြီးသော ၁၄ ပါးသော ပရမတို့ကိုပင်၊) အဋ္ဌက ဝသေန-အဋ္ဌက၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ (အဋ္ဌ-နံသော၊ ပရမာနိ-တို့ကို၊) ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နံ၏။ [အဋ္ဌကဝသေန ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ ပရိမာနိ အဋ္ဌ ဧကံ အဋ္ဌကံ၊ တတော ဧကံ အပနေတွာ သေသေသုပိ ဧကေကံ ပကိဝိတွာ ဝေမာဒိနာ နယေန အညာနိပိ အဋ္ဌကာနိ ကာတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ။] အဋ္ဌသု ဓမ္မေသု သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ န ပကတတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဥပေါသထော ထပေတဗ္ဗော၊ န ပဝါရဏာ ထပေတဗ္ဗာတိ-န ပကတတ္တဿ၊ပေ၊ ထပေတဗ္ဗာ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ သမထက္ခန္ဓကေ-ဌှိ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု-ညွှန်ပြအပ်ပြီးကုန် သော၊ အဋ္ဌသု-ကုန်သော၊ (ဓမ္မေသု-တရားတို့၌၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏၊) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အဋ္ဌကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အဋ္ဌကဝါရဝဏ္ဏနာ-အဋ္ဌကဝါရ၏အဓိပ္ပာယ်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီးပြီ။

နဝကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၉။ နဝကေသု-တို့၌၊ နဝ အာယာတဝတ္ထုနိတိ-ကား၊ ဒ .တ္ထံ မေ အစရိတိ အာဒီနိ-“အနတ္တံ မေ အစရိ”အစရှိကုန်သော၊ နဝ-နံသော၊ (အာယာတဝတ္ထုနိ- အာယာတဝတ္ထုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊) နဝ အာယာတပဋိဝိနယာတိ-ကား၊ မေ-ငါ၏။ အနတ္တံ-အကျိုးမဲ့ကို၊ အစရိ-ကျင့်ဖူးပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤအကျိုးမဲ့ကို ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ တံ-ထိုအကျိုးမဲ့ကို မကျင့်ပါစေလင့်ဟု တောင့်တခြင်းကို၊ ကုတော လဗ္ဘာ-အဘယ်မှာ ရအပ်ပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာယာတံ-ပြင်းစွာထိပါးအပ် သော ဒေါသကို၊ ဝါ-ရန်ငြိုးကို၊ ပဋိဝိနေတိ-ပယ်ဖျောက်၏၊ ဣတိ အာဒီနိ-ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ နဝ-နံသော၊ (အာယာတပဋိဝိနယာ-အာယာတကို ပယ်ဖျောက် ကြောင်းတရားတို့သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏။)

တံ ကုတောတ္ထ လဗ္ဘာ။ ။(၁) တံ ကုတောတ္ထ လဗ္ဘာတိ တံ အနတ္တာစရဏံ (ဝိမတိ၌ “တံ အနတ္တဿ အစရဏံ”ဟု ရှိ၏၊) မာ အဟောသီတိ ဧတသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကုတော လဗ္ဘာ၊ ကေန ကာရဏေန သက္ကာ လဒ္ဓံ။ ပရော နာမ ပရဿ အတ္တနော စိတ္တရစိယာ အနတ္တံ ကရောတိတိ ဧဝံ စိန္တေတွာ အာယာတံ ပဋိဝိနောဒေတိ၊ “သုတစ်ပါးဆိုတာ အခြားသူ၏ အကျိုးမဲ့ကို သူ့စိတ်ကြိုက်အတိုင်း ပြုနိုင်တာပေါ့”ဟု တွေးတော၍ အာယာတကို ပယ် ဖျောက်နိုင်၏-ဟုလို၊-သာရတ္ထ။ [ဤအဖွင့်အတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။]

နဝ ပိနိတဝတ္ထုနိတိ-ကား၊ အာယာတဝတ္ထုဟိ-ဒေါသဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းတို့မှ၊ (ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏အကြောင်းတို့မှ)၊ အာရတိ-ဝေးစွာမွေ့လျော်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်းကောင်း၊ ဝိရတိ-ကင်း၍မွေ့လျော်တတ်သောသဘော တရားသည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဝိရတိ-အသီးအသီး ရှောင်ကြဉ်တတ်သောသဘော တရားသည်လည်းကောင်း၊ သေတုယာတော-အကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့သတ်တတ် သောသဘောတရားသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [အာရတိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အန္တရပေယျာလ၊ ကတိပုစ္ဆာဝါရအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] နဝဟိ သံယော ဘိဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ နဝန္တံ-၉ ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ (ကာရဏေနဝါ- အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) အတိရေကနဝန္တံ-၉ ပါးထက် အပိုအလွန် ဖြစ်သော ရဟန်းတို့၏၊ (ကာရဏေန)ဝါ-အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃရာဇိစေဝ-သံဃာ၏အရေးအကြောင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃဘေဒေါစ- သံဃာ၏ကွဲပြားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (နဝဟိ-နံ သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သံယော-သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဟုထည့်စပ်ပါ။

(၂) အထဝါ သဇာဟံ ပဋိက္ခောပံ ကရေယျံ၊ တံ ကောပကရဏံ စတ္ထ ပုဂ္ဂလေ ကုတော လတ္တာ၊ ကေန ကာရဏေန လဒ္ဒန္တံ၊ နိရုတ္တကာဘာဝတောတိ အတ္ထော၊ ကမ္မဿကာ ဟိ သတ္တာ၊ တေ ကဿ ရုစိယာ ဒုက္ခိတာ သုခိတာ ဝါ ဘဝန္တိ၊ တသ္မာ ကေဝလံ တသ္မိံ မယံ ကုဇ္ဈနမတ္ထမေ ဝါတိ အဓိပ္ပာယော၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို“စတ္ထ-ဤတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ တံ-ထိုငါက ပြန်၍ ဒေါသဖြစ်ခြင်းကို၊ ကုတောလတ္တာ-အဘယ်မှာ ရသင့်ပါသနည်း”ဟု ပေးပါ၊ “ငါက ပြန်၍ ဒေါသဖြစ်သော်လည်း အကျိုးမရှိ၊ ငါ့အလိုအတိုင်း ဆင်းရဲမှု ချမ်းသာမှု သူ့မှာ မဖြစ်နိုင်၊ ငါ့ရဲ့ ဒေါသဖြစ်မှုသာ အဖတ်တင်မှာပဲ”ဟုလို။

(၃) အထ ဝါ တံ ကောပကရဏံ စတ္ထ ပုဂ္ဂလေ ကုတောလတ္တာ ပရမတ္တတော ကုဇ္ဈိ တဗ္ဗဿ ကုဇ္ဈနကဿ စ အဘာဝတော၊ သင်္ခါရမတ္ထဓေတံ ယဒိတံ ဓန္ဒပဉ္စကံ၊ ယံ သတ္ထောတိ ဝုဇ္ဇတိ၊ တေ စ သင်္ခါရာ ဣတ္ထရကာလာ ခဏိကာ၊ ကဿ ကော ကုဇ္ဈတိတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို- “တံ-ထိုပြန်၍ ဒေါသဖြစ်ခြင်းကို၊ စတ္ထ-ဤတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကုတောလတ္တာ- အဘယ်မှာ ရထိုက်ပါအံ့နည်း”ဟု ဒုတိယနည်းနှင့်အတူ အနက် ပေးပါ၊ “စိတ်ဆိုးတတ်သူ စိတ်ဆိုးအပ်သူ နှစ်ယောက်လုံးပင် တစ်စထချင်းပျက်သော သင်္ခါရအစု ချာသ ဖြစ်သောကြောင့် “ငါက စိတ်ဆိုးတုန်းမှာ ငါလဲပျက်၊ သူလဲ ပျက်နေတာပဲ”ဟုလို။

(၄) ကုတော လာဘာတိပိ ပါဠော၊ သဇာဟံ စတ္ထ ကောပံ ကရေယျ၊ တသ္မိံ မေ ကောပကရဏေ ကုတော လာဘာ၊ လာဘာ နာမကေ သီယံ အညတြ အနတ္ထုပ္ပတ္တိတောတိ အတ္ထော၊ ဣမသ္မိံ စ အတ္ထေ တန္တိ နိပါတမတ္ထမေဝ ဟောတိ၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို “စတ္ထ- ဤပြန်၍ အမှတ်ထွက်ခြင်း၌၊ (မေ-ငါ၏၊ ဝါ-ငါ့မှာ) လာဘာ-လာဘ်တို့သည်၊ ကုတော- အဘယ်မှာ ရှိပါကုန်အံ့နည်း”ဟု ပေးပါ၊ “တံ”အနက်မရှိ၊ “ဘာလာဘ်မှ မရဘဲ၊ နောက်ဘဝ၌ မကောင်းကျိုး ဖြစ်နိုင်ရာ စီးပွားခဲ့လာဘ်သာ ရစရာ ရှိသည်”ဟုလို၊ [ဤအဖွင့်များသည် အဝိတ္တရ နဝက၊ သတ္တာဝါသဝဂ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါ၏။]

စူဠဝဂ္ဂသံဃဘေဒကက္ခန္ဓကဋ္ဌိ အကျယ်ပါသည်။) နဝပရမာနိတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ဋ္ဌိ၊ (ဆက္ကဋ္ဌိ)၊ ဝုတ္တပရမာနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရမတို့ကိုပင်၊ နဝကဝသေန-နဝက၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။ (အဋ္ဌကဋ္ဌိ တစ်ပါး ထည့်လျှင် နဝက ဖြစ်၏။)

နဝ တဏှာမူလကာ နာမ-နဝ တဏှာမူလကာတို့ မည်သည်၊ တဏှ-တဏှာကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ပရိယေသနာ-ရှာမှီးခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပရိယေသန-ရှာမှီးခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ လာဘော-ရခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ လာဘံ-ရခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းတရားသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းတရားကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဆန္ဒရာဂေါ-အနည်းငယ် နှစ်သက်ခြင်း၊ အကြီးအကျယ် တပ်မက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဆန္ဒရာဂံ-အနည်းငယ်နှစ်သက်ခြင်း၊ အကြီးအကျယ်တပ်မက်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ အဇ္ဈောသာနံ-ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဇ္ဈောသာနံ-

ပရိယေသနာ။ ။တဏှံ ပဋိစ္စာတိ ဒွေ တဏှာ သေနတဏှာ သေတဏှာ စ၊ ယာယ တဏှာယ အပေထသကုံပထာဒီနိ (ဆိတ်တို့သာ သွားနိုင်သော တောင်ကြိုတောကြားလမ်း၊ ၎င်းတို့ကို၍ ထိုငုတ်တို့ကို ဆွဲကိုင်ပြီး နင်း၍ တက်ရသော တောင်စောင်းလမ်း အစရှိသည်တို့ကို) ပဋိပဋိတွာ(သွား၍) ဘောဂေ သေတိ ဂဝေသတိ၊ အယံ သေနတဏှာ နာမ (ရှာကြောင်းတဏှာ မည်၏။) ယာ တေသု သေတေသု ဂဝေသိတေသု ပဋိလဒ္ဓေသု (ရအပ်သော ပစ္စည်းတို့၌) တဏှာ၊ အယံ သေတတဏှာ နာမ၊ ဣဓ သေတတဏှာ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ပရိယေသနာတိ ရူပါဒိအာရမဏပရိယေသနာ၊ သာ ဟိ သေနတဏှာယ သတိ ဟောတိ။

လာဘော ဝိနိစ္ဆယော။ ။လာဘောတိ ရူပါဒိအာရမဏပဋိလာဘော၊ သော ဟိ ပရိယေသနာယ သတိ ဟောတိ၊ ဝိနိစ္ဆယော ပန တဏှာဉာဏဒိဋ္ဌိဝိတက္ကဝသေန စတုဗ္ဗိဓော၊ တတ္ထ “သုခဝိနိစ္ဆယံ ဧညာ၊ သုခဝိနိစ္ဆယံ ဥတွာ အဇ္ဈတ္တံ သုခမနယုဉ္ဇေယျာ”တိ အယံ ဉာဏဝိနိစ္ဆယော၊ “ဝိနိစ္ဆယောတိ ဒွေ ဝိနိစ္ဆယာ တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယောစ”တိ ဧဝံ အာဂတာနိ အဋ္ဌသတတဏှာ ဝိစရိတာနိ တဏှာဝိနိစ္ဆယော၊ ဒွါဒသဒိဋ္ဌိယော ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော၊ “ဆန္ဒော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒဝိတက္ကနိဒါနော”တိ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဣဓ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဝုတ္တော ဝိတက္ကောယေဝ အာဂတော၊ လာဘံ လာဘိတွာ ဟိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ သန္တရာ သုန္တရဉ္စ ဝိတက္ကေန ဝိနိစ္ဆိနာတိ၊ ဧတ္တကံ မေ ရူပါရမဏတ္ထာယ ဘဝိဿတိ၊ ဧတ္တကံ သဒ္ဓါရမဏတ္ထာယ၊ ဧတ္တကံ မယံ ဘဝိဿတိ၊ ဧတ္တကံ ပရဿ၊ ဧတ္တကံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ ဧတ္တကံ နိဒဟိဿာမိတိ၊ တေန ဝုတ္တံ “လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော”တိ။

ဆန္ဒရာဂေါ သေညံ။ ။ဆန္ဒရာဂေါတိ ဧဝံ အကုသလဝိတက္ကေန ဝိတက္ကိတေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဒုဗ္ဗလရာဂေါ စ ဗလဝရာဂေါ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဇ္ဈောသာနန္တိ အဟံ မမန္တိ (ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု) ဗလဝသန္တိဋ္ဌာနံ၊ ပရိဂ္ဂဟောတိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန ပရိဂ္ဂဟကရဏံ။

ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ပရိဂ္ဂဟော-သိမ်းဆည်းရခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပရိဂ္ဂဟံ-သိမ်းဆည်းရခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ မစ္ဆရိယံ-ဝန်တိုခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ မစ္ဆရိယံ-ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ အာရက္ခာ-စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ အာရက္ခာဓိကရဏံ-စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒဏ္ဍာဒါနသတ္တာဒါနကလဟာဝိဂ္ဂဟာဝိဒါတုပံတုပံသေညဗုဿာဝါဒါ-တုတံကို စွဲကိုင်ခြင်း၊ ဓားစသော လက်နက်ကို စွဲကိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်ထိပါး၍ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင့်ဘက် ယူခြင်း၊ ဆန့်ကျင့်ဘက် ပြောဆိုခြင်း၊ နင် နင်ဟု ပြောဆိုခြင်း၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ မုသားပြောဆိုခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

နဝဝိဓာ မာနာတိ-ကား၊ သေယျဿ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အထက်တန်းစားပုဂ္ဂိုလ်၏)၊ အဟံ-သည်၊ သေယျော-မြတ်သည်၊ (အထက်တန်းစားသည်)၊ အသ္မိ-၏၊ ဣတိမာနာဒယော-ဤသို့သော မာန်အစရှိကုန်သော၊ (မာနာ-တို့သည်၊ နဝဝိဓာ-ကိုးပါးအပြားရှိကုန်၏)၊ နဝ စီဝရာနီတိ-ကား၊ တိစီဝရန္တိ ဝါ-တိစီဝရိတ်ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဝဿိကသာဠိကာတိ ဝါ-ဝဿိကသာဠိကာဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိအာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-နိသော၊ (နဝ-ကိုးထည်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ-အဓိဋ္ဌာန် တင်ထိုက်ကုန်၏)၊ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနီတိ-ကား၊ အဓိဋ္ဌိတကာလတော-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိ-ဝိကပ္ပနာ မပြုထိုက်ကုန်။ [အဓိဋ္ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနီတိ ဝိကပ္ပန္တေန အဓိဋ္ဌာနတော ပုဗ္ဗေဝ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ၊ ဝိဇဟိတာဓိဋ္ဌာနံ ဝါ ပစ္စာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ၊ အဝိဇဟိတာဓိဋ္ဌာနံ ပန န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော၊-သာရတ္ထ။]

မစ္ဆရိယံ။ ။မစ္ဆရိယန္တိ ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝဿ အသဟနတာ၊ တေနံဝဿ ပေါရာဏာ ဧဝံ ဝစနတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ ဣဒံ အစ္စရိယံ မယုမေဝ ဟောတု(ဤအံဩဗ္ဗယ်သည် ငါ့အတွက်သာ ဖြစ်ပါစေ) မာ အညဿ ဟောတုတိ ပဝတ္တတ္တာ မစ္ဆရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။

အာရက္ခာ။ ။အာရက္ခောတိ ဒွါရဝိဒဟနမဉ္ဇူသာဂေါပနာဒိဝသေန သုဋ္ဌရက္ခထံ၊ အဓိ ကရေတိတိ အဓိကရဏံ၊ ကာရဏသေတံ နာမံ၊ အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ ဘာဝနပုံသကံ၊ အာရက္ခဟေတုတိ အတ္ထော။

ဒဏ္ဍာဒါန ဝေ၊ မုသာဝါဒါ။ ။ဒဏ္ဍာဒါနန္တဒိသု ပရနိသေဓနတ္ထံ ဒဏ္ဍဿ အာဒါနံ ဒဏ္ဍာဒါနံ၊ ဧကတောဓာရာဒိနော သတ္တဿ အာဒါနံ၊ ကလဟောတိ ကာယကလဟောပိ ဝါဓာကလဟောပိ၊ ပုဂ္ဂိုမော ပုရိမော ဝိရောဓော ဝိဂ္ဂဟော၊ ပစ္စိမော ပစ္စိမော ဝိဝါဒေါ၊ တုပံ တုဝန္တိ အဂါရဝဝသေန တုပံ တုဝန္တိ ဝစနံ၊ (နင် နင်ဟု ပြောခြင်း)။-သာရတ္ထ။

နဝ အဓမ္မိကာနိ ဒါနာနိတိ-ကား၊ သံဃဿ-သံဃာ၏(အထံသို့)၊ ပရိဏတံ-
 ညွတ်ပြီးသော လာဘ်ကို၊ အညသံဃဿ ဝါ-အခြားသံဃာ၏အထံသို့သော်လည်း
 ကောင်း၊ စေတိယဿ ဝါ-စေတီ၏အထံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-
 ပုဂ္ဂိုလ်၏အထံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဏာမေတိ-ညွတ်စေ၏၊ စေတိယဿ-
 စေတီတော်၏အထံသို့၊ ပရိဏတံ-ကို၊ အညစေတိယဿ ဝါ-သို့သော်လည်း
 ကောင်း၊ သံဃဿ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-သို့သော်လည်း
 ကောင်း၊/ပရိဏာမေတိ-၏၊ (ဤ၌လည်း သုံးပါး၊) ပုဂ္ဂလဿ-၏အထံသို့၊
 ပရိဏတံ-ကို၊ အညပုဂ္ဂလဿ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ ဝါ-သို့သော်
 လည်းကောင်း၊ စေတိယဿ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဏာမေတိ-၏၊ (ဤ၌
 လည်း သုံးပါး၊) ဣတိစံ-သို့၊ ဝုတ္တာနိ-နံသော၊ အဓမ္မိကာနိ-တရား၌ မယှဉ်ကုန်
 သော၊ ဒါနာနိ-တို့သည်၊ နဝ-ကိုးပါးတို့တည်း။

နဝ ပဋိဂ္ဂဟာ၊ နဝ ပရိဘောဂါတိ-ကား၊ ဧတေသံယေဝ ဒါနာနံ-ဤအဓမ္မိက
 ဒါနတို့ကိုပင်၊ ပဋိဂ္ဂဟာ စ-ခံယူခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂါ စ-သုံးစွဲ
 ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ (နဝ-ကိုးပါးစီတို့တည်း၊) တီဏိ ဓမ္မိကဒါနာနိတိ-
 ကား၊ သံဃဿ-သို့၊ နိန္ဒ-ညွတ်ပြီးသောလာဘ်ကို၊ သံဃဿေဝ-သံဃာအားသာ၊
 ဒေတိ-လှူ၏၊ စေတိယဿ-သို့၊ နိန္ဒ-ကို၊ စေတိယဿေဝ၊ (ဒေတိ)၊ ပုဂ္ဂလဿ-
 သို့၊ နိန္ဒ-ကို၊ ပုဂ္ဂလဿေဝ-အားသာ၊ (ဒေတိ-လှူ၏) ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာနိ
 တီဏိ-ဤသုံးပါးတို့သည်၊ (ဓမ္မိကာနိ-တရား၌ ယှဉ်ကုန်သော၊ ဒါနာနိ-တို့တည်း၊)
 ပဋိဂ္ဂဟာ၊ ပရိဘောဂါပိ-ပဋိဂ္ဂဟာ၊ ပရိဘောဂတို့သည်လည်း၊ တေသံယေဝ-ထိုဓမ္မိက
 ဒါနတို့ကိုပင်၊ ပဋိဂ္ဂဟာ စ-ခံယူခြင်းတို့လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂါ စ-သုံးစွဲခြင်း
 တို့လည်းကောင်းတည်း။

နဝ အဓမ္မိကာ သညတ္တိယောတိ-ကား၊ အဓမ္မဝါဒီ-အဓမ္မကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော၊
 ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မဝါဒီ-နံသော၊ သမ္မဟုလာ-များစွာသော
 ရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ အဓမ္မဝါဒီ-သော၊ သံဃော-သံဃာလည်းကောင်း၊ ဣတိ
 စံ-သို့၊ တီဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ တိကာနိ-တိကတို့ကို၊ သမထက္ခန္ဓကေ-၌၊
 နိဒ္ဒိန္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ [“အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂလံ သညာပေတိ နိဇ္ဈာပေတိ”ဟု
 ရှိသောကြောင့် “အဓမ္မိကာ သညတ္တိယော”ဟုသာ ရှိစေရမည်၊ အဓမ္မိကာ
 ပညတ္တိယော”ဟု မရှိစေရ၊] ဓမ္မိကာ-တရား၌ယှဉ်ကုန်သော၊ သညတ္တိယောပိ-
 သိစေခြင်းတို့ကိုလည်း၊ ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂလောတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊
 တတ္ထေဝ-ထိုသမထက္ခန္ဓက၌ပင်၊ နိဒ္ဒိန္တာ-အကျယ်ညွှန်ပြအပ်ကုန်ပြီ။

အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွေ-နံသော၊ နဝကာနိ-တို့ကို၊ ဩဝါဒဝဂ္ဂဿ-ဘိက္ခုနောဝါဒ
 ဝဂ်၏၊ ပဌမသိက္ခာပဒနိဒ္ဒေသေ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၏နိဒ္ဒေသ၌၊ ပါစိတ္တိယဝသေန-
 ပါစိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-နံပြီ၊ ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ နဝကာနိ-တို့ကို၊
 တတ္ထေဝ-ထိုဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်၊ ပထမသိက္ခာပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသ၌ပင်၊ ဒုက္ကမ္မဝသေန-

ဒုက္ခဋီ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-န်ပြီ၊ [ရှေးစာအုပ်များ၌ “အဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊ဒုက္ခဋီ
 ဝသေန ဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊ပါစိတ္တိယဝသေန”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်၌ကား “အဓမ္မကမ္မေ
 ပေ၊အာဝတ္တိပါစိတ္တိယဿ၊ ဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊အာပတ္တိဒုက္ခဋီဿ”ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်
 “အဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊ပါစိတ္တိယဝသေန၊ ဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊ဒုက္ခဋီဝသေန”ဟု ရှိသော
 ပါဠိသာ ပါဠိမှန်တည်း၊ ဋီကာ၌လည်း ပါဠိပျက်နေသည်၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
 နဝကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှား
 သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

နဝကဝါရဝဋ္ဋနာ-နဝကဝါရ၏အဓိပ္ပာယ်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီးပြီ။

ဒေသကဝါရဝဋ္ဋနာ

၃၃၀။ ဒသကေသု-ဒသကတို့၌၊ ဒသ အာယာတဝတ္ထုနီတိ-ကား၊ နဝကေသု-
 နဝကတို့၌၊ ဝုတ္တာနိ-န်သော၊ နဝ-၉ ပါးကုန်သော အာယာတဝတ္ထုတို့သည်၊ (“ဒသ
 ဟောန္တိ”၌စပ်၊) အဋ္ဌာနေ ဝါ ပန အာယာတော ဇာယတီတိ ဣမိနာ-အဋ္ဌာနေ၊ပေ၊
 ဇာယတီဟူသော ဤအာယာတဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဒသ-၁၀ ပါးတို့သည်၊
 ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ အာယာတပဋိဝိနယာပိ-တို့ကိုလည်း၊ (“ဝေဒိတဗ္ဗ”၌စပ်၊) တတ္ထ-
 ထို နဝကတို့၌၊ ဝုတ္တာ-ကုန်သော၊ နဝ-၉ ပါးသော အာယာတပဋိဝိနယတို့ကို၊
 အဋ္ဌာနေ ဝါ ပန အာယာတော ဇာယတိ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘတိ အာယာတံ
 ပဋိဝိနေတိတိ ဣမိနာ-အဋ္ဌာနေ၊ပေ၊ပဋိဝိနေတိဟူသော ဤအာယာတပဋိဝိနယနှင့်၊
 သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဒသ-၁၀ ပါးတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဒသ ဝိနိတဝတ္ထုနီတိ-ကား၊
 ဒသဟိ-န်သော၊ အာယာတဝတ္ထုဟိ-အာယာတဝတ္ထုတို့မှ၊ ဝိရတိသင်္ခါတာနိ-
 ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဒသ-န်သော၊ (ဝိနိတဝတ္ထုနီ-တို့သည်၊
 ဟောန္တိ-န်၏။)

ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ-ကား၊ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ အာဒိဝသေန-နတ္ထိ ဒိန္နံ အစရှိသည်
 တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဒသဝတ္ထုကာ-၁၀ ပါးသော ဝတ္ထုရှိသော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ကို၊
 ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ”၌ “ဣတိ”မပါလျှင် ကောင်း၏၊ပါလျှင် “သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗ”
 အဖြစ်ဖြင့် ဤအတိုင်းပေးပါ။) အတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိဝသေန-အတ္ထိ ဒိန္နံအစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဒသဝတ္ထုကာ-သော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊) ပန-ကား၊
 သဿတော လောကောတိအာဒိနာ-သဿတော လောကော အစရှိသော၊ ဝသေန-
 အပြားအားဖြင့်၊ အန္တဂါဟိကာ-သဿတအဖို့၊ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-ကို၊

အန္တဂါဟိကာ။ ။သဿတော လောကောတိအာဒိဝသေနာတိ သဿတော
 လောကောတိ ဝါ၊ အသဿတော လောကောတိ ဝါ၊ အန္တဝါ လောကောတိ ဝါ၊ အနန္တဝါ
 လောကောတိ ဝါ၊ တံ စိဝံ တံ သရီရန္တိ ဝါ၊ အညံ စိဝံ ဝါ အညံ သရီရန္တိ ဝါ၊ ဟောတိ

ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။ (အန္တသဒ္ဓါ ကောဋ္ဌာသဝါစက)၊ ဒသ မိစ္ဆတ္တာတိ-ကား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အာဒယော-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော၊ မိစ္ဆာမိမုတ္တိပရိယောသာနာ-မိစ္ဆာမိမုတ္တိ အဆုံး ရှိကုန်သော၊ (မိစ္ဆတ္တာ-ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသော တရားတို့သည်။ ဒသ-တို့သည်။ ဟောန္တိ-ကုန်၏။) ဝိပရိတာ-ပြောင်းပြန်ဖြစ်ကုန်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိ သော တရားတို့သည်။ သမ္မတ္တာ-မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောသဘောရှိသော တရားတို့ မည်၏။ [ဝိပရိတာတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော သမ္မာညာဏာ သမ္မာဝိမုတ္တိ ပရိယောသာနာ ဒသ၊ - ဝိမတိ၊] သလာကဂ္ဂါဟာ-စာရေးတံ ယူခြင်းတို့ကို၊ သမထက္ခန္ဓကေ-သမထက္ခန္ဓကဋ္ဌံ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-န်ပြီ။ [သမထက္ခန္ဓကေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဩရမတ္တကံ အဓိကရဏံ ဟောတိ၊ န စ ဂတိဂတံ န စ သရိတသာရိတန္တိအာဒိနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊-သာရတ္ထ။]

ဒသဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဥဗ္ဗဟိကာယ သမန္နိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ သီလဝါ ဟောတိတိအာဒိနာ-သီလဝါ ဟောတိအစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သမထ က္ခန္ဓကေ-ဋ္ဌံ၊ ဝုတ္တေဟိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဒသဟိ-န်သော၊ (အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဥဗ္ဗဟိကာယ-ဥဗ္ဗဟိကာကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သမန္နိတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏။) ရာဇန္တေပုရပ္ပဝေသနေ-မင်း၏နန်းတော်သို့ ဝင်ခြင်း ဋ္ဌံ၊ (ဒသ-န်သော၊ အာဒိနဝါ-အပြစ်တို့ကို၊ ရာဇသိက္ခာပဒေ-ဋ္ဌံ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-န်ပြီ။) ဒသ ဒါနဝတ္ထုနိတိ-ကား၊ အနံ-စားထိုက်သော အစာလည်းကောင်း၊ (ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် လည်းကောင်း၊) ပါနံ-သောက်ထိုက်သော အဖျော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထံ-အဝတ် လည်းကောင်း၊ ယာနံ-ဖိနပ်စသောယာဉ်လည်းကောင်း၊ မာလာ-ပန်းလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓော-နံ့သာလည်းကောင်း၊ ဝိလေပနံ-လိမ်းကျံကြောင်း နံ့သာပြစ်လည်းကောင်း၊ သေယျာဝသထံ-အိပ်ရာနေရာ၊ ကျောင်းလည်းကောင်း၊ [၂ မျိုးကို ဒွန်တွဲထားသည်။ "သေယျာ+အာဝသထော" ဟုသော်လည်း ခွဲ၊] ပဒီပေယျံ-ဆီမီးတို့၏ အစီးအပွား ဖြစ်သော ဆီလည်းကောင်းတည်း။

တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ၊ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ၊ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ၊ နေဝ ဟောတိ နန ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါတိ၊ ဧဝမာဂတံ သင်္ဂဏာတိ-သာရတ္ထ။ (ဤ သဿတ အစရှိသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သာရတ္ထ၌ အကျယ် ချပါ။)

ဒသ မိစ္ဆတ္တာ။ ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒယော မိစ္ဆာဝိမုတ္တိပရိယောသာနာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာ သင်္ကပ္ပော မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တော မိစ္ဆာအာဇီဝေါ မိစ္ဆာဝါယာမော မိစ္ဆာသတိ မိစ္ဆာသမာဓိ မိစ္ဆာညာဏံ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိတိ ဧဝမာဂတံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ တတ္ထ မိစ္ဆာညာဏန္တိ ပါပကိရိယာသု ဥပါယမိန္ဒာဝသေန ပါပကံ ကတ္တာ "သုဂတံ မယာ"တိ ပဗ္ဗဝေက္ခဏာကာရေန စ ဥပ္ပန္နော မောဟော၊ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိတိ အဝိမုတ္တသေဝ သတော ဝိမုတ္တိသည်တာ၊-သာရတ္ထ။

ဒသ ရတနာနိတိ-ကား၊ မုတ္တာမဏိဝေဠုရိယာဒီနိ-ပုလဲ၊ ပတ္တမြား၊ ကျောက်
 မျက်ရွဲ အစရှိကုန်သော၊ (ရတနာနိ-ရတနာတို့သည်၊ ဒသ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-
 န်၏။) ဒသ ပံသုကူလာနိတိ-ကား၊ သောသာနိကံ-သုသာန်၌ ဖြစ်သော ပံသကူ
 အဝတ်လည်းကောင်း၊ ပါပဏိကံ-ဈေးတံခါးဝ၌ ကျရောက်နေသော ပံသကူအဝတ်
 လည်းကောင်း၊ ဥန္တုရက္ခာယိတံ-ကြွက်ကိုက်အပ်ပြီးသော ပံသကူအဝတ်လည်း
 ကောင်း၊ ကြွက်ကိုက်အပ်သဖြင့် မင်္ဂလာမရှိဟု ယူဆ၍ စွန့်ပစ်အပ်သော ပံသကူ
 အဝတ်လည်းကောင်း၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းချည်း မှတ်ပါ။] ဥပစိကက္ခာယိတံ-
 ခြကိုက်အပ်ပြီးသော ပံသကူအဝတ်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိဒမံ-မီးလောင်အပ်ပြီးသော
 ပံသကူအဝတ်လည်းကောင်း၊ ဂေါခါယိတံ-နွားစားအပ်ပြီးသော ပံသကူအဝတ်
 လည်းကောင်း၊ အဓိတက္ခာယိတံ-ဆိတ်စားအပ်ပြီးသော ပံသကူအဝတ်လည်း
 ကောင်း၊ ထူပစီဝရံ-ထူပကဲ့သို့ မိုမောက်နေသော တောင်ပိုကို ရစ်ပတ်၍ ပစ်အပ်
 သော ပံသကူအဝတ်လည်းကောင်း၊ အဘိသေကိကံ-အဘိသိက်သွင်းရာအရပ်၌
 ပစ်ထားအပ်သော ပံသကူအဝတ်လည်းကောင်း၊ ဘတပဋိယာဘတံ-သုသာန်သို့
 ဆောင်ယူအပ်ပြီးလျှင် ပြန်၍ ဆောင်ယူအပ်သော ပံသကူအဝတ်လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ စတေသု-ဤပံသကူအဝတ်တို့၌၊ ဥပသမ္ပန္နေန-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း
 အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူသည်၊ ဥဿုက္ကံ-လုံ့လကို၊ ကာတမ္ပံ-ပြုထိုက်၏။ (ဤ
 ပံသကူတို့၏ အကျယ်ကို ပဉ္စက၌ ပြခဲ့ပြီ။)

ဒသ စီဝရဓာရဏာတိ-ကား၊ သဗ္ဗနိလကာနိ-အလုံးစုံ ညိုသောအဆင်း ရှိကုန်
 သော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ ဓာရေန္တိ-ဆောင်ကြကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တဝသေန-
 ဟောတော်မူအပ်သော ဆောင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒသ-န်သော၊ (စီဝရဓာရဏာ-
 သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏။) ဣတိ-ဤသို့၊ ကုရန္တိယံ-ကုရန္တိ
 အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ နဝသု-
 ကိုးထည်ကုန်သော၊ ကပ္ပိယစီဝရေသု-အပ်သောသင်္ကန်းတို့၌၊ ဥဒကသာဠိကံ ဝါ-
 ရေသနပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သံကစိကံ ဝါ-ရင်စည်းတဘက်ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ ပက္ခိပိတော-ထည့်၍၊ ဒသ-န်သော၊ (စီဝရဓာရဏာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အဝန္တိယပုဂ္ဂလာ-ရှိမခိုးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-
 ၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-န်ပြီ၊ ဒသ-န်သော၊ အက္ခောသဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဩမသဝါဒေ-ဩမသဝါဒ
 သိက္ခာပုဒ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-န်ပြီ၊ ဒသ-န်သော၊ အာကာရာ-အခြင်းအရာတို့ကို၊ ဗေသုည
 သိက္ခာပဒေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ကုန်ပြီ။

ဒသ သေနာသနာနိတိ-ကား၊ မဇ္ဈော-ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ ပီဋ္ဌ-
 အင်းပျဉ်လည်းကောင်း၊ ဘိသိ-ဘုံလျှိုလည်းကောင်း၊ ဝိမ္မောဟနံ-ခေါင်းအုံးလည်း
 ကောင်း၊ စိမိလိကာ-ပုဆိုးကြမ်းလည်းကောင်း၊ ဥတ္တရတ္ထရဏံ-အပေါ်လွှမ်းအခင်း
 လည်းကောင်း၊ တဠိကာ-ခတ်အခင်းလည်းကောင်း၊ စမ္မေဏ္ဍော-သားရေပိုင်းလည်း
 ကောင်း၊ နိသီဒနံ-နိသီဒိုင်လည်းကောင်း၊ တိဏသန္တာရော-မြက်အခင်းလည်း
 ကောင်း၊ ပဏ္ဍသန္တာရော-သစ်ရွက်အခင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း။

[၁၁ ပါးဖြစ်နေ၏။ “နိသီဒနံ” ပိုဟန်တူသည်။] ဒသဝရာနိ ယာစိသုတိ-ကား၊ ဝိသာခါ-ဝိသာခါသည်။ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သောဆုတို့ကို(ယာစိ-ပြီ)၊ [စီဝရက္ခန္ဓကဋ္ဌ လာသော “ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ သံဃဿ ယာဝဇီဝံ ဝဿိကသာဋီကံ ဒါတုံ” အစ ရှိသော ဆုတည်း။] သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ-သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်။ ဧကံ- တစ်ပါးသောဆုကို၊ (ယာစိ-ပြီ)၊ [မဟာဓန္ဒကဋ္ဌ လာသော “သာဓု ဘန္တေ အယျာ အနနညာတံ မာတာပိတူဟိ ပုတ္တံ န ပဗ္ဗာဇေယျံ” ဟူသောဆုတည်း။] (ဇီဝကော- ဇီဝကသည်။ ဧကံ-တစ်ပါးသောဆုကို၊ ယာစိ)၊ [စီဝရက္ခန္ဓကဋ္ဌ လာသော “ဘိက္ခု သံဃဿ စ ဂဟပတိစီဝရံ အနဇာနာတု” ဟူသောဆုတည်း။] ယာဂုအာနိသံသာ စ-ယာဂု၏အကျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယမံသာနိစ-မအပ်သော အသားတို့ ကိုလည်းကောင်း၊ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-နံပြီ။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဒသကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှား သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒေသကဝါရဝဏ္ဏနာ-ဒေသကဝါရ၏အပွင့်သည်၊ နိဒ္ဒိတာ-ပြီးပြီ။

ကောဒေသကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၃၁။ ကောဒသကေသု-ကောဒသကတို့၌၊ ကောဒသကာတိ-ကား၊ ပဏ္ဏကာ ဒယော-ပဏ္ဏာဂြံ အစရှိကုန်သော၊ ကောဒသ-တစ်ကျိပ်တင် ယာကံကုန်သော၊ (ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်။ ဝါ-တို့ကို၊ အနုပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်နိုင်ကုန်သည်။ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်ကုန်၊ ဥပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နာသေတဗ္ဗာ-အသွင်ကို ဖျက် လူထွက်စေထိုက်ကုန်၏ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်ပါ။) ကောဒသပါဒကာတိ-ကား၊ ဒသ- နံသော၊ ရတနမယာ-ရတနာဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော ခြေနင်းတို့လည်းကောင်း၊ ကော- တစ်ခုသော၊ ကဋ္ဌပါဒကာ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်းလည်းကောင်းတည်း။

ပန-ဆက်၊ တိဏပါဒကမုဉ္ဇပါဒကပဗ္ဗဇပါဒကာဒယော-မြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊ ဖြူဆန်မြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊ ပြိန်းမြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း အစရှိကုန်သော ခြေနင်းတို့သည်။ ကဋ္ဌပါဒကသင်္ဂဟမေဝ-ကဋ္ဌပါဒကာ၌ သွင်းယူ အပ်သည်၏အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏။ ကောဒသပတ္တာတိ-ကား၊ တမ္ပ လောမာမယေန ဝါ-ကြေးနီဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒါရ မယေန ဝါ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-တကွ (တစ်မျိုးမျိုးနှင့် တကွ) ဒသ - ဆယ်လုံးကုန်သော၊ ရတနမယာ - ရတနာဖြင့်

ပြုအပ်သော သပိတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။ ကောဒသစီဝရာနီတိ-ကား၊ သဗ္ဗနိလကာ
 ဒီနိ- သဗ္ဗနိလက အစရှိကုန်သော၊ ကောဒသ- တစ်ဆယ့်တစ်ထည်ကုန်သော၊
 (စီဝရာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ)။ ယာဝတတိယကာတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ-
 ဥက္ခိတ္တကရဟန်းသို့ အစဉ်လိုက်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ-
 နိသော၊ သံဃာဒိသေသာ-ယာဝတတိယက သံဃာဒိသေသ်တို့လည်းကောင်း၊
 အရိဋ္ဌော-အရိဋ္ဌရဟန်းလည်းကောင်း၊ စဏ္ဍကာဋီ-စဏ္ဍကာဋီဘိက္ခုနီလည်းကောင်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ (ကောဒသ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ)။

ကောဒသ-နိသော၊ အန္တရာယိကာ နာမ-အန္တရာယိကတို့ မည်သည်၊ နသိ
 အနိမိတ္တာတိအာဒယော-နသိ အနိမိတ္တာ အစရှိသည်တို့တည်း၊ (“ဘိက္ခုနီနံ
 ကောဒသ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ”ဟူသော ပါဠိတော်၏အဖွင့်တည်း၊)
 ကောဒသ စီဝရာနိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနီတိ-ကား၊ တိစီဝရံ-တိစီဝရိက်လည်းကောင်း၊
 ဝသိကသာဠိကာ-မိုးရေခဲသင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ (မိုးအခါ၌ အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ သုံးစွဲ
 အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊) နိသီဒနံ-နိသီဒိင်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုတ္တရဏံ-
 အပေါ်လွှမ်းအခင်းလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍုပ္ပင်္ဂုတ္တဒိ-အနာကို ဖုံးလွှမ်းကြောင်းသင်္ကန်း
 လည်းကောင်း၊ မုပုဗ္ဗနစောဠံ-မျက်နှာသုတ်အဝတ်လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခာရစောဠံ-
 ပရိက္ခရာ အဝတ်လည်းကောင်း၊ ဥဒကသာဠိကာ-ရေသနပ်လည်းကောင်း၊
 သင်္ကမ္ဘိကာ-ရင်စည်းတဘက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ကောဒသ-ကုန်သော၊
 စီဝရာနိ-တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ-နိ၏၊) န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနီတိ-ကား၊ တောနေဝ-
 ဤတစ်ဆယ့်တစ်ထည်သော သင်္ကန်းတို့ကိုပင်၊ အဓိဋ္ဌိတကာလတော-အဓိဋ္ဌာန်
 အပ်ပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိ-ဝိကပ္ပနာ မပြုထိုက်ကုန်၊ ဂဏ္ဍိကာ
 စ-အနားပတ်သီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိဓာ စ-ခါးပန်းဘိတို့သည်လည်းကောင်း၊
 (ခါးပန်းသီးတို့သည်လည်းကောင်း၊) သုတ္တမယေန-သုတ္တမယဖြစ်သော အနားပတ်
 သီး ခါးပန်းဘိနှင့်၊ သဒ္ဓိံ ကောဒသ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ တေ-ထိုအနား
 ပတ်သီး ခါးပန်းဘိတို့ကို၊ ခုဒ္ဒကက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-အကျယ်ညွှန်ပြအပ်ကုန်ပြီ။

ပထဝီယော-အပ်၊ မအပ်သောမြေတို့ကို၊ ပထဝီသိက္ခာပဒေ-ပထဝီဓဏနသိက္ခာ
 ပုဒ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ကုန်ပြီ၊ ဥပဇ္ဈာယမှာ-ဥပဇ္ဈာယ်မှ၊ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိယော-
 နိဿယည်းငြိမ်းကြောင်းတို့သည်၊ ပဉ္စ-တို့တည်း၊ အာစရိယမှာ-နိဿယည်း
 ဆရာမှ၊ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိယော-တို့သည်၊ ဆ-တို့တည်း၊ စဝံ-ဤသို့၊ ကောဒသ-
 နိသော၊ (နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိယော ဟောန္တိ)။ အဝန္တိယပုဂ္ဂလာ-ရှိမခိုးထိုက်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နဂ္ဂေန-အဝတ်မဆည်း အချည်းနီးသောရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊
 ကောဒသ-တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။ သဗ္ဗေ-နိသော၊ တေ-ထို
 အဝန္တိယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-နိပြီ၊ ကောဒသ-နိသော၊
 ပရမာနိ-ပရမတို့ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့ဆက္က၌၊ ဝုတ္တေသု-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊
 စုဒ္ဒသသု-တစ်ဆယ့်လေးပါးသောပရမတို့၌၊ ကောဒသကဝသေန-ကောဒသက၏

အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နံ၏။ ဧကာဒသဝရာနိတိ-ကား၊ မဟာပဇာပတိယာ-မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည်၊ ယာစိတဝရေန-တောင်းအပ်သော ဆုနှင့်၊ သိဒ္ဓိ-တကွ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ (ဒသကဉ်)၊ ဝုတ္တာနိ-နံသော၊ ဒသ-၁၀ ပါးသော ဆုတို့လည်းကောင်းတည်း၊ ဧကာဒသ သီမာဒေါသာတိ-ကား၊ အတိဓဒ္ဒကံ သီမံ သမ္ပန္နိတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ကမ္မဝဂ္ဂေ-၌၊ (ဧကာဒသ-ကုန်သော၊ သီမာဒေါသာ-သိမ်၏အဖြစ်တို့သည်၊) အာဂမိဿန္တိ-လာကုန်လတ္တံ့။ [ဤသို့ မထည့်စေလိုလျှင် “ဧကာဒသ သီမာဒေါသာတိ”ဟု ဣတိ မပါစေရ။]

အက္ကောသကပရိဘာသကေ-ဆဲရေးတတ်၊ ဘေးကို ပြု၍ ခြိမ်းခြောက်တတ် သော၊ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ဧကာဒသ-နံသော၊ အာဒိနဝါ နာမ-တို့ မည်သည်၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယော သော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-သီတင်းသုံးဖော် သူတော်ကောင်းတို့ကို၊ အက္ကောသကော-ဆဲရေးတတ်သည်၊ ပရိဘာသကော-ဘေးကို ပြု၍ ခြိမ်းခြောက်တတ်သည်၊ အရိယူပဝါဒီ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စွပ်စွဲလေ့ ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဧကာဒသန္တံ-နံသော၊ ဗျသနာနံ-ပျက်စီးခြင်းတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော၊ ဗျသနံ-သို့၊ န နိဂစ္ဆေယျ-မရောက်ရာ၊ ဧတံ-ဤပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ အဋ္ဌာနံ-သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်၊ (ဧသော-ဤပျက်စီးခြင်း သို့ မရောက်ခြင်း၏ အခွင့်သည်၊) အနဝကာသော-သင့်သောအခွင့် မဟုတ်၊ (“ဧကန် ပျက်စီးရမည်” ဟုလို)၊ ဧကာဒသန္တံ-နံသော၊ ကတမေသံ (ဗျသနာနံ)-အဘယ်ပျက်စီးခြင်းတို့တွင်၊ (အညတရံ-သော၊ ဗျသနံ-သို့၊ နိဂစ္ဆေယျ-ရောက်ရာ သနည်း။)

အနဓိဂတံ-မရအပ်သေးသော သမာဓိကို၊ နာဓိဂစ္ဆတိ-မရနိုင်၊ အဓိဂတာ-ရအပ်ပြီးသော သမာဓိမှ၊ ပရိဟာယတိ-ဆုတ်ယုတ်နိုင်၏၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (စိတ်၌)၊ သဒ္ဓမ္မာ-သူတော်ကောင်းတရားတို့သည်၊ န ဝေါဒါယန္တိ-မဖြူစင်ကုန်၊ [သဒ္ဓမ္မဿာတိ သဒ္ဓမ္မာ အဿ၊ အဿ အက္ကောသကပရိဘာသကဘိက္ခုသု-သဒ္ဓမ္မာ န ဝေါဒါယန္တိ န ပရိယောဒါယန္တိတိ အတ္ထော-ယောဇနာ၊] သဒ္ဓမ္မေသု ဝါ-သူတော်ကောင်းတရားတို့၌သော်လည်း၊ အဓိမာနိကော-လွန်ကဲသော မှတ်ထင်ခြင်း ရှိသည်၊ (ငါ့ရပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်း ရှိသည်)၊ ဟောတိ-၏၊ အနဘိ ရတော-မမွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတွာ ဝါ-ဖြစ်၍သော် လည်း)၊ ဗြဟ္မစရိယံ-မြတ်သော အကျင့်ကို၊ စရတိ-ကျင့်ရ၏၊ အညတရံ-တစ်ပါး ပါးသော၊ သံကိလိဋ္ဌံ-ညစ်ညမ်း သော၊ အာပတ္တိံ ဝါ-အာပတ်သို့သော်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်ရ၏၊ သိက္ခံ-သိက္ခာကို၊ ပစ္စက္ခာယ ဝါ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဆို၍ သော်လည်း၊ (ဝါ-ချ၍သော်လည်း)၊ ဟီနာယ-ယုတ်ညံ့သော လူအဖြစ် အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တတိ-လည်ရ၏၊ ဂါဠံ-ပြင်းထန်သော၊ ရောဂါတင်္ဂံ ဝါ-နာကျင်ကိုက်ခဲသော အနာရောဂါသို့သော်လည်း၊

ဖုသတိ-ရောက်ရ၏။ ဥမ္မာဒံ ဝါ-ရူးသွပ်ခြင်းသို့သော် လည်း၊ ပါပဏာတိ-
 ရောက်ရ၏။ စိတ္တက္ခေပံ ဝါ-စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့သော် လည်း၊ ပါပဏာတိ-
 ၏။ သံမူဠော-ပြင်းစွာတွေဝေသည်။(ဟုတွာ)။ ကာလံ-သေခြင်း ကို၊ ကရောတိ-
 ပြုရ၏။ ကာယဿ-ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ-ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ မရဏာ-
 သေရာအခါမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ အပါယံ-သူခ၏ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုမှ ကင်းသော၊
 ဒုဂ္ဂတိ-ဒုက္ခအပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော၊ ဝိနိပါတံ-ကင်းသော အလိုရှိသည်
 ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော၊ နိရယံ-ငရဲသို့၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ကပ်ရောက် ရ၏။
 (တစ်နည်း၊ နိရယံ-၌၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ရ၏) ဣတိ-ဤသို့၊ (ဧကောဒသန္တံ ဗျဿနာနံ
 အညတရံ ဗျဿနံ၊ နိဂဇ္ဈယျ-ရောက်ရာ၏။) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၁၁ ပါးသော
 ဗျဿနတို့တွင်၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရားစကားတော်ကို၊ သဒ္ဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-
 အလိုရှိအပ်၏။

အာသေဝိတာယာတိ-ကား၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သေဝိတာယ-
 မှီဝဲအပ်ပြီးသော်၊ ဘာဝိတာယာတိ-ကား၊ နိပ္ပာဒိတာယ-ပြီးစေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ ဝနိတာယ-တိုးပွားစေအပ်ပြီးသော်၊ ဗဟုလိကတာယာတိ-ကား၊ ပုနပျူနံ-
 ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ယာနိကတာယာတိ-ကား၊ သုယုတ္တ
 ယာနသဒိသာယ-ကောင်းစွာ ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်နှင့် တူသည်ကို၊ ကတာယ-
 သော်၊ ဝတ္ထုကတာယာတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်။

အာသေဝိတာယ ။**ဝေ၊ ကတာယ**။ ။အာ ဥပသာရ၏ အာဒိကမ္မအနက်ကို ယူ၍
 “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ”ဟု ဖွင့်သည်။ အစစွာ မှီဝဲအပ်ပြီးနောက် ကိစ္စပြီးစီးစေအပ်သည်ကို
 “နိပ္ပာဒိတာယ”ဟုလည်းကောင်း၊ တိုးတက်ပွားများစေအပ်သည်ကို “ဝနိတာယ”ဟုလည်း
 ကောင်း ဖွင့်သည်။ ဘူဇာတ်၏ သတ္တံအနက်၊ ဝဗုဒ္ဓအနက်ဟု ၂ မျိုးရှိသောကြောင့် ထို
 ၂ မျိုးနှင့် ဆိုင်အောင် ၂ နည်းဖွင့်ခြင်းတည်း။ အဗဟုလာဝိ ဗဟုလာဝိယ+ကတာ ဗဟုလိ
 ကတာ၊ ဥပါဒိ-ဋ္ဌိ-ဘင်အားဖြင့် ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် ထိုမေတ္တာတရားသည် အစုအဝေး
 အားဖြင့် မများနိုင်၊ သို့သော် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပွားစေသောအခါ များသကဲ့သို့ ဖြစ်လာ
 သောကြောင့် “ဗဟုလိကတာ”ဟု ဆိုသည်။ အဘူတတဗ္ဗောအနက်၌ (စိ)ပစ္စည်း၊ ပုနပျူနံ
 ကား ဗဟုလ၏အဓိပ္ပာယ်တည်း။ “အထပ်ထပ် ပြုအပ်သည့်အတွက် များသကဲ့သို့ဖြစ်အောင်
 ပြုအပ်ရာ ရောက်သည်” ဟုလို။

ယာနိကတာယ။ ။ကောင်းစွာ ကပ်ယှဉ်အပ်ပြီးသော ယာဉ်သည် အလိုရှိရာဧကန္တံ
 တက်၍ စီးဖို့ရာ အသင့်ပြင်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့။ “အာသေဝိတ၊ ဘာဝိတ၊ ဗဟုလိကတာဖြစ်
 သော မေတ္တာဘာဝနာသည်လည်း အလိုရှိရာ ဧကန္တံ ချက်ချင်း ပွားများနိုင်သောကြောင့်
 ယာနိကတာ ဖြစ်သည်။ [အယာနံပိ ယာနံပိယ+ကတာ ယာနိကတာ။] ဤ၌လည်း အဘူတ
 တဗ္ဗောအနက်၌ ဤ(စိ)ပစ္စည်းတည်း။ [သုယုတ္တယာနသဒိသာယ ကတာယာတိ ဣန္ဒြိတိန္ဒြိတ
 ကာလေ သုဓေန ပဝတ္တေတဗ္ဗတ္တာ ယုတ္တယာနံပိယ ကတာယ၊-သာရတ္ထ။]

ပတိဋ္ဌာ-စွဲမြဲစွာ တည်သည်။ ဟောတိ၊ စဝံ-ဤသို့ စွဲမြဲစွာ တည်လောက်အောင် သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အနုဋ္ဌိတာယာတိ-ကား၊ အနု အနု-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ပဝတ္ထိတာယ-ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ အဓိဋ္ဌိတာယ-ဆောက်တည်အပ်ပြီးသော်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပရိစိတာယာတိ- ကား၊ သမန္တတော-ထက်ဝန်းကျင်အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ စိတာယ-စီအပ်ပြီးသော်၊ သဗ္ဗ ဒိသာသု-အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ စိတာယ-သော်၊ အာစိတာယ-အစမှ စ၍ စီအပ်ပြီးသော်၊ ဘာဝိတာယ-တိုးပွားစေအပ်ပြီးသော်၊ အဘိဝဓိတာယ-ဆင့်၍ တိုးပွားစေအပ်သော်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သုသမာရဒ္ဓါယာတိ-ကား၊ သုဋ္ဌု-လွန်စွာ၊ သမာရဒ္ဓါယ-ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်ပြီးသော်၊ ဝသီဘာဝံ-အစွမ်းသတ္တိရှိသည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဥပနိတာယ-ကပ်ဆောင်အပ်ပြီးသော်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [သု-ကို "သုဋ္ဌု"ဟု ဖွင့်သည်။ "လွန်စွာအားထုတ်"ဟူသည် အလိုရှိတိုင်းသောခဏ၌ ပွားများ နိုင်ခြင်း ဝသီဘော်သို့ ရောက်အောင် ကပ်ဆောင်ထားနိုင်ခြင်းတည်း။]

န ပါပကံ သုပိနန္တိ-ကား၊ ပါပကမေဝ-မကောင်းဆိုးဝါးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (သုပိနံ-အိပ်မက်ကို) န ပဿတိ-မမြင်မက်ရ၊ ဘဒြကံ-ကောင်းသော၊ ဝုဒ္ဓိကာရဏ ဘူတံ-ကြီးပွားခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (သုပိနံ) ပန-ကိုကား၊ ပဿတိ- မြင်မက်ရ၏၊ [ဘဒြကံ ပန ဝုဒ္ဓိကာရဏဘူတံ ပဿတိတိ စေတိယံ ဝန္တုန္တောပိယ

ဝတ္ထုကတာယ။ ။မေတ္တာ၏ အကျိုးအာနိသင်တို့၏ တည်ရာဖြစ်လောက်အောင် ပွားစေအပ်သည်ကို "ဝတ္ထုကတာ"ဟု ဆိုသည်။ ဝတ္ထု+ကတာ ဝတ္ထုကတာ။ "သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်လောက်အောင်"ဟု ပေး။ [ယထာ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိတိ သမ္ပတ္တိနံ ယထာ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ-သာရတ္ထ။]

အနုဋ္ဌိတာယ။ ။အနုကို ဝိစ္စာအနက်ဟောဟု ကြံ၍ "အနု အနု"ဟု ဖွင့်သည်။ ဋ္ဌိတာ ၌လည်း ကာရိတ်ကျေဟု ကြံ၍ "ပဝတ္ထိတာယ"ဟု ဖွင့်သည်။ "အဖန်ဖန် တည်တံ့စေ အပ်သော်"ဟု ပေးပါ။ နိစ္စာဓိဋ္ဌိတာယကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။ [အနု အနု ပဝတ္ထိတာယာတိ ဘာဝနာဗဟုလီကာရေဟိ အနု အနု ပဝတ္ထိတာယ-ဘာဝနာဗဟုလီကာရတို့ဖြင့် အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော်-သာရတ္ထ။]

ပရိစိတာယ။ ။ပရိကို "သမန္တတော"ဟု ဖွင့်သည်။ သမန္တတောကို "သဗ္ဗဒိသာသု"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ "စီအပ်"ဟူသည် အရပ်မျက်နှာတို့တွင် မိမိအလိုရှိရာ အရပ်မှ စ၍ "ပုရတ္ထိမာယဒိသာယ"စသည်ဖြင့် အုတ်စီသကဲ့သို့၊ အစမှ စ၍ စီအပ်၊ နောက်ထပ် အုတ်စီသကဲ့သို့ ထပ်၍ တိုးပွားသောအားဖြင့် စီအပ်၊ တစ်ဖန် ထပ်၍ အုတ်ကို ဆင့်သကဲ့သို့ အဘိဝဓုန ဖြစ်သောအားဖြင့် စီအပ်ဟု သိစေလို၍ အာစိတာယ၊ ဘာဝိတာယ၊ အဘိဝဓိတာယ"ဟု ဆိုသည်။

ပူဇံ ကရောက္ခောဝိယ ဓမ္မံ သုဏက္ခောဝိယ စ ဟောတိ။-သာရတ္ထ။] ဒေဝတာ ရက္ခန္တိတိ-ကား၊ အာရက္ခဒေဝတာ-အစောင့်အရှောက်ဖြစ်သော နတ်တို့သည်၊ (ကိုယ်စောင့်နတ်သာမက အိမ်စောင့်နတ်၊ ကျောင်းစောင့်နတ်စသောနတ်တို့သည်) ဓမ္မိကံ-တရား၌ ယှဉ်သော၊ ရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ပစ္စုပဋ္ဌာပေန္တိ-ရှေးစွ တည်စေကြကုန်၏၊ (ဖြစ်စေကြကုန်၏) [“ဓမ္မိကံ ရက္ခံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် မတရားသောကိစ္စ၌ နတ်တို့က စောင့်ရှောက်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်၊] တုဝဋ္ဌံ စိတ္တံ သမာဓိယတီတိ-ကား၊ ဓိပ္ပံ-လျင်မြန်စွာ၊ စိတ္တံ-သည်၊ သမာဓိယတိ-တည်ကြည်၏၊ ဥတ္တရိ အပ္ပဋိဝိဇ္ဇန္တောတိ-ကား၊ မေတ္တာဈာနတော-မေတ္တာဈာန်ထက်၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အသန္တိကရောက္ခော-မျက်မှောက်မပြုနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သေက္ခော-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပုထုဇ္ဇနော-ပုထုဇ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟုတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကာလံ-သေခြင်း ကို၊ ကရောက္ခော-ပြုရသည်ရှိသော်၊ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ-ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကပ်ရောက် ရသည်၊ ဟောတိ၊ [မေတ္တာဈာန်ရပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ရ သည်၊ ဈာန်မရလျှင်လည်း သုဂတိသို့ ရောက်ခွင့်ရှိသည်၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဧကောဓေကဝါရဝဏ္ဏနာပရိယောသာနာ-ဧကောဓေကဝါရ၏ဓမ္မဋ္ဌိ
 ဝေဆုံးရှိသော၊ ဧကုတ္တရိကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ/

ဥပေါသထာစီပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနဝဏ္ဏနာ

၃၃၂။ ဥပေါသထကမ္မဿ ကောအာဒိတိအာဒိနံ-အစရှိကုန်သော၊ ပုစ္ဆာနံ- တို့၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-ဖြေဆိုကြောင်းစကားရပ်၌၊ သာမဂ္ဂိအာဒိတိ-ကား၊ ဥပေါသထံ- ကို၊ ကရိသာမ-ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သီမံ-သိမ်ကို၊ သောဓေတွာ- သုတ်သင်ပြီး၍၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ-ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူပြီး၍၊ သန္နိပတိတာနံ-စည်းစေးပြီးသော ရဟန်းတို့၏၊ ကာယသာမဂ္ဂိ-ကိုယ်၏ ညီညွတ် ခြင်းသည်၊ အာဒိ-အစတည်း၊ ကိရိယာ မဇ္ဈေတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-ပုဗ္ဗကိစ္စကိုးပါးကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပါတိမောက္ခဩသာရဏကိရိယာ-ပါတိမောက်ကို သက်ရောက် စေခြင်းဟူသော အမူအရာသည်၊ (ပါတိမောက်ရွတ်ပြခြင်းသည်)၊ မဇ္ဈေ-အလယ် တည်း၊ နိဋ္ဌာနံ ပရိယောသာနန္တိ-ကား၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သမဂ္ဂေဟိ သမ္မောဒ မာနေဟိ အဝိဝဒမာနေဟိ-သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ ပါတိမောက္ခနိဋ္ဌာနံ-ဤ ပါတိမောက်၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ-အဆုံးတည်း။

ပဝါရဏာကမ္မဿ သာမဏီအာဒိတိ-ကား၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ ကရိသာမ-န်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ သီမံ သောဓေတွာ၊ ဆန္ဒပဝါရဏံ-ဆန္ဒပဝါရဏာကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ (ဆောင်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ ဆောင်ယူပြီး၍)၊ သန္နိပတိတာနံ-တို့၏၊ ကာယသာမဏီ-သည်၊ အာဒိ-တည်း၊ ကိရိယာ မဇ္ဈေတိ-ကား၊ ပဝါရဏာ ဥတ္တိ စ-ပဝါရဏာဥတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ပဝါရဏာဥတ်ထားခြင်းသည် လည်းကောင်း၊) ပဝါရဏာကထာ စ-ဖိတ်မံကြောင်းဖြစ်သော စကားသည်လည်း ကောင်း၊ (သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ စသည်ဖြင့် ဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) မဇ္ဈေ-တည်း၊ [ဝိမတိ၌ကား “ပဝါရဏာကထာ” နေရာဝယ် “ပဝါရဏာဂါထာ” ဟု ရှိ၏။] သံဃနဝကဿ-သံဃနောရဟန်း၏၊ (သံဃာတွင် အငယ်ဆုံး ရဟန်း၏။) ပဿန္တော ပဋိကရိသာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝစနံ-ဆိုခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ-တည်း။

တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိသု-တို့၌၊ ယေန ဝတ္ထုနာ-အကြင် ဝတ္ထုကြောင့်၊ ကမ္မာရဟော-ကံထိုက်သည်၊ ဟောတိ-(တံ ဝတ္ထု-သည်၊) ဝတ္ထုနာမ-၏၊ [“ကမ္မာရဟော ဟောတိ” နောက်၌ “တံ ဝတ္ထု” ဟု ရှိသည်မှာ ပို၏၊ ရှေ့ကို လှည့်စပ်ရမည်။] ယေန-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ ဝတ္ထု-ထို တဇ္ဇနိယကံပြုကြောင်း ဝတ္ထုကို၊ ကတံ-ပြီ၊ (သော-ထိုဝတ္ထုကို ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပုဂ္ဂလောတိ-မည်၏၊ [ဤ၌လည်း “သော ပုဂ္ဂလော” ကား အပိုပင်၊ ရှေ့ကို လှည့်၍ စပ်ပါ။] ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနန္တိ-ကား၊ ကတံ သံဃေန၊ ပေ၊ ဓာရယာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ တဿာ ကမ္မဝါစာယ-၏၊ အဝသာနဝစနံ-အဆုံးဖြစ်သော နိဂုံးစကားသည်၊ ပရိယောသာနံ-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကံတို့၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဥပပါသထာဒိပုစ္ဆာဒိသန္ဓနဝဏ္ဏနာ-ဥပပါသထာဒိပုစ္ဆာဒိသန္ဓန အဖွင့်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီ။

အတ္ထဝသပကရဏဝဏ္ဏနာ

၃၃၄။ အတ္ထဝသပကရဏေ-အတ္ထဝသအရာ၌၊ ဒသ အတ္ထဝသေတိအာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ်စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုဗွံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုအဆုံးအဖြတ်စကားရပ်ကို၊ ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယမေဝ-ပထမပါရာဇိက ၏အဖွင့်၌ပင်၊ (မယာ) ဝုတ္တံ၊ [ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယမေဝ ဝုတ္တန္တိ-သံဃသုဋ္ဌ၊ တာယာတိအာဒိနာ အတ္ထဝဏ္ဏနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။] ယံသံဃသုဋ္ဌ၊ တံ သံဃ ဖာသုတိအာဒိသု-တို့၌၊ ဥပရိမံ ဥပရိမံ-အထက် အထက် ဖြစ်သော(နောက်နောက်

ဥပရိမံ၊ ပေ၊ အတ္ထော။ ။ ဤဝါကျသည် အခြားနေရာ၌ “ပစ္စိမံ ပစ္စိမံ ပုရိမဿ ပုရိမဿ အတ္ထဝစနံ” ဟူသော အသုံးအနှုန်းမျိုးနှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပရိမံ ဥပရိမံ ဟူသည် သံဃာသု စသော နောက်နောက် ပုဒ်တည်း၊ ဟေဋ္ဌိမ ဟေဋ္ဌိမပဒ ဟူသည်

ဖြစ်သော)၊ ပဒံ-ပုဒ်သည်၊ ဟေဋ္ဌိမဿ ဟေဋ္ဌိမဿ-အောက်အောက်ဖြစ်သော၊ (ရှေးရှေးဖြစ်သော)၊ ပဒဿ-၏၊ အတ္ထော-တည်း၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ပြသော ပုဒ်တည်း)၊ ပန-ဆက်၊ အတ္ထသတံ ဓမ္မသတန္တိအာဒိမိ-အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒသသု-နံသော၊ ပဒေသု-(သံဃသုဋ္ဌ၊ စသော)ပုဒ်တို့တွင်၊ ဧကေတံ-တစ်ပါး တစ်ပါးသောပုဒ်ကို၊ မူလံ-မူကို(အရင်းအစကို)၊ ကတွာ-၍၊ ဒသက္ခတ္တံ-ဆယ်ကြိမ်၊ ယောဇနာယ-ယှဉ်စေအပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ယဒေတံ ပဒသတံ-အကြင် ပုဒ်ပေါင်း တစ်ရာကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုပုဒ်ပေါင်းတစ်ရာတွင်၊ ပစ္စိမဿ ပစ္စိမဿ-နောက်နောက်ဖြစ်သော၊ ပဒဿ-၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ အတ္ထ သတံ-အနက်တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ပုရိမဿ ပုရိမဿ-ရှေ့ရှေ့ဖြစ်သော၊ (ပဒဿ-၏)၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဓမ္မသတံ-ပါဠိတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ [တတ္ထာတိ တသ္မိံ ပဒသတေ၊ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ၊ အတ္ထသတန္တိ-အဘိ ဓေယျသတံ၊ ဓမ္မသတန္တိ-အဘိဓာနသတံ၊ ပါဠိသတန္တိ အတ္ထော-ယောဇနာ။]

အထ ဝါ-ထိုပြင်တစ်နည်းကား၊ ဒသ-နံသော၊ ယေ အတ္ထဝသေ-အကြင်စီးပွား အထူးတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ တထာဂတေန-သည်၊ သာဝကာနံ-တို့အား၊ သိက္ခာပဒံ- ကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ [“ယေ”ကို “ဝေမာဒိနာနယေန”နောက်ကျမှ အနက်ပေးပါ။] ပုဗ္ဗေ- ရှေ့၌၊ (ရှေ့ဖြစ်သော)၊ ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ “တတ္ထ သံဃသုဋ္ဌတာ နာမ ပေ၊ အာဟ သံဃသုဋ္ဌတာယာတိ”ဟူ၍၊ ဝေမာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ယေ (အတ္ထဝသ)-အကြင် စီးပွားအထူးတို့ကို၊ (မယာ) ဝဏ္ဏိတာ-ဖွင့်ပြအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုအတ္ထဝသတို့၏၊ ဣဓ-ဤပရိဝါရပါဠိတော်၌၊ ဒသက္ခတ္တံ-ဆယ်ကြိမ်၊ အာဂတတ္တာ-လာကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထသတံ-အနက်တစ်ရာကိုလည်း ကောင်း၊ တဒတ္ထဇောတကာနံ-ထိုအနက်ကို ထွန်းပြတတ်ကုန်သော၊ ပဒါနံ-ပုဒ်တို့၏။

သံဃသုဋ္ဌ၊ စသော ရှေးရှေးပုဒ်တည်း၊ အတ္ထောဟူသော နိဿယ မြန်မာပြန်အနက်မျိုး မဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်အနက်တည်း၊ သံဃသုဋ္ဌ၊ ဖြစ်ပုံကို သံဃဗာသု ဖြစ်ခြင်းက ထင်ရှား ပြ၏။ သံဃဗာသု ဖြစ်ပုံကို ဒုမ္မက္ခနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟ ဖြစ်ခြင်းက ထင်ရှားပြ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အတ္ထ ဖြစ်ပုံကို သိပါ။

ဒသက္ခတ္တံ၊ ဝေ၊ ပဒသတံ။ ။ ယံ သံဃသုဋ္ဌ၊ တံ သံဃဗာသု ဤ နှစ်ပုဒ်ကိုမှ တစ်ပုဒ်တည်း ရေတွက်သောအားဖြင့် တစ်ခု တစ်ခု ခေါင်းတပ်လျှင် ပုဒ်ပေါင်း ၉ ပုဒ်သာ ရ၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ပုဒ်ပေါင်း ၉၀ သာ ဖြစ်နိုင်သေး၏။ မူလ မူလီ မဟုတ်ဘဲ ပထမ ပြခဲ့သော သင်္ခလိက (သံကွင်းဆတ်)နည်းနှင့် ပေါင်းမှသာ ပဒသတ ဖြစ်နိုင်သည်။ ရှေ့ပုဒ်ကို ပဒ၊ နောက်ပုဒ်ကို အတ္ထ ဟု ယူ၍ အတ္ထသတလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ [ဒသက္ခတ္တံ၊ ယောဇနာယ ပဒသတံ ဝုတ္တန္တိ-ဧကမူလကနယေ ဒသက္ခတ္တံ၊ ယောဇနာယ ကတာယ သင်္ခလိကနယေ ဝုတ္တပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ပဒသတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော-ဋီကာ။]

ဝေဇာနည်-အပြားအားဖြင့်၊ ဓမ္မသတ်-ပါဠိတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗွဲ-၏၊ ဣဒါနိ-အတ္ထသတ၊ ဓမ္မသတကို သိပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အတ္ထဇောတကာန-အနက်ကို ထွန်းပြတတ်ကုန်သော၊ နိရုတ္တိနိ-သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝေဇာနည်-ဖြင့်၊ နိရုတ္တိသတ်-သဒ္ဓါတစ်ရာလည်းကောင်း၊ (“ဣတိ” ခြံစပ်)၊ ဓမ္မဘူတာနိ-ဓမ္မဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ နိရုတ္တိနိ-သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝေဇာနည်-ဖြင့်၊ နိရုတ္တိသတ်-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ နိရုတ္တိသတနိ-နိရုတ္တိနှစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (“ဝေဒိတဗွဲ” ခြံစပ်)၊ အတ္ထသတေ-အနက်တစ်ရာ၌၊ (ပဝတ္တံ-အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သော)၊ ဉာဏသတ်-ဉာဏ်တစ်ရာလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတေ-ပါဠိတစ်ရာ၌၊ (ပဝတ္တံ) ဉာဏသတ်-လည်းကောင်း၊ ဒွိသု နိရုတ္တိသတေသု-နှစ်ရာသော နိရုတ္တိတို့၌၊ (ပဝတ္တနိ) ဒွေ ဉာဏသတနိ-နှစ်ရာသော ဉာဏ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ ဉာဏသတနိ စ-လေးရာသော ဉာဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗွဲနိ-နိ၏။

ဟိ-မှန်၊ အတ္ထသတ်၊ ပေ၊ အတ္ထဝေပပကရဏေတိ-ဟူ၍၊ ဣတိ-သို့၊ ယံ-အကြင် စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဇေတံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မှတ်အပ်၏၊ [အတ္ထဝေပပကရဏေ-အတ္ထဝေပအရာ၌၊ အတ္ထသတ်-အနက်တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတ်-ပါဠိတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒိတဗွဲ)၊ ဒွေ နိရုတ္တိသတနိ စ-နှစ်ရာသော နိရုတ္တိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ ဉာဏသတနိ-လေးရာသော ဉာဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒိတဗွဲနိ)။]

ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-သမန္တပါသာဒိကာ မည်သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-ဝိနည်းအဖွင့်၌၊ မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-မဟာဝဂ်၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ /

ပဋ္ဌမဂါထာသင်္ဂဏိကဝဏ္ဏနာ

၃၃၅။ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာတိ-ကား၊ ဧကသ္မိ-တစ်ဖက်သော၊ အံသကူဋေ-ပန်းစွန်၌၊ စီဝရံ-ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (ထား၍)၊ သာဓုကံ-ကောင်းမွန်စွာ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ရုံကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဂ္ဂဏိတွာန အဉ္စလိန္တိ-ကား၊ ဒသနဓသမောဓာနသမုစ္စလံ-ဆယ်ချောင်းသောလက်သည်းအပေါင်းတို့ဖြင့် တောက်ပသော၊

ဧကံသံ၊ပေ၊ကတွာ။ ။[ဧက+အံသ] အံသ သဒ္ဓါသည် ကောဋ္ဌာသဝါဓက၊ “အဖို့” ဟူရာ၌ လက်ကန်တော့တင်သောအရာ ဖြစ်၍ လက်ဝဲပန်းစွန်အဖို့ကို ယူပါ။ “စီဝရံ ကတွာ-သင်္ဂဏိကို ပြု”ဟူသည် ထိုလက်ဝဲအစွန်၌ သင်္ဂဏိကို တင်ထားခြင်းတည်း၊ ထိုတင်ခြင်းကိုပင် “လက်ကန်တော့တင်ခြင်း”ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် “သာဓုကံ ဥတ္တရာသင်္ဂ ကတွာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ ဆက်ဦးအံ-ရှေးခေတ်၌ မြတ်စွာဘုရား၊ ဆရာသမား စသည်တို့၏ အထံသို့ မသွားဘဲ မိမိဘာသာ နေလျှင် ဧကသီကို တစ်ဖက်ခြံသကဲ့သို့ ပန်းနှစ်ဖက်ကို

အဉ္ဇလီ-လက်အုပ်ကို၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြောက်ချီ၍၊ အာသီသမာနရူပေါဝါတိ-ကား၊ ပစ္စာသီသမာနရူပေါဝိယ-တောင့်တသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသကဲ့သို့၊ (ဟုတွာ)၊ ကိဿ တံ ဣမောဂတောတိ-ကား၊ ကေန ကာရဏေန-အဘယ် အကြောင်းကြောင့်၊ (သဝိဘတ်ကို ဟိတ်အနက်၌ သက်)၊ ကိမတ္ထံ-အဘယ်အကျိုးကို၊ ပတ္တယမာနော-တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တံ-သည်၊ ဣဝ-ဤအရပ်သို့၊ အာဂတော-လာခဲ့သနည်း။

ကော-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူသနည်း၊ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ (ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြီ)၊ ကံ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-နည်း၊ အာယသန္တံ ဥပါလိ-အရှင်ဥပါလိကို၊ (ဧဝံ၊ အာဟ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ အာယသ္မာ ဥပါလိ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသကံမိတွာ-၍၊ ဒွီသု ဝိနယေသုတိ-ဒွီသု ဝိနယေသု အစရှိသော၊ ဣမံ ဂါထံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးလျှောက်ပြီ။

အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုဥပါလိအရှင်အား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘဒ္ဒကော တေ ဥမ္မဂေါတိအာဒိနိ-ဂေါ အစရှိသော ဂါထာတို့ကို၊ ဝတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ တံ-ထိုပြဿနာကို၊ ဝိသစ္စေသိ-ဖြေဆိုတော်မူပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပုစ္ဆာ ဝိသစ္စန တို့၌၊ ဧသ (ဧသော)-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဣမေ သဗ္ဗပဉ္စေ-ဤအလုံးစုံသော ပြဿနာတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓကာလေ-မြတ်စွာဘုရား၏ အခါတော်၌၊ (မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌)၊ ဥပါလိတ္ထေရော-သည်၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ဘဂဝါ၊ ဗျာကာသိ-ဖြေဆို တော်မူပြီ၊ သင်္ဂီတိကာလေ ပန-သံဂါယနာတင်ရာ အခါ၌ကား၊ မဟာကဿပ တ္ထေရော ပုစ္ဆိ၊ ဥပါလိတ္ထေရော ဗျာကာသိ။

တတ္ထ-ထိုအမေး အဖြေတို့၌၊ ဘဒ္ဒကော တေ ဥမ္မဂေါတိ-ကား၊ တေ-သင်၏၊ ပဉ္စာ-ပြဿနာသည်၊ ဘဒ္ဒကာ-ကောင်း၏၊ [“ဘဒ္ဒိကာ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်၊] ဟိ-မှန်၊ ပဉ္စာ-ပြဿနာကို၊ အဝိဇ္ဇန္တကာရတော-အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမိုက်မှောင်မှ၊ ဥမ္မုဒ္ဓိတွာ - ပေါ်၍၊ ဌိတ္တတာ - တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊

မြဲ၍ နေတတ်ကြ၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဆရာသမားစသည်တို့၏ အထံသို့ သွားမှ လက်ကန်တော့ တင်ပြီးလျှင် လက်အုပ်ချီ၍ အထံသို့ ဝင်လေ့ရှိကြသည်ကို ဤဂါထာဖြင့် သတိပြု ပါ၊ ထို လက်ကန်တော့ တင်ပုံ တင်နည်းကိုလည်း သီဟိုဠ်ရဟန်းတော်များ တင်ပုံကို ကြည့်၍ အမှန်ကို သိပါ။

အာသီသမာနရူပေါစ၊ ။ [အာသီသမာနရူပေါ+ဣဝ] အာသီသတိတိ အာသီသမာနော ဟု ပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ရူပနှင့် အရတူအောင် “အာသီသမာနဘာဝ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပွဓာန၊ တစ်နည်း-ဘာဝလောပ ကြံပါ၊ အာသီသမာနော-တောင့်တသူ၏ အဖြစ် ဟူသော+ရူပံ ယဿာတိ အာသီသသမာနရူပေါ၊ “ဣဝ”သည် ဝိယ အနက်ဟောတည်း။

ဥမ္မဂေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တဏှိတိ-တဏှ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ကာရဏတ္ထေ-
 အကြောင်းဟူသော အနက်၌၊ (ပဝတ္ထော)၊ နိပါတော-နိပါတ်တည်း၊ ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ မံ-ငါ့ကို၊ (ယောနိသော-သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်)၊ ပုစ္ဆသိ-မေး၏၊
 တသ္မာ၊ တေ-အား၊ အဟံ-သည်၊ အက္ခိသံ-ဖြေဆိုပေအံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ တဏှိတိ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ သမ္ပဋိစ္စနတ္ထေ-လက်ခံခြင်းအနက်၌၊
 (ပဝတ္ထော နိပါတော-တည်း)၊ ဟိ-မှန်၊ တဏှိတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤစကားဖြင့်၊
 ဝစနံ-ပုစ္ဆာစကားကို၊ သမ္ပဋိစ္စိတွာ-လက်ခံပြီး၍၊ အက္ခိသန္တိ-အက္ခိသံ ဟူ၍၊
 အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ သမာဒဟိတွာ ဝိသိဗ္ဗန္တိ၊ သာမိသေန သသိတ္ထကန္တိ-ဟူကုန်
 သော၊ တိဏိယေဝ-န်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဘဂ္ဂေသု-ဘဂ္ဂါဟု
 အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌၊ ပညတ္တာနိ-န်ပြီ။ [မီးတောက်စေ၍ လှုံခြင်းဟူသော
 ဇောတိသိက္ခာပုဒ်၊ န သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနိယတ္တာလကံ ပဋိဂ္ဂဟေသာမိ
 ဟု လာသော သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ “န သသိတ္ထကံ ပတ္တဇောဝနံ အန္တရယရေ
 ဆဇ္ဇေသာမိ”ဟု လာသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ဆိုသည်။]

ဥမ္မဂေါ။ ။ “ဥမ္မန္တိတွာ ဌိတတ္တာ”ကို ကြည့်၍ “ဥမ္မန္တိ-အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမှောင်မှ
 ပေါ်ထွက်တတ်၏၊ ဣတိ ဥမ္မဂေါ”ဟု ပြု၊ [မှဇ+ဏ၊ မု၏ ဥကို (အ)ပြု၊ ဇ ကို ဂ ပြု၊
 နိဂ္ဂဟိတိလာ၊] ဤဝါကျသည် ပဉ္စကို “ဥမ္မဂံ”ဟု ခေါ်ရခြင်းသည် မှန်၏ဟု မှန်ကန်
 ကြောင်းကို ပြသော ဝါကျဖြစ်၍ ဒဠိ ကြံလိုက်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား-“ဟိ ယသ္မာ၊ပေ၊
 ဥမ္မဂေါတိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ပဉ္စာ ဥမ္မဂေါ နာမာတိ ယောဇနာ”ဟု ဝါကျ အပိုထည့်၍
 အနက်ယောဇနာသည်၊ ဆရာများလည်း “ဥမ္မန္တိတွာ ဌိတတ္တာ”ကဲ့သို့ နာမလာဘဟိတ်
 ရှိရာတိုင်း၌ “ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပဉ္စာ-ကို၊ ဥမ္မဂေါတိ ဝုစ္စတိ-နည်း”ဟု ပုစ္ဆာဝါကျ
 အပို ထည့်၍ “ပဉ္စာ(ပဉ္စာယ-၏)၊ အဝိဇ္ဇန္တကာရတော ဥမ္မန္တိတွာ ဌိတတ္တာ ဥမ္မဂေါတိ
 ဝုစ္စတိ”ဟု အနက်ပေးလေ့ ရှိတော်မူကြသည်။

တဏှ။ ။ပါဠိတော်၌ “ယောနိသော ပရိပုစ္ဆသိ”ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “တဏှ-ထိုသို့
 ယောနိသောအားဖြင့် မေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်”ဟု နိယမဝါစက ကာရဏအနက် ပေးပါ၊
 နိယမဝါစက ကာရဏတ္ထနိပါတ် ရှိသောကြောင့် “ယသ္မာ မံ (ယောနိသော) ပုစ္ဆသိ”ဟု
 အဋ္ဌကထာ၌ အနိယမဝါကျ အပို ထည့်၍ အနက်ယောဇနာသည်၊ “သမ္ပဋိစ္စနတ္ထေ ဝါ”
 ဟူသော နည်း၌ တဏှ သဒ္ဒါကို သာဓု အနက်ဟောဟု ယောဇနာဖွင့်သည်၊ “တဏှ-ကောင်းပြီ”
 ဟု အနက်ပေးပါ၊ ဤ ၂ နည်းလုံးဖြင့်ပင် “တဏှ-စင်စစ်”ဟု အနက်မပေးသင့်ကြောင်းကို
 ပြ၏၊ အခြားနေရာ၌ကား တဏှ သဒ္ဒါသည် ဧကံသတ္တနိပါတ် ဖြစ်သောကြောင့် “စင်စစ်”
 ဟု ပေးနိုင်ပါသည်။

တေဝိပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၃၃၆။ ယံတံ ပုစ္ဆိမှာတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ပြဿနာကို၊ တံ-ရှင်တော်ဘုရားကို၊ အပုစ္ဆိမှာ-မေးပါကုန်ပြီ၊ အကိတ္တယိတိ အဘာသိ-ဖြေဆိုတော်မူပြီ၊ နောတိ-ကား၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့အား၊ [“အကိတ္တယိ” ဌှပ်စပ်၊] တံတံဗျာကတန္တံ တိ-ကား၊ ယံယံ-အကြင်ပြဿနာကို၊ ပုဋ္ဌံ-မေးအပ်ပါပြီ၊ တံတဒေဝ-ထိုထိုမေးအပ်တိုင်းသော ပြဿနာကိုပင်၊ ဗျာကတံ-ဖြေတော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ အနညထာတိ-ကား၊ အညထာ-မေးအပ်သည်မှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကတ္တာ-၍၊ ဗျာကတံ၊ [မေးတာကတစ်ခြား၊ ဖြေတာကတစ်ခြား မဟုတ်ပါ-ဟူလို၊]

ယေဒုဋ္ဌုလ္လာ၊ သာ သီလဝိပတ္တိတိ ဧတ္ထ-ဌှံ၊ သီလဝိပတ္တိနာမ-သီလဝိပတ္တိ မည်သည်၊ ပဓေ-ပြဿနာဌှံ၊ ကိဉ္ဇာပိနတ္ထိ-အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ အထဓေါ-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတုကာမတာယ-ဖြေဆိုခြင်းငှါ အလိုတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတံ (“ယေဒုဋ္ဌုလ္လာ သာ သီလ ဝိပတ္တိ” ဟူသော) ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ စတုသု-လေးပါးကုန်သော၊ ဝိပတ္တိသု-ဝိပတ္တိတို့တွင်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ ဧကာယ-တစ်ပါးသော၊ ဝိပတ္တိယာ-သီလဝိပတ္တိဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ အဒုဋ္ဌုလ္လံ-အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ တိဟိ၊ ဝိပတ္တိဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ၊ တသ္မာ၊ ယေ ဒုဋ္ဌုလ္လာ၊ သာ သီလဝိပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ဖြေဆိုတော်မူပြီး၍၊ တမေဝ-ထို သီလဝိပတ္တိကိုပင်၊ ဝိတ္တာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ပါရာဇိကံ သံဃာဒိဿသော သီလဝိပတ္တိတိ ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုတော်မူပြီ။

ဣဒါနိ-ဌှံ၊ တိဿနံ-နံသော၊ ဝိပတ္တိနံ-တို့၏၊ ဝဿေန-အားဖြင့်၊ အဒုဋ္ဌုလ္လံ-အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ထုလ္လုစူယန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုထုလ္လုစူယံ အစရှိသော စကားရပ်ဌှံ၊ ယောစာယံ အက္ခောသတိ ဟသာမိပ္ပါယောတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဒုဗ္ဘာသိတဿ-ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်၏၊ ဝတ္ထုဒဿတ္ထံ-အကြောင်းဝတ္ထုကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“ပြောင်လှောင်လိုသော ဆဲရေးခြင်းကြောင့် ဒုဗ္ဘာသိတ အာပတ်သင့်၏” ဟု “ဒုဗ္ဘာသိတ၏အကြောင်းဝတ္ထုကို ပြသည်”ဟူလို၊]

အဗ္ဘာစိက္ခန္တိတိ-ကား၊ တထာဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တာ-ပြောဆိုကုန်လျက်၊ အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ-စွပ်စွဲကြကုန်၏၊ [အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊] အယံသာ အာဇီဝဝိပတ္တိ သမ္ပတာတိ-ကား၊ ဆဟိ-ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေတိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်သော၊ အယံ အာဇီဝဝိပတ္တိနာမ-ဤ အာဇီဝဝိပတ္တိ မည်သည်ကို၊ စတုတ္ထာ-လေးခုမြောက်သော၊ ဝိပတ္တိ-ဝိပတ္တိဟူ၍၊

သမ္မတာ-သမုတ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤကားအနက်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ အဒုဋ္ဌုလ္လန္တိ ဣဒံ-လွဲဟူသော ဤပြဿနာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝိသန္ဓိတံ-ဖြေဆိုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ [အယံ သာဌ်“သာ”သည် အနက်မရှိ၊ ဝါကျကို တန်ဆာဆင်ရုံသာဖြစ်သည်။]

ဆေးဒနကာဒိ ဝတ္ထုနာ

၃၃၇။ ဣဒါနိ-၌၊ ယေစ ယာဝတတိယကာတိ-ဟူသော၊ ပဉ္စ-ကို၊ ဝသဇ္ဇေ တုံ-ငှာ၊ ဧကာဒသာတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယာဝတတိယကာတိ-ယာဝတတိယာကဟူသော၊ အယံပဉ္စော-ကို၊ ဧကာဒသယာဝ တတိယကာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သင်္ခါဝသေန-အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသန္ဓိ တော-ဖြေတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သင်္ခါနုသန္တိဝသေနေဝ-အရေအတွက် အားဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ (အရေအတွက်နှင့် စပ်သဖြင့် သာလျှင်၊) ကတိ ဆေးဒနကာနိတိ အာဒိကေ-ကတိဆေးဒနကာ အစရှိကုန်သော၊ အညေ-န်သော၊ အန္တရာပဉ္စေ-အကြားဖြစ်သော ပြဿနာတို့ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ တေသံ- ထိုပြဿနာတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇနတ္ထံ-ငှာ၊ ဆ ဆေးဒနကာနိတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဆ ဆေးဒနကာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဧကံ ဘောဒနကံ- ဘောဒနကံဟူသော အဖြေ လည်းကောင်း၊ ဧကံ ဥဒ္ဓါလနကံ-ကံဟူသော အဖြေ လည်းကောင်း၊ သောဒသ ဇာနန္တိ ပညတ္တာတိ-တ္တာဟူသော အဖြေလည်းကောင်း။

အန္တရာပဉ္စေ။ ။ “အည တံ ပုစ္ဆမိ”စသော အကျဉ်းခေါင်းစဉ်တုန်းက “ယာဝ တတိယကာ”၏ နောက်၌ သာဓာရဏ အသာဓာရဏပြဿနာများ၌ တစ်ဆက်တည်း ပြခဲ့၏။ ယခု အမေးအဖြေကို ပြရာ၌ကား ယာဝတတိယကာ၏ နောက်၌ သာဓာရဏ အသာဓာရဏ တို့၏ အတွက် အမေးအဖြေ မပြုသေးဘဲ “ကတိဆေးဒနကာနိ”ဟု အကြား၌ ဝင်၍လာသော ကြောင့် ဤပြဿနာတို့ကို “အန္တ ရာ ပဉ္စေ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ အကြား၌ ဝင်၍လာသော ဤ ပြဿနာတို့ကို မေးခြင်းမှာလည်း “ဧကာဒသ ယာဝ တတိယကာ” ဟူသော အဖြေ၌ “ဧကာဒသ”ဟု သင်္ချာပါနေသောကြောင့် သင်္ချာချင်း ဆက်သွယ်သောအားဖြင့် မေးရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝိမတိ။ ။ “ယေစ ယာဝတတိယကာ”တိ ပဉ္စဿ “ဣမေ ခေါ ယာဝ တတိယကာ”တိ ဝိသဇ္ဇနံ ဝတ္ထာ တဒန္တရံ “သာဓာရဏ”န္တိ အာဒိပဉ္စာနံ ဝိသဇ္ဇနေ ဝတ္ထဗ္ဗေ (ဆိုက်ထိုက်ပါလျက်) ယသ္မာ တံ အဝတ္ထာ “ကတိ ဆေးဒနကာနိ” တိ အာဒိကေ အဋ္ဌ ပဉ္စေ အန္တ ရာ ဝိသဇ္ဇေတွာ တေသံ အနန္တ ရာ “ဝိသံ ခွေ သတာနိ ဘိက္ခုနံ၊ ပေ၊ ဆစတ္တာရိသာ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနိဟိ အာသာဓာရဏာ”တိ အာဒိနာ ဥက္ကမေ နေဝ (အစဉ်ကို ကျော်လွန်ခြင်းဖြင့်ပင်) သာဓာရဏာ ဒိပဉ္စာ (ကို) ဝိသန္ဓိတာ-ပြီ၊ တသ္မာ တံ ဥက္ကမဝိသဇ္ဇနကာရဏံ (ထိုအစဉ်ကို ကျော်လွန်၍ ဖြေခြင်း၏အကြောင်းကို) ဒဿေတုံ “ယသ္မာ ပန ယေစ ယာဝ တတိယကာတိ အယံပဉ္စော” တိ အာဒိမာဟ။

ဣဒမေဝ-ဤ အဖြေသုံးရပ်သည်သာ၊ အပုဗ္ဗ-ရှေးမဟုတ်(အသစ်ဖြစ်၏) သေသ-
 ကြွင်းသော အဖြေကို၊ မဟာဝရေ-မဟာဝင်္ဂါ၊ ဝိဘတ္တမေဝ-အကျယ် ဝေဖန်အပ်ပြီး
 သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ယံဇေတံ-အကြင် ဧကံ ဘောဒနကံ အစရှိသော အဖြေ
 သုံးရပ်သည်၊ အပုဗ္ဗ-ရှေးမဟုတ်၊ တတ္ထ-ထို အဖြေသုံးရပ်တွင်၊ ဧကံ ဘောဒနကန္တိ-
 ကား၊ သူ စီယရံ-သူစီယရသက္ကာပုဒ်တည်း။ ဥဒ္ဓါလံနကန္တိ-ကား၊ တူလောနဒ္ဒ
 မဉ္ဇူပိဋံ-၌ သိက္ခာပုဒ်တည်း။ သောဒသာတိ-ကား၊ သောဠသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး
 တို့တည်း။ ဇာနန္တိ ပညတ္တာတိ-ကား၊ ဇာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တာ-၍၊ ညတ္တာ-
 ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ “(သောဒသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့ တည်း”
 ၌စပ်။)

တေ-ထိုသက္ကာပုဒ်တို့ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဇာနံ သံဃိကံ လာဘံ
 ပရိဏတံ အတ္တနော ပရိဏာမေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ပရိဏာမေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ကပ္ပေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ကပ္ပေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ သိဉ္ဇာပေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ သိဉ္ဇာပေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဠေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဠေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယံ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယံဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဠေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဠေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ နိဟတာမိကရဏံ-ဇာနံ၊ ပေ၊ နိဟတာမိကရဏံဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ပဋိစ္စာဒေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ပဋိစ္စာဒေယျဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေယျဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ သဒ္ဓိ-ဇာနံ၊ ပေ၊ သဒ္ဓိဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ အကတာနုဓမ္မေန-ဇာနံ၊ ပေ၊ အကတာနုဓမ္မေနဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ သမဏုဒ္ဓေသံ-ဇာနံ၊ ပေ၊ သမဏုဒ္ဓေသံဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ပရိဏာမေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ပရိဏာမေယျဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ပဋိစ္စာဒေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊ ပဋိစ္စာဒေယျဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ အနုပလောကေတွာ-ဇာနံ၊ ပေ၊ အနုပလော
 ကေတွာဟူသော သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာနံ၊ ပေ၊ ပဝိသေယျ-ဇာနံ၊ ပေ၊
 ပဝိသေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း။

အသာဓာရဏာဒီဝတ္ထုနာ

၃၃၈။ ဣဒနိ-၌၊ သာဓာရဏံ အသာဓာရဏန္တိ ဣမံ ပုရိမပဉ်-သာဓာရဏံ
 အသာဓာရဏံဟူသော ဤရှေးပြဿနာကို၊ (အန္တရာပဉ္စ၏ ရှေးကအဆက်ဖြစ်သော
 ပြဿနာကို)၊ ဝိသန္ဓေန္တော-ဖြေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ဝိသံ ဒွေသတာနိတိ
 အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဝိသံ ဒွေ သတာနိ
 အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏေသု-မဆက်ဆံသော
 သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ဆ သံဃာဒိသေသာတိ-ကား၊ ဝိသဋ္ဌိ-သုက္ကဝိဋ္ဌိ သက္ကာပုဒ်

လည်းကောင်း၊ အတ္တကာမ-အတ္တကာမ ပါရိစရိယ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ကုဋိ-ကုဋိကာရ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရေ-မဟလ္လကဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း၊ ဒွေ အနိယတေဟိ အဋ္ဌာတိ-ကား၊ ဒွိဟိ-နံသော၊ အနိယတေဟိ-အနိယတ သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဣမေ-ဤ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးတို့တည်း၊ [သံဃာဒီသေသံနှင့်ပေါင်း၍ ရှစ်ပါး ဖြစ်သည်။] “ဒွေ အနိယတေဟိ” ၌ “ဒွေ” ကို ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသကြံ၍ “ဒွိဟိ” ဟု ဖွင့်သည်။ ယောဇနာ၌ကား “ဒွေ အနိယတေဟိ” ကို အသမာဟာရဒီဂုသမာသ်ဟု ဆိုလေသည်။ သမာသ်အရာ၌ “ဒွေ” ဟု ရှိနိုင်ပါမည်လော။

နိသဂ္ဂိယာနိ ဒွါဒသာတိ-ကား၊ ဓောဝနဉ္စ-ပုရဏစီဝရ ဓေဝါပန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟော-စီဝရပဋိဂ္ဂဟာဏ သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ကောသေယျ သုဒ္ဓ ဒွေဘာဂါ-ကောသေယျသိက္ခာပုဒ်၊ သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ် တို့ လည်းကောင်း၊ ဆဗ္ဗဿာနိ--ဆဗ္ဗဿာနိဓာရေတဗ္ဗံဟု လာသော သိက္ခာပုဒ် တို့ လည်းကောင်း၊ နိသီဒနံ-နိသီဒနသန္တတ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ လေမာ-ဧဠကလောမ သိက္ခာပုဒ်၊ ဧဠကလောမဓေဝါပန သိက္ခာပုဒ်တို့ လည်းကောင်း၊ ပဌမော-ပဌမဖြစ်သော၊ ပတ္တော-ပတ္တ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ အာရညကေန-အာရညက သိက္ခာပုဒ်နှင့် တကွ၊ ဝဿိကာစ- ဝဿိကာသာဋီကာ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဣတ-သို့၊ ဣမေ-ဤ သိက္ခာပုဒ် တို့သည်၊ ဒွါဒသ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့တည်း။

ဒွေ ဝိသတိ ခုဒ္ဒကာတိ-ကား၊ သကလော-အလုံးစုံသော၊ ဘိက္ခုနီဝဂ္ဂေါ- ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ်လည်းကောင်း၊ ပရမ္ပရဉ္စဘောဇနံ-ပရမ္ပရဇာ ဇန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ အနတိရိတ္တံ-အနတိရိတ္တ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ အဘိဟဋ္ဌ- အဘိဟဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ပဏီတဉ္စ-ပဏီတဘောဇန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ အစေလကံ-အစေလက သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ [ဤမှနောက်၌ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသော၊ ဦးနံ ဒုဒ္ဓုလ္လဆာဒနံ”ဟု ရှေးပါဌ်ရှိ၏။ ဤပါဌ် သာလျှင်ကောင်း၏။ ပြင်ထားအပ်သော ပါဌ်ကား တစ်ပါးလို့နေသည်။] ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသော-ဝိကာလေ ဂါမပဝေသေန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဦးနံ- ဦးနဝိသတိဝဿ ဥပသမ္မာဒနံ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဒုဒ္ဓုလ္လဆာဒနံ-ဒုဒ္ဓုလ္လ ဆာဒနံ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ မာတဂါမေန သဒ္ဓိံစ-မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သံဝဇာယ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂ ပဋိပဇ္ဇနသိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ယာ အနိက္ခန္တ ရာဇကေ-

ဓောဝနဉ္စပေဏာရညကေန။ ။ ဓောဝနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟောတိဂါထာ အဋ္ဌကထာ စရိယာနံ (ဂါထာ)၊ တတ္ထ ဓောဝနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟောတိ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ စီဝရဓေဝါပနံ စီဝရပဋိဂ္ဂဟာဏဉ္စ၊ ကောသေယျ၊ ။ပ၊ ဒွေ လောမာတိ ဧဠကလောမ ဝဂ္ဂေ အာဒီတော သတ္ထ သိက္ခာပဒါနိ ဝုတ္တာနိ ဝဿိကာတိ ဝဿိကာသာဋီကသိက္ခာပဒံ၊ အရညကေနဓာတိ သာသကံသိက္ခာပဒံ ဝုတ္တံ-သာရတ္ထ။

အကြင် အနိက္ခရာဇက သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ သာဓ-ထို အနိက္ခရာဇက သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ [ဤမှ နောက်၌ “သန္တ ဘိက္ခု အနာပုစ္ဆာ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနာ” ဟု ၂ ပါဒရှိ၏။ ရှေး၌ “ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသော” ဟု ရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပိုသည်။] နိသီဒနေ-နိသီဒိန်၏ ပမာဏကို လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ယာ သိက္ခာ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်သည်၊ (အတ္ထိ၊ သာ သိက္ခာ) စ-လည်းကောင်း၊ ဝသိကသာဋီကာ-ဝသိကသာဋီကာ၏ ပမာဏကို လွန်ခြင်းရှိသော၊ ယာ (သိက္ခာ အတ္ထိ၊ သာ) စ လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒွါဝိသတိ-သော၊ ဣမာ သိက္ခာ-ဤသိက္ခာတို့ကို၊ ခုဒ္ဒကေသု-ခုဒ္ဒကတို့၌၊ ပကာသိတာ-ထင်ရှားပြအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ယာ သိက္ခာတိ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ နိသီဒနေစ ယာ သိက္ခာတိ ပမာဏာတိက္ကန္တ နိသီဒန ကာရာပနေ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ တထာ ဝသိကာ ယာစ သာဋီကာတိ ဧတ္ထ၊-ဝိမတိ။]

ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏေသုပိ-မဆက်ဆံသော ဘိက္ခုနီ သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်လည်း သံဃမာ ဒသ နိဿရေတိ-ကား၊ သံဃမာ နိဿရိယတိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိဘဏေ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနိ၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ (“ဒသ”၌စပ်)၊ မာတိကာယံ ပန-မာတိကာ၌ကား၊ (ဘိက္ခုနီ မာတိကာ၌ကား၊) နိဿရဏိယံ သံဃာဒိသေသန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊ ဒသ-ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဒွါဒသာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီဝိဘဏေ-၌၊ ဝိဘတ္တာနိ-အကျယ်ဝေဖန်အပ်ကုန်သော၊ နိဿဂ္ဂိယာနေဝ-နိဿဂ္ဂိယချည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (ဒွါဒသ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊) ခုဒ္ဒကာပိ-၉၆ ပါးသောခုဒ္ဒကတို့သည်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုဘိက္ခုနီဝိဘဏ်း၌၊ ဝိဘတ္တခုဒ္ဒကာဧဝ-အကျယ်ဝေဖန်သော ခုဒ္ဒကတို့ပင်တည်း၊ တထာ-ထိုအတူ၊ အဋ္ဌ-န်သော၊ ပါဠိဒေသနိယာ-ပါဠိဒေသနီတို့ကို၊ (တတ္ထ-၌၊ ဝိဘတ္တာကုန်ပြီ)၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ သတဇ္ဇေဝ-တစ်ရာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိသဉ္စ-သုံးဆယ်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဝိဘဏေ-၌၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ ဣမသ္မိသာဓာရဏာ သာဓာရဏဝိသဇ္ဇနေ-ဤသာဓာရဏ အသာဓာရဏ အဖြေ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှား သည်သာ။

ဝိမတိ။ ။ပါဠိယံ သတံ သတ္တတိ ဆဇ္ဇေ ဝိမေ ဟောန္တိ၊ ဥဘိန္တံ အသာဓာရဏာတိ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီဟိ အသာဓာရဏာ ဆဇ္ဇတ္တာလိသ ဘိက္ခုနိနံ ဘိက္ခုဟိ အသာဓာရဏာတိ သာဓိကံ သတဉ္စာတိ ဧဝံ ဥဘိန္တံ အသာဓာရဏာစ ဆသတ္တတိအဓိကံ သတံ သိက္ခာပဒါနိတိ အတ္ထော၊ သတံ သတ္တရိ ဇတ္တာရိတိ ဥဘိန္တံ သာဓာရဏသိက္ခာနံ ဂဏနာ စတုသတ္တတိအဓိကံ သတံ သိက္ခာပဒါတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ-၌၊ ဝိပတ္တိယောစ ယေတိ သမထေဟိ သမ္ဘန္တိတိ ဣမံ ပဉ္စ-န္တိ ဟူသော ဤပြဿနာကို၊ ဝိသဇ္ဇေန္တော-မြေဆိုတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ)၊ အဋ္ဌေဝ ပါရာဇိကာတိ အာဒိ-ကာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ (ဘဂဝါ)အာဟ-ပြီ၊ ["ဝိဘတ္တိယော၊ ဝိပတ္တိယော"ဟု ပါ၌]၂ထေရ်ရှိ၏။ နောက်အကျယ် ဝေဖန်ခန့်-၌ ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်လတ္တံ့။] တတ္ထ-ထို အဋ္ဌေဝ ပါရာဇိကာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒုရာသဒါတိ ဣမိနာ-ဒုရာသဒါဟူသော ဤပါ၌ဖြင့်၊ တေသံ-ထိုပါရာဇိကတို့၏။ သပ္ပဋိဘယတံ-ဘေးဘျမ်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။ ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ကဏှသပ္ပာဒယော-မြေဟောက်စရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဒုရာသဒါ-မချဉ်းကပ်အပ်၊ မချဉ်းကပ်ထိုက်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ဝိယ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ)ဧတေ-ဤပါရာဇိကတို့သည်။ ဒုရာသဒါ ဒုရူပ ဂမနာ ဒုရာသဇ္ဇနာ-မချဉ်းကပ်အပ်၊ မချဉ်းကပ်ထိုက်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဧတေ-တို့သည်။) အာပဇ္ဇိယမာနာ-ရောက်အပ်ကုန်လသော်၊ မူလစ္ဆေဒါယ-သာသနာ တော်ဝယ် အမြစ်၏ပြတ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ တာလဝတ္ထုသမူပမာတိ-ကား၊ သဗ္ဗံ-သော၊ တာလံ-ထန်းပင်ကို]၂ဒုရိတွာ-နတ်ပြီး၍၊ တာလဿ-၏။ ဝတ္ထုမတ္တကရဏေန-တည်ရာ မြေမျှကို ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ (တည်ရာ မြေမျှသာ ကျန်ရစ်အောင် ပြုခြင်းအားဖြင့်)၊ သမူပမာ-တာလဝတ္ထုနှင့် တူသော ဥပမာရှိကုန် သော၊ ဝတ္ထုမတ္တကတော-တည်ရာမြေမျှ ရှိအောင်ပြုအပ်သော၊ တာလော-ထန်းပင် သည်။ ပုန-ဖန်၊ ပါကတိကော-ပင်ကိုယ် သဘောရှိသည်။ နဟောတိ ယထာ-မဖြစ်နိုင်တော့ သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပုန-ဖန်၊ ပါကတိကာ-ပင်ကိုယ် သဘောရှိကုန် သည်။ နဟောန္တိ-မဖြစ်နိုင်ကုန်တော့။ [[ပြန်၍ ရဟန်းမဖြစ်နိုင်တော့-ဟုလို။]]

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သာဓာရဏံ-ပါရာဇိကအားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသော၊ ဥပမံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဧကေကဿ-တစ်ပါ၊ တစ်ပါ သော ပါရာဇိက၏(အတွက်)၊ ဝုတ္တဥပမံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ဥပမာကို၊ ဒဿေန္တေ (ဟုတွာ)၊ ပဏှုပလာသောတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ အဝိရုဋ္ဌိ ဘဝန္တိ တေတိ-ကား၊ ဧတေ ပဏှုပလာသာဒယော-ဤဝင်္ဂါဝါနေသော ဖက်ရွက်ရော် အရှိသည်တို့သည်။ ပုန-ဖန်၊ ဟရိတာဒိဘာဝေန-စိမ်းစိုသည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဝိရုဋ္ဌိဓမ္မာ-စည်ပင်ခြင်းသဘောမရှိကုန်သည်။

ဒုရာသဒါ။ ■ "အာသဇ္ဇန္တတိ အာသဒါ၊ န+အာသဒါ ဒုရာသဒါ" ဟုပြု၊ အ+သဒေဓာတ်+ အပစ္စည်းဟုကြံ၊ ဒုကြောင့်၊ ခ ပစ္စည်းမကြံလေနှင့်၊ အာ-ဥပသာရပုဒ် ခြားနေသည်၊ သဒေဘံ နံ ဂတိအနက်ကိုယူ "ဒုရူပဂမနာ"ဟု ဖွင့်သည်။ "ဥပဂမန" ဟူသည် အာသဒုဒေ-ချဉ် ကပ်ခြင်း ပင်တည်းဟု သိစေလို၍ "ဒုရာသဇ္ဇနာ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။

ဟောန္တိ ယထာ-ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပါရာဇိကာပိ-ပါရာဇိကကျပြီးသူတို့ သည်လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပကတိသီလာဘာဝေန-ပကတိသီ၏ မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇဉ်ဓမ္မာ-မစည်ပင်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

တ္ထောဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ ဝိဘတ္တိယောစ၊ ပေ၊ သမ္ပန္နိတိ တ္ထေ-ဟူသော ဤအဖြေဖြင့်၊ တာဝ-(ယေဟိ သမထေဟိ သမ္ပန္နိ စသည်တို့မှ) ရှေးဦးစွာ၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဣမာ ပါရာဇိကဝိဘတ္တိယော-ဤ ဝေဖန်အပ်သော ပါရာဇိကတို့သည်၊ ကေဟိစိ-တစ်စုံတစ်ခုကုန်သော၊ သမထေဟိ- သမထတို့ကြောင့်၊ နသမ္ပန္နိ-မငြိမ်းကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒသသိတံ-ပြတော်မူ အပ်ပြီ၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ယာဝိဘတ္တိယော-အကြင်ဝေဖန်အပ်သော အာပတ်တို့ သည်၊ (ကေဟိစိ-ကုန်သော၊ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊) သမ္ပန္နိ-ကုန်၏၊ တာ (ဝိဘတ္တိယော)-ထို ဝေဖန်အပ်သော အာပတ်တို့ကို၊ ဒသေတု-ငှာ၊ တေဝိသတိ သံဃာဒိသေသာတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုတေဝိသတိ သံဃာဒိသေသာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တိဟိ သမထေဟိတိ ဧတံ-တိဟိ သမထေဟိဟူသော စကားရပ်သည်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝစနံ-ရသင့်သမျှ အလုံးစုံသော သမထတို့ကို သိမ်းယူကြောင်း စကားတည်း၊ [အာပတ်ကို ငြိမ်းစေရာ၌ ရသင့်သော သမထတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းစကားတည်း၊ အခြားသော သမထတို့ကား အာပတ် ကို တိုက်ရိုက် မငြိမ်းစေနိုင်ကုန်။] ဟိ-မှန်၊ သံဃာဒိသေသာ-သံဃာဒိသေသိသံ အာပတ်တို့သည်၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္နိ-ငြိမ်းကုန်၏၊ တိဏဝတ္ထာရကေန-တိဏဝတ္ထာရက သမထကြောင့်၊ န (သမ္ပန္နိ)၊ သေသာ- သံဃာဒိသေသိမှုကြွင်းသော အာပတ်တို့သည်၊ တိဟိပိ-သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (သမထေဟိ)-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္နိ၊ [သမ္ပုခါ ဝိနယ သမထ၊ ပဋိညာတကရဏ သမထ၊ တိဏဝတ္ထာရက သမထ တို့ကြောင့် ငြိမ်းနိုင်ကုန်သည်-ဟူလို]။

ဒွေ ဥပေါသထာ ဒွေ ပဝါရဏာတိ ဣဒံ-ဒွေဥပေါသထာ ဒွေပဝါရဏာ ဟူသော ဤစကားကို၊ ဘိက္ခုနဉ္စ-ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနဉ္စ- ဘိက္ခုနီတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ စ- ဆက်၊ ဧတံ-ဒွေဥပေါသထာ ဒွေပဝါရဏာဟူသော ဤစကားကို၊ ဝိဘတ္တိမတ္တ ဒဿနေ နေဝ-ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော ဥပုသ်ပဝါရဏာ အပြားမျှကို ပြခြင်းအားဖြင့် သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဝုပသမဏဝသေန-ငြိမ်းခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်၊ (ငြိမ်းအေးပုံကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) န(ဝုတ္တံ)-မိန့်တော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုဥပေါသထော-ဘိက္ခု ဥပုသ်သည် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ ဥပေါသထော-လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုပဝါရဏာ-လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီပဝါရဏာ- လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာပိစတသော-ဤ လေးပါးတို့သည်လည်း။

ဝိဘတ္တိယော-ဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့တည်း၊ ဝိဘာဇနာနိ-ဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဥပုသ် ၂ ပါး၊ ပဝါရဏာ ၂ ပါး၊ အားဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သည်-ဟူလို။] စတ္တာရိကမ္မာနိတိ-ကား၊ အဓမ္မေနဝဂ္ဂါဒီနိ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ အစရှိကုန်သော၊ ဥပေါသထကမ္မာနိ-ဥပုသ်ကံတို့ကို၊ (ဒဿိတာနိ-ပြတော် မူအပ်ကုန်ပြီ။)

ပဉ္စေ ဥဒ္ဓေသာ စတုရော ဘဝန္တိ အနညထာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဥဒ္ဓေသာ-ပါတိမောက္ခဒ္ဓေသတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ စတုရော-နံသော၊ (ဥဒ္ဓေသာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊) ဘဝန္တိ-ကုန်၏၊ အညထာ-၅ပါးသော ဥဒ္ဓေသ၊ ၄ပါးသော ဥဒ္ဓေသတို့မှ တစ်ပါးသော အပြား အားဖြင့်၊ (ဥဒ္ဓေသာ) န ဘဝန္တိ၊ ဣမာ-ဤသည် တို့ကား၊ (ဤကံ ၄ ပါး၊ ဥဒ္ဓေသ ၅ ပါး၊ ၄ ပါးတို့သည်ကား၊) အပရာပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိယော-ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့တည်း၊ ပန-ကား အာပတ္တိက္ခန္ဓာစ ဘဝန္တိသတ္တ၊ အဓိကရဏာနိ စတ္တာရိတိ-ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဝိဘတ္တိယော-တို့သည်၊ သမထေ ဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္တိ-နံ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သတ္တဟိ သမထေဟိတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ။

အထဝါ-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ ဒွေ ဥပေါသထာ ဒွေ ပဝါရဏာ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ပဉ္စေ ဥဒ္ဓေသာ စတုရော ဘဝန္တိ၊ အနညထာတိ-ဟူကုန်သော၊ စတသော-နံသော၊ ဣမာပိ ဝိဘတ္တိယော-ဤ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့ ကိုလည်း၊ နိဿယ-မှီ၍၊ (အကြောင်းပြု၍)၊ နဿန္တေ တေ ဝိဒဿန္တေ တေတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ န ယေန-နည်းဖြင့်၊ (ဥပေါသထက္ခန္ဓာက၌ မဟာတော်မူအပ် သော နည်းဖြင့်)၊ ယာ အာပတ္တိယော-အကြင်အာပတ်တို့သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ-နံ၏၊ တာ-ထို အာပတ်တို့သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝုတ္တပကာရေပာဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည် သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္တိ- ကုန်၏၊ တသ္မာ၊ တံမူလကာနံ-ထို သမထတို့၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်ကုန်သော၊

ဝိဘတ္တိယော။ ။ဤ “ဝိဘတ္တိယော”ပုဒ်ကို “ဝိဘာဇနာနိ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် စတ္တာဝတာ၏ နောက်၌ “ဝိပတ္တိယော”ဟု မရှိသင့်၊ “ဝိဘတ္တိယော” ဟုသာ ရှိသင့်သည်၊ [အာပတ္တိက္ခန္ဓာစေ ဥပေါသထာဒီနိစ ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသာတိ အာဒိနာ ဝိဘတ္တိတ္တာ “ဝိဘတ္တိယော”တိ ဝုတ္တာ-သာရတ္ထ။] ဝိဘတ္တိယောတိ-အာပတ္တိက္ခန္ဓာစေ ဥပေါသထပု ဝါရဏာဒယောစ အဓိပ္ပေတာ။ တေ ဟိ ပါရာဇိကာဒိ ဘောဒေန ဘိက္ခု ဥပေါသထာဒိ ဘောဝဒနစ ဝိဘာဇိယန္တိ၊ တေနာဟ-ဝိဘတ္တိယောတိ အာဒိ-ဝိမတိ၊ ဤဝိမတိ၌၊ “ဝိဘာဇိယန္တိ”ဟူသော ကြိယာကို ကြည့်၍ “ဝိဘာဇိယန္တိတိ ဝိဘတ္တိယော”ဟု ကမ္မသာဓန ပြုပါ၊ ပါရာဇိက မည်မျှ၊ သံဃာဒိသေသ် မည်မျှ စသည်ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြား- ဟူလို။

(တစ်နည်း၊ တံမူလိကာနံ-ထို ဥပုသ်သည်သာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော၊) အာပတ္တိနံ-တို့၏။ သမထေဒဿနတ္ထိမ္ပိ-ငြိမ်းပုံကို ပြခြင်း အကျိုးငှာလည်း၊ ဓာဝိဘတ္တိယော-ထို ဝေဖန်အပ်သော ဥပုသ်အစရှိသော အပြားတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏။ ကိစ္စံ ဧကေနာတိ-ကား ကိစ္စာဓိကရဏံ-ကိစ္စာဓိရိုက်သည်၊ ဧကေန-သော၊ သမထေဒ-ကြောင့်၊ (သမ္ပခါ ဝိနယ သမထကြောင့်၊) သမ္ပတိ-၏။

ပါရာဇိကာဒီအာပတ္တိဋ္ဌာနာ

၃၃၉။ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပုစ္ဆာနုက္ကမေန-ပုစ္ဆာအစဉ် အားဖြင့်၊ သဗ္ဗပုဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-မြေပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာစဘဝန္တိ သတ္တာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤမာတိကာ၌၊ သင်္ဂဟိတ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-သိမ်းယူအပ်သော အာပတ်အစုတို့၏၊ ပစ္စေကံ-အသီးအသီး၊ နိဗ္ဗဝနမတ္တံ-ဝိဂြိုဟ်မျှကို၊ ဒဿေန္တ-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ပါရာဇိကန္တိ အာဒိ-ပါရာဇိကန္တိ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ [နိဟရိတွာ-သဒ္ဓါဖြစ်ခြင်း အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်၍+ ဝုစ္စတိ ဧတေနာတိ နိဗ္ဗစနံ-ဆကြောင်းဖြစ်သော ဝိဂြိုဟ်၊ ပါရာဇိကန္တိ၌ ဣတိ တစ်လုံးအကျေ ကြံပါ။]

တတ္ထ-ထို ပါရာဇိကန္တိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပါရာဇိကန္တိ ဂါထာယ-ပါရာဇိကန္တိ ဟူသော ဂါထာ၏၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ပုဂ္ဂလာပတ္တိ သိက္ခာပဒ ပါရာဇိကေသု-ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ပါရာဇိက၊ အာပတ်ဟူသော ပါရာဇိက၊ သိက္ခာပဒ်ဟူသော ပါရာဇိကတို့တွင်၊ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) အာပတ္တိပါရာဇိကံနာမ-အကြင် အာပတ်ဟူသော ပါရာဇိက မည်သည်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တံ-ထို အာပတ္တိပါရာဇိကသို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကော(ပရာဇိတော)-သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သည် လည်းကောင်း၊ ["ပါရာဇိကော၊ ပရာဇိတော"ဟု ပါဠိ ၂ ဝေရရှိ၏၊ အနက်တူတည်း။] ပရာဇေယံ-ဆုံးရှုံးခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်သည် လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓမ္မာ-သို့တော်ကောင်း တရားမှ၊ (သာသနာတော်မှ) စုတော-ရွေ့လျောသည် လည်းကောင်း၊ ပရဒ္ဓေါ-ချွတ်ချော်သည် လည်းကောင်း၊ ဘဠော-လျောကျသည် လည်းကောင်း၊ နိရုဏံ တောစ-ကင်းအောင်ပြုအပ်သည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ "ပါရာဇိကဏံ ဘာသာဠိကာ၌ "နိရာကတော"ဟု ပြင်ခဲ့သည်။] အနိဟတေ-သံဃာမှ မပယ်ထုတ်အပ်သော်၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ပုန-ဖန်၊ (ပါရာဇိက ကျပြီးမှ နောက်၌) ဥပေါသထပွဝါရဏာဒိဘောဒေါ-ဥပုသ် ပဝါရဏာ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ သံဝါသော-သံဝါသသည်၊ နတ္ထိ၊ တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ တေန ကာရဏေန-ထို အကြောင်းကြောင့်၊ ဧတံ (အာပတ္တိဇာတံ)-ဤ အာပတ်ကို၊

အာပတ္တိပါရာဇိကန္တိ-အာပတ္တိပါရာဇိကဟူ၍၊ (ပါရာဇိက အာပတ်ဟူ၍) ဝုစ္စတိ-
 ဆိုအပ်၏။ ဟိ-ဆက်၊ ဧတ္ထ ဤ ဂါထာ၌၊ အယံ-ကား၊ သင်္ခေပတ္တော-အကျဉ်း
 ဖြစ်သော အနက်တည်း၊ [အယံပနေတ္ထ”ဟု ပနရိလျှင်ကောင်း၏။] ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ (ပုဂ္ဂလော-သည်) ပါရာဇိကော (ပရာဇိတော)-သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေ
 အပ်သည်။ ဟောတိ၊ တေန တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတံ (အာပတ္တိဇာတ်-ကို၊ ပါရာဇိ
 ကန္တိ-ပါရာဇိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သင်္ခေပတ္တော-တည်း၊
 [ဤ ဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏံ ဘာသာဋီကာ ပါရာဇိကောပုဒ်၏
 အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဒုတိယဂါထာယပိ-ဒုတိယဂါထာ၏လည်း၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါကို၊ အနာဒိယိတွာ-
 အလေးအမြတ်အားဖြင့် မယူမှု၍၊ (ဂရမဇိကံမူ၍) အတ္တမတ္တမေဝ-အနက်မျှကိုသာ၊
 ဒဿေတံ-ငှာ၊ သံဃောဝဒေတိ ပရိဝါသန္တိ အာဒိ-သံ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊
 (သံဂီတိ ကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဒုတိယဂါထာ၌၊
 အတ္တော-တည်း၊ ဣမံ အာပတ္တိ-ဤ သံဃာဒိသေသံ အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-
 ၍၊ ဝုဋ္ဌာတုကာမဿ-ထခြင်းငှာ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ယံ တံ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ-
 အကြင်အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းသည်၊ (အကြင် အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း
 ကံသည်၊ အတ္တိ) တဿ-ထို အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏၊ (ထို အာပတ်မှ
 ထမြောက်ကြောင်း ကံ၏) ပရိဝါသ ဒါနတ္ထာယ-ပရိဝါသ်ပေးခြင်း အကျိုးငှာ၊
 အာဒိမိစေဝ-အစ၌ လည်းကောင်း၊ မာနတ္ထဒါနတ္ထာယ-မာနာတ်ပေးခြင်း အကျိုးငှာ၊
 ဝါ-တစ်နည်း၊ (အန္တရာပတ် သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် တစ်နည်း၊) မူလာယ
 ပဋိကဿနေန-မူလာယ ပဋိကဿနနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ မာနတ္ထဒါနတ္ထာယ-ငှာ၊
 အာဒိတော-အစမှ၊ သေသေ-ကြွင်းသော၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌ လည်းကောင်း၊ အတ္တ
 နတ္ထာယ-အတ္တန်အကျိုးငှာ၊ အဝသာနေစ-အဆုံး၌လည်းကောင်း၊ သံဃော-ကို၊
 ဣန္ဒြိတဗ္ဗော-အလိုရှိထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤအာပတ်မှ ထခြင်းတို့တွင်၊ (ဤ
 ကံတို့တွင်) ဧကမ္မိ ကမ္မံ-တစ်ခုသော ကံသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သံဃေန-
 နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ကာတံ-ငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ-လျှင်၊ အဿ-
 ဤ အာပတ်အပေါင်း၏၊ အာဒိမိစေဝ-အစ၌ လည်းကောင်း၊ သေသေစ-အစမှ
 ကြွင်းသော အလယ်အဆုံး၌ လည်းကောင်း၊ သံဃော-သံဃာကို၊ ဣန္ဒြိတဗ္ဗော-
 ၍၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော-မည်၏၊ [“ကာတံတိ”၌ “ဣတိ”ကို
 “ဣန္ဒြိတဗ္ဗော” ၌စပ်၊ “အဿာတိ”၌ ဣတိကို “သံဃာဒိသေသော”၌စပ်၊
 ဤအဖွင့်တို့၏ အကျယ် ကို ပါရာဇိကဏံ သံဃာဒိသေသံ သံဃာဒိသေသောပုဒ်နှင့်
 အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တတိယဂါထာယ-၌၊ အနိယတော န နိယတောတိ-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊
 န နိယတော-မမြဲ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အယံ အာပတ္တိက္ခန္ဓော-ဤ အာပတ် အစု
 သည်၊ အနိယတော-အနိယတမည်၏၊ ဣတိ အတ္တော၊ ကိံ ကာရဏာ-အဘယ်

အကြောင်းကြောင့်၊ န နိယတော-မမြဲသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပုဒ်-သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အနေကံသိကတံ-ဧကန်မရှိသည်ကို ပြုအပ်ပြီ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဒံ သိက္ခာပုဒ်-ကို အနေကံသေန-ဧကန် မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ န နိယတော-မမြဲ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [“အနေကံသိကတံ ပဒ်”၌ ပဒ်ကို “သိက္ခာပုဒ်”ဟု လည်းကောင်း၊ အနေကံသိကတံ”ကို “အနေက သေန ကတံ”ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ အနေကံသော+ယဿ+အတ္ထိတိ အနေကံ သိကံဟု ပြု။]

ကတံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ အနေကံသေန-အားဖြင့်၊(ကတံ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) တိတ္ထံ-သုံးပါးသော ဌာနတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော၊ ဌာနံ-ဌာနကို၊ (ကတံ-ပြီ၊) ဟိ-မှန်၊ တိတ္ထံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ တတ္ထ-ထို အနိယတ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနိယတောတိ-အနိတယဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သော အာပတ္တိက္ခန္ဓော-ကို၊ အနိယတောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဒုတိယ အနိယတသိက္ခာပုဒ်၏ “အနိယတ”မည်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့်၊ “ယထာစ”စသည်ကို မိန့်။] စ-ဆက်၊ တိတ္ထံ-တို့တွင်၊ အညတရံ-သော၊ ဌာနံ-ကို၊ (ဝုတ္တံ)ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဒွိန္ဒ-န်သော၊ ဓမ္မာနံ-အာပတ်တို့တွင်၊ အညတရံ-သော၊ ဌာနံ-တည်ရာကို၊ (အာပတ်ကို) ယတ္ထ-အကြင် ဒုတိယ အာပတ် အစ၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သောပိ-ထို ဒုတိယ အာပတ်အစသည်လည်း၊ အနိယတော ဧဝံ-အနိယတပင်တည်း။

စတုတ္ထဂါထာယ-၌၊ အစ္စယော တေန သမော နတ္ထိတိ-ကား၊ ဒေသနာ ဂါမိနေသု-ဒေသနာဂါမိဖြစ်ကုန်သော၊ အစ္စယေသု-အပြစ်တို့တွင်၊ တေန-ထို အပြစ်နှင့်၊ သမော-တူသော၊ ထူလော-ရုန့်ရင်းသော၊ အစ္စယော နတ္ထိ၊ တေန၊ ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤ အပြစ်ကို၊ ဣတိ-ဤ ထုလ္လစ္စယဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အစ္စယဿ-၏၊ ထူလတ္တာ-ရုန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်။ /

● ပဉ္စမဂါထာယ-၌၊ နိသဇ္ဇိတွာန ဒေသေတိ၊ တေနေတန္တိ-ကား၊ နိသဇ္ဇိတွာ-စွန့်ပြီး၍၊ ဒေသေတဗ္ဗတော-ဒေသနာပြောထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယန္တိ-ဟူ၍၊ (စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ထုလ္လစ္စယပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယပါရာဇိက ထုလ္လစ္စယ အဖွင့်၌ လည်းကောင်း၊ နိသဂ္ဂိယပုဒ်ပြီးပုံကို ကခါဘာသာဋီကာ နိသဂ္ဂိယ အဖွင့်၌ လည်းကောင်း ပြခဲ့ပြီ။]

ဆဋ္ဌဂါထာယ-၌ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပါတေတိ ကုသလံ ဓမ္မ-ကား၊ သဒ္ဓိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် နေဆော်၍၊ အာပစ္စန္ဓဿ-အာပတ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကုသလဓမ္မ သင်္ခါတံ-ကုသိုလ်ဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော၊ ကုသလ စိတ္တံ-ကုသိုလ် စိတ်ကို၊ ပါတေတိ-ကျစေတတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊

(ထိုသို့ ကုသိုလ်စိတ်ကို ကျစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပါတေတိ စိတ္တန္တိ-
 ပါတေတိစိတ္တံဟူသာ ဝစနတ္ထကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ္တိယမည်၏။ (ပါစိတ်
 မည်၏။) [ပါစိတ္တိယပုဒ်ပြီးပုံကို ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ၊ မုသာဝါဒဝဂ်၊
 မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] ပန-ဆက်၊ ယံ (အာပတ္တိဇာတ်)-အကြင်
 အာပတ်သည်၊ စိတ္တံ-ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ ပါတေတိ-၏၊ တံ(အာပတ္တိဇာတ်)-သည်၊
 ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အရိယမဂ္ဂံ-ကို၊ အပရဇ္ဈတိ-ဖြစ်မှားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ စိတ္တ
 သမ္မောဟ ကာဏဉ္စ-စိတ်၏ တွေဝေခြင်း၏ အကြောင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ၊
 တသ္မာ-(ထိုသို့ အရိယာမဂ်ကို ဖြစ်မှားသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း၊ စိတ်၏ တွေဝေခြင်း၏
 အကြောင်းကြောင့်) အရိယာမဂ္ဂံ အပရဇ္ဈတိ (ဣတိစ)-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 စိတ္တသမ္မောဟနဋ္ဌာနန္တိစ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝတ္တံ။

ပါဠိဒေသနိယဂါထာသု-တို့၌၊ ဂါရယံ၊ပေ၊အာပဇ္ဇိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဂါရယု
 ဘာဝကာရဏ ဒဿနတ္ထမေဝ-ဟောတော်မူအပ်သော ဂါရယု အဖြစ်၏ အကြောင်း
 ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာသာလျှင်၊ ဘိက္ခု အညတကော သန္တောတိ အာဒိ-အစရှိသော
 စကားရပ်ကို၊ဝတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ပါဠိဒေသေတဗ္ဗတော-သီးခြားဒေသနာ ပြောထိုက်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ အာပတ္တိ-ကို၊ ပါဠိဒေသနိယာတိ-ဟူ၍၊ ဝစ္စတိ၊
 [ပါဠိဒေသနိယ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ ပါဠိဒေသနိယ အဖွင့်၌
 ပြခဲ့ပြီ။]

ဒုက္ကဋ္ဌဂါထာယ-၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အပရဇ္ဈံ (အပရဒ္ဓံ) ဝရဒ္ဓဉ္စ
 ဓလိတန္တိ-ဟူသော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ ယဉ္စ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ-
 ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဝတ္တဿ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-ဒုက္ကဋ္ဌသဒ္ဓါ၏၊
 ပရိယာယဝစနံ-ပရိယယ်ဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊
 ဒုဋ္ဌ-မကောင်းသဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိဂ္ဂုပ-ဟောက်ဖောက်ပြန်ပြန်၊
 ကတံ-ပြီ၊ တံ-ထိုအမှုသည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-ဒုက္ကဋ္ဌမည်၏၊ တံ ဧတံ-ထို ဒုက္ကဋ္ဌ အမှုကို၊
 သတ္တာရာ-သည်၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝတ္တံ-ပြီ၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊
 အကတတ္တာ-မပြုအပ်သည် အဖြစ်ကြောင့်၊ အပရဒ္ဓံ-ဖြစ်မှားအပ်၏၊ (ပြုမှား၊
 အပ်၏) ကုသလံ-ကုသိုလ်ကိစ္စကို၊ ဝိရန္တိတ္တာ-ချွတ်ချော်၍၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိရဒ္ဓံ-ချွတ်ချော်၏၊ အရိယဝတ္တပဋိပဒံ-အရိယာတို့၏ ကျင့်ဝတ်
 ဖြစ်သော အကျင့်လမ်းသို့၊ အနာရူဋ္ဌတ္တာ-မတက်ရောက်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဓလိတံ-ချော်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယံ မနုဿော ကရေတိ ဣဒံ-ယံ မနုဿော
 ကရေဟူသော ဤစကားသည်၊ အဿ-ထို ဒုက္ကဋ္ဌ အမှု၏၊ ဩပမ္ပနိဒဿနံ-
 ဥပမာကို ညွှန်ပြကြောင်းစကားတည်း၊ တဿ-ထိုစကား၏၊(အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော) ဟိ-ချဲ့၊ လောကေ-၌၊ မနုဿော-သည်၊ အာဝိဝါ-မျက်မှောက်၌သော်
 လည်းကောင်း၊ ယဒိ-သို့မဟုတ်၊ ရဟောဝါ-မျက်ကွယ်၌သော် လည်းကောင်း၊

ယံ ပါပံ-အကြင် မကောင်းမှုကို၊ ကရောတိ-ပြု၏။ တံ(ပါပံ)-ထို မကောင်းမှုကို၊ ဒုက္ခန္တိ-ဒုက္ခရဟူ၍၊ ပဝေဒန္တိ ယထာ-အပြားအားဖြင့် သိစေကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဒမ္ဗိ-ဤ အမှုကိုလည်း၊ (ဤ အမှုသည်လည်း၊) ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေန-မြတ်စွာဘုရားသည် စက်ဆုပ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လာမကဘာဝေန-ယုတ်ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါပံ-ပါပမည်သည်၊ (ယုတ်ညံ့၏၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ခန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗွံ-၏၊ [ဒုက္ခန္တိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရမီကောသီဘာသာဋီကာ ဒုတိယပါရမီက ဒုက္ခန္တိ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဒုဗ္ဘာသိတဂါထာယ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဒုရာဘန္တိ-ကား၊ ဒုဗ္ဗု-မကောင်းသဖြင့်၊ အာဘန္တံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ လပိတံ-ရွတ်ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒုရာဘန္တံ-ဋ္ဌမည်၏၊ [“အာဘန္တံ”၌၊ အာ+ဘာသ+တ ပစ္စည်း၊ အာသည် အနက်မရှိဟု သိစေလို၍ “ဘာသိတံ၊ လပိတံ”ဟု ဖွင့်သည်။] ယံ-အကြင် ပုဒ်များကို၊ (အကြင်စကားကို)၊ ဒုရာဘန္တံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုဗျည်းသည်၊ (ထိုစကားသည်)၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ-ဒုဗ္ဘာသိတမည်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဘိယျော-အလွန်၊ (ဝတ္ထုခွံ-ဆိုဖွယ်သည်) ကိဉ္စိ-အဘယ်နည်း၊ ယံ ပဒံ-အကြင် ပုဒ်များသည်၊ (အကြင် စကားသည်)၊ သံကိလိဋ္ဌဉ္စ-ညစ်ညမ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ ပဒံ-သည်၊ သံကိလိဋ္ဌဉ္စ-သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ တထာ-ထိုမှ တစ်ပါး၊ ယဉ္စ-အကြင် ပုဒ်များကိုလည်း၊ (အကြင် စကားကိုလည်း)၊ ဝိညု-ပညာရှိတို့သည်၊ ဂရဟန္တိ-ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏၊ ယသ္မာစ-ကြောင့်လည်း၊ နံ-ထို

ဒုဗ္ဘာသိတံ၊ ဒုရာဘန္တံ။ ။ “ယံဒုရာဘန္တံ၊ တံ ဒုဗ္ဘာသိတန္တိ အတ္ထော”ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ယံ-အကြင် စကားကို ဒုရာဘန္တံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားသည်၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ-တမည်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

သံကိလိဋ္ဌဉ္စ။ ။ ထိုနောက်ပါဠိတော်၌ “သံကိလိဋ္ဌဉ္စ ယံပဒံ၊ ယဉ္စ ဝိညု ဂရဟန္တိ” ဟု အနိယမ ၂ ဝါကျရှိ၏။ ထိုတွင် “သံကိလိဋ္ဌဉ္စ ယံ ပဒံ”ကို ပါဠိတော် အတိုင်း ဣတိသဒ္ဓါ မပါဘဲမူတည်၍ “သံကိလိဋ္ဌ ယသ္မာ ယံ ပဒံ ဟောတိတိ အတ္ထော”ဟု ဖွင့်သည်။ ဤ၌ ယံ ပဒံ သည် ပါဠိတော်၌ ပါရှိသော ယံ ပဒံ ပုဒ်ပင်တည်း၊ “ယသ္မာ”ကား “တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ” ဟူသော နိယမဝါကျ၌ တေနကို ထောက်ဆ၍ ထည့်အပ်သော အနိယမ စကားတည်း။ [အချို့စာ၌ “ယသ္မာ တံ ပဒံ”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း။]

တဉ္စ ဝိညု ဂရဟန္တိ။ ။ ဤ၌လည်း ပါဠိတော်ရှိသည့်တိုင်း “ယဉ္စ ဝိညု ဂရဟန္တိ”ဟု ဣတိသဒ္ဓါမပါဘဲ မူတည်သည်။ ယသ္မာစနံ”၌ “နံ”သည် “ယဉ္စ”ကိုပင် ဖွင့်ပြသော အဓာဒေသ သဒ္ဓါတည်း။ “ယသ္မာ”ကား နိယမဝါကျ၌ပါသော တေနအတွက် အပိုထည့်အပ်သော အနိယမ စကားတည်း။

ပုဒ်ဗျည်းကို၊ (ထို စကားကို) ဝိညု ဂရဟန္တိ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ တောနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ တောန သံကိလိဋ္ဌဘာဝေနစ-ထိုသို့ ညစ်ညမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ (တောန) ဝိညုဂရဟနေနာပိစ-ထိုသို့ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဧတံ-ဤပုဒ်ဗျည်းကို၊ (ဤစကားကို) ဣတိ-ဤ ဒုဗ္ဘာသိတဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဒုဗ္ဘာသိတန္တိ-တဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

သေဓိယဂါထာယ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အာဒိဇေတံ စရဏဉ္စာတိ အာဒိနာ-အာဒိဇေတံ စရဏဉ္စ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ သေဓဿ-သေဓပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္တကဘာဝံ-ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဒံ-ဤသိလသည်၊ သေဓဿ-သေဓပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (သန္တကံ-ဥစ္စာတည်း၊) သေဓိယံ-သေဓပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာ၊ ဣတိ (အယံ)-ဤဆိုအံ့ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ သေဓိယဂါထာ၌၊ သဇံပတ္ထော-တည်း။

ဣဒံ-ဤ ဂါထာစကားကို၊ (ပါရာဓိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံမှစ၍ သေဓိယန္တိ ယံ ဝုတ္တံ တိုင်အောင်သော ဤဂါထာစကားကို) (“ဝုတ္တံ”၌စပ်)၊ ဂရုကလဟုကဉ္စာပီတိ အာဒပဓေဟိ-ဂရုကလဟုကဉ္စာပီ အစရှိသော ပြဿနာတို့ဖြင့်၊ အသင်္ဂဟိတဿ-မသိမ်းယူအပ်သော၊ (“အတ္ထဿ”၌စပ်) ဟန္တဝါကျ သုဏောမ တေတိ ဣမိနာ ပန အာယာစနဝစနေန-တေဟူသော ဤ တောင်းပန်ကြောင်း စကားဖြင့် ကား၊ သင်္ဂဟိတဿ-သိမ်းယူအပ်သော၊ အတ္ထဿ-ကို၊ ဒီပနတ္ထံ-ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊

တောနေတံ ဣတိ။ ။ ရှေ့၌ အနိယမ ၂ ဝါကျ ပါခဲ့သောကြောင့် “တောနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ”၌ “တောန”ကို “တောန သံကိလိဋ္ဌဘာဝေနစ”ဟု လည်းကောင်း၊ (“တောန”ဝိညုဂရဟနေ နာပိစ”ဟု လည်းကောင်း ၂ နည်းဖြင့်၏၊ ဤပြခြင်းသော စကားအရ ပုဒ်ဗျည်း (စကားလုံး)ကိုသာ “ဒုဗ္ဘာသိတ”ဟု ခေါ်ရသော်လည်း အကြောင်းစကား၏ အမည်ကို အကျိုးအာပတ်ပေါ်၌ တင်စား၍ အကျိုးအာပတ်ကိုမူလည်း မူလလိင်အတိုင်း နပုံလိင်ဖြင့် “ဒုဗ္ဘာသိတ”ဟု ခေါ်သည်။ ဤပြခြင်းသော အဓိပ္ပာယ်များအရ ဝါကျရှင်းနေပါလျက် အချို့စာအုပ်တို့၌၊ “ကထံ ယဉ္စ ဝိညုဂရဟန္တိ”ဟု ကထံပါနေသည်မှာ မကောင်းပါ၊ ယောဇနာ၌ကား-ဖြင့်သေး၏၊ အကြောင်း တစ်မျိုးကို ပြစရာရှိသောကြောင့် ကထံနေရာ၌ “တတ္ထာ”ဟု ရှိသောပါဌ်သာ ကောင်းပါသည်။

ဣဒံ ဂရုပေဝေဒိတန္တံ။ ။ “ပါရာဓိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဏောဟိ ယထာ တထံ”မှ စ၍ “သေဓိယန္တိ ယံ ဝုတ္တံပေ၊ တောနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ” တိုင်အောင်သောစကားကို “ဣဒံ”ဟု ဆိုသည်။ “ဇေသာလိ၌ မည်မျှလောက်သော သိက္ခာပုဒ် တို့ကို ပညတ်တော်မူအပ်ပါသနည်း” စသော ပြဿနာတို့ကို ဖြေတော်မူပြီးသော အခါ “ဂရုက လဟုကဉ္စာပီ” စသော ပြဿနာတို့ကို မေးပြန်၏၊ ထိုသို့ မေးရာတွင် တိုက်ရိုက်နာမည် မပါသော ပြဿနာတို့ကိုကား “သဗ္ဗာနိ ပေတာနိ ဝိယာကရောဟိ၊ ဟန္တဝါကျ သုဏောမ တေ”၌ (ဝိယာကရောဟိ”ဟူသော) တောင်းပန်ကြောင်းစကားတွင် ပါရာဓိကစသော အမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပါ သိမ်းယူ၍ မေးပြီးဖြစ်၏။

ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ [“ဟန္တဝါကျံ သုဏောမ တေ” နေရာ၌ “သဗ္ဗာနိ ဝေတာနိ ဝိယာကရောဟိ၊ ဟိန္တဝါကျံ သုဏောမ တေ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

ဆန္ဒမတိ ဝဿတိတိ အာဒိဗိပိ-တိ အရှိသော ဂါထာ၌လည်း၊ ဝေသေဝနယော-တည်း၊ [ပြဿနာ၌ တိုက်ရိုက်မပါသော အာယာဓနဝစနဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော အနက်ကို ပြခြင်းငှာ ဆိုအပ်သောစကားဖြစ်၍ “ဝေသေဝနယော” ဟု ဆိုသည်၊] တတ္ထ-ထိုဆန္ဒမတိ ဝဿတိ အရှိသော ဂါထာ၌၊ ဆန္ဒမတိ ဝဿတိတိ-ကား၊ တာဝ-(အာပတ်တည်းဟူသော အိမ်မှ) ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) ဂေဟံ-ပကတိအိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ တိဏာဒိဟိ-မြက်အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ (အစ္စန္ဒ-မဖုံးအပ်သည်၊ မမိုးအပ်သည်၊ သမာနံ-သော်၊) အတိဝဿတိ-မိုးစွတ်အပ်၏၊ (မိုးယို၏)၊ [အတိ ဝဿတိတိ-ဩဝဿတိ၊ ဝသောဒကံ ပဝိသတိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။] အာပတ္တိ သင်္ခါတံ-အာပတ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဣဒံပနဂေဟံ-ဤ အိမ်သည် ကား၊ ဝါ-ကိုကား၊ ဆန္ဒ-ဖုံးထားအပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) [ဒေသနာပြောမှု စသည် မပြုဘဲ ဖုံးထားအပ်သော်-ဟူလို၊] အတိဝဿတိ-မိုးစွတ်အပ်၏၊ (မိုးယို၏) [နောက်ထပ် အာပတ်သင့်သည်ကို “မိုးယို၏” ဟု ဆိုသည်-] ဟိ-မှန်၊ မူလာပတ္တိ-မူလ အာပတ်ကို၊ ဆာဒေဇ္ဇော-ဖုံးထားသော ရဟန်းသည်၊ အညံ-မူလ အာပတ်မှ တစ်ပါးသော၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ [မူလ အာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့် အာပတ်သင်ပုံကို ပရိဝါပါဠိတော် အန္တရ ဝေယျာလ ဝိပတ္တိ ပစ္စယဝါရဋ္ဌံ ကြည့်ပါ။]

ဝိဝဋ္ဌံ နာတိဝဿတိတိ-ကား၊ တာဝ-(အာပတ် တည်းဟူသော အိမ်မှ)ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ) ဂေဟံ-ပကတိ အိမ်သည်၊ ဝါ-ကို။ အဝိဝဋ္ဌံ-မဖွင့်အပ်သည်၊ သုစ္စန္ဒ-ကောင်းစွာဖုံးအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာ မိုးအပ်သည်၊ သမာနံ-သော်၊) နာတိ ဝဿတိ-

ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကမှစ၍ သေဓိယတိုင်အောင်သော အနက်အဓိပ္ပာယ် (ပါရာဇိကစသော အမည် ရခြင်း၏ အကြောင်း)ကို ဖြေလိုသောသောကြောင့် “ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ” စသော စကားကို မိန့်တော်မူရသည်။

ဝိမတိ။ ။ ဣဒန္တိ-“ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တန္တိ” အာဒိနာ ဝုတ္တံ ဝစနံ သန္တာယဝဒတိ၊ ဣဒံဟိ ဟေဋ္ဌာ “ဂရုကလဟုက”န္တိ အာဒိနာ ဥဒ္ဒတပဓေသု အနာဂတမ္ပိ “သဗ္ဗာနိ ဝေတာနိ ဝိယာကရောဟိ၊ ဟန္တ ဝါကျံ သုဏောမ တေ”တိ ဧတ္ထ ယထာဝုတ္တာနိ (အကြင်အကြင် တိုက်ရိုက် ဆိုအပ်သော ပြဿနာတို့ကို လည်းကောင်း) အညာနိပိ “သဗ္ဗာနိ ဝေတာနိ ဝိယာကရောဟိ၊ ဟိန္တ ဝါကျံ သုဏောမာ” တိ ဧဝံ ဂဟိတံမေဝါတိ ဒေသေဇ္ဇော “ဣမိနာ ပန အာယာဓနဝစနေန သင်္ဂဟိတဿာ”တိ အာဒိဝုတ္တံ၊ [ဤနေရာဝယ် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌာကထာ၊ ဋီကာတို့၌ ပါဠိရှိပုံ အနည်ငယ်ကွဲ၏၊ အပ္ပောယ်ကား မကွဲ။]

မိုးမဇ္ဈိတ်အပ်၊ (မိုးမယို)၊ အာပတ္တိသင်္ခါတံ-သော၊ ဣဒံ ပန ဂေဟံ-သည်ကား၊ ဝါ-ကိုကား၊ ဝိဝဋ်-ဖွင့်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်)၊ [ဒေသနာပြောမှု စသည်ကို ပြုသောအားဖြင့် သူတစ်ပါးသိအောင် ဖွင့်ဖော်အပ်သော်]၊ နာတိဝဿတိ-အပ်၊ ဟိ-မှန်၊ မူလာပတ္တိ-ကို၊ ဝိဝရန္တော-ဖွင့်ဖော်သော ရဟန်းသည်၊ ဒေသနာဂါမိနိ-ဒေသနာဂါမ် အာပတ်ကို၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြော၍၊ ဝုတ္တာန ဂါမိနိတော-ဝုတ္တာနဂါမ် အာပတ်မှာ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-ထပြီး၍၊ သုဒ္ဓန္တေ-စင်ကြယ် သူ၏ အဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ သံဝရန္တော-လသော်၊ အည-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ နာပဇ္ဇတိ။

တသ္မာ ဆန္ဒံ ဝိဝရေထာတိ-ကား၊ တေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ဒေသနာဂါမိနိ-ကို၊ ဒေသေန္တော-ဒေသနာပြောလျက် လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာနဂါမိတော-မှာ၊ ဝုတ္တာဟန္တောစ-ထလျက် လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒံ-ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်ကို၊ ဝိဝရေထ-ဖွင့်လှစ်ရာ၏၊ [သတ္တမိ “ဧတ္ထ”ဝိဘတ်] ဧဝံ တံ နာတိဝဿတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဖွင့်လှစ်အပ်သည်၊ စေ(ဟောတိ)-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဝိဝဋ်-ဖွင့်လှစ်အပ်သော၊ တံ-ထို အာပတ် တည်းဟူသော အိမ်ကို၊ နာတိ ဝဿတိ-အပ်၊ (မိုးမယို) ဣတိ အတ္ထော။

ဂတိမိဂါနံ ပဝနန္တိ-ကား၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ ဗျတ္တဒီဟိ-ကျားအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ပရိဝါရိယမာနာနံ-ထက်ဝန်ကျင် လိုက်အပ် ကုန်သော၊ မိဂါနံ-(သမင်စသော) သာကောင်တို့၏၊ ပဝနံ-တောသည်၊ ရုက္ခာဒိဂဟနံ-သစ်ပင် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးသော၊ အရညံ-တောသည်၊ [“ပဝနံ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဂတိ-သွားရောက်အပ်သော အရပ်-ည်၊ ပဋိ သရဏံ-ရှေ့ရှုရောက်အပ်သော အရပ်သည်၊ (ကိုးကွယ်လည်းလျောင်းရာသည်)၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထိုတောအရပ်သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ တေ-ထိုသမင်စသော သာ-ကောင်တို့ သည်၊ အဿာသန္တိ-သင်္ကာသာရာ ရကြကုန်၏၊ ဧတေနေဝ နယေန-ဤနည်းဖြင့် ပင်၊ အာကာသော-ကောင်းကင်သည်၊ ပက္ခိနံ-ငှက်တို့၏၊ ပတိ-ရောက်အပ်သော အရပ်တည်း၊ (လည်းလျောင်းရာတည်း)။

ပန-ကား၊ အဝဿံ-မဇ္ဈိတ်ဧကန်၊ ဥပဂမနဋ္ဌေန-ကပ်ရောက်အပ်သည်၏ ဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝိဘဝေါ-ပျက်စီးခြင်းသည်၊ ဓမ္မာနံ-သင်္ခတတရား တို့၏၊ ဂတိ-ရောက်အပ်သော သဘောတည်း၊ (လည်းလျောင်းရာတည်း)။

စံဝေပဏီဝဋ်။ ။ “စံဝံ စေသည်၊ “စံဝံ”ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၏ အဖွင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “စံဝံ စေ” နောင် ပိုဒ်ရှိပါစေ၊ “စံဝံ-ဤသို့ ဖွင့်လှစ်အပ်သော်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ “တံ ဝိဝဋ်”သည် “တံ”၏ အဖွင့်တည်း၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “စံဝံ စေ” နောင် ပိုဒ်မရှိဘဲ “စေဝု-ဤသို့လည်း၊ ဝိဝဋ်-ဖွင့်အပ်သော၊ စံဝံ အာပတ္တိဂေဟံ-ဤအာပတ်တည်းဟူသော အိမ်သည်”ဟု ပေးလေသည်။

သဗ္ဗေသမ္ဘိ-နိသော၊ သင်္ခတဓမ္မာနံ- သင်္ခတဓမ္မဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ-တို
 တရားတို့၏၊ ဝိနာသောဝ-ပျက်စီးခြင်းသည်သာ၊ (“ဝိဘဝေါ”၏ အဖွင့်၊) ဂတိ-
 တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုသင်္ခတတရားတို့သည်၊ ဝိနာသံ-ပျက်စီးခြင်းသို့၊ အက္ခန္ဓာ-
 မရောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဌာတုံ-တည်တံ့ခြင်းငှာ၊ နသက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊
 ပံန-ကား၊ သုစိရန္တိ-အလွန်ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံးလည်း၊ ဌာတွာ-တည်၍၊
 (“ဂတိ”၌စပ်၊) နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်သည်၊ အရဟတော-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂတိ-
 ရောက်အပ်သော သဘောတည်း၊ (လည်းလျောင်းရာတည်း၊) ဝိစာသဝဿ-
 ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော၊ အရဟတော-၏၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု-
 အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန ဓာတ်သည်၊ (ဝိပါကံနာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ် အကြွင်း
 မရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်)၊ ဧကံသေန-တစ်ခုသော အဖို့အားဖြင့်၊ (စင်စစ်အာဖြင့်၊)
 ဂတိ-တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ပထမ ဂါထာသင်္ဂဏိကဝတ္ထုနာ-ပထမဂါထာသင်္ဂဏိက၏ အဖွင့်သည်၊

နိဋ္ဌတာ-ပြီး။ /

ဂါထာသင်္ဂဏိက။ ။တေတေ အတ္ထာ ဂါထာဟိ သင်္ဂဟေတွာ ဂဏိယန္တိ ကဏိယန္တိ
 ဧတ္ထာတိ ဟိ ဂါထာသင်္ဂဏိကံ=ထိုထို အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ဂါထာတို့ဖြင့် သိမ်းယူ၍
 ရေတွက်အပ်ရာ ဆိုအပ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဤအခန်းကို “ဂါထာသင်္ဂဏိကံ”ဟု ခေါ်သည်။
 -ဝိမတိ၊ “သင်္ဂဟေတွာ+ဂဏနံ (ကထနံ) သင်္ဂဏော၊ ဂါထာဟိ+သင်္ဂဏော ဂါထာသင်္ဂဏော၊
 ဂါထာင်္ဂဏော ဧတ္ထာတိ ဂါထာသင်္ဂဏိကံ”ဟု ဝိပြိုဟ်စစ်ပြုပါ၊ ဂဏဓာတ်သည် “ဓာတုနံ
 အနေကတ္ထတ္တာ”နှင့် အညီ ကထနအနက်ကို ဟော၏၊ နောက်၌၊ ဒုတိယ ဂါထာသင်္ဂဏိက
 လာဦးလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဤဂါထာသင်္ဂဏိကကို “ပထမဂါထာသင်္ဂဏိကံ”ဟု ဆိုသည်။

နိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတိ။ ။နိဗ္ဗာန်ကို “အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတု”ဟု ဖွင့်၏၊
 “ဥပါဒိ”အရ တဏှာဒိဋ္ဌိသည် (ဥပ) ကပ်ရောက်အပ်သော (အာရုံပြုအပ်သော)
 လောကီကံတရားက+အာဒိ-ငါ၏ အကျိုးဟူ၍ ယူအပ်သော ဇွဲလမ်းအပ်သော လောကီဝိပါကံ
 စိတ်စေတသိက်နှင့် ကမ္မဓရုပ် ရ၏၊ ရဟန္တာဖြစ်သောအခါ ကိလေသာကုန်စမ်းသွားသော်လည်း
 ထိုတရားစုကား ကျန်နေသေး၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနဓာတ်စိတ် ဧရုပ်သောအခါ ဆိုတရားစုပည်ပင်
 မကြွင်းမကျန်တော့၊ ထို့ကြောင့် ထိုငြိမ်းအေးခြင်းသဘောကို အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဟု
 ခေါ်ရသည်။

ဗုဒ္ဓါဋ္ဌိကာ။ ။သစ္စဝိဘင်း မုလဋီကာ ဥဒ္ဒေသဝတ္ထုနာ၌ကား “ဥပါဒါနေဟိ ဥပါဒိယတိတိ
 ဥပါဒိ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ)၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ တံ နိဿရဏဘူတံ (ထိုဥပါဒိမည်သော ဓမ္မာ ၅ပါး၏
 ထွက်မြောက်ရာဖြစ်၏)၊ ပေ၊ တဿ ယဉာဝ ပန္နိမံ စိတ္တံ၊ တာဝ သေသတံ တတော ပရဉ္စ
 အနဝသေသတံ ဥပါဒါယ”စသည်ဖြင့် ဥပါဒိအရ လောကီ ဓမ္မာ ၅ ပါးလုံးကို ယူသည်။

အဓိကရုဏာသောဒ

ဥက္ကောဋနသောဒါဒိဝဏ္ဏနာ

၃၄၀။ အဓိကရုဏာသောဒ-အဓိကရုဏာတို့၏ အပြားကို ပြဆိုရာ အခန်း၌၊ (အတ္ထော စေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣမေ ဒသ ဥက္ကောဋတိ-ဣဟူ၍၊ အဓိကရုဏာန-အဓိကရုဏာတို့၏၊ ဥက္ကောဋ-ဥက္ကောဋ ၁၀ မျိုးကို၊ ဒသေတွာ-ပြတော်မူ၍၊ ပုန-ပန်၊ အဓိကရုဏ ဥက္ကောဋန-အဓိကရုဏာတို့ကို ကန့်ကွက်တားမြစ်ခြင်းဖြင့်၊ သမထာနံ-တို့၏၊ ဥက္ကောဋ-ဥက္ကောဋကို၊ [တစ်နည်း၊ သမထာနံ-တို့ကို၊ ဥက္ကောဋ-တားမြစ်ကန့်ကွက်ပုံကို၊] ဒသေတွံ-ငှာ၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ၊ ပေ၊ ဥက္ကောဋေတိတိ အာဒိ-တိ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ၊ ပေ၊ ဥက္ကောဋေတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ၊ ပေ၊ ဥက္ကောဋေတိတိ-ကား၊ သမ္မုခါဝိနယဉ္စ-သမ္မုခါဝိနယသမထကို လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျ သိကဉ္စ-က သမထကို လည်းကောင်း၊ ဒွေ-နံသော၊ ဣမေ-ဤသမထတို့ကို၊ ဥက္ကောဋေတိ-တားမြစ်ကန့်ကွက်၏၊ ပဋိသေခေတိ-တားမြစ်၏၊ ပဋိက္ကောသတိ-ကန့်ကွက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“ဥက္ကောဋေတိ”၌ ကုဋေတိသည် “ဥ” ဥပသာရကြောင့် ပဋိသေခေအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ပဋိသေခေတိ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်၍ “ပဋိက္ကောသတိ”ဟု အဓိပ္ပာယ်တူ ဖွင့်သည်။]

အနဝါဒါ ဓိကရုဏံ၊ ပေ၊ စတ္တာရေတိ-ကား၊ သမ္မုခါဝိနယံ-သမ္မုခါဝိနယ သမထ လည်းကောင်း၊ သတိဝိနယံ-လည်းကောင်း၊ အမုဋ္ဌဝိနယံ-လည်းကောင်း၊ တဿပါပိယသိကံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရေ-နံသော၊ ဣမေ သမထေ-တို့ကို၊ ဥက္ကောဋေတိ-တားမြစ်ကန့်ကွက်၏၊ အာ၊ ဘာဓိကရုဏံ၊ ပေ၊ တယောတိ-ကား၊ သမ္မုခါဝိနယံ-သမ္မုခါဝိနယသမထ လည်းကောင်း၊ ပဋိညာတ ကရုဏံ-လည်းကောင်း၊ တိဏဝတ္ထာရကံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တယော-နံသော၊ ဣမေ သမထေ-တို့ကို၊ ဥက္ကောဋေတိ-၏၊ ကိစ္စာ ဓိကရုဏံ၊ ပေ၊

ဣမေ ဒသ ဥက္ကောဋတိ။ ။ ဤပုဒ်၏ နောက်၌ “အဓိကရုဏာနံ ဥက္ကောဋေတွာ”ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏။ တွာ ပစ္စယန္တပုဒ်က ဆဋ္ဌိကံကို မငဲ့သောကြောင့် သဒ္ဒါနည်းလည်း မကောင်း အဓိပ္ပာယ်လည်းမရပါ။ “ဣမေ ဒသ ဥက္ကောဋာ”သည် အဓိကရုဏာတို့ကို တားမြစ် ကန့်ကွက်သောစကား မဟုတ်၊ အဓိကရုဏာတို့၏ ဥက္ကောဋ ၁၀ မျိုးရှိသောကြောင်းကို ပြသောစကားသာတည်း။ ချဲ့ဦးအံ့-ပါဠိတော်၌ “ဣမေသံ စတုနံ အဓိကရုဏာနံ ကတိ ဥက္ကောဋာ”ဟု ပုစ္ဆာထုတ်ပြီးလျှင် “ဝိဝါဒါဓိကရုဏဿ ဒွေ ဥက္ကောဋာ၊ ပေ၊ ဣမေ ဒသ ဥက္ကောဋာ”ဟု အဓိကရုဏာ ၄ မျိုးအတွက် ဥက္ကောဋာ ၁၀ မျိုးရှိကြောင်းကို ပြထားတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “အအဓိကရုဏာနံ ဥက္ကောဋံ ဒသေတွာ”ဟု ရှိရမည်။ ထိုသို့ရှိမှလည်း “ပုန ဒသေတွံ”ဟု သော နောက်စကားနှင့် လိုက်လျောသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား အဓိကရုဏာနံ ဥက္ကောဋေတွာ”ဟု ရှိ၏။ “ဥက္ကောဋေတွာ”ပုဒ်က ဆဋ္ဌိကံကို မငဲ့သောကြောင့် ဒုတိယကံဖြင့် ပြင်ကြဟန်တူသည်။

ကေန္တိ-ကား၊ သမ္ပူခါဝိနယံ-သမ္ပူခါသိနယသမထဟူသော၊ ဧကံ-သော၊ ဣမံ သမထံ-ကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌတိ-တားဖြစ် ကန့်ကွက်၏။

ပန-ကား၊ ကတိ ဥက္ကောဋ္ဌာတိ အာဒိ ပုစ္ဆာနံ-ဣာ အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏၊ ဝိသစ္စနေ-အဖြေ၌၊ (ဖြေဆိုကြောင်းစကားရပ်၌) ဒွါဒသသု-န်သော၊ ဥက္ကောဋ္ဌသု- ဥက္ကောဋ္ဌ တို့တွင်၊ တာဝ-အနိဟတံ ကမ္မံစသည်တို့မှ ရေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ- န်သော) အကတံကမ္မန္တိ အာဒယော-အကတံ ကမ္မံ အစရှိကုန်သော၊ တယော- န်သော၊ ဥက္ကောဋ္ဌာ-တို့ကို၊ ဝိသေသတော-အထူးအားဖြင့်၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယ ဖြစ်သော၊ အနုဝါဒါ ဝိကရဏေ-အနုဝါဒါဝိကရုဏ်း၌၊ လဗ္ဘန္တိ-ရအပ်ကုန်၏၊ အနိဟတံ ကမ္မန္တိ အာဒယော-န်သော၊ တယော-န်သော၊ (ဥက္ကောဋ္ဌာ-တို့ကို) ပဌမေ-ပထမ ဖြစ်သော၊ ဝိဝါဒါဝိကဏေ-၌၊ လဗ္ဘန္တိ-န်၏၊ အဝိနိစ္ဆိတန္တိ အာဒယော-ကုန်သော၊ တယော (ဥက္ကောဋ္ဌာ) တတိယေ အာပတ္တာဝိကရဏေ လဗ္ဘန္တိ၊ အဝုပသန္တန္တိ အာဒယော တယော (ဥက္ကောဋ္ဌာ) စတုတ္ထေ ကိစ္စာဝိ ကရဏေ လဗ္ဘန္တိ၊ အဝိစ-တစ်နည်းကား၊ (ဝိသေသအားဖြင့် ရအပ်ပုံနည်းမှတစ်ပါး သာမညအားဖြင့် ရအပ်ပုံ တစ်နည်းကား၊) ဒွါဒသဝိ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဥက္ကောဋ္ဌာ-တို့ကို) ဧကေကသ္မိ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ အဝိ ကရဏေ-၌၊ လဗ္ဘန္တိ ယေဝ-ရအပ်ကုန်သည်သာ။ [စာအုပ်တို့၌ “အဝိစ ဒွါဒသာ ဝိစ”ဟု ရှိ၏၊ ဒွါဒသာဝိစ”၌ စသည် အနက်မရှိ။]

တတ္ထဇာကကံ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋ္ဌတိတိ-ကား၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ-အကြင် ကျောင်း တိုက်၌၊ (“ဥပ္ပန္နံဟောတိ”၌စပ်) ဣမိနာ-ဤ ရဟန်းသည်၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ ပတ္တော-သပိတ်ကို၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပါပြီ၊ (ဣမိနာ မယံ) စိဝရံ-ကို၊ ဂဟိတံ- ယူအပ်ပါပြီ၊ ဣတိအာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပတ္တစိဝရာဒိနံ- သပိတ်၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္တယ-အကျိုးငှာ၊ အဝိကရဏံ-အနုဝါ ဒါဝိကရုဏ်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ တသ္မိံ ယေဝ ဝိဟာရေ- ၌ပင်၊ နံ-ထို အနုဝါဒါဝိကရုဏ်းကို- (“ဝုပသမေန္တိ”၌စပ်) အာဝါသိကာ- အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊ သန္နိပတိတွာ-စည်းဝေးပြီး၍၊ အာဂုဿာ-ငါ့ရှင်တို့၊ အလံ-မသင့်ပါ၊ (စွပ်စွဲဖို့ရန် မသင့်ပါ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္တပစ္စတ္ထိကေ-သပိတ် သင်္ကန်းစသော အကြောင်းကြောင့် ရန်သူဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို၊ သညာပေတွာ- ကောင်းစွာ သိစေပြီး၍၊ (နားလည်စေပြီး၍) ပါဠိ မုတ္တက ဝိနိစ္ဆယေနေ-

အတ္တပစ္စတ္ထိကေ။ ။ “အာတ္တသု-သပိတ် သင်္ကန်းစသော အကြောင်းတို့ကြောင့်-ပစ္စတ္ထိကာ- ရန်သူဖြစ်သော ရဟန်းတို့တည်း။ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ-တို့” ဟု ပြု၊ [ဇုဋ္ဌဝဂ္ဂ-သမထက္ခန္ဓက ဘာသာဋီကာ၌ကား သုဋ္ဌာနအားလျော်စွာ သာရတ္ထဗွင်္ဂသညံ အတိုင်းရေးထားသည်။]

ပါဠိတော်မှ လွတ်သော တရားဒေသနာ ဆုံးအဖြတ်ဖြင့်သာ၊ ဝုပသမေတ္တိ-
 ငြိမ်းစေကြကုန်၏။ ဣဒံ-ဤ အဓိကရုဏ်းသည်၊ တတ္ထဇာတကံ-ထိုကျောင်းတိုက်၌
 ဖြစ်သော၊ အဓိကရုဏ်းနာမ-အဓိကရုဏ်းမည်၏။ ယေန ဝိနိစ္ဆယေန-အကြင်
 ပါဠိမှတ္တက ဝိနိစ္ဆယဖြင့်၊ သမိတံ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီ၊ သောပိ-ထို ပါဠိမှတ္တက ဝိနိစ္ဆယ
 သည်လည်း။ ကော-တစ်မျိုးသော၊ သမထောယေဝ-ပင်တည်း၊ ဣမံ-ဤ
 သမထကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေဿပိ-တားမြစ် ကန့်ကွက်သော ရဟန်း၏ လည်း၊
 ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဂန္ဓာ

ပန-ကား၊ ကတ္ထ ဇာတကံ ဝုပသန္တန္တိ-ကား၊ တံ အဓိကရုဏ်း-ကို၊ နေဝါ
 သိကာ-ကျောင်းတိုက်၌ နေသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝုပသမေတုံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊
 သစေ န သက္ကောန္တိ-အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊ အထ-ထိုသို့ မစွမ်းနိုင်ကုန်
 လသော်၊ အညော-အခြားသော၊ (ကျောင်းတိုက်၌ နေသော ရဟန်းတို့မှ အခြား
 သော) ဝိနယ ဓရော-ဝိနည်းစိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဂန္ဓာ-လာ၍၊ အာဝုသော-
 အရှင်ဘုရားတို့၊ ကိ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ-ဤ ကျောင်းတိုက်၌၊
 ဥပေါသထော-ဥပုသ်သည်၊ (ဋီတော-တန့်ရပ်နေပါသနည်း၊ ဣတိ) ဝါ-ဤသို့
 သော် လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရဏာသည်၊ ဋီတာ-နည်း၊ ဣတိဝါ-
 သော် လည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆတိ-မေးအံ့၊ တေဟိစ-ထို ကျောင်းတိုက်၌ နေသော
 ရဟန်းတို့သည် လည်း၊ တသ္မိံ ကာရဏေ-ထိုအကြောင်းကို ၊ (ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ
 ရပ်တန့်ခြင်း ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းကို)၊ ကထိတေ-
 လျှောက်အပ်သော်၊ တံ အဓိကရုဏ်း-ကို၊ ဓန္ဒက တောစ-မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂဓန္ဒကမှ
 လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရတောစ-ပရိဝါရမှ လည်းကောင်း၊ သုတ္တေန-ပါဠိဖြင့်၊
 ဝိနိစ္ဆိနိတွာ-ဆုံးဖြတ်၍၊ ဝုပသမေတိ-အံ့၊ ဣဒံ-ဤ အဓိကရုဏ်းသည်၊ တတ္ထ
 ဇာတကံ-ထို ကျောင်းတိုက်၌ ဖြစ်သော၊ ဝုပသန္တံ နာမ-ငြိမ်းအေးပြီးသည်မည်သော၊
 အဓိကရုဏ်း-တည်း၊ ဧတံ-ဤငြိမ်းအေးပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေဿ
 ပိ-၏ လည်း၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပါဠိမှတ္တက၊ ဝုပသမေတ္တိ ။ “ပါဠိမှတ္တက ဝိနိစ္ဆယ”ဟူသည်၊ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်
 မလာဘဲ မစွပ်စွဲဖို့ရန်၊ ရန်မဖြစ်ဖို့ရန် တရားဟောပြောသောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း၊
 အတ္ထပစ္စုတ္တိကဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို “ငါ့ရှင်တို့- သပိတ် သင်္ကန်းစသည်အတွက် ငြင်းခုံခြင်း
 သည် မသင့်ပါ” စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်း၏ အပြစ်ကိုပြု၍ အချင်းချင်းသည်းခံဖို့ရန် နားလည်စေ
 ပြီးလျှင် တရားဟောသောအားဖြင့်သာ ငြိမ်းစေကြသည်၊ ဧဝဖြင့် အာပတ်သင့် မသင့်ကို
 မဆုံးဖြတ်တော့-ဟု ကန့်၊ [အလံ အာဝုသောတိ အတ္ထပစ္စုတ္တိကေ သညာပေတွာတိ-ပတ္တစိဝရဒိ
 အတ္တာယ အလံ ဘဏ္ဍနာဒိကရဏန္တိ ဝိဝါဒါ ဒီသု ဒေါသဒဿနမက္ကေန သညာပေတွာ
 အညမညံ ဓမာပေတွာ ဝုပသမေတ္တိ၊ န ပန အညမညံ အာပတ္တာနာပတ္တိ ဒဿနဝသေနာတိ
 အပ္ပာယော-ဝိမတိ။]

အန္တရာမဂ္ဂေတိ-ကား၊ အတ္ထပစ္စတ္တိကာ-သပိတံ သင်္ကန်းစသော အကြောင်းကြောင့် ရန်သူ ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (“ဂစ္ဆန္တာ” ဌိစပ်) မယ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ဧတဿ-ဤ ဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝိနိစ္ဆယေ-အဆုံးအဖြတ်၌၊ န တိဋ္ဌာမ-မတည်နိုင်ပါကုန်၊ အယံ-ဤ ဝိနည်းစိုရ်သည်၊ ဝိနယေ-သိနည်း၌၊ န ကုသလော-မကျွမ်းကျင်ပါ၊ အသုကသ္မိံ နာမ-ထိုမည်သော၊ ဂါမေ၌၊ ဝိနယဓရာ-ဝိနည်းစိုရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ထေရာ-ထေရ်တို့သည်၊ ဝသန္တိ-နေကြပါကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုရွာသို့၊ ဂစ္ဆာ-သွား၍၊ ဝိနိစ္ဆိန်ဿာမ-ဆုံးဖြတ်ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားကုန်လသော်၊ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ-ခရီးအကြား၌ပင်၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ [အချို့စာအုပ်၌ “တံ ကရဏံ” ဟု ရှိ၏။] သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သားပြီး၍၊ အညနည်ဝါ-အချင်းချင်းကိုသော်လည်း၊ သညာပေန္တိ-နားလည်စေကုန်အံ့၊ အညေဝါ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်မူလည်း၊ တေ ဘိက္ခု-ထိုအတ္ထပစ္စတ္တိက ရဟန်တို့ကို၊ နိဇ္ဈာပေန္တိ-ရှုစေကုန်အံ့၊ (အဓိကရုဏ်း၏ အကျိုးအပြစ်ကို ရှုစေကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ဣဒမ္ဗိ-ဤ အဓိကရုဏ်သည်လည်း၊ ဝုပသန္တ မေဝ-ငြိမ်းပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ဝုပသန္တံ-ငြိမ်းပြီးသော၊ အဓိကရုဏ်-ကို၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥက္ကောဋေတိ-တားမြစ် ကန့်ကွက်၏၊ တဿာပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝုပသန္တန္တိ-ကား၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ သညတ္တိယာဝါ-နားလည်စေခြင်းအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ သဘာဂ ဘိက္ခုနိဇ္ဈာပနေနဝါ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့၏ ရှုစေခြင်းအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဝုပသန္တံ-ငြိမ်းပြီးသည်၊ န ဟေဝ ဟောတိ-မဖြစ်သေးသည်သာ၊ အပိစ ခေါ-စင်စစ်ကား၊ ပဋိပထံ-ရှေးရှုဖြစ်သော ခရီးကို၊ (ခရီးရင်ဆိုင်)၊ အာဂစ္ဆန္တော-သော၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဝိနယဓရော-သည်၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆထ-သွားကြမလို့ပါနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ အသုကံနာမ-သို့၊ ဂါမံ-သော၊ ဣမိနာ နာမ-ဤမည်သော၊ ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်၊ ဂစ္ဆမ-သွားကြမည်လို့ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ (အတ္ထပစ္စတ္တိကရဟန်းတို့က လျှောက်အပ်သော်၊) အာဝုသော-တို့၊ အလံ-မသင့်ပါ၊ တတ္ထ-ထိုရွာသို့၊ ဂတေန-သွားခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဣတိ ဝုတ္တေ” ဟု ရှိ၏။ “ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိတွာ ဝုပသမေတိ” ဟူသော “ကြိယာ” ၃ ပုဒ်တို့၏ ကတ္တာသည် “ဝိနယဓရော” ချည်းဖြစ်သောကြောင့် “ဝုတ္တေ” ဟု မထည့်နိုင်။] တတ္ထေဝ-ထိုခရီးအကြား၌ပင်၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သော သဘောဖြင့်၊ ဝိနယေန-စောဒနာ သာရဏာ ဝိနည်းဖြင့်၊ တံ အဓိကရုဏ်-ကို၊ ဝုပသမေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဣဒံ-

ဤ အဓိကရုဏ်သည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ဝုပသန္တ နာမ-ငြိမ်းပြီးသော အဓိရုဏ်းမည်၏။ ဧတံ-ဤ အဓိကရုဏ်းကို၊ ဥက္ကောဋေန္တဿပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ တတ္ထ ဂတန္တိ-ကား၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ အလံ-မသင့်ပါ။ တတ္ထ-ထိုရွာသို့၊ ဂတေန-သွားခြင်းဖြင့်၊ ကံ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုဗ္ဗမာနာပိ-ပြောဆိုအပ်ပါ ကုန်သော်လည်း၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ တတ္ထေဝ-ထိုရွာသို့သာလျှင်၊ (ဝိနယဓရထေရ်တို့ရှိရာ ထိုရွာသို့သာလျှင်)၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပဿာမ-ရောက်စေပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဝိနယဓရဿ-၏၊ (ခရီးရင်ဆိုင်လာသော ဝိနည်းခိုရ်၏၊ (ဝစနံ-စကားကို၊ အနာဒိယိတွာ-မယူမူ၍၊ သစေဂစ္ဆန္တိယေဝ-အကယ်၍ သွားမြဲသာလျှင် သွားကုန်အံ့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ သဘာဂါနံ-သဘောတူကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ တေမတ္ထံ-ဤအကြောင်းကို၊ (သစေ) အာရောစန္တိ-အကယ်၍ ပြောကုန်အံ့၊ သဘာဂါ-နံသော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဝုသော-တို့၊ အလံ-ပါ၊ သံဃသန္တိ ပါတံနာမ-သံဃာစည်းဝေးရခြင်း မည်သည်၊ ဂရက်-ဝန်လေးပါ၏၊ [“သံဃသန္တိ ပါတောနာမ ဂရကော” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တတ္ထေဝ-ထို အရပ်၌ပင်၊ နိသီဒါပေတွာ-ထိုင်စေပြီး၍၊ ဝိနိစ္ဆိန္နိတွာ-ဆုံးဖြတ်ပြီး၍၊ (သစေ) သညာပန္နိ-နံအံ့၊ (စေသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်)၊ ဣဒမ္ပိ ဝုပသန္တ မေဝ ဟောတိ၊ စေ ဝုပသန္တ-သော၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတံ-ရောက်ပြီးသော၊ အဓိကရုဏ်-ကို၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥက္ကောဋေတိ-၏၊ တာ ဝပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ တတ္ထဂတံ ဝုပသန္တန္တိ-ကား၊ သဘာဂဘိက္ခုနံ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့၏၊ သညတ္တိယာ-နာလည်စေခြင်းအားဖြင့်၊ ဝုပသန္တ-သည်၊ န ဟေဝ ဟောတိ-မဖြစ်သည်သာ၊ အပိစခေါ-စင်စစ်ကား၊ သံဃံ-ကို၊ သန္တိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ အာရောစိတံ-လျှောက်ထားအပ်သော အဓိရုဏ်းကို၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ၏ အလယ်၌၊ ဝိနယဓရာ-တို့သည်၊ ဝုပသမေန္တိ-ကုန်အံ့၊ (စေ)၊ ဣဒံ-ဤအဓိကရုဏ်းသည်၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတံ-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ) ဝုပသန္တ နာမ-ငြိမ်းပြီးသော အဓိကရုဏ်း မည်၏။ ဧတံ-ကို၊ ဥက္ကောဋေန္တဿပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)၊ [ဤ ကဲ့သို့ အဓိကရုဏ်း ဆုံးဖြတ်ရာဌာန အဆင့်ဆင့် ရွှေ့၍ သွားပုံသည် စူဠဝဂ္ဂ၊ သမထက္ခန္ဓက အဓိကရုဏဝုပသမထ အခန့်၌ အကျယ်လာ၏။]

သတိဝိနယန္တိ-ကား၊ ဝိဇာသဝဿ-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်ပြီးသော၊ သတိဝိနယံ-သတိဝိနယ သမထကို၊ ဥက္ကောဋေတိ-တာ-မြစ် ကန်ကွက်အံ့၊ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)၊ ဥပ္ပတ္တကဿ-ခူးသော ရဟန်းအာ၊ ဒိန္နံ-ပေး အပ်

ပြီးသော၊ အမုဋ္ဌဝိနယေ-အမုဋ္ဌဝိနယ သမထ လည်းကောင်း၊ ပါပုဿန္တဿ-
များသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန်းအား၊ ဒိန္နာယ-သော၊ တဿပါပယသိကာယ
ဝိ-တဿပါပိယသိကာ သမထ၌ လည်းကောင်း၊ ဒေဝဝနယော-တည်း။

တိဏဝတ္ထာရကံ ဥက္ကောဋ္ဌတီတိ-ကား၊ သံဃေန-သည်၊ တိဏဝတ္ထာရက
သမထေန-ဖြင့်၊ အဓိကရဏေ-အာပတ္တာဂေရဏ်းကို၊ ဝုပသမိတေ-ငြိမ်းစေအပ်
ပြီးသော်၊ [“ဝဒန္တောပိ”၌စပ်။ ဝဒနာကာရကိုပြလို၍ “အာပတ္တိနာမ” စသည်ကို
မိန့်။] အာပတ္တိနာမ-အာပတ်မည်သည်၊ (အာပတ်ဆိုတာ)၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊
ဘိက္ခု-သို့၊ ဥပသကံမိတွာ-ချဉ်းကပ်ပြီး၍၊ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-
ပြီး၍၊ အဗ္ဗလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချိမြောက်ပြီး၍၊ ဒေသိယမာနာ-
ဒေသနာပြောအပ်သော်၊ (ဒေသနာပြောအပ်မှ)၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ (ထရိုးဖြစ်၏)၊
ပန-သို့ပါလျက်၊ နိဒ္ဒါယန္တဿာပိ-အိပ်ငိုက်နေသော ရဟန်း၏ သော်မှလည်း၊
အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံနာမ-အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [“နိဒ္ဒါယန္တဿ
ပိ”၌ ဂရဟာ အပိဖြင့် မအိပ်မငိုက်နေသူ၏ အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း မှာ
ဆိုဖွယ်ရာမရှိ-ဟု ပေါင်း၊] ဧတံ-ဤအာပတ်မှ ထခြင်းသည်၊ (အိပ်ငိုက်နေပါ
သော်လည်း အာပတ်မှထခြင်းသည်)၊ မယံ-ငါ့အား၊ နမေတိ-မနှစ်သက်ပါ၊
ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တောပိ-ပြောသော ရဟန်းသည်လည်း၊ တိဏဝတ္ထာရကံ-တိဏ
ဝတ္ထာရက သမထကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌတီ နာမ-တားမြစ် ကန့်ကွက်သည် မည်၏၊
တဿာပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ဆန္ဒာဂတိ၊ ပေ၊ ဥက္ကောဋ္ဌတီတိ-ကား၊ ဝိနယဓရော-ဝိနည်းစိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
ဟုတွာ-၍၊ (ဖြစ်ပါလျက်)၊ အတ္တဇော-မိမိ၏၊ ဥပဇ္ဈာယာဒိနံ-ဥပဇ္ဈာယ် အစရှိသူ
တို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ-အဓမ္မကို ဓမ္မအစရှိသည်
တို့ကို၊ ဒီပေတွာ-ပြ၍၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝိနိစ္ဆိတံ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော၊ အဓိကရဏ်-
ကို၊ ဒွါဒသသု-ကုန်သော၊ ဥက္ကောဋ္ဌသု-တားမြစ် ကန့်ကွက်ခြင်း တို့တွင်၊

ဝုပသမိတေပေါဝဒန္တောပိ။ ။တိဏဝတ္ထာရကသမထဖြင့် အာပတ္တာဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေ
သော အခါ ဟတ္ထပါသ်ရောက်နေသော ရဟန်းများ၏ (အိပ်ငိုက်နေစေကာမူ) အာပတ်မှထ၏၊
ထိုသို့ ကန့်ကွက်သော ရဟန်းက “အာပတ္တိနာမပေ၊ နမေတိ”ဟု ပြောဆိုလေသည်၊ ဆိုလိုရင်း
ကား-“အာပတ်ဆိုတာ ရဟန်းတစ်ပါးအထံ ချဉ်းကပ်၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၊ လက်အုပ်ချိပြီးလျှင်
ဒေသနာပြောမှ ထရိုးရှိ၏၊ သို့ပါလျက် တိဏဝတ္ထာရက သမထကြောင့် အိပ်ငိုက်နေသူ၏
သော်မှလည်း အာပတ်မှ ထရသည်၊ ဤအာပတ်မှ ထပုံသည် ပေါ့ပေါ့ဆဆ ရှိလွန်းသည့်အတွက်
ငါ့အား မနှစ်သက်ပါ”ဟုလို့၊ ထိုသို့ ပြောသူသည်လည်း တိဏဝတ္ထာရက သမထကို
တားမြစ်ကန့်ကွက်ရာရောက်၏၊ “ဝဒန္တောပိ”၌ ဂရဟာပိဖြင့် “တိဏဝတ္ထာရက သမထကို
မနှစ်သက်”ဟု တိုက်ရိုက် ပြောသူ၏ ဥက္ကောဋ္ဌန ဖြစ်ပုံမှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ-ဟု သမ္ဘာဝနာပြု။

ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော တားမြစ် ကန့်ကွက်ခြင်းဖြင့်၊ ဥက္ကောဋေန္တော-တားမြစ် ကန့်ကွက်လသော်၊ (တားမြစ် ကန့်ကွက်သော ဝိနည်းမိရ် သည်) ဆန္ဒာဂတိံ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋေတိ နာမ-တိမည်၏။

ပန-ကား၊(ဝိနယဓရော ဟုတွာ)ဒွိသု-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ အတ္ထပစ္စတ္တိကေသု- သပိတ် သက်န်းစသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ရန်သူဖြစ်ကြသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ယောက်၌၊ အနတ္တံ မေ အစရိတိ အာဒိနာ-ရိ အစရှိသော၊ နယေန- ဖြင့်၊ သမုပ္ပန္နာယာတော-ဖြစ်သော အာယာတရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿ- ထိုတစ်ယောက်၏၊ ပရာဇယံ-ရှုံးခြင်းသို့၊ အာရောပနတ္ထံ-တင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ၊ပေ၊ဥက္ကောဋေန္တော-တားမြစ် ကန့်ကွက်လသော်၊ ဝါ- တားမြစ် ကန့်ကွက်သော ဝိနည်းမိရ်သည်၊ ဒေါသာဂတိံ၊ပေ၊ဥက္ကောဋေတိ နာမ- တိ မည်၏။

ပန-ကား၊ (ဝိနယဓရော ဟုတွာ) မန္တော-နံသည်၊ (ညံ့ဖျင်းသည်) မောမူဟော- လွန်စွာတွေဝေသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မောမူဟတ္တာ ဧဝ-လွန်စွာတွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ [“ဧဝံ”ဖြင့် ဆန္ဒ- ဒေါသကို ကန့်]၊ အဓမ္မံ အဓမ္မောတိ အာဒိနာ ဒီပေတွာ-၍၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊ ဥက္ကော ဋေန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ မောဟာဂတိံ၊ပေ၊ဥက္ကောဋေတိ နာမ-တိ မည်၏။

ပန-ကား၊ (ဝိနယဓရော ဟုတွာ) ဒွိသု-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ အတ္ထပစ္စတ္တိ ကေသု-တို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သည်၊ ဝိသမာနိ-မညီမညွတ်ကုန်သော၊ ကာယကမ္မာဒိနိ-ကာယကံ အစရှိသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ “နိဿိတတ္တာ”၌ စပ်၊) ဂဟန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ရှုပ်ထွေးသော မိစ္ဆာ အယူကို လည်းကောင်း၊ ဗလဝန္တေ- အားရှိကုန်သော၊ ပက္ခန္တရိယေ-တစ်ပါးသော ပက္ခန္တ ဖြစ်ကုန်သော၊ အဘိညာတေ- ထင်ရှားကုန်သော၊ ဘိက္ခုစ-ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ နိဿိတတ္တာ-မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသမ နိဿိတော-မညီမညွတ်သော ကာယကံ စသည်ကို မှီသည် လည်းကောင်း၊ ဂဟနနိဿိတော-ရှုတ်ထွေးသော မိစ္ဆာအယူကို မှီသည် လည်း ကောင်း၊ ဗလဝနိဿိတောစ-အားရှိသော ရဟန်းတို့ကို မှီသည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ-ထို ရဟန်းကို၊ ဝါ-မှ၊ ဘယေန-ကြောင့်ခြင်းကြောင့်၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဇီဝိတန္တ ရာယံဝါ-အသက်၏ အန္တ ရာယံကို သော် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တ ရာယံဝါ-ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တ ရာယံကိုသော် လည်းကောင်း၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ထွေး၍၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ ပေ၊ ဘယာဂတိံ ပေ၊ ဥက္ကောဋေတိ နာမ-တိ မည်၏။

တဒဟုပသမ္ပန္နောတိ-ကား၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ သာမဏေရော-သာမဏေ သည်၊ ဗျတ္တာ-ထက်မြက်သည်၊ ဗဟုဿုတော-များသော သုတရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထို သာမဏေသည်၊ ဝိနိစ္ဆယေ-အဆုံးအဖြတ်၌၊ ပရာဇယံ-ရှုံးခြင်းသို့၊

ပတွာ-ရောက်၍၊ မကုံဘူတေ-မျက်နှာ မသာမယာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-
 တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ပုစ္ဆတိ-မေး၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မေးသနည်း၊) ကသ္မာ-
 ကြောင့်၊ မကုံဘူတာ-မျက်နှာ မသာမယာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၊ အတ္တ-ဖြစ်ပါကုန်
 သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆတိ)၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ တဿ-ထိုသာမဏေအား၊
 တံ အဓိကရဏံ-ထို အဓိကရဏ်းကို၊ အာရောစန္တိ-ပြောကြကုန်၏၊ သော-
 ထို သာမဏေသည်၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေတိ-လျှောက်၏၊
 (ကိ)၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဟောတု-ရှိပါစေ၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ဥပသမ္မာ
 ဒေထ-မြတ်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေကြပါကုန်၊ အဟံ-တပည့်တော်
 သည်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝူပသမေသာမိ-ငြိမ်းစေပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒေတိ)။

တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ တံ-ထို သာမဏေကို၊ ဥပသမ္မာဒေန္တိ-မြင့်မြတ်သော
 ရဟန်းအပြုသို့ ရောက်စေကြကုန်၏၊ သော-ထို ရဟန်းသစ်သည်၊ ဒုတိယဒိဝေ-
 နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ဘောရိ-စည်ကို၊ ဂရဟိတွာ-တီး၍၊ သံဃံ-သံဃာကို၊
 သန္နိပါတေတိ-စည်းဝေးစေ၏၊ တတော-ထိုသို့၊ စည်းဝေးစေခြင်းကြောင့်၊
 ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဧကန-အဘယ်သူသည်၊ သံဃော-သံဃာကို၊ သန္နိပါတိတော-
 စည်းဝေးစေအပ်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ မယာ-
 တပည့်တော်သည်၊ (သံဃော-သံဃာကို၊ သန္နိပါတိတော-စည်းဝေးစေအပ်ပါပြီ၊)
 ဣတိ-သို့၊ ဝဒေတိ-လျှောက်၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (သံဃော) သန္နိပါတိတော-
 စည်းဝေးစေအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့က၊
 အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်းကို၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတံ-မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ၊ တံ-
 ထို အဓိကရဏ်းကို၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဝိနိစ္ဆိနိသာမိ-ဆုံးဖြတ်ပါအံ့၊
 ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

တွံ ပန္န-သင်သည်ကား၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့က၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊
 ဂတော-သွားနေသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးကြကုန်ပြီ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊
 အနုပသမ္မန္တော-ရဟန်း မဟုတ်သေးသည်၊ အမှီ-ဖြစ်ပါ၏၊ အဇ္ဇပန-ယနေ့၌ကား၊
 ဥပသမ္မန္တော-ရဟန်းသည်၊ အမှီ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ သော-ထို
 ရဟန်းသစ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ-နည်း၊) အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊
 တုမှာဒိသာနံ-သင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူတို့အတွက်၊ ဘဂဝတော-သည်၊ တဒဟုပ
 သမ္မန္တော၊ပေ၊ပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညတ္တံ-
 ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ဒေသေဟိ-ဒေသနာ
 ပြောချေလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ အာဂန္တု၊ကေပိ-အာဂန္တု၊က ရဟန်း၌လည်း၊
 ဧသေဝနယော-ပင်တည်း၊ [အာဂန္တု၊ကရဟန်းက သူဆုံးဖြတ်မည်ဟု ပြောရာ၌
 လည်း၊ နည်းတူ။]

ကာရကောတိ-ကား၊ သံဃေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိန်တွာ-ဆုံးဖြတ် ပြီး၍၊ ပရိဝေဏဂတံ-ပရိဝုဏ်သို့ရောက်သော၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော ရဟန်းကို၊ ပရာဇိတာ-ရှုံးစေအပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကြ ကုန်၏။ (ကိ-နည်း၊) ဘန္တေ-တို့၊ ကိဿ-အဘယ်ကြောင့်၊ တုမေဟိ-တို့သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိတ်-ဆုံးဖြတ်အပ်ပါနည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိနိစ္ဆိန်တပွဲနန-ဆုံးဖြတ် ထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ (ဝဒန္တိ) သော-ထို ရဟန်းသည်၊ (“ဥက္ကော ငွေတိ”၌စပ်၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဌမံယေဝ-ရှေးဦးစွာပင်၊ (အစတုန်း ကပင်၊) ဧဝံ-သို့၊ န ဝဒိတ္ထ-မပြောကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တံ အဓိ ကရဏံ-ထို ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော အဓိကရဏံ-ကို၊ (သံဃာနှင့်အတူ မိမိလည်း၊ ပါဝင်၍ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော အဓိကရဏံ-ကို)၊ ဥက္ကောငွေတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကာရကော-ကံကိုပြုသော ရဟန်းသည်၊ (အဓိကရဏံ- ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းသည်၊) ဟုတွာ-ဖြစ်ပါလျက်၊ ဥက္ကောငွေတိ၊ တဿပိ-ထို ရဟန်း၏ လည်း၊ ဥက္ကောဋ္ဌနကံ-တားမြစ် ကန့်ကွက်ခြင်းရှိသော၊ ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ဆန္ဒဒါယကောတိ-ကား၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ အဓိကရဏ ဝိနိစ္ဆယေ-အဓိကရဏံ-ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ ဆန္ဒံ-ဆန္ဒကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ သဘာဂေ-သဘောတူကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပရာဇယံ-ရှုံးခြင်းသို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ အာဂတေ-လာသည်တို့ကို၊ မင်္ဂဘူတေ-မျက်နှာ မသာမယာဖြစ်၍ ဖြစ်နေ သည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဝိနိစ္ဆိန်သာမိ-ဆုံးဖြတ်ပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သံဃံ-ကို၊ သန္နိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သန္နိပါတေသိ-စည်းဝေး စေသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့က၊ အဓိ ကရဏံ-ကို၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတ်-မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ၊ တံ-ထိုအဓိကရဏံ-ကို၊ အဟံ-သည်၊ အဗ္ဗ-ယနေ့၊ ဝိနိစ္ဆိန်သာမိ-ဆုံးဖြတ်ပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ဟိယျောပန-ယမန်နေ့၌ကား၊ တွံ-သင်သည်၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဂတော- သွားနေသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ နိသိန္နော-နေသည်၊ (ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ မပါဝင်ဘဲနေသည်၊) အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကံ)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ တုမှာဒိသာနံ-သင့်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူတို့ အတွက်၊ ဘဂဝတေ- သည်၊ ဆန္ဒဒါယကောပေ၊ပါမိတ္တိယန္တိ-ယံ ဟူသော၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ- ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေဟိ-ဒေသနာပြော ချေလော၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗော)။

အဓိကရဏနိဒါနာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၄၂။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ကံ နိဒါနန္တိအာဒိသု-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊) အဿ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ ကံ-အဘယ်သို့သော၊ နိဒါနံ-နိဒါနံးသည်၊ (အကျိုးတရားကို အပ်နှင်းတတ်သော အကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသနည်း) ဣတိ-ဤသို့မေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည်၊) ကံ နိဒါနံ-ကံ နိဒါနမည်၏၊ အဿ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ ကော-အဘယ်သို့သော၊ သမုဒယော-သမုဒယသည်၊ (ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိ လသော် အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသနည်း။) ဣတိ-ဤသို့ မေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည်၊) ကံ သမုဒယံ-ယ မည်၏၊ အဿ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ ကာ-သော၊ ဇာတိ-ဇာတ်သည်၊ (ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-နည်း။) ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) ကံဇာတိကံ-က မည်၏၊ အဿ-ထိုဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ ကော-သော၊ ပဘေါ-စ၍ဖြစ်ရာသည်၊ (အစမ္ပန်သည်၊ အတ္ထိ-နည်း။) ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) ကံ ပဘာဝံ-ဝ မည်၏၊ အဿ-ထိုဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ ကော-သော၊ သမ္ဘာရော-အဆောက်အဦသည်၊ (အကျိုးကို ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော အကြောင်း အဆောက် အဦသည်၊ အတ္ထိ-နည်း။) ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ-သည်၊) ကံ သမ္ဘာရံ-ရ မည်၏၊ အဿ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ ကံ-အဘယ်သို့သော၊ သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာန်သည်၊ (ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-နည်း။) ဣတိ-ဤသို့ မေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည်၊) ကံ သမုဋ္ဌာနံ-န မည်၏၊ သဗ္ဗာနိ-နံသော၊ တောနိ-ဤနိဒါန အစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ ကာရဏ ဝေဝစနာနိ ယေဝ-ကာရဏသဒ္ဒါ၏ ဝေဝစပရိယယ်၊ စကားလှယ်တို့သာတည်း။

ကာရဏဝေဝစနာနိယေဝ။ ။ “နိဒါနံ-နိဒါနံး”ဟူသည် “ဖလံ နိဒေတိတိ နိဒါနံ”အရ အကျိုးတရားကို အပ်နှင်းတတ်သော အကြောင်းတည်း။ “သမုဒယ”ဟူသည်လည်း “သမာဂမေ ဥဒေတိ ဧတေနာတိ သမုဒယော”နှင့်အညီ ကြွင်းသော အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းမိလသော် အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းတည်း။ “ဇာတိ-အမျိုးဇာတ်”ဟူသည်လည်း။ “ဇာယန္တိ ဣတိ ဇာတိ”နှင့်အညီ အမျိုးဇာတ်တွင်ပါဝင်သော အကျိုးအာလုံးတို့၏ ဖြစ်ရာ အကြောင်းတည်း။ “ပဘာဝ”ဟူသည်လည်း “ပဘာဝတိ ဧကသ္မာတိ ပဘေါ”နှင့်အညီ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းတည်း။ “သမ္ဘာရံ”ဟူသည်လည်း “သမ္ဘရိယတိ ဧတေနာတိ သမ္ဘာရော”ဟူသော အဝုတ္တကတ္တုသာနေနှင့် အညီ အကျိုးတရားကို ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော အကြောင်း အဆောက်အဦတည်း။ “သမုဋ္ဌာနံ”ဟူသည်လည်း သမုဋ္ဌာတိ ဧတေနာတိ သမုဋ္ဌာနံ”နှင့် အညီ ‘အကျိုးတရား၏ ထကြွ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အကြောင်းပင်တည်း။ ထိုကြောင့် “သဗ္ဗာနေတာနိ ကာရဏ ဝေဝစနာနိ ယေဝ”ဟု ဆိုသည်။

ဝိဝါဒနိဒါနန္တိ အာဒိသုပိ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) စတဿ-ဤ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထု သင်္ခါတော-အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထု-ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝိဝါဒေါ-ငြင်းခုံခြင်းဟူစွာ (တစ်ဘက်က အဓမ္မ၊ တစ်ဘက်ကဓမ္မဟု ငြင်းခုံခြင်းဟူသော) နိဒါနံ-နိဒါန်းသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) ဝိဝါဒနိဒါနံ-န မည်၏၊ ဝိဒါဒံ-ရေးရေး ငြင်းခုံခြင်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနက ဝိဝါဒဝသေန-ဖြစ်လတ္တံ့သော ငြင်းခုံခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧတံ-ဤ ဝိဝါဒနိဒါနံ အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [နောက်နောက် ငြင်းခုံခြင်းသည် ရေးရေး ငြင်းခုံခြင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်သောကြောင့် “ဝိဝါဒါဒနိနံ” စသော စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ အပ်သည်-ဟုလို။] အဿ-ထို အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ အနုဝါဒေါ-စွပ်စွဲခြင်း ဟူသော၊ နိဒါနံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) အနုဝါဒနိဒါနံ-န မည်၏၊ ဣဒမ္ဗိ-ဤ အနုဝါဒနိဒါနံ အစရှိသော စကားကိုလည်း၊ အနုဝါဒံ-ရေးရေး စွပ်စွဲခြင်းကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနက အနုဝါဒဝသေန-ဖြစ်လတ္တံ့သော စွပ်စွဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အဿ-ထို အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၏၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ဟူသော၊ နိဒါနံ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ) အာပတ္တိ နိဒါနံ-န မည်၏၊ အာပတ္တာ ဓိကရုဏပစ္စယော-အာပတ္တာဓိကရုဏ်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ စတဿာ-လေးပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိယာ-ထိုသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရေးရေး အာပတ်ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကအာပတ္တိ ဝသေန-ဖြစ်လတ္တံ့သော အာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧတံ-ဤ အာပတ္တိနိဒါနံ အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“စတဿော အာပတ္တိယော”၌ “စတဿော” အရကို ပရိဝါရပါဠိတော် အန္တရာပေယျာလ၊ အဓိကရုဏပစ္စယဝါရ၌ ကြည့်ပါ။]

အဿ-ထို ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၏၊ ကိစ္စယံ-ကိစ္စ ဟူသော၊ နိဒါနံ-နိဒါန်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) ကိစ္စယနိဒါနံ-န မည်၏၊ အဿ-ထို ကိစ္စာဓိကရုဏ်း ၏၊ စတုဗ္ဗိဓသံဃကမ္မံ-လေးပါးအပြားရှိသော သံဃာ့ကံဟူသော၊ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ [“စတုဗ္ဗိဓံ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် “ကာရဏံ”ဟူသော ပဓာနပုဒ်၌ စပ်ရလိမ့်မည်၊ အမှန်အားဖြင့် ကား “သံဃကမ္မံ”၌ စပ်လိုရင်းတည်း၊ ထိုကြောင့် “စတုဗ္ဗိဓ သံဃကမ္မံ”ဟု သမာသံရှိပါစေ၊ ဤ “စတုဗ္ဗိဓ သံဃကမ္မံ”သည် “ကိစ္စယံ”၏ အဖွင့်၊ “ကာရဏံ” ကား “နိဒါနံ”၏ အဖွင့်၊ “ကိစ္စယံ”၏ အဖွင့်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ သမထက္ခန္ဓက၊ အဓိကရုဏကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဧတံ-ဤ ကိစ္စယနိဒါနံ အစရှိသော စကားကို၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာယ-ဥက္ခိတ္တရဟန်းသို့ အစဉ်လိုက်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-ရဟန်းမကို၊ ယာဝတတိယံ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနုဘာသနာဒီနံ-အပန်ပန်

ပြောဆိုခြင်း အစရှိကုန်သော၊ (“ကိစ္စာနံ” ဌစပ်၊) ကိစ္စ-ဥက္ကေပနိယကံ ဟူသော ကိစ္စကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကကိစ္စာနံ-ဖြစ်လတ္တံ့သော ကိစ္စတို့၏၊ ဝေဿန-အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ စတုန္ဒနိ-ဧပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနံ-တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇနပဏှေ-ဖြေဆိုရာအဖို့၌၊ ဧကပဒ ယောဇနာ-နိဒါနဟူသော တစ်ပုဒ်ကိုယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဧတောနာနုသာရေ-ဤ ယှဉ်စေပုံကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒါနိ-တို့ကို၊ (“ဝိဝါဒသမုဒယံ” စသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့ကို) ယောဇတဗ္ဗာနိ-ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။

ဒုတိယပုစ္ဆာယ-ဒုတိယပုစ္ဆာ၏၊ ဟေတု နိဒါနံတိ အာဒိမိ-နံ အစရှိသော၊ ဝိသဇ္ဇနေ-အဖြေ၌၊ နဝန္တံ-ကိုးပါးကုန်သော၊ ကုသလာကုသလာဗျာကတ ဟေတုနံ- ကုသိုလ်ပီတံ၊ အကုသိုလ်ပီတံ၊ အဗျာကတပီတံတို့၏၊ ဝေဿန-အပြားအားဖြင့်၊ ဟေတု နိဒါနာဒိတာ-ဟေတုနိဒါန အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒတဗ္ဗာ- သိထိုက်၏၊ တတိယပုစ္ဆာယ-၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-၌၊ ဗျူနမတ္တံ-သဒ္ဓါမျှသည်၊ နာနာ- ထူး၏၊ [“ဟေတုနိဒါနံ” နေရာဝယ် “ပစ္စယနိဒါနံ” ဟု ပစ္စယ သဒ္ဓါဖြင့် ဟောခြင်း သည်သာ ထူး၏-ဟူလို၊ စာအုပ်များ၌၊ “နာနာ” ဟု ရှိ၏၊ “နာနာ” နိပါတ်ပုဒ် တည်း၊] ဟိ-နံ၊ ဧတ္ထ-ဤ တတိယပုစ္ဆာ၏ အဖြေ၌၊ ဟေတု ယေဝ-ဟိတ်ကိုပင်၊ ပစ္စယောတိ-ပစ္စယဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

ဒုတိယ။ မူလပုစ္ဆာယ-မူလပုစ္ဆာ၏၊ (“စတုန္ဒ အဓိကရဏာနံ ကတမာနိ တောတ္ထိံသ မူလာနိ” ဟူသော ပုစ္ဆာ၏၊) ဝိသဇ္ဇနေ-၌၊ ဒွါဒသမူလာနိတိ-ကား၊ ကောဓ ဥပနာဟ ယုဂဋ္ဌကာဒိနိ-ကောဓ ဥပနာဟအစုံ အစရှိကုန်သော၊ (အာဒိဖြင့် စူဠ ဝဂ္ဂ၊ သမထက္ခန္ဓက၊ အဓိကရဏအစန်း၌လာသော မက္ခ၊ ပလာသစသော အစုံ တို့ကို ယူ၊) ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဝိဝါဒမူလာနိ-ဝိဝါဒမူလတို့ လည်းကောင်း၊

ကိစ္စံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကကိစ္စာနံ။ ကိစ္စံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကကိစ္စာနံတိ ဥက္ကေပနိယာဒိ ကမ္မံ (ဥက္ကေပနိယ အစရှိသော ကံကို) နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကကံ တဒနုဝတ္ထိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ယာဝတတိယာနုသာဝနာနံ ကိစ္စာနံ ဝေဿန၊ န သဗ္ဗေသံ ကိစ္စာနံ ဝေဿနာတိ-ဝိမတိ။

ဧကပဒယောဇနာ။ “ဝိဝါဒနိနံ၊ အနုဝါဒနိဒါနံ၊ အာပတ္တိနိဒါနံ၊ ကိစ္စယနိဒါနံ” ဟု နိဒါနံ တစ်ပုဒ်ကိုသာ ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဤ ယှဉ်စေပုံကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် “ဝိဝါဒ သမုဒယံ” အစရှိသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း ယှဉ်စေပါ-ဟူလို၊ “သဗ္ဗပဒါနိ ယောဇတဗ္ဗာနိ” ကို ကြည့်၍၊ “ဧကပဒယောဇနာ ဧကပဒယောဇနာ” ဟု ကမ္မဋ္ဌဆဋ္ဌိ တပျူရိသံသမာသံ ကြံပါ၊ ယောဇနာ၌ကား- “ဧကပဒယောဇနာတိ-ဧကေန နိဒါနန္တိပဒေန ယောဇနာ” ဟု တတိယာတပျူရိသံ ကြံလေသည်။

လောဘ ဒေါသ မောဟာ-လောဘ ဒေါသ မောဟဟူကုန်သော၊ တယော-
 သုံးပါးသော မူလတို့ လည်းကောင်း၊ အလောဘာဒေါသာမောဟာ-ဟ
 ဟူကုန်သော၊ တယော-တို့ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာနပွဲဝတ္တာနိ-
 အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါဒသ-ကုန်သော၊ ဣမာနိမူလာနိ-ဤ မူလ
 တို့တည်း၊ စုဒ္ဒသ မူလာနိတိ-ကား၊ ဒွါဒသ-န်သော၊ တာနေဝ-ထို မူလတို့သည်ပင်၊
 ကာယဝါစာဟိ-ကိုယ်၊ နှုတ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ စုဒ္ဒသ-တစ်ဆယ့် လေးပါးတို့သည်၊
 ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဆ မူလာနိတိ-ကား၊ ကာယာဒီနိ-ကိုယ် အစရှိကုန်သော၊
 ဆ-ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနာနိ-သမုဋ္ဌာန်တို့တည်း။

သမုဋ္ဌာနပုစ္ဆာယ-သမုဋ္ဌာနပုစ္ဆာ၏၊ (“စတုန္တံ အဓိကရဏာနံ ကတမေ
 တေတ္ထိံသ သမုဋ္ဌာနာ” ဟူသော ပုစ္ဆာ၏၊) ဝိသဇ္ဇနေ-အဖြေ၌၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊
 ဘောဒကရဝတ္ထုနိ-ဘောဒကရဝတ္ထုတို့သည်၊ သမုဋ္ဌာနာနိ-သမုဋ္ဌာန်တို့တည်း၊ ဟိ-
 မှန်၊ တံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည်၊ အဋ္ဌရသသု-ကုန်သော၊ ဧတေသု ဘောဒကရ
 ဝတ္ထုသု-ဤ ဘောဒကရဝတ္ထုတို့၌၊ (ဤ ဘောဒကရဝတ္ထုတို့ အပေါ်၌)၊ သမုဋ္ဌာတိ-
 ထကြွဖြစ်ပေါ်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ကာရဏဘူတေဟိ-အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်
 သော၊ ဧတေဟိ-(ဘောဒကရဝတ္ထုဟိ)-တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ တေန-
 ကြောင့်၊ တောနိ-ဤဘောဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ အဿ-ထိုဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ သမုဋ္ဌာ
 နာနိ-သမုဋ္ဌာန်တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊
 (“စတဿော ဝိပတ္တိယော သမုဋ္ဌာနာ” ပုဒ်တို့၌)၊ ဒေသ (ဒေသော)-ဤ ဆိုအပ်
 ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

၃၄၄။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အာပတ္တိတိအာဒိဘောဒေ-ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အာပတ္တိ
 အစရှိသော အပြား၌၊ ဧကေန၊ပေ၊ကိစ္စာဓိကရဏေနာတိ ဣဒံ-န ဟူသော ဤ
 စကားကို၊ အဓိကရဏေသု-အဓိကရဏ်းတို့တွင်၊ (ဤပုဒ်သည် စာအုပ်တို့၌ မရှိ၊
 ဋီကာ ၌ရှိသည်)၊ ယေန အဓိကရဏေန-ကြောင့်၊ သမ္ပန္တိ-ငြိမ်းကုန်၏၊ တံ-ထို
 ကိစ္စာ ဓိကရဏ်းကို၊ ဒဿေတု-ပြခြင်းငှာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊
 တောနိ-ဤ အဓိကရဏ်းတို့သည်၊ ဧကံသတော-စင်စစ်အားဖြင့်၊ ကိစ္စာဓိကရဏ
 နေဝ-ကိစ္စာဓိကရဏ်းကြောင့်သာ၊ န သမ္ပန္တိ-ငြိမ်းကုန်သည် မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊
 ပုဂ္ဂဿ-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏၊ သန္တိ-ကေ-အထံ၌၊ ဒေသေန္တဿ-ဒေသနာပြောသော
 ရဟန်း၏၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ နာမ-ကိစ္စာဓိကရဏ်း မည်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ။

အဓိကရဏေသု၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ။အဓိကရဏေသု ယေန အဓိကရဏေန သမ္ပန္တိ၊ တံ
 ဒဿေတု ဝုတ္တန္တိ-ယဒါ အဓိကရဏေဟိ သမ္ပန္တိ၊ တဒါ ကိစ္စာဓိကရဏေန ဝုတ္တန္တိ ‘န
 အညေဟိ အဓိကရဏေဟိတိ ဒဿနတ္ထံဝုတ္တံတိ အဓိပ္ပာယော၊- သာရတ္ထ။

“ယာ သာ အာပတ္တိ အနဝသေသာ” စသည်ကို ဖွင့်ပြလို၍ “န ကတမေန သမထေနာတိ” စသည်ကိုမိန့်၊ နကတမေန သမထေနာတိ-ကား၊ သာဝသေသာ ပတ္တိဝိယ-သာဝ သေသာအာပတ်သည်ကဲ့သို့၊ (သံဃာဒိသေသံ စသော အာပတ်သည် ကဲ့သို့၊ ကတမေနသမထေန-အဘယ်သမထဖြင့်မှ၊) န သမ္ပတိ-မငြိမ်း၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထို အနဝသေသ အာပတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒေသေတုံ-ဒေသနာပြောခြင်း ဝှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တတော-ထို အနဝသေသ အာပတ်မှ၊ ဝုတ္တယ-ထ၍၊ သုဒ္ဓန္တေ-စင်ကြယ်သော အဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌာတုံ-တည်ခြင်းဝှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း။

၃၄၈။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဟောတိ အနုဝါဒါဓိကရဏန္တိ အာဒိနယော-ဏံ အစရှိသော နည်းသည်၊ ဥတ္တာနောယေဝ-ပေါ်လွင်ထင်းရှားသည်သာ၊ (၃၄၉) တတော-ထို ဝိဝါဒါ ဓိကရဏံ ဟောတိ အနုဝါဒါဓိကရဏံ အစရှိသော နည်းမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ယတ္ထ သတိဝိနယောတိ အာဒိကာ-ယော အစရှိကုန်သော၊ သမ္ပါခါ ဝိနယံ-သမ္ပါခါဝိနယ ဘမထကို၊ အမုဉ္ဇိတွာ-မလွတ်မူ၍၊ ဆ-နံသော၊ ယမကပုစ္ဆာ-အစုံဖြစ်သော ပုစ္ဆာတို့ ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာသံ-ထို ပုစ္ဆာတို့၏၊ ဝိသဇ္ဇနေနေဝ-အဖြေဖြင့်ပင်၊ (ဖြေဆိုကြောင်း စကားဖြင့်ပင်၊) အတ္ထော-အနက်ကို၊ ပကာသိတော-ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီ။

၃၅၁။ သံသဋ္ဌာဒိပုစ္ဆာနံ-သံသဋ္ဌာ အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏၊ (“သမ္ပါခါ ဝိနယောတိ ဝါ သတိဝိနယောတိဝါ ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ၊ ဥဒါဟု ဝိသံသဋ္ဌာ” အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏၊) ဝိသဇ္ဇနေ-အဖြေ၌၊ သံသဋ္ဌာတိ-ကား၊ သတိဝိနယ ကမ္မဝါစာကုဏ သို့ ယေဝ-သတိဝိနယ ကမ္မဝါစာ၏ ခဏ၌ပင်၊ ဒိန္နုမ္ပိ-နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထာနံ-တို့၏၊ သိဒ္ဓတ္တာ-ပြီးကုန်သည် အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္ပါခါ ဝိနယောတိဝါ-သမ္ပါခါဝိနယ သမထ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သတိဝိနယောတိဝါ-သတိဝိနယ သမထဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤ တရားတို့သည်၊ သံသဋ္ဌာ-ရောနှောကုန်၏၊ ဝိသံသဋ္ဌာ-မရောနှောကုန်သည်၊ နော-မဟုတ်၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကဒလိကုန္တေ-ငှက်ပျောတုံး၌၊ ပတ္တဝဠိနံ-အရွက်လုံးတို့၏၊ (အရွက်ဖူးတို့၏၊ ဝိနိဗ္ဗုဇိတွာ-ခွဲခြား၍၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးကို၊ ဒသေတုံ-ပြခြင်းဝှာ၊ သက္ကာ) ဝိယ-တတ်ကောင်း သကဲ့သို့၊ တေသံ-ထို သမ္ပါခါဝိနယ သမထ၊ သတိဝိနယ သမထတို့၏၊

အမုဉ္ဇိတွာ၊ ယမကပုစ္ဆာ။ ။ “ယတ္ထ သတိဝိနယော၊ တတ္ထ သမ္ပါခါဝိနယော၊ ယတ္ထ အမုဉ္ဇိ ဝိနယော၊ တတ္ထ သမ္ပါခါဝိနယော” စသည်ဖြင့် သမ္ပါခါဝိနယ၏ ပုစ္ဆာတိုင်းပါသောကြောင့် “သမ္ပါခါဝိနယံ အမုဉ္ဇိတွာ” ဆိုသည်။ “ယတ္ထ သတိဝိနယော၊ တတ္ထ သမ္ပါခါဝိနယော၊ ယတ္ထ သမ္ပါခါဝိနယော၊ တတ္ထ သတိဝိနယော” စသည်ဖြင့် အစုံအစုံ မေးသောကြောင့် “ယမက ပုစ္ဆာ” ဟု ဆိုသည်။

ဝိနိဗ္ဗုတိတွာ-၍၊ နာနာကရဏံ-ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တေန-ကြောင့်၊ နစ လတ္တာ ပေ၊ ပညာပေတုန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အဖြေတို့၌၊ ဒေသ (ဒေသော)-သည်၊ နယော-တည်း၊

ကဒလိက္ခန္ဓေပေပညာပေတုံ။ ။ ငှက်ပျောတုံး၏ အတွင်းဝယ် အရွက်လုံးကလေးများ ထပ်လျက်ရှိ၏။ ထို အရွက်လုံးကလေးများကို အသီးအသီးခွဲ၍ ရကောင်းသလို ဤ သမ္မုခါ ဝိနယနှင့် သတိဝိနယကိုကား (သတိဝိနယ ကမ္မဝါစာဖြင့် သတိဝိနည်း ပေးသော အခါ သံဃသမ္မုခလည်း ဖြစ်နေသောကြောင့်) အသီးအသီးခွဲ၍ မရကောင်းပါ-ဟူလို၊ ဝိသဒိသုပမာတည်း။

ယောဇနာ။ ။ ယောဇနာ၌ကား “အယ် ပနေတ္ထ ယောဇနာ-ယသ္မာ ကဒလိက္ခန္ဓေ ပတ္တ ဝဋီနံ နာနာကရဏံ ဝိနိဗ္ဗုတိတွာ ဒဿေတုံ န သက္ကာပိယ တေသံ နာနာကရဏံ ဝိနိဗ္ဗုတိတွာ ဒဿေတုံ န သက္ကာ” တိ-ဟု သဒိသုပမာအဖြစ်ဖြင့် ယောဇနာ၏။ သို့သော် “သော တတ္ထ ပဿေယျ မဟန္တံ ကဒလိက္ခန္ဓံပေသော တဿ ပတ္တဝဋီ ဝိနိဗ္ဗုတေဒ္ဓော ဖေဂ္ဂံပိ နာဓိဂစ္ဆေယျ။” ခန္ဓသံယုတ်၊ ပုပ္ဖဂံ၊ ၃-သုတ်၊ ဤ ပါဠိတော်၌ “ဝိနိဗ္ဗုတေဒ္ဓော” ကို ထောက်၍ လည်းကောင်း၊ လက်တွေ့အားဖြင့် လည်းကောင်း ငှက်ပျောတုံး၌ ခွဲခြား၍ ရကောင်းကြောင်းကို သိပါ။

သတ္တသမထနိဒါနဝဏ္ဏနာ

၃၅။ ကိံ နိဒါနောတိ ပုတ္တာဝိသဇ္ဇနေ-ကိံ နိဒါနောဟူသော ပုတ္တာ၏ အဖြေ၌၊ အဿ-ထို သမ္မုခါဝိနယ သမထ၏။ နိဒါနံ-နိဒါန်းဟူသော၊ နိဒါနံ-အကြောင်း သည်၊ (အတ္တိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို သမ္မုခါဝိနယ သမထသည်၊) နိဒါနနိဒါနော-န မည်၏။ တတ္ထ-ထို နိဒါနနိဒါနောဟူသော စကားရပ်၌၊ သံဃသမ္မုခတာ-သံဃာ၏ မျက်မှောက်၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသမ္မုခတာ-ဓမ္မ၏ မျက်မှောက်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဝိနယသမ္မုခတာ-လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလ သမ္မုခတာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်သည်၊ သမ္မုခါ ဝိနယဿ-သမ္မုခါဝိနယ သမထ၏။ နိဒါနံ-အကြောင်းရင်းတည်း၊ သတိ ဝေပုလ္လပုတ္တော-သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ ခိဏာသဝေါ-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လဒ္ဓါပဝါဒေါ-ရအပ်သော စွပ်စွဲခြင်းရှိသည်၊ (စွပ်စွဲခံရသည်၊ သမာဇော-သော်)၊ သတိဝိနယဿ-၏၊ နိဒါနံ-တည်း၊ ဥဗ္ဗတ္တကော-ရူးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အမုဠဝိနယဿ နိဒါနံ၊ ယောစ-အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာ ပြော၏၊ ယောစ-အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ (အကြင် ရဟန်း၏ အထံ၌လည်း) ဒေသေတိ-၏၊ ဥဘိန္တံ-ကုန်သော၊ (တေသံ-ထို ရဟန်း တို့၏) သမ္မုခိဘာဝေါ-မျက်မှောက်၏ အဖြစ်သည်၊ ပဋိညာတကရဏဿ-

ပဋိညာတကရဏ သမထ၏။ နိဒါနံ၊ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ-ဖြစ်သော ခိုက်ရန်ရှိသော ရဟန်းတို့၏။ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝုပသမေတုံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ အသတ္တဏေယျတာ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယေဘုယျသိကာယ-ယေဘုယျသိကာ သမထ၏။ နိဒါနံ၊ ပါပုဿန္တော-များသော မကောင်းမှုရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်။ တဿ ပါပိယသိကာယ-တဿပါပိယသိကာ သမထ၏။ နိဒါနံ-တည်း၊ ဘဏ္ဍန ဇာတာနံ-တို့၏။ ဗဟု-များစွာသော၊ အဿာမဏကအဇ္ဈာစာရော-ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်သော လွန်ကျူးခြင်းသည်။ တိဏာဝတ္ထာရကဿ-၏။ နိဒါနံ-တည်း၊ ဟေတုပစ္စယဝါရာ-ဟေတုဝါရ ပစ္စယဝါရတို့သည်။ ဝုတ္တနယာ ဧဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည်သာ၊ [“ဟေတုနိဒါနန္တိ အာဒိမိ ဝိသဇ္ဇနေ နဝန္တံ” စသည်ဖြင့် ရှေး၌ ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။]

၃၅၃။ မူလပုစ္ဆာယ-မူလပုစ္ဆာ၏။ (“သတ္တန္တံ သမထာနံ ကတမာနိ ဆဗ္ဗိသ မူလာနိ” ဟူသော ပုစ္ဆာ၏။) ဝိသဇ္ဇနံ-အဖြေသည်။ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ သမုဋ္ဌာန ပုစ္ဆာယ-သမုဋ္ဌာနပုစ္ဆာ၌၊ (ဝုတ္တံ” ၌ စပ်)၊ သတ္တန္တံ၊ ယေ၊ သမုဋ္ဌာနာတိ-ဟူ၍၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ-အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါစေ၏။ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော် လည်း၊ သမ္မုခါ ဝိနယဿ-၏။ ကမ္မသင်္ဂဟာ ဘာဝေန-ကံ၌ သိမ်းယူခြင်းမရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကံ၌ သိမ်းယူခြင်း မရှိသည့်အတွက်)၊ သမုဋ္ဌာနာ ဘာဝတော-သမုဋ္ဌာန်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဆန္တယေဝ-ခြောက်ပါး သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထာနံ-တို့၏။ ဆ-န်သော၊ သမုဋ္ဌာနာနိ-သမုဋ္ဌာန် တို့ကို၊ ဝိဘတ္တာနိ-အကျယ် ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

တတ္ထ-ထို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း စကားရပ်၌၊ ကမ္မဿ ကိရိယာတိ-ကမ္မဿကိရိယာဟူသော စကားဖြင့်၊ ဥတ္တိ-ဥတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။ [ကမ္မဝါစာကို (က ပြုကြောင်း စကားကို) မဆိုမီ ရှေးဦးစွာ ဥတ်ထားခြင်းသည်

ကိဉ္ဇာပိ၊ပေဝိတတ္ထာနိ။ ။ပုစ္ဆာတုန်းက “သတ္တန္တံ သမထာနံ”ဟု မေးသော်လည်း အဖြေ၌ ခြောက်ပါးသော သမထတို့၏ သမုဋ္ဌာန်ကိုသာ ဖြေတော်မူသည်။ သမ္မုခါဝိနယအတွက် အဖြေမပါ။ ထိုသို့ မပါခြင်းသည်လည်း သံဃာ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်ရုံ စသည်အားဖြင့်ပင် သမ္မုခါဝိနယဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ကံထည်း၌ သွင်းယူရခြင်း မရှိသေး၊ ထိုသို့ မရှိသေးလျှင် သမုဋ္ဌာန်လည်း မရှိ၊ ဤသို့ သမ္မုခါဝိနယ အတွက် အဖြေမထွက်သောကြောင့် သမထ ခြောက်ပါး၏ သမုဋ္ဌာန်တို့ကိုသာ အကျယ် ဝေဖန်တော်မူအပ်သည်-ဟူလို။

ဋီကာ။ ။သတ္တန္တံ သမထာနံ ကတမေ ဆတ္ထိံသ သမုဋ္ဌာနာ”တိ ပုစ္ဆိတွာပိ “ကမ္မဿ ကရိယာ ကရဏ”န္တိ အာဒိနာ သမ္မုခါဝိနယဿ သမုဋ္ဌာနာနိ အဝိဘာဝိတွာဝ သတိဝိနယာဒိနံ ဆန္တညေဝ ဆ သမုဋ္ဌာနာနိ ဝိဘတ္တာနိ၊ တံ ကသ္မာတိ အာဟ၊ “ကိဉ္ဇာပိ သတ္တန္တံ သမထာနံ”န္တိ အာဒိ၊ သတိဝိနယာဒိနံ ဝိယ သံဃသမ္ပူတောဒိနံ ကိစ္စယတာ နာမ နတ္ထိတိ အာဟ- “ကမ္မသင်္ဂဟာဘာဝေနာ”တိ။

ကံကိုပြုကြောင်း “ကမ္မကိရိယာ” မည်၏။ “ကရိယတိ ဧတာယာတိ ကိရိယာ” ဟုပြု။] ကရဏန္တိ-ဏံ ဟူသော စကားဖြင့်၊ တဿာယေဝ ဥတ္တိယာ-ထို ဥတံ ကိုပင်၊ ထပေတဗ္ဗကာလေ-ထားထိုက်ရာအခါ၌၊ ထပနံ-ထားခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဥပဂမနန္တိ-ဖြင့်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဥပဂမနံ-ကံသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိ တဗ္ဗံ)၊ အတ္တနာယေဝ-ကိုယ်တိုင်ပင်၊ တဿကမ္မဿ-ကို၊ ကရဏံ-ပြုခြင်းကို၊ (ဝေဒိ တဗ္ဗံ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အဇ္ဈပဂမနန္တိ-ဖြင့်၊ အဇ္ဈေသနပဂမနံ-တိုက်တွန်းခြင်း သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ အညံ-အခြားသော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရာဒိကံ- သဒ္ဓိဝိဟာရိက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော၊ ဣတိ- သို့၊ အဇ္ဈေသနံ-တိုက်တွန်းခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အဓိဝါ သနာတိ-ဖြင့်၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ ဧတံ-ဤကံသည်၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏။ သံယော-သည်၊ ကရောတု-ပြုတော်မူပါ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဓိဝါသနံ-မိမိအထက်၌ သက်ဝင်၍ တည်နေစေခြင်းကို၊ ဝါ-လက်ခံခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဆဒ္ဓဒါနံ- ဆဒ္ဓပေးခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အပဋိက္ကောသနာတိ-နာ ဟူသော စကားဖြင့်၊ မေ-အား၊ ဧတံ-ဤကံသည်၊ န ခမတိ-မနှစ်သက်ပါ၊ ဧဝံ-သို့၊ မာကရောထ-မပြုကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ အပုဋိသေခနာ- မတားမြစ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဆန္တံ-န်သော၊ ဆက္ကာနံ- ဆက္ကတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဆတ္တိံသ-သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော၊ သမုဋ္ဌာနာ- တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-န်၏။

သတ္တသမထနာနာတ္ထာဒီဝဏ္ဏနာ

၃၅၄။ နာနာတ္ထပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနံ-နာနာတ္ထပုစ္ဆာ၏ အဖြေသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ- သည်သာ၊ အဓိကရဏပုစ္ဆာ-ဝိသဇ္ဇနေ-အဓိကရဏပုစ္ဆာ၏ အဖြေ၌၊ အယံ ဝိဝါဒေါနော အဓိကရဏံတိ-ကား၊ မာတာပုတ္တာဒိနံ-အမိနှင့်သား အစရှိသူတို့၏၊ အယံဝိဝါရော-ဤ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသည်၊ (ဤ ငြင်းခုံခြင်းသည်)၊ (ဝိရုဒ္ဓဝါဒတ္တာ-ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြေဆိုခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဝါဒေါ နာမ- ဝိဝါဒမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဝိဝါဒ မည်ပါသော်လည်း၊ သမထေဟိ- တို့သည်၊ အဓိကရဏီယတာယ-စွဲ၍ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်၏၊ (ငြိမ်းစေအပ် သည်၏ အဖြစ်၏)၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်း သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ အနုဝါဒါဒိသုပိ-အနုဝါဒ အစရှိသည်တို့ ၌လည်း၊ ဒေသေဝ နယော-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါဒတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီရင်သည်၊ ဥတ္တာန မေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ အဓိကရဏဘောဒ ဝဏ္ဏနာ-အဓိကရဏဘောဒ၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိက

စောဒနာဒီပဉ္စာဝိသုဒ္ဓနဝတ္ထာ

၃၅၉။ ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကာယံ-ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကာသံ၊ (အတ္ထောစဝံဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စောဒနာတိ-ကား၊ ဝတ္ထုဉ္စ-ဝတ္ထုကို လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ ဒသေတော-ပြု၍၊ စောဒနာ-အပြစ် တင်ခြင်းသည်၊ (“ကိမတ္ထာယ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ သာရဏာတိ-ကား၊ ဒေါသသာရဏာ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်၊ (“ကိဿ-အဘယ်၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း”၌ စပ်)၊ သံဃောကိမတ္ထာ ယာတိ-ကား၊ သံဃာသနိပါတော-သံဃာ စည်းဝေးခြင်းသည်၊ ကိမတ္ထာယ-အဘယ် အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ-နည်း)၊ မတိကမ္မံ ပန ကိဿ ကာရဏာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ မန္တဂ္ဂဟဏံ-တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကို ယူခြင်းကို၊ မတိ ကမ္မံ-မတိကမ္မဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တံ-ထို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကို ယူခြင်းသည်၊ ကိဿ-အဘယ်၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း) ဣတိ အတ္ထော။

စောဒနာ သာရဏတ္ထာယာတိ-ကား၊ ဝုတ္ထပ္ပကာရာ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ (“ဝတ္ထုဉ္စ အာပတ္တိဉ္စ ဒသေတော”ကို ညွှန်သည်)၊ စောဒနာ-အပြစ် တင်ခြင်းသည်၊ တေန ဓုဒိတကပုဂ္ဂလေန-ထို ဓုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကတဒေါသ သာရဏတ္ထာယ-ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏)၊ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ သာရဏာတိ-ကား၊ ဒေါသသာရဏာ ပန-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်ကား၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထို ဓုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ-နှိပ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော ပရိဂ္ဂဟတ္ထာယာတိ-ကား၊ တတ္ထ-

မတိကမ္မံ။ ။မတိယာ-အလိုဆန္ဒ သိမှုကို (အလိုသိရအောင်) +ကမ္မံ-ပြုကြောင်းအမှုတည်း၊ မတိကမ္မံ-မှု၊ ထို “မတိကမ္မံ”ဟူသည်၊ “သုတ္တန်ဆောင်ထေရ် စသည်တို့၏ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကို သိအောင်ယူခြင်း”တည်း၊ ထို့ကြောင့် “မန္တဂ္ဂဟဏံ”ဟု ဖွင့်၏၊ [မန္တဂ္ဂဟဏန္တိ တေသံ (ထို သုတ္တန္တိကထေရ်၊ ဝိနယထေရ်တို့၏) ဝိစာရဏာ ဂဟဏံ၊ သုတ္တန္တိကထေရာနံ ဝိနယဓရထေရာနဉ္စ အဓိပ္ပာယဂ္ဂဟဏန္တိ အတ္ထော-ဝိမတိ။] ဤ ဂါထာများကို အရှင် ဥပါလိထေရ်က မေး၍ ဘုရားရှင် ဖြေတော်မူသည်၊ တစ်နည်း- “အရှင် ဥပါလိ ကိုယ်တိုင်ပင် လေး၍ ကိုယ်တိုင်ပင် ဖြေသည်”ဟုလည်း ဆိုကြသတတ်။

ကတဒေါသ သာရဏတ္ထာယ။ ။အချို့စာအုပ်များ၌ “ကတဒေါသ သာရဏတ္ထာယ”နေရာဝယ် “စောဒကဒေါသ သာရဏတ္ထာယ”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ ယောဇနာ၌ ကား- “တေန ဓုဒိတကပုဂ္ဂလေနာတိ ပဒံ သာရဏတ္ထာယာတိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ” ဟု ဖွင့်သွားလေသည်၏၊ ထို ယောဇနာလက်ထက်ကလည်း “ကတ”ဟု ရှိဟန်မတူ၊ “ကတ”ဟု ရှိလျှင်ကား “တေန ဓုဒိတကေန”ပုဒ်သည် ကတ္ထားအနက်ဟောသာ ဖြစ်နိုင်၏။

ထို စည်းဝေးရာ အရပ်၌၊ သန္နိပတိတော-စည်းဝေးသော၊ သံဃော-သည်၊
 ဝိနိစ္ဆယ ပရိဂ္ဂဟုဏတ္ထာယ-အဆုံးအဖြတ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်း အကျိုးငှာ၊
 (ဟောတိ)၊ ဓမ္မာဓမ္မ-ဓမ္မ အဓမ္မကို၊ တုလနတ္ထာယ-နှိုင်းချိန်ခြင်း အကျိုးငှာ၊
 သုဝိနိစ္ဆိတ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတ-ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ် မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်
 သည်ကို၊ ဇာနနတ္ထာယ-သိခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ မတိကမ္မ
 ပန ပါဠိယေက္ကန္တိ-ကား၊ သုတ္တန္တိ ကတ္ထေရာနဉ္စ-သုတ္တန်ဆောင် ထေရ်တို့၏
 လည်းကောင်း၊ ဝိနယ ဓရတ္ထေရာနဉ္စ-ဝိနည်းစိုရ် ထေရ်တို့၏ လည်းကောင်း၊
 မန္တဂ္ဂဟဏံ-တိုင်ပင် ဆွေးနွေးမှုကို ယူခြင်းသည်၊ ပါဠေက္ကံ-အသီးအသီး၊ ဝိနိစ္ဆယ
 သန္နိဋ္ဌာပနတ္ထံ-ဝိနိစ္ဆယကို ပြီးဆုံးစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [ပါဠေက္ကံ
 ဝိနိစ္ဆယသန္နိဋ္ဌာပနတ္ထန္တိ တေသံ ပစ္စေကံ အဓိပ္ပာယ် ဥတွာ တေဟိ သမုဋ္ဌာပိတနယံပိ
 ဂဟေတွာ ဝိနိစ္ဆယ ပရိယောသာပနတ္ထန္တိ အဓိပ္ပာယော၊-ဝိမတိ၊ ဤ ဋီကာ၌
 ပါဠေက္ကံ ၂ ပုဒ်မပါ၊ “ပါဠေက္ကံ”ပုဒ်က ဝိစ္စာအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့်
 တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ပြီးနိုင်၏။]

မာ ခေါ ပဋိယန္တိ-ကား၊ စုဒ္ဒိတကေဝါ-စုဒ္ဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း၊
 စောဒကေဝါ-စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း၊ ကောပံ-အမျက်ကို၊ မာ
 ဇာနယံ-မဖြစ်ပါစေလင့်၊ သစေ အနုဝိဇ္ဇကော တုဝန္တိ-ကား၊ တွံ-အရှင်သည်၊
 သံဃ မဇ္ဈေ-သံဃာ၏ အလယ်၌၊ ဩတိတ္ထံ-သက်ရောက်လာသော၊ အဓိကရဏံ-
 အဓိကရဏ်းကို၊ ဝိနိစ္ဆိတု-ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသော၊ ဝိနယဓရော-
 ဝိနည်းစိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစေ (အသိ)-အကယ်၍ ဖြစ်ံ။

ဝိဂ္ဂါဟိကန္တိ-ကား၊ တွံ-သင်သည်၊ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ-ဤ ဓမ္မဝိနယကို၊ န
 အာဇာနာသိ-နားမလည်၊ ဣတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္ထံ-ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့်
 ဖြစ်သော၊ (“ဝိဂ္ဂါဟိကံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူတတ်သော၊ ကထံ-စကားကို၊
 မာ အဘဏီ-မပြောပါနှင့်”ဟု ပါဠိတော် ၌စပ်)၊ အနတ္ထသံဟိတန္တိ-ကား၊ ယာ-
 အကြင် စကားသည်၊ (အချို့ စာအုပ်၌ “ယာယ”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိပျက်)၊ အနတ္ထံ-

အနုဝိဇ္ဇကော။ ဤပုဒ်ကို “ဝိနယဓရော”ဟု ဖွင့်၏၊ အနုရူပံ- စုဒ္ဒိတက စောဒကတို့၏
 စကား အားလျော်စွာ+ဝိဒတိ-ဝတ္ထု၊ အာပတ်၊ အာနာပတ်ကိုသိတတ်၏၊ ဣတိ အနုဝိဇ္ဇကော-
 ဟု၊ [ဝိနယဓရော ဟိ ယသ္မာ စောဒက စုဒ္ဒိတကာနံ ဝစနံ အနုမိနိတွာ (လျော်အောင်
 နှိုင်းချိန်၍) ဝတ္ထု အာပတ္တာဒိဝသေန ဝိဒတိ တသ္မာ အနုဝိဇ္ဇကောတိ ဝုစ္စတိ၊-ယောဇနာ။]
 ဤ ယောဇနာအလို ဘူဝါဒိဝိဒဓာတ်ဟု ယူရမည်ဖြစ်သော်လည်း စုံစမ်းခြင်းအနက်၌
 ဒိဝါဒိဟုလည်း ယူမှ သင့်မည်၊ ထိုသို့ ယူမှလည်း ဝိဇ္ဇ၌ ယ ပစ္စည်းဖြင့် အနုဝိဇ္ဇတိ-
 အနုဝိဇ္ဇန္တပုဒ်များ ပြီးနိုင်သောကြောင့် ဤ၌လည်း အနု+ဝိဒ+ယ+ဏှုဖြင့် အနုဝိဇ္ဇကဟု
 ပြီးစေသင့်၏။

စီးပွားမဲ့ကို၊ ဧနယတိ-ဖြစ်စေတတ်၏။ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ခေါ်လာတွာ-
 ချောက်ချားစေ၍၊ (ရုတ်ရုတ်ရက်ရက် ဖြစ်စေ၍) ဥဋ္ဌာပေတိ-ထသွားစေတတ်၏။
 ဧဝရူပိ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ကထံ-ကို၊ မာ အဘဏီ-မပြောပါနှင့်၊ သုတ္တေ
 ဝိနယေဝါတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုတ္တံနာမ-သုတ္တမည်သည်၊
 ဥဘတော ဝိဘင်္ဂါ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂ ပါးသောဝိဘင်းတည်း၊ ဝိနယော
 နာမ-မည်သည်၊ ဓန္ဒကော-မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂဓန္ဒကတည်း၊ အနုလောမောနာမ-
 အနုလောမ မည်သည်၊ ပရိဝါရော-ပရိဝါတည်း၊ ပညတ္တံနာမ-ပညတ် မည်သည်၊
 သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကံ-ဝိနည်း ပိဋကတည်း၊ အနုလောမိကံနာမ-
 အနုလောမိကမည်သည်၊ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊ မဟာပဒေသော-မဟာ
 ပဒေသ တို့တည်း။

အနုယောဂ ဝတ္တံ နိသာမယာတိ-ကား၊ အနုယုဉ္ဇနဝတ္တံ-မေး စိစစ်ပုံ အစဉ်
 ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ နိသာမေဟိ-ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှုပါလော၊ (စူးစမ်းဆင်ခြင်
 ပါလော၊ ပါဠိတော်၌ “နိသာမယ” ကို ဖွင့်သည်၊ အချို့စာအုပ်၌ “နိသာမေထ” ဟု
 ဗဟုဝစ်ဖြင့် ရှိသည်ကား မကောင်း၊) ကုသလေန ဗုဒ္ဓိမတာ ကတန္တိ-ကား၊
 ဆေကေန-ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ပဏ္ဍိတေန-ပညာရှိအစစ် ဖြစ်တော်မူသော၊
 ဉာဏပါရမိပ္ပတ္တေန-ဉာဏပါရမိသို့ ရောက်တော်မူသော၊ [အပြီးအဆုံးကို သိတတ်
 သော ဉာဏ်ကို၊ “ဉာဏပါရမိ” ဟု ခေါ်သည်၊ “ဉာဏပါရမ္ပတ္တေန” ဟု ရှိလျှင်လည်း
 ကောင်း၏၊ “ဉာဏ်၏ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်တော်မူသော၊ ဝါ-ဉာဏ်၏ ကမ်း
 တစ်ဘက်သို့ ရောက်တော်မူသော” ဟု ပေးပါ၊] ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊
 နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ထပိတံ-ထားတော်မူအပ်သော၊ သုဝုတ္တန္တိ-ကား၊
 သုပညာပိတံ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူအပ်သော၊ (အနုယောဂ
 ဝတ္တံ-မေး စိစစ်ပုံ အစဉ်ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ နိသာမယ-ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှု
 ပါလော၊ ”၌စပ်၊) [အချို့ စာအုပ်၌ “သုပညတ္တံ-ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူအပ်
 သော” ဟု ရှိ၏၊] သိက္ခာပဒါနုလောမိကန္တိ-ကား၊ သိက္ခာပဒါနံ-သိက္ခာပုဒ်တို့အား၊
 အနုလောမံ-လျော်သော၊ (အနုယောဂဝတ္တံ”၌ စပ်၊) အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊
 တာဝ-အဓိပ္ပာယ်တ္တမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပဒတ္ထော-ပုဒ်တို့၏ အနက်တည်း။

အနုယုဉ္ဇနဝတ္တံ။ ။ အနုယုဉ္ဇနဝတ္တန္တိ-အနုယုဉ္ဇနက္ကမံ (မေး စိစစ်ခြင်း၏ အစဉ်ကို မေး
 စိစစ်ပုံ အစဉ်ကို၊ နိသာမယ)၊ တံ ပန (ထို အနုယုဉ္ဇနဝတ်ကိုကား) ယသ္မာ သဗ္ဗသိက္ခာပဒ
 ဝိတိက္ကမဓိသယေပိ (အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကျူးလွန်မှု၏ အရာ၌လည်း) တံတံ သိက္ခာပဒါ
 နုလောမေန-(ထိုသို့ သိက္ခာပုဒ်အား လျော်သော အားဖြင့်) ကတ္တမ္ပံ၊ တသ္မာ “သိက္ခာပဒါ
 နုလောမိကံ”တိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။

အယံ ပန-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ စတ္တ-ဤ ဂါထာ၌၊ သာဓိပ္ပာယ သင်္ခေပ ဝဏ္ဏနာ-အဓိပ္ပာယ်နှင့် တကွဖြစ်သော အကျဉ်းအဖွင့်တည်း၊ တွံ-အရှင်သည်၊ အနုဝိဇ္ဇကော-အနုဝိဇ္ဇက ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (လျော်စွာသိတတ်သော ဝိနည်းခိုရ် ပုဂ္ဂိုလ် သည်)၊ သဗ္ဗေ (အသိ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊(စေ သတိ)၊ သဟသာ-အဆောတလျှင်၊ မာဘာဏီ-မပြောပါနှင့်၊ အနတ္တသံဟိတံ-စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော၊ ဝိဂ္ဂါဟိကကထံ- ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုယူတတ်သော စကားကို၊ မာအာဏီ-နှင့်၊ ပန-အန္တယ၊ ကုသလေ န-ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓိမတာ-ပညာရှိ အစစ် ဖြစ်တော်မူသော၊ လောက နာထေန-သတ္တလောက၏ ကိုးကွယ်ရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧတေသု သုတ္တာ ဒီသု-ဤ သုတ္တ အစရှိသည်တို့၌၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနံ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ အား၊ အနုလောမံ-လျော်သော၊ ယံ အနုယောဂဝတ္ထံ-အကြင် မေးစိစစ်ပုံ အစဉ် ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကတံ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ သုပညတ္တံ-ကောင်းစွာ ပညတ်တော် မူအပ်ပြီ၊ [အချို့ စာအုပ်၌ “ကတံ” နေရာဝယ် “ကထံ” ဟု ပျက်၏။] တံ (အနုယောဂ ဝတ္ထံ)-ကို၊ နိသာမယ-လော၊ တံ (အနုယောဂဝတ္ထံ)-ကို၊ ဥပစာရေဟိ-စူးစမ်း ဆင်ခြင်ပါလော၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ (သာဓိပ္ပာယ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ-တည်း၊)

ဂတိံ န နာသေန္တော သမ္ပရာယိကန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သမ္ပရာယေ- ကောင်းစွာ အလွန်ရောက်ထိုက်သော တမလွန်ဘဝ၌၊ သုဂတိနိဗ္ဗတ္တိံ-သုဂတိ၌ ဖြစ်ခြင်းကို၊ အနာသေန္တော-မဖျက်ဆီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနုယောဂဝတ္ထံ-ကို၊ နိသာမယ-လော၊ ဟိ-တိုက်တွန်းသင့်စွာ၊ ယော-အကြင် ဝိနည်းခိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ-ထို အနုယောဂဝတ်ကို၊ အနိသာမေတွာ-ဉာဏ်ဖြင့် မကြည့်ရှုမှု၍၊ အနယုဉ္ဇတိ- စစ်ဆေး မေးမြန်း၏၊ သော-သည်၊ သမ္ပရာယိကံ-တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော၊ အတ္တနော-၏၊ ဂတိံ-ဂတိကို၊ နာသေတိ-ဖျက်ဆီးသည် မည်၏၊ (ဖျက်ဆီးရာ ရောက်၏)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တွံ-အရှင်သည်၊ အနာသေန္တော-မိမိ၏ ဂတိကို မဖျက်ဆီးသည်၊ (ဟုတွာ အနုယောဂဝတ္ထံ) နိသာမယ-လော၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ-၌၊ တံ အနုယောဂဝတ္ထံ-ထို အနုယောဂဝတ်ကို၊ ဒသေတုံ-ပြတော် မူခြင်းငှာ၊ ဟိတေသီတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဥပါလိတ္ထေရော)၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဟိတေသီ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဟိတေသီတိ- ကား၊ ဟိတံ-စီးပွားကို၊ ဒေသန္တော ဂဝေသန္တော-ရှာမှီးလျက်၊ မေတ္တဉ္စ-အပ္ပနာသို့

ဟိတေသီ။ ။ “သေတိတိ သေ၊ ဟိတံ+သေ ဟိတေသီ” ဟုပြု၊ “သေ” ၌ ဣပစ္စည်း၏ တသီလအနက်ကို တားမြစ်လို၍ “သေန္တော ဂဝေသန္တော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ယခုမှ စုဒ္ဒိတက စောဒကတို့ကို တွေ့မြင်၍ ထို သူတို့အပေါ်၌ အမြဲ မေတ္တာ မလေ့လာရသေးသောကြောင့် တသီလအနက် မဖြစ်နိုင်-ဟုလို။

ရောက်သော မေတ္တာဈာန်ကို လည်းကောင်း၊ မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂဉ္စ-အပ္ပနာ မေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော ဥပစာရ မေတ္တာကို လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-စွဲကပ် တည်နေစေ၍၊ (“အနုယုဉ္စဿု-မေးစိစစ်ပါလော”၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [အပ္ပနာကရဏာ၊ ပုဗ္ဗဘာဂကရဏာကို ဖြစ်စေခြင်းလည်း ဟိတေသီပင်။] ကာလေနာတိ-ကား၊ ယုတ္တပတ္တကာလေန-သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အခါ၌၊ (“အနုယုဉ္စဿု”၌စပ်) အဇ္ဈေသိတကာလေယေဝ-တိုက်တွန်းအပ်ရာ အခါ၌သာ၊ တဝ-အသင် ဝိနည်းမိရ်၏၊ ဘာရေး-တာဝန်ကို၊ ကတေ-(ဧဝ)-ပြုအပ်သော်သာ၊ (ပြုအပ်ရာ အခါကျမှသာ) အနုယုဉ္စ-မေးစိစစ်ပါလော၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သဟသာ ဝေါဟာရံ မာ ပဓာရေသီတိ-ကား၊ ဧတေသံ-ဤ စောဒက စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ယော ဝေါဟာရော-အကြင် ပြောဆို အပ်သော စကားသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ဘာသိတ်-ပြောဆိုအပ်သော၊ တံ (ဝေါဟာရံ)-ထို စကားကို၊ မာ ပဓာရေသီ-မဆောင်ရွက် မမှတ်သားပါနှင့်၊ မာဂဏိတ္ထ-အတည် မယူလိုက်ပါနှင့်။

ပဋိညာနုသန္တိတေန ကာရယေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကထာနုသန္တိ-စကားတို့၏ ရှေ့နောက် ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ အနုသန္တိတန္တိ-အနုသန္တိတံ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ [အနုသန္တာနံ အနုသန္တိတန္တိ ဘာဝသာဓနော အနုသန္တိတသဒ္ဓေါတိ အာဟ-“အနုသန္တိတန္တိ ကထာနုသန္တိ”တိ၊ ဋီကာ၊] တသ္မာ၊ ပဋိညာနုသန္တိနာ-ဝန်ခံခြင်းဟူသော ရှေ့နောက် စကားတို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ကာရယေ-ပြုစေရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏၊) ကထာနုသန္တိ-စကားတို့၏ ရှေ့နောက် ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကာရယေ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အထဝါ-ထိုပြင်တစ်နည်းကား၊ ပဋိညာယစ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနုသန္တိတေနစ-ရှေ့နောက် ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကာရယေ-၏၊

ယုတ္တပတ္ထပေအနုယုဉ္စ။ “သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အခါ” ဟူသည် မိမိကို သံဃာတော်က တိုက်တွန်းအပ်ရာ အခါ၊ ဝိနည်းမိရ်လုပ်ဖို့ရန် တာဝန်ပေးအပ်ရာ အခါတည်း၊ ထို အခါ၌သာ မေးစိစစ်ပါ။ တာဝန်ပေးသေးလျှင် မမေးစိစစ်ပါနှင့်-ဟူလို၊ မှန်၏-မရောက်လာ သေးသော တာဝန်ကိုဆောင်သူ၊ ရောက်လာသော တာဝန်ကို မဆောင်သူသည် ဗာလ မည်၏၊ မရောက်လာသေးသော တာဝန်ကို မဆောင်သူ၊ ရောက်လာသော တာဝန်ကို ဆောင်သူသည်သာ ပဏ္ဍိတမည်၏-ဟု ဤပါဠိတော်၊ ဧကုတ္တရိကနယ ဒုကဝါရ၌ ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူပါသည်။

ပဋိညာနုသန္တိတေန။ ပထမနည်း၌ “ပဋိညာဧဝ+အနုသန္တိတံ ပဋိညာနုသန္တိတံ”ဟုပြု၊ “ဝန်ခံခြင်းတည်းဟူသော ရှေ့နောက်စကားတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံအားဖြင့်”ဟုပေး၊ အထဝါ တက်သော နောက်နည်း၌ကား “ပဋိညာစ+အနုသန္တိတံစ” ဟု ဒွန်သမာသံ ပြု၊ “ဝန်ခံခြင်း+ရှေ့နောက် စကားတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံအားဖြင့်”ဟု ပေး။

လန္ဗိ-လန္ဗိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဋိညာယ-အားဖြင့်၊ အလန္ဗိ-အလန္ဗိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝတ္တာ နုသန္ဓိနာ-ကျင့်ဝတ်ဟူသော အဆက်အသွယ်အားဖြင့်၊ (ကာရယေ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာဇေ-ကြောင့်ပင်၊ ပဋိညာ လန္ဗိသူတိ ဂါထံ-ပဋိညာလန္ဗိသူ အစရှိသောဂါထာ ကို၊ (ဥပါလိတ္ထေရော) အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ပဋိညာလန္ဗိသူ အစရှိသော ဂါထာ၌၊ ဝတ္တာနုသန္ဓိတေန ကာရယေတိ-ကား၊ ဝတ္တာနုသန္ဓိနာ-ကျင့်ဝတ်ဟူသော အဆက် အသွယ် အားဖြင့်၊ ကာရယေ-ပြုစေရာ၏၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝတ္ထေန- အကျင့် စာရိတ္တဟူသော ကျင့်ဝတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ယာ ပဋိညာ-အကြင် ဝန်ခံခြင်း သည်၊ သန္ဓိယတိ-ဆက်စပ်၏၊ (ရေ၊ နောက်ညီညွတ်၏)၊ တာယ ပဋိညာယ-ထို ဝန်ခံခြင်း အားဖြင့်၊ ကာရယေ-ပြုစေရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သဒ္ဓိစွာတိ-ကား၊ ဇာနန္ဒော-သိလျက်၊ (အာပတ္တိ-သို့)၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ [မအပ်မှန်း သိလျက် ပြုကျင့်သည်-ဟူလို။] ပရိဂူဟတိတိ-ကား၊ နိဂူဟတိ- လျှို့ဝှက်၏၊ နဒေသေတိ-ဒေသနာမပြော၊ န ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်မှ မထ၊ ["နိဂူဟတိ" ကို "န ဒေသေတိ၊ န ဝုဋ္ဌာတိ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဒေသနာဂါမ် အာပတ်အတွက် ဒေသနာ မပြော၊ သံဃာဒိသေသံ အာပတ်အတွက် ပရိဝါသံ မာနတံ မဆောက်တည်-ဟူလို။] သစ္စံ အဟမ္မိ ဇာနာမိတိ-ကား၊ ယံ-အကြင် အဖြေကို၊ တုမေဟိ-အရှင်တို့သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို အဖြေသည်၊ သစ္စံ- မှန်ပါ၏၊ အဟမ္မိ-တပည့်တော်သည်လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤ ဖြေဆိုအပ်သည့် အတိုင်းပင်၊ နံ-ထို ပြဿနာကို၊ ဇာနာမိ-သိပါ၏၊ [စာအုပ်တို့၌၊ "သာ အဟမ္မိ ဇာနာမိ" ဟု တွေ့ရ၏၊ "သစ္စံ အဟမ္မိ ဇာနာမိ"ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိသောကြောင့် သစ္စံဟူသာ ရှိသင့်ပါသည်။] အညဉ္စ တာဟန္တိ-ကား၊ အညဉ္စ-အခြား ပြဿနာကို လည်း၊ တံ-အရှင်ကို၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးပါ၏။

ပုဗ္ဗပရံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ပုရေ-ရှေး၌၊ ကထိတဉ္စ-ပြောဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို လည်းကောင်း၊ ပစ္စာ-နောက်မှ၊ ကထိတဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ (နားမလည်)၊ အကောဝိဒေါတိ-ကား၊ တသ္မိံ ပုဗ္ဗပရေ-ထို ရှေ့စကား နောက်စကား၌၊ အကုသလော-မကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ)၊

လန္ဗိပေအတ္ထော။ ။လန္ဗိပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သူ၏ ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ၊ အလန္ဗိ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျှင်ကား သူ၏ အကျင့်စာရိတ္တ ကျင့်ဝတ်ကို အဆက်အသွယ် ပြုပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ပါ၊ ဆိုလိုရင်းကား-အလန္ဗိပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သူကပဋိညာဉ် ပေးသော်လည်း သူ ပဋိညာဉ်အတိုင်း "ပါရာဇိကမှ စင်ကြယ်သော သုဒ္ဓ ဖြစ်၏"ဟု မဆိုလိုက်ပါသေးနှင့်၊ သူ၏ အကျင့်စာရိတ္တကို ကြည့်ပါဦး။ ပဋိညာဉ်ပေးပုံနှင့် သူ၏ အကျင့်စာရိတ္တဖြစ်ပုံကို ညီညွတ်မှသာ ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ပါ-ဟူလို။ [ဝတ္တာနုသန္ဓိတေနာတိ-အာစာရာနုသန္ဓိနာ၊ အာစာရေန သဒ္ဓိံ သမန္တိယာ ပဋိညာယာတိ အတ္ထော၊ ဝိပတိ။]

အနုသန္တိဝစနပထံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ ကထာနုသန္တိဝစန-ဓုဒိတက အနုဝိဇ္ဇက တို့၏ စကားနှင့် ဆက်သွယ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိဝစနဉ္စ- အာပတ် အနာပတ် ဟူသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် ဆက်သွယ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတီ။

သီလဝိပတ္တိယာ စောဒေတီတိ-ကား၊ ဒွိဟိ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ- အာပတ်အစုတို့ဖြင့်၊ (ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသံ အာပတ်တို့ဖြင့်)၊ စောဒေတိ- စောဒနာ၏၊ အာစာရဒိဋ္ဌိယာတိ-ကား၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ စေဝ-အာစာရဝိပတ္တိဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာတိ-ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဖြင့် လည်းကောင်း၊ (“စောဒေတိ” ဌှ စပ်)၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ-အာစာရ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်၊ စောဒေန္တော-စောဒနာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဉ္စဟိ-နံသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ-အာပတ်အစုတို့ဖြင့်၊ စောဒေတိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်/စောဒေန္တော-သည်၊ မိစ္ဆဒိဋ္ဌိယာစေဝ- (အန္တဂ္ဂါဟိက ဒိဋ္ဌိမှ အခြားသော) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြင့် လည်းကောင်း၊ အန္တဂ္ဂါဟိက ဒိဋ္ဌိယာစ-သဿတအဖို့ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော ဒိဋ္ဌိဖြင့် လည်းကောင်း၊ စောဒေတိ-၏၊ အာဇီဝေန ပိ စောဒေတီတိ-ကား၊ အာဇီဝဟေတု-အာဇီဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တေဟိ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ကုန်သော၊ ဆဟိ-နံသော၊ သိက္ခာပဒေဟိ-သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့်၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ဒုတိယ ဂါထာ သင်္ဂဏိက ဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အနုသန္တိဝစနပထံ။ ။အနုသန္တိကို “ကထာနုသန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ကထာ နုသန္တိ”ဟူသည်၊ ဓုဒိတက၏ စကား ဝိနည်းခိုရ် စကားတို့၏ အဆက်အသွယ် ဖြစ်သော စကားတည်း။ “ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ”ဟူသည် ဝိနည်းခိုရ်သည် ဆုံးဖြတ်အပ်သော အာပတ် အနာပတ် ဟူသော စကားနှင့် အဆက်အသွယ်ဖြစ်သော စကားတည်း။ ဗာလစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤ နှစ်မျိုးလုံးကိုပင် နားမလည်-ဟူလို။

ဝိမတီ။ ။ကထာနုသန္တိဝစနသန္တိ-ဓုဒိတက အနုဝိဇ္ဇကာနံ ကထာယ (စကား၏) အနု သန္တိယုတ္တံ (အဆက်အသွယ်နှင့် ယှဉ်သော) ဝစနံ န ဇာနာတီ၊ တေဟိ (ထိုဓုဒိတက အနု ဝိဇ္ဇကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်)၊ ဧကသ္မိံ ကာရဏေ ဂုတ္တေ သယံ တံ(ထို အကြောင်းကို) အသလ္လက္ခေတွာ အတ္တနာ အဘိရုစိတမေဝ (မိမိ အလိုရှိအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော) အသမ္ပန္နိတတ္ထံ (မဆက်စပ် သော အနက်ရှိသော စကားကို)၊ ဝဒတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိဝစနဉ္စာတိ- အနုဝိဇ္ဇကေန ကတဿ (ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော) အာပတ္တာ နာပတ္တိဝိနိစ္ဆယဿ အနုဂုဏံ (လျော်သော) သမ္ပန္နဝစနဉ္စ (ဆက်စပ်သော စကားကိုလည်း)၊ န ဇာနာတီ။

စောဒနာကဏ္ဍ

အနုဝိဇ္ဇကကိစ္စဝဏ္ဏနာ

၃၆၀-၃၆၁။ ဣဒါနိ-၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စောဒနာယ-စောဒနာခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နာယ-ဖြစ်ပြီးလောက်၊ ဝိနယဓရေန-ဝိနည်းမိရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကတ္ထဗ္ဗကိစ္စ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ ဒဿေတု-ငှာ၊ အနုဝိဇ္ဇကေနာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဥပါလိတ္ထေရေန)၊ အာရဒ္ဓံ-အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ-၏၊ [“ဣဒါနိ” ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဟူလိုသတတ်၊] တတ္ထ-ထို အနုဝိဇ္ဇကေန အရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒိဋ္ဌိဒိဋ္ဌေနာတိဂါထာယ-န အရှိသော ဂါထာ၏၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဧကေန-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ဧကော-တစ်ပါးသောရဟန်းကို၊ (“ဒိဋ္ဌော”၌ စပ်၊) မာတုဂါမေန-နှင့်၊ သဒိ-ကွ၊ ဧကဋ္ဌာနတော-တစ်ခုတည်းသော အရပ်မှ၊ နိက္ခမန္တောဝါ-ထွက်လာသည်ကို လည်းကောင်း၊ (ဧကဋ္ဌာနံ-သို့၊) ပဝိသန္တောဝါ-ဝင်သွားသည်ကို လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီ၊ [ဃေဇနာ၌ကား “ဧကေန”ကို “မာတုဂါမ”၌ စပ်လေ၏။] သော-ထိုမြင်သောရဟန်းသည်၊ တံ-ထို မြင်အပ်သော ရဟန်းကို၊ ပါရာဇိကေန-ပါရာဇိကဖြင့်၊ ဇောဒေတိ-၏၊ ဣတရော-စောဒကရဟန်းမှ တစ်ပါးသော စုဒ္ဓိတကရဟန်းသည်၊ တဿ-ထိုစောဒကရဟန်း၏၊ ဒဿနံ-မြင်ခြင်းကို၊ အနုဇာနာတိ-ခွင်ပြု၏၊ ဝါ-ဝန်ခံ၏၊ ပန-ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော်လည်း၊ တံ ဒဿနံ-ထို မြင်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကသို့၊ န ဥပေတိ-မကပ်ရောက်၊ န ပဋိဇာနာတိ-ဝန်မခံ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤ မာတုဂါမနှင့် အတူ ထွက်လာရာ၌၊ ဝါ-ဤ မာတုဂါမနှင့် အတူ ဝင်သွားရာ၌၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းအရာကို၊ တေန-ထို စောဒက ရဟန်းသည်၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်ပြီ၊ တံ-ထို အကြောင်းအရာသည်၊ (“သမေတိ”၌စပ်) တဿ-ထို စောဒကရဟန်း၏၊ (ဒိဋ္ဌဝစနေန၌စပ်) မယာ-တပည့်တော်သည်၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့သော၊ ဣမိနာ ဒိဋ္ဌဝစနေန-ဤ မြင်အပ်ပြီဟူသော စကားနှင့်၊ သမေဟိ-ညီညွတ်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ညီညွတ်ပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတရော-စောဒကရဟန်းမှ တစ်ပါးသော စုဒ္ဓိတကရဟန်းသည်၊ တံ ဒဿနံ-ထို မြင်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ န ပဋိဇာနာတိ-ဝန်မခံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အသုဒ္ဓပရိသကီတော-မစင်ကြယ်သော ယုံမှားခြင်းဖြင့် ယုံမှားအပ်သူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အမူလကပရိသကီတော-အကြောင်းရင်း မရှိသော ယုံမှားခြင်းဖြင့် ယုံမှားအပ်သူသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [အသုဒ္ဓပရိသကီတောတိ-အသုဒ္ဓါယ အဋ္ဌာနေ ဥပ္ပန္နာယ ပရိသကံာယ ပရိသကီတော၊ တေနာဟ (“အမူလက ပရိသကီတော”တိ၊-ဝိမတိ။)] တဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထို စုဒ္ဓိတက ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ သုဒ္ဓေါ-ပါရာဇိကမှ စင်ကြယ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းကြောင့်၊ တေန-ထို စုဒ္ဓိတက ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၊

သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏။ သေသ ဂါထာဒ္ဓယေဝိ-
ကြွင်းသော ဂါထာနှစ်ပါး အပေါင်း၌လည်း၊ (သုတ၊ မုတ ဂါထာနှစ်ပါး အပေါင်း
၌လည်း၊) သေဝနယော-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဂါထာတို့၌၊ သေသ-
သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အနုဝိဇ္ဇာကိစ္စဝဏ္ဏနာ-အနုဝိဇ္ဇာ အမည်ရသော ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၏
ကိစ္စကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

စောဒကပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနဝဏ္ဏနာ

၃၆၃။ စောဒနာယ ကော အာဒိတိအာဒိပုစ္ဆာန-အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏။ ဝိသဇ္ဇ
နေ-အဖြေ၌၊ သဗ္ဗေစ အကုပ္ပေဓာတိ-ကား၊ သဗ္ဗေ-မှန်ကန်သော စကား၌ လည်း
ကောင်း၊ အကုပ္ပေဓ-အမျက်မထွက်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ (ဒုဒိတကောန-စုဒိတက
ပုဂ္ဂိုလ်သည်) ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗ-တည်ရာ၏။ ယံ-အကြင်မှုကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တဒေဝ
ဝါ-ထို ပြုအပ်ပြီးသော အမှုကိုသာလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ (ယံ-ကို) န
ကတံ-မပြုအပ်၊ (တဒေဝ) ဝါ-ထို မပြုအပ်သော အမှုကိုသာလျှင်သော် လည်း
ကောင်း၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏။ စောဒကေဝါ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း၊
အနုဝိဇ္ဇကေဝါ-အနုဝိဇ္ဇာ အမည်ရသော ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း၊
သံဃေဝါ-သံဃာ၌သော် လည်းကောင်း၊ ကောပေါစ-အမျက်ကိုလည်း၊ န ဥပ္ပါဒေ
တဗ္ဗော-မဖြစ်စေထိုက်၊ ဩတိဏ္ဏာနောတိဏ္ဏံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဩတိဏ္ဏံ-သက်
ရောက်ပြီးသော၊ (ဝစနံ) စ-စကားကို လည်းကောင်း၊ အနောတိဏ္ဏံ-မသက်ရောက်
သေးသော၊ ဝစနံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။ တတြ-ထို ဩတိဏ္ဏာ
နောတိဏ္ဏံ ဇာနိတဗ္ဗံဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ ဇာနနဝိမိ-သိပုံ အစီအရင်
တည်း၊ စောဒကဿ-စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုဗ္ဗကထာ-ရှေ့၌ ဖြစ်သော စကားသည်၊
တ္ထေကာ-ဤမျှ အတိုင်အရှည်ရှိ၏။ ပစ္ဆိမကထာ-နောက်၌ ဖြစ်သောစကားသည်၊
တ္ထေကာ-၏။ စုဒိတကဿ-၏။ ပုဗ္ဗကထာ-သည်၊ တထေ ကာ-၏။ ပစ္ဆိမကထာ-
သည်၊ တထေ ကာ-၏။ ဣတိ-သို့၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။ စောဒကဿ-စောဒက
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပမာဏံ-ပမာဏကို၊ ဂဏိတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏။ စုဒိတကဿ ပမာဏံ
ဂဏိတဗ္ဗံ၊ အနုဝိဇ္ဇကဿ ပမာဏံ ဂဏိတဗ္ဗံ၊ (ဣတိ အယံ-ကား၊ ဇာနနဝိမိ-

စောဒကဿ ပမာဏံသည်။ စောဒကဿ ပမာဏံ-ဓမ္မောတိဝါ၊ (ဓမ္မ စောဒကဟူ၍
သော်လည်းကောင်း၊) အဓမ္မောတိဝါ ဗာလောတိဝါ ပဏ္ဍိတောတိဝါ စောဒိတကဿ ပမာဏံ၊
စုဒိတကဿ ပမာဏံ- "ဓမ္မစုဒိတကော နခေါ၊ နော"တိ စုဒိတကဿ ပမာဏံ၊ အနုဝိဇ္ဇ
ကဿ ပမာဏံ- "သက္ကာ နခေါ ဝိနိစ္ဆိတံ၊ နော" အနုဝိဇ္ဇကဿ ပမာဏံ-ယောနော။

-တည်း၊) ဤကျမှ ဇာနည်ဝိမိ ကုန်ဟန်တူသည်။] အနုဝိဇ္ဇာ-အနုဝိဇ္ဇာ အမည်ရသော ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (“ဝတ္ထုဗျော” ဌ်စပ်၊) အာဝုသော-အရှင်ဘုရား၊ အပ္ပမတ္တကမ္မိ-အနည်းငယ်သော အရာကိုလည်း၊ အဟာပေန္နော-မယုတ်လျောစေသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမန္နာပရိတွာ-ကောင်းစွာနုလုံးသွင်း၍၊ ဥဇုံ-မြှောင်မှန်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ အာဟာရ-ဆောင်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗျော-လျှောက်ထိုက်၏၊ သံဃေန-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗွဲ-ကျင့်ရာ၏။

ယေန ဓမ္မေန၊ ပေ၊ ဝုပသမ္ပတိတိ ဧတ္ထ-ဌ်၊ ဓမ္မောတိ-ကား၊ ဘူတံ-ဟုတ်မန်သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ဝိနယောတိ-ကား၊ စောဒနာစေဝ-အပြစ်တင်ခြင်း လည်းကောင်း၊ သာရဏာစ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်း လည်းကောင်းတည်း၊ သတ္ထု သာသနန္တိ-ကား၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါစေဝ-ပြည့်စုံသော ဥတ် လည်းကောင်း၊ အနုဿာ ဝနသမ္ပဒါစ-ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာ လည်းကောင်းတည်း၊ ဟိ-မှန် (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧတေန ဓမ္မေနစ-ဤ ဟုတ်မန်သော သဘောဖြင့် လည်းကောင်း၊ (ဧတေန) ဝိနယေနစ-ဤ စောဒနာ သာရဏာဝိနည်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ (ဧတေန) သတ္ထုသာသနေနစ-ဤ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ပြင်စုံသော ဥတ် ပြည့်စုံသောကမ္မဝါစာဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဓိကရဏံ-အဓိက ရဏ်းသည်၊ ဝုပသမ္ပတိ-ငြိမ်း၏၊ တသ္မာ၊ အနုဝိဇ္ဇာန-သည်၊ ဘူတေန-ဟုတ်မန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ စောဒေတွာ-စောဒနာပြီး၍၊ အာပတ္တိ-ကို၊ သာရေတွာ-အမှတ်ရစေပြီး၍၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါယစေဝ-ပြည့်စုံသော ဥတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနသမ္ပဒါယစ-ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာဖြင့် လည်းကောင်း၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝုပသမေတဗွဲ-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ အနုဝိဇ္ဇာန-အနုဝိဇ္ဇာ အမည်ရသော ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗွဲ-ကျင့်ရာ၏၊ ဧတ္ထ-ဤ စောဒနာယ ကော အာဒိ အစရှိသောပုစ္ဆာတို့၏ အဖြေ၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ [ယေဇနာဌ်ကား “ဧတ္တာတိ အနုဝိဇ္ဇာဿ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ” ဟု စွဲလေ၏၊ နောက်ဝါကျ၌၊ “ဝိ”ပါသောကြောင့် ထို စွဲပုံကို စဉ်းစားပါ။]

၃၆၄။ ဥပေါသထော ကိမတ္တာယာတိ အာဒိ ပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိနိပါတ်-ယ အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏ အဖြေသည်လည်း၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ [“ဝိ”ဖြင့် “စောဒနာယ ကော အာဒိ” အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏ အဖြေကို ပေါင်း။] အဝသာနဂါထာသု-အဆုံးဖြစ်သော ဂါထာတို့၌၊ ထေရေစ ပရိဘာသတိတိ-ကား၊ အဝမည-အထင် သေးမှုကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ဣမေ-ဤ ထေရ်တို့သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဇာနန္တိ-သိကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပရိဘာသတိ-ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်၏၊ (ရေရွတ်၏)၊ ခတော ဥပဟတိန္ဒြိယောတိ-ကား၊ တာယ ဆန္ဒာဒိဂါမိ တာယ-ထိုသို့ ဆန္ဒာဂတိ အစရှိသည်တို့သို့ လိုက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ တေန ပရိဘာသနေနစ-ထိုသို့ ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။

ရေရွတ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။) အတ္တနာ-မိမိသည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝါ-ကို၊ ခတတ္တာ-တူးဖြိုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ခတော-ဟူဖြိုအပ်ပြီးသူ မည်၏၊ သဒ္ဓါဒိနံ-သဒ္ဓါ အစရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနံစ-ဣန္ဒြေတို့၏လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ဥပဟတတ္တာ-ပျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော-ပျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြေရှိသူ မည်၏၊ နိရယံ၊ပေ၊ ဂါရဝေါတိ-ကား၊ ခတော-မိမိကိုယ်ကို မိမိ တူးဖြိုအပ်သော၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော-ပျက်စီးပြီးသော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသော၊ ပညာယ-ပညာ၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗေဝေ-ပညာမရှိသော၊ တီသု-နံသော၊ သိက္ခာသု-သိက္ခာတို့၌၊ အသိက္ခာနတော-မကျင့်ခြင်းကြောင့်၊ သိက္ခာယစ-၌လည်း၊ န ဂါရဝေါ-ရိသေလေစားခြင်း မရှိသော၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကာယဿ-ဥပါဒိန္ဒြေကဓမ္မာကိုယ်၏၊ ဘောဒါ-ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ပျက်ခြင်းဟူသော သေခြင်းမှ နောက်၌၊ နိရယမေဝ-ငရဲသို့သာ၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်ရ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နစ အာမိသံ ပေ၊ တထာ ကရေတိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မာတာ ဥပါလိတ္ထေရေန၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊) [“တသ္မာ”၏ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ဝုတ္တံ”ဟု ယောဓနာထည့်သည်။]

တဿ-ထို နစအာမိသံ၊ပေ၊တထာကရေဟူသော ပါဠိ၏၊ အတ္ထော (စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ [“တဿာ+အတ္ထော”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပြီးလျှင် “တဿာ-ထို ဂါထာ၏”ဟု စွဲပါ၊] အာမိသံစ-အာမိသကိုလည်း၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ န ကရေ-မပြုရာ၊ (မဆုံးဖြတ်ရာ) ဟိ-မှန်၊ စုဒိတက စောဒကေသု-တို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးသည်၊ ဒိန္ဒူ-ပေးအပ်သော၊ စီဝရာဒိအာမိသံ-သင်္ကန်း အစရှိသော အာမိသကို၊ ဂဏုန္တော-ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာမိသံ-ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ကရေတိ-ပြုသည် မည်၏၊ (ဆုံးဖြတ်သည် မည်၏၊) စဝံ-ဤသို့၊ (အာမိသကိုမှီ၍)၊ နကရေယျ-ရာ၊ န စနိဿာယ ပုဂ္ဂလန္တိ-ကား၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်တည်း၊ (ဣတိ) ဝါ-သို့သော် လည်းကောင်း၊ (အယံ၊ မေ) အာစရိယော-ဆရာတည်း၊ (အာစရိယ ၄ ပါးတွင် တစ်ပါးပါးတည်း။) ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဆန္ဒဒိဟိ-ဆန္ဒ အစရှိတို့ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တော-အဂတိသို့ လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ နိဿာယ၊ ကရေတိ-ပြုသည်မည်၏၊ စဝံ-သို့၊ (ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှီ၍)၊ န ကရေယျ-ရာ၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤ အာမိသကို မှီခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီခြင်းတို့ကို၊ [ဥဘော ဧတေတိ အာမိသ ပုဂ္ဂလ နိဿယနေ ဧတေ ဥဘော၊-ဝိမတိ၊] ဝိသဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ဓမ္မော-ဝိနည်း တရားတော်သည်၊ ဌိတော-တည်၏၊ တထေဝ-ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်သာ၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏)၊ ဣတိ (အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း။)

ဥပကဏ္ဍကံ ဧပ္ပတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ကထေတိ-ပြောပါလော၊ ဧဝံ၊ မာကထယိတ္ထ-မပြောပါလင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ကဏ္ဍမူလေ-နား၏ အနီး၌၊ မန္တေတိ-တိုင်ပင်ပြောဆို၏၊ (သင်ပေး၏၊) [သက်သေ-ဝိနယဓရ စသူကို သင်ပေးသည်-ဟူလို၊] “ဇီမံ ပေက္ခတိတိ-ကား၊ ဒေါသမေဝ-အပြစ်ကိုသာ၊ ဂဝေသတိ-ရှာမှီး၏၊ [“ဇီမံ-အကောက်ကို၊ ပေက္ခတိ-ကြည့်ရှု၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ “အပြစ်ကိုသာ ရှာမှီးသည်” ဟူလို။] ဝိတိဟရတိတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဟာပေကိ-ယုတ်လျော့စေ၏၊ [“ဝိတိဟရတိ-လွန်၍ဆောင်၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊] ကုမ္ပဂံ ပဋိသေဝတိတိ-ကား၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ [“ကုမ္ပဂံ-လမ်းမှားကို၊ ပဋိသေဝတိ-မှီဝဲ၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏။]

အကာလေနစ ဇောဒေတိတိ-ကား၊ အနောကာသေ-အခွင့် မဟုတ်ရာ အခါ၌၊ အနန္တိဋ္ဌော-မတိုက်တွန်းအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝ-ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဇောဒေတိ-ဇောဒနာ၏၊ [“အကာလေန-အခါမဟုတ်ရာ၌” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ “အခါမဟုတ်” ဟူသည် “အခွင့် မရှိသော အခါ=မတိုက်တွန်းအပ်ရာ အခါ” တည်း။] ပုဗ္ဗာပရံ နဇာနာတိတိ-ကား၊ ပရိမကထဉ္စ-ရှေ့၌ ဆိုအပ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ ပစ္စိမကထဉ္စ-နောက်မှ ဆိုအပ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ (နားမလည်၊) အနုသန္တိ ဝစနပထံ နဇာနာတိတိ-ကား၊ ကထာနုသန္တိဝိနိစ္ဆယာ နုသန္တိဝသေန-စုဒိတက အနုဝိဇ္ဇကတို့၏ စကားအဆက်အသွယ်၊ အဆုံးအဖြတ်၏ အဆက်အသွယ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝစနံ နဇာနာတိ၊ [“အနုသန္တိဝစနပထံ-ကထာ နုသန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို၊ န ဇာနာတိ” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဂါထာတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ [ယောဇော၌ကား “သဗ္ဗတ္တာတိ-ဇောဒနာကဏ္ဍော” ဟု စွဲလေသည်။] ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဇောဒနာကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

စူဠသင်္ဂါမ

အနုဝိဇ္ဇကသပဋိပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၃၆၅။ စူဠသင်္ဂါမ-စူဠသင်္ဂါမ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သင်္ဂါမာ ဝစရေန ဘိက္ခုနာတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော ဣပါဋ်၌၊ အဓိကရဏဝိနိစ္ဆယတ္ထာယ-အဓိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ သံဃသန္တိပါတော-သံဃာ့ အစည်းအဝေးကို၊ သင်္ဂါမော-သင်္ဂါမ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ တတြ-ထို သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌၊ အတ္ထ

ပစ္စတ္တိကာစေဝ-မိမိ တစ်ပါးတည်း၏ ရန်သူရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သာသနပစ္စတ္တိကာစ-သာသနာတော် တစ်ရပ်လုံး၏ ရန်သူရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သတ္တုသာသန-မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို၊ ဥဒ္ဓမ္မ-ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို၊ (ဓမ္မမဟုတ်သည်ကို)၊ ဥပ္ပိနယ-ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို၊ (ဝိနည်းမဟုတ်သည်ကို) ဒီပေန္တ-ပြုကုန်လျက်၊ သမောသရန္တိ-ပေါင်းဆုံကြကုန်၏။ (ကေဝိယ-အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း)၊ ဝေသာလိကာ-ဝေသာလိမြို့၌ နေကုန်သော၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာဝိယ-ဝဇ္ဇိတိုင်းသား၊ ရဟန်းများတို့ ကဲ့သို့တည်း၊ ယောဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တေသံ ပစ္စတ္တိကာန-ထို ရန်သူရဟန်းတို့၏၊ လဒ္ဓိ-အယူကို၊ မဒ္ဓိတွာ-နှိမ်နင်း၍၊ သကဝါဒဒီပနတ္ထာယ-မိမိဝါဒကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ တတ္ထ-ထို အစည်းအဝေး၌၊ အဝစရတိ-သက်ဝင်၏၊ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ-သက်ဝင်ပြီး၍၊ [အဇ္ဈောဂါဟေတွာတိ-အလဇ္ဇိ အဘိဘဝနဝသေန သံဃမဇ္ဈံ ပဝိသိတွာ-အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်ကို လွမ်းမိုးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် သံဃာတော်၏ အလယ်သို့ ဝင်ပြီး၍၊ -ဝိမတိ]၊ ဝိနိစ္ဆယ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ပဝတ္တေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ သော-ထို စောဒကရဟန်းသည်၊ သင်္ဂါမာဝစရောနာမ-သင်္ဂါမာဝစရမည်၏၊ [သော သင်္ဂါမာဝစရောတိ-သော စောဒကော သင်္ဂါမာ ဝစရောနာမ-ဝိမတိ]၊ (ကောဝိယ-အဘယ် ထေရ်ကဲ့သို့နည်း)၊ ယသတ္ထေရောဝိယ-ယသ ထေရ်ကဲ့သို့တည်း၊ သင်္ဂါမာ ဝစရေန-စစ်မြေပြင် တမျှ၊ သံဃာ့ အစည်း အဝေး၌ သက်ဝင်သော၊ တေန ဘိက္ခုနာ-

အတ္တပစ္စတ္တိကာ၊ သာသနပစ္စတ္တိကာ။ ။အတ္တပစ္စတ္တိကာတိ-လဇ္ဇိပေသလဿ စောဒက ပါပဂရဟိပုဂ္ဂလဿ အနတ္တကာမာ ဝေရီ ပုဂ္ဂလာ၊ သာသနပစ္စတ္တိကာတိ-အတ္တနော အနာစာရာနုဂုဏံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပကာသေန္ဓော တဏှာ ဂတိကာဒိဋ္ဌိဂတိကာစ-ဝိမတိ၊ [အရှင်ဗုဒ္ဓကို စွပ်စွဲသော မေတ္တိယ ဘူမဇက ရန်တို့သည် အရှင်ဗုဒ္ဓတည်းဟူသော မိမိတစ်ပါးတည်း၏ ပစ္စတ္တိကတို့တည်း၊ သင်္ဂါလောဏကပ္ပစသော အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀ ပါးကို ပြုကြသော ဝေသာလိက ဝဇ္ဇိပုတ္တက ရဟန်းတို့သည် သာသနာတော်တစ်ရပ်လုံး၏ ပစ္စတ္တိကတို့တည်း။]

သင်္ဂါမာဝစရေန။ ။သံပဇ္ဇိ+ဂမုဝေတံ+ဏပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော သင်္ဂါမသဒ္ဓါသည် “ပေါင်းဆုံခြင်း-စုဝေးခြင်း”အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “သင်္ဂါမော ဝုစ္စတိ၊ပေ၊သံဃ သန္နိပါတော” ဟု ဆိုသည်၊ သံဃာတော်၏ ပေါင်းဆုံ စည်းဝေးရာဖြစ်သော အစည်းအဝေးကို “သင်္ဂါမ”ဟု ဆိုအပ်သည်-ဟူလို၊ မှန်၏-ဤ သင်္ဂါမ သဒ္ဓါသည် “နှစ်ဘက်စစ်သည်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာ စစ်ပွဲ”ဟူသော အနက်ကို ဟောရင်းတည်း၊ ဤ သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌လည်း မိမိတစ်ပါးတည်း၏ ရန်သူ၊ သာသနာတော် တစ်ရပ်လုံး၏ ရန်သူဖြစ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပေါင်းဆုံမိကြ၏၊ သင်္ဂါမန္တိ ဧတ္တာတိ သင်္ဂါမော၊ သင်္ဂါမေ-စစ်မြေပြင်ကဲ့သို့ ရန်သူတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌+အဝစရော-သက်ဝင်သော ရဟန်းတည်း၊ သင်္ဂါမာဝစရော-ဟန်း၊ [နောက်၌ မဟာသင်္ဂါမဟု လာလတ္တံ့ဖြစ်၍ ဤအခန်းကို “စူဠသင်္ဂါမ”ဟု ခေါ်သည်။]

ထို စောဒကရဟန်းသည်၊ သံဃံ-သံဃာတော်သို့၊ ဥပသင်္က မန္တေန-ချဉ်းကပ်လှသော်၊ နိစိတ္တေန-နိမိကျသော စိတ်ဖြင့်၊ သံဃော-သံဃာ တော်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော-ချဉ်းကပ်ထိုက်၏။

နိစိတ္တေနာတိ-ကား၊ မာနဒ္ဓဝံ-မာန တည်းဟူသော အလံကို၊ နိပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ (ချ၍)၊ နိဟတမာနစိတ္တေန-နိမိချအပ်သော မာနရှိသော စိတ်ဖြင့်၊ (မာနကို နိမိချထားသော စိတ်ဖြင့်၊ “သံဃော ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော”၌စပ်)၊ ရဇောဟရဏ သမေနာတိ-ကား၊ ပါဒပုညသမေန-ခြေသုတ်အဝတ်နှင့် တူသော၊ (“စိတ္တေန”၌စပ်)၊ ရဇောဟရဏဿ-မြူကို ပယ်ဆောင်တတ်သော ခြေသုတ်၏၊ (“ရာဂေါ၊ ဒေါသော”၌စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ သံကိလိဋ္ဌေ-ညစ်ပေသော၊ ပါဒေါ-ခြေကိုသော် လည်း၊ ကောင်း၊ အသံကိလိဋ္ဌေ-မညစ်ပေသော၊ ပါဒေါ-ကိုသော် လည်း၊ ကောင်း၊ ပဋိယမာနေ-သုတ်အပ်သော်၊ ရာဂေါ-ရာဂသည်၊ နေဝ (ဟောတိ) ယထာ-မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဒေါသော-သည်၊ န (ဟောတိ)ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဋ္ဌာ နိဋ္ဌေသု-ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အာရုံတို့၌၊ အရစ္ဆန္တေန-မတတ်မက်သော၊ အဒုဿန္တေန-မပျက်စီးသော၊ (စိတ်မဆိုးသော)၊ (“စိတ္တေန”၌စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ယထာပဋိရူပေ အာသနေတိ-ကား၊ ယထာပဋိရူပံ-အကြင် အကြင် လျှောက်ပတ်သော၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ဥတ္တာ-သိ၍၊ အတ္တနော-၏၊ ပါပဏနဋ္ဌာနေ-ရောက်ရာနေရာ၌၊ ထေရာနံ-ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ပိဋ္ဌံ-ကျောက်ကုန်းကို၊ အဒဿေတွာ-မပြုမူ၍၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏၊ [ထေရ်ကြီးတွေဘက် ကျောပေး၍ မထိုင်ပါနှင့်၊ မျက်နှာမူ၍ ရိုသေစွာ ထိုင်ပါ-ဟူလို။] အနာနာ ကထိကေနာတိ-ကား၊ နာနာဝိဓံ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ တံဝံ- အနတ္တကထံ-ထိုထိုအနက်မဲ့ စကားကို၊ အကထေန္တေန-မပြောဆိုသူသည်၊ [ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပါသော “ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏”၌စပ်၊ ယောဇနာ၌ကား “နိသီဒိတဗ္ဗံ”၌ စပ်လေသည်။] အတိရစ္ဆာနကထိကေနာတိ-ကား၊ ဒိဋ္ဌသုတမှတ်-မြင်အပ် ကြားအပ် သိအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ ရာဇကထာဒိကံ-ရာဇကထာ အစရှိသော၊ တိရစ္ဆာနကထံ-မဂ်ဖိုလ်လမ်း၏ ဖိလာကနံလနံ ဖြစ်သော စကားကို၊ အကထေန္တေန-သည်၊ (“ဘဝိတဗ္ဗံ”၌စပ်။)

နိစိတ္တေန။ ။ထိုသံဃာ အစည်းအဝေး ဖြစ်သော သင်္ဂါမသို့ သက်ဝင်၍ (အရှင်ယသကဲ့သို့ စောဒကလုပ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မောက်မာသော စိတ်ကို မဖြစ်စေဘဲ အစွယ်ကျိုးသော မြေ ဦးချိုကျိုးသော နွား၊ ခြေသုတ် အဝတ် အလားကဲ့သို့ နှိမ့်ချသော စိတ်နေ စိတ်ထားဖြင့် သံဃာတော်ကို ရိုသေလေးစားစွာ ချဉ်းကပ်ပါ-ဟူလို။

ဒိဋ္ဌဗပရာဇကထာဒိကံ။ ။ဒိဋ္ဌသုတမှတ် ရာဇကထာဒိကန္တိ-ဒိဋ္ဌသုတဝေသနေဝ ရာဇစောရာဒိကထံ၊ မုတဝေသနပိ အနာဒိကထေ အကထေန္တေနာတိ ယောဇတေဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ ယာန-စိဝှာ-ကာယ ဝိညာဏ်ဖြင့် ရောက်၍ သိအပ်သော အာရုံသုံးမျိုးကို “မုတ”ဟု ခေါ်၏။

သာမံ ဝါ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ သံဃသန္နိပါတဋ္ဌာနေ-သံဃာ စည်းဝေးရာ အရပ်၌၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိဿိတာ ဝါ-အပ်သောအရာ၊ မအပ်သော အရာကို ခိုသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒ ပေ၊ ဝတ္ထာဒိနိဿိတာ ဝါ- ရုပ်နာမ် အပိုင်းအခြား၊ သမထအကျင့် ဝိပဿနာအကျင့်၊ ရပ်ခြင်း-ထိုင်ခြင်း ခန္ဓကဝတ် အစရှိသည်တို့ကို ခိုသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ကထာ-စကားသည်၊ ဓမ္မောနာမ-တရားမည်၏၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဓမ္မော-တရားစကား ကို၊ သယံဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ (သင်္ကါမာဝစရ စောဒက ကိုယ်တိုင်သော် လည်း) ဘာသိတဗ္ဗော-ပြောဟောထိုက်၏၊ ပရောဝါ-အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သော်လည်း၊ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော-တိုက်တွန်းထိုက်၏၊ ယောဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တထာရူပိ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ကထံ-စကားကို၊ ကထေတံ-ပြောဟောခြင်းငှာ၊ ပဟောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ သော-ထို ရဟန်းကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိ- နည်း) အာဂုဿော-အရှင်ဘုရား၊ သံဃမဇ္ဈမိ-သံဃာ၏ အလယ်၌၊ ပဇ္ဇေ- ပြဿနာသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ မထေယျာသိ- ပြောပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ထဗ္ဗော)။

အရိယော ဝါ၊ ပေ၊ နာတိမညိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အရိယာ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ နိဿိဒန္တာ-ထိုင်ကုန်လသော်၊ ဗာလပုထုဇ္ဇနာဝိယ-ညံ့ဖျင်းသော ပုထုဇဉ်တို့ကဲ့သို့၊ န နိဿိဒန္တိ-ထိုင်ကြကုန်သည် မဟုတ်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုး သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဂဟေတွာဝ-ယူ၍သာ၊ နိဿိဒန္တိ-နံ၏၊ ဣတိ-

[မှန်တဖွံ-ဃာနဝိညာဉ်စသည် ရောက်၍ သိထိုက်၏၊ ဣတိ မုတံ၊ “သမ္မတ္တ ဂေါစရဂါဟက ဖြစ်သောကြောင့်၊ “ရောက်၍+သိ”ဟု ဆိုသည်၊] “ဒိဋ္ဌသုတ မုတမ္ပိ”၌ ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ ဒိဋ္ဌသုတပင် ဖြစ်သော်လည်း မပြောရ၊ ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ မဟုတ်လျှင်ကား မပြောဖို့ရာ အဘယ်မှာ တားမြစ်ဖွယ်ရှိတော့အံ့နည်း-ဟု ဂရဟာပြု။

ကပ္ပိယာကပ္ပိယ၊ ပေ၊ ဝတ္ထာဒိနိဿိတာ။ ။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိဿိတာ ဝါတိ အာဒိသု ရူပါရူပ ပရိစ္ဆေဒပဒေန သကလအဘိဓမ္မပိဋကတ္ထံ ဒဿေတိ၊ သမထာစာရာဒီပိ ပဋိသံယုတ္တန္တိ- သကလသုတ္တန္တိ ပိဋကတ္ထံ၊ တတ္ထ သမထာစာရာနာမ သမထဘာဝနာက္ကမော၊ တထာ ဝိပဿနာစာရာ၊ ဋ္ဌာန နိသဇ္ဇဝတ္ထာဒိ နိသဇ္ဇိတာတိ-သံဃမဇ္ဈာဒိသု ဂရုစိတ္တိကာရံ ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာ ပေတွာ ဋ္ဌာနာဒိက္ကမ နိဿိတာ စေဝ စုဒ္ဒသ မဟာဝတ္ထာဒိဝတ္ထနိဿိတာစ၊ အာဒိသဒ္ဓေန အပ္ပိစ္ဆာတဒိ နိဿိတာ စာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

သော ဝတ္ထဗ္ဗော။ ။ “ပရောဝါ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော”အရ တိုက်တွန်းပုံ အခြင်းအရာကို ပြုလိုသောကြောင့် “သော ဝတ္ထဗ္ဗော”စသည်မိန့်၊ ဋ္ဌာနနိသဇ္ဇဝတ္ထအရ သာရတ္ထ၌ တစ်မျိုးဆို၍ ယောဇနာက ဝိမတိကို ပယ်ထားသည်။ [ပဇ္ဇေ ဥပ္ပန္နေတိကေနစိ ဥပ္ပန္နေ ပဇ္ဇေ ပုစ္ဆတေ၊ ဣဒဉ္စ ဥပလက္ခဏမတ္ထံ၊ ယံကိဉ္စိ ဥပဋ္ဌိတံ ဓမ္မံ ဘာသသ္မုတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဝိမတိ။

ဤသို့လျှင်၊ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဝသေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တုဏှိဘာဝေါ-ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အရိယော တုဏှိဘာဝေါ နာမ-အရိယတုဏှိဘာဝ မည်၏။ သော-ထို အရိယတုဏှိဘာဝကို၊ နာတိမညိ တဗ္ဗော-လွန်၍ မမှတ်ထင်ထိုက်၊ (အထင်မသေးထိုက်)၊ ကမ္မဋ္ဌာနာနယောဂေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ နာဝဇာနိ တဗ္ဗော-အောက်ချ၍ မသိထိုက်၊ (အထင်မသေးထိုက်)၊ အတ္တဇော-မိမိအား၊ ပတိရူပံ-လျှောက်ပတ်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဂဟေတွာဝ-ယူ၍သာ၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော။

န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ တယံ-သင်၏။ (သင် စုဒ္ဒိတက၊ သို့မဟုတ် သင်စောဒက၏) ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ကောနာမော-အဘယ် အမည်ရှိ သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မမေးထိုက်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော(န အာစရိယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော အစရှိသော) ဝါကျတို့၌၊ ဧသ (ဧသော)-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ န ဇာနာတိ တိ-ကား၊ တွဲ-သင်သည်၊ ဓတ္ထိယဇာတိယော-ဓတ္ထိယဇာတိ ရှိသူလော၊ ဗြဟ္မဏဇာတိယော-ဗြဟ္မဏဇာတိ ရှိသူလော၊ ဣတိဇေဝံ-သို့၊ ဇာတိ-ဇာတ်ကို၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-

အရိယောတိ တုဏှိဘာဝေါ။ ။သံဃာ့ အစည်းအဝေးသို့ ရောက်သော အခါ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗာလပုထုဇဉ်ကဲ့သို့ အမျိုးမျိုးသော အကြံကို မကြံဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်မျိုးမျိုးကို နလုံးသွင်း၍ ထိုင်နေတော်မူလျှင် ရှိကြသတတ်၊ ယခုအခါ အချို့ထေရ်ကြီးများလည်း အရိယာ မဟုတ်စေကာမူ သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌ သာသနာရေးကိုတွေး၍ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေတော်မူလျှင် ရှိကြသည်။ ။ [ဤ အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “အရိယော-မြတ်သော၊ တုဏှိဘာဝေါ-ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်ခြင်းကို၊ နာတိမညိတဗ္ဗော-လွန်၍ မမှတ်ထင်ထိုက်၊ (အထင်မသေးထိုက်)” ဟုပေး၊ ယောဇော ၌ကား-“အရိယာနံ+ဧသော အရိယော” ဟု ဣဒံ တဒ္ဓိတံလုပ်၏။ ထိုအလို “အရိယော” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏။ “အရိယော-အရိယာတို့၏ ဥဇ္ဈာဖြစ်သော၊ တုဏှိဘာဝေါ-ကို” ဟု ပေးပါ။

န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်၌ “တံ ကိံကာရဏာ-ထိုသို့ မမေးထိုက်ခြင်းသည် အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ အကြံသာ ပေမံဝါ ဒေါသောဝါ၊ ပေမေဝါ သတိ ဒေါသောဝါ ဆန္ဒာပိ ဂစ္ဆေယျ၊ ပေဘယာပိ ဂစ္ဆေယျ (တသွာ-ထို့ကြောင့်တည်း။) ဟု မမေးထိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြတော်မူထား၏။ ဥပဇ္ဈာယ်ကို မေးသောအခါ ထို ဥပဇ္ဈာယ်က မိမိတို့ အဆက် အနွယ်ဖြစ်နေလျှင် စုဒ္ဒိတက သို့မဟုတ် စောဒက အပေါ်၌ ဆန္ဒာဂတိ လိုက်မိတတ်၏။ ထိုဥပဇ္ဈာယ်က မိမိတို့၏ ဆရာသွားများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေလျှင် စုဒ္ဒိတက၊ သို့မဟုတ် စောဒက အပေါ်၌ ဒေါသာဂတိ လိုက်မိတတ်၏။ ထိုဥပဇ္ဈာယ်က အလွန်ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်လျှင် “ငါဆုံးဖြတ်တိုင်း ခံမှာ မဟုတ်ဘူး” ဟု တွေးကာ စုဒ္ဒိတက၊ သို့မဟုတ် စောဒက အပေါ်၌ ဘယာဂတိ လိုက်မိတတ်၏။ ထို့ကြောင့် မမေးဖို့ရန် တာမြစ်တော်မူသည်။

ထိုက်၊ န အာဂမောတိ-ကား၊ တွံ-သည်၊ ဒီယဘာဏကော-ဒီယနိကာယကို ရွတ်အံ့သူသည်၊ (ဒီယနိကာယဆောင်သည်၊) အသိ-ဖြစ်သလော၊ မဇ္ဈိမဘာဏကော-သည်၊ အသိ-လော၊ [အချို့စာအုပ်၌ “အသိ” မပါ၊] ဣတိစဝံ-သို့၊ အာဂမော-အာဂမကို၊ (နိကာယကို)၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ကုလာပဒေသောပိ-ကုလာပဒေသကိုလည်း၊ ဓတ္တိယကုလာဒိဝေသေနဝ-ဓတ္တိယကုလ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အတြဿ-ပေမံဝါ ဒေါသောဝါတိ-ကား၊ အတြပုဂ္ဂလေ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ (စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၌)၊ စတေသံ ကာရဏာနံ-ဤ အကြောင်းတို့တွင်၊ (“ဥပဇ္ဈာယ်စသော အကြောင်းတို့တွင်)၊ အညတရဝေသန-တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ပေမံဝါ-ချစ်ခြင်းသည်သော်လည်း၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဒေါသောဝါ-မှန်းခြင်းသည်သော်လည်း၊ ဘဝေယျ-၏။

နော ပရိသကပ္ပိကောနာတိ-ကား၊ ပရိသကပ္ပိကောန-ပရိသတ်ကို ကြံဆတတ်သူသည်၊ ပရိသာနုဝိဓာယကေန-ပရိသတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ စီစဉ်တတ်သူသည်၊ န ဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်ရာ၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းအရာသည်၊ ပရိသာယ-ပရိသတ်အား၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်၏၊ တဒေဝ-ထို အကြောင်းအရာကိုသာ၊ စေတေတွာ-စေတော်၍၊ ကပ္ပေတွာ-ကြံဆ၍၊ န ကထေတဗ္ဗံ-မပြောဆိုရာ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ န ဟတ္ထမုဒ္ဒါ ဒဿေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ကထေတဗ္ဗေစ-ပြောဆိုထိုက်သော စကား၌ လည်းကောင်း၊ အကထေတဗ္ဗေစ-မပြောဆိုထိုက်သော စကား၌ လည်းကောင်း၊ သညာဇနနတ္ထံ-အမှတ်အသားကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ [စုဒ္ဓိတကစောဒကနံ သညာပွာဒနတ္ထံ-ဋီကာ]၊ ဟတ္ထဝိကာရော-လက်၏ ထူးခြားသော အမှုအရာကို၊ န ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်။

ကုလာပဒေသောပိ။ ။ ကုလာပဒေသောနာမ ဓတ္တယာဒိ ဓာတိယမ္ပိ ကာသိက ရာဇကုလာဒိ ကုလဝိသေသော-ဓတ္တိယဓာတ် အစရှိသည်တို့တွင်လည်း ကာသိမင်းမျိုး အစရှိသောအားဖြင့် ထူးခြားသော အမျိုးဓာတ်သည် ကုလာပဒေသ မည်၏၊ တေနေဝါဟ-“ကုလာပဒေသော၊ပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ-ဝိမတိ၊ “ကုလာပဒေသော-ညွှန်ပြအပ်သော အမျိုးကို၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

နော ပရိသကပ္ပိကောန။ ။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပရိသတ်တည်းဝယ် တရားစကား ပြောရာ၌ ပရိသတ်အကြိုက်ကို လိုက်၍ မပြောဆိုတတ်ကြ သကဲ့သို့ ပရိသတ် ကြိုက်အောင် မပြောပါနှင့်၊ အတ္ထဝသိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ-အကြောင်းအရာ၏ အလိုသို့သာ လိုက်သူ (အကြောင်း အရာ အမှန်သို့သာ လိုက်သူ) ဖြစ်ရမည်-ဟုလို့။

ဟတ္ထဝိကာရော။ ။ “ဟတ္ထမုဒ္ဒါ” သဒ္ဒါသည် လက်ချောင်းချိုးခြင်း အနက်ကိုသာ ဟောသော်လည်း ဥပလက္ခဏနည်း အားဖြင့် “လက်နှင့်ဆိုင်သော ဝိကာရအားလုံးကို မပြုပါနှင့်”ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါကို “ဟတ္ထဝိကာရော”ဟု ဖွင့်ရကား ပါဠိတော်ဝယ် “ဟတ္ထဝိကာရော”ဟု သီးခြားပါစွယ် မလိုဟု ရှေးနိဿယ၌ ဆိုသည်။

အတ္တံ အနုဝိဓိယန္တေ နာတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယပဋိဝေဓမေဝ-အဆုံးအဖြတ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ကိုသာ၊ သလ္လက္ခန္ဓေန-မှတ်သားလျက်၊ ဣဒံသုတ္တံ-ဤ ပါဠိတော်ကို၊ ဥပလတ္တတိ-ရအပ်၏။ ဣမသ္မိံ ဝိနိစ္ဆယေ-ဤ အဆုံးအဖြတ်၌၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဝက္ခာမိ-ပြောဆိုအံ့၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ပရိတုလယန္တေန-စဉ်းစား နှိုင်းချိန်လျက်၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ရာ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နစ အာသနာဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံတိ-ကား၊ အာသနာ-ဝိနည်းခိုရ်၏နေရာမှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ သန္နိပါတမဏ္ဍလေ-အစည်းအဝေး၏ အဝန်းအဝိုင်း၌၊ (အစည်းအဝေး၏ အလယ်၌) န ဝိစရိတဗ္ဗံ-မလှည့်လည်ရာ၊ ဝိနယမရေ-ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥဋ္ဌိတေ-ထလသော်၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသော၊ ပရိသာ-သည်၊ ဥဋ္ဌဟတိ-ထတတ်၏။ န ဝိတိဟာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ န ဟာပေတဗ္ဗော-မယုတ်လျောစေထိုက်၊ [သာဓကပြရမည့် အရာဝယ် သာဓကပါဠိကို မထည့်မိခြင်း၊ အကြောင်းပြရမည့် အရာဝယ် အကြောင်းကို မပြမိခြင်း စသည်ဖြင့် ဝိနိစ္ဆယကို မယုတ်လျောစေပါနှင့်-ဟူလို] န ကုမ္မဂ္ဂေါ သေဝိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အာပတ္တိ-ကို၊ န ဒီပေတဗ္ဗာ-မပြုထိုက်၊ [အာပတ်မဟုတ်ဘဲလျက် အာပတ်ဟု မဆုံးဖြတ်ထိုက်ဟု ဆိုဟန်တူသည်။] အသာဟသိကေန ဘဝိတဗ္ဗံတိ-ကား၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ကာရိနာ-ပြုလေ့ရှိသူသည်၊ န ဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်ရာ၊ သဟသာ-လျင်၊ ဒုရတ္တဝစနံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ န ကထေတဗ္ဗံ-မပြောဆိုရာ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝစနက္ခမေနာတိ-ကား၊ ဒုရတ္တဝစနံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ ခမနသီလေန-သည်းခံခြင်း အလေ့ရှိသူသည်၊ [“ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ ဒုရတ္တဝစနန္တိ စောဒက စဒိတကာနံ ဒုရတ္တဝါစံ-ယောဇနာ။] ဟိတ ပရိသက္ကိံနာတိ-ကား၊ ဟိတေသိနာ ဟိတဂဝေသိနာ-စီးပွားကို ရှာလေ့ရှိသူသည်၊ (“ဘဝိတဗ္ဗံ” ၌စပ်) ကရုဏာစ-အပ္ပနာသို့ရောက်သော ကရုဏာကို လည်းကောင်း၊ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါစ-အပ္ပနာကရုဏာ၏ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ဥပစာရကရုဏာကို လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗော-ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ဣတိအယံ-ကား၊ ပဒဒ္ဒယေပိ-ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း၊ အဓိပ္ပာယော-(အရှင်ဥပါလိ၏) အလိုတည်း။

န ဝိစရိတဗ္ဗံ။ ။မိမိ၏ ဆုံးဖြတ်မည့်အချက်ကို သံယာအား အသိပေးခြင်းငှာ တရားဆုံးဖြတ်သူတို့ ထိုင်နေရာမှထ၍ သံယာ အစည်းအဝေး အလယ်သို့ သူတစ်ပါးမျက်နှာကို ကြည့်လျက် မလှည့်လည်ပါနှင့်၊ ထိုင်မြဲထိုင်လျက်သာ ဓမ္မဝိနယအားလျော်သော အဆုံးအဖြတ်ကို အားလုံး နာယူနိုင်လောက်အောင် ပြောဆိုပါ-ဝိမတိ။

ပဒဒ္ဒယေပိ။ ။ကာရုဏိကေန ဘဝိတဗ္ဗံတိ ဣမိနာ အပ္ပနာပတ္တ ကရုဏာဝုဋ္ဌာ၊ ဟိတ ပရိသက္ကိံနာတိ ဣမိနာ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ တေနာဟ- “ကရုဏာစ၊ပေ၊ပဒဒ္ဒယေပိ အဓိပ္ပာယော”တိ-ဝိမတိ၊ ဤ ဝိမတိအလို ကာရုဏိကေနနှင့် ဟိတ ပရိသက္ကိံနာကို “ပဒဒ္ဒယ” ဟု ယူရမည်၊ ယောဇနာ၌ကား တစ်မျိုးယူလေ၏။

အနုသုရုတ္တေနာတိ-ကား၊ အသုရုတ္တေန-ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားမရှိသူသည်၊ န(“ဘဝိတဗွံ-မဖြစ်ရာ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဝိဂ္ဂါဟိကကထာ သင်္ခါတံ-ဆန့်ကျင်ဘက် ယူတတ်သော စကားဟု ဆိုအပ်သော၊ အသုန္နရဝစနံ-မကောင်းသောစကားကို၊ အသုရုတ္တံ-အသုရုတ္တဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တံ-ထို ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သည်မဟုတ်သော စကားကို၊ န ကထေတဗွံ-ရာ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အတ္တာ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆိန္နိတုံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ၊ ဝုပသမေတုံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ သက္ခိယာမိနုခေါ-စွမ်းနိုင်အံ့လော၊ နော (သက္ခိယာမိနုခေါ)-မစွမ်းနိုင်အံ့လော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တာ-မိမိကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-ပိုင်းခြား၍ ယူထိုက်၏၊ (နှိုင်းချိန်ထိုက်၏၊) အတ္တနော-၏၊ ပမာဏံ-ကို၊ ဇာနိတဗွံ-သိရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပရော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အယံ ပရိသာ-ဤ ပရိသတ်သည်၊ လန္ဗိယာနုခေါ-လန္ဗိပရိသတ်လော၊ သညာပေတုံ-နားလည်စေခြင်း ငှာ၊ သက္ကာ (နုခေါ)-တတ်ကောင်းအံ့လော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ နော (သက္ကာ နုခေါ)-မတတ်ကောင်းအံ့လော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရော-သူတစ်ပါးကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ [လန္ဗိယာတိ လန္ဗိနိ-ဝိမတိ၊ လန္ဗာ+ယဿာ+အတ္ထိတိ လန္ဗိယာ၊ ဣကပစ္စည်း၊ ကကို ယပြု။]

စောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဓမ္မစောဒကောနုခေါ-ဓမ္မစောဒကလေ လော၊ (တရားသဖြင့် စောဒနာသူလေလော)၊ နော (ဓမ္မစောဒကောနုခေါ)-ဓမ္မ စောဒက မဟုတ်သူလေလော၊ ဣတိ ဧဝံ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ စုဒ္ဓိတကော ပရိဂ္ဂဟေ တဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဓမ္မစုဒ္ဓိတကောနုခေါ-ဓမ္မစုဒ္ဓိတကလေလော၊ (တရားသဖြင့် စောဒနာအပ် သူလေလော)၊ နော (ဓမ္မစုဒ္ဓိတကောနုခေါ)-လော၊ ဣတိ ဧဝံ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ အဓမ္မစောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ တဿ-ထို အဓမ္မ စောဒက၏၊ ပမာဏံ ဇာနိတဗွံ-သိထိုက်၏၊ [ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်နေ စိတ်ထား၊ အရည်အချင်း၊ အသိုင်းအဝိုင်းကို နှိုင်းချိန်ရမည်-ဟုလို။] သေသေသုပိ-ကြွင်းသော (“အဓမ္မစုဒ္ဓိတကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော”အစရှိသော) ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဝုတ္တံ အဟာပေန္တေနာတိ-ကား၊ စောဒကစုဒ္ဓိတကောဟိ-တို့သည်၊ ဝုတ္တ ဝစနံ-ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ အဟာပေန္တေန-မယုတ်လျော့စေဘဲ၊ အဝုတ္တံ

အနုသုရုတ္တေန။ ။ “ဥစ္စတေတိ ဥတ္တံ၊ သုဋ္ဌံ+ဥတ္တံ သုရုတ္တံ၊ န+သုရုတ္တံ အသုရုတ္တံ၊ နတ္ထိ+အသုရုတ္တံ ယဿာတိ အနုသုရုတ္တော”ဟုပြု၊ ဤသို့သော ဝစနတ္ထကို ပြလို၍ “အနု သုရုတ္တေနာတိ” စသည်မိန့်၊ “တံ န ကထေတဗွံ”ကား ဓမ္မာမိဋ္ဌာန်ကိုပြသော စကားတည်း၊ ပါဠိတော်၌ “အဝေရဝသိကေန ဘဝိတဗွံ အနုသုရုတ္တေန”ဟု ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်ရှိသည်၊ [“အဝေရ ဝသိကေန-ရန်၏အလိုသို့ မလိုက်သူသည်၊ အနုသုရုတ္တေန-ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သည် မဟုတ်သော ဝိဂ္ဂါဟိကစကား မရှိသူသည်၊ ဘဝိတဗွံ-ရာ၏”ဟု ပေး၊]

အပ္ပကာသေန္တေ နာတိ-ကား၊ အနောသဋ်-မသက်ရောက်သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ အပ္ပကာသေန္တေန-ထင်ရှားမပြဘဲ၊ (“ယထာပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗော” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

မန္တော ဟာသေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ မန္တော-ညံ့သော၊ မောမူဟော-ပြင်းစွာတွေဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (စုဒိတက၊ သို့မဟုတ် ဇောဒကကို)၊ ပဂ္ဂဏိတဗ္ဗော-ချီမြောက်ထိုက်၏၊ တွံ-သည်၊ ကုလပုတ္တောနန-အမျိုးကောင်းသား မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဥတ္တေဇေတွာ-ထက်သန်စေ၍၊ အနယောဂဝတ္ထံ-မေးစိစစ်ခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကထာပေတွာ-ပြောစေ၍၊ တဿ-ထို မန္တမောမူဟပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အနယောဂေါ-အစစ်ခံချက်ကို၊ ဂဏိတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏၊ ဘိရူအဿာသေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သံဃမဇ္ဈဝါ-သံဃာ၏၊ အလယ်သို့သော် လည်းကောင်း၊ ဂဏမဇ္ဈဝါ-ဂိုဏ်း၏အလယ်သို့သော် လည်းကောင်း၊ အနောသဋ်ပုပ္ဖတ္တာ-မသက်ဝင်ဘူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာရဇ္ဇံ-ရွံ့ရှားသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ တာဒိသော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ မာဘာယိ-မကြောက်ပါနှင့်၊ ဝိသဋ္ဌော-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ (ရွံ့ရှားခြင်းကင်း၊ ရဲတင်းသည်၊ ဟုတွာ)၊ ကထေဟိ-ပြောပါလော၊ မယံ-တို့သည်၊ တေ-၏၊ ဥပ္ပတ္တန္တာ-အထောက်အပံ့တို့သည်၊ ဘဝိဿာမ-ဖြစ်ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာပိ-ပြောဆို၍ သော်မှလည်း၊ အနယောဂဝတ္ထံ-ကို၊ ကထာပေတဗ္ဗော-ပြောဆိုစေထိုက်၏၊ (စစ်ဆေး မေးမြန်းထိုက်၏)၊ [အနုဝိဇ္ဇကဖြစ်သော ဝိနည်းဓိရ်ပုဂ္ဂိုလ်က ဤမျှလောက်ပြော၍ တစ်ဘက်သတ်သတ် အားပေးနိုင်ပါသလား-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝတွာပိ”ဟု မိန့်သည်၊ ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ “ဤတိုင်အောင်သော စကားမျိုးကို ပြောဆိုသော်မှလည်း ကြောက်သူကို အားပေးနိုင်ပါသည်”ဟူလို]။

အနယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာ။ ။ဤပါဠိတော် ဇောဒနကဏ္ဍ၊ ဇောဒကာဒိပဋိပတ္တိအခန်းဝယ် ပြအပ်ခဲ့သော “ကာလေန ဝက္ခာမိ”စသော ကျင့်ဝတ်များကို “အနယောဂဝတ္ထံ”ဟုခေါ်၏။ ထို အနယောဂဝတ်ကို၊ ဇောဒကအား (သို့မဟုတ်) စုဒိတကအား “ဆိုစစ်ပါ”ဟု အဆိုခိုင်းခြင်းကို “အနယောဂဝတ္ထံကထာပေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ [အနယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာတိ- “ဂိအနယောဂဝတ္ထံ ဇာနာသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တေနေဝ ကထာပေတွာ၊သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။ဝိမတိ၌ကား- အနယောဂဝတ်အတိုင်း ဇောဒက (စုဒိတက)ကို အစစ်ခံစေခြင်းကို “အနယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ [အနယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာတိ- “ကာလေန ဝက္ခာမိ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တဝတ္ထံ၊ အနယုဉ္ဇနာစာရက္ခမေနေဝ အနယုဉ္ဇနံ အနယောဂဝတ္ထံ နာမ၊ တံ ကထာပေတွာ တေနေဝကမေန အနယုဉ္ဇပေတွာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။]

စက္ကော နိသေခေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အပုသာဒေတဗ္ဗော-ကြိမ်းမောင်းထိုက်၏။ တဇ္ဇေတဗ္ဗော-ကြိမ်းခြောက်ထိုက်၏။ အသုစိ ဝိဘာဝေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အလန္တိ-အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပကာသေတွာ-ထင်ရှားပြု၍၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော-ဒေသနာပြောစေထိုက်၏။ [အသုစိ ဝိဘာဝေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ နတ္ထိ သုစိ သီလမေတဿာတိ အသုစိတိ ဝုတ္တေ အလန္တိတိ အာဟ-“အလန္တိ”တိ၊-ယောဇနာ၊ အသုစိ-မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ် အာပတ်ရှိသူကို၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော-ထင်ရှားဖြစ်စေထိုက်၏။ (ဒေသနာပြောစေထိုက်၏)-ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊] ဥဗ္ဗမဒ္ဒဝေနာတိ-ကား၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဥဗ္ဗ-ဖြောင့်မတ်သည်၊ သီလဝါ-သီလရှိသည်၊ ကာယဝင်္ကာဒိရဟိတော-ကိုယ်၏ ကောက်ကျစ်ခြင်း အစရှိသည်မှ ကင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ကို၊ မဒ္ဒဝေနေဝ-နူးညံ့သူ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ၊ (နူးညံ့သော စကားဖြင့်သာ)၊ ဥပစရိတဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏။ [ပါဠိတော်၌ “ဥပစရိတဗ္ဗော”ဟု ထည့်စပ်ပါ-ဟူလို။] ဓမ္မေသုစ ပုဂ္ဂလေသုစာတိ ဧတ္ထ-ပါဠိ၌၊ ယော-အကြင် ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓမ္မဂရုဏော-ဓမ္မ၌ အလေးပြုသူသည်၊ ဟောတိ၊ ပုဂ္ဂလဂရုဏော န(ဟောတိ) အယမေဝ-ဤ ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ၊ ဓမ္မေသုစ-ဓမ္မတို့၌ လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလေသုစ-တို့၌ လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈတ္တောတိ-အလယ် အလတ်၌ တည့်မတ်သော သဘောရှိသူ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၆၆။

သုတ္တံ သံသန္ဓနတ္ထာယာတိ အာဒီသု (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးဆုံး၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့်၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဝိယမနာပ ဂရုဘာဝနိယေန-ချစ်အပ်၊ မြတ်နိုးအပ်၊ အလေးပြုအပ်၊ တိုးပွားစေအပ်သော ဝုဏ်သတင်းရှိသော၊ တေန အနုပိဋကေန-အနုပိဋကအမည်ရသော ထို ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမုဒါဟဋေသု-ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ သုတ္တာဒီသု-သုတ္တ အစရှိသည်တို့တွင်၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော် သုတ်သည်၊ သံသန္ဓနတ္ထာယ-နှီးနှော တိုက်ဆိုင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ အာပတ္တာနာပတ္တိနံ-

မဇ္ဈတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ “ဓမ္မေသုစ ပုဂ္ဂလေသုစ”တိ ဣဒံ “မဇ္ဈတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ”တိ ပကတေန သမ္ပန္နိတဗ္ဗန္တိ အာဟ- “ဓမ္မေသုစ ပုဂ္ဂလေသုစ၊ပေ၊မဇ္ဈတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ၊ ယဉ္စိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကတ္ထဗ္ဗံ၊ တံ တတ္ထ အတိက္ကမဇ္ဈော မဇ္ဈတ္တာ နာမ နယောတိ၊ ဓမ္မေသုစ ဂါရဝေါ ကတ္ထဗ္ဗော၊ ပုဂ္ဂလေသု ပန မေတ္တာဘာဝေန ပက္ခာပါတ ဂါရဝေါ၊ (ဘက်မလိုက်ခြင်း ဟူသော ဂါရဝကို ပြုထိုက်၏)၊ တသ္မာ ဣမံ ဝိမိ အနတိက္ကန္တောဝ တေသု မဇ္ဈတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဝိမတိ။

သုတ္တာဒီသု။ ။ “သုတ္တာဒီသုပဟိ အာဒီသံဒ္ဒေန ဝိနယ အနုလောမ ပညတ္တ အနုလောမိကာနိ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ”ဟု ယောဇနာဖွင့်၏။ ဤအလို အာဒီဖြင့် “ဝိနယ-အနုလောမ-ပညတ္တ-အနုလောမိက”တို့ကို ယူ၊ မိမိကား လာလတ် ဖြစ်သော ဩပဗ္ဗ-အတ္ထ-ပဋိပုစ္ဆာ သေည်တို့ကို ယူစေလိုသည်။

တို့ကို၊ သံသန္ဓနတ္ထံ-နာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဩပမ္ပန္နိဒဿနတ္ထာယာတိ-
ကာ၊ ဩပမ္ပ-ဥပမာသည်။ အတ္ထဒဿနတ္ထာယ-သရုပ်သကောင်ဟူသော အနက်ကို
ထင်ရှားပြခြင်းနာ၊ (ဟောတိ)၊ အတ္ထော ဝိညာပနတ္ထာယာတိ-ကာ၊ အတ္ထော-
သရုပ်သကောင်ဟူသော အနက်သည်။ ဇာနာပနတ္ထာယ-နှစ်ဘက်သံဃာကို
သိစေခြင်း အကျိုးနာ၊ (ဟောတိ)။

ပဋိပုစ္ဆာ ထပနတ္ထာယတိ-ကာ၊ ပုစ္ဆာ-မေးမြန်းခြင်းသည်။ ပုဂ္ဂလဿ-ကို၊
ထပနတ္ထာယ-မိမိ၏ ဝိနိစ္ဆယ၌ အတည်ထားခြင်း အကျိုးနာ၊ (ဟောတိ)၊ ဩကာသ
ကမ္ပံ စောဒနတ္ထာယာတိ-ကာ၊ (ဩကာသကမ္ပ-ခွင့်တောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည်)၊
ဝတ္ထုနာဝါ-ဝတ္ထုဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာဝါ၊ စောဒနတ္ထာယ-

သံသန္ဓနတ္ထံ။ ။အာပတ္တိဝါ အနာပတ္တိဝါတိ သံသယေ ဇာတေ-မိမိ ဆုံးဖြတ်ရမည့်ကိစ္စ၌
“အာပတ်လေလား၊ အနာပတ်လေလား”ဟု သံသယဖြစ်နေလျှင်၊ သံသန္ဓိတွာ ဝိနိစ္ဆယ ကရ
ဏတ္ထံ ဝုတ္တံတိ အဓိပ္ပာယော-သုတ္တ (ပါဠိတော်နှင့်)နီးနှော၍ ဆုံးဖြတ်မှုကို ပြုခြင်းနာ သုတ္တကို
(အနုဝိဇ္ဇက ဝိနည်းမိရ်သည်) ဆိုအပ်ပြီ၊ ဤကား အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။-ဝိမတိ။

အတ္ထဒဿနတ္ထာယ။ ။အတ္ထဒဿနတ္ထာယာတိ-သာတေဗ္ဗဿ (ပြီးစေထိုက်- ပြီးအောင်
ဆုံးဖြတ်ထိုက်သော) အာပတ္တဒိ ဥပမေယျတ္ထဿ (အာပတ်၊ သို့မဟုတ် အနာပတ်ဟူသော
ဥပမေယျ အနက်ကို) စောဒက ဇုဒိတကေ (တို့ကို) အတ္တနော ပဋိညာယဇေ (မိမိ ဝန်ခံခြင်း
အားဖြင့်ပင်) သရူပဝိဘာဝနတ္ထံ (သရုပ်သကောင်ကို ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း အကျိုးနာ) (“ဟောတိ”
ဟု ထည့်စပ်)၊ ဝိနည်းမိရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ ဆုံးဖြတ်ရမည့် ဥပမေယျ-နက်ကို သရုပ်ပေါ်အောင်
ဥပမာဆောင်ပြ ပြောဆိုရမည်-ဟုလို၊-ဝိမတိ။ [မည်သည့်အခါတုန်းက မည်သည့်အမှု၌
မည်ကဲ့သို့-ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ရှေးကဆုံးဖြတ်ထုံးကို ဆောင်ပြခြင်းလည်း ဥပမာဆောင်ပြ
ခြင်းပင်တည်း။]

အတ္ထော ဇာနာပနတ္ထာယ။ ။ဇေ ဝိဘာဝိတော အတ္ထော (ဤသို့ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ
ဖြစ်စေအပ်သော သရုပ်သကောင်သည်) စောဒကဇုဒိတက သံဃာနံ ဉာပနတ္ထာယ (စောဒက
ဇုဒိတက ဟူသော နှစ်ဘက်သံဃာတို့ကို သိစေခြင်း အကျိုးနာ ဖြစ်၏)၊ နိစ္စာပနတ္ထာယ
သမ္ပဋိစ္စာပနတ္ထာယာတိ အတ္ထော၊ (“ဉာပနတ္ထာယ”ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်)။-ဝိမတိ။

ပုဂ္ဂလဿ ထပနတ္ထာယ။ ။စောဒကဇုဒိတကေ အတ္တနော ပဋိညာယ ဇေ အာပတ္တိယံ
အနာပတ္တိယံဝါ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထာယ- (ဝိနိစ္ဆယ ချခါနည်းဝယ် နှစ်ဘက်သော စောဒကဇုဒိတက
တို့ကို ပြန်၍မေးရ၏)၊ ထိုမေးခြင်းသည် စောဒက ဇုဒိတကတို့ကို (မိမိ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော)
အာပတ် သို့မဟုတ် အနာပတ်၌ အတည်ထားခြင်း-အတည်ပြုခြင်းနာ ဖြစ်၏။ “အသင်
စောဒက စောဒနာအပ်သည် အတိုင်းပင် အာပတ်ဖြစ်၏၊ သို့မဟုတ် အသင် ဇုဒိတက
ဝန်ခံအပ်သည် အတိုင်းပင် အနာပတ်ဖြစ်၏”ဟု အတည်ပြုဖို့ရန် ထပ်မံမေးမြန်းမှုကို ပြုရသည်-
ဟုလို၊-ဝိမတိ။

စောဒနာခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [“ကရောတု အာယသ္မာ ဩကာသံ၊ အဟံ တံ ဝတ္ထုကာမော” ဟု စောဒနာခါနီးဝယ် အခွင့်တောင်းရသည်။-မဟာဝဂ္ဂ၊ ဥပေါသထကုဋ္ဌက၊ စောဒနာကထာ] စောဒနာသာရဏတ္ထာယာတိ-ကား၊ (စောဒနာ-စောဒနာခြင်းသည်) ဒေါသာဒေါသံ-အပြစ်ဟုတ်သည် အပြစ်မဟုတ်သည်ကို၊ သရာပနတ္ထာယ-အမှတ်ရစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုကို ပြုရာဝယ် အပြစ်ရှိသည်ဖြစ်စေ-မရှိသည်ဖြစ်စေ အပြစ်ရှိ-မရှိကို (မေ့နေလျှင်) အမှတ်ရစေခြင်းငှာ စောဒနာရသည်၊ သာရဏတ္ထာယာတိ-ကား၊ ပမုဋ္ဌသရာပနတ္ထာယ-မေ့နေသည်ကို အမှတ်ရစေခြင်း အကျိုးငှာ-ဝိမတိ၊] သာရဏာ သဝစနိယတ္ထာယာတိ-ကား၊ ဒေါသာဒေါသ သာရဏာ-အပြစ်ဟုတ်သည် အပြစ်မဟုတ်သည်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်၊ သဝစနိယ ကရဏတ္ထာယ-ပြောဆိုဖွယ် ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သဝစနိယ ပလိဗောဇ္ဇာယာတိ-ကား၊ သဝစနိယ-ပြောဆိုဖွယ် ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဣမမှာ အာဝါသာ-ဤကျောင်းတိုက်မှ၊ ပရ-အခြားကျောင်းတိုက်သို့၊ မာ ပက္ကမိ-မသွားပါနှင့်၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ပလိဗောဇ္ဇာယ-တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [တားမြစ်ပုံအကျယ်ကို စူဠဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၊ ပါရိဝါသိကကုဋ္ဌက၊ ပရိဝါသိက ဝတ္ထကထာ၌ ပြထားပြီ။]

ပလိဗောဓော ဝိနိစ္ဆယတ္ထာယာတိ-ကား၊ (ပလိဗောဓော-တားမြစ်ခြင်းသည်)၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်သို့၊ ပါပနတ္ထာယ-ရောက်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [“ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌပန ှာယ-အဆုံးအဖြတ်၏ တည်တံ့ခြင်း အကျိုးငှာ” ဟုလည်း မူက္ခံ ရှိ၏၊] ဝိနိစ္ဆယော သန္တိရဏတ္ထာယာတိ-ကား၊ [ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်)၊ ဒေါသာဒေါသံ-အပြစ်ဟုတ်သည် အပြစ်မဟုတ်သည်ကို၊ သန္တိရဏတ္ထာယ-ကောင်းစွာ ပြီးဆုံးစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ တုလနတ္ထာယ-နှိုင်းချိန်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [“ဆုံးဖြတ်ခြင်း” ဟူသည် အပြစ်ဟုတ်သည် အပြစ်မဟုတ်သည်ကို ချိန်ခွင်ဖြင့် ချိန်ပြသကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်း ကိစ္စ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စေခြင်းတည်း၊ သံ+တိရဏ၌ တိရဓာတ်သည် “ကမ္မနိဋ္ဌာပန-အလုပ်ကိစ္စကို ပြီးစီးစေခြင်း” အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သန္တိရဏကို တုလနဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။]

သဝစနိယကရဏတ္ထာယ။ ။ သဝစနိယ ကရဏတ္ထာယာတိ-ဒေါသော သာရိတေပိ-(အပြစ်ကို အမှတ်ရစေအပ်ပြီးပါသော်လည်း) သမ္ပဋိန္ဒိတ္တာ (လက်ခံ၍) ပဋိကမ္မံ အကရောန္တဿ (ကုစားမှုကို မပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌) သဝစနိယ ကရဏတ္ထာယ (ပြောဆိုဖွယ် အပြစ် ရှိသည်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ ဖြစ်၏)၊ ဦးတိဿသည် သူ့အပြစ်သူ့ အမှတ်ရပါလျက် အပြစ်ဟု ဝန်ခံ၍ မကုစားဘဲနေသည်-ဟု ပြောဆိုဖို့ရာ အပြစ်ကို အမှတ်ရပါလျက် အပြစ်ဟု ဝန်ခံ၍ မကုစားဘဲနေသည်-ဟု ပြောဆိုဖို့ရာ အပြစ်ကို အမှတ်ရစေမှုကို ပြုရသည်-ဟုလို-ဝိမတိ။

သန္တိဏံ ဌာနာဌာန ဂမနတ္ထာယာတ်-ကား၊ သန္တိရဏံ-ကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေခြင်း သည်။ အာပတ္တိ၊ ပေါဇာနနတ္ထာယ-အာပတ်, အနာပတ်, ဂရုကအာပတ်, လဟုက အာပတ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတီ)၊ သံဃော သမ္မရိဂ္ဂဟ သမ္ပဋိစ္စနတ္ထာယာ တီ-ကား၊ (သံဃော-သည်)၊ ဝိနိစ္ဆယ သမ္မရိဂ္ဂဟဏတ္ထာယစ-အဆုံးအဖြတ်ကို လက်ခံခြင်းအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ သုဝိနိစ္ဆိတ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတဘာဝ ဇာနနတ္ထာယစ- ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်, မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ (ဟောတီ) ဣတိ အတ္ထော၊ [ဆုံးဖြတ် ပြီးသော အခါ သံဃာက လက်ခံရသည်၊ လက်ခံပြီးလျှင် သုဝိနိစ္ဆိတ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတ အဖြစ်ကို သိအောင်ပြုရသည်။] ပစ္စေကဋ္ဌာယိနော အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာယိနောတိ- ကား၊ (သံဃေန-သည်၊ အနုမတာ-ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်။) ဣဿရိယာ ဝိပစ္စဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေစ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်, အရှင်သခင်၏ အဖြစ်, အကြီးအကဲ အရာ၌ လည်းကောင်း၊ အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာနေစ-မချွတ်မယွင်း သူတို့၏

ဌာနာဌာန ဂမနတ္ထာယ။ ။ “ဌာနာ ဌာနဂမန” ဟူသည်၊ အာပတ်ဖြစ်လျှင် အာပတ္တိဌာနသို့ ရောက်ခြင်း, အာပတ်မဟုတ်လျှင် အနာပတ္တိဌာနသို့ ရောက်ခြင်း, ဂရုကအာပတ်ဖြင့် ဇောဒနာလျှင် ဂရုကဟူသော ဌာနသို့ ရောက်ခြင်း, သို့မဟုတ် လဟုကဟူသော အဋ္ဌာနသို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ အချုပ်မှာ- ဇောဒနာအပ်သော အာပတ်အရာသို့ ရောက်ခြင်းသည် ဌာနဂမန, ဇောဒနာအပ်သော အာပတ်အရာမှ တစ်ပါးသော အာပတ်-အနာပတ်အရာသို့ ရောက်ခြင်းသည် အဋ္ဌာနဂမနဟု မှတ်ပါ။

ဣဿရိယာပေဋ္ဌာနေစ။ ။ ပစ္စေကဋ္ဌာယိနော၏ အဖွင့်တည်း။ ပစ္စေကံ-အသီးအသီးသော ဌာန၌+ဋ္ဌာယိနော-တည်သူတို့တည်း။ ပစ္စေကဋ္ဌာယိနော-တို့၊ ထိုတွင် “နာပိ တေရသသု သမ္မုတီသု ဧကသမ္မုတီဝေေနပိ ဣဿရိယာယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ” ဟု စူဠဝဂ္ဂ, ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သောကြောင့်၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကသမ္မုတိ စသည်ဝယ် သမုတ်ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခြင်းသည် ဣဿရိယတည်း။ ဣဿရဿ+ဘာဝေါ ဣဿရိယံ-သမ္မုတိ ရထားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကိစ္စ၌ အစိုးရ၏၊ သူ၏ အလုပ်ကို မည်သူမျှ မကန့်ကွက်နိုင်၊ အရှင်သခင်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဩဇာ အာဏာ ရာထူး ဌာနန္တရသည် အာဓိပစ္စမည်၏။ ကျောင်းတိုက်၌ ဆရာတော်ဖြစ်ခြင်း တစ်စိုက်လုံး၏ ပါမောက္ခဖြစ်ခြင်း စသည်တည်း။ အဓိပတိနော+ဘာဝေါ အာဓိပစုံ၊ ထိုထို ကိစ္စ၌ အကြီးအကဲဖြစ်ခြင်းသည် ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝိဟာရေ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသကေနပဝါ ဓမ္မမဇ္ဈေသကေနပဝါ န ဘဝိတဗ္ဗံ” ဟု ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကအဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ နောက် တိက၌လည်း ဤဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနကို ဖွင့်ဦးလတ္တံ့။

ဈေးနိဿယ။ ။ ဈေးနိဿယ၌ကား ဣဿရိယဇေဋ္ဌကဋ္ဌာန အာဓိပစ္စဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနဟု နှစ်မျိုးသာခွဲ၍, ဘဏ္ဍာဂါရိက စသည်ဖြင့် သက်မှတ်ဏှာစသည်၌ အစိုးရခြင်းကို ဣဿရိယဇေဋ္ဌ ကဋ္ဌာနဟု လည်းကောင်း, ဂဏပါမောက္ခ စသည်ဖြင့် သက်ရှိဂိုဏ်းသံဃာ၌ အစိုးရခြင်းကို အာဓိပစ္စဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနဟု လည်းကောင်း ယူလေသည်။

အရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဌိတာ-တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ တေ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (သံဃာက ခွင့်ပြုအပ်သည် ဖြစ်၍ ပစ္စေကဋ္ဌာယီ၊ အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာယီဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို) န အပသာဒေတဗ္ဗာ-မမြိမ်းခြောက်ထိုက်ကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ-၌၊ ယေ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မန္ဒာ-ညံ့ကုန်သည်၊ မန္ဒ ဗုဒ္ဓိနော-ညံ့သော ပညာရှိကုန်သည်(ဟုတွာ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေယျံ-ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊ (ကိ)၊ ဝိနယောနာမ-ဝိနည်းမည်သည်၊ ကိမတ္ထာယ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ (ဝဒေယျံ)၊ တေသံ-လို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝစနောကာသပိဒဟနတ္ထ မတ္တံ-ပြောဆိုခွင့်ကို ပိတ်ခြင်းအကျိုးရှိသော စကားမျှကို၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာတိ အာဒိ-ယ အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရော) အာဟ-ပြီ၊ [“ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ”စသော စကားသည် “ဝိနည်းဆိုတာ ဘာလုပ်ဖို့လဲ”ဟု ပြောဆိုခွင့်ကို ပိတ်ရခြင်းအကျိုးရှိသည်-ဟုလို] တတ္ထ-ထို ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာတိ-ကား၊ သကလာပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ဝိနယပညတ္ထိ-ဝိနည်း ပညတ်တော် သည်၊ ကာယဝစီဒ္ဓါရ သံဝရတ္ထာယ-ကာယဒွါရဝစီဒ္ဓါရကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အာဇီဝဝိသုဒ္ဓိ ပရိယော သာသနဿ-အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ အဆုံးရှိသော၊ သီလဿ-၏၊ ဥပနိဿယော-အားကြီးသော မှီရာသည်၊ ဟောတိ၊ ပစ္စယော-အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထ-(“သံဝရော

နတေ အပသာဒေတဗ္ဗာ။ ။ “သံဃေန-သည်၊ အနမတာ-ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ ပစ္စေကဋ္ဌာယီနော-အသီးအသီးသော ဣဿရိယ၊ အာဓိပစ္စ၊ ဧဋ္ဌကအရာ၌ တည်ကုန် ၏၊ အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာယီနော-မချွတ်မယွင်း သူတို့၏ အရာ၌ တည်ကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။] ဤကဲ့သို့ ပစ္စေကဋ္ဌာယီ၊ အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာယီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စုဒိတက စောဒက တစ်ဘက်ဘက်က မမြိမ်းခြောက်ထိုက်ကုန်၊ “ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စကားကို ရိုသေလေးစားရမည်” ဟု ဆိုလိုသည်၊ [န တေ အပသာဒေတဗ္ဗာတိ ဣဒံ အဓိပ္ပေတတ္ထ ဒဿနံ၊ တတ္ထ အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာနေ ဌိတာ ဧဝ န အပသာတေဗ္ဗာ၊ န ဣတရေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ။

ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ။ ။ သကလာပိ ဝိနယပညတ္ထိ ဥပနိဿယော ဟောတိတိ သဗ္ဗန္ဓော၊ ဣမိနာ သံဝရတ္ထာယာတိ အာဒိသု အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယာတိ ပရိယောသာနေသု တေရေသဝါဏှေသု ဥပနိဿယော ဟောတိတိ ပါဠိသေသော အဇ္ဈာပာရိ တဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ၊ -ယောဇနာ၊ ဤ ယောဇနာအလို “ဝိနယော-သည်၊ သံဝရတ္ထာယ-ကိုယ်နှုတ် နှစ်ပါးကို စောင့်စည်းခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဥပနိဿယော-အားကြီးသော မှီရာသည်၊ ဟောတိ”ဟု ထည့်ပေး ရမည်၊ မိမိကား ထည့်ပေးရမည်မဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာဟု ယူဆသည်။ “ဝိနယော-သည်၊ သံဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ ဟောတိ” ပေးပါ။ [“ဥပနိဿယော ဟောတိ”၏ နောက်၌ “ပစ္စယော ဟောတိ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်ခြင်းကား ဥပနိဿယအရ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ယူပါဟု သိစေလိုသည်။

အဝိပုဋ်သာရတ္ထာယ”အစရှိသော) အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ ဧသ (ဧသော)-သည်၊ နယော-တည်း၊ [“ဥပနိဿယော ဟောတိ”စသော စကားကို “ဧသနယော”ဟု ဆိုသည်] အပိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ အဝိပုဋ်သာရ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အဝိပုဋ်သာရောတိ-ကား၊ ပါပပုညာနံ-မကောင်းမှု ကောင်းမှု တို့ကို၊ ကတာကတဝသေန-ပြုအပ်ပြီး မပြုအပ်မိ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တဝိပုဋ်သာရာ ဘာဝေါ-စိတ်၏ ဝိပုဋ်သာရ၏ မဖြစ်ခြင်းတည်း၊ [သီလကို စောင့်ထိန်းခြင်းသည် ပုည၊ သီလကို မစောင့်ထိန်းခြင်းသည် ပါပ၊ ထို ပါပကို ပြုအပ်ပြီး၊ ထိုပုညကို မပြုအပ်မိ၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်၏ ဝိပုဋ်သာရ၏ မဖြစ်ခြင်းတည်း။]

ပါမောဇ္ဇန္တိ-ကား၊ ဒုဗ္ဗလာ-အားမရှိသော၊ တရုဏပိတိ-နုသောပိတိတည်း၊ ပိတိတိ-ကား၊ ဗလဝါ-အားရှိသော၊ ဗဟလပိတိ-ထူထဲသော ပိတိတည်း၊ (ရင့်သောပိတိတည်း၊) ပဿဒ္ဓိတိ-ကား၊ ကာယစိတ္တဒရထ ပဋိပုဿဒ္ဓိ-ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏ ပူလောင်ခြင်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းတည်း၊ သုခန္တိ-ကား၊ ကာယိကစေတ သိကသုခ-ကိုယ်၌ဖြစ်သော သုခ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော သုခတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဒုဝိမ္ဗိ-နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ တံ-ထို သုခသည်၊ သမာဓိဿ-၏၊ ဥပနိဿယပစ္စယော-အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သမာဓိတိ-ကား၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ-စိတ်၏ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း၊ (စိတ်၏ တည်ငြိမ်ခြင်းတည်း၊) ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနန္တိ-ကား၊ တရုဏပိပဿ နာ-နုသော ဝိပဿနာတည်း၊ ဧတံ-ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနံ ဟူသော ဤ အမည်သည်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏဿ-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၏၊ (ရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ် အပျက်ကို သိတတ်သော ဉာဏ်၏၊) အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ စိတ္တေ ကဂ္ဂတာ-သည်၊ တရုဏပိပဿနာယ-၏၊ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိ၊ နိဗ္ဗိဒါ တိ-ကား၊ သိခါပတ္တာ-အထွတ် အထိပ်သို့ ရောက်သော၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ-နိ မည်သော၊ (သင်္ခါရပဝတ္တတို့မှ ထမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော၊) ဗလဝိပဿနာ-တည်း၊ [ဝုဋ္ဌာန ဂါမိနီဝိပဿနာ အကြောင်းကို သဂြိုဟ်ဆိုင်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း အဖွင့်များ၌ ရှုပါ။]

ဝိရာဂေါတိ-ကား၊ အရိယမဂ္ဂေါ-တည်း၊ ဝိမုတ္တိတိ-ကား၊ အရဟတ္တဖလံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ စတုဗ္ဗိဓောပိ-လည်းဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂေါ-သည်၊ အရဟတ္တ ဖလဿ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနန္တိ-ကား၊ ပစ္စဝေက္ခ ဏာဉာဏံ-ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တည်း၊ [အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော ဝိမုတ္တိကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို “ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန”ဟု ခေါ်သည်၊] ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနက္ခယာယာတိ-ကား၊ (ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်၊) အပစ္စယ ပရိနိဗ္ဗာ နက္ခယာ-အပစ္စယဖြစ်သော ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-

ထို ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသည်၊ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာန်ဿ-၏၊ ပစ္စယော ဟောတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) တသ္မိ-ထို ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသို့၊ အနုပ္ပတ္တေ-အစဉ် ရောက်အပ်သော်၊ အဝဿ-မချွတ်၊ ပရိနိဗ္ဗာယ်တဗ္ဗတော-ပရိနိဗ္ဗာန် စံထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧတဒတ္တာ ကထာတိ-ကား၊ အယံ ဝိနယကထာနာမ-ဤ ဝိနည်းကို ပြောဆိုကြောင်း စကားမည်သည်၊ ဧတဒတ္တာ-ဤ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ မန္တနာတိ-ကား၊ ဝိနယမန္တနာဧဝ-ဝိနည်းကို နှီးနော တိုင်ပင်ခြင်းပင်တည်း။

အပစ္စယ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ။ ။ပါဠိတော်၌ “အနုပါဒါ”ကို အဋ္ဌကထာက “အပစ္စယ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအပစ္စယကို “အာယတိ ပဋိသန္ဓိယာ အကာရဏဘူတ”ဟု ဝိမတိဖွင့်သည်၊ “နောက်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းမဟုတ်သော ပရိနိဗ္ဗန် အကျိုးငှာ”ဟု ပေးပါ၊ ထို “ပရိနိဗ္ဗန်”ဟူသည်လည်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နောက်ဆုံး စုတိစိတ်နှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသော နောက်ဆုံး ခန္ဓာတို့တည်းဟု ဝိမတိဆို၏၊ ထိုခန္ဓာတို့သည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ အဓေကွာပြီး ဖြစ်ကေား နောက်၌ ခန္ဓာအသစ်ဖြစ်ဖို့ရန် အနန္တရစသော ပစ္စယတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုကြတော့၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ငြိမ်းအေးခြင်း ဓာတ်သဘောသာ ထင်ရှားရှိတော့သည်။

ဝိမတိ။ ။ပရိနိဗ္ဗာနဉ်နာမ ခိဏာသဝါနံ သဗ္ဗပစ္စိမာ စုတိစိတ္တ ကမ္မဇ ရူပ သင်္ခါတာ ခန္ဓာ၊ တေစ သဗ္ဗကာရတော သမုစ္စိန္နာနုသယတာယ ပုနတ္တဝါယ အနန္တ ရာဒိပစ္စယာ န ဟောန္တိ၊ အညေဟိစ တဏှာဒိပစ္စယေဟိ ဝိရဟိတတ္တာ၊ တသ္မာ “အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ ဝုစ္စတိ။

မှတ်ချက်။ ။ဤငြိက၌ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာန်ကို ရဟန္တာတို့၏ နောက်ဆုံးခန္ဓာဟု ဖွင့်ခြင်းသည် စဉ်းစားဖွယ်တည်း၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီမာတိကာ ပါဠိတော်၌ “အပစ္စယာဓမ္မာ”နှင့် ဤအပစ္စယသည် သဘောတူပင်ထင်၏၊ ထို အပစ္စယအရ၌ နောက်ဆုံးခန္ဓာကို မကောက်ရ၊ ခန္ဓဝိမုတ်ဖြစ်သော အသင်္ခတဓာတ်ကိုသာ ကောက်ရသည်၊ ထို “အသင်္ခတဓာတ်”ဟူသည် ဝိပါကံစိတ်ဟူသော နာမ်ခန္ဓာ ကမ္မဇရုပ်ခန္ဓာတို့၏ အကြွင်းအကျန် မရှိရာ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်အပ်သော ဓာတ်တစ်မျိုးတည်း၊ ထိုဓာတ် တစ်မျိုးမှာ နောက်ဆုံးခန္ဓာ၏ အခြားမဲ့၌ (ဥပါဒ်အားဖြင့် မဟုတ်သော) သန္တိဓာတ် တစ်မျိုးသာတည်း။

ဣတိဝုတ်။ ။ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ သဥပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ အနုပါဒိသေသာ သမ္မရာယိကာ-ပါဠိတော်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာတိ-ဒိဋ္ဌဇယေဝ အတ္တဘာဓေ ဘဝါ ဝတ္ထမာနာ၊ သမ္မရာယိကာတိ-သမ္မာရာယေ ခန္ဓဘောဒတော (ခန္ဓာပျက်ရာ စုတိအခါမှ) ပရဘာဓေ ဘဝါ-အဋ္ဌကထာ၊ (ဒုတိယဝဂ်၊ နိဗ္ဗာနဓာတုသုတ်)၊ ဤ၌ “ပရဘာဓေ ဘဝါ”ဟု ဆိုသော်လည်း “ဘဝါ”အရ ဥပါဒ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မယူရ၊ “ဘု-သတ္တယံ”ဟူသော ဓာတ်အနက်အရ ထင်ရှားရှိသော သန္တိသဘောကိုသာ ယူရသည်၊ “ဘဝါ”ဟူသော ဖွင့်၍ ရှေ့ဝါကျကဲ့သို့ “ဝတ္ထမာနာ”ဟု မဖွင့်ပုံကို သတိပြုပါ။

ဥပနိသာတိ-ကား၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာတိ အာဒိကာ-ယ အစရှိသော၊ အယံ ပရမ္မရ ပစ္စယတာပိ-ဤ အဆက်ဆက်သော အကြောင်း၏ အဖြစ်သည် လည်း၊ (တစ်နည်း) အယံ ပရမ္မရပစ္စယကထာပိ-ဤ အဆက်ဆက်သော အကြောင်းကို ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်လည်း၊ ဧတဒတ္ထာ-ဤ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “ပရမ္မရပစ္စယတာပိ” ဟု ရှိ၏၊ “ပရမ္မရပစ္စယကထာပိ” ရှိမှ နောက်စကားနှင့်ညီမည်၊ “ဧတဒတ္ထာ” နေရာဝယ် “ဧတဒတ္ထာယ” ဟုလည်း ရှိ၏၊] သောတာဝဓာနန္တိ-ကား၊ ဣမိဿာ ပရမ္မရပစ္စယ ကထာယ-ဤ အဆက်ဆက်သော အကြောင်းကို ပြောဆိုကြောင်း စကားကို၊ သောတာဝဓာန-နားထောင်ခြင်းသည်၊ (“ဧတဒတ္ထ-ဤ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ဟူသော အကျိုးရှိ၏” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်) ဣမံ ကထံ-ဤ အဆက်ဆက်သော အကြောင်းကို ပြောဆိုကြောင်း စကားကို၊ သုတွာ-၍၊ ယံ ဉာဏံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တမ္ပိ-ထိုဉာဏ်သည်လည်း၊ ဧတဒတ္ထံ-ရှိ၏၊ [“သောတာဝဓာန” အရ နားထောင်းခြင်း ကိရိယာတွင်မက နားထောင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်တိုင်အောင် ကာရဏု ပစာရအားဖြင့် ယူပါ-ဟု သိစေလို၍ “ဣမံ ကထံ၊ပေ၊တမ္ပိ” ဟု ဖွင့်သည်။] ယဒိဒံ၊ပေ၊ဝိမောက္ခောတိ-ကား၊ စတူဟိ-န်သော၊ ဥပါဒါနေဟိ-ဥပါဒါန်တို့ဖြင့်၊ အနုပါဒိယိတွာ-မစ္စလမ်းမူ၍၊ စိတ္တဿ-၏၊ အရဟတ္တဖလသင်္ခါတော-အရဟတ္တဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ယော အယံ ဝိမောက္ခော-အကြင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သောပိ-သည်လည်း၊ ဧတဒတ္ထာယ-ဤ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာအယဒေ-...ကြောင်း မရှိသော ပရိနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာသာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤပုဒ်များကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဗာဟိရနိဒါန်း အဆုံး၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

၃၆၇။ အနယောဂ ဝတ္တဂါထာသု-တို့တွင်၊ (မေးစိစစ်ခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို ပြရာ ဂါထာတို့တွင်)၊ ပထမဂါထာ-သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာဒေ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ၊ [ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိက၊ ဧတဒနာဒိပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇန ဝဋ္ဋနာဝယ် ဆိုခဲ့ပြီ။] ဝတ္တု၊ပေ၊န ဇာနာတိတိ (ဧတ္ထ)-ဤပါဠိ၌၊ ဝတ္တန္တိ အာဒိနံ-ဝတ္တု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ န ဇာနာတိတိ ပဒေန-နဇာနာတိဟူသောပုဒ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော-စပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သမ္ပန္နောပုဒ်က ဘောအနက်ကို ဟောသောကြောင့် “ဝတ္တန္တိ အာဒိနိ” ဟု မရှိရ၊ “ဝတ္တန္တိ အာဒိနံ” ဟု ရှိရမည်၊] အကောဝိဒေါတိ ပဒဿ-အကောဝိဒေါ ဟူသော ပုဒ်၏၊ သဝေ တာဒိသကောတိ ဣမိနာ-ကော ဟူသော ဤ ပုဒ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တဿာ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဂါထာ၌၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ပါရာဇိကာဒိနံ-ကအစရှိသောသိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ ဝတ္တု-ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ (နာမလည်)၊ စတုဗ္ဗိဝံ-သော၊ ဝိပတ္တိ-ကို၊ (သီလဝိပတ္တိစသည်ကို)၊ န ဇာနာတိ၊ သတ္တဝိဝံ-

သော၊ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အသုကသ္မိံ နာမ-
 ထို မည်သော၊ နဂရေ-၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိဇေဝံ-သို့၊ နိဒါနံ-
 နိဒါန်းကို၊ န ဇာနာတိ၊ [သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာ ကာလ ဒေသကို နာမလည်း-
 ဟူလို]၊ ဣဒံ-ဤ စကားသည်၊ ပုရိမဝစနံ-ရှေ့၌ ပြောဆိုထိုက်သော စကားတည်း၊
 ဣဒံ ပစ္ဆိမဝစနံ-နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သော စကားတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဗ္ဗာပရံ-
 ရှေ့စကား နောက်စကားကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဣဒံ-ဤ အမှုကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊
 ဣဒံ-ကို၊ အကတံ-မပြုအပ်သေး၊ ဣတိ-သို့၊ ကတာကတံ-ပြုအပ်ပြီး မပြုအပ်
 သေးသော အမှုကို၊ နဇာနာတိ။

သမေနဇာတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗာပရံ-ကို၊ အဇာနနဿ-မသိခြင်း၏၊ သမေန-တူသော၊
 တေနေဝ အညာဏေန-ထို မသိခြင်းကြောင့် သာလျှင်၊ ကတာကတံ-ကို၊ န
 ဇာနာတိ-မသိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဇေဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-အာကာရ အကော
 ဝိဒေါပုဒ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ န ဇာတိတိ ပဒေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ သမ္ပန္နော-စပ်ခြင်းကို၊
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ကား၊ အာကာရ အကောဝိဒေါတိ-ဒေါ ဟူ၍၊ ယံ ဇေတံ
 (ပဒံ)-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုပုဒ်၌၊ အာကာရ အကောဝိဒေါတိ-ကား၊ ကာရဏာ
 ကာရဏေ-အကြောင်းဟုတ်သော အရာ၊ အကြောင်း မဟုတ်သော အရာ၌၊
 အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ-လျှင်၊ ယွာယံ (ယော+အယံ
 ဘိက္ခု) သည်၊ ဝတ္ထုအာဒိနိပိ-ဝတ္ထု အစရှိသည် တို့ကိုလည်း၊ န ဇာနာတိ၊
 အာကာရဿစ-အကြောင်း၌လည်း၊ (အကြောင်းဟုတ်/မဟုတ်၌လည်း၊)
 အကောဝိဒေါ (ဟောတိ)၊ တာဒိသကော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သ (သော)-
 ဘိက္ခု-ကို၊ ဝေ-စင်စစ်၊ အပဋိက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [အချို့စာအုပ်၌
 “သစေ”ဟု ရှိ၏၊ “သဝေ”ဟု ရှိမှ ပါဠိတော်နှင့် ညီမည်၊ “အပဋိက္ခော” ၏
 အနက်ကို နောက်၌ ဖွင့်လိမ့်မည်။]

ကမ္မဉ္စ အဓိကရဏဉ္စာတိ ဣမေသမ္ဘိ ပဒါနံ-ဏဉ္စ အစရှိသော ဤ ပုဒ်တို့၏
 လည်း၊ [“ပိ”ဖြင့် “ဝတ္ထုန္တိ အာဒိနံ”ကိုပေါင်း၊] န ဇာနာတိတိ ပဒေနေဝ-
 နှင့်ပင်၊ သမ္ပန္နော (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ကား၊ ဣ-ကမ္မဉ္စ အဓိကရဏဉ္စ
 အစရှိသော ဤပါဠိ၌၊ ယောဇနာ-ပုဒ်အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ တထေဝံ-
 ထို ဝတ္ထု အစရှိသည်တို့ကို မသိသည့် အတိုင်းပင်၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော
 နည်းဖြင့်၊ ယွာယံ (ယော+အယံ)-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ကမ္မဉ္စ-ကိုလည်း၊ န
 ဇာနာတိ၊ အဓိကရဏဉ္စ န ဇာနာတိ၊ သတ္တပ္ပကာရေ-၇ ပါးသော အပြားရှိသော၊

တေနေဝ၊ပေ၊အညာဏေန။ ။တေနေဝါတိ အာဒိသု တေနေဝ ကတာကတဿ
 အဇာနနေဝ ပုဗ္ဗာပရံ အဇာနနဿ၊ အညဿာပိ ဘိက္ခုနော ယံ ကတာကတံ ဟောတိ၊
 တမ္ဘိ န ဇာနာတိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။

သမထေဇာတိ-၌လည်း၊ အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ရာဂါဒီဟိ-ရာဂ အစရှိသော အကုသိုလ်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-တို့သည်၊ ရတ္တော-တပ်မက်သည်၊ (ဟုတွာစ-ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊) ဒုဋ္ဌော-ပျက်ဆီးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)စ-လည်းကောင်း၊ မူဠော-တွေဝေသည်၊(ဟုတွာ)စ-လည်းကောင်း၊ (ဂစ္ဆတိ-အဂတိသို့လိုက်၏၊) ဘယေန ဘယာ-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ သမ္မောဟေနမောဟာ-တွေဝေခြင်းကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ။

ပန-ဆက်၊ ရတ္တတ္တာ-တတ်မက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်ကောင်း၊ ဒုဋ္ဌတ္တာစ-ပျက်ဆီးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒာ-ချစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဒေါသာ-မှန်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-အဂတိသို့လိုက်၏၊ [ဆန္ဒာ၏ အကြောင်းကား ရတ္တတ္တာ၊ ဒေါသာ၏ အကြောင်းကား ဒုဋ္ဌတ္တာတည်း။] ပရ-တစ်ပါးသော စုဒ္ဓိတက၊ စောဒက တစ်ဘက်ဘက်ကို၊ သညာပေတုံ-နားလည် စေခြင်းငှာ၊ အသမတ္တတာယ-မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နစ သညတ္တိကုသလော-နားလည်စေခြင်း၌လည်း မကျွမ်းကျင်၊ ကာရဏာကာရဏ ဒဿနေ-မှန်သောအကြောင်း မမှန်သောအကြောင်းကို ပြခြင်း၌၊ အသမတ္တတာယ-ကြောင့်၊ နိဇ္ဈတ္တိယာစ-သူတစ်ပါးကို ရှုစေခြင်း၌ လည်း၊ အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝါ-နှင့်၊ သဒိသာယ-တူသော၊ ပရိသာယ-၏၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓတ္တာ-ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လဒ္ဓပက္ခော-ရအပ်ပြီးသော အသင်းအပင်းရှိ၏၊ [အချို့စာအုပ်၌ “အတ္တနော ပရိသာ သဒိသာယ” ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ အတ္တနော သဒိသာယာတိ-ယထာဂုတ္တေဟိ ဒေါသေတိ ယုတ္တတာယ အတ္တနာ သဒိသာယာ-ဝိမတိ၊ မိမိနှင့် ရတ္တချင်း ဒုဋ္ဌချင်း စသည် အားဖြင့် တူသော ပရိသတ်-ဟူလို။]

ဟိရိယာ-ရှက်ခြင်း၏၊ ပရိဗာဟိရတ္တာ-အပ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဟိရိကော-အရှက်မရှိ၊ ကာဠကောဟိ-မည်းညစ်ကုန်သော၊ ကမ္မေဟိ-အကုသိုလ် ကံတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကဏှကမ္မော-မည်းညစ်သော အကုသိုလ်ကံရှိ၏၊ ဓမ္မာဒရိယ ပုဂ္ဂလာဒရိယာန-ဓမ္မ၌ လေးစားခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ် ပုဂ္ဂလ၌ လေးစားခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်တို့၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အနာဒရော-ဓမ္မပုဂ္ဂလ၌ လေးစားခြင်း မရှိ၊ တာဒိသကော-သော၊ သ (သော) ဘိက္ခု-ကို၊ ဝေ-စင်စစ်၊ အပဋိက္ခောတိ-အပဋိက္ခပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ န ပဋိက္ခိ

အပဋိက္ခော။ ။ပဋိက္ခိယတေတိ ပဋိက္ခော၊ ပတိ+ဣက္ခဓာတ်-ရှုခြင်း အနက် ဟော+အပစ္စည်း၊ “ရှု”ဆိုသည်ကား “အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဌာန၊ အရှင်သခင်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာဌာန၊ အကြီးအကဲ၏ ဌာန၌ တင်ထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ န+ပဋိက္ခော အပဋိက္ခော-ဣဿရိယဌာန၊ အာဓိပစ္စဌာန၊ ဓဋ္ဌကဌာန၌ တင်ထားသော အားဖြင့် မကြည့်ရှုထိုက်-မချီးမြှောက်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

တဗ္ဗော၊ န ဩလောကေတဗ္ဗော-မကြည့်ရှုထိုက်၊ သမ္ပန္နိတွာ-ပမှတ်၍၊ ဣဿရိယ
 ဓိပစ္စဋ္ဌေကဋ္ဌာနေ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်၊ အရှင်သခင်၏ အဖြစ်၊ အကြီးအကဲ၏
 အရာ၌၊ န ထပေတဗ္ဗော-မထားထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (ဣတိ-ကား၊ ယောဇနာ-
 တည်း၊) သုက္ကပက္ခဂါထာနန္ဒိ-သုက္ကပက္ခဂါထာတို့၏ လည်း၊ ယောဇနာနယော-
 ယောဇနာနည်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေ-ဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ဣတိ-
 အပြီးတည်း၊ စူဠသင်္ဂါမဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ [ဣဿရိယအာဓိပစ္စ
 ဋ္ဌေကဋ္ဌာန၏ အဓိပ္ပယ်ကို ရှေး၌ပြခဲ့ပြီ။] /

မဟာသင်္ဂါမ

၁။ ဝေါဟာရဇူနာစာနိတဗ္ဗာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၆၈-၃၇၄။ မဟာသင်္ဂါမေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝတ္ထုတော
 ဝါ ဝတ္ထု သင်္ကမတိတိ-ကား၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ ပဌမပါရာဇိကဝတ္ထု-
 ပထမပါရာဇိက၏ ဝတ္ထုကို၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်ပါပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော် လည်း
 ကောင်း၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝတွာ-လျှောက်ပြီး၍၊
 ပုန-ဖန်၊ ပုစ္ဆိယမာနော-ဝိနည်းခိုရ်က မေးအပ်သော၊ (“ဝဒတိ”၌စပ်၊ နိယံသိယ
 မာနော-ပွတ်တိုက်စစ်စေအပ်သော်၊) [အချို့စာအုပ်၌ ဤပုဒ်မပါ၊] မယာ-သည်၊
 ပဌမ ပါရာဇိကဿ-၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ န ဒိဋ္ဌ-အပ်ပါ၊ နသုတံ-အပ်ပါ၊ ဒုတိယပါရာဇိ
 ကဿ-၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ သုတံ-ပြီ၊ ဣတိဝါ-
 လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-လျှောက်၏၊ ဧတေနေနယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊
 သေသဝတ္ထုသင်္ကမနံ-ကြွင်းသောဝတ္ထုသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို လည်းကောင်း၊
 ဝိပတ္တိတော-ဝိပတ္တိတစ်မျိုးမှ၊ ဝိပတ္တိသင်္ကမနံ-ဝိပတ္တိတစ်မျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို
 လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိတော-အာပတ်တစ်မျိုးမှ၊ အာပတ္တိသင်္ကမနံ-
 အာပတ်တစ်မျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-သိထိုက်၏၊
 ပန-ကား၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မယာ-သည်၊ နေဝဒိဋ္ဌ-မြင်လည်း မမြင်
 အပ်ပါ၊ န သုတံ-ကြားလည်း မကြားအပ်ပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက်ပြီး၍၊
 ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ မယာပိ-သည်လည်း၊ ဧဝံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-
 သော် လည်းကောင်း၊ သုတံ-ပြီ၊ ဣတိ ဝါ-သော် လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-၏၊
 ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်ပါပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ ဣတိဝါ-
 လည်းကောင်း၊ ဝတွာ-၏၊ ပစ္ဆာ-၌၊ န ဒိဋ္ဌ-အပ်ပါ၊ (ဣတိ)ဝါ-သော်လည်း
 ကောင်း၊ နသုတံ-အပ်ပါ၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-၏၊ အယံ-ဤ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဝဇာနိတွာ ပေ၊ အဝဇာနာတိတိ-ဟူ၍၊ (ပယ်ပြီး၍ ဝန်ခံသူ၊
 ဝန်ခံပြီး၍ ပယ်သူဟူ၍) ဝေဒိတဗ္ဗော၊ဧသေဝ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်၊ (ပယ်ပြီး
 ၍ဝန်ခံသော ဝန်ခံပြီး၍ပယ်သော ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်) အညေနာညံ ပဋိစရတိနာမ-
 အညေနာညံပဋိစရတိ မည်၏၊ (တစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့် တစ်ပါးသော
 အကြောင်းကို ဖုံးလွှမ်းသူမည်၏။)

၃၇၅။ ဝတ္ထာဝတ္ထောတိ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ နိလာဒိဝတ္ထာဝတ္ထဝသေန-နိလ အစရှိသော အဆင်းအမျိုးအမျိုး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပဒံ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန)၊ ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝစနမနုပ္ပဒါ နန္တိ-ပါဠိဖြင့်၊ သဉ္စရိတ္တံ-သဉ္စရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ကာယသံသဂ္ဂါဒိတ္တယံ- ကာယသံသဂ္ဂ အစရှိသော သိက္ခာပုဒ် ၃ ပါး အပေါင်းကို၊ သရူပေ နေဝ- သရုပ်အားဖြင့်ပင်၊ (နာမည်တိုက်ရိုက်အားဖြင့်ပင်)၊ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ- နံသော၊ ဣမာနိ-ဤ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ မေထုနဓမ္မဿ-မေထုနဓမ္မပါရာဇိက၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ-ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗပယောဂေါတိ-ပုဗ္ဗပယောဂဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ- နံ၏၊ [ပုဗ္ဗပယောဂ သဟပယောဂ ၂ မျိုးတွင် “ပုဗ္ဗပယောဂ”ဟု သိပါ-ဟူလို။]

၃၇၆။ စတ္တာရိ အပလောကနကမ္မာနိတိ-ကား၊ အဓမ္မေနဝဂ္ဂါဒိနိ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ အစရှိသော ကံတို့တည်း၊ သေသေသုပိ-(စတ္တာရိဉာတ္တိကမ္မာနိ စသော) ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသဝနယော-တည်း၊ ဣတိ-လျှင်၊ စတ္တာရိ- နံသော၊ စတုက္ကာနိ-စတုက္ကတို့သည်၊ သောဠသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ကံတို့သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ [အပလောကန ကမ္မစတုက္က၊ ဥတ္တိ စတုက္က၊ ဥတ္တိ ဒုတိယ စတုက္က၊ ဥတ္တိ စတုက္က စတုက္ကအားဖြင့် “၄ စတုက္က”တည်း။]

ဝတ္ထာဝတ္ထော။ ။ နိလာဒိ ဝတ္ထာဝတ္ထ ဝသေနာတိ-နိလာဒိဝတ္ထာဝသေန အာရောဂျတ္တာဒိ အဝတ္ထဝသေနစ၊-သာရတ္ထ၊ ဤ သာရတ္ထအလိုအားဖြင့် “အဝတ္ထ-အဆင်းမဟုတ် အာရောဂျတ္ထသည်”ဟု ဖော်ပြပါ၊ ဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပဒန္တိ-နိလာဒိဒသန္တံ သုက္ကာနံ မောဝစနဝသေန ဝုတ္တံ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ သိက္ခာပဒံ၊ တဉ္စိ တေလာဒိမန္တဝတ္ထာနံ နိလာဒိ ပရရဝတ္ထာနံ ဝသေန “ဝတ္ထာဝတ္ထာ”တိ ဝုတ္တံ၊ ပရရတ္ထေဟိ ဣဓ အဝတ္ထောတိ အကာရော-ဝိမတိ၊ ဤ အလို “ဝတ္ထ-ဆီစသော အဆင်းကဲ့သို့ နံ့သောအဆင်း+အဝတ္ထ-အညိုအဆင်းစသော များသော အဆင်းဟု ဖော်ပြပါ။

ဝစန မနုပ္ပဒါန။ ။ “အနုပ္ပဒိယတိ ဧတေနာတိ အနုပ္ပဒါနံ-ပြန်၍ ဖေးကြောင်း ပြန်၍ ပြောကြောင်းဖြစ်သော စကား၊ ဝစနပ-ပထမ သွား၍ ပြောဆိုကြောင်းစကားလည်း+အနုပ္ပ ဒါနံစ-သဘောတူ မတူကို ပြန်၍ ပြောဆိုကြောင်း စကားလည်း၊ ဝစနမနုပ္ပဒါနံ-ကား” ဤသို့ ဒွန်သမာသ်သော် လည်းကောင်း (တစ်နည်း) “ဝစနဿ-အောင်သွယ်အပ်သူ၏ စကားကို+ အနုပ္ပဒါနံ-ပြန်၍ ဖေးကြောင်း=ပြန်၍ ပြောကြောင်းစကားတည်း၊ ဝစနမနုပ္ပဒါနံ-ကား” ဤသို့ တပျူရိသ်သမာသ်သော် လည်းကောင်း ပြုပါ၊ ဤအဖွင့်အရ စကားကိုသာ တိုက်ရိုက်ရ သော်လည်း၊ ထိုစကားကြောင့် သင်ရောက်အပ်သော သဉ္စရိတ္တအာပတ်ကို ကာရဂုပစာရအားဖြင့် “ဝစန မနုပ္ပဒါနံ”ဟု ခေါ်ရသည်၊ “ဝစန မနုပ္ပဒါနံ”နေရာဝယ် ဝနမနုပ္ပဒါနံ”ဟုလည်း မှုကွဲ၏၊ ယောစနာဉ္စလည်း “သဉ္စရိတ္တံ ယသ္မာ အနေန သိက္ခာပဒေန ဝနံ အနုပ္ပဒိယတိ၊ ယသ္မာ “ဝနမနုပ္ပဒါနန္တိ (ပစ္စုဉ္စဉ္စာပေးကြောင်း အောင်သွယ်မှု သိက္ခာပုဒ်ဟူ၍ ဝုစ္စတိ”ဟု ဖွင့်လေသည်။

၂။အဂတိအဂ္ဂဗ္ဗဗွဝတ္ထုနာ

၃၇၉။ ဗဟုဇနာဟိတာယ ပေ၊ ဟောတိတိ (ဧတ္ထ)-ပါဠိ၌၊ (ဝုဋ္ဌတ္ထံ) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)-အံ၊ ဝိနယဓရေန-ဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝေ-သို့၊ (ပါဠိတော် ၌ လာသော နည်းအားဖြင့်) ဆန္ဒာဒိဂတိယာ-ဆန္ဒ အစရှိသည်သို့ လိုက်ခြင်း အားဖြင့်၊ အဓိကရဏေ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိတေ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော်၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ သံဃော-သံဃာတော်သည်၊ ဒွိဓာ-နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ (နှစ်ဖြာ)၊ ဘိစ္စတိ-ကွဲ၏၊ ဩဝါဒုပဇိဝိနယော-ထို သံဃာတော်၏ ဩဝါဒကို မှီ၍ အသက်မွေးကြကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိယောပိ-တို့သည်လည်း၊ ဒွေ ဘာဂေါ-နှစ်ပါးသော အဖိုရိုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [“ဒွိဘာဂါ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ သို့မဟုတ် “ဒွိဘာဂါ ဝေ+ဒွေ ဘာဂါ” ဟု သုတ္တတဒ္ဓိတ်ပြုပါ။] ဥပါသကာပိ-ရတနာသုံးရပ်ကို ဆည်းကပ်တတ်သော ဥပါသကာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဥပါသိကာယောပိ-မ တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဒါယကာပိ-ပစ္စည်းလေးပါးကို ပေးလှူတတ်သော ဒါယကာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဒါယိကာယောပိ-မ တို့သည် လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုသံဃာ၊ ဘိက္ခုနိအစရှိသည်တို့၏၊ အာရက္ခဒေဝတာပိ-အစောင့်အရှောက် နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တထေဝ-ထိုအတူပင်၊ ဒွိဓာ ဘိစ္စန္တိ-န၏၊ [အချို့ စာအုပ်များ၌ “ဒါရကာပိ၊ ဒါရိကာယောပိ” ဟု ရှိ၏၊ “ဒါယကာပိတိ-ဘိက္ခုနံ ပစ္စယဒါယကာပိ၊ ဟု ယောဇနာ ရှိသောကြောင့် “ဒါယကာပိ၊ ဒါယိကာယောပိ” သာ ရှေးပါဠိတည်း၊] တတော-ထိုသို့ အစောင့်နတ်တို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်၊ ဘုမ္မဒေဝတာ-ဘုမ္မစိုင်းနတ်တို့ကို၊ အာဒိကတွာ-အစပြု၍၊ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ နော-အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာတိုင်အောင်သော ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ဒွိဓာဝ ဟောန္တိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဗဟုဇနာဟိတာယ၊ ပေ၊ ဒေဝမနုဿာနန္တိ ဟူ၍၊ (အာယသ္မာတာ ဥပါလိတ္ထေ ရေန) ဝုတ္တံ။

၃၈၂။ ဝိသမနိဿိတောတိ-ကား၊ ဝိသမာနိ-မညီမညွတ်ကုန်သော၊ ကာယ ကမ္မဒိနိ-ကာယကံ အစရှိသည်တို့ကို၊ နိဿိတော-မှီ၏၊ ဂဟနနိဿိတောတိ-ကား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိ သင်္ခါတံ-ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဂဟနံ-ရွပ်ထွေးသော မိစ္ဆာအယူကို၊ နိဿိတော-၏၊ ဗလဝနိဿိတောတိ-ကား၊ ဗလဝန္ဓေ-အားရှိ ကုန်သော၊ အဘိညာတေ-ထင်ရှားကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ နိဿိတော-၏၊ တဿ

ယာဝပေဟောန္တိ။ ။ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာနော ဒွိဓာ ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ-အဝိဟာဒိ သုဒ္ဓါဝါသိကာ အညဘူမိသု အရိယာ ဓမ္မဝါဒီ ပက္ခံ ဝေ ဘန္တိ၊ ဣတရေ ဒုဝိဓ္ဓိတိ ဒုဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ အရိယာ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ဓမ္မဝါဒီဘက်၌သာ ပါကြ၍၊ ပုထုဇဉ်တို့ကား နှစ်ဘက်လုံးတွင် အသီးအသီး ပါဝင်ကြသည်-ဟုလို၊ ဝိနည်းစိုရ် အဂတိလိုက်မူသည် ဤမျှ တိုင်အောင် စီပွားမဲ့ကို ဖြစ်စေသည်။

အဝဇာနန္ဒောတိ-ကား၊ တဿ-ထို နဝကရဟန်း၏၊ ဝစနံ-စကားကို၊ အဝဇာ
 နန္ဒော-အောက်ချဉ်သိလျက်၊ (မထိမဲ့မြင်ပြုလျက်၊) [“အခမ္ပံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ”ဟု
 ပါဠိတော်၌စပ်၊ ဤ နည်း၌ တဿ၏ သမ္ပန္နိကို “ဝစနံ”ဟု ထည့်၍ ပေးပါ၊
 ဥပမာ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော”၌ “မေ”၏ သမ္ပန္နိကို “ဝစနံ”ဟု
 ထည့်ရသကဲ့သို့တည်း၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ (တဿာတိ ဇေတံ-တဿဟူသော
 ဤသဒ္ဒါသည်၊) ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနည်း၊ သာမိဝစနံ-ဆဋ္ဌိ
 ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ တံ-ထို နဝကရဟန်းကို၊ အဝဇာနန္ဒော-လျက်၊
 (“အခမ္ပံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ”၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

၃၉၄။ ယံအတ္ထာယာတိ-ကား၊ ယဒတ္ထာယ-အကြင်အကျိုးငှာ၊ (“သံဃော
 သန္နိပတိတော ဟောတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) တံ အတ္ထံတိ-ကား၊ သော အတ္ထော-
 ထို အကျိုးကို၊ (“န ပရိဟာပေ တဗ္ဗော-မယုတ်လျော့စေထိုက်”ဟု ပါဠိတော်၌
 စပ်၊) သစ္စတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊
 ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

မဟာသင်္ဂါမဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အယံအတ္ထာယ၊ တံ အတ္ထံ။ ။ ယံအတ္ထာယာတိ သော သဒ္ဒေါ သမာသောတိ အာဟ-
 “ယဒတ္ထာ”တိ၊ တံအတ္ထံ သော သဒ္ဒေါ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော (ပုလ္လိင်္ဂမှ နပုလ္လိင်္ဂပြန်နေသော
 သဒ္ဒါတည်း၊) ဣတိ အာဟ-“သော အတ္ထော”တိ၊ အတ္ထေသဒ္ဒေါဟိ ပုလ္လိင်္ဂေါ၊ ပါဠိယံ န
 ပရိဟာပေတဗ္ဗံတိ ဣတ္ထံပိ န ပရိဟာပေတဗ္ဗံ-ဟူသော နပုလ္လိင်္ဂပုဒ်၌လည်း၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော
 ဝေဒိတဗ္ဗော-ယောနော။

ကထိနဘောဒဝဏ္ဏနာ

[ကထိနံနှင့်စပ်၍ သိဖွယ်အပြားကို ပြဆိုရာအခန်းကို “ကထိနဘောဒ”ဟု ခေါ်သည်။]

၄၀၃။ ကထိနေ-ကထိနံ၌၊ အဋ္ဌမာတိကာတိ-ကား၊ ဓန္ဒကော-မဟာဝဂ္ဂဓန္ဒကဉ်၊
 ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပက္ကမနန္တိ ကာဒိကာ-ပက္ကမနန္တိ ကာ အစရှိ
 ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသော မာတိကာတို့တည်း၊ ပလိဗောဓာနိသံသာပိ-
 ပလိဗောဓ၊ အာနိသံသတို့သည်လည်း၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး မဟာဓန္ဒကဉ်၊ ဝုတ္တာဝေ-
 ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ပလိဗောဓ အာနိသံသတို့ပင်တည်း။

၄၀၄။ ပယောဂဿာတိ-ကား၊ စိဝရဓောဝနာဒိနော-သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို
 ဖွပ်လျှော်ခြင်း အစရှိသော၊ [“စိဝရ”အရ သင်္ကန်းချုပ်ပြီး မဟုတ်သော သင်္ကန်းချုပ်ဖို့
 အဝတ်ကို ယူပါ၊ ထို အဝတ်ကို “သင်္ကန်းလျာ”ဟု ခေါ်၏၊ မင်းလောင်းကို
 “မင်းလျာ” ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။] သတ္တဝိဓဿ- ၇ ပါး အပြားရှိသော၊

ပုဗ္ဗကရဏဿ-ပုဗ္ဗကရဏ၏။ အတ္တယ-အကျိုးငှာ၊ ဥဒကာဟရဏာဒိကာ-
 ရေကို ဆောင်ခြင်း အစရှိသော၊ (ရေခပ်ခြင်း အစရှိသော) ယော ပယောဂေါ-
 အကြင်ပယောဂကို၊ ကယ်ရတိ-အပ်၏။ တဿပယောဂဿ-အား၊ (“ကတမေ
 ဓမ္မာ အနန္တရ ပစ္စယေန ပစ္စယော” စသည်၌စပ်) ကတမေပပစ္စယောတိ-
 ကား၊ အနာဂတ ဝသေန-အနာဂတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနန္တရာ-အခြားမဲ့တို့သည်၊
 ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ကတမေ ဓမ္မာ-အဘယ်တရားတို့သည်၊ ပစ္စယာ-ကျေးဇူးပြုကုန်
 သည်၊ ဟောန္တိ-နံသနည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ပစ္စည်းက အနာဂတ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်က
 အတိတ်ဖြစ်ရမည်၊ ပဌာန်း အနန္တရပစ္စည်း၌ကား ပစ္စည်းက အတိတ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်က
 အနာဂတ်တည်း။] သမနန္တရပစ္စယေနာတိ-ကား၊ သုဠ-လွန်စွာ၊ အနန္တရပစ္စယေန-
 အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ (ပစ္စယာ ဟောန္တိ-နံသနည်း၊) အနန္တရပစ္စယမေဝ-ရ
 ပစ္စည်းကိုပင်၊ အာသန္နတရံ-သာ၍ နီးသည်ကို၊ ကတွာ၊ ပစ္စတိ-မေး၏။ [အနန္တရ
 အပေါ်ဝယ် “သုဠ” အနက်ဟော “သံ” သဒ္ဓါထည့်၍ “ကတမေ ဓမ္မာ သမနန္တရ
 ပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟု မေးသည်-ဟူလို့၊]

ဥဒကာဟရဏာဒိကာ။ ။(သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်ဖို့ရန်) ၁-ရေခပ်ခြင်း၊
 အာဒိဖြင့် လာလတ္တံ့ ၆ ပါးကို ယူပါ၊ (ထုံး နန္ဒင်းရေတို့ဖြင့် သင်္ကန်းကို ပဉ္စခန်းချုပ်မည်၊
 သတ္တခန်းချုပ်မည် စသည်ဖြင့် မှတ်သားမှု ဝိစာရဏမပြုမီ) ၂-ထုံး နန္ဒင်းရေ စသည်ကိုစီရင်ခြင်း၊
 (သင်္ကန်းလျာအဝတ်ဖြတ်မှုကို မပြုမီ) ၃-အဝတ်ပေါ်၌ လက်သည်း စသည်တို့ဖြင့် ဖြတ်ဖို့
 နေရာကို ခြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဖြတ်ဖို့အရာထင်အောင် ခေါက်၍ နဖူးစသည်၌ ဖြတ်တိုက်ခြင်း
 ဓားငယ်ကို သွေးခြင်း၊ (မချုပ်မီ အဝတ် ၂ စကို ဖွဲ့စပ်မှုကို ဗန္ဓနဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့
 ဗန္ဓနမပြုမီ) ၄-ဖွဲ့စပ်ကြောင်းဖြစ်သော တည်းအပ် (သီဖို့အပ်)ကို ဆောင်ယူခြင်း၊ [ရှေးက
 ထိုအပ်ကို ဝါခြမ်းစိတ်ဖြင့် ပြုဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် ရွှေဥမင်အဋ္ဌကထာနိဿယ၌
 “သင်္ကန်းတွယ်အံ့သောငှာ တည်းအပ်ကို (သီထားသောအပ်ကို) သပ်သည်” ဆိုသည်
 ဝါးခြမ်းစိတ်ကို သေးသေးကလေးဖြစ်အောင် ဓားငယ်ဖြင့် သတ်သည်-ဟူလို့။] (အဝတ်
 ချုပ်ဖို့ရန်) ၅-အပ်၌ အပ်ချည်သွင်းခြင်း၊ (ဆိုးမှုမပြုမီ) ၆-ထင်းတို့ကို ယူ၍ ပိနဲ့စသည်
 ကျိခြင်း၊ ဆိုဖို့ရန် ပျဉ်ချပ်ချထားခြင်း၊ (ကပ္ပမိစ္ဆူထိုးဖို့ရန်) ၇-ရှေးခေတ်က သစ်ရွက်ကိုထားခြင်း၊
 ယခုခေတ်၌ ခဲတံစသည်ကို ယူခြင်းတည်း။ ဤ ၇ ပါးကို ပုဗ္ဗပယောဂ ၇ ပါးဟု မှတ်ပါ။

အနာဂတဝသေန။ ။အနာဂတဝသေနာတိ-ဥဒကာဟရဏာဒိပယောဂေ ဥပ္ပဇ္ဇေ ပစ္စာ
 ဇောနာဒိ ပုဗ္ဗကရဏဿ ဥပ္ပတ္တိတော တပ္ပယောဂဿ (ထို ဥဒကာဟရဏစသော ပယောဂ၏)
 အနာဂတဝသေနော အနန္တရပစ္စယော၊ ပစ္စယတ္တဉ္ဇဿ ကာရိယဘူတဿ (အကျိုးဖြစ်၍
 ဖြစ်သော ထို ဇောဝနစသော ပုဗ္ဗကရဏ၏ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၌စပ်)၊
 ယသ္မာ နိပ္ပာဒေတဗ္ဗတံ နိဿာယ ပစ္စယာ ပဝတ္တာ၊ န ဝိနာ တေန၊ တသ္မာ တေန
 ပရိယာယေန ဝုတ္တံ၊ န သဘာဝတော သဗ္ဗတ္ထ (အလုံးစုံသော ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် အရာ၌
 အဘိဓမ္မာ သဘောအားဖြင့် ဆိုအပ်သည် မဟုတ်)-ဝိမတိ။

နိဿယပစ္စယေနာတိ-ကား၊ ဥပ္ပဗ္ဗမာနဿ-ဖြစ်လတ္တံ့သော၊ ပယောဂဿ-၏၊ နိဿယံ-မှီရာ၏ အဖြစ်သို့၊ (ဘာဝပ္ပဓာန)၊ အာဓာရဘာဝံ-တည်ရာ၏ အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတာဝိယ-ကပ်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဟုတ္တာ ကတမေ ဓမ္မာ ပစ္စယာ ဟောန္တိ-နိသနည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နိဿယပစ္စည်း အစစ်မဟုတ်သောကြောင့် “ဥပဂတာဝိယ ဟုတ္တာ”ဟု “ဝိယ”ဖြင့် ဆိုသည်၊] ဥပနိဿယပစ္စယေနာတိ-ကား၊ ဥပေတေန-ကပ်ရောက်သော၊ နိဿယပစ္စယေန-ဖြင့်၊ (ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ-ကုန်သနည်း၊) နိဿယပစ္စယမေဝ-ကိုပင်၊ ဥပဂတတရံ-သာ၍ ကပ်ရောက်တတ်သည်ကို၊ ကတ္တာ ပုစ္ဆတိ၊ ပုရေဇာတပစ္စယေနာတိ ဣမိနာ-န ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဥပ္ပန္နဿ-ဖြစ်ပြီးသော ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏၊ ပစ္စယဘာဝံ-ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို၊ ပုစ္ဆတိ၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယောနာတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ဥပ္ပဗ္ဗနကဿ-ဖြစ်လတ္တံ့သော ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏၊ ပစ္စယဘာဝံ ပုစ္ဆတိ၊ သဟဇာတပစ္စယေနာတိ ဣမိနာ၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေ့လည်း မဟုတ်၊ အစရိမံ-နောက်လည်း မဟုတ်၊ (တစ်ပြိုင်နက်၊) ဥပ္ပဗ္ဗမာနာနံ-ဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏၊ ပစ္စယဘာဝံ ပုစ္ဆတိ။

ပုဗ္ဗကရဏဿာတိ-ကား၊ ဓောဝနာဒိနော-သင်္ကန်းလျာ အဝတ်ကို ဖွပ်လျှင် ခြင်း အစရှိသော၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-ရှေးဦးစွာ ပြုလုပ်သော ကိစ္စအား၊ [ကတမေဓမ္မာ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ”၌စပ်] နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] ပစ္စုဒ္ဓါရဿ တိ-ကား၊ ပုရာဏသယံာဠိအာဒိနံ-အဟောင်းဖြစ်သော သင်္ကန်းကြီး အစရှိသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓါရဿ-ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုခြင်းအား၊ [“သယံာဠိအာဒိနံ”၌ အာဒိဖြင့် သင်းပိုင်၊ ဧကသီတို့ကိုယူ၊] အဓိဋ္ဌာနဿာတိ-ကား၊ ကထိနစိဝရာဓိဋ္ဌာနဿ-ကထိန်လျာ သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းအား၊ အတ္တာရဿာတိ-ကား၊ ကထိနတ္ထာ ရဿ-ကထိန်ခင်းခြင်းအား၊ မာတိကာနန္တ ပလိဗောဓာနန္တာတိ-ကား၊ အဋ္ဌန္တံ-န်သော၊ မာတိကာနံ-မာတိကာတို့အား လည်းကောင်း၊ ဒွိန္တံ-ကုန်သော၊ ပလိဗောဓာ နံစ-စတို့အား လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဿာတိ-ကား၊ သယံာဠိအာဒိနော-သင်္ကန်းကြီး အစရှိသော၊ ကထိနဝတ္ထုဿ-ကထိန်၏ တည်ရာဝတ္ထုအား၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဝတ္ထုဿာတိ၊ပေ၊ကထိနဿ ဝတ္ထုဿ”ဟု ရှိ၏၊] သေသံ-သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ယဉ္ဇ-အကြင် သဘောတရားကိုလည်း၊ လစ္ဆတိ-ရအပ်၏၊ ယဉ္ဇ-ကိုလည်း၊ န လစ္ဆတိ-အပ်၊ သမ္ပံ-အလုံးစုံသော သဘော တရားတို့ကို၊ ပုစ္ဆိတ္တာ-မေးပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယံ-အကြင် သဘောတရားကို၊ ယဿ-အကြင် ပယောဂ စသည်၏ အတွက်၊ လစ္ဆတိ-၏၊ တဒေဝ-ထို သဘောတရားကိုပင်၊ ဒသေဇ္ဇော-သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပုဗ္ဗကရဏံ ပယောဂဿာတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝိသန္ဓနံ-အဖြေကို၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိတ္ထောရော)၊

အာဟ-မိန့်ပြီ၊ တဿ-ထို အဖြေ၏၊ အတ္ထော-ကား၊ ပယောဂဿ၊ပေ၊ဓမ္မာတိ အာဒိ-မ္မာ အစရှိသော၊ ယံ-အကြင် ပြဿနာစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-၌၊ (ဝိသစ္စနံ-ကို) ဝုစ္စတေ-အပ်၏၊ ပုဗ္ဗကရဏံ-သည်၊ ပယောဂဿ-အား၊ အနန္တရ ပစ္စယေန-ဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြုသည်၊ (ဟောတိ)၊ [သမနန္တရ၊ပေ၊နိဿယ၊ပေ၊ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော (ဟောတိ)၊ [သမနန္တရ၊ နိဿယတို့၌ “ပစ္စယေန ပစ္စယော”ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်၊] ဟိ-ချဲ့၊ သတ္တဝိဓမ္မိ-သော၊ ပုဗ္ဗကရဏံ-(သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို ဖွပ်ခြင်း အစရှိသော) ပုဗ္ဗကရဏသည်၊ ပယောဂဿ-(ရေခပ်ခြင်း အစရှိသော) ပယောဂအား၊ (“ပစ္စယော၊ ဟောတိ”၌ လှမ်းစပ်) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေန ပယောဂေန-ဖြင့်၊ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဿ-ပြီးစေထိုက် သော၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သော ပယောဂေါ-ကို၊ ကရိယတိ-၏၊ တသ္မာ၊ စတုဟိ-နံသော၊ ဣမေဟိ ပစ္စယေဟိ-ဤ (အနန္တရစသော)- ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၊ ပစ္စယော ဟောတိ၊ [အနန္တရပစ္စည်း-ဟု ဆိုသော်လည်း ပဋ္ဌာန်း၌ လာသော အတိတ်အနန္တရပစ္စည်း မဟုတ်၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော ဝိနည်း အနန္တရ ပစ္စည်းတည်း။]

ပန-ကား၊ ပုရေဇာတပစ္စယေ-တပစ္စည်း အရာ၌၊ ဧသ (ဧသော)-ဤ ပယောဂ သည်၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌဓမ္မေသု-ထုတ်ပြအပ်သော တရားတို့တွင်၊ (“ဓောဝနေန၊ ဝိစာရဏေန” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ သရုပ်ထုတ်ပြအပ်သော ပုဗ္ဗကရဏ ၇ ပါးတို့တွင်၊) ဧကဓမ္မိပိ-တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း၊ /န လဘတိ-မရ၊ အညဒတ္ထု-စင်စစ်၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-အား၊ သယံ-မိမိဟူသော ပယောဂသည်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “အယံ” ရှိသည်ကား မကောင်း၊] ပုရေဇာတပစ္စယော-ပုရေဇာတပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း) ပယောဂေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ (ရှိမှသာ) ပုဗ္ဗကရဏဿ-၏၊ နိပ္ပစ္စနတော-ပြီးစီးနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ တေန-ကြောင့်၊ ပယောဂေါ၊ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မာတာ ဥပါလိတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ။

ဧကဓမ္မိပိ နလဘတိ၊ပေ၊နိပ္ပစ္စနတော။ ။“ပုရေဇာတပစ္စည်း အရာ၌ ပုဗ္ဗပယောဂသည် တစ်ခုသော ပုဗ္ဗကရဏတရားကိုမျှ မရ”ဟုရာဝယ် ပုရေဇာတ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်မဖြစ်-ဟု ဆိုလိုသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ပုဗ္ဗယောဂသည်သာ ပုဗ္ဗကရဏ၏ ပုရေဇာတပစ္စည်း ဖြစ်သည်။ ဘာကြောင့်နည်း၊ ရှေးဦးစွာ ရေခပ်ခြင်း စသော ပုဗ္ဗပယောဂရှိမှ သင်္ကန်းဖွပ်ခြင်းစသော ပုဗ္ဗကရဏ၏ ပြီးစီးနိုင်သောကြောင့်တည်း။

ဋီကာ။ ။ပုရေဇာတပစ္စယော၊ပေ၊နလဘတိတိ-ဧသ ဥဒက ဟရဏဒိ ပယောဂေါ အတ္ထဓော ပုရေဇာတပစ္စယဘာဝေ ပုဗ္ဗကရဏဝသေန ဥဒ္ဓိဋ္ဌေသု ဓောဝနာဒိဓမ္မေသု ဧကဓမ္မိပိ န လဘတိ၊ အတ္ထဓော ပုရေဇာတဿ ပုဗ္ဗကရဏသင်္ကဟိတဿ၊ ဓမ္မဿ နတ္ထိတာယ၊ ယောဇနာ၌ကား- “ပုရေဇာတပစ္စယေ” နေရာဝယ် “ပုရေဇာတပစ္စယော”ဟု ရှိ၏။ စဉ်းစားပါ။

ပန-ကား၊ သေ (သော)-ဤ ပယောဂသည်၊ ပစ္စာဇာတပစ္စယံ-ကို၊ လဘာတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗကရဏံ၊ ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ပစ္စာ-၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ-ဖြစ်လတ္တံ့သော၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-(သင်္ကန်းဖွပ်ခြင်း အစရှိသော) ပုဗ္ဗကရဏ၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သော ပယောဂေါ-(ရေခပ်ခြင်းစသော) ထိုပယောဂကို၊ ကရိယတိ-အပ်၏၊ ပန-ကား၊ သဟဇာတပစ္စယံ-ကို၊ (“န လဘာတိ”၌စပ်၊) မာတိကာပလိဗောဓာနိသံသသင်္ခါတေ-မာတိကာ ဗလိဗောဓ အာနိသံသဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပန္နရသ-န်သော၊ ဓမ္မေ-တရားတို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညော-တစ်ပါးသော၊ (တစ်ဆယ့်ငါးပါးသော တရားတို့မှ အခြားသော၊) ပယောဂါဒီသု-ပယောဂ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဧကောပိ-တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော-တရားသည်၊ န လဘာတိ၊ [သဟဇာတပစ္စည်းသာ ဖြစ်သည်၊ ပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်ဟူလို။] ဟိ-မှန်၊ ပန္နရသ၊ တေဝေဓမ္မာ-တို့သည်ပင်၊ ကထိနတ္ထာရေန-ကထိနခင်းခြင်းနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ နိပ္ပဇ္ဇန္တိ-ပြီးစီးကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပန္နရသ၊ ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဧတေနပါယေန-ဤ နည်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒဝိသဇ္ဇနာနိ-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၏ အဖြေတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပုဗ္ဗကရဏနိဒါနာဒိဝိဘာဂဝတ္ထုနာ

၄၀၅။ ပုဗ္ဗကရဏံ ကိ နိဒါနန္တိ အာဒိပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနံ-ပုဗ္ဗကရဏံ ကိ နိဒါနံ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၏ အဖြေသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ကိ နိဒါနန္တိ အာဒိသု”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း။]

၄၀၆-၇။ ပယောဂေါ ကိ နိဒါနောတိ အာဒိသု-နောအစရှိကုန်သော၊ ပုစ္ဆာ ဒွယဝိသဇ္ဇနေသု-ပုစ္ဆာ ၂ ပါး အပေါင်း၏ အဖြေတို့၌၊ ဟေတုနိဒါနော ပစ္စယ နိဒါနောတိတ္ထေ-နောဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဆ-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ (ခေါမ၊ ကောသယုစသော သင်္ကန်းတို့ကို)၊ ဟေတု (ဣတိ) ဧဝ-ဟေတု-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပစ္စယောတိစ--ယဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ နိ-န်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ သဗ္ဗေသံ-န်သော၊ ပုဗ္ဗပယောဂါဒီနံ-ပုဗ္ဗပယောဂ အစရှိသည် တို့၏၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော ပုဗ္ဗကရဏ၊ ပစ္စုဒ္ဓါရ စသည်တို့ကိုယူ။] တာနိယေဝ-ထို ခြောက်မျိုးသော သင်္ကန်းတို့သည်ပင်၊ ဟေတု-ဟိတိဖြစ်သော အကြောင်းတည်း၊ တာနိ (ဧဝ)-တို့သည်ပင်၊ ပစ္စယော-ပစ္စည်းဖြစ်သော အကြောင်း တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဆဗ္ဗိဓေ-သော၊ စီဝရေ-သည်၊ အသတိ-သော်၊ ပယောဂေါ-သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိနိုင်၊ ပုဗ္ဗကရဏာဒိနိ-တို့သည်၊ န (အတ္ထိ)-ကုန်၊ တသ္မာ၊ ပယောဂေါ ဟေတုနိဒါနောတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိက္ခေရေန) ဝုတ္တံ။

၄၀၈။ သင်္ဂဟဝါရေ-သင်္ဂဟဝါရဉ္စ၊ ဝစီဘောဒေနာတိ-ကား၊ ဣမာယ သယံ
 ဋီယာ (ကထိနံအတ္ထရာမိတိ)-မိဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ (ဤ သင်္ဂဟံ-ကြီးဖြင့်
 ကထိနံခင်းပါ၏-ဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊) ဣမိနာဉ္စတ္ထရာသင်္ဂဟံ (ကထိနံ
 အတ္ထရာမိတိ)-မိဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ (ဤ ဧကသီဖြင့် ကထိနံခင်းပါ၏ဟူ၍
 သော်လည်းကောင်း၊) ဣမိနာ အန္တရဝါသကေန ကထိနံ အတ္ထရာမိတိ-သော်
 လည်းကောင်း၊ (ဤသင်းပိုင်ဖြင့် ကထိနံခင်းပါ၏ဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊)၊
 ဧတေန ဝစီဘောဒေန-ဤ စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းအားဖြင့်၊ (ဤ နှုတ်မုက်ခြင်း
 အားဖြင့်-“အတ္ထာရော-ခင်းခြင်းကို၊ သင်္ဂဟိတော-သိမ်းယူအပ်၏”ဟု ပါဠိတော်
 ဌိစပ်)၊(ဝစီဘောဒေနာတိ ဧတေန ဧကဝလံ ကာယေန ကထိနတ္ထာရော န ရဟတိတိ
 ဒဿေတိ၊-ဝိမတိ၊ ဝစီဘောဒမဖက် ကိုယ်သက်သက်ဖြင့် သင်္ဂဟံကို လက်ဖြင့်
 ထိ၍ ကိုင်၍ နှလုံးသွင်းရုံဖြင့် ကထိနံခင်းခြင်း အထမမြောက်-ဟု ပြသည်၊)
 ကတိမုလာဒိပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ-ကတိမုလ အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏ အဖြေ၌၊ ကိရိယာ
 မဇ္ဈေတိ-ကား၊ ပစ္စုဒ္ဓါရောစေဝ-ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုခြင်း ကိရိယာသည် လည်းကောင်း၊
 အဓိဋ္ဌာနဉ္စ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း ကိရိယာသည် လည်းကောင်း၊(မဇ္ဈေ-အလယ်တည်း။)”

၄၀၉။ ဝတ္ထုဝိပနံ ဟောတိတိ-ကား၊ အကပ္ပိယဒုဿ-မအပ်သော အဝတ်သည်၊
 ဟောတိ-၏၊ [ယံ-အကြင် ကထိနံလျာ အဝတ်သည်၊ အကပ္ပိယဒုဿ-သည်၊
 ဟောတိ-၏၊ တံ-ထို ကထိနံလျာ အဝတ်သည်၊ ဝတ္ထုဝိပနံ-ပျက်သော ဝတ္ထုသည်၊
 ဟောတိ၊ ဤသို့လည်း အကျယ်ပေးနိုင်၏] ကာလဝိပနံနာမ-နုမည်သည်၊ အဇ္ဇ-
 ယနေ့၊ ဒါယကေဟိ-တို့သည်၊ ဒိနံ-ပေးလှူအပ်သော ကထိနံလျာ အဝတ်ကို၊
 သွေ-နက်ဖြန်၌၊ (နက်ဖြန်ကျမှ) သံဃော-သည်၊ ကထိနတ္ထာရကဿ-ကထိနံ
 ခင်းသော ရဟန်းအား၊ ဒေတိ-၏၊ [ဤ၌လည်း “အဇ္ဇဒါယကေဟိ ဒိနံ (ယံ
 ကထိနဒုဿ-ကို) သွေ သံဃော ကထိနတ္ထာရကဿ ဒေတိ၊ (တံ-ထို ကထိနံလျာ
 အဝတ်သည်၊) ကာလဝိပနံနာမ-ပျက်သော ကာလရှိသော အဝတ် မည်၏”ဟု
 အကျယ်ပေးနိုင်သည်၊] ကရဏဝိပနံနာမ-မည်သည်၊ တဒဟေဝ-ထို ကထိနံခင်းရာ
 နေ့၌ပင်၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ အကတံ-မပြုအပ်သော အဝတ် တည်း၊/ဤ၌လည်း
 “ယံ-အကြင် ကထိနံလျာ အဝတ်ကို၊ တဒဟေဝ ဆိန္နိတွာ, အကတံ-မပြုအပ်၊
 တံ-သည်၊ ကရဏဝိပနံနာမ-ပျက်သော ပြုခြင်းရှိသော အဝတ် မည်၏”ဟု
 အကျယ်ပေးနိုင်သည်။]

ကထိနာဒိဇာနိတဗ္ဗဝိဘာဂဝတ္ထုနာ

၄၁၂။ ကထိနံဇာနိတဗ္ဗတိ အာဒိပုစ္ဆာယ-တဗ္ဗ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-
 အဖြေ၌၊ တေသညေဝ ဓမ္မာနန္တိ-ကား၊ ယေသု ရူပါဒိဓမ္မေသု-အကြင် ရုပ်
 အစရှိသော တရားတို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လသော်၊ ကထိနံနာမ-ကထိနံမည်သည်၊

ဟောတိ၊ တေသံ-ထို ရုပ်အစရှိသော တရားတို့၏၊ သမောဓာနံ-ပေါင်းမိခြင်းတည်း၊ မိသင်္ဂဟေါ-ရောနှောကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ နာမံ နာမကမ္မန္တိ အာဒိနာ-မဲ့ အစရှိသော စကားဖြင့်၊ ကထိန္နန္တိ ဣဒံ-ကထိနဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဗဟူသု-န်သော၊ ဓမ္မေသု-ရုပ်အစရှိသော တရားတို့၌၊ (တရားတို့ အပေါ်၌) နာမမတ္တံ-နာမည်ပညတ်မျှတည်း၊ ပရမတ္တတော-ပရမတ္တအားဖြင့်၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ ဓမ္မော-တရားသည်၊ နအတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿတိ၊ [“ကထိန်” ဟု ခေါ်ရသော ပရမတ္တတရားမရှိ၊ ရူပ စသည်တို့၏ အပေါင်း၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော နာမည်ပညတ်သာရှိသည်-ဟူလို။]

စတုဝိသတိယာ အာကာရေတိတိ-ကား၊ န ဥလ္လိခိတမတ္တေနာတိ အာဒိဟိ-န အစရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ကထိနက္ခန္ဓက၌)၊ ဝုတ္တာကာရဏေဟိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (စတုဝိသတိယာ-သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ “ကထိနဿ အတ္တာရဝိပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗာ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ သတ္တရသဟိ အာကာရေဟိတိ-ကား၊ အဟတေန၊ ပေ၊ ကထိနန္တိ အာဒိဟိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာကာရဏေဟိ-န်သော၊ (သတ္တရသဟိ အာကာရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ “ကထိနဿ အတ္တာရသမ္ပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗာ” ၌စပ်)၊ နိမိတ္တကမ္မာဒိသု-မ္မ အစရှိသည် တို့၌၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ဗတ္တပ္ပံ-ဆိုထိုက်၏၊ သမ္ပံ-သော၊ (တံ-ကို)၊ ကထိနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တံ။

[“ကတိ ကထိနဒ္ဒါရာ ဧကုပ္ပါဒါ” စသည်ကို ဖွင့်ပြလို၍ “ဧကုပ္ပါဒါ ဧကနိရောဓာတိ” စသည် မိန့်။]

၄၁၆။ ဧကုပ္ပါဒါ ဧကနိရောဓာတိ-ကား၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်း၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ နိရုဇ္ဈမာနာပိ-ချုပ်ကုန်သော်

ရူပါဒိဓမ္မေသုပပမိသင်္ဂဟေါ။ ။ ရူပါဒိဓမ္မေသုတိ-ဝဏ္ဏ ဂန္ဓာဒိသု သုဒ္ဓန္ဓကဓမ္မေသု၊ ဤသို့ ရူပဖြင့် ဝဏ္ဏကိုယူ၍ အာဒိဖြင့် ဂန္ဓစသော သုဒ္ဓန္ဓကကလာပ်ကို ယူဖို့ရန် သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ဝိမတိ၌ကား-“ယေသု ရူပါဒိဓမ္မေသုတိ-ပုရိမဝဿံ ဝုဋ္ဌာ ဘိက္ခု၊ ပဉ္စဟိ အနုနော သံဃော၊ စီဝရမာသော၊ ဓမ္မေန သမေနသမုပ္ပန္နံ စီဝရတိ ဧဝ မာဒိသု ယေသု ရူပါ ရူပဓမ္မေသု” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤအလို ရူပါဒိ၌ အာဒိအရ နာမံ-ပညတ်တို့ကိုယူ၊ “တေသံ သမောဓာနံ မိသင်္ဂဟေါ” ကို ထောက်၍ ပုရိမဝဿံ ဝုဋ္ဌ ရဟန်းဟူသော ရုပ်နာမံ၏ ပေါင်းမိခြင်း၊ ငါးပါးထက် မလျော့သော သံဃာဟူသော ရုပ်နာမံ၏ ပေါင်းမိခြင်း၊ သင်္ကန်းကာလဟူသော ကာလပညတ်၏ တိုက်ဆိုင်ခြင်း၊ တရားသဖြင့်ဖြစ်သော သင်္ကန်းဟူသော ရုပ်ကလာပ်အပေါင်း၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ဤသို့ အစရှိသော ရုပ်တရားနာမံတရားတို့၏ အပေါင်းကို ကထိန်ဟုမှတ်ပါ။

[အောင်] ပုရိမဝါ၊ နေပြီးပါသည့် သံဃာ ရဟန်း၊ ငါးပါးပြုမ်း၏၊ သင်္ကန်းကာလ၊ ခါ သမယဝယ်၊ ဓမ္မစစ်စစ်၊ သင်္ကန်းဖြစ်ဟု၊ တွက်စစ်လေးလီ၊ အင်္ဂါညီသာ၊ ၂ လီရုပ်နာမံ၊ အပေါင်းမှန်၊ ခေါ်၍ ကထိနတံ မည်ပညတ်။

လည်း၊ ဧကတော၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-နိသနည်း၊ ဧကုပ္ပါဒါ နာနာနိရောဓာတိ-ကာ၊ ဥပ္ပဗ္ဗမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ ဧကတော၊ ဥပ္ပဗ္ဈန္တိ-နိသနည်း၊ နိရုဇ္ဈမာနာ-သော်၊ နာနာ-အသီးအသီး၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-နည်း၊ ကိ-အဘယ် အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော ကထိန်နုတ်ခြင်းတို့သည်လည်း၊ အတ္ထာရေန-ကထိန်ခင်းခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကတော ဥပ္ပဗ္ဈန္တိ-နိ၏၊ ဟိ-မှန်၊ အတ္ထာရေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ဥဒ္ဓါရောနာမ-နုတ်ခြင်းမည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [မွေးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်သေခြင်းသဘောလည်း ပါလာသကဲ့သို့ ကထိန်ခင်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကထိန်နုတ်ခြင်းသဘောလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်-ဟူလို] ပန-ဆက်၊ နုရုဇ္ဈမာနာ-နိလသော်၊ ဧတ္ထ-ဤ ကထိန်နုတ်ခြင်းတို့တွင်၊ ပုရိမာ-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော ကထိန် နုတ်ခြင်းတို့သည်၊ အတ္ထာရေန သဒ္ဓိ ဧကတော နိရုဇ္ဈန္တိ-နိ၏၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝ-နုတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ [ပုရိမာ ဒွေတိ “ဧကုပ္ပါဒါ ဧကနိရောဓာ”တိ ပါဠိယံ ပဌမံ ဝုတ္တာ အန္တရုတ္တာရ သဟုတ္တာရာ ဒွေ-ဝိမတိ။] ဟိ-မှန်၊ အတ္ထာရဿ-ခင်းခြင်း၏၊ နိရောဓော-ချုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဧတေသံ-ဤ ရှေ့ကထိန်နုတ်ခြင်း ၂ ပါးတို့၏၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝေါစ-နုတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ ဧကကွဏေ-တစ်ခုသော ဝေဌံ၊ ဟောတိ၊ ဣတရေ-အခြားသော ကထိန်နုတ်ခြင်းတို့သည်၊ (အန္တရုတ္တာရ သဟုတ္တာရမှ တစ်ပါးသော ကထိန်နုတ်ခြင်းတို့သည်) နာနာ-အသီးအသီး၊ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ [အကျို့စာအုပ်၌ “ဟိ”မပါ] တေသု-ထို အန္တရုတ္တာရ သဟုတ္တာရမှ တစ်ပါး သော ကထိန်နုတ်ခြင်းတို့သည်၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝ-နုတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တေသုပိ-ရောက်ကုန်သော်လည်း၊ အတ္ထာရေ-သည်၊ တိဋ္ဌတိယေဝ-တည်မြဲ

ဧကတောပေပါပုဏန္တိ။ ဧကတော ဥပ္ပဗ္ဈန္တိတိ-ကထိနုဒ္ဓါရေန သဟဥပ္ပဗ္ဗမာနာရဟာ (ဖြစ်ထိုက်ကုန်သည်)၊ ဟောန္တိတိ အတ္ထော၊ ကထိနုတ္တာရတော ဟိ ပဘုတိ သဗ္ဗေ ကထိနုဒ္ဓါရာ တံတံ ကာရဏန္တရမာဂမ္ပ ဥပ္ပဗ္ဈန္တိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေ ဧကုပ္ပါဒါနာမ ဓာတာ၊ တေသု အန္တရုတ္တာရ သဟုတ္တာရာ ဒွေ ဧဝ တံ ဝိဟာရံ အနတ္ထတဝိဟာရ သဒိသံ ကရောန္တာ သယံ သကလေန ကထိနုတ္တာရေန သဟ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝံ ပါပုဏန္တိ၊ အဝသေသာ ပန တံတံ ပါဠိပုဂ္ဂလိက ဗေဝ ကထိနုတ္တာရံ ဒွိန္ဒု ပလိဗောဓာနံ ဥပဇ္ဈိန္ဒနဝသေန နိရောဓောသယံ ဥဒ္ဓါရဘာဝံ ပါပုဏန္တိ၊ န သကလံ ကထိနုတ္တာရံ၊ ကထိနုဒ္ဓါရာနု နိရောဓောနာမ တံတံ ကာရဏမာဂမ္ပ ဥဒ္ဓါရဘာဝပုတ္တိ၊ ဧဝု ဥပ္ပတ္တိနာမ ကထိနုဒ္ဓါရော ဧဝ၊ တေနာဟ “သဗ္ဗေပိပေဥပ္ပဗ္ဈန္တိ”တိ အာဒိ-ဝိမတိ၊

တေသုပေပါပုဏန္တိယေဝ။ တေသုတိ ပက္ကမနန္တိကာဒိသု၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝံ ပတ္တေသုတိ-ဥဒ္ဓါရဘာဝပုတ္တိသင်္စါတနိရောဓံ ပတ္တေသုတိ အတ္ထော၊ အတ္ထာရော တိဋ္ဌတိတိ-ကတုဇိဝရံ အာဒါယ ပက္ကန္တာဒိပုဂ္ဂလံ ထပေတွာ တဒဝသေသာနံ (ထို ရဟန်းမှကြွင်းသော ရဟန်းတို့အတွက်) ပလိဗောဓသတ္တာဝတော (အတ္ထာရော) တိဋ္ဌတိ-ဝိမတိ။

တည်သည်သာ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကထိနဝိနိစ္ဆယ၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ-
[သဗ္ဗတ္ထာတိ သဗ္ဗသ္မိံ ကထိနဝိနိစ္ဆယေ၊-ယောဇနာ၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။
သမန္တပါသာဒိကာယ-သော၊ ဝိနယ သံဝဏ္ဏနာယ-၌၊ ကထိနဘောဒဝဏ္ဏနာ-
သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပညတ္တိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဥပါလိပဉ္စက

အနိသိတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၇၇။ ဥပါလိပဉ္စေသု-ဥပါလိ၏ ပြဿနာတို့၌၊ ကတိဟိနုခေါ ဘန္တေတိ
ပုစ္ဆာယ-ကတိဟိနုခေါ ဘန္တေ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၏၊ အယံ-ကား၊ သမ္မန္နော-
(အနုသန္ဓေ) ဆက်စပ်ခြင်းတည်း၊ ကိရ-ရဲ့၊ ထေရော-ထေရ်သည်၊ ရဟောဂတော-
ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သဗ္ဗာနိ-နံသော၊ ဣမာနိပဉ္စကာနိ-
ဤ ပဉ္စကတို့ကို၊ အာဝဇ္ဇေတွာ-ဆင်ခြင်၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒါနိ-၌၊ ပုစ္ဆိတွာ-
မေးလျှောက်ပြီး၍၊ ဣမေသံ-ဤ ပဉ္စကတို့၏၊ (“တန္တိ”၌စပ်)၊ နိဿာယ-၍၊
ဝသနကာဒီနံ-နေသောပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ တန္တိ-ပါဠိ
အစဉ်ကို၊ ထပေသာမိ-ထားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊
ဥပသကံမိတွာ-၍၊ ကတိဟိ နုခေါ ဘန္တေတိ အာဒိနာ၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဉ္စေ-
ပြဿနာတို့ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးလျှောက်ပြီ၊ (အယံ-ကား၊ သမ္မန္နော-တည်း၊) [ဤကဲ့သို့
အကြံဖြစ်သောကြောင့် မေးလျှောက်သည်ဟု အနုသန္ဓေ ဆက်စပ်ပုံကို သိပါ-
ဟူလို။] တေသံ-ထို ပြဿနာတို့၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-၌၊ ဥပေါသထံ န ဇာနာတိတိ-
ကား၊ နဝဝိဓံ-ကိုးပါး အပြားရှိသော၊ ဥပေါသထံ န ဇာနာတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ
န ဇာနာတိတိ-ကား၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂါဒိဘောဒံ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ အစရှိသော အပြာ-
ရှိသော၊ စတုပ္ပိဓံ၊ ဥပေါသထကမ္မံ-ဥပုသ်ကံကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပါတိမောက္ခံ န
ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဒွေ-နံသော၊ မာတိကာ-တို့ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ
န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့၏၊ ပဉ္စဝိဓံ-ငါးပါး အပြားရှိသော ပါတိမောက္ခု
ဒ္ဒေသ လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနံ-နီတို့၏၊ စတုပ္ပိဓံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ နဝဝိဓံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ န ဇာနာတိ။

ပဝါရဏံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ နဝဝိဓံ၊ ပဝါရဏံ-ပဝါရဏာကို၊ န ဇာနာတိ၊
ပဝါရဏာကမ္မံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂါဒိဘောဒံ စတုပ္ပိဓံ ပဝါရဏာကမ္မံ
န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တနာပတ္တိံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-
ထိုထို သိက္ခာပုဒ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြအပ်သော၊ အာပတ္တိဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ အနာ
ပတ္တိဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ၊ အာပန္နော ကမ္မကတောတိ-ကား၊
အာပတ္တိံ-သို့ အာပန္နော-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တပုစ္စယာဝ-ထို အာပတ်သို့

ရောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပင်၊ သံဃေန-သည်၊ ကမ္မကတော-ပြုအပ်
ပြီးသော ကံရှိသည်၊ ဟောတိ။

အာပဇ္ဇော ကမ္မကတော။ ။အာပတ်သင့်ခြင်းသည် ကံပြုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော
ကြောင့်၊ “တပုစ္ဆယာဝ”ဟု ဖွင့်သည်။ အာပဇ္ဇောကို ဟောတုမန္တဝိသေသနလုပ်လျှင် ဤ
အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း ဖြစ်၏။ ကမ္မကတောကို “သံဃေန”ဟု ကတ္တာထည့်၍ ဖွင့်သည်။ စာအုပ်တို့၌
“ကမ္မံ ကတံ”ဟု တွေ့ရ၏။ ယောဇနာ၌လည်း ဤ အတိုင်းပင်တွေ့ရ၏။ “အာပတ္တိ
အာပဇ္ဇော”နှင့် အရတုဖြစ်သောကြောင့် ပါဠိတော်အတိုင်း “သံဃေန ကမ္မကတော”ဟု
သမာသံသာ ရှိရမည်။ ထိုအာပဇ္ဇော ကမ္မကတောတို့ကိုလည်း ပါဠိတော်ဝယ် “ဥပသမ္မာဒေတိ”
စသည်၌ စပ်မှ ရိုးရာကျသည်။ ထို့ကြောင့် “ဟောတိ”သည် နောက်မှထည့်ပါ၍ ဖြစ်ဟန်တူသည်။
[အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ကံရှိသည်၊
(သမာဇော-ဖြစ်ပါလျက်)၊ ဥပသမ္မာဒေတိ-၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။]

နပဋိပ္ပဿန္တနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၂၀။ ကမ္မံ န ပဋိပ္ပဿန္တတဗ္ဗန္တိ -ကား၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ ယသ္မာ-
ကြောင့်၊ အနုလောမဝတ္ထေ-အနုလောမဝတ်၌၊ န ဝတ္တတိ-မဖြစ်၊ ဝါ-မကျင့်၊
တသ္မာ၊ အဿ-ဤ ရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ န ပဋိပ္ပဿန္တတဗ္ဗံ-
မငြိမ်းစေထိုက်၊ သရဇ္ဈကော-ကြီးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝ-သာ၊ ဝိသဇ္ဇ
တဗ္ဗော-လွတ်ထိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ကံ တည်းဟူသော ကြီးနှင့်တကွ
လွတ်ထားလိုက်ပါ-ဟုလို၊ သဟ+ကမ္မသင်္ခါတာယ ရဇ္ဈယာ+ဝတ္တတိတိ သရဇ္ဈ
ကော-ယောဇနာ။]

၄၂၁။ သစေပေ၊ကရောတိတိ-ကား၊ သမဂ္ဂေဟိ-ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့သည်၊
ကရဏီယာနိ-ပြုထိုက်ကုန်သော၊ ဥပေါသထာဒီနိ-နံသော၊ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ သစေ
ကရောတိ-အံ၊ (“တကြ စေ ဥပါလိ ဘိက္ခုနော နက္ခမတိ၊ အပိ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ
ကတွာ ဥပေတဗ္ဗာ သာမဂ္ဂိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

[သမဂ္ဂကရဏီယနှင့် စပ်၍ ချဲ့လိုသောကြောင့် “ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒီသု”
စသည်မိန့်၊] ဟိ-ချဲ့၊ ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒီသု-ဥပုသ် ပဝါရဏာ အစရှိသည်
တို့သည်၊ ဋ္ဌိတာသု-တန်ရပ်နေကုန်လသော်၊ [ဋ္ဌိတာသုတိ ဥပေါသထ ပဝါရဏာ

သမဂ္ဂေဟိ ကုရဏီယာနိ။ ။သမဂ္ဂေဟိ ကရဏီယာနိတိ-ဝိဝါဒါဓိကရဏေဟိ (တို့ကြောင့်)
ပုဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတွာ ပစ္စာ သာမဂ္ဂိ ဥပဂတေဟိ ကတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကိံ ပန အသညတမိဿ
ပရိသာယ (အသညတပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရောနေသော ပရိသတ်နှင့်) သဒ္ဓိံ လဒ္ဓိနော သာမဂ္ဂိကရေန္တိတိ
အာဟ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသုဟိ”တိ အာဒိ-ဝိမတိ။

ဒီသု အပ္ပဝတ္တိသု-ဝိမတိ။] ဥပတ္တဗ္ဗော-(သာမဂ္ဂိပျက်အောင်) အံထောက်အပုံကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-ထို၊ ဟိ-မှန်၊ သံဃော-သည်၊ အစွယ်-အပြစ်ကို၊ ဒေသာပေတွာ-ဒေသနာပြောစေပြီး၍၊ သံဃသာမဂ္ဂိ-သံဃာ၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ သစေကရောတိ၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထံဝါ-တိဏဝတ္ထာရကသမထကို သော်လည်း၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဥပေါသထပဝါရဏံ-ကို၊ (သစေ) ကရောတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော ကံသည်၊ သမဂ္ဂ ကရဏိယံနာမ-မည်သော၊ ကမ္မံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တတြ စေတိ-ကား၊ တာဒိသေ-သော၊ ကမ္မေ-၌၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ သစေ နက္ခမတိ-အကယ်၍ မနစ်သက်အံ၊ (ဧဝံ သတိ) ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ-မိမိအယူကို ထင်စွာပြုမှုကို၊ ကတွာပိ-ပြု၍သော်လည်း၊ တထာရူပါ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ သာမဂ္ဂိ-သာမဂ္ဂိသို့၊ ဥပေတဗ္ဗာဧဝ-ကပ်ရောက်ထိုက်သည်သာ၊ ဝိလောမဂ္ဂဟော-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြုခြင်းကို၊ န ဂဏိတဗ္ဗော-မယူ ထိုက်၊ [ပါဠိတော်၌ “ဥပေတဗ္ဗာ”ဟု ပါဠိပျက်နသသည်၊ စာအုပ်တို့၌ “ဥပေ တဗ္ဗာ”နောင် ပိုဒ်ခတ်၍ “ဧဝံ”ဟု ရှိ၏၊ “ဧဝံ”ဖြင့် ညွှန်ပြဖွယ် မရှိသောကြောင့် “ဥပေတဗ္ဗာ ဧဝ” ရှိရမည်၊ ထို “ဧဝံ”၏ နိဝတ္ထတဗ္ဗကို ပြလို၍၊ “ဝိလောမဂ္ဂဟော န ဂဏိတဗ္ဗော”ဟုမိန့်သည်၊] ပန-ဗျုတ်ရိတ်၊ ယတြ-အကြင်ကံ၌၊ ဥဒ္ဓမ္မံ-ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို၊ ဝါ-အောင်၊ ဥဗ္ဗိနယံ-ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို၊ ဝါ-အောင်၊ သတ္ထု-၏၊ သာသနံ-ကို၊ ဒိပေန္တိ-ပြကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုက်၌၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ-ကို၊ (ကာတွံ) န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ပဋိဗာဟိတွာ-ကံကို တားမြစ်ပြီး၍၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ-ဖဲသွားရာ၏။

ဥပတ္တဗ္ဗော န ဒါတဗ္ဗော။ ဥပတ္တဗ္ဗော န ဒါတဗ္ဗောတိ သာမဂ္ဂိ ဝိနာသာယ အနုဗလံ န ဒါတဗ္ဗံ သာရတ္ထ၊ ဥပတ္တဗ္ဗော န ဒါတဗ္ဗောတိ ဥပရူပရိ အပဝတ္ထနတ္ထာယ “မယမ္ပိ ဥပေါသထံ န ကရိဿာမာ”တိ အဒိနာ ကလဟဿ ဥပတ္တဗ္ဗော န ဒါတဗ္ဗော၊ ဓမ္မေန ဝိနယေန သာမဂ္ဂိ ကတွာ သမဂ္ဂေပာဝ (ညီညွတ်ကုန်သည်သာ၊ ဟုတွာ) အသညတာ ဘိက္ခု၊ ဝိနေတဗ္ဗာတိ အဓိပာယော၊ တေနာဟ “သစေ၊ ပေ၊ ဒေသာပေတွာ”တိ အာဒိ-ဝိမတိ။

ဘိက္ခုနောပေဥပေတဗ္ဗာ။ ဘိက္ခုနော နက္ခမတိတိ-ကေသုစိ ပုဂ္ဂလေသု အပ္ပမတ္တက ဒေါသဒဿနေန န ရုစတိ၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံပိ ကတွာတိ-“နမေတံ ဓမတိ”တိ သဘာဂသမ္ဘ ဘိက္ခုနော (အား) အတ္တနော ဒိဋ္ဌိ အာဝိကတွာ၊ ဥပေတဗ္ဗာတိ-သာသနဟာနိယာ အဘာဝါ သာမဂ္ဂိ အကောပေတွာ ကာယသာမဂ္ဂိ ဒါတဗ္ဗာ၊ ဤ ဒိသေဋ္ဌာနေ အလန္တိပရိဘောဂေါ (အလန္တိတို့နှင့် အတူသုံးစွဲခြင်းသည်) အာပတ္တိကရော န ဟောတိ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ။

ယတြပန ဥဒ္ဓမ္မံ။ ယေ ပန သာသနဝိနာသနာယ ပဋိပဇ္ဇာ၊ တေဟိ သဟ န ဝဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ဧဝ ဟောတိ သာသနဝိနာသော၊ တေနာဟ-“ယတြ ပန ဥဒ္ဓမ္မံ”န္တိ အာဒိ၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ န ဝဇ္ဇတိတိ ဣမိနာ ဒိဋ္ဌိယာ အာဝိကတာယပိ အာပတ္တိ ဒဿတိ-ဝိမတိ။ -

ဥဿိတမန္တိဇာတိ-ကား၊ လောဘ၊ပေ၊မာနုဿန္တံ-များသော လောဘ ဒေါသ မောဟ မာနရှိသော၊ ဝါစံ-ကို၊ ဘာသိတာ-ပြောဆိုတတ်သည်။ ကဏှဝါစော-မည်းညစ်သော စကားရှိသည်။ အနတ္တကဒီပနော-အကျိုးမရှိသော စာကားကို ပြုခြင်း (ပြောဆိုခြင်း) ရှိသည်။ (“ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။) နိဿိတဇပိတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏။ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ဥဿဒယုတ္တံ-တက်ကြွသော လောဘ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော စကားကို၊ ဘာသိတံ-ငှာ၊ န သက္ကာတိ-မစွမ်းနိုင်၊ (မရဲဝံ၊) အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ မယာ-ငါနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ရာဇာ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကထေသိ-ပြောဆိုပြီ၊ (မယာ သဒ္ဓိံ) အသုကမဟာမတ္တော-ထို မည်သော အမတ်ကြီးသည်၊ ဧဝံ၊ ကထေသိ-ပြီ၊ အသုကောနာမ-ထိုမမည်သော ဆရာတော်ကြီးသည်၊ မယံ-၏။ အာစရိယော-(နိဿယည်း) ဆရာသည်၊ (ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော် လည်းကောင်း၊ (အသုကောနာမ-သည်၊ မယံ) ဥပဇ္ဈာယော-တည်း၊ (ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တေပိဋကော-ပိဋကသုံးပုံ၊ နှုတ်ငံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မယာ သဒ္ဓိံ ဧဝံ ကထေသိ-ပြီ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အညံ-(ဂုဏ်ကြီးသော)

ဥဿိတမန္တိ။ ။ “ဥဿိတ”ကို “လောဘ၊ပေ၊မာနုဿန္တံ”ဟုဖွင့်သည်။ “မန္တိ”ကို “ဝါစံ ဘာသိတာ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ဥဿိတ+မန္တာ၊ ဥဿိတမန္တာ၊ ဥဿိတမန္တာ+ယဿ+အတ္ထိတိ ဥဿိတမန္တိ-လောဘ စသည်တို့ဖြင့် ထောင်လွှား တက်ကြွားသော တိုင်ပင်ပြောဆိုကြောင်း စကားရှိသူ”ဟု ပြု။

ကဏှဝါစော။ ။ ကဏှဝါစော အနတ္တကဒီပနောတို့အား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။ ထိုတွင် “ကဏှဝါစော”ဟူသည် မည်းညစ်သော အကုသိုလ်နှင့် စပ်သော စကားရှိသူတည်း။ “ကဏှာ+ဝါစာ ယဿာတိ ကဏှဝါစော”ဟု ပြု။ [ကဏှဝါစောတိ-ရာဂ ဒေါသာဒီဟိ ကိလိဋ္ဌဝဇ္ဇော-ဝိမတိ။]

အနတ္တကဒီပနော။ ။ “အနတ္တကဒီပနော”ဟူသည် အကျိုးမရှိသော စကားကို ပြုခြင်း-ပြောဆိုခြင်းရှိသူတည်း။ အနတ္တကဿ+ဒီပနံ ယဿာတိ အတ္တကဒီပနော”ဟုပြု။ [အနတ္တကဝဇ္ဇနုဿ ဒီပနံ ပကာသနံ အဿာတိ အတ္တကဒီပနော-ဝိမတိ။] ဆိုလိုရင်းကား- “ပရိသတ်ထဲသို့ ရောက်သောအခါ လောဘ အစွန်းထွက်သော စကား၊ ဒေါသ အစွန်း ထွက်သော စကား၊ မောဟ မာန အစွန်းထွက်သော စကားကိုသာ ပြော၍ အကျိုးရှိသော ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော စကားကို မပြောဆိုသူ”ဟုလို။

နိဿိတဇပိတိ။ ။ ဧပော-ကြားဝါ ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်+ယဿ+အတ္ထိတိ ဇပိတိ၊ နိဿိတော-အခြားဂုဏ်ကြီးသူကို မှီသည်+ဟုတွာ+ဇပိတိ နိဿိတဇပိတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား-မိမိ၏ အစွမ်းဖြင့် ပရိသတ်ထဲ၌ မပြောဝံ့၊ အခြားဂုဏ်ကြီးသူကို မှီ၍သာ ပြောဝံ့သူ-ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် ဗရိသတ်ထဲ၌ ဂုဏ်ကြီးသူကို မှီ၍ ကြားဝါသော စကားကို မပြောဆိုရ၊ ယောနော ၌ကား-နိဿိတဇပိတိဇတ္ထ အညနိဿိတံ ဓပုမေတဿာတိ နိဿိတဇပိတိတိ၊ ဒဿန္တော အာဟ-အတ္တနောတိ အာဒိ၊ ဇတ္ထ ဓပွတိ ဝဇနံ၊ ဓပွ-ဝဇနေတိ ဟိ ဓာတုပါဠေသု ဂုတ္တံ” ဟု ဖွင့်လေသည်။

အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဇပုတိ-ပြောဆိုတတ်၏။ န စ ဘာသာနုသန္တိ ကုသလောတိ-ကား၊ ကထာနုသန္တိဝစနေစ-စကား အဆက်အသွယ်ကို ပြောဆိုခြင်း ဌှိ လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိဝစနေစ-အဆုံးအဖြတ် အဆက်အသွယ်ကို ပြောဆိုခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ အကုသလော-မကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ၏။ [“ဘာသာ”ကို “ကထာ”ဟုလည်းကောင်း “ဝိနိစ္ဆယ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏။ သံယဟုရိသတ်၌ စုဒိတက စောဒကတို့သည် ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် စပ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ ဝိနိစ္ဆယနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၌ မကျွမ်းကျင်-ဟူလို၊ န ယထာဓမ္မေ ယထာဝိနယေတိ-ကား၊ ဘူတေန-ဟုတ်မှန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ အပတ္တိ-ကို၊ သာရေတွာ-အမှတ် ရစေပြီး၍၊ စောဒေတာ-စောဒနာတတ်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်။

ဥဿာဒေတာ ဟောတိတိ-ကား၊ အမှက်-ငါတို့၏၊ အာစရိယော-ဆရာတော်သည်၊ မဟာတေပိဋကော-မြတ်သော ပိဋကတ် ၃ ပုံဆောင်တည်း၊ ပရမမေဗ္ဗကထိကော-အသာဆုံး ဓမ္မကထိကတည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဧကစွံ-အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥဿာဒေတိ-အထက်သို့ တက်စေ၏။ (မြောက်ပင်၏။) ဒုတိယပဒေ-(အပသာဒေတာ ဟူသော) ဒုတိယပုဒ်၌၊ (အတ္ထော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကိ-အဘယုံကြောင့်၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပတ္တိ-ကို (အာပတ်မှန်း!) န ဇာနာတိ-မသိရသနည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ (နယေန)၊ ဧကစွံ-ကို၊ အပသာဒေတိ-အောက်သို့ ကျ စေ၏။ (နှိမ်ချ၏။) အဓမ္မံ ဂဏှာတိတိ-ကား၊ အနိယျာနိကပက္ခံ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်တတ်သော အဖို့ကို၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏။ ဓမ္မံ ပဋိဗ္ဗာဟတိတိ-ကား၊ နိယျာနိကပက္ခံ-ကို၊ ပဋိဗ္ဗာဟတိ-တားမြစ်၏။ [ဝဋ်တော နိယျန္တိတိ နိယျာနိကာ ဟု အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၊ ဒုကမာတိကာပဒ ဝတ္ထုနာ၌ ဝိပြိုဟ်ပြုသည်။ အနိယပစ္စည်း ကတ္တာဟော၊ နိဌံ ရဿ၊ ယ ကို

ဥဿာဒေတာ။ ။ “ဥဿာဒေတာ”၌ ဥပုဗ္ဗ+သဒဓာတ် ဂတိ အနက်ဟော+ကာရိတ် ဣ+တု ပစ္စည်း၊ ဥဿာရေတိတိ ဥဌံ ဂမာပေတိ၊ ဣမိနာ ဥဿာဒေတိ ဥပရိဂမာပေတိတိ ဥဿာဒေတာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ၊ ဧတ္ထ ဟိ ဒကာရရကာရာ သဒိသတ္ထာ၊ တေ ဟိ ဒွေ အက္ခရာ ကဒါမိ ကတ္ထမိ သဒိသတ္ထာ ဟောန္တိ။

အဝသာဒေတာ။ ။ အဝသာရေတိတိ ဟိနဘာဝံ ဂမာပေတိ၊ ဣမိနာ အဝသာဒေတိ အဇောဘာဝံ ဂမာပေတိတိ အဝသာဒေတာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ၊ အပသာဒေတာတိပိပါဠော၊ ဥပသဂ္ဂမတမေဝ နာနာ-ယောဇနာ၊ ဤအလို “ဥဿာဒေတာ-ဥဿာရေတာ၊ ဥဿာဒေတိ-ဥဿာရေတိ”ဟု လည်းကောင်း၊ “အဝသာဒေတာ၊ အပသာဒေတာ”ဟုလည်းကောင်းပါ၌ ၊ ဖျိစိ ရှိနိုင်သည်။ သို့သော် ရှေ့ပုဒ်၌ အထက်အနက်ဟော ဥဟု ရှိသောကြောင့် ဥပသာရနှင့် တွဲဖက်နောက်ပုဒ်၌ အောက်ချအနက်ဟော အဝဥပသာရဖြင့် “အဝသာဒေတာ”ဟု ရှိမှ ပိုကောင်းသည်။

ရဿ၊ ယကို ကပြု၊ သမ္မုဗ ဗဟု ဘာသတိတိ-ကား၊ ဗဟု-စွာ၊ နိရုတ္တကကထံ-
 အကျိုးမရှိသော စကားကို၊ ဝါ-အနက် အဓိပ္ပာယ် မရှိသော စကားကို၊ ကထေတိ-
 ပြောဆို၏။ [“သမ္မ”ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ဝီထိမှတ်ပိုင်း၊
 သပပ္ပလာပပုဒ် အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ပဿယံ ပဝတ္တာ ဟောတိတိ-ကား၊ အနန္တိဋ္ဌော-မတိုက်တွန်းအပ်သည်၊
 (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-လျှက်) ဘာရေ-(တရားဆုံးဖြတ်ဖို့ရန်) တဝန်ကို၊ အနာရော
 ပိတေ-မတင်အပ်သေးမီ၊ ကေဝလံ-(တာဝန်ကို တင်ခြင်းနှင့်မဖက်) သက်သက်၊
 မာနံ-ကို၊ နိဿာယ-၍၊အဇ္ဈောတ္တရိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ အနဓိကာရေ-မိမိ၏ အရာ
 မဟုတ်သည်၌၊ ကထေတာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အနောကာသကမ္မံ
 ကာရေတွာတိ-ကား၊ သြကာသကမ္မံ-အခွင့်တောင်းမှုကို၊ အကာရေတွာ-မပြုစေ
 မူ၍၊ ပဝတ္တာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ [“အနောကာသကမ္မံ”သည် အယုတ္တ
 သမာသံတည်း၊ အန်၏ ကာရိဖြစ်သော နကို “ကာရေတွာ”နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးပါ၊
 ထို့ကြောင့် “သြကာသကမ္မံ အကာရေတွာ”ဟု ဖွင့်သည်၊] န ယထာဒိဋ္ဌိယာ
 ဗျာကတ္တာ ဟောတိတိ-ကား၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အတ္တနော-၏၊ ယာဒိဋ္ဌိ-
 အကြင် အယူသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုအယူကို၊ ပုရေက္ခတွာ-ရှေ့သွားပြု၍၊ ဗျာ
 ကတ္တာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ န (ဟောတိ-မဟုတ်)၊ [ဝိ+အာ+ကရ+တုပစ္စည်းဖြင့်
 “ဗျာကတ္တာ”ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ၊] လဒ္ဓိံ-အယူကို၊ နိက္ခိပိတွာ-ချထား၍ (ဖယ်
 ထား၍)၊ အယထာဘုစ္ဆံ-အမှန်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ၊ အဓမ္မာဒိသု-အဓမ္မ အစရှိသည်
 တို့၌၊ ဝေပဒိလဒ္ဓိကော-ဓမ္မ အစရှိသော အယူရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကထေတာ
 ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

မာနံ နိဿာယ။ ။မာနံ နိဿာယာတိ-ဝိနိစ္ဆယကရဏံ တဝ ဘာရောတိ သံဇေန
 ဘာရေ အကတေပိ “အဟမေဝေတ္ထဝေါဟရိတုံ (ပြောဆိုဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ) အရဟဇ္ဈပေါ”တိ
 မာနံ (အထင်ကြီးမှု မာနကို) နိဿာယာ-ဝိမတိ။

ယာဿအတ္တနော။ ။[ယာဿကို “ယာ+အဿ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊] အဿ အတ္တနောတိ-
 အဓမ္မာဒိ အတ္တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ န ပုဂ္ဂလံ၊ အဿ အဓမ္မာဒိအတ္တသင်္ခါတဿ အတ္ထောနာ
 သရပဿယာ အနရူပါ ဒိဋ္ဌိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊ ဤအလို “အဿ အတ္တနော-မိမိဟူသော
 အဓမ္မ အစရှိသော အနက်အား၊ အနရူပါ-သော”ဟု ပေး။

လဒ္ဓိံပပကထေတာဟောတိ။ ။လဒ္ဓိံနိက္ခိပိတွာတိ-အနရူပလဒ္ဓိံ ဆဇေတွာ၊ အဂ္ဂဟေတွာတိ
 အတ္ထော၊ တေနာဟံ-“အဓမ္မာဒိသု ၊ပေဟုတွာ”တိ၊ အထဝါ အတ္တနော လဒ္ဓိံ နိဂ္ဂဟိတွာ
 (လျှို့ဝှက်၍) ပုဂ္ဂလာနဂုဏံ တထာဗျာကရောဇ္ဈော န ယထာဒိဋ္ဌိယာ ဗျာကတ္တာနာမ၊ ဣမသ္မိံ
 ပက္ခေ အဓမ္မာဒိသု ဓမ္မာဒိလဒ္ဓိကော ဟုတွာတိ ။တ္ထ အဓမ္မာဒိသု ဓမ္မာဒိလဒ္ဓိကော ဝိယ
 ဟုတွာတိ အတ္ထော ဂဟေတဓမ္မာ-ဝိမတိ။

ဝေါဟာရဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၄၂၄။ အာပတ္တိယာ ပယောဂံ နဇာနာတိတိ-ကား၊ အယံအာပတ္တိ-သည်၊ ကာယပ္ပယောဂါ-ကိုယ်ဟူသော ပယောဂရှိ၏။ အယံ (အာပတ္တိ)၊ ဝစီပယောဂါ- နှုတ်ဟူသော ပယောဂရှိ၏။ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ [ကာယပ္ပယောဂနေ အာပတ္တိတဗ္ဗာ ကာယပ္ပယောဂါ၊ ဝစီပယောဂနေ အာပတ္တိတဗ္ဗာ ဝစီပယောဂါ- ဦးကာ၊ အဓိပ္ပာယ်ပြု၊ “ကာယော+ပယောဂေါ ဝေတိဿာတိ ကာယပ္ပယောဂါ”ဟုပြု၊ ‘ကာယော-ကာယဟူသော၊ ပယောဂေါ-အားထုတ်ကြောင်း ပယောဂသည်”ဟုပေး၊ ဝစီပယောဂါ၌လည်းနည်းတူ] အာပတ္တိယာ ဝပသမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ အယံ အာပတ္တိ-သည်၊ ဒေသနာယ-ဒေသနာပြောခြင်းကြောင့်၊ ဝပသမ္ပတိ-ငြိမ်း၏။ အယံ (အာပတ္တိ)၊ ဝုဋ္ဌာနေန-ထမြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ပရိဝါသံမာနတ်ကြောင့်၊ (ဝပသမ္ပတိ)၊ အယံ (အာပတ္တိ) ဒေသနာယ-ကြောင့်၊ နေဝ (ဝပသမ္ပတိ) ဝုဋ္ဌာနေန- ကြောင့်၊ န (ဝပသမ္ပတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိယာ န ဝိနိစ္ဆယ ကုသလော ဟောတိတိ-ကား၊ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-ဤဝတ္ထုကြောင့်၊ အယံ အာပတ္တိ (ဟောတိ)ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ၊ ဒေါသာနရူပံ-အပြစ်အားလျော်သော၊ အာပတ္တိ- ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ပြု၍၊ ပတိဋ္ဌာပေတံ-တည်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကာတိ-မစွမ်းနိုင်၊ [ဤအပြစ်ကြောင့် ဤအာပတ်ဖြစ်၏-ဟု အာပတ်ကို ထုတ်ပြု၍ တည်စေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်-ဟုလို။]

အဓိကရဏသမုဋ္ဌာနံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဣဒံအဓိကရဏံ-ဤ အဓိကရဏံး သည်၊ အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ ဘောဒကရဝတ္ထုနိ-ဘောဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏။ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ စတဿော-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော- ဝိပတ္တိတို့ကို၊ (နိဿာယ သမုဋ္ဌာတိ)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ ပဉ္စ-န်သော၊ (အာပတ္တိ ကွဇ္ဇေ-အာပတ် အစုတို့ကို၊ နိဿာယ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ) ဝါ-ဤ သို့သော် လည်းကောင်း၊ (ဣဒံ အဓိကရဏံ)၊ သတ္တ အာပတ္တိကွဇ္ဇေ (နိဿာယ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ သံဃကိစ္စာနိ-သံဃာကိစ္စ တို့ကို၊ နိဿာယ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ၊ ပယောဂံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဣဒံ အဓိကရဏံ-သည်၊ ဒွါဒသမူလပယောဂံ- တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မူလဟူသော ပယောဂရှိ၏။ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ စုဒ္ဒသ မူလပယောဂံ-၏။ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ ဆမူလပယောဂံ-၏။ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ ဧကမူလပယောဂံ-သံဃာဟူသော တစ်ပါးသော မူလပယောဂရှိ၏။ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ ဟိ-မှန်၊ အဓိကရဏာနံ-တို့၏။ ယထာသကံ-အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ မူလမေဝ-မူလသည်ပင်၊ ပယောဂါနာမ-ဂတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ-ထို အလုံးစုံသော ပယောဂကိုလည်း၊ န ဇာနာတိ၊ ဣတိ အတ္ထော- နကံ၊ [ဒွါဒသမူလ သေသည်တို့၏ သရုပ်ကို အဓိကရဏဘောဒ၊ အဓိကရဏနိဒါနာဒိ

ဝဏ္ဏနာဋ၌ ပြခဲပြီ၊] ဝုပသမံန ဇာနာတီတိ-ကား၊ ဣဒံ အဓိကရဏံ-သည်၊ န္ဒိဟိ-နံသော၊ သမထေဟိ-သမထတို့ကြောင့်၊ ဝုပသမ္ပတိ-၏၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ တီဟိ (သမထေဟိ ဝုပသမ္ပတိ)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ စတုဟိ (သမထေဟိ ဝုပသမ္ပတိ)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ ဧကေန-သော၊ သမထေန-ကြောင့်၊ ဝုပသမ္ပတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ၊ [ဒ္ဓိဟိ” စသည်တို့၏ သရုပ်ကို ဤ ပါဠိတော် သမထဘောဒ သမ္ပတိဝါရ၌ ကြည့်ပါ။] န ဝိနိစ္ဆယကုသလော ဟောတီတိ-ကား၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိကိတွာ-ဆုံးဖြတ်ပြီး၍၊ သမထံ-သို့၊ ပါပေတုံ-ရောက်စေ ခင်းငှာ၊ န ဇာနာတိ။

ကမ္မံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ တဇ္ဇနိယာဒိ-တဇ္ဇနိယ အစရှိသော၊ သတ္တဝိဝံ- ၇ ပါးအပြားရှိသော၊ (တစ်နည်း၊ “တဇ္ဇနိယာဒိ သတ္တဝိဝံ-ယ အစရှိသော ၇ ပါးအပြားရှိသော” ဤသို့လည်း သမာသ်ရှိ၏)၊ ကမ္မံ-ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ကမ္မဿ ကရဏံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ကို၊ ဣမိနာနိဟာရေန-ဤနည်းဖြင့်၊ (ဤ ထုတ်ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းဖြင့်) ကာတမ္မံ-ပြုလိုက်၏၊ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ ကမ္မဿ ဝတ္တံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤဝတ္တံသည်၊ တဇ္ဇနိယဿ-တနိစ္ဆယကံ၏၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ဣဒံ-သည်၊ နိယသာဒိနံ-နိယသ အစရှိသော ကံတို့၏၊ (ဝတ္ထု-တည်း၊) ဣတိ န ဇာနာတိ၊ ဝတ္တန္တိ-ကား၊ သတ္တသု-နံသော၊ ကမ္မေသု-တို့တွင်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုန္တံ၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ အဋ္ဌရသဝိဝံ-ရှိသော၊ (ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို လည်းကောင်း၊) တိဝိဓဿ-သော၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မဿ-၏၊ တေ စတ္တာလိသဝိဝံ-သော၊ ဝတ္တံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ၊ [ဤ ကျင့်ဝတ်များကို စူဠဝဂ္ဂ၊ ကမ္မက္ခန္ဓကဋ္ဌ ပြထားပြီ၊] ကမ္မဿ ဝုပသမံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ ယောဘိက္ခူ-သည်၊ ဝတ္ထေ-၌၊ ဝတ္တိတာ-ကျင့်ပြီး၍၊ ယာစတိ-(ကံ၏ ငြိမ်ခြင်းကို) တောင်း၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ ကမ္မံ-ကို၊ ပဋိပဿန္တေတမ္မံ-ငြိမ်းစေလိုက်၏၊ အစုယော-အပြစ်ကို၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော-ဒေသနာပြောစေလိုက်၏၊ ဣတိ န ဇာနာတိ။

ဝတ္တံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ သတ္တန္တံ-နံသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ ဝတ္တံ-ဝတ္ထုကို၊ န ဇာနာတိ၊ နိဒါနံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ဣမသ္မိံနဂရေ-၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣဒံ (သိက္ခာပဒံ) ဣမသ္မိံ (နဂရေ ပညတ္တံ-ပြီ) ဣတိ န ဇာနာတိ၊ ပညတ္တိံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ ပညတ္တိံ အနုပညတ္တိံ အနုပ္ပန္နပညတ္တိံဝေသန-မူလပညတ်၊ အနုပညတ်၊ အနုပ္ပန္န

ပဏာပဇ္ဇာစဉ်။ ။ပတ်-ပြောင်းပြန်+အာဘဉ်-ရွတ်ဆိုအပ်သည်တည်း။ ပဇ္ဇာဘဉ်-သည်၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို+ပဇ္ဇာဘဉ်-ပြောင်းပြန် ရွတ်ဆိုအပ်သည်တည်း။ ပဒပဇ္ဇာဘဉ်-အပ်သည်၊ ဝါ-ပြောင်းပြန် ရွတ်ဆိုအပ်သောပုဒ်၊ အာဘဉ်၌ “အာ+ဘာသ+တပဇ္ဇည်း”ဟု ကြံသည်။

ပညတ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ တိဝိခံ-သော၊ ပညတ္တိ-ကို၊ န ဇာနတ်၊ ပဒပစ္စာ
 ဘဋ္ဌံ န ဇာနတ်တိ-ကား၊ သမ္မုခါ-မျက်မှောက်တော်၌၊ (ဘုရားရှင်၏ မျက်မှောက်
 တုန်းက)၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို၊ န ဇာနတ်၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-
 ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗွေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓေါတိ-ဟူ၍၊ ဟောဋ္ဌပရိယံ-အောက်
 အထက်ရွတ်ဆိုအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဒံ-ကို၊ ယောဇေတိ-ယှဉ်စေ၏။

အကုသလောစ ဟောတိ ဝိနယေတိ-ကား၊ ဝိနယပါဠိယဉ္ဇ-ဝိနည်းပါဠိတော်၌
 လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာယဉ္ဇ-၌လည်းကောင်း၊ အကုသလော-မကျွမ်းကျင်သည်၊
 ဟောတိ၊ ဥတ္တိံ န ဇာနတ်တိ (ဇတ္ထ)-၌၊ (ဂုဋ္ဌတ္တံ) ဟိ (ဥဒ္ဒရိတွာ ဒသေမိ)၊
 သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ ဥတ္တိံ-ဥတ်သည်၊ သောဥတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာစ-
 ညွှန်ပြအပ်သောဥတ် လည်းကောင်း၊ (သောဥတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့)၊ အနိဒ္ဒိဋ္ဌာစ-
 မညွှန်ပြအပ်သောဥတ် လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့)၊ ဒုဝိဓာ-၏၊ တတ္ထ-ထို
 ဥတ်တို့တွင်၊ ယာ-အကြင်ဥတ်ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့ (သောဥတ္တိဟူ၍)၊ အနိဒ္ဒိဋ္ဌာ-
 အပ်၊ သာ-ထိုဥတ်သည်၊ ကမ္မဥတ္တိနာမ-ကံဖြစ်သော ဥတ်မည်သည်၊ ဟောတိ၊
 ယာ-ကို၊ (ဧဝံ-ဤသို့ သောဥတ္တိဟူ၍)၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ပြီ၊ သာ-သည်၊ ကမ္မပါဒဥတ္တိ
 နာမ-ကံ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဥတ်မည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တံဥတ္တိံ-ကို၊ န ဇာနတ်၊ ဥတ္တိယာ
 ကရဏံ န ဇာနတ်တိ-ကား၊ နဝသု-န်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ကမ္မဥတ္တိယာ-
 ကို၊ (ကရဏံ-ပြုရပုံကို)၊ န ဇာနတ်၊ ဒွိသု-န်၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ ကမ္မပါဒဥတ္တိယာ-
 ကို၊ (ကရဏံ န ဇာနတ်)၊ [နဝသု ဌာနေသုတိ-ဩသာရဏာဒီသု နဝသု
 ဌာနေသု၊ ဒွိသု ဌာနေသုတိ ဥတ္တိဒုတိယ ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မေသု၊ ဇီကော၊ ကမ္မဝင်္ဂံ၌
 အကျယ်လာဦးလတ္တံ့။] ဥတ္တိယာ အနုသာဝနန္တိ-ကား၊ ဣမိသာဥတ္တိယာ-၏

ဤ၌ တပစ္စည်းကို ကံဟောဟု ကြံ၏။ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပစ္စုက္ခာနဝါရ၌ကား
 ဘောဟောကြံခဲ့သည်။ အဓိပ္ပာယ်သင့်သည်သာ၊ ယောဇနာ၌ကား ရွေ့လျောခြင်း အနက်ဟော
 ဘာသာဓာတ်ဟု ကြံ၍ “ပဒါနံ ဟောဋ္ဌပရိယာယဝသေန ပဋိနိဝတ္တိတွာ အာဘဿနံ ဂဠုနံ
 စုတံ ပဒပစ္စာဘဋ္ဌံ”ဟု ဖွင့်လေသည်။ [ဤအဖွင့်၌ သမ္မုခါ ကာတဗ္ဗံဝယ် သမ္မုခါကား
 ပါဠိပျက်နေဟန်တူသည်။ အဓိပ္ပာယ်ရအောင်သာ နိဿယပေးလိုက်ရသည်။]

ကမ္မဥတ္တိ။ ။ကမ္မဥတ္တိတိ-ကမ္မဘူတာ ဥတ္တိ၊ အနုသာဝနနိရပေက္ခာ ကမ္မဘူတာ ဥတ္တိတိ
 အတ္ထော-ဝိမတိ၊ ဤဥတ်သည်ပင် ကံဖြစ်သည်၊ နောက်ထပ်ကမ္မဝါစာ မပါတော့-ဟုလို။

ကမ္မပါဒဥတ္တိ။ ။ကမ္မပါဒဥတ္တိနာမ ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မါဒီသု အနုသာဝနကမ္မဿ
 (အနုသာဝနကမ္မဝါစာ၏) ပါဒဘူတာ (အခြေခံဖြစ်၍ ဖြစ်သော- အဓိဋ္ဌာနဘူတာ (တည်ရာ
 ဖြစ်၍ ဖြစ်သော) ဥတ္တိ၊ နောက်ထပ် ကမ္မဝါစာပါသေးသောကြောင့် ကမ္မဝါစာဟူသော
 ကံ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဥတ်-ဟုလို။

(အတွက်)၊ ဧက-တစ်ကြိမ်သော၊ အနုဿာဝနာ-ကမ္မဝါစာသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣမိဿာ (ဥတ္တယာ)-၏ (အတွက်)၊ တိဿော (အနုဿာဝနာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ)၊ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ ဥတ္တိယာသမထံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ သတိဝိနယော- သတိဝိနယသမထ လည်းကောင်း၊ အမုဋ္ဌဝိနယော-လည်းကောင်း၊ တဿပါပိယ သိကာ-လည်းကောင်း၊ တိဏဝတ္ထာရကော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဗ္ဗိ ဓော-သော၊ ယွာယံ (ယော+အယ်) သမထော-သည်၊ ဥတ္တိယာ-နှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တံ-ထိုသမထကို၊ ဥတ္တိယာ သမထောတိ-ဥတ်၏ သမထဟူ၍၊ န ဇာနာတိ၊ ဥတ္တိယာ ဝုပသမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ယံ အဓိ ကရဏံ-အကြင် အဓိကရဏ်းသည်၊ စတုဗ္ဗိဓေန-သော၊ ဣမိနာဥတ္တိသမထေန- ဤဥတ်၏ သမထကြောင့်၊ ဝုပသမတိ၊ တဿ-ထို အဓိကရဏ်း၏၊ တံ ဝုပသမံ- ထို ငြိမ်းခြင်းကို၊ (န ဇာနာတိဉ်စပ်)၊ အယ် ဝုပသမော-ဤ ငြိမ်းခြင်းကို၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်သည်၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ န ဇာနာတိ။

သုတ္တံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ-ဥဘတောဝိဘင်းကို၊ န ဇာနာတိ၊ သုတ္တာနုလောမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ စတ္တာရော-န်သော၊ မဟာပဒေသေ- မဟာပဒေသတို့ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဝိနယံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ခန္ဓကပရိဝါရ- မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက၊ ပရိဝါရကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဝိနယာနုလောမံ န ဇာနာတိတိ- ကား၊ စတ္တာရော-န်သော၊ မဟာပဒေသေယေဝ-တို့ကိုပင်၊ န ဇာနာတိ၊ [ရှေ့၌ ပါပြီးဖြစ်၍ "ဝေ"ဖြင့် ဆိုသည်၊] နစ ဌာနာဌာနကုသလောတိ-ကား၊ ကာရဏာ ကာရဏကုသလော-အကြောင်းဟုတ် အကြောင်းမဟုတ်သည်၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ။

ဓမ္မံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဝိနယပိဋကံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသံ- ဝိနည်းပိဋကမှ ကြွင်းသော၊ ပိဋကဒွယံ-ပိဋက ၂ ပုံ အပေါင်းကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဓမ္မာနုလောမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ သုတ္တန္တိကေ-သုတ္တန်၌ လာကုန်သော၊ စတ္တာရောမဟာပဒေသေ န ဇာနာတိ၊ ဝိနယံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ခန္ဓကပရိဝါရ မေဝ-ကိုပင်၊ န ဇာနာတိ၊ ဝိနယာနုလောမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ စတ္တာရော မဟာပဒေသေ န ဇာနာတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ပဉ္စက၌၊ ("ဓမ္မံ န ဇာနာတိ" စသော ပဉ္စက၌) (တစ်နည်း၊) ဧတ္ထ-ဤ မဟာအဋ္ဌကထာ အဗ္ဗင်္ဂ၌၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အသင်္ဂဟိတာ-မသိမ်းယူအပ်

သုတ္တန္တိကေပေမဟာပဒေသေ၊ သုတ္တန္တိကမဟာပဒေသလေးပါးကို အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ စတုက္က နိပါတ်၊ သဗ္ဗေတနိယဝဂ်၊ မဟာပဒေသသုတ်၌ ကြည့်ပါ။ သုတ္တန္တိကေ စတ္တာရောမဟာ ပဒေသေတိ-သုတ္တာဘိဗ္ဗေပိဋကေသု အနုညာတ ပဋိက္ခိတ္တသုတ္တာနုလောမဝသေန နယတော ဂဟေတဓမ္မ စတ္တာရော အတ္ထေ-ဝိမတိ။

ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ၊ ဝိနယံတိ၊ ပေ၊ န ဇာနာတိတိ-တိဟူသော၊ ယံ-
 အကြင်စကားကို၊ ကုရုန္တိ ယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊
 နစပုဗ္ဗာပရကုသလော ဟောတိတိ-ကား၊ ပုရေကထာယစ-ရှေး၌ ပြောဆိုထိုက်
 သော စကား၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္စာကထာယစ-နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သော
 စကား၌လည်းကောင်း၊ အကုသလော ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊
 သေသံ-သည်၊ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ခေယျတ္တာ-သိအပ်သိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေ-
 ၌၊ ပကာသိတတ္တာစ-ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနမေဝ-
 သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။

အနိဿိတဝဂ္ဂ န ပဋိပ္ပဿန္တနဝနဝဂ္ဂ ဝေါဟာရဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီ။

တသ္မာ၊ပေ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ။တသ္မာတိ-ယသ္မာ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တနယေန
 ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ အသင်္ဂဟိတာ၊ တသ္မာ ယံ ကုရုန္တိယံ ဝုတ္တံ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိသမ္ပန္နော-
 ဋီကာ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ ကျန်နေသောကြောင့် ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ
 မကျန်အောင် ဖွင့်သော “ဝိနယန္တိ သကလံ ဝိနယပိဋကံ န ဇာနာတိ”ဟူသော ကုရုန္တိ
 အဖွင့်ကိုသာ အတည်ယူထိုက်ပါသည်-ဟူလို၊ [စာအုပ်တို့၌ “ နဂဟေတဗ္ဗံ”ဟု ရှိသည်ကား
 ဋီကာနှင့်လည်းမညီ အဓိပ္ပာယ်လည်း မရ။]

ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၄၂၅။ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမှာတိ-
 ကား၊ ဒိဋ္ဌိနံ-အယူတို့ကို၊ အာဝိကမ္မာနိ-ထင်စွာပြုခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-ထင်စွာ
 ပြုကြောင်း၊ ဝိနည်းကံတို့သည်၊ လဒ္ဓိပ္ပကာသနာနိ-အယူကို ထင်စွာပြုခြင်းတို့သည်၊
 ဝါ-အယူကို ထင်စွာပြုကြောင်း၊ ဝိနည်းကံတို့သည်၊ (“ကတိ နုခေါ-အဘယ်မျှတို့ပါ
 နည်း”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ ဧတံ-ဤ၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဟူသော သဒ္ဒါသည်၊
 အာပတ္တိဒေသနာ သင်္ခါတာနံ-အာပတ်ကို ဒေသနာပြောခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊
 ဝိနယကမ္မာနံ-ဝိနည်းကံတို့ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ [ဒိဋ္ဌိနံ အာဝိ
 ကမ္မာနိတိ-အာပတ္တိလဒ္ဓိနံ ပကာသနာနိ၊ အာပတ္တိဒေသနာ ကမ္မာနိတိ အတ္ထော၊-
 ဝိမတိ၊] အနာပတ္တိယာ၊ပေ၊အာဝိကရောတိတိ-ကား၊ အနာပတ္တိမေဝ-
 အနာပတ်ကိုပင်၊ အာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြော၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊
 အဒေသနာဂါမိနိယာတိ-ကား၊ ဂရုကာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ (ဒေသနာဂါမိ မဟုတ်
 သော ဂရုကာပတ်ကြောင့်)၊ ဒိဋ္ဌိ-ကို၊ အာဝိကရောတိ-ထင်စွာပြု၏၊
 သံဃာဒိသေသဉ္စ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်ကို လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကဉ္စ-ကို
 လည်းကောင်း၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြော၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒေသိတာယာတိ-

ကား၊ ဒေသိတာယ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီးသော၊ လဟုကာပတ္တိကာပိ-ကြောင့်လည်း၊ ဒိဋ္ဌိ အာဝိကရောတိ၊ ဒေသိတံ-ဒေသနာ ပြောအပ်ပြီးသော လဟုကံအာပတ်ကို၊ ပုန-ဖန်၊ ဒေသိတာ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဒိဋ္ဌိန္တိ-ကား၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထင်စွာ ပြုအပ်သော်၊) စတူဟိ-၄ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော် လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဟိ-လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဝိကတာ-အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤ အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ အာဝိကရောတိ-ထင်စွာပြု၏၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ (ဧနာ-ရဟန်းတို့သည်သော် လည်းကောင်း၊) ပဉ္စ၊ ဧနာ-တို့သည်သော် လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေန္တိ-န်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ မနောမာနသေနာတိ-ကား၊ မနသင်္ခါတေန-စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ မာနသေန-မာနသဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိ အာဝိကရောတိ၊ ဝစီဘောဒံ-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ (နူတ်မြွက်ခြင်းကို) အကတွာ-၍၊ စိတ္တေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ အာပတ္တိ ဒေသေတိ၊ ဣတိ အဋ္ဌော-နက်။

နာနာသံဝါသကဿာတိ-ကား၊ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကဿဝါ-အယူအားဖြင့် ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော ရဟန်း၏သော် လည်းကောင်း၊ ကမ္မနာနာသံဝါသ ကဿဝါ-ကံအားဖြင့်ကွဲ ပြားသော သံဝါသရှိသော ရဟန်း၏သော် လည်းကောင်း၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပေ၊ ဒေသေတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ နာနာသီမာယာတိ-ကား၊ သမာနသံဝါသကဿ-တူသော သံဝါသရှိသည် ဖြစ်၍၊ (သမာနဿာ)ဝိ-သော်လည်း၊ နာနာသီမာယ-အမျိုးမျိုးသော သီမံ၌၊ ဌိတဿ-တည်သော ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ အာဝိကရောတိ-၏၊ [သမာနသံဝါသကဿာပိတိ ပိသဒ္ဓေါ

ယထာ စတူဟိပေအာဝိကရောတိ။ ။စတူဟိ ပဉ္စဟိတိ ဝစေတော ဒွိဟိဝါ တိဟိဝါဧကတော ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ပရံ န ဝဋ္ဋတိ-သာရတ္ထ၊ ယထာ၊ပေ၊ဟောတိတိ-ယထာ အာဝိကတေ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဧကိဘူတေဟိ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ သန္တိကေ အာပတ္တိ ဒေသိတာ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဒေသေတိတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ ဒေသေန္တောစ အတ္တနာ သဒ္ဓိ တယောဝါ စတ္တာရောဝါ ဘိက္ခု ဂဟေတွာ ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသေတိ၊ ဧဝံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒေသိတာစ အာပတ္တိ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒေသနာပစ္စယာ ဒုက္ကဋ္ဌေ ဟောတိ၊ ဒိန္တံ တိန္တံ ပန ဧကတော ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဝိမတိ။

မနော မာနသေန။ ။မနော မာနသေနာတိ ဧတ္ထ မနောသဒ္ဓေန မာနသသဒ္ဓဿ ရာဂ အရဟတ္တေသုပိ ပဝတ္တနတော တဒတ္ထေ ပဋိက္ခိပိတွာ စိတ္တေ ဧဝ ဝတ္တတိတိ ဒေသေတိ၊ တေန ဝုတ္တံ မနသင်္ခါတေန မာနသေနာတိ၊ ဣမိနာ မနဘူတံ မာနတံ မနောမာနသန္တိ ဝစေကတ္ထံ ဒေသေတိ၊-ယောဧနာ၊ [“မနော မာနသေန-စိတ်ဟူသော မာနသဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိ အာဝိကရောတိ”ဟု ပေးပါ၊ မာနသသဒ္ဓါ၏ ရာဂ အရဟတ္တဖိုလ်တို့၌ ဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ ကာမာဝစရကုသလ နိဒ္ဒေသဝါရကထာ စိတ္တနိဒ္ဒေသ၌ ကြည့်ပါ။]

သမာနသံဝါသကဿာပိ နာနာသီမာယ ဌိတဿ သန္တိကေ အာဝိကမ္ပံ အဓမ္မိကံ ဟောတိ၊ ပဂေဝနာနာသံဝါသကဿာတိ ဒဿေတိ-ယောနော။] ဟိ-မှန်၊ မဉ္ဇက သီမာယ-သိမ်တန်ဆောင်းဝန်းအပြင်၌၊ (ခဏ္ဍသိမ်၌)၊ [မာဠကသီမာယာတိ ခဏ္ဍ သီမာယ-ဋီကာ] ဌတေန-တည်သော ရဟန်း၏သော် လည်းကောင်း၊ သီမန္တရိ ကာယ-သီမန္တရိကံ၌၊ ဌိတဿ (ဝါ)-တည်သော ရဟန်းသည်၊ သီမန္တရိကာယ-၌၊ ဌိတေန-သည်၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာယ-အဝိပ္ပဝါသသိမ်၌၊ (မဟာသိမ်၌)၊ ဌိတဿဝါ-၏သော် လည်းကောင်း၊ (သန္တိကေ) အာပတ္တိံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အပကတတ္ထဿာတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တကဿဝါ-ဥက္ခိတ္တကရဟန်း၏သော် လည်းကောင်း၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏ (အတွက်) ဥပေါသထ ပဝါရဏာ- တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ထပိတာ-တန်ထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တဿာဝါ- ၏သော် လည်းကောင်း၊ [“ယဿဝါ”မှ “ဝါ”ကို ယူ၍ ပေးသည်၊] သန္တိကေ ဒေသေတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

၄၃၀။ နာလံဩကာသကမ္ပံ ကာတန္တိ-ကား၊ (ဩကာသကမ္ပံ-အကွင့်ပေးမှုကို)၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န ပရိယတ္တံ-မစွမ်းနိုင်၊ (မသင့်)၊ န ကာတဗ္ဗ-မထိုက်၊ ဣတိအတ္ထော။ [“အလံ”ကို “ပရိယတ္တံ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်၏၊ န ကာတဗ္ဗ-ကား၊ “နာလံဩကာသ ကမ္ပံကာတုံ”၏ အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်တည်း၊] ဣဓာပိ-ဤပဉ္စကဉ္စလည်း၊ [“အပိ”ဖြင့် ရှေ့ ပဉ္စကကိုပေါင်း၊] အပကတတ္ထော-ပကတတ်မဟုတ်သော ရဟန်းဟူသည်၊ ဥက္ခိတ္တကောစ-ဥက္ခိတ္တက ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ ထပိတ ဥပေါသထ ပဝါရဏာစ-တန်ထားအပ်သော ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာရှိသော ရဟန်းလည်းကောင်း တည်း၊ စာဝနာဓိပ္ပာယောတိ-ကား၊ သာသနာတော-မှ၊ စာဝေတုကာမော-ရွေ့လျော စေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊ “ဝတ္ထာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

၄၃၂။ မန္တတ္တာ မောမူဟတ္တာတိ-ကား၊ မန္တဘာဝေန-ညံ့ဖျင်းသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် လည်းကောင်း၊ မောမူဟဘာဝေန-လွန်စွာတွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိသန္တိတမ္ပိ-ဖြေဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုသော်မှလည်း၊ စာနိတုံ-ငှာ၊ အသမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ အတ္တနာ-၏၊ မောမူဟ ဘာဝံ-လွန်စွာတွေဝေသူ၏အဖြစ်ကို၊ ပကာသေန္တောယေဝ-ထင်စွာပြုလျက်သာ လျှင်၊ (ပဉ္စ-ပြဿနာကို)၊ ပုစ္ဆတိ-၏၊ (ကောဝိယ-အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း)၊ ဥမ္မတ္တ

သမာနသံဝါသကဿာပေပန ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤစကားကို သတိထား၍ ဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သိမ်အနီးအပါး၌ ဒေသနာပြောကြသော အခါ တစ်ပါးက သိမ်အတွင်း တစ်ပါးက သီမန္တရိတံ၌ မရောက်အောင် သတိထားလေ့ရှိကြသည်၊ ဤဝါကျ၌ “သီမန္တရိကာယဝါ”ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဓါပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဌိတဿာပိ”ဟု သမုစ္စယတ္ထ အဝိသဒ္ဓါပါခြင်းသည် ဝိဟာန်တူ၏၊ သို့သော် ယောနော၌ကား၊ -ဝိသဒ္ဓေန ခဏ္ဍသီမာယ ဌိတဿာပိတိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ”ဟု ဖွင့်လေသည်။

ကောဝိယ-သူရူးကဲ့သို့တည်း၊ ပါပိစ္ဆောတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ မေးရသော်၊ ခက်ခဲ
 နက်နဲသော အကြောင်း အရာကို မေးရလျှင်၊) မံ-ကို၊ ဧနော-လူအပေါင်းသည်၊
 သမ္ဘာဝေဿတိ-ချီးမွမ်းလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊
 ဣစ္ဆာယ-အလိုကြောင့်၊ ပုစ္ဆတိ၊ ပရိဘာဝါတိ-ကား၊ ပရိဘာဝံ-လွှမ်းမိုးကြောင်း
 အပြစ်သို့၊ အာရောပေတုကာမော-တက်ရောက်စေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (တင်လို
 သည်၊) ဟုတွာ ပုစ္ဆတိ၊ [ပရိဘာဝါတိ ဧတ္ထ ပရိဘာဝကာမာတိ အတ္ထံ ဒေဿန္တော
 အာဟ-“ပရိဘာဝံ အာရောပေတုကာမော ဟုတွာ” တိ၊-ယောဇနာ၊ ဤ အလို
 “လွှမ်းမိုးမှုကို အလိုရှိခြင်းကြောင့်”ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊] အညဗျာကရဏေ
 သုပိ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဖြေဆိုခြင်းတို့၌လည်း၊] ဒေဝေနယော-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-
 အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ ယောဇနာကား “သဗ္ဗတ္တာတိ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဏှ”ဟု
 စွဲလေသည်၊] သေသံ ဥတ္တာနမေဝ, ဣတိ-အပြီးတည်း။

အတ္တာဒါနဝဂ္ဂေ-အတ္တာဒါနဝဂ်၌ လည်းကောင်း၊ ဓုတင်္ဂဝဂ္ဂေ-၌ လည်း
 ကောင်း၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သည်၊
 သိယာ-ဖြစ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ကို၊ ဟောဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ၊ [အတ္တာဒါနဝဂ်
 လာ စကားများကို ဝုဠဝဂ္ဂ, ပါတိမောက္ခပနက္ခန္ဓကအဖွင့်, အတ္တာဒါန အင်္ဂကထာ,
 ဇောဒကေနပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗမ္မေကထာတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဓုတင်္ဂဝဂ်လာ စကားများကို
 ဤ အဋ္ဌကထာဧကုတ္တရိကနယ, ပဉ္စကဝါရဝတ္ထုနာ၌ လည်းကောင်း ပြခဲ့ပြီ။]

မုသာဝါဒဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၄၄၄။ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယော-အကြင်
 မုသာဝါဒသည်၊) ပါရာဇိကံ-က အာပတ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
 (သော-သည်၊) ပါရာဇိကဂါမိ-မိမည်၏၊ ပါရာဇိကာပတ္တိဘာဝံ-ပါရာဇိကအာပတ်
 ၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣတရေသုပိ-(သံဃာဒိဿေသ
 ဂါမိ စသော) အခြား ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေဝေနယော-တည်း၊ တတ္ထ-ထို မုသာဝါဒ
 တို့တွင်၊ အသန္တံ၊ ပေ၊ မုသာဝါဒေါ-မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို
 ပြောဆိုကြောင်း မုသာဝါဒသည်၊ ပါရာဇိကဂါမိ-ပါရာဇိက အာပတ်သို့ရောက်၏၊
 အမူလကေန-အခြေ အမြစ်မရှိသော၊ ပါရာဇိကေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသနမုသာဝါဒေါ-
 စွပ်စွဲကြောင်း မုသာဝါဒသည်၊ သံဃာဒိဿေသဂါမိ-၏၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊
 တေ-၏၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝသတိ-နေ၏၊ (သော-သည်၊ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း၊)

ပါရာဇိကဂါမိ။ ဧမ္မပဓာနံ ဓမ္မာ ဝိညာနံ သန္ဓာယ ပါရာဇိကံ ဂစ္ဆတိတိ ပါရာဇိကဂါမိတိ
 သုဒ္ဓကတ္ထုဝေသေန ဝုတ္တံ၊ ပုဂ္ဂလာပဓာနံ ပုဂ္ဂလဝိညာနံ သန္ဓာယ ပါရာဇိကံ ဂစ္ဆတိ အနေန,
 ဂမာပေတိတိဝါ ပါရာဇိကဂါမိတိ ကရဏပေတု ကတ္ထုဝေသနပိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊-ယောဇနာ။

ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်(မိမိကိုယ်ကိုပင် သူတစ်ပါး အနေအားဖြင့်၊ “ဝုတ္တံ” ခြံစပ်)၊ ဇာနန္တဿ-နားလည်သူအား၊ ဝုတ္တမုသာဝါဒေါ- ပြောဆိုကြောင်း မုသာဝါဒသည်၊ ထုလ္လုစွယဂါမိ၊ [ပရိယာယေန ဇာနန္တဿ ဝုတ္တမုသာဝါဒေါတိ-ယဿကဿစိ ဇာနန္တဿ ပရိယာယေန ဝုတ္တမုသာဝါဒေါတိ အတ္ထော-ဋီကာ] (“ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသတိတိအာဒိနာ ပရိယာယေန” တို့ကို လိုက်စေ)၊ အဇာနန္တဿ-အား၊ (နားမလည်သူအား၊ ဝုတ္တမုသာဝါဒေါ)၊ ဒုက္ကဋ္ဌဂါမိ- ဇာနိ၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယန္တိ-ယံဟူ၍၊ အာဂတော-လာသော မုသာဝါဒသည်၊ ပါစိတ္တိယဂါမိ-ဇာနိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဒဿနေနာတိ-ကား၊ ဝိနယဓရဿ-ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဒဿနေန- မတွေ့ရခြင်းကြောင့်၊ (“အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ” ဟု ပါဠိတော်ခြံစပ်)၊ ဟိ-မှန်၊ ကပ္ပယာကပ္ပိယေသု-အပ်သောအရာ မအပ်သောအရာတို့၌၊ ကုက္ကုဇ္ဈေ-ကုက္ကုဇ္ဈသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ဝိနယဓရ-ကို၊ ဒိသ္မာ-တွေ့မြင်၍၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဘာဝံ-အပ် သည်၏ အဖြစ် မအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိပစ္စိတွာ-မေးပြီး၍၊ အကပ္ပိယံ- ကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ တံ-ထို ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ် ကို၊ အပဿန္တောပန-မတွေ့ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ အကပ္ပိယမ္ပိ-မအပ်သော အမှုကိုလည်း၊ ကပ္ပိယန္တိ-ဟူ၍၊ ကရောန္တော-လသော်၊ (အာပတ္တိ) အာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ရောက်ထိုက်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ ဝိနယဓရဿ-ကို၊ ဒဿနေန-တွေ့ရခြင်းကြောင့်၊ နာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ အဒဿနေနေဝ-ကြောင့်သာ၊ အာပဇ္ဇတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဒဿနေနာတိ-န ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ အဿဝနေနာတိ-ကား၊ ဧကဝိဟာရေ-တစ်ကျောင်းတိုက်တည်း၌၊ ဝသန္တောပိ-နေပါသော်လည်း၊ ဝိနယဓရဿ-၏၊ (အထံသို့)၊ ဥပ္ပဋ္ဌာနံ- ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ-ကို၊ ပစ္စိတွာ-ကိုယ်တိုင်မေး၍၊ (အသုဏန္တော-အဖြေကို မကြားရသည်)၊ ဟုတွာဝါ-လည်းကောင်း၊ အညေသံ- အခြားသူတို့အား၊ ဝုစ္စမာနံ-ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ အသုဏန္တော-မကြားရ သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အာပတ္တိ)၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ-သည်သာ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿဝနေနာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပသုတ္တကတာတိ-

အဒဿနေနန။ ။ အဒဿနေနာတိ ဣမဿ အကပ္ပိယံ ပရိဝဇ္ဇန္တနံ ဝိနယဓရာနံ ပဋိပတ္တိယာ အဒဿနေန၊ တေသံ ဒိဋ္ဌာနဂတိ အနာပဇ္ဇနေနာတိပိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော- ဝိမတိ၊ ဤအလို “အဒဿနေန-အကပ္ပိယကို ရှောင်ကြဉ်သော ဝိနည်းဓိုရ်တို့၏ အကျင့်ကို မမြင်ရခြင်းကြောင့်” ဟုလည်း ပေးပါ။

ပုစ္ဆိတွာဝါပပအာပဇ္ဇတိ။ ။ ပုစ္ဆိတွာဝါ အညေသံဝါ ဝုစ္စမာနံ အသုဏန္တော အာပဇ္ဇတိတိ စတ္ထ ပုစ္ဆိတွာ အသုဏန္တောဝါ ပုစ္ဆိယမာနံ အသုဏန္တောဝါတိ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ- ဝိမတိ။

ကတာတိ-ကား၊ ပသုတ္တကတာယ-အိပ်ပျော်နေသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (“အပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ” ဌ်စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ သဟဂါရသေယျ-သဟဂါရသေယျအာပတ်သို့၊ (သဟ သေယျအာပတ်သို့၊) ပသုတ္တကဘာဝေနပိ-အိပ်ပျော်နေသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပန-ကား၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သော အရာ၌၊ ကပ္ပိယသညိတာ- အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာပဇ္ဇန္တော-အာပတ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တထာသညိ-ထို အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ သတိ သမ္မောသာ-သတိ ပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ ဧကရတ္တာတိက္ကမာဒိ ဝသေန-တစ်ညဉ့်ကိုလွန်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗ-ရောက် ထိုက် သောအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ [ဧကရတ္တာတိက္ကမာဒိ ဝသေနာတိ အဓိဋ္ဌိတစိဝရေန ဝိပုဝသိတွာ ဧကရတ္တာတိက္ကမေန ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ၊ အာဒိ သဒ္ဓေန ဆာရတ္တာတိက္ကမာဒိနံ သင်္ဂဟော၊-ဝိမတိ။] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စက တို့၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ [“သဗ္ဗတ္ထတိ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေ” ဟု ယောဇနာ၌ စွဲ လေသည်။] ဣတိ-အပြီးတည်း။

မုသာဝါဒဝဂ္ဂဏ္ဍနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပသုတ္တကဘာဝေနပိ။ ။ ပိသဒ္ဓေါ အညမ္ဗိ အဒဿနာဒိကာရဏမ္ဗိ သမ္ဗိဏ္ဍေတိ၊ ဤသို့ ယောဇနာ၌ ဖွင့်ထား၏၊ မိမိကား-အိပ်မပျော်ဘဲ တမင်လာ ခေါင်းချနေလျှင်လည်း အာပတ်သင့်သောကြောင့် အိပ်မပျော်ခြင်းကို ဆည်းစေလိုသည်။

ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂဝဏ္ဍနာ

၄၅၀။ ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အလာဘာယာတိ- ကား၊ စတုန္ဒ-န်သော၊ ပစ္စယာနံ-ပစ္စည်းတို့ကို၊ အာလာဘတ္တယ-မရခြင်းအကျိုးငှာ၊ (“ပရိသက္ကတိ-အားထုတ်၏” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့် (အားထုတ်လသော်)၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ (ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်)၊ န လဘန္တိ-န်၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရိသက္ကတိ-၏၊ ဝါယမတိ- အားထုတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အနတ္တာယာတိ-ကား၊ အနတ္တံ-စီးပွားမဲ့ဖြစ်သော၊ ကလိသာသနံ-ကောဓအတွက်၊ နိပိနိပိစက်စက် ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော အာဏာ

ကလိသာသနံ။ ။ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ၊ အစေလကဝဂ်၊ ဥပ္ပောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] အနတ္တံ ကလိသာသနန္တိ အနတ္တာဝဟံ ကောဓေဇနံ (ဒေါသကြောင့်ဖြစ်သော စကားကို) အာရောပေန္တော၊ ဒေါသံ (အပြစ်ကို) အာရောပေန္တော ဥပဒ္ဒေါယ ပရိသက္ကတိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။

ကို၊ အရောပေန္တော-တင်လိုသည်။ (ဟုတွာ)၊ ပရိသက္ကတိ-၏။ အဝါသာယာတိ-ကား၊ အဝါသက္ကာယ-နေမြဲတိုင်းသောအရပ်၌ မနေနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (“ပရိသက္ကတိ”၌စပ်၊) ယသ္မိံ ဂါမဓေတ္ထေ-အကြင် ဂါမဓေတံ၌၊ (ဘိက္ခုနိယော) ဝသန္တိ-န်၏။ တတော-ထို ဂါမဓေတံမှ၊ နိဟရဏက္ကာယ-နှင့်ထုတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ပရိသက္ကတိ)၊ သမ္ပယောဇေတိတိ-ကား၊ အသဒ္ဓမ္ပပုဋိသေဝနက္ကာယ-မသုတော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမ္ပယောဇေတိ-ယှဉ်စေ၏။

၄၅၁။ ကတိဟိ နုခေါ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗန္တိ-ကတိဟိ နုခေါ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗဟူသော ဤပြဿနာကို၊ သတ္တန္တံ-ကုန်သော၊ ကမ္မာနံ-တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော ကံကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိက္ခေရော)ပုစ္ဆတိ။

၄၅၄။ နုသာကန္တိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယ၊ပေ၊ဝိပဿနာဒိဘောဒေါ-အပ် မအပ်သော အကြောင်းအရာ၊ နာမ်ရုပ် အပိုင်းအခြား၊ သမထဝိပဿနာ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ကထာမဂ္ဂေါ-စကားအစဉ်ကို၊ န ကထေတဗ္ဗော-မပြောဆိုထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဇိဏာသဝေါ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါ ရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ န ဝိသံဝါဒေတိ-မချွတ်ယွင်းစေ၊ တထာရူပဿ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ကထာမဂ္ဂဿ-၏။ သာမိ-အရှင်သည်၊ ဟုတွာ၊ ကထေတိ-ပြောဆိုတတ်၏။ ဣတရော-ရဟန္တာမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ န (ကထေတိ)၊ တသ္မာ၊ ပဌမပဉ္စကေ-၌၊ န အသေက္ခေနာတိ-န ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်မြစ်တော် မှပြီး၍၊ ဒုတိယပဉ္စကေ-၌၊ အသေက္ခေနာတိ အာဒိ-န အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

န အတ္ထပဋိသန္တိဒါပတ္တောတိ-ကား၊ အဋ္ဌကထာယ-၌၊ ပဋိသန္တိဒါပတ္တော-ပဋိသန္တိဒါသို့ ရောက်သည်၊ (အသိး အသိး ခွဲခြားဝေဖန်၍ သိတတ်သော ဉာဏ်သို့ရောက်သည်)၊ပဘောဒဂဉာဏပတ္တော-အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော ဉာဏ်သို့

နုသာကန္တိတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ “သာကန္တိတဗ္ဗော”ဟု ရှိ၏။ သာကစ္ဆာပုဒ်သည်၊ “ကထနံ ကစ္ဆာ၊ ကထ+ဏျ၊ ထျကို ဆပြ၊ ဒွေဘော်လာ၊ သဟ+ကစ္ဆာ သာကစ္ဆာ”ဟု ပြီးသော သမာသ်နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ သာကန္တိဟူသော နာမဓာတ်နောင် တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့် “သာကန္တိတဗ္ဗော”ဟု ရှိသော ပါဠိသာ ကောင်းမည်ထင်သည်။ ယောဇနာ၌ကား-“န ကထေတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ ကစ္ဆသဒ္ဓဿ ကထဓာတုယာ နိပ္ပန္နဘာဝံ ဒိပေတိ”ဟု ဖွင့်လေသည်။

အတ္ထပဋိသန္တိဒါပတ္တော။ ။ပဘောဒဂဉာဏပတ္တောတိ ဣမိနာ အတ္ထအဒိသု ဖဋိဝိသု သန္တိန္ဒတိတိ ပဋိသန္တိဒါ၊ ပညာ၊ တံ ပတ္တောတိ ပဋိသန္တိဒါပတ္တော၊ အတ္ထပဋိသန္တိဒါပတ္တော အတ္ထပဋိသန္တိဒါပတ္တောတိ ဒဿေတိ-ယောဇနာ၊ ပဋိသန္တိန္ဒတိ-အသိး အသိး ခွဲခြားဝေဖန်၍ သိတတ်၏။ ဣတိ ပဋိသန္တိဒါ။

ရောက်သည်။ နဟောတိ-မဖြစ်၊ [ပဋိသန္ဓိဒါကို “ပဘောဒဂတဉာဏ” ဟုဖွင့်သည်။]
 န ဓမ္မပဋိသန္ဓိဒါပတ္တောတိ-ကား၊ ပါဠိဓမ္မေ-ပါဠိတရား၌၊ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တော န
 ဟောတိ၊ န နိရုတ္တိပဋိသန္ဓိဒါပတ္တောတိ-ကား၊ ဝေါဟာရနိရုတ္တိယံ-ခေါ်ဝေါ် ပြောဆို
 ကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒါ၌၊ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တော န ဟောတိ၊ [ဝေါဟာရ နိရုတ္တိယန္တိ
 တဿ တဿ အတ္ထဿ ဝါစကသဒ္ဓေ ပဘောဒဂတဉာဏပုတ္တော န ဟောတိတိ
 အတ္ထော-ဝိမတိ၊] န ပဋိဘာန ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တောတိ-ကား၊ ပဋိဘာန သင်္ခါတာနိ-
 ပဋိဘာနံဟု ဆိုအပ် ကုန်သော၊ (ရှေ့ရှုထင်လာသော ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊)
 အတ္ထ ပဋိသန္ဓိဒါဒိနိ-အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါ အစရှိကုန်သော၊ ယာနိတာနိ ဉာဏာနိ-
 အကြင် ဉာဏ်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေသု-ထိုဉာဏ်တို့၌၊ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တော န
 ဟောတိ၊ ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ န ပစ္စဝေက္ခိတာတိ-ကား၊ စတုနံ-နံသော၊ ဖလ
 ဝိမုတ္တိနံ-ပိုလ်ဟူသော ဝိမုတ္တိတို့၏၊ (ကိလေသာမှလွတ်သော ပိုလ်တို့၏၊) ယထာ
 ဝိမုတ္တံ-အကြင်အကြင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဧကုနဝိသတိ
 ဘောဒါယ-တစ်ခုယုတ်နှစ်ဆယ် အပြားရှိသော၊ ပစ္စဝေက္ခကာယ-ပစ္စဝေက္ခကာ
 ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပစ္စဝေက္ခိတာ-ဆင်ခြင်တတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
 ပဉ္စကတို့၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ဘိက္ခုနီဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-
 သည်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဘက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ” ဟု ရှိ၏။] နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဧကုနဝိသတိဘောဒါယ။ ။ “မဂ္ဂံ ဖလဉ္စ နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ပဏ္ဍိတော၊ ဟိနေ ကိလေ
 သေ သေသေစ၊ ပစ္စဝေက္ခတိဝါ နဝါ” ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ အတိုင်း ပစ္စဝေက္ခကာဉာဏ်
 တစ်ဆယ့်ကိုးပါးကို ဆိုသည်။

ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၅၅။ ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂေ-၌၊ န အတ္ထကုသလောတိ-ကား၊ အဋ္ဌကထာ
 ကုသလော-အဋ္ဌကထာ၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ အတ္ထုဒ္ဓါရေ-
 အနက်ကို ထုတ်ပြရာ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဆေကော-ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ၊
 [“ဥဗ္ဗာဟိကာ” ပုဒ်ကို စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၊ အဓိကရဏ ဝုပသမကထာ၌
 ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ] န ဓမ္မကုသလောတိ-ကား၊ အာစရိယမုဓတော-ဆရာ၏ နှုတ်မှ၊
 အနုဂ္ဂဟိတတ္တာ- (တိုက်ရိုက်) မသင်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိယ-

အာစရိယမုဓတော။ ဆရာ ကုသလော။ ။ ရှေးက စာအုပ် မရှိသောကြောင့် ပါဠိအဋ္ဌကထာ
 သင်ယူလျှင် ဆရာက နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုပြသောအခါ နှုတ်တိုက်လိုက်၍ သင်ယူရ၏။ ထိုသို့
 သင်ယူမှ ကျွမ်းကျင်သည်။ ထိုသို့ မသင်ယူရဘဲ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် အကြားဖြစ်လျှင်
 မသေချာသောကြောင့် မကျွမ်းကျင်-ဟူလို။

ကုသလော န (ဟောတိ)၊ ပါဠိသူရော-ပါဠိတော်၌ ရဲရင့်သည်။ န (ဟောတိ)၊ န နိရုတ္တိကုသလောတိ-ကား၊ ဘာသန္တရဝေါဟာရေ-ဘာသာတစ်ပါး၏ အခေါ်အဝေါ်၌၊ ကုသလော န (ဟောတိ)၊ [နိရုတ္တိအရ ထိုထိုလူမျိုးတို့ ပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကားကို ယူပါ-ဟူလို၊ ဤစကားဖြင့် ဘာသန္တရ အမျိုးမျိုး မသင်ကောင်း ဟူသော ဝါဒကို စဉ်းစားပါလေ။] န ဗျဉ္ဇနကုသလောတိ-ကား၊ သိထိလဓနိတာဒိ ဝသေန-သိထိလ ဓနိတ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပရိမဏ္ဍလဗျဉ္ဇနာရော ပနေ-ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်းသော သဒ္ဓါသို့ တင်ခြင်း၌၊ ကုသလော န ဟောတိ၊ အက္ခရ ပရိစ္ဆေဒေ-အက္ခရာ အပိုင်အခြား၌၊ နိပုဏော-သိမ်မွေ့သော ဉာဏ်ရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ပရိမဏ္ဍလ၊ပေ၊ န ဟောတိတိ ပရိမဏ္ဍလေန ပဒ ဗျဉ္ဇနေန ဝတ္တံ၊ (ကိုယ်တိုင် ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊) ပရေဟိ ဝုတ္တံ စာနိတုဉ္စ အသမတ္ထောတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ]၊ န ပုဗ္ဗာပရကုသလောတိ-ကား၊ အတ္ထပုဗ္ဗာပရေ-အဋ္ဌကထာ၏ ရှေ့နောက်စကား၌ လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပုဗ္ဗာပရေ-ပါဠိတော်၏ ရှေ့နောက်စကား၌ လည်းကောင်း၊ နိရုတ္တိပုဗ္ဗာပရေ-ထိုထို ဘာသာ၏ ရှေ့နောက်စကား၌ လည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနပုဗ္ဗာပရေ-သဒ္ဓါ၏ ရှေ့နောက်စကား၌ လည်းကောင်း၊ ပုရေကထာ ပစ္စာကထာသုစ-ရှေ့၌ ပြောဆိုထိုက်သော စကား၊ နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သော စကားတို့၌ လည်းကောင်း၊ ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သည်။ န ဟောတိ-မဖြစ်။

ကောဓနောတိ အာဒိနိ-ကောဓနောအစရှိသော စကားတို့ကို၊ (“ဝုတ္တာနိ”၌စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကောဓဒိဟိ-ကောဓ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ အဘိဘူတော-လွမ်းမှီးအပ်သူသည်၊ ကာရဏာကာရဏံ-အကြောင်း ဟုတ်သည် အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဝိနိစ္ဆိတု-ငှာ၊ န သက္ကောတိ-နိုင်၊ တသ္မာ၊ ဝုတ္တာနိ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအား ဥဗ္ဗာဟိက သမ္မုတိ မပေးဖို့ရန် ကောဓနောစသော စကားကို မိန့်တော်မူရသည်-ဟူလို။] ပသာရေတာ ဟောတိ နော သာရေတာတိ-ကား၊ မောဟေတာ-တွေဝေစေတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ သတိ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေတာ-ဖြစ်စေတတ်သည်၊ န (ဟောတိ)၊ စောဒကစဒိတကာနံ-တို့၏၊ ကထံ-ကို၊ မောဟေတိ-တွေဝေစေတတ်၏၊ ပိဒဟတိ-ပိတ်တတ်၏၊ န သာရေတိ-အမှတ် မရစေတတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“ပ”ရှေးရှိသောကြောင့် သရဓာတ်သည် တွေဝေခြင်း အနက်ကိုဟော၏၊ ကာရိတိပစ္စည်းကြောင့် “စေ”ဟု ပေးရ၏၊ ထို့ကြောင့် “မောဟေတာ”ဟု ဖွင့်သည်။] ဧတ္ထ ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂေ-၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ-၊ [“ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂေ”သည် ပိုဟန်တူ၏၊ “ဧတ္ထ”ဟုသာ ရှိသင့်သည်။] ဣတိ-တည်း။

ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အဓိကရဏဝုပသမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၄၅၇။ အဓိကရဏဝုပသမဝဂ္ဂေ-၌၊ ပုဂ္ဂလဂရ ဟောတိတိ-ကား၊ အယံ-
 ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မေ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်တည်း၊ အယံ-သည်၊ မေ-၏၊
 အာစရိယော-(နိဿယည်း စသော)ဆရာတည်း၊ ဣတိ အာဒိနိ-တို့ကို၊ စိန္တေတွာ-
 ကြံ၍၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဇယံ-အောင်ခြင်းကို၊ (နိုင်ခြင်းကို) အာကင်္ခမာနော-
 အလို ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဓမ္မံ-အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊
 [အချို့ စာအုပ်၌ “ဒီပေတိ” နောက်ဝယ် ပေယျာလရှိ၏၊ “ဓမ္မံ အဓမ္မောတိ
 ဒီပေတိ” စသည်ကို ပေယျာလမြှုပ်ဟန်တူသည်၊] သံဃဂရ ဟောတိတိ-ကား၊
 ဓမ္မဉ္စ-သုတ် အဘိဓမ္မာကို လည်းကောင်း၊ ဝိနယဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အမုဇ္ဈိတွာ-
 မလွတ်မူ၍၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တော-ဆုံးဖြတ်သော ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သံဃဂရဏောနာမ-
 သံဃာ၌ အလေးပြုသူမည်သည်၊ ဟောတိ၊ စိဝရာဒိနိ-သင်္ကန်းအစရှိသော လာဘ်
 တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တော-သည်၊ အာမိသဂရဏော နာမ ဟောတိ၊
 တာနိ-ထို သင်္ကန်း အစရှိသော လာဘ်တို့ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ ယထာဓမ္မံ-
 တရားအားလျော်စွာ၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တော-သည်၊ သဒ္ဓမ္မဂရဏောနာမ-သူတော်ကောင်း
 တရား၌ အလေးပြုသူမည်သည်၊ ဟောတိ။

၄၅၈။ ပဉ္စဟုပါလိ အာကာရေဟိတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-
 အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သံဃော-သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲ၏၊ ကမ္မေန၊ပေ၊သလာကဂ္ဂါဟေ
 နာတိ ဇထ္ထ-ပါဠိ၌၊ ကမ္မေနာတိ-ကား၊ အပလောကနာဒီသု-အပလောကနအစရှိ
 ကုန်သော၊ စတူသု၊ ကမ္မေသု-တို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးသော၊ ကမ္မေန-
 ကံကြောင့် လည်းကောင်း၊ (“သံဃော ဘိဇ္ဇတိ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်း
 နည်းတူ)ဥဒ္ဓေသေနာတိ-ကား၊ ပဉ္စသု-ကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသေသု-တို့တွင်၊
 အညတရေန-သော၊ ဥဒ္ဓေသေန-ဥဒ္ဓေသကြောင့် လည်းကောင်း၊ [ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသ
 တစ်မျိုးမျိုးကို သိမ်တစ်ခုတည်း၌ တစ်“ပြိုင်နက် တစ်ကွဲစီ ရွတ်ပြသောကြောင့်
 သံဃာကွဲနိုင်၏-ဟုလို။] ဝေါဟရေန္တောတိ-ကား၊ ကထယန္တော-ပြောဆိုသည်၊
 (ဟုတွာ-၍လည်းကောင်း၊) ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊) တာဟိ တာဟိဥပ္ပပတ္တိဟိ-
 ထိုထိုသင့်လျော်သော အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ-အဓမ္မံ ဓမ္မော
 အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဘောဒကရဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဒီပေန္တော-ပြ
 သည်၊ (ဟုတွာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊) [“ကထယန္တော”ကို ထပ်

ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ။ ။ပဉ္စဟိကာရဏေဟိတိ ဣဒံ အတ္ထနိပ္ပာဒကကာနိ (အကျိုးကို
 ပြီးစေတတ်သော အကြောင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊) တေသံ ပုဗ္ဗဘာဂါနိစ (ရှေ့အပို၌ဖြစ်သော
 အကြောင်း တို့ကို လည်းကောင်း၊) ကာရဏဘာဝသာမညေန ဧကန္တံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊ နာ
 န ဝုတ္တံ သဗ္ဗေသံ ပဉ္စန္ဒံ သမာနဗောဂက္ခေတ္တာ၊-ဦးကာ။

ဖွင့်သည်။ ပြောဆိုဟူသည်မှာ ဘေးဒကရဝတ္ထုတို့ကို ပြသောအားဖြင့် ပြောဆိုသည်-
 ဟူလို၊] အနုဿာဝနေနာတိ-ကား၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်။ မယံ-
 တပည့်တော်၏။ ဥစ္စာကုလား-မြင့်မြတ်သော အမျိုးမှ၊ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ-ရဟန်းပြုခဲ့
 သူ၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဗဟုဿုတဘာဝဉ္စ-များသော သုတရှိသူ၏
 အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဇာနာထနန-သိကြသည် မဟုတ်လော၊ မာဒိသောနာမ-
 တပည့်တော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ မည်သည်။ (တပည့်တော်လို အထက်တန်းစားမည်
 သည်)။ သတ္တု-၏။ သာသနံ-တော်ကို၊ ဥဒ္ဓမ္မံ-ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို၊
 (ဓမ္မ မဟုတ်ဟူ၍)၊ ဥဗ္ဗိနိယံ-ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို၊ (ဝိနည်းမဟုတ်ဟူ၍)၊
 ဂါဟေယျ-ယူစေရာ၏။ ဣတိ စိတ္တမ္ဘိ-ဤသို့သော စိတ်ကိုသော်မှလည်း၊ ဥပ္ပာ
 ဒေတုံ-ငှာ၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ယုတ္တံ (နန)-သင့်လျော်ပါအံ့လော၊
 [တပည့်တော်က သတ္တုသာသနကို ဥဒ္ဓမ္မ ဥဗ္ဗိနယ ဟူ၍ ယူစေစရာ ရှိတယ်လို့
 အရှင်ဘုရားတို့မှာ စိတ်တောင် မဖြစ်စေထိုက်ပါ-ဟူလို၊] မယံ-၏။ (အတွက်)၊
 အဝီစိ-အဝီစိ ငရဲသည်။ နိလုပ္ပလဝနမိဝ-ကြာညိုတောကဲ့သို့၊ သီတလောကံ-
 အေးမြမည်တဲ့လော၊ အဟံ-သည်။ အပါယတော-အပါယ်မှ၊ န ဘာယာမိကံ-
 မကြောက်သတဲ့လော၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ကဏ္ဍမူလေ-နား၏
 အနိဉ္စ၊ ဝစီဘေဒံ-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ (နှုတ်မြှက်ခြင်းကို)၊ ကတွာ၊
 အနုဿာဝနေန-သံဃာကွဲပြားခြင်း အားလျော်စွာ ကြာသိစေကြောင်းဖြစ်သော
 စကားကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဖန်ဖန်ကြားသိစေကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဝါစာ
 ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သလာကဂ္ဂါဟေနာတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အနုဿာဝေတွာ-
 သံဃာကွဲပြားခြင်း အားလျော်စွာ ကြားသိစေပြီး၍၊ ဝါ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေပြီး၍၊
 တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပတ္တဗ္ဗေတွာ-ထောက်ပံ့စေ၍၊ (ခိုင်မြဲအောင်
 ပြု၍) အနိဝတ္တိဓမ္မေ-မဆုတ်နစ်ခြင်း သဘောရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဣမံ

အနုဿာဝနေန။

အနုဿာဝနေနာတိ ဘေးဒဿ အနုရူပသာဝနေန၊ ယထာ ဘေဒေါ
 ဟောတိ၊ ဧဝံ ဘိန္နိတဗ္ဗာနံ ဘိက္ခုနံ အတ္တနော ဝစနဿ သာဝနေန၊ ဝိညာပနေနာတိ
 အတ္ထော၊ တေနာဟ-နန တုမေတိ အာဒိ၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို “သံဃာကွဲပြားခြင်း အားလျော်စွာ
 ကြားသိစေကြောင်းဖြစ်သော စကားကြောင့်” ဟု ပေးပါ။ အနုဿာဝနေနာတိ
 အနုအနုကထနေန၊ တေနာဟ-နနတုမေတိ အာဒိ၊-ဝိမတိ၊ ဤအလို “အဖန်ဖန်
 ကြားသိစေကြောင်း ဖြစ်သော စကားကြောင့်”ဟု ပေးပါ။

ကဏ္ဍမူလေ ဝစီဘေဒံ ကတွာ။

ကဏ္ဍမူလေ ဝစီဘေဒံ ကတွာတိ ဧတေန ပါကဋံ
 ကတွာ ဘေးဒကရဝတ္ထုဒီပနံ ဝေါဟရဏံ (သံဃာကွဲပြားအောင် ပြုတတ်သော ဝတ္ထုတို့ကို
 ပြသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း)၊ ဣ အတ္တနာ ဝိနိန္နိတမတ္ထံ ရဟဿဝေသန ဝိညာပနံ (မိမိ
 ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ် အကြောင်အရာကို လျှို့ဝှက်သောအားဖြင့် သိစေခြင်း
 သည်)၊ အနုဿာဝနန္တိ ဒဿေတိ၊-ဋီကာ။

သလာကံ-ဤ စာရေးတံကို၊ ဂဏထ-ယူပါကုန်သော၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ သလာကဂ္ဂါဟေန-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ (သံဃော ဘိဇ္ဇတိ”၌စပ်။)

စ-ဆက်၊ စတ္ထ-ဤ ကမ္မစသော ငါးမျိုးတို့တွင်၊ ကမ္မမေဝ-ကံ သည်သာ၊ (ပမာဏံ-လိုရင်းတည်း။) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥဒ္ဓေသော-ပါတိမောက္ခဒွေသသည်၊ ပမာဏံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ ဝေါဟာရာနုဿာဝန သလာကဂ္ဂါဟာ-ပြောဆိုခြင်း၊ အဖန်ဖန်ကြားသိစေခြင်း၊ စာရေးတံကို ယူစေခြင်းတို့သည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂါ-(သံဃ ဘောဒကံ၏) ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော အဆောက်အဦတို့တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အဋ္ဌာရသ ဝတ္ထုဒီပနဝသေန-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဝတ္ထုတို့ကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေါဟ ရန္တေန-ပြောဆိုလျက်၊ ဝါ-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ တတ္ထ-ထိုပြောအပ်သော စကား၌၊ [တတ္ထာတိ-ဝေါဟရဏေ-ဋီကာ၊] ရစ်ဇနနတ္ထံ-နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သဘောကျလောက်အောင်)၊ အနုသာဝေတွာ-အဖန်ဖန်ကြားစေ ပြီး၍၊ (သံဃာကွဲပြားခြင်း အားလျော်စွာ ကြာစေပြီး၍) သလာကာယ- စာရေးတံကို၊ ဂါဟိတာယဝိ-ယူစေအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ သံဃော-သည်၊ အဘိဇ္ဇော ဝ-မကွဲသေးသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-အနွယ်၊ ယဒါ-၌၊ [“ယထာ” ဟုရှိသည် ကား ပါဠိပျက်၊ နောက်၌ “တဒါ”ဟု နိယမရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ ယေဇောတိ၌လည်း “ယဒါ”ဟုပင်ရှိသည်၊] ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (“အဋ္ဌာရသ ဝတ္ထုဒီပန ဝသေန” စသောနည်းဖြင့်) စတ္တာရောဝါ-၄ ပါးသောရဟန်းတို့ကိုသော် လည်းကောင်း။

ကမ္မမေဝ၊ပေ၊ပမာဏံ။ ။ကမ္မမေဝ၊ပေ၊ပမာဏန္တိ-တေဟိ (ထိုကမ္မ ဥဒ္ဓေသတို့ကြောင့်) သံဃဘောဒသိဒ္ဓိတော-(သံဃဘောဒကံ၏ ပြီးမြောက်ခြင်းကြောင့်)၊ ပမာဏံ-ကမ္မ သို့မဟုတ် ဥဒ္ဓေသသည်သာ ပမာဏတည်း၊ ဣတရေ ပန-အခြားသော ဝေါဟာရ၊ အနုဿာဝန၊ သလာကဂ္ဂါဟာတို့သည်ကား၊ တေသံ-ထို ကမ္မဥဒ္ဓေသတို့၏၊ သမ္ဘာရဘူတာ၊-ဋီကာ၊ အပလောကနကံ စသည်ကို ခွဲ၍ပြုရာ၌ ကံသာလိုရင်းပမာဏဖြစ်၏၊ ပါတိမောကံကို ခွဲ၍ပြုရာ၌ ဥဒ္ဓေသသာ လိုရင်းပမာဏဖြစ်၏-ဟုလို။

ဝေါဟရန္တေန၊ ဂါဟိတာယဝိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဝေါဟရန္တ”ဟု သတ္တမုန္တတွေ့ရ၏၊ ယောဇော၌လည်း “ဂါဟိတာယဝိ”မှ “ဝိ”ကို ရှေ့သို့လိုက်စေ၍၊ “ဝေါဟရန္တ ပီတိ ယောဇော”ဟု ဖွင့်၏၊ ရှေးနိဿယ၌မူ “ဝေါဟရန္တ-ပြောဆိုသူတို့ကို”ဟု လည်းကောင်း၊ “ဝေါဟရန္တာ-ပြောဆိုလျက်”ဟု လည်းကောင်း ၊ မျိုးပြ၏။

မိမိကား- “ဝေါဟရန္တေန”ဟု ကတ္တာပုဒ်ရှိစေ၍ “ဂါဟိတာယဝိ”၌စပ်စေလိုပါသည်။ “ဝေါဟရန္တေန-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ သလာကာယ ဂါဟိတာယဝိ-စာရေးတံကို ယူစေအပ်ပြီးပါသော်လည်း”ဟု အနက်ပေး၍ “ဘောဒကရ ဝတ္ထုတို့ကို ပြုလျက် စာရေးတံကို ယူစေအပ်ပြီးဖြစ်စေကာမူ (သူ့ဘက်သား ကိုယ့်ဘက်သားဟု ခွဲခြား၍ ရစေကာမူ) သံဃာ မကွဲသေး” ဟုလို။

အတိရေကေဝါ-၄ ပါးထက်ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ သလှာကံ-ကို ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ အာဝေနိကံ-အသီးအခြားဖြစ်သော၊ ကမ္ဘင်္ဂါ-ကံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒေသံဝါ-ပါတိမောက် ရွတ်ပြမှုကို လည်းကောင်း၊ ကရောတိ-၏။ သံဃော-သည်၊ ဘိဇ္ဇော နာမ-ကွဲသည် မည်သည်၊ ဟောတိ။

ဣတိ-လျှင်၊ ယံ (အတ္ထံ)-အကြင်အနက်ကို၊ သံဃဘောဒကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ (မယံ) အဝေါစုမှာ-ဆိုခဲ့ကုန်ပြီ၊ (ကိံ)၊ စေ-လျှင်၊ အဋ္ဌရသသု-န်သော၊ ဝတ္ထုသု-တို့တွင်၊ ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဧကမ္ဘိ-တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဒီပေတွာ-ပြပြီး၍၊ တေန တေန ကာရဏေန-ထိုထို အကြောင်းဖြင့်၊ ဣမံ-ဤဝါဒကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣမံ-ကို၊ ရောစေထ-နှစ်သက်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သညာပေတွာ-နားလည်စေပြီး၍၊ သလှာကံ-ကို၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ သံဃကမ္မေ-ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ (ပြုအပ်ပြီးမှ)၊ သံဃော-သည်၊ ဘိဇ္ဇော-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပရိဝါရေ-၌၊ ပဉ္စဟိ ဥပါလိ အာကာရေဟိ သံဃော ဘိဇ္ဇတိတိ အာဒိ-တိ အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တဿ-ထို စကား၏၊ ဣဓေ-ဤ သံဃာဘောဒကက္ခန္ဓံ၊ ဝုတ္တေန-သော၊ ဣမိနာ သံဃဘောဒလက္ခဏေန-ဤ သံဃာကွဲပြားရေကောင်း လက္ခဏာအားဖြင့်၊ အတ္တတော-အနက် အဓိပ္ပာယ် အားဖြင့်၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးသည်၊ နတ္ထိံ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုစကား၏၊ တံ နာနာကရဏာဘာဝံ-ထို အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူး၏ မရှိခြင်းကို၊ တတ္ထေဝ-ထို ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ၌သာ၊ ပကာသယိဿာမ-ထင်ရှားပြုကုန်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အဝေါစုမှ) သွာယံ (အတ္ထော)-အသီး အခြားပြုကြောင်း အထူးမရှိသည်၏ အပြစ်ဟူသော) ထိုအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပကာသိတော-ပြအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ။

သွာယံ ပကာသိတော။ ။ “ယံ အဝေါစုမှာ၊ သွာယံ ပကာသိတော”ဟု နိယမ အနိယမ တွဲပါ၊ ထိုသို့ “သွာယံ”ဟူသော ပုံလိင်နှင့် တွဲရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ယံ”လည်း “ဝစနံ”ဟု မခွဲဘဲ “နာနာကရဏာဘာဝံ”ဟူသော အနက်ကိုခွဲပါ၊ နီးနော့၍ ပြလိုရင်းကား-သံဃဘောဒ ကက္ခန္ဓကတုန်းက “ဝိသု သံဃကမ္မေ ကတေ သံဃော ဘိဇ္ဇော”ဟု ဆိုခဲ့၏၊ ပရိဝါရ၌ကား- “ပဉ္စဟိ ဥပါလိ အာကာရေဟိ”သည်ဖြင့် သံဃာကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းငါးမျိုးကို ပြထား၏၊ ထိုသို့ ပြထားသော်လည်း ကမ္မနှင့် ဥဒ္ဒေသတည်းဟူသော အကြောင့် ၂ မျိုးသာ လိုရင်းပမာဏ ဖြစ်သောကြောင့် သံဃဘောဒကက္ခန္ဓကစကားနှင့် ပရိဝါရစကားတို့ အကွဲအပြားမရှိပါ-ဟုလို။

ဝိစတိ။ ။ တတ္ထ ယန္တိ ဣဒံ ယသွာ ဝစနာပေက္ခံ န ဟောတိ၊ ဝစနတ္ထာပေက္ခမေဝ၊ တသွာ တေန ဝစနေန နာနာကရဏာဘာဝံ ပကာသိယိဿာမာတိ ယမတ္ထံ အဝေါစုမှာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊ တေနေဝ သွာယန္တိ ပုလ္လိဂံဝေေန ပဏိနိဒ္ဒေသောကတော၊ တဿ သော အယံ နာနာကရဏာဘာဝေါတိ အတ္ထော။

ပညတ္တောက္ခိ-ကား၊ ဇေ-ဤအာဂန္တုကဝတ်ကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ကွ-အဘယ် ပါဠိရပ်၌၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ ဝတ္တကုန္ဒကေ-၌၊ (ပညတ္တံ)၊ ဟိ-မှန်၊ တကြ-ထို ဝတ္တကုန္ဒက၌၊ ခုဒ္ဒသ-န်သော၊ ခန္ဓကဝတ္တာနိ-တို့ကို၊ ပညတ္တာနိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပညတ္တေတံ၊ပေးအာဂန္တုကဝတ္တန္တိ အာဒိ-တ္တံ အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ-ကို၊ ဘဂဝါ) အာဟ-ပြီ၊ ဝေမ္ဗိ ခေါ၊ပေးသံဃာဒေဝါတိ-ကား၊ ဟိ-မှန်၊ (သံဃရာဇိသာဖြစ်၍ သံဃာဒေဝါဖြစ်ဟူသော ပါဠိတော် စကား သည် မှန်၏။) ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော (အာဂန္တုကဝတ်ကို မပြုခြင်း စသော)အကြောင်းကြောင့်၊ သံဃရာဇိမတ္တမေဝ-သံဃာ၏ အရေး အကြောင်း မျှသည်သာ၊ ဟောတိ၊ သံဃာဒေဝါ-သံဃာ၏ ကွဲပြားခြင်းသည်၊ န တာဝ (ဟောတိ)-မဖြစ်သေး၊ [သံဃာကား မကွဲသေး၊ ပန်းကံ ကွဲဖို့ရန် အက်ကြောင်းကလေး ထင်နေသကဲ့သို့ သံဃာကွဲဖို့ရန် အရေးအကြောင်းထင်နေ သည်-ဟူလို။] ပန-ထိုသို့ပင် သံဃာဒေဝါ မဖြစ်သေးပါသော်လည်း၊ အနုပုဗ္ဗေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ အယံ သံဃရာဇိ-သည်၊ ဝမုမာနာ-တိုးပွားလသော်၊ (ကျယ်ပြန့် လသော်၊) သံဃာဒေဝါယ-ငှာ၊ သံဝတ္တတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ယထာရတ္တန္တိ-ကား၊ ရတ္တိပရိမာဏာနရူပံ-ညဉ့်၏ အတိုင်းအရှည် အားလျော် စွာ၊ (ရဟန်းပြုခဲ့ရာ ညဉ့်၏ အတိုင်းအရှည် အရေအတွက် အားလျော်စွာ၊) ယထာထေရံ-ထေရ်အားလျော်စွာ၊ (“အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ ပညတ္တံ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အာဝေနိဘာဝံ ကရိတွာတိ-ကား၊ ဝိသု- အသီးအခြား၊ ဝဝတ္တာနံ-ပိုင်းခြားခြင်းကို၊ ကရိတွာ-၍၊ [အာဝေနိ နေရာဝယ် “အာဝေနိကဘာဝံ”ဟုလည်း ရှိ၏။] ကမ္မာ ကမ္မာနိ ကရောန္တိတိ-ကား၊ အပရာ ပရံ-အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော၊ သံဃကမ္မံ-ကို၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ (ထောက်စာ၍)၊ ခုဒ္ဒကာနိဇေဝ-ငယ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟန္တာနိဇ-န်သော၊ ကမ္မာနိ- တို့ကို၊ ကရောန္တိ၊ ဧတ္ထပိ အဓိကရဏဂုပသမဝေ-၌လည်း၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ [ဧတ္ထပိနောက်၌ တိုက်ရိုက် အစွဲပါသည်ကား ပိုဟန်တူသည်၊ သို့မဟုတ် ဘူတ ကထနဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် သာ၍ ထင်ရှားအောင် ထည်းထားသည် ဟု သော်လည်း ကြံပါ။]

ကမ္မာ ကမ္မာနိ။ ။ကမ္မကမ္မာနိတိ ဧတ္ထ ကမ္မ+အကမ္မာနိတိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ အကာရော ဂုဗုတ္ထောတိ အာဟ-“ခုဒ္ဒကာနိဇေဝ မဟန္တာနိဇ ကမ္မာနိ”တိ၊ သတိစ အကမ္မဿ မဟန္တာဘာဝေ ကမ္မံနာမ ခုဒ္ဒကံတိ အတ္ထတော သိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တေန ဂုတ္တံ “ခုဒ္ဒကာနိဇေဝါ”တိ-ယောဇနာ၊ ကံ အမျိုးမျိုးတို့တွင် အပလောကနက် မျိုးသည် မဟန္တ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် ထောက်စာ၍ ခုဒ္ဒက မဟန္တ ဖြစ်ပုံကို သိပါ-ဟူလို။

သံဃဘောဒကဝဂ္ဂဒ္ဒယဓမ္မနာ

၄၅၉။ သံဃဘောဒဝဂ္ဂဒ္ဒယေ-သံဃဘောဒဝဂ် ၂ ပါး အပေါင်း၌၊ ဝိနိဓာယဒိဋ္ဌိ ကံဗ္ဗနာတိ-ကား၊ တေသု အဓမ္မာဒိသု-ထို အဓမ္မ အစရှိသည်တို့၌၊ စတေ-ဤတရားတို့သည်၊ အဓမ္မာဒယော-မ္မ အစရှိသည်တို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိကောဝ-ဤသို့ အယူရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ တံဒိဋ္ဌိ-ကို၊ ဝိနိဓာယ-မထင်ရှားအောင်ပြု၍၊ [“ပြောဆိုလိုရာ၊ ထိုခေါဝယ်၊ သိုကာဝဂ်ထား မထင်ရှားအောင်ပြု၍” ဟု ရှေး၌ အကျယ်ပေးခဲ့ပါပြီ။] တေ-ထို အဓမ္မ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဓမ္မာဒိဝသေန-ဓမ္မ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဓမ္မစသည်တို့ဟူ၍) ဒီပေတွာ-၍၊ ဝိသု ကမ္မံ ကရောတိ၊ [တစ်သိမ်တည်း၌ ကံကို ခွဲ၏ပြုသည်-ဟူလို၊] ဣတိ-လျှင်၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိနိဓာယ၊ ယံ ကမ္မံ ကရောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒိဋ္ဌိ-ကို၊ ဝိနိဓာယ-၍၊ ကတေန-ပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ပဉ္စ-နံသော၊ အင်္ဂါနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဥပါလိ-လိ၊ ပဉ္စဟိ-နံသော၊ ဣမေဟိ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ (သမန္နာဂတော သံဃဘောဒကော စသည်၌စပ်)၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ကေသိ-တစ်ခုသော၊ ပဉ္စကေ-၌၊ အတ္ထယောဇနာ-အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ စတေန နယေန-အားဖြင့်၊ သဗ္ဗပဉ္စကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ စ-ဆက်၊ ဣတိ-ဤ အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌လည်း၊ ဝေါဟာရာဒိ-ဝေါဟာရ အစရှိသော၊ အင်္ဂတ္ထယံ-အင်္ဂါသုံးပါးတို့၏ အပေါင်းကို၊ ပုဗ္ဗဘာဂဝသေနေဝ-(သံဃာကွဲပြားခြင်း၏) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော အဆောက်အဦ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ကမ္မုဒ္ဒေသဝသေန-ကမ္မ၊ ဥဒ္ဒေသတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အတေကိစ္ဆတာ-မကုစား ထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဟိ-မှန်၊ ဣတ္ထ-ဤ ပဉ္စကတို့၌၊ ယံ-အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အဝုတ္တနယံ-မဆိုအပ်သေးသောနည်း ရှိ၏၊ ဝါ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းမရှိ၊ ကိဉ္စိ-သော၊ (တံ-ထို အဆုံးအဖြတ်စကားရပ်သည်)၊ န အတ္ထိ-မရှိတော့။

၄၆၀။ အာဝါသိကဝဂ္ဂေ-၌၊ ယထာဘာတံ နိက္ခိတ္တောတိ-ကား၊ အာဟရိတွာ-(ငရဲထိန်းတို့သည်) ဆောင်ယူ၍၊ (နိရယေ-ငရဲ၌) ထပိတောယထာ-ချထားအပ်သကဲ့သို့၊ (ဧဝံ-တူ၊ ဆန္ဒာဂတိအာဒိဟိ-တို့သည်၊ နိရယေ-၌၊ ထပိတော-ပြီ၊ ဤသို့ပေးပါ။) [ဤပုဒ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

၄၆၂။ ဝိနယဗျာကရဏာတိ-ကား၊ ဝိနယပဉ္စဝိသဇ္ဇနာ-ဝိနည်း ပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းတို့သည်၊ (“ကတိနခေါ-နည်း” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ ပရိဏာမေတိ-ကား၊ နိရယာမေတိ-မြဲစေ၏၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ ကထေတိ-ပြောဆို၏၊ [“ပရိဏာမေတိ-ထက်ဝန်းကျင် ညွတ်စေ၏” ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။] ဣတ္ထ-ဤပဉ္စက၌၊ သေသံ၊ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

‘၄၆၇။ ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂေ-၌၊ ဩတမသိကောတိ-ကား၊ အန္ဓကာရဂတော-
 အမိက်မှောင်၌ ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (“အဝန္တိယော-ရှိမခိုးထိုက်” ဟု ပါဠိတော်
 ၌စပ်) ဟိ-မှန် တံ-ထို ဩတမသိကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝန္တုဿ-ရှိခိုးသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊
 မဉ္ဇူပါဒါဒီသုပိ-ညောင်စောင်းခြေ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ နလာဋ် (နလာဋေ)-
 နဖူးသည်၊ ပဋိဟညေယျ-ထိခိုက်မိရာ၏၊ အသမန္နာဟရန္တောတိ-ကား၊ ကိစ္စယ
 ပသုတတ္တာ-အခြားကိစ္စ၌ အားထုတ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝန္တုနံ-ရှိခိုးခြင်းကို၊
 အသမန္နာဟရန္တော-နလုံးမသွင်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အဝန္တိယော)၊ သုတ္တောတိ-
 ကား၊ နိဒ္ဒံ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကန္တော-သက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အဝန္တိ
 ယော)၊ ဧကာဝတ္တောတိ-ကား၊ ဧကတော-တစ်ဖက်၌၊ အာဝတ္တော-လည်သူကို၊
 (အဝန္တိယော)၊ သပတ္တပက္ခေ-ရန်သူ၏အဖို့၌၊ ဌိတော-တည်သော၊ ဝေရီ-ရန်သူ
 ဖြစ်သော၊ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော-သဘောမတူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို(ဧကာဝတ္တောတိ-ဟူ၍)။

ဩတမသိကော။ ။အဝ+တမပုဒ်တည်း၊ အဖြင့် “အလွန်အကဲ”ဟူသော အနက်ကိုပြု၏၊
 “အလွန်အကဲ အမှောင်”ဟူသည် ရေးရေးကလေးမျှ မျက်စိမမြင်ရအောင် ကန်းနေသကဲ့သို့
 ပြုတတ်သော အမှောင်တည်း၊ ထိုကြောင့် “အန္ဓကာရဂတော”ဟု ဖွင့်သည်၊ တမပုဒ်က
 မနောဂိုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် သို့ဖြင့် “ဩတမသိ”ဟု ဖြစ်၏၊ ဂတ အနက်ကို
 ဣကပစ္စည်းသက်၍ ဩတမသိ+ဂတော ဩတမသိကော-ဟူပြု၊ ဩတမ-ဣကဟု ဖြစ်သော
 မာနသိကော ဝါစသိကောတို့ကဲ့သို့ (သိ)လာ။

မဉ္ဇူပါဒါ၊ပေပဋိဟညေယျ။ ။မဉ္ဇူပါဒါဒီသုပိ နလာဋ် ပဋိဟညေယျာတိ-အန္ဓကာရ
 စမ္ပရေဏံ ပညလေတွာ ဝန္တိတုံ ဩနမန္တဿ (ညွတ်သောရဟန်း၏- နလာဋ်ဝါ အင်္ဂါဝါ
 (မျက်စိသည် လည်းကောင်း၊) မဉ္ဇူဒီသု ပဋိဟညတိ၊ ဧတေန ဝန္တောပိ အာပတ္တိ အဘာဝံ
 ဝတွာ ဝန္တနာယ သဗ္ဗထာ ပဋိက္ခေပါဘာဝဉ္စ ဒီပေတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ သုတ္တန္တရေဟိ
 အပ္ပဋိက္ခိတ္တေသု-အခြား ပါဠိရပ်၌တို့ဖြင့်၊ ဝါ-အခြား သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် မတားမြစ်အပ်သော
 အရာ၌ ဤအတူ အာပတ်မသင့်၊ နဂ္ဂါဒီသုပန ဝန္တိတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ-နဂ္ဂ စသည်တို့ကို ရှိခိုး
 လျှင် အာပတ်သင့်၏-ဟူလို။

ဧကာဝတ္တော။ ။တရားဆုံးဖြတ်မှုစသည်၌ ဒေါသာဂတိ အဖို့ဝယ် ရောက်နေသောပုဂ္ဂိုလ်ကို
 “ဧကာဝတ္တ”ဟု ဆို၏၊ ထို ဒေါသာဂတိ အဖို့၌ ရောက်နေသူသည် နဂိုရ်က ရန်သူမဟုတ်
 သော်လည်း ရန်သူအဖို့၌ တည်တော့၏၊ ထိုကြောင့် “သပတ္တပက္ခေ ဌိတော”ဟု ဖွင့်သည်၊
 ဧကတော-ဒေါသာဂတိဟူသော တစ်ဖက်သော အဖို့၌+အာဝတ္တော-လည်သူတည်း၊ ဧကာ
 ဝတ္တော-သူ၊ [ဧကတော အာဝတ္တောတိ ဧကသို့ ဒေါသာဂတိ ပက္ခေ ပရိဝတ္တော၊ ပဝိဇ္ဇောတိ
 အံတ္တော၊ တေနာဟ-သပတ္တပက္ခေ ဌိတောတိ၊] ယောဇနာ၌ကား-“ဝေရီဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော
 ဧကတော အာကောဓေန ဝတ္တနန္ဓေန ဧကာဝတ္တောတိ ဝုစ္ဆတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို “ဧကတော-
 တစ်ဖက်၌+အာဝတ္တော-ကောဖြင့် ဖြစ်သူတည်း၊ ဧကာဝတ္တော”ဟု ပေးရလိမ့်မည်။

ဝဇ္ဇတိ၊ အယံ-ဤ စကာဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဝန္တိယော၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-သည်၊ ဝန္တိယမာနော-ရှိခိုးအပ်သော်၊ ပါဒေနပိ-မြေဖြင့်သော်မှလည်း၊ ပဟရေယျ-ကန်ကျောက်ရာ၏၊ အညပိဟိတောတိ-ကား၊ အည-ရှိခိုးခြင်းမှ အခြားအာရုံကို၊ စိန္တယမာနော-ကြံစည်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အဝန္တိယော)၊ [“ဝိဇီယတေတိ ဝိဟိတံ-ထားအပ်သောစိတ်၊ အညသ္မိ-အခြားသော အာရုံ၌+ဝိဟိတံ ယဿာတိ အညပိဟိတော”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊ “အညံ စိန္တယမာနော” ကား အဓိပ္ပာယ်ထွေ။]

ခါဒန္တောတိ-ကား၊ ပိဋ္ဌခဇ္ဇကာဒိနိ-အမှုန့် ခဲဖွယ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ခါဒန္တော-စားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အဝန္တိယော)၊ ဥစ္စာရဉ္စ-ကျင့်ကြီးကို လည်းကောင်း၊ ပဿာဝဉ္စ-ကျင့်ငယ်ကို လည်းကောင်း၊ ကရေန္တော-ပြုနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အနောကာသဂတတ္တာ-ရှိခိုးရာ မဟုတ်သော အရပ်၌ ရောက်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝန္တိယော၊ ဥက္ခိတ္တကောတိ-ကား၊ တိဝိဓေနပိ-သုံးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မေန-ယ ကံဖြင့်၊ ဥက္ခိတ္တကော-နှင့်ထုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဝန္တိယော၊ ပန-ဆက်၊ တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မကတာ-ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနိယ အစရှိသော ကံရှိကုန်သော၊ စတ္တာရော-၄ ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝန္တိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဥပေါသထပဝါရဏာပိ-တို့ကိုလည်း၊ တေဟိ-ထို တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မကတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, လဗ္ဘန္တိ-န်၏။

စ-ဆက်၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဝုတ္တေသု-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ အဝန္တိယေသု-ယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ နဂ္ဂဉ္စ-နဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်းကောင်း၊ ဥက္ခိတ္တကဉ္စ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝန္တန္တဿဝ-ရှိခိုးသော ရဟန်း၏ သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ဣတရေသံ-အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (ဝန္တနာ-၌စပ်) အသာရပုဋ္ဌေနစ-မလျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ဝုတ္တကာရဏေနစ-ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝန္တနာ-ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီး၊ [အန္တရာ ဝုတ္တကာရဏေနာတိ-“တံ ဟိ ဝန္တန္တဿ မဉ္စပါဒါဒိသုပိ နလာဋံ ပဋိဟညေယျာ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တကာရဏေန-ဋီကာ၊] ဣတော-ဤ (တစ်ဆယ့်ငါးပါးသော) ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ၊ [တစ်ဆယ့်ငါးပါးကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။] ပရံ-နောက်၌၊ ပစ္စာဥပသမ္ပန္နာ ဒယော-နောက်မှ ရဟန်းပြုသူ အစရှိကုန်သော၊ ဒသပိ-၁၀ ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ အာပတ္တိဝတ္ထုဘာဝေနော-အာပတ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ အဝန္တိယာ-ထိုက်ကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထို ပစ္စာဥပသမ္ပန္နာ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝန္တဿ-၏၊ နိယမေနော-မြဲသောအားဖြင့်သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ ပဉ္စသု-န်သော၊ ဣမေသု ပဉ္စကောသု-တို့၌၊ တေရသ-န်သော၊ စနေ-ရဟန်းတို့ကို၊ ဝန္တဿ-ရှိခိုးသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဒွါဒသနံ-တို့ကို၊ ဝန္တနာယ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

၄၆၈။ အာစရိယော ဝနိယောတိ-ကာ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော-ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယံ လည်းကောင်း၊ (ရှင်သာမဏေပြုပေးသော သရဏဂုဏ် ဆရာ လည်းကောင်း။) ဥပသမ္ပဒါ စရိယော-လည်းကောင်း၊ (ရဟန်းပြုပေးသော ကမ္မဝါစာ ဆရာ လည်းကောင်း။) နိဿယာစရိယော-လည်းကောင်း၊ (နိဿယည်းပေးသော ဆရာ လည်းကောင်း။) ဥဒ္ဓေသာစရိယော-လည်းကောင်း၊ ပါဠိသင်ပေးသော ဆရာ လည်းကောင်း၊) ဩဝါဒါစရိယော-လည်းကောင်း၊ (ဩဝါဒပေးသော ဆရာ လည်းကောင်း။) ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စဝိဓောပိ-သော၊ အယံ အာစရိယော-ကို၊ ဝနိယော-ရှိခိုးထိုက်၏။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ, ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ၊ စ-သည်သာမကသေး၊
 ဥပါလိပဉ္စကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ /

နိဿယာစရိယ, ဥဒ္ဓေသာစရိယနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်။ ။ ဝနိတဗ္ဗေသု နိဿယာစရိယော ဥဒ္ဓေသာစရိယောစ ယသ္မာ နဝကာပိ ဟောန္တိ-ရှိခိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်အောက် ငယ်သော ရဟန်းများလည်း ရှိတတ်ကုန်၏။ တသ္မာ တေဂုဗာ စဝ ဝနိယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ဝိမတိ၊ ယောဇနာ၌ကား-ဩဝါဒါစရိယကိုလည်း မိမိအောက် ငယ်လျှင် ရှိမခိုးထိုက်-ဟု ဖွင့်၏။

အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၄၇၀။ အစိတ္တကော အာပဇ္ဇတိတိ အာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော စဝ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဟဿယျာဒိပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ-သဟဿယျ၊ အစရိသော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ အာပတ်သို့၊ အသဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လသော်၊ ဝါ-ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အစိတ္တကော-စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏။ ဒေသေန္တော-ဒေသနာပြောလသော်၊ ဝါ-ဒေသနာပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစိတ္တကော-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏။ ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အာပတ်သို့၊ (ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇဖြစ်စေ၊ လောကဝဇ္ဇ ဖြစ်စေ တစ်ပါးပါးသော အာပတ်သို့၊) သဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ အာပဇ္ဇန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ သစိတ္တကော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ တိဏဝတ္ထာ ရဏေန-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-သော်၊ ဝါ-ထသော ရဟန်းသည်၊ အစိတ္တကော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အာပတ်သို့ပင်၊ (သဟဿ ယျာဒိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ အာပတ်သို့ပင်) တိဏဝတ္ထာရဏေန-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ အစိတ္တကော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ-၏။ အစိတ္တကော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ-၏။ ဣတရံ-အခြားသော သစိတ္တက အာပတ်သို့၊ ဝါ-ကို၊ ဒေသေန္တော-လသော်၊ ဝါ-သည်၊ သစိတ္တကော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ သစိတ္တကော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ။

ဓမ္မဒါနံ-နကို၊ ကရောမိ-ပြုအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဒသော ဓမ္မဒီနိ-မ္မ
 အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ [အာဒိဖြင့် “ဆပဉ္စဝါစာတိ ဓမ္မဒေသနာ”စသည်ကိုယူ၊]
 ကရောန္တော-ပြုလသော်၊ ဝါ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကုသလစိတ္တော-ကုသိုလ်စိတ်
 ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ အနုသာသနိ-အဆုံးအမ
 တော်ကို၊ ကရောမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဥဒဂ္ဂစိတ္တော-တက်ကြွသော
 စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဒေသေန္တော-လသော်၊ ဝါ-သည်၊ (ပဒသော ဓမ္မ အရှိသော
 အာပတ်ကို ဒေသနာပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊
 ဒေါမနဿိတော-ဖြစ်သော ဒေါမနဿရှိသည်၊ (တစ်နည်း) ဒေါမနဿိကော-
 ဒေါမနဿနှင့်ယှဉ်သည်၊ (ဟုတွာ၊ ဒေသေန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ အကုသလ
 စိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ တိဏဝတ္ထာရကေန-ကြောင့်၊ နိဒ္ဒါဂတော-အိပ်ပျော်
 ခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-ဖြစ်လျက်သာ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-အာပတ်မှ ထသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဗျာကတစိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ။

ဘိ သာပနာဒီနိ-ကြောက်စေခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ (ချောက်လှန်ခြင်း
 အစရှိသော အမှုတို့ကို)၊ ကတွာ-၍၊ (အာပတ်မှ သင့်အောင်ပြုပြီး၍)၊ [ဘိသာ
 ပနာဒီနိ ကတွာတိ ဘိသာပနာဒီနာ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိတွာတိ အဓိပ္ပာယောဋီကာ၊]
 ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ သာသနံ-ကို၊ ကရောမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သောမနဿိတော-
 ဖြစ်သော သောမနဿရှိသည်၊ (တစ်နည်း) သောမနဿိကော-သောမနဿနှင့်
 ယှဉ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဒေသေန္တော အကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊
 ကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ [“ဘိသာပနာဒီနိ ကတွာ”ဖြင့် အာပတ်မှ
 ထမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြသည်။] ဒေါမနဿိတော-သည်၊ (တစ်နည်း)
 ဒေါမနဿိကော-သည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-လျက်သာ၊ ဒေသေန္တော အကုသလစိတ္တော
 (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ [အာပတ်သင့်တုန်းကကဲ့သို့ အကုသိုလ်စိတ်ချင်း တူသောကြောင့်
 “ဒေါမနဿိတောဝ”ဟု “ဝေ”ဖြင့်ဆိုသည်၊] ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်းဖြင့်ပင်၊ [“နိဒ္ဒါဂတောဝ”ကို “ဝုတ္တနယ”ဟုဆိုသည်၊] တိဏဝတ္ထာရက-
 တိဏဝတ္ထာရက သမထကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-ထလသော်၊ ဝါ-ထသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 အဗျာကတစိတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ နိဒ္ဒေါက္ကန္တသမယေ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့
 သက်ရောက်ရာ အခါ၌၊ သဟဂါရသေယျံ-ယျ အာပတ်သို့၊ (သဟသေယျ
 အာပတ်သို့)၊ အာပဇ္ဇန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ အဗျာကတစိတ္တော (ဟုတွာ) အပဇ္ဇတိ။

ဒေါမနဿိတော။ သဉ္စာတ အဿတ္ထိအနက်၌ “ဣတ”ပစ္စည်းသက်၍
 “ဒေါမနဿိတော”ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ၊ ယောဇနာ၌ကား=“ဒေါမနဿိကောတိ-ဒေါမနဿန
 ယုတ္တော၊ ဒေါမနဿဝန္တောဝါ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို ဣကပစ္စည်းဖြင့် “ဒေသမနဿိကော”ဟု
 ရှိရမည်၊ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်က ဒေါမနဿနှင့် မယှဉ်နိုင်သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်သည်။

ပန-ဆက်၊ စတ္တ-ဤအဗျာကတစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်ရာ၌၊ [စတ္တာတိ-အဗျာကတမူလေ၊-ယောဇနာ၊] ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ [“ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ ကရောမိတိ သောမနဿိတော ဒေသေဇ္ဇော” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ပင်၊] ကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဣတိ အာဒိ-ဤသို့ အစရှိသော အနက်အဖွင့်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပဌမံ၊ပေ၊ သမုဋ္ဌာနေဟိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားသည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ (ပညတ္တိ ဝါရဝဏ္ဏနာ၌) ဝုတ္တနယတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တနမေဝ-သည်သာ။

၄၇၃။ စတ္တာရော ပေ၊ သမုဋ္ဌာနေဟိတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒတော-အလွန်ကို ပိုင်းခြားသော အားဖြင့်၊ ယံယံ သမုဋ္ဌာနံ-အကြင် အကြင် သမုဋ္ဌာန်ကို၊ ယဿ ယဿ-အကြင် အကြင် သိက္ခာပုဒ်၏ (အတွက်)၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသောသမုဋ္ဌာန်၊ ထိုအလုံးစုံသော သိက္ခာ ပုဒ်သည်၊ ဝုတ္တမေဝ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ဤမှ နောက်၌ ပရိသမာပနတ္ထ ဣတိ သဒ္ဓါ ပါသင့်၏၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။

အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ယံယံ သမုဋ္ဌာနံ။ ။စတ္တာရော ပါရာမိကာ တိဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌန္တိ” ဟူသောစကား၊ “တေရသ သံဃာဒိသေသာ ဆဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌန္တိ”ဟူသော စကားကို ပါရာမိက တစ်ပါးအတွက်၊ သံဃာဒိသေသံ တစ်ပါးအတွက် မိန့်တော်မူခြင်းမဟုတ် ပါရာမိကအားလုံး အတွက် သံဃာဒိသေသံအားလုံးအတွက် ရထိုက်သမျှ သမုဋ္ဌာန်အားလုံးကို ပေါင်း၍ မိန့်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်-ဟုလို။

အပရဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိက

(၁)ကာယိကာဒီအာပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၄၇၄။ ကတိ အာပတ္တိယော ကာယိကာတိ အာဒိဂါထာနံ-တို့၏၊ ဝိသစ္စနေ-၌၊ ဆ အာပတ္တိယော ကာယိကာတိ-ကား၊ အန္တရပေယျာလေ-အန္တရပေယျာလ၌၊ [အန္တရပေယျာလကို ရှေးကဆိုခဲ့ပြီ၊] စတုတ္ထေန-၄ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနေန-ကြောင့်။ (ကိုယ်-စိတ်ဟူသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်) ဆ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဘိက္ခု ပေ၊ ပါရာမိကဿာတိ အာဒိနာ-ပါရာမိကဿ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာပတ္တိယော-ဟောတော်မူအပ် ပြီးသော အာပတ်တို့သို့၊ အာပစ္စတိ-၏၊ [“ဆ အာပတ္တိယော”ကို ဘိက္ခု ပေ၊ ဝုတ္တာပတ္တိယောဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဟိ-မှန်၊ (တောသံ-ဤ အာပတ်တို့၏၊)

ကာယဒွါရေ-ကာယဒွါရ၌၊ သမုဋ္ဌိတတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 တော-ဤအာပတ်တို့ကို၊ ကာယိကာတိ-ဟူ၍၊ (ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော အာပတ်
 တို့ဟူ၍)၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ [တစ်နည်း ဟိ (ကသွာ)-ကြောင့်၊ တော-
 တို့ကို၊ ကာယိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-နံသနည်း၊ (တောသံ-တို့၏၊) ကာယဒွါရေ
 သမုဋ္ဌိတတ္တာ တော ကာယိကာတိ ဝုစ္ဆန္တိ-နံ၏၊ ဤသို့လည်း တစ်နည်းပေးနိုင်၏၊]
 ဆဝါစသိကာတိ-ကား၊ တသ္မိံ ယေဝ အန္တရပယျာလေ-၌ပင်၊ ပဉ္စမေန-သော၊
 အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနေန-ကြောင့်၊ (နှုတ် စိတ် ဟူသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊)
 ဆ-နံသော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဘိက္ခု၊ပေ၊ဝုတ္တာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပစ္စတိ။

ဆာဒေန္တဿ တိဿောတိ-ကား၊ ဝစ္စပဋိစ္စာဒိကာယ-အပြစ်ကို ဖုံးထားသော၊
 ဘိက္ခုနိယာ-နီ၏၊ ပါရာဇိကံ-က အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဤသို့ ပဌမန္တပေးပါ၊
 နောက်၌ “သံဃာဒိသေသော” ဟု ရှိသည်၊] ဘိက္ခုဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသ
 ပဋိစ္စာဒနေ-သံဃာဒိသေသ အာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့်၊ ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊
 အတ္တနော-၏၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္စာဒနေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ “အဒုဋ္ဌုလ္လာ
 အာပတ်ကို ဖုံးလျှင်လည်း ဒုက္ကဋ်ပင်ဟု အန္တရပယျာလ၌ ဆိုခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့်
 “ဒုဋ္ဌုလ္လာဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္စာဒနေ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] ပဉ္စ သံသဂ္ဂ
 ပစ္စယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ-နီ၏၊ ကာယသံသဂ္ဂ-ကိုယ်ဖြင့် နီးနားခြင်းကြောင့်၊
 ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ (ကာယသံသဂ္ဂ-ကြောင့်)၊ သံဃာဒိသေ
 သော (ဟောတိ)၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေ-ကိုယ်နှင့် စပ်သောဝတ္ထု၌၊
 ထုလ္လစွယ် (ဟောတိ)၊ နိသဂ္ဂိယေန-ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေ-
 ၌၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ အင်္ဂုလိပတောဒကေ-လက်ချောင်းတို့ဖြင့် ထိုး၍ ကစားခြင်း
 ကြောင့်၊ ပါမိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ ကာယသံသဂ္ဂ ပစ္စယာ-ကာယသံသဂ္ဂ
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဉ္စ-နံသော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊
 [ဤ အာပတ်များကို ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်၊ ဆိုင်ရာ ဝိဘင်း၌ ကြည့်ပါ။]

အရုဏုရုတိဿောတိ-ကား၊ ဧကရတ္ထံ၊ ပေ၊ မာသာတိက္ကမဝသေန-တစ်ညဉ့်ကို
 လွန်ခြင်း၊ ခြောက်ညဉ့်ကို လွန်ခြင်း ၇ ရက်ကိုလွန်ခြင်း၊ ၁၀ ရက်ကို လွန်ခြင်း
 တစ်လကို လွန်ခြင်းတို့၏၊ အစွမ်းဖြင့် နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော၊
 ပါမိတ္တိယံ-ပါမိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ) ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ရတ္တိဝိပ္ပဝါသေ-
 ညဉ့်အခါ၌ အဖော်နှင့်ကင်း၍ နေခြင်းကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊
 ပဌမဗ္ဗိယာမံ-ပထမယာမံပတ်လုံးလည်း၊ ဆာဒေတိ-ဖုံးထား၏၊ ဒုတိယဗ္ဗိ၊ ပေ၊
 တတိယဗ္ဗိယာမံ-ပတ်လုံးလည်း၊ ဆာဒေတိ-၏၊ အရုဏေ-အရုဏ်သည်၊ ဥဒ္ဒန္တေ-
 တက်လသော်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဆန္နာ-ဖုံးထားအပ်သည်၊ (ဖုံးထားရာရောက်
 သည်) ဟောတိ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (အာပတ္တိ) ဆာဒေတိ-၏၊ သော-

ကို၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော-ဒေသနာ ပြောစေထိုက်၏။ [စူဠဝဂ္ဂ၊ သမုစ္စယက္ခန္ဓက၊ ဒွေ ဘိက္ခုဝါရ ဧကောဒသကဋ္ဌ်လာသော ပါဠိတော်။] ဣတိ-လျှင်၊ အရုဏုဏု-အရုဏ် တက်ရာအခါ၌၊ တိဿော-နိဿော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပစ္စတိ၊ ဒွေ ယာဝတတိယကာတိ-ကာ၊ ယာဝတတိယကာနာမ-ယာဝတတိယကာအာပတ် တို့မည်သည်။ ဧကောဒသ-တစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့တည်း။ [ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိ ၂-ပါး လုံး၌ လာသော ယာဝတတိယက အာပတ်တို့ကို သဘောတူရာပေါင်း၍ စ-ပါး၊ ဥက္ခိတ္တာနဝတ္တိက၊ အရိဋ္ဌ၊ စဏ္ဍကာလီသိက္ခာပုဒ်အားဖြင့် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့ တည်း။] ပန-ထိုသို့ပင် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပညတ္တိဝသေန- ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုနိ-တို့၏၊ ယာဝတတိယကာ-တို့လည်း ကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနိ-တို့၏၊ ယာဝတတိယကာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒွေ-၂မျိုးတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧကေတ္ထ အဋ္ဌဝတ္ထုကာတိ-ကာ၊ ဧတ္ထ ဣမသ္မိ သာသနေ-၌၊ အဋ္ဌဝတ္ထုကာနာမ-အဋ္ဌဝတ္ထုကာအာပတ် မည်သည်၊ ဘိက္ခုနိနိ ယေဝ-တို့၏သာ၊ ဧကော-တစ်မျိုးသောအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧကေန သဗ္ဗ သင်္ဂဟောတိ-ကာ၊ ယဿ၊ပေ၊ အာဝိကရေယျာတိ-ယျဟူသော၊ ဧကေန-သော၊ ဣမိနာ နိဒါနဒွေသေန-ဤနိဒါနဒွေသဖြင့်၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနဋ္ဌ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပါတိမောက္ခဒွေသာနဋ္ဌ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူနိုင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ။

ဝိနယဿ ဒွေ မူလာနိတိ-ကာ၊ ကာယောစေဝ-ကာယဒွါရလည်းကောင်း၊ ဝါစာစ-ဝစီဒွါရ လည်းကောင်းတည်း၊ ဂရုကာ ဒွေ ဝုတ္တာတိ-ကာ၊ ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသာ-ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသံ အာပတ်တို့ကို၊ (ဒွေ-နိဿော၊ ဂရုကာ- က အာပတ်တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊) ဒွေ ဒုဋ္ဌလ္လစ္စာဒနာတိ- ကား၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္စာဒိကာယ-အပြစ်ကိုဖုံးထားသော ဘိက္ခုနိ၏၊/ပါရာဇိက-က အာပတ် လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသံ-ကို၊ ပဋိစ္စာဒကဿ-ဖုံးထားသော ရဟန်း၏။

ဧကေန သဗ္ဗသင်္ဂဟော။ ။ “နိဒါနဒွေသ တစ်ခုတည်းဖြင့် အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်၊ အလုံးစုံသော ပါတိမောက္ခဒွေသတို့ကို သိမ်းယူနိုင်” ဟူသည်ကား “ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ” ဟူသော ဧကော-အရ ထိုအားလုံးတို့ကို သိမ်းယူနိုင်ခြင်းတည်း။ ထိုသို့ သိမ်းယူနိုင်သောကြောင့်ပင် သံဃာဥပသံ ပြုသောအခါ နိဒါနဒွေသကို ရွတ်ဆိုပြီးမှ ရာဇ-ဇောရစသော အန္တရာယ် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ကျန်ဥဒ္ဓေသတို့ကို သုတသဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “သုတာ ခေါ် ပနာယသုန္ဓဟိ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ” စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုကြရ သည်။ “သုတ” ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ- “သုတာ-ပါရာဇိကတို့ကို နိဒါနဒွေသတုန်းက အကျဉ်းအားဖြင့် ကြားအပ်ပါကုန်ပြီ၊ သုတာ-သံဃာဒိသေသံ စသည်တို့ကို နိဒါနဒွေသတုန်းက အကျဉ်းအားဖြင့် ကြားအပ်ပါကုန်ပြီ” ဟု ဆိုလိုသည်။

ပါစိတ္တိယံ-လည်းကောင်း၊ ဣမာ-တို့သည်၊ ဒွေ-န်သော၊ ဒုဠုလ္လာဇ္ဈာဒနာပတ္တိယော နာမ-တို့မည်၊ (ဒုဠုလ္လာအာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်တို့မည်၏။)

ဂါမန္တရေ စတသောတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုနိယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ သံဝိဒဟတိ-သဘောတူစီစဉ်အံ့၊ (တိုင်ပင်အံ့) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ အညဿ-အခြားသော၊ ဂါမဿ-၏၊ ဥပစာရံ-ဥပစာကို၊ ဩက္ကမတိ-သက်ရောက်အံ့၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဂါမန္တရံ-ရွာတစ်ပါးသို့၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-လသော်၊ ပရိက္ခိတ္တေ-ကာရံအပ်သော၊ ဂါမေ-၌၊ ပဌမပါဒေ-ပထမ ခြေလှမ်း၌၊ ထုလ္လစွယံ(ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော(ဟောတိ)၊ အပရိက္ခိတ္တဿ-မကာရံအပ်သော၊ (ဂါမဿ-၏) ပဌမပါဒေ-၌၊ ဥပစာရောက္က မနေ-ဥပစာသို့ သက်ရောက်ခြင်း၌၊ [ဥပစာရောက္ကမနေ-ဥပစာသို့ သက်ရောက် ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဌမပါဒေ-၌၊ ဤသို့လည်း ပေးပါ။] ထုလ္လစွယံ(ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော(ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဂါမန္တရေ-ရွာတစ်ပါး ၌(ရွာတစ်ပါးသို့ သွားခြင်း၌) ဒုက္ကဋ်ပါစိတ္တိယထုလ္လစွယ သံဃာဒိသေသ ဝသေန-ဒုက္ကဋ်၊ ဟေ၊ သံဃာဒိသေသံတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ စတသော-န်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

စတသော နဒိပါရပစ္စယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုနိယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ- သံဝိဒဟတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ နာဝံ-ကို၊ အဘိရဟတိ-တက်စီးအံ့၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဝါ-သည်၊ နဒိပါရံ-မြစ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-လသော်၊ ဥတ္တရဏကာလေ-ဖြတ်ကူးရာအခါ၌၊ ပဌမပါဒေ-၌၊ ထုလ္လစွယံ(ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ စတသော-န်သော၊ ဣမာ-ဤ အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဧကမံသေ ထုလ္လစွယန္တိ-ကား၊ မနုဿမံသေ-လူသား၌၊ (လူသားကိုစားခြင်းကြောင့် ထုလ္လစွယံ ဟောတိ)၊ နဝမံသေသုဒုက္ကဋ်-ကား၊ သေသ အကပ္ပိယမံသေသု-ကြွင်းသော အကပ္ပိယအသားတို့၌၊ (လူသားမှကြွင်းသော အကပ္ပိယ အသား ၉-မျိုးကိုစား ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် ဟောတိ)။

ဒွေ ဝါစသိကာ ရတ္တိန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ ရတ္တန္တကာရေ-ညဉ့်မှောင်မိုက်ရာ အခါ၌၊ အပ္ပဒိပေ-ဆီမီးစသော အရောင်အလင်းမရှိရာ အရပ်၌၊ ပုရိသေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတာ-တည်သည်၊(ဟုတွာ) သလ္လပတိ-စကားပြောအံ့၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဖေဟိတွာ-စွန့်၍၊ ဌိတာ (ဟုတွာ)၊ သလ္လပတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ ဒွေ ဝါစသိကာ ဒိဝါတိ-ကာ၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ ဒိဝါ-နေအခါ၌၊ ပဋိစ္စနေ-နံရံစသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ ဩကာသေ-အရပ်၌၊ ပုရိသေန၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဒဒမာနဿ တိသောတိ-

ကားမရဏာဗိဟယော-သေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊(သေစေလိုသည်၊ ဟုတွာ)၊ မနဿဿ-လူအား၊ ဝိသံ-အဆိပ်ကို၊ ဒေတိ-ပေးအံ့၊ သော-ထိုလူသည်၊ တေန-ထိုအဆိပ်ကြောင့်၊ စေ မရတိ-အကယ်၍ သေအံ့(စေသတိ)၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ ယက္ခပေတာနံ-ဘီလူး ပြိတ္တာတို့အား၊ ဒေတိ-ပေးအံ့၊ တေ-ထိုဘီလူး ပြိတ္တာတို့သည်၊ စေ မရန္တိ-နံအံ့၊ (စေသတိ)၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ-တိရစ္ဆာန်အား၊ ဒေတိ-အံ့၊ သော-သည်၊ စေ မရတိ-အံ့၊ (စေသတိ)၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အညာတိကာယ-ဆွေမျိုးမတော်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-အား၊ စီဝရဒါနေသကံန်းကိုပေးခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိစေ-လျှင်၊ ဒဒမာနဿ-ပေးသောရဟန်း၏၊ တိဿော-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ဤ၌ ပါစိတ် ၂-ထပ်ပါသော်လည်း ပါစိတ်ချင်း တူသောကြောင့် သင်္ချာမတိုးစေဘဲ "ဒဒမာနဿ တိဿော"ဟု ဆိုသည်။]

စတ္တာရောစ ပဋိဂ္ဂဟေတိ-ကား၊ ဟတ္ထဂ္ဂါဟဓေဏိဂ္ဂါဟေသု-လက်ကိုကိုင်ခြင်း၊ ဆံအစုကို ကိုင်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ မုဓေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတဂ္ဂဟေဏေ-အင်္ဂါဇာတ်ကို စုတ်ယူခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ အညာတိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏေ-သကံန်းကို ခံယူခြင်းကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အဝဿုတာယ-ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ဘိက္ခုနီ၏၏၊ ဝါ-သည်၊ အဝဿုတာယ-ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ယောက္ခိယာ၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ခါဒနိယဘောဇနိယံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂကုန္တိယာ-ခံယူလသော်၊ ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ စေ-လျှင်၊ ပဋိဂ္ဂဟေ-ခံယူခြင်းကြောင့်၊ စတ္တာရော-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ။

(၂) ဒေသနာဂါမိနိယောဒိ ဝတ္ထနာ

၄၇၅။ ပဉ္စ ဒေသနာဂါမိနိယောတိ-ကား၊ လဟုကာ-ကဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးပါးသော ဒေသနာဂါမိ အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဆ သပ္ပဋိကမ္မာတိ-ကား၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော အာပတ်တို့ကို၊ ("သပ္ပဋိကမ္မာ-ကုစားခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော အာပတ်တို့ဟူ၍၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်ပြီ"ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ ဧကေတ္ထ အပဋိကမ္မာတိ-ကား၊ ဧကော-သော၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ-ကို၊ ("အပဋိကမ္မာ-ကုစားခြင်းမရှိသော အာပတ်ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ"ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

ဝိနယဂရုကာ ဒွေ ဝုတ္တာတိ-ကား၊ ပါရာဇိကဓူဝ-ပါရာဇိက အာပတ်ကို လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ("ဝိနယဂရုကာ-ဝိနည်း၌ ဂရုကာဖြစ်သော အာပတ်တို့ကို၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ"ဟုပါဠိတော်၌စပ်။)

[ဝိနယေ+ဂရုကာ ဝိနယဂရုကာ၊ ကိဉ္ဇာပိ ဣဒံ ဒွိသု ဂါထာသု အာဂတံ၊ အညေဟိ ပန မိဿေတွာ ဝုတ္တဘာဝတော နာနာကရဏံ ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ ဋီကာ။] ကာယဝါစ သိကာနိဇာတိ-ကား သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ ကာယဝါစသိကာနိ-ကာယဒွါရ၌လည်းဖြစ်ကုန်၊ ဝစီဒွါရ၌လည်းဖြစ်ကုန်၏။ မနောဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ ဧကသိက္ခာပဒမ္ပိ-တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ ဧကော ဝိကာလေ ခေညရသောတိ-ကား၊ လောဏသောဝီရကံ-လောဏသောဝီရက ဆေးရည်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ အယမေဝ ခေညရသော-ဤစပါးမှဖြစ်သောအရည်သည်သာ၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [ဆေးမဟုတ်သောကြောင့် အခြားစပါးရည်များသည် နေလွဲအခါ၌ မအပ်။] ဧကော ဥတ္တိစတုတ္ထေန သမ္မုတိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ-ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ အယမေဝ သမ္မုတိ-ဤဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကိုသာ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္ပေန-ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္ပဝါစာဖြင့်၊ အနညာတာ-အပ်ပြီ။

ပါရာဇိကာ ကာယိကာ ဒွေတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ မေထုနပါရာဇိကံ-လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ကာယယသံသဂ္ဂ ပါရာဇိကံစ-လည်းကောင်း တည်း၊ ဒွေ သံဝါသကဘူမိယောတိ-ကား၊ အတ္တနာဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ အတ္တာနံ-ကို၊ သမာနသံဝါသကံ-တူသော သံဝါသရှိသူကို၊ ကရောတိ-၏၊ သမဂ္ဂေါ-ညီညွတ်သော၊ သံဃောဝါ-မူလည်း၊ ဥက္ကိတ္တံ-နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော ရဟန်းကို၊ ဩသာရေတိ-သံဃာ့ဘောင်သို့သက်ရောက်စေ၏၊ (သွင်းခေါ်၏။) ပန ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ သမာနသံဝါသကဘူမိစ-သမာနသံတသက၏ အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော ဘုံလည်းကောင်း၊ နာနာသံဝါသကဘူမိစ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ သံဝါသကဘူမိယော-သံဝါသက၏ အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော ဘုံတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ [ဒွေသံဝါသကဘူမိယောတိ ဧတ္ထ ဘူမိတိ အဝတ္ထာ၊ ဋီကာ။] ဒွိန္ဒံ ရတ္တိန္ဒေဒေါတိ-ကား၊ ပါရဝါသိကဿစ-ပါရဝါသကျင့်သုံးသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ မာနတ္ထစာရိကဿစ-မာနတ်ကျင့်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (“ဒွိန္ဒံ-၂ပါးသောရဟန်းတို့၏၊ ရတ္တိန္ဒေဒေါ-သည်၊ ဟောတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်ပါ။) ပညတ္တာဒ္ဒဂုံလာဒုဝေတိ-ကား၊ ဒွဂုံလပညတ္တိယော-ဒွဂုံလပညတ်တို့သည်၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့တည်း၊ ဒွဂုံလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပညတ်သည်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ဒွဂုံလပညတ်တည်း၊ ဒွဂုံလံ ဝါ ဒွေမာသံဝါတိ-ဟူသော၊ အယံ-သည်၊ ဧကော-တည်း။

ဒွေ အတ္တာနံ ဝစိတွာနာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဝစိတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊ (ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်) ဒွေ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဝဇေတိ-ပုတ်ခတ်အံ့၊ ရောဒတိ-ငိုအံ့၊ ပါစိတ္တိယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝဇေတိ-အံ့၊ န ရောဒတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊

အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ သံဃော ဘိစ္စတိတိ-ကား၊ ကမ္မေနစ-ကံပြုခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ သလာကဂ္ဂါဟေနစ-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (“ဒွိဟိ-နှစ်ပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သံဃော-သည်၊ ဘိစ္စတိ-ကွဲ၏၊” ဌိစပံ၊) ဒွေတ္ထ ပဌမာပတ္တိကာတိ-ကား၊ သကလေပိ-သော၊ ဧတ္ထ ဝိနယေ-ဤဝိနည်း ပါဠိတော်၌၊ ဥဘိန္ဒ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂-ပါးလုံးတို့ဖို့၊ ပညတ္တိဝသေန-ပညတ်တော်မူ ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပဌမာပတ္တိကာ-ပဌမာပတ္တိကာ အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ပန-ဗျတိရိတ်၊ ဣတရထာ-ဤအနက်မှတစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်၊ (“ဥဘိန္ဒ ပညတ္တိဝသေန” ဟူသော အနက်မှတစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်၊ အတ္ထေ- အနက်ကို၊ ဂယုမာနေ-ယူအပ်သော်၊) ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ နဝ-ကိုးပါးသော ပဌမာ ပတ္တိကာ အာပတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ နဝ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌာရသ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ပဌမာပတ္တိကာ အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ [“ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကာ၊ ဘိက္ခုနီနိ ပဌမာပတ္တိကာဟု သာမညအားဖြင့် ခွဲလျှင် ပဌမာပတ္တိကာ ၂-ပါးသာရ၏၊ ဥဘိန္ဒ ပညတ္တိအားဖြင့် မခွဲဘဲ သိက္ခာပုဒ် အသီးသီးအားဖြင့်ခွဲလျှင် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးဖြစ်လိမ့်မည်” ဟူလို၊]

ဥတ္တိယာ ကရဏာဒုစေတိ-ကား၊ ကမ္မဉ္စ-ကမ္မ ဥတ်လည်းကောင်း၊ ကမ္မပါဒ ကာစ-ကမ္မဝါစာ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဥတ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဥတ္တိ ကိစ္စာနိ-ဥတ်၏ကိစ္စတို့သည်၊ ဒွေ-၂ပါးတို့တည်း၊ [“ဥတ္တိယာ-၏၊ ကရဏာ- ပြုကြောင်းကိစ္စတို့သည်၊ ဒုစေ-တို့တည်း” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] (ဥတ္တိ- သည်) နဝသု၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ကမ္မ-သည်၊ ဟောတိ-၏ ဒွိသု-န်သော၊ (ဌာနေသု) ကမ္မပါဒကာဘာဝေန-ကမ္မဝါစာ၏ အခြေခံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ တိဋ္ဌတိ၊ [ဥတ္တိကံ၌ ဥတ်သည် ကမ္မဥတ်ဖြစ်၏၊ ဥတ္တိဒုတိယကံ စသည်၌ ဥတ်သည် ကမ္မပါဒကဥတ် ဖြစ်၏-ဟူလို၊ နဝဌာနစသည်တို့၏ အကျယ်သည် ကမ္မဝင်၌ လာလတံ။] ပါဏာတိပါတေ တိဿောတိ-ကား၊ အနောဒိဿ-မရည်ရွယ်မှု၍၊ (မည်သူမည်ဝါ ကျစေသတည်းဟု မရည်ရွယ်မှု၍)၊ ဩပါတံ-တွင်းကို၊ ခဏတိ- တူးအံ့၊ မနဿော-သည်၊ သစေ မရတိ-အံ့၊ (အကယ်၍ ကျသောအံ့၊ ဝေံသတိ)၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ယက္ခပေတာနံ-တို့၏၊ မရဏေ-သေခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ-၏၊ မရဏေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာ တိဿော-ဤသုံးပါးသော အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဝါစာ ပါရာဇိကာ တယောတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္စဒိကာယ-အပြစ်ကိုဖုံးထားသော ဘိက္ခုနီ၏၊ (ပါရာဇိကာ-အာပတ်လည်းကောင်း၊) ဥက္ခိတ္တာနဝတ္တိကာယ-ဥက္ခိတ္တရဟန်းသို့ လိုက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ (ပါရာဇိကာ-လည်းကောင်း၊) အဋ္ဌဝတ္တုကာယ-ရှစ်ပါးသော ဝတ္ထုရှိသော ဘိက္ခုနီ၏၊ (ပါရာဇိကာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့)၊ [“ဝါစာ- နှုတ်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာ-တို့သည်၊ တယော-တို့တည်း” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊] ပန- ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊ အဒိန္နာဒါနေ-

မပေးအပ်သော လူ့ဥစ္စာကို ယူခြင်းကြောင့်၊ (ပါရာဇိကံ-လည်းကောင်း၊) မနဿ မာရဏေ-လူကိုသေစေခြင်းကြောင့်၊ (လူကို အသတ်ခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-လည်းကောင်း၊) ဥတ္တရိမနဿဓမ္မ ဥလ္လပနေ-မ္မကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ (ပါရာဇိကံစ-လည်းကောင်း၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တယော-သုံးပါးသော ပါရာဇိက တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

ဩဘာသာနာ တယောတိ-ကား၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-ဝစ္စမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝ မဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏဘာသနေ-ချီးမွမ်းကြောင်း စကား ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ အဓကွကံ-ညှပ်ရိုး ၂-ဘက်၏ အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း ၂-ဘက်၏ အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ-၍၊ ဝဏ္ဏာ ဝဏ္ဏဘဏနေ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဥဗ္ဘက္ခကံ-ညှပ်ရိုး ၂-ဘက်၏ အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း ၂-ဘက်၏ အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ ဝဏ္ဏာ ဝဏ္ဏဘဏနေ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ သဉ္စရိတ္တေနဝါ တယောတိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-လက်ခံအံ၊ (အောင်သွယ်ခိုင်းသော စကားကိုလက်ခံအံ)၊ ဝိမံသတိ-စုံစမ်းအံ၊ ပစ္စာဟရတိ-ပြန်ဆောင်အံ၊ သံဃာဒိသေ သဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-အံ၊ ဝိမံသတိ-အံ၊ န ပစ္စာဟရတိ-အံ၊ ထုလ္လစ္စယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ န ဝိမံသတိ၊ န ပစ္စာဟရတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ- သို့၊ ကရဏဘူတေန-ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သဉ္စရိတ္တေန-အောင်သွယ်မှုဖြင့်၊ [တစ်နည်း၊ ကာရဏဘူတေန-အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သဉ္စရိတ္တေန-ကြောင့်၊ တိဿော-န်သော၊ ဣမေ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ [“ကာရဏဘူတေန” ဟု ယောဇနာ၌ ရှိ၏၊ အောင်သွယ်ခြင်းကြောင့် ထိုအာပတ်တို့သို့ရောက်ရကား “ကာရဏဘူတေန”ပါဌ်က ကောင်းသည်။]

တယော ပုဂ္ဂလာ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ အဒ္ဓါနဟီနော-အဓွန်ကာလမှ ယုတ်လျော့သူကိုလည်းကောင်း၊ (အသက် ၂၀ မပြည့်သေးသူကို ဆိုသည်)၊ အင်္ဂဟီနော-ယုတ်လျော့သော အင်္ဂါကြီးငယ် ရှိသူကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အင်္ဂါကြီး ငယ်အားဖြင့် ယုတ်လျော့သူကိုလည်းကောင်း၊ (ဟတ္ထစ္ဆိန္ဒ စသူကို ဆိုသည်)၊ ဝတ္ထုပိပန္နော-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိသူကိုလည်းကောင်း၊ (“တယော-န်သော၊ ပုဂ္ဂလာ- တို့ကို၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေ ထိုက်ကုန်”၌စပ်)၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [ဧကုတ္တရိကနယ၊ ဒုကဝါရဝဏ္ဏနာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ-ဟုလို]၊ အဝိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ တယောပုဂ္ဂလာ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာဟူသော ပါဌ်၌၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ပတ္တစီဝရေန-အားဖြင့်၊ အပရိပူရော-မပြည့်စုံ၊ ပရိပူရော-သည်၊ (သမာနော) စ-သော်လည်း၊ န ယာစတိ-(ရဟန်းအဖြစ်ကို) မတောင်း၊ ဣမေဝ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ အင်္ဂဟိနေနေဝ-အင်္ဂဟိန ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ [အင်္ဂဟိနတာ ကာရဏဝေကလ္လဝသေနပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ အာဟ-“အပိစေတာ”တိ အာဒိ၊ ဋီကာ။] မာတုဃာတကာဒယော-ကအစရှိကုန်သော၊ ကရဏဒုက္ခဒုက္ခာစ-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ ပဏ္ဍက၊ပေ၊ သင်္ခါတေန-ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝတ္ထုဝိပဇ္ဇေန-ဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟိတာ-န်ပြီ၊ ဒေသနယော-ဤနည်းကို၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ [ဒေသနယောတိ-“အပိစေတာ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တာနယော၊ ဋီကာ။]

တယော ကမ္မာနံ သင်္ဂဟာတိ-ကား၊ ဥတ္တိကပ္ပနာ-ဥတ်ကိုပြုစီရင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိပွကတပစ္စတ္တံ-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သေးသော အသီးသီးသော ကိရိယာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပြု၍မပြီးသေးသော ပစ္စုပ္ပန်ကိရိယာလည်းကောင်း၊ အတိတကရဏံ-အတိတ်ကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ (“တယော-တို့သည်၊ ကမ္မာနံ-ကံတို့ကို၊ သင်္ဂဟာ-သိမ်းယူကြောင်းတို့တည်း”ဟု ပါဠိတော်ထည့်၍စပ်) တတ္ထ-ထိုသုံးပါးတို့တွင်၊ ဒဒေယျကရေယျာဒိ အာဒိဘောဒါ-ယူအစရှိသောအပြားရှိသော ပြုစီရင်ခြင်းသည်၊ ဥတ္တိကပ္ပနာ-မည်၏၊ ဒေတိ ကရောတိတိ အာဒိဘောဒံ-တိအစရှိသောအပြားရှိသော ပစ္စုပ္ပန်ကိရိယာသည်၊ ဝိပွကတပစ္စတ္တံ-မည်၏၊ ဒိန္တံ ကတံတိ အာဒိဘောဒံ-အစရှိသောအပြားရှိသော နိဂုံးစကားသည်၊ အတိတကရဏံ နာမ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေဟိ တိဟိ-ဤသုံးပါးတို့ဖြင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ သင်္ဂယုန္တိ-သိမ်းယူအပ်ကုန်၏၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုလည်းကောင်း၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနာယ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အပရေဟိပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိဟိ-သုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ သင်္ဂယုန္တိ-န်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ကမ္မနာမ-မည်သည်၊ ဝတ္ထုသမ္ပန္တံ-ဝတ္ထုနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပြည့်စုံသော ဝတ္ထုရှိသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိသမ္ပန္တံ-သည်

ဥတ္တိကပ္ပနာပေ၊ ကရဏံ။ ။ကမ္မဝါစာဖြင့် ကံပြုရာ၌ ရှေးဦးစွာ ဥတ်ထားမှုကို ပြုရ၏။ ထိုဥတ်ထားမှုပြုခြင်းကို “ဥတ္တိကပ္ပနာ”ဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက် ကထိနံသင်္ဂဟိတံကိုပေးသော ကံဖြစ်လျှင် ဒေတိ၊ တစ်စုံတစ်ခုကို ပြုသောကံဖြစ်လျှင် ကရောတိ၊ သိမ်သမုတ်သောကံဖြစ်လျှင် သမ္ပန္တတိစသည်ဖြင့် ကမ္မဝါစာအတွင်း၌ အသီးအသီး ဆိုင်ရာပစ္စုပ္ပန်ကိရိယာကို အသုံးပြုရ၏။ ထိုပြုခြင်းကို “ဝိပွကတ ပစ္စတ္တံ”ဟု ဆိုသည်။ ဝိပွကတံ-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သေးသော (ပြုဆဲဖြစ်သော)+ပစ္စတ္တံ-အသီးအသီးသော ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာတည်း။ ဝိပွကတပစ္စတ္တံ ကြိယာထို့နောက် “ဒိန္တံ သံဃေန-သံဃာသည်ပေးအပ်ပါပြီ၊ ကတံ သံဃေန၊ သမ္ပတာ သီမာ” စသည်ဖြင့် အတိတ်ကြိယာကို အသုံးပြုလျက် နိဂုံးချုပ်ရ၏။ ထိုနိဂုံးကို “အတိတကရဏံ”ဟု ဆိုသည်။

လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိသမ္ပန္နံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ အနုဿာ
ဝနသမ္ပန္နု-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ တေန-
ကြောင့်၊ တယော ကမ္မာနံ သင်္ဂဟာတိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန)ဝုတ္တံ။

နာသိတကာ-ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော၊ တယောနာမ-သုံးယောက်တို့မည်သည်ကို၊
(ဝေ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-န်၏။) [စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့်ထည့်သည်။] မေတ္တိယံ-
မေတ္တိယာမည်သော၊ ဘိက္ခုနိ-ကို၊ နာသေထ-ပျက်စီးစေကြကုန်လော၊ ဝါ-
အသွင်ကိုဖျက်၊ လူထွက်စေကြကုန်လော၊ ဒုသကော-ဖျက်ဆီးတတ်သော
သာမဏေကို၊ နာသေတဗ္ဗော-အသွင်ကိုဖျက်၊ လူထွက်စေထိုက်၏။ (လိင်္ဂနာသနာ
တည်း။) ဒသဟိ-န်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-
သော၊ သာမဏေရော-ကို၊ နာသေတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်၏။ (အသွင်ကိုဖျက်
လူထွက်စေထိုက်၏။) [ဤပါဠိလည်း လိင်္ဂနာသနာပင်တည်း။] ကဏ္ဍက-
ကမည်သော၊ သမဏေဒေသ-သာမဏေကို၊ နာသေထ-ပျက်စီးစေကြကုန်လော၊
ဝါ-ဖျက်ဆီးကြကုန်လော၊ (ဤကား ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာတည်း။) ဣတိ ဝေ-သို့၊
လိင်္ဂသံဝါသ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာဝသေန-လိင်္ဂနာသနာ သံဝါသနာသနာ
ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ တယော-ကုန်သော၊ နာသိတကာ-
ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ကုန်၏။ တိတ္ထန္တံ ဧကဝါစိကာတိ-
ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဒွေ တယော (ဒွတ္တယော)-နှစ်ပါး၊ သုံးပါးတို့ကို၊ ဧကာ
နုဿာဝနေ-တစ်ပြိုင်နက်သော ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို၊ ကာတံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-
ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝစနတော-မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ တိတ္ထ-န်သော၊
ဧနာနံ-ရဟန်းလောင်းတို့၏၊ ဧကုပဇ္ဈာယေန-တစ်ပါးတည်းသော ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊
နာနာစရိယေန-အမျိုးမျိုးသော ကမ္မဝါစာဆရာဖြင့်၊ ဧကာနုဿာဝနာ-တစ်ပြိုင်
နက်သော ကမ္မဝါစာသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [“ဧကုပဇ္ဈာယေန၊ နာနာစရိယေန”တို့
သည် ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏတို့တည်း။ ဧကာနုဿာဝနာကို “ဧကတော+အနုဿာ
ဝနာ ဧကာနုဿာဝနာ”ဟု တပျုရိသံသမာသံပြုပါ။]

နာသိတကာ။ ။လိင်္ဂနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သူသည် မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနိမနှင့် ကဏ္ဍက
သာမဏေတည်း။ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သူလည်း ကဏ္ဍက သာမဏေပင်တည်း။
“ဒသဟင်္ဂေဟိ ဗေ၊ နာသေတဗ္ဗော”အရ ဖျက်ဆီးအပ်သူကား သာမဏေသာမညတည်း။
ထို့ကြောင့် နာသိတကပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်ဟု ဆိုသည်။ ဤ၌ သံဝါသနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်
သော ဥက္ကိတ္တက ရဟန်းကိုမပြု၊ ထို့ကြောင့် “လိင်္ဂသံဝါသ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာဝသေန”၌
သံဝါသပုဒ်သည် ပိုဟန်တူ၏။ ပါစိတ်သပ္ပါဏကဝဂ် ဒသမသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ ထို
နာသနာ ၃-မျိုးလုံးပြထားသည်။ ထို၌ “နာသနာ”ဟု ဓမ္မာစိဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ဤ၌ “နာသိတကာ”ဟု
ပုဂ္ဂလာစိဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနေရာဆိုပုံနှင့် ဤ၌ ဆိုပုံချင်း မတူကြဟု သိပါ။]

အဒိန္နာဒါနေ တိဿောတိ-ကာ၊ ပါဒေါ-တစ်မတ်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်မတ်ကို ခိုးယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပါဒေါ-တစ်မတ်ထက် အပိုအလွန်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်မတ်ထက် အပိုအလွန်ကို ခိုးယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ အတိရေကမာသကေ- တစ်ပဲထက် အပိုအလွန်၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ မာသကေဝါ-တစ်ပဲ၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဦးနမာသကေဝါ-တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သော ဥစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သောဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ စတဿော မေထုနပစ္စယာတိ-ကာ၊ အက္ခယိတေ (အက္ခယိတေ)-တောဇ္ဈေး၊ အိမ်ဇ္ဈေးတို့သည် မခဲစားအပ်သော အလောင်း၌၊ ဝါ-တောဇ္ဈေး၊ အိမ်တို့သည် မခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင်ကို မေထုနမိဝဲခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ယေဘုယေန-အားဖြင့်၊ ခယိတေ (ခါယိတေ)-တောဇ္ဈေး၊ အိမ်ဇ္ဈေးတို့သည် ခဲစားအပ်ပြီးသော အလောင်းကောင်၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဝိဝေဒကတေ-ပွင့်အောင်ပြုအပ်သော၊ (ဖွင့်ထားအပ်သော) မုခေ-ခဲတွင်း၌၊ ဝါ-ခဲတွင်းကို မေထုနမိဝဲခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဇေတုမဋ္ဌကေ-ပြေပြစ်သော ချိတ်တောင့်၌၊ ဝါ-ပြေပြစ်သော ချိတ်တောင့်ကို ပဿာဝမဂ်သို့ သွင်းခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ဆိန္နန္တဿ တိဿောတိ-ကာ၊ ဝနပ္ပတိ-(သူတစ်ပါး၏) တောစိုးသစ်ပင်ကို၊ ဆိန္နန္တဿ-ဖြတ်သောရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ [ဝနပ္ပတိ ဆိန္နန္တဿ ပါရာဇိကန္တိ အဒိန္နာဒါနေ ဝနပ္ပတိကထာယံ^၁ အာဂတံ ပရသန္တကံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ ဋီကာ။] ဘူတဂါမေ-ဘူတဂါမ်၌၊ ဝါ-ဘူတဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အင်္ဂဇာတေ-၌၊ ဝါ-အင်္ဂါဇာတ်ကို ဖြတ်ခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကန္တံ ကြည့်ပါ။] ပဉ္စ ဆဒ္ဓိတပစ္စယာတိ-ကာ၊ အနောဒိဿ-မရည်ရွယ်မှု၍၊ (မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည့်သတ္တဝါ သေပါစေ-ဟု မရည်ရွယ်မှု၍) ဝိသံ-အဆိပ်ကို၊ ဆဇ္ဇေတိ-(သေစေလိုသော စေတနာဖြင့်) စွန့်ပစ်အံ့၊ တေန-ထိုအဆိပ်ကြောင့်၊ မနဿော-သည်၊ စေ မရတိ-အံ့၊ (စေသတိ)၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ယက္ခပေတေသု-တို့၌၊ ဝါ-တို့၏ သေခြင်းတို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ တိရိစ္ဆာနဂတေ-၌၊ ဝါ-တိရိစ္ဆာန်၏ သေခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဝိသဒ္ဓိဆဇ္ဇနေ-သုတ်ကို စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ သံဃာဒိဿေသော (ဟောတိ)၊ သေခိယေသု-သေခိယတို့၌၊ (အာဂတေ-လာသော) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။] ဟရိတေ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်ရှိရာ အရပ်၌၊ ဥစ္စာရပဿာဝဆဇ္ဇနေ-ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်ကို စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဆဒ္ဓိတပစ္စယာ-စွန့်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ။ /

ပါစိတ္တိယေန ဒုက္ခဋာ ကတာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနော ဝါဒဝဂ္ဂသို့-၌၊ ဒသသု-
 န်သော၊ သိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ ပါစိတ္တိယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဒုက္ခဋာ-ကို၊ ကတာ
 ဧဝ-ပြုတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (ပညတ်တော် မူအပ်ပြီးသည်သာ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊
 [ပါစိတ္တိယေန၊ပေ၊ ကတာတိ ဒသသုပိ သိက္ခာပဒေသု ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယ
 ဝဿေန ဝုတ္တဒုက္ခံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ ဝိမတိ၊] စတုရေတ္ထနဝကာ ဝုတ္တာတိ-ကား၊
 ပဌမသိက္ခာပဒမိယေဝ-၌ပင်၊ အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွေ-၂ပါးသော နဝကတို့
 လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွေ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝ-သို့၊ စတ္တာရော-
 န်သော၊ နဝကာ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဒွိန္ဒံ စီဝရေနစာတိ-ကား၊
 ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့
 ရောက်သော ဘိက္ခုနီအား၊ စီဝရ်-ကို၊ ဒေန္တဿ-ပေးသောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ-
 လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-နီတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-အား၊ (စီဝရ်)
 ဒေန္တဿ-၏၊ ဒုက္ခံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝ-သို့၊ ဒွိန္ဒံ-၂ယောက်ကုန်သော၊
 ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ စီဝရ်-ကို၊ ဒေန္တဿ-၏၊ ကာရဏဘူတေန-အကြောင်းဖြစ်၍
 ဖြစ်သော၊ စီဝရေန-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

အဋ္ဌပါဠိဒေသနိယာတိ-ကား၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာဧဝ-တိုက်ရိုက်လာ
 သော ပါဠိဒေသနိယ အာပတ်တို့ပင်တည်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ “အာဂတာနေဝ” ဟု
 နပုံလိင်ဖြင့်ရှိသည်ကား ပါ၌ပျက်၊ “ပါဠိဒေသနိယာ အာပတ္တိ” ကို၌ ဣတ္ထိလိင်
 ဖြင့် “အာဂတာ ဧဝ” ဟု ရှိရမည်။] ဘုဉ္ဇန္တာမကဓညေန၊ ပါစိတ္တိယေန ဒုက္ခဋာ
 ကတာတိ-ကား၊ အာမကဓညံ-စပါးစိမ်းကို၊ ဝိညာပေတွာ-တောင်း၍၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာ-
 စားသောဘိက္ခုနီ၏၊ ပါစိတ္တိယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဒုက္ခဋာ-ဒုက္ခံအာပတ်ကို၊
 ကတာယေဝ-သည်သာ၊ [အာမကဓညံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ဝိညာပနာဒိ
 ပုဗ္ဗပယောဂေ ဒုက္ခံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါစိတ္တိယေန သဒ္ဓိံ ဒုက္ခဋာ
 ကတာ ယေဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ဝိမတိ။]

ဂစ္ဆန္တဿ စတဿောတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိယာဝါ-ဘိက္ခုနီနှင့်သော်လည်းကောင်း၊
 မာတုဂါမေနဝါ-မာတုဂါမနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိံ၊ သံဝိဓာယ-သဘောတူ
 စီစဉ်၍၊ (တိုင်ပင်၍)၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ခံ (ဟောတိ)၊ ဂါမုပစာ
 ရောက္ကမနေ-တစ်ခြားရွာ၏ဥပစာသို့ သက်ရောက်ရာအခါ၌၊ ဝါ-သက်ရောက်ခြင်း
 ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ ယာ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဧက-တစ်ယောက်တည်းသည်။

ပဌမာ ၈၅၊ ဝုတ္တာ။ ။ ပဌမသိက္ခာပဒမိတိ-ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂဿ ပဌမသိက္ခာပဒ
 ဝိဘာဏိ၊ အဓမ္မကမ္မေတိ- ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္ပုတိကမ္မေ (သည်) အဓမ္မကမ္မေ ဇာတေ
 အာပန္နိတဗ္ဗာ ဒွေ အာပတ္တိနဝကာ၊ ဓမ္မကမ္မေ ဒွေ အာပတ္တိ နဝကာတိ စတ္တာရော နဝကာ
 ဝုတ္တာ-ဝိမတိ။

(ဟုတွာ)၊ ဂါမန္တရုံ-အခြားတစ်ရွာသို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တဿာ-ထိုဘိက္ခုနီ၏၊ ဂါမုပစာရုံ-သို့၊ ဩက္ကမန္တိယာ-သက်ရောက်လသော်၊ ပဌမပါဒေ-ပဌမခြေလှမ်း၌၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စတဿော-န်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ၊ ဌိတဿစာပိ တတ္တကာဟိ-ကား၊ [အချို့စာအုပ်၌ “တတ္တိကာ”ဟုရှိ၏၊] ဌိတဿာပိ-ရပ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ စတဿော ဧဝ-လေးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော ဟောန္တိ) ဣတိ အတ္ထော၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အန္တကာရေဝါ-ညဉ့်မှောင်မိုက်ရာအခါ၌သော် လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္နေ-နံရံစသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ ဩကာသေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ မိတ္တသန္တဝဝသေန-မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ တိဋ္ဌတိ-အံ၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ တိဋ္ဌတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ အရဏုဂ္ဂမနကာလေ-အရဏ်တက်ရာအခါ၌၊ ဒုတိယိကာယ-အဖော်မ၏၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟန္တိ-စွန့်လျက်၊ တိဋ္ဌတိ-အံ၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်ပြီး၍၊ တိဋ္ဌတိ-အံ၊ သံဃာဒိသေသော(ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ [“ဌိတဿာပိ စတဿော ဧဝ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ”ဟု နောက်ပြန်လှည့်ပါ။] နိသိန္နဿ စတဿော အာပတ္တိယော၊ နိပန္နဿာပိ တတ္တကာဟိ-ကား၊ [အချို့စာအုပ်၌ “နိသိန္နဿ စတဿော အာပတ္တိယော”နောက်၌ ပိုဒ်ပါသည်ကား ပါဠိတော်နှင့်မညီ။] ဟိ-မှန်၊ သာ-

ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိသေသံ။ ။ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိတိ အာဒိသု ယဒါ ဘိက္ခုနီယာ (ဌတွာ ဌာတုကာမတာတို့၌စပ်)၊ ဧကေန ပါဒေန ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ဌတွာ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကတွာ တတော အပရေန ပါဒေန ဝိဇဟိတွာ ဌာတုကာမတာ ဥပ္ပစ္စတိ၊ တဒါ သာ ယထာက္ကမံ “ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိ၊ ဝိဇဟိတွာ တိဋ္ဌတိ”တိ ဣမံ ဝေါဟာရံ လဘတိ၊ အညထာ ဟိဿာ ဂါမုပစာရမောက္ကန္တိယာ ဝိသေသော န သိယာ၊ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနဿာပိ ဂမနတ္တာ၊ ဝိမတိ။

မြန်မာပြန်။ ။အကြင်အခါ၌ ဘိက္ခုနီ၏ ခြေတစ်ဖက်ဖြင့် (အဖော်မ၏) ဟတ္ထပါသံကို စွန့်၍ ရပ်ပြီးလျှင် တစ်စုံတစ်ခုအမှုကိုပြု၍ ထိုနောက် ပဌမတုန်းကရပ်ထားသော အခြားခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဟတ္ထပါသံကို စွန့်ပြီး၍ ရပ်လိုသူ၏အဖြစ် (ရပ်လိုသောဆန္ဒ)ဖြစ်၏၊ (ရပ်ကား မရပ်သေး၊) ထိုအခါ၌ ထိုဘိက္ခုနီသည် ပထမခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဟတ္ထပါသံကို စွန့်၍တည်စဉ်တုန်းက “ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိ”ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ကို ရ၍၊ ဒုတိယခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဟတ္ထပါသံကို စွန့်၍ ရပ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒဖြစ်မှီက “ဝိဇဟိတွာ တိဋ္ဌတိ”ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ကို ရသည်၊ မှန်၏-အခြားနည်းအားဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင် ဂါမုပစာရသို့ သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီနှင့် မထူးခြားဘဲရှိရာ၏၊ အကြောင်းကား-ဟတ္ထပါသံကို စွန့်ခြင်း ဟူသော ခြေမြှောက်ခြင်းကလည်း သွားခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “သာ” ကျ၏၊] သဗ္ဗေဝိ နိသီဒတိဝါ-အကယ်၍ မူလည်း ထိုင်အံ့၊ (သဗ္ဗေဝိ) နိပဇ္ဇတိဝါ-အကယ်၍မူလည်း လျောင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိပိ) စတသော-နံသော၊ စတာ ယေဝ အာပတ္တိယော-ဤအာပတ်တို့သို့ပင်၊ အာပဇ္ဇတိ။

နိသီဒတိဝါ နိပဇ္ဇတိဝါ။ ။နိသီဒတိဝါ နိပဇ္ဇတိဝါတိ ဧတ္ထာပိ ယထာဂုတ္တာဓိပ္ပာယေန အဒ္ဓါသနေန (တစ်ဝက်သောနေရာဖြင့်) ဟတ္ထပါသံ ဝိဟေန္တိ နိသီဒတိ၊ သကလေနဝါ အာသနေန ဝိဟေတိတွာ နိသီဒတိ၊ အဒ္ဓသရိရေန ဝိဟေန္တိ နိပဇ္ဇတိ၊ သကလေန သရိရေန ဝိဟေတိတွာ နိပဇ္ဇတိတိ ယောစေတဗ္ဗာ-ဝိမတိ။

(၃) ပါမိတ္တိယဝဏ္ဏနာ

၄၇၆။ ပဉ္စ ပါမိတ္တိယာနိတိ-ကား၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-ဆေးတို့ ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ နာနာဘာဇနေသုဝါ-အမျိုးမျိုးသော ခွက်တို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဘာဇနေဝါ-တစ်ခုသော ခွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အဓိဿေတွာ-မရောမူ၍၊ ထပိတာနိ-ထားအဖ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ သတ္တဟာတိက္ကမေ-၇ရက်ကို လွန်ရာအခါ၌၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ပဉ္စ-နံသော၊ သဗ္ဗာနိ-နံသော၊ နာနာဝတ္ထုကာနိ-အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊ ပါမိတ္တိယာနိ- တို့သို့၊ ဧကက္ခဏေ-တစ်ပြိုင်နက်သော ခဏ၌၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဣမံ- ဤအာပတ်သို့၊ (ထောပတ်စသော တစ်ခုခုကို ၇-ရက် လွန်စေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဤအာပတ်သို့) ပဌမံ-ဗွာ၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီ၊ ဣမံ- သို့၊ (ဆီစသော တစ်ခုခုကို ၇-ရက် လွန်စေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဤအာပတ်သို့) ပစ္စာ-၌၊ အာပန္နော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗော-မဆိုထိုက်၊ [“ဧကက္ခဏေ အာပဇ္ဇတိ” ကိုပင် ထပ်ဖွင့်သည်။]

သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိ။ ။သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိတိ-သပိနဝနိတာဒိနံ ပဉ္စန္ဒ ဝတ္ထုန ဘောဒေန ပါမိတ္တိယာနိ ပဉ္စနာနာဝတ္ထုကာနိ၊ စသ နယော ပဏီတဘောဇနဝိသယေ နဝ ပါမိတ္တိယာနိတိ အာဒိသုပိ၊ စတေန (ဒဿေတိ၌စပ်)၊ ဘောသဇ္ဇ ပဏီတဘောဇန သိက္ခာပဒါနိ ဧကေကသိက္ခာပဒဝေသေန (တစ်ပါးတစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်အဖြစ်ဖြင့်) ပညတ္တာနိပိ ဝတ္ထု ဘောဒေန (ဝတ္ထု၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်) ပဇ္ဇေကံ ပဉ္စသိက္ခာပဒ နဝ သိက္ခာပဒ သဒိသာနံ ဘိက္ခုနီနံ ပါဋိဒေသနိယာပတ္တိယော ဝိယာတိ ဒဿေတိ၊ တေနေဝ “နာနာဝတ္ထုကာနိ” တံ ဂုတ္တံ၊ သပ္ပိံ ဧဝ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အနေကဘာဇနေသု ထပေတွာ သတ္တာဟံ အတိက္ကမေဒ ဘာဇနဂဏနာယ သမ္ဘဝန္တိယော ဗဟုကာပိ အာပတ္တိယော ဧကဝတ္ထုတာ ဧဝ ဟော... သပ္ပိဘောဇနမေဝ ဗဟုသု ဌာနေသု ဝိညာပေတွာ ဧကတောဝါ ဝိသု ဝိသုမေဝဝါ... သ အာပတ္တိယော ဧကဝတ္ထုကာ ဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဝိမတိ။

နဝ ပါစိတ္တိယာနိတိ-ကား၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ နဝ-ကုန်သော၊ ပဏိတ
 ဘောဇနာနိ-မွန်မြတ်သော အာဟာရနှင့် ရောစပ်အပ်သော ဘောဇော်တို့ကို၊
 ဝိညာပေတွာ-တောင်း၍၊ တေဟိ-ထို ပဏိတဘောဇော်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊
 ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဧကံ-တစ်လှတ်သော၊ ကဗဠ-ဆွမ်းလုပ်ကို၊ ဩမဒ္ဓိတွာ-
 နှိပ်၍၊ (နှိုက်၍)၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ပရဂဠ-လည်မျိုတစ်ဖက်ကို၊
 အတိက္ကာမေတိ-လွန်စေ၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ နဝ သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိ၊
 ပါစိတ္တိယာနိ-တို့သို့၊ ဧကက္ခဏေ-၌/အာပဇ္ဇတိ၊ ဣမံ-ဤအာပတ်သို့၊ ပဌမံ-
 စွာ၊ အာပဇ္ဇော-ပြီ၊ ဣမံ ပဏ္ဍ-၌၊ (အာပဇ္ဇော-ပြီ)၊ ဣတိ န ဝတ္တဗ္ဗော။

ဧကဝါစာယ ဒေသေယျာတိ-ကား၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ ပဋိဒေသေမိတိ-အဟံ
 ဘန္တေ၊ပေ၊ ပဋိဒေသေမိဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧကဝါစာယ-တစ်ခွန်းတည်းသော စကား
 ဖြင့်၊ ဒေသေယျ-ဒေသနာပြောအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒေသိတာဝ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီး
 ကုန်သည်သာ၊ (ဒေသနာပြောရာရောက် ကုန်သည်သာ)၊ ဟောန္တိ၊ ဒွိဟိ-နှစ်ခွန်း
 ကုန်သော၊ (ဝါစာဟိ-စကားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊) တိဟိ-န်သော၊ ဝါစာဟိ-
 တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိစ္စနာမ-ကိစ္စမည်သည်၊ (ဒေသနာပြောဖွယ် ကိစ္စမည်သည်)၊
 နတ္ထိ-မရှိ၊ [ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊
 ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ၍၊ သတ္တာဟံ-ကို၊ အတိက္ကာမေတွာ-လွန်စေ၍၊ ဝါ-
 ကြောင့်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်ပါပြီ၊ တာ-ထို
 အာပတ်တို့ကို၊ ဣမုလေ-အရှင်ဘုရားတို့၏အထံ၌၊ ပဋိဒေသေမိ-ဒေသနာ
 ပြောပါ၏၊] ဒုတိယဝိသဇ္ဇနေပိ-("နဝ ပါစိတ္တိယာနိ၊ သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိ"
 စသော) ဒုတိယဂါထာ၏ အဖြေ၌လည်း၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ ပဋိဒေသေမိတိ-
 ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏၊ (ဒေသနာပြောရာ၏။) [ပါဠိယံ "ဧကဝါစာယ ဒေသေယျ၊
 ဝုတ္တာ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ"တိ ဧတ္ထ "ဒေသေယျာတိ ဝုတ္တာ"တိ ဣတိ သဒ္ဓံ
 အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ-ဝိမတိ။]

ဝတ္ထု ကိတ္တေတွာ ဒေသေယျာတိ-ကား၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ ပဋိဒေသေမိတိ
 ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ကိတ္တေတွာ-ပြော၍၊ ဒေသေယျ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)
 အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒေသိတာဝ-ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊
 အာပတ္တိယာ-၏၊ နာမဂ္ဂဟဏေန-နာမည်ကို ယူခြင်းဖြင့်၊ ကိစ္စံ-သည်၊ နတ္ထိ၊
 ["အဟံ ဘန္တေ ပဉ္စ ဘောသဇ္ဇာနိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ယထာဝတ္ထုကံ-အကြင်
 အကြင် ဝတ္ထုအတိုင်း၊ သတ္တာဟံ-ကို၊ အတိက္ကာမေသိ-လွန်စေခဲ့ပါပြီ"ဟု ပေး၊
 ယထာဝတ္ထုကံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-သပ္ပိ နဝနိတံစသော ဝတ္ထုငါးမျိုးလုံးကို
 ဟစ်ပေါင်းတည်းရော၍ လွန်စေသည်မဟုတ်၊ ဝတ္ထုရှိသည့်အတိုင်း တစ်မျိုးစီ
 လွန်စေပါသည်-ဟူလို] ဒုတိယဝိသဇ္ဇနေပိ-("နဝ ပါစိတ္တိယာနိ၊ သဗ္ဗာနိ
 နာနာဝတ္ထုကာနိ"စသော) ဒုတိယဂါထာ၏ အဖြေ၌လည်း၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊

ပဋိဒေသေမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ရာ၏။ [“ယထာဝတ္ထုကံ-အကြင်အကြင် ဝတ္ထုအတိုင်း၊ ဘုတ္တော-စားပါပြီ”ဟုပေး၊ ဤ၌လည်း ဝတ္ထုကိုးမျိုးလုံးကို တစ်ပေါင်းတည်း တောင်း၍ စားသည်မဟုတ်၊ အသီးအသီးတောင်း၍ စားသည်-ဟုဆိုသည်။]

ယာဝတတိယကေ တိသောတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာယ-ဥက္ခိတ္တက ရဟန်း၏ နောက်လိုက်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ပါရာဇိကံ-လည်းကောင်း၊ ဘောဒကာနု ဝတ္ထုကာနံ-သံဃာ့အသင်းခွဲသော အရှင်ဒေဝဒတ်၏ နောက်လိုက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကောကာလိကာဒီနံ-ကောကာလိကအစရှိသော ရဟန်းတို့၏။ သံဃာဒိသေသော-လည်းကောင်း၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-မစွန့်ခြင်းကြောင့်၊ စဏ္ဍကာဋိကာယ-စဏ္ဍကာဋိမည်သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏။ ပါစိတ္တိယံစ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ယာဝတတိယကာ-ကာမည်ကုန်သော၊ တိသော-ကုန်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။

ဆဝေါဟာရပစ္စယာတိ-ကား၊ ပယုတ္တဝါစာ ပစ္စယာ-ဝိညတ်နှင့်ယှဉ်သော စကားဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဆ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကထံ-အဘယ်သို့ရောက်သနည်း၊ အာဇီဝဟေတု-အသက်မွေးမှု၏ ဖြစ်ကြောင်း ဟိတ်ကြောင့်၊ အာဇီဝကာရဏာ-အသက်မွေးမှုကို ပြုတတ်သော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါပိစ္ဆော-ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်။

ဘောဒကာနုဝတ္ထုကာနံ။ ။ဘောဒကာနုဝတ္ထုကာနန္တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဓေါ လုတ္တ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ဤအလို “ဘောဒကာနုဝတ္ထုကာနံ-သံဃာအသင်းခွဲသော အရှင်ဒေဝဒတ်၏ နောက်လိုက်အစရှိကုန်သော”ဟု ပေး၊ ဤသို့ ဝိမတိဖွင့်သော်လည်း “ကောကာလိကာဒီနံ”ဟု အာဒိပါနေသောကြောင့် မလိုပါ။ ဝိမတိလက်ထက်ကမူ “ကောကာလိကာဒီနံ”ဟု ရှိဟန်မတူ။

ယာဝတတိယကေ တိသော။ ။ယာဝတတိယကာစ သဗ္ဗေ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေ အာဂတာ၊ သံဃာဒိသေသ သာမညေန ဧကံ၊ ပါစိတ္တိယသာမညေန ဧကံ ကတွာ “ယာဝတတိယကေ တိသော”တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗွဲ၊ ဧတ္ထစ ဥတ္တိယာ ဒုက္ကဋ်၊ ဒွိဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယာပိ သန္တိဇေ၊ တာနိ မာတိကာယ န အာဂတာနိ၊ မာတိကာဂတဝေေန ဟေတ္ထ “တိသောတိ”တိ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ၊ မာတိကာ၌လာသော အာပတ်အတိုင်းသာ “ယာဝတတိယကေ တိသော”ဟု ဆိုထားသည်။ ဖဒဘာဇနိ၌လာသော အာပတ်ပါဆိုလျှင် “ပဉ္စ”ဟု ဆိုရမည်-ဟု လို။

အာဇီဝဗေ၊ ကာရဏာ။ ။ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ ဖလံ ဧတေနာတိ ဟေတု၊ ဖလံ ကရေတိတိ ကာရကံ-ဟူသော သဒ္ဓတ္ထအတိုင်း ပရိယာယ်ကွဲအောင် ပေးလိုက်သည်။ ၂-ပုဒ်လုံးပေါင်း၍ “အသက်မွေးမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်”ဟုလည်း ပေးနိုင်ပါသည်။

ဣစ္ဆာပကတော-ယုတ်မာသော အလိုသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ အသန္တံ-ထင်ရှားမရှိသော၊ အဘူတံ-မဟုတ်မမှန်သော၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မံ-မွှေကို၊ ဥလ္လပတိ-သီလအသက်၊ ကိုယ်မှထွက်အောင်၊ ပြောဆိုအံ့၊ (ဝါကြွား၍ ပြောဆိုအံ့)။ ပါရာဇိကဿ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု၊ပေ၊ သဉ္ဇရိတ္တံ-အောင်သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇတိ-ရောက်အံ့၊ သံဃာဒီသေသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု၊ပေ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တေ-၏၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊ ဝသတိ-၏၊ သော-သည်၊ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ ထုလ္လစ္စယဿ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု၊ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပဏိတဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ အတ္တဇော-မိမိ၏၊ အတ္တယ-အကျိုးငှာ၊ ဝိညာပေတွာ-တောင်း၍၊ ဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ ပါစိတ္တိယဿ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု၊ပေ၊ ဘိက္ခုနိ-သည်။ပေ၊ ဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ ပါဠိဒေသနီယဿ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု-ကြောင့်၊ အာဇီဝကာရဏာ-ကြောင့်၊ သူပံဝါ-ပဲဟင်းစသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သြဒနံဝါ-ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ အဂိလာဇော-ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ၊ ဝါ၊ပေ၊ ဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။ ဣတိ-သို့၊ (ပယုတ္တဝါစာပစ္စယာ ဆ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ-ဟု နောက်ပြန်လှည့်ပါ။)

ခါဒန္တဿ တိဿောတိ-ကား၊ မနဿမံသေ-လူသား၌၊ ဝါ-လူသားကို စားခြင်းကြောင့်၊ လုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)။ အဝသေသေသု-လူသားမှကြွင်းကုန်သော၊ အကပ္ပိယမံသေသု-မအပ်သော အသားတို့၌၊ ဝါ-တို့ကိုစားခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)။ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ လသုဏေ-ကြက်သွန်ဖြူအစိမ်း၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ပဉ္စဘောဇနပစ္စယာတိ-ကား၊အဝသုတာ-ဆန္ဒရာဂသည် စိုစွတ်အပ်သော ဘိက္ခုနိ သည်၊ အဝသုတဿ-အပ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ဘောဇနံ-ဘောဇဉ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝတ္ထေဝ-ထို အရပ်၌ပင်၊ မနဿမံသံ-ကိုလည်းကောင်း၊ လသုဏံ-ကို လည်းကောင်း၊ အတ္တဇော-၏၊ အတ္တယ-ငှာ၊ ဝိညာပေတွာ-၍၊ ဂဟိတ ပဏိတဘောဇနာနိ- ယူအပ်ပြီးသော ပဏိတဘောဇဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဝသေသံ-(လူသားမှ) ကြွင်းသော၊ အကပ္ပိယမံသု-ကိုလည်းကောင်း၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည်၍၊ ဝေါမိဿကံ-ရောနှောအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ သြမဒ္ဒိတွာ-နယ်၍၊ အဇ္ဈောဟရမာနာ-စားမျိုးလသော်၊ (“အာပဇ္ဇတိ” ၌စပ်) သံဃာဒီသေသံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဘောဇန ပစ္စယာ-စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဉ္စ-နံသော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [အချို့စာအုပ်၌ “အဇ္ဈောဟရမာနာ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ “အဝသုတာ” နှင့် အရတုသောကြောင့် “အဇ္ဈောဟရမာနာ”ဟု ဝိဘတ်လည်း တူရမည်။]

ပဉ္စဋ္ဌာနာနိတိ-ကား၊ ဥက္ကိတ္တာနဝတ္တိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဝါ-
 သည်၊ ယာဝတတိယံ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနဘာသနာယ-ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်
 အဖန်ဖန်ပြောဆိုအပ်လျက်၊ အပ္ပဋိနိသန္တိယာ-မစွန့်လှသော်၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်
 ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ-နှစ်ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာဟိ-တို့ကြောင့်၊
 ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌၊ ပါရာဇိ
 ကဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သံဃဿောဒါယ-သံဃာကွဲပြားခြင်း
 အကျိုးငှာယရက္ကမနာဒိသု-အားထုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော
 (ဟောတိ)၊ ပါပိကာယ-သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ
 (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သဗ္ဗာ-ကုန်သော၊ ယာဝတတိယကာ-ကအာပတ်တို့
 သည်၊ ပဉ္စ-နံသော၊ ဋ္ဌာနာနိ-ဋ္ဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ပဉ္စန္ဒူဝ
 အာပတ္တိတိ-ကား၊ အာပတ္တိနာမ-မည်သည်၊ ပဉ္စန္ဒ-ငါးဦးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကာ
 နံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ (အတွက်)၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို သီတင်းသုံးဖော်
 ငါးဦးတို့တွင်၊ ဒွိန္ဒ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိ ၂-ဦးတို့၏ (အတွက်)၊ နိပ္ပရိယာယေန-
 ပရိယာယ်မဟုတ်၊ မုရုအားဖြင့်၊ အာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-
 ကား၊ သိက္ခမာန သာမဏေရိ သာမဏေရာနံ-သိက္ခနံ၊ သာမဏေမ၊ သာမဏေ
 ယောက္ခားတို့၏ (အတွက်)၊ အကပ္ပိယတ္တာ-အကပ္ပိယ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဝဋ္ဋတိ-
 မအပ်၊ ဣမိနာ ပရိယာယေန-ဤမအပ်ဟူသော ပရိယာယ်ကြောင့်၊ တေသံ-
 ထို သိက္ခနံ၊ သာမဏေမ၊ သာမဏေ ယောက္ခားတို့၏၊ န ဒေသာပေတဗ္ဗာ-
 ဒေသနာ မပြောစေထိုက်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင်
 ဒေသနာ မပြောထိုက်ပါသော်လည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ-ဒဏ်အမှုကို၊ တေသံ-တို့၏
 (အပေါ်၌)၊ ကာတမ္မံ-ထိုက်၏။

ပဉ္စန္ဒ အဓိကရဏေနစာတိ-ကား၊ အဓိကရဏဉ္စ-အဓိကရဏ်းသည်လည်း၊
 ပဉ္စန္ဒမေဝ-သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးတို့၏ (အတွက်)သာ(ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-
 နက်၊ [“ပဉ္စန္ဒ-သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးတို့၏ (အတွက်)၊ အဓိကရဏေနစ-
 အဓိကရဏ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)”ဟု ပါဠိတော်၌ ပဌမာအနက်ဝယ် တတိယာ
 သက်ပါ။] ဟိ-မှန်၊ ပဉ္စန္ဒ-နံသော၊ ဧတေသံယေဝ-ဤသီတင်းသုံးဖော်တို့၏သာ၊
 ပတ္တစိဝရာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရော-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကား
 ကို၊ အဓိကရဏန္တိ-ဏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဤစကားဖြင့် အဓိရဏ်း ၄-ပါးကို
 ဤနေရာ၌ “အဓိကရဏ”ဟု ဆိုလိုသည်ဟု ပြသည်၊ ဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရောတိ
 ဝိနိစ္ဆယဝစနံ၊ ဣမိနာ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ပဋိပက္ခိပတိ-ယောဇနာ။] ပန-
 ကား၊ ဂိဟိနံ-လူဝတ်ကြောင်တို့၏ (အတွက်)၊ အဉ္စကမ္မနာမ-တရားစွဲမှုမည်သည်၊
 ဟောတိ။

ပဉ္စနံ ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိတိ-ကား၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊ သဟမံဓိကာနယေဝ-
 တို့၏ (အတွက်)သာ၊ ဝိနိစ္ဆယောနာမ-ဆုံးဖြတ်ရခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပဉ္စနံ
 ဝုပသမေနာစာတိ-ကား၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊ စတေသံဝေ-တို့၏သာ၊ အဓိကရဏံ-
 သည်၊ ဝိနိစ္ဆိတံ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ဝုပသန္တံ နာမံ-ငြိမ်းသည်
 မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤ၌လည်း “ပဉ္စနံ-သီတင်းသုံးဖော်
 ၅-ဦးတို့၏ (အဓိကရဏံ-သည်၊) ဝုပသမေနစ-ငြိမ်းအေးသည်လည်း၊ (ဟောတိ)”
 ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။] ပဉ္စနုဉ္စေဝ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊
 စတေသံယေဝ-တို့၏သာ၊ အနာပတ္တိနာမ-အနာပတ်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊
 ဣတိ အတ္ထော၊ တိဟိ ဌာနေဟိ သောဘတိတိ-ကား၊ သံဃာဒီဟိ-သံဃာအစရှိ
 ကုန်သော၊ တိဟိ-နံသော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သောဘတိ-
 တင့်တယ်၏၊ [သံဃာဒီဟိတိ သံဃဂဏပုဂ္ဂလေဟိ ကာရဏဘူတေဟိ-ဝိမတိ။]
 ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ကတဝိတိက္ကမော-ပြုအပ်ပြီးသော
 လွန်ကျူးခြင်းရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ သပုဋိကမ္မံ-ကုစားခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊
 (ကုစားထိုက်သော၊) အာပတ္တိ-ကို၊ သံဃမဇ္ဈေဝါ-သံဃာ၏အလယ်၌သော် လည်း
 ကောင်း၊ ဂဏမဇ္ဈေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလသန္တိကေဝါ-၌သော်လည်း
 ကောင်း၊ ပဋိကရိတွာ-ကုစားပြီး၍၊ အဗ္ဗဏှသီလော-အသစ်စက်စက် သီလရှိသည်၊
 ပါကတိကော-ပင်ကိုင်သဘောရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တိဟိဌာနေဟိ
 သောဘတိတိ-တိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [အဗ္ဗဏှသီလောတိ ပရိသုဒ္ဓဘာဝုဂမနေန
 အဘိနဝုပ္ပနုသီလော၊ အဘိနဝုပ္ပနုဉ္စိ “အဗ္ဗဏှ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလောတိ
 အတ္ထော၊ တေနာဟ “ပါကတိကော”တိ၊ ဝိမတိ။]

ဒွေ ကာယိကာ ရတ္တိန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ရတ္တန္တကာရေ-၌၊ ပုရိသဿ-
 ၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌာနနိသဇ္ဇသယနာနိ-ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်းတို့ကို၊
 ကပ္ပယမာနာ-ပြုလသော်၊ ပါစိတ္တိယံ-လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသံ၊ ဝိဇဟိတွာ-
 ၍၊ ဌာနာဒီနိ-ရပ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကပ္ပယမာနာ-သော်၊ ဒုက္ကဋ်-လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နံသော၊ ကာယဒ္ဓါရသမ္ဘဝါ-ကာယဒ္ဓါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊
 အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဒွေ ကာယိကာ ဒီဝါတိ-
 ကား၊ စတေနေဝ ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ ဒီဝါ-၌၊ ဇေ၊ အာပဇ္ဇတိ၊ နိဇ္ဈာ
 ယန္တဿ ဧကော အာပတ္တိတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သာရတ္တေန-လွန်စွာတပ်မက်
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မတုဂါမဿ-၏၊ အင်္ဂဇာတံစ-ကိုလည်း၊ ဥပနိဇ္ဈာယိတမ္ပံ-
 မကြည့်ရှုထိုက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥပနိဇ္ဈာယေယျ-အံ့၊ (တဿ-၏၊)
 ဒုက္ကဋ်ဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ နိဇ္ဈာယန္တဿ-
 ကြည့်ရှုသောရဟန်း၏၊ ဧကော-သော၊ အယံ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဧကော ပိတ္တပါတ
 ပစ္စယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဘိက္ခာဒါယိကာယ-ဆွမ်းလှူသော ဒါယိကာမ၏၊
 (ဆွမ်းလောင်း၊ ဆွမ်းကပ်သော ဒါယိကာမ၏) မုခံစ-မျက်နှာကိုလည်း။

န သြလောကေတဗ္ဗံ-မကြည့်ထိုက်၊ ဣတိ ဧတ္ထ-ဤပါဠိ၌၊ (ဝုတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်သော) ဒုက္ခဋာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [“ဝုတ္တာ”ဟု ယောနောထည့်သည်။] ဟိ-မှန်၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ယာဝံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနံဝါ-ဟင်းလျာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒေန္တဿ-ပေးလှူသော၊ သာမဏေရဿာပိ-၏သော်မှလည်း၊ မုခံ-ကို၊ ဥလ္လောကယတော-မော်ကြည့်သောရဟန်း၏၊ ဒုက္ခဋမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဝါရန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဧကာ ပိဏ္ဍပါတပစ္စယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိ ပရိပါတိတံ-ဘိက္ခုနီသည် စီမံအပ်သော၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ကုရန္တိဝါဒကို သဘောကျသောကြောင့် နောက်ထားသည်။]

အဋ္ဌာနိသံသေ သမ္ပဿန္တိ-ကား၊ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာနိသံသေ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အာနိသင်တို့ကို၊ (“သမ္ပဿ-ကောင်းစွာမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏အပေါ်၌၊ သဒ္ဓါယ-ယုံကြည်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဒေသယေ-ဒေသနာပြောရာ၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ထည့်စပ်) ဥက္ခိတ္တကာ တယောဝုတ္တာတိ-ကား၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿနေ-မရှုခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိယာ-ကို)၊ အပ္ပဋိကမ္ပေ-မကုစားခြင်းကြောင့်၊ (ဥက္ခိတ္တကော-လည်းကောင်း၊) ပါပိကာယ-သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-မစွန့်ခြင်း ကြောင့်၊ (ဥက္ခိတ္တကော) စ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဥက္ခိတ္တကာ-ဥက္ခိတ္တက ဖြစ်ကုန်သော၊ တယော-သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ)၊ [ဤသို့ထည့်၍ ပေးမှ “တယော”၏

ဒေန္တဿ သာမဏေရဿာပိ။ ။ “နစ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခာဒါယိကာယ”စသော ဤပါဠိတော်သည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ဝတ္ထက္ခန္ဓက၊ ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္ထကထာ ပါဠိတော်တည်း။ ထို အဋ္ဌကထာ၌ “နစ ဘိက္ခာဒါယိကာယာတိ-ဣတ္ထိဝါ ဟောတု ပုရိသောဝါ၊ ဘိက္ခာဒါန သမယေ မုခံ န ဥလ္လောကေတဗ္ဗံ” ဤသို့ဖွင့်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း “အန္တမသော ၊ပေ၊ သာမဏေရဿာပိ”ဟု သမ္ဘာဝနာ ပိသဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်သည်။ ထို ပီဖြင့် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ မျက်နှာကို ကြည့်သောရဟန်းမှာ ဒုက္ခဋအာပတ်ဟု အထူး ဆိုဖွယ်မလိုပါ-ဟု ပြသည်။

ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ၊ အာနိသံသေ။ ။ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တာနိသံသေတိ ဣဒံ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ “သစေ မံ ဣမေ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိပိဿန္တိ၊ န မယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿန္တိ”တိ အာဒိနာ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ အာဒိနဝံ ဒဿေတွာ ပရေသန္တိ သဒ္ဓါယ အာပတ္တိဒေသနာ ပိဓာနမုခေန (အာပတ်ကို ဒေသနာပြောမှု အစီအရင်ကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်) သာမတ္တိယတော ပကာသိတော ဧကတော ဥပေါသထကရဏ၊ ပဝါရဏာ ကရဏ၊ သံဃကရဏ၊ အာသနေ နိသီဒန၊ ယာဝုပါနေ နိသီဒန၊ ဘတ္တဂ္ဂေ နိသီဒန၊ ဧက္ခန္တေ သယန၊ ယထာဝုမှ အဘိဝါဒနာဒိကရဏ သင်္ခါတေ အဋ္ဌာနိသံသေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ပီမတိ။

သရုပ်ပေါ်သည်။] တော စတ္တာလီသ သမ္မာဝတ္ထနာတိ-ကား။ တေသံ ဇယဝ ဥက္ခိတ္တကာနံ-ထို ဥက္ခိတ္တက ရဟန်းတို့၏ပင်၊ စတ္တကေသု-ဤမျှ (လေးဆယ့် သုံးပါး) အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထေသု-ကျင့်ဝတ်တို့၌၊ ဝတ္ထနာ-ကျင့်ခြင်းကို၊ (“ဝတ္ထာ-ပြီ”၌ စပ်။)

ပဉ္စဌာနေ မုသာဝါဒေါတိ-ကား။ ပါရာဇိက၊ပေ၊ သင်္ခါတေ-ပါရာဇိက၊ပေ၊ ဒုက္ကင်္ဂဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဌာနေ-ငါးပါးသော ဌာနတို့သို့၊ မုသာဝါဒေါ-ဒသည်။ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။ [အကျယ်ကို ဥပါလိပဉ္စက မုသာဝါဒဝဂ္ဂ ဝတ္ထနာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] စုဒ္ဒသ ပရမန္တိ ဝုစ္စတိတိ-တိဟူသော စကားကို၊ ဒသာဟ ပရမာဒိ နယေန-ဒသာဟပရမံ အစရှိသောနည်းဖြင့်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ [“စုဒ္ဒသ-တစ်ဆယ့်လေးပါးတို့ကို၊ ပရမန္တိ-ပရမံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏ “ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ “စုဒ္ဒသ”၏ သရုပ်ကို ဧကုတ္တရိကနယ၊ ဆက္ကဝါရ ဝတ္ထနာ၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊] ဒွါဒသ ပါဠိဒေသနိယာတိ-ကား။ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ စတ္တာရိ-ငှပါးသော ပါဠိ ဒေသနိယတို့လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ အဋ္ဌ-တို့လည်းကောင်းတည်း။ စတုနံ ဒေသနာယစာတိ-ကား။ စတုနံ-လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အစွယ ဒေသနာ(ယ)-အပြစ်ကို ပြောခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [စတုနံတိ ဝိနယေ အာဂတာနံဝေသန ဝုတ္တံ-ဝိမတိ။] သာ-ထို အစွယဒေသနာသည်၊ ကတမာ ပန-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ [ကတမာ ပန သာတိ သာ စတုဗ္ဗိဓာ အစွယဒေသနာ ကတမာတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊] ဒေဝဒတ္တေန-အရှင်ဒေဝဒတ်သည်၊ ပယောဇိတာနံ-စေလွှတ်အပ်ကုန်သော၊ အဘိမာရာနံ-(မြတ်စွာဘုရားကို) လွမ်းမိုး၍သတ်မည့် လေးသမားတို့၏၊ အစွယဒေသနာ-အပြစ်ကိုပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ-၏၊ ဥပဋ္ဌာယိကာယ-အလုပ်ကျွေးမ၏၊ အစွယဒေသနာ-လည်းကောင်း၊ ဝနဿ-ဝနမည်သော၊ လိစ္ဆဝိနော-လိစ္ဆဝိမင်း၏၊ အစွယဒေသနာ-လည်းကောင်း၊ ဝါသဘဂါမိယတ္ထေ ရဿ-ဝါသဘဂါမိယထေရ်၏ (အပေါ်၌)၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ အစွယဒေသနာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ-ကား။ စတုနံ-တို့၏၊ အစွယဒေသနာ နာမ-မည်သည်၊(ဟောတိ)။

အဘိမာရာနံ။ ။အဘိမာရေတိ အဘိဘဝိတွာ ဘဂဝန္တံ မာရဏတ္ထာယ ပယောဇိတေ ဓနဓရေ- ဂဏဘောဓနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်-ဝိမတိ၊ ဤအလို “အဘိဘဝိတွာ မာရေန္တိတိ အဘိမာရာ”ဟု ပြုပါ၊ ယောဇော၌ကား-“အဘိနိလိယိတွာ ဓနနာ မာရေန္တိတိ အဘိမာရာ”ဟု ဝိပြိုဟ်ပြုလေသည်။

အဘိမာရ ဗေ၊ ဝါသဘဂါမိယတ္ထေရဿ။ ။ပယောဇိတ အဘိမာရဝတ္ထုသည် စူဠဝဂ္ဂ သံဃဘောဒကက္ခန္ဓက၌၊ အနုရုဒ္ဓထေရဿ ဥပါဋ္ဌာယိကာဝတ္ထုသည် ပါမိတ် မုသာဝါဒဝဂ္ဂ ဒုတိယသဟဿယျသိက္ခာပုဒ်၌ “ဝနလိစ္ဆဝိဝတ္ထုသည် စူဠဝဂ္ဂဒုဒ္ဓကက္ခန္ဓက၌၊ ဝါသဘဂါမိယ

အဋ္ဌဂိုဏ်းကော မုသာဝါဒေါတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေဝဿ၊ပေ၊ ဘဏိဿန္တိ-ဟူသော စကားကို၊ အာဒိကတ္တာ-အစပြု၍၊ ဝိနိဓာယ သညန္တိ ပရိယောသာနေဟိ- ဝိနိဓာယသည်အဆုံး ကုန်သော၊ အဋ္ဌဟိ-န်သော၊ အင်္ဂဟိ-တို့ဖြင့်၊ အဋ္ဌဂိုဏ်း- ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော၊ (“မုသာဝါဒေါ ဟောတိ”၌စပ်၊) ဥပေါသထဂါနိပိ- ဥပုသ်၏ အင်္ဂါတို့ကိုလည်း၊ ပါဏံ နဟနေဟိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည် သာ၊ [ဧကုတ္တရိကနယ၊ အဋ္ဌကဝါရ ဝတ္ထုနာ၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊] အဋ္ဌဒူတေယျဂါနိတိ-ကား၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ သာဝေတာ စာတိ အာဒိနာ-သာဝေတာစ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သံဃဘောဒကေ-သံဃဘောဒ ကက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ် ပြီးကုန်သော ဒူတေယျဂ်တို့တည်း၊ အဋ္ဌ- ကုန်သော၊ တိတ္ထိယဝတ္တာနိ-တို့ကို၊ မဟာဓန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ။

အဋ္ဌဝါစိကာ ဥပသမ္ပဒါတိ-ဒါဟူသော စကားကို၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒံ- ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အဋ္ဌန္တံ ပစ္စုပ္ပန်တဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဘတ္တဂေ-ဆွမ်းကိုယူရာ ဆွမ်းစားစေရပ်၌၊ အဋ္ဌန္တံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ ဣတရာဟိ-အခြားသော ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်-ရှေးရှုထ၍၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော အဋ္ဌဟိတိ-ကား၊ အဋ္ဌဟိ-န်သော၊ အင်္ဂဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာ ဂတော-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ဟူ၍၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ [ပါစိတ်၊ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်၌ ပါသည်။]

ဣရဝတ္ထုသည် မဟာဝဂ္ဂ၊ စမ္ပေယျက္ခန္ဓက၌ လာ၏။ ထို၌ “ကဿပဂေါတ္တ ဘိက္ခု”ဟု ဆို၍၊ ဤ၌ ဝါသဘဏ္ဍဝယ် သီတင်းသုံးသောကြောင့် “ဝါသဘဂါမိယထေရ်”ဟု ဆိုသည်။

အဋ္ဌန္တံ ပစ္စုပ္ပန်တဗ္ဗန္တိ။ ။ဆွမ်းစားကျောင်း (စေရပ်)၌ အကြီးဆုံး ဘိက္ခုနီ ၈-ပါးတို့အား အခြားသော ငယ်သူတို့က (အလျင်ရောက်နေလျှင် ထ၍) နေရာပေးရမည်၊ [ဤပါဠိတော် သည် “အနုစာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘတ္တဂေ အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနံ ယထာဝုမု၊ အဝသေသာနံ ယထာဂတိကံ”ဟူသော စူဠဝဂ္ဂ၊ ဘိက္ခုနီဓန္ဓကပါဠိနှင့် သဘောတူ၏။]

ဝိမတီ။ ။အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနန္တိ - ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ဣတရာယ အာဂတာယ ဝုမာယ ဘိက္ခုနီယာ အာသနံ ဒါတဗ္ဗံ-ဆွမ်းစားစေရပ်၌ ထေရ်ကြီး၏နေရာမှ ရ၍ ဘိက္ခုနီ ၈-ပါး ကြီးစဉ် ငယ်လိုက် ထိုင်နေစဉ် မိမိတို့ထက်ဝါကြီးသော ဘိက္ခုနီလာလျှင် ထိုဘိက္ခုနီကြီးအား ထိုရှစ်ပါးကထ၍ နေရာပေးရမည်။

ဗုတိဗျကံ။ ။ဤအဖွင့်အတိုင်းဆိုလျှင် “အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနံ”၌ “အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုနီဟိ”ဟု ကတ္တာအနက်ပေးရလိမ့်မည်၊ ဤအဖွင့်သည် ဝိနည်းသဘော မှန်သော်လည်း ပါဠိတော်ရင်း၏ အာဘော်ကွဟန်မတူ၊ ထို့ကြောင့် “အထဝါ အဋ္ဌန္တံ ဝုမာနံ ဘိက္ခုနီနံ ဣတရာယ နဝကတရာယ အာသနံ ဒါတဗ္ဗံ”ဟု တစ်မျိုးဖွင့်ပြန်သည်၊ ဤ၌ “ဣတရာယ”ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ “ဣတရာဟိ”ဟုရှိ၏။

ဧကဿ ဆေဇ္ဇန္တိ ဂါထာယ-အစရှိသော ဂါထာ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ နဝသု-ကိုးပါးကုန်သော၊ ဧနေသု-ရဟန်းတို့တွင်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သလာကံ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ သံဃံ-ကို၊ ဘိန္ဒုတိ-ခွဲ၏၊ တဿေဝ-၏သာ၊ ဆေဇ္ဇံ-သာသနာတော်ဝံယံ အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ဒေဝဒတ္တာဝိယ-သည်ကဲ့သို့၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ကောကာလိ ကာဒိနံ-ကောကာလိက အစရှိသည်တို့၏၊ (ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ ဟောတိ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဘောဒကာနဝတ္ထကာနံ-သံဃာအသင်းခွဲသောရဟန်း၏ နောက်လိုက်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုန္တံ-လေးပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဓမ္မဝါဒိနံ-ဒီဖြစ်ကုန်သော၊ စတုန္တံ-တို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့၏၊ ဣမာ အာပတ္တိယောစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဣမာ) အနာပတ္တိယောစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ [အရိံ၊ စာအုပ်၌ “အနာပတ္တိယော” ကျ၏၊] ဧကဝတ္ထုကာ-တူသော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၊ သံဃဘောဒ ဝတ္ထုကာ ဧဝ-သံဃာအသင်း ခွဲခြင်းဟူသော ဝတ္ထုရှိ၊ ဂုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ [“ဧကဝတ္ထုကာ” ကိုပင် “သံဃဘောဒဝတ္ထုကာ ဧပ”ဟု ဖွင့်သည်။]

နဝ အာဃာတဝတ္ထုနီတိ ဂါထာယ-နိ အစရှိသော ဂါထာ၌၊ နဝဟိတိ-ကား၊ နဝဟိ-န်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့ကြောင့်၊ သံဃော-သည်၊ ဘိန္ဒုတိ-၏၊ [အကျယ်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ သံဃဘောဒကက္ခန္ဓက၌ ကြည့်ပါ။] ဥတ္တိယာ ကရဏာ နဝါတိ-ကား၊ ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ နဝ-ကိုးပါးတို့သည်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကရဏာ-ပြုထိုက်သော ကံတို့သည်၊ နဝ-တို့တည်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ “နဝ”၏ သရုပ်သည် ကမ္မဝဂ်၌ ထင်းရှားလတံ့၊] သေသံ-ကြွင်းသော ဝိသဇ္ဇနာသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

(၄) အဝနိယပုဂ္ဂလာဒိဝတ္ထနာ

၄၇၇။ ဒသပုဂ္ဂလာ နာဘိဝါဒေတဗ္ဗတိ-ကား၊ သေနာသနက္ခန္ဓကော-၌၊ ဝုတ္တာ-န်သော၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ဧနာ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (“နာဘိဝါဒေတဗ္ဗ-ရှိမခိုးထိုက်ကုန်” ၌စပ်) အဗ္ဗလိသာမိစေနစာတိ-ကား၊ [“သာမိစိ”ဟု ဤကာရန္တပုဒ်ဖြစ် သောကြောင့် “အဗ္ဗလိသာမိစိနာစ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] သာမိစိကမ္မေန-အရိအသေပြုမှုနှင့်၊

ဒသ ဧနာ။ ဒသဧနာတိ-“ဒသ ဣမေ ဘိက္ခဝေ အဝနိယာ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တာ နဝကအနုပသမ္ပန္န နာနာသံဝါသက မာတုဂါမ ပဏ္ဍကာ ပဉ္စ၊ ပါရိဝါသိကာဒယောစ ပဉ္စာတိ ဒသ ဧနာ-ဝိမတိ၊ [ပါရိဝါသိကာဒယော၌ အာဒိဖြင့် မူလာယ ပဋိကဿနာရဟ၊ မာနတ္ထာရဟ၊ မာနတ္ထစာရိက၊ အတ္တာနာရဟ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ယူပါ။]

သာမိစိကမ္ပေန-အရိအသေပြုမှုနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ အဉ္ဇလိစ-လက်အုပ်ချီမှုကိုလည်း၊
 တေသံ-ထို ဆယ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (အပေါ်၌)၊ နကာတဗ္ဗော-ထိုက်၊
 ပါနိယပုစ္ဆနတာလဝဏုဂ္ဂဟဏာဒိ-သောက်ရေဖြင့် ပန်ပြောခြင်း၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်း
 ကို ယူခြင်းအစရှိသော၊ ခန္ဓကဝတ္ထံ-ကို၊ တေသံ-တို့၏ (အပေါ်၌)၊ နေဝဒဿေ
 တဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ [သာမိစိကမ္ပ၏ အဖွင့်] အဉ္ဇလိ-လက်အုပ်ကို၊ န ပဂ္ဂဏိတဗ္ဗော-
 မချီမြှောက်ထိုက်၊ [အဉ္ဇလိ၏ အဖွင့်] ဣတိ အတ္ထော၊ ဒသန္တံ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊
 တေသံယေဝ ဒသန္တံ-ထို ဆယ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (အပေါ်၌)ပင်၊ ဧဝံ-
 သို့(ရိုးစီးမှုစသည်ကို) ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဒသစီဝရ
 ဓာရဏာတိ-ကား၊ ဒသဒိဝသာနိ-ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ အတိရေကစီရေဿ-
 အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သင်္ကန်းမှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၊
 ဓာရဏာ-ဆောင်ခြင်းကို၊ အနညာတာ-တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပဉ္စန္ဒါပေ၊ စီဝရန္တိ-ကား၊ ပဉ္စန္ဒံ-နံသော၊ သဟဓမ္မိကာနံ-တို့အား၊ သမ္မုခါဝ-
 မျက်မှောက်၌ပင်၊ (စီဝရံ-ကို)၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ သတ္တန္တံ သန္တေ တိ-ကား၊
 ဒိသာပက္ကန္တ ဥမ္မတ္တက ခိတ္တစိတ္တ ဝေဒနာဋ္ဌာနံ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသော
 ရဟန်း၊ ရူးသောရဟန်း၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသောရဟန်း၊ (ပြန်လွင့်သော
 စိတ်ရှိသောရဟန်း) ဝေဒနာ နှိပ်စက်အပ်သော ရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ တိဏ္ဍံ-
 သုံးယောက်လုံးကုန်သော၊ ဥက္ကိတ္တကာနံ-ဥက္ကိတ္တက ရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဣမေသံ သတ္တန္တံ-ဤ ၇-ယောက်သော ရဟန်းတို့အား၊ ပဋိရူပေ-လျှောက်ပတ်
 သော၊ ဂါဟကေ-ယူစေမည့်သူသည်၊ (အစားယူပေးမည့်သူသည်)၊ သန္တေ-ရှိလတ်
 သော်၊ ပရမ္မုခါပိ-မျက်ကွယ်၌လည်း၊ (စီဝရံ)၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးဝေထိုက်၏၊ သောဠသန္တံ
 န ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သေသာနံ-နံသော၊ စီဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာနံ-ဟောတော်မူအပ်
 ပြီးကုန်သော၊ ပဏ္ဍကာဒိနံ-ပဏ္ဍုက် အစရှိကုန်သော၊ သောဠသန္တံ-တစ်ကျိတ်
 ခြောက်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ (စီဝရံ) န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးဝေထိုက်။

ကတိသတံ၊ပေ၊ ဆာဒယိတွာနာတိ-ကား၊ ကတိသတံ-အဘယ်အရာဟူသော၊
 အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ရတ္တိသတံ-ညဉ့်တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဆာဒယိတွာန-ဖုံးထားပြီး၍၊
 (“မုစ္စေယျ-လွတ်ရာပါသနည်း”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ ဒသသတံ၊ပေ၊ ဆာဒယိတွာနာ
 တိ-ကား၊ဒသသတံ-တစ်ရာဆယ်လီသော၊ (ဝါ-တစ်ထောင်သော)၊ အာပတ္တိယော-
 တို့ကို၊ ရတ္တိသတံ-ညဉ့်တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဆာဒယိတွာန-၍၊ (“မုစ္စေယျ”၌စပ်)ဟိ-
 ထင်ရှားပြအံ့၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤဂါထာ၌၊ သင်္ခေပတ္ထော-
 အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒိဝသေဒိဝသေ-
 နေတိုင်းနေတိုင်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ တစ်ပုဒ်သာရှိ၏] သတံ သတံ-တစ်ရာတစ်ရာစီ
 သော၊ သံဃာဒိသေသာပတ္တိယော-သံဃာဒိသေသံအာပတ်တို့သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-

ရောက်ပြီး၍၊ ဒသဒသဒိဝေသ-ဆယ်ရက် ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ပဋိစ္စဒေတိ-
 ဖုံးထား၏။ တေန-ထို ရဟန်းသည်၊ ရတ္တိသတ်-ညဉ့်တစ်ရာပတ်လုံး၊ အာပတ္တိ
 သဟသံ-အာပတ်တစ်ထောင်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိစ္စဒေတိ-ဖုံးထားအပ်သည်၊
 ဟောတိ-၏။ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပါရိဝါသိကော-ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးသည်
 (သမာဇော-သော်)၊ သဗ္ဗာဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တာ အာပတ္တိယော-
 တို့ကို/ဒသာဟပုဋိစ္စဒေတိ-ဒသာဟပုဋိစ္စဒေတိ၊ ပရိဝါသံ-ပရိဝါသ်ကို၊ (ပေါင်း၍
 ယူအပ်သော သမောဓာနပရိဝါသ်ကို)၊ ယာစိတွာ-တောင်းပြီး၍၊ ဒသ-
 တစ်ဆယ်ကုန်သော၊ ရတ္တိယော-ညဉ့်တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာန-နေပြီး၍၊ [အချို့စာအုပ်
 ၌ “ဝသိတွာ ဝေ-နေပြီး၍သာလျှင်” ဟု ရှိ၏။] မုစ္စေယျ-ရာ၏။ ဣတိ အယ်-
 ကား၊ သင်္ခေပတ္ထော-တည်း။

ဒွါဒသ ကမ္မဒေါသာ ဝုတ္တာတိ-ကား၊ အပလောကနကမ္မံ-အပလောကနက
 သည်၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂံ-အဓမ္မေနဝဂ္ဂသည်(အတ္ထိ)၊ အဓမ္မေန သမဂ္ဂံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊
 ဓမ္မေန ဝဂ္ဂံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဥတ္တိကမ္မ၊ပေ၊ ဥတ္တိဒုတိယကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မာနိပိ-
 ဥတ္တိကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံ တို့သည်လည်း၊ တထာ-ထို အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ စသောအားဖြင့်
 သုံးပါးစီပြားကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေကသ္မိံ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ ကမ္မေ-
 ဌံ၊ တယောတယော-သုံးပါး သုံးပါးတို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒွါဒသ-န်သော၊ ကမ္မ
 ဒေါသာ-ကံ၏အပြစ်တို့ကို၊ ဝါ-အပြစ်ရှိသော ကံတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ၊ [ဒွါဒသကမ္မဒေါသာတိ ဒေါသယုတ္တကမ္မာနိ ဒွါဒသာတိ အတ္ထော၊-
 ဝိမတိ။] စတသော ကမ္မသမ္ပတ္တိယော တိ-ကား၊ အပလောကနကမ္မံ-သည်၊
 ဓမ္မေန သမဂ္ဂံ-ဓမ္မေန သမဂ္ဂကံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သေသာနိပိ-ကြွင်းသော ဥတ္တိကံ
 စသော ကံတို့သည်လည်း၊ တထာ-ထိုအတူ ဓမ္မေနသမဂ္ဂကံတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-
 သို့၊ စတသော-န်သော၊ ကမ္မသမ္ပတ္တိ ယော-ကံ၏ ပြည့်စုံခြင်းတို့ကို၊ ဝါ-
 ပြည့်စုံသော ကံတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ [ကမ္မသမ္ပတ္တိ ယောတိ-သမ္ပန္န ကမ္မာနိ၊
 ဝိသုဒ္ဓကမ္မာနိတိ အတ္ထော။- ဝိမတိ။]

ဆ ကမ္မာနိတိ-ကား၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံလည်းကောင်း၊
 အဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိရူပကေန ဝဂ္ဂကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊
 ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဆ-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊
 ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧကေတ္ထ ဓမ္မိကာ ကတာတိ-
 ကား၊ ဧတ္ထ-ဤခြောက်မျိုးသော ကံတို့တွင်၊ ကေ-သော၊ ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မမေဝ-
 ဓမ္မေန သမဂ္ဂကံကိုသာ၊ ဓမ္မိကံ-တရား၌ ယှဉ်သောကံကို၊ ကတံ-ပြုတော်မူအပ်
 ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒုတိယဂါထာ ဝိသုဒ္ဓနပိ-ဒုတိယဂါထာ၏ အဖြေ၌လည်း၊
 (“ဧတ္တာရိ ကမ္မာနိ ဝုတ္တာနိ” စသော အဖြေ၌လည်း၊) တေဒေဝ-ဤ ဓမ္မေန
 သမဂ္ဂကံကိုသာ၊ ဓမ္မိကံ-ကို၊ (ကတံ-ပြီ။) [တေဒေဝါတိ-ဓမ္မေန သမဂ္ဂမေဝ၊-
 ဝိမတိ။]

ယံ ဒေသိတံတိ-ကား၊ ယာနိ-အကြင်အာပတ်အစုတို့ကို၊ ဒေသိတာနိ-ညွှန်ပြ
 တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝုတ္တာနိ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပကာသိတာနိ-ထင်ရှားပြတော်
 မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [“ယာနိ ဒေသိတာနိ” ဟုဖွင့်သောကြောင့် “ယံ ဒေသိတံ” ကို ဝစန
 ဝိပလ္လာသ” ဟု ကြံစေလိုသည်။] အနန္တဇီနောတိ အာဒိသု-အနန္တဇီနော အစရှိ
 သော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပရိယန္တ ပရိစ္ဆေဒ ဘာဝရဟိ
 တတ္တာ-အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည်၏အဖြစ်မှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန်-
 ကို၊ အနန္တ-အနန္တဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တံ-ထို အနန္တနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဘဂဝတာ-
 သည်၊ (“ဇိတံ” စသည်၌စပ်၊) ရညာ-မင်းသည်၊ သပတ္တဂဏံ-ရန်သူ အပေါင်းကို၊
 အဘိမဒ္ဒိတွာ-နှိပ်နင်း၍၊ ရဗ္ဗံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ (ဇိတံ)ဝိယ-အောင်အပ် သကဲ့သို့၊
 (ဧဝံ-တူ၊) ကိလေသဂဏံ-ကိလေသာအပေါင်းကို၊ အဘိမဒ္ဒိတွာ-၍၊ ဇိတံ-အောင်
 တော်မူအပ်ပြီ၊ ဝိဇိတံ-ပြီ၊ အဓိကတံ-ရတော်မူအပ်ပြီ၊ သမ္ပတ္တံ-ကောင်းစွာ
 ရောက်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-ကို၊ အနန္တ ဇီနောတိ-နဟူ၍၊
 ဝုစ္စတိ-၏၊ [အနန္တ နိဗ္ဗာန် အဓိနိ ဇီနိတွာ ပဋိလဘတိတိ အနန္တဇီနောတိ
 အာဟ “ပရိယန္တ” ဣစ္စာဒိ၊ ဝိမတိ၊] သွေဝ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ပင်၊ [သွေဝါတိ
 သော ဧဝ ဘဂဝါ-ဝိမတိ၊] ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု-ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌၊ နိဗ္ဗိကာရ
 တာယ-ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာဒိ-တာဒိမည်တော်မူ၏၊
 (ဣဋ္ဌကို ထိုအနိဋ္ဌကဲ့သို့၊ အနိဋ္ဌကိုလည်း ထိုဣဋ္ဌ ကဲ့သို့ ရှုတော်မူတတ်ပါပေ၏၊)
 တဒဂံ၊ပေ၊ နိဿရဏဝိဝေကသင်္ခါတံ-တဒဂံ ဝိဝေက၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေက၊ သမုစ္ဆေဒ
 ဝိဝေက၊ ပဋိပဿဒ္ဓိဝိဝေက၊ နိဿရဏဝိဝေက ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝိဝေကပဉ္စကံ-
 ဝိဝေက ၅-ပါးအပေါင်းကို၊ အဒ္ဓသ-မြင်တော်မူပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိဝေကဒဿိ-
 ဝိဝေကဒဿိ မည်တော်မူ၏၊ အနန္တဇီနော-အပိုင်း အခြားမရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို
 အောင်နိုင်တော်မူပြီးသော၊ တာဒိနာ-တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဝိဝေက
 ဒဿိနာ-ငါးပါးသော ဝိဝေကကို မြင်တော်မူပြီးသော၊ တေန-ထိုမြတ်စွာဘုရား
 သည်၊ ယာနိအာပတ္တိက္ခန္ဓာနိ-အကြင်အာပတ်အစုတို့ကို၊ ဒေသိတာနိ-နိပြီ၊ ဝုတ္တာနိ-
 ကုန်ပြီ၊ [ခန္ဓာနိကို လိင်္ဂဝိပလ္လာသ ကြံပါ။]

ဧကေတ္ထ၊ပေ၊ သမထေဟိတိ ဧတ္ထ-ဟိဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အယံ-ကား၊ ပဒ
 သမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းတည်း၊ သတ္တာရာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သတ္တ-န်သော၊
 ယာနိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနိ-တို့ကို၊ ဒေသိတာနိ-ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို အာပတ်အစုတို့တွင်၊
 ဧကောပိ-တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-
 ကင်း၍၊ နသမ္ပတိ-မငြိမ်း၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ဆ-န်သော၊ သမထာ-တို့လည်း
 ကောင်း၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗပိ-
 ကုန်သော၊ ဣမေ မ္ဗော-ဤတရားတို့သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေန-သမ္မုခါဝိနယ သမထ
 အားဖြင့်၊ သမ္ပန္တိ-န်၏၊ သမာယောဂံ-သမ္မုခါဝိနယသမထနှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသို့၊
 ဂစ္ဆန္တိ-န်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသမထတို့တွင်၊ ဧကော-သော၊ သမ္မုခါဝိနယောဝ-
 သည်သာ၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ သမ္ပတိ-ငြိမ်း၏၊ သမထဘာဝံ-

ငြိမ်းသည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ တဿ-ထိုသမ္မုခါဝိနယ သမထ၏၊ အညေန-သော၊ သမထေန-နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အနိပ္ပတ္တိနာမ-မပြီးစီးခြင်းမည်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧကေတ္ထ၊ပေ၊ သမထေဟိတိ-ဟိဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တာဝ-အတ္တနောမတိမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဣမိနာ ဝိပ္ပာယေန-ဤ အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌၊ အတ္ထော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝုတ္ထော-ပြီ။

မယံ ပန-ငါတို့သည်ကား၊ (“ဂဟေတွာ၊ ရောဓေယျာမ”တို့၌စပ်၊) ဝိနာတိ နိပါတဿ-ဝိနာဟူသော နိပါတ်၏၊ ပဋိသေခနမတ္ထံ-ပဋိသေခမ္ပ ဖြစ်သော၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဧကေတ္ထ၊ပေ/သမထေဟိတိ-ဟိဟူသောပါဌ် ၏၊ (“တေမတ္ထံ”၌စပ်)သတ္တသု-န်သော၊ဧတေသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု-ဤအာပတ်အစု တို့တွင်၊ ဧကော-သော၊ ပါရာဇိကာပတ္တိက္ခန္ဓော-သည်၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ တစ်နည်း၊ သမထေဟိဝိနာ-သမထတို့မပါဘဲ၊ သမ္ပတိ-၏၊ ဣတိ တေမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ရောဓေယျာမ-နှစ်သက်ကုန်၏၊ စ-သာဓက ကား၊ ယာသာ အာပတ္တိ၊ပေ၊ သမ္ပတိတိ-ဟူသော ဧတံ-ဤစကားကို၊ (သံဂီတိ ကာရေဟိ)ဝိ-တို့သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ယာသာ အာပတ္တိ-အကြင် ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ အနဝသေသာ-အကြွင်းအကျန်မရှိ၊ သာ အာပတ္တိ-ထိုပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ကတမေန အဓိကရဏေန-အဘယ် အဓိကရဏ်းကြောင့်မှ၊ နသမ္ပတိ-မငြိမ်း၊ ကတမဓိဋ္ဌာနေ-အဘယ်ဋ္ဌာန၌မှ၊ ကတမေန သမထေန-အဘယ် သမထကြောင့်မှ၊ န သမ္ပတိ-။]

ဆဉ်နဒိယဗုသတာတိ-ကား၊ ဥပါလိ-လိ၊ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု- သည်၊ အဓမ္မံ-အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ တသ္မိံ-ထိုအဓမ္မ၌၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိံ-အဓမ္မဟု အယူရှိသည်၊ ဘောဒေ-သံဃာကွဲပြာခြင်း၌၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိံ-ထိုအဓမ္မ၌၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိံ-သည်၊ ဘောဒေ-၌၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိံ-ဓမ္မဟု အယူရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိံ-ထို အဓမ္မ၌၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိံ-သည်၊ ဘောဒေ- သံဃာကွဲပြားခြင်း၌၊ ဝေမတိကော-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)

ယာသာ အာပတ္တိ၊ပေ၊ သမ္ပတိ။ ။ဤပါဠိတော်သည် အဓိကရဏဘောဒ၊ အဓိကရဏ ပစ္စယာပတ္တိအခန်း၌လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ ဤ၌ “န သမ္ပတိ”ဟု ဆိုထားသောကြောင့် “ဝိနာ သမထေဟိ”၌ “ဝိနာ”ကိုလည်း “ပဋိသေခမမတ္ထံ”ဟု ဆိုသည်၊ ပါဠိတော်ရင်း၌ “န ကတမဓိ ဋ္ဌာနေ”ဟု “န”ပါသေး၏၊ ထိုအလို “ကတမဓိဋ္ဌာနေ-အဘယ်ဋ္ဌာန၌မှ၊ န သမ္ပတိ”ဟု ကြိယာတစ်ရပ် ဖြတ်ပါ။

[ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ “တသ္မိံ ဝေမတိကော၊ ဘောဒေ ဝေမတိကော” နေရာဝယ် “တသ္မိံ ဝေမတိကဘောဒေ” ဟု အချို့စာအုပ်၌ ပါ၌ပျက်၏။] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဋ္ဌာရသန္တံ-န်သော၊ ဘောဒကရဝတ္ထုနံ-တို့၏။ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ ယာနိ အဋ္ဌကာနိ-အကြင်အဋ္ဌကတို့ကို၊ သံဃဘောဒကန္တကေ-၌၊ (ဘဂဝတော)၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုအဋ္ဌကတို့၏။ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဆဉ်နီဒီယဗုဒ္ဓဘာ-ဖိပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော အခွဲအားဖြင့် နှစ်ရာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (၁၄၄ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို) အာပါယိကာ-အပါယ်၌ ဖြစ်လဲတုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

အဋ္ဌာရသ အနာပါယိကာတိ-ကား၊ ဥပါလိ-လိ၊ ဣဓေ-၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အဓမ္မံ-ကို၊ ဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ ဒီပေတိ-၏၊ တသ္မိံ-ထိုအဓမ္မ၌၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ-ဓမ္မဟု အယူရှိသည်၊ ဘောဒေ-သံဃာကွဲပြားခြင်း၌၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ အဝိနိဓာယ-မထင်ရှားအောင်မပြုမူ၍၊ ဓန္တိ-နှစ်သက်ခြင်းကို၊ အဝိနိဓာယ-၍၊ ရစိ-အကြိုက်ကို၊ အဝိနိဓာယ-၍၊ ဘာဝံ-အလိုကို၊ အဝိနိဓာယ-၍၊ အနုဿာဝေတိ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေ၏၊ သလာကံ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟေတိ-ယူ စေ၏၊ (ကိံ)အယံ-ဤသည်ကား၊ ဓမ္မော-ဓမ္မတည်း၊ အယံ-ကား၊ ဝိနယော-တည်း၊ ဣဒံ-ကား၊ သတ္ထု-၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမတော်တည်း၊ ဣဒံ-ဤ စာရေးတံကို၊ ဂဏထေ-ယူကြပါကုန်၊ ဣမံ-အယူကို၊ ရောစေထေ-နှစ်သက်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဂါဟေတိ-၏)၊ ဥပါလိ၊ အယမ္ပိ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ သံဃဘောဒကော-သံဃာကို အသင်းခွဲတတ်သူတည်း၊ န အာပါယိကာ-အပါယ်၌ ဖြစ်လဲတုံ သူမဟုတ်၊ န နေရယိကာ-ငရဲ၌ ဖြစ်လဲတုံသူမဟုတ်၊ န ကပ္ပဋ္ဌော-အာယုကပ် ပတ်လုံး တည်လဲတုံသူမဟုတ်၊ န အတေကိစ္ဆော-ကုစား၍မရကောင်းသူ မဟုတ်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေကသ္မိံ-တစ်ပါးပါးသော၊ ဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ ဧကေကံ-တစ်ပါး

ပါဠိတော်အဖွင့်။ ။ဆဉ်နီဒီယဗုဒ္ဓဘာ စသော ဤပါဠိတော်၏ အထက်၌ “ကတိ အာပါယိယာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စ ဗန္ဓုနာ၊ ဝိနယံ ပဋိဇာနန္တဿ၊ ဝိနယာနိ သုဏောမတေ” ဟု ပါဠိတော်တစ်ရပ်၏၊ ထို၌ “ဝိနယံ-ဝိနည်းကို၊ ပဋိဇာနန္တဿ-သိ၏ဟု ဝန်ခံသော၊ တေ-အရှင်ဘုရား၏၊ ဝိနယာနိ-အရှင်ဘုရား ပြောဆိုအပ်လဲတုံသော ဝိနည်းတို့ကို၊ သုဏောမ-နာလိုပါကုန်၏” ဟု ပေးပါ၊ ဝိနယံ၊ သုဏောမ တေတိအာဒိနာ ဥပ္ပါလိတ္ထေရေနေဝ ဧကံ ဝိနယဓရံ သမ္ပါဒေ ဌိတ် ပုစ္ဆန္တေနဝိယ ပုစ္ဆိတွာ တေန ဝိသမ္ဘိတံဝိယ ဝိသဇ္ဇနံ ကတံ၊ တတ္ထ ဝိနယံ ပဋိဇာနန္တဿာတိ ဝိနယံ ဇာနာမိတိ ပဋိဇာနန္တဿ၊ ဝိနယာနိတိ ဝိနယေ တယာ ဝုစ္စမာနေ သုဏောမ-ဝိမတိ။]

ယောဇနာ။ ။အဋ္ဌရသ အဋ္ဌကာနိတိ အဓမ္မဒိဋ္ဌိဘောဒ၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘောဒ၊ ဝေမတိကဘောဒေသု တီသု ဧကမေကံ မူလံ ကတွာ တယော တယော မူလိကတွာ နဝ ဟောန္တိ၊ တေသု ဓမ္မဒိဋ္ဌိ ဘောဒေသု ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘောဒံ အပနေတွာ အဋ္ဌ ဟောန္တိ၊ တာနိ အဋ္ဌာရသ ဘောဒကရဝတ္ထုသု ယောဇတု အဋ္ဌာရသ အဋ္ဌကာနိ ဟောန္တိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တစ်ပါးကို၊ ကတွာ-၍၊ သံဃဘောဒကက္ခန္ဓကာဝသာနေ-သံဃဘောဒကက္ခန္ဓက၏ အဆုံး၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့ကို၊ (“အနာပါယိကာ-အပါယ်၌ မဖြစ်လတ် သူတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) [ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “ဒိဋ္ဌိ အဝိနိဗ္ဗာယ”အရ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် အဓမ္မကို ဓမ္မထင်၍ စိတ်အရင်းတိုင်း ပြောကြသောကြောင့် (မှသားမပါသောကြောင့်) အနာပါယိက ဖြစ်ကြရသည်။] အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ အဋ္ဌကာ-အဋ္ဌကတို့ကို၊ ဆဉ်နဒိယမုသတဝိသဇ္ဇနေ-ဆဉ်နဒိယမုသတ၏ အဖြေ၌၊ ဝုတ္တာယေဝ-ဆိုအပ်ပြီး ကုန်သည်သာ။

၄၇၈။ ကတိ ကမ္မာနိတိအာဒိန-အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဂါထာန-တို့၏၊ ဝိသဇ္ဇန-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သာ၊ ဣတိ-တည်း။

အပရဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သေဒမောစနဂါထာ

(၁) အဝိပ္ပဝါသင်္ဂီပဉ္စာဝဏ္ဏနာ

၄၇၉။ သေဒမောစနဂါထာသု-သေဒမောစန ဂါထာတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆာယော စဝ ဝေဒိတဗျော) အသံဝါသောတိ-ကား၊ ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒိနာ-ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ အစရှိသော၊ သံဝါသသေန-သံဝါသအားဖြင့်၊ (အတူတကွနေထိုင်ကြောင်းဖြစ်သော သံဝါသအားဖြင့်) အသံဝါသော-သံဝါသမရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ သဗ္ဗောဂေါပေ၊ န လတ္တတိတိ-ကား၊ အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါ-မအပ်သော အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းကို၊ န လတ္တတိ-မရအပ်၊ ပန-အနွယ်၊ နဟာပန ဘောဇနာဒိ ပဋိဂ္ဂေန-ရေချိုးပေးခြင်း၊ အစာကျွေးခြင်းအစရှိသော စောင့်ရှောက်သုတ်သင်ခြင်းကို၊

သေဒမောစန ဂါထာသု။ ။ သေဒံ မောစန္တိတိ သေဒမောနာ၊ သေဒမောနာစ+တာ+ ဂါထာယောစာတိ သေဒမောစနဂါထာ၊ ဤဂါထာတို့၏ အဖြေကို ကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈေးထွက်အောင် ကြံစည်ရသောကြောင့် “သေဒမောစနဂါထာ”ဟု ခေါ်သည်၊ အချို့နေရာ၌ “သေဒမောစိကာ”ဟု တွေ့ရ၏။ [လေးနက်သော ကျမ်းစာများကို ကြံစည်နိုင်၊ ရေးသားနိုင်၌ လည်း ဈေးထွက်ကြရသည်သာ။]

အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါ။ ။ အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါနာမ မေထုနဓမ္မာဒိတိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တာ-သာရတ္ထ၊ ဤအတိုင်း နိဿယ၌ “အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါ-မအပ်သောအတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်း ဟူသော မေထုနအဓမ္မသည်ကို”ဟု ပေးပါ၊ အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါတိ အနုပသမ္ပန္နယတိ သဒ္ဓိ ကာတုံ ပဋိဂ္ဂေတ္တာ ဥပေါသထာဒိသံဝါသော ဝေ ဝုတ္တာ-ဝိမတိ၊ ဤအလို “မအပ်သော အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာကို”ဟု ပေးပါ၊ ထိုအကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါ လှဝတ်ကြောင်ဖြစ်သော ကလေးနှင့် မယ်တော် ဘိက္ခုနီတို့ကို အတူတကွမရအပ်-ဟူလို။

မာတရာယေဝ-အမိဘိက္ခုနီသည်သာ၊ ကာတုံ-ငှာ၊ (ပြုခွင့်ကို) လဗ္ဘတိ-၏။ အဝိပ္ပဝါသေန အနာပတ္တိတိ-ကား၊ သဟ ဂါရသေယျာယ-တစ်မိုးတစ်ရံထည်းသော ကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပါဠိတော်၌ “အဝိပ္ပဝါသေန-မကင်းမူ၍ နေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-အတူတကွနေခြင်းကြောင့်” ဟု ပေးပါ။] ပဉ္စာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာတိ-ကား၊ သော ပဉ္စာ-ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ-ဝိနည်းကျမ်းကျင့်၊ ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံစည် အပ်ပြီ၊ အဿာ-ထိုပြဿနာ၏၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကို၊ ဒါရကမာတုယာ-ကလေး၏ အမိဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-ဘိက္ခုနီအားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ တဿာ-ထိုဘိက္ခုနီ၏၊ ပုတ္တံ-သားငယ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဧတံ-ဤပြဿနာကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ+တဟိ”အရ ကလေး၏ မိခင်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ဘိက္ခုနီခန္ဓက၌ ပါ၏။]

အဝိသမ္ဗိတဂါထာ-အဝိသမ္ဗိတဂါထာကို၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-ဂရုဘဏ်ကို၊ (ဂရုဘဏ်ချင်း လဲလှယ်မှုကို) သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [ဂရုဘဏ္ဍံ သန္ဓာယာတိ-ဂရုဘဏ္ဍောန ဂရုဘဏ္ဍပရိဝတ္တနံ သန္ဓာယ-ဝိမတိ၊] ပန-ဆက်၊ အဿာ-ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယေ-ဂရုဘဏ် အဆုံးအဖြတ်၌၊ ဝုတ္တောယေဝ-သည်သာ၊ [သေနသနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ၊ အဝိသမ္ဗိတ ဝတ္ထုကထာ၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊ ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-ဂရုဘဏ်ချင်း လဲလှယ်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်ပါ။]

ဒသပုဂ္ဂလေ နဝဒါမိတိ-ကား၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တေ-မိန့်တော်မူအပ် ကုန်သော၊ ဒသ-တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေ-တို့ကို၊ (“ပစ္ဆာ ဥပ သမ္ပန္န၊ အနုပသမ္ပန္န”စသော အဝနိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို) နဝဒါမိ-ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ ဧကာဒသ ဝိသမ္ဗိယာတိ-ကား၊ မဟာခန္ဓကေ-မဟာခန္ဓက၌၊ ဧကာဒသ-ကုန်သော၊ ယေ ဝိဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂလာ-အကြင်ရှောင်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (ဘဝတာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“ပဏ္ဍုကံ”စသော ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ကို ဆိုသည်။] တေပိ-ထို ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ကိုလည်း၊ န ဝဒါမိ-ဟုတ်၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ နဂ္ဂံ-အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသော၊ ဘိက္ခု-သီတင်းကြီး ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-နဂ္ဂဖြစ်သော သီတင်းကြီးရဟန်း

ပဉ္စာမေသာ။ ။ ပဉ္စာ မေသာတိ စတ္ထ မကာရော ပဒသမ္ဗိကရော၊ သောတိစ လိဂိဝိပလ္လာသ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ပဉ္စာ စသောတိ အတ္ထော၊ ပဉ္စသဒ္ဓေါ ဝါ ဒွိလိင်္ဂေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေနာဟ- “သော ပဉ္စာ” တိအာဒိ- ဝိမတိ၊ အဘိဓာန်၌ကား ပဉ္စသဒ္ဓါသုံးလိန်-ဟု ဆို၏၊ [ပဉ္စာတိသု-န ယောဂေါ၊ (၁၁၅) ဂါထာ။]

ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုကုဋ္ဌက၌လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရ၊ ဥပါလိပဉ္စက၊ ကထိနတ္ထာရဝဂ်၌ လည်းကောင်း ပါသည်။]

ကထိန သိက္ခာယ အသာဓာရဏောတိ-ဟူသော၊ ပဉ္စ-ကို၊ နဟာပိတ ပုဗ္ဗမံ- ရှေး၌ ဆတ္တာသည် ဖြစ်ဘူးသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အယံ-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ခုရဘဏ္ဍံ-သင်စုန်း ဘဏ္ဍာကို၊ ပရိဟရိတံ-ကိုယ့်ဥစ္စာအဖြစ်ဖြင့် သိမ်းပိုက်၍ ဆောင်ခြင်းငှာ၊ (ဆောင်ခွင့် ကို) နလဘတိ-မရ၊ အညေ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပရိဟရိတံ) လာန္တိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သိက္ခာယ-သိက္ခာအားဖြင့်၊ အသာဓာရဏော-(အခြားရဟန်းတို့နှင့်) ဆက်ဆံခြင်းမရှိသည်၊ (“သိယာနု-ဖြစ်ရာပါသနည်း” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ [ဤ အဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-နဟာပိတပုဗ္ဗကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် မဟာဝဂ္ဂ၊ ဘောသဇ္ဇကုဋ္ဌက၊ ဝုဗ္ဗမ္မိတဝတ္ထု၌ ပါသည်။ သိက္ခာယ အသာဓာရဏောတိ-ခုရဘဏ္ဍံ ဓာရေတံ အနညာတ သိက္ခာပဒေန ဘိက္ခုဟိ အသာရဏ သိက္ခာပဒေါတိ အတ္ထော၊- ဝိမတိ၊ ခုရဘဏ္ဍ အနညာတ သိက္ခာပုဒ်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုကုဋ္ဌက၌ ကြည့်ပါ။]

တံ ပုဂ္ဂလံ၊ပေ၊ ဗုဒ္ဓေါတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စ-ကို၊ နိဗ္ဗိတဗုဒ္ဓံ-နိဗ္ဗိတဘုရားရှင် ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။ [ဤပြဿနာနှင့်စပ်သော ပါဠိတော်သည် ဝိနည်း၌ မပါခဲ့၊ ပြဿနာဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းအရာကား မဟာသမယသုတ် စသော သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ပါသည်။ “စိန္တိတာ-နိဗ္ဗိတဗုဒ္ဓဟု ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပါဠိတော် အဖြေဂါထာ၌ ပေးပါ။] အစောနာဘိ ဝိသမ္ဘိယာတိ-ကား၊ အစောနာဘိ-ချက်၏အောက်အရပ်ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ မေထုနဓမ္မ

အစောနာဘိ ဝိဝဇ္ဇိယ။ [ဤပုဒ်၏အထက်၌ ပါဠိတော်ဝယ် “ဥပ္ပက္ခကေ န ဝဒါမိ” ဟု ရှိသေး၏။] ထိုပါဠိတော်၏ ဆိုလိုရင်းကား၊ ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်၏အထက်အရပ် (မုခမဂ်)၌လည်း ကောင်း၊ ချက်၏အောက်အရပ် (ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ်)၌လည်းကောင်း၊ မေထုနိဗ္ဗိတံခြင်းသည် ရိုးရာဖြစ်၍ မဆိုလို၊ ထို ၂-ရပ်မှကြွင်းသောအရပ်၌ မေထုနိဗ္ဗိတံခြင်းကြောင့် အဘယ်သို့လျှင် ပါရာဇိက ကျပါသနည်း-ဟု မေးသည်။

ဝိမတိ။ [ဥပ္ပက္ခကေ န ဝဒါမိတိ အက္ခတော ဥဒ္ဓံသီသေ ဌိတမုခမဂ္ဂေပိ ပါရာဇိကံ သန္ဓာယ န ဝဒါမိ၊ အစောနာဘိန္တိ နာဘိတော ဟေဂ္ဂာ ဌိတဝစ္စပဿာဝမဂ္ဂေပိ ဝိဝဇ္ဇိယ အညသ္မိံ သရီရဗ္ဗဒေသေ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ ကထံ ပါရာဇိကော သိယာတိ အတ္ထော။ [ယောဓနာ၌ ကဗန္ဓုပုဒ်ကို အသိသကတ္တာ ဧကန သရီရေန ဝိဝိတံ ဗန္ဓုတီတိ ကဗန္ဓော” ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၏။ အခြားနည်းများကို ပါရာဇိကထံဘာသာဋီကာ တတိယအုပ် စတုတ္ထပါရာဇိက၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပစ္စယာ-မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ပါရာဇိကော-ပါရာဇိကကျသူသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာပါသနည်း-ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ (ဝုတ္တာ၌စပ်)၊ အသိသကံ-ဦးခေါင်းမရှိသော၊ ယံတံ ကဗန္ဓု-အကြင် ကဗန္ဓုပြီတ္တာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယဿ-ယင်း ကဗန္ဓုပြီတ္တာ၏၊ ဥရေ-ရင်ဘတ်၌၊ အက္ခိနိစေဝ-မျက်လုံးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မုခဉ္စ-ပါးစပ်သည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တံ-ထို ကဗန္ဓုပြီတ္တာကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-ကဗန္ဓုပြီတ္တာ၌ မေထုန်မှီဝဲသောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည် စတုတ္ထပါရာဇိက၊ ဝိနိတဝတ္ထု၌ပါ၏။]

ဘိက္ခု သညာစိကာယ ကုဋိန္တိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ တိဏတ္ထဒနံ-မြက်အမိုးရှိသော၊ ကုဋိ-ကျောင်းငယ်ကို၊ အန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-တိဏတ္ထဒနံ ကုဋိကို ဆောက်လုပ်သောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည် ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အစ၌ ပါ၏။] ဒုတိယပဉ္စာ-ကို၊ သဗ္ဗမတ္တိကာမယံ-အလုံးစုံ မြေညက်ဖြင့်ပြုအပ်သော၊ ကုဋိ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-သဗ္ဗမတ္တိကာမယ ကုဋိကို ဆောက်လုပ်သောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုလည်း ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အစ၌ ပါ၏။]

အာပဇ္ဇေယျ ဂရုကံ ဆေဇ္ဇ ဝတ္ထန္တိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကံ-(ပါရာဇိကကျသော ဘိက္ခုနီ၏)အပြစ်ကို ဖုံးထားသော၊ ဘိက္ခုနိ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည် ပါစိတ်၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာသိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။] ဒုတိယပဉ္စာ-ကို၊ (န ကာယိကံ ဝါစသိကဉ္စ ကိဉ္စိစသော ဒုတိယပြဿနာကို) ပဏ္ဍကာဒယော-ပဏ္ဍုက်အစရှိကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ-အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကာဒသ-န်သော၊ တေ-ထိုအဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဂိဟိဘာဝေယေဝ-လူ၏အဖြစ်၌ပင်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကသို့၊ (သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးအပ်သူ၏ အဖြစ်သို့) ပတ္တာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-ပဏ္ဍုက်စသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤအဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်များသည် မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာဓန္ဒက၌ ပါ၏။]

ဝါစာတိ-ကာ၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ အနာလပန္နော-မပြောဆိုသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဂိရ်နောစ ပရေ ဘဏေယျာတိ-ကာ၊ ဣတိ-ဤသို့အသံပြုလသော်၊ ဣမေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သောဿန္တိ-ကြားကုန်လတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ပရပုဂ္ဂလေ-တစ်ပါ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ သဒ္ဓံပိ-အသံကိုလည်း၊ န နိစ္စာရေယျ-မမြက်ဆိုရာ၊ [“ဂိရ်”ဟူသော ကံအတွက် “ဘဏေယျ”ဟု ကိရိယာ တိုက်ရိုက်ပါ၏။ “ပရေ”

ဟူသော ကံအတွက် ကြိယာမပါသောကြောင့် “သန္ဓာယ” ဟုထည့်သည်။] အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ သန္တိ အာပတ္တိ နာဝိကရေယျ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒဿ ဟောတိတိ-ဟူသော၊ ဣမံ မုသာဝါဒ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-မှန်၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝါ-သည်၊ အဓိပ္ပာယ်-တရား၌ မယှဉ်သော၊ (တရားနှင့် မလျော်သော၊) ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ (အာပတ်ရှိလျက် အာပတ်မရှိသကဲ့သို့ တိတ်တိတ် နေခြင်းအားဖြင့်၊) တုဏှိဘူတဿ-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်လျက်၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်နေစဉ်၊ (“နတ္ထိ”၌စပ်၊) တစ်နည်း၊ နိသိန္နဿ-သော၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ (“အာပတ္တိနာမ”၌စပ်၊) မနောဒွါရေ-၌၊ အာပတ္တိနာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မနောဒွါရ၌ အာပတ်မရှိပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ၊ အာဝိကာ တဗ္ဗ-ထင်စွာပြုထိုက်သော အာပတ်တို့ကို၊ န အာဝိကရေတိ-ထင်စွာမပြု၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝစီဒ္ဓါရေ-၌၊ အကိရိယတော-ပြုသင့်သော ထင်စွာ ပြုမှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ အယံ အာပတ္တိ-သည်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“စိန္တိငှာ-ထင်ရှားရှိသော အာပတ်ကို ထင်စွာမပြုခြင်းကြောင့် သမ္ပဇာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ရောက်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် မဟာဝဂ္ဂ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကဉ္စ ပါ၏၊ အဓိပ္ပာယ် အကျယ်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

သံဃာဒိသေသာ စတုရေတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ အရဏုဂ္ဂေ-အရဏံ တက်ရာအခါ၌၊ ဂါမန္တရပရိယာပန္နံ-ရွာတစ်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော၊ နဒီပါရံ-မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဩက္ကန္တ ဘိက္ခုနီ-သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ သကဂါမတော-မိမိ၏ ရွာမှ၊ ပစ္စုသ သမယေ-မိုးသောက်အခါ၌၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ အရဏုဂ္ဂမနကာလေ-အရဏံတက်ရာအခါ၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ နဒီပါရံ-သို့၊ ဩက္ကမန္တမတ္တာဝ-သက်ရောက်ကာမျှ ဖြစ်သော်သာ၊ ရတ္တိဝိပ္ပဝါသ၊ပေ၊ ဩဟိယန လက္ခဏေန-ရတ္တိဝိပ္ပဝါသလက္ခဏာ၊ ဂါမန္တရလက္ခဏာ၊ နဒီပါရ လက္ခဏာ၊ ဂဏမှာဩဟိယနလက္ခဏာအားဖြင့်၊ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ-တစ်ပြိုင်နက်

ဂါမန္တရပေ၊ သန္ဓာယ။ ။ဂါမန္တရ ပရိယာပန္နံ၊ပေ၊ သန္ဓာယာတိ-ဧတ္ထ နဒီ(မြစ်သည်) ဘိက္ခုနီယာ ဂါမပရိယာပန္နံ၊ ပရတီရံ ဂါမန္တရပရိယာပန္နံ၊ တတ္ထ ပရတီရေ ပဌမလေဉ္စ၊ ပါတပ္ပမာဏော ဂါမုပစာရော နဒီပရိယန္တေန ပရိန္တိန္ဒော၊ တသ္မာ ပရတီရေ ရတနမတ္တမ္ပိ အရညံ နတ္ထိ၊ ပရတီရံစ တိဏာဒိဟိ ပဋိစ္စန္ဒတ္တာ ဒဿနုပစာရဝိတဟိတံ ကရောတိ၊ တတ္ထ အတ္ထနော ဂါမေ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ ပရတီရေ ပန ပဌမလေဉ္စပါတသင်္ခါတေ ဂါမုပစာရေယေဝ ပါဒံ ထပေသိ၊ အန္တရေ အဘိဓမ္မေ ဝုတ္တနယေန အရညဘူတံ သကဂါမံ အတိက္ကမတိနာမ၊ တသ္မာ ဂဏမှာ ဩဟိယနာ နာမ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ငိုကာ။

အားဖြင့်သာလျှင်၊ စတုရော-လေးချက်ကုန်သော၊ သံဃာဒိသေသေ-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [“စိန္တိတာ-အရုဏ်တက်ရာအခါဝယ် ရွာတစ်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၊ သံဃာဒိသေသံ ဂါမန္တရသိက္ခာပုဒ်ပင်တည်း။]

သိယာ၊ပေ၊ နာနာတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉာ-ကို၊ (“ဝုတ္တာ”၌စပ်၊) ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ-ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-၂ ယောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တာသု-ထိုနှစ်ယောက်သော ဘိက္ခုနီတို့တွင်၊ ဘိက္ခုနိ-တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဧကတော-တစ်ဖက်၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ (စီဝရံ)၊ ဂဏန္တဿ-ခံယူသောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနီနိ-နိတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဧကတော-၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-၏၊ ဟတ္ထတော၊ (စီဝရံ)၊ ဂဏန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ [“စိန္တိတာ ဘိက္ခုနီနိ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ၊ ဘိက္ခုနီနိ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ-ဘိက္ခုနီနှစ်ယောက်တို့၏ လက်မှ သက်န်းကို ခံယူသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊ ဤသိက္ခာ ပုဒ်သည် ပါစိတ် ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ နိသဂ္ဂိယစီဝရပရိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ပါသည်။]

စတုရော ဧနာ သံဝိဓာယာတိ-ကား၊ အာစရိယောစ-ဆရာသည်လည်းကောင်း၊ တယော-သုံးယောက်ကုန်သော၊ အန္ဓေဝါသိကာစ-အနီးနေတပည့်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆမာသကံ-ခြောက်ပဲဟူသော၊ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရိသု-ခိုးယူ ကြကုန်ပြီ၊ အာစရိယဿ-ဆရာ၏၊ သာဟတ္ထိကာ-မိမိလက်ဖြင့် ဖြစ်စေအပ် ကုန်သော၊ (ကိုယ်တိုင် ခိုးယူအပ်ကုန်သော) တယော မာသကာ-သုံးပဲတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အာဏတ္ထိကာပိ-စေခိုင်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တယောဝ-သုံးပဲတို့ပင်လျှင်(ဟောန္တိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ထုလ္လုစ္စယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဣတရေသံ-ဆရာမှတစ်ပါးသော အန္ဓေဝါသိကတို့၏၊ သာဟတ္ထိကာ-သော၊ ဧကေကော-တစ်ပဲတစ်ပဲသည်၊ (ဟောတိ)၊ အာဏတ္ထိကာ-ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးပဲတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပဇ္ဇိသု-

ဘိက္ခုနီနိ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နာ၊ ဘိက္ခုနိ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာနာမ မဟာပဇာပတိ ပုဗ္ဗေါ ပဉ္စသတသာကိနိယော ဘိက္ခုနီယော၊ မဟာပဇာပတိပိ ဟိ အာနန္ဒတ္ထေရေန ဒိန္ဒြိယဝါဒဿ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခုနိ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာနာမ- ဋီကာ၊ [ဘိက္ခုတို့အထံ၌ ရဟန်းမပြုသေးမီ အတွင်းဝယ် တည်နေခိုက် ဘိက္ခုနီကို “ဘိက္ခုနီနိ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ”ဟု မှတ်ပါ။]

န်ပြီ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ စေတ္တ-ဤ ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေါ-
 အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္တာရောပန-အကျယ်ကိုကား၊ အဒိန္နာဒါန ပါရာမီကော-က၌၊
 သံဝိဒါဝဟာရ ဝဏ္ဏနာယံ-သံဝိဒါဝဟာရ၏ အဖွင့်၌၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊
 [“စိန္တိတာ-ဆရာတပည့် လေးယောက်တို့ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌
 ပေးပါ။]

(၂) ပါရာမီကာဒီပဉ္စာဝဏ္ဏနာ

၄၈၀။ ။ဆိဒ္ဓံ၊ပေ၊ နတ္ထိတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ ဒုဿကုဋ်အာဒိနိ-
 အဝတ်ဖြင့် မိုးကာအပ်သော အိမ်ငယ်အစရှိသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သန္တတ
 ပေယျာလဉ္စ-သန္တတပေယျာလကို လည်းကောင်း၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-
 ဒုဿကုဋ်၌ ဖုံးထားအပ်သော အဝတ်နှင့်တကွ မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်းဟူ၍
 ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] တေလံ မရံ ဖာဏိတန္တိ-ဟူသော၊
 ဂါထာ-ကို၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တံ-လိင်ပြန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-
 လိင်္ဂပရိဝတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည်
 ပထမပါရာမီက ဝိနိတဝတ္ထု၌ ပါ၏၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ပါသည်၊
 လိင်္ဂပရိဝတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာတိ လိင်္ဂ ပရိဝတ္တေ ပဋိဂ္ဂဟဏဿ ဝိဟောနတော
 ပုန အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘူနနာပတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ- ဝိမတိ။]

နိသဂ္ဂိယေနာတိ-နိသဂ္ဂိယေန အစရှိသော၊ ဂါထာ-ဂါထာကို၊ ပရိဏာမနံ-
 (သံဃာ၏လာဘကို မိမိ၏အထံသို့လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး၏အထံသို့ လည်း
 ကောင်း)၊ ညွတ်စေခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ဟိ-ချဲ့၊
 ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သံဃဿ-၏(အထံသို့)၊ ပရိဏတလာဘာတော-ညွတ်
 ပြီးသောလာဘမှာ၊ ဧကံ-တစ်ထည်သော၊ စိဝရံ-ကို၊အတ္တနော-မိမိ၏(အထံသို့)လည်း
 ကောင်း၊ ဧကံ-သော(စိဝရံ)၊ အညဿ-အခြားရဟန်း၏(အထံသို့)လည်းကောင်း။

ဒုဿကုဋ်အာဒိနိ။ ။ဒုဿကုဋ်အာဒိနိတိ အာဒိသဒ္ဓေန အစ္စတရတိပုပဋ္ဌာဒိဟိ (အလွန်ကြည်
 သော အလွန်းပါးသော သလွဲပြား အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊) တိဏပဏ္ဍာဒိဟိဓ
 ပဋိစ္စန္ဒကုဋ်ယော သင်္ဂတောတိ၊ တာဒိသာယ ဟိ ကုဋိယာ ဗဟိ ဌတွာ အန္ဓော ဌိတာယ
 ဣတ္ထိယာ မရေ ဒုဿာဒိနာ သန္တတံ ကတွာ ပဝေသေန္ဓောပိ ပါရာမီကော သိယာ-
 ဝိမတိ။ [အကျယ်ကို ပဌမပါရာမီက အဋ္ဌကထာ၊ သန္တတ စတုတ္ထနာဒက၌ ကြည့်ပါ။]

ပရိဏာမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ။ ။ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-သံဃအထံသို့ ညွတ်ပြီးသော
 သင်္ကန်း ၂-ထည်တွင် တစ်ထည်ကိုမိမိဖို့ တစ်ထည်ကို အခြားရဟန်းဖို့ ညွတ်စေသော
 ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ ဤဂါထာလာ အဓိပ္ပာယ်သည် နိသဂ္ဂိယ
 ပါဏိတ်၊ ပရိတတသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါခဲ့ပြီ။

ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နံသော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ ဧကံ-တစ်ထည်ကို၊ မယံ-အား၊ (ဒေဟိ-လှူပါလော၊) ဧကံ-ကို၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဧက ပယောဓာန-တစ်ချက်ထည်းသော ဝစီပယောဂအားဖြင့်၊ ပရိကာမေတိ-ညွတ်စေ၏။ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ နိသဂ္ဂိယပါစိတ္တိယဉ္ဇေဝ-သို့လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိ ယဉ္ဇေဝ-သုဒ္ဓပါစိတ်အာပတ်သို့ လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

ကမ္မဉ္စ၊ ပေ၊ ဝဂ္ဂပစ္စယာတိ-ဟူသော၊ အယံပဉ္စာတိ-ကို၊ ဒွါဒသယောဇနာ ပမာဏေသု-တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဗာရာဏသီအာဒိသု- သီအစရှိကုန်သော၊ နဂရေသု-မြို့တို့၌၊ ဂါမသိမ်-ဂါမသိမ်ကို၊ [နဂရသိမ်ကိုပင် “ဂါမသိမ်”ဟု ဆိုထားသည်။] သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။ [ဤဂါထာလာ အဓိပ္ပာယ်သည် နိသဂ္ဂိယပါစိတ်၊ ပရိဏတသိက္ခာပဒ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါခဲ့ပြီ။]

ပဒဝိတိဟာရမတ္တောနာတိ-ဟူသော၊ ဂါထာ-ကို၊ သဉ္စရိတ္တံ-အောင်သွယ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ စ-ဆက်၊ အဿာ-ဤဂါထာ၏၊ အတ္ထောပိ-အနက်အဓိပ္ပာယ် ကိုလည်း၊ သဉ္စရိတ္တဝဏ္ဏနာယမေဝ-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌ပင်၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။ [“စိန္တိတာ-ယောက္ခားတစ်ယောက်အတွက် ခြောက်ကျိတ်လေးယောက် သောမိန်းတို့ကို အောင်သွယ်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

သဗ္ဗာနိ တာနိ နိသဂ္ဂိယာနိတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ အညာတိကာယ- ဆွေမျိုးမတော်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-ကို၊ ဓောဝါပနံ-ဖွတ်လျှော်ဆဲခြင်းကို၊ (ဖွတ်လျှော် ခိုင်းခြင်းကို)၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-မှန်း၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ တိဏ္ဏမ္ဗိ- သုံးထည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စီဝရာနံ-တို့၏၊ ကာကဉ္စိဒဟနံဝါ-ကျီးတို့သည် မစင်စွန့်အပ်ရာမူလည်းဖြစ်သော၊ ကဒ္ဒမမက္ခိတံဝါ-ရွံ့ညွှန်လူးအပ်သည်မူလည် ဖြစ်သော၊ ကဏ္ဏံ-အနားကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ ဥဒကောန- ဖြင့်၊ သစေ ဓောဝတိ-အကယ်၍ ဖွတ်လျှော်အံ့၊ (စဝံသတိ)၊ ဘိက္ခုဿ-၏။ ကာယဂတာနိ-ကိုယ်၌ရောက်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ) စေ-ဖြစ်ကုန်လျက်ပင်၊ နိသဂ္ဂိယာနိ-စွန့်ထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏။

သရဏဂမနမ္ဗိ၊ ပေ၊ နတ္ထိတိ-ကား၊ သရဏဂမန ဥပသမ္ပဒါပိ-သရဏဂမန ဥပသမ္ပဒါသည်လည်း၊ (သရဏဂုံဖြင့် မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း သည်လည်း)၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ မဟာပဇာပတိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည်၊ ဥပသမ္ပဒံ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။ [“စိန္တိတာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ ဥပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။] ဤ ဥပသမ္ပဒါသည် ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓက ဘိက္ခုနိ ဥပသမ္ပဒါနဇာနန အခန်း၌ ပါ၏။

ဟနေယျ၊ပေ၊ မဇ္ဈောတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဝုဋ္ဌတ္ထံ)ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿမိ)၊ တံ ဣတ္ထိံဝါ-ထိုအမိလည်းမဟုတ်သော မိန်းမကိုသော်လည်းကောင်း၊ တံ ပုရိသံဝါ- ထိုအဖလည်းမဟုတ်သော ယောက်ျားကိုသော်လည်းကောင်း၊ [“တံ”ဖြင့် “ဣတ္ထိံ” ဟနေ နမာတရံ၊ ပုရိသဉ္စ န ပိတရံ ဟနေ”ဟူသော ပါဠိတော်၌လာသော “န မာတရံ၊ န ပိတရံ”တို့ကို ညွှန်၏။ ထို့ကြောင့် “အမိလည်း မဟုတ်သောမိန်းမ” စသည်ဖြင့်ပေးရသည်။] အနရိယံ-အရိယာလည်းမဟုတ်သော အမိအဖကို၊ ဟနေယျ-သတ်ရာ၏။ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ လိင်ပရိဝတ္တေန-လိင်ပြန်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတ္ထိံဘူတံ-မိန်းမဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပိတရံ-အဖကိုလည်းကောင်း၊ ပုရိသဘူတံ- သော၊ မာတရံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ။

န တောနာန္တရံ ဖုဿတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ မိဂသိင်္ဂါပေ၊ ကုမာရာဒိနံ- မိဂသိင်္ဂါရသေ့၊ သိဟကုမာရ အစရှိသူတို့၏။ (တိရစ္ဆာန မာတာပိတရော)ပိယ- တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိအဖတို့ကဲ့သို့၊ တိရစ္ဆာန မာတာပိတရော-တို့ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိအဖကိုသတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။ မိဂသိင်္ဂါဝတ္ထုကို မိဂသိင်္ဂါဇာတ်၌လည်းကောင်း၊ သိဟကုမာရဝတ္ထုကို ရာဇဝင်၌လည်းကောင်း၊ ကြည့်ပါ။]

အစောဒဒယိတွာတိ ဂါထာ-ကို၊ ဒုတေနပသမ္ပဒံ-ဒါကို(တမန်ဖြင့်မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို) သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-ဒုတေနပသမ္ပဒါ ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။ ဤဥပသမ္ပဒါသည် ဓူဠဝဂ္ဂ၊ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓက၊ အမုကာသိဘိက္ခုနိဝတ္ထု၌ ပါ၏။] စောဒယိတွာတိ ဂါထာ-ကို၊ ပဏ္ဍကာဒိနံ- တို့၏။ ဥပသမ္ပဒံ-ဒါကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-ပဏ္ဍုက်စသူတို့၏ ဥပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။] ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ပဌမ

လိင်ပရိဝတ္တနပေ၊ သန္ဓာယ။ ။ဣတ္ထိံ ဟနေတိ ဂါထာယ န မာတုဘူတံ ဣတ္ထိံ ဟနေယျ၊ န ပိတုဘူတံ ပုရိသံ ဟနေယျ၊ အနရိယန္တိတဉ္စ အနရဟန္တမေဝ ဟနေယျ၊ ဧတေန အရဟန္တဃာတကောပိ န ဟောတိတိ ဒဿတိ၊ အနန္တရံ ဖုဿတိ အာန္တရိယံ ဖုသတိတိ အတ္ထော၊- ဝိမတိ။

ဧဝိလိုဠိန္ဒကား-လိင်ပြန်နေသည်ဖြစ်၍ ပင်ကိုယ်က အဖဖြစ်သော်လည်း ယခု အဖမဟုတ် တော့သောမိန်းမကို သတ်ခြင်းကြောင့် ပိတုဃာတကလည်း မဟုတ်၊ လိင်ပြန်နေသည်ဖြစ်၍ ပင်ကိုယ်က အမိဖြစ်သော်လည်း ယခု အမိမဟုတ်တော့သောယောက်ျားကို သတ်ခြင်းကြောင့် မာတုဃာတကလည်း မဟုတ်၊ ရဟန္တာမဟုတ်သူကို သတ်ခြင်းကြောင့် အရဟန္တဃာတက လည်းမဟုတ်၊ သို့ပါလျက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သတ်မိခြင်းကြောင့် အနန္တရိယကထိုက်ရသည်- ဟူလို၊ ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-ရဟန္တာမဟုတ်သော၊ လိင်ပြန်နေသော အမိအဖတို့ကို သတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

ဂါထာ (အစောဒယိတွာ အစရှိသော) ပထမဂါထာကို၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ အသမ္မုဓါ ကမ္မာနိ-ဗျက်ကွယ်၌ပြုအပ်သော ကံတို့ကို၊ (သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊) ဒုတိယာ-(စောဒယိတွာ အစရှိသော) ဒုတိယဂါထာကို၊ အနာပတ္တိကဿ-အာပတ်မရှိသော ရဟန်း၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-(ပြုအပ်သော)ကံကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဂတံ-ပြီ။

ဆိန္ဒန္တဿ အာပတ္တိတိ-ကား၊ ဝနပ္ပတိ-(သူတစ်ပါး၏) တောစိုးသစ်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒန္တဿ-ဖြတ်သော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အဒိန္နာဒါန ပါရာဇိကံ၊ ဝနပ္ပတိပုဒ်၏ ပဒဘာနိ၌ ပါ၏၊] တိဏလတာဒိ-မြက်၊ နွယ် အစရှိသည်ကို၊ ဆိန္ဒန္တဿ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်ကား ဘူတဂါမသိတ္တာပုဒ်ပင်တည်း၊] အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ဆိန္ဒန္တဿ-၏၊ ထုလ္လစွယံ (ဟောတိ)၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုက္ခန္ဓက၌ ပါ၏၊] ဆိန္ဒန္တဿ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ အတ္တဇော-မိမိ၏၊ ဧကေသေစ-ဆံတို့ကို၊ သည်းကောင်း၊ နဓေစ-လက်သည်း ခြေသည်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒန္တဿ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်လည်း ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုက္ခန္ဓက၌ ပါ၏၊] ဆာဒေန္တဿ အာပတ္တိတိ-ကား၊ အတ္တဇော-၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဆာဒေန္တဿ-ဖုံးထားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အညေသံ-တို့၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ (ဆာဒေန္တဿ)ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ (အာပတ္တိ ဟောတိ)၊ [ဤသို့ ဖုံးထားခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံ အကျယ်ကို ဤပါဠိတော် အန္တရပေယျာလ ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရ၌ ကြည့်ပါ။] ဆာဒေန္တဿ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ ဂေဟာဒိနိ-ကျောင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ဆာဒေန္တဿ-ဖုံးလွှမ်းသော ရဟန်း၏ (မိုးကာသောရဟန်း၏) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

သစ္စံ ဘဏန္တောတိ ဂါထာယ-၌၊ သိခရဏီ-အသားစွန်းရှိသော မိန်းမသည်၊ (အသားစွန်းထွက်သော မိန်းမသည်) အသိ-ဖြစ်၏၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ-ဥဘတော ဗျည်းသည်၊ အသိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစ္စံ-မှန်သောစကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောသော ရဟန်းသည်၊ ဂရကံ-သို့၊ (သံဃာဒိသေသံ အာပတ်သို့) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [ဤ သိက္ခာပုဒ်သည် ဒုဗ္ဗုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာနိ၌ပါ၏၊] သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပန-သမ္ပဇာနမုသာဝါဒကြောင့်ကား၊ မုသာ-ချွတ်ပွင်းသောစကားကို၊ ဘာသတော-ပြောသောရဟန်း၏၊ လဟုကာပတ္တိ ဟောတိ၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်ကား သမ္ပဇာနမုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်ပင်တည်း။] အဘူတာရောစနေ-မဟုတ်မမှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို

ကုရုဗ္ဗိယံဗေ၊ အာဂတံ။ ။ဤကုရုဗ္ဗိအလိုအတိုင်း အစောဒယိတွာစသော ပထမဂါထာ၌- "စိန္တိတာ-ပတ္တနိက္ခန္ဓာနဓော အသမ္မုဓေ ဂ္ဂှစ်ပါးဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ"ဟုလည်းကောင်း၊ စောဒိယတွာစသော ဒုတိယဂါထာ၌- "စိန္တိတာ-အနာပတ္တိက ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌ ပြုအပ်သော ကံဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ"ဟုလည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။ [အသမ္မုဓေ ဂ္ဂှစ်ပါးသည် ကမ္မဝင်အဖွင့်၌ ထင်ရှားလတ်။]

ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ ဂရုကံ-သို့၊ (ပါရာဇိက အာပတ်သို့)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဘူတာရောစနေ-ဟုတ်မှန်သော ဥတ္တမနုဿဓမ္မကို ပြောဆို ခြင်းကြောင့်၊ သစ္စံ-ကို၊ ဘာသာတော-၏၊ လဟုကာပတ္တိ-လဟုကဖြစ်သော အာပတ်သည်၊ (ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

(၃) ပါစိတ္တိယာဒီပဉ္စာဝတ္ထနာ

၇၈၁။ အဓိဋ္ဌိတန္တိ-တံအစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ နိသဂ္ဂိယစိဝရံ-နိသဂ္ဂိယသင်္ကန်း ကို၊ အနိသဇ္ဇိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ပရိဘူန္တံ-သုံးစွဲသော ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-နိသဂ္ဂိယသင်္ကန်းကို မစွန့်ဘဲ သုံးစွဲသောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ၊] အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေတိ-ယေအစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ ရောမန္တကံ- စားမြုံ့ပြန်တတ်သော ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-ရောမန္တကရဟန်း ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ၊] ဤဝတ္ထုသည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထု၊ ကုန္ဒကဋ္ဌ ပါ၏။]

န ရတ္တစိတ္တောတိ-အစရှိသော၊ ဂါထာယ-၌၊ အယံ-ကား၊ အတ္တော-တည်း၊ ရတ္တစိတ္တော-တပ်မက်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကံ- မေထုနဓမ္မပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ထေယျစိတ္တော-ခိုးသူ၏ဖြစ် ကြောင်းစိတ်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ အာဒိန္နာဒါနပါရာဇိကံ-သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ပရံ- တစ်ပါးသောလူသတ္တဝါကို၊ မာရဏာယ-သေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ [“မရဏာယ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊] စေတေန္တော-စေဆော်သော ရဟန်းသည်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟ ပါရာဇိကံ-သို့ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ပန-ကား၊ သံဃဘောဒကော-သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်းသည်၊ ရတ္တစိတ္တော-တပ်မက်သောစိတ်ရှိသည်၊ န(ဟောတိ)-မဟုတ်၊ ထေယျစိတ္တောစ-သည်လည်း၊ န ပန(ဟောတိ)၊ သော-ထို သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်းသည်၊ ပရံ-ကို၊ မာရဏာယစာပိ-သေစေခြင်းငှာလည်း၊ နဇေတယိ- မစေဆော်၊ ပန-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သလ္လကံ-စာရေးတံကို၊ ဒေန္တဿ- ပေးသော၊ အဿ-ထို သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်း၏၊ ဆေဗ္ဗံ-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း ၏ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ သလ္လကံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-ခံယူသော၊ ဘောဒါနဝတ္ထကဿ- သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်းသို့ အစဉ်လိုက်သော ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစွယ် (ဟောတိ)၊ [“စိန္တိတာ-သံဃဘောဒကရဟန်း၊ ဘောဒါနဝတ္ထကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည် သံဃဘောဒကကုန္ဒကဋ္ဌ ပါ၏။]

ဂစ္ဆေယျ အမှယောဇနန္တိ-ကား၊ အယံပဉ္စာ-ကို၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂြောဓေဒိသံ-
(တစ်ယူဇနာ၊ နှစ်ယူဇနာစသည်ဖြင့်) ကောင်းစွာတည်သော ပညောင်ပင်ကြီးနှင့်
တူသော၊ ဧကကုလဿ-တစ်ဦးတည်းသော အမျိုး၏၊ ရုက္ခမူလံ-သစ်ပင်၏
အနီးအောက်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ။

ကာယိကာနိတိ-နိအစရှိသော၊ အယံဂါထာ-ကို၊ သမ္မဟုလာနံ-များစွာကုန်သော၊
ဣတ္ထိနံ-တို့၏၊ ဧကသေဝါ-ဆံတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂုလိယောဝါ-လက်
ချောင်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဂဏန္တံ-ကိုင်သော
ရဟန်း၏၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-များစွာသောမိန်းမတို့၏ဆံပင် (သို့မဟုတ်)
လက်ချောင်းတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း ဆွဲကိုင်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”
ဟု ပေးပါ၊] ဤအဓိပ္ပာယ်သည် ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပဒေသကထာ၌လည်း ပါခဲ့ပြီ။

ဝါစသိကာနိတိ-သော၊ အယံ ဂါထာ-ကို၊ (“ဝုတ္တာ”၌စ)၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံကုန်
သော၊ တုဗ္ဗေ-တို့သည်၊ သိဝရဏီယော-အသားစွန်းရှိသော မိန်းမတို့သည်၊ (အတ္ထ-
ဖြစ်ကုန်၏)၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့် ဒုဋ္ဌုလ္လဘာဏီ-ရုန်းရင်းသော
စကားကို ပြောဆိုသော ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-များစွာသောမိန်းမ
တို့အား ရုန်းရင်းသောစကားကိုပြောသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟုပေးပါ၊]
ဤသိက္ခာပုဒ်သည် သံဃာဒိသေသံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနိ၌ပါသည်။]

တိဿတ္ထိယော၊ပေ၊ န သေဝေတိ-ကား၊ တိဿော-သုံးယောက်ကုန်သော၊
ဣတ္ထိယော-မိန်းမတို့ကို၊ (လူမိန်းမ၊ နတ်မိန်းမ၊ တိရစ္ဆာန်မိန်းမတို့ကို)၊ ဝုတ္တာ-နိပြီ၊
(ပထမပါရာဇိက၏ ပဒဘာဇနိ၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ)၊ တာသုပိ-ထို မိန်းမတို့
၌လည်း၊ ယံတံ မေထုနံနာမ-အကြင်မေထုနံမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ကို၊
နသေဝတိ-မမှီဝဲ၊ တယော ပုရိသေတိ-ကား၊ တယော-ကုန်သော၊ ပုရိသေပိ-တို့
သို့လည်း၊ (လူယောကျ်ား၊ နတ်ယောကျ်ား၊ တိရစ္ဆာန်ယောကျ်ားတို့သို့လည်း)၊
ဥပဂန္ဓာ-ကပ်၍၊ မေထုနံ-ကို၊ နသေဝတိ၊ တယော အနရိယပဏ္ဏကေတိ-ကား၊
ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကေ သင်္ခါတေ-ဥဘတောဗျည်းဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ တယော-ကုန်
သော၊ အနရိယေ-မြင့်မြတ်သူမဟုတ်သော (ယုတ်ညံ့သော) ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း-၊

သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂြောဓေဒိသံ။ ။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ နိဂြောဓ သဒိသန္တိ-ယောဇနဒ္ဓိယောဇနာဒိ
ပရမံ မဟာနိဂြောဓံ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ဒီကာ၊ “စိန္တိတာ-တစ်မျိုးတည်း၏အပိုင်ဖြစ်သော
တစ်ယူဇနာစသည် ကျယ်ပြန့်သောသစ်ပင်အောက်၌ သင်္ကန်းထားသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်
ပြီ”ဟု ပေးပါ၊] သင်္ကန်းထားရာဌာနများကို နိသဂ္ဂိယပါစိတ်၊ စီဝရဝဂ်၊ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်
ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

[လူဥာဘောဗျည်း၊ နတ်ဥာဘောဗျည်း၊ တိရစ္ဆာန်ဥာဘောဗျည်းတို့ကို ဆိုသည်။] တယော-န်သော၊ ပဏ္ဍကေစ-တို့လည်းကောင်း၊ [လူပဏ္ဍုက်၊ နတ်ပဏ္ဍုက်၊ တိရစ္ဆာန်ပဏ္ဍုက်တို့ကို ဆိုသည်။] ဣတိ-သို့၊ ဆ-န်သော၊ ဣမေပိဇေ-ဤသူတို့သို့လည်း၊ ဥပဂန္ဓာ-၍၊ မေထုနံ န သေဝတိ၊ န စာစရေ မေထုနံ ဗျဉ္ဇနသိန္နိ-ကား၊ အနုလောမပါရာဇိကဝသေနပိ-အလျော်ဖြစ်သော ပါရာဇိက၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ [သူတစ်ပါး၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို စုတ်ယူခြင်းစသည်ကို ဆိုသည်။] မေထုနံ-ကို၊ နာစရတိ-မကျင့်၊ ဆေဇံပေ၊ ပစ္စယာတိ-ကား၊ မေထုနမ္မပစ္စယာ-မေထုနံအကျင့်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-ကအာပတ်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤကားအနက်၊ အယံပဉာ-ကို၊ အဋ္ဌဝတ္ထုကံ-အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဘိက္ခုနီကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-မှန်၊ တဿာ-ထို အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဘိက္ခုနီ၏၊ မေထုနမ္မဿ-မေထုနံအကျင့်၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂံ-ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတုံ-ငှာ၊ ဝါယမန္တိယာ-လုံ့လပြုလသော်၊ မေထုနမ္မပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဆေဇံ-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။

မာတရံ စိဝရန္တိ-သော၊ အယံဂါထာ-ကို၊ ပိဋိသမယေ-ကျောက်ကုန်းနှင့်တူသော အခါ၌၊ (ဝဿိကသာဠိက သမယ၏ပြင်ဘက်အခါ၌)၊ ဝဿိကသာဠိကတ္ထိ-မိုးရေခံ သင်္ကန်းအကျိုးငှာ၊ သတုပ္ပါဒကရဏံ-သတိဖြစ်စေမှုကို ပြုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ပန-ဆက်၊ အဿာ-ဤဂါထာ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝဿိကသာဠိက သိက္ခာပဒဝတ္ထုနာယမေဝ-ဝဿိကသာဠိကသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌ပင်၊ (မယာ)ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-ပိဋိသမယ၌ ဝဿိကသာဠိက သင်္ကန်းအကျိုးငှာ သတိဖြစ်စေမှုကိုပြု သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ။]

ကုဒ္ဒေါ၊ပေ၊ ဟောတိတိ-အစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ တိတ္ထိယဝတ္ထံ-တိတ္ထိတို့၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-မှန်၊ တိတ္ထိယော-တိတ္ထိသည်၊ (တိတ္ထိဖြစ်ခဲ့၍ ရဟန်းပြုလိုသော တိတ္ထိသည်)၊ ဝတ္ထံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရယမာနော-ဖြည့်ကျင့်စဉ်၊ တိတ္ထိယာနံ-တို့၏၊ ဝဏ္ဏေ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဘညမာနေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကုဒ္ဒေါ-အမျက်ထွက်သည်၊ (သမာနော-သော်)၊ အာရာဇကော-(ရဟန်းတို့ကို) နှစ်သက်စေ တတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဝတ္ထုတ္တယဿ-ရတနာသုံးပါးဟူသော ဝတ္ထုသုံးပါးအပေါင်း ၏၊ ဝဏ္ဏေ၊ ဘညမာနေ-အပ်သော်၊ ကုဒ္ဒေါ-သည်၊ (သမာနော)၊ ဂါရယော-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤကားအနက်၊ အဿာ-ဤဂါထာ၏၊ ဝိတ္တာရော-ကို၊ တတ္ထေဝ-ထို တိတ္ထိယဝတ်၌ပင်၊ (မဟာဇန္ဓက၌ပင်၊ မယာ) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဒုတိယဂါထာပိ-ကိုလည်း၊ တမေဝ-ထိုတိတ္ထိယဝတ်ကိုပင်၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-တိတ္ထိယကျင့်ဝတ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ။]

သံဃာဒိသေသန္တိ အာဒိ-သော၊ ဂါထာ-ကို၊ (“ဝုတ္တာ”၌စပ်) ယာ ဘိက္ခုနီ-
 သည်၊ အဝသုတာ-ဆန္ဒရာဂသည် စိုစွတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-လျက်သာ၊
 အဝသုတဿ-သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ပိဏ္ဍပါတ်-ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ၍၊ မနုဿမံသ၊ပေ၊ မံသေဟိ-လူသား၊ ကြက်သွန်ဖြူ အစိမ်း၊ ပဏီတဘောဇဉ်၊
 လူသားမှကြွင်းသော အကပ္ပိယအသားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဩမဒ္ဓိတွာ-နယ်၍၊
 အဇ္ဈောဟရတိ-စားမျိုး၏၊ တံ-ထိုဘိက္ခုနီကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ။

ဧကော၊ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နောတိ-အစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ အာကာသဂတံ-
 ကောင်းကင်၌တည်သော သာမဏေကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဒွိသု-နှစ်ယောက်
 ကုန်သော၊ သာမဏေရေသု-တို့တွင်၊ ဧကော-သည်၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်းခိုးဖြင့်၊
 ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ-တစ်ဆံဖျားမျှလည်း၊ ပထဝိ-မြေကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ နိသိန္နော-
 ထိုင်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သော-ထိုသာမဏေသည်၊
 အနုပသမ္ပန္နောနာမ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်သူမည်သည်၊ ဟောတိ၊
 သံဃေနာတိ-သည်လည်း၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ နိသိဒ္ဓိတွာ-၍၊ ဘူမိ
 ဂတဿ-မြေ၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ၊ န ကာတမ္ပံ-မပြုထိုက်၊
 သစေ ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ ကမ္မံ-သည်)၊ ကုပ္ပတိ-ပျက်၏၊ [“စိန္တိတာ-
 ဥပသမ္ပဒကံကို ဒွန်တွဲ၍ပြုရာ၌ ဘူမိဂတသာမဏေတစ်ပါးနှင့် အာကာသဂတ
 သာမဏေတစ်ပါးဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ။]

အကပ္ပကတန္တိ-အစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ အတ္ထိန္ဒစီဝရကံ-လုယူအပ်သော သင်္ကန်း
 ရှိသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ စ-ဆက်၊ အဿာ-ဤဂါထာ၏၊ (“ဝိနိစ္စ
 ယောပိ”၌စပ်)၊ တသ္မိယေဝ သိက္ခာပဒ-ထို အတ္ထိန္ဒစီဝရသိက္ခာပုဒ်၌ပင်၊ ဝိတ္တာရေန-
 အားဖြင့်၊ ဝိနိစ္စယောပိ-ကိုလည်း၊(မယာ) ဝုတ္တာ၊[“စိန္တိတာ-အတ္ထိန္ဒစီဝရ ရဟန်းဟူ၍
 ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟုပေးပါ။] နဒေတိ နပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ-ကား၊ ဥယျောဇိကာပိ-
 တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ နဒေတိ-မပေး၊ ဥယျောဇိကာ(ပိ)-
 တိုက်တွန်းအပ်သောဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ တဿာ-ထိုတိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီ

န ဒေတိဓာသည်။ ။အဝသုတာဘိက္ခုနီသည် အဝသုတယောက္ခား၏လက်မှ ပိဏ္ဍပါတ်ကို
 ယူ၍ စားခြင်းကြောင့် သံဃာဒိသေသံသင့်ရာ၌၊ ထိုအစာထဲဝယ် မနုဿမံသလည်း ပါသော
 ကြောင့် ထုလွှစွဉ်း၊ ကြက်သွန်ဖြူအစိမ်းလည်း ပါသောကြောင့် ပါစိတ်၊ သပ္ပိစသော ပဏီတ
 ဘောဇဉ်လည်းပါသောကြောင့် ပါဋိဒေသနီယ၊ လူသားမှကြွင်းသော အကပ္ပိယအသားကိုးမျိုးတွင်
 တစ်မျိုးမျိုးလည်းပါသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ထိုအစာအားလုံးကို ရော၍နယ်ထားရကား တစ်လုတ်
 တစ်လုတ်တွင် အနံ့အလင်ပါသောကြောင့် ထိုအာပတ်များ တစ်ပြိုင်နက်သင့်ရသည်၊ “စိန္တိတာ-
 မိမိက အဝသုတာဖြစ်လျက် အဝသုတယောက္ခား၏လက်မှ ဆွမ်းကိုယူပြီးလျှင် အကပ္ပိယမံသ၊
 လသုဏနှင့် ပဏီတဘောဇဉ်ကို ရော၍စားသော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။

၏။ ဟတ္ထတော-မှ၊ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-မခံယူ၊ ပဋိဂ္ဂဟော တေန နဝိဇ္ဇတိတိ-ကား၊
 တေနော ကာရဏေန-ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင်၊ ဥယျောဇိကာယ-၏။ ဟတ္ထတော-
 မှ၊ ဥယျောဇိကာယ-၏။ ပဋိဂ္ဂဟော-ခံယူခြင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ အာပဇ္ဇတိ
 ဂရုက္ခန္တိ-ကား၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဝဿုတဿ-ဆန္ဒရာဂ
 သည် စိုစွတ်အပ်သောယောက်ျား၏။ ဟတ္ထတော-မှ၊ ပိဏ္ဏပါတဂ္ဂဟဏေ-ဆွမ်း
 ကိုခံယူခြင်းကြောင့်၊ ဥယျောဇန္တိ-တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီသည်၊ သံဃာဒီ
 သေသာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ပန-ဆက်၊ တဉ္စ ပရိဘောဂပစ္စယာတိ-ကား၊
 တဉ္စ အာပတ္တိ-ထိုအာပတ်သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇမာနာ-ရောက်လသော်၊ တဿာ
 ဥယျောဇိကာယ-ထို တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ပရိဘောဂပစ္စယာ-သုံးဆောင်
 ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တဿာ-ထို တိုက်တွန်းအပ်
 သော ဘိက္ခုနီ၏။ ဘောဇနပရိယောသာနေ-သုံးဆောင်ခြင်း၏ အဆုံး၌၊
 ဥယျောဇိကာယ-တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီ၏။ သံဃာဒီသေသော ဟောတိ၊
 ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [“စိန္တိတာ-အဝဿုတယောက်ျား၏ လက်မှ ပိဏ္ဏပါတကို
 ခံယူခြင်း၌ တိုက်တွန်းသောဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟုပေးပါ။] ဒုတိယဂါထာ-
 ကိုတဿာယေဝ-ထိုတိုက်တွန်းတတ်သောဘိက္ခုနီ၏ပင်၊ ဥဒကဒန္တပေါနဂ္ဂဟဏေ-
 ရေ၊ ဒန်ပူကို ခံယူခြင်း၌၊ ဥယျောဇန-တိုက်တွန်းမှုကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-
 အဝဿုတယောက်ျား၏ လက်မှ ရေ၊ ဒန်ပူကို ခံယူခြင်း၌ တိုက်တွန်းသော
 ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟုပေးပါ။ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂-ပါးသည် ဘိက္ခုဝိဘင်း၊
 ဆဋ္ဌသံဃာဒီသေသံသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနိဋ္ဌိပါ၏။]

န ဘိက္ခုနီ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇန္တိ (ဧတ္ထ)-(ဝုဠတ္တံ)ဟိ (ဥဒ္ဒရိတွာ ဒေသေမိ)-အံ၊ သတ္တရ
 သကေသု-သတ္တရသက သံဃာဒီသေသံတို့တွင်၊ (ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပညတ်အပ်
 သော တစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသော သံဃာဒီသေသံတို့တွင်၊ (အညတရ်-တစ်ပါးပါးသော၊

န ဘိက္ခုနီ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇန္တိ။ ဘိက္ခုနီတို့၏ သံဃာဒီသေသံ အာပတ်သင့်ပြီးနောက် ညဉ့်ဖုံးထား
 သော်လည်း နောက်ထပ် အာပတ်တစ်ခု မရောက်ခြင်းမှာ ထုံးစံဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာ၌
 ဘိက္ခုနီကိုလည်း မရည်ရွယ်၊ ဘိက္ခုနီ မဟုတ်ဘဲလျက် သံဃာဒီသေသံအပြစ်ကို ဖုံးထားခြင်း
 ကြောင့် နောက်ထပ် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းတစ်ပါးကိုရည်ရွယ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား
 အခြားမဟုတ်၊ ဥက္ခိတ္တကဖြစ်သော ရဟန်းယောက်ျားတည်း။ မှန်၏-ဥက္ခိတ္တကရဟန်းမှာ
 အခြားရဟန်းတို့နှင့် ဒေသနာပြောဆိုခြင်းဟူသော ဝိနည်းကံ၊ ပရိဝါသ် မာနတ်ဆောက်တည်
 ခြင်းဟူသော ဝိနည်းကံများ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အာပတ်ကို ဖုံးထားသည့်အတွက် နောက်ထပ်
 အာပတ်အပြစ်မရောက်-ဟူလို၊ “စိန္တိတာ-ဥက္ခိတ္တကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်
 ၌ ပေးပါ။

အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ အနာဒရိယေန-ရိသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဒေသနာပြောရမည်ဟူသော အမိန့်တော်ကို မလေးစားခြင်း ကြောင့်)၊ ဆာဒယမာနာပိ-ဖုံးထားပါသော်လည်း၊ ဝါ-ဖုံးထားသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဆာဒနပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇ-အပြစ်သို့၊ န ဖုသတိ-မရောက်၊ အည-(သံဃာဒိသေသံမှ)တစ်ပါးသော၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ (ဒုက္ကဋ် အာပတ်သို့)၊ နာပစ္စတိ၊ [“ဝဇ္ဇ န ဖုသတိ”ကိုထပ်ဖွင့်သည်။] ပဋိစ္ဆာနာယဝါ-ဖုံး ထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အပုဋိစ္စနာယဝါ-သော၊ အာပတ္တိယာ- သံဃာဒိသေသံ အာပတ်ကြောင့်၊ ပက္ခမာနတ္ထမေဝ-ပက္ခမာနတ်ကိုသာ၊ လဘတိ- ၏၊ အယံပန-ဤဖုံးထားသူသည်ကား၊ ဘိက္ခုနီပိ-သည်လည်း၊ နဟောတိ-မဟုတ်၊ သာဝသေသံ-အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဂရုကဉ္စ-ဂရုကသံဃာဒိသေသံ အာပတ်သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇိတွာ-၍၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇ-နောက်ထပ် အပြစ်သို့၊ န ဖုသတိ၊ ပဉ္စာပေ၊ စိန္တိတာတိ-ကား၊ အယံပဉ္စာ-ဤပြဿနာကို၊ ဥက္ခိတ္တက ဘိက္ခု-ဥက္ခိတ္တကရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာကိရ-မိန့်ဆိုအပ်သတတ်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တေန-ထိုဥက္ခိတ္တကရဟန်းသည်၊ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇိတွာ၊ ဆာဒေန္တော-လသော်၊ ဝဇ္ဇ-နောက်ထပ်အပြစ်သို့၊ န ဖုသတိ-မရောက်၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သေဒမောစနဂါထာဝဠာနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပဉ္စဝဂ္ဂ

ကမ္မဝဂ္ဂဝဠာနာ

[ကံတို့ကို ပြဆိုရာဝင်၏အဖွင့်]

၄၈၂။ ကမ္မဝဂ္ဂေ-၌၊ စတုနံ-နံသော၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်းအထူးကို၊ သမထက္ခန္ဓကေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ (စံတုနံ ကမ္မာနံ နာနာကရဏံ သမထက္ခန္ဓကေ) ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ-အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါပေပြီ၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ အယံကမ္မ ဝိနိစ္ဆယော နာမ-ဤကံ၏ အဆုံးအဖြတ်မည်သည်၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝုစ္စမာနော- ဆိုအပ်သော်၊ ပါကဇော-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အစမှစ၍ ဆိုအပ်မှ အဆုံးအဖြတ်၏ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ အာဒိတော- မှ၊ ပဋ္ဌာယေဝ-စ၍သာလျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤလေးပါးသောကံတို့၌၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သော စကားရပ်ကို၊ ဝဒိဿာမ-ဆိုကုန်ဦးအံ့၊ စတ္တာရိတိ ဧတံ-စတ္တာရိဟူသော ဤသဒ္ဒါ သည်၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဂဏနပရိစ္ဆေဒဝစနံ-ဂဏန်းဖြင့် ကံတို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း

သဒ္ဓါတည်း။ [“ကံတို့သည် ၄-ပါးရှိ၏”ဟု ဂဏန်းဖြင့် ပိုင်းခြားကြောင်းသဒ္ဓါ တည်း။] ကမ္မာနီတိ (ဇေတံ)-သည်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒကမ္မနိဒဿနံ-ပိုင်းခြားအပ်ပြီး သောကံတို့ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [“၄-ပါး”ဟု ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ကံတို့ကို သရုပ်သကောင် ဖော်ပြ ကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။]

အပလောကနကမ္မနာမ-အပလောကနကံမည်သည်။ သီမဋ္ဌကသံဃံ-သီမိဋ္ဌိတည် သောသံဃာကို၊ သောဓေတော-သုခံသင်ပြီး၍၊ ဆန္ဒာရဟာနံ-ဆန္ဒကိုထိုက်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ပြီး၍၊ သမဂ္ဂဿ-ညီညွတ်သော၊ သံဃဿ-သံဃာ၏၊ အနုမတိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ ဝါ-ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်၊ တိက္ခတ္တံ- သုံးကြိမ်၊ သာဓေတွာ-ကြားသိစေပြီး၍၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မံ-ကံတည်း။ ဥတ္တိကမ္မနာမ-မည်သည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ-(သီမဋ္ဌကသံဃသောဓေတော စသည်ဖြင့်) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်ပင်၊ သမဂ္ဂဿ-သော၊ သံဃဿ-၏၊ အနုမတိယာ-ဖြင့်၊ ဧကာယ-တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-သော၊ ကမ္မံ-တည်း။ [“ဥတ္တိယာ+ ကတ္တဗ္ဗံ+ ကမ္မံဥတ္တိကမ္မံ”ဟုပြု။] ဥတ္တိဒုတိယကမ္မနာမ-မည်သည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင် ၊ပေ၊ ဧကာယ-သော၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်လည်းကောင်း၊ ဧကာယ-သော၊ အနုဿာဝနာယစ-ကမ္မဝါစာလည်းကောင်း၊ ဣတိဇံ-သို့၊ ဥတ္တိ ဒုတိယာယ-ဥတ်ဟူသော ဒုတိယအကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ အနုဿာဝနာယ- ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-သော၊ ကမ္မံ-တည်း။ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မနာမ-မည်သည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ ၊ပေ၊ ဧကာယ-သော၊ ဥတ္တိယာ-လည်းကောင်း၊ တိဟိ-န်သော၊ အနုဿာဝနာဟိစ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိဇံ-သို့၊ ဥတ္တိစတုတ္ထာဟိ-ဥတ်ဟူသော လေးကြိမ်မြောက်ရှိကုန်သော၊ တိဟိ-န်သော၊ အနုဿာဝနာဟိ-ကမ္မဝါစာတို့ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-သော၊ ကမ္မံ-တည်း။

အပလောကနကမ္မံ။ ။“အပလောကနေန-သံဃာကို ပန်ပြောခြင်းအားဖြင့်+ ကတ္တဗ္ဗံ+ ကမ္မံ အပလောကနကမ္မံ”ဟုပြု၊ “ဆန္ဒဆောင်ရမည်”ဟု ဆိုသောကြောင့် “သီမဋ္ဌက”၌ သီမာအရ ကံပြုကောင်းသော ဓဏ္ဍသိမ်စသော သိမ်တည်း။ ဥပစာရသိမ်စသည် မဟုတ်ဟု သိပါ။ [သီမဋ္ဌသံဃာကို သုခံသင်ဖွယ်မလိုသော အပလောကနကံကိုလည်း နောက်၌ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ။ ။ဥတ္တိ+ ဒုတိယာ+ ယဿာတိ ဥတ္တိဒုတိယံ၊ ဥတ္တိ ဒုတိယံစ+တံ+ ကမ္မံဇာတိ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ-ဥတ်ဟူသော ၂-ကြိမ်မြောက်ရှိသောကံ၊ ဤကံ၌ ကမ္မဝါစာတစ်ကြိမ် သာဖြစ်သောကြောင့် “အနု (ပစ္စာ)-ဥတ်မှ နောက်၌၊ သာဝနာ-ကြားသိစေကြောင်း ကမ္မဝါစာ တည်း။ အနုဿာဝနာ-စာ”ဟုပြု၊ “အနု (ပုနုပ္ပန်)+သာဝနာ”ဟုမပြုသင့်၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၌ကား ကမ္မဝါစာက ၃-ကြိမ်ဖြစ်သောကြောင့် “အနု ((ပုနုပ္ပန်)+သာဝနာ အနုဿာဝနာ”ဟု ပြုရသည်။

တတ္ထ-ထိုလေးမျိုးသော ကံတို့တွင်၊ အပလောကနကမ္မ-ကို၊ အပလောကေ တွာ-ပန်ပြော၍သာ၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏၊ ဥတ္တိကမ္မာဒိဝသေန-ဥတ္တိကံအစရှိ သည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နကာတဗ္ဗ-မပြုထိုက်၊ ဥတ္တိကမ္မမ္ဘိ-ကိုလည်း၊ ဧက- တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍သာ၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ အပလောကန ကမ္မာဒိဝသေန၊ နကာတဗ္ဗ-ထိုက်၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မ ပန-သည်ကား၊ အပလောကေ တွာ-၍၊ ကာတဗ္ဗမ္ဘိ-ပြုထိုက်သော ကံသည်လည်း၊ အတ္ထိ-၏၊ အကာတဗ္ဗမ္ဘိ- သည်လည်း၊ အတ္ထိ။

တတ္ထ-ထိုက်တို့တွင်၊ သီမာသမ္ပတိ-သီမာသမ္ပတိကံလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝိဟာရ ဝတ္ထုဒေသနာ-နာကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-န်သော၊ ဣမာနိ ကမ္မာနိ-တို့ သည်၊ ဂရုကာနိ-အလေးပြုအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) အပလောကေ တွာ-၍၊ ကာတု-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋန္တိ-ကုန်၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစ-ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ ကို၊ သာဝေတွာ-ကြားသိစေ၍သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ အဝသေသာ-ကြွင်း ကုန်သော၊ တေရသ-န်သော၊ သမ္ပတိယော-သမ္ပတိကံလည်းကောင်း၊ သေနာသနဂ္ဂါ ဟကာ၊ ပေ၊ သမ္ပတိယောစ-သေနာသဂ္ဂါဟကာ၊ မတကစီဝရဒါနအစရှိသော သမ္ပတိ ကံတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတာနိ-ဤသမ္ပတိကံတို့သည်၊ လဟုက ကမ္မာနိ-ပေါသောကံတို့သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) အပလောကေတွာပိ- ၍လည်း၊ ကာတု ဝဋ္ဋန္တိ၊ [“ဝိ”ဖြင့် ဥတ္တိဒုတိယကံကို ပေါင်းသည်၊] ဥတ္တိကမ္မ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝသေန ပန-ဥတ္တိကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်ကား၊ နကာတဗ္ဗမေဝ-မပြုထိုက်သည်သာ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝသေန-ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ကရိယမာန-ပြုအပ်သော၊ ဒဋ္ဌတရ-သာ၍ခိုင်မြဲသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧကစ္စေ-အချို့ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ (ဥတ္တိဒုတိယကံကို ဥတ္တိစတုတ္ထကံ အဖြစ်ဖြင့်ပြုလသော်၊) ကမ္မသင်္ဂရော-ကံတို့၏ ရောယုက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ န ကာတဗ္ဗ-ထိုက်၊ ဣတိ- သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ-ပယ်မြစ်အပ်ပြီးသည်သာ။

ပန-ဆက်၊ အက္ခရပရိဟိန်ဝါ-အက္ခရာ၏ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်သော်လည်း ကောင်း၊ ပဒပရိဟိန်ဝါ-ပုဒ်၏ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒုရုတ္တ ပဒဝါ-(ဒု+ ဥတ္တပဒဝါ)-မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော ပုဒ်သည်သော်လည်း ကောင်း၊ (ဒုရုတ္တက္ခရဝါ-မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော အက္ခရာသည်သော် လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ-ထို ယုတ်လျော့သော

သစေ ပန ဣ၊ ဒုရုတ္တပဒဝါ။ ။ယဒိ ပရိဝတ္တေတွာ ကတံ ဒဋ္ဌိကမ္မံ န ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ “ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထာယ ကိန္တိ ကာတဗ္ဗ”တိ အာဟ- “သစေ ပနာ”ဒိ အာဒိ၊ တတ္ထ အက္ခရပရိဟိန်ဝါ ပဒပရိဟိန်ဝါတိ ဣဒံ အက္ခရပဒါနံ ဂဋ္ဌိတံ (လျော့ကျခြင်းကို) သန္ဓာယ

အက္ခရာ၊ ယုတ်လျော့သော ပုဒ်၊ မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သောပုဒ်၊ မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သောအက္ခရာကို၊ သောဓနတ္ထံ-သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပုနပျုန်-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ဝတ္ထု-ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ၊ ဝုဋ္ဌတိ-အပ်၏၊ ဣဒံ-ဤ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ အကုပ္ပကမ္မဿ-မပျက်သောကံ၏၊ (မပျက်သော ကံအတွက်)၊ ဒဠိကမ္မံ-ခိုင်မြဲအောင်ပြုမှုသည်၊ ဟောတိ၊ ကုပ္ပကမ္မေ-ပျက်သောကံ၌၊ ကမ္မံ-ကောင်းသော ကံသည်၊ ဟုတွာ၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ ဥတ္တိ စတုတ္ထကမ္မံ-ကို၊ ဥတ္တိဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ တိဿော-၃ ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာ ယောစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာဝေတွာဝ-ကြားစေပြီး၍သာ၊ ကာတမ္မံ-ထိုက်၏၊ အပလောကနကမ္မာဒိဝေသန-အပလောကံအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ န ကာတမ္မံ၊ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိပဇ္ဇန္တိတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏။

ဝုတ္တံ၊ ဒုရတ္တပဒဝါတိ ဣဒံ သိထိလဓနိတာဒိ အပရိပုဏ္ဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ စတ္ထ ဒုရတ္တကုရံဝါ တိ အဇ္ဈာဟရိတမ္ပံ- ယောစ၊ ပုဒ်တစ်ခုအတွင်း၌ပါသော အက္ခရာတစ်လုံး တလေလျှောက် ဖြစ်ခြင်း (ကျန်ရစ်နေခြင်း)သည် အက္ခရာပရိဟိနတည်း၊ နာဓါကဲ့သို့ တစ်ပုဒ်လုံးလျှော့လျှင်ခြင်းသည် ပဒပရိဟိန၊ သိထိလဓနိတစသော ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိဆယ်ပါး၏ မပြည့်စုံခြင်းသည် ဒုရတ္တပဒဖြစ်၏၊ မုဒ္ဒစဖြင့် ရွတ်ဆိုရမည်ကို ဒန္တစဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်း၊ ဒန္တစဖြင့် ရွတ်ဆိုရမည်ကို မုဒ္ဒစဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်း စသည်သည် ဒုရတ္တကုရတည်း။

ဣဒံပပ၊ တိဋ္ဌတိ။ ။(ဣဒန္တိ- ပုနပျုန် ဝစနံ၊ ကမ္မံ ဟုတွာတိ-သုကမ္မံ ဟုတွာ-ယောစနာ) ဤသို့ တစ်ပါးတည်းပင် အထပ်ထပ်ရွတ်ဆိုခြင်းသည် နဂိုရ်က ကံမပျက်လျှင်လည်း ခိုင်မြဲအောင်ပြုရာရောက်၏၊ အက္ခရာပုဒ်သည် ယုတ်လျော့ ရွတ်ယွင်းသောကြောင့် ကံပျက်လျှင်လည်း ထပ်၍ရွတ်ဆိုမှုကြောင့် ကံမပျက်ဘဲ ကောင်းသောကံအဖြစ်ဖြင့် တည်နိုင်သည်-ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် သူ့လည်း စိတ်မချရ၊ ငါ့လည်း စိတ်မချရသော ယခုကာလဝယ် ကမ္မဝါစာကို တစ်ပါးတည်း ထပ်၍ထပ်၍ ရွတ်ခြင်းသာမက နှစ်ပါး သုံးပါးတွင်လည်း အချို့က ထပ်၍ထပ်၍ ရွတ်လေ့ရှိကြသည်။

ဆက်ဦးအံ့။ ။၂-ပါး၊ ၃-ပါးတွဲ၍ ရွတ်ဖတ်ရာ၌ တစ်ပါး၏မပြည့်စုံသော ပုဒ်-အက္ခရာအတွက် အခြားတစ်ပါးက (၂-ပါးက) ပြည့်စွက်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ထိုတစ်ပါး၏ အက္ခရာတစ်လုံးတစ်လေ မှားယွင်းလျှင် ထိုတစ်ပါးအတွက် ကမ္မဝါစာပျက်တော့၏၊ အတူတွဲဘက် ၂-ပါး (၃-ပါး)လုံး အက္ခရာတစ်စီပျက်လယင်လည်း အားလုံးအပျက်ပင်တည်း၊ ရှေးဇာတ်ကသော် ကမ္မဝါစာကို ၂-ပါး ၃-ပါးတွဲဘက်၍ ရွတ်လေ့မရှိကြ၊ တစ်ပါးတည်းသာ ရွတ်လေ့ရှိကြ၏၊ ထိုသို့တစ်ပါးတည်းဖြင့် ပီသအောင်ရွတ်လျှင် တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးနိုင်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဥပသမ္မဒါကံ၌ ထိုသို့ကမ္မဝါစာဆရာက တစ်ပါးတည်းဖြင့် ပြီးစီးမှသာ ကမ္မဝါစာဆရာ၌ ပြုထိုက်သောဝတ်လို အဇ္ဈ ဝါသီကဖြစ်သော ရဟန်းသစ်က ပြုနိုင်စေရန်သည်၊ ယခုဇာတ်အလိုက် ကမ္မဝါစာဆရာ ၆-ပါး၊ ၉-ပါးသည်ရှိလျှင် မည်သူ့ကမ္မဝါစာကြောင့် ရဟန်းဖြစ်မှန်း မသိရ၍ အဖေဖျားသော သားကဲ့သို့ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

၇၈၃။ သမ္ဗုဒ္ဓါပေ၊ အဓမ္မကမ္မန္တိ စေတ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ-မျက်မှောက်၌၊ ကရဏီယံ-ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မံ-ကံသည်။ အတ္ထိ၊ အသမ္ဗုဒ္ဓါ-မျက်ကွယ်၌၊ ကရဏီယံ-သော(ကမ္မံ)၊ အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်မျိုးသောကံတို့တွင်၊ အသမ္ဗုဒ္ဓါ-၌၊ ကရဏီယံနာမ-ပြုထိုက်သော ကံမည်သည်။ (“အဋ္ဌဝိဓံ ဟောတိ”၌စပ်။) ဒုတေနပသမ္ပဒါ-ဒါကံလည်းကောင်း၊ ပတ္တနိက္ကုဇ္ဇနံ-နကံလည်းကောင်း၊ ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနံ-နကံလည်းကောင်း၊ (သပိတ်လှန်ကြောင်းကံလည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဥမ္မတ္တကသမ္မုတိ-တိကံလည်းကောင်း၊ သေက္ခာနံ-သေက္ခဖြစ်ကုန်သော၊ ကုလာနံ-အမျိုးတို့၏၊ သေက္ခသမ္မုတိ-တိကံလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒဿ-ဆန္ဒမည်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏(အပေါ်၌)၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော-ဗြဟ္မဒဏ်ကံလည်းကောင်း၊ ဒေဝဒတ္တဿ-၏(အပေါ်၌)၊ ပကာသနီယကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ အပ္ပသာဒနီယံ-မကြည်ညိုစေထိုက်သောအမှုကို၊ ဒဿန္တဿ-ပြသော၊ ဘိက္ခုနော-၏(အပေါ်၌)၊ ဘိက္ခုနိသံဃေန-နိသံဃာသည်၊ ကာတမ္ပံ-ပြုထိုက်သော၊ အဝန္တနီယကမ္မံ-အဝန္တနီယကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌဝိဓံ-ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တံ သမ္ပံ-ထိုအလုံးစုံသောကံကို၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတမ္ပံ-ထိုက်၏၊ အဋ္ဌဝိဓမ္မိ-သော၊ ဣဒံ ကမ္မံ-သည်၊ အသမ္ဗုဒ္ဓါ-၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (သမာနံ)၊ သုကတံ-ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာအပ်ရာရောက်သည်)၊ အကုပ္ပံ-အဖျက်ဆီးအပ်မဖျက်နိုင်သည်၊ (မဖျက်စီးသည်)၊ ဟောတိ။

သေသာနိ-ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗကမ္မာနိ-တို့ကို၊ သမ္ဗုဒ္ဓါဝေ-မျက်မှောက်၌သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ သံဃသမ္ဗုဒ္ဓါတော-သံဃာ၏ မျက်မှောက်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသမ္ဗုဒ္ဓါတော-ဓမ္မ၏ မျက်မှောက်၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဝိနယသမ္ဗုဒ္ဓါတော-လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလသမ္ဗုဒ္ဓါတော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဗ္ဗိဓံ-၄ ပါးအပြားရှိသော၊ ဣမံ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယံ-ဤသမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယသို့၊ ဥပနေတွာဝ-ကပ်ဆောင်၍သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-နံ၏၊ [“သမ္ဗုဒ္ဓါဝေ ကာတဗ္ဗာနိ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-နံသော) သုကတာနိ-ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပန-ဗျတိရိတံ၊ ဧဝံ-သို့၊ အကတာနိမ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-နံလသော၊ ဝါ-နံသော) တောနိ-ဤကံတို့သည်၊ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယသင်္ခါတံ-ယ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဣမံ ဝတ္ထု-ကို၊ ဝိနာ-ကြည့်၍၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝတ္ထုဝိပနာနိနာမ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိသောကံတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေန-ကြောင့်၊ သမ္ဗုဒ္ဓါပေ၊ အဓမ္မကမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မာတာ ဥပါလိတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ။

ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယာ ဒီသုပိ-ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယ အစရှိသောကံတို့၌လည်း၊ ပဋိပုစ္ဆာဒိကရဏမေဝ-ပဋိပုစ္ဆာအစရှိသည်ကို ပြုခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဝတ္ထု-တည်း၊ တံဝတ္ထု-ထိုပဋိပုစ္ဆာအစရှိသောဝတ္ထုကို၊ ဝိနာ-ကြည့်၍၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်ကုန်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသမ္ပိ-ထိုကံတို့၏လည်း၊ ဝတ္ထုပိပန္နတာ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ ဤနေရာ၌ “ဝတ္ထု”ဟူသည် အကြောင်းရင်းတည်း၊ ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယ၌ “မေးခြင်း”ဟူသည် အကြောင်းပင်ဖြစ်၏။] ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤပရိပုစ္ဆာကရဏီယ အစရှိသော ကံတို့၌၊ ဝစနတ္ထ မတ္တံ-သဒ္ဓါအနက်မျှတည်း၊ (သဒ္ဓါနက်မျှကို ပြခြင်းတည်း၊) ပဋိပုစ္ဆာ၊ပေ၊ ကရောတိ တိ-ကား၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ စောဒတွာ-စောဒနာ၍၊ သာရေတွာ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေ၍၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သောကံကို၊ အပုစ္ဆိတွာ-မမေးမူ၍၊ အစောဒတွာ-၍၊ အသာရေတွာ-၍၊ ကရောတိ-၏၊ ပဋိညာယ၊ပေ၊ ကရောတိတိ-ကား၊ ပဋိည-ဝန်ခံခြင်းသို့၊ အာရောပေတွာ-တင်ပြီး၍၊ ယထာဒိန္နာယ-အကြင်အကြင် ပေးအပ်ပြီးသော၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗံ-ကို၊ အပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ (ဝန်မခံဘဲ)၊ ကရောတိ-၏၊ ဝိပွလပန္နဿ-အထူးအထူး အပြားပြား ပြောဆိုနေသူ၏ (အပေါ်၌)၊ ဗလက္ကာရေန-မိမိတို့ အားကိုးပြုခြင်းအားဖြင့်၊ (အနိုင်အထက်ပြုခြင်းအားဖြင့်) ကရောတိ၊ သတိဝိနယာရဟဿာတိ-ကား၊ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တတ္ထေရသဒိသဿ-မလ္လမင်း၏သားဖြစ်သော အရှင်ဒဗ္ဗထေရ်နှင့် တူသော၊ ဇိဏာသဝဿ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (“အမူဠဝိနယံဒေတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ အမူဠဝိနယာရဟဿာတိ-ကား၊ ဂဂ္ဂဘိက္ခုသဒိသဿ-ဂဂ္ဂရဟန်းနှင့်တူသော၊ ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသောရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ “တဿပါပိယသိကာ ကမ္မံ ကရောတိ”၌စပ်)၊ တဿပါပိယသိကာ ကမ္မာရဟဿာတိ-ကား၊ ဥပဝါဠ ဘိက္ခုသဒိသဿ-ဥပဝါဠ

ဝစနတ္ထမတ္တံ။ ။ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယံ စသည်၏အနက်ကို “ပုစ္ဆိတွာ စောဒတွာ”စသည်ဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် “ဝစနတ္ထမတ္တံ”ဟုဆိုသည်၊ မတ္တဖြင့် ကံပြုပုံအခြင်းအရာမပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။

ပဋိည အာရောပေတွာ၊ပေ၊ ကရောတိ။ ။“ပဋိညာယ ကရဏီယံ”ကို “ပဋိည အာရောပေတွာ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗံ”ဟုဖွင့်၍ “အပဋိညာယ ကရောတိ”ကို “အပဋိညာယ ကရောတိ”ဟုပင် မူလအတိုင်းထား၏၊ ထို့ကြောင့် “အပုဋိညာယ ကရောန္တဿ”ဟု မရှိစေရ၊ “အပုဋိညာယ ကရောတိ”ဟု ရှိစေရမည်၊ ထို “အပုဋိညာယ ကရောတိ”ကို “ဝိပွလပန္နဿဗလက္ကာရေန ကရောတိ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဝိပွလပန္န ဟူသည် ပဋိညာဉ်မပေးဘဲ တောင်ပြောမြောက်ပြော ဟိုပြောဒီပြော ပြောနေသော စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌ သံဃာက အားကိုးအသုံးပြု၍ အနိုင်ထက် ကံပြုခြင်းကို “ဗလက္ကာရေန ကရောတိ”ဟု ဆိုသည်။

မူက္ခိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “အပုဋိညာယ ကရောန္တဿ”ဟု ရှိသောကြောင့် ရှေးနိဿယ၌ “အပုဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုထသော”ဟု “ဝိပွလပန္နဿ”၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် ပေးလေသည်၊ ဆဋ္ဌိကံမဂ္ဂသော အန္တပစ္စည်း၌ စပ်၍ “အပုဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းကို”ဟု ပေးသော ထိုအနက်ကို စဉ်းစားပါလေ။

ရဟန်းနှင့်တူသော၊ ဥဿန္တပါပဿ-များသောမကောင်းမှုရှိသော ရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ (“တဇ္ဇနိယကမ္မံ ကရောတိ”၌စပ်)၊ သဗ္ဗတ္ထ-(တဇ္ဇနိယကမ္မာရဟဿ စသော)အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ ဧသ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်းအစီရင်တည်း။

အနုပေါသထေ၊ပေ၊ ကရောတိတိ-ကား၊ အနုပေါသထဒိဝသေ-ဥပုသ်မဟုတ်သော နေ့၌၊ ဥပေါသထ-ဥပုသ်ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဥပေါသထဒိဝသောနာမ-ဥပုသ်နေ့မည်သည်၊ ကတ္တိကမာသံ-တန်ဆောင်မှန်းလကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသေသု-တန်ဆောင်မှန်းလမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဧကာဒသသု-န်သော၊ မာသေသု-တို့၌၊ ဘိန္နဿ-ကွဲပြီးသော၊ သံဃဿ-၏၊ သာမဂ္ဂိဒိဝသောစ-သာမဂ္ဂိနေ့လည်းကောင်း၊ (ညီညွတ်ရာနေ့လည်းကောင်း၊) ယထာဂုတ္တာ-အကြင်အကြင်ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ [ယောဇနာ၌ “ယထာဂုတ္တာ”ဟု ရှိ၏၊] စာတုဒ္ဒသာစ-တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက် နေ့တို့လည်းကောင်း၊ ပန္နရသာစ-တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်နေ့တို့လည်းကောင်းတည်း၊ တိပုကာရန္တိ-သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ ဥပေါသထဒိဝသံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညသ္မိ-သော၊ ဒိဝသေ-၌၊ ဥပေါသထ-ကို၊ ကရောန္တော-ပြုသော သံဃာသည်၊ အနုပေါသထေ ဥပေါသထံ ကရောတိနာမ-မည်၏။ [ဥပုသ်မဟုတ်သောနေ့၌ ဥပုသ်ကိုပြုသည်မည်၏။] ဟိ-မှန်၊ ယတြ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ပတ္တစီဝရာဒီနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ အပ္ပမတ္တကေန-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိဝဒန္တာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုကြကုန်သည်၊ (ငြင်းခုံကြကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊) ဥပေါသထံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ထပေန္တိ-တန်ရပ်ထားကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ တသ္မိံ အဓိကရဏေ-ထိုအဓိကရဏ်ကို၊ ဝိနိစ္ဆိတေ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော်၊ (မယံ) သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်သူတို့

ထပေတွာ ကတ္တိကမာသံ။ ။ကတ္တိကမာသဿ ပဝါရဏမာသတ္တာ “ထပေတွာ ကတ္တိကမာသ”န္တိ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊ ထပိတ ဥပေါသထ ပဝါရဏာနံ ကတ္တိကမာသေ သာမဂ္ဂိယာ ကတာယ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ မုဋ္ဌိတွာ ဥပေါသထံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ အာဟ-“ထပေတွာ ကတ္တိကမာသ”န္တိ၊ သဇေ ပန တေသံ နာနာသိမာသု မဟာပဝါရဏာယ ဝိသုံ ပဝါရိတာနံ ကတ္တိကမာသန္တန္တရေ သာမဂ္ဂိ ဟောတိ၊ သာမဂ္ဂိဥပေါသထော ဧဝ တေဟိ ကတ္တဇ္ဇော၊ န ပဝါရဏာ၊ ဧကသ္မိံ ဝသေ ကတပဝါရဏာနံ ပုန ပဝါရဏာယ အဝိဟိတတ္တာ၊ ဝိမတိ။

ထာပေါဒိဝသော။ ။သာမဂ္ဂိဒိဝသောတိ အနုပေါသထဒိဝသေ သာမဂ္ဂိကရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သဇေ ပန စာတုဒ္ဒသိယံဝါ ပန္နရသိယံဝါ သံဃော သာမဂ္ဂိ ကရောတိ၊ တဒါ သာမဂ္ဂိဥပေါသထဒိဝသော န ဟောတိ၊ စာတုဒ္ဒသိ ပန္နရသိ ဥပေါသထောဝ ဟောတိ၊ ဥပရိပဝါရဏာယဝိ ဧသေဝနယော၊-ဝိမတိ။

သည်။ စာတာ-ဖြစ်ကုန်သည်။ အမှ-ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အန္တရာ-
 ဥပုသ်နေ့မဟုတ်မီ အကြား၌၊ သာမဂ္ဂိဥပေါသထံ-သာမဂ္ဂိဥပုသ်ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊
 (ပြုခွင့်ကို) န လာန္တိ-မရကုန်၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 အနုပေါသထေ-ဥပုသ်မဟုတ်သော နေ့၌၊ ဥပေါသထော-ဥပုသ်သည်။ ဝါ-ကို၊
 ကတောနာမ-ပြုအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ။

အပဝါရဏာယ ပဝါရေတီတိ-ကား၊ အပဝါရဏာဒိဝေ-ပဝါရဏာနေ့
 မဟုတ်သောနေ့၌၊ ပဝါရေတီ-ပဝါရဏာပြု၏။ ပဝါရဏာဒိဝေ သော နာမ-
 ပဝါရဏာနေ့မည်သည်။ ဧကသ္မိ-တစ်လသော၊ ကတ္တိကမာသေ-တန်ဆောင်းမှန်း
 လ၌၊ [သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်မှ တန်ဆောင်းမှန်းလပြည့်အထိတစ်လကို
 “ဧကသ္မိ ကတ္တိကမာသေ” ဟုဆိုသည်။] ဘိန္နဿ-ကွဲပြီးသော၊ သံဃဿ-၏။
 သာမဂ္ဂိ ဒိဝေသောစ-ညီညွတ်ရာနေ့လည်းကောင်း၊ ပစ္စုက္ကမိတွာ-အထက်သို့ ငင်၍၊
 ထပိတဒိဝေသောစ-ထားအပ်သောနေ့လည်းကောင်း၊ ဒွေ-၂ ရက်ကုန်သော၊ ပုဏ္ဏမာ
 သိယောစ-သီတင်းကျွတ်လပြည့်၊ တန်ဆောင်းမှန်းလပြည့်နေ့တို့ လည်းကောင်း
 တည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ-သော၊ ပဝါရဏာဒိဝေ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညသ္မိ-
 သော၊ ဒိဝေ-၌၊ ပဝါရေန္တော-ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းသည်။ အပဝါရဏာယ

ပစ္စုက္ကမိတွာ ထပိတဒိဝေသော။ ။ ဘဏ္ဍနကာရက ရဟန်းတို့က နောက်ယှက်သောကြောင့်
 ဖြစ်စေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါက်ခါနီးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပဝါရဏာသင်္ဂဟပြုသောကြောင့်
 ဖြစ်စေ၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ ပဝါရဏာ မပြုသောဘဲ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁၄
 ရက်ကျမှ ပဝါရဏာပြုလျှင် ထို ပဝါရဏာနေ့ကို “ပစ္စုက္ကမိတွာ ထပိတဒိဝေ” ဟုဆိုသည်။
 [ပစ္စုက္ကမိတွာ ထပိတဒိဝေသောတိ ဘဏ္ဍနကာရကေဟိ ဥပဒ္ဒုတာဝါ ဧကနစိဒေဝ ကရဏိယေန
 ပဝါရဏာသင်္ဂဟံဝါ ကတွာ ထပိတော ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဒသီဒိဝေသောစ- ဝိမတိ။] သာရတ္ထ၌
 ကား- “ပန္နရသီ” ကိုလည်း ထည့်လေသေး၏။ ဝိမတိ၌ ရက်မစုံလကွယ်ဖြစ်သောကြောင့်
 “စာတုဒ္ဒသီ” ဟု ဆိုသည်။

ဒွေပ ပုဏ္ဏမာသိယော။ ။ ဒွေပ ပုဏ္ဏမာသိယောတိ ပုဗ္ဗကတ္တိကပုဏ္ဏမာ၊ ပစ္စိမကတ္တိက
 ပုဏ္ဏမာစာတိ ဒွေ ပုဏ္ဏမာသိယော- ဝိမတိ၊ ပုရိမဝါကပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပုဗ္ဗကတ္တိက
 ပုဏ္ဏမာ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့) သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စိမဝါကပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်
 ပစ္စိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ (တန်ဆောင်းမှန်းလပြည့်နေ့) သည်လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာနေ့တည်း။

ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ။ ။ ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ ပုဏ္ဏမာသိဒ္ဒယေန သဒ္ဓိ သာမဂ္ဂိပဝါရဏ၊ စာတုဒ္ဒသီ
 ပဝါရဏဉ္စ သမ္ပိဏ္ဏေတွာ ပုတ္တံ၊ ဣဒဉ္စ ပကတိစာရိတ္တဝေသန ပုတ္တံ၊ တထာရူပ ပစ္စယေ ပန
 သတိ ဉဘိန္နံ ပုဏ္ဏမာသိန္နံ ဒွေ စာတုဒ္ဓိသိယောပိ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဓသိယာ အန္တရာ ပန္နရသီပိတိ
 ဣမေပိ တယော ဒိဝသာ ပဝါရဏာဒိဝသာစေတိ ဣမံ သတ္တဝိဓမ္မိ ပဝါရဏာဒိဝေ
 ထပေတွာ အညသ္မိ ဒိဝေ ပဝါရေတုံ န ဝဠတိ- ဝိမတိ။

ပဝါရေတိနာမ-တိမည်၏။ ဣဓာပိ-ဤပဝါရဏာပြုရာ၌လည်း၊ (ပိဖြင့် ဥပုသ်ပြုခြင်းကိုပေါင်း၊) အပ္ပမတ္တကဿ-သော၊ ဝိဝါဒဿ-ငြင်းခုံမှုကို၊ ဝူပသမေ-ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၊ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ (ပြုခွင့်ကို၊) န လဘန္တိ၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုသောရဟန်းတို့သည်၊ အပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ့ မဟုတ်သောနေ့၌၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာ-သည်၊ (ပြုအပ်ရာရောက်သည်၊) ဟောတိ၊ အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဦးနှစ်သတိဝသံဝါ-ယုတ်လျော့သော အသက်နှစ်ဆယ်ရှိသူကိုလည်းကောင်း၊ အန္တိမဝတ္ထု-အဆုံး၌ဖြစ်သော ပါရာဇိကဝတ္ထုသို့၊ အဇ္ဈာပနပုဗ္ဗဝါ-ရောက်ဖူးသူကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဧကာဒသသု-တစ်ကျိတ်တစ်ယောက်ကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေသု-တို့တွင်၊ အညတရံဝါ-တစ်ယောက်ယောက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မာဒေန္တဿပိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်စေသော ဥပဇ္ဈာယ်၏လည်း၊ ဝတ္ထုဝိပနံ-ပျက်သောဝတ္ထုရှိသော၊ အဓမ္မကမ္မံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဝတ္ထုတော-ကြောင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏။

၄၈၄။ ပန-ကား၊ ဥတ္တိတော-ကြောင့်၊ ဝိပတ္တိယံ-ကံ၏ ပျက်စီးခြင်း၌၊ ဝတ္ထု န ပရာမသတိတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌၊ ဥပသမ္မဒါဒိကမ္မံ-ဥပသမ္မဒါ အစရှိသောကံကို၊ ကရောတိ-၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န ပရာမသတိ-မသုံးသပ်၊ တဿ-၏၊ နာမံ-အမည်ကို၊ န ဂဏှာတိ-မယူ၊ [“တံ န ပရာမသတိ” ကိုထပ်ဖွင့်သည်၊] သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မ တော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္မဒါပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္မဒါ ပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-ဆို၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဝတ္ထု-ကို(ရဟန်းလောင်းတည်းဟူသော ဝတ္ထုကို)၊ န ပရာမသတိ-မသုံးသပ်၊ [ဥတ်ထဲ၌ “အယံ ဓမ္မရက္ခိတော” ဟု မပါသောကြောင့် “ဝတ္ထု န ပရာမသတိ” ဟုဆိုသည်။] သံဃံ န ပရာမသတိတိ-ကား၊ သံဃဿ-၏၊ နာမံ-ကို၊ န ဂဏှာတိ၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ အယံ ဓမ္မရက္ခိတောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ သံဃံ န ပရာမသတိ၊ [ဘန္တေ၏နောက်၌ “သံဃော” ဟုထည့်၍ မဂ္ဂုတ်ဆိုခြင်းကို “သံဃံ န ပရာမသတိ” ဟုဆိုသည်။] ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိတိ-ကား၊ ဥပသမ္မဒါပေက္ခေဿ-ပဉ္စင်လောင်း၏၊ ယော ဥပဇ္ဈာယော-အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ န ပရာမသတိ၊ တဿ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ နာမံ-ကို၊ န ဂဏှာတိ၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္မဒါပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော ဥပသမ္မဒါပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ၊ [ဤ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်” ဟူသည်၊

ဥပဇ္ဈာယ်ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော၏နောက်၌ “အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိ တဿ”ဟု ထည့်၍ မရွတ်ဆိုခြင်းကို “ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ”ဟု ဆိုသည်။]

ဥတ္တိံ န ပရာမသတိတိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္ပံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ ဥတ္တိံ-ကို၊ န ပရာမသတိ၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မေ- ဥတ္တိဒုတိယကံ၌၊ ဥတ္တိံ-ကို၊ အထပေတွာ-မထားမူ၍၊ ဒွိက္ခတ္တု-နှစ်ကြိမ်၊ ကမ္မဝါစာယ ဝေ-ဖြင့်သာ၊ အနုဿာဝနကမ္မံ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေကြောင်းအမှုကို၊ ကရောတိ၊ [ဥတ်လုံးလုံးမပါ-ဟူလို၊] ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မေပိ-၌လည်းပေ၊ ကရောတိ၊ ဝေ-လျှင်၊ ဥတ္တိံ န ပရာမသတိ၊ ပစ္ဆာဝါဥတ္တိံ ထပေတိတိ-ကား၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ အနုဿာဝနကမ္မံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧသာ ဥတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ-ရွတ်ဆိုပြီး၍၊ ခမတိ၊ပေ၊ ဓာရယာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-၏၊ ဝေ-လျှင်၊ ပစ္ဆာ-ကမ္မဝါစာ၏နောက်၌၊ ဥတ္တိံ-ကို၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ ပဉ္စဟိ- နံသော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ-ဤအခြင်းအရာ တို့ဖြင့်၊ ဥတ္တိတော-ကြောင့်၊ ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏။

၄၈၅။ ပန-ကား၊ အနုဿာဝနတော-ကမ္မဝါစာကြောင့်၊ ဝိပတ္တိယံ-ကံ၏ ပျက်စီးခြင်း၌၊ ဝတ္ထုအာဒိနိ-ဝတ္ထုအစရှိသော ငါးပါးတို့ကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝေ-ဤဆိုအပ်လတုံသော နည်းဖြင့်၊ နေသံ-ထိုဝတ္ထုအစရှိသည်တို့ကို၊ အပရာမသနံ-မသုံးသပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သုဏာတု၊ပေ၊ သံဃောတိ-ဟူသော၊ ပဌမာနုဿာဝနေ-ပဌမ ကမ္မဝါစာ၌သော် လည်းကောင်း၊ ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ၊ပေ၊ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ၊ သုဏာတု၊ပေ၊ သံဃောတိ-ဟူသော၊ ဒုတိယ တတိယာနုဿာ ဝနာသုဝါ-ဒုတိယကမ္မဝါစာ၊ တတိယကမ္မဝါစာတို့၌သော် လည်းကောင်း၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗေ- ဆိုထိုက်လျက်၊ သုဏာတု၊ပေ၊ အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော တိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တော-ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္ထု-(ရဟန်းလောင်း တည်းဟူ သော) ဝတ္ထုကို၊ န ပရာမသတိနာမ-မသုံးသပ်သည်မည်၏၊ [သံဃာကို မသုံး သပ်ပုံ၌ အနက်လွယ်ပြီ၊] သုဏာတု၊ပေ၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော

အနုဿာဝနကမ္မံ ကတွာ။ ။အနုဿာဝနကမ္မံ ကတွာတိ ပဌမံ အနုဿာဝနံ သာဝေတွာ “ဧသာ ဥတ္တိံ”တိ အနုဿာဝနာနန္တရမေဝ သကလံ ဥတ္တိံ ဝတွာ၊ ပရိယောသာနေ “ဧသာ ဥတ္တိံ”တိ ဝတွာတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဝိမတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား- ကမ္မဝါစာကို ရှေးဦးစွာ ရွတ်ဆိုပြီး နောက် ထိုကမ္မဝါစာ၏ အခြားမဲ့၌ “ဧသာ ဥတ္တိံ”ဟု နိဂုံးပုဒ်ကလေး တစ်ပုဒ်ကိုသာ ရွတ်ဆိုသည် မဟုတ်၊ “သုဏာတု မေ”မှစ၍ ဧသာ ဥတ္တိတိုင်အောင် ညှိတစ်ခုလုံးကို ရွတ်ဆိုသည်-ဟူလို။

ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ [ဇာအုပ်တို့၌ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” ကျ၏၊] ဝတ္ထုဗွေ-လျက်၊ သုဏာတု၊ပေ၊ အယံ ဓမ္မ ရက္ခိတော ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တော-သည်၊ ပုဂ္ဂလံ-(ဥပဇ္ဈာယ်တည်း ဟူသော) ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န ပရာမသတိနာမ- မသုံးသပ်သည်မည်၏။

သာဝနံဟာပေတိတိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ ကမ္မဝါစာယ-ကမ္မဝါစာကို၊ အနုဿာဝနံ-လျော်စွာကြားသိ စေခြင်းကို၊ ဝါ-အဖန်ဖန်ကြားသိစေခြင်းကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မေ-၌၊ ဒွိက္ခတ္တံ-နှစ်ကြိမ်၊ ဥတ္တိမေဝ-ဥတ်ကိုသာ၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ဥတ္တိ စတုတ္ထကမ္မေ၊ပေ၊ ထပေတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အနုဿာဝနံ-လျော်စွာကြားသိ စေကြောင်းကမ္မဝါစာကို၊ ဝါ-အဖန်ဖန်ကြားသိစေကြောင်းကမ္မဝါစာကို၊ ဟာပေတိ- ယုတ်လျောစေ၏၊ ယောပိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မေ-၌၊ ဧကံ- တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဧကံ-သော၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ အနုဿာဝေန္တော-လျော်စွာကြားသိစေလသော်၊ အက္ခရံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဆဇ္ဇတိ- စွန့်၏၊ ပဒံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဒုရုတ္တံ-မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ (မမှန်မကန် ရွတ်ဆိုအပ်သည် မည်လောက်အောင်)၊ ကရောတိ-၏၊ အယဒ္ဓိ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အနုဿာဝနံ-လျော်စွာကြားသိ စေကြောင်း ကမ္မဝါစာကို၊ ဟာပေတိယေဝ-ယုတ်လျောစေသည်သာ၊ ပန-ကား၊ ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မေ-၌၊ ဧကံ-သော၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ သကိမေဝဝါ- တစ်ကြိမ်သာလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ဒွိက္ခတ္တံ(ဧဝ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဝါစာယ-ကို၊ အနုဿာဝနံ-လျော်စွာကြားသိစေခြင်းကို၊ ကရောန္တောပိ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ အက္ခရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဒံဝါ-ကိုသော်လည်း ကောင်း၊/ဆဇ္ဇောပိ-စွန့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်းကောင်း၊ ဒုရုတ္တံ-အောင်၊ ဝါ-အောင်၊ ကရောန္တောပိ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်းကောင်း၊ (ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊) အနုဿာဝနံ-လျော်စွာ ကြားသိစေကြောင်း ကမ္မဝါစာ ကို၊ ဟာပေတိယေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ ဒုရုတ္တံ ကရောတိတိ ဧတ္ထ-တိဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အယံ-ကား၊ ပိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အညသ္မိ-(မရွတ်ဆိုထိုက် သော အက္ခရာမှ)တစ်ပါးသော၊ အက္ခရေ-အက္ခရာကို၊ ဝတ္ထုဗွေ-ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊ အည-(ရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာမှ)တစ်ပါးသော အက္ခရာကို၊ ဝဒတိ-ရွတ်ဆို၏၊ အယံ-သည်၊ ဒုရုတ္တံ ကရောတိနာမ-မည်၏၊(မမှန်မကန် ရွတ်ဆိုအပ်သည် မည် လောက်အောင် ရွတ်ဆိုသည်မည်၏)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ ရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာကို မရွတ်ဆိုဘဲ မရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုလျှင် ဒုရုတ္တံ၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ကမ္မဝါစ၊ ကရောန္တေန-သော၊ (ရွတ်ဆိုသော)၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သိထိလံ၊ ပေ၊ ပဘောဒေါတိ-ဟူ၍၊ ယွာယံ (ဗျဉ္ဇန ပဘောဒေါ)-အကြင်သဒ္ဓါတို့၏ အထူးအပြားကို၊ ဝုတ္တော-(ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌) ဆိုအပ်ပြီ၊ အယံ(ဗျဉ္ဇန ပဘောဒေါ)-ကို၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ဥပလက္ခေတဗ္ဗော-မှတ်သားထိုက်၏၊-[သိထိလံ-လျော့လျော့ ရွတ်ဆိုအပ်သောသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ဓနိတဉ္စ-တင်းတင်းမာမာ ရွတ်ဆို အပ်သော သဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ဒီဃရသယံ-ဒီဃသဒ္ဓါ၊ ရသသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ဂရုကံ-လေးလေး ရွတ်အပ်သောသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ လဟုကဉ္စေ-ပေါ့ပေါ့ ရွတ်အပ် သောသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂဟိတံ-နိဂ္ဂဟိတံလည်းကောင်း၊ သမ္ပန္နံ-ပုဒ်စပ်၍ ရွတ်အပ်သော သဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထိတံ-ပုဒ်ဖြတ်၍ ရွတ်အပ် သောသဒ္ဓါ လည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တံ- ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို မပိတ်ဘဲလွှတ်၍ ရွတ်အပ်သောသဒ္ဓါ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသဓာ-ဆယ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ-အက္ခရာ ကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏၊ ပဘောဒေါ-အပြားသည်၊ ဟောတိ-၏။]

ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ္ထ-ဤဆယ်မျိုးသော သဒ္ဓါတို့တွင်၊ သိထိလံ နာမ-သိထိလမည် သည်၊ ပဉ္စသု-၅ ပါးကုန်သော၊ ဝဂ္ဂေသု-ဝဂ်တို့၌၊ (ဝဂ်တို့ထဲက)၊ ပထမ တတိယ-ပထမအက္ခရာ၊ တတိယက္ခရာတည်း၊ ဓနိတံ နာမ-မည်သည်၊ တေသ္မေဝ-ထိုငါးဝဂ် တို့၌ပင်၊ ဒုတိယ စတုတ္ထံ-ဒုတိယက္ခရာ၊ စတုတ္ထက္ခရာတည်း၊ ဒီဃေန-ရှည်သော၊ ကာလေန-ကာလအားဖြင့်၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ရွတ်ဆိုထိုက်သော၊ အာကာရာဒိ-အာ အစရှိသော

ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ။ ။ “အတ္ထံဗျဉ္ဇယန္တိ” အရ အနက်ကိုထင်းရှားပြတတ် (သိစေတတ်)သောကြောင့် အက္ခရာပုဒ်တို့ကို “ဗျဉ္ဇန” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဗျဉ္ဇနတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော (ရွတ်ဆိုကြောင်း) စိတ်ကို “ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဗျဉ္ဇနတို့ကို ရွတ်ဆိုကြောင်းစိတ်က ဆယ်မျိုးပြားသောကြောင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော ဗျဉ္ဇနလည်း ဆယ်မျိုးပင်ရှိသည်၊ [ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘောဒေါတိ-ဧဝံ သိထိလာဒိဝသေန ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ အက္ခရာပုပ္ပါဒကဿ စိတ္တဿ ဒသပ္ပကာရေန ပဘောဒေါ၊ သဗ္ဗာနိ ဟိ အက္ခရာနိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ယထာဓိပေတတ္ထဗျဉ္ဇနတော ဗျဉ္ဇနာနိဓါ-သာရတ္ထ။]

ဝိမတီ။ ။ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘောဒေါတိ ဧတ္ထ ဒသဓာ ဒသဝိခေန ဗျဉ္ဇနာနံ ပဘောဒေါတိ ယောစေတဗ္ဗံ၊ ဧကနာယံ ပဘောဒေါတိ အာဟ-“ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ” တိ၊ ယထာဓိပေ တတ္ထဗျဉ္ဇနတော (အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ပြတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဗျဉ္ဇနသင်္ခါတာနံ အက္ခရာနံ ဧနိကာ (ဖြစ်စေတတ်သော)ဗုဒ္ဓိ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ၊ တာယ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ အက္ခရာသမုဋ္ဌာပကစိတ္တဘောဒေနောတိ အတ္ထော၊-ဤဝိမတီအလို “ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ-အက္ခရာကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့်” ဟု ပေးပါ။

သိထိလ၊ ဓနိတ။ ။ “သိထိလ၊ ဓနိတဗ္ဗရာဋ္ဌံ ဝဂ်ငါးပါးထဲက အက္ခရာများကိုသာခွဲသည်၊ အဝဂ်ထဲကမခွဲ၊ ဝဂ်ငါးပါး၌လည်း ပဉ္စမအက္ခရာကိုမခွဲ၊ “အကြောင်းကား အဘယ်နည်း” ဟု စဉ်းစားဖွယ်ရှိ၏၊ ကဝဂ်၌ ဂနင့်ယသည် အသံတူနေ၏၊ ထို့ကြောင့် ရွတ်ပုံမကွဲလျှင် မည်သည် အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုသည်-ဟု မသိရ၊ ထို့ကြောင့် တတိယအက္ခရာ (ဂ)သည် သိထိလ၊

အကွရာသည်၊ ဒီဃန္တိ-ဒီဃမည်၏။ တတော-ထိုဒီဃမှ၊ ဥပမုကာလေန-ထက်ဝက်
 သော ကာလအားဖြင့်၊ ဝတ္ထုဗွဲ-သော၊ အကာရာဒိ-အ အစရှိသော အကွရာသည်၊
 ရဿန္တိ-ရဿမည်၏။ ဒီဃမေဝ-ဒီဃသည်ပင်၊ ဂရုကန္တိ-ကမည်၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊
 ယံ-အကြင်အကွရာကို၊ (“ဝုစ္စတိ”၌စပ်၊) အာယသ္မတော-အာယသ္မတောဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿ-ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 ယဿ-ယဿဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နက္ခမတိ-နက္ခမတိဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 ဣတိဇဝံ-သို့၊ သံယောဂပရံ-နောက်၌ သံယုဂ်ရှိသည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဝုစ္စတိ-
 ရွတ်ဆိုအပ်၏။ (ဣဒမ္ဗိ-ဤ အကွရာသည်လည်း၊ ဂရုကန္တိ-ကမည်၏။) [ယံဝါ
 သံယောဂပရံ ကတ္တာ ဝုစ္စတိ၊ ဣဒမ္ဗိ ဂရုကန္တိ ယောဇနာ- ဝိမတိ၊] ရဿမေဝ-
 ရဿသည်ပင်၊ လဟုကန္တိ-ကမည်၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယံ-အကြင်အကွရာကို၊
 အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရဿ-အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရဿ ဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ယဿ န ခမတိ-ယဿ န ခမတိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝံ-
 သို့၊ အသံယောဂပရံ-နောက်၌ သံယုဂ်မရှိသည်ကို၊ ကတ္တာ, ဝုစ္စတိ၊ (ဣဒမ္ဗိ-
 သည်လည်း၊ လဟုကန္တိ-ကမည်၏။)

စတုတ္ထအကွရာ (ဃ)ကို ခနိတ-ဟုခွဲမှ ရွတ်ဆိုသံကွဲ၍ မည်သည့်အကွရာကို ရွတ်ဆိုကြောင်း
 သိရသည်။ ကနှင့်ခလည်း အမှန်အားဖြင့် က,ကဟု ဆိုသတဲဟု အသံတူပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့်
 ပထမအကွရာ (က)ကို သိထိလ, ဒုတိယကွရာ (ခ)ကို ခနိတ-ဟု ခွဲရသည်။ [“သိထိလ”ဟု
 ဆိုသော်လည်း အထူးလျှော့၍ ရွတ်ရမည်မဟုတ်ပါ။ ခနိတကဲ့သို့ အသံမမာစေဘဲ ရိုးရိုးရွတ်ရ
 ပါသည်။]

ပဉ္စမအကွရာနှင့် အဝဂ်။ ။(င)ဟူသော ပဉ္စမအကွရာသည် ထိုကဲ့သို့ အသံတူမရှိ၊ ထိုကြောင့်
 သိထိလ, ခနိတ-ဟု ခွဲမရတော့၊ စဝဂ်သော အခြားဝဂ်များ၌လည်း ဤအတိုင်းပင်တည်း ။
 အဝဂ်၌ကား ယ-ရ-လ-ဠတို့သည် မြန်မာရွတ်ဆိုသံအားဖြင့် အသံတူနေသော်လည်း ဌာန်
 ကရိုဏ်းအားဖြင့် ကွဲပြားဖြစ်၍ စနစ်တကျ ရွတ်ဆိုတတ်သော လူမျိုးအတွက် ကြာရသော
 အသံလည်း ကွဲပြားပြီးပင် ဖြစ်တော့သည်။

ယံဝါဗေ၊ သံယောဂပရံ ကတ္တာ။ ။“သ္မ, ဒ္ဓ, ကိ, ဣ, သ, က္ခ, ”ဤသို့ ၂-လုံးတွဲ
 ကို “သံယုဂ်”ဟု ခေါ်၏။ နောက်၌ ထိုသံယုဂ်မျိုးရှိလျှင် “ဒမ္ဗိ ဂရ”ဟူသောသုတ်နှင့်အညီ
 ရှေ့အကွရာကို ဂရသံပါအောင် လေးလေးပင်ပင် ရွတ်ဆိုရသည်။

ယံဝါဗေ၊ သံယောဂပရံ ကတ္တာ။ ။ရက္ခိတထေရဿ၌ (တ)သံယုဂ်မပါဘဲ လည်းကောင်း ,
 နခမတိ၌ (က)သံယုဂ်မပါဘဲ လည်းကောင်း, ရွတ်ဆိုအပ်သော တအကွရာ, နအကွရာတို့ကို
 “အသံယောဂပရံ”ဟု ဆိုသည်။ ဝိမတိ၌ကား- “အသံယောဂပရန္တိ-ယဿ နက္ခမတိတိ
 အာဒီသု ယကာရနကာရာဒိ ဗုဒ္ဓနုသဟိတသရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”ဟုဆို၏။ ဤဝိမတိ၌ “ယဿ”
 ကို ပုံစံထုတ်သည်မှာ ကောင်းမည်မထင်၊ ဣရဿကို ထုတ်ရမည်၊ “ယဿ”ကို “ယဿ”ဟု
 ရွတ်လျှင် ကံပျက်၏။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿကို ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရဿဟု ရွတ်ဆိုလျှင်လည်းကောင်း ,
 “နက္ခမတိ”ကို “န ခမတိ”ဟုလည်းကောင်း ရွတ်လျှင် ကံမပျက်ပါ။

ယံ-အကြင်အက္ခရာကို၊ ကရဏာနိ-ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို၊ နိဂ္ဂဟေတွာ-နှိပ်၍၊ အဝိသဇ္ဇေတွာ- မလွတ်မူ၍၊ အဝိဝဋေန-မဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ခံတွင်းဖြင့်၊ အနုနာသိကံ-နာခေါင်းသို့ အစဉ်လိုက်သည်ကို၊ [အချို့စာအုပ်၌ “သာနုနာသိကံ-အနုနာသိကမည်သော နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို” ဟုရှိ၏၊ မကောင်း၊ နောက်၌ လည်း “အနုနာသိကံ” ဟုပင်ရှိ၏၊] ကတွာ, ဝတ္ထဗွံ-ရွတ်ဆိုထိုက်၏၊ (တံ-ထို အက္ခရာသည်)၊ နိဂ္ဂဟိတန္တိ-တမည်၏၊ ယံ-အကြင်ပုဒ်ကို၊ ပရပဒေန-နောက်ပုဒ် နှင့်၊ သမ္ပန္နိတွာ-စပ်၍၊ (သန္တိစပ်၍)၊ တုဏှိဿာတိ ဝါ-တုဏှိဿဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ တုဏှိဿာတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ (တံ-သည်)၊ သမ္ပန္နန္တိ-သမ္ပန္နမည်၏၊ ယံ-အကြင်ပုဒ်ကို၊ ပရပဒေန-နှင့်၊ အသမ္ပန္န-မစပ်သည်ကို၊ ကတွာ, ဝိစ္ဆိန္တိတွာ-ဖြတ်၍၊ တုဏှိ+အဿာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (တံ-သည်)၊ ဝဝတ္ထိတန္တိ-တမည်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “တုဏှိ+အဿာတိဝါ, တုဏှိ+အဿာတိဝါ” ဟုရှိ၏၊ “တုဏှိ+အဿ” ဟု မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မရွတ်ကောင်း၊ ထို့ကြောင့် “တုဏှိ+အဿ” ဟု မရှိရ၊ ဝါလည်းမလို၊] ယံ-အကြင်အက္ခရာကို၊ ကရဏာနိ-တို့ကို၊ အနိဂ္ဂဟေတွာ-မနှိပ်မူ၍၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-လွတ်၍၊ ဝိဝဋေန-ဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ခံတွင်းဖြင့်၊ အနုနာသိကံ-နာခေါင်းသို့ အစဉ်လိုက်သည်ကို၊ အကတွာ, ဝုစ္စတိ-၏၊ (တံ-သည်)၊ ဝိမုတ္တန္တိ-ဝိမုတ္တမည်၏၊ [လဟုကနိဂ္ဂဟိတ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

တတ္ထ-ထို ဗျဉ္ဇနဆယ်မျိုးတို့တွင်၊ သုဏှာတုမေတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗွေ-(သိထိလ အက္ခရာဖြင့်) ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊ တ ကာရဿ-တအက္ခရာ၏၊ ထကာရံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ သုဏှာတုမေတိဝစနံ-သုဏှာတုမေဟူ၍ ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ သိထိလဿ- သိထိလကို၊ ဓနိတကရဏံနာမ-ဓနိတပြုခြင်းမည်၏၊ (ဓနိတရွတ်ဆိုခြင်းမည်၏၊) တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ပတ္တကလ္လံ သော ဥတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗွေ-လျက်၊ ပတ္တကလ္လံ သော ဥတ္တိတိ အာဒိဝစနန္တု-ပတ္တကလ္လံ သော ဥတ္တိအစရှိသော ရွတ်ဆိုခြင်းသည် လည်း၊ (သိထိလဿ-ကို၊ ဓနိတကရဏံနာမ-မည်၏၊) [သိထိလ၏ အမှားကို ပြပြီး၍ ဓနိတ၏အမှားကို ပြလိုသောကြောင့် “ဘန္တေ သံဃောတိ” စသည်ကို မိန့်။] ဘန္တေ သံဃောတိ-ဘန္တေ သံဃောဟူ၍၊ ဝတ္ထဗွေ-(ဓနိတအက္ခရာဖြင့်) ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊ ဘကာရ ဃကာရာနံ-ဘအက္ခရာ, ဃအက္ခရာတို့၏၊ ဗကာရ ဂကာရေ-ဗအက္ခရာ, ဂအက္ခရာတို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗန္တေ သံဂေါတိဝစနံ-ဗန္တေ သံဂေါဟု ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ ဓနိတဿ-ကို၊ သိထိလကရဏံနာမ-မည်၏။

[ဓနိတ၏အမှားကို ပြပြီး၍ ဝိမုတ္တစသည်တို့၏ အမှားကို ပြလိုသောကြောင့် “သုဏှာတု မေတိ” စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ သုဏှာတုမေတိ-ဟူ၍၊ ဝိဝဋေန-ဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ခံတွင်းပါးစပ်ဖြင့်၊ ဝတ္ထဗွေ-လျက်၊ (“ဏာ”၌ ဖွင့်အပ်သော

ခံတွင်းဖြင့် ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊) သုဏ်တု မေတိဝါ-သုဏ်တုမေ ဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ ဧသာ ဥတ္တိတိ-ဧသာ ဥတ္တိဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ (“သာ”၌ ဖွင့်အပ်သော ခံတွင်းဖြင့် ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊) ဧသံ ဥတ္တိတိဝါ-ဧသံ ဥတ္တိဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ အဝိဝဋေန-မဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ဖြင့်၊ အနုနာသိကံ ကတွာ၊ ဝစနံ-ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ ဝိမုတ္တဿ-ဝိမုတ္တအက္ခရာကို၊ နိဂ္ဂဟိတဝစနံနာမ-နိဂ္ဂဟိတ ရွတ်ဆိုခြင်းမည်၏၊ ပတ္တကလ္လတိ-ဟူ၍၊ အဝိဝဋေန-မဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ဖြင့်၊ အနုနာသိကံ ကတွာ၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ (“လ္လ”၌ နိဂ္ဂဟိတသံဖြင့် ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊) ပတ္တကလ္လာတိ-ပတ္တကလ္လာဟူ၍၊ ဝိဝဋေန၊ မုခေန-ဖြင့်၊ အနုနာသိကံ အကတွာ၊ ဝစနံ-သည်၊ နိဂ္ဂဟိတဿ-ကို၊ ဝိမုတ္တဝစနံ နာမ-မည်၏၊ [ပတ္တကလ္လနှင့်စပ်၍ ရွတ်နည်းကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ နိဒါနဒွေသအဖွင့်၌ ပြထားသည်။]

ဣတိ-လျှင်၊ သိထိလေ-သိထိလအက္ခရာကို၊ ကတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ (ရွတ်ဆိုထိုက် လျက်၊) ဓနိတံ-ဓနိတအက္ခရာလည်းကောင်း၊ ပေ၊ နိဂ္ဂဟိတေ-တအက္ခရာကို၊ ကတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဝိမုတ္တံ-ဝိမုတ္တအက္ခရာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ-လေးမျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိ ဗျဉ္ဇနာနိ-ဤသဒ္ဒါတို့သည်၊ (ဤအက္ခရာတို့သည်၊) အန္တော ကမ္မဝါစာယ-ကမ္မဝါစာ၏အတွင်း၌၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ဒုသေန္တိ-ပျက်စီးစေကုန် ၏၊ (ပျက်ဆီးကုန်၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တော-ရွတ်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အညသ္မိ- အခြားသော၊ အက္ခရေ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ အညံ-အခြားသောအက္ခရာကို၊ ဝဒတိ (ဣတိ)-ရွတ်ဆိုသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုရတ္တံ-အောင်၊ ဝါ-အောင်၊ ကရောတိတိ- ပြုသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဤစကားဖြင့် သိထိလနှင့် ဓနိတံ၊ ဝိမုတ္တနှင့် နိဂ္ဂဟိတကို ပြောင်းလွဲ၍ ရွတ်ဆိုမှုကြောင့် ကံပျက်သည်ဟု ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤ ၄-ဌာန၌ အမှားအယွင်းမရှိရအောင် ကမ္မဝါစာအတွင်း၌ သတိပြုပါ။]

ပန-ကား၊ ဣတရေသု-ဆိုအပ်ပြီးသော ၄-မျိုးတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒိဃ ရဿာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ ဆသု-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊ ဗျဉ္ဇနေသု-သဒ္ဒါတို့တွင် (အက္ခရာတို့တွင်)၊ ဒိဃဋ္ဌာနေ-ဒိဃအရာ၌၊ ဒိဃမေဝ-ဒိဃသာလျှင်လည်းကောင်း၊ ရဿဋ္ဌာနေစ-ရဿအရာ၌လည်း၊ ရဿမေဝ-လည်းကောင်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ယထာဋ္ဌာနေ-တည်မြဲတိုင်းသောအရာ၌၊ တံ တဒေဝ အက္ခရံ-ထိုထို အက္ခရာ ကိုသာ၊ ဘာသန္တေန-ရွတ်ဆိုလျက်၊ အနုက္ကမာဂတံ-အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်လာသော၊ (ရှေးက ရွတ်ဆိုနည်းအတိုင်းလာသော၊) ပဝေဏိ-အစဉ်အဆက်ကို၊ အဝိနာ သေန္တေန-မပျက်စီးစေဘဲ၊ ကမ္မဝါစာ-ကမ္မဝါစာကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ (ရွတ်ဆို

အနုက္ကမာဂတံ၊ပေ၊ အဝိနာသေန္တေန၊ ။တ ကာရဿ ထကာရံ အကတွာ ဝဂ္ဂန္တရေ သိထိလမေဝ ကတွာ “သုဏာတုမေ”တိ အာဒိံ ဝဒန္တောပိ ဒုရတ္တံ ကရောတိယေဝ ထပေတွာ အနုရပံ အာဒေသံ၊ ယဉ္ဇိ “သန္တိကတ္တ ပရမတ္ထေနာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သန္တိကဋ္ဌပရမဒ္ဓေနာ”တိစ

ထိုက်၏။) ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ အကတွာ-၍၊ ဒီဃေ-ဒီဃကို၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-
 ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊ ရဿ-ရဿကိုလည်းကောင်း၊ ရဿဝါ-ရဿကိုမူလည်း၊
 ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဒီဃံ-ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ရွတ်ဆိုအံ့၊
 တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဂရုဏေ-ကကို၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ လဟကံ-ကိုလည်းကောင်း၊
 လဟကေဝါ-ကိုမူလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဂရုကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ (သဗ္ဗေ)
 ဝဒတိ-အံ့၊ ပန-သည်သာမကသေး၊ သမ္ပန္နေဝါ-နှစ်ကိုမူလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊
 ဝဝတ္တိတံ-တကိုလည်းကောင်း၊ ဝဝတ္တိတေဝါ-ကိုမူလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ သမ္ပန္နံ-ကို
 လည်းကောင်း၊ (သဗ္ဗေ)ဝဒတိ-အံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-ရွတ်ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊
 ကမ္မဝါစာ-သည်၊ န ကုပ္ပတိ-မပျက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဆ-န်သော၊ ဣမာနိ ဗျဉ္ဇနာနိ-
 တို့သည်၊ ကမ္မံ-ကို၊ န ကောပေန္တိ-မပျက်စီးစေနိုင်ကုန်။

ပန-ဆက်၊ သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ-သုတ္တန်ဆောင်ထေရ်တို့သည်၊ (“ဝဒန္တိ”ဌ်စပ်၊)
 ဒကာရော-ဒအက္ခရာသည်၊ တကာရံ-တအက္ခရာ၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်
 နိုင်၏။ပေ၊ ကကာရော-သည်၊ ယကာရံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 ဒကာရာဒီသု-ဒအက္ခရာ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗေသု-ရွတ်ဆိုထိုက်ကုန်လျက်၊
 တကာရာဒီဝစနံ-တအက္ခရာအစရှိသည်ကိုရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ န ဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်၊
 ဣတိ-သို့၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။တံ-သည်၊ ကမ္မဝါစာ-
 သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တသ္မာ၊ ဝိနယဓရေန-ဝိနည်းဗိရိပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ ဒကာရော-ဒအက္ခရာကို၊ တကာရော-ကို၊ နေဝကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်။ပေ၊
 က ကာရော-ကို၊ ယကာရော-ကို၊ န(ကာတဗ္ဗော)၊ ယထာပါဠိယာ-အကြင်အကြင်
 ပါဠိအားဖြင့်၊ နိရုတ္တိံ-သဒ္ဒါကို၊ သောဓေတွာ-သုတ်သင်၍၊ ဒသဝိဇာယ-
 ဆယ်ပါးအပြားရှိသော၊ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တိယာ-သဒ္ဒါဟူသော နိရုတ္တိအားဖြင့်၊ ဝုတ္တဒေါ
 သေ-ဆိုအပ်ပြီးသောအပြစ်တို့ကို၊ ပရိဟရန္တေန-ရှောင်လွှဲလျက်၊ ကမ္မဝါစာ-ကို၊

“အတ္ထကတာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “အဋ္ဌကထာ”တိစ တတ္ထ တတ္ထ ဝုစ္စတိ၊ တာဒိသံ ပါဠိအဋ္ဌကထာသု
 ဒိဋ္ဌပယောဂံ တဒနရူပဉ္စ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော အညံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တေနာဟ “အနက္ကမာဂတံ
 ပဝဏီ အဝိနာသေန္တေနာ”တိ အာဒိ၊- ဝိမတိ။

ဒီဃေ ဝတ္တဗ္ဗေ ရဿံ စသည်။ ။ဒီဃေ ဝတ္တဗ္ဗေ ရဿန္တိ အာဒီသု “ဘိက္ခုနု”န္တိ
 ဝတ္တဗ္ဗေ “ဘိက္ခုနု”န္တိဝါ၊ “ဗဟုသု”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဗဟုသု”တိဝါ၊ “နက္ခမတိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ
 “န-ခမတိ”တိဝါ၊ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဥပသမ္ပဒါပေခေါ”တိဝါ ဧဝံ အနရူပဋ္ဌာ
 နေသု ဧဝ ဒီဃရဿာဒိ ရဿဒီဃာဒိဝသေန ပရိဝတ္တေတံ ဝဋ္ဋတိ၊ န ပန “နာဂေါ”တိ
 ဝတ္တဗ္ဗေ “နဂေါ”တိဝါ၊ “သံဃော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သဃော”တိဝါ၊ “တိဿော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ
 “တိဿော”တိဝါ၊ “ယာစတိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ယာစန္တိ”တိဝါ ဧဝံ အနနရူပဋ္ဌာနေသု ဝတ္တံ၊
 သမ္ပန္နံ ပန ဝဝတ္တာနဉ္စ သဗ္ဗထာပိ ဝဋ္ဋတိတိ ဂဟေတမ္ပံ။- ဝိမတိ။

ကာတဗ္ဗာ-၏။ ဟိ-လဒ္ဒဒေါသ၊ ထင်ရှားပြအံ့၊ ဣတရထာ-ဤသို့မပြုလျှင်၊ သာဝနံ-ကမ္မဝါစာကို၊ ဟာပေတိနာမ-ယုတ်လျော့စေသည်မည်၏။ (ဣတိ အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။) [ဤသို့ နောက်ပြန်လှည့်ဖို့ရန် “ဣတိ” တစ်လုံး ပါပါစေ၊ မပါလျှင်ထည့်ပါ။] အကာလေဝါ သာဝေတိတိ-ကား၊ သာဝနာယ-ကမ္မဝါစာ၏။ အကာလေ-အချိန်မဟုတ်သော ရှေ့အဖို့၌၊ အနောကာသေ-အခွင့်မဟုတ်သော ရှေ့အဖို့၌၊ ဥတ္တိ-ကို၊ အတ္ထပေတွာ-မထားမှု၍၊ ပထမံယေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (ဥတ်၏ အလျင်သာလျှင်၊) အနုသာဝနကမ္မံ-ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ပစ္စာ-၌၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတိ-ထား၏။ ဣတိ-လျှင်၊ ပဉ္စဟိ-န်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ-ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အနုသာဝနတော-ကမ္မဝါစာကြောင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ-န်၏။

၄၈၆။ ပန-ကား၊ သီမတော-သိမ်ကြောင့်၊ ဝိပတ္တိယံ-၌၊ ယာ-အကြင်သိမ်သည်၊ ဧကဝိသတိ-နှစ်ကိုတစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ န ဂဏှာတိ-မယူနိုင်၊ (မဆန့်၊ သာ-ထိုသိမ်သည်။) အတိဓုဒ္ဓိကသီမာနာမ-အတိဓုဒ္ဓိကသိမ် မည်၏။ (အလွန်ငယ် သောသိမ်မည်၏။) ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ယတ္ထ-အကြင်သိမ်၌၊ ဧကဝိသတိ-သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နိသီဒိတံ-ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ၊ (သာ-သည်၊ အတိဓုဒ္ဓိကသီမာ နာမ) ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပါ-သော၊ ယာသီမာ-အကြင်အတိဓုဒ္ဓိက သိမ်သည်၊ (အတ္တိ)၊ အယံ-ဤအတိဓုဒ္ဓိကသိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သမ္ပတာ-သမုတ်အပ် ပြီးသည်၊ (သမာနာ)ဝိ-သော်လည်း၊ အသမ္ပတာ-သမုတ်အပ်သည် မမည်၊ ဂါမဓေတ္တ သဒီသာဝ-ဂါမဓေတ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ တတ္ထ-ထိုအတိဓုဒ္ဓိကသိမ် ၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ကမ္မံ-သည်၊ ကုပ္ပတိ-၏။ သေသသီမာသုပိ-တို့၌လည်း၊ [သေသသီမာသုတိ အတိမဟတိ အာဒီသု ဒသသု၊- ဝိမတိ။] စေ-သည်၊ နယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိမ်တို့တွင်၊ ယာ-အကြင်သိမ်သည်၊ ဧကသဂ္ဂမတ္တေနာပိ- တစ်ဆံဖျားမျှဖြင့် သော်မှလည်း၊ တိယောဇနံ-သုံးယူဇောကို၊ အတိက္ကာမေတွာ- လွန်စေ၍၊ သမ္ပတာ-သည်၊ ဟောတိ၊ (သာ)အတိမဟတိနာမ-အတိမဟတိသိမ် မည်၏။ (အလွန်ကြီးသော သိမ်မည်၏။) အယဒ္ဓိတနိမိတ္တာ-မဆက်စပ်အပ်သော နိမိတ်ရှိသော သိမ်ကို၊ ဓဏှာနိမိတ္တာနာမ-ကျိုးပြတ်သော နိမိတ်ရှိသော သိမ်မည်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ ပုရတ္ထိမာယဒီသာယ-အရှေ့အရပ်၌၊ နိမိတ္တံ-သိမ်၏အမှတ် အသားကို၊ (သိမ်နိမိတ်ကို)၊ ကိတ္တေတွာ-ကောင်းစွာပြောဆိုပြီး၍၊ (ကြားပြီး၍)၊ [“ကိတ္တံ-သံသဒ္ဓေ” ဓာတ်နက်၊] အနုက္ကမေနေဝ-အစဉ်အားဖြင့်ပင်၊ ဒက္ခိကာယ ဒီသာယ-တောင်အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗိမာယဒီသာယ-အနောက်အရပ်၌ လည်း ကောင်း၊ ဥတ္တရာယဒီသာယ-မြောက်အရပ်၌လည်းကောင်း၊ (နိမိတ္တံ) ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပုရတ္ထိမာယဒီသာယ-၌၊ ပုဗ္ဗကိတ္တိတံ-ရှေး၌ ပြောဆိုအပ်ပြီးသော၊

(ရှေး၌ ကြားအပ်ပြီးသော) နိမိတ္တံ-နိမိတ်ကို၊ ပဋိကိတ္တေတွာဝ-တစ်ဖန်ပြောဆို ပြီး၍သာ၊ ထပေတုံ-တန့်ရပ်ထားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဧဝံ-သို့၊ (နိမိတ်ကို ဆက်စပ်လေသော်) အဓဏ္ဍနိမိတ္တာ-မကျိုးမပြတ်သော နိမိတ်ရှိသော သိမ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ဗျတိရိက်၊ အနက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ပြီး၍၊ [ပုရတ္ထိမာယဒိသာယစသော အစဉ်အားဖြင့် နိမိတ်ကြားခြင်းကို၊ “အနက္ကမေန အာဟရိတွာ” ဟုဆိုသည်၊] ဥတ္တရာယဒိသာယ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုမြောက်အရပ်ပင်၊ သစေ ထပေတိ-အကယ်၍ တန့်ရပ်ထားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဓဏ္ဍနိမိတ္တာ-ကျိုးပြတ်သော နိမိတ်ရှိသောသိမ်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ယာ-အကြင်သိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနိမိတ္တုပဂံ-နိမိတ်အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်သော၊ (နိမိတ်မလောက်သော) တစသာရရက္ခံဝါ-အခွဲဟူသော အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ခါဏုကံဝါ-သစ်ငုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပံသုပုဉ္ဇဝါလုကာ ပုဉ္ဇာနံ-မြေပုံ၊ သဲပုံတို့တွင်၊ အညတရံဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအပုံကို သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-နိမိတ် ၂-ခုတို့၏အကြား၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ သမ္မတာ ဟောတိ၊ (သာ) အပရာပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဓဏ္ဍနိမိတ္တာနာမ-မည်၏၊ ယာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာဒိနံ-တောင်ရိပ်အစရှိ သည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဆာယံ-ကို၊ နိမိတ္တံ၊ပေ၊ ဟောတိ၊ (သာ) ဆာယာ နိမိတ္တာနာမ-အရိပ်ဟူသော နိမိတ်ရှိသောသိမ်မည်၏၊ ယာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ သဗ္ဗေန- အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံအကုန်အစင်၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ အကိတ္တေတွာ-၍၊ သမ္မတာ၊ ဟောတိ၊ (သာ) အနိမိတ္တာနာမ-နိမိတ်မရှိသော သိမ်မည်၏။

(ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ နိမိတ္တာနံ- တို့၏၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမ္မန္တတိ-သမုတ်၏၊ (သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်) ဗဟိသီမေ၊ပေ၊ သမ္မန္တတိနာမ-မည်၏၊ နဒိယာ၊ပေ၊ သမ္မန္တတိတံ-ကာ၊၊ ဧတေသု နဒိအာဒိသု-ဤမြစ်အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ယံ- အကြင်သိမ်ကို၊ သမ္မန္တတိ-သမုတ်၏၊ သာ-ထိုသိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ (“အသမ္မတာဝ ဟောတိ”၌စပ်) ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတာ-သမုတ်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသော၊ နဒီ-မြစ်သည်၊ အသီမာ-ဗဒ္ဒသိမ် မဟုတ်၊ သဗ္ဗော-သော၊ သမုဒ္ဒေါ-သည်၊ အသီမာ၊ သဗ္ဗော-သော၊ ဇာတဿရော-ဇာတဿရ အိုင်သည်၊ အသီမာ၊ [ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ မဟုတ်သောကြောင့် “အသီမော”ဟုမရှိရ “အသီမာ”သာ ရှိရမည်၊] ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ အသမ္မတာဝ-မသမုတ်အပ်သည်သာ၊ ဟောတိ။

သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒတီတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏။ သီမာယ-ဖြင့်၊ ပရေသံ-တို့၏။ သီမံ-ကို၊ သမ္ဘိန္ဒတီ-ရောစပ်၏။ အဇ္ဈောတ္တရတီတိ-ကား၊ အတ္တနောပေ၊ သီမံ-ကို၊ အဇ္ဈောတ္တရတီ-လွမ်းမိုး၏။ တတ္ထ-ထို ၂-မျိုးတို့၌၊ ယထာ-အကြင်အခြင်း အရာအားဖြင့်၊ (သမုတ်အပ်သော်)၊ သမ္ဘေဒေါစ-သိမ်ချင်း ရောစပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောတ္တရဏဉ္စ-လွမ်းမိုးခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဟောတီ-၏။ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အခြင်းအရာကို၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ၊ [သိမ်အားလုံးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း “ဥပေါသထက္ခန္ဓက သီမာနုဇာနနကထာ”၌ ပြခဲ့ပြီ] ဣတိ-လျှင်၊ ဧကာဒသပိ-၁၁ လုံးလည်း ဖြစ်ကုန် သော၊ ဣမာသီမာ-တို့သည်၊ အသီမာ-ဗဒ္ဒသိမ်မဟုတ်ကုန်၊ ဂါမဓေတ္တသဒိသာဝ- ဂါမဓေတ်နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ တာသု-ထိုတစ်ဆယ့်တစ်လုံးသော သိမ်တို့၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ ကတံ-သော၊ ကမ္မံ-သည်၊ ကုပ္ပတိ-ပျက်၏။ တေန-ကြောင့်၊ ဣမေဟိ၊ပေ၊ ဝိပဇ္ဇန္တီ တိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန-သည်၊) ဝုတ္တံ။

၄၈၇-၄၈၈။ ပန-ကား၊ ပရိသတော-ပရိသတ်ကြောင့်၊ ကမ္မဝိပတ္တိယံ-ကံ၏ ပျက်စီးခြင်း၌၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အနုတ္တာနံနာမ-မပေါ်လွင်သော ပုဒ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တတ္ထ-ထိုပရိသတ်ကြောင့် ကံပျက်ရာ၌၊ ယံပိ ကမ္မပ္ပတ္တ ဆန္ဒာရဟလက္ခဏံ-အကြင် ကမ္မပ္ပတ္တလက္ခဏာ၊ ဆန္ဒာရဟလက္ခဏာသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဝတ္တမ္ပံ-ဆိုထိုက်သည်၊ သိယာ-၏။ တံပိ-ထိုကမ္မပ္ပတ္တလက္ခဏာ၊ ဆန္ဒာရဟလက္ခဏာကိုလည်း၊ ပရတော-နောက်၌၊ (ပါဠိတော်၌ ဤအခန်းဝယ် နောက်နား၌)၊ စတ္တာရောပေ၊ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်သည်သာ၊ တတ္ထ-ထိုစတ္တာရောပေ၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ-ကား၊ စတုဝဂ္ဂကရဏေန-၄ ပါးအစရှိသော သံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ [စတုဝဂ္ဂကရဏေဟိ စတုဝဂ္ဂေန သံဃေန ကတ္တဗ္ဗေ- ဝိမတိ။] ကမ္မေ-၌၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊ ပကတတ္တာ-ပကတတ်ဖြစ်ကုန် သော၊ အနုက္ခိတ္တာ-ဥက္ခိတ္တလည်း မဟုတ်ကုန်သော၊ အနိဿာရိတာ-သံဃာမှ ထွက်သွားစေအပ်သူလည်း မဟုတ်ကုန်သော၊ ပရိသုဒ္ဓသီလာ-စင်ကြယ်သော သီလ ရှိကုန်သော၊ (“ပကတတ္တာ”ကိုထပ်ဖွင့်သည်) ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ- ကံသို့ရောက်ကုန်၏။ ကမ္မဿ-ကံအား၊ အရဟာ-ထိုက်ကုန်၏။ အနုစ္ဆဝိကာ-

အနိဿာရိတာ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလာ။ ။အနိဿာရိတာတိ ဥပေါသထဝပနာဒိနာဝါ လဒ္ဓိနာနာ သံဝါသကဘာဓေနဝါ န ဗဟိကတာ၊ အဋ္ဌကထာယ၌ “အပကတတ္တသာတိ ဥက္ခိတ္တကဿဝါ၊ ယဿဝါ ဥပေါသထပဝါရဏာ ထပိတာ ဟောန္တိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ထပိတဥပေါသထပဝါရဏော ဘိက္ခု အပကတတ္တာဝေတိ ဂဟေတမ္ပံ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလာတိ ပါရာဇိကံ အနာပနာ အဓိပ္ပေတာ၊ ပရိဝါသာဒိကမ္မေသု ပန ဂရုကဋ္ဌာပိ အပကတတ္တာ ဝေတိ ဂဟေတမ္ပံ- ဝိမတိ။

လျှောက်ပတ်ကုန်၏။ (ကမ္မဿ-၏။) သာမိနော-အရှင်တို့တည်း။ [ကမ္မပုတ္တကံ
ထပ်ဖွင့်သည်။] တေဟိ-ထို ၄-ပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊
တံကမ္မံ-ထိုစတုဝဂ္ဂကရဏကံကို၊ န ကရိယတိ-မပြုအပ်၊ မပြုနိုင်၊ တေသံ-
ထို ၄ပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့၏။ ဆန္ဒောဝါ-ဆန္ဒသည်လည်းကောင်း၊
ပါရိသုဒ္ဓိဝါ-ပါရိသုဒ္ဓိသည်လည်းကောင်း၊ န ဧတိ-မလော။

ပန-ဆက်၊ အဝသေသာ-၄ ပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့မှ ကြွင်းသောရဟန်း
တို့သည်၊ သဟဿမတ္တာ-တစ်ထောင်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်၊ သစေဝိ ဟောန္တိ-
အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိဝိ)၊ သမာနသံဝါသကာ-တူသော
သံဝါသရှိကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့
သည်၊ ဆန္ဒာရဟာဝ-ဆန္ဒထိုက်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ-န်၏။ [ကံပြုရာဌာန၌
၄-ပါးရှိလျှင် တစ်ထောင်ပင်ဖြစ်စေ၊ ဆန္ဒပေး၍ရပါသည်-ဟူလို၊] ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ-
ကို၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ အ-၂။ ဣန္ဒြိယ-လာမူလည်း လာကြပစေကုန်၊ မာ(အာဂစ္ဆန္တု)
ဝါ-မလာမူလည်း မလာကြပစေကုန်၊ ကမ္မံပန-ကံသည်ကား၊ တိဋ္ဌတိ-တည်တဲ့
တော့၏။ [ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ပေးပြီးဖြစ်လျှင် လာသည်ဖြစ်စေ၊ မလာသည်ဖြစ်စေ
ကံမပျက်ပါ-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏(အပေါ်၌)၊ သံဃော-
သည်၊ ပရိဝါသာဒိကမ္မံ-ပရိဝါသအစရှိသော ကံကို၊ ကရောတိ-၏။ သော-ထို
ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကမ္မပုတ္တော-ကံသို့ရောက်သူသည်၊ နေဝ (ဟောတိ)၊ ဆန္ဒာရဟောဝိ-
ဆန္ဒထိုက်သူသည်လည်း၊ န(ဟောတိ)၊ အဝိစ-စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊
တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဝတ္ထု-(ကံပြုခြင်း၏ အကြောင်း)ဝတ္ထုကို၊ ကတွာ သံဃော
ကမ္မံ ကရောတိ၊ တသ္မာ၊ ကမ္မာရဟောတိ-ဟူ၍၊ (ကံကိုထိုက်သူဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊
[ရဟန်းခံရာ၌ ရဟန်းလောင်းသည် ကမ္မပုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၊ ဆန္ဒာရဟပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်၊
ကမ္မာရဟပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။] သေသကမ္မေသုပိ-(ပုဉ္ဇဝဂ္ဂကရဏ
အစရှိသော) ကြွင်းသော ကံတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

န တေသံ၊ ဧတိ။ ။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဟူသည် ၄-ပါးရှိပြီးသော သံဃာ၏အထံသို့သာ
လာ၏။ ၄-ပါးသာရှိသော သံဃာတွင် တစ်ပါးပါး၏ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို ယူ၍ကား ကံမပြုနိုင်၊
ဆန္ဒ၊ ပါရိသုဒ္ဓိဆောင်သော်လည်း ဆောင်ရာမရောက်၊ [န တေသံ၊ ဧတိတိ တီသု ဒ္ဓိသုဝါ
နိသိန္ဓေသု ဧကဿဝါ ဒ္ဓိန္ဒဝါ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဟာဓာပိ အနာဟာဓဝ ဟောတိတိ အဓိပ္ပာယော၊-
သာရတ္ထ။]

အဝသေသာ၊ ဧဝ၊ ဆန္ဒာရဟာဝ ဟောန္တိ။ ။ အဝသေသာ၊ ဧဝ၊ ဆန္ဒာရဟာဝ ဟောန္တိတိ
သံဃတော ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ဌိတေ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ အဝိဇဟိတွာ ဌိတာ ပန ဆန္ဒာရဟာ
နဟောန္တိ၊ တေဝိ စတုဝဂ္ဂါဒိတော အဓိကာ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာဝ ဆန္ဒာရဟာ ဟောန္တိ၊
တသ္မာ သံဃတော ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ဌိတေနေဝ ဆန္ဒောဝါ ပါရိသုဒ္ဓိဝါ ဒါတဗ္ဗာ-
ဝိမတိ။

၃၀၉။ ပန-တစ်ဖန်၊ စတ္တာရိ ကမ္မာနိတိ အာဒိကော-နိ အစရှိသော၊ နယော-ကို၊ ပဏ္ဍကာဒိနံ-ပဏ္ဍုက်အစရှိသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အဝတ္ထုဘာဝဒဿ နတ္ထံ-ဝတ္ထုမဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန) ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤ “စတ္တာရိ ကမ္မာနိ” အစရှိသောနည်း၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဝုတ္တောနမေဝ-သည်သာ၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော်ကြည့်က သိနိုင်ပါသည်။]

=====

အပလောကနကမ္မကထာ

၄၅၅-၄၅၆။ ဣဒါနိ-၌၊ တေသံကမ္မာနံ-တို့၏၊ ပဘောဒဒဿနတ္ထံ-အထူးအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ အပလောကနကမ္မံ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရော) အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအပလောကနကမ္မံ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆတိ-အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အပလောကနကမ္မံ၊ပေ၊ ပဉ္စမန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဠိ၌၊ ဩဗာရဏံ နိဿာရဏန္တိ ဝေ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ပဒသိလိဋ္ဌတာယ-ပုဒ်တို့၏ပြေပြစ်ချေမောသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ပဌမံ-စွာ၊ နိဿာရဏာ-သံဃာမှထွက်သွားစေခြင်းသည်၊ (နှင်ထုတ်ခြင်းသည်) ဟောတိ၊ ပစ္စာ-မှ၊ ဩသာရဏာ-သံဃာသို့သက်ရောက်စေခြင်းသည်၊(သွင်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ)၊ [ပါဠိတော်၌ “ဩသာရဏာ”ကို နိဿာရဏာ၏ ရှေ့ကထားခြင်းမှာ ပဒသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာတည်း၊ အလုပ်အစဉ်အာဖြင့်ကာ “ဩသာရဏာ”က နောက်ကျသည်-ဟူလို၊ ဤမှနောက်၌ အဓိပ္ပာယ်များသည် ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၊သဟမဓိကဝဂ်၊ ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌လည်းပါ၏။] တတ္ထ-ထိုကံတို့တွင်၊ ကဏုကသာမဏေရဿ-ကဏုကသာမဏေ၏(အပေါ်၌)၊ ယာ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ-အကြင် ဒဏ်ပေးမှုဟူသော ဖျက်ဆီးခြင်းသည်၊ (အတ္တိ)၊ သာ-ထိုဒဏ္ဍကမ္မနာသနာကို၊ နိဿာရဏာတိ-ဏာဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ တသ္မာ၊ ဧတရဟိ-၌၊ သာမဏေရော-သည်၊ ဗုဒ္ဓဿဝါ-မြတ်စွာဘုရား၏သော် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿဝါ-တရား၏သော် လည်းကောင်း၊ သံဃဿဝါ-သံဃာ၏သော် လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို၊ (ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို) သဗ္ဗေပိ ဘဏတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြောအံ့၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သောအရာကို၊

ဧတရဟိ သဗ္ဗေပိ သာမဏေရောသည်။ ။ဧတရဟိ သဗ္ဗေပိ သာမဏေရောတိ အာဒိသု ဗုဒ္ဓါဒိနံ အဝဏ္ဏဘာသနံပိ အကပ္ပိယာဒိ ကပ္ပိယာဒိဘာဝေန ဒီပနံပိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယညေဝ ပပိသတိ၊ ဧတေနဝ ဝက္ခတိ “တံ လဒ္ဓိံ နိသစ္စာပေတစ္စာ”တိ၊ ဘိက္ခုနံပိ ဒေသဝ နယော-ဝိမတိ။

(သစေပိ) ဒီပေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြအံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော-မှားသောအယူ ရှိသည်၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ-သဿတအဖို့၊ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ဒိဋ္ဌိနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ (သစေပိ)ဟောတိ-အံ၊ (စေံသတိပိ) သော-ထိုသာမဏေကို၊ ယာဝတတိယံ-၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ နိဝါရေတွာ-တားမြစ်ပြီး၍၊ တံ လဒ္ဓိ-ထိုအယူကို၊ နိသဇ္ဇာပေတဗ္ဗော-စွန့်စေထိုက်၏။

(တံ လဒ္ဓိ-ကို) နောစေ ဝိသဇ္ဇတိ-အကယ်၍ မစွန့်အံ၊ (စေံသတိ)၊ သံဃံ-ကို၊ သန္နိပါတေတွာ-စည်းစေးစေပြီး၍၊ ဝိသဇ္ဇေဟိ-စွန့်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ နောစေ ဝိသဇ္ဇတိ-အကယ်၍ မစွန့်သေးအံ၊ (စေံသတိ)၊ ဗျတ္တေန-ထက်မြက်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အပလောကနကမ္မံ-နက်ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ နိဿာရေတဗ္ဗော-သံဃာမှ ထွက်သွားစေထိုက်၏၊ (နှင့်ထုတ်ထိုက်၏) စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ၊ စေံ-သို့၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတမ္မံ-ထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးလျှောက်ပါအံ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ မေးအံနည်း)၊ ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသော၊ အယံသာမဏေရာ-သည်၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ (အဝဏ္ဏဝါဒီ-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို ပြောလေ့ရှိပါ၏)၊ ဓမ္မဿ-၏၊ (အဝဏ္ဏဝါဒီ)၊ သံဃဿ-၏၊ အဝဏ္ဏဝါဒီ-၏၊ [ဤသို့ စွဲ၍ပေးပါ] မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော-မှားသော အယူရှိပါ၏၊ အညေ-န်သော၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ဒီရဏ္ဏတိရတ္တံ-၂ ညဉ့် ၃ ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ယံ သဟဿယျ-အကြင် တစ်မိုး တစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌အတူတကွ အိပ်ခြင်းကို၊ /လဘန္တိ-ရကုန်၏၊ တဿ-ထိုအတူတကွ အိပ်ခြင်းကို၊ အလာဘာယ-မရခြင်းငှာ၊ နိဿာရဏာ-သံဃာမှ ထွက်သွားစေခြင်းသည်၊ (နှင့်ထုတ်ခြင်းသည်)၊ သံဃဿ-အား၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ (တစ်နည်း) နိဿာရဏာ-ကို၊ သံဃဿ-သည်၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ဒုတိယမ္ပိ၊ ပေ၊ ဘန္တေ-တို့၊ တတိယမ္ပိ၊ သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆာမိ၊ (ကိံ)၊ ဣတ္ထန္နာမော၊ ပေ၊ ရုစ္စတိ-လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ပီရေ-ပြင်ပသူစီမံး ဟဲ့လူပြန်း၊ စရ-သွားလော၊ ဝိနဿ-တော်ရာချောင်ကြား၊ ပျက်ပြားလေလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ကမ္မံ ကာတမ္မံ)။

သော-ထိုသာမဏေသည်၊ (“ဓမာပေန္နော”၌စပ်)ဝါ-ကို၊ (“ဩသာရေတဗ္ဗော”၌စပ်) အပရေန-တစ်ပါးသော၊ သမယေန-အခါ၌၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ဗာလတာယ-မလိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညာဏတာယ-ညာဏ်မရှိသည်၏

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော။ ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောတိ ဗုဒ္ဓဝစနာဓိပ္ပာယ် ဝိပရိတတော ဂဏုန္နော၊ သော ဝေ “အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော”တိစ ဝုတ္တော၊ ကေစိပန “သဿတုစ္ဆေဒါနံ အညတြ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ယုတ္တံ၊ သဿတုစ္ဆေဒဂ္ဂါဟဿ သာမဏေရာနံ လိင်္ဂနာသနာယ ကာရဏဗျောန ဟေဋ္ဌာ အဋ္ဌကထာယမေဝ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဣစ ဒေဏ္ဍကမ္မနာသ နာဝေ အဓိပ္ပာတတ္တာ- ဝိမတိ။

အဖြစ်ကြောင့်၊ အလက္ခဏာတယ-ကျက်သရေ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-
 သို့၊ အကာသိ-ပြုမိပါပြီ၊ သွာဟံ-(သော+အဟံ)သည်၊ သံဃံ-ကို၊ ခမာပေမိ-
 သည်းခံစေပါ၏၊ (ကန်တော့ တောင်းပန်ပါ၏၊) ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊
 ခမာပေဇ္ဇာ-သည်းခံလသော်၊ ယာဝတတိယံ-အောင်၊ ယာစေပေတွာ-တောင်းပန်စေ
 ပြီး၍၊ အပလောကနကမ္မဇေဝ-ကံဖြင့်ပင်၊ ဩသာရေတဗ္ဗော-သံဃာသို့သက်ရောက်
 စေထိုက်၏၊ (သွင်းထိုက်၏။) [“အဟံ ဘန္တေ” စသော စကားကို သုံးကြိမ်ဆိုခြင်း
 ကို “ယာဝတတိယံ ယာစေပေတွာ”ဟု ဆိုသည်။]

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဩသာရေတဗ္ဗော-၏၊ (ကိံ)၊ သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ဗျတ္တေန၊
 ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သံဃဿ-၏၊ အနုမတိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ (ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်)၊
 သာဝေတဗ္ဗံ-ကြားသိစေထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃံ ပုစ္ဆမိ-၏၊ (ကိံ)၊
 ဣတ္ထန္နာမော-သော၊ အယံ သာမဏေရော-ကို၊ (“နိဿာရိတော”၌စပ်၊) ဝါ-
 သည်၊ (“အဝဏ္ဏဝါဒီ”စသည်၌စပ်၊) ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ (အဝဏ္ဏဝါဒီ)၊ ပေ၊ တဿ-ကို၊
 အလာဘာယ-ငှာ၊ နိဿာရိတော-သံဃာမှ ထွက်သွားစေအပ်ပါပြီ၊ (နှင့်ထုတ်အပ်
 ပါပြီ)၊ သွာယံ(သော+အယံ)-ထို သာမဏေသည်၊ သောရတော-ကောင်းသောအမှု၌
 ဓမ္မေ-လျော်သည်၊ နိဝါတဝုတ္တိ-မာန်မာနတည်းဟူသော လေမရှိသော အသက်မွေး
 ခြင်းရှိသည်၊ ဝါ-နှိမ်ချအပ်သော အသက်မွေးခြင်းရှိသည်၊ လန္တီဓမ္မံ-လန္တီပုဂ္ဂိုလ်၏
 သဘောသို့၊ ဩက္ကန္တာ-သက်ရောက်ပြီးသည်၊ ဟိရောတ္တပေ-အရှက်အကြောက်၌၊
 ပတိဋ္ဌိတော-တည်ပြီးသည်၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မော-ပြုအပ်ပြီးသော ဒဏ်အမှုရှိသည်၊
 (ဟုတွာ)၊ အစွယ်-အပြစ်ကို၊ ဒေသေတိ-ပြောဆိုလျှောက်ထားပါ၏၊ ဣမဿ
 သာမဏေရဿ-အား၊ ပုရေ-၌၊ ကာယသဗ္ဗောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံ-ကာယသဗ္ဗောဂ
 သာမဂ္ဂိကို ပေးခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ)၊ ကာယ
 သဗ္ဗောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံ-သည်၊ သံဃဿ-အား၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-

သောရတော-သည်။ ။သောရတောတိ သုဘောဝါရတော၊ ဤအလို “ကောင်းသောအမှု၌
 ဓမ္မလျော်မှုသည်”ဟု ပေး၊ သုဋ္ဌဩရတောတိ သောရတော၊ ဤအလို “မကောင်းမှုမှ ကောင်းစွာ
 ရှောင်ကြဉ်သည်”ဟု ပေး၊ နိဝါတဝုတ္တိတိ နိစဝုတ္တိ-နှိမ်ချအပ်သော အသက်မွေးခြင်း ရှိသူ၊
 သဒ္ဓတ္တကား- “မာန်မာနတည်းဟူသော လေမရှိသော အသက်မွေးခြင်းရှိသူ”ဟု ဖြစ်၏၊
 ဒီကာ။]

ကာယသဗ္ဗောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံ။ ။ကိုယ်ဖြင့်အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော သာမဂ္ဂိကိုပေး-
 ခြင်းကို “ကာယသဗ္ဗောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံ”ဟုခေါ်၏၊ ထို ကာယသဗ္ဗောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံဟူသည်
 တစ်နီးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ အတူတကွအိပ်ခြင်းဟူသော ကာယသဗ္ဗောဂ၊ သူ၏ကပ်မှုကို
 ခံယူခြင်းဟူသော ပဋိဂ္ဂဟဏစသည်တည်း။ [ကာယသဗ္ဗောဂ သာမဂ္ဂိတိ-သဟသေယျ
 ပဋိဂ္ဂဟဏာဒိ- ဒီကာ။]

သို့၊ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ဣတိ-သို့၊ (သာဝေတဗ္ဗံ)၊ ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-
 လျှောက်ရာ၏။ [“ဣတိ-သို့၊ ဩသာရေတဗ္ဗော” ဟု နောက်ပြန်လှည့်ပါ။] ဧဝံ-
 လျှင်၊ အပလောကနကမ္မံ-သည်၊ ဩသာရဏဉ္စ-သို့လည်းကောင်း၊ နိဿာရဏဉ္စ-
 သို့လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။

ဘဏ္ဍကမ္မံ-ဘဏ္ဍကံကို၊ (ဦးပြည်ခေါင်းတုံး၏အဖြစ်ကို ပြုကြောင်းကံကို)၊
 မဟာဓန္ဒက ဝတ္ထုနာယံ-၌၊ (မယာ)ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [“ဘဏ္ဍုနော-
 ဦးပြည်ခေါင်းတုံး၏အဖြစ်ကို+ ကမ္မံ-ပြုကြောင်းကံတည်း၊ ဘဏ္ဍကမ္မံ” ဟုပြု၊]
 ဗြဟ္မဒဏ္ဍော-ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကေ-၌၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တောယေဝ၊
 [ဗြဟ္မံ-မြတ်သော+ ဒဏ္ဍော-နှိပ်ကွပ် ဆုံးမခြင်းတည်း၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော-ခြင်း၊] ပန-
 ဆက်၊ ကေဝလံ-အခြားရဟန်းတို့နှင့်မဖက် သက်သက်၊ ဧသ(ဧသော)-ဤ
 ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ဆန္ဒဿေဝ-အရှင်ဆန္ဒ၏(အပေါ်၌)သာ၊ န ပညတ္တော-ပညတ်တော်
 မူအပ်သည် မဟုတ်သေး၊ အညာပိ-သော၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ မုခရော-
 ကြမ်းတမ်းသောနှုတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဘိက္ခု-အခြားရဟန်းတို့ကို၊ ဒုရတ္တဝစနေဟိ-
 မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားတို့ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေန္တော-ထိခိုက်လျက်၊
 ခံသေန္တော-ဆဲရေးလျက်၊ ဝဗ္ဘေန္တော-ရှုံးချလျက်၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ တဿာပိ-
 ထိုရဟန်းအားလည်း၊ ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏။

စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒါတဗ္ဗော၊ (ကိ)၊ သံဃမဇ္ဈေ၊ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗံ-
 (ကိ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣတ္ထန္တာမော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဗုဒ္ဓေန္တော-လျက်၊ ဝိဟရတိ-
 နေပါ၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ (ဝတ္တံ-၄၁)၊ ဣန္ဒေယျ-
 အလိုရှိရာ၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုပါ၏၊ (ပြောဆိုပါစေ) ဘိက္ခုဟိ-
 တို့သည်၊ ဣတ္ထန္တာမော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောလည်း မပြောထိုက်ပါ၊
 န ဩဝဒိတဗ္ဗော-ဆုံးမလည်း မဆုံးမထိုက်ပါ၊ န အနုသာသိတဗ္ဗော-သွန်သင်
 လည်း မသွန်သင်ထိုက်ပါ၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃံ ပုစ္ဆာမိ၊ (ကိ)၊ ဣတ္ထန္တာမဿ-
 သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ-ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ဒါနံ -ပေးခြင်းသည်၊
 သံဃဿ-အား၊ ရုစ္ဆတိ-လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိပေ၊ တတိယမ္ပိ

တဿပိ ဒါတဗ္ဗော။ တဿပိ ဒါတဗ္ဗောတိ-ဝိဒ္ဓမာနံ မုခရောဒိဘာဝံ နိဿာယ အပ္ပဋိ
 ပုစ္ဆိတွာပိ (မမးဘဲလည်း) ပဋိညံ အဂ္ဂဟေတွာပိ အာပတ္တိ အနာရောပေတွာပိ ဒေသိတာယပိ
 အာပတ္တိယာ ခံသနာဒိတော အနောရမုန္တဿ (ခံသန အစရှိသည်မှ မရရှင်ကြည့်သူအား)
 ဒါတဗ္ဗော၊ ဩရမုန္တဿ ပန ဓမာပေန္တဿ န ဒါတဗ္ဗော- ဝိမတိ။

ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနံ။ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနန္တိ-ခရဒဏ္ဍဿ (ခက်ထန်ဆော ဒဏ်ကို)
 ဥက္ကဋ္ဌဒဏ္ဍဿ (ဒဏ်တို့တွင်အသာဆုံးဖြစ်သော ဒဏ်ကို) ဒါနံ၊ တဗ္ဓနိယာဒိ ကမ္ပေဟိ
 ကတေ ဩဝါဒါနုသာသနိပ္ပဒါန ပဋိက္ခေပေါ နတ္ထိ (တဗ္ဓနိယအစရှိသောကံကို ပြုအပ်ပြီးသော်

ပုစ္ဆာမိ၊ (ကိ)၊ ဣတ္ထန္တာမဿ၊ပေ၊ ရုစ္စတိ-လော၊ ဣတိ-သို၊ (ပုစ္ဆာမိ)။ [“ဣတိ-သို၊ သာဝေတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-သို၊ ဒါတဗ္ဗော”ဟု ပြန်လှည့်ပါ။]

တဿ-ထိုရဟန်းသည်၊ အပရေန သမဝယန-၌၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တိတွာ- ကျင့်ပြီး၍၊ ဓမာယန္တဿ-လသော်၊ ဝါ-သော၊ တဿ-၏(အပေါ်၌)၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော- ကို၊ ပဋိပဿဗ္ဗေတဗ္ဗော-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို၊ ပဋိပဿဗ္ဗေတဗ္ဗော-၏၊ (ကိ)၊ ဗျတ္တေန၊ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗံ-၏၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ- တို့၊ ဘိက္ခုသံဃော-ရဟန်းသံဃာသည်၊ အသုကဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ-ကို၊ အဒါသိ-ပေးခဲ့ပါပြီ၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ပေ၊ ပတိဋ္ဌိတော (ဟုတွာ)၊ ပဋိသင်္ခါ-ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ-စောင့်စည်းကြောင်း အကျင့်၌၊ တိဋ္ဌတိ-တည်ပါ၏၊ [ပဋိသင်္ခါတိ-ပဋိသင်္ခါယ၊ ဉာဏေန ဥပပရိက္ခိ တွာ- ဋီကာ၊ ဤစကားဖြင့် ပဋိသင်္ခါ၌ တွာပစ္စည်း၏ ကာရိယဖြစ်သော ယ ကြေသည်ဟု ပြသည်၊ ဘန္တေ၊ သံဃံ ပုစ္ဆာမိ၊ (ကိ)၊ တဿ ဘိက္ခုနော- ၏(အပေါ်၌)၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ-ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ပဋိပဿဒ္ဓိ-ငြိမ်းစေခြင်းသည်၊ သံဃဿ-အား၊ ရုစ္စတိ-လော၊ ဣတိ-သို၊ (ပုစ္ဆာမိ)၊ [“ဣတိ-သို၊ သာဝေတဗ္ဗံ”ဟု ပြန်လှည့်ပါ။] ဧဝံ-လျှင်၊ ယာဝတတိယံ-အောင်၊ ဝတွာ-၍၊ပေ၊ ပဋိပဿဗ္ဗေ တဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကမ္မလက္ခဏဉာဏံ ပဉ္စမန္တိ-ကား၊ [ယံတံကို “အဝိနိယကမ္မံ” ကျမှ တွဲ၍အနက် ပေးပါ။] ဘဂဝတာ-သည်၊ (“အနုညာတံ”၌စပ်)၊ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကော-၌၊ တေန ခေါပန သမယေန၊ပေ၊ သာရဇ္ဇေယျန္တိ-တေန ခေါပန သမယေန၊ပေ၊ သာရဇ္ဇေယျံ ဟူသော၊ ဣမေသု ဝတ္ထုသု-တို့ကြောင့်၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏ (အပေါ်၌)၊

ထိုသူအား ဩဝါဒအနုသာနိ ပေးမှုကို ပယ်ခြင်းမရှိ)၊ ဒိန္န ဗြဟ္မဒဏ္ဍေ ပန တသ္မိံ သဒ္ဓိံ တန္တနိယာဒိကမ္မကတေဟိ ပဋိပက္ခိတ္တန္တိ ကာတံ န ဝဋ္ဋတိ၊ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗောတိ အာဒိနာ အာလာပသလ္လာပါဒိမတ္တဿာပိ န ကာရေန ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ တဉ္စိ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု ဂိဝံ ပရိဝတ္တော တာ ဩလောကနမတ္တန္တိ ကရောန္တိ၊ ဧဝံ ဝိဝဇ္ဇေတဗ္ဗံ၊ နိဗ္ဗဒန ကရဏတ္ထမေဝ တဿ ဒဏ္ဍဿ အနုညာတတ္တာ၊ တေနေန ခန္တတ္ထေရောပိ ဥက္ခေပနိယာဒိ ကမ္မကတောပိ အဘာယိတွာ ဗြဟ္မဒဏ္ဍေ ဒိန္နေ “သံဃေနာဟံ သဗ္ဗထာ ဝိဝဇ္ဇိတော”တိ မုန္တိတော ပပတိ၊ ယော ပန ဗြဟ္မဒဏ္ဍကတေန သဒ္ဓိံ ဥတွာ သံသဇ္ဇော အဝိဝဇ္ဇေတွာ ဝိဟရတိ၊ တဿ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝတိ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အညထာ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဝိစာနဿ နိရတ္ထကတာပသင်္ဂတော၊--တေနာတိ ဗြဟ္မဒဏ္ဍကတေန၊ ယထာ တန္တနိယာဒိ ကမ္မကတေဟိ၊ ဝေမေဝ တတော အဓိကမ္ပိ သံဃံ အာရဗ္ဗေန သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ တဉ္စ “သောရတော နိဝါတဝုတ္တိ”တိ အာဒိနာ သရူပတော ပသယိတမေဝ၊ တေနာဟ- “သမ္မာဝတ္တိတွာ၊ပေ၊ ပဋိပဿဗ္ဗေတဗ္ဗော”တိ- ဝိမတိ။

ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ပညပေတွာ-ပညတ်တော်မူပြီး၍၊ အနုစာနာမိပေ၊ ကာတုန္တိ-ဟူ၍၊ (အနုညာတ်-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ။) အထခေါ ဘိက္ခုနီနံ စတဒဟောသိပေ၊ ဘိက္ခုနီသံဃေန ကာတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ယံတံ အဝနိယ ကမ္မံ-အကြင် အဝနိယကံကို၊ (ရှိမခိုးကြောင်းကံကို)၊ အနုညာတ်-ပြီ၊ တံ-ထို အဝနိယကံကို၊ (“ဝုစ္စတိ”၌စပ်။) ဝါ-သည်၊ ကမ္မလက္ခဏညောင်-ကံဟူသော အမှတ်အသားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ (တစ်နည်း) ကမ္မလက္ခဏညောင်-ကံဟူသော အမှတ်အသားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဉ္စမံ-ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဣမဿ အပလောကနမ္မဿ-၏၊ (ယခုဆိုဆဲဖြစ်သော အပလောကနကံ၏)၊ ဌာနံ-တည်ရာ သည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ-(ယသွာ)-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုအဝနိယ ကံ၏၊ ကမ္မညောင်-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ လက္ခဏံ-မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာတည်း၊ ဩသာရဏာဒီနိ-သံဃာသို့သွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ (လက္ခဏံ-သည်)၊ န-မဟုတ်၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ကမ္မလက္ခဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တဿ-ထို ကမ္မလက္ခဏမည်သော အပလောကနကံကို၊ ကရဏံ-ပြုပုံကို၊ တတ္ထေဝ-ထို ဘိက္ခု နိက္ခန္ဓက၌ပင်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ အဝိစ-ထိုသို့ ဟောတော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်ပါ သော်လည်း၊ နံ-ထို ကမ္မလက္ခဏမည်သော အပလောကနကံကို၊ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ- ငြိမ်းစေပုံနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဝိတ္တာရတော-အားဖြင့်၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ ဣဓာပိ-ဤ ကမ္မဝင်၌ လည်း၊ ဝဒါမိ-ဆိုကုန်ဦးအံ။

ဘိက္ခုနုပဿယေ-ဘိက္ခုနီတို့၏ မှီတင်းနေထိုင်ရာကျောင်း၌၊ သန္နိပတိတဿ- စည်းဝေးပြီးသော၊ ဘိက္ခုနီသံဃဿ-၏၊ ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗံ-၏၊ (ကိံ)၊ အယျေ- အရှင်မတို့၊ အသုကောနာမ-ထိုမည်သော၊ အယျော-အရှင်သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-

ယံ တံပေ၊ အနုညာတ်။ ။ယံတံ ဘဂဝတာ အဝနိယကမ္မံ အနုညာတန္တိ သမ္ပန္ဓော “တဿ ဘိက္ခုနော ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတု”န္တိ သာမညတော အနုညာတပ္ပကာရံ ဒဿေတွာ ပုန ဝိသေသတော အနုညာတပ္ပကာရံ ဒဿေတံ “အထခေါ”တိ အာဒိ ပါဠိ ဥဒ္ဒတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ဝိမတိ။

ကမ္မလက္ခဏံ။ ။ကမ္မမေဝ လက္ခဏန္တိ ကမ္မလက္ခဏံ၊ ဩသာရဏနိသာရဏ ဘဏ္ဍုကမ္မာဒယော ဝိယ ကမ္မဉ္စ ဟုတွာ အညဉ္စနာမံ န လဘတိ၊ ကမ္မမေဝ ဟုတွာ လက္ခိယတိတိ “ကမ္မလက္ခဏ”န္တိ ဝုစ္စတိ- သာရဏံ၊ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ကံခါဘာသာဋီကာ၊ သဟဓမ္မိကဝဂ်၊ ကမ္မပဋိဗောဟနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီး။

ဝိမတိ။ ။ဝိမတိကား- “ကမ္မညောင် လက္ခဏ”န္တိ ဣမိနာ ဩသာရဏာဒိဝသေန ဂဟိတာဝသေသာနံ သဗ္ဗေသံ အပလောကနကမ္မဿ သာမညလက္ခဏဝသေန ဂဟိတတ္တာ “ကမ္မညောင် လက္ခဏမသာတိ ကမ္မလက္ခဏန္တိ နိဗ္ဗဓနံ ဒဿေတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို- “ကမ္မမေဝ+လက္ခဏံ ယသာတိ ကမ္မလက္ခဏံ၊ ကံသာလျှင် အမှတ်အသားရှိသော အပလောကနကံ”ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိအနက် မှတ်ပါ။

တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ အပါသဒိကံ-ကြည်ညိုခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သော အမှုကို၊ ဒဿတိ-ပြုပါ၏။ စတဿ အယုဿ-ဤအရှင်၏ (အပေါ်၌)၊ အဝန္တိယကရုဏ်-ရှိမခိုးမှုကိုပြုခြင်းသည်၊ ရုစတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခုနီသံဃံ၊ ပုစ္ဆမိ-ပါ၏၊ ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိ၊ ပုစ္ဆမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (သာဝေတဗ္ဗံ)၊ ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္ထံ၊ အဝန္တိယကမ္ပ-ရှိမခိုးမှုကို ပြုကြောင်းကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ၊ တတော-ထိုက်ပြုပြီးရာခခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ န ဝန္တိတဗ္ဗော-ရှိမခိုးထိုက်၊ အဝန္တိယမာနော-ရှိမခိုးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဟိရောတ္တပုံ-ကို၊ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ-ရှေးရှုဖြစ်စေ၍၊ သမ္မာ-စွာ၊ သစေ ဝတ္တတိ-အကယ်၍ ကျင့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊ ခမာပေတဗ္ဗာ-သည်းခံစေထိုက်ကုန်၏၊ ခမာပေန္တေန-သည်းခံစေသော ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ-သို့၊ အဂန္တာ-မသွားမှု၍၊ ဝိဟာရေယေဝ-ဘိက္ခုတို့၏ ကျောင်း၌သာ၊ သံဃံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏံဝါ-ဂိုဏ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခုဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသ ကံမိတွာ-၍၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ အဗ္ဗလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချိမြှောက်၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ပဋိသင်္ခါ-၍၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ-စောင့်စည်းကြောင်း အကျင့်၌၊ တိဋ္ဌာမိ-တည်ပါ၏၊ ပုန-ဖန်၊ အပါသဒိကံ-ကို၊ န ဒဿေသာမိ-မပြုပါတော့အံ့၊ ဘိက္ခုနီသံဃော-သည်၊ မယံ-အား၊ ခမတု-သည်းခံစေပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ခမာပေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ တေနဝါသံဃေနဝါ-သည် သော်လည်းကောင်း၊ (တေန)ဂဏေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍လည်းကောင်း၊ ဧကဘိက္ခုနာဝါ-သည်မူလည်း၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဂန္တာ-သွား၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိ)၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ သံဝရေ-၌၊ ဌိတော-တည်ပြီ၊ ဣမိနာ-ဤရဟန်းသည်၊ အစွယ်-ကို၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍၊

ဘိက္ခုနီဟိ န ဝန္တိတဗ္ဗော။ ။ “န ဝန္တိတဗ္ဗော” တိ ဣမိနာ ဝန္တန္တိယာ (ရှိခိုးသော ဘိက္ခုနီ၏) ဒုက္ကဋ္ဌိ ဒဿေတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ သံဃေန ကတံ ကတိကံ ဥတွာ မဒုနံ ဝိယတိ သံဃသမ္မုတံ အနာဒရေန အတိက္ကမန္တဿ အာပတ္တိဧဝံ ဟောတိ- ဝိမတိ။

တေန သံဃေနဝါပေ၊ ဂဗ္ဗာ။ ။ ကံအပြုခံရသော ရဟန်းသည် သံဃအထံ၌ တောင်းပန်လျှင် သံဃာသည်၊ ဂိုဏ်းအထံ၌ တောင်းပန်လျှင် ဂိုဏ်းသည်၊ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဘိက္ခုနီတို့ထံ စေလွှတ်၍ အပြောခိုင်းနိုင်၏။ ရဟန်းတစ်ပါးအထံ တောင်းပန်လျှင် ထိုတောင်းပန်ခံရသော ရဟန်းသည် ကိုယ်တိုင်သွား၍ ပြောရမည်၊ ထိုကြောင့် “တေန သံဃေနဝါ ဂဏေနဝါ ဧကံ ဘိက္ခု ပေသေတွာ” ကို စကားတစ်ရပ်၊ “ဧကဘိက္ခုနာဝါ သယမေဝ ဂန္တာ” ကို စကားတစ်ရပ်ဟု မှတ်ပါ။ အချို့စာအုပ်၌ “ဧကံ ဘိက္ခု ပေသေတွာ” ပါ၌ ကျနေသည်။

ဘိက္ခုနီသံဃော-ကို၊ ဓမာပိတော-သည်းခံစေအပ်ပြီ၊ ဘိက္ခုနီသံဃော-သည်၊ ဣမံ-
ဤရဟန်းသည်၊ ဝန္တိယံ-ရှိခိုးထိုက်သူကို၊ ကရောတု-ပြုလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗာ)။

သော-ထိုရဟန်းကို၊ ဝန္တိယော-ရှိခိုးထိုက်သူကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ စ ပန-
ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာတဗ္ဗော-၏ (ကိံ)၊ ဘိက္ခုနုပဿယေ-၌၊ ပ၊ သာဝေတဗ္ဗံ-
၏၊ (ကိံ)၊ အယျေ-တို့၊ အသုကောနာမ-သော၊ အယံ အယျော-ဤအရှင်သည်၊
ပ၊ ဒဿေတိ-ပြပါ၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီသံဃေန-သည်၊ အဝန္တိယော-
ရှိမခိုးထိုက်သူကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပါပြီ၊ သော-ထိုအရှင်သည်၊ လန္တိဓမ္မံ-လန္တိ
သဘောသို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်ပြီး၍၊ ပဋိသင်္ခါ-၍၊ အာယတိံ သံဝရေ
ဋ္ဌိတော (ဟုတွာ)အစွယ် ဒေသေတွာ၊ ဘိက္ခုနီသံဃံ-ကို၊ ဓမာပေတိ-သည်းခံစေပါ
ပြီ၊ တဿ အယျဿ-၏(အပေါ်၌)၊ ဝန္တိယကရဏံ-ရှိခိုးထိုက်သူကို ပြုခြင်းသည်၊
ရုစ္စတိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခုနီသံဃံ၊ ပုစ္ဆာမိ-ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (သာဝေတဗ္ဗံ)၊
ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အပလောကနကမ္မေနေဝ-
ဖြင့်သာ၊ ဝန္တိယော-ရှိခိုးထိုက်သူကို၊ ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအပလောကနကံအရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ပါဠိမုတ္တကောပိ-
ပါဠိတော်မှ အလွတ်လည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မလက္ခဏ ဝိနိစ္ဆယော-ကမ္မလက္ခဏ
အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣဒံ ကမ္မလက္ခဏံနာမ-ဤကမ္မလက္ခဏမည်သည်
ကို၊ ဘိက္ခုနီသံဃမူလကံ-ဘိက္ခုနီသံဃာဟူသော အကြောင်းရင်းရှိအောင်၊ ပညတ္တံ-
ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဘိက္ခုနီသံဃမူလကံဖြစ်အောင် ပညတ်တော်မူ
အပ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုသံဃဿာပိ-၏(အတွက်)လည်း၊ ဧတံ-ဤကမ္မ
လက္ခဏာကို၊ လတ္တတိယေဝ-ရအပ်သည်သာ၊ [ဘိက္ခုနီသံဃဿာပိ ပနေတံ လတ္တတိ
ယေဝါတိ အဝန္တိယကမ္မဿ ဥပလက္ခဏမတ္ထေန ပဟိတတ္တာ ဘိက္ခုနီသံဃဿာပိ
ကမ္မလက္ခဏံ လတ္တတိ ဝေ၊- ဝိမတိ] ဟိ-ချဲ့၊ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ သလာကဂ္ဂ
၊ပ၊ ဥပေါသထဂ္ဂေသု-စာရေးတံကို ယူရာအရပ်၊ ယာဂုကို ယူရာအရပ်၊ ဆွမ်းကို
ယူရာအရပ်၊ ဥပုသ်ကို ယူရာအရပ်တို့၌၊ ယံ အပလောကန ကမ္မံ-အကြင်
အပလောကနကံကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဧတမ္ပိ-ဤ အပလောကနကံသည်လည်း၊
ကမ္မလက္ခဏမေဝ-ကံဟူသော အမှတ်အသားသာတည်း၊ ဝါ-ကံဟူသော အမှတ်
အသားသာရှိသော ကံသာတည်း။

သလာကဂ္ဂ၊ပ၊ ကရောတိ၊ ။သလာကဂ္ဂဋ္ဌာနံ သလာကဂ္ဂံနာမ၊ ယာဂုဘတ္တာနံ
ဘာဓနဋ္ဌာနာနိ ယာဂဂုဘတ္တဂ္ဂါနိနာမ၊ [သဒ္ဒတ္ထအားဖြင့်ကား- "သလာကာယော+ဂယုန္တိ
ဧတ္တာတိ သလာကဂ္ဂံ(ဋ္ဌာနံ)"စသည်ဖြစ်၏၊] ဧတေသုပိ ဟိ ဋ္ဌာနေသု သဗ္ဗောသံဃော
ဥပေါသထေဝိယ သန္နိပတိတော၊ ကမ္မဉ္စ ဝဂ္ဂကမ္မံ န ဟောတိ၊ "မယမေတံ နဓာနိမှာ"တိ

ဟိ-ရဲ့၊ အစွဲနှစ်ဝရ စိတ္တစိဝရ နဋ္ဌစိဝရာန-(ဓားပြ)လုလူအပ်သော သင်္ကန်း ရှိသောရဟန်း၊ ဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်းရှိသောရဟန်း၊ ပျောက်သော သင်္ကန်းရှိသောရဟန်းတို့အား၊ သံဃ-ကို၊ သင်္ခါပိတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ဗျုတ္တေန၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ယာဝတတိယံ-အောင်၊ သာဝေတွာ-၍၊ အပလောကန ကမ္မံ၊ ကတွာ-၍၊ စိဝရံ ဒါတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပန-ဆက်၊ အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇကေန- အနည်းငယ်သော အပ်၊ အပ်ချည်စသည်ကို စွန့်တတ်သောရဟန်းသည်၊ စိဝရံ-ကို၊ ကရေန္တဿ-ပြုသောရဟန်းအား၊ သေနာသနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တပ္ပဘော ဒါနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ သူစိအာဒိနိ-အပ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အနပလောကကေတွာဝိ-မပန်ပြောမူ၍လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးနိုင်ကုန်၏။ တေသံ-ထိုအပ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါနေ-ပေးခြင်း၌၊ သောယေဝ-ထို အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇက ရဟန်းသည်သာ၊ ဣဿရော-အစိုးရ၏၊ တတော-ထိုအနည်းငယ်သော အပ် စသည်ထက်၊ အတိရေကံ-အပိုအလွန်ကို၊ ဒေန္တေန-ပေးသော အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇက ရဟန်းသည်၊ အပလောကေတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏။ ဟိ-မှန်၊ တတော- ထိုအနည်းငယ်သော အပ်စသည်ထက်၊ အတိရေကဒါနေ-အပိုအလွန်ကိုပေးခြင်း ၌၊ သံယော-သည်၊ သာမိ-အရှင်တည်း၊ (အစိုးရ၏)၊ ဂိလာန ဘောသဇ္ဇမ္ပိ- ဂိလာန၏ ဆေးကိုလည်း၊ တတ္ထ-ထို သေနာသနက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ် ပြီးသော အပြားရှိသော ဂိလာန၏ဆေးကို၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်ပင်၊ (အပ္ပမတ္တက ဝိသဇ္ဇက ရဟန်းကိုယ်တိုင်ပင်) ဒါတဗ္ဗံ-ပေးနိုင်၏။ အတိရေကံ-ကို၊ ဣစ္ဆန္တဿ- အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊ အပလောကေတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏။ [သေနာသ နက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ ဤအဓိပ္ပာယ်များ အကျယ်ပါခဲ့ပြီ။]

စ-ဆက်၊ ယောဝိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒုဗ္ဗလော-အားမရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်း၊ ဆိန္နိရိယာပထော-ပြတ်သော ဣရိယာပုထ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိန္နဘိက္ခာစာရပထော-ပြတ်သော ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ

ပစ္စာ ခိယုန္တာဝိ န ဟောန္တိ၊ ခဏ္ဍသိမာယ ပန ကံတေ ခိယုန္တိ၊ သံဃိက ပစ္စယဉ္စိ အစွဲနှစ်ဝရာဒီနိ ဒါတုံ အပလောကေန္တဟိ ဥပစာရသိမဋ္ဌာနံ သဗ္ဗေသံ အနမတိံ ဂဟေတွာဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ယော ပန ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော ဓမ္မိကံ အပလောကနံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံဥပါယေန ဗဟိဥပစာရသိမာဂတံဝါ ကတွာ ခဏ္ဍသိမံဝါ ပဝိသိတွာ (မိမိတို့က ခဏ္ဍသိမံသို့ဝင်၍သော် လည်းကောင်း)၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ- ဝိမတိ။

အစွဲနှစ်ဝရ စသည်။ ။ ယံ သန္ဓာယ “အပလောကနကမ္မံ ကရေတိတိ”တိ သာမညတော ဒဿေတိ၊ တံ အပလောကနကမ္မံ သရူပတော ဒဿေတုမာဟ- “အစွဲနှစ်ဝရ” ဣစ္စာဒိ၊ ယဒိ အပလောကေတွာဝ စိဝရံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ကိံ ပန အပ္ပမတ္တက သမ္ပုတိယာတိ (အပ္ပမတ္တက ဝိသဇ္ဇကသမ္ပုတိဖြင့် ဘာအကျိုးရှိသေးသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်) အာဟ- “အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇကေန ပနာ”တိ အာဒိ- ဝိမတိ။

လမ်းရှိသည်။ (ဆွမ်းခံမသွားနိုင်သည်။ ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ မဟာ
 ဂိလာနော-ကြီးစွာသော ဂိလာနသည်။ (ဟောတိ)၊ တဿ-ထိုမဟာဂိလာန ရဟန်း
 အား၊ မဟာဝါသေသု-ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၌၊ တတြုပ္ပါဒတော-ထိုကျောင်း
 တိုက်ဝယ်ဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ (ဆန်စသည်မှ) ဒေဝသိက်-နေ့တိုင်း၊ နာဠိဝါ-တစ်
 ကွမ်းစားသော ဆန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပမုနာဠိဝါ-တစ်ကွမ်းစား၏ထက်ဝက်
 သော ဆန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧကဒိဝသံယေဝ-တစ်နေ့တည်း
 ပင်၊ ပဉ္စ(တဏှာလနာဠိယော)ဝါ-ငါးကွမ်းစားသော ဆန်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဒသတဏှာလနာဠိယောဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒေန္တေန-ပေးသော အပ္ပမတ္တက
 ဝိသဇ္ဇကရဟန်းသည်။ အပလောကနကမ္မံ၊ ကတွာဝ-၍သော၊ ဒါတဗ္ဗာ-န်၏။

ပေသလဿ-(သီလရှိသည့်အတွက်) ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊
 ဝါ-ချစ်အပ်သော သီလရှိသော၊ ဘိက္ခုနော-၏(အတွက်)၊ တတြုပ္ပါဒတော-
 ထိုကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ ဣဏပလိဗောဓမ္မိ-နောင်ယုက်တတ်သော
 ကြေးမြီးကိုလည်းကော့ ၊ မဟုသုတဿ-များသော သုတရှိသော၊ သံဃဘာရ
 နိတ္တာရကဿ-သံဃတာဝန်ကို ထုတ်ဆောင်တတ်သော၊ (သံဃတာဝန်ဆောင်
 ဖြစ်သော) ဘိက္ခုနော-၏(အတွက်)၊ အနုဋ္ဌာပနီယ သေနာသနမ္မိ-မထစေထိုက်
 သော ကျောင်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာကိုလည်းကောင်း၊ သံဃကိစ္စ-သံဃကိစ္စကို၊
 ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်သော၊ ကပ္ပိယကာရကာဒိနံ-ကပ္ပိယကာရက အစရှိသူတို့၏
 (အတွက်)၊ ဘတ္တဝေနမ္မိ-ထမင်းရိက္ခာကိုလည်းကောင်း၊ အပလောကနကမ္မေန-

နာဠိဝါ ဥပမုနာဠိဝါ။ ။နာဠိဝါ ဥပမုနာဠိဝါတိ-ဒိဝေသေ ဒိဝေသေ အပလောကေတွာ
 ဒါတဗ္ဗဿ ပမာဏဒဿနံ၊ တေန ယာပနမတ္ထမေဝ အပလောကေတဗ္ဗံ၊ န အဓိကန္တိ
 ဒဿေတိ၊ ဧကဒိဝသံယေဝဝါတိ အာဒိဒသဝိသတိဒိဝသာနံ (အတွက်) ဧကသ္မိဒိဝေယေဝ
 ဒါတဗ္ဗပရိစ္ဆေဒဒဿနံ၊ တေန ယာဝဇီဝန္တိဝါ ယာဝ ရောဂါဝုဋ္ဌဟတိတိဝါ စပံ အပလောကေတံ
 န ဝဋ္ဋတိတိ ဒဿေတိ- ဝိမတိ။

ဣဏပလိဗောဓမ္မိ။ ။[ဤပုဒ်ကို “ဒါတံ ဝဋ္ဋတိ”၌စပ်၊ ပေသလပုဒ်၏ သဒ္ဓတ္တကို
 ပါရာဓိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဒုတိယအုပ်၊ သုဒိန္နကဏ္ဍ၌ ပြထားပြီ၊] “ပေသလဘိက္ခု”ဟူသည်
 သီလကို အလွန်အလေးပြုသော ရဟန်းတည်း၊ ထိုရဟန်း၏မိဘတို့မှ ဆင်းသက်လာသော
 ကြေးမြီးစသည်ရှိလျှင် ထိုကြေးမြီးသည်ပင် ထိုရဟန်း၏ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်နေသောကြောင့်
 “ဣဏပလိဗောဓ”မည်၏။ ထို ဣဏပလိဗောဓကို တတြုပ္ပါဒပစ္စည်းမှယူ၍ ဆပ်ပေးနိုင်သည်-
 ဟူလို။

ဝိမတိ။ ။ဣဏပလိဗောဓမ္မိတိ-ဣဏဝတ္တံ၊ ဒါတံ ဝဋ္ဋတိတိ သမ္ပန္နော၊ တဇ္ဇ-ဣဏာယံ
 ကေဟိ ပလိဗုဒ္ဓဿ လန္တိပေသလဿ သာသနပကာရကဿ ပမာဏယုတ္တမေဝ ကပ္ပိယဘာဏ္ဍနိ
 ယမေတွာ အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ န ပန သဟသံဝါ သတသဟသံဝါ မဟာဣဏံ၊
 တာဒိသဉ္စိ ဘိက္ခာဓရိယဝတ္ထေန သဗ္ဗေဟိ ဘိက္ခုဟိ တာဒိသဿ ဘိက္ခုနော ပရိယေသိတွာ
 ဒါတဗ္ဗံ။

ဖြင့်၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဤစကားအရ သံဃဝန်ဆောင် စာရဝန်ဆောင် စသူတို့အတွက် ဆွမ်းစသည် ကိုလည်း ခွင့်ပန်၍ ပေးကောင်းသည်-ဟု ယူထိုက်သည်။] စတုပစ္စယ ဝသေန-လေးပါးသော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒိန္နု တတြုပ္ပါဒတော-လှူအပ်သော ထိုကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ သံဃိကံ-သံဃဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာဝါသ-ကျောင်းကို၊ ဧဂ္ဂါပေတုံ-သုခံသင်စေခြင်းငှာ၊ (စောင့်ရှောက်စေခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဣဿရဝတာယ-အစိုးရသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိစာရေဟံ-စီမံနေ၏။ [သံဃိကဆိုင်ရာကို သူ့အလိုအတိုင်း စီမံနေသည်-ဟုလို] ဣတိ-သို့၊ ကထာပစ္စိန္နနတ္ထံ-ပြောဆိုကဲ့ရဲ့ကြောင်း စကားကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သလကဂ္ဂါဒီသုဝါ-စာရေးတံကို ယူရာအစရှိသော အရပ်တို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရသန္နိပါတေဝါ-(အစည်းအဝေးကြီး မရောက်မီ)ကြားအစည်းအဝေး၌သော်လည်းကောင်း၊ [ဥပုသ်ပြုရာနေ့ကဲ့သို့ အများအစည်းအဝေးသို့ မရောက်မီ ကြားအစည်းအဝေးတည်း၊ နောက်၌ “ဥပေါသ ထဂ္ဂေ ပန ဝဋ္ဋတိယေဝ” ဟု ပြုလတ်။] သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆိတွာဝ-မေးမြန်းလျှောက်ထားပြီး၍သာ၊ (ခွင့်ပန်ပြီးမှ သာ)၊ ဧဂ္ဂါပေတဗ္ဗော-သုခံသင်စေထိုက်၏။ စီဝရပိဏ္ဍပါ တတ္ထာယ-သင်္ကန်း၊ ဆွမ်းအကျိုးငှာ၊ ဩဒိဿ-ရည်းစူး၍၊ ဒိန္နု တတြုပ္ပါဒတောပိ-မှလည်း၊ အပလောကေတွာ၊ အာဝါသော-ကို၊ ဧဂ္ဂါပေတဗ္ဗော-၏။ အနပလောကေတွာပိ-၍လည်း၊ (ဧဂ္ဂါပေတုံ-ငှာ)ဝဋ္ဋတိ-၏။ ပန-ထိုသို့ ပင်အပ်ပါသော်လည်း၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ သူရောဝတ- ရဲရင့်ပါပေစွ၊ စီဝရ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ-ငှာ၊ ဒိန္နုတော-လှူအပ်သောပစ္စည်းမှ၊ အာဝါသ- ကို၊ ဧဂ္ဂါပေတိ-သုခံသင်စေဘိ၏။ ဣတိဝေ-သို့၊ ဥပုန္နကထာပစ္စေဒနတ္ထံ-ဖြစ်သော ပြောဆိုကဲ့ရဲ့ကြောင်း စကားကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အပလောကနကမ္မ မေဝ-ကိုသာ၊ ကတွာ၊ ဧဂ္ဂါပေတဗ္ဗော-၏။

ဧတိယေ-ဧတိတော်၌၊ ဆတ္တံဝါ-ထီးဟူသော အထက်အကျည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေဒိကံဝါ-အောက်အကျည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗောဓိဃရံဝါ-ဗောဓိကျောင်းဆောင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာသနဃရံဝါ-ဆင်းတုတော်ကျောင်းဆောင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [အာသနဃရံ ဝါတိ ပဋိမာဃရံဝါ-ယောဇနာ၊] အကတံ-မပြုအပ်သေးသော ဆတ္တစသည်ကို၊ ကရောန္တေနဝါ-အသစ်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သော်လည်းကောင်း၊ ဇိဏ္ဏံ-ဟောင်းနွမ်းသော ဆတ္တစသည်ကို၊ ပဋိသင်္ခါရောန္တေန-

ဆတ္တံဝါ ဝေဒိကံဝါ။ ဆတ္တံဝါ ဝေဒိကံဝါတိ ဧတ္ထ “ဝေဒိကာ”တိ ဧတိယဿ ဥပရိ ဧတုရဿဧယော ဝုစ္စတိ၊ (ဧတိတော်၏ အထက်နား၌ ငှ-ထောင့်ရှိသော အကျည်ကို ဝေဒိကာဟု ဆိုအပ်၏။) ဆတ္တံတိ တတော ဥဒ္ဓံ ဝလယာနိ ဒဿေတွာ ကတော အဂ္ဂဧယော ဝုစ္စတိ- သာရတ္ထ။

ပြုပြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သုခကမ္မ-အင်္ဂါတေသုတ်လိမ်းမှုကို၊ ကရောဇ္ဇေ နဝါ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ သမာဒါပေတွာ-ဆောက်တည်စေပြီး၍၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကာရကော-ပြုမည့်လူသည်၊ သစေ နတ္ထိ-အံ့(ဝေံသတိ)၊ စေတိယဿ-၏(အတွက်)၊ ဥပနိက္ခေပတော-အပ်နှံထားအပ်သောဘဏ္ဍာမှ၊ ကာရေတမ္ပ-ပြုစေထိုက်၏၊ ဥပနိက္ခေပပိ-အပ်နှံထားအပ်သောဘဏ္ဍာသည်လည်း၊ အသတိ-သော်၊ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ၊ တတြုပ္ပါဒတော-ထိုကျောင်းတိုက်ဝယ်ဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ ကာရေတမ္ပ၊ သံဃိကေ နပိ-သံဃိကပစ္စည်းဖြင့်သော်မှလည်း၊ (ကာရေတမ္ပ)၊ [သံဃိကေနပိတိန ကေဝလံစ တတြုပ္ပါဒတော၊ ပစ္စယဒါယကေဟိ စတုပစ္စယတ္ထာယ သံဃဿ ဒီန္နဝတ္ထုနာ ပိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။] ဟိ-မှန်၊ သံဃိကေန-သံဃိကပစ္စည်းဖြင့်၊ အပလောကေ တွာ-၍၊ စေတိယကိစ္စံ-စေတိတော်၏ကိစ္စကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ စေတိယဿ-၏၊ သန္တကေန-ဥစ္စာဖြင့်၊ အပလောကေတွာပိ-ပန်ပြော၍သော်မှလည်း၊ သံဃိကကိစ္စံ-သံဃဥစ္စာဖြစ်သောကိစ္စကို၊ ကာတုံ န ဝတ္တတိ၊ ပန-အနွယ၊ တာဝကာလိကံ-ထိုသုံးစွဲရာကာလ၌ ယူအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ (အနိကံအတန်မျှ)၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ စေတိယေ-၌၊ သုခကမ္မာဒီ နိ-အင်္ဂါတေသုတ်လိမ်းမှု အစရှိသည် တို့ကို၊ ကရောဇ္ဇေဟိ-ပြုသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘိက္ခာစာရတောဝါ-ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ရာအရပ်မှ သော်လည်းကောင်း၊ သံဃတောဝါ-သံဃာမှသော်လည်း ကောင်း၊ ယာပနမတ္တံ-မျှတရုံအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဆွမ်းကို၊ အလဘန္တေဟိ-မရကုန်လသော်၊ စေတိယသန္တ ကတော-စေတိ တော်၏ဥစ္စာမှ၊ ယာပနမတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပရိဘူန္တေဟိ-သုံးဆောင်ကုန်လျက်၊ ဝတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (မယံ)ဝတ္တံ-ကို၊ ကရောမ-ပြုနေကြရကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့(ရိုးမယ်ဖွဲ့၍)၊ မစ္စမံသာ ဒီဟိ-ငါး၊ အမဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သံဃာဘတ္တံ-ကိုကဲ့သို့၊ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

စေတိယဿ ဥပနိက္ခေပတော။ ။စေတိယဿ ဥပနိက္ခေပတောတိ စေတိယေ နဝကမ္မတ္ထာယ ဥပနိက္ခိတ္တတော၊ စေတိယသန္တကတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊- သာရတ္ထ၊ ဥပနိက္ခေပတောတိ စေတိယ ပဋိဝေဂနတ္ထာယ ဝုမိယာ ပယောစေတွာ (အတိုးအပွားဖြင့် ယှဉ်စေ၍-အတိုးပေး၍) ကပ္ပိယကာရကေဟိ ထပိတဝတ္ထုတော၊- ဝိမတိ။

သံဃာဘတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ။“တို့က စေတိတော်၏အလုပ်ကို လုပ်နေကြတာပဲ” ဟု ရိုးမယ်ဖွဲ့၍ စေတိတော်၏ဥစ္စာထဲမှ သား ငါးစသော ဟင်းကောင်းများကို (သံဃာဘတ်ကျွေးရာ၌ စားကြသလို) ပြုခြင်းမှာ မအပ်-ဟုလို့၊ ဤစကားကိုထောက်၍ သံဃိကပစ္စည်း၊ စေတိယပစ္စည်း များကို ဈေးချွေတာတာ သုံးစွဲကြသည်ဟု မှတ်ပါ။ [သံဃာဘတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ မဟာဒါနံ ဒေန္တေဟိပိ ကရိယမာနံ သံဃာဘတ္တံဝိယ ကာရေတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ အဓိပ္ပာယော၊- ဝိမတိ။]

ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ရောပိတာ-ပေါက်စေအပ်ကုန်သော၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သော)၊ ယေ ဖလရက္ခာ-အကြင်အသီးရှိသော သစ်ပင်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သံဃေန-သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတာ-သိမ်းပိုက်အပကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧဂ္ဂနကမ္မ-စောင့်ရှောက်မှုကို၊ လဘန္တိ-နံ၏၊ ယေသံ-ယင်း သစ်ပင်တို့၏၊ ဖလာနိ-တို့ကို၊ ယဏ္ဍိ-ခေါင်းလောင်းကို၊ (တုံးစသည်ကို)၊ ပဟရိတွာ-တီးခေါက်၍၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်ပြီး၍၊ ပရိဘုန္တိ-သုံးဆောင်ကြရကုန်၏၊ တေသု-ထိုသစ်ပင်တို့၌၊ အပလောကနကမ္မ-ကို၊ န ကာတမ္မ-မပြုလိုက်၊ (ပြုဖွယ်မလို)၊ ပန-အနွယ်၊ ယေ(ဖလရက္ခာ)-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အပရိဂ္ဂဟိတာ (ဟောန္တိ)၊ တေသု အပလောကနကမ္မ ကာတမ္မ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုအပလောကနကို၊ သလာကဂ္ဂ၊ ပေါ၊ အန္တရသန္တိပါတေသုပိ-စာရေးတံကို ယုရာအရပ်၊ ယာဂုကို ယုရာအရပ်၊ ဆွမ်းကို ယုရာအရပ်၊ အကြားဖြစ်သော အစည်းအဝေးတို့၌လည်း၊ ကာတံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ၊ သမ္ဘာဝနာကား၊ ဥပေါသထဂ္ဂေ-ဥပုသ်ကိုယုရာအရပ်၌၊ (ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ ကာတံ)၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-ကေန်အပ်သည်သာ၊ [အန္တရသန္တိပါတမဟုတ်၊ မဟာသန္တိပါတဖြစ်၍ ကေန်အပ်သည်-ဟုလို]၊ ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ အနာဂတာနမ္မိ-မရောက်လာသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ ဆန္ဒပါရှိသဒ္ဓိ-ကို၊ အာဟရိယတိ-ဆောင်အပ်၏၊ တသ္မာ၊ တံ-(ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ ပြုအပ်သော) ထိုအပလောကနကံသည်၊ သုပိသောဓိတံ-ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ။ [“တတ္ထ ဟိ အနာဂတာနမ္မိ”စသော ဤစကားကို ထောက်၍ အပလောကနကံပြုရာ၌ ရဟန်းများသာ ပဓာနဖြစ်သည်၊ သာမဏေများကား ပဓာနမဟုတ်ဟု မှတ်ပါ။]

စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာတမ္မ-ထိုက်၏၊ (ကိ)၊ ဗျတ္တေန၊ ပေါ၊ သာသေတမ္မံ၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ အန္တော သီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်း၌၊ သံဃသန္တကံ-သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ယံ မူလ၊ ပေါ၊ ခါဒနိယာဒိ-အကြင် အမြစ်ခဲဖွယ်၊ ‘အခေါက်ခဲဖွယ်၊ အရွက်ခဲဖွယ်၊ အညှနီခဲဖွယ်၊ အသီးခဲဖွယ် အစရှိသော စားဖွယ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ တံ သမ္မံ-ထိုအလုံးစုံသော စားဖွယ်ကို၊ အာဂတာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်၊ ရောက်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ယထာသုခံ-ရမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-

ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတံ ။ “ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် မိမိအတွက် မျှတလောက်ရုံ အနည်းအများယူ၍ သုံးစွဲနိုင်သည်ဟု သိသာ၏။ သုတစ်ပါးအား ပေးဖို့ရန် အပိုအရှိယုစွင့်ကား မရဟုမှတ်ပါ။ [ယထာသုခံ၊ ရုစ္စတိတိ ဝုတ္တတ္တာ အတ္တနော ပရိဘောဂပု ဟောနကံ အပ္ပံဝါ ဗဟံဝါ ဂဟေတမ္မံ၊ အဓိကံ ပန ဂဟေတံ န လဘတိ- ဝိမတိ။]

မေးလျှောက်ပါ၏။ ဣတိ-သို့၊ (သာဝေတဗွံ)၊ ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ၊ ပုစ္ဆိတဗွံ-
 မေးရာ၏။ စတူဟိ (ဘိက္ခုဟိ)-လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော် လည်းကောင်း၊
 ပဉ္စဟိ၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အပလောကနကံ
 သည်၊ သုကတမေဝ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်သည်သာ၊ (ကောင်းစွာပြုအပ်ရာရောက်
 သည်သာ၊ ဟောတိ)။ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ-၌၊ ဋ္ဌေ-၂ပါးကုန်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်
 သော်လည်းကောင်း၊ တယော-ကုန်သော၊ ဇနာ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊
 [တစ်နည်း-ဒွတ္တယော-၂ ပါး၊ ၃ ပါးကုန်သော၊ ဇနာ-တို့သည်။] ဝသန္တိ-
 နေကြကုန်၏။ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ နိသိဒိတွာ-ထိုင်၍၊ ကတမ္ပိ-ပြုအပ်သော
 အပလောကနကံသည်လည်း၊ သံဃေန-သည်၊ ကတသဒိသမေဝ-ပြုအပ်သော
 အပလောကနကံနှင့် တူသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ-၌၊ ဧကော၊
 ဘိက္ခု ဟောတိ-ရှိ၏။ ဓေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဥပေါသထဒိဝေ-၌၊ ပုဗ္ဗကရဏ
 ပုဗ္ဗကိစ္စံ-ပုဗ္ဗကရဏ ပုဗ္ဗကိစ္စကို၊ ကတွာ-၍၊ နိသိန္နေန-ထိုင်လျက်၊ ကတမ္ပိ-
 ပြုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကတိကဝတ္တံ-ကတိဝတ်သည်၊ သံဃေန-သည်၊
 ကတသဒိသမေဝ-ပြုအပ်သော ကတိကဝတ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဟောတိ။/

ပန-ဆက်၊ ကရောဇ္ဇေန-ပြုသောရဟန်းသည်၊ ဖလဝါရေန-သစ်သီးအလှည့်
 အကြိမ်အားဖြင့်၊ ကာတုမ္ပိ-ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ [သစ်သီးသီးချိန်၌ ဤသစ်သီး
 များကို ရောက်လာရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား ချမ်းသာသလိုသုံးဆောင်ခြင်း
 သည် ငါ့အားနှစ်သက်၏ဟု သစ်သီးအလှည့်အားဖြင့် ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊] စတ္တာ
 ရောမာသေ-လေးလတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဆမာသေ-လည်းကောင်း၊ ဧကံ
 သံဝစ္စရံ-တစ်နှစ်ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဣသို့၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ-ပိုင်းခြား၍
 သော်လည်းကောင်း၊ အပရိစ္ဆိန္ဒိတွာပိ-မပိုင်းခြားမူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ကာတု၊
 ဝဋ္ဋတိ-၏။ [“လေးလပတ်လုံး သံဃာများ၏ ချမ်းသာစွာ သုံးစွဲခြင်းသည် ငါ့အား
 နှစ်သက်ပါ၏” စသည်ဖြင့် ရက် လကို ပိုင်းခြား၍သော်လည်းကောင်း၊ မပိုင်းခြားဘဲ
 သော်လည်းကောင်း ပြုနိုင်သည်-ဟူလို၊] ပရိစ္ဆိန္နေ-ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော
 ကတိကဝတ်၌၊ ယထာ ပရိစ္ဆေဒံ-အကြင်အကြင် ပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ ပရိဘူ၌တွာ-
 ၍၊ ပုန-ဖန်၊ ကာတဗွံ-ရာ၏။ အပရိစ္ဆိန္နေ-၌၊ ယာဝ-လောက်၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊
 ဓရန္တိ-ထင်းရှူးရှိကုန်သေး၏။ တာဝ-ထိုသစ်ပင်တို့ ထင်ရှားရှိသေးသမျှ ကာလ
 ပတ်လုံး၊ (ပရိဘူ၌တုံ) ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ၊ တေသံ ရုက္ခာနံ-ထိုသစ်ပင်တို့၏။

ဥပေါသထဒိဝေ။ ဥပေါသထဒိဝေတိ နိဒဿနမတ္ထံ၊ ယသ္မိံ ကိသ္မိဒ္ဓိဒိဝေပိ
 ကတံ သုကတမေဝ ဟောတိ၊ ကရောဇ္ဇေန “ယံဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ အဇ္ဈာသိမာယ သံဃသန္တကံ
 ဩပေ၊ ယထာသုခံ ပရိဘူ၌တုံ မယု(ငါ့အား) ရုစ္စတိ-(နှစ်သက်ပါ၏။ ဣတိဧဝံ ကတိကာ
 ကာတဗ္ဗာ၊ တထာ ဒ္ဓိဟိ တိဟိပိ “အာယသ္မာန္တာနံ ရုစ္စတိ” တိ ဝဇေနမေဝ ဟေတ္ထ ဝိသေသော-
 ဝိမတိ။

ဗိဇေဟီ-မျိုးစေတီဖြင့်၊ ယေ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ရောပိတာ-ပေါက်စေအပ်
 ကုန်သည်၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သည်၊) ဟောန္တိ၊ တေသမ္ဘိ-ထိုသစ်ပင်တို့၏ အတွက်
 လည်း၊ သာဇေကတိကာ-ထိုပြုအပ်ပြီးသော ကတိကဝတ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊
 [တေသမ္ဘိတိ-ရုက္ခာနံ၊ သာ ဇေ ကတိကာတိ ဝိသု ကတိကာ န ကာတဗ္ဗာတိ
 အတ္ထော- ဝိမတိ။]

ပန-ဆက်၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ရောပိတာ-
 သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-နံအံ၊ (ဇဝံသတိ)၊ တေသ-ထိုသစ်ပင်တို့၏၊ (ကတိကဝတ်
 ပြုအပ်ပြီးသော သစ်ပင်တို့မှမျိုးယူ၍ အခြားကျောင်းတိုက်၌ စိုက်ပျိုးအပ်သော
 သစ်ပင်တို့၏၊ “သံဃော သာမီ”၌စပ်၊) ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ရောပိတာ
 (ဟောန္တိ)၊ တသ္မိယေဝ ဝိဟာရေ-၌သာ၊ သံဃော-သည်၊ သာမီ-အရှင်တည်း၊
 (အစိုးရ၏)၊ [“တသ္မိယေဝ”၌ “ဇေ”ဖြင့် မူလမျိုးယူခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်ကိုကန်၊]
 ယေပိ-အကြင်သစ်ပင်တို့ကိုလည်း၊ အညတော-အခြားအရပ်မှ၊ ဗိဇာနိ-တို့ကို၊
 အာဟရိတွာ-၍၊ ပုရိမဝိဟာရေ-ရှေးကျောင်းတိုက်၌၊ [ကတိကဝတ်ပြုထားရာ
 မူလကျောင်းတိုက်၌၊ ပုရိမဝိဟာရေတိ ပုရိမေ ယထာသုခံ ပရိဘောဂတ္ထာယ
 ကတကတိကေ ဝိဟာရေ- ဝိမတိ။] ပစ္စာ-မှ၊ ရောပိတာ-နံပြီ၊ တေသ-ထိုသစ်ပင်
 တို့၌၊ အညာ-အခြားသော၊ ကတိကာ-ကတိကဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊
 [နောက်မှစိုက်အပ်သော သစ်ပင်များအတွက် ကတိကဝတ်အသစ်ထပ်ပြုပါ-ဟူလို၊
 အညာကတိကာ ကာတဗ္ဗာတိ ပုရိမကတိကာယ အသင်္ဂဟတတ္ထာ ဝုတ္တံ-သာရတ္ထ၊]
 ကတိကာယ-ကို၊ ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနေ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာအရာ
 ၌၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကုန်တော့၏၊ ယထာသုခံ ဖလာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋတိ။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ (ကတိကဝတ်ပြုထားရာ ပုရိမဝိဟာရ
 ဟူသော ဤကျောင်းတိုက်၌)၊ တံတံ ဩကာသံ-ထိုထိုအရပ်ကို၊ ပရိက္ခံပိတွာ-
 ကာရံ၍၊ ပရိဝေဏာနိ-ပရိဝေဏ်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ သစေ ဧဂ္ဂန္တိ-အကယ်၍
 စောင့်ရှောက်ကုန်အံ့၊ (ဇဝံသတိ)၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-ထို ပရိဝေဏ်ရှင် ရဟန်းတို့၏၊
 ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနေ-၌၊ တိဋ္ဌန္တိ၊ အညေ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ [ပရိဝေဏ်၏
 အရှင်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့မှ အခြားရဟန်းတို့သည်၊] ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န လဘန္တိ၊
 ပန-သို့သော်လည်း၊ တေဟိ-ထိုပရိဝေဏ်အရှင် ရဟန်းတို့သည်၊ သံဃဿ-အာ၊
 ဒသဘာဂံ-ဆယ်ခုမြောက် တစ်ဖို့ကို၊ ဒသဘာဂန္တိ-ဒသမဘာဂံ- သာရတ္ထ(မ)

ပရိဝေဏာနိကတွာ ဧဂ္ဂန္တိ။ ။ပရိဝေဏာနိကတွာ ဧဂ္ဂန္တိတိ- ယတ္ထ အရက္ခိယမာဇေ
 ဖလာဖလာနိ ရုက္ခာစ ဝိနုဿန္တိ၊ တာဒိသံ ဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ သံဃဿ ကတိကာ
 န ဝပတ္တိတိ အဓိပ္ပာယော၊ ယေ ပန ရုက္ခာ ဗိဇာနိ ရောပေတွာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပဋိဇ္ဇေတိ၊
 တေပိ ဒသမဘာဂံ ဒတွာ ရောပကေပေါဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ- (သံဃိကမြေအတွက် သံဃာဒေ-
 ဆယ်တို့ တစ်ဖို့ပေးပါ- ဟူလို)၊- ဝိမတိ။

ကျေနေသည်။] ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ပရိဘူတိတဗ္ဗာနိ-သုံးဆောင်ထိုက်ကုန်၏။ ယောပိ-
 အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ-ကျောင်းတိုက်၏အလယ်၌၊ ရက္ခ-
 ကို၊ သာဓါဟိ-သစ်ခက် (သစ်ကိုင်း)တို့ဖြင့်၊ ပရိဝါရေတွာ-(ကာရံ၍)၊ ရက္ခတိ-
 စောင့်ရှောက်၏။ တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း၊
 [“သံဃဿ ဒသမဘာဂံ ဒတွာ ပရိဘူတိတဗ္ဗာနိ”ကို ညွှန်ပြသည်။]

ပေါရာဏဝိဟာရ်-ရှေး၌ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတဿ-ရောက်သော၊
 သမ္ဘာဝနီယ ဘိက္ခုနော-အများချီးမွမ်းအပ်သော ရဟန်း၏(အထံသို့)၊ ထေရော-
 ထေရ်သည်၊ (ဆရာတော်သည်)၊ အာဂတော-ကြွလာပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံး
 သွင်း၍၊ ဖလာဖလံ-သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီးကို၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ပို့တတ်ကြ
 ကုန်၏။ [သမ္ဘာဝနီယ ဘိက္ခုနောတိ-သီလသုတာဒီပိ သမ္ဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော-
 ယောဇနာ] တတ္ထ-ထိုပေါရာဏဝိဟာရ်၌၊ မူလေ-အရင်းအစ၌၊ (အရင်းအစတုန်းက)
 သဗ္ဗ ပရိယတ္တိဓရော-အလုံးစုံသော ပရိယတ်ကိုဆောင်သော၊ [အချို့စာအုပ်၌
 “သဗ္ဗ”ကျ၏] ဗဟုသုတ ဘိက္ခု-များသော သုတရှိသောရဟန်းသည်၊ သစေ
 ဝိဟာသိ-အကယ်၍ နေခဲ့ဖူးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧတ္ထ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ အဒ္ဓါ-
 မချွတ်ကေနံ၊ ဒီဃာ-ရှည်စွာသော၊ ကတိကာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီး
 သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိက္ကာတ္တုဇ္ဈေန-ကုက္ကုစ္စ
 မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိဘူတိတဗ္ဗ-သုံးဆောင်ရာ၏၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဖလာဖလံ-
 သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနဓိ-ပိဏ္ဍပါတ် ခုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့အားလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊
 ခုတင်-ကို၊ န ကောပေတိ-မပျက်စီးစေ၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ အတ္ထနော-
 ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ-တို့အား၊ ဗဟူနိ-န်သော၊ ဖလာနိ-တို့ကို၊ ဒေန္တိ-
 ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏၊ အညေ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အလဘန္တာ-မရကုန်
 လသော်၊ ဓိယန္တိ-ရှုံ့ချတတ်ကုန်၏၊ စ-ထိုသို့ပင် ရှုံ့ချတတ်ကြပါကုန်သော်လည်း၊
 ဧတံ-ဤရှုံ့ချခြင်းသည်၊ ဓိယုမတ္တမေဝ-ရှုံ့ချခြင်းမျှသာ၊ ဟောတိ။

ထတ္ထ၊ မူလေသေဉ်။ ။ တတ္ထာတိ- တသို့ဝိဟာရေ၊ မူလေတိ-အာဒိကာလေ၊ ပုဗ္ဗေတိ
 အတ္ထော၊ ဒီဃာကတိကာတိ- အပရိန္တိန္ဒူကာလာ ယထာသုခံ ပရိဘောဂတ္ထာယ ကတိကာ၊
 နိက္ကာတ္တုဇ္ဈေနာတိ- “အဘာဓိတမိမံ”န္တိ ကုက္ကုစ္စံ အကတွာတိ အတ္ထော- ဝိမတိ၊ [ဤစကားကို
 ထောက်၍ ယခုခေတ်၌လည်း ဝိနည်းခိုရ်ဆရာတော်များ နေရာကျောင်းတိုက်ဝယ် သစ်သီးကြီး
 ငယ်များကို မိမိသုံးဆောင်လောက်ရုံ သုံးဆောင်ခွင့်ရရှိရန် ကတိကဝတ်ပြုထားသင့်ကြသည်။]

ဓိယုနမတ္တမေဝ ဧတံ။ ။ ဓိယုနမတ္တမေဝေတန္တိ-တေန ဓိယုနေန ဗဟံခါဒန္တာနံ ခေါသော
 နတ္တိ၊ အတ္ထနော ပရိဘောဂပ္ပမာဏဿေဝ ဂဟိတတ္ထာ၊ ဓိယုန္တေပိ အတ္ထနော ပဟောနကံ
 ဂဟေတွာ ခါဒိတန္တိ အဓိပ္ပာယော- ဝိမတိ။

ပုန-ဆက်၊ ဒုန္တိကွ-ထမင်း၏ မရှိခြင်းသည်၊ (ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၊ အစာရှားသည်) သခေ ဟောတိ-အံ၊ ဧကံ-တစ်ပင်သော၊ ပုနသရကွ-ပိန္နဲပင်ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ သဒ္ဓိပိ-ခြောက်ကျိပ်လည်းဖြစ်သော၊ ဧနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ သခေ ဝိဝန္တိ-အကယ်၍ အသက်မွေးကြရကုန်အံ၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ကာလေ-ဒုန္တိကွအခါ၌၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ကို၊ သင်္ဂဟ ကရဏတ္ထာယ-သဂြိုဟ်ချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ခါဒိတဗ္ဗ-ခဲစားရာ၏၊ အယံ-ဤသို့ ဝေဖန်၍စားခြင်းသည်၊ သာမိစိ-လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်တည်း၊ ပုန-ဆက်၊ ယာဝ-လောက်၊ ကတိကဝတ္တံ-သည်၊ န ပဋိပဿမ္ဘတိ-မငြိမ်းသေး၊ (မပျက်သေး၊) တာဝ-ထို မငြိမ်းသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ခါယိတံ-ခဲစားအပ်ပြီးသော သစ်သီးသည်၊ သုခါယိတမေဝ-ကောင်းစွာခဲစားအပ်သည်သာ၊ ပုန-ပရိဟာရပက္ခမတစ်ပါး၊ ဇောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ ကတိကဝတ္တံ၊ ပဋိပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်းသနည်း၊ ယဒါ-၌၊ သမဂ္ဂေါသံယော သန္နိပတိတွာ-၍၊ ဣတော-ဤနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်ပြီး၍၊ ခါဒန္တ-ခဲစားကြပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ သာဝေတိ-ကြားသိစေ၏၊ [“တာဒါ ကတိကဝတ္တံ ပဋိပဿမ္ဘတိ”ဟု နိယမဝါကျ ထည့်ပါ။] ပုန-ဆက်၊ ဧကဘိက္ခုဏေ-တစ်ပါးသော ရဟန်းရှိသော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဧကေန-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ သာဝိတေပိ-ကြားသိစေအပ်သော်လည်း၊ ပုရိမကတိကာ-ရေးဖြစ်သော ကတိကဝတ်သည်၊ ပဋိပဿမ္ဘတိယေဝ-သည်သာ။

ကတိကာယ-သည်၊ ပဋိပဿဒွါယ-ငြိမ်းအေးပြီးလသော်၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ရုက္ခတော-မှ၊ သခေ နေဝပါတေန္တိ-အကယ်၍ မကျစေကုန်အံ၊ (မဆွတ်ခူးကုန်အံ) ဘူမိတော-မြေမှ၊ ဂဟေတွာ-ကောက်ယူ၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ (သခေ) န ဒေန္တိ-နံအံ၊ ပတိတဖလာနိ-ကြွေကျပြီးသော သစ်သီးတို့ကို၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ ပဟရန္တာ-ပုတ်ခတ်ကုန်လျက်၊ (သခေ) ဝိစရန္တိ-အကယ်၍ လှည့်လည်ကုန်အံ၊ (ဝေံ သန္တေ သု)၊ တေသံ-ထိုယုတ်မာသော သာမဏေတို့အား၊ ဒဿဘာဂတော-ဆယ်ခုမြောက်အဖို့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝ ဥပမဖလဘာဂေန-ထက်ဝက်သော သစ်သီးတိုင်အောင်သော အဖို့အားဖြင့်၊ ဖာတိကမ္မ-တိုးပွားမှုကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ [“ဆယ်ဖိုတစ်ဖိုးပေးမယ်၊ ဆွတ်ခူးကြပါ”ဟု ပြောသောအခါ သူတို့က မကျေနပ်လျှင် “ဆယ်ဖိုနှစ်ဖိုးပေးမယ်”စသည်ဖြင့် ထက်ဝက်အဖို့တိုင်အောင် တိုးပွားမှုကို ပြုနိုင်သည်-ဟုလို၊] အဒွါ-မချွတ်ဧကန်၊ ဖာလိကမ္မ လာဘေန-တိုးပွားမှု၌ ဖြစ်သော လောဘကြောင့်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဖာတိကမ္မလောဘေန-တိုးပွားမှုကို ရခြင်းကြောင့်”ဟု ရှိ၏။] အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ (သာမဏေရာ) ဒဿန္တိ-ပေးကြကုန်လတ်၊ ပုန-ဖန်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ပုနပိ” ဟု ရှိ၏။] သုဘိက္ခေ-

ထမင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ (သာယာဝပြော အစာပေါ်ခြင်းသည်)၊ ဇာတေ-
 ဖြစ်လသော်၊ ကပ္ပိယကာရကေသု-တို့သည်၊ အာဂန္တု-၍၊ သာခါပရိဝါရာဒိနိ-
 သစ်ခက်ဖြင့် ကာရံခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ရက္ခေ-တို့ကို၊ ရက္ခန္ဓေသု-
 န်လသော်၊ သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ ဖတိကမ္ပံ-ကို၊ န ဒါတမ္ပံ-ထိုက်၊ ဘာဇေတွာ-
 ၍၊ ပရိဘူတမ္ပံ-ထိုက်၏။

ဝိဟာရေ-၌၊ ဖလာဖလံ-သည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြား၍၊ သာမန္တဂါမေဟိ-
 အနိးအဋ္ဌာတို့မှ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဂိလာနာဒိနံ-ဂိလာနတို့၏သော် လည်း
 ကောင်း၊ ဂစ္ဆိနိနံ-ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမတို့၏သော် လည်းကောင်း၊ အတ္တယ-
 အကျိုးငှာ၊ အာဂန္တု-လာ၍၊ ဧကံ-တစ်လုံးသော၊ နာဠိကေရံ-အုန်းသီးကို၊ ဒေထ-
 ပေးတော်မူပါကုန်၊ (ဧကံ)အမ္ပံ-သရက်သီးကို၊ ဒေထ၊ (ဧကံ)လဗုဇံ-တောင်
 ပိန္နဲသီးကို၊ ဒေထ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယာစန္ဒိ-တောင်းတတ်ကြကုန်၏၊ ဒါတမ္ပံ-
 ပေးထိုက်သလော၊ န ဒါတမ္ပံ-မပေးထိုက်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊
 [ကုလဒူသနအပြစ်နှင့် ယုံမှားဖွယ်ရှိ၍ ဤပုစ္ဆာကိုထုတ်သည်၊] ဒါတမ္ပံ-ပေး
 ထိုက်၏(ပေးကောင်း၏)၊ (ကသွာ၊ ဒါတမ္ပံ-နည်း)၊ ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊
 အဒိယမာနေ-မပေးအပ်သော်၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ ဒေါမနသိတာ-လွန်စွာဖြစ်
 သော နှလုံးမသာမယာခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (တသွာ၊ ဒါတမ္ပံ)၊
 [သဉ္ဇာတအဿအနက်၌ “ဣတ”ပစ္စည်းသက်၍ “ဒေါမနသိတာ”ဟုရှိလျှင်
 ကောင်း၏။] ပန-ဆက်၊ ဒေန္တေန-ပေးသောရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဒါတမ္ပံ-ထိုက်၏၊
 ကထိကဝတ္တံ-ကို၊ ကတွာဝါ-ပြု၍သော်လည်း၊ ထပေတမ္ပံ-ထားရာ၏၊ [မတောင်းမီ
 ကတိကဝတ်ပြုပုကို ပြလို၍ “ဧဝဉ္စ ပနစသည်မိန့်၊] စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ကာတမ္ပံ၊ (ကိ)၊ ဗျတ္တေန၊ ပေ၊ သာဝေတမ္ပံ၊ (ကိ)၊ သာမန္တဂါမေဟိ-တို့မှ၊
 မနုဿာ၊ အာဂန္တု၊ ဂိလာနာဒိနံ-ဂိလာန အစရှိသူတို့၏၊ အတ္တယ၊ ဖလာဖလံ၊
 ယာစန္ဒိ-တောင်းတတ်ကြပါကုန်၏၊ ဒွေ-နှစ်လုံးကုန်သော၊ နာဠိကေရာနိ-
 တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ၊ တာလဖလာနိ-ထန်းသီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ၊
 ပနသာနိ-ပိန္နဲသီးတို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ၊ အမ္ဗာနိ-သရက်သီးတို့ကို လည်း
 ကောင်း၊ ပဉ္စ၊ ကဒလိဖလာနိ-ငှက်ပျောသီးတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဂဏန္တာနံ-
 ယူသော လူတို့ကို၊ အနိဝါရဏံ-မတားမြစ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ (“ရစ္စတိ”
 ၌စပ်)၊ အသုကရက္ခတောစ-ထိုမည်သော သစ်ပင်မှလည်းကောင်း၊ အသုကရက္ခ
 တောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဖလံ-ကို၊ ဂဏန္တာနံ-တို့ကို၊ အနိဝါရဏံ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-အား၊ ရစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊
 (သာဝေတမ္ပံ)၊ ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ၊ ဝတ္တမ္ပံ-ရာ၏။

တတော-ထိုက်ပြုပြီးရာ အခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဂိလာနာဒိနံ-တို့၏၊ နာမံ-
 အမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (မည်သူ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေလို့ပါ-စသည်ဖြင့်
 နာမည်တပ်၍)၊ ယာစန္ဒာ-တောင်းသောလူတို့ကို၊ ဂဏထ-ယူကြကုန်၊ ဣတိ-

သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မပြောထိုက်ကုန်၊ ပန-အနွယ၊ ဝတ္တ-ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗ-ပြောပြထိုက်၏၊ (ကိ)၊ နာဠိကောရာဒိနိ-တို့ကို၊ ဣမိနာနာမ ပရိစ္ဆေဒေန-ဤမည်သောအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ (အုန်းသီးနှစ်လုံး၊ ထန်းသီးနှစ်လုံးစသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်) ဂဏန္တာနံ-ယူသူတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အသုကရက္ခတောစ အသုကရက္ခတောစ၊ ဖလံ-ကို၊ ဂဏန္တာနံ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနိဝါရဏံ-မတားမြစ်ခြင်းကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာစိက္ခိတဗ္ဗ)၊ ပန-ဆက်၊ အနုပိစရိတွာ-နောက်ကအတူလှည့်လည်၍၊ (လူတို့၏ နောက်ကလိုက်၍) အယံ-ဤသရက်ပင်သည်၊ မဓုရဖလော-ချိုမြိန်သော အသီးရှိသော၊ အမ္မော-သရက်ပင်တည်း၊ ဣတော-မှ၊ ဂဏထ-နံ၊ ဣတိပိ-သို့လည်း၊ နဝတ္တဗ္ဗာ-ထိုက်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ဖလဘာဇနကာလေ-သစ်သီးဝေဖန်ရာအခါ၌၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာသော လူတို့အား၊ သမ္မတေန-သမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ (ဖလဘာဇနကသမ္မုတိရသောရဟန်းသည်) ဥပမုဘာဂေါ-ထက်ဝက်သော အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ အသမ္မတေန-သည်၊ အပလောကေတွာ-(သံဃာကို)ပန်ပြော၍၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏။

ဇီဏပရိဗ္ဗယောဝါ-ကုန်ပြီးသော လမ်းစာရိက္ခာရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဂမိယသတ္တဝါဟောဝါ-ခရီးသွားနေသော ကုန်သည်အပေါင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ [မဂ္ဂဂမိယသတ္တဝါဟောတိ-မဂ္ဂဂမိကော သတ္တဝါဟော၊- ယောဇနာ။] အညော-သော၊ ဣဿရောဝါ-အစိုးရသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တာ၊ ယာစတိ-အံ့၊ အပလောကေတွာဝ၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဗလက္ကာရေန-အားကိုအသုံးပြုသဖြင့်၊ (အနိုင်အထက်)၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဓါဒန္တော-ခဲစားသူကို၊ န ဝါရေတဗ္ဗော-မတားမြစ်ထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုဗလက္ကာရဖြင့် ယူ၍စားသူသည်၊ ကုဒ္ဒေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရက္ခေပိ-သစ်ပင်တို့ကိုသော်မှလည်း၊ ဆိန္နေယျ-ခုတ်ဖြတ်ရာ၏၊ အညံ-သော၊ အနတ္တမ္ပိ-စီးပွားမဲ့ကိုလည်း၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ ပုဂ္ဂလိက ပရိဝေဏံ-ပုဂ္ဂလိက ပရိဝေဏံသို့၊ အာဂန္တာ ဂိလာနဿ၊ နာမေန-အားဖြင့်၊ ယာစန္တော-တောင်းလာသူကို၊ အမေဟိ-တို့သည်၊ ဆာယာဒိနံ-အရိပ်အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ရောပိတံ-ပေါက်စေအပ်ပြီ၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ပြီ)၊ သစေ အတ္ထိ-အကယ်၍ရှိအံ့၊ (အသီးရှိအံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဇာနာထ-သိကြကုန်။

ကဏ္ဍကထာ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ထိုသို့ပြောလျှင် ထိုရဟန်းက ပေးသည်ဟု ထင်၍ မိစ္ဆာစိဝဖြစ် ဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဂဏထံ” ဟု မဆိုရ၊ [ဂဏထာတိ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ-တထာဝရတ္ထေ တေဒေဝဘိက္ခုနာ ဒိန္နံပိယ မညေယျံ၊ တံ နိဿာယ မိစ္ဆာစိဝသမ္ပဝေါ ဟောတိတိ ဝတ္တံ၊ တေနာဟ အနုပိစရိတွာတိ အာဒိ- ပိမတိ။]

ဥပမုဘာဂေါ။ ဥပမုဘာဂေါတိ ဧကဘိက္ခုနော ပဋိပိသတော ဥပမုဘာဂေါ ဒေန္တေနစ “ဧကံဒါတု သံဃော အနုညာသီ” တိ ဧဝံ အတ္တာနံ ပရိမောစေတွာ ယထာ တေ သံဃောဝေ ပသီဒန္တိ၊ ဧဝံ ဝတ္တာ ဒါတဗ္ဗ-ပိမတိ။

ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ထိုက်၏။ [“ငါတို့တော့ အသီးစားဖို့စိုက်သည် မဟုတ်၊ အရိပ်ရဖို့ စိုက်သည်။ အသီးရှိလျှင် သင်တို့ဘာသာ သိကြပေါ့” ဟု ပြောကောင်းသည်-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ရုက္ခာ-တို့သည်။ ဖလဘရိတာဝ-အသီးဖြင့်ပြည့်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ယဒိ ဟောန္တိ-နံအံ၊ ကဏ္ဍကေ-ဆူးတို့ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ ဖလဝါရေန-အသီးအလှည့် အကြိမ်အားဖြင့်၊ (ယဒိ)ခါဒန္တိ-နံအံ၊ (စေံသတိ)၊ အပစ္စာသီသန္တေန-မတောင်းတသည်၊ ဟုတွာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏။ ဗလက္ကာရေန၊ ဂဏုန္တော-ယူသူကို၊ န ဝါရေတဗ္ဗော၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ မတားမြစ်ရာ၌၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းသည်သာ၊ ကာရဏံ-အကြောင်းတည်း။ /

သံဃဿ-၏။ ဖလာရာမော-သစ်သီးအာရာမ်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏။ ပဋိဂ္ဂေနံ-စောင့်ရှောက်မှုကို၊ န လဘတိ-မရ၊ တံ-ထိုသစ်သီးအာရာမ်ကို၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တသီသေန-ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်၊ သစေ ဂ္ဂေတိ-အကယ်၍ စောင့်ရှောက်အံ့၊ (စေံသတိ)၊ သံဃဿေဝ-၏(ဥစ္စာ)သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ ကဿစိ-သော၊ ပဋိဗလဿ-စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏။ (“ဘာရံ” ၌စပ်)၊ သပ္ပရိသ-သူတော်ကောင်း၊ ဣမံ-ဤသစ်သီးအာရာမ်ကို၊ ဂေဂိတွာ-စောင့်ရှောက်၍၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သံဃော-သည်၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ အထာပိ ကရေတိ-အကယ်၍မှုလည်းပြုအံ့၊ (စေံသတိ)၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝတ္တသီလေန-ဖြင့်၊ စေဂ္ဂေတိ-အံ့၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ စောင့်ရှောက် ပြန်သော်လည်း၊ သံဃဿေဝ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဖာတိကမ္ပံ-တိုးပွားမှုကို၊ ပစ္စာသီသန္တဿ-တောင်းတသောရဟန်း၏ (အတွက်)၊ တတိယ ဘာဂေနဝါ-သုံးခုမြောက် အဖို့ဖြင့်သောလည်းကောင်း၊ (သုံးဖို့တစ်ဖို့ဖြင့်သောလည်းကောင်း၊) ဥပမုဘာဂေနဝါ-ထက်ဝက်သော အဖို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖာတိကမ္ပံ၊ ကာတဗ္ဗံ။ [ထိုစောင့်ရှောက်သူအား ပေးအပ်သောသစ်သီးသည် ထိုစောင့်ရှောက်သူ၏ အတွက် တိုးပွားမှုတည်း။] ပန-ဆက်၊ ကမ္ပံ-စောင့်ရှောက်မှုကို၊ ဘာရိယံ-ထမ်းဆောင်

အပစ္စာသီသန္တေန။ ။အပစ္စာသီသန္တေနာတိ တေသံ သန္တိကာ ပစ္စယံ အပစ္စာသီသန္တေနာ-သာရတ္ထ။ အပစ္စာသီသန္တေနာတိ ဂိလာနဂမိကိဿရာဒီနံ အနုညာတပုဂ္ဂလာနဗ္ဗိ အတ္တဇော သန္တကံ ဒေန္တေန အပစ္စာသီသန္တေနေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ အနုညာတ ပုဂ္ဂလာနံ ပန အပစ္စာသီသန္တေနာပိ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ၊ သံဃိကမေဝ ယထာ ကတိကာယ ဒါပေတဗ္ဗံ အတ္တဇော သန္တကဗ္ဗိ ပစ္စယဒါယကာဒိ သယမေဝ ဝိဿာသေန ဂဏုန္တိ၊ န ဝါရေတဗ္ဗော၊ လဒ္ဒကပ္ပိယန္တိ တုဏှိ ဘဝိတဗ္ဗံ- ဝိမတိ။

ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝ။ ။ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝတိ- “ကုဒ္ဒေါတိ ဟိသော ရက္ခေပိ ခုဋိန္ဒေယျာ”တိ အာဒိနာ တုဏှိဘာဝေ ကာရဏံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝ၊ တေဟိ ကတ အနတ္တာဘာဝေပိ ကာရုညေန တုဏှိ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ “ဂဏုထာ”တိ အာဒိ ပန ဝတ္တံ၊ န ဝဋ္ဋတိ- ဝိမတိ။

အပ်၏။ (ဝန်လေး၏။) ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တ-၍၊ ဧတ္တကေန-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသောအဖို့ဖြင့်၊ (တတိယဘာဂ၊ သို့မဟုတ် ဥပနုဘာဂဖြင့်၊) အနိစ္စန္တော-မစောင့် ရောက်လိုသော ရဟန်းကို၊ (“ဝတ္တဗ္ဗော”၌စပ်၊) သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော သစ်သီးအာရာမ ကို၊ တဝေဝ-သင်၏သာ၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ကတွာ-၍၊ မူလဘာဂံ-မူလအဖို့ဖြစ် သော၊ ဒသဘာဂမတ္တံ-ဆယ်ဖို့တစ်ဖို့မျှကို၊ ဒတွာ-၍၊ (သံဃာအားပေး၍၊) ဧဂ္ဂါဟိ- စောင့်ရောက်ပါလော့၊ ဣတိပိ-သို့လည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ [မူလဘာဂန္တိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေတိ “ဒသဘာဂမတ္တံ”န္တိ- သာရတ္ထ။] ပန-ဆက်၊ ဂရုဏ္ဏတ္တာ-(အာရာမက) ဂရုဘဏ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန-အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အပိုင်ပေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) န ဒါတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ [ဂရုဘဏ္ဏတ္တာ၊ ပေ၊ န ဒါတဗ္ဗန္တိ ဧဝရက္ခာနံ (ရှင်နေသောသစ်ပင်တို့၏၊) အာရာမဋ္ဌာနိယတ္တာ (အာရာမအရာ၌ တည်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဒါရုနဉ္စ ဂေဟသမ္ဘာရာ နပဂတတ္တာ “သဗ္ဗတွမေဝ ဂဏှာ”တိ ဒါတုံ နဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တံ- ဝိမတိ။]

သော-ထိုရဟန်းသည်၊ မူလဘာဂံ-ကို၊ ဒတွာ-၍၊ ခါဒန္တော-ခဲစားလျက်၊ (ခဲစားရင်း၊) အကတာဝါသံ-ရှေး၌ မပြုအပ်ပြီးသောကျောင်းကို၊ ကတွာဝါ- ပြု၍သော် လည်းကောင်း၊ ကတာဝါသံ-ရှေး၌ ပြုအပ်သေးသောကျောင်းကို၊ ဧဂ္ဂိတွာဝါ-စောင့်ရောက်၍သော် လည်းကောင်း၊ နိဿိတကာနံ-တပည့်တို့အား၊ အာရာမံ-သစ်သီးအာရာမကို၊ နိယျာတေတိ-အပ်နှင်းအံ့၊ တေဟိပိ-ထိုတပည့်တို့ သည်လည်း၊ မူလဘာဂေါ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗောဝ-သည်သာ၊ [အကတာဝါသံဝါ ကတွာတိ ပုဗ္ဗေ အပိဇ္ဇမာနံ သေနာသနံ ကတွာ၊- ဝိမတိ။] ပန-ဆက်၊ ယဒါ-၌၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဧဂ္ဂိတုံ-ငှာ၊ ပဟောန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ တေသံ-ထိုတပည့်တို့အား၊ ဧဂ္ဂိတုဉ္စ-ငှာလည်း၊ (စောင့်ရောက်ခွင့် ကိုလည်း၊) နဒါတဗ္ဗံ-ရာ၊ စ-ဆက်၊ ဧဂ္ဂိတကာလေ-စောင့်ရောက်အပ်ပြီးရာအခါ၌၊ (ဖလဝါရေ-သစ်သီးအလှည့်အကြိမ်သည်၊ သမ္ပတ္တေ-ရောက်လသော်၊) နဝါရေ တဗ္ဗာ-မတားမြစ် ထိုက်ကုန်၊ ဧဂ္ဂနကာလေယေဝ-စောင့်ရောက်ရာ အခါ၌သာ၊

ဧဂ္ဂိတ၊ ပေ၊ ဝါရေတဗ္ဗာ။ ။ဧဂ္ဂိတကာလေ ဖလဝါရေ သမ္ပတ္တေ- ဝိမတိ၊ [“ဖလဝါရေ သမ္ပတ္တေ”ဟု ထည့်ပါ။] ဧဂ္ဂိတကာလေစ န ဝါရေတဗ္ဗာတိ ဧဂ္ဂိတာနံ (စောင့်ရောက်အပ်သေး သစ်ပင်တို့၏၊) ပုပ္ဖပလသာရိတကာလေ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ ဧဂ္ဂနကာလေတိ ဧဂ္ဂိတုံ အာရဒ္ဓကာလေ- သာရတ္ထ၊ ဆိုလိုရင်းကား- ထိုသူတို့စောင့်ရောက်ပြီးချိန်၌ သစ်သီးသီးဖို့ ပန်းပွင့်ဖို့ အချိန်ရောက် နေလျှင် ထိုပန်းသစ်သီးများကို မတားမြစ်ပါနှင့်၊ သူတို့စားသုံးပါစေ၊ စောင့်ရောက်မည်ဟု အားထုတ်ရာခါ၌ကား “သင်တို့ မစောင့်ရောက်ကြနှင့်တော့၊ သံဃာက စောင့်ရောက်ပါလိမ့်မယ်” ဟု ကြိုတင်၍တားမြစ်နိုင်သည်-ဟုလို၊ ထိုတားမြစ်ပုံကို ပြလို၍ “ဗဟု တုမှဟိ ခါယိတံ” သည်ကို မိန့်သည်။

ဝါရေတဗ္ဗာ-ကုန်၏။ ဗဟု-များစွာကုန်သော အသီးကို၊ တုမေဟိ-တို့သည်၊ ဓါယိတံ-ခဲစားအပ်ပြီ၊ ဣဒါနိ-၌၊ မာ ဧဂ္ဂိတ္ထ-မစောင့်ရှောက်ကြနှင့်တော့၊ ဘိက္ခု သံဃောယေဝ-ရဟန်းသံဃာသည်သာ၊ ဧဂ္ဂိဿတိ-စောင့်ရှောက်လတံ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတ္တဗွံ-ရာ၏။

ပန-ဆက်၊ ဝတ္တသီသေန-ဖြင့်၊ ဧဂ္ဂန္တော-စောင့်ရှောက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစေ နေဝ အတ္ထိ-အံ၊ ဖာတိကမ္ပေန-ဖြင့်၊ (ဧဂ္ဂန္တော သစေ) န (အတ္ထိ)-အံ၊ သံဃော-သည်၊ ဧဂ္ဂိတံ(သစေ) န ပဟောတိ-အံ၊ (စံသတိ)၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာပုဋ္ဌိတွာဝ-မပန်ပြောမှု၍သာ၊ ဧဂ္ဂိတွာ ဖာတိကမ္ပံ၊ ဝဗေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ (သစေ) ပစ္စာသီသတိ-အကယ်၍ တောင့်တအံ၊ (စံသတိ)၊ အပလောကနကမ္ပေန ဖာတိကမ္ပံ ဝဗေတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-လျှင်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ ဣမံ-ဤအပလောကနကံသည်၊ ကမ္မလက္ခဏမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အပလောကနကမ္ပံ-သည်၊ ပဉ္စ-နံသော၊ ဣမာနိ ဌာနာနိ-ဤဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ- ရောက်၏။

ပန-ကား၊ ဥတ္တိကမ္ပဋ္ဌာနဘောဒေ-ဥတ္တိကံ၏တည်ရာအပြား၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ) [ဥတ္တိကမ္ပဋ္ဌာနဘောဒေတိ ဥတ္တိကမ္ပဿဋ္ဌာနဘောဒေါ-ဋီကာ။] သုဏာတု၊ပေ၊ ဝတ္တဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှုင့်သူကို၊ (ရဟန်းလောင်းကို)၊ ဩသာရဏာ-သံဃဘောင်သို့သွင်း ခြင်းသည်၊ ဩသာရဏာနာမ-ဩသာရဏဥတ်မည်၏၊ [ဘန္တေ-တို့၊ သံဃော- သည်၊ မေ-၏၊ (ဝစနံ-စကားကို)၊ သုဏာတု-နားစိုက်တော်မူပါ၊ ဣတ္ထန္နာမော- ဤအမည်ရှိသူသည်၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-သော၊ အာယသ္မတော-အရင်၏၊ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှုင့်သူပါတည်း၊ ဝါ-ရဟန်းလောင်းပါ တည်း၊ သော-ထိုရဟန်းလောင်းကို၊ မယာ-သည်၊ အနုသိဋ္ဌော-သွန်သင်အပ်ပါပြီ၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္ပံ-ဩသာရဏကံသည်)၊ ပတ္တကလ္လံ-လျှောက်ပတ်သောအခါရှိ သည်၊ ယဒိ(သိယာ)-အကယ်၍ဖြစ်အံ၊ (စံသတိ)၊ ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသော ရဟန်းလောင်းသည်၊ အာဂစ္ဆေယျ-လာရာပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ဥတ်ထား၍၊ အာဂစ္ဆာဟိ-လာခဲ့လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏။]

ဩသာရဏာနာမ။ «ဤဥတ်ကို ဩသာရဏဥတ်ဟု ခေါ်၏၊ ဤဩသာရဏဥတ်၌ “အာဂစ္ဆေယျာတိ” ၏ နောက်ဝယ် “အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော” ဟုလည်း ပါရှိ၏၊ ထိုစကားသည် ဥတ်အတွင်း၌ပါသော စကားမဟုတ်၊ ထိုဥတ်ကို ရွတ်ဆိုပြီးသောအခါ သံဃာ၏အပြင်၌ နေရစ်သော ရဟန်းလောင်းကို ခေါ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း၊ ထိုကြောင့် ထို “အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော” ကို ဥတ်ထဲ၌ သွင်း၍ မရွတ်ဆိုရ။

သုဏ္ဍန္တ၊ ပေ၊ ဝုပသမေယျာမာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥဗ္ဗာဟိကာဝိနိစ္ဆယေ-
 ဥဗ္ဗာဟိကာ ဝိနိစ္ဆယ၌၊ ဓမ္မကထိကဿ-ဓမ္မကထိကဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-ကို၊
 နိဿာရဏာ-သံဃာမှထွက် သွားစေခြင်းသည်၊ နိဿာရဏာနာမ-နိဿာရဏ
 ဥတ်မည်၏၊ [အာယသ္မန္တာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ မေ-၏ (ဝစနံ) သုဏ္ဍန္တ၊ ဣတ္ထန္တာမော-
 သော၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဓမ္မကထိကော-ဓမ္မကထိကပါတည်း၊ ဣမဿ-
 ဤဓမ္မကထိက ရဟန်း၏၊ သုတ္တံ-ဒွေမာတိကာဟူသော သုတ်သည်၊ နေဝ
 အာဂစ္ဆတိ-နှုတ်၌ မလာပါ၊ သုတ္တဝိဘင်္ဂါ-သုတ်ကို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း
 ပဒဘာဇနီသည်၊ နော(အာဂစ္ဆတိ)-ပါ၊ သော-ထိုဓမ္မကထိက ရဟန်းသည်၊ အတ္ထံ-
 အနက်ကို၊ အသလ္လက္ခေတွာ-မမှတ်သားမူ၍၊ ဗျဉ္ဇနန္တယာယ-သဒ္ဓါ၏အရိပ်အရောင်
 ဖြင့်၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ပဋိဗာဟတိ-တားမြစ်ပါ၏၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-
 အဓိကရဏဝုပသမနက်သည်၊) ပတ္တကလ္လံ-သည်၊ ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ)၊
 ဣတ္ထန္တာမံ ဘိက္ခု၊ ဝုဋ္ဌာပေတွာ-သံဃာမှ ထစေ၍၊ (ထွက်သွားစေ၍)၊ အဝသေသာ-
 နံသော၊ (မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊) ဣမံ အဓိကရဏံ- ကို၊ ဝုပသမေယျာမ-
 ငြိမ်းစေကုန်ရာပါ၏။]

[ဤမှနောက်၌ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးပါမည်၊] သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ
 သံဃော၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ပန္နရသော-တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်သော၊ ဥပေါသထော-
 ဥပုသ်နေ့ပါတည်း၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-ဥပုသ်ကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ
 (သိယာ၊ ဧဝံသတိ) သံဃော-သည်၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ကို၊ ကရေယျ-ပါ၏၊
 (ပြုချိန်တန်ပါပြီ) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥပေါသထကမ္မဝသေန-ဥပုသ်ကံ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊
 ထပိတာ-ထားအပ်သော၊ ဥတ္တိ-ဥတ်သည်၊ ဥပေါသထောနာမ-ဥပေါသထ ဥတ်
 မည်၏။ သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ပန္နရသိ-တစ်ဆယ့်ငါး
 ရက်မြောက်သော၊ ပဝါရဏာ-ကာနေပါတည်း၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-ပဝါရဏာ
 ကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ (သိယာ၊ ဧဝံသတိ) သံဃော၊ ပဝါရေယျ-ပဝါရဏာ
 ပြုရာပါ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝါရဏာကမ္မဝသေန ထပိတာ ဥတ္တိ-သည်၊
 ပဝါရဏာနာမ-ပဝါရဏာ ဥတ်မည်၏။

သုဏ္ဍာတု၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-အနုသာသက
 သမ္ပတိကံသည်)၊ ပေ၊ အဟံ-သည်၊ ဣတ္ထန္တာမံ-ဤအမည်ရှိသော ရဟန်းလောင်းကို၊
 အနုသာသေယျံ-သွန်သင်ရာပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ [“ဧဝံ”၌ လှမ်းစပ်၊
 နောက်၌လည်း နည်းတူ။] ယဒိ၊ ပေ၊ အနုသာသေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-အန္တရာယိက ဓမ္မပုစ္ဆကံသည်)၊ ပတ္တကလ္လံ၊ ပေ၊ အန္တရာယိက-
 အန္တရာယိကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ-သဘောတရားတို့ကို၊ ပုစ္ဆေယျံ-မေးရာပါ၏၊
 ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ယဒိ၊ ပေ၊ ပုစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-
 ၏၊ (ကမ္မံ-ဝိနယပုစ္ဆက သမ္ပတိကံသည်)၊ ပတ္တကလ္လံ၊ ပေ၊ အဟံ-သည်၊ ဣတ္ထန္တာမံ-

ဤအမည်ရှိသူကို၊ ဝိနယ-ကို ပုစ္ဆေယျ-မေးရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ယဒါပေ၊ ပုစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-၏။ (ကမ္မ-ဝိနယဝိသဇ္ဇက သမ္မုတိကံသည်။) ပတ္တကလ္လံ၊ပေ၊ အဟံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဣတ္ထန္နာမေန-သည်၊ ဝိနယ-ကို၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိသဇ္ဇေယျ-ဖြောဆိုရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ယဒါပေ၊ ဝိသဇ္ဇေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တာနံဝါ-မိမိကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပရံဝါ-သူတစ်ပါးကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမ္မုနိတံ-ငှာ၊ ထပိတာ-ထားအပ်သော၊ ဥတ္တိ-သည်၊ သမ္မုတိနာမ-သမ္မုတိ ဥတ်မည်၏။

ဘန္တေ-တို့၊ မေ-၏။ (ဝစနံ) သုဏာတု၊ ဣဒံ စီဝရံ-ကို၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-သည်၊ ဝါ-၏။ နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ် စွန့်ထိုက်သော သင်္ကန်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သံဃဿ-အား၊ နိသဋ္ဌ-စွန့်အပ်ပါပြီ၊ သံဃဿ-၏။ (ကမ္မ-နိသဋ္ဌ စီဝရဒါနကံသည်။) ဇေ၊ ဒေယျ-ပြန်၍ပေးရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ [ဤကား သံဃာ့အထံ၌ နိသဂ္ဂိသင်္ကန်းစွန့်သောအခါ သံဃာက ပြန်၍ပေးပုံတည်း၊] အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏။ (ကမ္မ-သည်။) ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ)၊ပေ၊ ဒေယျ-နံရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ [ဤကား ဝိုဏ်းအထံ၌ နိသဂ္ဂိသင်္ကန်းစွန့်သောအခါ ဝိုဏ်းကပြန်ပေးပုံတည်း၊] ဧဝံ-သို့၊ နိသဋ္ဌိစီဝရပတ္တာဒိနံ-စွန့်အပ်သော သင်္ကန်း သပိတ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းသည်၊ ဒါနံနာမ-ဒါနဥတ်မည်၏။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္နာမော-သည်၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ အာပတ္တိ-ကို၊ သရတိ-အမှတ်ရပါ၏။ ဝိဝရတိ-ဖွင့်လှစ်ပါ၏။ (ဖုံးမထားပါ-ဟူလို)၊ ဥတ္တာနံ-ပေါ်လွင်သည်ကို၊ ကရောတိ-ပြုပါ၏။ (အများသိအောင်ပြုပါသည်-ဟူလို)၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြောပါ၏။ သံဃဿ-၏။ (ကမ္မ-အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟဏကံသည်။) ပတ္တကလ္လံ-သည်၊ ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ) အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ၊ ဘိက္ခုနော-၏။ အာပတ္တိ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏေယျ-ခံယူရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့ သံဃဥတ်ထားပြီး၍ လည်းကောင်း၊ အာယသ္မန္တာနံ (ကမ္မ) ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ)၊ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏေယျ-ပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့ဂဏဥတ်ထားပြီး၍လည်းကောင်း၊ တေန-ထိုအာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟဏက ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏။ (ကိ-နည်း၊ တွံ-သည်၊ အာပတ္တိ-ကို)၊ ပဿသိ-ရှု၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ပဿာမိ-ရှုပါ၏။ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေယျာသိ-စောင့်စည်းလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ ဧဝံ-သို့၊ အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟော-အာပတ်ကို ခံယူခြင်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟောနာမ-မည်၏။

အတ္တာနံဝါ ပရံဝါ။ ။ “အနသာသေယျ”စသည်ဖြင့် အမှယောဂဖြင့်လာသော ဥတ်သည် မိမိကို သမုတ်သော ဥတ်တည်း။ “အနသာသေယျ”စသည်ဖြင့် နာမယောဂဖြင့်လာသော ဥတ်ကား တစ်ပါးသော ရဟန်းကို သမုတ်သော ဥတ်ဖြစ်သည်။

အာဝါသိကာ-အာဝါသိက ဖြစ်ကုန်သော၊ အာယသ္မန္တာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ မေ-
 ၏၊ (ဝစနံ-ကို)၊ သုဏန္တု-နာကြပါကုန်၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-ပဝါရဏာ
 ပစ္စုက္ကမုနကံသည်)၊ ပတ္တကလ္လံ ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ၊ မယံ-တို့သည်)၊ ဣဒါနိ-
 ဌံ၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရေယျာမ-ပြုကုန်ရာပါ၏၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသေယျာမ-
 ရွတ်ပြုကုန်ရာပါ၏၊ အာဂမေ-လာလတုံသော၊ ကာဠေ-လဆုတ်ပက္ခဌံ၊ (သီတင်း
 ကျွတ်လဆုတ် ၁၄-ရက်နေ့၌)၊ ပဝါရေယျာမ-ပဝါရဏာ ပြုကုန်ရာပါ၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့လည်းကောင်း၊ (“ကတာ”၌စပ်)၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဘဏ္ဍနကာရကာ-မိမိတို့
 အသင်းအပင်းတွင် တိုင်ပင်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ကလဟကာရကာ-ခိုက်ရန်
 ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝိဝါဒကာရကာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုမှုကို ပြုတတ်ကုန်
 သော၊ (ငြင်းခုံမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော)၊ ဘဿကာရကာ-များစွာသောစကားကို
 ပြုတတ်ကုန်သော၊ သံဃေ-၌၊ အဓိကရဏကာရကာ-အဓိကရဏ်းကို ပြုတတ်ကုန်
 သော၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ တံ ကာဠံ-ထိုလဆုတ်ပက္ခကို၊ စေ အနဝသေယျု-
 အကယ်၍အစဉ်လိုက်၍ နေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေသု)၊ အာဝါသိကေန-အာဝါသိက
 ဖြစ်သော၊ ဗျတ္တေန-သော၊ ပဋိဗလေန-စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊
 အာဝါသိကာ-ကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဉာပေတဗ္ဗာ-သိစေထိုက်ကုန်၏၊
 (ကိံ)၊ အာဝါသိကာ-ကုန်သော၊ အာယသ္မန္တာ-တို့၊ မေ-၏၊ (ဝစနံ-ကို)၊ သုဏန္တု၊
 အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-ပဝါရဏာ ပစ္စုက္ကမုနကံသည်)၊ ပေ၊ အာဂမေ-
 သော၊ ဇုဏှေ-လဆန်းပက္ခဌံ၊ (တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌)၊ ပဝါရေယျာမ-
 န်ရာပါ၏၊ ဣတိ-သို့(ဉာပေတဗ္ဗာ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတာ-သော၊ ပဝါရဏာ ပစ္စုက္ကမုနာ-
 ပဝါရဏာကို တစ်ဖန်အထက်သို့ ငင်ခြင်းသည်၊ ပစ္စုက္ကမုနာနာမ-နာ မည်၏။

သဗ္ဗေဟေဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ ဧကဇ္ဈံ-တစ်ပေါင်းတည်း၊
 သန္နိပတိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ သန္နိပတိတွာ-ပြီး၍၊ ပေ၊ ဉာပေတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ (ကိံ)၊
 သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ-
 ဖြစ်သော မိမိတို့ အသင်းအပင်းတွင် တိုင်ပင်ခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ကလဟ
 ဇာတာနံ-ဖြစ်သော ခိုက်ရန်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဝါဒါပစ္စာနံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆို
 ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတံ-နေကုန်လသော်၊ ဝါ-န်သော၊ အမှာကံ-တို့သည်၊
 ဗဟု-များစွာ၊ အသာမဏကံ-ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်သောအမှုကို၊ အဇ္ဈာ
 စိန္တံ-လွန်ကျူး၍ ကျင့်အပ်ပါပြီ၊ ဘာသိတပရိကတံ-နှုတ်ဖြင့်လည်းပြောဆိုအပ်၊
 ကိုယ်ဖြင့်လည်း လွမ်းမိုး၍ပြုအပ်ပါပြီ၊ [စူဠဝဂ္ဂ သမထက္ခန္ဓကဋ္ဌံ“ဘာသိတ
 ပရိကတံ”ဟု ပါ၌မှန်ပြင်ခဲ့သည်] မယံ-တို့သည်၊ ဣမာဟိအာပတ္တိဟိ- တို့ဖြင့်၊
 အညမညံ-အချင်းချင်း(တစ်ပါးတစ်ပါးကို)၊ သဓကောရေသာမ-အကယ်၍ပြုစေ
 ကုန်အံ့၊ (ကုစားစေကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ) သိယာပိ-ရံခါလည်း၊ တံ အဓိကရဏံ-

သည်။ ကက္ခဋတ္တာယ-ကြမ်းတန်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ ဝါဠတ္တာယ-ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ ဘောဒါယ-သံဃာကွဲပြားခြင်းငှာ၊ သံဝတ္ထေယျ-ဖြစ်ရာပါ၏။ သံဃဿ-၏။ (ကမ္မ-အဓိကရဏဂူပသမန ကံသည်။) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ (သိယာ၊ ဧဝံသတိ)။ သံဃော-သည်။ ထုလ္လဝဇ္ဇ- (ပါရာဓိက၊ သံဃာဒီသေသ်ဟူသော) ရံ့ရင်းသောအပြစ်ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍ လည်းကောင်း၊ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တံ-လူတို့နှင့်စပ်ယှဉ်သော အပြစ်ကို၊ ထပေတွာ-၍လည်းကောင်း၊ ဣမံအဓိကရဏံ-ကို၊ တိဏာဝတ္ထာရဏေန-တိဏာဝတ္ထာကရ သမထဖြင့်၊ ဝူပသမေယျ-ငြိမ်းစေရာပါ၏။ ဣတိ-သို့၊ (ဥပေတဗ္ဗော)၊ ဧဝံ-သို့၊ တိဏာဝတ္ထာကရသမထေန-ဖြင့်၊ ကတွာ-၍၊ [“ကတာ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။ “ဥတ္တိ”၌စပ်၊] သဗ္ဗပဋ္ဌမာ-အလုံးစုံသော ဥတ်တို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ သဗ္ဗ သင်္ဂါဟိက ဥတ္တိ-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ဥတ်သည်။ ကမ္မလက္ခဏံနာမ-ကမ္မလက္ခဏ မည်၏။

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ တတော-ထို သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ဥတ်မှ၊ ပရာ-နောက်ဖြစ် ကုန်သော၊ ဧကေကသ္မံ-တစ်ခုခုသော၊ ပက္ခေ-ဘက်၌၊ ဧကေကံ-တစ်ခုခုသော ဥတ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒွေ-နံသော၊ ဥတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ-လျှင်၊ ယထာ ဝုတ္တပဘောဒံ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ဩသာရဏံ-သံဃာသို့ သွင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ နိဿာရဏံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ နဝမံ-ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ကမ္မလက္ခဏညေဝ-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော ကံလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော အမှတ်အသားရှိ သော ကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတ္တိကမ္မံ-သည်။ နဝ-နံသော၊ ဣမာနိ ဌာနာနိ-ဤဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

ပန-ကား၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဋ္ဌာနဘောဒေ-ဥတ္တိဒုတိယကံ၏တည်ရာ အပြား၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဝနဿ-ဝနမည်သော၊ လိစ္ဆဝိနော-လိစ္ဆဝိမင်းကို၊ ပတ္တနိကုဇနဝသေန-သပိတ်မှောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ခန္တကေ-စူဠဝဂ္ဂခန္တ၌၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ နိဿာရဏာ-သံဃာမှထွက်သွား စေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ တဿေဝ-ထိုဝနလိစ္ဆဝိမင်းကိုပင်၊ ပတ္တုက္ကုဇနဝသေန- သပိတ်လှန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-သော၊ ဩသာရဏာစ-သံဃာသို့ သွင်းခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ သီမာသမ္ပတိ-သီမာသမ္ပတိကံ လည်း ကောင်း၊ တိစိဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္ပတိ-တိစိဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္ပတိ လည်း ကောင်း၊ သန္တတသမ္ပတိ-လည်းကောင်း၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသက၊ပေ၊ သာမဏေရပေသက သမ္ပတိ-ဘတ္တုဒ္ဓေသက၊ပေ၊ သာမဏေရပေသက သမ္ပတိလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ တောသံ သမ္ပတိနံ-ဤသမ္ပတိတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သမ္ပတိ-သမုတ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [ဤသမ္ပတိတို့၏ အကျယ်ကို သေနာသနက္ခန္ဓာ၌ ပြခဲ့ပြီ] ကထိန စိဝရဒါန မဘက စိဝရဒါနဝသေန-ကထိနံ-သင်္ကန်းကို ပေးခြင်း၊ မတက သင်္ကန်း

ကိုပေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကထိနဒ္ဓါရဝသေန-
ကထိနနုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဓါရော-နုတ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုဋိဝတ္ထု
ဝိဟာရဝတ္ထု၊ ဒေသနာဝသေန-ကုဋိနေရာကို ညွှန်ပြခြင်း၊ ကျောင်းနေရာကို
ညွှန်ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသနာ-ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန-ဆက်၊ တိဏာဝတ္ထာရကသမထေ-တိဏာဝတ္ထာရကသမထဉ္စ၊ သဗ္ဗ
သင်္ဂါဟိကဥတ္တိဉ္စ-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတ် လည်းကောင်း၊ ဧကေကသ္မိ-သော၊ ပဂ္ဂေ-
ဉ္စ၊ ဧကေကံ-သော၊ ဥတ္တိဉ္စ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိသော-နံသော၊
ဥတ္တိယော-တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပုန-ဖန်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ပဂ္ဂေ-ဘက်ဉ္စ၊
ဧကာ-တစ်ခုသော ကမ္မဝါစာလည်းကောင်း၊ ဧကသ္မိ-သော၊ ပဂ္ဂေ-ဉ္စ၊ ဧကာ-
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နံသော၊ ယာ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ-တို့ကို၊
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ တာသံ-ထိုဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ကမ္မ
လက္ခဏံ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ-သည်၊
သတ္တ-နံသော၊ ဣမာနိဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ။

ပန-ကား၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဋ္ဌာနဘေဒေ-ဉ္စ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊
တစ္ဆနိယကမ္မာဒိနံ-တစ္ဆနိယကံ အစရှိကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့် နိယသကံ၊ ပဗ္ဗာနေိယ
ကံ၊ ပဋိသာရဏိယကံ၊ ဥက္ကေပနိယကံ ၃-မျိုးတို့ကို ယူ။] သတ္တန္တံ-နံသော၊
ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ နိဿာရဏာ-ကိုလည်းကောင်း၊ တေသံယေဝ
ကမ္မာနံ-ထိုကံတို့ကိုပင်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ပနဝသေန-ငြိမ်းအေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
ဩသာရဏာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခုနောဝါဒက သမ္မုတိဝသေန-
ဘိက္ခုနောဝါဒက သမ္မုတိ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမ္မုတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပရိဝါသဒါန
မာနတ္ထဒါနဝသေန-ပရိဝါသံကိုပေးခြင်း၊ မာနတ်ကိုပေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒါနံ
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ မူလာယ ပဋိကသသန ကမ္မဝသေန-ကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိဂ္ဂဟော-နိပ်ကွပ်
ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဥက္ကိတ္တာနုတ္တိယာ၊ပေ၊ ယာဝတတိယကာတိ-ဟူကုန်သော၊
ဧကာဒသန္တံ-နံသော၊ ဣမာသံ သမနုဘာသနာနံ-ဤ သမနုဘာသနတို့၏၊
ဝသေန-ဖြင့်၊ သမနုဘာသနာ-အဖန်ဖန် ပြောဆိုဆုံးမခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [ဥက္ကိတ္တာ
နုတ္တိကာ-ဥက္ကိတ္တာနုတ္တိကာ ရဟန်းမလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ယာဝတတိ
ယကာ-ယာဝတတိယကတို့ လည်းကောင်း၊ (ဘိက္ခု ၄၊ ဘိက္ခုနီ ၄)၊ အရိဋ္ဌော-
အရိဋ္ဌရဟန်း လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍကာဋီစ-ရဟန်းမ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊
ဣမေ တေ-ဤတစ်ကျိတ်တစ်ယောက်တို့သည်၊ ယာဝတတိယကာ-ကတို့သည်၊
ဝါ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင် သမနုဘာသနကံဖြင့် ဆုံးမခြင်းရှိလှတို့တည်း၊ ဤဂါထာ
သည် ဂါထာသင်္ဂဏိကအခန်း၌လာသော ဂါထာတည်း၊] ပန-ဆက်၊ ဥပသမ္ပဒါ
ကမ္မ အတ္တနကမ္မဝသေန-ဖြင့်၊ ကမ္မလက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဥတ္တိ
စတုတ္ထကမ္မံ-သည်၊ သတ္တ ဣမာနိ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဣတိ-လျှင်၊ ကမ္မာနိစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မဝိပတ္တိ-စ-ကံတို့၏ ပျက်စီးပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပတ္တိဝိရဟိတာနံ-ပျက်စီးခြင်းမှ ကင်းကုန်သော၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဌာနပသာဒ ဂမနဉ္စ-ဌာနအပြားသို့ရောက်ပုံကို လည်းကောင်း၊ ဒဿေတွာ-၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ တေသံ ကမ္မာနံ-တို့ကို၊ ကာရကဿ-ပြုတတ်သော၊ သံဃဿ-၏၊ ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဒဿေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုန-ဖန်၊ စတုဝဂ္ဂ ကရဏေ ကမ္မေတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရော) အာဟ-ပြီ၊ တဿ-ထိုစတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေအစရှိသော စကားရပ်၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ပရိသတော-ကြောင့်၊ ကမ္မဝိပတ္တိဝဏ္ဏနာယံ-ကံ၏ပျက်စီးပုံကို ဖွင့်ပြရာ အခန်း၌၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ဤဝဂ်၏ရှေ့နားဝယ် “ပရိသတော ကမ္မဝိပတ္တိယံ ပန” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့သောနည်းအတိုင်း သိပါ-ဟူလို။] ဣတိ-အပြီးတည်း။- ကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

.....
အတ္ထဝသဝဂ္ဂါဒိဝဏ္ဏနာ

၄၉၈။ ဣဒါနိ-ကမ္မဝဂ်ကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တေသံ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝတ္ထုဘူတာနိ-အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာနိ တာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေသံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပညတ္တိယံ-ပညတ်တော်မူခြင်း၌၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဒွေ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန)၊ အာရဒ္ဓံ-အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဒွေ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ဝေရာနံ သံဝရာယာတိ-ကား၊ ပါဏာတိပါတာဒိနံ-ပါဏာတိပါတ အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဝေရာနံ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ရန်တို့ကို၊ သံဝရတ္ထာယ-စောင့်စည်းခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပိဒဟနတ္ထာယ-ပိတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမ္မရာယိကာနံ ဝေရာနံ၊ ပဋိဃာတာယာတိ-ကား၊ ဝိပါကဒုက္ခ သင်္ခါတာနံ-အကျိုးဖြစ်သော ဒုက္ခဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ သမ္မရာယိကဝေရာနံ-တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော ရန်တို့ကို၊ ပဋိဃာတာယာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမုစ္ဆေဒနတ္ထာယ-အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အနုပ္ပဇ္ဇနတ္ထာယ-မဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ၊) ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ဝဇ္ဇာနံ သံဝရာယာတိ-ကား၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊ တေသံယေဝ ဝေရာနံ-ထို ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ရန်

ဝိပါကဒုက္ခဗေ၊ ဝေရာနံ။ ။ဝိပါကဒုက္ခ သင်္ခါတာနံ သမ္မရာယိက ဝေရာနန္တိ စတ္ထ ပါဏာတိပါတဒိဝေရေန နိဗ္ဗတ္တတ္ထာ-(ဝိပါက ဒုက္ခတို့က) ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ဝေရ ကြောင့်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝေရုပ္ပတ္တိယာ ဟောတုတ္ထာ-ဝေရဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ [“ဝေရုပ္ပတ္တိယာ-ဝေရသို့ရောက်ခြင်း၏”ဟုလည်း

တို့ကိုပင်၊ သံဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ သမ္မရာယိကာနံ ဝဇ္ဇာနန္တိ-ကား၊ တေသံယေဝ
 ဝိပါကဒုက္ခာနံ- ထိုအကျိုးဖြစ်သော ဒုက္ခတို့ကိုပင်၊ (“ပဋိယာတာယ-
 ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ” ဌ်စပ်)၊ ဟိ-မှန်၊ ဝိပါကဒုက္ခာနေဝ-တို့ကိုပင်၊ ဣဓ-
 ဤသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အကျိုးကိုပြရာ၌၊ ဝဇ္ဇနိယဘာဝတော-ရှောင်ကြဉ်ထိုက်ကုန်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇနိတိ-ဝဇ္ဇတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-န်ပြီ၊ [ဣဓာတိ ဣမသ္မိ
 သိက္ခာပဒ ပညတ္တာနိသံသဋ္ဌာနေ၊ ဝဇ္ဇနိယဘာဝတောတိ ဣမိနာ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာနိတိ
 ဝဇ္ဇနိတိဝဓနတ္ထံ ဒဿတိ၊- ယောဇနာ။]

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ဘယာနန္တိ-ကား၊ ဂရဟာ-မျက်မှောက် ကဲ့ရဲ့ခြင်းလည်းကောင်း၊
 ဥပဝါဒေါ-မျက်ကွယ် စွပ်စွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ တဇ္ဇနိယာဒီနိ-တဇ္ဇနိယ အစရှိ
 ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထပဝါရဏာနံ-တို့ကို၊ ထပနံ-
 တန့်ထားခြင်းလည်းကောင်း၊ အကိတ္တိပကာသနိယကမ္မံ-အကျော်အစောင့်ကို ထင်စွာ
 ပြကြောင်းကံ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတာနိ-တို့သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက ဘယာနိ
 နာမ-ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဆေးတို့မည်ကုန်၏၊ [ဂရဟာနှင့် ဥပဝါဒတို့၏အထူးကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ(၃)အုပ် အာသဝဋ္ဌာနိယပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ “အကိတ္တိ-အကျော်
 အစောင့်” သက်သက်ကို ဥပဝါဒဖြင့် ယူပြီးဖြစ်၍ ပကာသနိယကံကို “အကိတ္တိ
 ပကာသနိယ” ဟုဆိုဟန်တူသည်။] ဧတေသံ-ဤဒိဋ္ဌဓမ္မိကဆေးတို့ကို၊ သံဝရတ္ထာယ-
 ငှာ၊ ပန-ကား၊ သမ္မရာယိကဘယာနိ-ကဆေးတို့ဟူသည်၊ ဝိပါကဒုက္ခာနိယေဝ-
 ဝိပါကဒုက္ခတို့ပင်တည်း၊ တေသံ-ထို သမ္မရာယိကဆေးတို့ကို၊ ပဋိယာတာတ္ထာယ-
 ငှာ(“သိက္ခာပဒ ပညတ္ထံ” ဌ်စပ်)၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အကုသလာ
 နန္တိ-ကား၊ ပဉ္စေရေပ၊ ပထပုဆာဒါနံ-ငါးပါးသောရန်၊ ဆယ်ပါးသော အကုသလ
 ကမ္မပထဟူသော အပြားရှိကုန်သော၊ အကုသလာနံ-တို့ကို၊ သံဝရတ္ထာယ-ငှာ၊
 [ပါဏာတိပါတာဒီ ပဉ္စေရေဝိနိမုတ္တာနမ္ပိ အကုသလာနံ ဝေရေဟိ သဟ ဧကတော
 သင်္ဂဏနတ္ထံ “ဒသအကုသလကမ္မပထပုဆာဒါနံ” န္တိ ပုန ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။] ပန-ကား၊
 ဝိပါကဒုက္ခာနေဝ-ဝိပါကဒုက္ခတို့ကိုပင်၊ အက္ခမဋ္ဌေန-သည်းမခံနိုင်သည်၏ အဖြစ်
 ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ သမ္မရာယိကအကုသလာနိတိ-သမ္မရာယိက အကုသိုလ်

ရှိ၏။ “ဝိပါကဒုက္ခဝေရာနံ” တိ ဝုတ္တာ-ဝိမတိ။- ဆိုလိုရင်းကား- နောက်ဘဝ၌ အကျိုးအ
 ဖြစ်ဖြင့် ခံစားရသော ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဝေရ(ရန်)မဟုတ်ပါ၊ သို့သော် ဤဘဝက ပါဏာတိ
 ပါတစသော ရန်ကြောင့်ဖြစ်ရသည့်အတွက် ကာရဏပစာရအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိပါကဒုက္ခ
 ဖြစ်သောအခါ ထိုဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ဖို့ရာ ပါဏာတိပါတစသော မကောင်းမှုရန်တို့ကို
 ပြုလုပ်တတ်သည့်အတွက် ဝေရဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးရန်၏
 ဝေရအမည်ကို အကြောင်းဝိပါက ဒုက္ခ၌တင်စား၍ ဖလပစာရအားဖြင့် လည်းကောင်း ဝိပါက
 ဒုက္ခကို “ဝေရ” ဟု ဆိုထားသည်-ဟူလို။

ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ၊ တေသံ-ထိုသမ္ပရာယိက အကုသိုလ်တို့ကို၊ ပဋိဇာတတ္ထာယ-ငှာ၊ ဂိဟိနံအနုကမ္မာယာတိ-ကား၊ အဂါရိကာနံ-အိမ်၌နေသူ လူဝတ်ကြောင်တို့၏၊ သဒ္ဓါရက္ခဏဝသေန-သဒ္ဓါကိုစောင့်ရှောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနက်မွန်တ္ထာယ-အဖန်ဖန်တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာအကျိုးငှာ၊ (သနားစောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ) ပါပိစ္ဆာနံ ပက္ခပစ္ဆေဒါယာတိ-ကား၊ ပါပိစ္ဆပုဂ္ဂလာနံ-ယုတ်မာသော အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဂဏဗန္ဓုဘေဒနတ္ထာယ-ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဂဏဘောဇန သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ [ဂဏဗန္ဓုဘေဒနတ္ထာယ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ ဧဝမေဝ ပါဌော၊ ဝေါတ္ထကောသု ပန ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ ပါဌော လိမိတော၊-ယောဇနာ။] သပ္ပတ္တ-အလုံးစုံသော အတ္ထဝသတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ စတ္ထ-ဤအတ္ထဝသတို့၌၊ ယံ-အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထဗွံ-သည်၊ သိယာ-ဖြစ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ကို၊ ပဌမပါရာဇိက ဝဏ္ဏနာယမေဝ-၌ပင်၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊- သိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ အတ္ထဝသေန-အတ္ထဝသအားဖြင့်၊ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ [“အတ္ထဝသေန ဝဏ္ဏနာ”နေရာဝယ် “အတ္ထဝသဝဏ္ဏနာ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ “အတ္ထဝသကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်”ဟုပေး။]

၄၇၉။ ပါတိမောက္ခာဒိသု-ပါတိမောက္ခ အစရှိသည်တို့၌၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသော တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏(အတွက်)၊ ပဉ္စပိဓော-ငါးပါးအပြားရှိသော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့၏(အတွက်)၊ စတုဗ္ဗိဓော-ကို လည်းကောင်း၊ (“ပညတ္တော-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ပရိဝါသဒါနာဒိသု-ပရိဝါသဒါန အစရှိသည်တို့၌၊ ဩသာရဏိယံ ပညတ္တန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌာရသသု-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဝတ္ထေသုဝါ-ဝတ်တို့၌သော် လည်းကောင်း၊ တေ စတ္တာလိသာယ-လေးဆယ့်သုံးပါးသော၊ ဝတ္ထေသုဝါ-ဝတ်တို့၌သော် လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထမာနဿ-ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏(အတွက်)၊ ဩသာရဏိယံ-သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းကြောင်းကံကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ယေန ကမ္မေန-ဖြင့်၊ ဩသာရိယတိ-သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းအပ်၏၊ တံ ကမ္မံ-ကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော၊ နိဿာရဏိယံ

အက္ခမဋ္ဌေန။ ။ကုသလသဒ္ဓါသည် အာရောဂျစသောအနက်ကို ဟော၏၊ အက္ခမ၌ ဓမသဒ္ဓါလည်း ခွံကျန်းခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ကုသလသဒ္ဓါ၏ အာရောဂျအနက်ပင်တည်း၊ ထိုဓမ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကို “အက္ခမ”ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ ဝိပါကဒကွတို့သည် မကျန်းမမာ ရောဂါသဘောရှိသောကြောင့် အကုသလမည်ကြသည်၊ ယောဇနာ၌ကား-ဝိပါကဒကွတို့သည် ဖလုပစာရအားဖြင့် အကုသလမည်သည်ဟု ကြံလေသည်၊ [အက္ခမဋ္ဌေနာတိ အသဟနိယဋ္ဌေန၊ အကုသလာနိတိ ဝုစ္ဆန္တိတိ ဣမိနာ ဝိပါကဒကွာနိ ဖလုပစာရေန အကုသလာနိ နာမာတိ ဒဿတိ၊- ယောဇနာ။]

ပညတ္တန္တိ-ကား၊ ဘဏ္ဍနကာရကားဒယော-ဘဏ္ဍနကာရက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို၊ ယေန ကမ္မေန-ဖြင့်၊ နိဿာရိယန္တိ-သံဃာဘောင်မှ ထွက်သွားစေအပ် ကုန်၏။ (နှင်ထုတ်အပ်ကုန်၏။) တံ ကမ္မ-ထိုထွက်သွားစေကြောင်းကံကို၊ ပညတ္တံ- ဖြို၊ ဣတိအတ္ထော။

၅၀၀။ အပညတ္တေတိ အာဒိသု-တို့၌၊ အပညတ္တေ ပညတ္တန္တိ-ကား၊ သတ္တ- န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အာပတ်အစုတို့သည်၊ (“ပညတ္တံနာမ”၌စပ်၊) ကကုသန္ဓံ- ကကုသန်မည်တော်မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓန္တ-မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ ကောဏာဂမနံ-ကောဏာဂုံမည်တော်မူသော၊ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ)-ကိုလည်းကောင်း၊ ကဿပံ-ပမည်တော်မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓန္တ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား သုံးဆူနှင့် ဤမြတ်စွာဘုရား၏ အကြား၌၊) ဧကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သိက္ခာပဒေ-သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တေ-မပညတ်အပ်ဘဲ၊ ပညတ္တံနာမ-ပညတ်တော်မူအပ်သည်မည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ မက္ကဋိပေ၊ ဝိနိတကထာ-မက္ကဋိဝတ္ထု အစရှိသော ဝိနိတကထာသည်။

အန္တရာပေ၊ သိက္ခာပဒေ။ ။ကကုသန္ဓ ကောဏာဂမန ကဿပါ ၈၀ သတ္တအာပတ္တိက္ခန္ဓေ ပညပေသု၊ ဝိပဿိ အာဒယော ပန ဩဝါဒပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိသု၊ န သိက္ခာပဒံ ပညပေသန္တိ အာဟာ- “ကကုသန္ဓုပေ၊ အန္တရာ ဧကေနစိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ”တိ၊- သာရတ္ထ၊ ဤ သာရတ္ထ၌ ဝိပဿိအစရှိသော ဘုရားရှင်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ “အန္တရာ ဧကေနစိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ”ဟိ ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ဤအလို “အန္တရာ-ဘုရားခုနစ်ဆူတို့၏ အကြား၌”ဟု ပေးရလိမ့်မည်။

ဝိမတိ။ ။အန္တရာပေ၊ သိက္ခာပဒေတိ- ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အမှာကံ ဘဂဝတော အဘိသမ္ဗောဓိ၊ တာဝ အန္တရာကာလေ ကကုသန္ဓာဒိံ ထပေတွာ ဧကေနစိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေတိ အတ္ထော၊ ဤဝိမတိကား- ဤကမ္ဘာ၌ ပွင့်တော်မူသော ဘုရားရှင်များကို ရည်ရွယ်၍ “အန္တရာပေ၊ သိက္ခာပဒေ”ဟု ဆိုသည်၊ ဤအဆိုအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။

ဝိနိတဂါထာ သိက္ခာပဒံ။ ။စာအုပ်တို့၌ “မက္ကဋိ ဝတ္ထုအာဒိ ဝိနိတကထာ သိက္ခာပဒေ ပညတ္တေ အနုပညတ္တံနာမ”ဟုရှိ၏၊ ထိုပါဠိရှိအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်၊ သို့သော် ဝိမတိ၌ ဝိနိတဂါထာ သိက္ခာပဒန္တိ ဝိနိတဝတ္ထုနိဝေ-(မက္ကဋိဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တဝတ္ထုစသော ဝိနိတဝတ္ထုတို့ပင်တည်း) တာနိ ဟိ တံတံ သိက္ခာကောဋ္ဌာသာနံ ပကာသနတော “သိက္ခာပဒ”န္တိစ၊ အာပတ္တိ အနာပတ္တိနံ အနုပညာပနတော “အနုပညတ္တ”န္တိစ ဝုစ္ဆန္တိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “မက္ကဋိအာဒိ ဝိနိတဂါထာ သိက္ခာပဒံ အနုပညတ္တံနာမ”ဟု ပါဠိရှိရပေလိမ့်မည်၊ ဆိုလိုရင်းကား- “မက္ကဋိ ဝဇ္ဇိပုတ္တာစ”စသော ဝိနိတဝတ္ထု ဂါထာ၌လာသော သိက္ခာပုဒ်များသည် (အာပတ် အနာပတ်များကို နောက်ထပ် သိစေတတ်သောကြောင့်) အနုပညတ်မည်၏-ဟုဆိုလိုသည်၊ ဤအလို “အနု(ပစ္စာ)-နောက်ထပ်+ပညတ္တိ-အာပတ် အနာပတ်ကို သိစေတတ်သော ပညတ်တည်း၊ ဟု ပေးပါ။

သိက္ခာပဒေ-ကို၊ ပညတ္တေ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော်၊ အနုပညတ္တံနာမ-
 နောက်ထပ်ပညတ်တော် အပ်သည်မည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [“အပညတ္တေ သိက္ခာ
 ပဒေ”နေရဝယ်“အပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု”ဟု ဗဟုဝစ်လည်းရှိ၏၊ “သိက္ခာပဒေ
 ပညတ္တေ”၌လည်းနည်းတူ၊ ထိုပုဒ်များသည် လက္ခဏာ လက္ခဏဝန္တပုဒ်များချည်း
 တည်း၊] သဗ္ဗတ္ထ- (“သဗ္ဗုဓါဝိနယော ပညတ္တော”အစရှိသော)အလုံးစုံသော ဝါကျတို့
 ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အာနိသံသဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၅၀၀။ ဣဒါနိ-၌၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနံ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ (“သင်္ဂဟံ”
 ၌စပ်)၊ ဧကေကေန-တစ်ပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နဝဓာ-
 ကိုပါးအပြားရှိအားဖြင့်၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူပုံကို၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ နဝသင်္ဂဟာတိ
 အာဒိ-အစရှိသော ကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရော) အာဟ-ပြီ၊
 တတ္ထ-ထို နဝသင်္ဂဟာအစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဝတ္ထုပသင်္ဂဟောတိ-ကား၊ ဝတ္ထုနာ-
 ဝတ္ထုဖြင့်၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းတည်း၊ ဧဝံ-တူ၊ သေသေသုပိ- (“ဝိပတ္တိသဂ္ဂဟော”
 အစရှိသော) ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ပဒတ္တော-ပုဒ်၏အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ပန-ဆက်၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထုသင်္ဂဟ အစရှိသည်တို့၌၊ အတ္ထယောနော-
 အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧက သိက္ခာပဒမ္ဗိ-
 တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အဝတ္ထုသ္မိ-သိက္ခာပုဒ်၏
 အကြောင်းမဟုတ်သော အမှုကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်
 သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝတ္ထုနာ-
 ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာနိ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တာဝ-ဝိပတ္တိသင်္ဂဟစသည်
 တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝတ္ထုသင်္ဂဟော-ဝတ္ထုဖြင့်သိမ်းယူပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။/

ပန-ကား၊ ယသ္မာ၊ ခွေ-နံသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့ကို၊ သီလဝိပတ္တိယာ-
 သီလဝိပတ္တိဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပဉ္စ-နံသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-
 တို့ကို၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ-(သင်္ဂဟိတာ)၊ ဆ-နံသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊
 အာဇီဝဝိပတ္တိယာ သင်္ဂဟိတာနိ၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို
 လည်း၊ ဝိပတ္တိယာ-ဝိပတ္တိ သုံးမျိုးဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝိပတ္တိ
 သင်္ဂဟော-ဝိပတ္တိဖြင့် သိမ်းယူပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ၊ သတ္တဟိ-
 ကုန်သော၊ အာပတ္တိဟိ-တို့မှ၊ မုတ္တံ-လွတ်သော၊ ဧကသိက္ခာပဒမ္ဗိ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊
 သဗ္ဗာနိ-တို့ကို၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာနိ-နံပြီ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အာပတ္တိ
 သင်္ဂဟော-အာပတ်ဖြင့် သိမ်းယူပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ (တစ်နည်း၊)စ-အဖို့တစ်ပါးကား၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ သတ္တသု-န်သော၊နဂရေသု-(ဝေသာလီစသော)မြို့တို့၌၊ ပညတ္တာနိ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နိဒါနေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ ဣတိ စေ-သို့၊ နိဒါနသင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [“နိဒါန”ဟူရာ၌ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူ ရာဖြစ်သော ဒေသနိဒါန်းတည်း။] ပန-ကား၊ ယသ္မာ၊ ဧကသိက္ခာပဒမ္ဘိ-သည် လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အဇ္ဈာစာရိကပုဂ္ဂလေ-လွန်ကျူးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသတိ-မရှိ သော်လည်း၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပုဂ္ဂလေန-လွန်ကျူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ ဣတိ စေ- သို့၊ ပုဂ္ဂလသင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ကား၊ သဗ္ဗာနိ-တို့ကို၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ (အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ)စေ-တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သတ္တဟိ၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိစ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ သဗ္ဗာနိ-တို့သည်၊ ဆဟိ-န်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ-သမုဋ္ဌာန် ဘို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ န သမုဋ္ဌာန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာနေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ (တစ်နည်း၊)စ-ကား၊ သဗ္ဗာနိ-တို့သည်၊ စတူသု-န်သော၊ အဓိကရဏေသု-တို့တွင်၊ အာပတ္တာဓိကရဏေန-အာပတ္တာဓိကရဏ်းဖြင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ သတ္တဟိ-ကုန်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမထံ-ငြိမ်းခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ စေ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤသင်္ဂဟဝဂ္ဂ အရာ၌၊ ဓန္ဒ၊ဗေ၊ သင်္ဂဟာပိ-ဓန္ဒသင်္ဂဟ၊ သမုဋ္ဌာနသင်္ဂဟ၊ အဓိကရဏသင်္ဂဟ၊ သမထသင်္ဂဟတို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင် သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီး တည်း၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-၌၊ နဝ သင်္ဂဟီတဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာယ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။/

စ-နိဂုံးကို ဆိုဦးအံ့၊ ပရိဝါရသ-ပရိဝါရပါဠိတော်၏၊ အနတ္တာနတ္ထပဒဝဏ္ဏနာ-မပေါ်လွင်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

နိဋ္ဌိတာဓာပေ၊ ဝဏ္ဏနာတိ။ ။ဤနိဂုံးကား ပရိဝါရအဋ္ဌကထာအတွက် နိဂုံးတည်း၊ [ဣတိ မဟာဝဂ္ဂေါ ပညတ္တိဝဂ္ဂေါ သင်္ဂဟဝဂ္ဂေါတိတိ ဟိ မဟာဝဂ္ဂဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော “ပရိဝါရော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော- ဝိမတိ၊] “ပရိဝါရ”အမည်ရပုံကို ပဋိညာဏ်ဂါထာ၏ အဖွင့်၌လည်း ဖြစ်ပြီ။

ကျမ်းပြီးနိဂုံး

[သမန္တပါသာဒိကာမည်သော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ တစ်ကျမ်းလုံး၏ နိဂုံးကို ပြလိုသောကြောင့် “တ္ထောဝတာစ” စသည်မိန့်၊ စသဒ္ဓါသည် ဝါကျာရမ္မဇောတက၊ [စ-စာကိုယ်ပြီးဆုံး၊ ကမ္မတံဖုံးဖို့၊ နိဂုံးကိုပြပြီးအံ့၊ တ္ထောဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ (“ယော ကပ္ပကောဋီဟိပိ” အစ၊ “နိဋ္ဌိတာစ ပရိဝါရဿ အနတ္တာနတ္ထပဒဝဏ္ဏနာတိ” တိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ “သံဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ” ဌ်လှမ်းစပ်ပါ၊) နာထော-သတ္တလောက၏ ကိုကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဇိနော-ငါးမာရ်အောင်မြင်၊ ဘုရားရှင်သည်၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ ခန္ဓကပရိဝါရဝိဘတ္တိ ဒေသနံ-ဥဘတောဝိဘင်္ဂ၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက၊ ပရိဝါရတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်သော ဒေသနာတော်ဖြစ်သော၊ ယံ ဝိနယပိဋကံ-အကြင် ဝိနည်းပိဋကတ်၊ ပါဠိတော်မြတ်ကို၊ ဝေနေယျ-ဆုံးမထိုက်သူ၊ နတ်လူ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ဝိနေန္တော-ဆုံးမတော်မူလျက်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

တဿ-ထိုဝိနည်း ပိဋကတ်၊ ပါဠိတော်မြတ်၏၊ သမန္တပါသာဒိကာနာမ-သမန္တပါသာဒိကာမည်သော၊ သံဝဏ္ဏနာ-ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ၊ အဋ္ဌကထာသည်၊ ဂန္ထတော-သိကုံး ထုံးဖွဲ့အပ်သော ကျမ်းစာအားဖြင့်၊ သမဓိက သတ္တဝီသတိ သဟဿမတ္တေန-အလွန်နှင့်တကွဖြစ်သော နှစ်သောင်း ခုနှစ်ထောင် အတိုင်းအရှည် ရှိသော စကားရပ်ဖြင့်၊ သမတ္တာ-ဝန်းကျင်ပတ်ကုံး၊ ကမ္မတံဖုံး၍၊ နိဂုံးအရောက်၊ ပြီးမြောက်ပြီတကား။

ဥဘတော၊ ဝေ၊ ဒေသနံ။ ။ ဝိဘတ္တိဒေသနန္တိ-ဥဘတောဝိဘင်္ဂခန္ဓက ပရိဝါရေဟိ ဝိဘတ္တိ ဒေသနံ ဝိနယပိဋကန္တိ ယောဇောစွဲ- သာရတ္ထ၊ ဤအလို “ဝိဘတ္တိ” မဟုတ်၊ “ဝိဘတ္တိ” ဟု ရှေးပါဠိရှိဟန်တူ၏၊ ဝိမတိဌ်ကား တစ်မျိုးဖွင့်သေး၏၊ အနက်ပေး၍ မကောင်းပါ၊ ပါဠိပျက်နေသည်-ဟု ထင်သည်၊ ထို့ပြင် ဒေသနံ၏နောက်၌ “နာထော” ဟု ပါနေသည့်အတွက် ဆန်းစစ်၍ မကောင်းလှ၊ မပါလျှင် ပထျာအရိယာဂါထာဖြစ်၍ ကောင်းသည်၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ ဗုဒ္ဓပုဏ္ဏမဂါထာ၌ “ခေဒံ ဂတော လောကဟိတာယ နာထော” ဟု ပါခဲ့သောကြောင့် ထိုနာထောကို ယူ၍ နိဿယအနက်ပေးရာမှ အဋ္ဌကထာစာအုပ်ထဲ ရောက်နေဟန်တူသည်၊ ဒုတိယဂါထာ၌ “သမဓိက သတ္တဝီသတိ” ဟုရှိမှ ဆန်းကောင်းသည်။

ဝိနည်းငါးကျမ်း။ ။ ဤဥဘတောဝိဘင်္ဂစသော အပိုင်းငါးခန်းကိုပင် “ဝိနည်းငါးကျမ်း” ဟု ခေါ်ကြသည်၊ ၁-ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂ၊ [ဘိက္ခုပါတိမောက်၏အကျယ် “ယောပနာတိ ယော ယာဒိသော” စသော ပဒဘာစနီနှင့် ဝိနိတဝဏ္ဏညိက္ခာပုဒ်များ၊] ၂-ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂ၊ [ဘိက္ခုနိပါတိမောက်၏ ပဒဘာစနီ၊] ၃-မဟာဝဂ္ဂခန္ဓ၊ ၄-စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက၊ ၅-ပရိဝါရတည်း၊ [ပါရာဇိကထံ၊ ပါစိတ်စသော ပါဠိတော် ငါးအုပ်ကို “ဝိနည်း ငါးကျမ်း” ဟု ထင်မှားတတ်သည်။]

တကြ-("သံဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ, သမန္တပါသာဒိကာနာမ"ဟူသော)ထိုစကားရပ်၌၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-သမန္တပါသာဒိကာ အဋ္ဌကထာ၏၊ သမန္တပါသာဒိကတ္ထသို့-အကုန်အစင် ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတုံသော ဂါထာစကားရပ်သည်၊ (ဟောတိ-၏၊ ကိ-အဘယ်ဂါထာစကားရပ်သည်၊ ဟောတိ-သနည်း၊) တစ်နည်း၊ တကြ-၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-၏၊ သမန္တပါသာဒိကတ္ထသို့-အကုန်အစင် ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ [ဤသို့လည်း သတ္တမိဝိဘတ်ကို ပထမအနက်၌ သက်စေ၍ တစ်နည်းပေးနိုင်၏၊ ဤမှနောက်၌ "အာစရိယပရမ္ပရတော"စသော ပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်နှင့် နိဿယအနက်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဆုံး၌ ပြထားပြီ၊] ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဂါထာစကားရပ်ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) ဣတိ(ဣဒံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (သမန္တပါသာဒိကာယ-၏၊ သမန္တပါသာဒိကတ္ထသို့-အဖြစ်တည်း။)

ယခုအခါ၌ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ၏ ဝိနည်းပိဋကကိုသင်ယူခဲ့ရာ ဓမ္မာစရိယကို ပြလိုသောကြောင့် ["မဟာအဋ္ဌကထဇ္ဇဝ၊ပေ၊ သန္တိကေ"ဟု မိန့်သည်၊] မဟာအဋ္ဌကထဇ္ဇဝ-မဟာအဋ္ဌကထာလည်းကောင်း၊ ("ဣတိ"စပ်၊) မဟာပစ္စရိမေဝစ-မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာလည်းကောင်း၊ ကုရန္တိဉ္စ-ကုရန္တိအဋ္ဌကထာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဿာပိ-သုံးကျမ်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာသီဟဋ္ဌကထာ-ဤသီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာတို့ကို၊ ("သုတွာ"၌စပ်၊) ဗုဒ္ဓမိတ္တောတိ-ဗုဒ္ဓမိတ္တဟူ၍၊ နာမေန-အမည်တော်အားဖြင့်၊ ဝိသုတဿ-ထင်ရှား ကျော်စောတော်မူသော၊ ယသသမိနော-များသော အခြံအရံရှိတော်မူသော၊ ဝိနယညုဿ-ဝိနည်းပိဋကတ်၊ အရပ်ရပ်၌၊ အနံ့စပ်သိမြင်တော်မူသော၊ ဝီရဿ-ပညာရှိဖြစ်တော်မူသော၊ ထေရဿ-ထေရ်၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ သုတွာ-နာယူလေ့ကျက်၊ ဆောင်ရွက်ပြီး၍၊ ("အာရဒ္ဒါ"၌လှမ်းစပ်။)

[ယခုအခါ မိမိနေရာကျောင်းတိုက်ကို ပြလိုသောကြောင့် မဟာမေဃဝနုယျာနေ၊ ပေ၊ ဝိဘူသိတော-ဟုမိန့်သည်။] မဟာမေဃဝနုယျာနေ-မဟာမေဃဝနံ ဥယျာဉ်ဟူသော၊ ဘူမိဘာဂေ-မြေအဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်သော၊ သတ္တု-မြတ်စွာဘုရား၏၊ မဟာဗောဓိ ဝိဘူသိတော-ဒက္ခိဏသာခါ၊ မဟာဗောဓိဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ ယော မဟာဝိဟာရော-အကြင် မဟာဝိဟာရ၊ အမည်ရသော ကျောင်းတိုက်

မဟာဗောဓိ ဝိဘူသိတော။ ။မဟာဗောဓိ ဝိဘူသိတောတိ-သတ္တုနာ ပရိဘာတ္တ မဟာဗောဓိဝိဘူသိတော မဏ္ဍိတော- သာရတ္ထ၊ သတ္တု မဟာဗောဓိတိ ဒက္ခိဏသာခံ သန္ဓာယ ဝဒတိ- ဝိမတိ၊ မဟာမေဃဝနံ ဥယျာဉ်ဝယ် မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက် တည်ပုံနှင့် ထို မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်၌ မဟာဗောဓိပင် စိုက်ပျိုးပုံ ဗာဟိရန်ဒါနံ-ဝယ် ပြအပ်သော သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သာသနာရောက်ပုံအစဉ်ဖြင့် သိပါ။

သည်။ (အတ္ထိ)၊ [“မဟာမေဃဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး”ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။ ထို မဟာဝိဟာရတွင် မိမိနေရာ ပရိဝုဏ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ယံ တဿ၊ပေ၊ သေဝိတံ”ဟုမိန့်သည်။] တဿ-မဟာဝိဟာရ၊ အမည်ရသော၊ ထိုကျောင်းတိုက်၏။ ဒက္ခိဏဘာဂ-တောင်မျက်နှာအဖို့၌၊ ဥတ္တမံ-ကောင်းမြတ်သော၊ သုစိ စာရိတ္တ သီလေန-စင်ကြယ်သော စာရိတ္တသီလ၊ ဝါရိတ္တသီလရှိတော်မူသော၊ ဘိက္ခု သံဃေန-ရဟန်းတော်အပေါင်းသည်။ သေဝိတံ-မှီဝဲအပ်သော၊ (နေထိုင်အပ်ရာဖြစ် သော)၊ ယံ ပဓာနဃရံ-အကြင် ပဓာနဃရ အမည်ရသော ပရိဝုဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။

[မိမိနေရာ ကျောင်းဒါယကာနှင့်တကွ ကျောင်း၏ပြည့်စုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဥဠာရကုလသမ္ဘူတော၊ပေ၊ သမ္ပန္နသလိလာသယံ”ဟု မိန့်သည်။] ဥဠာရကုလ သမ္ဘူတော-မြင့်မြတ်သောအမျိုး၌ ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သံဃုပဋ္ဌာယကော-သံဃာကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်သော၊ အနာကုလာယ-နောက် ယှက်စွတ်ထွေးခြင်းမရှိသော၊ (အခြားဘာသာတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်းမရှိသော)၊ သဒ္ဓါယ-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သဒ္ဓါသန်သန်ဖြင့်၊ ရတနာတ္တယေ-ရတနာသုံးပါးအပေါင်း၌၊ ပသန္နော-ကြည်ညိုသော၊ မဟာနိဂမသာမိတိ-နိဂုံးပိုင်ရှင်ကြီးဟူ၍၊ ဝိဿုတော- ထင်ရှားကျော်စောသော၊ (ဥပါသကော-ရတနာသုံးရပ်ကို၊ မပြတ်မလပ်၊ ဆည်းကပ် တတ်သော ဥပါသကာသည်။ “ကာရယံ”၌စပ်)၊ တတ္ထ-ထိုပဓာနဃရ၊အမည်ရသော ပရိဝုဏ်၌၊ စာရပါကာရသဉ္စတံ-တင့်တယ်ကောင်းမြတ်သော တံတိုင်းဖြင့်၊ ဝန်းကျင် ပတ်လည်၊ စီခြယ်ကာရံအပ်သော၊ မနောရမံ-စိတ်နှလုံးကို ယူကျွေးသည့်နှယ်၊ ဓမ္မလျော်ဖွယ်ကောင်းသောသီတဇ္ဈာယတရူပတံ-အေးမြသောအရိပ်ရှိသော နှစ်ပင် တို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ သမ္ပန္နသလိလာသယံ-ပြည့်စုံကောင်းမြတ်သော ရေ၏တည်ရာ ရေကန်ရှိသော၊ ယံ ပါသာဒံ-အကြင် ပြသာဒ်ကို၊ ကာရယံ-ဆောက်လုပ်စေပြီ။

ယံ တဿ၊ပေ၊ သေဝိတံ။ ။တဿ မဟာဝိဟာရဿ ဒက္ခိဏဘာဂ ဥတ္တမံ ပဓာနဃရန္တိ သမ္ပန္နော၊ တတ္ထ ပဓာနဃရန္တိ-တံ နာမကံ ပရိဝေဏံ၊ သုစိစာရိတ္တ၊ပေ၊ သေဝိတန္တိ ဣဒမ္ပိ ပဓာနဃရဝိသေသနံ-သာရတ္ထ၊ ဆိုလိုရင်းကား-“ပဓာနဃရ”ဟူသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ကလေးမဟုတ်၊ ရဟန်းတော်အများ သီတင်းသုံးရာဖြစ်သော ပဓာနဃရအမည်ရသော ကျောင်း ပရိဝုဏ် တစ်ရပ်တည်း-ဟုလို။

တတ္ထဓသညိ။ ။တတ္ထာတိ တသ္မိံ ပဓာနဃရေ၊ စာရပါကာရ သဉ္စိတန္တိ မနာပေန ပါကာရေန ပရိက္ခိတ္တံ၊ သီတဇ္ဈာယတရူပေတန္တိ ဃနနိစိတပတ္တသဉ္စန္ဓသာခါ ပသာဓတာယ သီတဇ္ဈာယေဟိ ရက္ခေဟိ ဥပေတံ- ဝိကသိတကမလ ကုဝလယပုဏ္ဏရိကသောဂန္ဓိကာဒိ ပုပ္ဖသဉ္စန္ဓ မရသီတလဒုဒက ပုဏ္ဏတာယ သမ္ပန္နာ+သလိလာသယာ အသာတိ သမ္ပန္နသလိလာ သယော- သာရတ္ထ။

[ယခုအခါ ကျမ်းပြုဖို့ရန် တောင်းပန်သော အဘိယာဇကပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဋ္ဌကထာ အားထုတ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဝသတာ၊ပေ၊ ဝိနယဝဏ္ဏနာ”ဟု မိန့်သည်။] မဟာနိဂမသမာဓိနော-နိဂုံးပိုင်ရှင်ကြီးဖြစ်သော ကျောင်းဒကာ၏၊ တကြပါသာဒေ-ဌံ၊ ဝသတာ-နေထိုင်သော၊ (မဟာ-ဗုဒ္ဓဇောသဆရာ ငါသည်၊ “အာရဒ္ဓါ”ဌံစပ်၊) သုစိသီလ သမာဓာရုံ-စင်ကြယ်သော သီလအကျင့်ရှိသော၊ ဗုဒ္ဓသိရိဂ္ဂယံ-ဗုဒ္ဓသိရိ အမည်ရှိတော်မူသော၊ ထေရုံ-ထေရ်ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ရည်ညွှန်း၍၊ ဣဒ္ဓါ-အတ္ထဝိနိစ္ဆယ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြည့်ကြွယ်သော၊ ယာ ဝိနယဝဏ္ဏနာ-အကြင် ဝိနည်းပါဠိတော် ၏အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာ၊ အဋ္ဌကထာကို၊ အာရဒ္ဓါ-အားထုတ်အပ်ပြီး။

[ယခုအခါ စတည်၍ အားထုတ်ရာကာလနှင့် ပြီးစီးရာကာလကို ပြလိုသော ကြောင့် “ပါလယန္တဿ၊ပေ၊ ပရိနိဋ္ဌိတာ”ဟု မိန့်သည်။] သကလံ-အလုံးစုံသော၊ လင်္ကာဒိပံ-သီဟိုဠ်ကျွန်းကို၊ နိရုဗ္ဗဒံ-သူပုန်စားပြု၊ မရှိရအောင်၊ ပါလယန္တဿ-စောင့်ရှောက်နိုင်သော၊ သိရိနိဝါသဿ-ကြက်သရေ၏ တည်နေရာဖြစ်သော၊ သိရိပါလယသသိနော-များသောအခြံအရံရှိသော သိရိပါလမည်သော၊ ရညာ-မင်း၏၊ သမဝိသတိဗေ-အနှစ် ၂၀-မြောက် အတိအကျဖြစ်သော၊ ဓေမေ-ဘေးခပ် သိမ်းတို့၏ အေးငြိမ်းရာဖြစ်သော၊ ဧယသံဝဏ္ဏရေ-အောင်တော်မူရာနှစ်၌၊ အာရဒ္ဓါ-စတည် အားထုတ်အပ်သော၊ အယံ (ဝိနယဝဏ္ဏနာ)-သည်၊ ဧကဝိသတိ မှိ-နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်မြောက်သည်၊ သမ္ပတ္တေ-ရောက်လသော်၊ ပရိနိဋ္ဌိတာ-ဝန်းကျင် ပတ်ကုံး၊ ကမ္မတံပုံး၍၊ နိဂုံးအရောက်၊ ပြီးမြောက်ပေပြီ။

ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ပေ၊ ဣဒ္ဓါ။ ။ဥဒ္ဓိသိတွာတိ ဗုဒ္ဓသိရိနာမ ထေရုံ နိဿာယ၊ တဿ အဇ္ဈေသနံ နိဿာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဣဒ္ဓါတိ အတ္ထဝိနိစ္ဆယာဒိပံ ဣဒ္ဓါ ဝိတာ ပရိပုတ္တော-သာရတ္ထ၊ ဗုဒ္ဓသိရိ ဥဒ္ဓိသိတွာ နိဿာယ၊ တဿဝါ အဇ္ဈေသနမ္ပိ ပဋိစ္စ ယာဣဒ္ဓါ ပရိပုတ္တ ဝိနိစ္ဆယတာယ သုမိဒ္ဓါ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာ အာရဒ္ဓါတိ ယောဇနာ- ဝိမတိ။

သိရိနိဝါသဿ၊ပေ၊ အယံ။ ။သိရိနိဝါသဿာတိ-သိရိယာ နိဝါသဌာနဘူတဿ၊ ဧယသံဝဏ္ဏရေတိ ဧယပုတ္တသံဝဏ္ဏရေ-သူပုန်စားရန် အမျိုးမျိုးတို့ကို အောင်တော်မူရာနှစ်၊ အယံတိ ထေရုံ ဗုဒ္ဓသိရိ ဥဒ္ဓိဿ ယာ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ အာရဒ္ဓါ၊ အယံ-သာရတ္ထ၊ သိရိနိဝါ သဿာတိ-သိရိယာ နိဝါသဌာနဘူတဿ သိရိပါလနာမကဿ ရညာ၊ ဧယသံဝဏ္ဏရေတိ ဝိဓယယုတ္တေ သံဝဏ္ဏရေ၊ အာရဒ္ဓကာလေ ဒဿနတ္ထံ ပုန “ဧယသံဝဏ္ဏရေ အယံ အာရဒ္ဓါ”တိ ဝုတ္တံ- ဝိမတိ။ ဤဂါထာ၏ လိုရင်းကား-သိရိပါလမင်း၏ မင်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးနောက် သူပုန်စားတို့ကို အောင်တော်မူရာ အနှစ် ၂၀-မြောက် ဤအဋ္ဌကထာကို စတည်၍အားထုတ်ရာ နန်းစံ ၂၁-မြောက်မှာ (တစ်နှစ်ကြာရုံမျှဖြင့်) ပြီးမြောက်ပြီ-ဟုလို။

[ယခုအခါ သတ္တဝါအများ၏ ဘေးဥပါဒ်ကင်းဖို့ရန် တောင့်တပုံကို ပြလို၍ “ဥပဒ္ဒဝါကုလေ၊ ပေ၊ နိရုပဒ္ဒဝါ” ဟု မိန့်သည်။] ဥပဒ္ဒဝါကုလေ-ဥပါဒ်အန္တရာယ်၊ အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိသော၊ လောကေ-ကမ္ဘာလောကကြီး၌၊ နိရုပဒ္ဒဝါ-တွင်းပနှစ်တန်၊ ဘေးရန်ဥပါဒ်၊ မငြိကပ်သောအားဖြင့်၊ အယံ (ဝိနယဝဏ္ဏနာ)-သည်၊ ဧကသံဝစ္ဆရေနေဝ-တစ်နှစ်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ နိဋ္ဌ-ပြီးဆုံးခြင်းသို့၊ ဥပါဂတာယထာ-ကပ်ရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သဗ္ဗဿ-ကြွင်းမဲ့ ဥသယံအလုံးစုံသော၊ လောကဿ-လူနတ် ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏၊ ဓမ္မူပသံဟိတာ-ကုသိုလ်တရားနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ [ဓမ္မူပသံဟိတာတိ ကုသလသန္နိသယိတာ-ဋီကာ။] သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာရမ္မာ-အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုတို့သည်၊ နိရုပဒ္ဒဝါ-ဘေးရန်ဥပါဒ်၊ မငြိကပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သိဗံ-လျင်မြန်စွာ၊ နိဋ္ဌ-ပြီးစီး အောင်မြင်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တု-ရောက်ပါစေကုန်သတည်း။

ဓမ္မဿ-ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်၏၊ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ-ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣမံ(ဝိနယဝဏ္ဏနာ)-ကို၊ ကရောန္တေန-ပြုသော၊ မယာ-ငါသည်၊ သဒ္ဓမ္မ ဗဟုမာနေန-သူတော်ကောင်းတရား၌ များစွာမြတ်နိုးခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ ယဉ္စ ပုညံ-အကြင် ပရဟိတအကျိုး၊ သည်ပိုးဆောင်ကြောင်း၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကိုလည်း၊ သမာစိတံ-ကောင်းစွာ ဆည်းပူအပ်ပေပြီ၊ သဗ္ဗဿ-အလုံးစုံသော၊ တဿ(ပုညဿ)-၏၊ အာနုဘာဝေန-တန်ခိုးရှိန်စော်၊ အာနုဘော်ကြောင့်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဏိနော-လူနတ် ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့သည်၊ ဓမ္မရာဇဿ-တရားမင်းဘုရား၏၊ သဒ္ဓမ္မရသသေဝိနော-သူတော်ကောင်းတရား၏ အရသာ၊ သုံးဖြာသော ဗောဓိဉာဏ်တွင်၊ ထိုက်တန်သော ဗောဓိဉာဏ်ကို မှီဝဲနိုင်ကြကုန်သည်၊ ဘဝန္တု-ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

သဒ္ဓမ္မော-ရှင်တော်ဘုရား၊ ဟောဖော်ထားသည့်၊ တရားတော်မြတ်၊ ပိဋကတ်သည်၊ စိရံ-ကျင့်သူရှိသော်၊ ထောင်းသောင်းကျော်အောင်၊ တိဋ္ဌတု-ပါဠိအနက်၊ မပျက်စုံညီ၊ လစွီပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ တည်ပါစေသတည်း၊ ဒေဝေါ-မိုးသည်။

စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ ပေ၊ ဘဝန္တု။ ။ဣဒါနိ သဒေဝကဿ လောကဿ အစ္စန္တသုခါဓိဂမာယ အတ္တနော ပုညံ ပရိဏာမဗ္ဗော “စိရဋ္ဌိတတ္ထံ ဓမ္မဿ”တိ အာဒိ မာဟ-ယခုအခါ တစ်လောကလုံး၏စင်စစ် သုခကိုရခြင်း အကျိုးငှာ မိမိကောင်းမှုကို (မိမိအတွက်ချည်းသာ မဟုတ်ဘဲ အများအတွက်) ညှစ်စေလိုသောကြောင့် “စိရဋ္ဌိတတ္ထံ ဓမ္မဿ”စသည်ကို မိန့်သည်။ တတ္ထ သမာစိတန္တိ-ဥပစိတံ၊ သဗ္ဗဿ အာနုဘာဝေနာတိ-သဗ္ဗဿ တဿ ပုညဿ တေဇေန၊ သဗ္ဗေပိ ပါဏိနောတိ- ကာမာဝစရာဒိဘောဒါ သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သဒ္ဓမ္မရသသေဝိနောတိ-ယထာရဟံ ဗောဓိတ္ထယာဓိဂမဝသေန သဒ္ဓမ္မရသသေဝိနော ဘဝန္တု၊- သာရတ္ထ။

ကာလေ-သင့်လျော် လျောက်ပတ်, ကောင်းမြတ်သော အခါ၌၊ ဝသံ-ရွာဖြိုးလျက်၊ စိရ်-ကြာမြင့်စွာ၊ ပဇံ-သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ တပေတု-ဝမ်းသာရွှင်ပျို့, နှစ်မြို့ပါစေသတည်း၊ ရာဇာ-တိုင်းပြည်စောင့်ကြပ်, ဒို့ မင်းမြတ်သည်၊ မေဒိနိ-တစ်မြေပြင်လုံးကို၊ ဝါ-မြေပြင်ထက်နေ, လူ့ဗိုလ်ခြေကို၊ ရက္ခတု-အမြဲချီးမြှောက်, စောင့်ရှောက်နိုင်ပါစေသတည်း၊- ဣတိ-ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ နိဂုံး အပြီးတည်း။

[ဆိုအပ်လတ် စကားရပ်ကား နောက်ပညာရှိတို့၏ စကားတည်း၊] ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓိဝိရိယပုဋိမဏ္ဍိတေန-အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သဒ္ဓါပညာ ဝိရိယတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ထသော၊ သီလာစာရဇ္ဇဝ မဒ္ဒဝါဒီ ဂုဏသမုဒယ သမုဒိတေန-ဝါရိတ္တသီလ, စာရိတ္တသီလဟူသော အာစာရ, ဖြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်, နူးညံ့သူ၏အဖြစ်အစရှိသော ဂုဏ်အပေါင်း၏ ပေါင်းစုရာလည်း ဖြစ်ထသော၊ (တစ်နည်း) ပရမဝိသုဒ္ဓ သဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓိဝိရိယပုဋိမဏ္ဍိတ သီလာစာရဇ္ဇဝ မဒ္ဒဝါဒီ ဂုဏသမုဒယ သမုဒိတေန-အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သဒ္ဓါပညာ ဝိရိယတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝါရိတ္တသီလ, စာရိတ္တသီလဟူသော အာစာရ, ဖြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်, နူးညံ့သူ၏အဖြစ်အစရှိသော ဂုဏ်အပေါင်း၏ ပေါင်းစုရာလည်းဖြစ်ထသော၊ သကသမယ သမယန္တရ ဂဟနဇ္ဈောဂါဟန သမထွေက-မိမိအယူတည်းဟူသော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ တောအုပ်, တစ်ပါးသော အယူတည်းဟူသော

ဝရမဃေ သမုဒိတေန။ ။စာအုပ်များ၌ “ပဋိမဏ္ဍိတေန”ဟု ဝိဘတျန္တတစ်ပုဒ်တွေ့ရ၏။ ဤအလို သဒ္ဓါ-ပညာ-ဝိရိယတို့သည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ၏ တန်ဆာဖြစ်သော ဂုဏ်ပုဒ်များဟု မှတ်ပါ။ သို့သော် သဒ္ဓါ-ပညာ-ဝိရိယတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏တန်ဆာမဖြစ်နိုင်၊ သီလစသော ဂုဏ်တို့၏ တန်ဆာသာဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိမဏ္ဍိတကို “သီလပေ ဂုဏ”၌စပ်၍ ပဋိမဏ္ဍိတနှင့် ဂုဏသမုဒယကို ဝိသေသန+ဝိသေသယအဖြစ်ဖြင့် စပ်ဖို့ရန် “သမုဒိတေန”ကျမှ ဝိဘတျန္တတစ်ပုဒ်-ဟု အဋ္ဌသာလိနိ (ပြည်ဆရာတော်)နိဿယ၌ မိန့်၏။ ဤ၌ ၂-နည်းပေးထားသည်။ ဤ သမုဒိတေနစသော ဝိဘတျန္တပုဒ်များကို “ထေရေန”၌ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။

ဝဇနတ္ထ။ သဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓိ ဝိရိယေဟိ+ပဋိမဏ္ဍိတာ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ ပဋိမဏ္ဍိတာ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ ပဋိမဏ္ဍိတာစ+တေ+သီလာစာရဇ္ဇဝ မဒ္ဒဝါဒီဂုဏာစာတိ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ ဂုဏာ၊ တေသံ+သမုဒယော သဒ္ဓါ၊ပေ၊ သမုဒယော၊ သမုဒေတိ ဇတ္ထာတိ သမုဒိတော၊ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ သမုဒယဿ+သမုဒိတော-(ပေါင်းစုရာတည်း၊) သဒ္ဓါ၊ပေ၊ သမုဒိတော၊ ဤကား ပြည်ဆရာတော်၏ အလိုကျ ဝဇနတ္ထတည်း။ [သီလာစာရ၌ ဝါရိတ္တသီလကို သီလ, စာရိတ္တသီလကို အာစာရ-ဟု ဆရာတို့ ခွဲကြသည်။]

သကဃေ သမထွေက။ ။ဤနေရာ၌ သမယသဒ္ဓါသည် ပဋိဝေဇ(ဉာဏ်)ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ထိုဉာဏ်ဖြင့် ယူထားသည့်အတိုင်းဖွင့်အပ်သော အဋ္ဌကထာကို “သမယ”ဟု ခေါ်ပါ။ အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသသည် မဟာဝိဟာရဝါသီ ဝိဇ္ဇာသားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “မဟာဝိဟာရဝါသီ

အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာတောအုပ်သို့ ဉာဏ်ဖြင့် ချင်းနင်းဝင်ရောက်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ထသော၊ ပညာဝေယျတ္တိယ သမဗ္ဗာကတေန-ပညာ၏ ထက်မြက်သည်၏အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံထသော၊ တိပိဋက ပရိယတ္တိပွဘောဒေ-ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသော ပရိယတ်အပြားရှိသော၊ သာဓကထေ-အဋ္ဌကထာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သတ္တုသာသနေ-မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သော တရားတော်၌၊ အပ္ပဋိဟတဉာဏပုဘာဂေန-မပိတ်ပင်မဆီးတားအပ်သော ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွား စွမ်းပကားလည်းရှိထသော၊ မဟာဝေယျာကရဏေန-သဒ္ဓါဗျာကရဏ်း၊ ကျမ်းအားလုံးတတ်၊ ဆရာမြတ်လည်း ဖြစ်ထသော၊ ကရဏသမ္ပတ္တိ ဇနိတ သုခ ဝိနိဂ္ဂတမရောဒါရဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန-ဋ္ဌာန်ကရဏ်းတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော သက်သက်သာသာ ထွက်ပေါ်လာသော ချိုသာသောစကားလုံး၊ မြင့်မြတ်သောစကားလုံး၏ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်နှင့်လည်းယှဉ်ထသော၊ ယုတ္တမုတ္တဝါဒီနာ-သင့်လျော်သော စကား၊ နှစ်သက်ဖွယ်

ဂိုဏ်းသားတို့၏ အသိဉာဏ် အယူဝါဒဖြင့် ဖွင့်ပြအပ်သော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာကို “သကသမယ” ဟု ဆိုလိုသည်။ “သကော+ သမယော သကသမယော”ဟု ပြု။

သမယန္တရဂဟန။ ။ သမယန္တရ၌ အန္တရသဒ္ဓါသည် အညအနက်ဟောတည်း။ မဟာဝိဟာရဝါသီတို့၏ သမယမှတစ်ပါးသော (အဘယဂိရိဝါသီ၊ ဇေတဝနဝါသီဂိုဏ်းသားတို့၏) အသိဉာဏ် အယူဝါဒဖြင့် ဖွင့်ပြအပ်သော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာကို “သမယန္တရ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသမယ ၂-မျိုးလုံးသည်ပင် တောအုပ်ကြီးကဲ့သို့ ခက်ခဲရှုပ်ထွေးလှသောကြောင့် “ဂဟန” မည်၏။ [ဂါဟဓာတ် (ဝိလောဠန)အနက်ဟော၊ အာကို (ဝိသောဒရာဒီဂိုဏ်းဖြစ်၍) ရသပြု၊ အဇ္ဈောဂါဟန၌လည်း ဂါဟဓာတ် ပင်တည်း။ အဓိ+ဩကြောင့် အတွင်းဝင်ခြင်း အနက်ကိုဟော၏။ သကသမယသမယန္တရဂဟန+ အဇ္ဈောဂါဟနသမတ္ထော သက၊ပေ၊ သမတ္ထော] မိမိဂိုဏ်းသား၏ အယူဝါဒသာမက၊ ဂိုဏ်းတစ်ပါး၏ အယူဝါဒကိုလည်း နားလည်သည်-ဟုလို။

အပ္ပဋိဟတ၊ပေ၊ ကရဏေန။ ။ အပ္ပဋိဟတော+ ဉာဏပုဘာဂေါ ယသာတိ အပ္ပဋိဟတဉာဏပုဘာဂေါ၊ ဗျာကရဏံ အဓိတေ ဇာနာတိဝါတိ ဝေယျာကရဏော၊ မဟန္တော+ဝေယျာကရဏော မဟာဝေယျာကရဏော။

ကရဏ၊ပေ၊ ယုတ္တေန။ ။ ဋ္ဌာန်ကရဏ်းကို “ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတိ အနေနာတိ ကရဏံ” အရ “ကရဏ”ဟု ခေါ်၏။ ကရဏာနံ+ သမ္ပတ္တိ ကရဏသမ္ပတ္တိ၊ တာယ+ ဇနိတံ ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတံ၊ သုခေန+ ဝိနိဂ္ဂတံ-ဖြစ်ညစ်၍ ထွက်ရသော စကားသံ မဟုတ်၊ လွယ်လွယ်ကူကူ သက်သက်သာသာ ထွက်လာသော စကားသံ၊ ထိုသို့ သုခဝိနိဂ္ဂတဖြစ်ခြင်းမှာလည်း ဋ္ဌာန်ကရိဏ်းတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတံ+ သုခဝိနိဂ္ဂတံ ကရဏ၊ပေ၊ ဝိနိဂ္ဂတံ၊ မရဓမ္မ+ ဥဒါရဓမ္မ မရောဒါရံ၊ စကားသံ၏ ချိုသာခြင်းသည် မရဓမ္မဏ်တည်း၊ စကားအသုံးအနှုန်း၏ အထက်တန်းကျသဖြင့် မြင့်မြတ်ခြင်းသည် ဥဒါရဓမ္မဏ်တည်း၊ ဥဒါရသဒ္ဓါ

စကားကိုလည်း ဆိုလေ့ရှိထသော၊ ဝါဒီဝရေန-ပြောဟော ပိုချလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ထသော၊ မဟာကဝိနာ-အစီအကုံး၊ အနှုန်းအဖွဲ့အကျော်၊ မြတ်သော စာဆိုတော်လည်း ဖြစ်ထသော။

ပဘိန္ဒုပဋိသမ္ဘိဒါ ပရိဝါရေ-အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊ ပဋိဘာနအားဖြင့် ကွဲပြားသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် အခြံအရံရှိသော၊ ဆဋ္ဌာဘိညာဒိပုဘောဒဂုဏ ပဋိမဏ္ဍိတေ-ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်အစရှိသော အပြားရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ-မြတ်သော ဈာယီ၊ အရိယာ လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရား၌၊ သုပ္ပတိဗ္ဗိတဗုဒ္ဓိနံ-ကောင်းစွာတည်သော ဉာဏ်ပညာရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ထေရဝံသပုဒီပါနံ-အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသောထေရ်တို့၏ အနွယ်၌ ဆီးမီးသဖွယ် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ မဟာဝိဟာရဝါသီနံ-မဟာဝိဟာရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြကုန်သော၊ ထေရနံ-တိပိဋက စူဠနာဂ အစရှိသောထေရ်တို့၏၊ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန-အဆက်အနွယ်၌ တန်ဆာသဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်ထသော၊ သုဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ-အလွန်ပြန့်ပြော စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ပညာရှိထသော၊ ဗုဒ္ဓဃောသောတိ-ဗုဒ္ဓဃောသဟူ၍၊ ဂုရူဟိ-ကျောက်ထီးတန်တု၊ အလေးပြုအပ်သော ဆရာမြတ်တို့သည်၊ ဂဟိတနာမ ဓေယျေန-ယူအပ်သော အမည်ရှိသော၊

သည် မြင့်မြတ်ခြင်း အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ မဂ္ဂရာဒါဂ္ဂူ+တံ+ ဝစနဉ္စာတိ မဂ္ဂရာဒါဂဝစနံ၊ လာဝတ္ထုပုဒ်ကို ထောမနိမိ၌ “သောန္တရျ”ဟု အနက်ဖော်၏။ ထိုပုဒ်ကို “စာရတာ-တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်”ဟု ဖွင့်၏။ လဝဏဿ+ ဘာဝေါ လာဝတ္ထံ၊ ကရဏ၊ပေ၊ ဝစနဿ+ လာဝတ္ထံ ကရဏ၊ပေ၊ လာဝတ္ထံ တေန+ ယုတ္တော၊ ကရဏ၊ပေ၊ ယုတ္တော။

ယုတ္တ၊ပေ၊ ကဝိနာ။ ။ယုတ္တု-သင့်လျော်သော (ယုတ္တိရှိသော)စကားလည်း+ မုတ္တု-နှစ်သက်ဖွယ် စကားလည်း၊ ယုတ္တမုတ္တံ-စကား၊ [ယုတ္တသဒ္ဓါသည် စာဂ(လွတ်ခြင်း)၊ ပတ္တမောက္ခ(ရောက်နေသောအရာမှ လွတ်ခြင်း) အာနန္ဒိတ (နှစ်သက်အပ်)ဟု အနက်သုံးမျိုးကို ဟော၏။ ထိုအနက်တို့တွင် “အာနန္ဒိတ-နှစ်သက်အပ်”အနက်နှင့်လျော်၏] ယုတ္တမုတ္တံ+ဝဒတိ သီလေနာတိ ယုတ္တမုတ္တဝါဒိ၊ ဝါဒီနံ-တို့တွင်+ ဝရော ဝါဒီဝရော၊ မဟန္တော+ ကဝိ မဟာကဝိ၊ [အရေးအသား အစီအကုန်း အဖွဲ့အနွဲ့ကောင်းသော သူကို “စာဆိုတော်”ဟု ခေါ်ကြသည်။]

ပဘိန္ဒု၊ပေ၊ ထေရနံ။ ။ဤဂုဏ်တို့ကား အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသ၏ အထက်ထက်ကဖြစ်ခဲ့ကြသော တိပိဋက စူဠနာဂစသော ထေရ်များ၏ဂုဏ်တည်း၊ အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊ ပဋိဘာနအားဖြင့် ကွဲပြားသည်ကို “ပဘိန္ဒု”ဟု ဆိုသည်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပုဒ်သည်ပင် “ဉာဏ်”ဟူသောအနက်ကို ဟောနိုင်ရကား တစ်ချို့စာ၌ ဉာဏမပါဘဲ “ပဋိသမ္ဘိဒါ ပရိဝါရေ”ဟု ရှိ၏။ တစ်ချို့စာ၌ “ဆဋ္ဌာဘိည ပဋိသမ္ဘိဒါပုဒ်”ဟု ပဋိသမ္ဘိဒါပုဒ်ထပ်၍ ပါနေသည်မှာ ပို၏။

ဝါ-မှည့်ခေါ်အပ်သော အမည်ရှိသော၊ ထေရေန-ထေရ်သည်၊ ကတာ-ပြုစီရင်အပ်သော၊ သမန္တပါသာဒိကာနာမ-သမန္တပါသာဒိကာ မည်သော၊ အယံ ဝိနိယသံဝဏ္ဏနာ-ဤဝိနည်း ပါဠိတော်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာသည်၊ (“တိဋ္ဌတု”၌စပ်)။

သုဒ္ဓစိတ္တဿ-သန်ရှင်းစင်ကြယ်သော စိတ်ရှိတော်မူသော၊ တာဒိနော-လောကဓမ္မရှစ်ပါးကြောင့် ဖောက်ပြားမတုန်၊ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ လောကဓဇေဋ္ဌဿ-သတ္တလောက၏ အကြီးဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ မဟေသိနော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဗုဒ္ဓေါတိ နာဂ္ဂိ-ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါဟူသော အမည်တော်သည်လည်း၊ လောကမ္မိ-လောက၌၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တည်သေး၏၊ တာဝ-ထို ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါဟူသောအမည်တော် တည်သေးသမျှကာလပတ်လုံး၊ လောကနိတ္ထရဏေသီနံ-လောကမှထွက်မြောက်ကြောင်း နည်းလမ်းကို ရှာမှီးကြကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ- အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ-သီလစင်ကြယ်ခြင်း၏၊ နယံ-နည်းကောင်း နည်းမှန်ကို၊ ဒဿေန္တိ-ပြလျက်၊ လောကသိဗ္ဗိ-ကမ္ဘာလောက၌၊ တိဋ္ဌတု-တည်ရစ်ပါစေသတည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမန္တပါသာဒိကာ-သော၊ ဝိနယဋ္ဌကထာ-ဝိနည်းပါဠိတော်၏ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။ ၇

ဝံသာဓပ၊ ထေရေန။ ။အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသသည် ထိုမဟာဝိဟာရဝါသီ ထေရ်တို့၏ အဆက်အနွယ်လည်းဖြစ်၊ ထိုအဆက်အနွယ်၌ တန်ဆာသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသကြောင့် မဟာဝိဟာရဝါသီ ဂိုဏ်းကြီးသာ၍ ထင်ရှားနေသည်ကို “ဝံသာလင်္ကာရ”ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသ၏ ကျမ်းစာသည် “ဓမ္မဒိနိန္ဒိ”တွင် ပြီးဆုံးခဲ့ပြီ၊ “ပရမဝိသုဒ္ဓါဓပ၊ မဟေသိနော”တိုင်အောင်သော စကားရပ်ကား အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသ၏ စကားမဟုတ်၊ အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသကို ကြည်ညိုသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါးဖြစ်စေ၊ တပည့်တစ်ပါးပါးဖြစ်စေ နောက်မှထည့်အပ်သော စကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသ၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ထည့်သွင်းပြထားခြင်းဖြစ်၏၊ ကိုယ်တိုင်ရေးသားအပ်သော စကားဖြစ်လျှင်ကား ထိုမျှလောက် ကြီးကျယ်သော မိမိဂုဏ်ပုဒ်များကို မဖော်ပြသင့်ပါ၊ မှန်၏-မိမိဂုဏ်ကို (ဖော်ပြသင့်ရာ အခွင့်အခါမဟုတ်ဘဲ) ဖော်ပြလျှင် အလင်္ကာရကျမ်းအလိုအားဖြင့် ဩစိတျနဟီနဒေါသ ရောက်၏၊ ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ပြလျှင်လည်း သူတစ်ပါးက အထင်သေး၍ အကျိုးရနည်းတတ်၏၊ ထိုအခါမျိုး၌ ဂုဏ်ကိုထုတ်ဖော်သည့်အတွက် ဩစိတျနဟီနဒေါသ မသင့်ပါ။

ဘာသာဋီကာ နိဂုံး

သိန္နိတ္တ ဘော ဘာသာဋီကာ၊ ဒေသဘာသာယ သင်္ခတာ၊
ပရိဝါရဋ္ဌကထာယ၊ ဝါစနာမဂ္ဂ နိဿိတာ။

ပရိဝါရဋ္ဌကထာယ-ပရိဝါခေါ်၊ ဝိနည်းတော်၏၊ ဟောဖော်မြွက်ဟ၊ အနက်ပြု
သည့်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းရွှေစာ၏။ ဝါစနာမဂ္ဂ နိဿိတာ-အစဉ်အလာ၊ ပို့ချကာဖြင့်၊
သေချာစနစ်၊ ဖွင့်ရိုးဖြစ်သော။ ဒေသဘာသာယ-တိုင်းရင်းမြန်မာ၊ အဓိဘာသာဖြင့်၊
သင်္ခတာ-တစ်သန့်တစ်သန့်၊ အကန့်ကန့်လျက်၊ ခုံခုံစီရရီ၊ တည်ကြည်စွာဖွင့်ပြအပ်
သော။ ဘာသာဋီကာ-ဘာသာဋီကာ၊ အမည်သာသည့်၊ မှီရာသိပ်သည်း၊ နိဿယည်း
သည်လည်း။ သိန္နိတ္တ ဘော-ထောင့်သုံးရာဝယ်၊ ရှစ်ခုကြွယ်၍၊ နှစ်ဆယ်နှစ်ဆောင်၊
လဝါခေါင်၏၊ စန်းရောင်တက်တုန်း၊ ရက်ဆယ့်သုံး၌၊ နိဂုံးအရောက်၊ ပြီးမြောက်
ပြန်ပြီတကား။

အဋ္ဌသာလိနီနှင့် မူလဋီကာ၊ မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာတို့ကို ပို့ချ၍ပြီးရာ ၁၃၂၇-
ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လမှ စ၍ ဤကျမ်းစာကို နံနက် အရက်ဆွမ်းစားအပြီး
ဆွမ်းခံ မသွားကြမီ ပို့ချ၍ စုဋ္ဌဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာကို နေ့ ၁၂ နာရီခွဲအချိန်၌ ပို့ချခဲ့ရာ
၁၃၂၈-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၃-ရက်၌ (တမင်လာမကြိုးစားဘဲ) ကျမ်းစာ
၂-ရပ်လုံးပင် တစ်နေ့တည်း ပြီးဆုံးပါသည်။

ဤသို့ နေ့စဉ်မှန်မှန် ဇွဲသန်သန်ဖြင့် စိတ်မာန်မကျအောင် ကြိုးစားရသော
ဝီရိယသည် တွဲဘက်အခြေခံ ပညာဉာဏ်အမြော်အမြင် မမြင့်မားလျှင် မည်သည့်
နည်းနှင့်မျှ ကျမ်းပြီးရောက်အောင် ထောက်ကူနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ အမြော်အမြင်
မှာလည်း သာသနာတော်တစ်သက် နောက်ထပ် မပေါ်ထွက်သမျှ အမှီပြုရစ်ကြ
ဖို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြောင့်-

ယဒိ အညာ ဥပ္ပဇ္ဇေထ၊ ဣတောပိ သုခသမ္ပတာ၊
တသောကာသံ ပဒါနာယ၊ အယံ အန္တရဓာယတံ။

ဣတောပိ-အများစိုးလောက်၊ ခရီးရောက်၍၊ ပြီးမြောက်ခဲ့ရာ၊ ဤဘာသာဋီကာ
ထက်လည်း၊ သုခသမ္ပတာ-ကြည့်ရှု ပို့ချ လွယ်ကူလှသဖြင့်၊ အားရဖွယ်တောင်း၊
အကောင်းဟု သမုတ်အပ်သော။ အညာ-ဝိနည်းပရိဝါရ်၊ ဋ္ဌကထာ၏၊ မှီရာကျစ်လစ်၊
ဋီကာသစ် တစ်မျိုးသည်။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေထ-ပညာလိုလား၊ နောက်နောက်သားတို့၊
ကြိုးစားရစ်သော်၊ အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာအံ့၊ တဿာ-ထိုသို့ဖြစ်ရစ်၊ ဋီကာသစ်၏။
ဩကာသံ ပဒါနာယ-ထွန်းတောက်တင့်ရေး၊ အခွင့်ပေးခြင်းငှာ၊ အယံ-လပေါင်း
မြှောင်မြောက်၊ လွန်အားဆောက်မှ၊ ထွန်းတောက်ထွက်လာ၊ ဤဋီကာသည်။
အန္တရဓာယတံ-ရိုးရာမတူ၊ တိုးကာင့်၍၊ ကပ်ဖွဲ့မနေ၊ ကွယ်ပျောက်ရစ်ပါစေ
သတည်း။

ကျေးဇူးဆပ်ခြင်း။ ။မိမိ၏ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်များသည် ဝိနည်းကို အထူးလေးစားတော်မူကြ၏။ မိမိကိုလည်း ဝိနည်းလေးစားစေလိုတော်မူကြ၏။ ထိုကျေးဇူးရှင်များအထံမှ အမွေရသဖြင့် မိမိကိုမှီခိုနေကြသူတို့ ဝိနည်းလေးစားဖို့ရန် အဖန်ဖန် တိုက်တွန်းလေ့ရှိ၏။ ဝိနည်းကို အသားကျ လေးစားတတ်ဖို့မှာလည်း ဝိနည်းပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ မကျွမ်းကျင်လျှင် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော်၏ အသက်ဖြစ်သော ဝိနည်းတော်အတွက် တတ်သိနားလည်၍ ကျင့်ကြံကြသော ဝိနည်းခိုရ်အများ ပေါ်ထွက်လာအောင် နေ့စဉ်မှန်မှန် ကြိုးစား ခဲ့ရာ ယခုအခါ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဋီကာအားလုံး ပြီးဆုံးရကား ထို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာများဖြင့် ဝိနည်းခိုရ် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာရှင်တို့အား ပူဇော်ပါသတည်း။

သမ္ပူဇယာမိ ထေရာနံ၊ ယေသာဟံ သမ္ပဂ္ဂဟိတော၊
 သုဝိနိတော ဝိနယေပိ၊ ဒါနိ ဗျာချံပိ ကာရကော။

ယေသံ ထေရာနံ-အထက်ဝေဟင်၊ နေအသွင်သို့၊ မြေင်ပြင်ထင်းရှား၊ အကြင် ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်။ သမ္ပဂ္ဂဟိတော-အထူးစောင့်ရှောက်၊ ချီးမြှောက်အပ်သော၊ အဟံ-ငါသည်။ ဝိနယေပိ-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာ၏ တည်ရာအသက်၊ ဝိနည်း အချက်၌လည်း။ သုဝိနိတော-ဆရာမြတ်တို့၊ ကျင့်အပ်သိပ်သည်း၊ နိဿယည်းကို၊ ဖိုးဖိုးမပြတ်၊ ဆုံးမအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဒါနိ-ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာမကြွင်း၊ ချရင်း ဉာဏ်စက်၊ တိုးတက်နေရာ၊ ယခုအခါ၌။ ဗျာချံပိ-ဝိနည်းတော်ဝယ်၊ ကျမ်းငါးသွယ် ကို၊ အကျယ်တဝင့်၊ ဖွင့်၍ပြရာ၊ ဘာသာဋီကာကိုလည်း။ ကာရကော-သာသနာ အသက်၊ နောင်ရေးဆက်ဖို့၊ နှစ်သက်စေ့ငှ၊ ပြုနိုင်ရပေ၏။ တေသံ ထေရာနံ- ကျေးဇူးတော်ရင်၊ ဂုဏ်အင်ကြီးမား၊ ထိုဝိနည်းခိုရ် ဆရာတော်ဘုရားတို့အား။ သမ္ပူဇယာမိ-ပို့ချရေးသား၊ ကောင်းမှုများဖြင့်၊ လေးစားကော်ရော်၊ ပူဇော်ပါ သတည်း။

လန္တီနော မမမိတ္တာပိ၊ ဂုရုသိဿ ပရမ္မရာ၊
 ဓာရေန္တု ဝိနယံ သမ္မာ၊ ဝါစန္တေ ပိဋကံ သဒါ။

လန္တီနော-အာပတ်ဆင့်ဆင့်၊ လုံအောင်ကျင့်၍၊ သင့်လျှင်ကုစား၊ ဂတိမှား၌၊ လိုက်စားမကြံ၊ သူတော်စင် ဖြစ်ကြကုန်သော၊ မမမိတ္တာပိ-ချစ်သဒ္ဓါနော၊ မေတ္တာ စောလျက်၊ စိတ်စောက်နန်းအောင်း၊ ငါ့မိတ်ကောင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ဂုရုသိဿ ဝရမ္မရာ-ငါ့ကျေးဇူးရင်၊ ဆရာရှင်မှစ၍ဆင်းသက်၊ တပည့်အဆက်ဆက် တို့သည် လည်းကောင်း။ ဝိနယံပိဋကံ-သာသနာတည်မပျက်၊ ကြာရှည်ဆက်ဖို့၊ အသက်ခေါ်အပ်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်ကို။ သမ္မာ-သာသနာတည်ရေး၊ အရှည်တွေး၍၊ လေးလေးနက်နက်၊ စိတ်စက်ကြည်သာ၊ ကောင်းမွန်စွာသာလျှင်။ ဓာရေန္တု-

ပါဠိအနက်၊ စုံအောင်ဖက်၍၊ မပျက်ပုံသေ၊ ဆောင်နိုင်ကြပါစေသတည်း။ သဒါ-
မိမိခန္ဓာ၊ ကျန်းခန့်သာလျှင်၊ အခါမပိုင်း၊ နှစ်တိုင်းလတိုင်းသာလျှင်။ ဝါစေ့-
ပါဠိတော်နှင့်၊ အဋ္ဌကထာဆင့်၍၊ အသင့်ပိုင်ပိုင်၊ ပို့ချနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဉာဏ် ဝီရိယ။ ။မိမိ၏ သမ္မတ္တိစက် ၄-ပါးလည်နေပုံကို ကစွည်းဘာသာ
ဋီကာနိဂုံး၌ ပြခဲ့ပါပြီ။ ထိုသမ္မတ္တိစက် ၄-ပါးတွင် ပယောဂသမ္မတ္တိဟူသည် ဉာဏ်
ဝီရိယ သတိပင်တည်း။ ယခုတစ်ဘဝ၌ ကောင်းမှုပါရမီဘက်က အချက်ကျအောင်
သတိနှင့် ဉာဏ် ဝီရိယကို ထူထောင်နိုင်လျှင် အစဉ်တစိုက် လိုက်ကာလိုက်ကာ
နိဗ္ဗာန်အထိ ထိုသမ္မတ္တိစက်တို့ လည်နေကြမည့် အရေးကိုလည်း တွေးမိတိုင်း
အားရလှပါသောကြောင့် “ဝီရိယဝတော ကိနာမ န သိဇ္ဈတိ-ဝီရိယအားကြီးမား
ပြင်းပြသူမှာ မပြီးနိုင်သောအရာ မရှိ၊ အားလုံးပင် ပြီးစီးရမည်သာ”ဟူသော
အမိန့်တော်ကို ဦးထိပ်ထားသူဖြစ်သည် အားလျော်စွာ မိမိ၏ သဒ္ဓါ ပညာ
ဝီရိယ သတိ သမာဓိဟူသော ဝိညာဉ်တရား ငါးပါးတို့သည် သမ္မတ္တိစက်ခေါင်း
၄-ခု တပ်ထားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ် မဂ္ဂင်ယာဉ်ကို နိဗ္ဗာန်ဓာတ် တစ်ဖက်ကမ်း
ကပ်အောင် မပြတ်အုပ်စီးလျက် အပြီးလည်စေကြပေလိမ့်သတည်း။

စတုစက္ကံ ဝတ္တိယာန၊ ယာနံ ဗလပရိဂ္ဂဟံ။
ယာနာယ အမတ် ပါရံ၊ ကသံ ပုရိသကာရိယံ။

စတုစက္ကံ-သမ္မတ္တိစက်၊ ၄-ချက်စုပေါင်း၊ စက်ခေါင်း ၄-ခုရှိထသော၊ ဗလ
ပရိဂ္ဂဟံ-ရန်ပေါင်းခွင်းဖြူ၊ ငါးဦးဗိုလ်တို့၊ ကိုယ်စီစောင့်ကြပ်၊ အုပ်ချုပ်အပ်ထသော၊
ယာနံ-အသွားလျင်လျင်၊ အများတင်လည်း၊ အားအင်ခိုင်ဖြီး၊ မဂ္ဂင်တည်းဟူသော
ယာဉ်ပျံတော်ကြီးကို၊ ဝတ္တိယာန-မတိမ်းမစောင်း၊ လည်စေကြောင်းဖြင့်၊ ကောင်းစွာ
အစဉ်၊ မောင်းကာနှင့်၍၊ အမတ်ပါရံ-ဤဘက်မှာနေ၊ အားလုံးသေလျက်၊ ဟိုပြေ
ရောက်မှ၊ ဘေးကင်းရမည့်၊ အမတ်ခေါ်၊ နေပြည်တော်သို့၊ ယာနာယ-ကိလေသာ
ဟူ၊ ရန်သူပစ်ဖောက်၊ ဗုံးအမြောက်တို့၊ မကြောက်မနား၊ အရောက်သွားခြင်းငှာ၊
ပုရိသကာရိယံ-ယောက်ျားမှန်က၊ ပြုရဲရမည့်၊ ကမ္ဘာလက်ရိုး၊ လုံ့လမျိုးကို၊ ကသံ-
ငါးဦးဗိုလ်ချုပ်၊ အဖော်လုပ်၍၊ မဆုတ်ရစေ၊ ပြုလုပ်ပေအံ့သတည်း။

ပရိဝါရအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ ပြီး၏။
ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဋီကာ
ပြည့်စုံပါပြီ။
●

ပရိဝါရပါဠိတော်နိဿယ

ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂ၊ ကတ္ထပညတ္တိဝါရ

ပါရာဇိကကဏ္ဍ

[ကြည့်ရှုရာ၌ လွယ်ကူစေရန် ဆဋ္ဌမူပုဒ်ရေနုပါတ်များကို ထည့်ထားပါသည်။]

၁။ ယောသော ဘဂဝါ-အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အတ္ထဝသေ-စီးပွားအထူးတို့ကို၊ [“အတ္ထဝသေ”၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်၌ “အတ္ထဝသေ”ဟု ခေါင်းတပ်၍ ပြထားပြီ။] ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဝိနယ ပညတ္တိ-ဝိနည်းပညတ်တော်ကို၊ ပညာပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ၊ ဇာနတာ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်၏ ပညတ်ရာကာလကို သိတော်မူထသော၊ ပဿတာ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်း၏ ဆယ်ပါးသော စီးပွားအထူးတို့ကို မြင်တော်မူထသော၊ (တစ်နည်း) ဇာနတာ-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနဿတိဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်တို့ဖြင့် သိတော်မူထသော၊ ပဿတာ-ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် မြင်တော်မူထသော၊ အရဟတာ-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ထသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-မဖောက်မပြန်၊ ကိုယ်တော်တိုင်သာ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးထသော၊ ဇောန ဘဂဝတာ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဌမံ-ပထမဖြစ်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ-အကြင် ပါရာဇိကကို၊ (ပညတ္တိ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ ပါရာဇိကံ-ထို ပထမပါရာဇိကကို) ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ပညတ္တိ-ပညတ် တော်မူအပ်သနည်း။

ကံ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အာရဗ္ဗ-အကြောင်းပြု၍၊ (ပညတ္တိ-ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း)၊ ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-အဘယ်ဝတ္ထုကြောင့်၊ (ပညတ္တိ-နည်း)၊ တတ္ထ-ထိုပထမ ပါရာဇိက၌၊ ပညတ္တိ-မူလပညတ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိသလော၊ အနုပညတ္တိ-အနုပညတ်သည်၊ (နောက်ထပ် ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည်) အတ္ထိ-လော၊

အမှာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “ဇာနတာ၊ ပဿတာ” ပုဒ်တို့၏အနက်ကို နည်းအမျိုး မျိုးဖြင့် ဖွင့်ပြထား၏။ ထိုနည်းများသည် သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ် အပ္ပန္နရ နိဒါန်း၌ ပြအပ်သော နည်းများနှင့် တူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနည်းများအတိုင်း အနက်ပေးပုံကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်နိဿယ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပါဠိတော်နိဿယ၊ အပ္ပန္နရနိဒါန်း အဓိပ္ပာယ်နှင့် တကွရေးထားပြီ။ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန” ပုဒ်၏အနက်ကား ထိုအဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် မတူ၍ဤဋီကာဖွင့် ပထမနည်းအတိုင်း ပေးလိုက်ပါသည်။

အနုပ္ပန္နပညတ္တိ-အနုပ္ပန္နပညတ်သည်၊ (အပြစ်မပေါ်မီ ပညတ်အပ်သောပညတ်သည်၊ အတ္ထိ-လော၊) [အတ္ထိ တတ္ထ ပညတ္တိတိ အာဒိသု အတ္ထိနခေါ တတ္ထ ပညတ္တိတိ အာဒိနာ အတ္ထော ဂဟေဗ္ဗော-ဝိမတိ။ သဗ္ဗတ္ထ ပညတ္တိ-သဗ္ဗတ္ထပညတ်လော၊ (မဇ္ဈိမဒေသ၊ ပစ္စန္နိမ ဇနပဒဟူသော အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ ပညတ်တော်မူအပ်သော ပညတ်လော၊) ပဒေသပညတ္တိ-ပဒေသပညတ်လော၊ (မဇ္ဈိမဒေသ၊ သို့မဟုတ် ပစ္စန္နိမဇနပဒဟူသော တစ်စိတ် တစ်ပိုင်း၌သာ ပညတ်တော် မူ အပ် သော ပညတ် လော၊) သာဓာရဏပညတ္တိ-သာဓာရဏပညတ်လော၊ (ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂ ပါးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ပညတ်လော၊) အသာဓရဏပညတ္တိ-အသာဓရဏပညတ်လော၊ ဧကတောပညတ္တိ-ဧကတော ပညတ်လော၊ (ဘိက္ခု၊ သို့မဟုတ် ဘိက္ခုနီ တစ်ဖက်၌သာ ပညတ်အပ်သော ပညတ်လော။) ဥဘတောပညတ္တိ-လော၊(ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂ ဖက်စလုံး တို့၌ ပညတ်အပ်သော ပညတ်လော။)ပစ္ဆန္ဒ-ငါးပါးကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသာနံ-ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသတို့ငှင်၊ ကတ္ထ-အဘယ်ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသ၌၊ ဩဂဓံ-အတွင်း၌ ဖြစ်သနည်း၊ ဝါ-အတွင်းဝင် သနည်း၊ [“အဝ+ဂတ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အဝကို ဩပြု၊ တ ကို ဓ ပြု။] ကတ္ထ-၌၊

ပရိယာပန္နံ-အကျုံးဝင်သနည်း၊ ကတမေန ဥဒ္ဒေသေန-အဘယ်ဥဒ္ဒေသဖြင့်၊ ဥဒ္ဒေသံ-ရွတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆတိ-ရောက်သနည်း၊ စတုန္ဒ-၄ ပါးကုန်သော၊ ဝိပတ္တိနံ-ဝိပတ္တိတို့တွင်၊ ကတမာ-အဘယ်မည်သော၊ ဝိပတ္တိ-ဝိပတ္တိနည်း၊ သတ္တန္တံ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-အာပတ်အစုတို့တွင်၊ ကတမော-သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓော-အာပတ်စုနည်း၊ ဆန္တံ-နံသော၊ အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနာနံ-အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာန်တို့တွင်၊ ဝါ-အာပတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့တွင်၊ ကတိဟိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်သနည်း၊ စတုန္တံ၊ အဓိကရဏာနံ-အဓိကရဏ်းတို့တွင်၊ ကတမံ-သော၊ အဓိကရဏံ-နည်း၊ သတ္တန္တံ-ကုန်သော၊ သမထာနံ-သမထတို့တွင်၊ ကတိဟိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ပတိ-ငြိမ်းသနည်း။

တတ္ထ-ထို ပထမပါရာဇိက၌၊ ဝိနယော-ဝိနည်းသည်၊ ကော-အဘယ်နည်း၊ တတ္ထ-၌၊ အဘိဝိနယော-အဘိဝိနည်း (လွန်ကဲသော ဝိနည်း)သည်၊ ကော-နည်း၊ တတ္ထ-၌၊ ပါတိမောက္ခံ-သည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ တတ္ထ-၌၊ အဓိပါတိမောက္ခံ-အဓိပါတိမောက်သည် (လွန်ကဲသော ပါတိမောက်သည်)၊ ကိ-နည်း၊ ဝိပတ္တိ-ပထမပါရာဇိက၏ ပျက်စီးခြင်းသည်၊ ကာ-အဘယ်နည်း၊ သမ္ပတ္တိ-ပထမပါရာဇိက၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ကာ-နည်း၊ ပဋိပတ္တိ-ပထမပါရာဇိကကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ကာ-အဘယ်နည်း။

ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အတ္ထဝသေ-တို့ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဘဂဝ
တာ-သည်၊ ပဌမံ-သော၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ပညတ္တံ-အပ်သနည်း၊ ဧက-အဘယ်
သူတို့သည်၊ သိက္ခန္တိ-(ပထမပါရာဇိကကို လုံခြုံအောင်)ကျင့်ကုန်သနည်း၊ ဧက-
တို့သည်၊ သိက္ခိတသိက္ခာ-ကျင့်အပ်ပြီးသော (ပထမပါရာဇိက ဟူသော) သိက္ခာ
ရှိကုန်သနည်း၊ ကတ္ထ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဌိတံ-တည်သနည်း၊ (“ပထမ ပါရာဇိက
သိက္ခာ တည်သနည်း”ဟုလို) ဧက-အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဓာရေန္တိ-
ဆောင်ရွက် မှတ်သားကုန်သနည်း၊ ကဿ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝစနံ-စကားနည်း၊
ဧကန-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဘတံ-ဆောင်ယူအပ်ခဲ့သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား
အမေးတည်း။

၂။ ယံ တေန ဘဂဝါ၊ ဇေ၊ ပဌမံ ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တန္တိ-ယံ တေန
ဘဂဝတာ၊ ဇေ၊ ပဌမံ ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တံ ဟူသောပုစ္ဆာ၌၊ ဝေသာလိယံ-
ဝေသာလီမြို့၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ (ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ-
၏) ကံ အာရဗ္ဗတိ-ကံ အာရဗ္ဗ ဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ကလန္တပုတ္တံ-ကလန္တသူဌေး၏
သားဖြစ်သော၊ သုဒိန္နံ-သုဒိန်ကို၊ အာရဗ္ဗ-၍၊ (ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊
ဟောတိ-၏) ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသိန္တိ-ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသိန္တိဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ကလန္တပုတ္တာ-
သော၊ သုဒိန္နော-သည်၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-ရှေး၌ ဖြစ်သော ၂ ယောက်မြောက်
အဖော်မ၌၊ ဝါ-ဇနီးဟောင်း၌၊ မေထုနံ ဓမ္မံ-မေထုန်အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝိ-
မိဝံပြီ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသိန္တိ-ထိုဝတ္ထုကြောင့်၊ (ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊
ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ။) နောက်၌လည်း “ဣတိ ဟောတိ” ဟု ထည့်ပါ။

အတ္ထိ တတ္ထ ပညတ္တိ အနုပညတ္တိ အနုပ္ပန္နပညတ္တိတိ-အတ္ထိ၊ ဇေ၊ အနုပ္ပန္နပညတ္တိ
ဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ဧကာ-တစ်ပါးသော၊ ပညတ္တိ-မူလပညတ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊
ဒွေ-နံသော၊ အနုပညတ္တိယော-တို့သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိကုန်၏) အနုပ္ပန္နပညတ္တိ-
သည်၊ တသ္မိံ-ထို ပထမပါရာဇိက၌၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ (ဣတိ ဟောတိ) သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ
ပဒေသပညတ္တိတိ-သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ၊ ပဒေသပညတ္တိဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ-
တည်း၊ ဣတိ ဟောတိ၊ [ဤနည်းကို မှီ၍ နောက်နောက် ပုစ္ဆာတို့၌ အနက်
ပေးပါ၊ အဖြေဝါကျ၌ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] သာဓာရဏပညတ္တိ-တည်း၊
ဥဘတောပညတ္တိ-တည်း၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] နိဒါနောဂဓံ-
နိဒါနံ၌ အတွင်းဝင်၏၊ နိဒါနပရိယာပနံ-နိဒါနံ၌ အကျုံးဝင်၏၊ [“ယဿ
သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ”ဟူသော စကား၌ အာပတ်အားလုံး
ပါဝင်နိုင်သောကြောင့် “နိဒါနောဂဓံ နိဒါနပရိယာပနံ” ဟု ဆိုသည်။ နောက်
နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။] ဒုတိယေန-၂ ခုမြောက်
ဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဓေသေန-ပါရာဇိကုဒ္ဓေသဖြင့်၊ ဥဒ္ဓေသံ-သို့၊ အာဂစ္ဆတိ-၏။

သီလဝိပတ္တိ-တည်း၊ ပါရာဇိကာပတ္တိက္ခန္ဓော-ပါရာဇိကာအာပတ်အစုတည်း၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ သမုဋ္ဌာနေန-သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ ကာယတော စ-ကိုယ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တတော စ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝါစတော-နှုတ်ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌာတိ)၊ [ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ်၊ ကိုယ်နှုတ်ရယ်၊ ကိုယ်စိတ် နှုတ်စိတ်၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်”ဟူသော သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါးတွင် “ကိုယ်စိတ်”ဟူသော အင်္ဂါ ၂ ပါးရှိသော သမုဋ္ဌာန်တစ်ပါးကြောင့်ဖြစ်သည်။ နှုတ်ကြောင့်ကား မဖြစ်-ဟူလို၊ နောက်နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းကို မှီ၍သိပါ။] အာပတ္တာဓိကရဏံ-အာပတ္တာဓိကရဏ်းတည်း၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မုခါဝိနယေန-သမ္မုခါဝိနယ သမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိညာတကရဏေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္ပတိ-ငြိမ်း၏။

ပညတ္တိ-သိက္ခာပုဒ် မာတိကာဟူသော ပညတ်တော်သည်၊ ဝိနယော-ဝိနယတည်း၊ ဝိဘတ္တိ-အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း ပဒဘာဇနီသည်၊ အဘိဝိနယော-တည်း၊ [ပါတိမောက္ခ၊ အဓိပတိမောက္ခ တူပြီ။] အသံဝရော-မစောင့်စည်းခြင်းသည်၊ (ကျူးလွန်ခြင်းသည်)၊ ဝိပတ္တိ-ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ (ပထမ ပါရာဇိကသိက္ခာ၏ ပျက်စီးခြင်းတည်း)၊ သံဝရော-စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ (မကျူးလွန်ခြင်းသည်)၊ သမ္ပတ္တိ-(ပထမပါရာဇိကသိက္ခာ၏ ပြည့်စုံခြင်းတည်း)၊ ကာ ပဋိပတ္တိတိ-ကာပဋိပတ္တိဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော မေထုန်အကျင့်ကို၊ နကရိသာမိ-မပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ နလုံးသွင်း၍၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်၏ အပိုင်းအခြားတိုင်အောင်၊ အာပါဏကောဋိကံ-အသက်၏ အဆုံးစွန်တိုင်အောင်၊ သိက္ခာပဒေသု-ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ သမာဒါယ-ကောင်းစွာယူ၍၊ ဝါ-ဆောက်တည်၍၊ သိက္ခာတိ-ကျင့်၏၊ (အယံ-ဤကျင့်ခြင်းသည်၊ ပဋိပတ္တိ-တည်း)၊ ပထမပါရာဇိကသည် မာတိကာအားဖြင့် သိက္ခာပုဒ်တစ်ပုဒ်သာ ဖြစ်သော်လည်း၊ ပဒဘာဇနီ၌လည်းကောင်း၊ ဝိနိတဝတ္ထု၌လည်းကောင်း လာသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုပါ ရည်ရွယ်၍ “သိက္ခာပဒေသု”ဟု ဗဟုဝုစံဖြင့် မိန့်တော်မူသည်၊ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဤနည်းမှီ၍ သိပါ။]

ဒသ-န်သော၊ အတ္ထဝေသ-စီးပွားအထူးတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ သံဃသုဠတာယ-သံဃာ၏ ကောင်းပါပြီဘုရားဟု စကားတော်ကိုလက်ခံနိုင်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ သံဃဇာသုတာယ-သံဃာ၏ ဣရိယာပုထံ ၄ ဖြာ၊ ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဒုမ္မက္ခံနံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် အရှိန်အဝါမရှိသူတို့၏ အဖြစ်သို့ရောက်စေအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-သီလမရှိကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့ကို၊ နိဂ္ဂဟာယ-နိပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပေသလာနံ-သီလရှိသဖြင့် လူအများတို့ လေးစားချစ်ခင်အပ်သူတို့၏ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ-ချစ်အပ်သော သီလရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဗာသုဝိဟာရာယ-ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါနံ-အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးရန်တို့ကို၊ သံဝရာယ-စောင့်စည်း ပိတ်ဆို့ခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ သမ္မရာယိကာနံ-တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါနံ-ပြုအပ်သော မကောင်းမှုအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခအထူး တို့ကို၊ ပဋိဃာတာယ-တားမြစ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အပ္ပသန္နာနံ-သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုသေးသူ တို့၏၊ ပသာဒါယဝါ-ကြည်ညိုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပသန္နာနံ-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုပြီးသူတို့၏၊ ဘိယျောဘာဝါယဝါ-ကြည်ညိုခြင်း၏ လွန်စွာတိုးပွားခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ-သဒ္ဓမ္မ ၃ ဖြာ၊ ကြာရှည်စွာ တည်တံ့ခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ ဝိနယာနဂ္ဂဟာယ-သံဝရဝိနည်း စသော ဝိနယ ၄ လီကို မြောက်ချီခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဝိနည်း ၄ ပါးကို မြောက်စား ချီပင့်ခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ ဘဂဝတော-သည်၊ ပဌမံ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ပညတ္တံ-မူအပ်ပြီ၊ [“သံဃ သုဠတာယ” စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ္ဍ သုဒိန္နကဏ္ဍ ဘာသာဋီကာ အဆုံးနား၌ ပြထားပြီ။]

သေက္ခာ စ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာ စ- ကလျာဏပုထုဇ္ဇတို့သည်လည်းကောင်း [“ကလျာဏကာ” ၌ သမာသန္တကပစ္စည်း။] သိက္ခန္တိ-ကျင့်ကြကုန်ဆဲ၊ အရဟန္တာ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သိက္ခိတသိက္ခာ- နံ၏၊ သိက္ခာကာမေသု-သိက္ခာ ၃ ပါးကိုလိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ဌိတံ-၏၊ ယေသံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (နှုတ်၌)၊ ဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဓာရေန္တိ-နံ၏၊ ကဿ ဝစနန္တိ-ကဿ ဝစနံဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ အရဟတော-သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ (ဝစနံ-စကားတော်တည်း၊) ဧကနာ ဘတန္တိ-ဧကနာဘတံဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ပရမ္မရာဘတံ-အဆက်ဆက်သောထေရ် တို့သည် ဆောင်အပ်ပြီ၊ (ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ-၏။)

(၃) ဂါထာများ၏ အနက်။ ။ ဥပါလိ-ဥပါလိထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒါသကောဓေဝ-ဒါသကထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ သောဘဏော-သည်လည်း ကောင်း၊ သိဝဂ္ဂေါ-သည်လည်းကောင်း၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တောန- မောဂ္ဂလိဗြဟ္မဏ၏ သားဖြစ်သော တိဿထေရ်အားဖြင့်၊ ပဉ္စမာ-ငါးပါးမြောက်ဖြစ်

ဥပါလိခါသကောဓေဝ။ ။ “ပရမ္မရာဘတံ” ဟူသော အဖြေနှင့်စပ်၍ အဆက်ဆက် ဆောင် ရွက်တော်မူလာသော ထေရ်တို့ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “ဥပါလိ ဒါသကောဓေဝ” စသော ဂါထာတို့ကို ရှေးသီဟိုဠ်ထေရ်တို့ မိန့်တော်မူကြသည်။ ထိုဂါထာတို့တွင် “ဥပါလိ၊ဗေ၊အာနေသု” ဂါထာဖြင့် စမ္ဘူဒိဝံ၌အဆက်ဆက်သောထေရ်တို့ကိုပြသည်၊ တတော မဟိဇ္ဈောမှ စ၍ ဝိနယံ တေ ပကောသေသု တိုင်အောင်သော ဂါထာတို့ဖြင့် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အဆက်ဆက်ထေရ်တို့ကို ပြသည်။ [“တတော မဟိဇ္ဈော ဣဒ္ဓိယောစသော ဂါထာတို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ္ဍဘာသာဋီကာ ၉ ရွာနသာသနာပြုစနန်းအစ၌ ပြထားပြီ။]

ကုန်သော၊ စော-ဤရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ ဓမ္မသိရိဂ္ဂယေ-သပြေပင်နှင့် တူသော အမည်ရှိသောကျွန်း၌၊ (သာရတ္ထအလို)၊ တစ်နည်း၊ ဓမ္မသိရိဂ္ဂယေ-သပြေပင်နှင့်တူသော အသရေရှိသော အမည်ရှိသောကျွန်း၌၊ (ဝိမတိအလို)၊ ဝိနယ-ဝိနည်းပိဋကကို၊ အာနေသုံး-ဆောင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ [“ဝိနယ အာနေသုံး”ဟု ထည့်ပါ။ “ဓမ္မသိရိဂ္ဂယေ”၏အဖွင့်ကို ပါရာမီကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမသံဂါယနာ အဆုံး နား၌ ပြထားပြီ။

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ မဟိန္ဒော-မဟိန္ဒထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဌိယော-သည်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိယော-သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဗလော-သည်လည်းကောင်း၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသော၊ ဘဒ္ဒသာလော-ဘဒ္ဒသာလ အမည်ရှိသော ထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မဟာပညာ-ကြီးသောပညာ ရှိကုန်သော၊ စော နာဂါ-ဤရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ ဓမ္မဒီပါ- ဓမ္မဒီပိမာ၊ ဣဓ-ဤသီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ အာဂတာ-ကြွလာကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုထေရ်တို့သည်၊ တမ္ပပဏ္ဍိယာ-တမ္ပပဏ္ဍိမည်သော သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဝိနယ ပိဋက-ဝိနည်းပိဋကကို၊ ဝါဇယိသု-ဆိုစေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ပို့ချကြကုန်ပြီ၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ နိကာယေ-နိကာယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တ-၇ ကျမ်းကုန်သော၊ ပကရဏေစေ-အဘိဓမ္မာ ကျမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါစေသုံး-နိဗ္ဗိ၊ [“ပဉ္စနိကာယ”အရ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာမှ တစ်ပါးသော နိကာယ်ငါးရပ်ကို ယူပါ။]

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ မေဓာဝိ-ထက်မြက် လျင်မြန်သော ပညာရှိသော၊ အရိဋ္ဌော-အရိဋ္ဌထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတော-သော၊ တိဿဒတ္တောစ-တိဿဒတ္ထထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိသာရဒေါ-ကင်းသောရွံ့ရှားခြင်းရှိသော၊ ကာဠသုမနော-သည်လည်းကောင်း၊ ဒီဃနာမကော-ဒီဃအမည်ရှိသော၊ ထေရောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတော-သော၊ ဒီဃသုမနောစ-ဒီဃသုမန ထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ [ဤကတ္တာပုဒ်အားလုံးကို “ပကာသေသံ”၌ လှမ်းစပ်၊ နောက်နောက်ကတ္တာပုဒ်တို့လည်း နည်းတူ။]

ပုနဒေဝ-တစ်ဖန်သာလျှင်၊ ကာဠသုမနော-ကာဠသုမနထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ [“သုမန” ဟူသော အမည်တော်ချင်းထပ်၍ “ပုနဒေဝ”ဟု ဆိုသည်၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းချည်း။] နာဂဂတ္ထေရော စ-နာဂထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော-သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝိ-ထက်မြက်လျင်မြန်သော ပညာရှိသော၊ တိဿတ္ထေရောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတော-သော၊ ဒေဝတ္ထေရောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ပုနဒေဝ-သာလျှင်၊ မေဓာဝိ-သော၊ ဝိနယေစ-၌လည်း၊ ဝိသာရဒေါ-ကင်းသောရွံ့ရှားခြင်းရှိသော၊ သုမနော-သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုသု တော-သော၊ ဂဇောဝ-ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့၊ ဒုပ္ပမံသီယော-မဖျက်ဆီးအပ်၊ မဖျက်ဆီးနိုင်သော၊ စူဠနာဂေါ-စူဠနာဂထေရ်သည်လည်းကောင်း။

ရောဟဏေ-ရောဟဏ ဓနပုဒ်၌၊ သာဓုပုဒ်တော-သူတော်ကောင်းတို့ ပူဇော်အပ်
သော၊ ဓမ္မပါလိတနာမော-ဓမ္မပါလိတ အမည်ရှိသော ထေရ်သည်လည်းကောင်း၊
တဿ-ထိုဓမ္မပါလိတထေရ်၏၊ သိဿော-တပည့်ဖြစ်သော၊ မဟာပညော-သော၊
တိပေဋကော-ပိဋက ၃ ပုံရှိသော၊ ဝါ-ပိဋက ၃ ပုံကို ဆောင်သော၊ ဓေမနာမော-
ဓေမအမည်ရှိသော၊ (ယော ထေရော-သည်)၊ ဒီပေ-သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ တာရက
ရာဇာဝ-ကြွယ်များသေဋ္ဌ်နှင့်၊ ရွေလမင်းကဲ့သို့၊ ပညာယ-ဖြင့်၊ အတိရောဓထ-
အလွန်တင့်တယ်ပြီ၊ (သောစ-ထိုဓေမထေရ်သည်လည်းကောင်း။)

မေဓာဝီ-သော၊ ဥပတိဿော စ-ဥပတိဿ ထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မဟာ
ကထိ-မြတ်သော တရားစကားရှိသော၊ ဝါ-မြတ်သော ဓမ္မကထိကဖြစ်သော၊
ဖုဿဒေဝေါ-သည်လည်းကောင်း၊ ပုနဒေဝ-လျှင်၊ မေဓာဝီ-သော၊ သုမနော-
သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုသုတော-သော၊ ပုပ္ဖနာမော-(ပုပ္ဖာကြာ)ပန်းအမည်ရှိ
သော မဟာပဒုမထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ [ပုပ္ဖနာမောတိ မဟာပဒုမတ္ထေရော၊
ဋီကာ။] မဟာကထိ-သော၊ ဝါ-သော၊ သဗ္ဗတ္ထ ပိဋကေ-ပိဋက ၃ ပုံ အလုံးစုံ၌၊
ကောဝိဒေါ-ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ မဟာသိဝေါ-သည်လည်းကောင်း။

ပုနဒေဝ-လျှင်၊ မေဓာဝီ-သော၊ ဝိနယေစ-၌လည်း၊ ဝိသာရဒေါ-သော၊
ဥပါလိ-သည်လည်းကောင်း၊ မဟာပညော-သော၊ သဒ္ဓမ္မဝံသကောဝိဒေါ-သူတော်
ကောင်းတရားတည်းဟူသော အနွယ်၌ ကျွမ်းကျင်သော၊ မဟာနာဂေါ-သည်လည်း
ကောင်း၊ ပုနဒေဝ-လျှင်၊ မေဓာဝီ-သော၊ သဗ္ဗတ္ထပိဋကေ-၌၊ ကောဝိဒေါ-သော၊
အဘယော-အဘယထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ-သော၊ ပေ၊ တိဿတ္ထေ
ရောစ-သည်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုတိဿထေရ်၏၊ သိဿော-သော၊ မဟာ
ပညော-သော၊ ဗဟုသုတော-သော၊ ပုပ္ဖနာမော-မြတ်လေးပန်းနှင့်တူသော သုမန
အမည်ရှိသော၊ (ယော ထေရော)၊ သာသနံ-ကို၊ အနုရက္ခန္ဓော-အစဉ်စောင့်ရှောက်
တော်မူလျက်၊ ဓမ္မဒီပေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်ပြီ၊ (သောစ-ထိုသုမနထေရ်သည်
လည်းကောင်း။)

မေဓာဝီ-သော၊ ဝိနယေစ-၌လည်း၊ ဝိသာရဒေါ-သော၊ စူဠာဘယောစ-
စူဠာဘယထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ သဒ္ဓမ္မဝံသကောဝိဒေါ၊ တိဿ
တ္ထေရောစ- သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ ဝိနယေစ ဝိသာရဒေါ၊ စူဠဒေဝေါစ-
သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ သဗ္ဗတ္ထဝိနယေ-အလုံးစုံသော ဝိနည်း၌၊ ကောဝိဒေါ၊
သိဝတ္ထေရော စ-သည်လည်းကောင်း၊ မဟာပညာ-ကြီးသောပညာရှိကုန်သော၊
ဝိနယညျ-ဝိနည်းကို တတ်သိကုန်သော၊ မဂ္ဂကောဝိဒေါ-နတ်ပြည်လမ်း၊ နိဗ္ဗာန်
လမ်းတို့၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူကြကုန်သော၊ ဧတေနာဂါ-ထိုရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့
သည်၊ တမ္မပဏ္ဍိယာ-တမ္မပဏ္ဍိမည်သော၊ ဒီပေ-သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဝိနယံ ပိဋကံ-
ဝိနည်းပိဋကကို၊ ပကာသေသံ-ထင်ရှားပြကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ပရမ္မရာဘာတံဟူသော
အဖြေ နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်အပြီးတည်း။

၄။ ဒုတိယ ပါရာဇိက။ ။ ဤဒုတိယ ပါရာဇိက၌ ပဌမ ပါရာဇိကကဲ့သို့ “ယံ တေန ဗေ၊ ကတ္တ ပညတ္တံ၊ ကံ အာရဗ္ဗ” စသော ပုစ္ဆာဝါကျ သီးခြားပါရမည်။ ပါဠိတော်၌ကား မြှုပ်ထားအပ်ပါသည်။ သို့သော် လွယ်ကူအောင် ပါဠိတော်ရှိသည့် အတိုင်းသား အနက်ပေးပါမည်။

စာနတာ၊ ဗေ၊ တေန ဘဂဝတာ-သည်။ ဒုတိယံ-ဒုတိယဖြစ်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ-ကို၊ (ပညတ္တံ၊ တံ-ထိုဒုတိယပါရာဇိကကို)၊ ကတ္တ-၌၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ ဣတိ-ဤပုစ္ဆာ၌၊ ရာဇေယော-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ (ပညတ္တံ-အပ်ပြီ) ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ ကံ-ကို၊ အာရဗ္ဗ-၍၊ (ပညတ္တံ-နည်း)၊ ဣတိ-ဤပုစ္ဆာ၌၊ ကမ္ဘကာရပုတ္တံ-အိုးထိမ်းသည်၏သားဖြစ်သော၊ ဓနိယံ-ဓနိယကို၊ အာရဗ္ဗ (ပညတ္တံ ဣတိ ဟောတိ)၊ ဗေ၊ ကမ္ဘကာရပုတ္တော၊ ဓနိယော-သည်။ ရညော-ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊ ဒါရူနိ-သစ်တော်တို့ကို၊ အဒိန္နံ-မပေးအပ်သောဥစ္စာကို၊ အာဒိယံ-ယူပြီ၊ ဗေ၊ သိယာ-ရုံ၏၊ ဗေ၊ ဝါစတော-ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌာတိ)-မဖြစ်၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် “ကေနာဘတန္တိ ပရမ္မရာဘတံ” တိုင်အောင် “ဣတိ-ဤသို့သောအဖြေသည်၊ ဟောတိ” ဟု ပေးပါ။ ပါဠိတော်၌ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။]

၅။ တတိယ ပါရာဇိက။ ။ ဤ၌ကား သီးခြားဖြစ်သော ပုစ္ဆာဝါကျကိုလည်းကောင်း၊ “ယံ တေန ဗေ၊ သမ္ပသမ္ပဒေနဟူသော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။ ပါဠိတော်၌ ရှိသည့်အတိုင်းသား အနက်ပေးပါမည်။ တတိယံ-သော၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ ဤပုစ္ဆာ၌၊ ဝေသာလိယံ-ဝေသာလီမြို့၌ (ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ဣတိ ဟောတိ)၊ ဗေ၊ သမ္ပဟုလေ-များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာရဗ္ဗ (ပညတ္တံ)၊ ဗေ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝေါရောပေသံ-ခွင်းကြကုန်ပြီ၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

၆။ စတုတ္ထ ပါရာဇိက။ ။ [တတိယပါရာဇိကကဲ့သို့ ပေယျာလမြှုပ်ထားပုံကို သိပါ။] ဝဂ္ဂမုဒါတိရိယေ-ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်း၌နေကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဗေ၊ ဘိက္ခု၊ ဂိဟိနံ-လူတို့အား၊ အညမညဿ-အချင်းချင်း၏၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မဿ-၏၊ ဝတ္ထံ-ဝုဏ်ကို၊ ဘာသိသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] စတ္တာရော ပါရာဇိကာ နိဋ္ဌိတာ။

တဿ-ထိုပါရာဇိက၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ဥဒါန်းကား၊ မေထုန-မေထုနသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဗေ၊ ဥတ္တရိ-ဥတ္တရိမနဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ပါရာဇိကာနိ-တို့သည်၊ ဆေဇ္ဇဝတ္ထု-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ကြောင်း၊ ဝတ္ထုတို့တည်း၊ အသံသယ-မယုံမှားအပ်၊ မယုံမှားထိုက်ကုန်၊ ဣတိ-တဿုဒ္ဓါန စကားရပ်၊ အပြီးသတ်တည်း။

၂။ သံဃာဒီသေသကဏ္ဍ

အမှာ။ ။ဤမှ နောက်၌ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်များကို နည်းမှီ၍ သိပါ။ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။ ပါတိမောက်နှင့်တူသောပုဒ်တို့ကိုလည်း ထို နိဿယ အတိုင်းပေးပါ။

၈။ စာနတာ ၊ပေ၊ တေန ဘဂဝတာ-သည်၊ ဥပက္ကမိတွာ-လုံ့လပြု၍၊ အသုစိ-သုတ်ကို၊ မောဇေဋ္ဌဿ-လွတ်စေသောရဟန်း၏၊ ယံ (ယော)-သံဃာဒီ သေသော-အကြင် သံဃာဒီသေသ်ကို၊ (ပညတ္တော-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ သော- တိုသံဃာဒီသေသ်ကို) ကတ္တ-အဘယ်အရပ်၌၊ ပညတ္တော-နည်း၊ (အဖြေဝါကျ၌) အာယသ္မန္တံ သေယျသကံ-အရှင်သေယျသကကို၊ အာရဗ္ဗ ၊ပေ၊ အာယသ္မာ သေယျသကော-အရှင်သေယျသကသည်၊ ဟတ္ထေန ၊ပေ၊ မောဇေသိ-လွတ်စေပြီ၊ ၊ပေ၊ တတိယေန-သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဒေသေန-သံဃာဒီသေသုဒ္ဒေသဖြင့်၊ ၊ပေ။

၉။ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-ကိုယ်ဖြင့် နီးနှောခြင်းသို့၊ သမာ ပစ္စန္ဓဿ-ရောက်သော ရဟန်း၏၊ [ယံ(ယော) သံဃာဒီသေသော စသည် ပေးပါ။ “အာယသ္မန္တံဥဒါယံ-အရှင်ဥဒါယံကို၊ ၊ပေ၊ သမာပဇ္ဇိ-ရောက်ပြီ” နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူသိပါ။] (၁၈)။ မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ၊ ဝါစာဟိ- တို့ဖြင့်၊ ဩဘာသေဋ္ဌဿ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ဩဘာသိ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုပြီ၊ ၊ပေ၊ (၁၉)။ မာတုဂါမဿ သန္တိကေ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ၊ ဘဏန္တဿ-ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ အဘာသိ-ပြောဆိုပြီ။ (၂၀)။ သဉ္စရိတ္တံ-မိန်းမယောက်ျား ၂ ဦးသားတို့၏ အလယ်၌ လှည့်လည်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သို့၊ ဝါ-အောင်သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာ ပစ္စန္ဓဿ-၏၊ ၊ပေ။

၁၁။ သညာစိကာယ-ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ ကုဋိ- ဥလ္လိတ္တစသော ကျောင်းငယ်ကို၊ ကာရာပေဋ္ဌဿ-ပြုစေသော ရဟန်း၏၊ ဝါ- ဆောက်လုပ်စေသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ အာဠဝကာ-အာဠဝီတိုင်း၌မွေးဖွားကုန် သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏိဘာသာဋီကာ ကုဋိကာရ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] ၊ပေ၊ ကာရာပေသံ-ပြုစေကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ (၁၄)။ မဟာလ္လကံ ဝိဟာရံ ကာရာပေဋ္ဌဿ-၏၊ ၊ပေ၊ အာယသ္မာဆန္ဒော-သည်၊ ဝိဟာရ ဝဏ္ဏံ-ကျောင်း၏တည်ရာ မြေကို၊ (ကျောင်းဆောက်ဖို့ နေရာကို) သောဓန္ဓော- သုန်သင် ရှင်းလင်းလှောင်၊ အညတရံ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ စေတီယ ရုက္ခံ-စေတီဟု သမုတ်အပ်သော သစ်ပင်ကို၊ (ပူဇော်ထိုက်၏ဟု သမုတ်အပ်သော သစ်ပင်ကို) ဆေဒါပေသိ-ဖြတ်စေပြီ။

၁၅။ ဘိက္ခု အမူလကေန ပါရာစိကေန ဓမ္မေန အနန္တသန္တဿ-စွပ်စွဲ ဖျက်ဆီးသော ရဟန်း၏။ ပေ၊ မေတ္တိယဘူမဇကေ-မေတ္တိယ၊ ဘူမဇကမည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို။ ပေ၊ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ-အရှင်ဒဗ္ဗကို။ ပေ၊ အနန္တသေသုံ-န်ပြီ။

၁၆။ ဘိက္ခု အညဘာဂိယဿ ပေ၊ အနရဒ္ဓံသန္တဿ-၏။ ပေ။

၁၇။ သံဃဘောဒကဿ-သံဃာကို ကွဲပြားစေတတ်သော။ (သံဃာသင်းခွဲသော)၊ ယာဝတတိယံ-၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနဘာသနာယ-ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန် ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ပြောဆိုပါလျက်၊ န ပဋိနိဿန္တဿ-အယူကို မစွန့်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏။ ပေ၊ ဒေဝဒတ္တံ-အရှင်ဒေဝဒတ်ကို။ ပေ၊ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘောဒါယ၊ ပရက္ကမိ-အားထုတ်ပြီ။ ပေ။ (၁၈)။ ဘောဒါနဝတ္တကာနံ-သံဃာအသင်းခွဲသော ရဟန်းသို့အတုလိုက်၍ကျင့်ကုန်သော၊ [“ဘောဒ”ဖြင့် ဘောဒကတိုင်အောင်ယူပါ၊ တစ်နည်း၊ “ဘောဒကာနဝတ္တကာနံ”ဟု ဆိုလိုလျက် (က)ကို ချေထားသည်၊ ကတာပတ္တိဝါရဋ္ဌိကား “ဘောဒကာနဝတ္တကာ”ဟု ပင်ရှိသည်။] ယာဝတတိယံ၊ သမနဘာသနာယ-ဖြင့်၊ န ပဋိနိဿန္တကာနံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ ပေ၊ သမ္မဟုလာ ဘိက္ခု၊ သံဃဘောဒါယ-ငှာ၊ ပရက္ကမန္တဿ-အားထုတ်သော၊ ဒေဝဒတ္တဿ-၏။ ဝါ-သို့၊ အနဝတ္တကာ-အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်သည်၊ ပဂ္ဂဝါဒကာ-ဝဂ်ဖြစ်ကြောင်း စကားကို ပြောဆိုတတ်ကုန်သည်၊ အဟောသုံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ပေ။

၁၉။ ဒုဗ္ဗစဿ-ခဲယဉ်းသောစကားရှိသော၊ (ဝိမတိအလို)၊ ဝါ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသော၊ (ကင်္ခါဋီကာသစ် အလို)၊ ယာဝ တတိယံ ပေ၊ ဘိက္ခုနော-၏။ ပေ၊ အာယသ္မန္တံ ဆန္ဒံ-အရှင်ဆန္ဒကို။ ပေ၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ သဟဓမ္မိကံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အတ္တာနိ-မိမိကို၊ အဝစနိယံ-မဆိုထိုက်သူကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ။ ပေ။

၂၀။ ကုလဒူသကဿ-အမျိုး ၄ ပါးတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးသော၊ ယာဝ တတိယံ ပေ၊ ဘိက္ခုနော-၏။ ပေ၊ အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုကေ-အဿဇိ၊ ပုနဗ္ဗသုကတို့မည်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာရဗ္ဗ ပေ၊ သံဃေန-သည်၊ (သံဃာက)၊ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မကတာ-ပြုအပ်ပြီးသော ပဗ္ဗာဇနိယကံရှိကုန်သည်၊ (ပဗ္ဗာဇနိယကံ အပြုခံရကုန်သည်၊ ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခု-ကံပြုသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဆန္ဒဂါမိတာ-ဆန္ဒာဂတိသို့ လိုက်သူတို့၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ဒေါသဂါမိတာ-သို့လည်းကောင်း၊ မောဟဂါမိတာ-သို့လည်းကောင်း၊ ဘယဂါမိတာ-သို့လည်းကောင်း၊ ပါပေသုံ-ရောက်စေကြကုန်ပြီ။ ပေ၊ [တဿဒုဒ္ဓါနံ လွယ်ပြီ။] တေရသ သံဃာဒိဿသာ နိဋ္ဌိတာ။

၃။ အနိယတကဏ္ဍ

၂၁။ ပဌမော-သော၊ ယံ (ယော) အနိယတော-အကြင် အနိယတကို၊ (ပညတ္တော)ဟု ပေး၊ (၂၂) အာယသ္မာ ဥဒါယီ-သည်၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကော ဧကာယ-တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ရဟော-မျက်စိ၏ကွယ်ရာ၌၊ ပဋိစ္စန္ဓေ အလံ ကမ္မနိယေ အာသနေ-၌၊ နိသန္ဓံ-ထိုင်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ-ပြုပြီ၊ ဩ၊ စတုတ္ထေ န-၄ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဓေသေန-အနိယတုဒ္ဓေသဖြင့်၊ ဩ၊ သိယာ-ရံခါ၊ သီလဝိပတ္တိံ-တည်း၊ [“ပါစိတ္တိကေန ဝါ၊ သံဃာဒိသေသေန ဝါ”ကို ရည်ရွယ်သည်။] သိယာ၊ အာစာရဝိပတ္တိံ-တည်း၊ [“ပါစိတ္တိယေန ဝါ”ကို ရည်ရွယ်သည်။] (၂၃) “ရဟော-နား၏ ကွယ်ရာ၌”ဟူသော ပုဒ်သာ ထူး၏။

တဿာဒ္ဓါနံ။ အလံ ကမ္မနိယဉ္စေ-အလံ ကမ္မနိယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမအနိယတသိက္ခာပုဒ်၊ တထေဝ(တထာ+စေ)-ထိုမှတစ်ပါး၊ န ဟေဝ ခေါ-န ဟေဝ ခေါပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်၊ (ဣတိ-သို့၊) အနိယတာ-တို့ကို၊ တာဒိနာ-တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌေန-မြတ်သော ဘုရားရှင်သည်၊ သုပညတ္တာ-ကောင်းစွာ ပညတ်အပ်ကုန်ပြီ။

ဧကာယ ဧကာယ။ အာယသ္မာ ဥဒါယီ-သည်၊ ဧကော-တစ်ပါးတည်းသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဧကာယ-တစ်ယောက်တည်းသော၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဩ၊ ကပ္ပေသိ-ပြီ၊ ဤသို့ တစ်နည်းပေးပါ၊ အချို့နေရာ၌ကား “ဧကော-တစ်ပါးတည်းသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဧကာယ-သော၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ”ဟု ပေးရသည်၊ နေရာတိုင်း ဤနည်းချည်းတည်း။

၄။ နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍ

[ပါတိမောက်နှင့်တူသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထိုနိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။]

၁-ကထိနဝဂ်

၂၄။ ဧနတာ ဩ၊ တေန ဘဂဝတာ-သည်၊ အတိရေကစိဝရံ-ကို၊ ဒသာဟံ-ဆယ်ရက်ကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ-လွန်စေသော ရဟန်း၏၊ နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော၊ ယံ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ (ပညတ္တံ) ဩ၊ ဓာရေသု-ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ဩ၊ (၂၅) ဧကရတ္တံ၊ တိစိဝရေန-နှင့်၊ ဝိပွဝသန္တဿ-ကင်း၍နေသော ရဟန်း၏၊ ဩ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ စိဝရံ နိက္ခိပိတ္တာ-ထားခဲ့၍၊ သန္တရတ္တရေန-သင်းပိုင်နှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ရံဖြင့်၊ [ဣတ္ထန္တုတလကုဏတည်း။] နေပဒစာရိကံ-နေပုဒ်၌ လှည့်လည်ခြင်းကို၊ (နေပုဒ် ဒေသစာရိကို)၊ ပက္ကမိသု-ဖဲသွားကုန်ပြီ၊ ဩ။

၂၆။ အကာလစီဝရ်-ကို ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-ခံယူပြီး၍၊ မာသံ-တစ်လကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ-၏။ ။ပေ၊ အတိက္ကမေသုံ-လွန်စေကြကုန်ပြီ၊ (၂၇) အညာတိကာယ၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်။ (ဓာတ်ကတ္တား)၊ ဝါ-ကို၊ (ကာရိတ်ကံ) ပုရာဏစီဝရ်-ကို၊ ဓောဝါပေန္တဿ-ဖွပ်လျော်စေသော ရဟန်း၏။ ။ပေ၊ ဓောဝါပေသိ-ဖွပ်လျော်စေပြီ၊ ။ပေ၊ (၂၈) အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထတော စီဝရ်၊ ပဋိဂ္ဂဟေန္တဿ-ခံယူသောရဟန်း၏။ ။ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ခံယူပြီ၊ ။ပေ။

၂၉။ အညာတကံ ဂဟပတိံ ဝါ ။ပေ၊ ဝိညာပေန္တဿ-တောင်းသော ရဟန်း၏။ ။ပေ၊ သကျုပုတ္တံ-သာကီဝင်မင်းတို့၏ သားဖြစ်သော၊ အာယသ္မန္တံ ဥပနန္တံ-အရှင်ဥပနန္တကို၊ ။ပေ၊ သေဋ္ဌိပုတ္တံ-သူဌေးသားကို၊ စီဝရ်-ကို၊ ဝိညာပေသိ-တောင်းပြီ၊ ။ပေ၊ (၃၀) အညာတကံ ။ပေ၊ တရုတ္တရိ-ထိုသင်းပိုင်ကိုယ်ရုံထက် အပိုအလွန်၊ စီဝရ် ဝိညာပေန္တဿ-၏။ ။ပေ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ-ခြောက်ယောက်အစဉ် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဆဗ္ဗဂ္ဂိတို့မည်သော) ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ။ပေ၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ န ဇာနိတွာ-မသိမူ၍၊ ဗဟုံ-များစွာ၊ စီဝရ်-ကို၊ ဝိညာပေသုံ-တောင်းကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။

၃၁။ ပုဗ္ဗေ၊ အပ္ပဝါရိတဿ-မဖိတ်ဖူးအပ်ပဲ၊ အညာတကံ-သော၊ ဂဟပတိကံ-သို့၊ ဥပသကံမိတွာ၊ စီဝရေ၊ ဝိကပ္ပံ-သို့၊ အာပန္တဿ-ရောက်သော ရဟန်း၏။ ။ပေ၊ အာပန္တိ-ရောက်ပြီ။ ။ပေ၊ (၃၂) လွယ်ပြီ၊ (၃၃) အတိရေကတိက္ခတ္တံ-၃ ကြိမ်ထက်အလွန်၊ စောဒနာယ-တောင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတိရေကဆက္ခတ္တံ-၆ ကြိမ်ထက်အလွန်၊ ဌာနေန-ရပ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ စီဝရ်-ကို၊ အဘိနိပ္ပာဒေန္တဿ-ပြီးစေသော ရဟန်း၏။ ။ပေ၊ အာယသ္မာ ဥပနန္တော-သည်၊ ဥပါသကေန-သည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အဇ္ဇဏော-ယနေတစ်ရက်မျှ၊ အာဂမေဟိ-ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ နာဂမေသိ (န+အာဂမေသိ)-မဆိုင်းငံ့၊ ။ပေ၊ ပဌမော-သော၊ ကထိနဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၂။ ကောသိယဝဂ်

၃၄။ ကောသိယမိဿကံ၊ သန္တတံ-ကို၊ ကာရာပေန္တဿ-ပြုစေသော ရဟန်း၏။ ။ပေ၊ ကောသိယကာရဏေ-ပိုးချည်ကို ပြုလုပ်သူတို့ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသကံမိတွာ၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိ-နံသနည်း၊) အာဝုသော-ငါ့ရှင် ဒါယကာတို့၊ ဗဟူ-နံသော၊ ကောသကာရဏေ-အိမ်ကိုပြုတတ်သော ပိုးကောင်ငယ်တို့ကို၊ ပစထေ-ပြုတ်ကြကုန်လော၊ အမှာကမ္ပိ-တို့အားလည်း၊ ဒဿထ-လျှူကြရကုန်လတံ၊ မယမ္ပိ-တို့သည်လည်း၊ ကောသိယမိဿကံ သန္တတံ ကာတုံ၊ ဣစ္ဆာမ-အလိုရှိကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၃၅) သုဒ္ဓကာဋကနံ ဧဋကလောမာနံ သန္တတံ ကာရာပေန္တဿ-၏။ ။ပေ၊ ကာရာပေသုံ-ပြုစေကြကုန်ပြီ။

၃၆။ သြဒါတာနံ-ဖြူသောအဆင်းရှိသော သိုးမွေးတို့၏။ တုလံ-တစ်ချိန်ကို လည်းကောင်း၊ ဂေါစရိယာနံ-ညှိရွှေရောရောင်၊ ကြောင်သောအဆင်းရှိသော သိုးမွေး တို့၏။ တုလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဒိယိတွာ-၍။ ဩပေ၊ ထောကညေဝ-အနည်း ငယ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သြဒါတံ-ဖြူသောအဆင်းရှိသော သိုးမွေးကို၊ အန္တေ- အစွန်၌၊ အာဒိယတွာ-ယူပြီး၍၊ တထေဝ-ထိုအတူပင်၊ သုဒ္ဒကာဠကာနံ ဩပေ၊ ကာရာပေသုံ၊ပေ၊ (၃၇) အနဝဿံ-နှစ်စဉ်၊ သန္တတံ၊ပေ၊ ကာရာပေန္တဿ၊ပေ။

(၃၈) ပုရာဏသန္တတဿ၊ ပေ၊ သန္တတာနိ-အခင်းတို့ကို၊ ဥဇ္ဈိတွာ-စွန့်၍၊ အာရညိကံ-အာရညကင် ဓုတင်ကိုလည်းကောင်း၊ [တော၌ နေခြင်း အလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကိုလည်းကောင်း၊] ပိဏ္ဍပါတိကံ-ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ကိုလည်းကောင်း၊ [အပေါင်းအမိသ၏ သပိတ်၌ ကျခြင်းကို ရှာခြင်းအလေ့ ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါန စေတနာကိုလည်းကောင်း၊] ပံသုကူလိကံ- ပံသုကူဓုတင်ကိုလည်းကောင်း၊ [မြေပေါ်၌လွှား၊ မြေမှုန့်များနယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ ရောက်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါန စေတနာကိုလည်းကောင်း၊] သမာဒိယိသု-ကောင်းစွာယူကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ဆောက် တည်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ။

၃၉။ ဧဠကလောမာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ တိယောဇနံ-သုံးယူနေကို၊ အတိက္ကာ မေန္တဿ-၏၊ ပေ၊ အတိက္ကာမေသိ-ကျော်လွန်စေပြီ၊ ပေ၊ (၄၀) လွယ်ပြီ၊ (၄၁) ရူပိယံ-ငွေကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေန္တဿ-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ- ခံယူပြီ၊ ပေ၊ (၄၂) နာနပ္ပကာရကံ ရူပိယသံဝေါဟာရံ၊ သမာပန္တေဿ- ရောက်သော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ (၄၃) လွယ်ပြီ။

ဒုတိယော-သော၊ ကောသိယဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၃။ ပတ္တဝဂ်

၄၄။ အတိရေကပတ္တံ-ကို၊ ဒသာဟံ-ဆယ်ရက်ကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ- လွန်စေသောရဟန်း၏၊ ပေ၊ ဓာရေသံ-ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ (၄၅) ဥိနပဉ္စပန္နနေန ပေ၊ စေတာပေန္တဿ-တောင်းသောရဟန်း၏၊ ပေ၊ အပ္ပမတ္တကေန-အနည်းငယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဘိန္နေနပိ-အကွဲဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပမတ္တကေန-သော၊ ဓဏှေနပိ-အပြတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (အပဲ့ဖြင့်လည်းကောင်း၊) ဝိလိခိတမတ္တေနပိ- ရေးခြစ်အပ်ကာမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ဤပုဒ်တို့ကား ဣတ္ထန္တုတလက္ခဏတို့တည်း။] ဗဟု၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ဝိညာပေသံ-တောင်းကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ (၄၆) ဘောသဇ္ဇာနိ- ဆေးတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ၊ အတိက္ကာမေန္တဿ-လွန်စေသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ အတိက္ကာမေသံ-လွန်စေကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ကထိနကေ-ကထိနကသမုဋ္ဌာန်တည်း။

[ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်နှင့် သမုဋ္ဌာန်ချင်းတူသောကြောင့် “ကထိနကေ” ဟု ဆိုသည်။ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့ဝယ် “ဇဠကလောမေ၊ ပဒသောဓမ္မေ” စသည် ဖြင့် ဆိုရာ၌လည်း နည်းတူ သိပါ။]

၄၇။ ဂိမ္မာနေ-ဇွေလသည်။ အတိရေကမသေ-တစ်လထက် အလွန်သည်။ သေသေ-ကြွင်းလသော်၊ ဝါ-ကြွင်းသေးလျက်၊ ဝဿိကသာဠိကစီဝရံ-မိုးရေစံ သင်္ကန်းကို၊ ပရိယေသန္တဿ-ရှာမှီးသောရဟန်း၏။ ၊ပေ။

၄၈။ ဘိက္ခုဿ သာမံ စီဝရံ ဒတွာ၊ ကုပိတေန (ကုပိတဿ)-စိတ်ဆိုး သည် (ဖြစ်၍)၊ အနတ္တမနေန (အနတ္တမနဿ)-မိမိစိတ်မရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ အစ္စန္ဒန္တဿ-လှယူသောရဟန်း၏။ ၊ပေ။ အစ္စန္ဒိန္ဒိ-လှယူပြီ။ ၊ပေ။ (၄၉) သာမံသုတ္တံ ၊ပေ။ ဝါယာပန္တဿ-ယက်စေသော ရဟန်း၏။ ၊ပေ။ ဝါယပေသု-ယက်စေကုန်ပြီ။ ၊ပေ။ (၅၀) ပုဗ္ဗေ-၌ အပဝါရိတဿ-မဖိတ်အပ်ဖူးပဲ၊ (“အာပဇ္ဇန္တဿ” ၌စပ်) အညာတကဿ ဂဟပတိဿ ၊ပေ။ အာပဇ္ဇန္တဿ-ရောက်သောရဟန်း၏။ ၊ပေ။

၅၁။ အဇ္ဈေကစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ စီဝရကာလသမယံ-သင်္ကန်းကာလ၊ သမယကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ-၏။ ၊ပေ။ (၅၂) တိတ္ထံ စီဝရာနံ ၊ပေ။ အတိရေက ဆာရတ္ထံ-ခြောက်ညဉ့်ထက်အလွန်၊ ဝိပ္ပဝဿန္တဿ-ကင်း၍နေသော ရဟန်း၏။ ၊ပေ။ ဝိပ္ပဝသိသု-ကင်း၍ နေကုန်ပြီ။ ၊ပေ။ (၅၃) ဇာနံ-ဇာနန္တဿ-သိလျက်၊ သံဃိကံ ၊ပေ။ ပရိဏာမေန္တဿ-ညွတ်စေသော ရဟန်း၏။ ၊ပေ။ ပရိဏာမေသု-ညွတ်စေကြကုန်ပြီ။ ၊ပေ။ တတိယော-သော၊ ပတ္တဝဂ္ဂေါ-တည်း။

တိံသ၊ နိသဂ္ဂိယာ၊ ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

တဿုဒ္ဓါနံ။ ။တဿ-ထိုနိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ကာ၊ ဒသ-ဒသ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်၊ ဧကရတ္ထိ-ဧကရတ္ထိပုဒ် ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယကထိန သိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ-ဥဒေါသိတ သိက္ခာပုဒ်၊ မာသော-မာသဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တတိယကထိန သိက္ခာပုဒ်။

၄၈။ ကုပိတေန (တဿ)။ ။ဇာအုပ်တို့၌ “ကုပိတေန အနတ္တမနေန” ဟု ရှိသော်လည်း တစ်ဝါကျတည်း၌ အရတုလျှင် ဝိဘတ်တုမြဲ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤ၌ “အစ္စန္ဒန္တဿ” နှင့် အရတုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ကုပိတဿ အနတ္တမနဿ” ဟုရှိသင့်၏။ နောက် ကတာပတ္တိဝါရ (ပတ္တဝဂ်၌) “ကုပိတော အနတ္တမနော အစ္စန္ဒန္တော” ဟု ဝိဘတ်တုပင် ထုံးစံအတိုင်း ရှိပါသည်။ [ရှေးနိဿယ၌ “ကုပိတေန-အဗျက်ထွက်သဖြင့်၊ အတ္တမနေန-သဖြင့်” ဟု ပေးသည်မှာလည်း သဒ္ဒထုံးစံမကျပါ။] နောက် “ဝိဟာရနိက္ကမန” စသော သိက္ခာပုဒ် တို့၌ ဤအတူ စိစစ်ပါ။

ဓောဝနဉ္စ-ပုရာဏစီဝရဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်၊ ပဋိဂ္ဂဟော-စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၊ အညာတံ-အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၊ တဉ္စ-"တံ စေ"ဟူသော ပါဠိ၌ တံ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တတုတ္တရိသာဒယနသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဒ္ဒိဿ-ဥဒ္ဒိဿ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမ ဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဘိန္တံ-ဥဘိန္တံဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ ဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုတကေန စ-ဒုတေနဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရာဇသိက္ခာပုဒ်၊ (ကထိနဝဂ်အတွက်တည်း။)

ကောသိယာ-ကောသိယသိက္ခာပုဒ်၊ သုဒ္ဓ ဒွေဘာဂါ-သုဒ္ဓကောဠကသိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဆဗ္ဗဿာနိ-ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပုဒ်၊ နိသီဒနံ-နိသီဒနသန္တ တ သိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေ-နံသော၊ လောမာနိ-ဇဠကလောမ သိက္ခာပုဒ်၊ ဇဠကလောမ ဓောဝါပန သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဥဂ္ဂဏှေ-ဥဂ္ဂဏှဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရူပိယ ပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဘော-၂ ပါးကုန်သော၊ နာနပ္ပကာရကာ-ပထမ နာနပ္ပကာရကသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုတိယနာနပ္ပကာရသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဝါ-နာနပ္ပကာရဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ်၊ ကယဝိက္ကယ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ (ကောသိယဝဂ် အတွက်တည်း။)

ဒွေ-နံသော၊ ပတ္တာနိ-ပထမသတ္တသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုတိယပတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဝါ-ပတ္တသိက္ခာပုဒ်၊ ဥိနပဉ္စဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဘောသန္တံ-ဘောသန္တသိက္ခာပုဒ်၊ ဝဿိကာ-ဝဿိကာသာဠိကသိက္ခာပုဒ်၊ ပဉ္စမံ-ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အာဒါနံ-လုယူခြင်း ကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော စီဝရအစို့နွနသိက္ခာပုဒ်၊ သာမံ-သာမံဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သုတ္တဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်၊ ဝါယာပန-စီဝရဝါယာပန သိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ-ဝါယာပနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ပေသကာရသိက္ခာပုဒ်၊ အစ္စေကော-အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်၊ သာသင်္ဂံ-သာသင်္ဂံသိက္ခာပုဒ်၊ သံဃိကေနစ-သံဃိက သဒ္ဓါဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိဏတသိက္ခာပုဒ်၊ (ပတ္တဝဂ်အတွက်တည်း။) ဣတိ-တသုဒ္ဓါန၊ အပြီးသတ်တည်း။

၅။ ပါမိတ္တိယကဏ္ဍ

[ပါတိမောက်နှင့်တူသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထိုနိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။]

၁။ မုသာဝါဒဝဂ်

၅၄။ ဇာနတာ ၊ပေ၊ တေန ဘဂဝတာ-သည်၊ သမ္မဇာန မုသာဝါဒ-ကြောင့်၊ ယံ ပါမိတ္တိယံ-ကို၊ (ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထို သမ္မဇာန မုသာဝါဒ ပါမိတ်ကို၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤပုစ္ဆာ၌၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ (ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ-၏) ကံ-ကို၊ အာရဗ္ဗ-၍၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ ဣတိ-၌ သကျပုတ္တံ-

သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်သော၊ ဟတ္ထကံ-အရှင်ဟတ္ထကကို၊ ပေ၊ တိတ္ထိယေဟိ-
တိတ္ထိတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ သလ္လပန္နော-စကားပြောလသော်၊ အဝဇာနိတွာ-ပယ်
ပြီး၍၊ ပဋိဇာနိ-ဝန်ခံပြီး၊ ပဋိဇာနိတွာ-ဝန်ခံပြီး၍၊ အဝဇာနာတိ-ပယ်ပြန်ပြီး၊ တသ္မိ
ဝတ္ထုသ္မိ-ထိုဝတ္ထုကြောင့်၊ (ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီး)၊ [ဤသို့
စသည်ဖြင့် “ကေနာဘတန္တိ ပရမ္မရာဘတံ” တိုင်အောင်ပေး၍ “ပုစ္ဆာတိုင်း၌
“ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ”ဟု ထည့်ပါ၊ နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း
နည်းတူပင်တည်း။]

၅၅။ ဩမသဝါဒေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ကတ္ထ-၌၊ ပညတ္တံ-နည်း။ ပေ၊
ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပေသလေဟိ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊
ဘဏ္ဍန္တာ-ငြင်းခုံကုန်လသော်၊ ပေသလေ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဩမသိသု-
နုတ်သီးတည်းဟူသော လှံဖြင့် ထိုးကြကုန်ပြီး၊ ပေ။

၅၆။ ဘိက္ခုပေသုညေ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘဏ္ဍန
ဇာတာနံ-ဖြစ်သော မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ကလဟဇာတာနံ-
ဖြစ်သော ခိုက်ရန်ရှိကုန်သော၊ ဝိဝါဒါပန္နာနံ-ဆန့်ကျင်ဖက် ပြောဆိုခြင်းသို့ ရောက်
ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ (အထံသို့)၊ ပေသုည-ညီညွတ်သူတို့ကို ကွဲပြားအောင်
ချေမှုန်းတတ်သော စကားကို၊ ဝါ-ချောပစ်ကုန်းတိုက်ကြောင်း၊ စကားကို၊ ဥပ
သံဟရိသု-ပို့ဆောင်ကြကုန်ပြီး။ [“ဘဏ္ဍနဇာတာနံ”စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါစိတ်
ဘာဝဋီကာ၊ ပေသုညဝိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီး။]

၅၇။ အနုပသမ္ပန္နံ-ကို၊ ပဒသော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဝါစန္တေဿ-တစ်ပြိုင်နက်
ဆိုစေသော ရဟန်း၏၊ ဝါ-တစ်ပြိုင်နက်ပို့ချသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ဥပါသကေ-
ဥပါသကာတို့ကို၊ ပဒသော ဓမ္မံ၊ ဝါစေသုံ-န်ပြီး၊ ပေ၊ (၅၈)။ အနုပသမ္ပန္နေန၊
ပေ၊ ကပ္ပေန္တဿ-ပြုသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ကပ္ပေသုံ-ပြုကြကုန်ပြီး၊ ပေ၊
(၅၉)။ မာတုဂါမေန ပေ၊ ကပ္ပေန္တဿ-၏၊ ပေ၊ အာယသန္တံ အနုရဒ္ဓံ-ကို၊
ပေ၊ ဇဠကလောမကေ-ဇဠကလောမ သမုဋ္ဌာန်တည်း။ ပေ။

၆၀။ မာတုဂါမဿ ပေ၊ ဝါစန္တေဿ-၏၊ ပေ၊ ဒေသေသိ-ဟောတော်မူပြီး၊
ပဒသော ဓမ္မေ-ပဒသောဓမ္မ သမုဋ္ဌာန်တည်း။ ပေ။ (၆၁)။ အနုပသမ္ပန္နဿ-
အား၊ ဘူတံ-ထင်ရှားရှိသော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ-ကို၊ အာရောစန္တေဿ-ပြောသော
ရဟန်း၏၊ ပေ။ (၆၂)။ ဘိက္ခုဿ ဒုဋ္ဌုလ္လံ၊ ပေ၊ အာရောစန္တေဿ-၏၊ ပေ၊
အာရောစေသုံ-ပြောကြကုန်ပြီး၊ ပေ။ (၆၃)။ ပထဝီ-မြေကို၊ ဇောန္တဿ-
တူသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ဇတိသု-န်ပြီး၊ [“အာဠဝကာ”ပုဒ်၏အနက်ကို
သညာစိကကုဋိသိက္ခာပုဒ်၌ ရေးခဲ့ပြီး။] ပဌမော-သော၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၂။ ဘူတဂါမဝဂ်

၆၄။ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ရက္ခ-သစ်ပင်ကို၊ ဆိန့်သု-ဖြတ်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ။ (၆၅)။ အညဝါဒကေ-မေးအပ်သော အကြောင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းအရာကို ပြောတတ်သော စကားဟူသော ဖုံးကွယ်မှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိဟောသကေ-သံဃာကို ညှင်းဆဲတတ်သော ဆိတ်ဆိတ်နေမှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အာယသန္တံ ဆန္ဒ-ကို၊ ပေ၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ့အလယ်၌၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ အနုယုဉ္ဇိယမာနော-စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ အညေန-တစ်ပါးသော စကားဖြင့်၊ အည-တစ်ပါးသောစကားကို၊ ပဋိစရိ-ဖုံးကွယ်ပြီ၊ [ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ပါမိတ်ဘာသာဋီကာ၊ အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

၆၆။ ဥဇ္ဈာပနကေ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခိယုနကေ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မလ္လပုတ္တံ-မလ္လမင်း၏သားဖြစ်သော၊ အာယသန္တံ ဒဗ္ဗ-ကို၊ ဘိက္ခု-အခြား ရဟန်းတို့ကို၊ ဥဇ္ဈာပေသံ-အောက်တန်းစားဟု၊ အသိအမှတ်ပြုလျက်၊ ကြည့်ရှုစေကြ ကုန်ပြီ၊ ဝါ-ကံရဲ့စေကြကုန်ပြီ၊ ပေ။ (၆၇)။ သံဃိကံ မဉ္ဇဝါ၊ ပေ၊ ပက္ကမိသု-ဖဲသွားကြကုန်ပြီ၊ ပေ။ (၆၈)။ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေ-သတ္တရသဝဂ္ဂိတို့မည်သော။ ပေ။

၆၉။ သံဃိကေ၊ ပေ၊ ကပ္ပေန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ပေ၊ ကပ္ပေသု-ကုန်ပြီ၊ ပေ။ (၇၀)။ ဘိက္ခု-ကို၊ ကုပိတဿ-သည်၊ အနတ္တမနဿ-သည်၊ (ဟုတွာ) သံဃိကာ ဝိဟာရာ၊ နိက္ကမုန္တဿ-နှင့်ထုတ်သော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ နိကမိသု-န်ပြီ၊ ပေ။ (၇၁)။ သံဃိကေ၊ ပေ၊ အဘိနိသိဒန္တဿ-၏၊ ပေ၊ အညတရော-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ ဝါ-အမျိုးအမည်အားဖြင့် မထင်ရှား သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သံဃိကေ၊ ပေ၊ မဉ္ဇ-ကို၊ သဟဿာ-အဆောတလျင်၊ အဘိနိသိဒိ-ဖိ၍ထိုင်ပြီ၊ (တစ်နည်း) မဉ္ဇ-၌၊ သဟဿာ၊ အဘိနိသိဒိ-ထိုင်ပြီ။

၇၂။ ဒုတ္တိပရိယာယေ-ဝန်းကျင်လှည့်ပတ်၊ ၂ ထပ် ၃ထပ် မိုးခြင်းတို့ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ-စီမံပြီး၍၊ တတုတ္တရိ-ထို ၂ ထပ် ၃ ထပ်ထက်အလွန်၊ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ-စီမံသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ အာယသွာ ဆန္ဒော၊ ကတပရိယောသိတံ-ပြုအပ်၊ ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသော၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ပုနပ္ပုနံ-အထပ်ထပ်၊ ဆာဒါပေသိ-မိုးစေပြီ၊ ပုနပ္ပုနံ၊ လိမ္မာပေသိ-လိမ်းကျစေပြီ၊ ဝိဟာရေ-သည်၊ အတိဘာရိကော-အလွန်ဝန် လေးသည်၊ (ဟုတွာ) ပရိပတိ-ပြိုကျပြီ၊ ပေ။

၇၃။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဝိမတိအဖွင့်အတိုင်း ရှေးနိဿယ၌ အနက်အမျိုးမျိုး ပေးထားသေး၏၊ ထိုအနက်များသည် အဓိပ္ပာယ်တူမျှသာဖြစ်၍ ဤနိဿယ၌ မပေးတော့ပါ၊ အလိုရှိလျှင် ပါမိတ် ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။

ဒုတိယော၊ ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၃။ သြဝါဒဝဂ်

၇၄။ “အသမ္မတေန” ဟု ရှိ၏။ “အသမ္မတဿ” ဟု ရှိမှ သြဝဒန္တဿနှင့် လိုက်လျောပါသည်။ “အသမ္မတဿ-မသမုတ်အပ်သည် ဖြစ်လျက်၊ ဝါ-မသမုတ်အပ်ပဲ” ဟု ပေးပါ။ တဿ၊ ဘိက္ခုနိယော၊ သြဝဒန္တဿ-ဆုံးမသော ရဟန်း၏။ ပေ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်။ အသမ္မတာ-မသမုတ်အပ်ကုန်ပဲ။ ဝါ-သမ္မုတိမရကုန်ပဲ။ ပေ၊ သြဝဒံ-သု-န်ပြီ။ ပေ၊ (၇၅)။ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ပေ၊ အာယသန္တံ စူဠပန္တကံ-အရှင်စူဠပန္တကကို။ ပေ၊ (၇၆)။ လွယ်ပြီ။ (၇၇)။ အာမိသဟေတု ပေ၊ သြဝဒန္တိ-န်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တဿ-ပြောသော ရဟန်း၏။ ပေ၊ ဘဏိ-သု-န်ပြီ။ ပေ။ [နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ “ဒန္တဿ-ပေးသော ရဟန်း၏၊ အဒါသိ-ပေးပြီ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ လွယ်ပြီ။]

တတိယော-သော၊ သြဝါဒဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၄။ ဘောဇနဝဂ်

၈၄။ တတုတ္တရိ-ထိုတစ်နေ့စာထက် အလွန်၊ အာဝသထပိဏ္ဍံ၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-စားသော ရဟန်း၏။ ပေ၊ အနုဝသိတွာ အနုဝသိတွာ-(အာဝသထ၌) နေ့စဉ် နေ့စဉ် နေ့၍၊ အာဝသထပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇိ-သု။ ပေ။ (၈၅)။ ဂဏဘောဇနေ-ကြောင့်။ ပေ၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်။ သပရိသော-ပရိသတ်နှင့် တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ) ကုလေသု-အမျိုးတို့၌၊ (အမျိုးအိမ်တို့၌) ဝိညာဓေတွာ ဝိညာဓေတွာ-အလိုရှိ ကြောင်းကို သိစေ၍၊ ဝါ-တောင်း၍၊ ဘုဉ္ဇိ-ပြီ။ ပေ။

၈၆။ ပရမ္မရဘောဇနေ-ကြောင့်။ ပေ၊ အညတြ-အခြားအရပ်၌၊ (အခြား အိမ်၌)၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ-န်လျက်) အညတြ-၌၊ ဘုဉ္ဇန္တိ ပေ၊ (၈၇)။ ဒုတ္တိပတ္တပူရေ-၂ သပိတ်၊ ၃ သပိတ်တို့၌ ပြည့်ကုန်သော၊ [ဒွေဝါ+တယောဝါ ပတ္တာ ဒုတ္တိပတ္တာ၊ ဒုတ္တိပတ္တေသု+ပူရာ ဒုတ္တိပတ္တပူရာ။] ပူပေ-မုန်တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-ခံယူပြီး၍၊ တတုတ္တရိ-ထို ၂ သပိတ်ပြည့်၊ ၃ သပိတ် ပြည့်ထက် အလွန်၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-၏။ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသု-ခံယူကြကုန်ပြီ။ ပေ၊ (၈၈)။ “ဘုတ္တာဝိနော-တချို့တစ်ဝက် စားပြီးသည် (ဖြစ်၍)၊ ပဝါရိတဿ-ပဝါရိတ်သင့်သူ ဖြစ်ပါလျက်” ဟု ပါဠိရှိပါစေ။ (၈၉)။ ဘိက္ခု ဘုတ္တာဝိ ပေ၊ ပဝါရေန္တဿ-ဖိတ်သောရဟန်း၏။ ပေ၊ ဣဒံ-၌ “အာယသန္တံ ဗေလဋ္ဌသီသံ-အရှင်ဗေလဋ္ဌသီသကို” ဟု ပေးပါ။

စတုတ္ထော-သော၊ ဘောဇနဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၅။ အလေကဝဂ်

၉၄။ အလေကဿ ဝါ၊ ယေ၊ ဒန္တဿ-ပေးသောရဟန်း၏၊ ယေ၊ အာယသန္တံ အာနန္တံ-ကို၊ ယေ၊ အညတရိဿာ-တစ်ယောက်သော၊ ပရိဗ္ဗာဓိကာယ-ပရိဗ္ဗိဇိ မအား၊ ဧကံ-တစ်ယက်ဟူ၍၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒွေ-၂ ယက်ကုန်သော၊ ပူပေ-မှန်တို့ကို၊ ယေ၊ (၉၅)။ လွယ်ပြီ။

၉၆။ သဘောဇနေ (သဟ+ဥဘော+ဇနေ)-၂ ယောက်သော ဇနီးခင်ပွန်း ဟူသော လူတို့နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (တစ်နည်း) သဘောဇနေ (သဟ+ဘောဇနေ)- သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော မိန်းမ ယောက်ျားနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ကုလေ-၌၊ အနုပစ္စ နိသန္တံ၊ ကပ္ပန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ယေ၊ (၉၇၊၉၈)။ အနိယတ သိက္ခာပုဒ်၌ ပေးခဲ့သည့်အတိုင်း ပေးပါ။

၉၉။ နိမန္တိတဿ-သည်၊ သ ဘတ္တဿ-သည်ဖြစ်၍၊ သန္တံ၊ ယေ၊ အာပစ္ဆန္တဿ- ရောက်သောရဟန်း၏၊ ယေ၊ (၁၀၀)။ တတုတ္တရိ-ထို ဖိတ်မန်ထားအပ်ရာ အခါ၊ ဖိတ်မန်ထားအပ်သော ဆေးထက်အလွန်၊ ဘောသန္တံ ဝိညာပေန္တဿ၊ ယေ၊ မဟာ နာမေန-မဟာနာမ်မည်သော၊ သက္ကေန-သာကီဝင်သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဇ္ဈော- ယနေတစ်ရက်မျှ၊ အာဂမေထ-ဆိုင်းငံကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနာ- ပြောဆိုအပ်ပါကုန်လျက်၊ နာဂမေသု (န+အာဂမေသု)-မဆိုင်းငံကြကုန်၊ ယေ။

၁၀၁။ ဥယျုတ္တံ၊ ယေ၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊ ယေ၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ ယေ။ (၁၀၂)။ အတိရေကဒိရတ္တတိရတ္တံ-၂ ညဉ့် ၃ ညဉ့်ထက် အလွန်၊ သေနာယ- စစ်တပ်၌၊ ဝသန္တဿ-နေသောရဟန်း၏၊ ယေ၊ (၁၀၃)။ ဥယျောဓိကံ-တက်၍ တက်၍ ထိုးပစ်ရာ စစ်ပွဲသို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ၊ ယေ။

ပဉ္စမော-သော၊ အလေကဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၆။ သုရာပါနဝဂ်

၁၀၄။ သုရာမေရယပါနေ-ကြောင့်၊ ယေ၊ အာယသန္တံ သာဂတံ-အရှင် သာဂတကို၊ ယေ၊ မဒ္ဒံ-သေရည်ကို၊ ပိဝိ-သောက်ပြီ၊ ယေ၊ (၁၀၅)။ အင်္ဂုလိပတောဒ ကေ-ကြောင့်၊ ယေ၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အင်္ဂုလိပတောဒကေန-လက်ချောင်းထိုးခြင်း ဟူသော ကစားခြင်းဖြင့်၊ ဟာသေသု-ရွှင်စေကြကုန်ပြီ၊ (ရယ်မြူးစေကြကုန်ပြီ)၊ (၁၀၆)။ ဥဒကေ-၌၊ ဟသဓမ္မေ-ကြောင့်၊ ယေ၊ အစိရဝတိယာ-အစိရဝတိ မည်သော၊ နဒိယာ-၌၊ ဥဒကေ-၌၊ ကီဠိသု-ကစားကြကုန်ပြီ၊ (တစ်နည်း) ဥဒကေ ကီဠိသု-ရေကစားကြကုန်ပြီ၊ ယေ။

၁၀၇။ အနာဒရိယေ-ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ အနာဒရိယံ-ပုဂ္ဂလဝံမ္ပ၌ ရိသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ အကာ-ပြုပြီ၊ ၊ပေ၊ (၁၀၈)။ ဘိသာပေသံ-ကြောက်စေကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ (၁၀၉)။ စောတိ၊ ၊ပေ၊ ဝိသိဗ္ဗေတန္တဿ-လုံသောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ဘဂ္ဂေသု-ဘဂ္ဂါဟု ဗဟုဝုဓ်အမည်ရသောဇနပုဒ်တို့၌၊ ၊ပေ၊ (၁၁၀)။ ဩရေ နဒ္ဒမာသံ-တစ်လထက်ဝက်၊ ဆယ့်ငါးရက်၏အတွင်း၌၊ နဟာယန္တဿ-ရေချိုးသောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ရာဇာနိပိ-မင်းကိုသော်မှလည်း၊ ပသိတွာ-မြင်၍၊ (မြင်ပါလျက်) မတ္တံ န ဇာနိတွာ၊ နဟာယိံသု၊ ၊ပေ။

၁၁၁။ တိတ္ထံ ၊ပေ၊ နဝံ စီဝရံ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-သုံးစွဲသောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ အတ္တဇော-မိမိ၏၊ စီဝရံ၊ န သဉ္ဇာနိံသု-ကောင်းစွာမသိကြကုန်၊ (မမှတ်မိကြကုန်)၊ ၊ပေ၊ (၁၁၂)။ လွယ်ပြီ၊ (၁၁၃)။ အပ္ပနိဓန္တဿ-ဝှက်သောရဟန်း၏။

ဆဋ္ဌော-သော၊ သုရာပါနဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၇။ သပ္ပါဏကဝက်

(၁၁၄ မှ ၁၂၀) အထိ ပါတိမောက်အတိုင်းပင်တည်း၊ “ဝေါရောပေန္တဿ-ခွင်းသောရဟန်း၏၊ ဝေါရောပေသိ-ခွင်းပြီ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ (၁၂၁)။ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ ယာဝတတိယံ-၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနုဘာသနာယ-ဥတ်၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ပြောဆိုပါလျက်၊ န ပဋိနိသန္တဿ-မစွန့်သော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ အရိန္ဒ-အရိန္ဒမည်သော၊ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ-လင်းတတို့ကို သတ်ဖြတ်ညှင်းဆဲဖူးသော ပုဗ္ဗပုရိသရှိသော၊ (လင်းတသတ်ဖူးသောအမျိုး၌ မွေးဖွားသော)၊ ဘိက္ခု-ကို၊ [“ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗ” ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ကြည့်ပါ။]

၁၂၂။ ဇာနံ၊ ၊ပေ၊ သမ္ပုဂ္ဂန္တဿ-အာမိသသမ္ဘောဂ၊ ဓမ္မသမ္ဘောဂကို ပြုသောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ (၁၂၃)။ တထာနာသိတံ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဒဏ္ဍကမ္မနာသနဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော၊ [“အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ၊ပေ၊ စရပိတေ ဝိနဿ”ဟု နှင်ဒဏ်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော-ဟု လို]၊ ကဏ္ဍကံ-ကဏ္ဍကမည်သော၊ သမဏုဒ္ဒေသံ-ကို၊ ဥပလာပေသံ-သွေးဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ။

သတ္တမော-သော၊ သပ္ပါဏကဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၈။ သဟဓမ္မိကဝက်

၁၂၄။ လွယ်ပြီ၊ (၁၂၅)။ ဝိနယံ-ကို၊ ဝိဝဏ္ဏန္တဿ-ကဲ့ရဲ့သောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ဝိဝဏ္ဏသံ-ကဲ့ရဲ့ကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ (၁၂၆)။ မောဟနကေ-တွေဝေစေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-မသိဟန်ဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ ၊ပေ၊ မောဟေသံ-ကုန်ပြီ၊ ၊ပေ။

(၁၂၇)။ ဘိက္ခုဿ-အား၊ ကုပိတဿ အနတ္တမနဿ (ဟုတွာ) ပဟာရံ၊ ဒေန္တဿ-
၏။ ၊ပေ၊ အဒံသု-ပေးကြကုန်ပြီ။ ၊ပေ၊ (၁၂၈)။ ဥဂ္ဂိရန္တဿ-မြောက်သော
ရဟန်း၏။ ဝါ-မိုးသောရဟန်း၏။ ၊ပေ၊ ဥဂ္ဂိရိသု-န်ပြီ။ (၁၂၉)။ လွယ်ပြီ။

(၁၃၀)။ ဘိက္ခုဿ ၊ပေ၊ ကုက္ကုန္တံ၊ ဥပဒဟန္တဿ-ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏။
၊ပေ၊ ဥပဒဟိသု-ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ။ ၊ပေ၊ (၁၃၁)။ ဥပဿုတိ-တိုင်ပင်သံ၏
အနီး၌၊ ဝါ-တိုင်ပင်သံကို ကြားလောက်ရာ အရပ်၌၊ တိဋ္ဌန္တဿ-တည်သော
ရဟန်း၏။ ၊ပေ၊ ပတိဋ္ဌဟိသု-တည်ကြကုန်ပြီ။ ၊ပေ။ (၁၃၂)။ မှစ၍ လွယ်ပြီ။

အဋ္ဌမော-သော၊ သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၉။ ရာဇဝဂ်

၁၃၆။ ပုဗ္ဗေ-မဝင်မီ ရှေး၌၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတေန (အပ္ပဋိသံဝိဒိတဿ)-ကြိုတင်၍
သိစေခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ရညော-၏။ အန္တေပုရ-နန်းတော်တွင်းသို့၊ ပဝိသန္တဿ-
ဝင်သော ရဟန်း၏။ ၊ပေ၊ (၁၃၇)။ ရတနံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဏန္တဿ-ကောက်ယူသော
ရဟန်း၏။ ၊ပေ၊ ဥဂ္ဂဟေသိ-ကောက်ယူပြီ။ ၊ပေ၊ (၁၃၈)။ လွယ်ပြီ။ (၁၃၉)။
အဋ္ဌိမယံ ဝါ၊ ၊ပေ၊ ကာရာပေန္တဿ-ပြုစေသော ရဟန်း၏။ ၊ပေ၊ မတ္တံ နဇာနိတွာ၊
ဗဟု-န်သော၊ သူစီဃရေး-အပ်ကျည်တို့ကို၊ (အပ်ငယ်စရာအိမ်တို့ကို၊ ဝါ-အပ်ဘူး
တို့ကို၊) ဝိညာပေသု-တောင်းကြကုန်ပြီ။ ၊ပေ။

၁၄၀။ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-ပမာဏကိုလွန်သော၊ မဉ္ဇူဝါ၊ ၊ပေ၊ ကာရာပေန္တဿ-
၊ပေ၊ ဥဇ္ဈေ-မြင့်သော၊ မဇ္ဈေ-၌၊ သယံ-အိပ်ပြီ။ ၊ပေ၊ (၁၄၂)။ အပ္ပမာဏိကာနိ-
အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော၊ နိသီဒနာနိ-တို့ကို၊ ဓာရေးသု-ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ ၊ပေ၊
(၁၄၅)။ အာယသ္မန္တံ နန္တံ-အရှင်နန္ဒကို၊ ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။

နဝမော-သော၊ ရာဇဝဂ္ဂေါ-တည်း။

ဒွေ နဂုတိ ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

ခုဒ္ဒကံ-ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ် အပေါင်းသည်၊ သမတ္တံ-ပြီးပြီ။

တဿုဒ္ဓါန

တဿ-ထိုပါစိတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ-ကား၊ မုသာ-မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်၊ ဩမသ-
ဩမသသိက္ခာပုဒ်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် “သိက္ခာပုဒ်”ကို ထည့်၍ဆိုပါ။ အကျဉ်းမျှ
ရေးပါမည်။] ပေသုည-ပေသုည၊ ပဒ-ပဒသောဓမ္မ၊ သေယျာ စ-ပဋ္ဌမသဟဿေယျ၊
ဣတ္ထိယာ-နှင့်၊ (သေယျာ စ-တကွအိပ်သော ဒုတိယသဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်)။

အညတြဝိညူနာ-အညတြဝိညူနာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဓမ္မဒေသနာ၊ ဘူတာ-ဘူတာရောစန၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိ-ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန၊ ဓဏနာ-ပထဝီဓဏနသိက္ခာပုဒ်၊ (မုသာဝါဒဝဂ်အတွက်)။

ဘူတံ-ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်၊ အညာယ-အညဝါဒက၊ ဥဇ္ဈာယိ-ဥဇ္ဈာပနက၊ မဇ္ဈော-မဉ္ဇဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ သေယျာစ-သေယျဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ သေနာသနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပုဗ္ဗေ-ပုဗ္ဗူပဂတံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အနုပဓဇ္ဇ၊ နိကမုနာ-နိကမုန၊ အာဟစ္စ-အာဟစ္စပါဒက၊ ဝါ-အာဟစ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝေဟာသကုဋိ၊ ဒွါရံ-ဒွါရံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော မဟလ္လကဝိဟာရ၊ သပ္ပာဏကေနစ-သပ္ပာဏကသိက္ခာပုဒ်၊ (ဘူတဂါမဝဂ်အတွက်)။

အသမ္မတာ-အသမ္မတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်၊ အတ္တင်္ဂတေ-ပုဒ်၊ ဥပဿယ-ဘိက္ခုနုပဿယ၊ အာမိသေနစ-အာမိသ၊ ဒဒေ-စီဝရဒါန၊ သိဗ္ဗေ-စီဝရသိဗ္ဗန၊ ဝိဓာနေန-သံဝိဓာန၊ နာဝါ-နာဝါဘိရူဟန၊ ဘုဠေယျ-ဘုဠေယျပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိပါစိတ၊ ဧကတော-ဘိက္ခုနီတို့နှင့် အတူတကွနေသော ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်၊ (ဩဝါဒဝဂ်အတွက်)။

ပိဏ္ဏံ-အာဝသထပိဏ္ဏ သိက္ခာပုဒ်၊ ဂဏံ-ဂဏဘောဇန၊ ပရံ-ပရမ္မရဘောဇန၊ ပူဝံ-ပူပဝါရဏာ၊ ဝါ-ပူပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ကာဏမာတာ၊ ပဝါရိတော-ပထမပဝါရဏာ၊ ပဝါရိတံ-ဒုတိယပဝါရဏာ၊ ဝိကာလံ-ဝိကာလဘောဇန၊ သန္နိမိ-သန္နိမိကာရက၊ ဝီရံ-ဝီရံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဏိတဘောဇန၊ ဒန္တပေါဏေန-နှင့်တကွ၊ တေ-ထို (ဘောဇနဝဂ်) သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဒသ-တို့တည်း။

အစေလကံ-အစေလကသိက္ခာပုဒ်၊ ဥယျော-ဥယျောဇန၊ ဓဇ္ဇ-အနုပဓဇ္ဇပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သ ဘောဇန၊ ပဋိစ္စန္တံ-ရဟောပဋိစ္စန္တံ၊ ရဟေနစ-ရဟောနိသဇ္ဇ၊ နိမန္တိတော-နိမန္တိတောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စာရိတ္တ၊ ပစ္စယေဟိ-ပစ္စယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော မဟာနမသိက္ခာပုဒ်၊ သေနာ-ဥယျူတ္တသေနာသိက္ခာပုဒ်၊ ဝသနံ-သေနာဝသန သိက္ခာပုဒ်၊ ဥယျောဓိကံ-ဥယျောဓိကသိက္ခာပုဒ်၊ (အစေလကဝဂ် အတွက် သိက္ခာပုဒ်များ)။

သုရာ-သုရာပါန၊ အင်္ဂုလိ-အင်္ဂုလိပတောဒက၊ ဟာသောစ-ဟသဓမ္မ၊ အနာဒရိယာ-အနာဒရိယ၊ ဘိသနံ-ဘိသာပန၊ ဇောတိ-ဇောတိသမာဒဟန၊ နဟာန-နဟာနသိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ-ဩရေနဒ္ဒမာသသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဍံ-ဒုဗ္ဗဏ္ဍကရဏ၊ သာမံ-သာမံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝိကပ္ပနာ၊ အပနိဓေနစ-စီဝရာပနိဓာန၊ (သုရာပါနဝဂ်)။

သဒ္ဓိစ္စ-သဒ္ဓိစ္စပါဏ သိက္ခာပုဒ်၊ ဥဒကံ-ဥဒကံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သပ္ပါဏက၊ ကမ္မာစ-ကမ္မာသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥက္ကောဋက၊ ဒုဋ္ဌါလ္လ-ဒုဋ္ဌါလ္လပဋိစ္စဒန၊ ဦနဝိသတိ-ဦနဝိသတိဝဿ၊ ထေယျ-ထေယျသတ္တ၊ ဣတ္ထိ-မိန်းမနှင့် တိုင်ပင်၍ သွားသော သံဝိဇာန၊ အဝဒေသံ-အယုတ်အားဖြင့် (ဘုရားရှင်ကို) စွပ်စွဲပြောဆိုသော အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၊ [ရှေးနိဿယ၌ “အဝဒေသံ” နေရာဝယ် “အရိဋ္ဌကံ” ဟု တိုက်ရိုက် ရှိ၏။] သံဝါသေ-သံဝေယျပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥက္ခိတ္တကသမ္ဘောဂ၊ နာသိ တေနစ-နာသိတံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ကဏ္ဍက။

သဟမေဓိက-သဟမေဓိက သိက္ခာပုဒ်၊ ဝိလေခါ-ဝိလေခန၊ မောဟော-မောဟန၊ ပဟာရေန-ပဟာရ၊ ဥဂ္ဂိရေ-ဥဂ္ဂိရေယျပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တလသတ္တိက၊ အမူလကဉ္စ-အမူလက၊ သဒ္ဓိစ္စ-သဒ္ဓိစ္စ၊ သောဿာမိ-သောဿမိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော ကမ္မပဋိဗဟာန၊ ပက္ကမေ-ပက္ကမေယျပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဆန္ဒ အဒတွာ ဂမန၊ သံဃေန စီဝရံ ဒတွာ-သံဃေန စီဝရံ ဒတွာပုဒ်တို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုဗ္ဗလ၊ ပရိဏာမေယျ ပုဂ္ဂလေ-ပုဂ္ဂိုလ်၌ ညွတ်စေခြင်းဟူသော ပရိဏတသိက္ခာပုဒ်၊ (သဟမေဓိကဝဂ်အတွက်)။

ရညဉ္စ-ရညောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အန္တေပုရ သိက္ခာပုဒ်၊ ရတနံ-ရတန၊ သန္တံ-သန္တံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသန၊ သူစိ-သူစိဗရ၊ မဇ္ဈာစ-မဉ္စ၊ တူလိကာ-တူလောနဒ္ဒ၊ နိသီဒနံ-နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၊ ကဏ္ဍဇ္ဈာဒိ- ကဏ္ဍပုဋိဇ္ဈာဒိ၊ ဝဿိကာ-ဝဿိကာသာဋိကာ၊ သုဂတေနစ-သုဂတစီဝရ၊ ဝါ- နန္ဒတ္ထေရသိက္ခာပုဒ်၊ (ရာဇဝဂ် အတွက်)၊ ဣတိ-တသုဒ္ဓါန စကားရပ်၊ အပြီး သတ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဝဂ်တို့၏ ဥဒါန်းကား လွယ်ပြီ၊ ဘူတဂါမဝဂ်ကို ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ၌ “သေနာသနဝဂ်” ဟု သုံးစွဲ၏၊ ဩဝါဒဝဂ်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၌ “ဘိက္ခုနီဝဂ်” ဟု လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက်၌ “ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ်” ဟု လည်းကောင်း သုံးစွဲ၏၊ သုရာမေရယဝဂ်ကို ပါစိတ်ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာနှင့် ပါတိမောက်တို့၌ “သုရာပါနဝဂ်” ဟု လည်းကောင်း၊ ရာဇဝဂ်ကို ပါစိတ်ပါဠိတော် နှင့် ပါတိမောက်တို့၌ “ရတနဝဂ်” ဟု လည်းကောင်း သုံးစွဲသည်။

၆။ ပါဠိဒေသနိယကဏ္ဍ

၁၄၆။ အာမိသံ-အာမိသကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ခံယူပြီ၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့ကို ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။] (၁၄၇)။ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ဝေါသာသန္တိယာ-စီမံ လသော်၊ ဝါ-စီမံနေပါလျက်၊ န နိဝါရေတွာ-မတားမြစ်မှု၍၊ ဘုဒ္ဓန္တဿ-၏၊ ပေ၊ န နိဝါရေသု-မတားမြစ်ကြကုန်၊ ပေ။ (၁၄၈)။ လွယ်ပြီ။

၁၄၉။ အာရညကေသု သေနာသနေသု-တို့၌၊ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ၊ ဩ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏။ [ပါတိမောက်အတိုင်း ပေးပါ။] သက္ကေသု-သက္ကာ ဟု ဗဟုဝစ်အမည်သော ဇနပုဒ်တို့၌၊ ဩ၊ အာရာမေ-အာရာမိ၌၊ စောရေ-ဓားပြ သူပုန်တို့ကို၊ ပဋိဝသန္တေ -ရောက်နေသည်တို့ကို၊ နာရောစေသုံ-(ဒါယကာတို့အား) မပြောကြကုန်၊ ဩ။

ဥဒ္ဒါန်း၌-“အညာတိကာယ-အညာတိကာယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမ ပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်၊ ဩ၊ အာရညကေနစ-အရညကပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စတုတ္ထပါဠိဒေသနီယ သိက္ခာပုဒ်၊ (ဣတိ-သို့) စတ္တာရော၊ ပါဠိဒေသနီယာ-တို့ကို၊ သမ္ပုဒ္ဓေန-သည်၊ ပကာသိတာ-ထင်းရှား ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။”

၇။ သေဓိယကဏ္ဍ
၁။ ပရိမဏ္ဍလဝဂ်

၁၅၀။ ဇာနတာ ဩ၊ တေန ဘဂဝတာ-သည်၊ အနာဒရိယံ-ရိသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ပုရတောဝါ-ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရှေ့ကသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စတောဝါ-နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နောက်က သော်လည်းကောင်း၊ ဩလမ္ဘန္တဿ-တွဲလျားကျစေလျက်၊ နိဝါသန္တဿ-သင်းပိုင်ကို ဝတ်သောရဟန်း၏၊ ယံ ဒုက္ကဋ်-ကို၊ (ပညတ္တံ၊ တံ-ကို)၊ ကတ္ထ၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ ဣတိ-ဤပုစ္ဆာ၌၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ဩ၊ ဩလမ္ဘန္တာ-တွဲလျားကျစေကုန်လျက်၊ နိဝါသေသုံ-သင်းပိုင်ကို ဝတ်ကြကုန်ပြီ၊ ဩ၊ ပါရပန္နဿ-ကိုယ်ဝတ်သင်္ကန်းကို ရုံသော (ရမ်းသော)ရဟန်း၏၊ ဩ၊ [“ဩလမ္ဘန္တေန” ဟု ရှိသော်လည်း “နိဝါသန္တဿ”စသည်တို့နှင့် အတူရသောကြောင့် “ဩလမ္ဘန္တဿ”ဟု ရှိမှ သဒ္ဒါသွားမှန်သည်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ဝိဝရိတ္တာ-ဖွင့်၍၊ အန္တရယရေ-၌၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊ ဩ၊ ဟတ္ထံဝါ-လက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါဒံဝါ-ခြေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကီဠာပန္နဿ-ကစားစေလျက်၊ ဩ၊ ဂစ္ဆန္တဿ၊ တဟံ တဟံ-ထိုထို အရပ်၌၊ ဝါ-ထိုထို အရပ်ကို၊ ဩလောကေန္တဿ-လျက်၊ ဂစ္ဆန္တဿ ဩ၊ နိသီဒန္တဿ-ထိုင်သော ရဟန်း၏၊ ဩ၊ ဥက္ခိတ္တကာယ-သင်္ကန်းကို မြှောက်ပင့်ခြင်းဖြင့်၊ ဩ၊ [အန္တရေ+ဃရာနိ ဧတ္ထ ဧတဿာတိဝါ အန္တရယရံ-ရွာစည်း၏ အလယ်ကြား၌ အိမ်အများရှိသောရွာ၊ (သာသကံသိက္ခာပုဒ်၊ -သာရတ္ထ)၊ အန္တရန္တရ+ဃရံ ဧတ္တာတိ အန္တရယရံ-လမ်းတို့၏ အကြားအကြား၌ အိမ်ရှိသောရွာ၊ (ဝိမတိ)။

ပဌမော-သော၊ ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၂။ ဥစ္စာကဝဂ်။ ၁၅၁။ ဥစ္စာကာယ-ဖြင့်၊ ပေ၊ မဟာဟသိတ်-ကျယ်စွာသော ရယ်ခြင်းကို၊ ဟသန္တာ-ရယ်ကုန်လျက်၊ အန္တရဗေရေ၊ ဂစ္ဆိသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဥစ္စာသဒ္ဓ-အထက်သို့မြင့်တက်သော အသံကိုလည်းကောင်း၊ မဟာသဒ္ဓ-ဘေးသို့ ပြန်ကျယ်သော အသံကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တဿ-လျက်၊ ပေ၊ ဂစ္ဆန္တဿ၊ ပေ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] ဥစ္စာကဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၃။ ဓမ္မကတဝဂ်။ ၁၅၂။ အနာဒရိယံ ပဋိစ္စ၊ ဓမ္မကတဿ-ပြုအပ်သော ခါးထောက်မှုရှိလျက်၊ အန္တရဗေရေ ဂစ္ဆန္တဿ ပေ၊ ဩဂုဏ္ဍိတဿ-ခြံအပ်သော ဦးခေါင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ သသိသံ-ဦးခေါင်းနှင့်တကွဖြင့်သော ကိုယ်ကို၊ ပါရပိတော-ခြံ၍၊ အန္တရဗေရေ ဂစ္ဆိသု။ ဥက္ကဋ္ဌိကာယ-ဖြင့်၊ ပေ၊ အသက္ကစ္ဆံ-လေးလေးစားစား၊ သတိမထားမူ၍၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ သူပညောင်-ပဲဟင်းကိုသာ၊ ဗဟု-များစွာ၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-၏၊ ပေ၊ ထူပီကတံ-မိုမောက်အောင် ပြုအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-၏၊ ပေ၊ တတိယော-သော၊ ဓမ္မကတဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၄။ ပိဏ္ဍပါတဝဂ်။ ၁၅၃။ တဟံ တဟံ-ထိုထိုအရပ်၌၊ ဝါ-ကို၊ ဩလောကန္တဿ-ကြည့်သည်ဖြစ်၍၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-စားသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ တဟံ တဟံ-၌၊ ဩမသိတော-သုံးသပ်၍၊ ဝါ-နှိုက်၍၊ ပေ၊ ဒိဃံ-ရှည်လျားသော ၊ အာလောပံ-ဆွမ်းလုပ်ကို၊ ကရောန္တဿ-၏၊ ပေ၊ ဥဇ္ဈာနသညိဇော-ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပရေသံ ပတ္တံ ဩလောကန္တဿ၊ ပေ။ စတုတ္ထော-သော၊ ပိဏ္ဍပါတဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၅။ ကဗဠဝဂ်။ ၁၅၄။ ကဗဠေ အနာဟဋေ၊ မုခဒ္ဒါရံ-ကို၊ ဝိဝရန္တဿ-ဖွင်းသောရဟန်း၏၊ ပေ၊ ဗျာဟရိသု-စကားပြောကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ် တို့ကား ပါတိမောက်နှင့် တူပြီ။] ကဗဠဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

၆။ သုရသုရဝဂ်။ ၁၅၅။ သုရသုရကာရကံ-၍၊ ဝါ-အောင်၊ ခိရံ-နို့ရည်ကို၊ ပိဝိသု-သောက်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဆတ္တပါဏိဿ-လက်၌ ထီးရှိသူအား၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေန္တဿ-ဟောသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ဒေသေသု-ဟောကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။] သုရသုရဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇။ ပါဒကဝဂ်။ ၁၅၆။ “ဋ္ဌိတေန (ဋ္ဌိတဿ)-ရပ်လျက်၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်နေသူအား၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေန္တဿ-၏” စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တေန ၌ လည်း ဂစ္ဆန္တဿ-”ဟု ပြင်ပါ။ ပါဒကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

ပဉ္စသတ္တတိ-ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါးသော၊ သေခိယာ-တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-န်ပြီ။

တဿဒ္ဓါနံ

တဿ-ထို သေဓိယ၏။ ဥဒ္ဓါနံ-ကား၊ ပရိမဏ္ဍလံ-ပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ ပဋိစ္စန္တံ-သုပ္ပဋိစ္စန္တံ သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ သုသံဝုတော၊ ၊ပေ၊ ဥက္ကဋ္ဌိကာ (လွယ်ပြီ)၊ သဒ္ဓေါ-အပ္ပသဒ္ဓသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ တယော-ကုန်သော၊ ပစလနာစေဝ-ကာယပုစာလက၊ ဗာဟုပုစာလက၊ သီသပုစာလက သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ခမ္ဘံ-ခမ္ဘကတ သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ ဩဂုဏ္ဍိတောစေဝ-ဩဂုဏ္ဍိတသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ ဥက္ကဋ္ဌိ-ဥက္ကဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ်၊ ပလ္လတ္ထိကာယစ-ပလ္လတ္ထိကသိက္ခာပုဒ်၊ သက္ကစ္ဆံ-သက္ကစ္ဆ ပဋိဂ္ဂဟန၊ ပတ္တသညီ-ပတ္တသညီ ပဋိဂ္ဂဟဏ၊ သမသုပံ-သမသုပက၊ သမတိတ္ထိကံ-က သိက္ခာပုဒ်။

သက္ကစ္ဆံ-သက္ကစ္ဆ ဘုဉ္ဇန၊ ပတ္တသညီ၊ ၊ပေ၊ ပဋိစ္စန္တံ-(လွယ်ပြီ)၊ ဝိညတ္ထိ-သူပေါဒန ဝိညတ္ထိ၊ ဥဇ္ဈာနသညီနာ-ဥဇ္ဈာနသညီ၊ နမဟန္တံ-နာတိမဟန္တပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အတိမဟန္တ၊ မဏ္ဍလံ-ပရိမဏ္ဍလ၊ ဒ္ဓါရံ-ဒ္ဓါရပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော အနာဟဋ၊ သဗ္ဗံ ဟတ္ထံ-သဗ္ဗံ ဟတ္ထံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘုဉ္ဇနသိက္ခာပုဒ်၊ န ဗျာဟရေ-စကားမပြောရ ဟုပြသော သကဗဠ၊ ဥက္ခေပေါ-ပိဏ္ဍုက္ခေပန၊ ဆေဒနာ-ကဗဠဝစ္စေဒက၊ ဂဏ္ဍော-အဝဂဏ္ဍကာရက၊ ဓုန-ဟတ္ထနိဒ္ဓါနက၊ သိတ္တာဝကာရကံ၊ ၊ပေ၊ သုရသုရ၊ (လွယ်ပြီ)။

ဟတ္ထော-ဟတ္ထနိလ္လေဟက၊ ပတ္တောစ-ပတ္တနိလ္လေဟက၊ ဩဋ္ဌောစ-ဩဋ္ဌနိလ္လေ ဟက၊ သာမိသံ-သာမိသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပါနီ ဟတ္ထာကက၊ သိတ္တဏေန- သသိတ္တကသိက္ခာပုဒ်၊ ဆတ္တပါဏိဿ-အား၊ သဒ္ဓမ္မံ-သူတော်ကောင်း တရားကို၊ တထာဂတာ-တို့သည်၊ န ဒေသေန္တိ ယထာ-ဟောတော်မမူကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝ မေဝ-ဤအတူပင်၊ ဒဏ္ဍပါဏိဿ-အားလည်းကောင်း၊ သတ္တ အာဝုဓပါဏိနံ- လက်၌ ဓားစသော လက်နက်ရှိသူ၊ လေးရှိသူတို့အားလည်းကောင်း၊ (သဒ္ဓမ္မံ န ဒေသေန္တိ)။

ပါဒုကာ-ပါဒုကာရုဿိက္ခာပုဒ်၊ ဥပါဟနာစေဝ-ဥပါဟနာရုဠ၊ ယာန-ယာန ဂတ၊ သေယျဂတဿစ-သေယျဂတ၊ ပလ္လတ္ထိကာနိသိန္နဿ-ပလ္လတ္ထိကာနိသိန္န၊ ဝေဋ္ဌိတ-ဝေဋ္ဌိတသိသ၊ ဩဂုဏ္ဍိတဿစ-ဩဂုဏ္ဍိတသိသ၊ ဆမာ-ဆမာသိက္ခာပုဒ်၊ နိစာသနေ-နိစာသန၊ ဌာနေ-ဌိတနိသိန္နသိက္ခာပုဒ်၊ ပစ္စတော-ပစ္စတော ဂစ္ဆန္တံ၊ ဥပ္ပထေနစ-ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တံ၊ ဌိတကေနစ-ရပ်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟရိတေ-၌လည်းကောင်း၊ ဥဒကမိစ-၌လည်းကောင်း၊ န ကာရမ္ဘံ-ကျင်ကြီး စသည်ကို မပြုထိုက်၊ ဣတိ-တဿုဒ္ဓါနစကားရပ်၊ အပြီးသတ်တည်း။ [ဝဂ်တို့၏ ဥဒါန်းကား ထင်ရှားပြီ။]

မဟာဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်္ဂံ၊ ကတ္ထပညတ္ထိဝါရော၊ နိဋ္ဌိတော။

၂။ ကတာပတ္တိဝါရ

၁။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ

၁၅၇။ မေထုနံ ဓမ္မံ-မေထုနံအကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝန္တော-မှီဝဲသောရဟန်းသည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်သနည်း၊ မေထုနံ၊ ပေ၊ တိသော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ၊ (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊) အက္ခာယိတေ-ဇွေး၊ မြေဇွေး စသည်တို့ မခဲစားအပ်သေးသော၊ သရီရေ-အလောင်းကောင်၌၊ မေထု ဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝတိ-၏၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) ပါရာဇိကဿ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တစ်နည်း၊ (တဿ-၏) ပါရာဇိကာ-ပါရာဇိကမည်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏၊ (သော-သည်၊) ယေဘုယျေန-များသောအားဖြင့်၊ ခါယိတေ-ဇွေး၊ မြေဇွေး စသည်တို့ ခဲစားအပ်ပြီးသော၊ သရီရေ-၌၊ မေထုနံ ပေ၊ ပဋိသေဝတိ-၏၊ (တဿ-၏၊) ထုလ္လုစ္စယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [တစ်နည်းလည်း ပေးပါ။] (ယော-သည်၊) ဝဋ္ဋကတေ-လုံးအောင်ပြုအပ်သော၊ (ပွင့်နေသော)၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊ အစ္ဆုပန္တံ-မထိအောင်၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ပဝေသေတိ-ဝင်စေ၏၊ (သွင်း၏၊ တဿ-၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [တစ်နည်းလည်း ပေးပါ။] မေထုနံ ဓမ္မံ၊ ပဋိသေဝန္တော-သည်၊ တိသော-ကုန်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ။

၁၅၈။ အဒိန္နံ-ဥစ္စာရှင်သည် ကိုယ်နှုတ် ၂ ပါး တစ်ပါးပါးဖြင့် မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို၊ အာဒိယန္တော-ယူသောရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ပဉ္စမာသကံဝါ-ငါးပဲကို သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေက ပဉ္စမာသကံဝါ-ငါးပဲထက် အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂနကံ-ထိုက်တန်သော၊ အဒိန္နံ-ကို၊ ထေယျသခါတံ-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်အစုဖြင့်၊ အာဒိယတိ-ယူအံ့၊ ပါရာဇိကဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အတိရေကမာသကံဝါ-တစ်ပဲထက် အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဦးနပဉ္စမာသကံဝါ-တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သော အသပြာကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂနကံ-သော၊ အဒိန္နံ၊ ပေ၊ အာဒိယတိ-အံ့၊ ပေ၊ မာသကံဝါ-တစ်ပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဦးနမာသကံဝါ-တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သော အသပြာကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂနကံ၊ ပေ၊ အာဒိယတိ-အံ့၊ ပေ။

အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ ။ “အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ” အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်ဝယ် “ပါရာဇိကဿ၌ အဿအနက်” ဟု ခေါင်းတပ်၍ ပြထားပြီး၊ အာပတ္တိ ထုလ္လုစ္စယဿ” စသည်တို့၌လည်း ၂ နည်းစီပင်တည်း၊ ဤဝါကျမျိုး၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ယ-တ သဒ္ဒါထည့်၍ အနက်ပေး၏၊ သို့သော် နောက်နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌ကား လွယ်ကူအောင် ယ-တ သဒ္ဒါ မထည့်ပဲ ပေးပါမည်။

၁၅၉။ သဗ္ဗိစ္စ-သတ္တဝါဟူသော သညာနှင့်တကွ သေခေလိုသော စေတနာဖြင့်
 စေတော်၍၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ-လူဇာတ်ရှိသူ၏ ကိုယ်ကို၊ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တော-
 ခွင်းသောရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ပပတိတွာ-လိမ့်ကျ၍၊ မရိဿတိ-သေလိမ့်မည်၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ မနုဿံ-လူကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ဩပါတံ-တွင်းကို၊ ခဏတိ-
 တူးအံ့၊ ၊ပေ၊ (မနုဿေ-သည်၊) ပတိတေ-ကျပြီးလသော်၊ ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲကြောင်း
 ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ့၊ ၊ပေ၊ မရတိ-သေအံ့၊ ၊ပေ။

၁၆၀။ အသန္တံ-ထင်ရှားမရှိသော၊ အဘူတံ-မဟုတ်မမှန်သော၊ ဥတ္တရိ
 မနုဿဓမ္မံ-ကို၊ ဥလ္လပန္တော-သီလအသက်၊ ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြောဆိုသောရဟန်း
 သည်၊ ဝါ-ဝါကြွား၍ ပြောဆိုသောရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ-နည်း၊ [ဤ
 ဝါကျ၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ စတုတ္ထအုပ် “ဥလ္လပတိ” ပုဒ်အဖွင့်၌
 ပြထားပြီ။] ပါဝိစ္ဆော-ယုတ်မာသော အလိုသည်၊ ဣစ္ဆာပကတော-အလိုဆိုးသည်
 ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ၊ပေ၊ ဥပ္ပပတိ-အံ့၊ ၊ပေ၊
 ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တေ-အသင်ဒါယကာ၏၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊
 ဝသတိ-နေ၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ (ထို ကျောင်းဘုန်းကြီးသည်၊) အရဟာ-
 ရဟန္တာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဏတိ-ပြောအံ့၊ ၊ပေ၊ ပဋိဝိဇာနန္တဿ-နားလည်
 သူအား၊ (ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊) ထုလ္လစ္စယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊
 န ပဋိဝိဇာနန္တဿ-နားမလည်သူအား၊ (ဝုတ္တေ-အပ်သော်၊) ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ
 (ဟောတိ)။ [စတုတ္ထပါရာဇိကဋ္ဌကထာ၊ ပစ္စယ ပဋိသံယုတ္တဝါရ၌ “ဝုတ္တေ”ဟု
 ထည့်သည်။] စတ္တာရော ပါရာဇိကာ နိဋ္ဌိတာ။

၂။ သံဃာဒီသေသကဏ္ဍ

အမှာ။ ။ဤမှစ၍ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးပါမည်၊ ကတ္တပညတ္တိဝါရ၌
 “ဥပက္ကမိတွာ အသုစိ မောစေန္တဿ”စသည်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သော သမ္ဗန်ပုဒ်၏
 ဤဝါရ၌ “ဥပက္ကမိတွာ အသုစိ မောစေန္တော”စသည်ဖြင့် ကတ္တားပုဒ်ဖြစ်လာပုံကို
 လည်းကောင်း၊ “ဥပက္ကမိတွာ ၊ပေ၊ ကတိ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ”စသော
 ပုစ္ဆာဝါကျ၊ “ဥပက္ကမိတွာ ၊ပေ၊ ဣမာ တိသော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ”စသော
 နိဂုံးဝါကျများ ဖြုပ်ထားပုံကိုလည်းကောင်း သိပါ။

၁၆၁။ ။ဥပက္ကမိတွာ ၊ပေ၊ မောစေန္တော-လွတ်စေသောရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊
 စေတတိ-စေတော်အံ့၊ ဥပက္ကမတိ-လုံ့လပြုအံ့၊ မုစ္စတိ-လွတ်အံ့၊ ၊ပေ၊ ပယောဏ-
 ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ မာတုဂါမေန၊ ၊ပေ၊ သမာပဇ္ဇန္တော-
 သည်၊ ၊ပေ၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ အာမသတိ-သုံးသပ်အံ့၊
 ၊ပေ၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုကို၊ ၊ပေ။

မာတုဂါမံ၊ ယေ၊ ဩဘာသေန္တော-သည်၊ ယေ၊ ဝစ္စမဂ္ဂ-ဝစ္စမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂ-ပဿာဝမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ-ညွှန်ပြု၍၊ (ရည်စူး၍) ဝဏ္ဏံပိ-ဂုဏ်ကိုလည်း၊ (ဈီးမွမ်းကြောင်း စကားကိုလည်း)၊ ဘဏတိ-ပြောအံ့၊ အဝဏ္ဏံပိ-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကိုလည်း၊ (ကဲ့ရဲ့ကြောင်း စကားကိုလည်း)၊ ဘဏတိ-အံ့၊ ယေ၊ ဝစ္စမဂ္ဂ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဂေက္ခကံ-ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏ အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဗဇာဏု မဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ခုံးဝန်း ၂ ဖက်၏ အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ ။ယေ။

အတ္တကာမ၊ ယေ၊ ဘာသန္တော-သည်၊ ယေ၊ မာတုဂါမဿ-၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အတ္တကာမ ပါရိစရိယာယ-ငှာ၊ ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘာသတိ-ပြောအံ့၊ ယေ၊ ပဏ္ဍကဿ-ပဏ္ဍုက်၏၊ သန္တိကေ၊ ယေ၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ-လူယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန်၏၊ သန္တိကေ၊ ယေ၊ သဉ္စရိတ္တံ၊ သမာပဇ္ဇန္တော-သည်၊ ယေ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-လက်ခံအံ့၊ ပိမံသတိ-စုံစမ်းအံ့၊ ပစ္စာဟရတိ-တစ်ဖန်ဆောင်အံ့၊ ယေ။

သညာစိကာယ ယေ၊ ပယောဂေ-ပယောဂကြောင့်၊ ယေ၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ပိဏ္ဏံ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော အင်္ဂတေ၊ မြေစိုင်ခဲသို့၊ အနာဂတေ-မရောက်လာသေးမီ၊ တသ္မိံ ပိဏ္ဏေ-ထိုအဆုံးဖြစ်သော အင်္ဂတေမြေစိုင်ခဲသည်၊ အာဂတေ-ရောက်လာလသော်၊ (စီပြီးလသော်)၊ ယေ၊ [မဟလ္လကသိက္ခာပုဒ် တူပြီ။]

ဘိက္ခု၊ ယေ၊ အနန္တသေန္တော-သည်၊ ယေ၊ ဩကာသံ-စောဒနာခွင့်ကို၊ နကာရာပေတွာ-မပြုစေမူ၍၊ (“ကရောတု အာယသ္မာ ဩကာသံ၊ အဟံ တံ ဝဏ္ဏုကာမော” ဟု စောဒနာခွင့် မတောင်းပဲ)၊ စာဝနဓိပ္ပာယော-သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျှောစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝဒေတိ-စွပ်စွဲ ပြောဆိုအံ့၊ သံဃာဒီသေသေန-နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [စောဒနာခွင့်မတောင်းသည့်အတွက် ဒုက္ကဋ္ဌတစ်ချက်”ပိုလာသည်။] ဩကာသံ-ကို၊ ကာရာပေတွာ-၍၊ အက္ခောသာဓိပ္ပာယော-ဆဲရေးခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဆဲရေးလိုသည်)၊ (ဟုတွာ) ဝဒေတိ-အံ့၊ ဩမသဝါဒ ပါစိတ်အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ [ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသ တူပြီ။]

ယာဝတတိယံ-အောင်၊ သမနဘာသနာယ-ဥတံ၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ န ပဋိနိသဇ္ဇန္တော-အယူကို မစွန့်သော၊ သံဃာဒီသေသကော-သံဃာကို ကွဲပြားစေတတ်သော၊ (သံဃာသင်းခွဲသော)၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယေ၊ ဥတ္တိယာ-ဥတံကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ-၂ ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာဟိ-တို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊ ယေ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။]

တောရဿ သံဃာဒီသေသာ နိဋ္ဌိတာ။

၄။ နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍ

[အနိယတသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပြုအပ်သော ရဟောနိသစ္စအမှုကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ် သီးခြားမရှိတော့၍ ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ဤဝါရ၌ ပြတော်မမူ။]

၁။ ကထိနဝဂ်

၁၆၂။ အတိရေကစီဝရ်-ကို၊ ဒသာဟံ-ကို၊ အတိက္ကာမေန္တော-လွန်စေသော ရဟန်းသည်၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-ရောက်၏။ နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ-သို့(အာပစ္စတိ)၊ တစ်နည်း ဧကံ-သော၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်မည်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-၏။

အမှာ။ ။ “ဧကရတ္တံ တိစိဝရေန ဝိပွဝသန္တော” စသော ပုဒ်တို့ကို ကဏ္ဍ ပညတ္တိ ဝါရ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပေးပါ။ ထို ဝါရ၌ “ဝိပွဝသန္တဿ” စသည်ဖြင့် သမ္ပန်ပုဒ် သည် ဤဝါရ၌ “ဝိပွဝသန္တော” စသည်ဖြင့် ကတ္တားပုဒ်ဖြစ်လာသည်။

ဤဝဂ်၌ ထူးသောပုဒ်များ။ ။ ဓောဝါပေတိ-ဖွပ်လျှော်စေအံ၊ ပယောဂေ-ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ ဟောတိ။ ဓောဝါပိတေ-ဖွပ်လျှော်စေအပ်ပြီးသည် ရှိသော်၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဂဏှာတိ-ခံယူအံ၊ ဂဟိတေ-ခံယူအပ်ပြီး သော်။ ဝိညာပေတိ-တောင်းအံ၊ ဝိညာပိတေ-တောင်းအပ်ပြီးသော်။ ဝိကပ္ပံ-ထူး အောင် စီမံခြင်းသို့၊ အာပစ္စတိ-အံ၊ ဝိကပ္ပံ-သို့၊ အာပန္နေ-ရောက်ပြီးလသော်။ အဘိနိပ္ပာဒေတိ-ပြီးစေအံ၊ အဘိနိပ္ပာဒိတေ-ပြီးစေအပ်ပြီးသော်။ ကထိနဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂။ ကောသိယဝဂ်။ ။ ကာရာပေသိ-ပြုစေအံ၊ ကာရာပိတေ-အပ်ပြီးသော်။ ပဌမံ ပါဒံ-ပထမခြေလှမ်းကို၊ တိယောဇနံ-သုံးယူဇနာကို၊ အတိက္ကာမေတိ-လွန်စေအံ၊ ဒုတိယ ပါဒံ-ကို၊ (တိယောဇနံ) အတိက္ကာမေတိ-အံ၊ သမာပစ္စတိ-ရောက်အံ၊ သမာပန္နေ-ရောက်ပြီးလသော်။ [ဤပုဒ်တို့သာ ထူးသည်။] ကောသိယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃။ ပတ္တဝဂ်။ ။ စေတာပေတိ-လဲလှယ်စေအံ၊ စေတာပိတေ-အပ်ပြီးသော်။ ပရိယေ သတိ-ရှာမှီးအံ၊ ပရိယိဋ္ဌေ ရှာမှီးအပ်ပြီးသော်။ အန္တိတိ-လှယူအံ၊ အန္တိန္နေ-အပ်ပြီးသော်။ ဝါယာပေတိ-ယက်စေအံ၊ ဝါယာပိတေ-ယက်စေအပ်ပြီးသော်။ ပရိဏာမေတိ-ညွတ်စေအံ၊ ပရိဏာမိတေ-သော်။

ပတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တိသနိသဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ မုသာဝါဒဝဂ်

[ကတ္ထပညတ္တိဝါရကိုလည်းကောင်း၊ ရှေးရှေးသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း နည်းမှီပေးပါ။]

၁၆၅။ သမ္မဇာနမုသာဝါဒံ-သမ္မဇာနမုသာဝါဒကို၊ ဘာသန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်။ ၊ပေ၊ ပါပိစ္ဆော ၊ပေ၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ (ပါရာဇိက)၊ ဘိက္ခု ၊ပေ၊ အနဒ္ဓံသေတိ (သံဃာဒိသေသံ)၊ ယော တေ ၊ပေ၊ ပဋိဝိဇာနန္တဿ (ထုလ္လစ္စဉ်း)၊ န ပဋိဝိဇာနန္တဿ (ဒုက္ကဋ်)၊ [“ပါပိစ္ဆော”စသည်တို့ကို ဤဝါရ ပါရာဇိကကဏ္ဍ၊ စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] သမ္မဇာန မုသာဝါဒေ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိလျက် မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ပါဏိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ဩမသန္တော-နှုတ်လှံထိုးသော ရဟန်းသည်။ ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နံ-ရဟန်းကို၊ ဩမသတိ-နှုတ်လှံထိုးအံ့၊ ၊ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နံ-ဥပသမ္ပန္နမဟုတ်သော လူ၊ သာမဏေ ကို၊ ၊ပေ။ ပေသုည-ချောပစ် ကုန်းတိုက်ကြောင်း စကားကို၊ ဥပသံဟရန္တော-ပို့ဆောင်သော ရဟန်းသည်။ ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နဿ-၏၊ (အထံသို့)၊ ဥပသံဟရတိ-ပို့ဆောင်စေအံ့၊ ၊ပေ။

အနုပသမ္ပန္နံ၊ ၊ပေ၊ ဝါစေန္တော-ဆိုစေသော ရဟန်းသည်။ ဝါ-ပို့ချသော ရဟန်း သည်။ ၊ပေ၊ ပယောဂေ-ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ပဒေ ပဒေ-ပုဒ်တိုင်း ပုဒ်တိုင်း၌၊ ၊ပေ၊ ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်တို့၌ “နိပဇ္ဇတိ-လျောင်းအံ့၊ နိပဇ္ဇေ-လျောင်းပြီးလသော်၊ (အိပ်ပြီးလသော်)၊ အာရောစေတိ-အံ့၊ အာရောစိတေ-ပြောအပ်ပြီးသော်၊ ပဟာရေ ပဟာရေ-ပုတ်ခတ်တိုင်း ပုတ်ခတ်တိုင်း၌၊ (အချက်တိုင်း အချက်တိုင်း၌)၊ ဤပုဒ်တို့သာ ထူးပါသည်။

ပဌမော-သော၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၂။ ဘူတဂါမဝဂ်

၁၆၆။ ဘူတဂါမံ-ဖြစ်ဆဲ ကြီးပွားဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး ကြီးပွားပြီးသော မြက်သစ်ပင် အပေါင်းကို၊ ပါတေန္တော-ဖျက်ဆီးသော ရဟန်းသည်။ [“ဘူတဂါမ ပါတဗျတယ” ၌ “ပါတဗျ”ကို နည်းမှီ၍ “ပါတေန္တော”ဟု မိန့်သည်။ သို့သော် ပါတဗျ၌ ပါဓာတ်+တဗျပစ္စည်း၊ “ပါတေန္တော”၌ ပတဓာတ်+ကာရိတ်ဏေပစ္စည်း+အန္တ ပစ္စည်းတည်း။]

အညေန-တစ်ပါးသောစကားဖြင့်၊ အည-ကို၊ ပဋိစရန္တော-ဖုံးကွယ်သော ရဟန်းသည်။ ၊ပေ၊ အညဝါဒကေ-အညဝါဒကကံကို၊ အနာရောပိတေ-(ရဟန်း အပေါ်သို့)မတက်ရောက်စေအပ်သေးမီ၊ ဝါ-မတင်အပ်သေးမီ၊ ၊ပေ၊ အာရောပိတေ-

တက်ရောက်စေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-တင်အပ်ပြီးသော် ။ ပ။ ဘိက္ခု-ကို၊ ဥဇ္ဈာပေဇ္ဈာ-
ကဲ့ရဲ့စေသော ရဟန်းသည်၊ ။ ပေ၊ ဥဇ္ဈာပိတေ-ကဲ့ရဲ့စေအပ်ပြီးသော်၊ ။ ပေ။

ထူးသောပုဒ်များ။ ။ လေဥပုတံ-ခဲကျရာအရပ်ကို၊ (ခဲတကျအရပ်ကို)၊
ပရိက္ခေပံ-အကာအရံကို၊ နိကမိတေ-နှင့်ထုတ်အပ်ပြီးသော်။ အဓိဋ္ဌေတိ-စီမံအံ့၊
အဓိဋ္ဌိတေ-စီမံအပ်ပြီးသော်၊ သဒ္ဓိတေ-သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော်၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့၌
ကတ္ထပညတ္တိဝါရကို နည်းမှီ၍ ပေးပါ။] ဘုတဂါမဝဂ္ဂေါ၊ ဒုတိယော။

၃။ သြဝါဒဝဂ်။ ၁၆၇။ အသမ္ပတော (ဟုတွာ) ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊
သြဝဒန္တော-ဆုံးမသော ရဟန်းသည်၊ ။ ပေ၊ သြဝဒတိ-အံ့၊ သြဝဒိတေ-ဆုံးမပြီး
သော်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ အာရာပထေ အာရာပထေ-အပ်လမ်းကြောင်း
တိုင်း၊ အပ်လမ်းကြောင်းတိုင်း၌၊ (အပ်နှုတ်တိုင်း၊ အပ်နှုတ်တိုင်း၌)၊ စာနံ ။ ပေ၊
ဘုဉ္ဇန္တော-သည်၊ ။ ပေ၊ ဘုဉ္ဇိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-
ခံယူအံ့၊ (အကပ်ခံအံ့)၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်တိုင်း၊
ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်တိုင်း၌၊ ဝါ-စားမျိုးတိုင်း၊ စားမျိုးတိုင်း၌၊ ။ ပေ။ (ဤပုဒ်တို့သာ
ထူးသည်)။

၄။ ဘောဇနဝဂ်။ ။ ဤဝဂ်၌ “ဂဏှာတိ-ခံယူအံ့၊ ဂဟိတေ-ခံယူအပ်ပြီးသော်၊
ဘောဇနပရိယောသာနေ-စားခြင်း၏ အဆုံး၌” ဟု ပေးပါ။

၅။ အစေလကဝဂ်။ ။ ပဌမံ ပါဒံ-ကို၊ ဥမ္မာရံ-တံခါးခုံကို၊ အတိက္ကာမေတိ-
လွန်စေအံ့၊ (ဥယျုတ္တ သိက္ခာပုဒ်၌) ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဋ္ဌိတော-တည်သည်၊
(ဟုတွာ) ပဿတိ-မြင်၏၊ တတ္ထ-သို့၊ ဂတဿ-ရောက်ပြီးသော (ရဟန်း၏)၊
ပါစိတ္တိယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၊ [မြင်လောက်ရာ နေရာရောက်လျှင်
ပါစိတ်-ဟုလို] ဥယျောဓိကံ-စစ်ပွဲသို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သည်၊ ။ ပေ။

၆။ သုရာမေရယဝဂ်

၁၇၀။ မဇ္ဇံ-သေရည်ကို၊ ပိဝန္တော-သောက်သော ရဟန်းသည်၊ ။ ပေ၊ ဘိက္ခု၊
အင်္ဂုလိပတောဒကေန-ဖြင့်၊ ဟာသေန္တော-ရယ်ရွှင်စေသောရဟန်းသည်၊ ။ ပေ၊
ဟာသေတိ-အံ့၊ ဟာသိတေ-ရယ်ရွှင်စေအပ်ပြီးသော၊ ။ ပေ၊ ဥဒကေ-၌၊ ကိဋ္ဌန္တော-
ကစားသော ရဟန်းသည်၊ ။ ပေ၊ ဟေဋ္ဌာဂေါပုကေ-ဖမျက်၏အောက်ဖြစ်သော၊
(ဖမျက်မြှုပ်လောက်ရုံဖြစ်သော)၊ ဥဒကေ-၌၊ ။ ပေ၊ ဥပရိဂေါပုကေ-ဖမျက်၏
အထက်ဖြစ်သော၊ ဥဒကေ-၌၊ ။ ပေ။

ဘိက္ခု၊ ဘိသာယော-ကြောက်စေသော ရဟန်းသည်၊ (ချောက်သော ရဟန်းသည်)၊ ယေ၊ ဘိသာယော-ကြောက်စေအပ်ပြီးသော်၊ (ချောက်အပ်ပြီးသော်)၊ ယေ၊ ဇောတိ-ကို၊ သမာဒဟိတွာ-တောက်စေပြီး၍၊ ဝိသိဗ္ဗန္ဓာ-လှုံသောရဟန်းသည်၊ ယေ၊ သမာဒဟိတွာ-တောက်စေအပ်ပြီးသော်၊ ယေ၊ ပရိဘုတ္တေ-သုံးစွဲအပ်ပြီးသော်၊ ယေ၊ အပနိဗ္ဗိတေ-ဝှက်အပ်ပြီးသော်၊ ယေ၊ သုရာပါနဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇။ သပ္ပါဏကဝဂ်။ ၁၇၁။ အနောဒိဿ-မည်သူ မည်ဝါအတွက် ဟု မရည်စူးမူ၍၊ ဩပါတံ-တွင်းကို၊ ခဏတိ-တူးအံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ တူးသနည်း)၊ ယော ကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ပပတိတွာ-လိမ့်ကျ၍၊ မရိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍ တူးအံ့၊ (ဒုက္ကဋ်)၊ မနဿော-သည်၊ တသ္မိ-ထိုတွင်း၌၊ ပပတိတွာ၊ မရတိ-အံ့၊ (ပါရာဇိက)၊ ယက္ခောဝါ-ဘီလူးသည်သော် လည်းကောင်း၊ ပေတောဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတမနဿ ဝိဂ္ဂဟောဝါ-တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော လူ့ကိုယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (လူယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန်သည်သော်လည်းကောင်း)၊ ယေ၊ မရတိ-အံ့၊ (ထုလွှစဉ်)၊ တိရစ္ဆာန ဂတော-တိရစ္ဆာန်သည်၊ ယေ၊ မရတိ (ပါစိတ်)၊ ယေ။

ဇာနိ ယထာ ဓမ္မံ ယေ၊ ဥက္ကောဋေန္တော-လှုပ်ရှားစေသော ရဟန်းသည်၊ (လှုံဆော်ပေးသော ရဟန်းသည်)၊ ယေ၊ ဥက္ကောဋိတေ-လှုပ်ရှားစေအပ်ပြီးသော်၊ ယေ၊ ပါပိကာယ၊ ယေ၊ န ပဋိနိသဇ္ဇန္တော-သည်၊ ယေ၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ယေ၊ ဇာနိ ယေ၊ သမ္ပုဉ္ဇန္တော-အာမိသ၊ ဓမ္မကို အတူသုံးစွဲသော ရဟန်းသည်၊ ယေ၊ သမ္ပုတ္တေ-အာမိသ၊ ဓမ္မကို အတူသုံးစွဲအပ်ပြီးသော်၊ ယေ၊ သပ္ပါဏကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈။ သဟဓမ္မိကဝဂ်။ (၁၇၂)။ မောဟောန္တော-တွေဝေစေသော ရဟန်းသည်၊ (မသိဟန်ဆောင်သော ရဟန်းသည်)၊ ယေ၊ မောဟော-မောဟကံကို၊ အနာရောပတေ-မတက်ရောက်စေအပ်သေးမီ၊ (မတင်အပ်သေးမီ)၊ ယေ၊ အာရောပိတေ-အပ်ပြီးသော်၊ ယေ။ ။ ဥပဒဟန္တော-ဖြစ်စေသော ရဟန်းသည်၊ ယေ၊ ဥပဒဟိတေ-ဖြစ် စေအပ်ပြီးသော်၊ ယေ၊ ဝိယျတိ-ရှုံ့ချအံ့၊ ယေ၊ ဝိယျိတေ-ရှုံ့ချအပ်ပြီးသော်၊ ယေ၊ ပရိယာယ-၏၊ ဟတ္ထပါသံ-ဟတ္ထပါသံကို၊ ဝိဇယန္တဿ-စွန့်သောရဟန်း၏၊ ယေ၊ ဝိဟေတေ-စွန့်ပြီးလသော်၊ ယေ။

၉။ ဇာဓဝဂ်။ (၁၇၃)။ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတော-ကြိုတင်၍ သိစေခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍၊ ယေ၊ ပဝိသန္တော-ဝင်သော ရဟန်းသည်၊ ယေ၊ ဂဏှာတိ-အံ့၊ ယေ၊ ဂဟိတေ-အပ်ပြီးသော်၊ ယေ။ ခုဒ္ဒကာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါဠိဒေသနိယနှင့် သေခံယတို့၌ လွယ်ပြီ။

၃။ **ဝိပတ္တိဝါရ။** ။မေထုနံ ဓမ္မံ၊ ပဋိသေဝန္တဿ-၏။ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ စတုနံ-န်သော၊ ဝိပတ္တိနံ-တို့တွင်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ ဝိပတ္တိယော-ဝိပတ္တိတို့သို့၊ ဘန္တိ-ကပ်ဝင်ကုန်သနည်း၊ မေထုနံ ၊ပေ၊ ဒွေ-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဘန္တိ၊ သိယာ-ရံခါ၊ ဝါ-အချို့သော မေထုနဓမ္မပဋိသေဝန အာပတ်သည်။ သီလဝိပတ္တိ-သို့၊ (ဘဇတိ)၊ သိယာ၊ အာစာရဝိပတ္တိ (ဘဇတိ)၊ [ကတာပတ္တိဝါရ ဌံ ပြခဲ့သော ထုလ္လစွဉ်း၊ ဒုက္ကဋ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ၊ပေ။

တတိယော ဝိပတ္တိဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၄။ **သင်္ဂဟိတဝါရ။** ။မေထုနံ ၊ပေ၊ သတ္တန္တံ၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-အာပတ်အစု တို့တွင်၊ ကတိဟိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိ တာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်သနည်း၊ ၊ပေ၊ တိဟိ၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-အပ်ကုန်၏၊ သိယာ-ရံခါ၊ ဝါ-အချို့သော မေထုနဓမ္မ ပဋိသေဝနအာပတ်ကို၊ ပါရာဇိကာပတ္တိက္ခန္ဓေ -ဖြင့်၊ (သင်္ဂဟိတာ-အပ်ကုန်၏) ၊ပေ။

စတုတ္ထော သင်္ဂဟိတဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၅။ **သမုဋ္ဌာနဝါရ။** ။မေထုနံ ၊ပေ၊ ဆန္တံ၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနံ-အာပတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့တွင်၊ ကတိဟိ၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ-သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ [“သမုဋ္ဌဟန္တိ”ဟု သီဟိုဠ်မူ၌ ရှိ၏။] ၊ပေ၊ ဧကေန-သော၊ သမုဋ္ဌာနေန-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌန္တိ၊ ကာယတောစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တတောစ-ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ သမုဋ္ဌန္တိ၊ ဝါစတော-ကြောင့် န (သမုဋ္ဌန္တိ)၊ ၊ပေ။

ပဉ္စမော သမုဋ္ဌာနဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၆။ **အဓိကရဏဝါရ။** ။မေထုနံ၊ ၊ပေ၊ စတုနံ၊ အဓိကရဏာနံ-တို့တွင်၊ ကတမံ အဓိကရဏံ-အဘယ် အဓိကရဏ်းနည်း၊ ၊ပေ၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-တည်း၊ ၊ပေ။

ဆဋ္ဌော အဓိကရဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၇။ **သမထေဝါရ။** ။မေထုနံ ၊ပေ၊ သတ္တန္တံ၊ သမထာနံ-တို့တွင်၊ ကတိဟိ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ပန္တိ-ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ ၊ပေ၊ တိဟိ သမထေဟိ သမ္ပန္တိ၊ သိယာ-ခါ၊ ဝါ-သည်၊ သမ္ပေါဝိနယေနစ-သမ္ပေါဝိနယ သမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိညာတကရဏေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (သမ္ပတိ)၊ သိယာသမ္ပေါဝိနယေနစ တိဏတ္တာရဏေနစ (သမ္ပတိ)၊ ၊ပေ။ သတ္တမော သမထေဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၈။ သမုစ္စယဝါရ။ ။“တာအာပတ္တိယော-တို့သည်၊ “တစ်ပုဒ်သာ ထူး၏၊ ဤဝါရကား ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝါရတို့ကို စုပေါင်း၍ ပြအပ်သော ဝါရတည်း၊ အဋ္ဌမော သမုစ္စယဝါရော နိဋ္ဌိတော။

အဋ္ဌ-န်သော၊ ဣမေဝါရာ-ဤဝါရတို့ကို၊ သဇ္ဈာယမဂ္ဂေန-သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ သရဇ္ဈာယ်ရိုး အစဉ်အားဖြင့်၊ လိခိတာ-ရေးသားအပ်ကုန်ပြီ။ [တသျှဒ္ဒါနံ လွယ်ပြီ။]

အမှာ။ ။ယခုပြမည့် ဝါရများသည် ပြအပ်ပြီးသော ဝါရ ရှစ်ပါးကိုပင် “မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန ပစ္စယာ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူထားအပ်သော ဝါရများ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထူးရာကိုသာအနက်ပေးပါမည်။

၁။ ကတ္ထပညတ္တိဝါရ။ ။မေထုနံ ဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝနပစ္စယာ-မှီခဲခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ယံ ပါရာဇိကံ (ပညတ္တိ) တံ-ထိုပါရာဇိကကို၊ ကတ္ထ-၌၊ ပညတ္တိ-နည်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၂။ ကတာပတ္တိဝါရ။ ။ဗုဒ္ဓ (ပထမ) ကတာပတ္တိဝါရ၌ အစဆုံး သိက္ခာပုဒ် ၀ယ် ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော အာပတ်တို့တွင် “ဇာတုမဋ္ဌကော-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ” ထည့်ပါ။ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝနပစ္စယာ” ဟု သာမညပေးခြင်းကြောင့် ဘိက္ခုနီတို့၏ ဇတုမဋ္ဌကပါစိတ် ပါဝင်လာသည်။

ကာယသံသဂ္ဂ၌ “ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အဝသုတာ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဝသုတဿ-သော၊ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ-ယောကျ်ားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဓကွက်-ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏ အောက်၌လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇာဏု မဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း ၂ ဖက်၏ အထက်၌လည်းကောင်း၊ ဂဟဏံ-ကိုင်းခြင်းကို၊ သာဒယတိ-သာယာအံ့၊ (ပါရာဇိက) [ဤသိက္ခာပုဒ် ၂ ပုဒ်သာ ထူး၏၊ ကြွင်း သိက္ခာပုဒ်တို့ကား ရှေးကတာပတ္တိဝါရနှင့် တူပြီ။]

၃။ ဝိပတ္တိဝါရစသည်။ ။ဝိပတ္တိဝါရ၊ သင်္ဂဟိတဝါရ၊ သမုစ္စာနဝါရ၊ အဓိက ရဏဝါရ၊ သမထဝါရ၊ သမုစ္စယဝါရတို့လည်း ရှေးဝိပတ္တိဝါရစသည်တို့နှင့် တူ၏။ “မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝနပစ္စယာ အာပတ္တိယော” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း သာ ထူးသည်။ အဋ္ဌ ပစ္စယဝါရာ-ရှစ်ပါးသော ပစ္စယသဒ္ဒါဖြင့် ဟောတော်မူအပ် သော ဝါရတို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-န်ပြီ။

မဟာဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌၊ သောဋ္ဌသမဟာဝါရာ-တစ်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော မဟာဝါရတို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-န်ပြီ။
ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂံ မဟာဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပရိဝါရပါဠိတော် နိဿယ
ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂ၊ ကတ္တပညတ္တိဝါရ

၁။ ပါရာဇိကကတ္တ

["တေန ဘဂဝတာ"စသော ပုဒ်တို့ကို ဘိက္ခုဝိဘင်းအစ၌ ပြုအပ်ခဲ့သည်အတိုင်းလည်း ကောင်း၊ ပါတိမောက်နှင့်တူသော ပုဒ်တို့ကို ထိုနိဿယအတိုင်းလည်းကောင်း ပေးပါ။]

၂၀၁။ တေန ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-ဘိက္ခုနီတို့၏၊ (ရဟန်းမတို့၏)၊ ပဉ္စမံ-ငါးပါးမြောက်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ-ကို၊ (ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီး တံ-ထို ပဉ္စမပါရာဇိကကို)၊ ကတ္တ-၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း၊ ဩ၊ သုန္ဒရီနန္ဒံ-သုန္ဒရီနန္ဒာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ဩ၊ သုန္ဒရီနန္ဒာဘိက္ခုနီ-သည်၊ အဝဿုတာ (ဟုတွာ) အဝဿုတဿ၊ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-ကိုယ်ဖြင့် နီးနှောခြင်းကို၊ သာဒိယိ-သာယာပြီ၊ ["ဒသ အတ္ထဝသ"၌ ဒုမ္မက္ခံနံ ဘိက္ခုနီနံ စသည်ဖြင့် ထူးပုံကို သိပါ။]

၂၀၃။ ဆဋ္ဌံ-သော၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ဩ၊ ထုလ္လနန္တံ-ထုလ္လနန္ဒာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ဩ၊ ဇာနံ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နံ ဘိက္ခုနီ နေဝတ္တနာ ပဋိစောဒေသိ၊ န ဂဏဿ အာရောစေသိ၊ ဩ၊ (၂၀၄) ထုလ္လနန္ဒာ၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ သမဂ္ဂေန-ညီညွတ်သော၊ သံဃေန-သည်၊ ဥက္ကိတ္တံ-နှင့်ထုတ်အပ်သော၊ ဂဒ္ဒဗာဓိပုဗ္ဗံ၊ အရိန္ဒံ၊ ဘိက္ခု-သို့၊ အနုဝတ္ထိ-အစဉ်လိုက်ပြီ၊ ["ဂဒ္ဒဗာဓိ"ကို အရိန္ဒသိက္ခာပုဒ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။] (၂၀၅) ဘိက္ခုနီယော၊ အဋ္ဌမံ-ရှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ပရိပူရေသု-ပြည့်စေကြကုန်ပြီ၊ ဩ၊ တဿုဒ္ဓါနံ၌ "အသံသယာ-မယုမှားထိုက်ကုန်သော၊ ဆေဇ္ဇဝတ္ထု-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်းပြတ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ပါရာဇိကတို့ကို၊ မဟာဝိရော-ကြီးမြတ်သောလုံ့လရှိတော်မူသော ဘုရားရှင်သည်၊ ပညပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ" ဟု ပေးပါ။]

၂။ သံဃာဒိသေသကတ္တ

[ပါတိမောက်နှင့်တူသော ပုဒ်တို့ကို ထိုနိဿယအတိုင်း အနက်ပေးပါ။]

၂၀၆။ ဥဿယဝါဒိကာယ-ထောင်လွှားဘိတုံ၊ မာန်အမျက်အဟုန်ဖြင့်၊ ငြင်း ခုံလျက်၊ အဉ္စ-တရားကို၊ (တရားစွဲမှုကို)၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ ယံ (ယော) သံဃာဒိသေသော (ပညတ္တော) ဩ၊ ထုလ္လနန္ဒာ ဘိက္ခုနီ၊ ဥဿယဝါဒိကာ-ထောင်လွှားဘိတုံ၊ မာန်အမျက်ဟုန်ဖြင့်၊ ငြင်းခုံသောအား၊ တရား တွေ့လျက်၊ ဝိဟရိ-နေပြီ၊ ဩ၊ (၂၀၈) စောရိ-ခိုးသူမကို၊ ဝုဋ္ဌပေန္တိယာ-ထမြောက်စေသော ဘိက္ခုနီမ၏၊ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ဘိက္ခုနီ ပြုပေးသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဩ၊ ဝုဋ္ဌာပေသိ-စေပြီ၊ ဝါ-ပြီ။

၂၀၉။ ကောယ-(တစ်ယောက်တည်းဖြစ်၍)၊ ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆန္တိယာ-၏။ ၊ပေ၊ ပထမပါရာဇိကော-ပထမပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ (၂၁၀) သမဂ္ဂေန သံဃေန ၊ပေ၊ အနညာယ ဂဏဿ ဆန္တံ၊ ဩသာရေန္တိယာ-သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းသော ဘိက္ခုနီ၏။ (ဩသာရဏကံ ပြုပေးသော ဘိက္ခုနီ၏) ၊ပေ၊ ဩသာရေသိ၊ ဓုရနိက္ခေပ-ဓုရနိက္ခေပ သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ (၂၁၁) အဝဿုတာယ ၊ပေ၊ ဘုဒ္ဓန္တိယာ-စားသော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏။ ၊ပေ၊ အာမိသံ-အာမိသကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ခံယူပြီ၊ ၊ပေ၊ (၂၁၂) အယျေ-မ၊ ယတော-ကြောင့်၊ တွံ၊ အနဝဿုတာ ၊ပေ၊ ခါဒဝါ-လော၊ ဘုဒ္ဓဝါ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥယျာစေန္တိယာ-တိုက်တွန်းသော ဘိက္ခုနီ ၏။ ၊ပေ။

၂၁၃။ ယာဝတတိယံ-အောင်၊ သဒနဘာသနာယ-ကြောင့်၊ ဝါ-လျက်၊ န ပဋိနိသစ္စန္တိယာ-အယူကိုမစွန့်သော၊ (“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ” စသည်ဖြင့် ပြောဆို မှုကို မစွန့်သော) ကုပိတာယ-စိတ်ဆိုးသော၊ အနတ္တမနာယ-မိမိစိတ်မရှိသော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏။ ၊ပေ၊ စဏ္ဍကာဋိ-စဏ္ဍကာဋိမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ၊ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ အဝစ-ပြောပြ၊(ကံ) ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ ၊ပေ၊ သိက္ခံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြ၊ ၊ပေ၊ (၂၁၄) ကိသ္မိံစိဒေဝ အဓိကရဏေ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏။ ၊ပေ။

၂၁၅။ သံသဋ္ဌာနံ-လူတို့နှင့်ရောနှောကုန်သော၊ ၊ပေ၊ န ပဋိနိသစ္စန္တိနံ။ ဘိက္ခုနီနံ-ရဟန်းမတို့၏။ ၊ပေ၊ သံသဋ္ဌာ (ဟုတွာ) ဝိဟရိသု-နေကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ။ (၂၁၆) သံသဋ္ဌာဝ အယျေ ၊ပေ၊ ဝိဟရိတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဥယျာစေန္တိယာ-တိုက်တွန်းသော၊ ၊ပေ၊ န ပဋိနိသစ္စန္တိယာ-အယူကို မစွန့်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ၊ပေ။

တဿုဒ္ဓါနံ။ ။ဥဿယ-ဥဿယဝါဒိကာယသိက္ခာပုဒ်၊ ဂါမန္တံ-ဂါမန္တရ ဂမန၊ ဥက္ခိတ္တံ-ဥက္ခိတ္တဩသာရဏ၊ ခါဒနေနစ-ခါဒနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမ အဝဿုတာ၊ ကံ တေ-ကံ တေပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ အဝဿုတာ၊ ကုပိတာ-ကုပိတသိက္ခာပုဒ်၊ ကိသ္မိံ-ကိသ္မိံဒေဝသိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ-ကိသ္မိံဒေဝပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ ကုပိတသိက္ခာပုဒ်၊ သံသဋ္ဌာ-ပထမသံသဋ္ဌာ၊ ဒုတိယသံသဋ္ဌာ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒသ-ဆယ်ပါးတို့ဟူ၍၊ ဉာယတေ-သိအပ်ကုန်၏။ [ဝစနပိပလ္လာတည်း။]

သံဃာဒိသေသော နိဋ္ဌိတော။

၃။ နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၂၁၇။ ပတ္တသန္နိစယံ-သပိတ်ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသောဘိက္ခုနီ၏။ ၊ပေ၊ အကံသု-န်ပြီ၊ ကထနကော-ကထနက သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ ၊ပေ၊ အကာလစီဝရံ-ကို၊ ကာလစီဝရန္တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဘာဇာပေန္တိယာ-ဝေဖန်စေ သော ဘိက္ခုနီ၏။ ၊ပေ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပါတိမောက်နိဿယကြည့်၍ပေးပါ။

အတိရေက စတုက္ကံသပရမံ-အလွန်ဆုံး လေးကံသတန်ဖိုးရှိသော ခြံ့ထည်ထက် ပိုလွန်သော၊ ဂရုပါဝရဏံ-လေးသောခြံ့ထည်ကို၊ (အေးသောအခါ၌ ခြံ့ထိုက်သော လေးသောခြံ့ထည်ကို) စေတာပေန္တိယာ-တောင်းသောဘိက္ခုနီ၏၊ ယေ၊ ရာဇာနံ-ပဿေနဒိကောသလမင်းကို၊ ကမ္မလံ-ကမ္မလာကို၊ ဝိညာပေသိ-တောင်းပြီ၊ ယေ၊ အတိရေက အမုတေယျကံသ ပရမံ-အလွန်ဆုံး ၂ ကံသခွဲ တန်ဖိုးရှိသော ခြံ့ထည် ထက် ပိုလွန်သော၊ လဟုပါဝရဏံ-ပေါသောခြံ့ထည်ကို၊ (ပူသောအခါ၌ ခြံ့ထိုက် သော ပေါသောခြံ့ထည်ကို) စေတာပေန္တိယာ-၏၊ ယေ၊ ခေါမံ-ခေါမတိုင်းဖြစ် အပေါ်ခြံ့ကို၊ ဝိညာပေသိ၊ ယေ။

တသုဒ္ဓါနံ။ ။ပတ္တံ-ပတ္တသန္တိစယသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့အဆုံး၌ “သိက္ခာပုဒ်” ဟူသော စကားကို ထည့်၍ဆိုပါ။] အကာလံ-အကာလစီဝရ၊ ကာလဉ္စ-ကာလ သင်္ကန်းကိုလည်း၊ ပရိဝတ္ထေ-လဲလှယ်သော စီဝရပရိဝတ္တန၊ ဝိညာပေ-အညဝိညာ ပန၊ စေတာပေတွာ-စေတာပေတွာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အညစေတာပန၊ အည ဒတ္ထိ-အညဒတ္ထိက သံဃိက၊ သံဃိကဉ္စ-သံဃိကသညာစိက၊ မဟာဇနိကဉ္စ-မဟာဇနိက၊ သညာစိက-မဟာဇနိက သညာစိက၊ ပုဂ္ဂလိက-ပုဂ္ဂလိက သညာ စိက၊ စတုက္ကံသ-စတုက္ကံသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဂရုပါဝရဏ၊ အမုတေယျကက- အမုတေယျကပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော လဟုပါဝရဏ သိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ-တသုဒ္ဓါန စကားရပ်၊ အပြီးသတ်တည်း။

ဒွါဒသ နိသဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

၄။ ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁။ လသုနဝဂ်။ ။(၂၁၈) လသုနံ-ကို၊ ခါဒန္တိယာ-ခဲစားသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ယေ၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ န ဇာနိတွာ-မသိမူ၍၊ လသုနံ-ကို၊ ဟရာပေသိ-ဆောင်ယူစေပြီ၊ ယေ၊ ဧဋ္ဌကလောမေ-ဧဋ္ဌကလောမသမုဋ္ဌာန်တည်း၊ သမ္မာဓေ၊ လောမံ-ကို၊ သံဟရာပေန္တိယာ-ပယ်ရှားစေသောဘိက္ခုနီ၏၊ ယေ၊ သံဟရာပေသု-ပယ်ရှားစေကြကုန်ပြီ၊ ယေ၊ တလဃာတကေ-ကြောင့်၊ ယေ၊ တလဃာတကံ-ပဿာဝမဂ်အပြင်ကို ပုတ်ခတ်မှုကို၊ အကံသု-ပြုကုန်ပြီ၊ ယေ၊ ပထမပါရာဇိကေ-ပထမပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ ယေ။

အတိရေက ဒွဂ်လပွရမံ-လက် ၂ ချောင်း၏ လက် ၂ ဆစ်အလွန် အတိုင်း အရှည်ရှိသော အရပ်ထက်အလွန်၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကံ-ရေဖြင့် စင်ကြယ်အောင်ပြုမှု ကံကို၊ အာဒိယန္တိယာ-ယူသောဘိက္ခုနီ၏၊ ယေ၊ အတိဂန္တိရံ-အလွန်နက်စွာ၊ ဥဒက သုဒ္ဓိကံ-ကို၊ အာဒိယံ-ယူပြီ၊ ယေ။ ဘုဉ္ဇန္တဿ-သော၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ပါနိယေနဝါ၊

ဝိပုဇနေနဝါ၊ ဥပတိဋ္ဌန္တိယာ-အနီး၌ တည်နေသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ၊ ဥပတိဋ္ဌိ-အနီး၌ တည်နေပြီ။ ။ပေ။ [ကြွင်း သိက္ခာပုဒ်တို့၌ “ဆဇ္ဇေသိ-စွန့်ပြီ၊ အဂမံသု-သွားကုန်ပြီ”ဟု ပေးပါ။ ပဌမော-သော၊ လသုနဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၂။ ရတ္တန္တကာရဂင်္ဂ။ ။၂၁၉။ ရတ္တန္တကာရေ၊ အပုဒ်ပေး-၌၊ ဧကေန ပုရိသေန၊ သဒ္ဓိံ၊ ဧကာယ-တစ်ယောက်တည်းတည်း။ (ဟုတွာ) သန္တိဋ္ဌန္တိယာ-အနီး၌တည်နေသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ၊ သန္တိဋ္ဌိ-အနီး၌ တည်နေပြီ။ ။ပေ။ [ပဋိစ္စန္ဓ သိက္ခာပုဒ်မှ စ၍ ဝိကာလသိက္ခာပုဒ်အထိ ပါတိမောက်နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ။ ပြုအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဝါကျသွား မထူးပြီ။] ဒုဂ္ဂဟိတေန ။ပေ၊ ဥဇ္ဈာပန္တိယာ-ကဲ့ရဲ့စေသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ၊ ဥဇ္ဈာပေသိ-ကဲ့ရဲ့စေပြီ။ ။ပေ။ [နောက် သိက္ခာပုဒ် တို့၌ “အဘိသပန္တိယာ-ကျိန်ဆဲသော ဘိက္ခုနီ၏” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

ဒုတိယော-သော၊ ရတ္တန္တကာရဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၃။ ဟာနဝဂ်။ ။၂၂၀။ နဂ္ဂါယ-အဝတ်မဆည်း၊ အချည်းနှီးဖြစ်၍၊ နဟန္တိ ယာ-ရေချိုးသောဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ၊ သမ္ပဟုလာ ဘိက္ခုနီယော၊ နဂ္ဂါ-အဝတ် မဆည်း အချည်းနှီးတို့သည်၊ (ဟုတွာ) နဟာယိသု-ရေချိုးကြကုန်ပြီ။ ။ပေ။ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-ပမာဏကိုလွန်သော၊ ဥဒကသာဋိကံ-ရေသနပ်ကို၊ ကာရာပန္တိ ယာ-ပြုစေသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ၊ အပ္ပမာဏိကာယော-အတိုင်းအရှည် မရှိကုန် သော၊ ဥဒကသာဋိကာယော-တို့ကို၊ ဓာရေသု-ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ ။ပေ။

ဘိက္ခုနီယာ-၏။ စိဝရံ ဝိသိဗ္ဗေတွာ ဝါ ဝိသိဗ္ဗာပေတွာ ဝါ၊ နေဝသိဗ္ဗန္တိယာ- ကိုယ်တိုင်မူလည်း မချုပ်သော၊ သိဗ္ဗာပနာယ-ချုပ်စေခြင်းငှာ၊ ဥသုက္ကံ-ကြောင့်ကြ ကို၊ န ကရောန္တိယာ-မပြုသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ၊ [ပဉ္စာဟိက သိက္ခာပုဒ်၌ “ဘိက္ခုနီနံ ဟတ္ထေ ။ပေ၊ ပက္ကမိသု”ဝါကျကို ဘိက္ခုဝိဘင်း ဒုတိယ ကထိန သိက္ခာပုဒ်အနက်၌ ပေးခဲ့ပြီ၊ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ပါတိမောက် နိဿယကို ကြည့်၍လည်းကောင်း၊ “ပါရုပိ-ရုံပြီ၊ အကာသိ-ပြုပြီ”စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း ပေးပါ။]

နဟာနဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄။ တုဝဋ္ဌေဂ်။ ။၂၂၁။ ဒွိန္ဒံ-၂ ယောက်တို့ဖြစ်၍၊ ဧကမဇ္ဇေ-တစ်ခုတည်းသော ညောင်စောင်း၌၊ တုဝဋ္ဌေန္တိနံ-အိပ်ကြကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏။ ။ပေ၊ ဒွေ (ဟုတွာ) ဧကမဇ္ဇေ-၌၊ တုဝဋ္ဌေသု-အိပ်ကုန်ပြီ။ ။ပေ၊ ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏေ- တစ်ခုတည်းသော အခင်း၊ အခြံ၌၊ ။ပေ။ [သဒ္ဓိစ္စ၊ သဟဇီဝိနိ၊ ဥပဿယဒါန သိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။]

သံသဋ္ဌာယ-ဂဟပတိ, ဂဟပတိပုတ္တနှင့် ရောနှောသော၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနီယာ-
၏၊ အန္တောရဋ္ဌေ၊ ပေ၊ အသတ္တိကာယ-အဖော်ကုန်သည် မပါပဲ၊ စာရိကံ-
ဒေသစာရိကို၊ စရန္တိယာ-လှည့်လည်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ အသတ္တိကာယော-
အဖော်ကုန်သည် မပါကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) စာရိကံ, စရိသု-န်ပြီ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်
တို့ လွယ်ပြီ။] တုဝဋ္ဌဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅။ စိတ္တာဂါရဝဂ်။ ၂၂၂။ ရာဇာဂါရံဝါ ပေ၊ ဒဿနာယ ဂစ္ဆန္တိယာ-
သွားသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ [အသန္နိ သိက္ခာပုဒ်
လွယ်ပြီ။] သုတ္တံ-ချည်ကို၊ ကန္တိယာ-ငင်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ သုတ္တံ-ကို၊
ကန္တိသု-ငင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ-ကို၊ ပရိယာပုဏန္တိယာ-သင်ယူသော
ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ ပရိယာပုဏိသု-သင်ယူကုန်ပြီ၊ ပဒေသော ဓမ္မေ-ပဒေသော ဓမ္မ
သမုဋ္ဌာန်တည်း။ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပါတိမောက် နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ၊
“ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ” ၏ အဖြေစကား၌ “နေဝ ဝုပသမေသိ-ကိုယ်တိုင်လည်း
မငြိမ်းစေ”ဟု ပေးပါ။] စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

၆။ အာရာမဝဂ်။ ၂၂၃။ စာနံ သဘိက္ခုကံ အာရာမံ အနာပုစ္ဆာ ပဝိသန္တိ
ယာ-ဝင်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ။ ဘိက္ခု အက္ခောသန္တိယာ-ဆဲသော၊ ပရိဘာ
သန္တိယာ- ခြိမ်းချောက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ။ စဏ္ဍိကတာယ (ဟုတွာ) ဂဏံ
ပရိဘာသန္တိယာ-၏၊ ပေ၊ ပရိဘာသိ-ခြိမ်းချောက်ပြီ၊ ပေ။

နိမန္တိတာယ-ပင့်ဖိတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတာ
ယ-ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီးသည်၊ ဝါ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊ ခါဒနိယံ ဝါ ပေ၊ အညတြ-အခြားအိမ်၌၊ (အခြားနေရာ၌)၊ ဘူန္တိယာ-
၏၊ ပေ၊ ကုလံ-အမျိုးကို၊ မစ္ဆရာယန္တိယာ-ဝန်တိုသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊
အဘိက္ခုဏေ၊ ပေ၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသန္တိယာ-နေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ။

ဝဿံ-ပတ်လုံး၊ ဝဋ္ဌာယ-နေပြီးသည်၊ (တစ်နည်း) ဝဿံ ဝဋ္ဌာယ-ဝါကျွတ်
ပြီးသည်၊ (သမာနာယ-ဖြစ်ပါလျက်)၊ ဥဘတော သံဃေ-၂ ဖက်သော ဘိက္ခု၊
ဘိက္ခုနီသံဃာ၌၊ တိဟိ-၃ ပါးကုန်သော၊ ဋ္ဌာနေဟိ-အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ န ပဝါရန္တိ
ယာ-(အပြစ်ပေါ်က ပြောဆိုဖို့ရန်) မဖိတ်မန်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဝါ-ပဝါရဏာ
မပြုသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ န ပဝါရေသု-မဖိတ်ကြကုန်၊ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်၊
ဥပေါသထ ပုစ္ဆနသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ၊ ပသာဓသိက္ခာပုဒ်၌ “ဘောဒါပေန္တိယာ-
ခွဲစေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ ဘောဒါပေသိ-ခွဲစေပြီ” ဟု ပေးပါ။] အာရာမဝဂ္ဂေါ
ဆဋ္ဌော။

၇။ ဂန္တီနီဝင်္ဂ။ ။၂၂၄။ ဂန္တီနီ-ကိုယ်ဝန်ရှိသော မိန်းမကို၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-ထမြောက်စေသော ဘိက္ခုနီမ၏။ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဉ္စင်းပြုပေးသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ။ ဝုဋ္ဌာပေသုံ-ထမြောက်စေကုန်ပြီ။ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဉ္စင်းပြုပေးကြကုန်ပြီ။ ပါယန္တိသိက္ခာပုဒ်မှ စ၍ တတိယ ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ် တိုင်အောင် ပါတိမောက် နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ။] သဟဇီဝိနိံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ဒွေ ဝဿာနိ (ပါတိမောက် အတိုင်း ဆိုပါ။) နေဝ အနုဂ္ဂဏန္တိယာ-ကိုယ်တိုင်လည်း မချီးမြှောက်သော၊ န အနုဂ္ဂဏာပေန္တိယာ-သူတစ်ပါးကိုလည်း မချီးမြှောက်စေသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ။ နေဝ အနုဂ္ဂဟေသိ-ကိုယ်တိုင် မချီးမြှောက်၊ န အနုဂ္ဂဏာပေသိ-သူတစ်ပါးကိုလည်း မချီးမြှောက်စေ။ ။ပေ။ ဝုဋ္ဌာပိတံ။ ။ပေ။ န အနုပန္တိယာ-အစဉ်မလိုက်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ဝါ-မလုပ်ကျွေးသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ။ သဟဇီဝိနိံ။ ။ပေ။ နေဝ ဝုပကာသန္တိယာ-ကိုယ်တိုင်လည်း အရပ်တစ်ပါးသော ခေါ်မသွားသော၊ န ဝုပကာသာပေန္တိယာ-သူတစ်ပါးကိုလည်း ခေါ်မသွားစေသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ။ [“ဝုပကာသ”ပုဒ်၏ သဒ္ဒတ္ထကို ပါမိတ်ဘာသာဒူကာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] ဂန္တီနီဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈။ ကုမာရိဘူတဝင်္ဂ။ ။၂၂၅။ [ပထမကုမာရိဘူတစသော သိက္ခာပုဒ် ၃ ပုဒ် လွယ်ပြီ။] ဦးနဒ္ဒါဒသဝဿာယ-ယုတ်လျော့သော တစ်ဆယ့်နှစ်ဝါရှိသည်။ ဝါ-တစ်ဆယ့်နှစ်ဝါမရသေးသည်။ (သမာနာယ-ဖြစ်ပါလျက်။) ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏။ ။ပေ။ ပရိပုဏ္ဏဒ္ဒါဒသဝဿာယ-ပြည့်သော တစ်ဆယ့်နှစ်ဝါရှိသည်။ (သမာနာယာပိ-သော်လည်း။) သံဃေန-သည်။ အသမ္မတာယ-မသမုတ်အပ်ပဲ။ (ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ မရပဲ။) ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏။ ။ပေ။ အလံ တာဝ။ ။ပေ။ အယျေနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စမာနာယ-အပ်သော်၊ သာဓုတိ ပဋိသုဏိတွာ ပစ္စာ၊ ဓိယျနဓမ္မံ-သို့၊ အာပန္တိယာ-ရောက်သောဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ။ ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

၉။ ဆတ္တုပါဟနဝင်္ဂ။ ။၂၂၆။ ဆတ္တုပါဟနံ-ထီး၊ ဖိနပ်ကို၊ ဓာရေန္တိယာ-ဆောင်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ။ ဓာရေသုံ-ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ ။ပေ။ ယာနေနယာဉ်ဖြင့်၊ ယာယန္တိယာ-သွားသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ။ ယာယိသု-သွားကုန်ပြီ။ ။ပေ။ ဘိက္ခုနီယာ-ကို၊ ဥမ္မဒ္ဒါပေန္တိယာ-ပွတ်တိုက်စေသော၊ ပရိမဒ္ဒါပေန္တိယာ-နှိပ်နယ်စေသော ဘိက္ခုနီ၏။ ။ပေ။ ဥမ္မဒ္ဒါပေသုံ-ပွတ်တိုက်စေကုန်ပြီ၊ ပရိမဒ္ဒါပေသုံ-နှိပ်နယ်စေကုန်ပြီ။ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပါတိမောက် နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ။ “နဟာယိသု”စသော ကိရိယာပုဒ်တို့ကိုလည်း ရှေးရှေး သိက္ခာပုဒ်တို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ဆတ္တုပါနဟဝဂ္ဂေါ နဝမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

လသုဏဏဝဂ်အတွက်။ ။လသုနံ-လသုနသိက္ခာပုဒ်၊ သံဟရေ လောမံ-
လောမသံဟရသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် အဆုံးအဆုံး၌ “သိက္ခာပုဒ်”ဟူသော
စကားကို ထည့်၍ဆိုပါ။ [တလ-တလဃာတက၊ မဋ္ဌဉ္စ-စတုမဋ္ဌက၊ သုဒ္ဓိကံ-
ဥဒကသုဒ္ဓိက၊ ဘူန္တိ-ဘူန္တိ၊ အာမကညောနံ-အာမကညော၊ ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊
ဝိဃာသေန-ပဋ္ဌမဝိဃာသ၊ ဒုတိယဝိဃာသ၊ ဒဿနာ-ဒဿနာယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်
သော ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်။

ရတ္တန္တကာရဝဂ် အတွက်။ ။အန္တကာရေ-ရတ္တန္တကာရ၊ ပဋိစ္ဆန္တေ-ပဋိစ္ဆန္တေ၊
အဇ္ဈောကာသေ-အဇ္ဈောကာသ၊ ရထိကာယစ-ရထိကာ၊ ပုရေ-ပုရောတ္တ၊ ပစ္စာ-
ပစ္စာဘတ္တ၊ ဝိကာလေစ-ဝိကာလ၊ ဒုဂ္ဂဟိ-ဒုဂ္ဂဟိတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရံ
ဥဇ္ဈာပန၊ နိရယေ-နိရယေဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဘိသပန၊ ဝဓိ-
ဝဓိတွာ ရောဒန သိက္ခာပုဒ်။

နဟာနဝဂ် အတွက်။ ။နဂ္ဂ-နဂ္ဂ၊ ဥဒကာ-ဥဒကသာဠိက၊ ဝိသိဗ္ဗေတွာ-
ဝိသိဗ္ဗေတွာဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စီဝရသိဗ္ဗန၊ ပဉ္စဟိကံ-ပဉ္စဟိက၊
သင်္ကမနီ-စီဝရသင်္ကမနီယ၊ ဂဏံ-ဂဏစီဝရလာဘ၊ ဝိဘင်္ဂံ-စီဝရဝိဘင်္ဂံ၊ သမဏံ-
သမဏစီဝရဒါန၊ ဒုဗ္ဗလံ-ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာ၊ ကထိနေန စ-ကထိနုဒ္ဓါရ
သိက္ခာပုဒ်။

တုဝဋ္ဌဝဂ် အတွက်။ ။ဧကမဉ္စတ္ထရဏေန-ဧကမဉ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော
ပထမတုဝဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၊ အတ္ထရဏပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယတုဝဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်၊
သဉ္စိစ္စ-သဉ္စိစ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဖာသုကရဏ၊ သဟဇီဝိနီ-ဒုက္ခိတသဟ
ဇီဝိနီ၊ ဒတွာ-ဒတွာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥပဿယဒါန၊ သံသဋ္ဌ-သံသဋ္ဌ၊
အန္တောစ-အန္တောရဋ္ဌ၊ တိရော-တိရောရဋ္ဌ၊ ဝဿံ-အန္တောဝဿ၊ န ပက္ကမေ-
န ပက္ကမန သိက္ခာပုဒ်။

စိတ္တာဂါရဝဂ် အတွက်။ ။ရာဇာ-ရာဇာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စိတ္တာဂါရ၊
အာသန္တိ-အာသန္တိ၊ သုတ္တဉ္စ-သုတ္တကန္တန၊ ဂိဟိ-ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ၊ ဝူပသမေနစ-
န ဝူပသမန၊ ဒဒေ-ဒဒေယျကိရိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော အာဂါရိက၊ စီဝရ-
အာဝသထစီဝရသိက္ခာပုဒ်၊ အာဝသထံ-အာဝသထသိက္ခာပုဒ်၊ ပရိယာပုဏဉ္စ-
ပရိယာပုဏန၊ ဝါစယေ-ဝါစနသိက္ခာပုဒ်။

အာရာမဝဂ် အတွက်။ ။အာရာမ-အာရာမ၊ အက္ကောသ-အက္ကောသန၊
စဏ္ဍိစ-စဏ္ဍိကတ၊ ဘုဗ္ဗေယျ-အညတြဘူဉ္စန၊ ကုလမစ္စရိ-ကုလမစ္စရိ၊ ဝါသေ-
အဘိက္ခုကာဝါသ၊ ပဝါရဏံ-န ပဝါရဏ၊ သြဝါဒံ-သြဝါဒ၊ ဒွေ ဓမ္မာ-ဒွေ ဓမ္မ၊
ပသာဓေနစ-ပသာဓသိက္ခာပုဒ်။

ဂန္ထီနီဝင်္ဂ အတွက်။ ။ဂန္ထီ-ဂန္ထီနီ၊ ပါယန္တီ-ပါယန္တီ၊ ဆ ဓမ္မေ-ဆသု ဓမ္မေသုပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒွေဝဿသိက္ခာပုဒ်၊ အသမ္မတ-သံဃေန အသမ္မတ၊ ဦးနှစ်ဒွါဒသ-ဦးနှစ်ဒွါဒသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမဂိဟိဂတ၊ ပရိပုဏ္ဏဉ္စ-ပရိပုဏ္ဏ ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ ဂိဟိဂတ၊ သံဃေန-သံဃေနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော တတိယ ဂိဟိဂတ၊ သဟ-ပထမ သဟဇီဝိနီ၊ ဝုဋ္ဌာ-ဝုဋ္ဌာပိတ၊ ဆပ္ပဉ္စ- ဆပ္ပဉ္စယောဇနာ၊ ဝါ-ဆပ္ပဉ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ သဟဇီဝိနီသိက္ခာပုဒ်။

ကုမာရိညူတဝင်္ဂ အတွက်။ ။ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ကုမာရိဇ-ပထမကုမာရိ ဘူတ၊ ဒုတိယကုမာရိညူတ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ သံဃေန-သံဃေနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တတိယကုမာရိညူတ၊ ဒွါဒသ-ဦးနှစ်ဒွါဒသဝဿ ဝုဋ္ဌာပန၊ အသမ္မတေနဇ-အသမ္မတ ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿ၊ အလံ-အလံဟူ သောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော ဖိယျနဓမ္မ၊ သဇေ-သဇေပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စီဝရ၊ ဒွေဝဿံ-ဒွေဝဿ၊ သံသဋ္ဌာ-ပုရိသသံသဋ္ဌ၊ သာမိကေနဇ-သာမိကေနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အနနညာ တ သိက္ခာပုဒ်၊ ပါရိဝါသိက-ပါရိဝါသိက ဆန္ဒဒါန၊ အနုဝဿံ-အနုဝဿဝုဋ္ဌာပန၊ ဒုဝေဝုဋ္ဌာပနေနဇ-ဒွေ ဝုဋ္ဌာပန၊ ဝါ-ဒွေ ဝုဋ္ဌာပန ကိရိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ဧကန္တရိကဝုဋ္ဌာပန သိက္ခာပုဒ်။

ဆတ္တုပါဟနဝင်္ဂ အတွက်။ ။ဆတ္တ-ဆတ္တုပါဟန၊ ယာနေန-ယာန၊ သံဃာဏိ-သံဃာဏိ၊ ဣတ္ထာလင်္ကာရ-ဣတ္ထာလင်္ကာရ၊ ဝဏ္ဏကေ-ဂန္ဓ ဝဏ္ဏက၊ ပိညာက-ဝါသိတပိညာက၊ ဘိက္ခုနီဇေဝ-ဘိက္ခုနီဥမ္မဒ္ဒန၊ သိက္ခာဇ-သိက္ခာမာန ဥမ္မဒ္ဒန၊ သာမဏေရိကာ-သာမဏေရီ ဥမ္မဒ္ဒန၊ ဂိဟိ-ဂိဟိနိဥမ္မဒ္ဒန၊ ဘိက္ခုဿ ပုရတော-ဘိက္ခုဿ ပုရတော သိက္ခာပုဒ်၊ အနောကာသံ-အနောကာသ ကတပဉ္စ၊ သံကမ္ဘိကာ-အသံကမ္ဘိကာ သိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ-သိက္ခာပုဒ် ဥဒ္ဒါန်းအပြီးတည်း။ ဝင်္ဂတို့၏ ဥဒ္ဒါန်းကား လွယ်ပြီ။

နဝ ဝဂ္ဂခုဒ္ဒကာ-၉ ဝင်္ဂတို့ဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော ခုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်တို့ သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-န်ပြီ။

၅။ ပါဠိဒေသနိယကဏ္ဍ

၂၂၇။ သပ္ပိ-ထောပတ်ကို၊ ဝိညာပေတွာ-တောင်း၍၊ ဘုဇ္ဇန္တိယာ-စား သောဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ဘုဇ္ဇိသု-စားကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ [ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ လွယ်ပြီ၊ “တေလံ”စသည်တို့၏အနက်ကို ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းဆိုပါ။]

တဿဒ္ဓါနံ။ ။သပ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ဒဓိဉ္စာပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာပေတွာန-၍(ဘုဇ္ဇန္တိယာ-သော)၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ [“ဘိက္ခုနီယာ”ဟု ဆိုလို လျက် ဂါထာဖြစ်၍ “ဝိညာပေတွာန ဘိက္ခုနီ”ဟု ဆိုထားသည်။] အဋ္ဌ-န်သော၊

ပါဠိဒေသနိယာ-တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဒေသိတာ-ဟော
တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ယေ သိက္ခာပဒါ-တို့ကို၊ ဘိက္ခုဝိဘဏ်-၌၊ ဝိတ္ထာရိတာ-
ချဲ့အပ်ကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဘိက္ခုနိဝိဘဏ်-၌၊ သံဓိတ္တာ-ချုံးအပ်
ကုန်ပြီ။

ပဌမော-သော၊ ကတ္ထပညတ္တိတရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂။ ကတာပတ္တိဝါရ

၁။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ။ ။(၂၂၈) အဝဿုတာ- (ဟုတ္တာ) အဝဿုတဿ
ပုရိသပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-ကို၊ သာဒယန္တိ-သာယာသော၊ ဘိက္ခုနိ-
သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-
ရောက်သနည်း၊ ။ပေ၊ အက္ခေကံ ဥပ္ပဇာဏုမဏ္ဍလံ ဂဟဏံ သာဒယတိ
(ပါရာဇိက)၊ [ဘိက္ခုဝိဘဏ်အဆုံး၊ ဒုတိယ ကတာပတ္တိဝါရ၊ ပုဒ်ရေ (၁၉၃)၌
အနက်ပေးပြီ။] ဥပ္ပက္ခကံ-ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏ အထက်အရပ်၌လည်းကောင်း၊
အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ-၀ဆစ်ဒူးဝန်း ၂ ဖက်၏ အောက်အရပ်၌လည်းကောင်း၊
ဂဟနံ သာဒယတိ၊ (ထုလူစွဉ်း)။ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုကို၊
ဂဟနံ သာဒယတိ၊ (ဒုက္ကဋ်)၊ ။ပေ။

ဝဇ္ဇံ-အပြစ်ကို၊ ပဋိစ္စာဒေန္တိ-ဖုံးထားသော၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္စာဒိကာ-ဝဇ္ဇပဋိစ္စာဒိကာ
မည်သော ဘိက္ခုနိ၊ ။ပေ၊ [ဝဇ္ဇပဋိစ္စာဒိက ပါရာဇိက၌ ပါသော ဘိက္ခုနိကို
ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်။] ဇာနံ (ဇာနန္တိ)-သိလျက်၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိစ္စာ
ဒေတိ-ဖုံးထားအံ့၊ ။ပေ၊ ဝေမတိကာ-ဖြစ်သော ယုံမှာခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)
ပေ၊ အာစာရဝိပတ္တိ-ကို၊ ။ပေ၊ ယာဝတတိယံ ။ပေ၊ န ပဋိနိသဇ္ဇန္တိ-သော၊
ဥက္ခိတ္တာနုတ္တိကာ-မည်သော၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့ကို ရေး၌ပေးခဲ့ပြီ။]

အဋ္ဌမံ-ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ပရိပူရေန္တိ-ပြည့်စေသော၊ ဘိက္ခုနိ-
သည်၊ ။ပေ၊ ပုရိသေန-သည်၊ (“ဝုတ္တာ”၌စပ်) ဣတ္ထနာမံ-ဤအမည်ရှိသော၊
ဩကာသံ-အရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆတိ-လာခဲ့ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-ပြောဆိုအပ်
သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ ပေ၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထပါသံ-သို့၊ ဩက္ကန္တမတ္တေ-
သက်ရောက်ကာမျှဖြစ်လသော်၊ ဝါ-သက်ရောက်ကာမျှ ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ။ပေ။

ပါရာဇိကာ နိဋ္ဌိတော။

၂။ သံယာဒိသေသကဏ္ဍ။ ။(၂၂၉) အဉ္စ-တရားစွဲမှုကို၊ ကရောန္တိ-သော၊
ဥဿယဝါဒိကာ-မည်သော၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ ။ပေ၊ ဧကဿ-တစ်ယောက်၏၊
(ကထံ-စကားကို)၊ အာရောစေတိ-(တရားသူကြီးတို့အား) ပြောအံ့၊ ။ပေ၊ ဒုတိ
ယဿ-၂ ယောက်မြောက်ဖြစ်သူ၏၊ (ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကထံ-ကို)၊ အာရောစေတိ-
အဉ္စပရိယောသာနေ-တရား၏ အဆုံး၌၊ ။ပေ၊ [နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌
ဤနည်းမိ၍ ပေးပါ၊ အနက်အထူး မရှိတော့။]

၃။ နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍ။ (၂၃၀) ပတ္တသန္နိဓယံ-ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုသော ဘိက္ခုနီသည်။ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပစ္စတိ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ [ဘိက္ခု ကတာပတ္တိဝါရ၊ နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍ၊ ပုဒ်ရေ (၁၆၂)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ “ဘာဇာပေတိ-ဝေဖန်စေအံ၊ ဘာဇာပိတေ-ဝေဖန်စေအပ်ပြီးသော်” စသည်ဖြင့် ဘိက္ခုကတာပတ္တိဝါရကို နည်းမှီ၍ပေးပါ။

၄။ ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ။ ဤကဏ္ဍ၌ စိတ္တာဂါရဝဂံ တတိယ သိက္ခာပုဒ်၌ “ဥစ္စုစ္စုဝေ-ဝင်ရိုး၌ရစ်တိုင်းရစ်တိုင်း၌” ဟု လည်းကောင်း၊ အာရာမဝဂံ ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ “ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမိ-နေအံ၊ (တစ်နည်း) ဝသံ ဝသိဿာမိ-ဝါဆိုအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သေနာသနံ-အိပ်ရာနေရာကို၊ ပညပေတိ-ခင်းအံ၊ ပါနိယံ-သောက်ရေကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဘောဇနိယံ-သုံးရေကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတိ-တည်ထားအံ၊ ပရိဝေဏံ-ပရိဝုဏ်ကို၊ သမ္ပုစ္စတိ-တံမြက်လှည်းအံ၊ သဟ အရက္ကမနာ-အရက်တက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်” ဟုလည်းကောင်း ပေးပါ။ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ ဘိက္ခုနီကတ္ထပညတ္တိဝါရကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုကတာပတ္တိဝါရကိုလည်းကောင်း နည်းမှီပေးပါ။ လွယ်ပြီ။

ပါဠိဒေသနိယကဏ္ဍ။ ဤကဏ္ဍ၌ အထူးမရှိပါ။

ဒုတိယော ကတာပတ္တိဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ဝိပတ္တိဝါရ စသည်။ ဝိပတ္တိဝါရ၊ သင်္ဂဟဝါရ၊ အဓိကရဏဝါရ၊ သမထဝါရ၊ သမုစ္စယဝါရတို့ကို ဘိက္ခုဝိဘင်း၌ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း အနက်ပေးပါ။ ကတ္ထပညတ္တိဝါရ၊ ကတာပတ္တိဝါရစသော (ပြုအပ်ပြီးသော) ဝါရရှစ်ပါးကိုပင် “ကာယသံသဂ္ဂံ-ကို၊ သာဒယနပစ္စယာ-သာယာခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်” စသည်ဖြင့် ပစ္စယသဒ္ဓါထည့်၍ ဝါရရှစ်ပါး ပြထားတော်မူ၏။ ထိုဝါရတို့၌ အနက်ထူးမရှိတော့ပါ။ [ဤသို့လျှင် ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌လည်း ဝါရပေါင်း တစ်ဆယ့်ခြောက် ဝါရ ဖြစ်သည်။]

ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေ-၌၊ သောဠသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ မဟာဝါရာ-တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတော-န်ပြီ။

သမုတ္တာနသီသသင်္ဂေပကဏ္ဍာ

၂၅၇။ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ-ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ၊ သင်္ခါရတို့သည်၊ အနိစ္စာ-မမြဲကုန်၊ (သဗ္ဗေ-န်သော၊) သင်္ခတာ-အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ အာဟာရ စသောအကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သောတရားတို့သည်၊ ဒုက္ခာ-ဒုက္ခတို့သာတည်း၊ အနတ္တာစ-(အသက်ကောင် ဝိညာဉ်ကောင်ဟူသော) အတ္တလည်း မဟုတ်ကြကုန်၊ ဝါ-အတ္တလည်း မရှိကြကုန်၊ နိဗ္ဗုဒ္ဓေ-

အသင်္ခတဓာတ်၊ နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပညတ္တိစ-ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ သူ ငါစသော နာမည်ပညတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနတ္တာ ဣတိ-အနတ္တတို့ဟူ၍၊ နိစ္ဆယာ-ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။

ဘုရားရှင် မပွင့်လျှင် ရုပ်နာမ်မသိ

ဗုဒ္ဓစန္ဒေ-ဘုရားတည်းဟူသော လမင်းသည်၊ ဝါ-လမင်းတမျှ၊ မဟာကရုဏာဖြင့် အေးမြစေတော်မူသောဘုရားရှင်သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇေ-ဖြစ်တော်မမူသော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိဇ္ဈေ-ဘုရားတည်းဟူသော နေမင်းသည်၊ ဝါ-ပညာတန်ဆောင်၊ ထွန်းပြောင်ထိန်လင်း၊ နေမင်းနှင့်တူတော်မူသော ဘုရားရှင်သည်။ အနုဂ္ဂတေ-ထွက်ပေါ်တော် မမူသော်လည်းကောင်း၊ သဘာကမ္မောန-အနိစ္စစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူသောအဖို့ရှိကုန်သော၊ တေသံ-ထို သင်္ခတတရားတို့၏၊ နာမမတ္တံ-နာမည်မျှသော်မှလည်း၊ န နာယတိ-မထင်ရှား၊ (တစ်နည်း) နာမမတ္တံ-ကို သော်မှလည်း၊ န နာယတိ-မသိအပ်၊ မသိနိုင်။

ပါရမီပြည့်မှ ဘုရားဖြစ်

ဝိဝိခံ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ ဒုက္ကရံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သောစွန့်ခြင်းကြီး ၅ ပါးအစရှိသည်ကို၊ ကတ္တာ-ပြုတော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပါရမီ-ဆယ်ပါးသော ပါရမီတော်တို့ကို၊ ပူရယိတွာန-ဖြည့်တော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ သဗြဟ္မဏေ-ဗြဟ္မာ ၂၀ နှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တလောက၌၊ စက္ခုဘူတာ-ပညာစက္ခုသဖွယ် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ မဟာဝိရာ-ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသောဘုရားရှင်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။ [“စက္ခုဘူတာ”ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာမီကဏ်ဘာသာသီကော၊ စတုတ္ထပါရာမီက ဝိနိတဝတ္ထ၌ ပြထားပြီ။] တေ-ထိုဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဒုက္ခဟာနိ-အလုံးစုံသော ဒုက္ခ၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ဝိမတိ) ဝါ-အလုံးစုံသော

နိဗ္ဗာနဇ္ဇဝံ ဟေ၊ နိစ္ဆယာ။ ။ပါဠိယံ “နိဗ္ဗနဇ္ဇဝံ ပညတ္တိ”တိ ဧတ္ထ ယသွာ သင်္ခတဓမ္မေ ဥပါဒါယ ပညတ္တာ သမ္ပတိသစ္စဘူတာ ပုဂ္ဂလာဒိပညတ္တိ ပရမတ္ထထော အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ဥပ္ပတ္တိဝိနာသယုတ္တဝတ္ထုဓမ္မနိယတေန (ဖြစ်ခြင်း+ပျက်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော အထည်ကိုယ်ဝတ္ထု ရကောင်းသော ပရမတ္ထတရားတို့အတွက် ဖြစ်သော) အနိစ္စ ဒုက္ခလက္ခဏ ဒွယေန (အနိစ္စ ဒုက္ခလက္ခဏာ ၂ ပါးအပေါင်းနှင့်) ယုတ္တာတိ ဝတ္တံ၊ အယုတ္တာ (ယှဉ်၏ဟု ဆိုခြင်းငှာ မသင့်)၊ ကာရကဝေဒကာဒိ ရူပေန ပန ပရိကပ္ပိတေန အတ္ထသဘာဝေန (ကာရက၊ ဝေဒက အစရှိသော သဘောရှိသော တိတ္ထိတို့ ကြံဆအပ်သော အတ္ထသဘောမှ) ဝိရဟိတတ္တာ “အနတ္တာ” တိ ဝတ္တံ၊ ယုတ္တာ၊ တသွာ အယံ ပညတ္တိဝိ အသင်္ခတတ္ထသာမညတော (အသင်္ခတ အဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ဝုတ္တာ”၌စပ်၊ ဝတ္ထုဘူတေန (ပရမတ္ထ အထည်ကိုယ်ဝတ္ထုဖြစ်၍ ဖြစ်သော) နိဗ္ဗာနေန သဟ “အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆယာ”တိ ဝုတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇမာနာပိ ဟိ သမ္ပတိ ကေနစိ ပစ္စယေန အကတတ္တာ “အသင်္ခတာ ဝေ”တိ၊-ဝိမတိ။

ဒုက္ခကို ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (သာရတ္ထ)၊ သုခါဝဟံ-ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သော၊ သဒ္ဓမ္မံ-သူတော်ကောင်းတရားကို၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်) ဒေသယန္တိ-ဟောတော်မူကြကုန်၏။

ငါတို့ ဘုရား
တရားဟောတော်မူပုံ (တသ္မာ-ကြောင့်) အင်္ဂါရသော-ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အစိတ်မှ တဖိတ်ဖိတ် ထွက်သော ရောင်ခြည်ရှိတော်မူထသော၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မကော-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို စီးပွားဖြင့် စောင့်ရှောက်တော်မူထသော၊ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမော-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူထသော၊ ဝါ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်တော်မူထသော၊ သီဟော-ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရဲတင်းတော်မူထသော၊ သကျမုနိ-သာကီနွယ်ဖွား၊ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တီဏီ-၃ ပုံကုန်သော၊ ပိဋကေ-ပိဋကတို့ကို၊ သုတ္တန္တံ-သုတ္တန်ပိဋကကိုလည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာဂုဏ်-များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိသော၊ ဝိနယဉ္စ-ဝိနည်း ပိဋကကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသယံ-ဟောတော်မူပြီ။

ဝိနည်း တည်လျှင်
သာသနာတည် ဝိနယော-ဝိနည်းသည်၊ ယဒိ တိဋ္ဌတိ-(ပါဠိအနက်၊ မပျက်စုံညီ၊ လဇ္ဇိတို့သန္တာန်၌) အကယ်၍ တည်အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ တည်လသော်၊ သဒ္ဓမ္မော-ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓေ၊ သဒ္ဓမ္မ ၂ ဖြာ၊ သာသနာသည်၊ နိယတိ-ဖြစ်တည်၏။ [“ဝိနယ”အရ သရုပ်နှင့် ထို ဝိနယ တည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် “ဥဘတောစ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ဥဘတော-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂ ပါးကုန်သော၊ ဝိဘင်္ဂါနိစ-ဝိဘင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဥဘတောစ ဝိဘင်္ဂါနိ-ဥဘတော ဝိဘင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဓန္ဒကာ-မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂ ဓန္ဒကာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာ မာတိကာ-(သိက္ခာပုဒ်ဟူသော)အကြင်မာတိကာသည်၊ (အတ္ထိ၊ သာ စ-ထိုမာတိကာသည်လည်းကောင်း၊ “တိဋ္ဌန္တိ”၌စပ်၊) မာလာ-ပန်းကုံးသည်၊ သုတ္တဂုဏေန-ပန်းသီချည်ဖြင့်၊ (ဂန္ထိတာ-သီကုံးအပ်သည်၊ ဟုတွာ) တိဋ္ဌတိ ဣဝ-တည်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပရိဝါရေန-ပရိဝါရ် ပါဠိတော်ဖြင့်၊ ဂန္ထိတာ-သီကုံးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကုန်၏။

ပိဋကေ တီဏီ ဒေသယံ။ ။ ပိဋကေ တီဏီ ဒေသယံတိ ယသ္မာ တေ ဒေသန္တိ။ တသ္မာ အင်္ဂါရသောပိ ပိဋကနိ တီဏီ ဒေသယံ၊ တာနိ ကတမာနိတိ အာဟ “သုတ္တန္တံ”တိ အာဒိ၊ မဟာဂုဏ်တိ မဟာနိသံသံ-ဋီကာ။

ဧဝံ ဣဝ တိဋ္ဌန္တိ။ ။ ဧဝံ ဣဝ၊ တိဋ္ဌန္တိတိ ယဒိ ဝိနယပရိယတ္တိ အနန္တရဟိတာ တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိ၊ ဧဝံသတိ ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဓေသဒ္ဓမ္မော နိယတိ ပဝတ္တတိ၊ ဝိနယ ပရိယတ္တိ ပန ကထံ တိဋ္ဌတိတိ အာဟ “ဥဘတော စာတိ” အာဒိ၊ ပရိဝါရေန ဂန္ထိတာ တိဋ္ဌန္တိ ယောဇေတပွဲ-ဋီကာ။

ဤဝါဠိတော်ကို

လေးလေးစားစား သင်ယူလိုက်စို့

တဿေဝ ပရိဝါရဿ-ထို ပရိဝါရံ ပါဠိတော်
၌သာ၊ [တဿေဝ ပရိဝါရဿာတိ တသ္မိယေဝ
ပရိဝါရေ-ဋီကာ။] နိယတော ကတံ-ပြုအပ်

သော မြဲသည်၏ အဖြစ်ရှိသော၊ သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာနံသည် လည်းကောင်း၊
(တစ်နည်း) နိယတောကတံ သမုဋ္ဌာနံ-နိယတသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-
အသမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ [ဤစကားဖြင့် ဘူတာရောစန သမုဋ္ဌာနံ၊
စောရိဝုဋ္ဌာပန သမုဋ္ဌာနံ၊ အနနညာတ သမုဋ္ဌာနံဟူသော အသမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနံ ၃
ပါးကို ရည်ရွယ်သည်။] အည-နိယတသမုဋ္ဌာနံမှတစ်ပါးသော၊ သဗ္ဗေဒံ-ရောနှော
သော သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အနိယသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊
[ဤစကားဖြင့် ကြွင်းသော သမုဋ္ဌာနံ(၁၀)ပါးကို ရည်ရွယ်သည်။] ဒိဿန္တိ-ထင်ရှား
ကုန်၏။ နိဒါနဉ္စ-နိဒါန်းသည်လည်း၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော၊ (အထက် “ဂါထာ
သင်္ဂဏိက” ဖြစ်သော) သုတ္တေ-ပရိဝါရံ ပါဠိတော်၌၊ (ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏။)
တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပရိဝါရံပါဠိတော်၌သာ နိယတသမုဋ္ဌာနံ၊ အနိယတ
သမုဋ္ဌာနံ၊ နိဒါန်းတို့၏ ထင်ရှားကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ဓမ္မကာမော-သူတော်
ကောင်းတရားကို လိုလားသော၊ သုပေသလော-သီလဖြူစင်၊ စိတ်ကြည်လင်၍၊
လှရှင်ထိုထို၊ ကြည်ညိုချစ်ခင်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ပရိဝါရံ-ပရိဝါရံ ပါဠိတော်ကို၊ သိက္ခေ-သင်ယူရာ၏။

တောရသသမုဋ္ဌာန။

။(ယံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို)၊ ဒွိသု-၂ ပါးကုန်
သော၊ ဝိဘင်္ဂေ-ဝိဘင်းတို့၌၊ [ဂါထာဖြစ်၍ “သု”ကိုချေထားသည်၊ တစ်နည်း၊
ဝစနဝိပလ္လာသ။] ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥပေါသထေ-
ဥပုသ်နေ၌၊ ဥဒ္ဒိသန္တိ-ရွတ်ပြုကြရကုန်၏။ (တဿ-ထိုသိက္ခာပု၏၏။) သမုဋ္ဌာနံ-
ကို၊ ယထာဉာယံ-သင့်သည် အားလျော်စွာ၊ ပဝက္ခာမိ-ဆိုပေအံ့၊ (တံ-ထို သမုဋ္ဌာနံ
ကို)၊ မေ-၏၊ (အထံမှ)၊ သုဏာထ-နားထောင်ကြကုန်လော။

ပဌမံ-ပထမဖြစ်သော၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကံသမုဋ္ဌာနံလည်းကောင်း၊ [“ယံ”အနက်
မရှိ] ဒုတိယဉ္စ-ဒုတိယပါရာဇိသမုဋ္ဌာနံလည်းကောင်း၊ တတော-ထိုဒုတိယပါရာဇိက
သမုဋ္ဌာနံမှ၊ ပရံ-နောက်ဖြစ်သော၊ သဉ္စရိတ္တာနဘာသနဉ္စ-သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊

သဗ္ဗန္တံ ။ပ။ ဥပဓိ။ ။ပြုအပ်သော အနက်သည် အဋ္ဌကထာဖွင့်အတိုင်းတည်း၊ ဝိမတိ
၌ကား တစ်မျိုးဖွင့်ထားသေး၏။ ထိုအလို “သမုဋ္ဌာနံ (သမုဋ္ဌာနေနံ) သမုဋ္ဌာနံအားဖြင့်၊
နိယတောကတံ-မြဲအောင်ပြုအပ်သော သမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေဒံ-သိက္ခာပုဒ်တို့၏
အချင်းချင်း သမုဋ္ဌာနံအားဖြင့် ရောနှောပုံသည်လည်းကောင်း၊ နိဒါနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း။
အည-နိဒါန်းမှတစ်ပါး ပုဂ္ဂလ၊ ဝတ္ထုအစရှိသော အကြောင်းအရာသည်လည်းကောင်း။ (ဟောဋ္ဌာ-
အောက်၌၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝက္ခမာနေစ-ဆိုအပ်
လတ္တံ့လည်းဖြစ်သော)၊ သုတ္တေ-၌ ဒိဿန္တိ-နိ၏။ ဤသို့ အနက်ပေးပါ။

သမနုဘာသန သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ အတိရေကဉ္စ-အတိရေက စီဝရဟူသော ကထိနသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ လောမာနိ-လောမာနိဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဇဉ်ကလောမ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ပဒသော ဓမ္မော-ပဒသော ဓမ္မသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဘူတံ-ဘူတာရောစန သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ သံဝိဓာနေနစ-သံဝိဓာယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဋ္ဌါနသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ထေယျဒေသနစောရီစ-ထေယျသတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာန်၊ စောရီ ဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့)၊ အနနုညာတာယ-အနနုညာတသမုဋ္ဌာန်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ တေရသ-တစ်ဆယ့်သုံးပါးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တေရသ-န်သော၊ စတေ သမုဋ္ဌာနနယာ-ဤသမုဋ္ဌာန်နည်းတို့ကို၊ ဝိညျဟိ-ဝိနည်းကျမ်းကျင်၊ ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ- ကြံစည်အပ်ကုန်၏။ ဧကေကသ္မိံ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ သမုဋ္ဌာနေဉ္စ၊ သဒိသာ-တူသော သမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊ ဣဓ-ဤဥဘတောဝိဘင်းဉ္စ၊ ဒိဿရေ-တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏။

၁။ ပထမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန။ ။၂၅။ မေထုနံ-မေထုနသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤကား သမုဋ္ဌာန်တို့၏ ဦးခေါင်းဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ “အဒိန္နံ၊ သဗ္ဗရီ”စသော နောက်နောက် သမုဋ္ဌာန်တို့လည်း နည်းတူသိပါ။] သုက္ကသံသဂ္ဂေါ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ်၊ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဆုံးအဆုံး၌ “သိက္ခာပုဒ်”ဟူသော စကားကို ထည့်၍ဆိုပါ။] အနိယတာ ပဋ္ဌမိကာ-ပဋ္ဌမ အနိယတ၊ [အနိယတာ ပဋ္ဌမိကာတိ အာပတ္တိံ အပေက္ခိတွာဝ ဣတ္ထိလိဂံ ကတံ၊ ပဋ္ဌမနိယတံ သိက္ခာပဒံတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။] ပုဗ္ဗူပပရိပါစိတာ-ပုဗ္ဗူပဂတသိက္ခာ ပုဒ်၊ ဘိက္ခုနိပရိပါစိတသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဘိက္ခုနိယာ-နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ရဟော-ဆိတ်ကွယ်ရာ၌နေသော ဘိက္ခုနိရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်။

သဘောဇနေ-သဘောဇန အနုပဓမ္မ၊ ဋ္ဌေ-န်သော၊ ရဟောစ-မာတုဂါမ ရဟော နိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ အင်္ဂုလိ-အင်္ဂုလိပတောဒက၊ ဥဒကေဟသံ-ဥဒကေဟသဓမ္မ၊ ပဟာရေ-ပဟာရဒါန၊ ဥဂ္ဂိရေဇေဝ-တလသတ္တိက ဥဂ္ဂိရဏ၊ တေပညာသ-ငါးဆယ့် သုံးပါးသော၊ သေမိယာစ-သေမိယသိက္ခာပုဒ်တို့၊ အက္ခောဂါမဝသုတာ-အက္ခောက (ပဉ္စမ ပါရာဇိက)، ဂါမန္တရဂမန၊ အဝသုတခါဒနိယ ဂဟဏ၊ တလမဋ္ဌဉ္စ-တလဃာတက၊ စတုမကဋ္ဌ၊ သုဒ္ဓိကာ-ဥဒကသုဒ္ဓိကာ၊ ဝသံဝုဋ္ဌာစ-ဝသံဝုဋ္ဌ ဆပဉ္စ ယောဇန၊ ဩဝါဒေါ-ဩဝါဒ အဂမန၊ နာနုဗန္ဓေ ပဝတ္တိနိံ-ပဝတ္တိနိ နာနုဗန္ဓသိက္ခာပုဒ်။

ဆ သတ္တတိ-ခုနစ်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော၊ ဣမေ သိက္ခာ-ဤ သိက္ခာတို့ကို၊ ကာယမာနသိကာ-ကိုယ် စိတ် ဟူသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသည်တို့ကို၊ ကတာ-ဖြူအပ် ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ပဋ္ဌမံ ပါရာဇိကံ ယထာ-

ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကဲ့သို့၊ ဧကသမုဋ္ဌာနာ-တစ်ခုတည်းသော သမုဋ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ [ဤနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၂။ ဒုတိယပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန။ ၂၅၅။ အဒိန္နံ-အဒိန္နဒါန သိက္ခာပုဒ်၊ ဝိဂ္ဂဟုတ္တရိ-မနုဿဝိဂ္ဂဟ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ-ဒုဋ္ဌုလ္လာဝါစာ၊ အတ္တကာမိနံ-အတ္တကာမ ပါရိစရိယ၊ အမူလာ-အမူလက (ပထမဒုဋ္ဌဒေါသ)၊ အညဘာဂိယာ-အညဘာဂိယ (ဒုတိယ ဒုဋ္ဌဒေါသ)၊ အနိယတာ ဒုတိယိကာ-ဒုတိယ အနိယတ၊ အစ္စိန္တေ-စိဝရဒါန အစ္စိန္တန၊ ပရိဏာမဏေ-သံဃိကလာဘ အတ္တပရိဏာမန၊ မုသာ-မုသာဝါဒ၊ ဩမသပေသုဏာ-ဩမသဝါဒ၊ ဘိက္ခုပေသုည သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ-ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိ အာရောစန၊ ပထဝီဓဏေ-ပထဝီဓဏ၊ ဘူတံ-ဘူတဂါမ၊ အညာယ-အညဝါဒက၊ ဥဇ္ဈာပေ-ဥဇ္ဈာပနက။

နိကမုနံ-နိကမုနသိက္ခာပုဒ်၊ သိဉ္ဇနဉ္ဇ-ဥဒကသိဉ္ဇန၊ အာမိသဟေတု-တု၊ ဘုတ္တာဝိ-ဘုတ္တာဝိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယပဝါရဏ သိက္ခာပုဒ်၊ [ပထမ ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်ကား ကထိနသမုဋ္ဌာန်၌ ပါဝင်လတ္တံ့။] ဧဟိ-ဧဟာဝုသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥယျောဇန၊ အနာဒရိ-အနာဒရိယ၊ ဘိသာ-ဘိသာပန၊ အပနိဓေစ-အပနိဓာပန၊ ဇိဝိတံ-ဇိဝိတာဝေါရောပန၊ ဝါ-ဇိဝိတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော သဉ္စိစ္စပါန၊ ဇာနံ သပ္ပာဏကံ-ဇာန သပ္ပာဏက ဥဒက၊ ကမ္မံ-ကမ္မပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥက္ကောဋန၊ ဉိနသံဝါသ နာသနာ-ဉိနဝိသတိဝဿ၊ ဥက္ခိတ္တက သံဝါသ (အရိဋ္ဌ)နာသိတက သာမဏေရ သမ္ဘောဂ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ သဟဓမ္မိက ဝိလေခါ-သဟဓမ္မိကဝုစ္စမာန၊ ဝိလေခန သိက္ခာပုဒ်တို့၊ မောဟော-မောဟနက၊ အမူလကေနစ-အမူလက အနုဒ္ဓံသန။

ကုက္ကုစ္စံ-ကုက္ကုစ္စ ဥပဒဟနသိက္ခာပုဒ်၊ ဓမ္မိကံ-ဓမ္မိကပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဆန္တံ ဒတွာ ဓိယျန၊ စိဝရံ ဒတွာ-စိဝရံ ဒတွာ ဓိယန၊ ပရိဏာမေယျ ပုဂ္ဂလေ-ပုဂ္ဂလပရိဏာမန၊ ကိံ တေ-ကိံ တေပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ အဝသုတ၊ အကာလံ-အကာလစိဝရ ဘာဇာပနံ၊ အစ္စိန္တေ-စိဝရပရိဝတ္တန အစ္စိန္တန၊ ဒုဂ္ဂဟိ-ဒုဂ္ဂဟိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရံ ဥဇ္ဈာပန၊ နိရယေနစ-နိရယေနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော အဘိသပန၊ ဂဏံ-ဂဏစိဝရလာဘ၊ ဝိဘင်္ဂံ-စိဝရဝိဘင်္ဂံ၊ ဒုဗ္ဗလံ-ဒုဗ္ဗလ စိဝရပစ္စာသာ၊ ကထိနာ ဖာသု ပဿယံ-ကထိနဒ္ဓါရ၊ အဖာသုကရဏ၊ ဥပဿယ ဒါန၊ အက္ကောသ စဏ္ဍိ-အက္ကောသန၊ စဏ္ဍိကတ၊ မစ္စရိ-ကုလမစ္စရ၊ ဂစ္ဆိနိစ-ဂစ္ဆိနိ၊ ပါယန္တိယာ-ပါယန္တိ သိက္ခာပုဒ်။

ဒွေဝသံသိက္ခာ-ဒွေဝဿ သိက္ခာ သိက္ခာပုဒ်၊ သံဃေန-သံဃေန အသမ္မတ၊ တယော-နံသော၊ ဂိဟိဂတ-ပထမဂိဟိဂတ၊ ဒုတိယဂိဟိဂတ၊ တတိယဂိဟိ ဂတ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ တိဿော-နံသော၊ ကုမာရိဘူတာစ-ပထမ ကုမာရိဘူတ

ဒုတိယကုမာရိဘူတ၊ တတိယကုမာရိဘူတ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဦးဒွါဒသ သမ္မတာ-
ဦးဒွါဒသဝဿ ဝုဋ္ဌာပန၊ အသမ္မတာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိပုဏ္ဏဝဿဝုဋ္ဌာ
ပန သိက္ခာပုဒ်တို့၊ အလံတာဝ-အလံ တာဝ၊ ဝါ-အလံတာဝပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်
သော ဝိယုနဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၊ သောကာဝါသံ-သောကာဝါသ၊ ဝါ-သောကာဝါသံ
ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပုရိသသံသဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၊ ဆန္ဒာ-ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါန၊
အနဝဿာစ-အနဝဿံ ဝုဋ္ဌာပန၊ ဒွေ-ဒွေဝုဋ္ဌာပန။

သတ္တတိ-(၇၀)သော၊ ဣမေ သိက္ခာပဒါ-တို့ကို၊ ဒုတိယံ ပါရာဇိကံ ယထာ-
ကဲ့သို့၊ သမုဋ္ဌာနာတိကာ-တိကသမုဋ္ဌာနံတို့ဟူ၍၊ ကတာ-အပ်ကုန်ပြီ၊ ကာယ
စိတ္တေန-ကိုယ်စိတ်ကြောင့်၊ (ဇာယန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊) ဝါစာ-နှုတ်ကြောင့်၊ န
(ဇာယန္တိ)၊ ဝါစာစိတ္တံ-နှုတ်စိတ်ကြောင့်၊ [ဟိတ်အနက်၌ “ပဌမာ”သက်။] ဇာယန္တိ၊
ကာယိကံ-ကြောင့်၊ န ဇာယန္တိ)၊ တိဟိ-န်သော၊ ဒွါရေဟိ-ကာယဒွါရ၊ ဝစိဒွါရ၊
မနောဒွါရတို့ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ။

၃။ သဗ္ဗရိတ္တသမုဋ္ဌာန။ ။(၂၆၀) သဗ္ဗရိ-သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၊ ကုဋိ-ကုဋိ
ကာရ၊ ဝိဟာရော-ဝိဟာရကာရ၊ ဓောဝနဉ္စ-ပုရာဏစီဝရဓောဝန၊ ပဋိဂ္ဂဟော-
စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ၊ ဝိညတ္တိ-အညာတကဝိညတ္တိ၊ ဥတ္တရိအဘိဟဋ္ဌ-တတုတ္တရိ သာဒိ
ယန၊ ဥဘိန္ဒ-၂ ပါးသော ပထမဥပက္ခဋေ၊ ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒုတကေန
စ-ဒုတကစီဝရဓေတာပန၊ ဝါ-ဒုတနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရာဇ၊ ကောသိယာ-
ကောသိယ မိဿက၊ သုဒ္ဒဒွေဘာဂါ-သုဒ္ဒကာဠက၊ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်တို့၊
ဆဗ္ဗဿာနိ-ဆဗ္ဗဿ၊ နိသီဒနံ-နိသီဒနသန္တတ၊ ရိဉ္စန္တိ-“ရိဉ္စန္တိ”ဟု လာသော
ဠကလောမ ဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်၊ ရူပိယာဓေဝ-ရူပိကပဋိဂ္ဂဟဏ၊ ဥဘော-
န်သော၊ နာနပ္ပကာရကာ-နာနပ္ပကာရပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရူပိယ သံဝေါဟာရ၊
ကာယဝိက္ကယ သိက္ခာပုဒ်တို့။

ဦးနဗ္ဗနဝဿိကာ-ဦးနပဉ္စနသိက္ခာပုဒ်၊ ဝဿိကသာဋိက သိက္ခာပုဒ်တို့၊
သုတ္တံ-သုတ္တဝိညတ္တိ၊ ဝိကပ္ပနေန-ဝိကပ္ပံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပေသကာရ၊ ဒွါရ
ဒါန သိဗ္ဗာနိစ-ဒွါရကောသ (မဟလ္လကဝိဟာရ)، စီဝရဒါန၊ စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်
တို့၊ ပူပပစ္စယ ဇောတိစ-ပူပပဝါရဏာ (ကာဏမာတာ) စာတုမာသပစ္စယ
ပဝါရဏာ၊ ဇောတိ သမာဒဟနသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ရတနံ-ရတန၊ သူစိ-သူစိဗရ၊
မဇ္ဈေစ-မဉ္စ၊ တူလံ-တူလောနဒ္ဒ၊ နိသီဒနကဏ္ဍုစ-နိသီဒန၊ ကဏ္ဍုပုဋိဏ္ဍာဒိ
သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဝဿိကာစ-ဝဿိကသာဋိကာ၊ သုဂတေနစ-သုဂတစီဝရ သိက္ခာပုဒ်၊
ဝိညတ္တိ-အညဝိညာပနသိက္ခာပုဒ်၊ အညံ ဓေတာပနာ-အည ဓေတာပန သိက္ခာပုဒ်။

ဒွေ-နံသော၊ သံဃိကာ-အညဒတ္တိကသံဃိက သိက္ခာပုဒ်၊ သံဃိကသညာစိက သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒွေ၊ မဟာစနိကာ-မဟာစနိက၊ မဟာစနိက သညာစိကသိက္ခာပုဒ် တို့၊ ပုဂ္ဂလ-ပုဂ္ဂလိကသညာစိက၊ လဟုကာ-လဟုကပါဝရဏ၊ ဂရ-ဂရပါဝရဏ၊ ဒွေ-နံသော၊ ဝိယာသာ-ပထမဝိယာသာ၊ ဒုတိယဝိယာသာသိက္ခာပုဒ်တို့၊ သာဠိကာစ- ဥဒကသာဠိကာ၊ သမဏစီဝရေနစ-သမဏစီဝရဒါန။

သမပညာသ-အတိအကျ (၅၀)သော၊ ဣမေဓမ္မာ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဆဟိ-နံသော၊ ဌာနေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဇာယရေ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ကာယ တော-ကြောင့်၊ (ဇာယရေ)၊ ဝါစာစိတ္တာ-ကြောင့်၊ န (ဇာယရေ)၊ ဝါစတော- ကြောင့်၊ ဇာယရေ၊ ကာယမနာ-ကိုယ်စိတ်ကြောင့်၊ န (ဇာယရေ)၊ ကာယဝါစာ- ကြောင့်၊ ဇာယရေ၊ စိတ္တာ-ကြောင့်၊ န (ဇာယရေ)၊ ကာယစိတ္တာ-ကြောင့်၊ ဇာယရေ၊ ဝါစိကာ-နှုတ်ကြောင့်၊ န (ဇာယရေ)၊ ဝါစာစိတ္တာ-ကြောင့်၊ ဇာယရေ၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ န (ဇာယရေ)၊ တိဟိ ဒွါရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဇာယရေ- နံ၏၊ ဧတေ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဆ သမုဋ္ဌာနိကာ-ဆ သမုဋ္ဌာန်တို့တည်း၊ သဗ္ဗရိတ္တေန-သဗ္ဗရိတ္တ-သိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဒိသာ-တူ ကုန်၏။

၄။ သမနုဘာသန သမုဋ္ဌာန။ ။(၂၆၀) ဘောဒါနဝတ္ထ-သံဃဘောဒါနဝတ္ထက သိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဗ္ဗစ-ဒုဗ္ဗစ၊ ဒုသ-ကုလဒုသက၊ ဒုန္ဒုလ္လ-ဒုန္ဒုလ္လပဋိစ္ဆာဒန၊ ဒိဋ္ဌိစ- ဒိဋ္ဌိအပုဋိနိဿန၊ (အရိဋ္ဌ)၊ ဆန္တံ-ဆန္တံ အဒတွာ ဂမန၊ ဒွေ-နံသော၊ ဥဇ္ဈိကာစ- ဥဇ္ဈိကသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒွေ-နံသော၊ သဒ္ဓါ-အပ္ပသဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်တို့၊ န ဗျာဟရေ- န ဗျာဟရဏ၊ ဆမာ-ဆမာနိသိဒန၊ နိစာသနေ-နိစာသန နိသိဒန၊ ဌာနံ-ဌိတ နိသိဒန၊ ပစ္ဆတော-ပစ္ဆတောဂမန၊ ဥပ္ပထေနစ-ဥပ္ပထဂမန၊ ဝဇ္ဇ-ဝဇ္ဇပုဋိစ္ဆာဒန၊ အနဝတ္တိ-ဥက္ခိတ္တာနဝတ္တိကာ၊ ဂဟဏာ-ဂဟဏပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဋ္ဌ ဝတ္ထုကာ၊ သြသာရေ-ဥက္ခိတ္တသြသာရဏ၊ ပစ္စာစိက္ခနာ-ပစ္စာစိက္ခာမိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမကုပိတသိက္ခာပုဒ်။

ကိသ္ဿိ-ကိသ္ဿိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယကုပိတသိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေ-နံသော၊ သံသဋ္ဌာ-ပထမသံသဋ္ဌ၊ ဒုတိယသံသဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဝစိ-ဝစိတွာရောဒန၊ ဝိသိဗ္ဗေ- စိဝရဝိသိဗ္ဗန၊ ဒုက္ခိတာယစ-ဒုက္ခိတာသဟာစိဝိနိ၊ ပုန-ဖနံ၊ သံသဋ္ဌာ-သံသဋ္ဌ

ပုဂ္ဂလ လဟုကာ ဂရ။ ။ရှေးနိဿယ၌ ဤပုဒ်ကို သိက္ခာပုဒ်အစဉ်ကျအောင် "ပုဂ္ဂလ+အလဟုက+အဂရ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ "အလဟုက-ဂရပဝါဝရဏသိက္ခာပုဒ်၊ အဂရ- လဟုပါဝရဏ သိက္ခာပုဒ်"ဟု အနက်ပေးထား၏။ သို့သော် ဤကဲ့သို့ အစဉ်မကျသော နေရာကိုလည်း တွေ့ရပါသေး၏။ ဥပမာ-ဧဋကလောမသမုဋ္ဌာနံ၌ "နာနမတ္ထရဏံ သေယျာ" ဝယ် အတ္ထရဏဖြင့် ဒုတိယတုဝဋ္ဌသိက္ခာပုဒ် သေယျာဖြင့် ပထမတုဝဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်ကို ယူရသကဲ့သို့တည်း။

(ဂဟပတိပုတ္တသံသဋ္ဌ)၊ န ဝူပသမေ-န ဝူပသမန၊ အရာမဉ္ဇ-အဘိက္ခုက အာရာမ၊ ပဝါရဏာ-နပ္ပဝါရဏ၊ အန္တဒ္ဓံ-အန္တဒ္ဓမာသ၊ ဝါ-အန္တဒ္ဓပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒွေဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေ-နံသော၊ သဟဇီဝိနိ-ပထမ သဟဇီဝိနိ၊ ဒုတိယ သဟဇီဝိနိ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ စီဝရံ-စီဝရ၊ အနုပန္နနာ-အနုပန္နန၊ ဝါ-အနုပန္နနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒွေဝဿသိက္ခာပုဒ်။

သတ္တတိသ-သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော၊ သဗ္ဗေ-နံသော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သမနဘာသနာ ယထာ-သမနဘာသန သိက္ခာပုဒ်တို့ကဲ့သို့၊ ကာယဝါစာယ စိတ္တတော-ကိုယ် နှုတ် စိတ်အားဖြင့်၊ ဧကသမုဋ္ဌာနာ-တစ်ခုသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်၏၊ [“ကာယဝါစာယ စိတ္တတော”၌ “ဝါစာယ”ဝယ် “ယ”ကို ဂါထာပြည့်အောင် အပိုထည့်ထားသည်။]

၅။ ကထိနသမုဋ္ဌာန။ (၂၆၅) တိဏိ-နံသော၊ ဥပ္ပတံ ကထိနံ-ဥပ္ပတ ကထိနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုတိယ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၊ တတိယ ကထိနသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ပဌမံ ပတ္တဘောသန္ဓိ-ပထမပတ္တ၊ ဘောသန္ဓိသိက္ခာပုဒ်၊ အစ္စေကံစာပိ-အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်၊ သာသကံ-သာသကံ၊ [“သိက္ခပုဒ်”ဟု ထည့်ပါ။] ဒုဝေ-နံသော၊ ပက္ကမန္တေနဝါ-ပက္ကမန္တပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမ သေနာသန၊ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဥပဿယံ-ဘိက္ခုနုပဿယ၊ ပရမ္မရာ-ပရမ္မရဘောဇန၊ အနတိရိတ္တံ-အနတိရိတ္တံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမ ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၊ နိမန္တနာ-နိမန္တန(စာရိတ္တ)၊ ဝိကပ္ပံ-ဝိကပ္ပန၊ ရညော-ရညောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အန္တေပုရ၊ ဝိကာလေ-ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသန၊ ဝေါသာသာ-ဝေါသာသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ ပါဠိဒေသနိယ၊ အရညကေနစ-အရညကပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စတုတ္ထပါဠိဒေသနိယ။

ဥဿယာ-ဥဿယဝါဒိကာသိက္ခာပုဒ်၊ သန္နိစယဉ္စ-ပတ္တသန္နိစယ၊ ပုရေ-ပုရေဘတ္တ၊ ပစ္စာ-ပစ္စာဘတ္တ၊ ဝိကာလေစ-ဝိကာလ၊ ပဉ္စာဟိကာ-ပဉ္စာဟိကာ၊ သင်္ကမနိ-စီဝရသင်္ကမနိယ၊ ဒွေပိ-၂ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာဝသထေနစ-ပထမ အာဝသထ၊ ဒုတိယ အာဝသထ သိက္ခာပုဒ်၊ ပသာဓေ-ပသာဓ၊ အာသနေစေဝ-အာသနနိသီဒန၊ ဝါ-အာသနေပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘိက္ခုဿ ပုရေတော သိက္ခာပုဒ်။

တိသ-သော၊ ဣမေ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကာယဝါစာ-ကိုယ်နှုတ်တို့ကြောင့်၊ ဇာယရေ-နံ၏၊ စိတ္တာ-ကြောင့်၊ န (ဇာယရေ)၊ တိဟိ-နံသော၊ ဒွါရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဇာယရေ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာန်ကာ-၂ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကထိနေန-ကထိနသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ သမာ-တူကုန်၏။

၆။ ဇဠကလောမသမုဋ္ဌာန။ ။(၂၆၃) ဇဠကလောမာ-ဇဠကလောမ သိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေ-န်သော၊ သေယျာ-ပထမသဟသေယျ၊ ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ အာဟစူ-အာဟစူပါဒက (ဝေဟာသကုဋိ)၊ ပိဏ္ဏဘောဇနံ- အာဝသထပိဏ္ဏ ဘောဇန၊ ဂဏဝိကာလသန္နိဓိ-ဂဏဘောဇန၊ ဝိကာလဘောဇန၊ သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒန္တပေါဏေန-ဒန္တပေါဏ၊ အစေလကာ-အစေလက၊ ဥယျုတ္တံ-ဥယျုတ္တသေနာ၊ သေနံ-သေနာဝါသ၊ ဥယျောဓိ-ဥယျောဓိက၊ သုရာ- သုရာပါန၊ ဩရေန နာယနာ-ဩရေနဒ္ဓမာသနာန၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ-ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏ၊ ဒွေ- န်သော၊ ဒေသနိကာ-ပထမ ပါဠိဒေသနိယ သိက္ခာပုဒ်၊ တတိယ ပါဠိဒေသနိယ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ လသုဏံ-လသုဏ၊ ဥပတိဋ္ဌေ-ဥပတိဋ္ဌ၊ ဝါ-ဥပတိဋ္ဌနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘူဉန္တ သိက္ခာပုဒ်၊ နစ္စနာ-နစ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဂိရုဋ္ဌသမဗ္ဗ။

နာနံ-နာနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော နဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၊ အတ္ထရဏံ-အတ္ထရဏ၊ ဝါ-အတ္ထရဏပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယတုဝဋ္ဌ၊ သေယျော-ညောင်စောင်း တစ်ခုတည်း၌ အပ်သော ပထမတုဝဋ္ဌ၊ အန္တောရဋ္ဌေ-အန္တောရဋ္ဌ၊ တထာ-ထိုမှ တစ်ပါး၊ ဗဟိ-တိရောရဋ္ဌ၊ အန္တောဝသံ-အန္တောဝသ၊ စိတ္တာဂါရံ-စိတ္တာဂါရ၊ အာသန္နိ-အာသန္နိ၊ သုတ္တာကန္တနာ-န၊ ဝေယျာဝစ္စံ-ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ၊ သဟတ္တာစ- သဟတ္တာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဂါရိကသိက္ခာပုဒ်၊ အဘိက္ခကာဝါသေနစ- အဘိက္ခကာဝါသ၊ ဆတ္တံ-ဆတ္တုပါဟန၊ ယာနဉ္စ-ယာန၊ သဃံာဏိံ-သဃံာဏိံ၊ အလင်္ကာရံ-လုတ္တာလင်္ကာရ၊ ဂန္ဓဝါသိတံ-ဂန္ဓဝဏ္ဏက၊ ဝါသိတပိညာက။

ဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီဥမ္မဒန၊ သိက္ခမာနာစ-သိက္ခမာနာ ဥမ္မဒန၊ သာမဏေရီ၊ သာမဏေရီ ဥမ္မဒန၊ ဂိဟိနိယာ-ဂိဟိနီဥမ္မဒန၊ အသံကစ္စိကာ အာပတ္တိ-အသံကစ္စိ ကာအာပတ်၊ ဝါ-အသံကစ္စိကသိက္ခာပုဒ်၊ စတုတ္ထရီ-၄ ပါးပိုလွန်ကုန်သော၊ စတ္တာရီသာ-(၄၀)သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ (သမုဋ္ဌဟန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏)၊ ဝါစာစိတ္တေန-ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌဟန္တိ)၊ ကာယစိတ္တေန-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌဟန္တိ၊ ဝါစတော-ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌဟန္တိ)၊ သဗ္ဗေ-တို့သည်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ- န်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သမာ-တူကုန်၏၊ ဇဠကလောမိကာ-ဇဠကလောမသမုဋ္ဌာန်နှင့် တူသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်၏။

နာနမတ္ထရဏံသေယျာ။ ။ယခု အနက်ပေးသည့်အတိုင်း အတ္ထရဏဖြင့် "ဧကတ္ထရဏ ပါဝုရဏာ တုဝဋ္ဌေယျံ"ဟူသော ဒုတိယ တုဝဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ သေယျာပုဒ်ဖြင့် "ဒွေ ဧကမဇ္ဈ တုဝဋ္ဌေယျံ"ဟူသော ပထမ တုဝဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယူသင့်၏။ ထိုသို့ယူသော် သိက္ခာပုဒ်အစဉ် မကျသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ "နာနံ သေယျာ အတ္ထရဏံ"ဟု ပြင်၍ အဋ္ဌကထာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကိုလည်း "နာနံသေယျာ အတ္ထရဏန္တိ"ဟု ပြင်သင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း ရှေးနိဿယ၌ မှာထားပါသည်။

၇။ ပဒသောဓမ္မ သမုဋ္ဌာန။ ၂၆၄။ ပဒ-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၊ အညတြ-
 အညတြပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော မာတုဂါမ ဓမ္မဒေသနာ၊ (ဆပုဉ္ဇဝါစာ)၊ အသမ္မတာ-
 အသမ္မတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဩဝါဒ၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ အတ္ထင်္ဂတေနစ-
 အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပုဒ်၊ ဝုတ္တာ-ဟောပြော ပို့ချခြင်းနှင့် စပ်ကုန်သော၊ ဒွေ-န်သော၊
 တိရစ္ဆာနပိဇ္ဇာ-ပထမတိရစ္ဆာနပိဇ္ဇာ၊ ဒုတိယ တိရစ္ဆာနပိဇ္ဇာသိက္ခာပုဒ်တို့၊ အနော
 ကာသောစ ပုစ္ဆနာ-အနောကာသကတပဉ္စ သိက္ခာပုဒ်၊ သတ္တ-န်သော၊ ဧတေသိက္ခာ
 ပဒါ-တို့သည်၊ ဝါစာ-ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ ကာယစိတ္တတော-ကြောင့်၊ န (ဇာယန္တိ)၊
 ဝါစာစိတ္တေန-ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ နတုဇာယရေ-န်၊ သဗ္ဗေ-
 တို့သည်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ (ဟုတွာ) ပဒသောဓမ္မသဒိသာ-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်နှင့်
 တူကုန်၏။

၈။ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာန။ ၂၆၅။ အဒ္ဓါန-အဒ္ဓါန သိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ-အဒ္ဓါန
 ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘိက္ခုနီ သံဝိဓာန၊ နာဝံ-နာဝါဘိရူဟန၊ ပဏီတံ-
 ပဏီတဘောဇန၊ မာတုဂါမေန-မာတုဂါမ သံဝိဓာန၊ သံဟရေ-လောမသံဟရ၊
 ညေ-အာမကညေ၊ နိမန္တိတာစေဝ-နိမန္တိတာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အညတြဘူဉ္ဇန၊
 အဋ္ဌ-န်သော၊ ပါဠိဒေသနီစ-ပါဠိဒေသနီ သိက္ခာပုဒ်တို့။ ပန္နရသ-ကုန်သော၊
 ဧတေ သိက္ခာ-ဤ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကာယာ-ကိုယ်ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ ဝါစာ-
 ကြောင့်၊ န (ဇာယန္တိ)၊ မနာ-ကြောင့်၊ န (ဇာယန္တိ)၊ ကာယဝါစာဟိ-တို့ကြောင့်။
 ဇာယန္တိ၊ တေ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ စိတ္တေန-ကြောင့်၊ န ဇာယရေ၊
 ကာယစိတ္တေန-ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ တေ-တို့သည်၊ ဝါစတော-ကြောင့်၊ န ဇာယန္တိ၊
 ကာယဝါစာဟိ-တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တေန-ကြောင့်လည်းကောင်း၊
 (ဇာယန္တိ)၊ အဒ္ဓါနေန-အဒ္ဓါနသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ သမာ-န်သော၊ စတုပ္ပိဓာ-
 ၄ ပါးအပြားရှိကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနာ-တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓဉာဏေန-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ
 သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [ပါဠိယံ
 ဗုဒ္ဓဉာဏေနာတိ ပဋိဝိဒ္ဓ သဗ္ဗညုတဉာဏေန-ဝိမတိ။]

၉။ ထေယျသတ္တသမုဋ္ဌာန။ ၂၆၆။ ထေယျသတ္တံ-ထေယျသတ္တ သိက္ခာပုဒ်၊
 ဥပဿတိ-ဥပဿတိ၊ သူပဝိညာပနေနစ-သူပေါဒနပိညတ္တိ၊ ရတ္တိ-ရတ္တန္တကာရ၊
 ဆန္ဒု-ပဋိစ္ဆန္ဒ၊ ဩကာသံ-အဇ္ဈောကာသ၊ သတ္တမာ-၇ ပါးမြောက်သေး၊
 ဗျူဟေန-ဗျူဟာသိက္ခာပုဒ်၊ ဧတေ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကာယစိတ္တေန-ကြောင့်၊
 ဇာယန္တိ၊ တေ-တို့သည်၊ ဝါစတော န ဇာယန္တိ၊ တိဟိ-န်သော၊ ဒွါရေဟိ-
 တို့ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ-၂ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်သော၊ ဣမေ-
 တို့ကို၊ ထေယျသတ္တသမုဋ္ဌာနာ-ထေယျသတ္တ သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်၏ဟူ၍၊ အာဒိစ္စ
 ဗန္ဓုနာ-နေမျိုးထွတ်တင်၊ ဘုရားရှင်သည်၊ ဒေသိတာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

၁၀။ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာန။ ၂၆၇။ ဆတ္တပါဏိဿ၊ ပေ၊ သတ္တအာဝုဓ ပါဏိနံ၊ [ဤဂါထာကို ဘိက္ခု ကတ္ထပညတ္တိဝါရ၊ သေခိယ တသုဒ္ဓါနဉ္စ အနက်ပေး ခဲ့ပြီ။] ပါဒက-ပါဒကာရဋ္ဌာသိက္ခာပုဒ်၊ ဥပါဟနာ-ဥပါဟနာဇ္ဈ၊ ယာနံ-ယာနကတ၊ သေယျ-သယနကတ၊ ပလ္လတ္တိကာယစ-ပလ္လတ္တိကနိသိန္န၊ ဝေဋ္ဌိတ-ဝေဋ္ဌိတသီသ၊ သြဂုဏ္ဏိ တောစေဝ-သြဂုဏ္ဏိတသီသ၊ အနုနကာ-မယုတ်မလျော့ကုန်သော၊ ကောဒသ-တစ်ဆယ့် တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဝါစာစိတ္တေန-ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ တေ-တို့သည်၊ ကာယတော န ဇာယန္တိ၊ သဗ္ဗေ-တို့သည်၊ ဧက သမုဋ္ဌာနာ-တစ်ခုတည်းသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဓမ္မဒေသနေ (ဓမ္မ ဒေသနေန)-ဆတ္တပါဏိ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သမကာ-တူကုန်၏။

၁၁။ ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာန။ ၂၆၈။ ။ ဘူတံ-ဘူတာရောစန သိက္ခာ ပုဒ်သည်၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ ဇာယတိ၊ ပေ၊ ဘူတာရောစနကာ နာမ-ဘူတာ ရောစန သိက္ခာပုဒ် မည်သည်၊ ဝါ-အာပတ်မည်သည်၊ တိဟိ-ကုန်သော၊ ဌာနေဟိ- အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဇာယတိ။

၁၂။ ဇောရိဝုဋ္ဌာပန။ ၂၆၉။ ဇောရိ-ဇောရိဝုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဝါစာယ- ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တေန-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဇာယတိ၊ ပေ၊ ဣဒံ ဇောရိ ဝုဋ္ဌာပနံ-ကို၊ အကတံ-အခြားသိက္ခာပုဒ်တို့နှင့် မပြုအပ်သော ရောနှောမှုရှိသော၊ ဝါ-ရှေး၌ မပြုအပ်သေးသော၊ (ရှေး၌ မလာသေးသော)၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနံ-၂ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟူ၍၊ ဓမ္မရာဇေန-တရားမင်းဘုရားသည်၊ ဘာသိတံ-အပ်ပြီ။ [အကတန္တိ အညေဟိ အမိသိကတံ၊ အကတန္တိဝါ ပုဗ္ဗေ အနာဂတံ-ဝိမတိ။]

၁၃။ အနနညာတသမုဋ္ဌာန။ ၂၇၀။ ။ အနနညာတံ-အနနညာတ သိက္ခာပုဒ် သည်၊ ပေ၊ အကတံ၊ စတုဋ္ဌာနိကံ-၄ ပါးသော အကြောင်းရှိသော သမုဋ္ဌာန်တည်း။

ဤအစန်းကို ဟိ-အကျိုးကား၊ ဒသ-ဆယ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏိ- ၃ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (တစ်ဆယ့်သုံးပါး-ဟူ လို)၊ သင်္ခေပံ- အကျဉ်းဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာနံ-ဦးခေါင်းပမာ၊ စစ္စာ ညွှန်ပြ၊ ပဓာနဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်ကို၊ သုဒေသိတံ-ကောင်းစွာ ဟောပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ အသမ္မောဟကရံ-မတွေ့ဝေခြင်းကို ပြုတတ်သော၊ နေတ္တိဓမ္မာနုလောမိကံ-ဝိနည်း ပါဠိတော်တရားအား လျော်စွာဖြစ်သော၊ ဣမံ ဌာနံ-ဤ ပါဠိရပ်ကို၊ ဓာရယန္တော- အဝံ့နှုတ်တက်၊ ဆောင်ရွက်မှတ်သားသော၊ ဝိညျ-ပညာရှိသည်၊ ဝါ-လန့်သူမွန်၊ ပညဝန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမုဋ္ဌာနေ-သမုဋ္ဌာန်အရာ၌၊ န မုယုတိ-မတွေ့ဝေတော့၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမုဋ္ဌာနသီသသင်္ခေပေါ-တူသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ချုံး၍ ယူအပ်ရာဖြစ်သော သမုဋ္ဌာနသီသသည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

အန္တရပေယျာလ

ကတိပုစ္ဆာဝါရ။ ။၂၇၁။ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့သည်။ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း။ ။ပေ။ ဝိနိတဝတ္ထုတိ-အဝိပုဋိသာရ ပါမောဇ္ဇ စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာပတ်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည်။ ။ပေ။ အဂါရဝါ-မရိသေ မလေးစားခြင်းတို့သည်။ ။ပေ။ ဝိနိတဝတ္ထုနိ-အဂါရဝမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည်။ ။ပေ။ ဝိဝါဒမူလာနိ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်း၏မူလတို့သည်။ ။ပေ။ အနဝါဒ မူလာနိ-စွပ်စွဲခြင်း၏ မူလတို့သည်။ ။ပေ။ သာရဏိယာ-မပြတ် မလပ်၊ အမှတ် ရထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်။ ။ပေ။ [အဖြေ၌ လွယ်ပြီ။]

အာပတ္တိနိဒ္ဒေသ၌ “တတ္ထ-ထို ပဉ္စ အာပတ္တိယော အစရိသော စကားရပ်၌၊ ပဉ္စ အာပတ္တိယော-တို့သည်။ ကတမာ-အဘယ်တို့နည်း”စသည် ပေးပါ။

ဝိနိတဝတ္ထုနိဒ္ဒေသ။ ။ပဉ္စဟိ-နိသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓဟိ-အာပတ်အစုတို့မှ၊ အာရတိ-ဓေးဇ္ဇာ ဓမ္မလျော်ခြင်းသည်။ ဝါ-ဓေးဇ္ဇာ ဓမ္မလျော်ကြောင်းသဘောသည်။ ဝိရတိ-ကင်း၍ဓမ္မလျော်ခြင်းသည်။ ဝါ-ကင်း၍ ဓမ္မလျော်ကြောင်းသဘောသည်။ ပဋိဝိရတိ-အသီးအသီး ကင်း၍ ဓမ္မလျော်ခြင်းသည်။ ဝါ-သည်။ ဝေရမဏိ-ရာဂစသော အကုသိုလ်ရန်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ ဝါ-သည်။ အကိရိယာ-အာပတ်အစုကို မပြုခြင်းသည်။ ဝါ-အာပတ်အစုကို မပြုကြောင်းသဘောသည်။ အကရဏံ-သည်။ ဝါ-သည်။ အနန္တပတ္တိ-အာပတ်အစုသို့ မရောက်ခြင်းသည်။ ဝါ-အာပတ်အစုသို့ မရောက်ကြောင်း သဘောသည်။ ဝေလာ-အာပတ်အစုကို လှုပ်ရှားစေတတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောသည်။ ဝါ-အာပတ်အစုသို့ရောက်ကြောင်း အကုသိုလ်ကို လှုပ်ရှားစေတတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောသည်။ အနတိက္ကမော-အာပတ်အစုကို မလွန်ကျူးခြင်းသည်။ ဝါ-မလွန်ကျူးကြောင်း သဘောသည်။ သေတုယာတော-နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းလမ်းကို ဖွဲ့နှောင်တားမြစ်ဟတ်သော အာပတ်အစုကို ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောသည်။ ဝါ-ဖျက်ဆီးကြောင်း သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣမာနိ-ဤသဘောတို့သည်။ ပဉ္စ-နိသော၊ ဝိနိတဝတ္ထုနိ-တို့တည်း။

အန္တရပေယျာလ။ ။အကြားအကြား၌ အထူးအပြားတို့ကို မရှုင့် (မဖော်ပြ) မူ၍ ပေယျာလမြှုပ်ထားရာအခန်းကို “အန္တရပေယျာလ”ဟု ခေါ်၏။ ဥပမာ-“ကတိ အာပတ္တိယော”ဟုသော ပုစ္ဆာ၏အဖြေ၌ “ပဉ္စ အာပတ္တိယော”ဟု ဖြေ၏။ အကြား၌ မေထုနဓမ္မ၊ အဒိန္နဒါန-စသော အပြားကို မဖော်ပြတော့ပဲ မြှုပ်ထားသကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် မဟာဝဂ္ဂ၏ ဥဒ္ဒါနံ၌ “ပေယျာလ အန္တရာဘောဒါ-အကြားအကြား၌ အထူးအပြားတို့ကို ပေယျာလမြှုပ်ရာ နယ”ဟု ဆိုသည်။ [ဝိမတိ၌ သာဓကကိုလည်း “မေထုနာဒိန္နဒါနာဒိ အန္တောဂဓောဒံ အနပေက္ခိတော”ဟု ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုပင် ဆိုသည်။ ဘာသာဋီကာ၌ ထိုသာဓကကို ပြထားပြီ။]

အဂါရဝနိဗ္ဗေသ။ ။ဗုဒ္ဓေ-မြတ်စွာဘုရား၌၊ အဂါရဝေါ-မရိသေ မလေးစားခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သိက္ခာယ-သိက္ခာ ၃ ပါး၌၊ ပေ၊ အပ္ပမာဒေ-အပ္ပမာဒတရား၌၊ ပေ၊ ပဋိသန္တာရေ-အာမိသပဋိသန္တာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္တာရ၌၊ အဂါရဝေါ-လည်းကောင်းတည်း၊ အဂါရဝါ-တို့သည်၊ ဣမေ ဆ-ဤ ခြောက်ပါးတို့တည်း။ [အဂါရဝ ဝိနိတဝတ္ထု၌ “အကရဏံ-အဂါရဝကို မပြုခြင်းသည်” စသည် ပေးပါ။ ပဋိသန္တာရပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနနိဗ္ဗေသ။ ။(ယာ အာပတ္တိ-သည်၊) ကယတော-ကိုယ်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါစတော-နှုတ်ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌာတိ-မဖြစ်)၊ စိတ္တတော-ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌာတိ)၊ (သာ) အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္တိ-၏၊ ဤသို့ စသည် ပေးပါ။

၂၇၂။ ဝိဝါဒမူလနိဗ္ဗေသ၊ ၂၇၃။ အနုဝါဒမူလနိဗ္ဗေသတို့ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် နိဿယ၊ သမထက္ခန္ဓက၊ အဓိကရဏကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၂၇၄။ သာရဏီယဓမ္မနိဗ္ဗေသ။ ။ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ (“မေတ္တံ ကာယကမ္မံ”၌ စပါ) သဗြဟ္မစာရိသု-သီတင်းသုံးဖော်တို့၌၊ (သီတင်းသုံးဖော်တို့အပေါ်၌)၊ အာဝိစေဝ-မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ရဟောစ-မျက်ကွယ်၌ လည်းကောင်း၊ မေတ္တံ-မေတ္တာရှိသော၊ ဝါ-မေတ္တာကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ကာယကမ္မံ-ကာယကံသည်၊ ပစ္စုပဋိတံ-ရှေ့ရှုကပ်၍ တည်သည်၊ ဟောတိ၊ အယဗ္ဗိ ခမ္မော-ဤ မေတ္တာကာယကံဟူသော တရားသည်လည်း၊ သာရဏီယော-မပြတ်မလတ်၊ အမှတ်ရထိုက်သည်၊ ပိယကရဏော-ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၊ ဝါ-ချစ်ထိုက်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၊ ဂရုကရဏော-လေးစားခြင်းကို ပြုတတ်သည်၊ ဝါ-လေးစားထိုက်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သင်္ဂဟာယ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို သိမ်းသွင်းခြင်း ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊ [သင်္ဂဟဝတ္ထု ဝိသေသဘာဝတော သဗြဟ္မစာရိနံ သင်္ဂဟဏတ္တာယ၊-ဋီကာ။] ဝါ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို သည် ချီးမြှောက်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ [သဗြဟ္မစာရိဟိ သင်္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝါယ၊-အဋ္ဌကထာ။] အဝိဝါဒါယ-(သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့်) ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောဆိုရခြင်းအကျိုးငှာ၊ သာမဂ္ဂိယာ-ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ဧကီဘာဝါယ-တစ်ယောက်တည်း မဟုတ်သော်လည်း တစ်ယောက်တည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-မကွဲမပြား၊ တစ်သားတည်းဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ [နောက်နောက်ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။]

ပုနစ-တစ်ဖန်လည်း၊ အပရံ-တစ်မျိုးကား၊ (တစ်မျိုးသော သာရဏီယဓမ္မကား)၊ ပေ၊ မေတ္တံ-သော၊ ဝစီကမ္မံ-သည်၊ ပေ၊ အယဗ္ဗိခမ္မော-ဤမေတ္တာဝစီကံဟူသော တရားသည်လည်း၊ ပေ၊ သံဝတ္တတိ၊ [မနောက်၌ လွယ်ပြီ။] ပုနစ ပေ၊ ယေတေ

လာဘာ-အကြင် လာဘ်တို့သည်၊ ဓမ္မိကာ-တရားသဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ [ဓမ္မေန သမေန ဘိက္ခာစရိယဝတ္ထေန+ဥပ္ပနာ-ဋီကာ။] ဓမ္မလဒ္ဓါ-တရားသဖြင့် ရအပ်ကုန်၏။ အန္တမသော-အောက်၌ဖြစ်သော အဆုံးအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပတ္တပရိယာပနမတ္တဗ္ဗိ-သပိတ်၌ အကျိုးဝင်သော ဘောဇဉ်မျှသည်လည်း၊ (ဟောတိ-ရှိအံ့) တထာရူပေဟိ-ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ လာဘေဟိ-လာဘ်တို့ဖြင့်၊ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂိ-အသီးအသီးခွဲခြားအပ်သော သုံးဆောင်ခြင်းမရှိသည်၊ (မခွဲခြားမူ၍ သုံးဆောင် တတ်သည်)၊ သီလဝန္တေဟိ-သီလရှိကုန်သော၊ သ ဗြဟ္မစာရိဟိ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏဘောဂိ-ဆက်ဆံသော သုံးဆောင်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [“အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂိ”ကို “သီလဝန္တေဟိ ၊ပေ၊ ဘောဂိ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] အယမ္ဗိဓမ္မော-ဤလာဘ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂိဟူသောတရားသည်လည်း၊ ၊ပေ။

ပုနစ ၊ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ (“ဝိဟရတိ”၌ လှမ်းစပ်)၊ ယာနိ တာနိ သီလာနိ-အကြင်သီလတို့သည်၊ အဓဏ္ဍာနိ-ကျိုးပျက်သော သိက္ခာပုဒ်မရှိကုန်သည်၊ အစ္ဆိဒ္ဓါနိ-ပေါက်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိကုန်သည်၊ အသဗလာနိ-ပြောက်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိကုန်သည်၊ အကမ္မာသာနိ-ကျားကွက်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိကုန်သည်၊ ဘုဇိဿာနိ-တဏှာကျွန်အဖြစ်မှ ကင်းလွတ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ကင်းလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သည်၊ ဝိညုပသတ္တာနိ-ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သည်၊ အပရာမဋ္ဌာနိ-တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်သည်၊ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ-ဥပစာရသမဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တထာရူပေသု-ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ သီလေသု-တို့၌၊ အာဝိစေဝ-၌လည်းကောင်း ၊ ရဟောစ-၌လည်းကောင်း၊ သဗြဟ္မစာရိဟိ-တို့နှင့်၊ သီလသာမညဂတော-သီလအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ [သမာနဿ+ဘာဝေါ သာမညံ၊ သီလေန+သာမညံ သီလသာမညံ၊ သီလသာမညံ+ဂတော သီလသာမညဂတော။] (တစ်နည်း) သီလ သာမညဂတော-တူသော သီလရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်၊ [“သီလံ+သမာနံ ယဿာတိ သီလသမာနော၊ သီလသမာနဿ+ဘာဝေါ သီလသာမညံ၊ တံ+ဂတော”ဟု ဆက်ပါ။] (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရတိ-၏၊ အယမ္ဗိဓမ္မော-ဤ အဓဏ္ဍာသီလဟူသော တရားသည်လည်း၊ ၊ပေ။

ပုနစ ၊ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယာယံ (ယာ+အယံ) ဒိဋ္ဌိ-အကြင် မဂ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ အရိယာ-ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသည်၊ ဝါ-အပြစ်မရှိသည်၊ နိယျာနိကာ-ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်တတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တက္ကရဿ-ထိုဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်ကို ပြုကျင့် လိုက်နာသူ၏၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဒုက္ခက္ခယာယ-ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိယျာတိ-ဖြစ်၏၊ [နိယျာတိတိ ပဝတ္တတိ၊ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ သံဝတ္တတိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။] တထာရူပိယ-သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မဂ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၌၊ အာဝိစေဝ၊ ၊ပေ၊ သ ဗြဟ္မစာရိဟိ-

တို့နှင့်၊ ဒိဋ္ဌိ သာမညဂတော-သမ္မာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ဝါ-တူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရတိ-၏။ အယမ္ဗိဓမ္မော-ဤ အရိယနိယျာနိကဒိဋ္ဌိဟူသော တရားသည်လည်း။ ပေ၊ သံဝတ္တတိ၊ သာရဏီယာ၊ ဓမ္မာ-တို့သည်။ ဣမေ ဆ-ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

(၂၇၅) ဘောဒကရဝတ္ထု နိဗ္ဗေသ။ ။ဣဓ ဘိက္ခု၊ အဓမ္မံ-အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ ဒီပတိ-၏။ [ဤသို့စသည် ပေးပါ။ ကြွင်းနိဗ္ဗေသတို့ လွယ်ပြီ။]

မှတ်ချက်။ [တဿုဒ္ဓါန၌ လွယ်ပြီ။] စာအုပ်တို့၌ “ဝိနိတာဂါရဝါဓေဝ၊ ဂါရဝါမူလမေဝစ”ဟု ပါ၌ရှိ၏။ သို့သော် ထိုမူလတို့ကား အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်၏ အခြားမဲ့၌သာ လာ၏။ ထို ဝိဝါဒမူလ၊ အနုဝါဒမူလတို့ကိုလည်း “သမုဋ္ဌာနာ ဝိဝါဒနာ၊ အနုဝါဒါ သာရဏီယံ”ဟု ပြုလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် “ဂါရဝါမူလမေဝစ”ဟု ပါ၌မရှိသင့်၊ “ဂါရဝါပိ တထေဝစ”ဟု ပါ၌ရှိသင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ “တထေဝစ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဂါရဝါ-ဂါရဝတို့”ဟု အနက်ပေးသင့်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်း ရှေးနိဿယ၌ မှာထားပါသည်။

ကတိပုစ္ဆာဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၁။ ဆအာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရ။ (၂၇၆) ပဌမေန-ပထမဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနေန-အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇေ ယျ-ရောက်ရာသလော၊ ဣတိ-ဤသို့မေးအံ့၊ န ဟိတိ-န ဟိဟူ၍၊ (မရောက်ရာ ဟူ၍)၊ ဝတ္တဗွံ-ဖြေဆိုရာ၏။ (တစ်နည်း) နဟိ (အာပဇ္ဇေယျ)-မရောက်ရာ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တဗွံ-ဖြေဆိုရာ၏။ သံဃာဒိသေသံ-သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့မေးအံ့၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။ (ရောက်ရာ၏)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗွံ-ရာ၏။ (တစ်နည်း)အာပဇ္ဇနံ-ရောက်ခြင်းသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗွံ-ရာ၏။ [အာပဇ္ဇနံ သိယာ၊ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။] ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌသမုဋ္ဌာန်တိုင်အောင် ပေးပါ။

ပဌမော-သော၊ ဆ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ပထမဝါရစသည် သတ်မှတ်ပုံ။ ။ကတိပုစ္ဆာဝါရမှစ၍ အဓိကရထပစ္စယဝါရ တိုင် အောင်သော ဝါရတို့သည် အန္တရပေယျာလ၌ ပါဝင်သောကြောင့် ကတိပုစ္ဆာဝါရကို “ပထမဝါရ” ဟု သတ်မှတ်သင့်ပါသည်။ သို့သော် ဝိမတိဝယ် နောက်၌ပြုမည့် ကတာပတ္တိဝါရ (ကတိဝါရ) မှစ၍ “ဒုတိယေ ပန ကတိဝါရေ”စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ထို သတ်မှတ်ပုံကို ကြည့်၍ ဤဝါရကို ပထမဝါရ၊ ကတာပတ္တိဝါရကို ဒုတိယဝါရစသည်ဖြင့် သမထဘောဒ အဆုံးအထိ သတ်မှတ်ပါလိမ့်မည်။

၂။ ကတာပတ္တိဝါရ။ (၂၇၇) ပဌမေန-သော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေန-
 ကြောင့်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-
 ရောက်သနည်း။ ၊ပေ၊ ပဉ္စ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကပ္ပိယ
 သညီ-အပ်၏ဟု ဖြစ်သောသညာရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သညာစိကာယ-ကိုယ်တိုင်
 ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ အဒေသိတဝတ္ထုကံ-ညွှန်ပြအပ်သော ကုဋိရာ
 မရှိသော၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-ပမာဏကိုလွန်သော၊ သာရမ္ဘ-သော၊ အပရိက္ကမနံ-
 သော၊ [ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။] ကုဋိ-ကျောင်းငယ်ကို၊ ကရောတိ-
 ပြုအံ့၊ ပယောဂေ-ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဧကံ ပိဏ္ဍံ အနာဂတေ
 ၊ပေ၊ တသ္မိံ ပိဏ္ဍေ အာဂတေ၊ ၊ပေ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ကတာပတ္တိဝါရ၊ သညာစိက
 သိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊ “ဝိကာလေ ဘောဇနံ ဘုဂ္ဂတိ”စသော ကြွင်းပုဒ်
 တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။]

၂၇၈။ [ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] ဘိက္ခု ကပ္ပိယသညီ (ဟုတွာ) သမာ
 ဒိသတိ-ညွှန်ပြ၏၊ (ကိ)၊ မေ-၏၊ (အတွက်)၊ ကုဋိ-ကို၊ ကရောထ-န်လော၊
 ဣတိ-ဤသို့ ညွှန်ပြ၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏အတွက်၊ အဒေသိတဝတ္ထုကံ၊ ၊ပေ၊
 ကုဋိ ကရောန္တိ ၊ပေ၊ (၂၇၉) ဘိက္ခု ၊ပေ၊ သံဝိဒဟိတွာ-၍၊ ၊ပေ၊ ကရောတိ၊
 [နှုတ်ဖြင့် စီစဉ်၍၊ ကိုယ်ဖြင့်လည်း ပြုလုပ်သည်-ဟုလို။ (၂၈၀) လွယ်ပြီ။

၂၈၁။ ဘိက္ခု ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော ၊ပေ၊ ဥလ္လပတိ၊ [ဘိက္ခု ကတာပတ္တိ
 ဝါရ၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] န ခံသေတုကာမော-ဆဲရေးခြင်းငှာ
 အလိုမရှိသည်၊ န ဝဗ္ဘေတုကာမော-ရွတ်ချခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊ န မကံ
 ကတ္တာကာမော-မျက်နှာ မသာမယာဖြစ်အောင် ပြုခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊ (အရှိန်
 အစော်မရှိအောင် ပြုခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊) (ဟုတွာ)၊ ဒဝကမျတာ-ရယ်မြူး
 ခြင်းကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ရယ်မြူးလိုသဖြင့်) ဟိနေန-ယုတ်ညံသော
 ဇာတ် အစရှိသောစကားဖြင့်၊ ဟိနံ-ယုတ်ညံသူကို၊ (ယုတ်ညံသော ဇာတ်ရှိသော
 ရဟန်းကို)၊ ဝဒေတိ-ပြောအံ့၊ ဒုဗ္ဘာသိတဿ-ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ-

ကပ္ပိယသညီ ၊ပေ၊ ကုဋိ ကရောတိ။ ။ကပ္ပိယသညီတိ ဣမိနာ အစိတ္တကတ္တံ
 ဒဿေတိ၊ ကုဋိကရောတိတိ ဣမိနာ ဝစီပယောဂါဘာဝံ၊ ဥဘယေနပိ ဧကဝလံ ကာယေနဝ
 ဒုက္ကဋာဒီနံ သမ္ဘဝံ ဒဿေတိ၊ ဧဝံ ဥပရိပိ ယထာနရူပံ ကာတမ္ပံ-ဝိမတိ။

ကုဋိကာရ သေညံကိုသာ ထုတ်ပြန်။ ။ဒုတိယေ ပန ကတိဝါရေ ပဌမသမုဋ္ဌာနေန
 အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာနံ လဟု ဒဿနသုခေတ္တံ ကုဋိကာရာဒီနိ ဧဝ သမုဒုဋာနိ၊ န အညေသံအဘာဝါ
 (ကုဋိကာရသေညံမှ တစ်ပါးသော အခြားသိက္ခာပုဒ်တို့၏ ပထမသမုဋ္ဌာန်ကြောင့် ဖြစ်ခြင်း၏
 မရှိခြင်းကြောင့် ကုဋိကာရသေညံကိုသာ ထုတ်ပြန်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါ။) သဉ္စရိတ္တာဒီနမ္ပိ
 ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ဧဝံ ဒုတိယသမုဋ္ဌာနာဒီသုပိ-ဝိမတိ။

ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ပေ။ (၂၈၂) သံဝိဒဟိတွာ-၍။ (တိုင်ပင် ၍)။ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရတိ-ခိုးဆောင်အံ့။ ပေ။ ဆန္တံ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနံ-တို့၏။ ဒုတိယော-သော၊ ကတာပတ္တိဝါရော-သည်။ နိဗ္ဗိတော-ပြီ။

၃။ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဂါထာ။ (၂၈၃) အနန္တဒဿိနာ-အဆုံးမရှိသော သိသင့်သိထိုက်သောတရားကို သိမြင်တော်မူထသော၊ ဝိဝေကဒဿိနာ-နီဝရဏတို့မှ ကင်းခြင်းကို မြင်တော်မူထသော၊ ဝါ-သင်္ခတတရားတို့၏ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူထသော၊ လောကဟိတေန-သတ္တလောက၏ စီးပွားဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည်။ ကာယိကာ(ကာယိကော)-ကိုယ်ဟူသော၊ သမုဋ္ဌာနာ (သမုဋ္ဌာနံ)- သမုဋ္ဌာန်ကို၊ (တစ်နည်း) ကာယိကာသမုဋ္ဌာနာ-ကာယသမုဋ္ဌာန်ကို၊ အက္ခာတာ (အက္ခာတံ)-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တေန-ထိုကာယသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်။ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း၊ ဝိဘင်္ဂကောဝိဒ-ဝိဘင်း ၂ ပါး၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော အရှင်ဘုရား၊ [သို့မဟုတ်၊ ကျွမ်းကျင်သော ငါ့ရှင်] ပုစ္ဆမိ-လျှောက်ပါ၏၊ (မေးပါ၏)။ တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ဗြူဟိ-ဖြေဆိုတော်မူပါ၊ (ဖြေဆိုပါ)။

အနန္တဒဿိနာ-သော၊ ပေ။ အက္ခာတာ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ- န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်။ ပဉ္စ-တို့တည်း၊ (ငါးပါးတို့ပါတည်း)။ ဝိဘင်္ဂ ကောဝိဒ-ဝိဘင်း ၂ ပါး၌ ကျွမ်းကျင်သော ငါ့ရှင်၊ (သို့မဟုတ်၊ အရှင်ဘုရား)။ ဧတံ-ဤအကြောင်းကို၊ တေ-သင့်အား၊ (သို့မဟုတ်၊ အရှင်ဘုရားအား)၊ အက္ခာမိ-

အနန္တဒဿိနာ၊ ဝိဝေကဒဿိနာ။ ။အနန္တဒဿိတိ အနန္တဿ ဧယျဿ အနဝေသသတော ဒဿိ၊ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဗြဟ္မသံယုတ်၊ ဗကဗြဟ္မာသုတ်ဋီကာ၊ ဝိဝေက ဒဿိနာတိ သဗ္ဗသင်္ခတ ဝိဝိတ္တတ္တာ၊ တတော ဝိဝိတ္တဟေတုတ္တာစ နီဝရဏ ဝိဝေကဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဒဿနသိလေန၊-ဝိမတိ။ [အဋ္ဌကထာ အပရဒုတိယ ဂါထာသင်္ဂဏီကာ၊ အဝန္တနိယ ပုဂ္ဂလာဒီ ဝန္တနာ၊ “အနန္တဓိနေန တာဒိနာ ဝိဝေကဒဿိနာ”အဖွင့်၌ကား ဝိဝေကအရ တဒင်္ဂဝိဝေကစသော ဝိဝေက ၅ ပါးကို ဖွင့်သည်။]

ကာယိကာ သမုဋ္ဌာနာ။ ။ကာယောဝ+ကာယိကောတိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝစနဝိပလ္လာသေန “ကာယိကာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ “တေန သမုဋ္ဌိတာ”တိ၊ ကာယော သမုဋ္ဌာနံ အက္ခာတာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။ [ဤဂါထာတို့ဖြင့် ရှေ့ပါရ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် သိမ်းယူအပ်သည်။]

ဝိဘင်္ဂကောဝိဒ။ ။ဝိဘင်္ဂကောဝိဒါတိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ ကုသလာတိ အာလပနံ၊ ဣစ ပနေဝံ အညော ပုစ္ဆန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဥပါလိတ္ထေရော သယမေဝ အတ္ထံ ပါကင်္ဂ ကာတံ ပုစ္ဆံ ဝိသဇ္ဇနဉ္စ အကာသီတိ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ (အလုံးစုံသော ဂါထာတို့၌) အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊-ဝိမတိ။

ဖြေဆိုပါ၏။ [ကြွင်းဂါထာများ၌ “ဝါစသိကာ-နှုတ်ဟူသော၊ ကာယိကာ-ကိုယ်
ဟူသော၊ မာနသိကာ-စိတ်ဟူသော၊ ကာယိကာ ဝါစသိကာ မာနသိကာ-ကိုယ်
နှုတ် စိတ်ဟူသော”ဟု ပေးပါ။

တတိယာ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဂါထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄။ ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရ။ ၂၂၄။ သီလဝိပတ္တိပစ္စယာ-သီလဝိပတ္တိဟူသော
အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-သီလဝိပတ္တိကို ဖုံးထားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊
[သီလဝိပတ္တိ ပဋိစ္စာဒန ပစ္စယာ-ဝိမတိ။] ကတိ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနီ-
သည်၊ ဇာနံ (ဇာနန္တိ)-လျက်၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ၊ ပဋိစ္စာဒေတိ-ဖုံးထားအံ့၊ ပေ။

၂၂၅။ အာစာရဝိပတ္တိပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ပေ။ (၂၂၆)။ ဒိဋ္ဌိ
ဝိပတ္တိပစ္စယာ-ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-ပျက်စီးသော မိစ္ဆာ
အယူကို မစွန့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ [ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ အပ္ပဋိနိသဇ္ဇန
ပစ္စယာ-ဝိမတိ။] ပေ။ (၂၂၇)။ အာပတ္တိပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ပျက်စီးသော
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ။

စတုတ္ထော-သော၊ ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၅။ အဓိကရဏပစ္စယဝါရ။ ၂၂၈။ ဝိဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ-ဝိဝါဒါ
ဓိကရဏ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပန္တံ ဩမသတိ၊ ပေ၊ အနုပသမ္ပန္တံ
ဩမသတိ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ကတာပတ္တိဝါရ၊ ဩမသသိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၂၂၉။ အနုဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အမူလကေန-
အခြေအမြစ်မရှိသော၊ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန-ပါရာဇိကအပတ်ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေတိ၊
ပေ၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေတိ-စွပ်စွဲအံ့၊ ပေ။

၂၃၀။ အာပတ္တာဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ [ဤ၌ပါသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏
အနက်ကို ဤအန္တရပေယျာလ၊ ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရပုဒ်ရေ (၂၂၄)၌ ရေးခဲ့ပြီ။]
(၂၃၁)။ ကိစ္စာဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ [ဤ၌ပါသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အနက်
ကိုလည်း ရေး၌ ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။]

သတ္တ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တ၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ-
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသာ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-
သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်စသော အာပတ်တို့သည်၊ [အဝသေသာ အာပတ္တိယော
တိ သောတာပတ္တိ ဖလသမာပတ္တိ အာဒယော-ဝိမတိ။] စတုန္တံ၊ ဝိပတ္တိနံ-တို့
တွင်၊ ကတိ-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဘဇန္တိ-ကပ်ဝင်ကုန်သနည်း၊ ပေ၊
ကတမံ အဓိကရဏ်-အဘယ်အဓိကရဏ်နည်း၊ ပေ၊ သမ္ပန္တိ-ငြိမ်းကုန်သနည်း။

သတ္တ အာပတ္တိယော၊ ဖေ၊ ကတမံ ဝိပတ္တိ-မည်သည့်ဝိပတ္တိသို့မျှ၊ န ဘဇ္ဇိ-
 နံ၊ ဖေ၊ န ကတမံ အဓိကရဏံ-မည်သည့် အဓိကရဏံမျှ မဟုတ်၊ ဖေ၊
 ကတမေ န သမထေ န-မည်သည့် သမထကြောင့်၊ န သမ္ဘန္တိ-နံ၊ တံ-ထိုသို့
 ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကိဿပေတု-အဘယ်အကြောင့်ကြောင့်နည်း၊ သတ္တ၊ ဖေ၊
 ထပေတွာ-၍၊ အညာ-အာပတ်၊ အာပတ်အစု ၇ ပါးတို့မှ တစ်ပါး၊ အခြား
 ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-ဝိပတ္တိအာဒိဘာဂိနိယ၊ သာဝဇ္ဇအာပတ်တို့သည်၊ နတ္ထိ-
 မရှိကုန်၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်တည်း။ (ဝိပတ္တိ အာဒိ ဘာဂိနိယ-ဝိပတ္တိအစေ့သော
 အဖို့ရှိသော)၊ [တသုဒ္ဓါန လွယ်ပြီ].....

ပဉ္စမော-သော၊ အဓိကရဏပစ္စယဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

နတ္ထညာ အာပတ္တိယော။ ။ ၇ ပါးသော အာပတ်၊ အာပတ္တိကုန္ဒတို့သည်သာ သာဝဇ္ဇ
 (အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော) အာပတ်များဖြစ်၍ ဝိပတ္တိ ၄ ပါး စသည်တို့ဖြင့် ဝေဖန်ထိုက်ရ
 ကား ဝိပတ္တိ ၄ ပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်ကြ၏။ အဓိကရဏံဖြစ်၍လည်း သမထတို့ဖြင့် ငြိမ်း
 ခြေရ၏။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်စသည်တို့ကား အနဝဇ္ဇ (အပြစ်မရှိသော) အာပတ်များ
 ဖြစ်၍ ဝိပတ္တိ ၄ ပါး စသည်တို့ဖြင့် မဝေဖန်ထိုက်၊ ထို့ကြောင့် ဝိပတ္တိ ၄ ပါး စသည်တို့
 သို့ မကပ်ရောက်ကြ၊ အဓိကရဏံ မဟုတ်သောကြောင့် သမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းစေဖွယ်လည်း
 မလို၊ ၇ ပါးသော အာပတ်၊ အာပတ္တိကုန္ဒကိုမှ အခြားသော သာဝဇ္ဇအာပတ်များလည်း
 မရှိရတော့ကား “ထပေတွာ သတ္တ၊ ဖေ၊ န သမ္ဘန္တိ” ဟု ဖြေတော်မူပြီးလျှင် “တံ ကိဿပေတု၊
 ဖေ၊ နတ္ထညာ အာပတ္တိယော” ဟု အကြောင်းပြတော်မူသည်။

အန္တရပေယျာလံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

သမထဘောဒ

၆။ အဓိကရဏပရိယာယဝါရ။ ။ ၉။ ဝိဝါဒါမိကရဏဿ-၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ-
 ရှေ့သွား တရားသည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဌာနာနိ-အကြောင်းတို့သည်၊ ကတိ-
 အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း၊ ဝတ္ထုနိ-တည်ရာ ဝတ္ထုတို့သည်၊ ဖေ၊ ဘူမိယော-
 ဖြစ်ရာဘုံတို့သည်၊ ဖေ၊ ဟေတု-ဟိတ်တို့သည်၊ ဖေ၊ မူလာနိ-မူလတို့သည်၊
 ဖေ၊ ကတိဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဝိဝေဒတိ-
 ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောရသနည်း၊ ဝိဝါဒါမိကရဏံ ဖေ၊ သမ္ပတိ-ငြိမ်းသနည်း။

၉။ ဝိဝါဒါမိကရဏဿ ကိ ပုဗ္ဗင်္ဂမန္တိ-ဝိဝါဒါမိကရဏဿ ကိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ
 ဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ လောဘော-လောဘသည်၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမော-ရှေ့သွားတရားတည်း၊
 ဖေ၊ အလောဘော-သည်၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမော-တည်း၊ ဣတိ-ဤ အဖြေဖြစ်၏။ [သာသနာ
 တော်၏ တည်ခြင်းအကျိုးငှာ မှန်ကန်သောအားဖြင့် ဓမ္မဝါဒီ၏ ငြင်းခုံမှုကို
 ရည်ရွယ်၍ “အလောဘ အဒေါသ အမောဟတို့ကို ပုဗ္ဗင်္ဂမံ” ဟု ဆိုသည်။ ဖေ၊

ကတိဋ္ဌာနာနိတိ-ဟူသောပုစ္ဆာ၌၊ အဋ္ဌာရသ-နံသော၊ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ (ကွဲပြားခြင်းကိုပြုတတ်သော အကြောင်းတို့သည်)၊ ဌာနာနိ-တို့တည်း၊ ဣတိ-ဤအဖြေ ဖြစ်၏။ ၊ပေ၊ ဟေတု-တို့သည်၊ နဝ-၉ ပါးတို့တည်း၊ တယော-၃ ပါးကုန်သော၊ ကုသလာဟေတု-ကုသိုလ်ဟိတိတို့လည်းကောင်း၊ တယော၊ အကုသလဟေတု-တို့လည်းကောင်း၊ တယော၊ အဗျာကတဟေတု-တို့လည်းကောင်းတည်း၊ [ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိဝါဒကို ရည်ရွယ်၍ “တယော-အဗျာကတဟေတု” ဟု ဆိုသည်။] ၊ပေ၊ မူလာနိ-တို့သည်၊ ဒွါဒသ-တို့တည်း၊ ၊ပေ၊ ဒွိဟိ-နံသော၊ အာကာရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ-ဓမ္မဟုဖြစ်သော အယူရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဝါဒတိ-၏။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ၊ပေ၊ သမ္ပတိတိ-ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ၊ပေ၊ သမ္ပတိဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ ဒွိဟိ-နံသော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ-သမ္မုခါဝိနယ သမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျသိကာယစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္ပတိ-၏။ (ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ)။

၂၉၄။ အနက်ကို ရှေးနည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မူလ(၁၂)ပါးတွင် ကိုယ်၊ နှုတ် ၂ ပါးထည့်၍ “စဒ္ဒသ မူလာနိ”ဖြစ်သည်။ (၂၉၅)။ “သတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဌာနာနိ”စသည်၌ အာပတ်ကို ဖုံးထားမှုကြောင့် နောက်ထပ် အာပတ်သင့်ရကား ရှေးရှေးအာပတ်သည် နောက်နောက် အာပတ်၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်၍ “ဌာနာနိ”စသည်ကို ဆိုသည်၊ ဆဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပတ္တိတိ-၏၊ အလန္နိတာ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အညာဏတာ-မသိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုစ္ဆာပကတတာ-သံသယကုက္ကုစ္ဆသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်း အောင်ပြုအပ် သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [“အပ်လေသလား၊ မအပ်လေသလား” ဟု သံသယ

ဌာန၊ ဝတ္ထု၊ ဘူမိ။ ၊အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ ဌာနာနိတိ ဓမ္မာဒိသု အဓမ္မောတိ အာဒိနာ ဂဟေတွာ ဒီပနာနိ ဣဓေဝ (ဤပါဠိတော် အန္တရပေယျာလ၊ ကတိပုစ္ဆ ဝါရ၌ပင်) ဘေဒကရဝတ္ထုနိ (သန္တိ)၊ တာနိဓေဝ ကာယကလဟာဒီ ဝိဝါဒဿ ကာရဏတ္တာ ဌာနာနိ၊ ဩကာသတ္တာ ဝတ္ထုနိ၊ အာဓာရတ္တ ဘူမိယောတိစ ဝုတ္တာနိ-ဝိမတိ၊ [တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ ဌာနာနိ-ဝိဝါဒ စသည်တို့၏ တည်ရာအကြောင်းတို့၊ ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္ထုနိ၊ ဘဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ဘူမိယော။]

ဒွါဒသ မူလာနိ။ ၊ဒွါဒသ မူလာနိတိ ကောဓော ဥပနာဟော၊ မက္ခော ပလာ သော၊ ဣဿာ မစ္စရိယံ၊ မာယာ သာဠေယျံ၊ ပါပိစ္ဆတာ မဟိစ္ဆတာ၊ သဒ္ဓိဋ္ဌိပရာမာသိတာ အာဓာနဂ္ဂါဟိ ဒုပ္ပဋိနိသန္တိတာတိ ဣမေသံ ဆန္ဒံ ယုဂဋ္ဌာနံ ဝသေန ဆ ဓမ္မာဓေဝ လောဘာဒယော ဆဟေတုဇာတိ ဒွါဒသ ဓမ္မာ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ မူလာနိ- ဒိ.၊ န။ [အကျယ်ကို သမထကုန္ဒက အဓိကရဏကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

ဖြစ်နေခြင်းသည် “ကုက္ကုစ္စပကတတာ”တည်း။ ထိုသို့ သံသယဖြစ်လျက် ပြုလုပ်လျှင် အပ်သောအရာပင် ဖြစ်စေကာမူ အာပတ်သင့်သည်။] အကပ္ပိယေ-မအပ်သော အရာ၌၊ ကပ္ပိယသည်တာ-အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-အပ်သောအရာ၌၊ အကပ္ပိယသည်တာ-မအပ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သတိသမ္ပောသာ-သတိပျောက်ကင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ [တစ်နည်း၊ အလန္တိတာ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သတိသမ္ပောသာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆဟိ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။]

၂၉၆။ ကိစ္စာဓိကရဏဿ-၏။ ပေ၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-အပလောကနက် စသော ကံတို့သည်၊ ဌာနာနိ-တို့တည်း။ ပေ၊ မူလံ-ကား၊ စကံ-တစ်ပါးတည်း၊ သံဃော-သံဃာတည်း။ [ဤစကားကို များသောအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်။ ဂဏဥတ်ထားရသောကံ၊ အပလောကနက်တို့၌ကား “ဂဏ”လည်း မူလပင်ဖြစ်၏။] ဒွိဟိ-နံသော၊ အာကာရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဥတ္တိတောဝါ-ဥတ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပလောကနတောဝါ-ပန်ပြောခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကစ္စံ-သည်၊ ဇာယတိ-၏။ ပေ။

သမထ ၇ ပါး (တစ်နည်း) ၁၀ ပါးဖြစ်နိုင်ပုံ။ [ကတိ သမထာစသော ဝါကျ လွယ်ပြီ။] ဝတ္ထုဝသေန-စတုဗ္ဗိဓာဓိကရဏဟူသော ဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိယာယေန-ဒေသနာက္ကမ ဟူသော ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သတ္တ-နံသော၊ ဣမေသမထာ-တို့သည်၊ ဒသ-နံသော၊ သမထာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-

စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ဌာနာနိ။ ။စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ဌာနာနိတိအာဒိသု အပလောကနဝါစာ ဥတ္တိအာဒိဝါစာယောစ ကမ္မာနိတိ ဝတ္ထု၊ တာ စဝ ဟိ ဧကသီမာယံ သာမဂ္ဂိမုပဂတာနံ ကမ္မပ္ပတ္တာနံ အနုမတိယာ သာဝနကိရိယာနိပ္ပတ္တိသင်္ခါတဿ သံဃဂဏကိစ္စသဘာဝဿ ကိစ္စာဓိကရဏဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန “ဌာန ဝတ္ထု ဘူမိယော”တိ ဝုစ္ဆန္တိ-ဝိမတိ။

ဥတ္တိတောဝါ။ ။ဤ၌ “ဥတ္တိကံ”ဟု ခေါ်သော ဥတ်တစ်မျိုးသာတည်းသာမက၊ ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာတို့ကိုလည်း “ဥတ္တိတောဝါ”ဟုပင် ဆိုထားသည်။ ဘာကြောင့်နည်း-ထိုကံတို့ကိုလည်း ဥတ်သဘောရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥတ်ရှေ့သွားရှိသောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ [ဥတ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဤအဋ္ဌကထာ ဥပါလိပဉ္စက၊ ဝေါဟာရဝဂ်အဖွင့်၌ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

ဝတ္ထုဝသေန၊ ပရိယာယေန။ ။ဝတ္ထုဝသေနာတိ ဣဒံ “သတ္တ သမထာ ဒသ သမထာ ဟောန္တိ”တိ ဣမဿ ကာရဏဝစနံ၊ ပရိယာယေနာတိ ဣဒံ “ဒသ သမထာ သတ္တ သမထာ ဟောန္တိ”တိ ဣမဿ ကာရဏဝစနံ၊ စတုဗ္ဗိဓာဓိကရဏသင်္ခါတဝတ္ထုဝသေနစ ဒေသနာက္ကမသင်္ခါတပရိယာယဝသေနာတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။

ဖြစ်နိုင်ကုန်သလော၊ ဒသ-နံသော၊ သမထာ-တို့သည်၊ သတ္တ-နံသော၊ သမထာ-
တို့သည်၊ ဟောန္တိ-နံသလော၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) သိယာ-ဖြစ်နိုင်
ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။

ကထဉ္စ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ-အဘယ်နည်းအားဖြင့်၊ သိယာ-နံသနည်း၊ ဝိဝါဒါ
ဓိကရဏဿ-၏၊ (အတွက်)၊ သမထာ-တို့သည်၊ ဒွေ-၂ ပါးတို့တည်း၊ [အနုဝါဒါ
ဓိကရဏ်းအတွက် ၄ ပါး၊ အာပတ္တာဓိကရဏ်းအတွက် ၃ ပါး၊ ကိစ္စာဓိကရဏ်း
အတွက် ၁ ပါး။] ဧဝံ-လျှင်၊ ဝတ္ထုဝသေန၊ ပေ၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

ဣမေ သတ္တ သမထာသေဉ္စ။ ။ဤပုစ္ဆာ၏အစဉ် စာအုပ်များဝယ် “သိယာ ဣမေ
သတ္တ သမထာ”ဟု “သိယာ”ပုဒ် ပါနေ၏။ ထိုပုဒ် မပါသင့်ကြောင်းမှာ အောက်ပါ ဝိမတိ
စကားဖြင့် ထင်ရှားပါသည်။ ဣမေ သတ္တ သမထာ ပေ၊ ပရိယာယေနာတိ ဣဒံ ပုစ္ဆာ
ဝစနံ၊ “သိယာ”တိ ဣဒံ ဝိသဇ္ဇနံ၊ “ကထဉ္စ သိယာ”တိ ဣဒံ ပုန ပုစ္ဆာ၊ “ဝိဝါဒါဓိ
ကရဏဿ ဒွေ သမထာ”တိ အာဒိ ပုန ဝိသဇ္ဇနံ။

ဆဋ္ဌော-သော၊ ပရိယာယဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၇။ သာဓာရဏဝါရ။ ။(၂၉၇) ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊
သမထာ-တို့သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ-၏၊ ဝါ-နှင့်၊ သာဓာရဏာ-ငြိမ်းစေခြင်း
ကိစ္စအားဖြင့် ဆက်ဆံကုန်သနည်း၊ (အဖြေ၌) ဒွေ၊ သမထာ-တို့သည်၊ ဝိဝါဒါဓိ
ကရဿ-၏၊ ဝါ-နှင့်၊ သာဓာရဏာ-နံ၏၊ သမ္မုခါဝိနယော-လည်းကောင်း၊
ယေဘုယျသိကာ-လည်းကောင်းတည်း၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ နည်းမှီပေးပါ။]

သတ္တမော-သော၊ သာဓာရဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၈။ တတ္တာဂိယဝါရ။ ။(၂၉၈) ကတိ-နံသော၊ သမထာ-တို့သည်၊ ဝိဝါဒါ
ဓိကရဿ-၏၊ တတ္တာဂိယာ-တတ္တာဂိယသမထတို့နည်း၊ ဝါ-ငြိမ်းစေခြင်း ကိစ္စ
အားဖြင့် ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အညဘာဂိယာ-တို့နည်း၊
ဝါ-အခြားသော အဓိကရဏ်း၏ အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ [လွယ်ပြီ။]

အဋ္ဌမော-သော၊ တတ္တာဂိယဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ဤ ၂ ဝါရ၌ အချုပ်မှတ်ဖွယ်ကား-

“သမ္မုခါ ယေဘုယျသိကာ၊ ဝိဝါဒေါ ဒွိဟိ သမ္ပတိ၊

“သမ္မုခါ သတိ အမုဋ္ဌ-ပါဝိကာယ နုဝါဒကော၊

“သမ္မုခါ ပဋိညာတိတာ၊ အာပတ္တိ ကိစ္စ-မေကတော”

ဂါထာနှင့်အညီ သမ္မုခါဝိနယ ယေဘုယျသိကာသမထ ၂ ပါးသည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏
သာဓာရဏ၊ တတ္တာဂိယသမထ၊ ကြွင်း သမထ ၅ ပါးသည် ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏ အသာဓာရဏ၊
အညဘာဂိယသမထ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော် ကြည့်၍ သိပါ။

၉။ သမထာသမထဿ သာဓာရဏဝါရ။ (၂၉၉) သမထာ-တို့သည်၊ သမထဿ-၏၊ ဝါ-နှင့်၊ သာဓာရဏာ-ဆက်ဆံကုန်သလော၊ ပေ၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံကုန်သလော၊ [သမထတို့သည် အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေရာ၌ တပေါင်းတည်း ငြိမ်းစေကြသလော၊ သို့မဟုတ် အသီးအခြား တစ်ပါးစီ ငြိမ်းစေကြသလော] ဟု မေးတော်မူလို၍ ဤဝါရကို မိန့်တော်မူသည်။] သိယာ-ရံခါ၊ ဝါ-အချို့ကုန်သော၊ သမထာ-တို့သည်၊ သမထဿ-၏၊ ဝါ-နှင့်၊ သာဓာရဏာ-န်၏၊ သိယာ ပေ၊ အသာဓာရဏာ-န်၏၊ ပေ။

ယေဘုယျသိကာ-သည်၊ သမ္မုခါဝိနယဿ-၏၊ ဝါ-နှင့်၊ သာဓာရဏာ-၏၊ သတိဝိနယဿ-၏လည်းကောင်း၊ အမူဇ္ဈိနယဿ-၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကဿ-၏လည်းကောင်း၊ အသာဓာရဏာ-ကုန်၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။] နဝမော-သော၊ သမထာသမထဿသာဓာရဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၀။ တတ္ထာဂိယဝါရ။ (၃၀၀) သမထာ-တို့သည်၊ သမထဿ-၏၊ တတ္ထာဂိယာ-ထို သမဏ၏ အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သလော၊ ပေ၊ အညဘာဂိယာ-တစ်ပါးသော သမထ၏ အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သလော၊ [လွယ်ပြီ။] ဒသမော-သော၊ သမထာသမထဿ တတ္ထာဂိယဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

သမထ ပေ၊ သာဓာရဏ တတ္ထာဂိယ ၂ ဝါရ

အချုပ်မှတ်ဖွယ်။ ဤ ၂ ဝါရ၌ အချုပ်မှတ်ဖွယ်ကား-ယေဘုယျသိကာသည် သမ္မုခါဝိနယ၏ သာဓာရဏ၊ တတ္ထာဂိယ၊ ကြွင်းသမထ ၅ ပါးတို့၏ အသာဓာရဏ၊ အညဘာဂိယ၊ သတိဝိနယသည် သမ္မုခါဝိနယ၏ သာဓာရဏ တတ္ထာဂိယ၊ ကြွင်းသမထ ၅ ပါးတို့၏ အသာဓာရဏ အညဘာဂိယ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သမထအစဉ်အတိုင်း သမ္မုခါဝိနယမှတစ်ပါး သမထ ၆ ပါးတို့သည် သမ္မုခါဝိနယ၏ သာဓာရဏ တတ္ထာဂိယ ဖြစ်ကြ၍၊ မိမိတို့ အချင်းချင်းကား အသာဓာရဏ၊ အညဘာဂိယ ဖြစ်ကြသည် ဟု မှတ်ပါ။

ဝိမတီ။ သမ္မုခါဝိနယံ ဝိနာ ကဿဓိ သမထဿ အသမ္ဘဝါ သေသာ ဆပိ သမထာ သမ္မုခါဝိနယဿ သာဓာရဏာ ဝုတ္တာ၊ တေသံ ပန ဆန္တံ အညမညာပေက္ခာဘာဝတော တေ အညမညံ အသာဓာရဏာ ဝုတ္တာ၊ တတ္ထာဂိယဝါရေပိ ဧသေဝနယော။

မှတ်ချက်။ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။] အနဝါဒါဓိကရုဏ်း အာပတ္တာဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေနိုင်သော သမထတို့သည် (၄)ပါး (၃)ပါး တပေါင်းတည်း ငြိမ်းသကစေကြသည် မဟုတ်၊ သမ္မုခါဝိနယ တစ်ပါးတည်းလည်းကောင်း၊ သမ္မုခါဝိနယနှင့် တွဲဖက်၍ ၂ ပါးစီ ၂ ပါးစီသာလည်းကောင်း ငြိမ်းစေနိုင်ပုံကို သမထက္ခန္ဓက၊ အဓိကရုဏ ဝုပသမနကထာ ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤဝါရ၌ သမ္မုခါဝိနယ၏ သာဓာရဏ တတ္ထာဂိယသမထကို ပြရာဝယ်

၁၁။ သမထသမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယဝါရ။ ။(၃၀၁) သမထော-သမထမည်၏။ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယမည်သလော၊ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-မည်၏။ သမထော-မည်။ ၊ပေ၊ (အဖြေ၌) ယေဘုယျသိကာ-သည်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကော-သည်လည်းကောင်း၊ ဣမေ သမထာ-တို့သည်၊ သမထာ-သမထတို့မည်ကုန်၏။ နော သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယ မမည်၊ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-သည်၊ သမထော စေဝ-သမထလည်း မည်၏။ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယောစ-လည်း မည်၏။ ၊ပေ၊ ဧကဒသ မော သမထသမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၁၂။ ဝိနယဝါရ။ ။(၃၀၂) ဝိနယော-ဝိနယမည်၏။ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယမည်သလော၊ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-မည်၏။ ဝိနယော-မည်သလော၊ ၊ပေ၊ (အဖြေ၌) ဝိနယော-ဝိနယသည်၊ သိယာ-ရံခါ၊ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-မည်၏။ သိယာ-ရံခါ၊ န သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-မမည်၊ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-သည်၊ ဝိနယောစေဝ-မည်၏။ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယောစ-မည်၏။ ၊ပေ။ ဒွါဒသမော ဝိနယဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၁၃။ ကုသလဝါရ။ ။(၃၀၃) သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-သည်၊ ကုသလော-ကုသိုလ်လော၊ အကုသလော-အကုသိုလ်လော၊ အဗျာကတော-လော၊ ၊ပေ၊ (အဖြေ၌) သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော-သည်၊ သိယာ-ရံခါ၊ ကုသလော-ကုသိုလ်တည်း၊ ၊ပေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော- သည်၊ အကုသလော-သည်၊ နတ္ထိ၊ [ကြွင်းဝါကျတို့ လွယ်ပြီ။].... တေရသမော ကုသလဝါရော နိဋ္ဌိတော။

သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော သိယာ ကုသလော စသည်။ ။ထိုထို ဝိနယ (သမထ) ကံကို ပြုရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ အဓိကရုဏ်းကို ဖြစ်စေရာ၌လည်းကောင်း ပါဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်လျှင် ထိုကံ၊ ထိုအဓိကရုဏ်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ပြုလျှင် ထိုကံ၊ ထို အဓိကရုဏ်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ပြုလုပ်လျှင် အဗျာကတဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ပြုလုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြောင်းကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော သမထ အဓိကရုဏ်းတို့အပေါ်၌ တင်စား၍ အကျိုးဖြစ်သော သမထ, အဓိကရုဏ်းတို့ကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် “သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော သိယာ ကုသလော”စသည်ဖြင့် ဆိုထားသည်။-ဝိမတိ။

နတ္ထိ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော အကုသလော။ ။ယသ္မာ ပနေတဿ သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော နာမသံသယသမ္ဗုဒ္ဓါဝါဒယော ဟောန္တိ၊ တေသဉ္စ အနဝဇ္ဇ သဘာဝတ္ထာ အကုသလေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ အကုသလတ္ထူပစာရော (အကုသိုလ်အဖြစ်၌ တင်စားခြင်းသည်) န ယုတ္တော၊ အာပတ္တာ ဝိကရဏဿ အကုသလတ္ထူပစာရောပိယ၊ တသ္မာ “နတ္ထိ သမ္ဗုဒ္ဓါ ဝိနယော အကုသလော”တိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

မှတ်ချက်။ ။သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယနှင့် အာပတ္တာဝိကရဏ၌ အကုသိုလ်မရ၊ ကြွင်းသမထနှင့် အဓိကရုဏ်းတို့၌ ၃ ပါးလုံးရသည်။ အာပတ္တာဝိကရဏ၏ အကုသိုလ် မဖြစ်နိုင်ပုံကို စူဠဝဂ္ဂဘာသာဒီကာ သမထက္ခန္ဓက အဓိကရုဏကထာ၌ အကျယ်ပြထားပြီ။

၁၄။ ယတ္ထဝါရ (ပုစ္ဆာဝါရ)။ ။(၃၀၄) ယတ္ထ-အကြင် အဓိကရုဏ်း၌၊ ယေဘုယျသိကာ-ယေဘုယျသိကာသမထကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏။ တတ္ထ-ထို အဓိကရုဏ်း၌၊ သမ္မုခေါဝိနယော-သမ္မုခေါဝိနယသမထကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်သလော၊ ယတ္ထ-၌၊ သမ္မုခေါဝိနယော-ကို၊ လတ္တတိ-၏။ တတ္ထ-၌၊ ယေဘုယျသိကာ-ကို၊ လတ္တတိ-လော၊ [အပြန်အလှန်မေးသည်၊ ထို့နောက် “ထိုသမထ ၂ ပါး ရအပ် ရာ အဓိကရုဏ်း၌ အခြားသမထများလည်း မရအပ်သလော”ဟု မေးလို၍ “န တတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။] တတ္ထ-ထိုအဓိကရုဏ်း၌၊ သတိဝိနယော-ကို၊ န လတ္တတိ-မရအပ်သလော၊ ။ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကော-ကို၊ န လတ္တတိ-လော၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းအတိုင်း မေးပါ။] စက္ကပေယျာလံ-စက္ကပေယျာလတည်း၊ စုဒ္ဒသမော ယတ္ထဝါရော နိဠိတော-ပြီ။

ဋီကာ ။“ယတ္ထ ယေဘုယျသိကာ လတ္တတိ၊ တတ္ထ သမ္မုခေါဝိနယော လတ္တတိ”တိ အာဒိပုစ္ဆာ၊ “ယသ္မိ သမယေ သမ္မုခေါဝိနယေနစ”တိ အာဒိ တဿာ ဝိသစ္စနံ၊ “ယသ္မိ သမယေ သမ္မုခေါဝိနယေနစ ယေဘုယျသိကာယစ အဓိကရုဏ် ဝုပသမ္ပတိ၊ တသ္မိ သမယေ ယတ္ထ ယေဘုယျသိကာ လတ္တတိ၊ တတ္ထ သမ္မုခေါဝိနယော လတ္တတိ”တိ စဝံ သမ္ပတ္တ သမ္ပန္နော-သာရတ္ထ။ [ပဋိညာတကရုဏရအပ်ရာ အဓိကရုဏ်း၌ သမ္မုခေါဝိနယ ရအပ်ပုံကို ဤဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

၁၅။ သမထဝါရ(ဝိသစ္စနဝါရ)။ ။(၃၀၅) ယသ္မိသမယေ-အကြင်အခါ၌၊ သမ္မုခေါဝိနယေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျသိကာယစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဓိကရုဏ်-သည်၊ ဝုပသမ္ပတိ-ငြိမ်း၏၊ (တသ္မိ သမယေ-၌)၊ ယတ္ထ-အကြင် အဓိကရုဏ်း၌၊ ယေဘုယျသိကာ-ကို၊ လတ္တတိ-၏။ တတ္ထ-၌၊ သမ္မုခေါဝိနယော-ကို၊ လတ္တတိ-၏။ ယတ္ထ သမ္မုခေါဝိနယော လတ္တတိ၊ တတ္ထ ယေဘုယျသိကာ၊ လတ္တတိ-၏။ တတ္ထ-၌၊ သတိဝိနယော-ကို၊ န လတ္တတိ-မရအပ်၊ ။ပေ၊ တိဏဝတ္ထာ ရကော-ကို၊ န လတ္တတိ-အပ်၊ ။ပေ။ ပန္နရသမော သမထဝါရော နိဠိတော-ပြီ။

၁၆။ သံသဋ္ဌဝါရ။ ။(၃၀၆) အဓိကရုဏန္တိဝါ-အဓိကရုဏဟူသည် လည်း ဖြစ်သော၊ သမထာတိဝါ-သမထတို့ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဣမေ ဓမ္မော- ဤတရားတို့သည်၊ သံသဋ္ဌာ-ရောနှောကုန်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ဝိသံသဋ္ဌာ- မရောနှောကုန်သလော၊ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝိနိဗ္ဗုဓိတွာ ဝိနိဗ္ဗုဓိတွာ-အသီး အခြားခွဲ၍ အသီးအခြားခွဲ၍၊ [ဋီကာတို့၌ကား တစ်ပုဒ်သာရှိ၏။] နာနာကရုဏ်- အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို၊ ပညပေတံစ-ပညတ်ခြင်းငှာလည်း၊ လတ္တ- ရအပ်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း။ [သမထတို့၏ အဓိကရုဏ်းတို့၌သာ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ အဓိကရုဏ်းတို့နှင့် ကင်း၍ သီးခြားမတည်နိုင်ပုံကိုလည်းကောင်း ပြခြင်းငှာ ဤသို့မေးတော်မူသည်။-ဝိမတိ။]

အဓိကရဏန္တိဝါ-သော၊ သမထောဝါ-သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဝိသံသဋ္ဌာ-မရောနောကုန်၊ သံသဋ္ဌာ-ရောနောကုန်သည်၊ နော-မဟုတ်ကုန်၊ ဣမေသံ ဓမ္မာန-တို့၏။ ။ပေ၊ ပညပေတုံစ-ငှာလည်း၊ လတ္တ-အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏၊ [“ယော ဝဒတိ”ဟု ဝိမတိ၌ ထည့်သည်။] သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ မာ ဟေဝန္တိ-မာဟေဝံ ဟူ၍၊ ဝါ-ဤသို့ မပြောပါနှင့်ဟူ၍၊ ဝစနိယော-ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏၊ [သော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ မာ(ဝဒ)-မပြောပါနှင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနိယော အဿ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏၊ “ဝဒတိ” ဟူသော ကိရိယာနှင့် လိုက်အောင် “မာဝဒ” ဟု ဝိမတိ၌ ထည့်သည်။]

အဓိကရဏန္တိဝါ ။ပေ၊ န လတ္တ-အပ်၊ တံ-ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ခွဲခြား၍ မရနိုင်ခြင်းသည်)၊ ကိဿဟေတု-အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အဓိကရဏာနိ-တို့သည်၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-တို့တည်း၊ သမထာ-တို့သည်၊ သတ္တ-တို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ နန-ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ [သမထက္ခန္ဓက၌ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော။] အဓိကရဏာ-တို့သည်၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ပန္နိ-ငြိမ်းကုန်၏၊ (တသ္မာ-ထို့ကြောင့်တည်း)၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ ။ပေ၊ နော လတ္တ-အပ်၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။

သောဋ္ဌသမော-သော၊ သံသဋ္ဌဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္ပန္နိ။ ။သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္ပန္နိတိ အပလောကနာဒိဟိ စတုဟိ ကိစ္စာဓိကရဏေဟိ သဗ္ဗေပိ သမထာ နိဋ္ဌာနံ (ပြီးဆုံးခြင်းသို့) ဂစ္ဆန္တိ။ န အညေဟိ-(အခြား အဓိကရဏ်းတို့ဖြင့်ကား ပြီးဆုံးခြင်းသို့ မရောက်ကုန်)၊ ဣတိ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တောနေဝ ဝက္ခတိ “သမ္ပုခါဝိနယော ဝိဝါဒါဓိကရဏေန န သမ္ပတိ၊ အနုဝါဒါဓိကရဏေန ။ပေ၊ အာပတ္တာဓိကရဏေန န သမ္ပတိ၊ ကိစ္စာဓိကရဏေန သမ္ပတိ”တိ အာဒိ၊ [သမထာဓိကရဏဝါရ၊ “ကထံ သိယာ သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္ပတိ၊ ။ပေ၊ န သမ္ပန္နိ” ဟူသော ပုစ္ဆာ၏ အဖြေ၌ မိန့်တော်မူလတ္တံ့။]

၁၇။ သမ္ပတိဝါရ။ ။ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည် အဘယ်သမထဖြင့် ငြိမ်းနိုင်သနည်း” စသည်ဖြင့် မေးသည်၊ အမေး အဖြေအားလုံး၌ အနက်လွယ်ပြီ။

သတ္တရသမော-သော၊ သမ္ပတိဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၈။ သမ္ဘန္တိ န သမ္ဘန္တိဝါရ။ ၂၀၈။ “ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းသည် အဘယ် သမထ တို့ဖြင့် ငြိမ်းသနည်း၊ အဘယ် သမထတို့ဖြင့် မငြိမ်းသနည်း” စသည်ဖြင့် မေးသည်။ ဤဝါရ၌လည်း အနက်ထူးမရှိပါ။ [သံသဋ္ဌဝါရနှင့် ဆက်သွယ်၍ အဓိကရုဏ်း တို့နှင့် သမထဝါရတို့၏ ရောနှောသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မရောနှောသည် ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ပြုခြင်းငှာ ဤဝါရ (၂)ပါးကို မိန့်တော်မူသည်။]

အဋ္ဌာရသမော-သော၊ သမ္ဘန္တိ န သမ္ဘန္တိဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၉။ သမထာဓိကရုဏာဝါရ။ ၂၀၉။ သမထာ-တို့သည်၊ သမထေဟိ- တို့ဖြင့်၊ သမ္ဘန္တိ-ပြီးစီးကုန်သလော၊ သမထာ-တို့သည်၊ အဓိကရုဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ဘန္တိ-ငြိမ်းကုန်သလော၊ အဓိကရုဏာ-တို့သည်၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ဘန္တိ- ငြိမ်းကုန်သလော၊ အဓိကရုဏာ-တို့သည်၊ အဓိကရုဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ဘန္တိ- လော။ ။ သိယာ-ရံခါ၊ ဝါ-အချို့ကုန်သော၊ သမထာ-တို့သည်၊ သမထေဟိ- တို့ဖြင့်၊ သမ္ဘန္တိ-ပြီးစီးကုန်၏၊ ပေါ န သမ္ဘန္တိ-နံ၊ [အမေးအတိုင်း ကြည့်၍ ပေးပါ။]

၂၁၀။ ကထံ-လျှင်၊ ဝါ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ သိယာ၊ သမထာ သမထေဟိ၊ သမ္ဘန္တိ-နံသနည်း၊ ပေါ န သမ္ဘန္တိ-ကုန်သနည်း။ ။ ယေဘုယျသိကာ-သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေန-နှင့်၊ (သဒ္ဓိ-တကွ)၊ သမ္ဘန္တိ-ပြီးစီး၏၊ သတိဝိနယေန-နှင့်၊ (သဒ္ဓိ) န သမ္မုတိ-စိ၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းမီ၍ ပေးပါ။]

၂၁၁။ ကထံ-လျှင်၊ သိယာ-နံသော၊ သမထာ-တို့သည်၊ အဓိကရုဏေဟိ- တို့ဖြင့်၊ သမ္ဘန္တိ-နံသနည်း၊ ပေါ န သမ္ဘန္တိ-နံသနည်း။ ။ သမ္မုခါဝိနယော-သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏေန-ဖြင့်၊ န သမ္ဘန္တိ-မငြိမ်းကုန် (ပြီးဆုံးခြင်းသို့မရောက်ကုန်)၊ ပေါ

သမထာ သမထေဟိ သမ္ဘန္တိ။ ။ သမထာ သမထေဟိ သမ္ဘန္တိတိ အာဒိ ပုစ္ဆာ၊ သိယာ သမထာ သမထေဟိ သမ္ဘန္တိတိ အာဒိ ဝိသဇ္ဇနံ၊ တတ္ထ “သမထာ သမထေဟိ သမ္ဘန္တိ”တိ ဧတ္ထ သမ္ဘန္တိတိ သမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ အဓိကရုဏာဝါ ပန သမ္ဘန္တိ ဝုပသမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ [အဓိကရုဏ်းက ကတ္တားဖြစ်ရာ၌၊ “သမ္ဘန္တိ-ငြိမ်းကုန်သလော” ဟု အနက်သတ်မှတ်ပါ-ဟုလို၊ ရှေးနိဿယ၌ “သမ္မုဇ္ဇန္တိ-ပြည့်စုံသလော” ဟု အနက်ပေး၏၊ သို့သော် “ပြည့်စုံ” ဟု သောအနက်သည် “မည်သည်အရာနှင့်ပြည့်စုံ” ဟု သဟာဒိယောဂရှိ၏၊ ဤနေရာ၌ ထို သဟာဒိယောဂ မရှိပါ၊ အခြားနေရာ၌လည်း “သမ္မုဇ္ဇတိ-နိပုဇ္ဇတိ” ဟု ဖွင့်လေ့ရှိပါသည်။]

ယေဘုယျသိကာ သမ္မုခါဝိနယေန သမ္မုတိ။ ။ (တသ္မာ) “ယေဘုယျသိကာ သမ္မုခါ ဝိနယေန သမ္မုတိ”တိ ဧတ္ထ သမ္မုခါဝိနယေန သဒ္ဓိ ယေဘုယျသိကာ သမ္မုဇ္ဇတိ၊ န သတိ ဝိနယာဒိဟိ သဒ္ဓိ၊ တေသံ တဿာ အနုပကာရတ္တာ) ထိုသတိ ဝိနယစသည်တို့က ထို ယေဘုယျသိကာအား လျော်သောကျေးဇူးကို မပြုသောကြောင့်တည်း။ ဣတိ ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-သာရတ္ထ။

ကိစ္စာဓိကရဏေ-အပလောကနကံစသော ကိစ္စာဓိကရဏေ-ဖြင့်၊ သမ္ပတိ-ငြိမ်း၏။ (ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်၏)။ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။ ဤအဖြေများကို ရည်ရွယ်၍ သံသဒ္ဓါဝါရ “သမထော အဓိကရဏေဟိ သမ္ပန္နိ”အဖွင့်၊ ဝိမတိ၌ “အပလောကနာဒီဟိ စတူဟိ ကိစ္စာဓိကရဏေဟိ သဗ္ဗေပိ သမထော နိဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ”စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့သည်။]

၃၁၂။ ကထံ-လျှင်၊ အဓိကရဏာ-တို့သည်၊ သမထေဟိ-ဖြင့် သမ္ပန္နိ-ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ ပေ၊ န သမ္ပန္နိ-ကုန်သနည်း၊ [အဖြေ၌ အနက်လွယ်ပြီ၊ အဓိကရဏေ-တစ်ပါးပါးကို မူတည်၍ ငြိမ်းစေနိုင်သော သမထ၊ မငြိမ်းစေနိုင်သော သမထတို့ကို ပြတော်မူသည်။]

၃၁၃။ ကထံ-လျှင်၊ အဓိကရဏာ အဓိကရဏေဟိ၊ သမ္ပန္နိ-ပြီးစီးကုန်သနည်း။ ဝါ-ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏေ-ဖြင့်၊ န သမ္ပတိ-မငြိမ်း၊ ပေ၊ ကိစ္စာဓိကရဏေ-ဖြင့်၊ သမ္ပတိ-ပြီးစီး၏၊ ဝါ-ငြိမ်း၏၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။] ဆ-ခြောက်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရောပိ-ကုန်သော၊ အဓိကရဏာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ပုခါဝိနယေ-ဖြင့်၊ သမ္ပန္နိ-ငြိမ်းကုန်၏၊ ဝါ-ပြီးစီးကုန်၏၊ [အဓိကရဏေ-ဖြစ်လျှင် သမထ တစ်ပါးပါးပါရ၏၊ ထို သမထသည် သမ္ပုခါဝိနယနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဤသို့မိန့်သည်။] သမ္ပုခါဝိနယော-သည်၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော သမထ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော အဓိကရဏေ-ဖြင့်မှ၊ န သမ္ပတိ။ ဧကုန ဝိသတိသမာ-တစ်ပါးယုတ် နှစ်ဆယ်မြောက်သော၊ သမထာ ဓိကရဏာဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

သမ္ပုခါဝိနယော န ကေနစိ သမ္ပတိ။ ။ သမ္ပုခါဝိနယသည် သံသမဓမ္မ ဝိနယ ပုဂ္ဂလတို့၏ သမ္ပုခတော (ပျက်မှောက်၏ အဖြစ်မျှ)ဖြစ်၍ အခြားသမထ၊ အဓိကရဏတို့ဖြင့် သီးခြား ငြိမ်းစေထိုက် (ပြီးစေထိုက်)သော တရားမဟုတ်၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “သမ္ပုခါဝိနယော န ကေနစိ သမ္ပတိ”ဟု မိန့်သည်။ [သမ္ပုခါဝိနယော န ကေနစိ သမ္ပတိတိ ဟိ အဝသာနေ ဝုတ္တတ္တာ သမ္ပုခါဝိနယော သယံ သမထေနဝါ အဓိကရဏေနဝါ သမေတဗ္ဗော န ဟောတိ။-“ကထံ သိယာ သမထော အဓိကရဏေဟိ သမ္ပန္နိ”၏ အဖြေဝါကျအဖွင့် သာရတ္ထ။]

“သမ္ပုခါဝိနယော ကိစ္စာဓိကရဏေန သမ္ပတိ” ဟု မိန့်ခဲ့ရပုံ။ ။ သို့သော် သမ္ပုခါဝိနယ ပြီးမြောက် (ဖြစ်မြောက်) ဖို့ရန် အပလောကနကံ စသော ကိစ္စာဓိကရဏ ပါရသေး၏။ [သမထကုန္တက ဥဗ္ဗာဟိကာယ ဝုပသမနကထာ၌ သမ္ပုခါဝိနယဖြင့် အဓိကရဏေကို ငြိမ်းစေရာဝယ် ဥဗ္ဗာဟိကာမ္ပဝါစာပါပုံကို ကြည့်ပါ။] ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍ ရှေ့ပုဒ်ရေ (၃၁၁)၌ “သမ္ပုခါဝိနယော ကိစ္စာဓိကရဏေန သမ္ပတိ”ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ဟန်တူပါသည်။

၂၀။ သမုဋ္ဌာပနဝါရ။ ၂၁၁၄။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်။ စတုနံ-ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနံ-တို့တွင်၊ ကတမံ-အဘယ်မည်သော၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ သမုဋ္ဌာပေတိ-ဖြစ်စေသနည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ၊ပေ၊ ကတမံ အဓိကရဏံ-အဘယ် အဓိကရဏ်းကိုမှ၊ န သမုဋ္ဌာပေတိ-ချက်ခြင်း မဖြစ်စေ၊ အပိစ-သို့သော်လည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ စတ္တာရော၊ အဓိကရဏာ-တို့သည်၊ ဇာယန္တိ-နောက်ထပ် ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ ယထာကထံ ဝိယ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ [ဣဓ ဘိက္ခု၊ ဝိဝဒန္တိမှ စ၍ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံတိုင်အောင် သမထက္ခန္ဓကပါဠိတော် နိဿယ၊ အဓိကရဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ဝိဝါဒါဓိကရဏေ-သည်။ (ဇာယမာနေ-ဖြစ်လသော်၊) သံဃော-သည်။ ဝိဝဒတိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြော၏၊ ဝါ-ငြင်းခုံ၏၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်။ (ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏၊) ဝိဝဒမာနော-လသော်၊ အနုဝဒတိ-စွပ်စွဲ၏၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ-သည်။ (ဟောတိ)၊ အနုဝဒမာနော-လသော်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ (ဟောတိ)၊ တာယ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ သံဃော--သည်။ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကရောတိ-အံ၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ (ဟောတိ)၊ စဝံ-လျှင်၊ ဝိဝါဒါဓိကဏ ပစ္စယာ-ကြောင့်၊ စတ္တာရော အဓိကရဏာ ဇာယန္တိ။

န ကတမံ အဓိကရဏံ။ ။[အဓိကရဏ်းတို့ကြောင့် အဓိကရဏ်းတို့၏ ဖြစ်ပုံအပြားကို ပြခြင်းငှာ ဤဝါရကို မိန့်တော်မူသည်။] န ကတမံ အဓိကရဏန္တိ အတ္တနော သမ္ဘဝမတ္ထေန (ဖြစ်ရုံမျှဖြင့်) ၁။ ဘုဒ္ဓိ အဓိကရဏံ န သမုဋ္ဌာပေတိတိ အတ္ထော၊ ကထဇ္ဈုပတိ သမုဋ္ဌာပေတိတိ အာဟာ "အပိစာ"တိ အာဒိ၊ တတ္ထ ဇာယန္တိတိ အနန္တရမေဝ အနုပ္ပစ္စိတ္တာ (အခြားမဲ့၌သာ မဖြစ်ပဲ) ပရမ္ပရပစ္စယာ ဇာယန္တိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။

သံဃော ဝိဝဒတိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ။ ။[ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကြောင့် အဓိကရဏ်းများ အဆက်ဆက်ဖြစ်ပုံကို ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။] သံဃဿ ဝိဝဒတော ယော ဝိဝါဒေါ၊ တံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဟောတိတိ အတ္ထော၊ ဧသ နယော သေသေသုဝိ (ဝိဝဒမာနော အနုဝဒတိ အနုဝါဒါဓိကရဏံ စသော ပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းတည်း)၊ ဝိမတိ။

အနုကံကျယ်ပေးပုံ။ ။ဤဝိမတိအလို "သံဃော-သည်၊ ဝိဝဒတိ-၏၊ ဝိဝဒတော-ငြင်းခုံသော၊ သံဃဿ-၏၊ ယော ဝိဝါဒေါ-အကြင်ငြင်းခုံခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ-ထို ငြင်းခုံသည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝိဝဒမာနော-လသော်၊ အနုဝဒတိ-၏၊ အနုဝဒတော-စွပ်စွဲသော၊ သံဃဿ-၏၊ ယော အနုဝါဒေါ-ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထိုစွပ်စွဲခြင်းသည်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ ဟောတိ၊ အနုဝဒမာနော-လသော်၊ အာပတ္တိ၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စန္ဓဿ-ရောက်သော၊ သံဃဿ-၏၊ ယံ အာပတ္တိ အာပစ္စနံ-အကြင်အာပတ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထိုအာပတ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တာယ ၊ပေ၊ ကရောတိ၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တဿ-ပြု သော၊ သံဃဿ-၏၊ ယံ ကမ္မကရဏံ-အကြင်ကံကို ပြုခြင်းသည်၊ အတတ္ထိ၊ တံ-ထိုကံကို ပြုခြင်းသည်၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ ဟောတိ။

၃၁၅။ ။ “ဣဓ ဘိက္ခု ဘိက္ခု အနုဝဒန္တိ” မှစ၍ “ဣဒံ ဝုစ္စတိ အနုဝါဒါမိ ကရဏံ” တိုင်အောင် သမထက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ၊ အဓိကရဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ “သံယော ဝိဝဒတိ” စသည်ကို အထက်ပါအတိုင်း ပေးပါ။

၃၁၆။ ။ လွယ်ပြီ။ (၃၁၇) ယာ သံဃဿ ကိစ္စယတော။ ။ ပေ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ကိစ္စာမိကရဏံ။ အဓိကရဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ဝိသတိမော-၂၀ မြောက် ဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာပနဝါရော-သည်။ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂၁။ ဘဇေတိဝါရ။ ။ (၃၁၈) ဝိဝါဒါမိကရဏံ-သည်။ စတုန္ဒ-နံသော၊ အဓိ ကရဏာနံ-တို့တွင်၊ ကတမံ-သော၊ အဓိကရဏံ-သို့၊ ဘဇေတိ-ကပ်ဝင်သနည်း၊ (ပါဝင်သနည်း)၊ ကတမံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဥပနိဿိတံ-မှီသနည်း၊ ကတမံ အဓိကရဏံ-၌၊ ပရိယာပန္နံ-အကျုံးဝင်သနည်း၊ [ကတမံ အဓိကရဏံ ပရိယာပန္နံတိ ကတမေ အဓိကရဏေ ပရိယာပန္နံ၊ အယမေဝါ ပါဠော၊ သာရတ္ထ။ [ကတမေန၊ အဓိကရဏေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်သနည်း၊ ခပ။

(အဖြေ၌) ဝိဝါဒါမိကရဏံ-သည်။ စတုန္ဒ အဓိကရဏာနံ၊ ဝိဝါဒါမိကရဏံ- ဝိဝါဒါမိကရဏံ-၏ အဖြစ်သို့၊ ဘဇေတိ-ကပ်ဝင်၏၊ ဝိဝါဒါမိကရဏံ-ဝိဝါဒါ မိကရဏံ-၏ အဖြစ်ကို၊ ဥပနိဿိတံ-၏၊ ဝိဝါဒါမိကရဏံ-ဝိဝါဒါမိကရဏံ-သို့၊ ပရိယာပန္နံ-ထက်ဝန်းကျင်ရောက်၏၊ ဝိဝါဒါမိကရဏေန-ဝိဝါဒါမိကရဏံ-၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ-အပ်၏။ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤအတိုင်းပေးပါ။]

၃၁၉။ ဝိဝါဒါမိကရဏံ-သည်။ သတ္တန္ဒ-နံသော၊ သမထာနံ-တို့တွင်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ သမထေ-တို့သို့၊ ဘဇေတိ-ကပ်ရောက်သနည်း၊ (တစ်နည်း)ကတိ-နံသော၊ သမထေ-တို့ကို၊ (အာဂမ္မ-စွဲ၍) ဘဇေတိ-ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်သနည်း၊ ကတိ၊ သမထေ-တို့ကို၊ ဥပနိဿိတံ-နည်း၊ ကတိ သမထေ

ဘဇေတိဝါရ။ ။ အဓိကရဏံ-တို့၏ (သမုဋ္ဌာပနဝါရ၌) ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် အချင်းချင်း အကြောင်းအဖြစ်ပါသော်လည်း မရောနှောသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းမှာ ဤဝါရကို မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဝိမတိ၌ “သံသဂ္ဂဘာဝ ဒဿနတ္ထံ” ဟု ပါဠိရှိသော်လည်း “သံသဂ္ဂါဘာဝ (သံသဂ္ဂ+အဘာဝ) ဒဿနတ္ထံ” ဟု ရှိသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ ရှိမှ “ဝိဝါဒါမိကရဏံ။ ။ ပေ၊ ဝိဝါဒါမိကရဏံ ဘဇေတိ” စသော အဖြေနှင့်လည်းကောင်း၊ အောက်၌ ပြမည့် ထို ဝိမတိ အဖွင့်နှင့်လည်းကောင်း ညီပါမည်။

ဝိဝါဒါမိကရဏံ ။ ဝိဝါဒါမိကရဏံ ဘဇေတိ။ ။ ဝိဝါဒါမိကရဏံ စတုန္ဒ အဓိကရဏာနံ ဝိဝါဒါမိကရဏံ ဘဇေတိတိ အာဒိသု ဝိဝါဒါမိကရဏံ စတုသု အဓိကရဏေသု ဝိဝါဒါမိကရဏ ဘာဝဓေဝ ဘဇေတိ၊ နာညာမိကရဏဘာဝံ၊ စတုသု အဓိကရဏေသု ဝိဝါဒါမိကရတ္ထမေဝ နိဿိတံ၊ ဝိဝါဒါမိကရဏမေဝ ပရိယာပန္နံ၊ ဝိဝါဒါမိကရဏဘာဝေနဝ သင်္ဂဟိတန္တံ ဝေမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော-ဝိမတိ။

(ကတိသု-သမထေသု) ပရိယာပန္နံ-နည်း၊ ကတိဟိ-နံသော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်သနည်း၊ ကတိဟိ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ပတိ-ငြိမ်းသနည်း၊ (အဖြေ၌) ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ ဒွေ၊ သမထေ-တို့သို့၊ ဘဇတိ၊ (တစ်နည်း) ဒွေ၊ သမထေ-တို့ကို၊ (အာဂမ္မ-၍)၊ ဘဇတိ-၏၊ ပေ၊ ဒွေ သမထေ-တို့သို့၊ ပရိယာပန္နံ-ထက်ဝန်းကျင် ရောက်၏၊ ပေ၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းအတိုင်းပေးပါ။]

ကတိ သမထေ ဘဇတိ။ ။ကတိ သမထေ ဘဇတိတိ အတ္တနော ဥပသမတ္တာယ ကိတ္တကေ သမထေ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကိတ္တကေ သမထေ အာဂမ္မ ဝုပသမံ ဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊ [အဖြေ၌ “ဒွေ သမထေ၊ စတ္တာရော သမထေ”သော စကားတို့ကို ဆိုင်ရာ အဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေနိုင်သော နိယတသမထတို့၏ အစွမ်းဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။]

ကတိဟိ သမထေဟိ သင်္ဂဟိတံ။ ။ကတိဟိ၊ ပေ၊ သင်္ဂဟိတန္တိ ဝုပသမံ ကရောဇ္ဈေဟိ (ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်) ကတိဟိ သမထေဟိ ဝုပသမကရဏတ္ထံ သင်္ဂဟိတံ-ဝိမတိ။

ဧကဝိသတိမော-နှစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ဖြစ်သော၊ ဘဇတိဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ၊ [တဿုဒ္ဓါန “အဓိကရဏံ ပရိယာယံ-အဓိကရဏပရိယာယဝါရ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

သမထဘောဒေါ-သမထတို့၏ အပြားသည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ဓမ္မကပုစ္ဆာဝါရ။ ။(၃၂၀) သနိဒါနံ-(သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာ ဒေသဟူသော) နိဒါနံ-နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သနိဒ္ဓေသံ-အကျယ် ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော၊ ပုဂ္ဂိုလ် စသည်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဥပသမ္ပဒံ-ဥပသမ္ပဒကုန္တကကို၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇကုန္တကကို)၊ ပုစ္ဆိသံ-မေးအံ့၊ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ (သံ+ဥက္ကဋ္ဌ+ပဒါနံ)မြတ်သော ပုဒ်တို့၏၊ ဝါ-အပတ်ကိုပြတတ်သော ပုဒ်တို့၏၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-နံသနည်း)၊ သ နိဒါနံ-သော၊ သ နိဒ္ဓေသံ-သော၊ ဥပသမ္ပဒံ-ကို၊ ဝိသမ္ဗိသံ-ဖြေဆိုအံ့၊ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ-တို့၏၊ ဒွေ-နံသော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-နံ၏။)

အမှာ။ ။နောက်နောက်ဂါထာတို့၌ “ဥပေါသထံ-ဥပေါသထကုန္တကကို၊ ဓမ္မသညာတံ-သားရေနှင့်စပ်သော ဓမ္မကုန္တကကို၊ ပါရိဝါသိကံ-ပါရိဝါသိကကုန္တကကို၊ သမာစာရံ-ကောင်းစွာ ကျင့်ထိုက်သော အကျင့်တို့ကိုပြရာ ဝတ္ထကုန္တကကို၊ ဌပနံ-ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနကုန္တကကို”ဟု ပေးပါ။ [တဿုဒ္ဓါနံ လွယ်ပြီ။]

ဓမ္မကပုစ္ဆာဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ကျော့စိုက်နယ

၁။ ကေကဝါရ

၃၂၁။ အာပတ္တိကရာ-အာပတ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါး၊ တရားတို့ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။ အနာပတ္တိကရာ-အနာပတ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-သမထ ၇ ပါး၊ တရားတို့ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကေဝုဇ် ဗဟုဝုဇ် အားလျော်စွာ “ဇာနိတဗ္ဗာ”ကို အနက်ပေးပါ။] လဟုကာ-လဟုကဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-အောက်အာပတ် ၅ ပုံကို၊ ဂရုကာ-သော၊ အာပတ္တိ-ပါရာဇိက သံယာဒိ သေသ်အာပတ်ကို၊ သာဝသေသာ-သာသနာတော်ဝယ် အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ပါရာဇိကမှ တစ်ပါးသော အာပတ်ကို၊ ပေ၊ အနဝသေသာ-သာသနာတော်ဝယ် အကြွင်းအကျန်မရှိသော၊ အာပတ္တိ-ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ-ရုန်းရင်းသော ပေ၊ အဒုဋ္ဌုလ္လာ-သော၊ သပ္ပဋိကမ္မာ-ကုစားခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ ပေ၊ အပ္ပဋိကမ္မာ-ကုစားခြင်းမရှိသော၊ [သာဝသေသာ၊ အနဝသေသာနှင့် တူ၏။ [ဒေသနာဂါမိနီ-ဒေသနာဂါမိဖြစ်သော၊ (ဒေသနာပြောထိုက်သည်၏ အဖြစ် သို့ရောက်သော၊) ပေ၊ အဒေသနာဂါမိနီ-ဒေသနာဂါမိ မဟုတ်သော၊ [လဟုက၊ ဂရုကာနှင့် တူ၏။] အန္တရာယိကာ-နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်၊ ဈာန် မဂ် ဖိုလ်၏ အန္တရာယိကို ပြုတတ်သော၊ [အာပတ္တိ-သဗ္ဗိစ္စ ဝိတိက္ကန္တ အာပတ်ကို၊ ပေ၊ အနန္တ ရာယိကာ-သော၊ အာပတ္တိ-အသဗ္ဗိစ္စ ဝိတိက္ကန္တ ဖြစ်သော ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ။ [အသဗ္ဗိစ္စလည်းဖြစ်၊ ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇလည်းဖြစ်မှ အနန္တ ရာယိက ဖြစ်သည်။]

သာဝဇ္ဇပညတ္တိ-လောက၌ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ အာပတ္တိ-လောကဝဇ္ဇအာပတ်၊ အနဝဇ္ဇပညတ္တိ-လောက၌ အပြစ်မရှိသော ပညတ် တော်မူအပ်သော၊ အာပတ္တိ-ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်၊ ကိရိယတော-မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ပါရာဇိကစသော အာပတ်၊ အကိရိယတော-ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-သော၊ အာပတ္တိ-စီဝရ အနဓိဋ္ဌာနစသော အာပတ်၊ ကိရိယာ ကိရိယတော-ရံခါ မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကိုပြုခြင်း၊ ရံခါ ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြု ခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-သော၊ အာပတ္တိ-ကုဋိကာရစသော အာပတ်၊ [ကိရိယတော စသည်ကို ပါရာဇိက အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ ၅ မျိုး ခွဲ၏၊ ပထမပါရာဇိက ပကိဏ္ဍကကထာ ဝဏ္ဏနာ၌ ကြည့်ပါ။] ပုဗ္ဗာပတ္တိ-ရှေးဦးစွာ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၊ အပရာပတ္တိ-နောက်ထပ် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၊ ပုဗ္ဗာပတ္တိန-တို့၏၊ အန္တရာပတ္တိ-အကြား၌ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၊ ပေ၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သော၊ ဂဏနူပဂါ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့

ကပ်ရောက်သော၊ ၊ပေ၊ ဒေသိတာ-သော၊ န ဂဏနူပဂါ-ဒေသနာ ပြောအပ်ပြီ ဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်သော၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်ပါ။] ပညတ္တိမှစ၍ ဥဘတောပညတ္တိတိုင်အောင်သောပုဒ်တို့ကို ဤပါဠိတော်အစ သိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ ထုလ္လဝဇ္ဇာ-ရနံရင်းသော အပြစ်ရှိသော၊ အာပတ္တိ-ဂရုကအာပတ်၊ အထုလ္လဝဇ္ဇာ-ရနံရင်းသော အပြစ်မရှိသော၊ အာပတ္တိ-လဟုက အာပတ်၊ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တာ-လူတို့နှင့်စပ်ယှဉ်သော၊ အာပတ္တိ-ဂိဟိအက္ခောသန စသောအာပတ်၊ န ဂိဟိပဋိသံယုတ္တာ-သော၊ အာပတ္တိ-ကြွင်းသော အာပတ်၊ နိယတော-အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော၊ အာပတ္တိ-ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မ အာပတ်၊ ၊ပ။

အာဒိကရော-အစော လွန်ကျူးမှုကိုပြုတတ်သော၊ ပုဂ္ဂလော-အရှင်သုဒိန်စသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဒိကရော-သော၊ (နောက်မှကျူးလွန်မှုကို ပြုတတ်သော)၊ ပုဂ္ဂလော-မျောက်မ၌ မေထုန်မိဝဲသောရဟန်းစသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဓိဇ္ဇာပတ္တိကော-အကြောင်းကို မစွဲမှု၍ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ရှိသော၊ (တရံတစ်ခါမှသာ အာပတ်သင့် သော) ၊ပေ၊ အဘိဏှာပတ္တိကော-အမြဲမပြတ်၊ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ရှိ သော၊ ၊ပေ၊ ဇောဒကော-ဇောဒနာတတ်သော၊ ၊ပေ၊ စုဒိတကော-ဇောဒနာအပ် (ဇောဒနာခံရ)သော၊ ၊ပေ၊ အဓမ္မဇောဒကော-မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုဖြင့် ဇောဒနာ တတ်သော၊ ၊ပေ၊ နိယတော-မိစ္ဆတ္တနိယတအားဖြင့် မြဲသော၊ ဝါ-သမ္မတ္တနိယတ အားဖြင့် မြဲသော၊ ၊ပေ၊ အဘဗ္ဗာပတ္တိကော-မသင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်ရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော-ဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဟူသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘဗ္ဗာပတ္တိကော-သော၊ ပုဂ္ဂလော-သာဝကဟူသောပုဂ္ဂိုလ်၊ [အဋ္ဌကထာ၌ “ဘဗ္ဗာပတ္တိက”ကို ရှေးဦးစွာဖွင့်သော ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “ဘဗ္ဗာပတ္တိကော ပုဂ္ဂလော”ပုဒ်က ရှေးဦးစွာ ရှိသင့်သည်ဟု ရှေ့လနိဿယ၌ မိန့်သည်။] ဥက္ခိတ္တကော-နှင့်ထုတ်အပ်သော၊ (ဥက္ခေပနိယကံ အပြုခံရသော) ၊ပေ၊ အနက္ခိတ္တကော-သော၊ (တစ္ဆေနိယကံစသော ကြွင်းသော ကံအပြုခံရသော) ၊ပေ၊ နာသိတကော-လိင်္ဂနာသ စသည်ဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ ၊ပေ၊ သမနသံဝါသကော-တူသောသံဝါသရှိသော၊ ၊ပေ၊ နာနာသံဝါသကော- ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော၊ ၊ပေ၊ ဌပနံ-ပါတိမောက္ခဌပနကို၊ ဇာနိတဗွံ-၏။

တဿုဒ္ဓါနံ။ ။တဿ-ထိုဧကကဝါရ၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ကား၊ ကရာ-အာပတ္တိ ကရ၊ အနာပတ္တိကရ၊ အာပတ္တိ-အာပတ် အနာပတ်၊ လဟုကော-လဟုက အာပတ်၊ ဂရုက အာပတ်၊ [သာဝသေသာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] ဝဇ္ဇ-သာဝဇ္ဇပညတ္တိ အာပတ်၊ အနဝဇ္ဇပညတ္တိအာပတ်၊ ကိရိယံ-ကိရိယ သမုဋ္ဌိတ၊ အကိရိယ သမုဋ္ဌိတ၊ ကိရိယာ ကိရိယံ-ကိရိယာ ကိရိယ သမုဋ္ဌိတ၊ ပုဗ္ဗာ-ပုဗ္ဗအာပတ်၊ အပရအာပတ်၊ အန္တရာ-အန္တရာ အာပတ် ၂ ပါး၊ ပညတ္တိ-မူလပညတ်၊ အန-အနပညတ်၊

သဗ္ဗ-သဗ္ဗတ္ထပညတ်၊ ပဒေသပညတ်၊ [သားစာရဏာစ ဧကတော လွယ်ပြီ။] ထုလ္လ-ထုလ္လဝဇ္ဇအာပတ်၊ အထုလ္လဝဇ္ဇအာပတ်၊ [ဂိဟိ နိယတာစ လွယ်ပြီ။] အာဒိ-အာဒိကရပုဂ္ဂိုလ်၊ [အဓိစ္စ စောဒကော လွယ်ပြီ။] အဓမ္မ-အဓမ္မ စောဒက၊ အဓမ္မ စုဒိတက၊ ဓမ္မ-ဓမ္မစောဒက၊ ဓမ္မစုဒိတက၊ [နိယတော စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ ဧကဏေ-၌၊ ဥဒ္ဒါနံ-တည်း။.....ဧကကံ နိဋ္ဌိတံ။

၂။ ဒုကဝါရ၊ ဣပ္ပ။ သညာဝိမောက္ခာ-သညာဝိမောက္ခဖြစ်သော၊ (ဝိတိက္ကမ သညာ၏ မရှိခြင်းကြောင့် အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိသော)၊ အာပတ္တိ-သစ်တ္တက အာပတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ နော သညာဝိမောက္ခာ-သညာဝိမောက္ခမဟုတ် သော၊ (ဝိတိက္ကမသညာ မရှိသော်လည်း လွတ်မြောက်ခြင်း မရှိသော)၊ အာပတ္တိ-အစိတ္တကအာပတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ [“သညာဝိမောက္ခာ”အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ (ဒု)အုပ်၊ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် အဆုံးနား၌ ပြထားပြီ၊ ထို၌ သိက္ခာပုဒ် အရကောက်၍၊ ဤ၌ အာပတ်ကို အရကောက်ရခြင်းသာ ထူး၏။] လဒ္ဓသမာပတ္တိကဿ-ရအပ်ပြီးသော သမာပတ်ရှိသော ရဟန်း၊ အာပတ္တိ-ဘူတာ ရောစနအာပတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ အဘူတာရောစန အာပတ်တည်း၊ နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ “အတ္ထိ” ကြိုယာဝယ် စပ်ပုံကို သိပါ။] သဒ္ဓမ္မပဋိ သံယုတ္တာ-(သူတော်ကောင်းတရားနှင့် စပ်ယှဉ်သော)၊ အာပတ္တိ-ပဒသောဓမ္မစသော အာပတ်၊ အသဒ္ဓမ္မပဋိသံယုတ္တာ-မသူတော်တရားနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ အာပတ္တိ-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာအာပတ်၊ သပရိက္ခာရ ပဋိသံယုတ္တာ-မိမိ၏ ပရိက္ခရာနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ အာပတ္တိ-အယုတ္တ ပရိဘောဂ အာပတ်၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ “သံဃိက ညောစောင်း စသည်ကို လွင်တီးခေါင်၌ ခင်းပြီး၍ မပန်ပြောပဲ သွားခြင်းစသော အာပတ်။] သပုဂ္ဂလပဋိသံယုတ္တာ-မိမိဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သော၊ အာပတ္တိ-မုဒုပဋိကစသော အာပတ်၊ [ဒုတိယ၌ “မေထုနဓမ္မ၊ ကာယသံသဂ္ဂ စသော အာပတ်။]

သစ္စံ-(“သိခရဏီ” စသည်ဖြင့်) အမှန်ကို၊ ဘဏန္တော-ပြောသော ရဟန်းသည်၊ ဂရုကံ-သော၊ (ယံ) အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ မုသာ-အမှားကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ လဟုကံ-သော၊ (ယံ) အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ (သာ အာပတ္တိ-ထိုအာပတ်သည်)၊ အတ္ထိ၊ [ဒုတိယဒုက်၌ “အဘူတာရောစနအာပတ်၊ ဘူတာရောစနအာပတ်” တို့ကို ယူပါ။] (ယံ အာပတ္တိ-အကြင် ဝဂ္ဂ သံဃကမ္မ ကရဏ အာပတ်သို့)၊ ဘူမိဂတော-မြေ၌တည်သော ရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဝေဟာသဂတော-ကောင်းကင်၌ တည်သောရဟန်းသည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ၊ သာ) အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ [“ယံ အာပတ္တိ-အကြင် ဝေဟာသကုဋိ၊ အာဟစ္စပါဒက မဇ္ဇပိဋ အဘိနိသိဒန အာပတ်သို့” ဟု ဒုတိယပုဒ်၌ ဆိုပါ။]

[ဤမှနောက်၌ အထက်အတိုင်း အပြည့်အစုံ အနက်ပေးပါ။ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဂမိယဝတ္တ အပူရဏ)အာပတ်သို့၊ နိက္ခမန္တော-ကျောင်းမှ ထွက်သောရဟန်းသည်။ ခေ၊ ပဝိသန္တော-ဝင်သောရဟန်းသည်။ ခေ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (အာဂန္တုက ဝတ္တ အပူရဏ)အာပတ်သို့၊ ပဝိသန္တော-သည်။ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (အတိဂန္တိရ ဥဒကသုဒ္ဓိက)အာပတ်သို့၊ အာဒိယန္တော-ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [ဘိက္ခုနီသာ သင့်နိုင်သောကြောင့် “ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု အနက်ပေးပါသည်။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဒုဗ္ဗဏ္ဏ ကရဏ အနာဒိယန)အာပတ် သို့၊ အနာဒိယန္တော-မယူသော ရဟန်းသည်။ ခေ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (မူဂဗ္ဗ တာဒိ တိတ္ထိယဝတ္တ)အာပတ်သို့၊ သမာဒိယန္တော-ဆောက်တည်သော ရဟန်းသည်။ ခေ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (တဇ္ဇနိယာဒိ ကမ္မကတဝတ္တ) အာပတ်သို့၊ န သမာဒိယန္တော-သည်။ ခေ။

ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဘိက္ခုနိယာ စီဝရသိဗ္ဗန စသော) အာပတ်သို့၊ ကရောန္တော-သည်။ ခေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ “ဥပဇ္ဈာယာဒိ ဝတ္တ အကရဏအာပတ် တည်း။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (အညာတိက စီဝရဒါနစသော) အာပတ်သို့၊ ဒေန္တော-ပေးသော ရဟန်းသည်။ ခေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိ စီဝရ အဒါနစသော အာပတ်။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဝတ္ထုသဘာဂ ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်) အာပတ်သို့၊ ဒေသေန္တော-ဒေသနာပြောသော ရဟန်းသည်။ ခေ၊ [ဒုတိယ ပုဒ်၌ အာပတ္တိအနာဝိကရဏအာပတ်၊ ဝါ-ဒေသနာမပြောတော့အံ့ဟု လုလ္လကိုချ၍ ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (အညာတိက စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ) အာပတ်သို့၊ ပဋိဂ္ဂဟန္တော-ခံယူသော ရဟန်းသည်။ ခေ၊ [ဒုတိယ၌ သြဝါဒ အပ္ပဋိဂ္ဂဟဏ အာပတ်တည်း။]

ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု အနိသဇ္ဇန ပရိဘူဇန) အာပတ်သို့၊ ပရိဘောဂေန-သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ ခေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ “ပဇ္ဇာဟိက သင်္ခါဋိ စာရအာပတ်”တည်း။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (သဟဿယျ) အာပတ်သို့၊ ရတ္တိ-၌၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဒိဝါ-နေ၌၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ခေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ ဒွါရံ အသံဝရိတွာ ပဋိသလ္လိယနအာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဧကရတ္တာ တိက္ကန္တစီဝရ)စသော အာပတ်သို့၊ အရဏုရေ-အရဏ်တက်ရာ အခါ၌၊ ခေ၊ [ဒုတိယ၌ ပဝါရိတ်အာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဘူတဂါမအာပတ်၊

ဒေသေန္တော အာပဇ္ဇတိ ခေ၊ န ဒေသေန္တော။ ဤဒုက်ကို အဋ္ဌကထာ၌လည်း မဖွင့်၊ တဿုဒွါန၌လည်း မပါသောကြောင့် မရှိသင့်ဟုလည်းကောင်း၊ ဋီကာတို့၌ ဖွင့်ထားသော ကြောင့် (ဋီကာတို့အလို) ရှိသင့်၏ဟုလည်းကောင်း ရှေးနိဿယ၌ မိန့်၏။ [ဝတ္ထုသဘာဂ ဒေသေန္တော ဒေသေန္တော အာပဇ္ဇတိ၊ အာပန္န အာပတ္တိ န ဒေသေသာမိတိ စုရံ နိက္ခိပန္တော န ဒေသေန္တော အာပဇ္ဇတိ။-သာရတ္ထ။]

အင်္ဂါတဆောဒနအာပတ်)သို့၊ ဆိန္ဒန္တော-ဖြတ်သော ရဟန်းသည်၊ ယေ၊ [ဒုတိယ ပုဒ်၌ ဒီယကေသနစ အစိန္တန အာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (အာပတ္တိ ပဋိစ္စာဒန)အာပတ်သို့၊ ဆာဒေန္တော-ဖုံးထားသော ရဟန်းသည်၊ ယေ၊ [ဒုတိယ ပုဒ်၌ နဂ္ဂမန အာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ကုသစီရာဒိ ဓာရဏ) အာပတ်သို့၊ ဓာရေန္တော-ဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ ယေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ ပတ္တ ယာဝဘောဒန အဓာရဏ အာပတ်တည်း။]

[ဒွေ ဥပေါသထာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] နာနာသံဝါသက ဘူမိယော-နာနာ သံဝါသကဘုံတို့သည်၊ (နာနာသံဝါသက၏ ဖြစ်ရာ အနိက်အတန့်တို့သည်)၊ ဒွေ-တို့တည်း၊ အတ္တနာဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ အတ္တာနံ-ကို၊ နာနာသံဝါသက- ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသူကို၊ ဝါ-ရှိအောင်၊ ကရောတိ၊ သမဂ္ဂေါ-သော၊ သံဃောဝါ-သည်မူလည်း၊ နံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဒဿနေဝါ-အာပတ်ကို မရှုခြင်း ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိကမ္မေဝါ-အာပတ်ကို မကုစားခြင်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေါ-မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ကိပတိ-နှင့်ထုတ်၏၊ [သမာန သံဝါသဘူမိ၌ “သမာန သံဝါသကံ-ဟူသော သံဝါသရှိသူကို၊ ယေ၊ ဥက္ကိတ္တံ-အပ်သော၊ နံ-ကို၊ သြသာရေတိ-သံဃဘောင်သို့ သက်ရောက်စေ၏၊ ဝါ-သွင်း၏”ဟု ပေးပါ။]

ပါရာဇိကာ-တို့သည်၊ ဒွေ-တို့တည်း၊ ဘိက္ခုနံ-ရဟန်းတို့၏၊ (ပါရာဇိကာစ- တို့လည်းကောင်း၊) ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ပါရာဇိကာ(စ)-တို့လည်းကောင်းတည်း၊ ယေ၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ကမ္မေနဝါ-ကံကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ (ကံကို အသီးအခြား ပြုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း)၊ သလာကဂ္ဂါယေနဝါ-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃော၊ ဘိစ္စတိ-ကွဲ၏၊ [ဥပါလိပဉ္စက၊ အဓိကရဏဂူပသမနဝဂ်၌ အကျယ်လာလတ္တံ့။] န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ၊ ဒွေ၊ အဒ္ဓါနဟိနော-ယုတ်လျော့သော ကာလရှိသူလည်းကောင်း၊ (အသက် ၂၀ မပြည့်သေးသူလည်းကောင်း၊) အင်္ဂဟိနော-ယုတ်လျော့သော အင်္ဂါရှိသူလည်း ကောင်း၊ (ကိုယ်အင်္ဂါ ရှိလျှင်လည်းကောင်းတည်း)၊ (ဒုတိယဒုက်၌)၊ ဝတ္ထု ဝိပဇ္ဇော-ပျက်စီးသော ဝတ္ထုရှိသူ (ပဏ္ဍုက်စသူ)၊ ကရဏဒုက္ခဂ္ဂကော-ပြုအပ်သော မကောင်းမှုရှိသူ၊ (ထေယျသံဝါသက စသူ)၊ (တတိယဒုက်၌) အပရိပူရော- မပြည့်စုံသော သပိတ်သင်္ကန်းရှိသူလည်းကောင်း၊ ယော-သည်၊ ပရိပူရော-ပြည့်စုံ သော သပိတ်သင်္ကန်းရှိသည်၊ (သမာနောပိ-လည်း)၊ န ယာစတိ-ရဟန်းအဖြစ်ကို မတောင်း၊ (သော)စ-ထိုသူလည်းကောင်းတည်း။

ဒွိန္ဒု-နံသော၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့ကို၊ အလန္တိဿစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဗာလဿစ- ကိုလည်းကောင်း၊ နိဿာယ-မိ၍၊ န ဝတ္ထဗွဲ-မနေရာ၊ ဒွိန္ဒု၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့အာ၊ နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊ အလန္တိဿစ-လည်းကောင်း။

န ယာစတိ-မှတောင်းသော၊ လန္ဗိနောစ-အားလည်းကောင်းတည်း၊ [ယာစတိကို အာချာတ် နာပုဒ် “ကြံပါ၊ တစ်နည်း၊ ယောလန္ဗိ-သည်၊ န ယာစတိ၊ တဿ လန္ဗိနောစ-အားလည်းကောင်းတည်း၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။] အဘဗျာပတ္တိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ “သာတိ သာရ်-လွန်စွာ အမှတ်ရထိုက်သော အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-ကို၊ အဇ္ဈာစရိတုံ-လွန်ကျူး၍ ကျင့်ခြင်းငှာ” ဟု ပေးပါ။ [မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇက္ခန္ဓကဋ္ဌကား “သာတိသာရ်” ကို အနက်တစ်မျိုး ပေးခဲ့သည်။]

ပဋိက္ခောသနာ-တားမြစ်ခြင်းတို့သည်၊ ပေ၊ နိဿာရဏာ-သံဃာမှ ထွက်သွားစေခြင်းတို့သည်၊ (နှင်ထုတ်ခြင်းတို့သည်။) ဒွေ၊ နိဿာရဏံ-နှင်ထုတ်ခြင်းသို့၊ ဝါ-နှင်ထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အပ္ပတ္တော-မရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ စေ နိဿာရေတိ-အကယ်၍ နှင်ထုတ်အံ့၊ (စဝံ သတိ) ဧကစ္စော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သုနိဿာရိတော-ကောင်းစွာ နှင်ထုတ်အပ်ပြီ၊ [နှင်ထုတ်သည့်အတွက် သံဃာမှာ အပြစ်မရှိပါ-ဟူလို။] ဧကစ္စော-ကို၊ ဒုန္နိဿာရိတော-မကောင်းသဖြင့် နှင်ထုတ်အပ်ပြီ၊ [ဤသုနိဿာရိတ၊ ဒုန္နိဿာရိတပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဒွေ နိဿာရဏာ” ဟု မိန့်သည်။] ဩသာရဏာ-သံဃာအထံသို့ ရောက်စေခြင်းတို့သည်၊ (သံဃာအထံသို့ သွင်းခြင်းတို့သည်။) ပေ၊ သောတာရိတော-ကောင်းစွာ သွင်းအပ်ပြီ၊ ပေ၊ [ဤဒုက်တို့၏ အဖွင့်ကို စမ္ပေယျက္ခန္ဓကဋ္ဌကထာ၊ ဒွေ နိဿာရဏာဒိ ကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

ပဋိညာ-ဝန်ခံခြင်းတို့သည်၊ ပေ၊ ကာယေနဝါ-ဖြင့်မူလည်း၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏။ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟာ-ခံယူခြင်းတို့သည်၊ ပေ၊ ပဋိက္ခေပါ-ပယ်မြစ်ခြင်းတို့သည်၊ ပေ၊ ဥပယာတိကာ-ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းတို့သည်၊ သိက္ခာပယာတိကာ-သိက္ခာ ၃ ပါးကို ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းလည်းကောင်း၊ [သိက္ခာ ၃ ပါးကို မကျင့်ခြင်းတည်း။] ဘောဂူပယာတိကာစ-ပစ္စည်းကို ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းလည်းကောင်း၊ [သံဃိကပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို မကောင်းသဖြင့် သုံးစွဲခြင်းတည်း။] ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-တို့တည်း၊ [ဒွေ ဇောဒနာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] စီဝရ ၂ မျိုး၌ “ဂဟပတိကဉ္စ-အိန္ဒြိယဒါယကာတို့ လှူအပ်သောသင်္ကန်း” ဟု ပေး၊ (သပိတ်ခြေဝန်း၌) တိပုမယံ-သလွဲဖြူဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်ခြေဝန်း၊ သီသမယံ-သလွဲမည်းဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်ခြေဝန်း၊ ပတ္တဿ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာနာ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းတို့သည်၊ ပေ ဝေနယိကာ-ဝိနည်း၌ ထင်ရှားသော အနက်တို့သည်၊ ဒွေ၊ ပညတ္တဉ္စ-ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တာနုလောမဉ္စ-ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်အားလျော်သော မဟာပဒေသ ၄ ပါးလည်းကောင်းတည်း၊ ဝိနယဿ-၏၊ သလ္လေခါ-ကိလေသာကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်ခြင်းတို့သည်၊ ပေ၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သောအရာ၌၊ သေတုယာတော-အကြောင်းဖြစ်သော စိတ်ကို ပယ်ဖြတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-၌၊ မတ္တကာရိတာ-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့် ပြုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်းတည်း။

(အာပတ္တိဝုဒ္ဓါနန္ဒ) ကာယေနဝါ-ဖြင့်မူလည်း၊ ဝုဒ္ဓာတိ-ထ၏။ [တိဏဝတ္ထာရက သမထအရာ၌ နှုတ်ဖြင့် ဒေသနာမပြောသော်လည်း အာပတ်မှ ထသည်။] ဝါစာယဝါ ဝုဒ္ဓာတိ။ [ဒေသနာပြောခြင်း စသည်တည်း၊ ဒွေ ပရိဝါသာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] အနာဒရိယာနိ-ရိသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်တို့သည်၊ (လေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊) ဩ၊ (ဆား ၂ မျိုး၌) ဇာတိမံ-ဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်သော ဆား၊ ကာရိမံ-ပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော ဆား၊ ဩ၊ သာမုဒ္ဓ-သမုဒ္ဓရာ၌ ဖြစ်သော ဆား၊ ကာဠလောကံ-မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော ဆား (ဆားပုတ်)၊ ဩ၊ သိန္နဝံ-သိန္နောဆား၊ ဥဒ္ဓိဒံ-မြေမှပေါ်ထွက်သော ဆား၊ [ဤဆားတို့၏ အဖွင့်ကို ဘောသဇ္ဇကုန္ဒက ဘာသာဋီကာ၊ ပဉ္စသေသဇ္ဇာဒိကထာ၌ ပြထားပြီ။] ရောမကံ-ရောမဇနပုဒ်၌ ဖြစ်သောဆား၊ ပက္ကာလကံ-မယောဖြင့် ပြုအပ်သော ဆား၊ [ရောမ ဇနပဒေ+ဇာတ် ရောမကံ၊ ပက္ကာလကန္တိ ယဝက္ကာရံ-သာရတ္ထ။]

ပရိဘောဂါ-သုံးဆောင်ခြင်းတို့သည်၊ ဒွေ၊ အတ္တန္တံ ရပရိဘောဂေါစ-(စားသောက် သောအားဖြင့်) ကိုယ်တွင်း၌ သုံးဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဗာဟိရပရိဘောဂေါစ-(လိမ်းကျံခြင်းအားဖြင့်) ကိုယ်ပ၌ သုံးစွဲခြင်းလည်းကောင်းတည်း၊ (ဆဲရေးခြင်း၌) ဟိနော-ယုတ်ညံ့သော၊ အက္ကောသော-ဆဲရေးခြင်း၊ ဝါ-ဆဲရေးကြောင်းစကား၊ ဩ၊ ဒ္ဓိဟိ၊ ဩ၊ ပေသုညံ-ချောပစ် ကုန်းတိုက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ပိယကမုဿ-မိမိ၏ ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်ကို အလိုရှိသူ၏၊ [ပိယံ+ကာမေတိတိ ပိယကာမော၊ ပိယကာမော+ဇေ ပိယကမု၊ ကာ၌ ရဿပြု။] ပိယကမုတာယ ဝါ-ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မိမိကို ချစ်စေလိုခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဘောဒါဓိပ္ပာယဿ-ကွဲပြားခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသူ၏၊ (ဘောဒါဓိပ္ပာယ တာယ)ဝါ-ကွဲပြားခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကွဲပြားစေလိုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ [ဤသို့ ပေးရပုံကို ပါဏိတ်ဘာသာဋီကာ၊ ပေသုညသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

နိမန္တနတောဝါ-ပင့်ဖိတ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိတောဝါ-တောင်းခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏဘောဇနံ-ဂဏဘောဇဉ်သည်၊ ပသဝတိ-ဖြစ်ပွား၏၊ [အဓိပ္ပာယ် အကျယ်ကို ပါဏိတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဂဏဘောဇနပုဒ် အဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။] ဝဿူပနာယိကာ-ဝါကပ်ခြင်းတို့သည်၊ ဩ၊ ပုရိမိကာ-ပုရိမဝါကပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဩ၊ ဗာလာ-မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ၊ ဒွေ၊ ယော-အကြည်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာဂတံ-မိမိထံမှောက်၊ မရောက်လာ သေးသော၊ (မိမိတာဝန်မကျသေးသော)၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ ဝဟတိ-ဆောင်၏၊ (သော)စ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ယော အာဂတံ ဘာရံ၊ န ဝဟတိ-မဆောင်၊ (သော)စ-လည်းကောင်းတည်း၊ [ပုဏ္ဏိတာ-ပညာရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကျွမ်းကျင်ကုန်

သော၊ ၊ပေ၊ နောက်နောက် ဒုက်တို့၌ “ယော-သည်၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သော အရာ၌၊ ကပ္ပိယသည်-အပ်၏ ဟု အမှတ်ရှိ၏၊ သောစ-လည်းကောင်း” စသည် ဖြင့် ပေးပါ။]

ဒွိန္ဒု၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ အာသဝါ-အာသဝါတရားတို့သည်၊ ဝဗ္ဗန္တိ-တိုးပွားကုန်၏၊ ယော-သည်၊ န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ-ကုက္ကုစ္စကို မပြုထိုက်သော အရာကို၊ ကုက္ကုစ္စာယတိ-ကုက္ကုစ္စကို ပြု၏၊ (တဿ)စ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ယော-သည်၊ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ-ကို၊ န ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ (တဿ)စ-၏လည်းကောင်း တည်း၊ [ကြွင်းသော ဒုက်တို့၌ နည်းမှီပေးပါ၊ လွယ်ပြီ၊ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ ဗာလာစသော ဤဒုက်တို့သည် အင်္ဂုတ္တရ ဒုကနိပါတ်၌လည်း ပါ၏။]

တဿုဒ္ဓါန၌ “သညာ-သညာဝိမောက္ခဒုက်၊ လဒ္ဓါ-လဒ္ဓသမာပတ္တိကဒုက်၊ ၊ပေ၊ သစ္စံ-သစ္စဘဏန္တဒုက်၊ ၊ပေ၊ ကမ္မ-ကမ္မဒုက်၊ အပရာ-အပရကမ္မဒုက်၊ ဝတ္ထု-ကမ္မဝတ္ထုဒုက်၊ အပရာ-အပရကမ္မဝတ္ထုဒုက်၊ ၊ပေ၊ ဒွေ-နံသော၊ သမ္ပတ္တိစ-ကမ္မသမ္ပတ္တိဒုက်၊ အပ ဂုဏ္ဍသမ္ပတ္တိဒုက်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။

ဒုကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၃။ တိကဝါရ

၃၂၃။ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (လောဟိတုပ္ပါဒက)အာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ-ဘုရားရှင်သည်၊ တိဋ္ဌန္တေ-သက်တော်ထင်ထင်၊ တည်ရှိတော်မူစဉ်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးလသော်၊ နော (အာပစ္စတိ၊ သာ)အာပတ္တိ-ထို (လောဟိတုပ္ပါဒက)အာပတ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ထေရာ ဝုဿောဝါဒဒုက္ကဋ်)အာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ-လသော်၊ အာပစ္စတိ၊ တိဋ္ဌန္တေ-စဉ်၊ နော(အာပစ္စတိ၊ သာ)အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးမှ ကြွင်းသမျှအာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ တိဋ္ဌန္တေပိ-စဉ် သော်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတေပိ-လသော်လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ၊ (သာ) အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ [နောက်နောက် တိက်တို့၌ ဤနည်းမှီ၍ အပြည့်အစုံ အနက်ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။]

ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (အနုတိရိတ္တဘုဉ္ဇန)အာပတ်သို့၊ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဝိကာလဘောဇန)အာပတ်သို့၊ ဝိကာလေ-နေလွဲ အခါ၌၊ ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (သဟဿေယျ)အာပတ်သို့၊ ရတ္တိ-ညဉ့်၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ “ဒွါရံ အသံဝရိတွာ ပဋိသလ္လိယနအာပတ်” တည်း။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဗာလ ပရိသုပဋ္ဌာပက) အာပတ်သို့၊ ဒသဝဿော-ဆယ်ဝါ ရှိသောရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ဦးဒသဝဿော-ယုတ်လျော့သော ဆယ်ဝါရှိသောရဟန်း

သည်။ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ နဝ၊ မဇ္ဈိမ ပရိသုပဋ္ဌာပက အာပတ်။] ယံ အာပတ္တိ-
 အကြင် (ဗာလ ပဉ္စဝဿ အနိဿယဝသန) အာပတ်သို့၊ ပဉ္စဝဿ-သည်။
 ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ပဏ္ဍိတ ဦးပဉ္စဝဿ အနိဿယဝသနအာပတ်။] ယံ အာပတ္တိ-
 အကြင် (ပဒသောဓမ္မစသော)အာပတ်သို့၊ ကုသလစိတ္တာ-ကုသိုလ်စိတ်ရှိသော
 ရဟန်းသည်။ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ပါရာဇိက သုက္ကဝိသဋ္ဌိစသော အာပတ်၊ တတိယ၌
 အသမ္ဘိစ္စ သဟဿယျအာပတ်၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ အာပတ်သင့်ရာ၌ကား
 မည်သည့်အာပတ်မဆို အဗျာကတစိတ္တရည်းတည်း။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင်
 (မေထုနဓမ္မစသော)အာပတ်သို့၊ သုခဝေဒနာ သမင်္ဂီ-သုခဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံသော
 ရဟန်းသည်။ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဒုဋ္ဌဒေါသစသော အာပတ်၊ တတိယ၌ မဇ္ဈတ္တ
 (အလယ် အလတ် သဘော)ဖြစ်၍ သင့်ရောက်အပ်သော ဒုဋ္ဌဒေါသစသော
 အာပတ်။ “အဒုက္ခမသုခဝေဒနာသမင်္ဂီ-ဒုက္ခလည်းမဟုတ်၊ သုခလည်းမဟုတ်သော
 ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း”ဟု ပေးပါ။]

စောဒနာဝတ္ထုနိ-စောဒနာခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်။ ၊ပေ၊ ဒိဋ္ဌေနဝါ-မြင်
 ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သုတေနဝါ-ကြားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊
 ပရိသင်္ကာယဝါ-ယုံမှားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်းတည်း။ [သလာကဂ္ဂါဟ
 ၃ မျိုးကို သမထက္ခန္ဓက၊ တိဝိသေလာကဂ္ဂါဟ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ပဋိက္ခေပါ-
 ဘုရားရှင် ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။ ၊ပေ၊ မဟိစ္ဆတာ-ပစ္စည်း
 ၄ ပါး၌ များသော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်၊ အသန္တုဋ္ဌိတာ-ရရှိသမျှ၊ ပစ္စယဖြင့်၊
 အားရ နှစ်သက်ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်၊ အသလ္လေခတာ-ကိလေသာနည်းပါးအောင်
 ခြစ်မပစ်တတ်သူ၏ အဖြစ်၊ [“အနညာတာ-ဘုရားရှင် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော
 တရားတို့သည်”ဟု ဆို၊ အပရပဋိက္ခေပ၌ “အမတ္တညုတာ-အတိုင်းအရှည်ကို
 မသိသူ၏အဖြစ်”ဟု ဆိုပါ၊ တိသော ပညတ္တိယော စသော တိက်တို့ကို ဘိက္ခု
 ဝိဘင်းအစ၊ ပထမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ယံ အာပတ္တိ-အကြင် ပရိသုပဋ္ဌာပကအာပတ်၊ နိဿယ အဂ္ဂဟဏအာပတ်
 သို့၊ ဗာလော-ဗာလဖြစ်သော ဒသဝဿ၊ ပဉ္စဝဿရဟန်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊
 ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသော ဒသဝဿ၊ ပဉ္စဝဿရဟန်းသည်။ နော (အာပဇ္ဇတိ)
 ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဦးဒသဝဿဗျတ္တပရိသုပဋ္ဌာပကအာပတ်၊ ဦးပဉ္စဝဿ
 ဗျတ္တနိဿယအဂ္ဂဟဏ) အာပတ်သို့၊ ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသော ဦးဒသ ဝဿ၊
 ဦးပဉ္စဝဿရဟန်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဗာလော-ဗာလဖြစ်သော ဦးဒသဝဿ
 ရဟန်း၊ ဦးပဉ္စဝဿရဟန်းသည်။ နေ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဝဿအနုပဂမန)
 အာပတ်သို့၊ ကဋ္ဌေ-လဆုတ်ပကွ၌၊ ၊ပေ၊ ဇုဏှေ-လဆန်းပကွ၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌
 မဟာပဝါရဏာနေ၌ အပ္ပဝါရဏပစ္စယအာပတ်တည်း။] ယံ ကမ္မံ-အကြင် ဝဿုပ
 ဂမနအမူသည်။ ကဋ္ဌေ-၌၊ ကပ္ပတိ၊ ဇုဏှေ-၌၊ နော (ကပ္ပတိ၊ တံ ကမ္မံ) အတ္ထိ၊

ယံ ကမ္မံ-အကြင် မဟာပဝါရဏာနေဉ္စိ ပဝါရဏာပြုမူသည်။ [တတိယဉ္စိ “ယံ ကမ္မံ-အကြင် ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းသမျှအမှုသည်” ဟု ဆိုပါ။ ကပ္ပတိကြိယာ ပါသော ဝါကျများ၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ဝဿိကသာဠိကာနိဝါသံန)အာပတ်သို့၊ ဟေမန္တေ-ဆောင်းအခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဝဿေ-မိုးအခါ၌၊ ဩပေ၊ ဂိမေ-ဇွေအခါ၌၊ ဩပေ၊ [ဒုတိယဉ္စိ ဝဿိကသာဠိကာ ပရိယေသနအာပတ်၊ တတိယဉ္စိ နဂ္ဂဩဝဿာပန အာပတ်၊] ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ပါရိသုဒ္ဓိံ အဓိဋ္ဌာနပေါသထကရဏ) အာပတ် သို့၊ သံဃော-သည်။ ဩပေ၊ [ဒုတိယဉ္စိ သုတ္တုဒ္ဓေသ၊ အဓိဋ္ဌာနပေါသထကရဏ အာပတ်၊ တတိယဉ္စိ သုတ္တုဒ္ဓေသ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထကရဏအာပတ်။] ယံ ကမ္မံ-အကြင် သံဃုပေါသထ (သုတ္တုဒ္ဓေသ)၊ သံဃပဝါရဏာအမှုသည်။ သံဃဿ-အား၊ ကပ္ပတိ၊ [ဒုတိယဉ္စိ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထ၊ ဂဏပဝါရဏာအမှု၊ တတိယဉ္စိ အဓိဋ္ဌာနပေါသထ၊ အဓိဋ္ဌာနပဝါရဏာအမှု။]

ဆာဒနာ-ဖုံးခြင်းတို့သည်။ ဩပေ၊ ပဋိစ္စာဒိကော-ဖုံးကွယ်တတ်သော အရာတို့ သည်။ ဩပေ၊ ဇန္တာယရပုဋိစ္စာဒိ-ဖုံးကွယ်တတ်သော ဇရုံးအိမ်၊ ဥဒကပဋိစ္စာဒိ-ဖုံးကွယ်တတ်သောရေ၊ ဝတ္ထပဋိစ္စာဒိ-ဖုံးလွမ်းတတ်သော အဝတ်၊ တီဏိ-၃ မျိုး သော အရာဝတ္ထုတို့သည်။ ပဋိစ္စာနာနိ-ဖုံးကွယ်ထားအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာနိ-နံလသော)၊ ဝဟန္တိ-ထိုထိုအပြစ်မှ ထွက်မြောက်နိုင်ကုန်၏။ ဝိဝဇ္ဇာနိ-ဖွင့်ဖော်ထား အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာနိ) နော (ဝဟန္တိ)၊ မာတုဂါမော-သည်။ ပဋိစ္စနော-ဖုံး ထားအပ်သည်။ (သမာနော) ဝဟတိ၊ ဩပေ၊ ဗြဟ္မဏာနံ-ဗြဟ္မဏတို့၏၊ မန္တုာ-ဝေဒကျမ်းဂန်၊ မန္တုာနိတို့သည်။ ဩပေ၊ မိစ္စာဒိဋ္ဌိ-သည်။ ဩပေ၊ တီဏိ ဝိဝဇ္ဇာနိ (သမာနာနိ) ဝိရောဇန္တိ-တင့်တယ်ကုန်၏။ ပဋိစ္စနာနိ (သမာနာနိ) နော (ဝိရောဇန္တိ)၊ စဏ္ဍမဏ္ဍလံ-လဝန်းသည်။ ဩပေ၊ သူရိယမဏ္ဍလံ-သည်။ ဩပေ၊ တထာဂတံပုဓေဒိ တော-မြတ်စွာဘုရားသည် အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူအပ် (ဟောတော်မူအပ်) သော၊ ဓမ္မဝိနယော-သုတ် အဘိဓမ္မာဝိနည်းသည်။ ဩပေ။

ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (အညဘောသဇ္ဇကရဏီယ အညဝိညာပန)အာပတ်သို့၊ ဂိလာနော-သည်။ [ဒုတိယဉ္စိ န ဘောသဇ္ဇကရဏီယ ဘောသဇ္ဇဝိညာပနအာပတ်၊ အဓိဋ္ဌိက ပါတိမောက္ခပနစသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ ပါရိဝါသိက ရတ္တိစ္ဆေဒ ၃ မျိုးကို ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကဉ္စိ ရေးခဲ့ပြီ။] ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (အနုပဓဇ္ဇသေယျကပ္ပန) အာပတ်သို့၊ သန္တော-ကျောင်း၏ အတွင်း၌၊ ဩပေ၊ ဗဟိ-ကျောင်း၏ပြင်ဘက်၌၊ ဩပေ၊ [ဒုတိယဉ္စိ သံဃိကမဇ္ဇာဒိအဇ္ဈောကာသ သန္တရဏအာပတ်။] ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (သ ဓတ္တုပါဟန ဝိဟာရပဝိသနအာပတ်သို့၊ အန္တောသိမာယ-ဥပစာရ သိမ်းတွင်း၌၊ ဩပေ၊ [ဒုတိယဉ္စိ ဂမိကဝတ္ထ အပူရဏ ပက္ခမနအာပတ်၊ တီဟာ ကာရေဟိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ စသည်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] ဩပေ။

“တိဟင်္ဂဟိ” စသော တိက်တို့ဝယ် ပထမတိက်, ဒုတိယတိက်တို့ကို ကမ္မက္ခန္ဓက, တဇ္ဇနိယကမ္မကထာ, အာကဓိမာန ဆက္ကဋ် ရေးခဲ့ပြီ။ (တတိယတိက်၌) ကုလဒူသကော ဟောတိ။ ၊ပေ။ သူယုန္တိ။ [ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။] (စတုတ္ထတိက်၌) ဂိဟိ-လူဝတ်ကြောင်တို့ကို။ အက္ကောသတိ-ဆဲရေး၏။ ပရိဘာသတိ-ခြိမ်းချောက်၏။ (ပဉ္စမတိက်၌) အာပတ္တိယာ-ကို။ အဒဿနေ-ကြောင့်။ ၊ပေ။ အာပတ္တိ-သို့။ အာပတ္တိတွာ-၍။ အာပတ္တိ-ကို။ ပဿိတုံ-ရှုခြင်းငှာ။ န ဣစ္ဆတိ-အလိုမရှိ (ဆဋ္ဌတိက်၌) အပ္ပဋိကဗ္ဗေ-မကုစားခြင်းကြောင့်။ ၊ပေ။ ပဋိကာတုံ-ငှာ။ (သတ္တမတိက်၌) ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို။ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-မစွန့်ခြင်းကြောင့်။ ၊ပေ။ ပဋိနိသန္ဓိတုံ-ငှာ။ န ဣစ္ဆတိ။ (အဋ္ဌမတိက်၌) တိဟိ။ ၊ပေ။ ဘိက္ခုနော-၏။ (အပေါ်၌) ၊ပေ။ သံဃော-သည်။ အာဂါဋ္ဌာယ-ပြင်းပြင်းထန်ထန်၊ မြဲမြံအောင်ပြုခြင်းငှာ။ ဝါ-ဥက္ကေပနိယကံကို ထပ်၍ပြုခြင်းငှာ။ စေတေယျ-နေဆော် ကြီးကုတ်, အားထုတ်ရာ၏။ (အားထုတ်နိုင်၏။) [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။]

နဝမတိက်စသည်။ ။ဘိက္ခုနော-၏(အပေါ်၌)။ ကမ္မံ-ကို။ ကာတမ္မံ-၏။ အလန္တိစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗာလောစ-ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်၌ နားမလည်သည်လည်းကောင်း၊ အပကတတ္တာစ-ပကတတ်မဟုတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ။ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။ အဓိသီလေ သီလဝိပနောစသည်ကို ကမ္မက္ခန္ဓက, တဇ္ဇနိယကံ၌လည်းကောင်း၊ ကာယိကေနဒဝေန၊ပေ။ အနာစာရေန၊ပေ။ ဥပယာတိကေန၊ မိစ္ဆာဇီဝေနတို့ကို ပဗ္ဗာဇနိယကံ၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အာပတ္တိ-သို့။ အာပန္နော-ရောက်ပြီးသည်။ (ဟုတွာ-၍။ ဝါ-ကြောင့်။) ကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ကံရှိသည်။ (ကံအပြုခံရသည်။ သမာနော-ဖြစ်ပါလျက်။) ဥပသမ္မာဒေတိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေ၏။ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေး၏။) [နိဿယံ ဒေတိ စသည်တို့ကို တဇ္ဇနိယကမ္မ အဋ္ဌာရသဝတ္ထကထာ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နည်းမီ၍ ပေးပါ။]

တိဟိ ၊ပေ။ ဘိက္ခုနော-သည်။ သံဃမဇ္ဈေ-၌။ ဥပေါသထံ-ကို။ ဌပေန္တဿ-တန့်ထားလသော်။ ဘိက္ခု-ရဟန်း။ အလံ-မသင့်ပါ။ ဘဏ္ဍနံ-ငြင်းခုံမှုကို။ မာ (ကရိ)-မပြုပါနှင့်။ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို။ မာ (ကရိ)။ ဝိဂ္ဂဟံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ယူမှုကို။ မာ (ကရိ)-နှင့်။ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍။ ဩမဒ္ဓိတွာ-နှိမ်နင်း၍။ သံဃေန-သည်။ ဥပေါသထော-ကို။ ကာတဗ္ဗော။ [အင်္ဂါတို့ကား နဝမတိက်နှင့် တူ၏။] ၊ပေ။ ဘိက္ခုနော-အား။ ကာစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သံဃသမ္ပတိ-ကို။ န ဒါတဗ္ဗာ။ ၊ပေ။ ဘိက္ခုနော-သည်။ သံဃေန။ န ဝေါဟရိတမ္မံ-မပြောဆိုထိုက်။ ၊ပေ။ ဘိက္ခု-ကို။ ကိသ္ဓိစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပစ္စေကဋ္ဌာနေ-အသီးအခြားဖြစ်သော အကြီးအကဲအရာ၌။ န ထပေတဗ္ဗော-ထိုက်။ ၊ပေ။ ဘိက္ခုနော-အား။ ဝါ-သည်။ ဩကာသ

ကမ္မံ-စောဒနာခွင့်ကို၊ ကာရယေန္တဿ-ပြုစေလသော်၊ ဩကာသကမ္မံ-ခွင့်ပေးမှုကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ နာလံ-မထိုက်ပေ၊ ပေ၊ သဝစနိယံ- ပြောဆိုဖွယ် စကားရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ န အာဒါတမ္မံ-မယူထိုက်၊ ပေ၊ ဝိနယော-ကို၊ န သာကန္တိတဗ္ဗော- တကွပြောဆိုမှုကိုမပြုထိုက်၊ (မဆွေးနွေးထိုက်)၊ [တယော ဥပေါသထာစသည် ၌ “သံဃေ-၌၊ (ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်သော) ဥပေါသထော-လည်းကောင်း၊ တေဝါစိကာ-၃ ခွန်းသော စကားရှိသော၊ ပဝါရဏာ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သမာနဝသိကာ-တူသော ဝါရှိသော၊ ပဝါရဏာ-လည်းကောင်း”ဟု ပေးပါ။]

တယော-၃ ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဣဒံ-ဤအယူကို၊ [ဗြဟ္မစာရိ ပဋိညာတာဒိကံ လဒ္ဓိံ-အဋ္ဌကထာ။] ဝါ-ဤတရား ၃ ပါးကို၊ အပ္ပဟယ- မပယ်စွန့်မှု၍၊ ဝါ-မပယ်စွန့်လသော်၊ အာပါယိကာ-အပါယ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သည်၊ နေရယိကာ-ငရဲ၌ ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ယော-သည်၊ အဗြဟ္မစာရိ- မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူမဟုတ်သည်၊ ဝါ-မမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူ သည်၊ (သမာနော-လျက်)၊ ဗြဟ္မစာရိပဋိညာ-မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူဟု ဝန်ခံခြင်းရှိ၏၊ (သော)စ-လည်းကောင်း၊ ယော-သည်၊ သုဒ္ဓံ-စင်ကြယ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရန္တံ-ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို)၊ အဗြဟ္မ စရိယေန-မမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်၊ အနဒ္ဓံသေတိ-စွပ်စွဲ၏၊ (သော)စ-လည်း ကောင်း၊ ယော-သည်၊ ကာမေသု-တို့၌၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိံ၊ ဣတိ- စဝံဝါဒီ-ဤသို့ပြောလေ့ရှိသည်၊ စဝံ ဒိဋ္ဌိံ-ဤသို့ အယူရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကာမေသု- တို့၌၊ ပါတဗျတံ-သုံးဆောင်ခံစားသူ၏ အဖြစ်သို့၊ အာပစ္စတိံ၊ (သော)စ-လည်း ကောင်းတည်း။

အကုသလမူလာနိ-အကုသိုလ်ဖြစ်သော မူလတို့သည်၊ ဝါ-အကုသိုလ်တို့၏ မူလတို့သည်၊ ပေ၊ ဒုစ္စရိတာနိ-မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့သည်၊ ဝါ-ဖောက်ပြန်သော အကျင့်တို့သည်၊ ပေ၊ ကာယဒုစ္စရိတံ-ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ဖောက်ပြန်သော အကျင့်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သုစရိတာနိ-ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့သည်၊ ဝါ-ကောင်းသော အကျင့်တို့သည်၊ ပေ၊ [တိကဘောဇဉ်ကို သံဃဘောဒကက္ခန္ဓက၊ ပဉ္စဝတ္ထုယာစနကထာ၌လည်းကောင်း၊ တိဟိ အသဒ္ဓမ္မဟိ စသည်ကို သံဃဘောဒကထာ၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ သမ္မုတိ ၃ မျိုး ကို ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓက ပုဒ်ရေ(၂၇၀)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ခုဝဋ္ဌာနိကာ-မြဲသော တည်ရာရှိကုန်သော၊ အသင်္ကမနိယာ-မပြော့ရွှေ့အပ် မပြောင်းရွှေ့နိုင်ကုန်သော၊ ပါဒုကာ-ခြေနင်းခုံတို့သည်၊ ပေ၊ ဝစ္စပါဒုကာ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာ၌ ထားအပ်သော ခြေနင်းခုံလည်းကောင်း၊ ပေ၊ [ပါဒဗသနိယ ၃ မျိုးကို ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓက ပုဒ်ရေ (၂၆၉)၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တသုဒ္ဓါန၌ “တိဋ္ဌန္တေ-တိဋ္ဌန္တတိက်ံ၊ ယေ၊ ဒသ-ဒသဝဿတိက်ံ၊ ယေ၊ ကာဠေ-ကာဠတိက်ံ၊ ကပ္ပတိ-ကပ္ပတိကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ကာဠတိက်ံ၊ သံယော-သံဃတိက်ံ၊ သံဃဿ-ကပ္ပတိကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော သံဃတိက်ံ၊ ယေ၊ ဒဝါနာစာရဃာတိကာ-ဒဝကမ္မတိက်ံ၊ အနာစာရကမ္မတိက်ံ၊ ဥပဃာတိက ကမ္မတိက်ံ၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ ထင်ရှားပြီ။ တိက်ံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၄။ စတုတ္ထကဝါရ

၃၂၄။ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ပဒသောဓမ္မ စသော ဝစီဒ္ဓါရိက)အာပတ်သို့၊ သကဝါစာယ-မိမိ၏ စကားဖြင့်၊ ဝါ-မိမိနှုတ်ဖြင့်၊ အာပစ္စတိ၊ ပရဝါစာယ-(တိဏ ဝတ္ထာရက သမထအရာသို့ ရောက်လသော်) သူတစ်ပါး၏စကားဖြင့်(ကမ္မဝါစာ ဖြင့်)၊ ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်မှ ထ၏၊ (သာ)အာပတ္တိံ-သည်၊ အတ္တိ၊ [နောက်ဝါကျတို့၌ အပြည့်အစုံ ပေးပါ။] ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ပါပိကာ ဒိဋ္ဌိအပုဋိနိသဂ္ဂ)အာပတ် သို့၊ ပရဝါစာယ-ဖြင့်၊ ယေ၊ သကဝါစာယ-(ဒေသနာပြောလသော်)မိမိနှုတ်ဖြင့်၊ ယေ၊ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ပဒသောဓမ္မဓမ္မစသော ဝစီဒ္ဓါရိက)အာပတ်သို့၊ သကဝါစာယ၊ ယေ၊ သကဝါစာယ(ဒေသနာပြောလသော်) မိမိ၏နှုတ်ဖြင့်၊ ယေ၊ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ယာဝတတိယက သံဃာဒိသေသံ) အာပတ်သို့၊ ပရ ဝါစာယ-သူတစ်ပါး၏နှုတ်ဖြင့်၊ (ကမ္မဝါစာဖြင့်)၊ အာပစ္စတိ၊ ပရဝါစာယ-ဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ ယေ၊ (ကာယဝါစာ စတုတ္ထ၌) ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ကာယ ဒ္ဓါရိက)အာပတ်သို့၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ယေ၊ ဝါစာယ-(ဒေသနာပြောလသော်) နှုတ်ဖြင့် ယေ၊ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ဝစီဒ္ဓါရိက) အာပတ်သို့၊ ယေ၊ ကာယေန-(တိဏဝတ္ထာရက သမထအရာ၌) ကိုယ်ဖြင့်၊ ယေ၊ [တတိယဝါကျ၌ ကာယဒ္ဓါရိက အာပတ်၊ စတုတ္ထ၌ ဝစီဒ္ဓါရိကအာပတ်တည်း။]

ပသုတ္တ စတုတ္ထ။ ။ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ပစ္စုတ္တရဏလောမဂဏန) အာပတ်သို့၊ ဝါ-သဟဿယျအာပတ်သို့၊ ပသုတ္တော-အိပ်ပျော်သည်၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ-(ဒေသနာပြောသောအခါ) နိုးသည်၊ (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ ယံ အာပတ္တိံ-သို့၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ အာပစ္စတိ၊ [နိုးနေသောအခါ သင့်နိုင်သောအာပတ် တို့က များသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ သရုပ်ဖော်တော့။] သုတ္တော-(တိဏ ဝတ္ထာရကသမထအရာ၌) အိပ်ပျော်သည်၊ ယေ၊ [တတိယ၊ စတုတ္ထတို့၌ နည်းမှီ၍ သိပါ။] အစိတ္တက စတုတ္ထ၌ “ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် အစိတ္တက အာပတ်သို့၊ အစိတ္တကော-(လွန်ကျူးလိုသော)စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ယေ၊ သစိတ္တကော-(ဒေသနာပြောလသော်)စိတ်နှင့် တကွဖြစ်သည်၊ ယေ၊ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် သစိတ္တကအာပတ်သို့၊ သစိတ္တကော ယေ၊ အစိတ္တကော-(တိဏဝတ္ထာရက သမထ အရာ၌ အိပ်ပျော်နေလျှင်) စိတ်မရှိသည်၊ ယေ၊ [ကြွင်း ၂ ဝါကျ၌ နည်းမှီသိပါ။]

အာပဇ္ဇန္တ စတုက္က။ ။ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် အာပတ်သို့ (ဒေသနာပြောမှုကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဒေသနာပစ္စယဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့)၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လျက်၊ ဒေသတိ-ဒေသနာပြော၏၊ (ဝတ္ထုသဘာဂဖြစ်သော ပါဏိတ် စသော တစ်ပါးပါးသော အာပတ်ကို ဒေသနာပြော၏)၊ ဒေသန္တော-ဒေသနာပြောလျက်၊ အာပဇ္ဇတိ-အာပတ်သို့ရောက်၏၊ (ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၏)၊ သာ အာပတ္တိံ-ထိုအာပတ်သည်၊ (ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်)၊ အတ္ထိံ၊ ယံ အာပတ္တိံ-သို့၊ (ဒေသနာပစ္စယဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့)၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လျက်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်မှထ၏၊ (ဝတ္ထုသဘာဂဖြစ်သော ပါဏိတ်စသော တစ်ပါးပါးသော အာပတ်မှထ၏)၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-ထလျက်၊ အာပဇ္ဇတိ-အာပတ်သို့ရောက်၏၊ (ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ရောက်၏)၊ သာအာပတ္တိံ-ထိုအာပတ်သည်၊ (ထို ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်)၊ အတ္ထိံ-၏။

ကမ္မစတုက္က။ ။ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ပါပိကာ ဒိဋ္ဌိ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂ)အာပတ်သို့၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့် (ကမ္မဝါစာကြောင့်)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ အကမ္မေန-ကံ မဟုတ်သော ဒေသနာပြောမှုကြောင့်၊ ။ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် သုက္ကဝိသဋ္ဌိ စသော အာပတ်သို့၊ အကမ္မေန-ကံမဟုတ်သော အလုပ်ကြောင့်၊ ။ပေ၊ ကမ္မေန-ပရိဝါသံ စသော ကံကြောင့်၊ [တတိယ၌ ယာဝတတိယက အာပတ်၊ စတုတ္ထ၌ ကြွင်းသမျှ အာပတ်တည်း။]

အနရိယဝေါဟာရာ-အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ ပြောဆိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းတို့သည်၊ စတ္တာရော-တို့တည်း၊ အဒိဋ္ဌေ-စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မမြင်အပ်ဖူးသော အာရုံ၌၊ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ-မြင်အပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။

အာပဇ္ဇန္တ စတုက္က၌ ဆိုလိုရင်း။ ။၁။ အာပဇ္ဇန္တော ဒေသတိ-အာပတ်သင့်လျက် (အသင့်ခံလျက်) ဒေသနာပြော၏၊ ၂။ ဒေသန္တော အာပဇ္ဇတိ-ဒေသနာပြောလျက် (ဒေသနာပြောရင်း) အာပတ်သင့်၏၊ ၃။ အာပဇ္ဇန္တော ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်သင့်လျက် ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်မှ ထ၏၊ ၄။ ဝုဋ္ဌဟန္တော အာပဇ္ဇတိ-ဝတ္ထုသဘာဂ အာပတ်မှ ထလျက် အာပတ်သင့်၏၊ ဤသို့လျှင် ဝတ္ထုသဘာဂ အာပတ်ကို ဒေသနာပြောသော ရဟန်းတစ်ပါး၏ ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ပယောဂတစ်ခုတည်းကို ရည်ရွယ်၍ ဤစတုက္ကကို မိန့်တော်မူသည်။

ရှေးနိဿယ။ ။သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ကား ဒေသနာပစ္စယဒုက္ကဋ် အာပတ်ကို မယူပဲ ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်ကို ရအောင် အနက်ပေးတော်မူ၏၊ ထိုအနက်သည် “ဧကဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ဧကမေဝ ပယောဂံ (ရဟန်းတစ်ပါးတည်း၏သာ ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ပယောဂတစ်ခုကိုသာ) သန္တာယဝုတ္တံ”ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် ဧည့်စားပါ၊ သဘာဂအာပတ်ကား ရဟန်း ၂ ပါး၏ အသီးအသီးသော ပယောဂတည်း၊ ထိုရဟန်း ၂ ပါးသည်ပင် ပယောဂအမျိုးမျိုးဖြင့် ပါဏိတ် ထုလ္လစဉ်းစသော သဘာဂ အာပတ်အမျိုးမျိုးသို့လည်း ရောက်နိုင်ပါသည်။

အသုတေ-သောတဝိညာဉ်ဖြင့် မကြားအပ်ဘူးသော အာရုံ၌၊ သုတဝါဒီတာ-
 ကြားအပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အမုတေ-ဃာနဝိညာဉ်၊
 ဇိနာဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ်တို့ဖြင့်ရောက်၍ မသိအပ်ဘူးသောအာရုံ၌၊ မုတဝါဒီတာ-
 ရောက်၍ သိအပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဝိညာတေ-
 မနောဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်ဖူးသော အာရုံ၌၊ ဝိညာတဝါဒီတာ-သိအပ်ပြီဟု ပြောဆို
 ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်းတည်း။ [သုက္ကပက္ခန္ဓာ “အရိယဝေါဟာရာ-အရိယာ
 တို့၏ ပြောဆိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းတို့သည်” ဟု ပေး၊ ဤဝါကျတို့၏ အဖွင့်ကို
 ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၊ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်၌ ကြည့်ပါ။] ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ ဘိက္ခုနီဟိ-
 တို့နှင့်၊ သာဓာရဏာ-ဆက်ဆံကုန်သော၊ ပါရာဇိကာ-ပါရာဇိကတို့သည်၊ စတ္တရော
 ပေ။

ပရိက္ခရာ ၄ မျိုး။

။ရက္ခိတဗ္ဗော-စောင့်ရှောက်ထိုက်သော၊ ဂေါပ
 တဗ္ဗော-လုံခြုံစေထိုက်သော၊ မမာယိတဗ္ဗော-ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုထိုက်သော၊ ဝါ-
 မြတ်နိုးထိုက်သော၊ [“မမ+ဣဒံ မမံ” ဟု ပြီးသော တဒ္ဒိတ်နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်
 ၏ အနက်၌ အာယပစ္စည်းသက်။] ပရိဘူတဗ္ဗော-သုံးစွဲလိုက်သော၊ ပရိက္ခာရော-
 မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်၊ အတ္ထိ၊ ရက္ခိတဗ္ဗော-သော၊ ပေ၊ န ပရိဘူ
 တဗ္ဗော-သော၊ ပရိက္ခာရော-သံဃိကပရိက္ခရာသည်၊ ပေ၊ [တတိယ၌ စေတိယ
 သန္တက၊ စတုတ္ထ၌ ဂိဟိသန္တကတည်း။] သမ္မုခါစတုတ္ထ၌ “ယံ အာပတ္တိ-အကြင်
 ပါဝိကာဒိဋ္ဌိ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂအာပတ်သို့၊ သမ္မုခါ-သံဃာ၏ မျက်မှောက်၌ ပေ၊
 ပရမ္မုခါ-သံဃာ၏မျက်ကွယ်၌၊ ပေ၊ [ဒုတိယ၌ သုက္ကဝိသဋ္ဌိစသော အာပတ်၊
 တတိယ၌ ယာဝတတိယ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်၊ စတုတ္ထ၌ မုသာဝါဒစသော
 အာပတ်တည်း၊ အဇာနန္တစတုတ္ထသည် အစိတ္တကစတုတ္ထနှင့် တူပြီ၊ “အဇာနန္တော-
 မသိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ” ဟု ပေးပါ။]

အာပတ်သင့်ကြောင်းတို့၌ “လိင်္ဂပါတာဘာဝေန-ပုံလိန်မှ ဣတ္ထိလိန်၏ ထင်ရှား
 ဖြစ်ခြင်း၊ ဣတ္ထိလိန်မှ ပုံလိန်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-လိန်ပြန်ခြင်းကြောင့်”
 ဟု ဆိုပါ။ (သဟ ပဋိလာဘစတုတ္ထ၌) ပဋိလာဘောန-ဣတ္ထိလိန်ကို ရခြင်းနှင့်၊
 သဟ-တက္ခ၊ [သဟ ပဋိလာဘောန-ဣတ္ထိလိန်ကို ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်။]
 ပုရိမံ-ရှေးဖြစ်သော ပုရိသလိန်ကို၊ ဇဟတိ-စွန့်၏၊ [ကမ္ဘာဦး၌ ပုရိသလိန်က
 ရှေးဦးစွာဖြစ်သောကြောင့် ပုရိသလိန်ကို “ပုရိမံ” ဟု ဆိုသည်၊ မဟာဟံသဇာတ်၌
 ကား ဣတ္ထိလိန်က အလျင်ဖြစ်၏ဟု ဆိုသည်။] ပစ္ဆိမေ-နောက်ဖြစ်သော ဣတ္ထိလိန်
 ၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊ ဝိညတ္ထိယော-(ယောကျ်ား၏ အစွမ်းဖြင့် ပြုအပ်သော)
 ကာယဝိညာတ်၊ ဝစီဝိညာတ်တို့သည်၊ ပဋိပဿမ္ဘန္တိ-ငြိမ်းကုန်၏၊ ပဏ္ဍတ္ထိယော-
 ဘိက္ခု၊ ပုရိသဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော) နာမည် ပညာတ်တို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-ချုပ်ကုန်
 ၏၊ [ဒုတိယ သဟပဋိလာဘစတုတ္ထ၌လည်း ပြောင်းပြန်သိပါ။]

[စောဒနာ ၄ မျိုး စသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒ ၄ မျိုးကို ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ စာမျက်နှာ (၄၉၄)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] သာမုက္ကံသာ-ကိုယ်တော် တိုင် ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်သော မဟာပဒေသတို့သည်။ ၊ပေ၊ [ဤ မဟာပဒေသ ၄ ပါးသည်။ ဘောသဇ္ဇက္ခန္ဓက၊ စတုမဟာပဒေသကထာ၌ ပါ၏။] ပဋိဂ္ဂဟိတ ပဋိဘောဂါ-အကပ်ခံ၍ သုံးဆောင်အပ်သော ပစ္စည်းတို့သည်။ ၊ပေ၊ ယာဝကာလိ ကံ-ယာဝကာလိကလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ [ယာဝကာလိက ယာဝဇီဝိက အခွဲကို ဝိလာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ ယာမကာလိက သတ္တာဟ ကာလိကအခွဲကို သန္နိမိကာရကသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း ကြည့်ပါ။] မဟာဝိကဋ္ဌာနိ-မဟာဝိကဋ္ဌဆေးတို့သည်။ ၊ပေ၊ ဝူထော-မစင်၊ မုတ္တံ-ကျင်ငယ်၊ စာရိကာ-သစ်ရွက်စိမ်းပြာ၊ မတ္တိကာ-မြေညက်၊ [ကံ ၄ မျိုး၌ “အဓမ္မေနဝဂ္ဂကမ္မံ- အဓမ္မေနဝဂ္ဂကံလည်းကောင်း” စသည် ၊ပေ၊ အကျယ်ကို စမ္ပေယျက္ခန္ဓကအဋ္ဌကထာ ၌ ကြည့်ပါ။]

[ဝိပတိ ၄ မျိုး အဓိကရုဏ်း ၄ မျိုး လွယ်ပြီ။] စတ္တာရော-လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရိသဒ္ဓါ-ပရိသတ်ကို ပျက်စီးစေတတ် (ပျက်ဆီးတတ်)ကုန် ၏။ ဒုသဝိလော-သီလမရှိသော၊ ပါပဓမ္မော-ယုတ်ညံ့သော ကိုယ်ကျင့်ရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပရိသဒ္ဓါသနော-၏။ ၊ပေ၊ ပရိသသောဘနာ-ပရိသတ်ကို တင့်တယ် စေတတ်ကုန်၏။ [“သီလဝါ ဥပါသကော”၌ သီလအရ ငါးပါးသီလ၊ ၁၀ ပါး သီလတည်း။] အာဂန္တုကစတုက္ကံ၌ “ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (သ ဆတ္တုပါဟန အာရာမပဝံသနစသော) အာပတ်သို့၊ အာဂန္တုကော-အာဂန္တုကရဟန်းသည်။ ၊ပေ၊ အာဝါသိကော-သည်။ [ဒုတိယဝါကျ၌ အာဝါသိကဝတ္ထ အပူရဏအာပတ်၊ တတိယဝါကျ၌ ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းသမျှအာပတ်၊ စတုတ္ထဝါကျ၌ ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အသာဓာရဏအာပတ်တည်း။] ဂမိယစတုက္ကံ၌ “ယံ အာပတ္တိ- အကြင် ဂမိယဝတ္ထ အပူရဏအာပတ်သို့၊ ဂမိယော-ခရီးသွားမည့်ရဟန်းသည်”ဟု ပေးပါ။ [ဒုတိယ စသည်တို့၌ ရှေ့စတုက္ကံနှင့် တူပြီ။]

ဝတ္ထုနာနတ္တတာ စတုက္ကံ။ ။(ယာသံ-အကြင်အာပတ်တို့၏)၊ ဝတ္ထု

နာနတ္တတာ-မေထုနဓမ္မစသော ဝတ္ထုအားဖြင့် မတူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ-ဖြစ်၏) အာပတ္တိနာနတ္တတာ-ပါရာဇိကအာပတ်အားဖြင့် မတူကုန်သည် ၏ အဖြစ်သည်။ နော(ဟောတိ)-မဖြစ်၊ (တာ အာပတ္တိယော-တို့သည်)၊ အတ္ထိ- ရှိကုန်၏။ (ယာသံ-တို့၏) အာပတ္တိနာနတ္တတာ-ဘိက္ခုတို့၏ သံဃာဒိသေသံ၊ ဘိက္ခုနီတို့၏ ပါရာဇိကဟူသော အာပတ်အားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)၊ ဝတ္ထုနာနတ္တတာ-ကာယသံသဂ္ဂဟူသော ဝတ္ထုအားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နော (ဟောတိ)၊ (တာ အာပတ္တိယော) အတ္ထိ-ရှိကုန်၏။ ၊ပေ၊ ဝတ္ထုနာနတ္တတာစေ- မေထုနဓမ္မ၊ သုက္ကဝိသမ္ဘိစသော ဝတ္ထုအားဖြင့် ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိနာနတ္တတာစ-ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသံဟူသော

အာပတ်အားဖြင့် ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ) ၊ပေ၊ စတုတ္ထ၌ [ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့၏ အချင်းချင်းဆက်ဆံသော မေထုနဓမ္မစသောဝတ္ထု၊ ပါရာဇိက စသော အာပတ်တို့တည်း။] ဝတ္ထုသဘာဂတာစတုတ္ထ၌ “ဝတ္ထုသဘာဂတာ-ကာယသံသဂ္ဂဟူသော ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပတ္တိ သဘာဂတာ- ပါရာဇိက သံဃာဒိဿသံဟူသော အာပတ်အားဖြင့် တူကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နော(ဟောတိ) ၊ပေ၊ [ဒုတိယဝါကျ၌ ရှေ့စတုတ္ထ ပထမဝါကျနှင့် တူ၏။ တတိယ၊ စတုတ္ထဝါကျတို့လည်း ရှေ့စတုတ္ထအတိုင်းတည်း။]

ဥပဇ္ဈာယစတုတ္ထ။ ။ယံ အာပတ္တိ-အကြင် ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထ အကရဏ အာပတ်သို့၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်။ [ဒုတိယ၌ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထ အကရဏအာပတ်၊ တတိယ၌ ကြွင်းသမျှအာပတ်၊ စတုတ္ထ၌ အသာဓာရဏအာပတ်တည်း။ အာစရိယ စတုတ္ထလည်း တူပြီ။] အနာပတ္တိဝဿဇ္ဈဒဿ-အာပတ်မရှိသော ဝါပြတ်ခြင်း၏။ (အာပတ်မသင့်သော ဝါပြတ်ခြင်း၏)၊ ပစ္စယာ-အကြောင်းတို့သည်။ စတ္တာရော-တို့တည်း။ သံဃောဝါ-သည်သော်လည်း။ ဘိဇ္ဇော-ကွဲသည်။ (ကွဲလတ်သည်။) ဟောတိ။ သံဃ-ကို၊ ဘိန္နိတုကာမဝါ-ခွဲခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်သော်လည်း။ ဟောန္တိ [သံဃာကွဲပြားအောင် အားထုတ်နေကြသည် ဟူလို။] ဇီဝိတန္တ ရာယောဝါ-အသက်၏ အန္တ ရာယ်သည်သော်လည်း။ ၊ပေ၊ ဗြဟ္မစရိယယောဝါ-မြတ်သော အကျင့်၏ အန္တ ရာယ်သည်သော်လည်း။ ၊ပေ၊ [ဝစီဒုစရိုက် လွယ်ပြီ၊ ဝစီဒုစရိုက်၌ “မန္တာဘာသာ-ပညာဖြင့် ပြောဆိုခြင်း၊ ဝါ-ပညာဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကား” ဟု ပေးပါ။]

အာဒိယန္တစတုတ္ထ။ ။အာဒိယန္တော-တစ်မက်၊ တစ်မက်ထက်ပိုလွန်သော ဝတ္ထုကို ကိုယ်တိုင်ခိုးယူသော ရဟန်းသည်။ ဂရုကံ-သော၊ အာပတ္တိ-ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ ၊ပေ၊ ပယောဇေန္တော-တစ်မက်အောက်ယုတ်လျော့သော ဝတ္ထုကို ခိုးဖို့ရန် တိုက်တွန်းသောရဟန်းသည်။ လဟုကံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ စတုတ္ထတို့၌ နည်းမှီသိပါ။] အဘိဝါဒနာရဟစတုတ္ထ၌ “အဘိဝါဒနာ ရဟော-ရှိခိုးခြင်းကို ထိုက်သော၊ နော ပစ္စုပဋ္ဌာနာရဟော-ခရီးဦးကြိုဆိုမှုကို မထိုက်သော၊ ပုဂ္ဂလော-(ဘတ္တဂ္ဂ၌ နဝမဘိက္ခုနီမှစ၍ ဥပဇ္ဈာယ်ပင်ဖြစ်စေကာမူ

အနာပတ္တိ ဝဿဇ္ဈဒဿ။ ။အနာပတ္တိ ဝဿဇ္ဈဒဿာတိ နတ္ထိ စတသ္မိ ဝဿဇ္ဈဒေ အာပတ္တိတိ အနာပတ္တိဝဿဇ္ဈဒေါ၊ တဿ အနာပတ္တိကဿ ဝဿဇ္ဈဒဿာတိ အတ္ထော၊ [နတ္ထိ+အာပတ္တိ ယဿာတိ အနာပတ္တိ၊ ထို့နောက် ကမ္မဓာရဲတွဲပါ။] ဝိမတိ၌ကား “အနာပတ္တိဝဿဇ္ဈဒါယ-ဝါပြတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော အနာပတ်၏”ဟု ရှိ၏။ [မန္တာဘာသာတိ မတိယာ ဥပပရိက္ခိတ္တာ ဘာသနတော အသမ္ပပ္ပလာပဝါစာ ဣဓ “မန္တာဘာသာ”တိ ဝုတ္တာ-ငိုကာ။]

နောက်မှလာသော ဘိက္ခုနီ ဟူသော) ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဝိပွကတ
ဘောဇနရဟန်း၏ အနီးသို့ရောက်လာသော ဝုမတရရဟန်း၊ ပါရိဝါသိကရဟန်း၏
အနီးသို့ ရောက်လာသော တဒဟုပသမ္ပန္နရဟန်း၊ တတိယ၌ ဝုမတရရဟန်း၊
စတုတ္ထ၌ နဝကရဟန်းတည်း။] အာသနာရဟစတုတ္ထ၌ ပထမဝါကျသည် ရှေ့
စတုတ္ထ ဒုတိယဝါကျနှင့် ဒုတိယဝါကျသည် ရှေ့စတုတ္ထ ပထမဝါကျနှင့် တူ၏။

ကာလစတုတ္ထ။ ။[ဤစတုတ္ထသည် တိကဝါရ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော ကာလ
တိက်နှင့် တူ၏။ စတုတ္ထ၌ အသာဓာရဏအာပတ်ကို ယူပါ။] ပဋိဂ္ဂဟိတစတုတ္ထ၌
ယံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကြင် နံနက်အခါ အကပ်ခံအပ်သော ယာဝကာလိက အာမိသ
သည်။ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ကပ္ပတိ၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ နော (ကပ္ပတိ၊
တံ-ထို အာမိသသည်၊) အတ္ထိ၊ [ဒုတိယ၌ ယာမကာလိက၊ တတိယ၌ သတ္တာဟ
ကာလိက ယာဝစီဝိက၊ စတုတ္ထ၌ အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ကာလာတိတ ယာဝ
ကာလိက စသော ကာလိက ၃ ပါးနှင့် အကပ္ပိယမံသ၊ ဥဂ္ဂဟိတက အာမိသ၊
အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတ အာမိသတည်း။] ပစ္စန္တိမစတုတ္ထ၌ “ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (သမုဒ္ဒေ
သီမာဗန္ဓန) အာပတ်သို့၊ ပစ္စန္တိ မေသု-မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျားဖြစ်ကုန်သော၊
ဇနပဒေသု-တို့၌၊ ၊ပေ၊ မဇ္ဈိမေသု-မဇ္ဈိမဒေသ ဇနပုဒ်တို့၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌
ပဉ္စဝဂ္ဂကဏ ဥပသမ္ပဒါစသော အာပတ်၊ တတိယ၌ ကြွင်းသမျှအာပတ်၊ စတုတ္ထ၌
အသာဓာရဏအာပတ်တည်း။]

ကပ္ပတိဝါရ။ ။ယံ ကမ္မံ-အကြင် ပဉ္စဝဂ္ဂကဏေန ဥပသမ္ပဒါစသော အမှု
သည်။ ပစ္စန္တိ မေသု ဇနပဒေသု ကပ္ပတိ၊ ၊ပေ၊ ယံ ကမ္မံ-အကြင် ပဉ္စဝဂ္ဂကဏေန
ဥပသမ္ပဒါသည် မဇ္ဈိမဒေသ၌ မအပ်ဟု ထင်ရှားပြမှုသည်။ မဇ္ဈိမေသု ၊ပေ၊
[တတိယ၌ ပဉ္စလေဏစသော ခွင့်ပြုအပ်သောအမှု၊ စတုတ္ထ၌ အကပ္ပိယဟု ပယ်
မြစ်အပ်သော အမှုတည်း။] အန္တော အာဒိစတုတ္ထသည် တိကဝါရ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော
အန္တတိက်နှင့်၊ အန္တောသီမာဒိစတုတ္ထသည် အန္တောသီမာတိက်နှင့် တူ၏။ စတုတ္ထ
ဝါကျ၌ အသာဓာရဏအာပတ်ကို ထည့်ခြင်းသာ ထူးပါသည်။ ကာမစတုတ္ထ၌
“ယံ အာပတ္တိ-အကြင် အန္တရယရ ပဋိသံယုတ္တ သေဓိယပညတ် အာပတ်သို့၊
ဂါမေ-၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဘိက္ခုနီကေ အရဏုဋ္ဌာပနအာပတ်၊ တတိယ၌
မုသာဝါဒ စသောအာပတ်၊ စတုတ္ထ၌ အသာဓာရဏအာပတ်တည်း။]

စောဒနာ ၄ မှုး။ ။ဝတ္ထုသန္ဓဿနာ--ဝတ္ထုကို ထင်ရှားပြခြင်း၊ အာပတ္တိ
သန္ဓဿနာ-ခြင်း၊ သံဝါသပဋိက္ခေပေါ-ဧကကမ္မစသော သံဝါသကို ပယ်မြစ်ခြင်း၊
သာမိစိပဋိက္ခေပေါ-အရိအသေပြုမှုကို ပယ်ခြင်း၊ [အကျယ်ကို ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာ
ပဒဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ၊ပေ၊ အနညပါစိတ္တိယာနိ-အနည ပါစိတ်တို့သည်၊
ဘိက္ခု သမ္ပတိယော-တို့သည်၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အကတိ ၄ ပါးသည်။ ။အဂတိဂမနာနိ-အဂတိသို့ ရောက်ခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-အဂတိ လိုက်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဆန္ဒာ-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ အဂတိ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဝါ-လိုက်၏၊ ဒေါသာ-မှန်းခြင်းကြောင့်၊ မောဟာ-နားမလည် သောကြောင့်၊ ဘယာ-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ [နောက်၌ “အလန္တီ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သံယံ-ကို၊ ဘိန္ဒတိ-ခွဲနိုင်၏၊ ဆန္ဒာဂတိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သည်၊ ဟောတိ၊ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပေသာလော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိန္ဒ-ကွဲပြီးသော၊ သံယံ-ကို၊ သမဂ္ဂ-အောင်၊ ကရောတိ-နိုင်၏၊ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနယော ဂေါ-အဖန်ဖန် စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုလည်းကောင်း၊ ဟု ပေးပါ။] ဂိလာနစတုက္ကသည် တိကဝါရ ဂိလာနတိကံနှင့် တူပြီး၊ စတုတ္ထဝါကျ၌ အသာဓာရဏ အာပတ်ကို ယူပါ။ ။ပေ။

တသျှဒ္ဒါန၌ “သကဝါစာယ-သကဝါစာ စတုက္က၊ [ကာယေန စသည်တို့ ထင်ရှားပြီ။] တထာ-ပါး၊ စတုရော-န်သော၊ ဝေါဟာရာ-အနရိယ ဝေါဟာရ စတုက္က၊ အရိယ ဝေါဟာရစတုက္က၊ အပရအနရိယဝေါဟာရ စတုက္က၊ အပရ အရိယဝေါဟာရ စတုက္ကတို့၊ ဘိက္ခုနံ-ဘိက္ခုပါရာဇိက စတုက္က၊ [ဘိက္ခုနိနဉ္စ စသည် ထင်ရှားပြီ] မာနတ္ထစာရိကာစာပိ-မာနတ္ထ စတုက္က၊ မာနတ္ထစာရိက စတုက္ကတို့၊ သာမုက္ကံမှ စ၍ ထပနေတိုင်အောင် ထင်ရှားပြီ။.....စတုက္ကံ နိဋ္ဌိတံ။

၅။ ပဉ္စကဝါရ

၃၂၅။ [ပဉ္စ အာပတ္တိယော စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] အာနန္တရိကာနိ-အာနန္တရိက ဖြစ်ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ။ပေ၊ နိယတာ-စုတိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသော အားဖြင့် မြဲကုန်သော၊ ။ပေ၊ ဆေဒနကာ-ဖြတ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ [စပ်ပုဒ်ကို ပါဠိတော် ၌ ကြည့်ပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] ပဉ္စဟိ၊ အာကာရေဟိ-အလန္တီတာ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ။ပေ၊ [မှသာဝါဒ ပစ္စယအာပတ် ၅ ပါးသည် ဘိက္ခုကတာပတ္တိဝါရ၊ ပါစိတ် မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။] ပဉ္စဟိ ။ပေ၊ ကမ္မံ-သို့၊ န ဥပေတိ-မကပ်ရောက်၊ သယံဝါ ကမ္မံ န ကရောတိ၊ ပရံဝါ န အဇ္ဈေသတိ-မတိုက်တွန်း၊ ဆန္ဒံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိံဝါ န ဒေတိ၊ ကမ္မေ-ကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ ပဋိက္ခောသတိ-တားမြစ်၏၊ ကမ္မေ-ကို၊ ကတေဝါပန-အပ်ပြီးသော်ကား၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ-အဓမ္မကံဟု အယူရှိသည်၊ ဟောတိ။

ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်း၏ အကျိုးငါးပါး။ ။ပဉ္စ-ငါးပါးသော အာနိသင်တို့ သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိကဿ-ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ဆောင်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ကပ္ပန္တိ-အပ်ကုန်၏၊ (ရကုန်၏။) အနာမန္တစာရော-ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းထံ ခွင့်မပန်ပဲ ရွာတွင်းသို့ သွားနိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂဏဘောဇနံ-ဂဏဘောဇဉ် နှင့်စပ်သော အာပတ်မသင့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရမ္မရဘောဇနံ-ပရမ္မရဘောဇဉ်

နှင့်စပ်သော အာပတ်မသင့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်-ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ် နှင့်စပ်သော သမယကို ဆောက်တည်ဖွယ် မလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အဝိက္ခာပုဒ်- ပရမ္မရဘောဇန ဝိက္ခာပုဒ် ပြုဖွယ်မလိုခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ [“ပိဏ္ဍပါတိက ဓုတင်ဆောင်ရဟန်းမှာ ထို ၅ ပါးလုံး ပြုဖွယ်မလိုသောကြောင့် အလိုအလျောက် အပ်ပြီးဖြစ်နေသည်” ဟုလို။]

အင်္ဂါစရ ၅ မျိုး။ ။ပဉ္စဟိပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အကုပ္ပဓမ္မော-မပျက်စီးသော အရဟတ္တဖိုလ်တရားရှိသော ရဟန်းသည်၊ (သမာဇော)အပိ-သော်လည်း၊ ပါပဘိက္ခုတိ-ယုတ်မာသော ရဟန်းဟူ၍၊ ဥဿကီတ ပရသကီတော-ရှေးဦးစွာ ယုံမှားအပ်၊ အဖန်ဖန်ယုံမှားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဝေသိယာဂေါစရောဝါ-ပြည့် တန်ဆာမဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတိ၊ ဝိဓေါ-လင်သေ လင်ပြတ်၊ တစ်ခုလတ်မှဆိုးမဟူသော၊ ထုလ္လကုမာရိ-ရာဂပြောထူ၊ အပျိုဟူသော၊ ပဏ္ဍက-ပဏ္ဍုက်ဟူသော၊ ဘိက္ခုနီဂေါစရောဝါ-ဘိက္ခုနီဟူသော ကျက်စားရာ ရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတိ၊ [ဝေသိယာ ဂေါစရော စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို မဟာ ဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ၊ မဟာဓန္ဒက အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗကထာ အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ပါပဘိက္ခုတိ ပေ၊ ဓမ္မော။ ။“ပါပဘိက္ခုတိ”သည် ဥဿကီတ ပရသကီတ ဖြစ်ပုံ ကိုပြသော အာကာရတည်း၊ အကုပ္ပဓမ္မ (မပျက်နိုင်သော တရား) ဟူသည် အရဟတ္တဖိုလ် တည်း၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ရှိသော ရဟန္တာကို “အကုပ္ပေါ+ဓမ္မော ယဿ”ဟု ပြ၍ “အကုပ္ပဓမ္မ” ဟု ခေါ်သည်၊ အပိသည် သစ္စာဝနာ ဇောတကတည်း၊ ပြည့်တန်ဆာမ စသူတို့၏အိမ်၌ အသွားအလာများ၍ ကျက်စားနေသူဖြစ်လျှင် ရဟန္တာပင် ဖြစ်စေကာမူ “ပါပဘိက္ခု”ဟု လူအများ၏ ယုံမှားခြင်းကို ခံရတတ်သည်-ဟုလို။

မူက္ခံ။ ။“ပါပဘိက္ခုပိ အကုပ္ပဓမ္မာပိ”ဟု ဤဝိနည်း ပါဠိတော်စာအုပ်၌ ရှိ၏၊ အချို့ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “အပိစ”ဟု ရှိ၏၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ပဉ္စက၊ တတိယပဏ္ဍာသက၊ ၁- ဖာသုဝိဟာရဂင်၊ (၂) သုတ်၌ “ဥဿကီတ ပရိသကီတော ဟောတိ ပါပဘိက္ခုတိ အပိ အကုပ္ပဓမ္မော”ဟု သီဟိုဠ် ယိုးဒယားမူရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း (ရှေးစာအုပ်၌) “အပိ အကုပ္ပဓမ္မော”ဟု သံဝဏ္ဏတဗ္ဗရှိသော်လည်း သံဝဏ္ဏနာ၌ “အကုပ္ပဓမ္မော ဝိကာသဝေါ၊ သမာဇော အပိ”ဟု အပိတစ်ပုဒ်သာ ပါ၏။

ထိုတွင်-သီဟိုဠ် ယိုးဒယားမူအတိုင်း “အပိ အကုပ္ပဓမ္မော”ဟု ရှိသောပါဠိသည် ကောင်း ၏၊ ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ၌လည်း အင်္ဂုတ္တိုရ် သီဟိုဠ်မူအတိုင်းသာ ရှိသင့်၏၊ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း “သစ္စာဝနာဇောတက တစ်ပုဒ်တည်းသာ သုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်၊ “အပိ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု၊ ရတိ သော နာဓိဂစ္ဆတိ” ဓမ္မပဒ-ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂ (၁၈၇)-ပါဠိတော်၊ “မနုဿ ဘူတဿေဝ မနုဿဘူတံ မာတရံဝါ ပိတရံဝါ အပိ ပရိဝတ္တလိဂံ (လိန်ပြန်နေစေကာမူ) ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တဿ ကမ္မံ အာနန္တရိယံ ဟောတိ။-တတိယပါရာမီကဋ္ဌ။

ဆီ ၅ မျိုး။ ။တိလတေလံ-နှမ်းဆီ၊ သာသပတေလံ-မုံညင်းဆီ၊ မခုကတေလံ-သစ်မည်စည်ဆီ၊ ဧရဏ္ဏတေလံ-ကြက်ဆူဆီ၊ ဝသာတေလံ-သားဆီ၊ (သားဆီ ၅ မျိုးကား) အစ္စဝသံ-ဝံဆီ၊ မစ္စဝသံ-ငါးဆီ၊ သုသုကာဝသံ-မိကျောင်းဆီ၊ ဝါ-လင်ပိုင်ဆီ၊ သုကရဝသံ-ဝက်ဆီ၊ ဂဒြာဝသံ-မြည်းဆီ၊ [ဤဆီများသည် ဘောသဇ္ဇကုန္ဒကဋ္ဌပါ၏။ အဆုံးအဖြတ်ကား ပါရာဇိကဋ္ဌကထာ၊ နိသဂ္ဂိယ ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။]

ဗျဿန ၅ ပါး။ ။ဗျဿနာနိ-ပျက်စီးခြင်းတို့သည်၊ ၊ပေ၊ ဉာတိဗျဿနံ-ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း၊ ဘောဂဗျဿနံ-စည်းစိမ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်း၊ ရောဂဗျဿနံ-အရောဂျဝုဏ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရောဂါ၊ သီလဗျဿနံ-သီလ၏ ပျက်စီးခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိဗျဿနံ-သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ (သုက္ကပက္ခဋ္ဌ) ဉာတိသမ္မဒါ-ဆွေမျိုးတို့၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ၊ပေ၊ အာရောဂျသမ္မဒါ-အနာရောဂါမရှိသူ၏ အဖြစ်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ၊ပေ၊ [ဤသုတ်များသည် ပဉ္စဂုံတ္တရ၊ တတ်.ယ-ပံ၊ ၃-ဝဂ်၌လည်း ပါ၏။ အဖွင့်ကို ဤငိုကာ သာရတ္ထ၌ ကြည့်ပါ။]

ဥပဇ္ဈာယ်မှ နိဿယည်း ငြိမ်းခြင်း ၅ ပါး။ ။ဥပဇ္ဈာယမှာ-ဥပဇ္ဈာယ်အထံမှ၊ နိဿယပုဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော-မှီခိုမှုငြိမ်းခြင်းတို့သည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ် ပျက်ခြင်းတို့သည်)၊ ပဉ္စ၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ပက္ကန္တောဝါ-အရပ်တစ်ပါးသို့ (အရဏ်တက်သည့်တိုင်အောင် နေမည်ဟု ကြံ၍) ဖဲသွားသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဗ္ဗန္တ-လူထွက်၊ ကာလင်္ကတ-ပျံလွန်တော်မူ၊ ပက္ခသင်္ကန္တ-တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့၊ အာဏတ္တိယေဝ-နှင့်ထုတ်ခြင်းသည်ပင်၊ ပဉ္စမီ-ငါးပါးမြောက် လည်းကောင်းတည်း၊ [မဟာဓန္ဒကဋ္ဌကထာ နိဿယပုဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။ န ဥပသမ္မာဒေ တဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် ၅ ယောက်ကို ဒုကဝါရ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ပံသကူသင်္ကန်း ၅ မျိုး။ ။သောသာနိကံ-သုသာန်၌ ကျသော ပံသကူအဝတ်၊ ပါပဏိကံ-ဈေး၏တံခါးပေါက်၌ ကျသော အဝတ်၊ ဥန္တုရက္ခာယိတံ-ကြွက်သည် ကိုက်အပ်သော အဝတ်၊ ဥပစိကက္ခာယိတံ-ချသည် ခဲစားအပ်သော အဝတ်၊ အဂ္ဂိဒမံ-မီးလောင်အပ်သော အဝတ်၊ (နောက် ၅ မျိုး၌) ဂေါခါယိတံ-နွားသည် စားအပ်သော အဝတ်၊ အဇက္ခာယိတံ-ဆိတ်သည် စားအပ်သော အဝတ်၊ ထူပစိဝရံ-ထူပကဲ့သို့ မိုမောက်နေသော တောင်ပိုကို ရစ်ပတ်၍ ပူဇော်ပသအပ်သော အဝတ်၊ အဘိသေကိကံ-လူအများတို့ ရေချိုးရာအရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်၊ ဝါ-မင်း၏ အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်၊ ဂတပဋိယာဂတံ-သုသာန်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၍ တစ်ဖန်ဆောင်ယူအပ်သော အဝတ်၊ [“အဋ္ဌကထာ၌ ဘတပဋိယာဘဋံ-သုသာန်သို့ ဆောင်ယူအပ်ပြီးဖြစ်၍ တစ်ဖန် ပြန်ဆောင်အပ်သော အဝတ်”ဟု ပါ၌ရှိ၏။]

ခိုးခြင်း ၅ ပါး။ ။အဝဟာရာ-အယုတ်အားဖြင့် ဆောင်ယူခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-ခိုးခြင်းတို့သည်၊ ပဉ္စ၊ ထေယျာဝဟာရေး-ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး၊ မသိအောင် ခိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပသယှာဝဟာရေး-အနိုင်ထက်၊ နှိပ်စက်၍ ခိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိကပ္ပါဝဟာရေး-ကြံဆမှန်းထားခြင်းရှိသော ခိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္ဒာဝဟာရေး-မြက်စသည်ဖြင့် ဖုံးထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို ခိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ကုသာဝဟာရေး-မဲဖြင့် ခိုးခြင်းလည်းကောင်းတည်း၊ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဒုတိယပါရာဇိကဘာသာဋီကာ၊ ထေယျာဝဟာရပဉ္စက စာမျက်နှာ (၅၄၉) ၌ ပြထားပြီ။] ပဉ္စ-ကုန်သော၊ မဟာစောရ-ခိုးသူကြီးတို့သည်၊ လောကသ္မိ-သတ္တလောက၌၊ သန္တော-ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ သံဝိဇ္ဇမာနာ-ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ သိအပ်ကုန်၏၊ အဝိသဇ္ဇနိယာနိ-မစွန့်ထိုက်သော ဝတ္ထုတို့သည်၊ ပေ၊ အဝေဘင်္ဂါနိ-မဝေဖန်ထိုက်သော ဝတ္ထုတို့သည်၊ [ပဉ္စာပတ္တိယော ကာယတော သမုဋ္ဌန္တိ စသည်တို့၌ လွယ်ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤပါဠိတော် အန္တရပေယျာလ၊ ကတာပတ္တိဝါရ၌ ကြည့်ပါ။]

သဗ္ဗပစ္စန္တိ မေသု-အေ့းစုံ မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျား၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇန ပဒေသု-တို့၌၊ ဝိနယမရပဉ္စမေန-ဝိနည်းမိရ်ဟူသော ငါးပါးမြောက်ရှိသော၊ ဂဏေန-ဖြင့်၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေနိုင်၏၊ (ရဟန်းပြုပေးနိုင်၏)၊ ကထိနတ္ထာရေ-ကထိန်ခင်းခြင်း၌၊ အာနိသံသာ ပဉ္စ၊ [ကထိနကုဋက၌ အကျယ်ပါ၏။] ကမ္မာနိ ပဉ္စ၊ ယာဝတတိယကေ-ယာဝတတိယက သိက္ခာပုဒ်၌၊ အာပတ္တိယော ပဉ္စ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်။] ပဉ္စဟိ ပေ၊ အဒိန္နံ-(ပါရာဇိကလောက်သော)မပေးအပ်သော လူ့ဥစ္စာကို၊ အဒိယန္တဿ-ယူသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ထုလ္လစ္စယဿ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ ပေ၊ [ဒုတိယပါရာဇိက ပါဠိတော် ပဒဘာဇနိ ပုဒ်ရေ (၁၂၂)စသည်၌ အကျယ်ပါ၏။]

မစားထိုက်သောဝတ္ထု ၅ မျိုး။ ။ပဉ္စ-နံသော၊ အကပ္ပိယာနိ-မအပ်သော ဝတ္ထုတို့ကို၊ န ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာနိ-မသုံးဆောင်ထိုက်ကုန်၊ အဒိန္နဉ္စ-လူသာမဏေ စသုတို့က မပေးအပ် (မကပ်အပ်)သော ဝတ္ထုသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အဝိဒိတ-ကပ်နေမှန်းမသိအပ်သော ဝတ္ထု၊ အကပ္ပိယ-ကပ္ပိမှုကို မပြုအပ်သော ဝတ္ထု၊ ဝါ-မအပ်သောအသား၊ ဘောဇဉ်၊ အပွင့်ဂ္ဂဟိတ-အကပ်မခံအပ်သော ဝတ္ထု၊ အကတာ တိရိတ္တဉ္စ-မပြုအပ်သေးသော အတိရိတ်ဝိနည်းကံရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ [သုက္ကပက္ခ၌ လွယ်ပြီ။]

ဒါနမဟုတ်သော ဒါန ၅ မျိုး။ ။လောကသ္မိ-၌၊ အပုညာနိ-ကောင်းမှု မဟုတ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-ဖြစ်ကုန်လျက်) ပုညသမ္ပတာနိ-ကောင်းမှုဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော ဒါနာနိ-တို့သည်၊ ပဉ္စ၊ မဇ္ဇဒါနံ-သေရည်အရက် စသော အလှူ

လည်းကောင်း၊ သမဇ္ဇဒါနံ-ပွဲသဘင်အလှူ၊ ဣတ္ထိဒါနံ-မိန်းမအလှူ၊ ဥသဘဒါနံ-
နွားလားဥသဘအလှူ၊ စိတ္တကမ္မဒါနံ-ဆန်းကြယ်စွာ ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ်
ယောက်ျားရုပ် အလှူလည်းကောင်းတည်း၊ [ကြိလေသာတိုးပွားကြောင်းဖြစ်သော
မိန်းမနှင့် ယောက်ျားတို့၏ ပျော်ပါးပုံကို ထုလုပ် ရေးဆွဲအပ်သော အရုပ်မျိုးတည်း။]

ပယ်ပျောက်နိုင်ခဲ့သော အရာ ၅ မျိုး။ ။ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော၊
ဝါ-ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သည်၊ (သမာနာ-န်လသော်၊) ပဉ္စ-၅ မျိုးသော အရာတို့ကို၊
ဒုပ္ပငိုဝိနောဒိယာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပယ်ပျောက်အပ်ကုန်၏၊ ဝါ-ပယ်ပျောက်နိုင်ခဲ့
ကုန်၏၊ [ယိုးဒယားမူ၌ “ဒုပ္ပငိုဝိနောဒိယာ” ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဠိက သာ၍ရှင်း၏။]
ဥပ္ပန္နော-သော၊ ရာဂေါ-ကို၊ ဒုပ္ပငိုဝိနောဒိယော-အပ်၏၊ ဒေါသော၊ ပေ၊ မောဟော
၊ပေ၊ ပဋိဘာနံ-ရေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်၊ ဝါ-ဉာဏ်အား ရေးရှုထင်လာသော
စကား၊ ပေ၊ ဂမိယစိတ္တံ-ခရီးသွားလိုသူ၏ စိတ်ကို၊ (ခရီးသွားလိုသောစိတ်)ကို၊
ဒုပ္ပငိုဝိနောဒိယံ-၏၊ [ဤသုတ်သည် ပဉ္စဂုံတ္တရ၊ စတုတ္ထ-ပံ၊ ၁-ဝဂ်၌လည်း
ပါ၏။]

တံမြက်လှည်းခြင်း၌ အကျိုး ၅ မျိုး။ ။သမ္ပန္နနိယာ-တံမြက်လှည်းခြင်း၌၊
အာနိသံသာ ပဉ္စ၊ သကစိတ္တံ-မိမိစိတ်သည်၊ ပသီဒတိ-ကြည်လင်၏၊ ပရစိတ္တံ
ပသီဒတိ၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ အတ္တမနာ-မိမိစိတ် ရှိကုန်သည်၊ (ဝမ်းမြောက်
ကုန်သည်) ဟောန္တိ၊ ပါသာဒိက သံဝတ္တနိကကမ္မံ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို
ဖြစ်စေတတ်သောကံကို၊ (ရုပ်အဆင်းလှကြောင်းကံကို)၊ ဥပစိနာတိ-ဆည်းပူး၏၊
(ဆည်းပူရာရောက်၏)၊ ကာယဿ-ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘေဒါ-ပျက်ခြင်းကြောင့်၊
မရဏာ-သေရာအခါမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ သုဂတိံ-သုခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာ
ဖြစ်သော၊ သဂ္ဂံ-ရူပါရုံစသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာမြတ်သော၊ လောကံ-လူ့ပြည် နတ်
ပြည်သို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်ရ၏၊ (တစ်နည်း ငါးပါး၌)၊ သတ္တုသာသနံ-
ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်သည်၊ ဝါ-ကို၊ (သေနာသနဝတ်ကို)၊ ကတံ-ပြု
အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပစ္စိမာ-နောက်၌ ဖြစ်သော၊ (နောင်လာ နောက်သားဖြစ်သော)၊
ဇနတာ-ရှင်၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌာနဂတိံ-မြင်အပ်သော အရာသို့ အတုလိုက်
ခြင်းသို့၊ (အတုယူခြင်းသို့)၊ အာပဇ္ဇတိ။

ဗာလ ဝိနယဓရ။ ။ပဉ္စဟိ၊ ပေ၊ ဝိနယဓရော-သည်၊ ဗာလောတွေဝ-
ဗာလဟူ၍သာ၊ သမံ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ အတ္တနော-
၏၊ ဘာသပရိယန္တံ-ပြောဆိုထိုက်သောစကား၏ အပိုင်းအခြားကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတိ-
စိတ်ဖြင့် မယူ၊ (မိမိပြောမည့်စကားကို ကြိုတင်၍ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်မထား-
ဟူလို၊ (အင်္ဂါ ၁) ပရဿ-တစ်ပါးသော စုဒ္ဓိတက၊ စောဒက၏၊ ဘာသပရိယန္တံ-
ကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတိ-မယူ၊ (မမှတ်သား)၊ (အင်္ဂါ ၂) အတ္တနော-၏၊ ဘာသပရိယန္တံ-

ကို၊ န ဥဂ္ဂဟေတွာ-စိတ်ဖြင့် မယူမူ၍၊ ပရဿ၊ ပေ၊ န ဥဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ (အင်္ဂါ ၃)။ အဓမ္မေန-မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိညာယ-ဝန်မခံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝန်မခံပဲလည်းကောင်း)၊ ကာရေတိ-ပြုစေ၏၊ (ဆုံးဖြတ်၏)၊ အင်္ဂါ ၄, အင်္ဂါ ၅။

ဒုတိယပဉ္စက စသည်။ ။အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ မူလ- (ကိုယ် နှုတ်ဟူသော) မူလ ၂ ပါးကို၊ ပေ၊ အာပတ္တိံ သမုဒယံ-အာပတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကို၊ (သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါးကို)၊ ပေ၊ အာပတ္တိံနိရောဓံ-အာပတ်၏ ချုပ်ကြောင်းကို၊ (ဒေသနာကံ, ဝုဋ္ဌာနကံကို)၊ ပေ၊ အာပတ္တိံ နိရောဓဂါမိနိ-အာပတ်၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒံ-အကျင့်ကို၊ (သမထ ၇ ပါးကို) န ဇာနာတိ၊ တတိယပဉ္စက၌ “အဓိကရဏံ-ကို၊ ပေ၊ အဓိကရဏဿ-၏၊ မူလ-ကို၊ (ဤပါဠိတော် အန္တရပေယျာလအစ၌ ပြအပ်ခဲ့သော ကောဓန, ဥပနာဟ စသော မူလကို)၊ ပေ၊ အဓိကရဏသမုဒယံ-အဓိကရဏ်း၏ ဖြစ်ကြောင်းကို၊ (အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထု စသည်ကို)၊ ပေ၊ အဓိကရဏနိရောဓံ-အဓိကရဏ်း၏ ချုပ်ကြောင်းကို၊ (ဓမ္မဝိနယသတ္ထုအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်နည်းကို)၊ ပေ၊ အဓိကရဏ နိရောဓဂါမိနိ-အဓိကရဏ်း၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒံ-အကျင့်ကို၊ (သမထကို)၊ ပေ။

တတိယပဉ္စက စသည်။ ။ဝတ္ထု-ပါရာဇိက စသည်၏ ဝတ္ထု၊ နိဒါနံ- သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ နိဒါန်း၊ ပညတ္တိံ-မူလပညတ်၊ အနုပညတ္တိံ-ညတ်၊ အနု သန္တိဝိနိစ္ဆယပထံ-ကထာနုသန္တိ, ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိအားဖြင့် ပြောဆို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထု၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ပဉ္စမပဉ္စက၌ “ဥတ္တိံ-ဥတိ၊ ဥတ္တိယာ-ဥတိ၏၊ ကရဏံ-ပြုထိုက်သောကိစ္စ၊ [ယောဇနာအလို “ဥတ္တိယာ-ဖြင့်”ဟု ယေးပါ။] ပုဗ္ဗကုသလော-ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုထိုက်သော စကား၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ၊ အပရကုသလော-နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သော စကား၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ ပေ၊ အကာလညူစ-သင့်လျော်သော အခါကို မသိ သည်လည်း၊ ဟောတိ။

ဆဋ္ဌပဉ္စက စသည်။ ။အာပတ္တာ နာပတ္တိံ စသည် လွယ်ပြီ၊ အဿ- ထိုဝိနည်းမှိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာစရိယပရမ္မရာ-ဆရာတို့၏ အဆက်ဆက်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ န သုဂ္ဂဟိတာ-ကောင်းစွာ မသင်ယူအပ်သည်။

န ဥဂ္ဂဟေတွာ။ ။“တ္ထေ အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာ ပရဿ ဘာသ ပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာတိ ဧကံ”ဟု ဝိမတိ၌ အင်္ဂါတစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် ရေတွက်၏၊ အင်္ဂါဟူသည် တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး မတူရ၊ ထို့ကြောင့် “အနုဂ္ဂဟေတွာ”တုန်းက ပစ္စုပ္ပန် မသင်ယူခြင်းကြီးသာ ရ၍ “အနုဂ္ဂဟေတွာ”အရ၌ သင်ယူစေကာမူအပြီးအဆုံး မရောက်ခြင်းကို ရသည်ဟု ခွဲပါ၊ ဤသို့ခွဲမှ အင်္ဂါချင်းကွဲမည်။

န သုမနသိကတာ-ကောင်းစွာ စိတ်၌ မပြုအပ်သည်။ န သုပဓာရိတာ-ကောင်းစွာ စိတ်၌ မဆောင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ သတ္တမပဉ္စက၌ “ဥဘယာနိ ခေါပနဿ၊ ဖေ၊ အနုဗျူနသော၊ [သမထက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ၊ အဓိကရဏ ဝုပသမနကထာ ဥဗ္ဗာဟိကာသမ္ပုတိ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အဋ္ဌမပဉ္စက၌ “အဓိကရဏေစ ဝိနိစ္ဆယကုသလော-ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်။ န ဟောတိ” သာ ထူး၏။

တောကျောင်းနေသူ ၅ မျိုး။ ။ အာရညိကာ-တော၌နေခြင်း အလေ့ရှိသူ တို့သည်။ ဝါ-အရညကင် ဓုတင်ဆောင်တို့သည်။ ပဉ္စ၊ မန္တတ္တာ-ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မောမူဟတ္တာ-လွန်စွာ တွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာရညိကာ ဟောတိ၊ ပါဝိစ္ဆော-ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်၊ ဣစ္ဆာပကတော-အလိုဆိုးသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်။ (ဟုတွာ) ။ ဖေ၊ ဥမ္မာဒါ-ရူးသွပ်ခြင်း ကြောင့်၊ စိတ္တက္ခေပါ-စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ခြင်းကြောင့်၊ ဖေ၊ ဗုဒ္ဓေဟိ-တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ-ဘုရားရှင်၏ တပည့်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဖေ၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ အပ္ပိစ္ဆညေဝ-ပစ္စည်း ၄ ပါး၌ နည်းသောအလိုကိုသာ၊ သန္တုဋ္ဌညေဝ-ရရသမျှ၊ ပစ္စယဖြင့်၊ အားရနှစ်သက်ခြင်းကိုသာ၊ သလ္လေခါညေဝ-ကိလေသာတို့ကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်ခြင်းကိုသာ၊ ပဝိဝေကညေဝ-ကာယဝိဝေကစသော ဝိဝေကတရားကိုသာ၊ ဣဒမတ္ထိတညေဝ-ဤ အရညာဝါသ ကလျာဏပဋိပတ်ဖြင့် အကျိုးရှိသူ၏ အဖြစ် ကိုသာ၊ [နောက်နောက် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ “ဤ ပိဏ္ဍပါတ်က၊ ကလျာဏပဋိပတ်ဖြင့်” စသည် ဆိုပါ။] နိဿာယ-မှီ၍၊ အာရညိကာ ဟောတိ။

မန္တတ္တာ မောမူဟတ္တာ။ ။ မန္တတ္တာ မောမူဟတ္တာတိ နေဝ သမာဒါနံ(ဆောက်တည်ပုံ ကျင့်ပုံကျင့်နည်းကို) စာနာတိ၊ န အာနိသံသံ(တောကျောင်း နေခြင်း၏ အကျိုးကို)၊ အတ္တနော ပန မန္တတ္တာ မောမူဟတ္တာ အညာဏေနေဝ အရညိကာ ဟောတိ-ငိုကာ။

ဝါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော။ ။ အရည ဖေ ဝိဟရန္တဿ (တောကျောင်းနေသော ငါ့အပေါ်၌) အယံ အရညိကာတိ (ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အရညကင်ဓုတင်ဆောင်တည်းဟု ကြံ၍) စတုပစ္စယ သက္ကာရံ ကရိဿန္တိ၊ အယံ ဘိက္ခု လန္တိ ပဝိဝိတ္တောတိ အာဒိဟိစ ဂုဏေဟိ သမ္ဘာဝေဿန္တိ (ချီးမွမ်းကြလိမ့်မည်)၊ ဣတိ စံ ပါဝိကာယ ဣစ္ဆာယ ဌတွာ၊ တာယ စေ ဣစ္ဆာယ အဘိဘူတော ဟုတွာ အရညိကာ ဟောတိတိ အတ္ထော၊ [ဂုဏ်နှင့် လာဘ်ကိုမျှော်၍ တောကျောင်းနေသူ-ဟုလို။]

ဥမ္မာဒါ ဖေ၊ ဝဏ္ဏိတံ။ ။ ဥမ္မာဒဝေသန အရည ပဝိသိတွာ ဝိဟရန္တော ဥမ္မာဒါ ဖေ၊ အရညိကာနာမ ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏိတန္တိ ဣဒံ အာရညိကာံ နာမ ဗုဒ္ဓေဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိစ ဝဏ္ဏိတံ၊ ပသတ္တန္တိ အရညိကာ ဟောတိ-ငိုကာ၊ “အပ္ပိစ္ဆညေဝ” စသော ဝါကျကို အဋ္ဌကထာ ၌ ဖွင့်ထားပြီ။

ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင် သူတို့။ ။ပိဏ္ဍပါတ်ကာ-ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (အပေါင်းအာမိသ၏ သပိတ်၌ကျခြင်းကို ရှာခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ပံသုကူလိကာ-ပံသုကူဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (မြေပုံမှာလွှား၊ မြေမှုန့်အားနယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ရောက်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ရုက္ခမူလိကာ-ရုက္ခမူဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (သစ်ပင်အောက်၌နေခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ သောသာနိကာ-သုသာန်ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (သုသာန်၌ နေခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ အတ္တောကာသိကာ-အတ္တောကာသိက ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (လွင်တီးခေါင်၌ နေခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ တေစီဝရိကာ-တိစီဝရိတ် ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (သုံးထည်သောသင်္ကန်းကိုသာ ဆောင်ခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ သပဒါနစာရိကာ-သပဒါနစာရိကဓုတင် ဆောင် သူတို့၊ (ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်နှင့်တကွ ဆွမ်းအကျိုးငှာ လှည့်လည် ခြင်းအလေ့ရှိသူတို့၊ ဝါ-အိမ်စဉ်မလပ်၊ မကျော်ဖြတ်ပဲ၊ ဆွမ်းရပ်ခြင်း အလေ့ ရှိသူတို့။)

နေသန္ဓိကာ-နိသစ်ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (ထိုင်ခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ယထာသန္တတိကာ-တို့၊ (ခင်းထားတိုင်းသော နေရာအလား၊ ချထားတိုင်းသော ကျောင်း၌ နေခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ဧကာသနိကာ-ဧကာသနိက ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (မိဋ္ဌာန်ဆောင်စိုက်၊ ယာပိုက်မလည်း၊ တစ်နေရာတည်း၌စားခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ဓလုပစ္စာဘတ္တိကာ-တို့၊ (ပယ်မြစ်ရာကာလ၏ နောက်မှ ရအပ်သောဆွမ်းကို စားခြင်းအလေ့ မရှိသူတို့၊ ဝါ-ဓလုငှက်ပမာ၊ နောက်၌ အစာမရှိသူတို့)၊ ပတ္တပိဏ္ဍိကာ-ပတ္တပိုက် ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (တစ်ရွက်တည်း၌သာ ဆွမ်းကို ယူခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ [ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း အာရညိကကဲ့သို့ ၅ ယောက်စီပင်ရှိသည်၊ ဤသူတို့များသည် ဥပါလိပဉ္စက ဓုတင်ခံဝက်၌လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဂုံတ္တရ၊ စတုတ္ထ-ပံ၊ ၄ ဝက်၌လည်းကောင်း ပါ၏။]

ဆရာကိုမမှီပဲ မနေထိုင်သော ရဟန်း။ ။ပဉ္စဟိ ပေ၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အနိသိတေန-ဆရာကို မမှီသည်၊ (ဟုတွာ)၊ န ဝတ္ထမ္မ-မနေထိုင်၊ ဝါ-မနေရ၊ ဥပေါသထံ န စာနာတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ-ဥပုသ်ကံကို၊ ပေ၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ပေ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ-ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ၉ ပါးကို၊ န စာနာတိ၊ ဥိနပဉ္စဝဿော-ယုတ်လျော့သော ငါးဝါရှိသည်၊ (ငါးဝါမပြည့်သေးသည်)၊ ဟောတိ၊ [သုက္ကပက္ခ၌ “ပဉ္စဝဿောဝါ-ငါးဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေက ပဉ္စဝဿောဝါ-ငါးဝါထက်ပိုလွန်သော ဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း”ဟု ပေးပါ။] ဒုတိယပဉ္စက၌ ရှေ့အင်္ဂါ ၂ ပါးတွင် “ပဝါရဏံ၊ ပဝါရဏာကမ္မံ”ကို သွင်းပါ၊ တတိယပဉ္စက၌ အာပတ္တာနာပတ္တိ-ကို၊ ဂရုကာလဟုကံ အာပတ္တိ-ကို၊ သာဝဿသာနာဝဿသံ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ န စာနာတိနှင့် ဥိနပဉ္စဝဿတည်း၊ [ဘိက္ခုနီတို့ အတွက်လည်း ဤ ပဉ္စက (၃)မျိုးကို ထပ်၍ ဟောတော်မူသည်။]

ကြည်ညိုဖွယ် မဆောင်သည့် အပြစ်ငါးပါး။ ။အပါသာဒိကေ-ကြည်ညိုခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သည့်၊ ဝါ-ကြည်ညိုဖွယ်ကို မဆောင်သည့်၊ အာဒိနဝါ-အပြစ်တို့သည်၊ ပဉ္စ၊ အတ္တနာပိ-မိမိသည်လည်း၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဥပဝဒတိ-စွပ်စွဲ၏၊ အနုပိစ္ဆ-ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍၊ ဝိညာဉ်-ပညာရှိတို့သည်လည်း၊ ဂရဟန္တိ-ကဲ့ရဲ့ကုန်၏၊ ပါပကော-မကောင်းသော၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ကျော်စောသံသည်၊ အဗ္ဗဂ္ဂစ္ဆတိ-ပျံ့နှံ့၍တက်၏၊ သမ္ပူဇ္ဈေ-လွန်စွာ တွေဝေသည်၊ (ဟုတွာ) ကာလံ-သေခြင်းကို၊ ဝါ-သေချိန်ကို၊ ကရောတိ-ပြုရ၏၊ ကာယဿဘောဒါ ပရံ မရဏာ [တံမြက်လှည်းရခြင်းအကျိုး၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အပါယံ-သုခ၏ဖြစ်ကြောင်း၊ ကောင်းမှုကင်းသော၊ ဒုဂ္ဂတိ-ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော၊ ဝိနိပါတံ-ကင်းသောအလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော၊ နိရယံ-သာယာအပ်သော သုခ၏မရှိရာ ငရဲ၌၊ ဥပပစ္စတိ-ဖြစ်ရ၏၊ [အပါသာဒိကေတိ အပါသာဒိကေဟိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ သမဗ္ဗာဂတေ-ပဉ္စဂုံတ္တရဋ္ဌ၊ ပဉ္စမ-ပံ၊ အက္ခောသဝဂံ၊ သုက္ကပက္ခ၌ “ပါသာဒိကေတိ ပသာဒါဝပော ပရိညဒုကာယ သမာစာရေ (စင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်ရှိသည့်)”ဟု ထို အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်၏၊ သုဂတိံ ၊ပေ၊ ဥပပစ္စတိကို တံမြက်လှည်းခြင်းအကျိုး၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ဒုတိယပဉ္စက၌ “အပ္ပသန္နာ-သာသနာ၌ မကြည်ညိုသေးသော သူတို့သည်၊ နပ္ပသိဒန္တိ-မကြည်ညိုကုန်၊ ပသန္နာနံ-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုပြီးကုန်သော၊ ဧကစ္စာနံ-အချို့သော ပုထုဇဉ်တို့၏၊ အညထတ္ထံ-ကြည်ညိုခြင်းမှ တစ်ပါးသော အပြား၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-အကြည်ညိုပျက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သတ္တုသာသနံ-ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အကတံ-မပြုအပ်သည် (မလိုက်နာအပ်သည်) ဟောတိ၊ ပစ္စိမာ ၊ပေ၊ အာပစ္စတိ၊ [ရှေး၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အဿ-ထို ကြည်ညိုခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သူ၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ နပ္ပသိဒတိ-မကြည်လင်၊ [သုက္ကပက္ခ၌ “ဘိယျောဘာဝါယ-ကြည်ညိုခြင်း၏ လွန်စွာတိုးပွားခြင်းငှာ”ဟု ပေးပါ။]

ကုလူပက ရဟန်း၌ အပြစ် ၅ ပါး။ ။ကုလူပကေ-အမျိုးအိမ်သို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ရဟန်း၌၊ ၊ပေ၊ [ကုလူပကပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဒီကာ အတ္တကာမပါရိစရိယ သိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] အနာမန္တစာရေ-အနာမန္တစာရသိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-အာပတ်သို့ရောက်၏၊ ရဟော နိသစ္စာယ-မာတုဂါမရဟောနိသစ္စာ သိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ နိသစ္စာယ-မာတုဂါမပဋိစ္ဆန္ဒအာသန နိသစ္စာသိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ပေ၊ မာတုဂါမဿ၊ပေ၊ ဒေသေန္တော-လသော်၊ အာပစ္စတိ၊ ကာမသင်္ကပ္ပဗဟုလော-များသော ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော အကြံရှိသည်၊ (ဟုတွာ)စ၊ ဝိရဟတိ။ [ဤ သုတ်သည် ပဉ္စဂုံတ္တရ၊ ပဉ္စမ-ပံ၊ ၃-ဝဂ်၌လည်း ပါ၏။]

လူတို့နှင့် ရောနှောသော ရဟန်း၏ အပြစ် ၅ ပါး။ ။ကုလုပကဿ-
 သော၊ အတိဝေလံ-အပိုင်းအခြားကို လွန်၍၊ ကုလေသု-တို့၌၊ သံသဋ္ဌဿ-
 ရောနှောသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော-နေသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ။ပေ၊ မာတုဂါမဿ-
 ကို၊ အဘိဏ္ဍဒဿနံ-မပြတ်မြင်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒဿနေ-သည်၊ သတိ-
 လသော်၊ သံသရော-ရောနှောခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သံသရော-သည်၊ သတိ-
 လသော်၊ ဝိဿာသော-အကျွမ်းဝင်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိဿာသော-သည်၊
 သတိ-လသော်၊ ဩတာရော-ကိလေသာတို့၏ အတွင်း၌ သက်ရောက်ခြင်းသည်၊
 (ဟောတိ)၊ ဩတိဏ္ဏစိတ္တဿ-ကိလေသာတို့ သက်ရောက်အပ်သော စိတ်ရှိသော၊
 ဘိက္ခုနော-သည်၊ ဇေ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အပြစ်ကို၊ ပါဠိကံခံ-အလိုရှိထိုက်
 ၏၊ ဝါ-မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှတ်ထိုက်၏၊ အနဘိရတော-မမွေ့လျော်သည်၊
 (ဟုတွာ-၍)၊ ဗြဟ္မစရိယံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ စရိဿတိ-ကျင့်လိမ့်မည်၊ အည
 တရံ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ သံကိလိဋံ-ညစ်ညမ်းသော၊ အာပတ္တိံဝါ-
 သံဃာဒိဿသံအာပတ်သို့သော်လည်း၊ အာပတ္တိဿတိ၊ သိက္ခာဝါ-ကိုမူလည်း၊
 ပစ္စက္ခာယ-၍၊ ဟိနာယ-ယုတ်နိမ့်သော လူ့အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တိဿတိ-
 ပြန်လည်လိမ့်မည်၊ ဤသုတ်သည် ပဉ္စဂုံတ္တရ၊ ပဉ္စမ-ပံ၊ ၃-ဝဂ်၌လည်း ပါ၏။]

ဘူတဂါမ် ၅ မျိုး။ ။ဗိဇောတာနိ-မျိုးကြောင့်ဖြစ်သော သစ်ပင်တို့သည်၊
 ပဉ္စ၊ မူလဗိဇံ-အမြစ်ဟူသော မျိုးရှိသော သစ်ပင်လည်းကောင်း၊ [ခန္ဓ-ပင်စည်၊
 ဖဋ္ဌ-အဆစ်] အဂ္ဂဗိဇံ-အညွန့်ဟူသော မျိုးရှိသော သစ်ပင်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမံ-
 သော၊ ဝိဇေဓိဇညေဝ-အစေ့သာလျှင်ဖြစ်သောမျိုးရှိသော သစ်ပင်လည်းကောင်း
 တည်း၊ ဤသို့ပေးရန်ကို ပါစိတ်၊ ဘူတဂါမ သိက္ခာပဒဋ္ဌကထာ၊ ဤ ဝါကျအဖွင့်၌
 ကြည့်ပါ။] ရဟန်းများ၏ အပ်အောင်ပြုခြင်း ငါးမျိုးကို ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုက္ခန္ဓက၊
 ပုဒ်ရေ(၂၅၀)ဝတ္ထု၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

ဝိသုဒ္ဓိ ၅ မျိုး။ ။ဝိသုဒ္ဓိယော-အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်း ပါတိ
 မောက္ခဒွေသတို့သည်၊ ပဉ္စ၊ [ပါဠိယံ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယောတိ အာပတ္တိတော ဝိသုဒ္ဓိ
 ဟေတုတ္တာ၊ ဝိသုဒ္ဓေဟိ ကတ္တဗ္ဗတောစ ပါတိမောက္ခဒွေသာ ဝုတ္တာ၊-ဝိမတိ။]
 နိဒါနံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ရွတ်ပြပြီး၍၊ အဝဿသံ-ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းကို၊
 သုတေန-သုတသဒ္ဓါဖြင့်၊ သာဝေတဗ္ဗံ-ကြားသိစေထိုက်၏၊ အယံ-ဤနိဒါနံကို
 ရွတ်ပြပြီး၍ အကြွင်းကို သုတသဒ္ဓါဖြင့် ကြားသိစေခြင်းသည်၊ ပဋ္ဌမာ-သော၊
 ဝိသုဒ္ဓိ-တည်း၊ ။ပေ၊ ဝိတ္တာရေနေဝ-အကျယ်အားဖြင့်ပင်၊ (ဥဒ္ဓိသနံ-ရွတ်ပြခြင်း
 သည်) ပဉ္စမီ-ငါးခုမြောက် ဝိသုဒ္ဓိတည်း၊ [အပရဝိသုဒ္ဓိ လွယ်ပြီ၊ သုတသဒ္ဓါဖြင့်
 ကြားသိစေပုံကို ဥပေါသထက္ခန္ဓကဋ္ဌကထာ၊ ပါတိမောက္ခဒွေသကထာတို့၌
 ကြည့်ပါ။]

ဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ အကျိုး ၅ ပါး။ ။အတ္တနော-၏၊ သီလက္ခန္ဓော-သီလအစုသည်၊ ဝါ-ကို၊ သုဂုတ္တော-ကောင်းစွာလုံခြုံသည်၊ သုရက္ခိတော-ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ (စောင့်ရှောက်နိုင်သည်) ဟောတိ၊ ကုက္ကုစ္စာပကတာနံ-ကုက္ကုစ္စသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သူတို့၏၊ (ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်နေသူတို့၏)၊ ပဋိဿရဏံ-လည်းလျောင်းရာသည်၊ (မှီခို အားထားရာသည်)၊ ဟောတိ၊ ဝိသာရဒေါ-ကင်းသော ရွံရှားခြင်းရှိသည်၊ (ရွံရှားခြင်းကင်း၊ ရဲတင်းသည်၊ ဟုတ္တာ)၊ သံယမဇ္ဈေ-၌၊ ဝေါဟရတိ-ပြောဆိုနိုင်၏၊ ပစ္စတ္တိကေ-သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူတို့ကို၊ သဟဓမ္မေန-အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော စကားဖြင့်၊ သုနိဂ္ဂဟိတံ-ကောင်းစွာနှိပ်အပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ နိဂ္ဂဏှာတိ-နှိပ်နိုင်၏၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ-သဒ္ဓမ္မ ၃ ဖြာ၏ ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်းငှာ၊ ပဋိပနော-ကျင့်သည်၊ (ကျင့်ရာ ရောက်သည်) ဟောတိ၊ ။ပေ။

တဿုဒ္ဓါန။ ။အာပတ္တိ-အာပတ္တိပဉ္စက၊ [အာပတ္တိက္ခန္ဓာစသည်တို့ ထင်ရှားပြီး] ပစ္စယာ-မုသာဝါဒ ပစ္စယပဉ္စက၊ ။ပေ၊ သင်္ကီ-ဥဿင်္ကီတ ပဉ္စက၊ [သမ္ပဒါတိုင်အောင် ထင်ရှားပြီး] ပဿဒ္ဓိ-နိဿယ ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဉ္စက၊ ပုဂ္ဂလေနစ-န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ ပုဂ္ဂလ ပဉ္စက၊ [သောသာနိကံ စသည် ထင်ရှားပြီး] ကာယတော-ကာယတောတိကသမုဋ္ဌာနံ ပဉ္စက၊ ကာယဝါစတော-ကာယဝါစတောတိကသမုဋ္ဌာနံ ပဉ္စက၊ ဒေသနာ-ဒေသနာဂါမိနိ ပဉ္စက၊ [သံဃံ စသည် ထင်ရှားပြီး] ဘာသံ-ဘာသပရိယန္တ ပဉ္စက၊ [အာပတ္တိမေဝစသည် ထင်ရှားပြီး] အဋ္ဌမကာ-ရှစ်ခုမြောက်သော၊ လဟုကာ-လဟုက ဂရုက ပဉ္စက၊ ဧတေ-ဤဘာသပရိယန္တ ပဉ္စကစသော ပဉ္စကရှစ်ပါးတို့ကို၊ ကဏှသုက္ကာ-ကဏှ ပက္ခ၊ သုက္ကပက္ခတို့ဟူ၍၊ ဝိစာနာထ-သိကုန်ရာ၏။

အရညံ-အာရညကင် ခုတင်၊ [ပိဏ္ဍပါတဉ္စ စသည် ထင်ရှားပြီး] သန္တတိ-ယထာသန္တတိခုတင်၊ ခလုပစ္ဆာပိ-ခလုပစ္ဆာ ဘတ္တိကခုတင်၊ ပတ္တပိဏ္ဍိကမေဝစ-ပတ္တပိုက်ခုတင်၊ ဥပေါသထံ-ဥပေါသထပဉ္စက၊ ပဝါရဏံ-ပဝါရဏာပဉ္စက၊ အာပတ္တာနာပတ္တိပိစ-အာပတ္တာနာပတ္တိ ပဉ္စက၊ ဧတေ-ဤ ပဉ္စက ၃ ပါးတို့သည် ကား၊ ကဏှသုက္ကပဒါ-ကဏှပက္ခမဒ၊ သုက္ကပက္ခပဒတို့တည်း၊ ဘိက္ခုနီနိပိ-တို့၏လည်း၊ တေ-ထိုပဉ္စက ၃ ပါးတို့သည်၊ တထာ-တို့အတူပင်တည်း၊ အပါသာ

သန္တတာ ခလုပစ္ဆာပိ။ ။အကျယ် ပါဠိတော်ဝယ် ယထာသန္တတိ ခုတင်၏ အခြားမဲ့၌ ကောသနိကခုတင်ပါသေး၏၊ “သန္တတာ ခလုပစ္ဆာပိ”ပါဠိရှိသော ဤဥဒါန်း၌ ထို ကောသနိကခုတင် မပါရကား “သန္တတာကာ ခလုပစ္ဆာ”ဟု ပါဠိပြင်သင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဧညမင် နိဿယ၌ကား “သန္တတိ ခလုပစ္ဆာပိ”ဟူသော ပါဠိအတိုင်းပင် အနက်ပေးထားကြောင်းကိုလည်းကောင်း ရှေးနိဿယ၌ မှာထားပါသည်။

ဒိက-အပါသာဒိကပဉ္စက၊ ပါသာဒိ-ပါသာဒိကပဉ္စက၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ အပေရေ-ကုန်သော၊ ဒုဝေ-၂ ပါးကုန်သော အပါသာဒိက ပဉ္စက ပါသာဒိက ပဉ္စကတို့၊ [ကုလူပကေ စသည်တို့ ထင်ရှားပြီ။] ဝိနယ-ဝိနယဓရာနိသံသပဉ္စက၊ အဓမ္မိကေန-အဓမ္မိကပါတိမောက္ခပနပဉ္စက၊ ၊ပေ၊ တထာ-ထိုသို့သော အခြင်း အရာအားဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ သုဒ္ဓိပဉ္စကာ-သုဒ္ဓိပဉ္စကတို့ သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ကုန်ပြီ။.....ပဉ္စကံ နိဋ္ဌိတံ။

၆-ဆက္ကဝါရ

၃၂၆။ [ဆ အဂါရဝါစသည်ကို အန္တရပေယျာလအစ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ စပ်ပုဒ်ကို ပါဠိတော် ကြည့်ပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] သာမိစိယော-သာမိစိတို့သည်၊ ၊ပေ၊ ဆေဒနကာ-ဖြတ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ၊ပေ၊ [ဆ ဝိနယဓရာနိသံသ၌ ပဉ္စကဝယ် ပြုအပ်ပြီးသော ၅ ပါးတွင် “တဿာဓေယျော ဥပေါသထော”ကို ထည့်ပါ၊ ဥပေါသထော-သည်၊ တဿ-ထိုဝိနည်းမိုရ်၏၊ အာဓေယျော-စပ်သော ဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ။] ဆ စိဝရာနိ၊ ရဇနာနိ-ဆိုးရည်ရှိသည်၊ ဆ၊ [စိဝရက္ခန္ဓက၊ စိဝရရဇနကထာ၌ အကျယ်ပါ၏ ၊] ၊ပေ၊ အာစရိယမာ-မှ၊ (နိဿယည်းဆရာမှ)၊ နိဿယပ္ပဋိ ပဿဒ္ဓိယော-နိဿယည်း ငြိမ်းခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-နိဿယည်းပျက်ခြင်းတို့သည်၊ ဆ၊ [မဟာဓန္ဓက၊ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။] နဟာနေ-ရေချိုးခြင်း၌၊ အနုပညတ္တိယော ဆ၊ [“ဥက္ကသမယော၊ ပရိဋ္ဌာဟသမယော” စသည်ပင်တည်း။] ဝိပွကတစိဝရံ-အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီးမဟုတ်သော သင်္ကန်းကို(ချုပ်-ဆိုးပြီးမဟုတ်သော သင်္ကန်းကို)၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ပက္ကမတိ-ဖဲသွား၏၊ [ကထိနက္ခန္ဓက၌ “အာဒါယ ဆက္က”ဟု ပါ၏။]

ဆဟိ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ ၊ပေ၊ သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေ တဗ္ဗော-ပြုစုလုပ်ကျွေးစေထိုက်၏၊ အသေက္ခေန-အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ သီလက္ခန္ဓေန-သီလအစုနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန-အရဟတ္တဖိုလ် အစုနှင့်၊ ၊ပေ၊ ဝိမုတ္တဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန- အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်အစုနှင့်၊ ၊ပေ၊ ဒသ ဝသောဝါ-ဆယ်ဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေက ဒသဝသောဝါ- ဆယ်ဝါထက် ပိုလွန်သော ဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [ဤသုတ်၏ အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ ပဉ္စကကထာ၌ ပြထားပြီ။] ဒုတိယဆက္က၌ “အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ အသေက္ခေန ၊ပေ၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံ သည်လည်းကောင်း၊ ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ အသေက္ခေ၊ သီလက္ခန္ဓေ-၌၊ သမာဒါ ပတော-ဆောက်တည်စေတတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ”ဟု ပေးပါ၊ (တတိယ ဆက္က၌) သဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါရှိသည်၊ ၊ပေ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော-အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ

ရှိသည်။ ။ပေ၊ ဥပဋိတဿတိ-အာရုံကောင်း၌ ကပ်၍တည်သော သတိရှိသည်” ဟု ပေးပါ။ စတုတ္ထ ဆက္က၌ “အဓိသီလေ သီလဝိပဇ္ဇော” စသည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် နိဿယ၊ တစ္စနိယကံ၊ အာကဗ်မာနဆက္က၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ပဉ္စမဆက္က။ ။ဂိလာနံ-ဂိလာနဖြစ်သော၊ (မကျန်းမမာသော) အန္တေဝါသိဝါ-နိဿယည်းယူ အနီးနေတပည့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာတုံဝါ-ကိုယ်တိုင်ပြုစုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံဝါ-သူတစ်ပါးကို ပြုစုစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (“ပဋိဗလော ဟောတိ” ၌စပ်) အနဘိရတံ-မမွေ့လျော်သော အန္တေဝါသိက သဒ္ဓိဝိဟာရိကံကို၊ ဝုပကာသေတုံ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ကိုယ်တိုင်ခေါ်သွားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝုပကာသာပေတုံဝါ-သူတစ်ပါးကို ခေါ်သွားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နံ- (အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၌)ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ကုက္ကုစ္ဆံ-ကို၊ ဓမ္မတော-တရားအားဖြင့်၊ ဝိနောဒေတုံ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ [မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၌ “ဝိနောဒါပေတုံဝါ-သူတစ်ပါးကို ပယ်ဖျောက်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း” ဟု ရှိသေး၏။] ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ။

ဆဋ္ဌပဉ္စက။ ။အန္တေဝါသိဝါ ။ပေ၊ အာဘိသမာစာရိကာယ-ထူးကဲမြင့်မြတ် ဖြည့်ကျင့်အပ်သော၊ သိက္ခာယ-ဓနုကလာ၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ၌၊ သိက္ခာပေတုံ-သင်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (သင်ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) အာဒိ ဗြဟ္မစရိယကာယ-မဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သော အကျင့်ဟူသော၊ သိက္ခာယ-ဥဘတော ဝိဘင်းလာ၊ သိက္ခာအရာ၌၊ ဝိနေတုံ-ဆုံးမခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မေ-လွန်ကဲသော ဓမ္မဟူသော ရုပ်နာမ်တရား၊ အပိုင်းအခြား၌၊ ဝါ-အဘိဓမ္မာ၌၊ ဝိနေတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ အဘိဝိနယေ-လွန်ကဲသော ဝိနည်း၌၊ (ဝိနည်းပိဋကအားလုံး၌)၊ ဝိနေတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နံ၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ-မိစ္ဆာအယူကို၊ ဓမ္မတော-အားဖြင့်၊ ဝိဝေစေတုံ-ကင်းဆိတ်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပဋိဗလော ဟောတိ။ [“အာဘိသမာစာရိကာယ” စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကကထာ၌ ပြထားပြီ။ သတ္တမပဉ္စက လွယ်ပြီ။ ။ပေ။ [တသုဒ္ဓါန၌လည်း “အဂါရဝါ-အဂါရဝဆက္က” စသည်ပေးပါ။ ထင်ရှားပြီ။].....ဆက္ကံ-သည်။ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၇-သတ္တကဝါရ

၃၂၇။ [သတ္တာပတ္တိယောစသည်တို့ လွယ်ပြီ။] သတ္တန္တံ-ရ ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ သတ္တာဟကရဏိယေန-၇ ရက်အတွင်းဝယ် ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ ဂန္တံ(အနုဇာနာမိ)၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း၊ [ဝသုပနာယိကက္ခန္ဓက၊ သတ္တာဟကရဏိယာနုဇာနနကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။ သတ္တာဟကရဏိယပုဒ်ကိုလည်း

ထိုဘာသာငိုကား၌ ပြထားပြီ။ သတ္တန်သံသာ ဝိနယဓရေ- [ပဉ္စက၌ ပြအပ်ပြီးသော ၅ ပါးတွင် “တဿာဓေယျော ဥပေါသထော၊ ပဝါရဏာ” ၂ ပါးထည့်ပါ။] ပေ၊ သတ္တမေ-၇ ရက်မြောက်နေ့၌၊ အရဏဂူမနေ-အရဏတက်ရာအခါ၌၊ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ [နိသဂ္ဂိယ၊ ဥပဝသံ ခေါ် ပနစသော သိက္ခာပုဒ်၌ပါသော သင်္ကန်းကို ရည်ရွယ်တော်မူသည်။] အာမကညောနိ-စပါးအစိမ်းတို့သည်၊ သတ္တ၊ [ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၊ အာမကညေ သိက္ခာပုဒ်၌ အကျယ်ပါ၏။] သတ္တ သမထာစသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ ဘိက္ခုဿ-၏။ ဝါ-မှာ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ရွှထိုက်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ န ဟောတိ-မရှိ၊ ပေ၊ [ဤ ၃ ဝါကျ၏အကျယ်ကို စမ္ပေယျဓန္ဓက၊ အဓမ္မကမ္မာဒိကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

သတ္တဟိ ပေ၊ သမ္ပန္နာဂတော-ပြည့်စုံသူသည်၊ ဝိနယဓရေ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ ဤဝါကျတို့တွင် “အာပတ္တိံ စာနာတိ” စသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ သီလဝါ ဟောတိ ပေ၊ သိက္ခာပဒေသု ၊ ဗဟုသုတော ဟောတိ၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋ္ဌိသိဒ္ဓါ၊ ဥဘယာနိ ပေ၊ အနုဗျဉ္ဇနသော၊ [ဤဝါကျတို့ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ သမထကန္ဓက၊ အဓိကရဏ ဝပသမနကထာ ဥဗ္ဗာဟိကာသမ္ပတိ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] စတုန္ဒ-လေးပါးကုန်သော၊ အဘိဓေတသိကာနံ-အလွန်နှစ်သက်အပ်သော ဥပစာရဈာန်စိတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-အလွန်နှစ်သက်အပ်သော ဥပစာရဈာန်စိတ်ကို မှီကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဈာနာနံ-တို့ကို၊ နိကာမလာဘီ-အလိုရှိတိုင်း ရလေ့ရှိသည်၊ အင်္ဂိစ္စလာဘီ-မငြိမ်ငြင် ရလေ့ရှိသည်၊ အကသိရလာဘီ-ကသိကအောက် မဖြစ်ဘဲ ရလေ့ရှိသည်၊ ဟောတိ။

အာသဝါနံ-အာသဝေါတရားတို့၏၊ ဓယာ-ကုန်ခြင်းကြောင့်၊ အာနာသဝံ-အာသဝေါမရှိသော(အာသဝေါတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော)၊ စေတောဝိမုတ္တိံ-ဆန့်ကျင်ဘက် ရာဂမှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကိုလည်းကောင်း၊ ပညာဝိမုတ္တိံ-

အဘိဓေတသိကာ။ ။အဘိဓေတသိကာနန္တိ စတ္ထ အဘိဓေတောတိ ပါကတိက ကာမာဝဓရစိတ္တေဟိ (တို့ထက်) သုန္ဒရတာယ ပဋိပက္ခတော ဝိသုဒ္ဓတ္တာစ အဘိက္ကန္တံ ဝိသုဒ္ဓစိတ္တံ ဝုဇ္ဇတိ၊ ဥပစာရဉ္စာန စိတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ၊ အဘိဓေတသိ+စာတာနိ အဘိဓေတသိကာနိ၊ အဘိဓေတော+သန္နိသိတာနိတိဝါ အဘိဓေတသိကာနိ-သာရတ္ထ။

နိကာမလာဘီစသည်။ ။“နိကာမလာဘီ”ဖြင့် ဈာန်ကိုရရုံသာ ရသည်မဟုတ်၊ အလိုရှိအပ်ရာဓက၌ ဝင်စားနိုင်သည်ဟု ပြ၏။ “အင်္ဂိစ္စလာဘီ”ဖြင့် လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဘေးရန်တို့ကို ပယ်ခွာ၍ ဝင်စားနိုင်သည်ဟု ပြ၏။ “အကသိရလာဘီ”ဖြင့် ဈာန်မှ ထလိုသောအခါ၌လည်း ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်ဖြင့်ပင် ကသိကအောက်မဖြစ်ပဲ ဈာန်မှ ထနိုင်သည်ဟု ပြ၏။ အကျယ်ကို သာရတ္ထ၌ ကြည့်ပါ။

ဆန့်ကျင်ဘက် အဝိဇ္ဇာမှလွတ်သော အရတ္တဖိုလ်ပညာကိုလည်းကောင်း၊ [သားရတ္တ အဖွင့်အတိုင်း ပေးပါသည်။ သီလက္ခန္ဓာ မဟာလိသုတ္တန္တကထာ၊ စတုအရိယဖလ ကထာ၌ကား ဝိမုတ္တိကို “ကိလေသာတို့မှလွတ်သော”ဟု ဖွင့်၏။] ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ- မျက်မှောက်ထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်သောသဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ပင်။ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အဘိညာ-ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍၊ သန္တိကတွာ-မျက်မှောက်ပြု ၍၊ ဥပသမ္ပန္န-ရောက်၍၊ ဝါ-ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏။ [“အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ ၊ပေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ” တို့ကို သီလက္ခန္ဓာပါဠိတော်နိဿယ၊ အမ္မဋ္ဌသုတ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာတို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ ဤပြုအပ်ပြီးသောအင်္ဂါတို့၏ ပြည့်စုံ သော ဝိနယဓရသည် “သောဘတိ-တင့်တယ်၏”ဟု ထပ်၍ ဟောတော်မူပြန် သည်။]

မသူတော်တရား ၇ ပါး။ ။အသဒ္ဓမ္မာ-မသူတော်တို့၏ တရားတို့သည်၊ ဝါ-မတင့်တယ်သော တရားတို့သည် ၊ပေ၊ အဿဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါမရှိသည်။ ၊ပေ၊ အပ္ပဿတော-နည်းသော ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ရှိသည်။ ၊ပေ၊ ကုသီတော- စက်ဆုပ်အပ်စွာ အရာရာ၌ ဆုတ်နစ်အပ်သည်။ ဝါ-ပျင်းရိသည်။ ၊ပေ၊ မုဋ္ဌဿတိ- ပျောက်ကင်းသောသတိရှိသည်။ ဒုပ္ပညော-ပညာမရှိသည်။ ဟောတိ၊ သုက္ကပက္ခ၌ “သဒ္ဓမ္မာ-သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားတို့သည်၊ ဝါ-ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်သော တရားတို့သည်”ဟု ပေးပါ။ ဤသုတ် ၂ ပါးသည် ပါထိကဝဂ္ဂ၊ သင်္ဂီတိသုတ်၊ သတ္တက၌လည်း ပါ၏။ တဿုဒ္ဓါန၌ “အာပတ္တိ-အာပတ္တိသတ္တက၊ပေ၊ န ဟောတိ-န ဟောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗသတ္တက”စသည်ဖြင့်ပေး၊ ထင်ရှားပြီ။]

သတ္တကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၈-အဋ္ဌကဝါရ

၃၂၈။ အဋ္ဌ-န်သော၊ အာနိသံသေ-တို့ကို၊ သမ္ပဿမာနေန-ကောင်းစွာ မြော်မြင်သောရဟန်းသည်၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿနေ- ကြောင့်၊ န ဥက္ခိပိတဗ္ဗော-နှင့်မထုတ်ထိုက်၊ ၊ပေ၊ ပရေသမ္ပိ-တို့ကိုလည်း၊ သဒ္ဓါယ- ယုံကြည်ခြင်းဖြင့်၊ သာ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေတဗ္ဗာ-ထိုက်၏။ [အဋ္ဌသရုပ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။] ယာဝတတိယကာ-တို့သည်၊ပေ၊အဋ္ဌဟိ၊ အာကာရေဟိ- အကြောင်းဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ကုလာနိ-တို့ကို၊ ဒုသေတိ-ဖျက်ဆီး၏။ စီဝရဿ-၏။ ဥပ္ပါဒါယ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ မာတိကာ-တို့သည်ပေ၊ ကထိနဿ-ကို၊ ဥတ္တရာယ- နတ်ခြင်းငှာ။ပေ၊ ပါနာနိ-သောက်ဖွယ် (ဖျော်ရည်)တို့သည်၊ အဋ္ဌ၊ [ဘောသဇ္ဇက္ခန္ဓက၊ ကောဏိယဇဋိလဝတ္ထု၌ ပါ၏။] “အဋ္ဌဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိ” စသည်ကို သံဃဘောဒ ကက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ၊ သံဃဘောဒကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ လောကဓမ္မာ-

လောကဓံတရားတို့သည်၊ (လောက၌ တွေ့ကြုံတတ်သော တရား တို့သည်၊) [အဋ္ဌကင်္ဂုတ္တရ၊ ပထမ-ပုံ၊ ၁-ဝဂ်၌ အကျယ်ပါ၏။ အဋ္ဌဂရုဓမ္မာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။]

အနတိရိတ္တာ-အနတိရိတ်တို့သည်၊ အဋ္ဌ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ဘောဇနဝဂ်၊ ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌ အကျယ်ပါ၏။] အဋ္ဌမေ-ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ အရုဏုဂ္ဂ မနေ-၌၊ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ [နိသဂ္ဂိယ ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ လာသောထောပတ် စသည်ကို ရည်ရွယ်တော်မူသည်။] အဋ္ဌမံ၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ပရိပူရေန္တိ-ပြည့်စေသော ဘိက္ခုနီကို၊ နာသေတဗ္ဗာ-အသွင်ကိုဖျက်၊ လူထွက်စေလိုက်၏။ |ပေ၊ ပရိပူရေန္တိ ယာ-သည်၊ ဒေသိတာပိ-ဒေသနာပြောအပ်ပါသော်လည်း၊ အဒေသိတာ-ဒေသနာ ပြောအပ်သည် မမည်သည်၊ ဝါ-ဒေသနာပြောအပ်ရာ မရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၊ အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။] အဋ္ဌ ဝါစိကာ-ရှစ်ခွန်းသော စကားရှိသော၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ် [ဘိက္ခုသံဃာအထံ၌ ဥတ္တိစတုတ္ထကံဖြင့် တစ်ကြိမ်၊ ဘိက္ခုနီသံဃာအထံ၌ ဥတ္တိ စတုတ္ထကံဖြင့် တစ်ကြိမ်၊ ဤသို့ ၂ ကြိမ် ရဟန်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီ၏ ဥပသမ္ပဒါ တည်း။]

အဋ္ဌန္တံ-ရှစ်ယောက်သော ဘိက္ခုနီတို့အား၊ ပစ္စုပ္ပန်တဗ္ဗံ-နေရာမှ ရှေ့ရှုထလိုက်၏။ အဋ္ဌန္တံ-တို့အား၊ အာသနံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏။ [ဆွမ်းစားကျောင်း၌ ရောက်လာသော သီတင်းကြီး ဘိက္ခုနီတို့အား “ရှစ်ယောက်အထိ နေရာမှထ၍ နေရာပေးပါ ဆိုလို သည်၊ အကျယ်ကို “တေန သမယေန ဘိက္ခုနီယော ဘတ္တဂ္ဂ အာသနံ သံကသာ ယန္တိယော”စသော ဘိက္ခုနီဓန္ဒကလာ ဝတ္ထုနှင့် ထို၏အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ဥပါသိကာ-ဝိသာခါဥပါသိကာမသည်၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ဝရာနိ-အလိုရှိအပ်သော အရာတို့ကို၊ ဝါ-ဆုတို့ကို၊ ယာစိ-တောင်းပြီ၊ [စိဝရက္ခန္ဓက၊ ဝိသာခါဝတ္ထု၌ ကြည့်ပါ။] အဋ္ဌဟိ |ပေ၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္ပန္နိတဗ္ဗော၊ [ဘိက္ခုနောဝါဒက သိက္ခာပုဒ်ဝိဘင်း၌ အကျယ်ပါ၏။] အဋ္ဌာနိသံသာ ဝိယနဓရေ၊ [ပဉ္စက၌ ပြအပ် ပြီးသော ၅ ပါးတွင် တဿာဓေယျော ဥပေါသထော၊ ပဝါရဏာ၊ သံဃကမ္ပံ ၃ ပါးထည့်ပါ။] |ပေ၊ တဿ ပါဝိယသိကကမ္မကတေန-ပြုအပ်ပြီးသော တဿ ပါဝိယသိကကံရှိသော၊ (တဿ ပါဝိယသိကကံ အပြုခံရသော)၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ အဋ္ဌသု ဓမ္မေသု-တို့၌၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗံ-ကျင့်ထိုက်၏။ |ပေ၊ [တသုဒ္ဓါန ၌ “န သော ဘိက္ခု- နသော ဘိက္ခုအဋ္ဌက၊ ပရေသံပိ-ပရေသံပိအဋ္ဌက၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။]

အဋ္ဌကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၉-နဝကဝါရ

၃၂၉။ အာယာတဝတ္ထုနိ-(လွန်စွာ ထိပါးတတ်သော) ဒေါသ၏ဖြစ်ကြောင်း ဝတ္ထုတို့၊ အာယာတဝိနယာ-အာယာတို ပယ်ဖျောက်ခြင်းတို့၊ [နဝကဝိတ္ထုရ၊ ပထမ-ပံ၊ ၃-ဝက်၌ အကျယ်ပါ၏။] ဝိနိတဝတ္ထုနိ-အာယာတမှရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ဝတ္ထုတို့သည်၊ [ပေ၊ နဝဟိ-ကိုးပါးတို့ဖြင့်၊ သံဃော၊ ဘိဇ္ဇတိ-၏။ [သံဃောဒက ကုန္ဒက၊ သံဃောဒကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။] ပေ၊ နဝမံသေဟိ-(လူ့အသားမှ တစ်ပါး)ကိုးပါးသော အသားကြီးတို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ပေ၊ ပါတိမောက္ခန္ဓေ သာ-တို့သည်၊ နဝ၊ [ဥပုသ် ၉ မျိုးပင်တည်း။] တဏှာမူလကာ-တဏှာဟူသော အရင်းခံရှိကုန်သော၊ [ပေ၊ မာနတို့သည်၊ နဝဝိစာ-ကိုးပါး အပြားရှိကုန်၏။ [ဝိဘင်းပါဠိတော် ခုဒ္ဒကဝိဘင်္ဂ၊ နဝကနိဒ္ဒေသ၌ အကျယ်ပါ၏။ ထို၌ “နဝဝိစာ မာနာ” ဟု ရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဝိမောနာ-ဝိမောနံတို့သည်၊ နဝ-တို့တည်း” ဟု ပေးလေသည်။]

နဝ-နံသော၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ-အဓိဋ္ဌာန်ထိုက်ကုန်၏။ [စိဝ ရက္ခန္ဓက၌ သင်္ကန်း ၉ မျိုးအကျယ်ပါ၏။] ပေ၊ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိ-ဝိကပ္ပနာ မပြုထိုက်ကုန်၊ [အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးရာ အခါမှစ၍ ဝိကပ္ပနာ မပြုထိုက်ကုန်။] ပေ၊ အဓမ္မိကာနိ-နံသော၊ ဒါနာနိ-တို့သည်၊ နဝပဋိဂ္ဂဟာ-ခံယူခြင်းတို့သည်၊ [ပေ၊ ပရိဘောဂါ-သုံးစွဲခြင်းတို့သည်၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်ပါ။] ဓမ္မိကာနိ ဒါနာနိ တိဏီ၊ ပေ၊ သညတ္တိယော-သိစေခြင်းတို့သည်၊ [သမထကုန္ဒက အစ၌ အကျယ်ပါ၏။] အဓမ္မကဗ္ဗေ-၌၊ နဝကာနိ-နဝကတို့သည်၊ ဒွေ-တို့တည်း၊ ဓမ္မကဗ္ဗေ၊ ပေ၊ [ဩဝါဒဝဂ် ပထမသိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ပါ၏။] ပေ၊ [တဿုဒ္ဓါန၌ “အာယာတဝတ္ထု-အာယာတဝတ္ထုနဝက” စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။]

နဝကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၁၀-ဒသကဝါရ

၃၃၀။ [ဒသ အာယာတဝတ္ထုနိ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-သည်၊ ဒသ ဝတ္ထုကာ-ဆယ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုရှိ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သည်၊ ဒသဝတ္ထုကာ-၏။ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ-သဿတအဖို့၊ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော ဒိဋ္ဌိသည်၊ ဒသ-တို့တည်း၊ မိစ္ဆတ္တာ-မိစ္ဆတ္တတရားတို့သည်၊ ဒသ၊ [“ဖောက်ပြန်သော+သဘော ရှိသော တရားတို့သည်” ဟု သဒ္ဓတ္ထ ပေးပါ၊ “ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” စသည်တို့ သည် ဝိဘင်းပါဠိတော် ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂ၊ ဒသကနိဒ္ဒေသ၌ အကျယ်ပါ၏။] ဒသဓမ္မိကာ သလာကဂ္ဂါဟာ [ပေ၊ အဓိဋ္ဌိကာ၊ [သမထကုန္ဒက၊ ယေဘုယျသိကာ

သမထ၌ အကျယ်ပါ၏။] သာမဏေရာနံ-တို့၏။ သိက္ခာပဒါနိ ဒသ၊ ဒသဟိ
။ပေ။ သာမဏေရော နာသေတဗ္ဗော၊ [မဟာဓန္ဒက၊ သိက္ခာပဒကထာနှင့် ကဏ္ဍက
သာမဏေရဝတ္ထု၌ အကျယ်ပါ၏။]

ဒသဟင်္ဂဟိ ။ပေ။ ဝိနယဓရောစသည်၌ အနက်ထူးမရှိပါ။ ပဉ္စက၌ဟောတော်
မူအပ်ပြီးသော အင်္ဂါတို့ကိုပင် ပဉ္စက ၂ ခု၊ ၂ ခုပေါင်း၍ ဟောတော်မူထားပါ
သည်။ “ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္ပနိတဗ္ဗော”စသည်၌ ရာဇန္တေပုရပ္ပဝေသနေ-မင်း၏
နန်းတော်သို့ ဝင်ခြင်း၌၊ ။ပေ။ ဒါနဝတ္ထုနိ-ဒါနဝတ္ထုတို့၊ [အဋ္ဌဂုံတ္တရ၊ ပထမ-
ပံ၊ ၄-ဝဂ်၊ ၅-သုတ်၌ အကျယ်ပါ၏။] ဒသရတနာနိ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ရတန
သိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။] ဒသပံသုကုလ္လာနိ၊ [ပဉ္စက၌ ပါပြီးဖြစ်သည်။] ။ပေ။ သုက္ကာနိ-
သုက်တို့၊ [သုက္ကပိသဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ပါ၏။] ဣတ္ထိယော-
တို့၊ ဘရိယာယော-မယားတို့၊ [သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ပါ၏။]
ဝေသာလိယာ-၌၊ ဒသ၊ ဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဒီပန္နိ၊ [ရုဠဝဂ္ဂ၊ သတ္တသတိက္ခန္ဓက၌
ပါ၏။] ။ပေ။ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ဝုဠာပနသမ္ပတိ-ကို၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဉ္စင်း
ပြုပေးနိုင်ကြောင်း သမ္ပတိကို) သာဒိတဗ္ဗာ-သာယာထိုက်၏။ ဒသဝဿာယ
ဂိဟိဂတာယ-ဂိဟိဂတသိက္ခမာန်အား၊ သိက္ခာ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ၊ [ဘိက္ခုနိဝိဘင်း၊
ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ အကျယ်ပါ၏။]

တသုဒ္ဓါန။ ။အာဃာတံ-အာဃာတဒသက၊ပေ၊ဘာသာ-ဘာသာပရိယန္တ
ဒသက၊ ။ပေ။ လဟုကမေဝစ-လဟုက ဂရုကဒသက၊ လဟုကာ ဂရုကာ-
ဗာလပဏ္ဍိတအဖြစ်ဖြင့် အပေ၊အလေးဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤ ဘာသပရိယန္တ
စသော ဒသကတို့ကို၊ ကဏှသုက္ကာ-ကဏှပက္ခ၊ သုက္ကပက္ခတို့ဟူ၍၊ ဝိဇာနာထ-
သိကုန်ရာ၏။ [ကြွင်းပုဒ်တို့၌ အနက်ထင်ရှားပြီ။] ဒသကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၁၁-ဧကာဒသကဝါရ

၃၃၁။ ဧကာဒသ၊ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ အနုပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း
အဖြစ်သို့ရောက်နိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ-
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်ကုန်၊ ဥပသမ္ပန္နာ-ရဟန်းအဖြစ်
သို့ ရောက်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နာသေတဗ္ဗာ-အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေထိုက်
ကုန်၏။ [ပါဒုကာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]
ဧကာဒသ-တစ်ဆယ့်တစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ အရဏှမနေ-၌၊ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊
[ဒသာဟာတိက္ကန္တ စိဝတစသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဂဏ္ဍိကာ-အနားပတ်သီးတို့၊
ဝဓာ-ခါးပန်းသီးတို့၊ ။ပေ။ အက္ခောသက ပရဘာသကေ-ဆဲရေးတတ် ခြိမ်းချောက်
တတ်လော့ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ။ပေ။

မေတ္တာအကျိုး ဆယ့်တစ်ပါး။ ။မေတ္တာယ-မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော၊ စေတောဝိမုတ္တိယာ-စိတ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏတို့မှလွတ်သော သမာဓိ၏၊ (အာနိသံသာ၌စပ်)၊ ဝါ-ကို၊ (အာသေဝိတာယ စသည်၌စပ်)၊ အာသေဝိတာယ-အစမှစ၍ မှီဝဲအပ်ပြီးသော်၊ ဘာဝိတာယ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော၊ ဝါ-တိုးတက်ပွားများစေအပ်ပြီးသော်၊ ဗဟုလိကတာယ-မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုအပ်ပြီးသော်၊ ယာနိကတာယ-ကပ်ယှဉ်အပ်ပြီးသော ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဝတ္ထုကတာယ-သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်လောက်အောင် ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အနုဋ္ဌိတာယ-အဖန်ဖန် တည်စေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-အမြဲဆောက်တည်ထားအပ်ပြီးသော်၊ ပရိစိတာယ-ထက်ဝန်းကျင် အရပ်မျက်နှာတို့မှ စီထားအပ်ပြီးသော်၊ သုသမာရဒ္ဒါယ-(အစွမ်းသတ္တိရှိလောက်အောင်)ကောင်းစွာ အားထုတ်ပြီးသော်၊ ဧကောဒသ-တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ အာနိသံသာ-အကျိုးဂုဏ်အင်၊ အာနိသင်တို့ကို၊ ပါဠိကင်္ခါ-အလိုရှိထိုက်ကုန်၏၊ ဝါ-မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှတ်ထိုက်ကုန်၏။

သုခံ-ချမ်းသာစွာ၊ သုပတိ-အိပ်ရ၏၊ သုခံ၊ ပဋိဗုဇ္ဈတိ-နိုးရ၏၊ ပါပကံ-မကောင်းသော၊ (ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော)၊ သုပိနံ-အိပ်မက်ကို၊ န ပဿတိ-မမြင်မက်ရ၊ မနုဿာနံ-လူတို့သည်၊ ပိယော-ချစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အမနုဿာနံ-နတ်၊ ဘီလူးတို့သည်၊ ပိယော ဟောတိ၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ ရက္ခန္တိ-စောက်ရှောက်ကုန်၏၊ အဿ-ထိုမေတ္တာကို ပွားစေသူ၏(ကိုယ်သို့)၊ အဂ္ဂိဝါ-မီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသံဝါ-အဆိပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သတ္တံဝါ-လက်နက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ န ကမတိ-မသက်ရောက်နိုင်၊ (အဿ-၏)၊ စိတ္တံ-သည်၊ တုဝဋ္ဌံ-လျင်မြင်န်စွာ၊ သမာဓိယတိ-တည်ကြည်၏၊ (သမာဓိရ၏)၊ မုခဝဏ္ဏော-

မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ။ ။မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိတိ သဗ္ဗသတ္တေသု ဟိတဖရဏကာ မေတ္တာ၊ ယသ္မာ ပန တံသမ္ပယုတ္တစိတ္တံ နီဝဏာဒီဟိ ပစ္စနိက ဓမ္မေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ တသ္မာ သာ “စေတောဝိမုတ္တိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဝိသေသတော ဝါ သဗ္ဗဗျာပါဒ ပရိယုဋ္ဌာနေန ဝိမုတ္တတ္တာ သာ “စေတောဝိမုတ္တိ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဥပစာရ၊ အပ္ပနာ အစွဲ။ ။တတ္ထ မေတ္တာတိ ဧတ္တာဝတာ (စေတောဝိမုတ္တိသဒ္ဒါ မပါပဲ မေတ္တာဟူသော ဤဧကားမျှဖြင့်) ပုဗ္ဗဘာဂေါပိ ဝဋ္ဋတိ (မေတ္တာဈာန်၏ ရှေးအစဉ်ဖြစ်သော ကာမာဝစရဥပစာရမေတ္တာလည်း ဖြစ်သင့်၏)၊ စေတောဝိမုတ္တိတိ ဝုတ္တတ္တာ ပန ဣဓ (ဤနေရာ၌ကား စေတောဝိမုတ္တိဟု ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့်) တိကစတုက္ကဇ္ဈာဝဿေန (တိကဈာန်၊ စတုက္ကဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် (ပ-ဒ-တ ဈာန် ၃ ပါး အပေါင်းသည် “တိကဈာန်”မည်၏၊ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ပ-ဒ-တ-စ ဈာန် ၄ ပါး အပေါင်းသည် စတုက္ကဈာန်မည်၏)၊-ဧကဝုတ္တရ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၇-သုတ် အဋ္ဌကထာ။

မျက်နှာအဆင်းသည်၊ ဝိပွသိဒတိ-အထူးသဖြင့် ကြည်လင်၏။ အသမ္မုဇ္ဈော-
မတွေ့ဝေသည်။ (ဟုတွာ) ကာလံ-ဆေးခြင်းကို၊ ဝါ-သေချိန်ကို၊ ကရောတိ-
ပြုရ၏။ ဥတ္တရိ-မေတ္တာဈာန်ထက် အလွန်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အပ္ပဋိ
ဝိဇ္ဇန္တော-ထိုးထွင်း၍ မသိရသော်၊ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ-ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ကပ်ရောက်သည်၊
ဟောတိ၊ မေတ္တာယ ၊ပေ၊ ဣမေ အာနိသံသာ ပါဠိကဓိ၊ [ဤသုတ်သည်
ကောဒသင်္ဂုတ္တရ၊ အနုဿတိဝင်္ဂ၌လည်း ပါ၏။ တဿဒွါန၌ ထင်ရှားပြီ။]

ကောဒသင်္ဂ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဧကုတ္တရိကနယဏိ နိဝုံး။ ။ဉာတဓမ္မေန-သိအပ်ပြီးသော ဉေယျဝံရီ
တော်မူထသော၊ တာဒိနာ-လာဘာလာဘာ၊ စသည့်ရှစ်တန်၊ လောကဝံကြောင့်၊
ဖောက်ပြန်မတုန်၊ တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူထသော၊ ဝါ-ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ၊ ထိုနှစ်ဝ၌၊
လုံးဝအတူ၊ ရှုတော်မူနိုင်ထသော၊ မဟာဝီရေန-မြတ်သောလုံ့လရှိတော်မူသော
ဘုရားရှင်သည်၊ သဗ္ဗဒါတ္တာနံ-လုံးစုံများစွာ၊ သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတာယ-လူ နတ်
နိဗ္ဗာန်၊ ၃ တန်သော စီးပွားအလိုငှာ၊ ဝိမလာ-ညစ်ကြေးမတင်၊ လွန်သန့်စင်ကုန်
သော၊ ဧကုတ္တရိကာ-ဧကုတ္တရိကဝါရတို့ကို၊ ဒေသိတာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊
ဣတိ-ဧကုတ္တရိက နယ အပြီးသတ်တည်း။

ဧကုတ္တရိကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဥပေါသထာဒိပုဇ္ဈာဝိသဇ္ဇနံ

၃၃၂။ အာဒိမဇ္ဈန္တ ပုဇ္ဈနံ။ ။ဥပေါသထ ကမ္မဿ-ဥပုသ်ကံ၏။ အာဒိ-
အစသည်၊ ကော-အဘယ်နည်း၊ မဇ္ဈေ-အလယ်သည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ပရိ
ယောသနံ-အဆုံးသည်၊ ကိ-နည်း၊ [အဆုံးတိုင်အောင် ပေးပါ။]

၃၃၃။ အာဒိမဇ္ဈန္တ ဝိသဇ္ဇနံ။ ။ဥပေါသထကမ္မဿ ကော အာဒိ ၊ပေ၊
ပရိယောသာနန္တိ-ဥပေါသထဿ ၊ပေ၊ ပရိယောသာနံဟူသော ပုဇ္ဈာ၌၊ ဥပေါ
သထကမ္မဿ-၏။ အာဒိ-အစသည်၊ သာမဂ္ဂိ-ကာယသာမဂ္ဂိတည်း၊ ကိရိယာ-
ပါတိမောက္ခဩသာရဏ ကိရိယာသည်၊ (ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်း ကိရိယာ
သည်၊) မဇ္ဈေ-တည်း၊ နိဋ္ဌာနံ-ပါတိမောက် ရွတ်ပြမှု၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ပရိ
ယောသာနံ-တည်း၊ (ဣတိ-ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ၊) [နောက်နောက် ကံတို့၌
ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။] ပဝါရဏာကံ၌ ကိရိယာ-ပဝါရဏာဥတံ၊ ပဝါရဏာကို
ရွတ်ဆိုခြင်း ကိရိယာသည်၊ မဇ္ဈေ-တည်း၊ နိဋ္ဌာနံ-သံဃနဝကရဟန်း၏ ရွတ်
ဆိုမှု၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ-တည်း၊ တဇ္ဇနိယကံ၌ ဝတ္ထုစ-ဝတ္ထု
သည်လည်းကောင်း၊ (တဇ္ဇနိယကံထိုက်အောင် ပြုလုပ်မှုဝတ္ထု)၊ ပုဂ္ဂလောစ-သည်

လည်းကောင်း (ထိုဝတ္ထုကို ပြုလုပ်သူ)၊ အာဒိ-တည်း၊ ဥတ္တိ-ဥတ်သည်၊ မဇ္ဈေ-တည်း၊ ကမ္မဝါစာ-ကမ္မဝါစာသည်၊ (ကမ္မဝါစာ၏ ပြီးဆုံးမှုသည်)၊ ပရိယောသာနံ-တည်း၊ [ကြွင်းသော ကံတို့၌ တစ္ဆနိယကံအတိုင်း ပေးပါ။]

ဥပေါသထာဒိပုစ္ဆာဝိသန္ဓနံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

အတ္ထဝသပကရဏ

၃၃၄။ [“ဒသ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ” စသည်တို့၏ အနက်ကို ပါဠိတော်အစ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ယံ သံဃသုဋ္ဌ-အကြင်သံဃာ၏ ကောင်း ပါပြီဘုရားဟု စကားတော်ကို လက်ခံခြင်းသည်၊ (အတ္တိ)၊ တံ-ထို သံဃသုဋ္ဌ သည်၊ သံဃဗာသု-သံဃာ၏ ဣရိယာပုထံ ၄ ဖြာ၊ ချမ်းသာကြောင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ယံ သံဃဗာသု-သည်၊ (အတ္တိ)၊ တံ-ထို သံဃဗာသုသည်၊ ဒုမ္မကူနံ၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့ကို၊ နိဂ္ဂဟာယ-ငှာ၊ ဟောတိ၊ ဒုမ္မကူနံ၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့ကို၊ ယံ နိဂ္ဂဟာယ(နိဂ္ဂဟံ)-အကြင်နှိပ်ခြင်းသည်၊ (အတ္တိ)၊ တံ-ထိုနှိပ်ခြင်းသည်၊ ပေသလာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဗာသုဝိဟာရာယ-ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ယံ ဗာသုဝိဟာရာယ (ယောဗာသုဝိဟာရော)-အကြင် ချမ်းသာစွာနေခြင်းသည်၊ (အတ္တိ)၊ တံ-ထိုဗာသုဝိဟာရသည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ၊ ပေ၊ သံဝရာယ-ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [ဤပါဠိတော်အစ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနက်ဆိုပါ။] (တစ်နည်း) ယံ-အကြင် သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဒုမ္မကူနံ၊ ပေ၊ နိဂ္ဂဟာယ-နှိပ်ခြင်းငှာ၊ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုသိက္ခာပုဒ် သည်၊ ပေသလာနံ၊ ပေ၊ ဗာသုဝိဟာရာယ-ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ယံ-အကြင် သိက္ခာပုဒ် သည်၊ ပေသလာနံ၊ ပေ၊ ဗာသုဝိဟာရာယ-ငှာ၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို သိက္ခာပုဒ် သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ၊ ပေ၊ သံဝရာယ-ငှာ၊ (ဟောတိ-၏)၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် ရှေးရှေးပုဒ်ကို အကြောင်း၊ နောက်နောက်ပုဒ်ကို အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပေးပါ။]

ဂါထာအနက်။ ။အတ္ထဝသေ ပကရဏေ-အတ္ထဝသပကရဏ အရာ၌၊ အတ္ထသတံ-အနက်တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အကျိုးတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတံ-ပါဠိတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြောင်းတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒိတဗွံ-သိထိုက်၏)၊ ဒွေ နိရုတ္တိသတာနိစ-နိရုတ္တိ နှစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ ဉာဏသတာနိစ-ဉာဏ်လေးရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-န်၏)၊ [“အတ္ထသတံ”စသည် ရေတွက်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] အတ္ထဝသပကရဏံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

တဿုဒ္ဓါနံ။ ။ပဋ္ဌမံပုစ္ဆာယံ-ပထမပုစ္ဆာ၌၊ အဋ္ဌ-ကတ္တပညတ္တိစသော ဝါရ ရှစ်ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပစ္စယေသု-ပစ္စယမူလပုစ္ဆာတို့၌၊ အဋ္ဌစ-ကတ္တပညတ္တိစသော ဝါရရှစ်ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။

(ဝိဘင်္ဂေ-၌) စေတ သောဠသ-ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်ဝါရတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ (ဝိဘင်္ဂေ)စ-၌လည်း၊ သောဠသ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ပေယျာလ အန္တရာဘေဒါ-အန္တရပေယျာလ အပြားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကုတ္တရိကမေဝစ-လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏတ္ထဝသိကာ-ပဝါရဏာစသည်တို့၏ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသန ကိုမေးခြင်း၊ အတ္ထဝသပကရဏတို့လည်းကောင်း၊ မဟာဝဂ္ဂသ-မဟာဝဂ်၏၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူကြောင်း အကျဉ်းချုပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-မဟာဝဂ်၏ ဥဒ္ဒါန်း အပြီးတည်း။

မဟာဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ပထမဂါထာ သင်္ဂဏိက

၁။ သတ္တနဂရေသု ပညတ္တသိက္ခာပဒကထာ။ (၃၃၅) ဧကံသံ-တစ်ခုသော လက်ဝဲအဖို့၌၊ ဝါ-လက်ဝဲတစ်ဖက်၊ ပရုံးထက်၌၊ စီဝရံ-အပေါ်ခြံ၊ ဧကသီသင်္ကန်း ကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီး၍၊ (တစ်နည်း)၊ ဧကံသံ စီဝရံ ကတ္တာ-လက်ကန်တော့တင်ပြီး ၍၊ အဇ္ဇလိံ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဏီတောန-ချီမြှောက်၍၊ အာသီသမာနရူပေါဝ (ရူပေါ+ ဣဝ)-တောင့်တသူ၏ဒ-ဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူကဲ့သို့၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကိဿ- အဘယ်ကိစ္စကြောင့်၊ တွံ-သည်သည်၊ ဣ-ဧ-ဤအရပ်သို့၊ အာဂတော-နည်း၊ [မြတ်စွာဘုရားက အရှင်ဥပါလိကို မေးတော်မူသည်။]

ဒွိသု-ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းအားဖြင့် ၂ ပါးကုန်သော၊ ဝိနယေသု- ဝိနည်းပိဋကတို့၌၊ ယေ-အကြင် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ် ပါကုန်ပြီ၊ ဥပေါသထေသု-ဥပုသ်နေ့တို့၌၊ ဥဒ္ဒေသံ-သရပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ် ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ပါကုန်၏၊ တေ သိက္ခာပဒါ-တို့သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ ကတိသု-နိဿော၊ နဂရေသု-တို့၌၊ ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း၊ [အရှင်ဥပါလိက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်သည်၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းမို့၍ မေးပုံ၊ ဖြေတော်မူပုံ ကို သိပါ။-]

တေ-သင်၏၊ ဥမ္မဂေါ-ပြဿနာသည်၊ ဘဒ္ဒကော-ကောင်း၏၊ (တွံ-သည်)၊ ယောနိသော-သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ပရိပုစ္ဆသိ-မေး၏၊ တဂ္ဂ-ထိုသို့ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် မေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ [“အင်္ဂိဿ”၌စပ်၊] (တစ်နည်း) တဂ္ဂ-ကောင်းပြီ၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဖြေဆိုလ သော်)၊ ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သည်၊ အသိ-ဖြစ်ပြီ၊ တထာ-ထို ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ-အား၊ အဟံ-ငါသည်၊ အင်္ဂိဿံ-ဖြေဆိုတော်မူအံ့၊ ဒွိသု ၊ပေ၊ ပညတ္တာ-ပညတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ တေ- ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ အမုမုသတနိ-အခွဲအားဖြင့် သုံးရာတို့သည်၊ ဝါ-နှစ်ရာ ငါးဆယ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သတ္တသု ၊ပေ၊ ပညတ္တာ-အပ်ကုန်ပြီ။

သတ္တသု-ကုန်သော၊ ကတမေသု နဂရေသု-အဘယ်မြို့တို့၌၊ ပညတ္တာ-ပညတ်
တော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း၊ ဣယံ-တိုက်တွန်းသောအား လျှောက်ထားပါ၏၊ တံ-
ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်၊ နံ-ထိုပြဿနာကို၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ ဗျာကရ-
ဖြေတော်မူပါ၊ တံ ဝစနပထံ-ထိုဖြေတော်မူအပ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို၊
နိသာမယိတွာ-ကောင်းစွာ မှတ်သား၍၊ ပဋိပဇ္ဇေမ-ကျင့်ပါကုန်အံ့၊ နော-တို့၏၊
ဟိတာယ-စီးပွားအလိုငှာ၊ သိယာ-ဖြစ်ရာပါ၏၊ [ဘုရားရှင်၏ အဖြေ၌ “ဝေသာ
လိယံ-၌လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သက္ကေသု-သက္ကာဟု ဗဟုဝစ် အမည်ရသော ဇနပုဒ်
၌လည်းကောင်း၊ ပညတ္တာ-အပ်ကုန်ပြီ”ဟု ပေးပါ။]

ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝေသာလိယံ-၌၊
ပညတ္တာ-န်သနည်း၊ ကတိ-တို့ကို၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ် (ပညတ်
အပ်) ပါကုန်သနည်း၊ ပေ၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဟောတော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း၊ ပေ၊ တံ-
ထိုပြဿနာကို၊ မေ-အား၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သောရှင်တော်ဘုရားသည်၊ အက္ခာဟိ-
ဖြေတော်မူပါ၊ [အဖြေ၌ “ဆ ဥနတိဏိ သတာနိ-ခြောက်ပါးဖြင့်ယုတ်လျော့သော
သုံးရာသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝါ-နှစ်ရာကိုးဆယ့်လေးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို”
ဟု ပေးပါ။]

ဝေသာလိမြို့၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ပေ-အကြင်ဆယ်ပါး

သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝေသာလိယံ-၌၊ ပညတ္တာ၊ တေ-တို့ကို၊ ယထာတထံ-
ဟုတ်မှန်စွာ၊ သုဏောဟိ-နာယုမှတ်သား၊ ဆောင်ထားလော့၊ မေထုန-မေထုန
ဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၊ ဝိဂ္ဂဟ-မနုဿဝိဟဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဆုံးအဆုံး၌
“သိက္ခာပုဒ်”ဟူသော စကားကို ထည့်၍ဆိုပါ။] ဥတ္တရိ-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၊ အတိ
ရေကဉ္စ-အတိရေကစိဝရ၊ (ပထမကထိန)၊ ကာဠကံ-သုဒ္ဓကာဠက၊ ဘူတံ-ဘူတာ
ရောစန၊ ပရမ္မရဘတ္တံ-ပရမ္မရဘတ္တံ၊ ဒန္တပေါဏေန-ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ်နှင့်
(တကွ)၊ အစေလကော-အစေလက၊ ဘိက္ခုနီသုစ-တို့၌၊ (ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်
သော)၊ အက္ခောသော-အက္ခောသ သိက္ခာပုဒ်၊ [“ဘိက္ခု အက္ခောသေယျဝါ
ပရိဘာသေယျဝါ” ဟူသော သိက္ခာပုဒ်။] (ဣတိ-ဤသို့) ဒသ-န်သော၊ စတေ-
ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝေသာလိယံ-၌၊ ကတာ-ပြုအပ်(ပညတ်)တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ရာဇဂြိုဟ်၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ပေ ပေ၊ သုဏောဟိ-

လော့၊ အဒိန္နာဒါနံ-အဒိန္နာဒါန၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ (ပညတ္တာ-န်သော)၊ ဒွေ-န်သော၊
အနုဒ္ဓံသနာ-ပထမအနုဒ္ဓံသန၊ ဒုတိယအနုဒ္ဓံသန၊ (ပထမ ဒုဋ္ဌဒေါသ၊ ဒုတိယ
ဒုဋ္ဌဒေါသ)၊ ဒွေပိ-န်သော၊ ဘောဒါစ-သံဃဘောဒက၊ ဘောဒါနုဝတ္တက၊ အန္တရဝါသ
ကံ-အညာတိကစိဝရ ပဋိဂ္ဂဟဏ၊ [အန္တရဝါသကန္တိအညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ

စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ၊-သာရတ္ထ။] ရူပိယံ-ရူပိယ သံဝေါဟာရ၊ သုတ္တံ-သုတ္တဝိညာပန၊ ဥဇ္ဈာပနေန-ဥဇ္ဈာပနသိက္ခာပုဒ်နှင့် (တကွ)၊ ပါစိတပိဏ္ဍ-ဘိက္ခုနီပရိပါစိတ ပိဏ္ဍပါတ၊ ဂဏဘောဇနံ-ဂဏဘောဇန၊ ဝိကာလေ-ဝိကာလဘောဇန၊ စာရိတ္တံ-စာရိတ္တ၊ နဟာနံ-နန(ဩရေနဒ္ဒမာသနဟာန)၊ ဦးနဝိသတိ-ဦးနဝိသတိဝဿ၊ စီဝရံ ဒတွာ-စီဝရံ ဒတွာ ခိယန၊ ဝေါသာသန္တိ-ဝေါသာသ (ဒုတိယ ပါဠိဒေသနိယ)၊ ဂိရုဂ္ဂ-ဂိရုဂ္ဂသမဇ္ဇ၊ (နစ္စ ဂိတ)၊ စရိယာ-အန္တောဝဿ စာရိကစရဏ၊ တတ္ထေဝ-ဝဿဝုဋ္ဌစာရိက အပက္ကမန၊ ဆန္ဒဒါနေန-ပါရိဝါသိက ဆန္ဒဒါနသိက္ခာပုဒ်နှင့် (တကွ)၊ ဧကဝိသတိ- သော၊ ဧတေ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ရာဇဂေတေ ကတာ။

သာဝတ္ထိမြို့၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ၊ ပေ၊ သုဏောဟိ-လော၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ ပါရာဇိကာနိ-ဘိက္ခုနီတို့၏ အသာဓာရဏ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သောဠသ-န်သော၊ သံဃာဒိသေသာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ အနိယတာစ-တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ၊ စတုတ္ထိသ-သုံးဆယ်လေးပါးသော၊ နိသဂ္ဂိယာ (ဟောန္တိ)၊ ဆ ပညာသ

ဂိရုဂ္ဂစရိယာ တတ္ထေဝ။ ။ဂိရုဂ္ဂန္တိ နစ္စ ဂိတံ၊ စရိယာတိ အန္တောဝဿ စာရိက စရဏံ၊ တတ္ထေဝါတိ ဝဿဝုဋ္ဌာယ စာရိကံ အပက္ကမိတွာ တတ္ထေဝ (ထိုဝါဆိုရာကျောင်း၌ပင်) နိဝါသနံ (နေခြင်းကို) ပဋိစ္စ ပညတ္တသိက္ခာပဒံ၊-ဝိမတိ၊ ဤအလို “တတ္ထေဝ”ဟု ရှိသင့်၏၊ ဂိရုဂ္ဂန္တိ “ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နစ္စဝါ ဂိတံဝါ”တိ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံ၊ စရိယာတိ “အန္တောဝဿ စာရိကံ စရေယျာ”တိစ “ဝဿဝုဋ္ဌာ စာရကံ နပက္ကမေယျ”တိစ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို “တထေဝ”ဟု ရှိသင့်၏၊ “တထေဝ-ထိုမှတစ်ပါး၊ စရိယာ-အန္တောဝဿ စာရိကာ စရဏသိက္ခာပုဒ်၊ ဝဿဝုဋ္ဌစာရိကာ န ပက္ကမနသိက္ခာပုဒ်”ဟု ပေးပါ၊ ယခုစာအုပ်တို့၌ကား “တတ္ထေဝ”ဟုသာ တွေ့ရသည်။

သံဃာဒိသေသာ သောဠသ။ ။သောဠသာတိ အာဒိတော ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ၊ ကုလ ဒုသနဉ္စာတိ ဆ၊ ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏာနိ ဒသ၊-ဝိမတိ၊ [ငြိကာစာအုပ်တို့၌ ဒသနောင် နိသဂ္ဂိယာနိဟုရှိ၍ ထိုနိသဂ္ဂိယာနိနောင် ပိုဒ်ရှိသည်မှာ မကောင်းပါ၊ ဒသနောင် ပိုဒ်ရှိ၍ နိသဂ္ဂိယာနိကို “စတုတ္ထိသ”နှင့် တွဲရမည်။]

နိသဂ္ဂိယာ စတုတ္ထိသ။ ။နိသဂ္ဂိယာနိ စတုတ္ထိသာတိ ပဋ္ဌမကထိန၊ သုဒ္ဒကာဠက၊ စီဝရပဋိဂ္ဂဟ၊ ရူပိယ၊ စီဝရဝါယာပန၊ ကောသေယျမိဿက၊ ဧဋ္ဌကလောမဓောဝါပန၊ ဒုတိယ ပတ္ထဝဇ္ဇိတာနိ ဘိက္ခုဝိဘဏံ ဒွါဝိသတိ၊ ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏာနိ ဒွါဒသစာတိ စတုတ္ထိသ-ဝိမတိ။ [ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ “နိသဂ္ဂိယာ စတုဝိသတိ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ဤ ဝိမတိကိုထောက်၍ “စတုဝိသတိ”နေရာဝယ် “စတုတ္ထိသ”ဟု ရှိရမည်၊ ထိုသို့ရှိမှလည်း “ဆ ဦးနတီဏိ သတာနိ”ဟူသော စကားနှင့် ညီပါသည်၊ “ပါရာဇိကာနိ စတ္တာရိ”စသော သင်္ချာတို့ကို ပေါင်းကြည့်ပါ။]

သတ်-တစ်ရာငါးဆယ်ခြောက်ပါးသော၊ ခုဒ္ဒကာနိ-တို့ကို၊ ပဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဒသေဝ-ဆယ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂါရယျာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ပါဠိ ဒေသနီယတို့ကိုလည်းကောင်း)၊ ဒွေသတ္တတိ-ခုနစ်ဆယ် ၂ ပါးသော၊ သေဓိယာစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ပဝုစ္ဆန္တိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ ဥိနတိဏိ သတာနိ-ခြောက်ပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော သုံးရာကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ကံတာ-အပ်ကုန်ပြီ။

အာဠဝိမြို့၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ၊ပေ၊ သုဏောဟိ၊ ကုဋိ-ကုဋိကာရ၊ ကောသိယ-ကောသိယမိဿက သန္တတ၊ သေယျာစ-အနုပ သမ္ပန္နသဟသေယျ၊ ခဏနေ-ပထဝီခဏန၊ ဂစ္ဆဒေဝတေ-ဝိဘင်း၌ “ဂစ္ဆဒေဝတေ” ဟု လာသော ဘူတဂါမ၊ သပ္ပါဏကဉ္စ သိဉ္စ-သပ္ပါဏောဒကသိဉ္စန သိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-နံသော၊ ဧတေ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ အာဠဝိယံ ကတာ။

ကောသလိမြို့၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ၊ပေ၊ သုဏောဟိ၊ မဟာဝိဟာရော-မဟလ္လက ဝိဟာရ၊ ဒေါဝစသံ-ဒေါဝစဿ (ဒုဗ္ဗစ)၊ အညံ-အညဝါဒက၊ ဒွါရံ-ယာဝဒွါရကောသ၊ သုရာယစ-သုရာမေရယ၊ အနာဒရိယံ-အနာဒရိယ၊ သဟဓမ္မော-သဟဓမ္မိက၊ ပယောပါနေန-(ဝိဘင်း၌ ပယောပါနဟု ပါသော) သုရုသုရကာရကသိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ၊ အဋ္ဌမံ (အဋ္ဌ)-ရှစ်ပါးတို့တည်း။

သက္ကတိုင်း၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ၊ပေ၊ သုဏောဟိ၊ ဧဠကလောမာနိ-ဧဠကာလောမ ဓောဝါပန၊ [ဝိမတိ၌ “ဧဠကလောမော”ဟု ရှိ၏၊ သာရတ္ထ၌ကား “ဧဠကလောမာနိ”ဟုပင် ရှိသည်။] ပတ္တောစ-ဥိနပဉ္စဗန္ဓန ပတ္တ (ဒုတိယ ပတ္တ)၊ ဩဝါဒေါစေဝ-ဘိက္ခုနုပဿယ ဩဝါဒ၊ ဘောသဇ္ဇံ-တတုတ္တရိ ဘောသဇ္ဇ ဝိညာပန၊ (စာတုမာသပုစ္စယ ပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်)၊ သူစိ-သူစိဗရ၊ အာရညိကော စေဝ-အရညက (စတုတ္ထ ပါဠိဒေသနီယ)၊ ဥဒကသုဒ္ဓိယာ-ဥဒက သုဒ္ဓိက သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ၊ ဩဝါဒေါ-ဩဝါဒ အဂမန သိက္ခာပုဒ်၊ ဘိက္ခုနိသု-တို့၌၊ ပဝုစ္ဆန္တိ-မိန့်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဧတေ-တို့ကို၊ ကာပိလဝတ္ထဝေ-ကာပိလဝတ္ထုနေပြည်တော်၌၊ ပဝုစ္ဆန္တိ။ [ကာပိလဝတ္ထုမြို့က သက္ကတိုင်း၌ ပါဝင်သောကြောင့် “အဋ္ဌေတေ ကာပိလဝတ္ထဝေ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ဆပညာသ သတဇ္ဇဝ သေည်။ ။ဆ ပညာသ သတန္တိ ဝေသာလိယာဒိသု ပညတ္တာနိ ဒွတ္တိံသ သိက္ခာပဒါနိ ထပေတွာ သေသာ ဆပညာသသတ်၊ ဒသ ဂါရယျာတိ ဝေါသာသ အပ္ပဋိသံဝိဒိတ သိက္ခာပဒဒယံ ထပေတွာ သေသာနိ ဒသပါဠိဒေသနီယာနိ၊ [“ဒွေသတ္တတိ သေဓိယာ”အရ သုရုသုရကာရက၊ သာမိသေနဟတ္ထေန ပါနီယတ္ထာလက၊ သသိတ္တက ပတ္တဓာဝန သိက္ခာပုဒ် ၃ ပုဒ်မှ ကြွင်းသမျှတည်း။]-ဝိမတိ။

ဘဂ္ဂတိုင်း၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ၂ပေ၊ သုဏောဟိ၊ သမာဒဟိတွာ ဝိသိဗ္ဗန္တိ-သမာဒဟိတွာ ဝိသိဗ္ဗန၊ (ဇောတိသိက္ခာပုဒ်)၊ သာမိသေန-သာမိသဟတ္ထသိက္ခာပုဒ်နှင့် တက္ခ၊ သသိတ္ထကံ-သသိတ္ထက သိက္ခာပုဒ်၊ (ဣမေ-ဤ ၃ ပါးတို့တည်း။)

စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိဓေသညံ။ ။စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိတိ အာဒိနာ ဆသု နဂရေသု ပညတ္တံ ဧကတော သမ္ပိဏ္ဍိတွာ သာဝတ္ထိယာ ပညတ္တံ ဝိသု ဂဏေတွာ (ရေတွက်ပြီး၍)၊ သဗ္ဗာနေဝ သိက္ခာပဒါနိ ဒွိဟိ ရာသီဟိ သင်္ဂဏှာတိ (သိမ်းယူ တော်မူ၏)။-သာရတ္ထ၊ ထိုဂါထာတို့၌ “ကာရုံဏိကေန-မဟာကရုဏာ ရှိတော်မူ သော၊ ဂေါတမေန-အန္ဓယ်အားဖြင့် ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ ယဿိနာ-များသော အခြံအရံရှိတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ”ဟု ပေးပါ။

၂-စတုပိပတ္တိကထာ။ ၃၃၆။ ယံ-အကြင်ပြဿနာကို၊ တံ-ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ကို၊ ပုစ္ဆိမှာ-မေးပါကုန်ပြီ၊ (တံ-ထိုပြဿနာကို) နော-တပည့်တော်တို့အား၊ အကိတ္တယိ-ဖြေတော်မူပါပြီ၊ တံတံ-ထိုထို မေးအပ်တိုင်းသော ပြဿနာကို၊ အနု ညာတာ-မေးအပ်သော အခြင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ မဟုတ်သောအား ဖြင့်၊ ဗျာကတံ-ဖြေတော်မူအပ်ပါပြီ၊ အညံ-အခြားသော ပြဿနာကို၊ တံ-ရှင် တော်မြတ်ဘုရားကို၊ ပုစ္ဆမိ-မေးပါ၏၊ ဣဃံ-တောင်းပန်ပါ၏၊ တံ-ထိုပြဿနာ ကို၊ ဗြူဟိ-ဖြေတော်မူပါ။

[မိမိ မေးလိုအပ်သော ပြဿနာများကို “ဂရုက လဟုကဉ္စာပိ”စသော ဂါထာ ဖြင့် ထပ်၍ လျှောက်ထားသည်။] ဂရုက လဟုကဉ္စာပိ-ဂရုက လဟုကသိက္ခာပုဒ် ကိုလည်းကောင်း၊ [“သာဝသေသံ”စသည် လွယ်ပြီ။] ယေ ယာဝတတိယက- အကြင်ယာဝတတိယက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (သန္တိ၊ တေ)စ-ထိုယာဝတတိယက သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာဓာရဏံ-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ ၂ ဘက်လုံးနှင့် ဆက်ဆံသောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အသာဓာရဏံ-ဘိက္ခုနီတို့နှင့် မဆက်ဆံ သော (ဘိက္ခုတို့၏)သိက္ခာပုဒ်၊ ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော(ဘိက္ခုနီတို့၏) သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဘတ္တိယောစ-(အာပတ္တိက္ခန္ဓ၊ ဥပုသ်ပဝါရဏာ စသော) ခွဲခြားစေဖန်အပ်သော အပြားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [“ဝိပဘတ္တိယော စ”ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ထိုမူကွဲ၏ မသင့်ပုံကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၊ အသာဓာရဏာဒိ ကထာ၌ ပြထားပြီ။] ယေဟိ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္နိ-(အာပတ္တိက္ခန္ဓ၊ အဓိကရဏတို့) ငြိမ်းကုန်၏၊ (တေ)စ-ထို သမထေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ- နံသော၊ ဧတာနိပိ-ဤ ဂရုက လဟုက စသည်တို့ကိုလည်း၊ ဝိယာကရောဟိ- ထင်စွာပြုတော်မူပါ၊ ဟန္တ-ယံခု၊ တေ-ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏၊ ဝါကျံ-စကား တော်ကို၊ သုဏောမ-နာယူလိုပါကုန်၏။

ဧကတိံသ-သုံးဆယ့်တစ်ပါးသော၊ ယေ ဂရုကာ-အကြင် ဂရုကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ ဧတ္ထ-ဤ ဂရုကအာပတ်တို့တွင်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသော အသာဓာရဏပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ အနဝသေသာ-အနဝသေသတို့တည်း၊ ယေ-အကြင် သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဂရုကာ-ဂရုကတို့တည်း၊ တေ-ထို ဂရုကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ-တို့တည်း၊ ယေ-တို့သည်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ-တို့တည်း၊ သာ-ထို သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းသည်၊ သီလဝိပတ္တိ-သီလဝိပတ္တိတည်း၊ ပါရာဇိက-ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသော-ကိုလည်းကောင်း၊ သီလဝိပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [“သီလဝိပတ္တိ” ကိုမေးအပ်ပဲ ဖြေတော်မူခြင်းအကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

[ဝိပတ္တိ ၃ ပါးဖြင့် အဒုဋ္ဌုလ္လာသိက္ခာပုဒ်ကို ပြတော်မူလို၍ “ထုလ္လုစွယ်” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ထုလ္လုစွယ်-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ယော စအယ်-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဟသာဓိပ္ပာယော-ရယ်ရွှင်ခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ရယ်မြူးလိုသည်၊) (ဟုတွာ၊ အက္ကောသတိ-ဆဲရေး၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ-ဒုဗ္ဘာသိတလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) အယ် သာ-ဤ ဘုံသို့သော ထိုအာပတ် ၅ ပုံကို၊ အာစာရဝိတ္တိ သမ္မတာ-အာစာရဝိပတ္တဟု သမုတ်အပ်ပြီ။

အသဒ္ဓမ္မေဟိ-မသုတော်တို့၏ တရားတို့သည်၊ ပုရက္ခတာ-ရှေ့သွားပြုအပ်ကုန်သော၊ ဒုပ္ပညာ-တိဟိတ် ပဋိသန်၊ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်မရှိကုန်သော၊ မောဟပါရုတာ-မောဟရစ်ပတ်၊ ဖုံးထားအပ်သူတို့သည်၊ ဝိပရိတဒိဋ္ဌိ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်၊ မမှန်သော အယူကို၊ ဂဏုန္တိ-ယူကြကုန်၏၊ သမ္မုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ- (“တထာဟိ ဘဂဝရာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ” စသည်ဖြင့်) စွပ်စွဲကုန်၏၊ အယ် သာ-ဤမိစ္ဆာအယူကို ယူခြင်း၊ စွပ်စွဲခြင်းကို၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိသမ္မတာ-ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဟု သမုတ်အပ်၏။ [အာဇီဝဝိပတ္တိတို့၌ “အာဇီဝဟေတု-အသက်မွေးမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာဇီဝကာရဏာ-ကြောင့်” ဟု ပေးပါ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။

ဧကာဒသ-ကုန်သော၊ ယာဝတတိယကာ-ယာဝတတိယက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေ ပေ၊ သုဏောဟိ၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ-ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိက သိက္ခာပုဒ်၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ယာဝတတိယကာ-ယာဝတတိယက သံဃာဒိသေသံတို့၊ အရိဋ္ဌော-အရိယသိက္ခာပုဒ်၊ စဏ္ဍကာဠိစ-စဏ္ဍကာဠိသိက္ခာပုဒ်၊ ဣမေ တေ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ယာဝတတိယကာ-တို့တည်း။

ဧကတိံသာ ၁၈၀၊ အနဝသေသာ။ ဧကတိံသ ဂရုကာနာမ ဥဘတော အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ၊ ဘိက္ခုနံ တေရသ ဘိက္ခုနီနံ ဒသ သံဃာဒိသေသာ၊ အဋ္ဌေတ္ထ အနဝသေသာတိ ဧတေသု ယထာဝုတ္တဂရုကေသု သာဓာရဏာ သာဓာရဏဝသေန အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ အနဝသေသာ နာမ-သာရတ္ထ။

၃-ဆေဒနကာဒိ။ ၃၃၇။ ဆေဒနကာနိ-ဆေဒနက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း။ ပေ၊ အာဒိစ္စပန္နုနာ-သော၊ ဗုဒ္ဓေန-သည်။ ဇာနန္တိ-ဇာနံဟူ၍၊ (ဝတ္တ-မိန့်တော်မူ၍) ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ (ကတိ-တို့ပါနည်း) ဆေဒနကာနိ-တို့သည်။ ဆ-မြောက်ပါး တို့တည်း။ ပေ၊ ဇာနန္တိ-ဟူ၍၊ ပညတ္တာ-တို့သည်။ သောဠသ-တစ်ဆယ့်မြောက်ပါး တို့တည်း။ [ဤပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။]

၄-အသာဓာရဏာဒိကထာ။ ၂၃၃၈။ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ ဝိသံ-၂၀ လည်း ဖြစ်သော၊ ဒွေသတာနိ-နှစ်ရာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ [(၂၂၀)-ဟူလို သမထ ၇ ပါး မှ တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်များတည်း။] သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်။ ဥပေါသထေသု ဥဒ္ဓေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။ ဘိက္ခုနိနံ-တူ၏။ တီဏိသတာနိ-သုံးရာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [(၃၀၄)ပါး-ဟူလို။] သိက္ခာပဒါနိ ပေ၊ အာဂစ္ဆန္တိ။

“သာဓာရဏံ အသာဓာရဏံ”ဟူသော ပြဿနာကို ဖြေတော်မူလို၍ “ဆ စတ္တာရိသာ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်။ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ ဆစတ္တာရိသာ-လေးဆယ့် မြောက်ပါးတည်း။ ဘိက္ခုနံနံ-တို့၏။ ဘိက္ခုဟိ၊ အသာဓာရဏာ-တို့သည်။ သတံ-တစ်ရာလည်းကောင်း၊ တိသာစ-သုံးဆယ်လည်းကောင်းတည်း။ ဥဘိန္ဒု-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိ ၂ ဦးလုံးတို့၏။ အသာဓာရဏာနိ-အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ သတံ-တစ်ရာလည်းကောင်း၊ သတ္တတိ-ခုနစ်ဆယ်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ-၄ ပါး တို့လည်းကောင်းတည်း။ [(၁၇၄)ပါး-ဟူလို။] ဥဘိန္ဒု-တို့၏။ သမသိက္ခတာ-တူသော သိက္ခာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ သတံ-လည်း ကောင်း၊ သတ္တတိ-လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ-တို့လည်းကောင်းတည်း။

အမှာ။ “ဝိသံ ဒွေ သတာနိ ဘိက္ခုနံ သိက္ခာပဒါနိ” စသည်ဖြင့် အကျဉ်း ဖြေတော်မူအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုပင် “ဝိသံ ဒွေ သတာနိ ပေ၊ သုဏောဟိ ယထာတထံ” စသည်ဖြင့် အကျယ်ဖြေတော်မူသည်။ ထိုဂါထာတို့၌ အနက်ထူး မရှိပါ။ [ဘိက္ခုတို့၏ သိက္ခာပုဒ်၊ ဘိက္ခုနိတို့၏ သိက္ခာပုဒ်များကို “ပါရာဇိကာနိ စတ္တာရိ၊ သံဃာဒိသေသာနိ ဘဝန္တိ တေရသ” စသည်ဖြင့် ပြတော်မူသည်။]

ဥဘိန္ဒု အသာဓာရဏာ။ “ဥဘိန္ဒု-နှစ်ဦးကုန်သော ရဟန်းယောကျ်ား၊ ရဟန်းမိန်းမ တို့အား၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်တို့”ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေးထား၏။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနိ ၂ ဦးလုံးနှင့် မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်ဟူ၍ မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုတို့၏ အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဘိက္ခုနိတို့၏ အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်ပေါင်းလျှင် (၁၇၄)ပါးဖြစ်သည်-ဟု မိန့်တော်မူလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ထို ရှေးနိဿယ အနက်သည် မကောင်းပါ။ ထိုကြောင့် ဤ၌ တစ်မျိုးပေးပါသည်။

ဘိက္ခုတို့၏ အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ဆ စတ္တာရိသာ ၊ပေ၊
 ယထာကထံ၊ ဆ-န်သော၊ သံဃာဒိသေသာ-တို့သည်၊ ဒွေ (ဒွိဟိ)အနိယတေဟိ-
 ၂ ပါးသော အနိယတ သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့် (တက္ခ)၊ အဋ္ဌ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊
 နိသဂ္ဂိယာနိ-တို့သည်၊ ဒွါဒသ-တို့တည်း၊ တေဟိ-ထိုနိသဂ္ဂိယတို့နှင့်တက္ခ၊ တေ-
 ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဝိသတိ-၂၀ သည်၊ ဟောန္တိ၊ [“ဒွေ အနိယတေဟိ”ဟု
 ဆိုရပုံကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ဒွေ ဝိသတိ-နှစ်ဆယ်နှစ်ပါးသော၊
 ခုဒ္ဒကာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ စတုရော ပါဠိဒေသနိယာ (ဟောန္တိ)၊ ဣမေ ဆ
 စတ္တာရိသာစ-ဤ လေးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့သည်ကား၊ ဘိက္ခုနံ၊ ဘိက္ခုနိဟိ-
 နင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ။

အမှာ။ ။ဘိက္ခုနိတို့၏ အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ “သံဃမာနိဿရေ-
 သံဃမာ နိဿာရိယတိ”ဟု ဝိဘင်း၌ ဟောတော်မူအပ်(၇)န်သော၊ ဒသ-ဆယ်ပါး
 သော သံဃာဒိသေသ်တို့လည်းကောင်း၊ ဟု ပေးပါ၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ လွယ်ပြီ၊
 “ဆ သံဃာဒိသေသာ”စသည်တို့၏ သရုပ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ၊ ဥဘိန္နံ
 အသာဓာရဏသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဘိန္နံ သမသိက္ခတာ သိက္ခာပုဒ်များလည်း ထင်ရှားပြီ။

[“ဝိဘတ္တိယော”အရတွင် ပါဝင်သော အာပတ္တိက္ခန္ဓကတို့ကို ဖြေတော်မူလို
 သောကြောင့် “အဋ္ဌေဝပါရာဇိကာ”စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ပါရာဇိကာ-
 ပါရာဇိကာအာပတ်အစုတို့သည်၊ အဋ္ဌေဝ-ရှစ်ပါးတို့သာတည်း၊ ယေ-ယင် ပါရာဇိကာ
 တို့သည်၊ ဒုရာသဒါ-မချဉ်းကပ်အပ်၊ မချဉ်းကပ်ထိုက်ကုန်၊ တာလဝတ္ထုသမူပမာ-
 ထန်းပင်၏ တည်ရာမြေနှင့် တူသော ဥပမာရှိကုန်၏၊ ပဏ္ဍုပလာသော (ဣဝ)-
 အညာမှ လွတ်ပြီးသော သစ်ရွက်ရော်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပုထုသိလာ(ဣဝ)-
 ၂ ဖြာကွဲပြီးသော ကျောက်ဖြာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သီသစ္စိန္နော-ပြတ်ပြီးသော
 ဦးခေါင်းရှိသော၊ သော နရော ဣဝ-ထိုလူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မတ္တကစ္စိန္နော-
 ပြတ်သွားသော လည်ဆစ်ပန်အိုးရှိသော၊ တာလောဣဝ-ထန်းပင်ကဲ့သို့လည်
 ကောင်း၊ တေ-ထို ပါရာဇိကာကျသုတို့သည်၊ အဝိရဋ္ဌိ-သာသနာတော်တွင် (သီလ
 ဖြင့်) စည်ပင်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

အမှာ။ ။“တေဝိသတိ သံဃာဒိသေသာ”စသည်၌ အနက်လွယ်ပြီ၊ ဘိက္ခုတို့
 ၏ သံဃာဒိသေသ် ၁၃ ပါး၊ ဘိက္ခုနိတို့၏ အသာဓာရဏ သံဃာဒိသေသ် ၁၀
 ပါး ပေါင်း၍ “တေ ဝိသတိ”ဖြစ်သည်၊ “ဒွေ စတ္တာလိသ နိသဂ္ဂိယာ” စသည်
 ၌လည်း နည်းမှီသိပါ၊ အဆုံး၌ “တေ-ထို အာပတ်အစုတို့သည်၊ တိဟိ-န်သော၊
 သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မုခါစ-သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိညာယ-
 ပဋိညာတကရဏသမထဖြင့် လည်းကောင်း၊ တိဏဝတ္ထာရကေစ-ဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ သမ္မန္တိ-ငြိမ်းကုန်၏”ဟု ပေး၊ [ဤစကားဖြင့် “ယေဟိ သမထေဟိ
 သမ္မန္တိ”ဟူသော အမေးကို ဖြေတော်မူသည်၊ နောက်၌လည် ဖြေတော်မူလိမ့်
 မည်။]

["ဝိပတ္တိယော" အရတွင် ပါဝင်သော ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာစသည်ကို ဖြေတော်မူလိုသောကြောင့် "ဒွေ ဥပေါသထာ" စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ဒွေ-န်သော၊ ဥပေါသထာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခုဥပေါသထ၊ ဘိက္ခုနီဥပေါသထဟု ၂ ပါး ပြားသည်-ဟူလို၊ ပဝါရဏာ၌လည်း နည်းတူ။] ပေ၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ ကမ္မာနိ-အဓမ္မဝဂ္ဂစသော ဥပုသ်ကံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [အဓမ္မေန ဝဂ္ဂါဒီနိ ဥပေါသထ ကမ္မာနိ-အဋ္ဌကထာ။] ဇိနေန-ငါးမာရ်အောင်မြင်၊ ဘုရားရှင်သည်၊ ဒေသိတာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဥဒ္ဒေသာ-ပါတိမောက္ခဒွေသတို့သည်၊ ပဇ္ဇေဝ-(ဘိက္ခုတို့ အတွက်) ၅ ပါးတို့သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ စတုရော-(ဘိက္ခုနီတို့အတွက်) ၄ ပါးတို့သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ဘဝန္တိ၊ အညထာ-၅ ပါး၊ ၄ ပါးသော အခြင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ န (ဘဝန္တိ)။

သတ္တ-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ၊ အဓိကရဏာနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝန္တိ၊ (တာနိ-ထို အာပတ္တိက္ခန္ဓာ၊ အဓိကရဏတို့သည်)၊ သတ္တဟိ သမေ ငဟိ သမ္ဘန္တိ၊ ဒွိဟိ-၂ ပါးသော သမထတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကို ရည်ရွယ်တော်မူသည်)၊ စတုဟိ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (အနုဝါဒါဓိကရဏ်းအတွက်)၊ တိဟိ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (အာပတ္တိဓိကရဏ်းအတွက်)၊ သမ္ပတိ-ငြိမ်း၏၊ ကိစ္စ-ကိစ္စာဓိကရဏ်းသည်၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်၊ သမ္ပတိ-ပြီးစီး၏၊ ["သတ္တ ပေ၊ သမ္ဘန္တိ" ကိုပင် "ဒွိဟိ ပေ၊ သမ္ပတိ" ဟု ထပ်၍ဖြင့်တော်မူသည်၊ "သမ္ပတိ-ပြီးစီး၏" ဟု အနက်ပေးရပုံကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ၊ သမထက္ခန္ဓကအဆုံး၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၅-ပါရာဇိကာဒိ အာပတ္တိကထာ။ ။["အာပတ္တိက္ခန္ဓာစ ဘဝန္တိ သတ္တ" ဟူသော စကားနှင့်ဆက်သွယ်၍ အာပတ်တို့၏ နိဗ္ဗဓန (ဝိဂြိဟ်)ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် ဤအခန်းကို မိန့်တော်မူသည်။]

၃၃၉။ ပါရာဇိက။ ။ယံ-အကြင် အာပတ်ဟူသော ပါရာဇိကကို၊ ပါရာဇိကန္တိ-ပါရာဇိကဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထို အာပတ်ဟူသော ပါရာဇိကကို၊ ယထာတထံ-မဖောက်မပြန်၊ မှန်ကန်စွာ၊ သုဏောဟိ-နားထောင်လော၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ (တံ-ထိုပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တာ-ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ သဒ္ဓမ္မာ-သူတော်ကောင်းတရားမှ၊ စုတော-ရွေ့လျော့သည်လည်းကောင်း၊ ပရဒ္ဒေါ-ချွတ်ချော်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဋ္ဌောစ-လျော့ကျသည်လည်းကောင်း၊ နိရာကတော-သံဃာမှကင်းအောင် ပြုအပ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိံ-ထို ပါရာဇိကကျသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ သံဝါသောပိ-ဥပုသ်ပဝါရဏာစသော သံဝါသသည်လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ တေန-ထိုကြောင့်၊ ဧတံ-ဤအာပတ်

ဟူသော ပါရာမီကကို၊ ဣတိ-ဤသို့ ပါရာမီကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ [နိရာကတောပါဠိသာ မှန်ကြောင်းကို ပါရာမီကဏ်ဘာသာသင်္ခါကာ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂ အဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။]

သံဃာဒီသေသ။ ။ယံ-အကြင်အာပတ်ကို၊ သံဃာဒီသေသောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ တံ-ကို၊ ။ပေ၊ သုဏောဟိ၊ (ဣမံ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပတ္တိတွာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ ဝုဋ္ဌာတုကာမဿ-ထမြောက်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊) သံဃောဝ-သံဃာသည်သာ၊ ပရိဝါသံ-ပရိဝါသ်ကို၊ ဒေတိ-ပေးရ၏၊ မူလာယ-အရင်းသို့၊ ပဋိကဿတိ-ငင်ရ၏၊ မာနတ္ထံ-ကို၊ ဒေတိ-၏၊ အတ္တတိ-အတ္တန်သွင်းရ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤအာပတ်ကို၊ ဣတိ-သို့၊ (သံဃာဒီသေသ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ။

အနိယတ။ ။[“အနိယတောတိ ယံ ဝုတ္တံ ။ပေ၊ ယထာတထံကို ရှေ့ဂါထာများအတိုင်းပေးပါ၊ နောက်နောက် ဂါထာများ၌လည်း နည်းတူ။] (ယသွာ-ကြောင့်၊) န နိယတော-မမြဲ၊ (တသွာ-ကြောင့်၊) အနိယတော-အနိယတမည်၏၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အနေကံသိကတံ-ဧကန်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုအပ်ပြီ၊ တိဏ္ဍံ-၃ ပါးသော ဌာနတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော၊ ဌာနံ-ဌာနကို၊ (ကတံ-အပ်ပြီ)၊ တေန-ကြောင့်၊ (ဧတံ-ဤအာပတ်ကို)၊ အနိယတော ဣတိ-အနိယတဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ။

ထုလ္လစ္စယ။ ။ဧကဿ-တစ်ပါးသောရဟန်း၏၊ မူလေ-အထံ၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြောရ၏၊ ယောစ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ တံ-ထိုအပြစ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏတိ-လက်ခံရ၏၊ (ဒေသနာခံရ၏)၊ တေန-ထိုအပြစ်နှင့်၊ သမော-တူသော၊ အစ္စယော-(ဒေသနာဂါမ်)အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤအပြစ်ကို၊ ဝါ-ဤအပြစ်ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို၊ ဣတိ-ဤသို့ (ထုလ္လစ္စယဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ။

နိသဂ္ဂိယ။ ။သံဃမဇ္ဈေ-သံဃအလယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏမဇ္ဈေ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသောရဟန်း၏၊ (သန္တိဧက)ဧဝေ-အထံ၌သာ လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ နိသန္တိတွာန-ဝတ္ထကို စွန့်ပြီး၍၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြောရ၏၊ ။ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ [“တစ်ပြိုင်နက်” ဆိုသော်လည်း ဝတ္ထုစွန့်ခြင်းကရှေ့၊ ဒေသနာပြောခြင်းက နောက်မှဖြစ်၏၊ အလုပ်အားဖြင့် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဧကတော”ဟု မိန့်သည်။]

ပါမိတ္တိယ။ ။သဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေတော်၍၊ အာပစ္စန္ဒဿ-ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကုသလံဓမ္မံ-ကုသိုလ်တရားကို၊ ပါတေတိ-ကျစေ၏၊ အရိယမဂ္ဂံ-အရိယမဂ်ကို၊ အပရစ္ဆတိ-ဖြစ်မှားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ စိတ္တသမ္မောဟန ဌာနံ-စိတ်၏ တွေဝေခြင်း အကြောင်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ။ပေ၊ ဝုစ္စတိ။

ပါဠိဒေသနိယ။ ။(ယော) ဘိက္ခု-သည်။ အညာတကော-(ဘိက္ခုနီနှင့်) ဆွေမျိုးမတော်သူသည်။ သန္တော-ဖြစ်ပါလျက်၊ ကိစ္ဆာ-ငြိုငြင်သဖြင့်၊ လဒ္ဓါယ-ရသောဘိက္ခုနီ၏။ ဘောဇန-ကို၊ သာမ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-ခံယူ၍၊ ဘုဇ္ဈယျ-စားအံ၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံ-ထိုစားခြင်းကို၊ ဝါ-ထိုအာပတ်ကို၊) ဂါရယန္တိ-ဂါရယဟူ၍၊ ဝါ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ၊ (ပထမ သိက္ခာပုဒ်)၊ နိမန္တနာသု-ပင့်ဖိတ်ရာအိမ်တို့၌၊ ဘုဇ္ဈာ-ဘောဇဉ်ကို စားကုန်လသော်၊ ဆန္ဒာယ-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝေါသာသတိ-စိမ့်၏၊ တတ္ထ-ထိုသို့စိမ့်ရာ၌၊ ဘိက္ခုနီ-စိမ့်နေသောရဟန်းမကို၊ အနိဝါရေတွာ-မတားမြစ်မှု၍၊ တဟိ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဇ္ဈ-စားကုန်အံ၊ [“ဘုဇ္ဈ” ၌ ဇယျံဝိဘတ်၌ ယျံကို ချေထားသည်၊ တစ်နည်း-ဝစနိဝိပလ္လာသကြံပါ။] တေသံ-ထိုရဟန်း၏၊ တံ-ထိုအာပတ်ကို၊ ဂါရယန္တိ ပဝုစ္စတိ၊ (ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်)။

(ယော ဘိက္ခု-သည်။) သဒ္ဓါစိတ္တံ-သာသနာတော်၌ ယုံကြည်သောစိတ်ရှိသော၊ အပ္ပဘောဂံ-နည်းသော စည်းစိမ်ရှိသော၊ အနာဠိယံ-ဆင်းရဲသော၊ ကုလံ-အမျိုးသို့၊ (အမျိုးအိမ်သို့)၊ ဂန္တော-သွားပြီး၍၊ အဂိလာနော-ဂိလာနမဟုတ်ပဲ၊ တဟိ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဇ္ဈ-အံ၊ ၊ပေ၊ ပဝုစ္စတိ၊ (တတိယသိက္ခာပုဒ်)၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သသကေ-ယုံမှားဖွယ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သဘယာနကေ-ဘေးရန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ အရညေ-တော၌၊ (တောကျောင်း၌) ဝိဟရန္တော-နေလသော်၊ အဝိဒိတံ-ကြိုတင်၍ မသိစေအပ်သော (ကြိုတင်၍ မလျှောက်အပ်သော)၊ တဟိ-ထိုခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဇ္ဈ-အံ၊ ၊ပေ၊ ပဝုစ္စတိ၊ (စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်)။

ဘိက္ခုနီတို့၏ ပါဠိဒေသနိယ။ ။(ယာ) ဘိက္ခုနီ-သည်။ အညာတိကာ-ဆွေမျိုးမတော်သည်။ သန္တာ-လျက်၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ မမာယိတံ-ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုအပ်သော၊ ဝါ-မြတ်နိုးအပ်သော၊ သပ္ပိ-ထောပတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဒဓိ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဝိညာပေယျ-တောင်းအံ၊ (တောင်း၍စားအံ၊) (သာ) ဘိက္ခုနီ-သည်။ သုဂတဿ-မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ-၌၊ ဂါရယပ္ပတ္တာ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီ၊ ဝါ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော ပါဠိဒေသနိယသို့ ရောက်ပြီ။

ဒုက္ကဋ်။ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ ဒုက္ကဋ်-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ ဝါ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြုအပ်၏၊ တံ-ထိုအမှုသည်၊ ဝါ-ကို၊ အပရဒ္ဓန္တု-(မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတိုင်း မပြုအပ်သည်ဖြစ်၍) ပြစ်မှားအပ်၏၊ ဝါ-ပြုမှားအပ်၏၊ ဝိရဒ္ဓန္တု-ကုသိုလ်ကိစ္စမှလည်း ချွတ်လွဲ၏၊ ခလိတံ-အရိယာ၏ ကျင့်ဝတ်မှလည်း ချွတ်ချော်၏၊ မနဿော-လူတစ်ယောက်သည်၊ အာဝိဝါ-မျက်မှောက်၌သော်လည်း

ကောင်း၊ ယဒိ-သို့မဟုတ်၊ ရဟောဝါ-မျက်ကွယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ယံ ပါဝံ-
အကြင်မကောင်းမှုကို၊ ကရေ-ပြုအံ့၊ (တံ-ထိုမကောင်းမှုကို)၊ ဒုက္ခန္တိ-ဒုက္ခငှဟူ၍၊
(မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုဟူ၍)၊ ဝါ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြုအပ်သော
အမှုဟူ၍၊ ပဝေဒေန္တိ-သိစေကြကုန်၏၊ ဝါ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊
ဧတံ-ဤအမှုကို၊ ဝါ-ဤအမှုကြောင့် သင့်အပ်သောအာပတ်ကို၊ ဣတိ-ဤသို့
ဒုက္ခငှဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ဒုတ္တသိတ။ ။ယံ ပဒံ-အကြင် ပုဒ်ဗျည်းကို၊ ဝါ-အကြင်စကားကို၊ ဒုရာ
ဘဋ္ဌံ-မကောင်းသဖြင့် ရွတ်အပ် (ပြောဆိုအပ်)၏၊ တံ ပဒံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊
ဒုတ္တသိတံ-ဒုတ္တသိတမည်၏၊ သံကိလိဋ္ဌဉ္စ-ညစ်ညမ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊
ယဉ္စ-အကြင်ပုဒ်ဗျည်းကိုလည်း၊ ဝါ-အကြင်စကားကိုလည်း၊ ဝိညျ-ပညာရှိတို့
သည်၊ ဂရဟန္တိ-ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ညစ်ညမ်းသည်၏
အဖြစ် ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဧတံ-ဤပုဒ်ဗျည်းကို၊ ဝါ-
ဤစကားကို၊ ဣတိ-ဤသို့ ဒုတ္တသိတဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

သေဓိယ။ ။ယံ-အကြင်သီလကို၊ သေဓိယန္တိ-သေဓိယဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်
ပြီ၊ တံ-ထိုသီလကို၊ ဩ၊ သုဏောဟိ၊ [သေဓိယဟူသောအမည်သည် အာပတ်၏
အမည် မဟုတ်သောကြောင့် ဤသို့ပေးပါသည်။] ဧတံ-ဤသေဓိယသီလသည်၊
သိက္ခမာနဿ-သိက္ခာ ၃ ပါးကို ကျင့်ဆဲဖြစ်သော၊ ဥဓမ္မဂ္ဂါနုသာရိနော-ဖြောင့်
မတ်သော အရိယာလမ်းစဉ်သို့ အစဉ်လိုက်သော၊ သေဓဿ-သေဓပုဂ္ဂိုလ်၏၊
အာဒိဓ-ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစလည်း ဟုတ်၏၊ စရဏဉ္စ-နိဗ္ဗာန်သွားကြောင်း
ကောင်းသောခြေလည်း ဟုတ်၏၊ မုဓဉ္စ-ကုသိုလ်တရားတို့၏ ဝင်ကြောင်း
ကောင်းသော ခံတွင်းလည်း ဟုတ်၏၊ (တစ်နည်း) မုခံစ-နိဗ္ဗာန်သို့ဝင်ကြောင်း၊
တံခါးလည်း ဟုတ်၏၊ သညမော (သံယမော)-ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်း
ကြောင်းတရားလည်း ဟုတ်၏၊ သံဝရော-ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရကို ပိတ်ဆို့ကြောင်း
တရားလည်း ဟုတ်၏၊ ဧတာဒိသီ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာသည်၊
နတ္ထိ-မရှိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤသီလကို၊ ဣတိ-ဤသို့ သေဓိယဟူ၍၊
ဝါ-သေဓိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သီလဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ [သေဓဿ+
ဣဒံ သေဓိယံ၊ “အတ္တနိယံ”၌ကဲ့သို့ ဣယပစ္စည်း။] [“ဆန္ဒမတိဝဿတိ”စသော
ဤဂါထာကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ ပါတိမောက္ခပုဒ်ကဏ္ဍကဋ္ဌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] •

လည်းလျောင်းရာ ၄ မျိုး။ ။ပဝနံ-တောသည်၊ မိဂါနံ-သမင်စသော
သားကောင်တို့၏၊ ဂတိ-သွားရောက်အပ်သောအရပ်တည်း၊ ဝါ-လည်းလျောင်းရာ
တည်း၊ အာကာသော-ကောင်းကင်သည်၊ ပက္ခိနံ-ငှက်တို့၏၊ ဂတိ-ရောက်အပ်
သော အရပ်တည်း၊ ဝါ-လည်းလျောင်းရာတည်း၊ ဝိဘဝေါ-ပျက်စီးခြင်းသည်၊

ဓမ္မာနံ-သင်္ခတတရားတို့၏၊ ဂတိ-ရောက်အပ်သော သဘောတည်း၊ ဝါ-လည်း လျောင်းရာတည်း၊ နိဗ္ဗာန်-နိဗ္ဗာန်သည်၊ အရဟတော-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂတိ-ရောက်အပ်သော သဘောတည်း၊ ဝါ-လည်းလျောင်းရာတည်း။

[တဿဒ္ဓါနဉ် “သာသနံ-ကို၊ အနုဂ္ဂဟာယ-ချီးမြှောက်နိုင်ခြင်းငှာ၊ ဣဒံ ဂါထာ သင်္ဂဏိကံ-ဤဂါထာသင်္ဂဏိကကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ။]

ဂါထာသင်္ဂဏိကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

အဓိကရဏဘောဒကထာ

၁။ ဥက္ကောဋနဘောဒါဒိ။ (၃၄၀) စတုနံ၊ ဣမေသံ အဓိကရဏာနံ-တို့ကို၊ ဥက္ကောဋာ-လှုပ်ရှားစေခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-လှုံ့ဆော်ခြင်းတို့သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း၊ ဩပေ၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-ကို၊ ဥက္ကောဋေန္တော-လှုပ်ရှားစေသော ရဟန်းသည်၊ ကတိ-နံသော၊ သမထေ-တို့ကို၊ ဥက္ကောဋေတိ-တားမြစ်ကန့်ကွက်သနည်း၊ ဩပေ၊ ဒွေ သမထေ ဥက္ကောဋေတိ၊ [“ဒွေ သမထေ” စသည်တို့ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ၊ အဓိကရဏ်းကို လှုံ့ဆော်လျှင် သမထသို့ ရောက်ပြီးမှသာ လှုံ့ဆော်ရ၏၊ ထိုကြောင့် အဓိကရဏ်းကို လှုံ့ဆော်သော ရဟန်းသည် ဆိုင်ရာသမထကိုလည်း တားမြစ်ကန့်ကွက်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။]

၃၄၁။ ဥက္ကောဋာ-ဥက္ကောဋတို့သည်၊ (တားမြစ်ကန့်ကွက်ခြင်းတို့သည်၊) ကတိ-တို့နည်း၊ ကတိဟိ၊ အာကာရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဥက္ကောဋနံ-သည်၊ ပသဝတိ-ဖြစ်သနည်း၊ [ပသဝတိတိ သမ္မဝတိ၊-ဝဇီရဗုဒ္ဓိ။] ကတိဟိ၊ပေ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဥက္ကောဋေတိ-လှုပ်ရှားစေသနည်း၊ ကတိ ပုဂ္ဂလာ အဓိကရဏံ၊ ဥက္ကောဋေန္တော-နံလသော်၊ အာပတ္တိ အာပစ္စန္ဒိ-နံသနည်း၊ [အပြေဝါကျ လွယ်ပြီ။] အကျယ်အဖြေ၌ “ကမ္မံ-ကို၊ အကတံ-မပြုအပ်၊ (ပြုအပ်ရာမရောက်၊) ကမ္မံ-ကို၊ ဒုက္ကဋ်-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ ကမ္မံ-ကို၊ ပုန-ဖန်၊ ကာတမ္မံ- ပြုထိုက်၏၊ အနိဟတံ-မနှိမ်နင်းအပ်သော၊ ဒုနိဟတံ-မကောင်းသဖြင့် နှိမ်နင်းအပ် ပြီ၊ ပုန၊ နိဟနိတမ္မံ-ထိုက်၏၊ ရှေးနိဿယ၌ “အနိဟတံ-သုတ္တစသည်ဖြင့် မဆောင်အပ်သေး” ဟု ပေး၏၊ ထို၌ “နိဟရိတမ္မံ” ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏။] အဝိနိစ္ဆိတံ-မဆုံးဖြတ်အပ်သေး၊ ဩပေ၊ အဝုပသန္တံ-မငြိမ်းစေအပ်သေး၊ ဩပေ၊ ဝုပသမေတမ္မံ-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ [အဓိကရဏ်းကို ရည်ရွယ်၍ “အနိဟတံ” စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။]

ကတမေဟိ၊ပေ၊ ပသဝတိ၊ တတ္ထ ဇာတကံ-ထိုကျောင်း၌ဖြစ်သော၊ အဓိကရဏံ၊ ဥက္ကောဋေတိ-၏၊ တတ္ထ ဇာတကံ-သော၊ ဝုပသမန္တံ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော၊ပေ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-(အဆုံးအဖြတ် ခံယူဖို့ရန် သွားစဉ်) ခရီးအကြား၌ ဩပေ၊ တထာဂတံ-

ထိုဝိနည်းစီရိရာ ကျောင်းတိုက်၌ရောက်ပြီးသော။ပေ။ [ကတမေဟိ။ပေ။ အဓိကရုဏ်
ဥက္ကောဓေတိ စသည် လွယ်ပြီ။] တဒဟုပသမ္ပန္နော-ထိုနေ၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်
သူသည်။ ဥက္ကောဓေတိ-အံ၊ ဥက္ကောဓနကံ-လှုပ်ရှားစေခြင်းရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ
(ဟောတိ)၊ အာဂန္တုကော-သည်။ပေ။ ကာရကော-ကံပြုသောသံဃာသည်။
(အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေရာ၌ပါဝင်သော သံဃာသည်)။ပေ။ ဆန္ဒဒါယကော-
ဆန္ဒပေးသော ရဟန်းသည်။ ပေ။

၂။ အဓိကရုဏ နိဒါနာဒိ။ ၃၄၂။ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်-သည်။ ကိနိဒါနံ-အဘယ်
နိဒါန်းရှိသနည်း၊ ကိသမုဒယံ-အဘယ်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသနည်း၊ ကိ ဇာတိကံ-
အဘယ် ဇာတိရှိသနည်း၊ ကိပဘာဝံ-အဘယ်အစအမွန် ရှိသနည်း၊ ကိသမ္ဘာရံ-
အဘယ်အဆောက်အဦး ရှိသနည်း၊ ကိသမုဋ္ဌာနံ-အဘယ်သမုဋ္ဌာန် ရှိသနည်း၊
["နိဒါန၊ သမုဒယ" စသည်တို့ကား ကာရုဏသဒ္ဓါ၏ စကားလှယ်တို့တည်း။]၊
ပေ။ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်-သည်။ ဝိဝါဒါနိဒါနံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောမှုဟူသော နိဒါန်း
ရှိ၏။ ဝါ-ငြင်းခုံမှုဟူသော နိဒါန်းရှိ၏။ ပေ။ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်-သည်။ အနုဝါဒ
နိဒါနံ-စွပ်စွဲခြင်းဟူသော နိဒါန်းရှိ၏။ ပေ။ အာပတ္တာဓိကရုဏ်-သည်။ အာပတ္တာ
နိဒါနံ-၏။ ပေ။ ကိစ္စာဓိကရုဏ်၊ ကိစ္စယနိဒါနံ-ပြုထိုက်သော စတုဗ္ဗိဓကံဟူသော
နိဒါန်းရှိ၏။ ["ကိစ္စယ"ပုဒ်၏အဖွင့်ကို စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၊ သမထက္ခန္ဓက၊
အဓိကရုဏ်ကထာ၌ ပြထားပြီ။]

အမှာ။ ။ဤမှနောက်၌ "ဝိဝါဒါဓိကရုဏ် ကိ နိဒါနံ" စသည်ဖြင့် မေး၍
"ဟေတု နိဒါနံ-(လောဘစသော)ဟိတံဟူသော နိဒါန်းရှိ၏"ဟူသော ဟေတု
ဝါရကိုလည်းကောင်း၊ "ပစ္စယနိဒါနံ-အကြောင်းဟူသော နိဒါန်းရှိ၏"ဟူသော
ပစ္စယဝါရကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်။ [ဟေတုနှင့်ပစ္စယကား အရကောက်
တူ၏။]

၃။ အဓိကရုဏမူလာဒိ။ ၃၄၃။ စတုနံ၊ အဓိကရုဏာနံ-တို့၏။ မူလာနိ-
မူလတို့သည်။ ကတိ-တို့နည်း၊ သမုဋ္ဌာနာ-ဖြစ်ကြောင်းတို့သည်။ ပေ။ [အဖြေ၌
လွယ်ပြီ။ "ဒွါဒသ မူလာနိ"စသည်တို့၏သရုပ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

၄။ အဓိကရုဏပစ္စယာပတ္တိ။ ၃၄၄။ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်-သည်။ အာပတ္တိ-
အာပတ်လော၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်လော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဝိဝါဒါ
ဓိကရုဏ်-သည်။ န အာပတ္တိ-အာပတ်မဟုတ်။ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။)
ကိ ပန-အဘယ်သို့ပါနည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏပစ္စယာ-ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စေယျ-ရောက်ရာသလော၊ ဣတိ-တည်း၊
အာမ-မှန်ပါ။ (အိမ်း...)။ပေ။ အာပစ္စေယျ-ရာ၏ (ဣတိ-တည်း)၊ [ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း
ကြောင့် သင့်နိုင်သောအာပတ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] ထိုအာပတ်ကို ဝိပတ္တိစသည်
ဖြင့် ဝေဖန်ရာ၌ ကတိဟိ အဓိကရုဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ (သမ္ပန္နိ-ငြိမ်းကုန်သနည်း။)

ကတိသု ဌာနေသု-အဘယ်ဌာနေတို့၌၊ (သမ္ပန္နိ)၊ ကတိဟိ သမထေဟိ သမ္ပန္နိ၊ (အဖြေ၌) ဧကေန-သော၊ ကိစ္စာဓိကရဏေန-ကိစ္စာဓိကရဏ်းဟူသော၊ အဓိကရဏေန-ဖြင့်၊ (သမ္ပန္နိ)၊ တိသု ဌာနေသု-တို့၌၊ သံဃမဇ္ဈေ-၌လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ သန္တိကေ-၌လည်းကောင်း၊ (သမ္ပန္နိ)၊ ပေ။

၃၄၅။ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏ်-သည်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်လော၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မဟုတ်သလော၊ ပေ၊ ယာတာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဂရုကာ-ဂရုကတို့တည်း၊ ပေ၊ ဧကေန အဓိကရဏေန (သမ္ပန္နိ)၊ [ဂရုကာအရ သံဃာဒိသေသ်ကိုသာ ယူပါ။] ပါရာဇိကကို နောက်၌ပြတော်မူလိမ့်မည်။ (၃၄၆) ယာသာ အာပတ္တိ-သည်၊ အနဝသေသာ-တည်း၊ သာ အာပတ္တိ-သည်၊ ကတမေန အဓိကရဏေန-အဘယ်အဓိကရဏ်းဖြင့်မျှ၊ န (သမ္ပတိ)၊ ပေ၊ ကတမေန သမထေန-အဘယ်သမထဖြင့်မျှ၊ န သမ္ပတိ၊ ပေ။

၅။ အဓိကရဏာဓိပ္ပာယ။ ၃၄၈။ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်-သည်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏ်-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်သလော၊ ပေ၊ အာပတ္တာဓိကရဏ်-သည်၊ ဟောတိ-လော၊ (အဖြေ၌) န ဟောတိ-နိုင်၊ အပိစ-သို့သော်လည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏ်-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ပေ၊ ယထာကထံဝိယ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ [“ဣဓ ဘိက္ခု၊ ဝိဝဒန္တိ”စသော ဝါကျတို့ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် နိဿယ၊ သမထက္ခန္ဓက၊ အဓိကရဏကထာ၌လည်းကောင်း၊ “ဝိဝါဒါဓိကရဏသံဃော ဝိဝဒတိ”စသော ဝါကျတို့ကို သမထဘောဒ၊ သမုဋ္ဌာပနဝါရ၊ ပုဒ်ရေ (၃၁၄)၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

၆။ ပုစ္ဆာဝါရ။ ၃၄၉။ ယတ္ထ-အကြင် အဓိကရဏ်း၌၊ သတိဝိနယော-ကို၊ (လတ္တတိ-ရအပ်၏) တတ္ထ-၌၊ သမ္ပါခါဝိနယော-ကို၊ (လတ္တတိ-လော)၊ ပေ၊ [ဝိသဇ္ဇနဝါရကား သမထဘောဒ၊ သမထဝါရ (ဝိသဇ္ဇနဝါရ)ပုဒ်ရေ (၃၀၅)နှင့် တူပြီ၊ သံသဋ္ဌဝါရလည်း ထို၌ သံသဋ္ဌဝါရပုဒ်ရေ (၃၀၆)နှင့် တူပြီ။]

၉။ သတ္ထ သမထနိဒါန။ ၃၅၂။ သမ္ပါခါဝိနယော-သည်၊ ကိ နိဒါနော-အဘယ်နိဒါန်းရှိသနည်း၊ ပေ၊ နိဒါန နိဒါနော-သမ္ပါခါ ၄ ပါးဟု ဆိုအပ်သော နိဒါနလျှင် နိဒါန်းရှိ၏၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ စွပ်စွဲခံရသော ဇီကာသဝ၊

ကတိဟိ အဓိကရဏေဟိသေဉ်။ ပါဠိယံ “ကတိဟိ အဓိကရဏေဟိ”တိ ပုစ္ဆာယ “ဧကေန အဓိကရဏေန ကိစ္စာဓိကရဏေနာ”တိ ဝုတ္တံ၊ “ကတိသု ဌာနေသု”တိ ပုစ္ဆာယ “တိသု ဌာနေသု သံဃမဇ္ဈေ၊ ပေ၊ သန္တိကေ”တိ ဝုတ္တံ၊ “ကတိဟိ သမထေဟိ”တိ ပုစ္ဆာယ “တိဟိ သမထေဟိ”တိ ဝုတ္တံ၊ တိဟိပိ ဧတေဟိ (ဤအမေး၊ အဖြေ ၃ ရပ်တို့ဖြင့်လည်း) ဧကော ဝုပသမနပ္ပကာရောဝ (တစ်ခုသော ငြိမ်းပုံအပြားကိုသာ) ပုစ္ဆိတော၊ ဝိသန္တိတောဓာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဝိမတိ။

ဥပ္ပတ္တက၊ ဒေသနာပြောသော ရဟန်း၊ ဒေသနာခံ ရဟန်းတို့၏ သမ္မုဓိဘာဝ အဓိကရုဏ်းကို မငြိမ်းစေနိုင်ခြင်း၊ ပါပုဿန္နပုဂ္ဂလ၊ ဘဏ္ဍနဇာတ ရဟန်းတို့၏ အချင်းချင်း စွပ်စွဲမှုဟူသော အဇ္ဈာစာရတို့သည် ကြွင်းသမထတို့၏ အစဉ်အတိုင်း နိဒါန်းတည်း။ ဟေတုဝါရ၊ ပစ္စယဝါရတို့လည်း တူပြီ။]

၃၅၃။ သတ္တန္တံ သမုဋ္ဌာနာ၊ (အဖြေ၌)၊ မူလာနိ-တို့သည်။ ဆဗ္ဗိသ-၂၆ ပါး တည်း။ သမုဋ္ဌာနာ-ဖြစ်ကြောင်းတို့သည်။ ဆတ္တိသ-တည်း။ သမ္မုခါရိနယဿ- ၏။ မူလာနိ-တို့သည်။ စတ္တာရိ-တို့တည်း။ သံဃသမ္မုခတာ-သံဃာ၏ မျက်မှောက် ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဓမ္မသမ္မုခတာ-ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထု၏ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝိနယသမ္မုခတာ-စောဒနာ သာရဏာ ဝိနည်း၏ မျက်မှောက် ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ-စုဒ္ဒိတက၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်လည်းကောင်းတည်း။ ပေ၊ ယောစ-အကြင်ရဟန်းသည်။ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြော၏။ သောစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း။ ယဿ-၏။ (အထံ၌)၊ ဒေသေတိ-၏။ သောစ-လည်းကောင်းတည်း။ ပေ၊ (သမုဋ္ဌာန်၏ အကျယ်အဖြေ၌) “သတိဝိနယဿ-သော၊ ကမ္မဿ-သို့၊ ဝါ-ကို၊ ကိရိယာ- စ၍ပြုခြင်းလည်းကောင်း (ဥတံကိုရွတ်ခြင်းလည်းကောင်း)၊ ကရဏံ-ပြုခြင်းလည်း ကောင်း။ (ဥတံကို ရပ်တန့်ထိုက်ရာ အခါ၌ ရပ်တန့်မှုကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း)။ ဥပကမနံ-ကပ်ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း။ (မိမိကိုယ်တိုင် ကံပြုခြင်းလည်းကောင်း)။ အဇ္ဈပကမနံ-ရှေးရှုကပ်ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း။ (သဒ္ဓိဝိဟာရိကစသူတို့ကို တိုက် တွန်းခြင်းလည်းကောင်း)။ အဓိဝါသနာ-လက်ခံခြင်းလည်းကောင်း။ (ဆန္ဒပေးခြင်း လည်းကောင်း)။ အပုဋိက္ကောသနာ-မတားမြစ်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ ပေ။

၃၀။ သတ္တသမထ နာနတ္ထာဒိ။ ၃၅၄။ သမ္မုခါရိယောတိဝါ-သမ္မုခါရိနယ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ သတိဝိနယောတိဝါ-ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်။ နာနတ္ထာ-ထူးသော အနက်ရှိကုန်သလော၊ နာနဗျူနာ-ထူးသော သဒ္ဓါလည်း ရှိကုန်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်။ ဧကတ္ထာ-တူသော အနက်ရှိကုန် သလော၊ ဗျူနမေဝ-သဒ္ဓါသည်သာ၊ နာနံ-ထူးသလော၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ၊ နာနတ္ထာစေဝ-ထူးသော အနက်လည်း ရှိကုန်၏။ နာနာဗျူနာစ-ထူးသော သဒ္ဓါ လည်း ရှိကုန်၏။ ပေ။

၃၅၅။ ဤစတုတ္ထတို့ကို သမထကုန္ဒက ပါဠိတော်၊ အဓိကရုဏ်ကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ တသုဒ္ဓါန၌ “အဓိကရုဏ်-ရုဏ်း၊ ဥက္ကောဋ္ဌာ-ဥက္ကောဋတို့” စသည် ပေးပါ။.....အဓိကရုဏ် ဘေဒေါ-သည်။ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ဆတ္တိသ သမုဋ္ဌာနာ။ ။သမ္မုခါရိနယမှ တစ်ပါး သမထ ၆ ပါးကို “ကိရိယာ ကရဏံ”စသော ၆ ပါးဖြင့် မြှောက်လျှင် “ဆတ္တိသ သမုဋ္ဌာနာ”ဖြစ်သည်။ “သတ္တန္တံ သမထာနံ ကတမေ ဆတ္တိသ သမုဋ္ဌာနာ”ဟု မေးသော်လည်း အဖြေ၌ သမ္မုခါရိနယ မပါခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။

၃၅၉။ **စောဒနာ စသည်တို့၏ အကျိုး။** ။စောဒနာ-ဝတ္ထုအာပတ်ကို ပြ၍ စောဒနာခြင်းသည်၊ ကိမတ္တယ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ-ဖြစ်ပါ သနည်း) သာရဏာ-အဖြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်၊ ကိဿ-အဘယ်၏၊ ကာရဏာ-ကြောင့်၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော-သည်၊ (သံဃာစည်းစေးခြင်းသည်)၊ ကိမတ္တယ-ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ မတိကမ္မံ ပန-အလိုဆန္ဒ သိမှုကို ပြုကြောင်း အမှုသည်ကား၊ (တိုင်ပင် ဆွေးနွေးမှုသည်ကား)၊ ကိဿ-၏၊ ကာရဏာ-ကြောင့်၊ (ဟောတိ-နည်း)။ စောဒနာ-သည်၊ သာရဏတ္ထယ-အဖြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ-၏)၊ သာရဏာ-သည်၊ နိဂ္ဂဟတ္ထယ-(စုဒိတကကို) နှိပ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော-သည်၊ ပရိဂ္ဂဟတ္ထယ-အဆုံးအဖြတ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းငှာ၊ (တရားနှင့်ညီ၊ မညီ နှိုင်းချိန်ခြင်းငှာ၊ ဟောတိ)၊ မတိကမ္မံ ပန- သည်ကား၊ ပါဠိယေက္ကံ-အသီးအသီး၊ ဝိနိစ္ဆယ သန္နိဋ္ဌာပနတ္ထံ-အဆုံးအဖြတ်ကို ပြီးဆုံးစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)။

အနုဝိဇ္ဇက ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ဝတ်များ။ ။(၁) တုဝံ-အရှင်သည်၊ အနုဝိဇ္ဇကော- အနုဝိဇ္ဇက၊ အမည်ရသော ဝိနည်းမှီရ်သည်၊ သစေ (အသိ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (စဝံသတိ) တုရိတော-လျင်လျင်မြန်မြန်၊ ဝါ-ကဗျာကရာ၊ မာ အဘဏီ-မပြော ပါနှင့်၊ စက္ကိကတော-ဒေါသသည် ကြမ်းအောင်ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) မာ ဘဏီ- နှင့်၊ ပဋိယံ-အမျက်ကို၊ မာ ဇနယိ-မဖြစ်ပါစေနှင့်။ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ မာ အဘဏီ-နှင့်၊ ဝိဂ္ဂါဟိကံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူတတ်သော၊ အနတ္ထသံဟိတံ- စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော၊ ကထံ-စကားကို၊ မာ အဘဏီ-မပြောပါနှင့်။

(၂) သုတ္တေ-ဥဘတောဝိဘင်းဟူသော သုတ်၌လည်းကောင်း၊ ဝိနယေ- မဟာဝဂ္ဂဓန္ဒက၊ စူဠဝဂ္ဂဓန္ဒကဟူသော ဝိနည်း၌လည်းကောင်း၊ အနုလောမေ- သုတ္တဝိနယ အားလျော်သော ပရိဝါရပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ ပညတ္တေ-အလုံးစုံ သော ဝိနည်းပိဋကဟူသော ပညတ်တော်၌လည်းကောင်း၊ အနုလောမိကေ-ပညတ် တော်အားလျော်သော မဟာပဒေသ ၄ ပါး၌လည်းကောင်း၊ ကုသလေန-ကျွမ်းကျင် တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓိမတာ-ပညာရှိဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကတံ- ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော၊ သုဂုတ္တံ-ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ သိက္ခာပဒါ နုလောမိကံ-သိက္ခာပုဒ်တို့အားလျော်သော၊ အနုယောဂဝတ္ထံ-မေးစိစစ်ပုံ အစဉ်ဟူ သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ (“နိသာမယ”၌စပ်)၊ သမ္မုရာယိကံ-တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော၊ ဂတိ-မိမိ၏ ဂတိကို၊ န နာသေဇ္ဇော-မပျက်စေပဲ၊ နိသာမယ-ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ထင်၊ ဆင်ခြင်ပါလေ။

(၃)။ ဟိတေသီ-စီးပွားကို ရှာမှီးသူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကာလေန-သင့်လျော်သော အခါ၌၊ အတ္ထုပသံဟိတ်-စီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သော မေးစိစစ်ခြင်းကို၊ ဝါ-အကြောင်းအကျိုးနှင့် စပ်ယှဉ်သော မေးစိစစ်ခြင်းကို၊ အနယုဉ္ဇသယု-အားထုတ်ပါလော၊ စုဒိတကဿစ-၏လည်းကောင်း၊ စောဒကဿ-၏လည်းကောင်း၊ သဟသာ-လျှင်၊ ဝေါဟာရ-ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ မာ ပဓာရေသိ-မဆောင်ရွက်၊ မမှတ်သားပါနှင့်၊ (အတည်မယူပါနှင့်)၊ စောဒကော (အဟံ) အနာပန္နော-ပါ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ။ (၄) ဥဘော-စုဒိတက၊ စောဒက ၂ ဦးလုံးတို့ကို၊ အနက္ခိပန္နော-မမြောက်ပင်ပဲ၊ ပဋိညာနုသန္နိတေန-ဝန်ခံခြင်းဟူသော ရှေ့နောက်စကားတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံအားဖြင့်၊ (တစ်နည်း) ပဋိညာနုသန္နိတေန-ဝန်ခံခြင်း+ရှေ့နောက်စကားတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံအားဖြင့်၊ ကာရယေ-ပြုစေရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏)၊ လန္တိသု-လန္တိပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ပဋိညာ-ဝန်ခံခြင်းကို၊ ကတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ အလန္တိသု-တို့၌၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဝန်ခံခြင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ အလန္တိ- သည်၊ ဗဟုမှီး-များသော စကားကိုလည်း၊ (စေ) ဘာသေယျ-အံ့၊ (ဧဝမ္ပိ-ဤ သို့ ပြောဆိုပါသော်လည်း)၊ ဝတ္တာနုသန္နိတေန-ကျင့်ဝတ်ဟူသော အဆက်အသွယ်အားဖြင့်၊ ကာရယေ-ရာ၏၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်။ ။ယဿ-အကြင် အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဋိညာ-သည်၊ န ရူဟတိ-မတက်ရောက်၊ (အထမမြောက်)၊ သော အလန္တိ-သည်၊ ကိဒိသေ-အဘယ်ကဲ့သို့ ရူအပ်သူသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဧတဉ္စ-ဤပြဿနာကိုလည်း၊ တံ-အရှင်ဘုရားကို၊ အဟံ၊ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိဒိသော-ကို၊ အလန္တိပုဂ္ဂလော-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်ပါသနည်း၊ ယော-သည်၊ သဒ္ဓိစ္စ-သညာနှင့်တကွ၊ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ အာပတ္တိ အာပစ္စတိ၊ အာပတ္တိ-(သင့်ရောက်အပ်ပြီးသော အာပတ်ကို)၊ ပရိပူဟတိ-(ဒေသနာကံ၊ ဝုဋ္ဌာနကံမပြုပဲ) လျှို့ဝှက်ထား၏၊ အဂတိဂမနန္တ-အဂတိလိုက်ခြင်းသို့လည်း၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ၊ သစ္စံ-မှန်ပါ၏၊ အဟမ္ပိ-သည်လည်း၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (ဣတိ-သို့)၊ ဇာနာမိ-ပါ၏၊ ပေ၊ [လန္တိပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြောင်းပြန်သိပါ၊ ဤဂါထာနှင့်စပ်၍ ဝိမတိဝယ် သာမဏေတို့၏ လန္တိ အလန္တိ လက္ခဏာကို ပြထားသည်။]

အဓမ္မစောဒက။ ။(ယော-အကြင်စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ အကာလေန-မသင့်လျော်သောအခါ၌၊ အဘူတေန-မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖရုဿန-ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနတ္ထသံဟိတေန-စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သောစကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စောဒေတိ-၏၊ ဒေါသန္တ ရော-ဒေါသနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရှိသည်၊ နော မေတ္တာ စိတ္တော-မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) စောဒေတိ၊ ဒေါသော-ကို၊ အဓမ္မစောဒကော-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဓမ္မစောဒကကို နည်းမှီပေးပါ။]

ဇာလစောဒက။ ။(ယော-သည်။) ပုဗ္ဗာပရ်-ရှေ့စကား၊ နောက်စကားကို၊ (ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုထိုက်သော စကား၊ နောက်မှ ပြောထိုက်သော စကားကို)၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ပုဗ္ဗာပရဿ-၌၊ အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်၊ အနုသန္တိဝစနပထ-ကထာနုသန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို၊ (စုဒိတက အနုဝိဇ္ဇကတို့၏ စကားနှင့် ဆက်သွယ်သော စကား၊ အာပတ် အနာပတ် ဟူသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် ဆက်သွယ်သော စကားကို) န ဇာနာတိ၊ ။ပေ၊ ဝုစ္စတိ၊ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]...အပရ်-သော၊ ဂါထာသင်္ဂဏိကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ။

စောဒနာကဏ္ဍ

၁။ အနုဝိဇ္ဇက အနုယောဂ။ ၃၆၀။ အနုဝိဇ္ဇကေန-သည်၊ စောဒကော-ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော၊ တံ၊ ဣမံ ဘိက္ခု-ကို၊ ယံ စောဒေသိ-အကြင် စောဒနာ၏၊ (တံ-ထို စောဒနာခြင်းကို)၊ ကိမိ-အဘယ်အပြစ်ကြောင့်၊ နံ-ထို ရဟန်းကို၊ စောဒေသိ-နည်း၊ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ-ကြောင့်မူလည်း၊ စောဒေသိ-လော၊ ။ပေ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာဝါ-ကြောင့်မူလည်း၊ စောဒေသိ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးထိုက်၏၊ သော-ထိုစောဒကသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ စေ ဝဒေယျ-အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (ကိံ)၊ သီလဝိပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ စောဒေမိ-ပါ၏၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ၊ စောဒေမိ-ပါ၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဝဒေယျ)၊ သော-ထို စောဒကသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဧဝံ ဝစနိယော အဿ (ကိံ)၊ အာယသ္မာ-သည်၊ သီလဝိပတ္တိ-ကို၊ ဇာနာတိ ပန-သိပါ၏လော၊ ။ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ သော ။ပေ၊ အဿ (ကိံ)၊ သီလဝိပတ္တိ-ဟူသည်၊ ကတမာ-နည်း၊ ။ပေ၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ ပါရာဇိကာနိစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ အန္တဂ္ဂါဟိ ကာ-သဿတ အဖို့၊ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (အတ္တိ)၊ အယံ-ဤဒိဋ္ဌိ ၂ ပါး အပေါင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ-ပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောအံ့၊ သော ။ပေ၊ အဿ (ကိံ) ။ပေ၊ ဒိဋ္ဌေနဝါ-မြင်ခြင်းအားဖြင့်မူလည်း၊ စောဒေသိ-သလော၊ ။ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ သော ။ပေ၊ ဝဒေယျ၊ (ကိံ) ဒိဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ စောဒေမိ-ပါ၏၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ပရိသင်္ကာယ-ယုံမှားခြင်းအားဖြင့်၊ စောဒေမိ-ပါ၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (စေဝဒေယျ-အံ့)၊ ။ပေ၊ တေ-သင်သည်၊ ကိံ-အဘယ်ကို၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်သနည်း၊ [ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ။ပေ၊] ပါရာဇိကံ-သို့၊ အဇ္ဈာပနော-လွန်ကျူး၍ရောက်သည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်သလော၊ ။ပေ၊ ကတ္ထစ-အဘယ်အရပ်၌လည်း၊ တံ-သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်သနည်း၊ ကတ္ထစ-၌လည်း၊ အယံဘိက္ခု၊ အဟောသိ-နည်း၊ ကိဉ္စ-အဘယ်ကိုလည်း၊ တံ၊ ကရောသိ-ပြုနေသနည်း၊ ။ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောထိုက်၏။

(ထိုသို့ ပြောလျှင် “အာဂုသော၊ ဖေ၊ ဒိဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ န စောဒေမိ-စောဒနာသည် မဟုတ်ပါ။ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ သုတေန စောဒေမိ” ဟု (စကားလွဲ၍) ပြောအံ့။ “ကို တေ သုတံ” စသည် လွယ်ပြီ။] ဘိက္ခုဿ-၏။ (အထံမှ)၊ သုတံ-ကြားအပ် သလော” စသည်ပေးပါ။ ထိုသို့မေးသောအခါ “အပိစ ပရိသင်္ကာယ စောဒေမိ” ဟု (စကားလွဲ၍) ပြောလျှင် “ကို-အဘယ်ကို၊ ပရိသင်္ကာသိ-ယုံမှားသနည်း။ ဖေ၊ ဘိက္ခုဿ-၏။ (အထံမှ)၊ သုတွာ ပရိသင်္ကာသိ-လော” စသည်ဖြင့် မေးပါ။ ဣတိ- ဤကား အနုဝိဇ္ဇက၏ ပြုထိုက်သော ကိစ္စတည်း။

ဂါထာအနက်။ ။ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်သော အကြောင်းအရာသည်၊ ဒိဋ္ဌေန-စောဒက ၏ ဒိဋ္ဌဟူသော စကားနှင့်၊ (စောဒက၏ “တပည့်တော်မြင်အပ်ပါပြီ” ဟူသော စကားနှင့်) သမေတိ-ညီညွတ်၏။ ဒိဋ္ဌ-သည်၊ ဒိဋ္ဌေန-နှင့်၊ သံသန္တတေ-နီးနှော မိ၏။ (ပန-ထိုသို့ပင် ညီညွတ်နီးနှောပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်)၊ ဒိဋ္ဌ- မြင်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ န ဥပေတိ-အပြစ်သို့ မကပ်ရောက်၊ (ဝန်မခံ တသွာ)၊ ညော ပုဂ္ဂလော-ထို စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အသုဒ္ဓပရိသင်္ကာတော-မစင် ကြယ်သော ယုံမှားခြင်းဖြင့် ယုံမှားအပ်သူသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိညာယ-သူ၏ဝန်ခံ ခြင်းကြောင့်၊ (စုဒ္ဓိတက၏ “တပည့်တော် ပရိသုဒ္ဓပါ” ဟု ဝန်ခံခြင်းကြောင့်)၊ တေန-ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် (တကွ)၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏။ [“သုတံ သုတေန သမေတိ၊ မုတံ မုတေန သမေတိ” ဂါထာတို့ကို နည်းမှီပေးပါ။ မုတံ- ယာန ဇိဝှာ၊ ကာယဟူသော ဝိညတ် ၃ ပါးဖြင့် ရောက်၍ သိအပ်သော အကြောင်းအရာကို” ဟု ဆိုပါ။]

၃၆၂။ ။စောဒနာယ-၏။ အာဒိ-အစသည်၊ ကော-အဘယ်နည်း။ ဖေ၊ ဩကာသကမ္မံ-ခွင့်တောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည်။ ဖေ၊ ကိရိယာ-စောဒနာမှုကို ပြုခြင်း သည်။ ဖေ၊ သမထော-စောဒနာမှု၏ ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဖေ၊ [ကတိမူလာနိ စသည် လွယ်ပြီ။] သမူလိကာဝါ-အခြေအမြစ်ရှိသော စောဒနာလည်းကောင်း၊ အမူလိကာ ဝါ-အခြေအမြစ်မရှိသော စောဒနာလည်းကောင်းတည်း။ [“ကာလေန ဝက္ခာမိ” စသည်ကို ပါတိမောက္ခဌပနက္ခန္ဓက၊ စောဒကေန ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗဓမ္မကထာဋ္ဌိ အနက် ရေးခဲ့ပြီ။]

၂။ စောဒကာဒိပဋိပတ္တိ။ ၃၆၃။ စောဒကေန-သည်၊ ကထံ-လျှင်၊ ပဋိပဋ္ဌိတဗ္ဗံ- ကျင့်ထိုက်သနည်း။ ဖေ၊ သစ္စေစ-မှန်သော စကား၌လည်းကောင်း၊ အကုပ္ပေစ- အမျက်မထွက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဖေ၊ သံဃေန-သည်၊ ဩတိဏ္ဏာ နောတိဏ္ဏံ- သက်ရောက်အပ်သောစကား၊ မသက်ရောက်အပ်သောစကားကို၊ ဖေ၊ အနုဝိဇ္ဇကေန- သည်၊ ယေန ဓမ္မေန-အကြင်ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ယေန ဝိနယေန-အကြင် စောဒနာသာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ ယေန သတ္ထုသာသနေန-ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ တော်ဖြစ်သော ပြည့်စုံသောဥတံ၊ ပြည့်စုံသောကမ္မဝါစာဖြင့်၊ တံအဓိကရဏံ-သည်၊ ဝုပသမ္ပတိ-၏။ တထာ-ထို ဓမ္မဝိနယသတ္ထုသာသနဖြင့်၊ ဖေ၊ ဝုပသမေတဗ္ဗံ ဖေ။

၃၆၄။ ဥပုသ်ပြုခြင်းသည်။ ။[အမေးဂါထာ လွယ်ပြီ။] ဥပေါသထော-
 သည်၊ (ဥပုသ်ပြုခြင်းသည်) သာမဂ္ဂတ္ထာယ-ကာယသာမဂ္ဂိ စိတ္တသာမဂ္ဂိအကျိုးငှာ၊
 (ဟောတိ)၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ-စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊
 ပရိဝါသော-သည်၊ (ပရိဝါသ်နေခြင်းသည်) မာနတ္ထတ္ထာယ-မာနတ်အကျိုးငှာ၊
 (ဟောတိ)၊ မူလယပဋိကဿနာ-အရင်းသို့ တစ်ဖန်ငင်ခြင်းသည်၊ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ-
 နိပ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ။ပေ၊ [ဤဂါထာအဖွင့်ကို ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။]

အဂတိလိုက်ခြင်း သည်၏ အပြစ်။ ။(ယော-အကြင်သူသည်) ဆန္ဒာ-
 ချစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒေါသာ-မုန်းခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘယာ-
 ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မောဟာ-မသိနားမလည်ခြင်းကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ (ဂစ္ဆတိ-အဂတိသို့ လိုက်၏)၊ ထေရေစ-တို့ကိုလည်း၊ ပရိဘာသတိ-
 ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်၏၊ ဒုပ္ပညော-တိဟိတိပဋိသနံ၊ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်မရှိသော၊
 ဓတော-မိမိကိုမိမိ တူးဖြိုအပ်ပြီးသော၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော-ပျက်ဆီးအပ်ပြီးသော
 သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသော၊ (ပျက်စီးပြီးသော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသော)၊
 သိက္ခာယ-သိက္ခာ ၃ ပါး၌၊ န စ ဂါရဝေါ-ရိုသေလေးစားခြင်းလည်း မရှိသော၊
 ဒုဗ္ဗေခော-တစ်ခဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်မရှိသော၊ (ထိုးထွင်းဉာဏ် မရှိ
 သော၊ သော-ထိုသူသည်)၊ ကာယဿ-ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘောဒါ-ပျက်ခြင်းကြောင့်၊
 ဝါ-ပျက်ခြင်းဟူသော သေခြင်းမှ နောက်၌၊ နိရယံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

(တသ္မာ-ကြောင့်)၊ အာမိသံစ-ဆွမ်းစသော အာမိသကိုလည်း၊ နိဿာယ-
 မှီ၍၊ နကရေ-မပြုရာ၊ (မဆုံးဖြတ်ရာ)၊ ပုဂ္ဂလံစ-ဥပဇ္ဈာယ်စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊
 နိဿာယ (န ကရေ)၊ ဥဘော-၂ ပါးကုန်သော၊ ဧတေ-ဤ အာမိသကို မှီခြင်း၊
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီခြင်းတို့ကို၊ ဝိဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ ဓမ္မော-ဝိနည်းတရားတော်သည်၊ (ဋီတော-တည်ရှိ၏)၊ တထာ-ထို
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရေ-ပြုရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏)။

မိမိကို လောင်ကျွမ်းစေသော ဇောဒက။ ။(ယော-အကြင် ဇောဒကပုဂ္ဂိုလ်
 သည်)၊ ကောဓနော-အမျက်ထွက်လေ့ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဥပနာဟိစ-ရန်ငြိုး
 ဖွဲ့လေ့ရှိသည်လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍောစ-ကြမ်းတန်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရိဘာသ
 ကောစ-ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းချောက်တတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတွာ) အနာပတ္တိ
 ယာ-အနာပတ်၌၊ အာပတ္တိတိ-အာပတ်ဟူ၍၊ ရောပေတိ-တက်ရောက်စေ၏၊
 (တင်၏)၊ တာဒိသော-သော၊ ဇောဒကော-သည်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဈာပေတိ-
 လောင်ကျွမ်းစေ၏၊ [နောက်နောက် ဂါထာတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။]
 ဥပကဏ္ဍကံ-နား၏ အနီး၌၊ ဧပေတိ-တိုင်ပင်ပြောဆို၏၊ (သင်ပေး၏)၊ ဇိမုံ-
 အကောက်ကို (အပြစ်ကို)၊ ပေက္ခတိ-ကြည့်ရှု၏၊ (ရှာ၏)၊ ဝိတိဟရတိ-အဆုံး

အဖြတ်ကို လွန်၍ဆောင်၏။ (ယုတ်လျော့စေ၏)။ ကုမ္မဂ္ဂ-လမ်းမှားကို၊ ပဋိသေဝတိ-မှီဝဲ၏။ [အနာပတ်ကို အာပတ်ဟု ပြ၏။] ပေ။

အမှာ။ ။အကာလေန စောဒေတိ၊ ပုဗ္ဗာပရံ န ဇာနာတိ၊ အနုသန္တိဝစနပထဇာနာတိ ဂါထာတို့ကို အပရဂါထာသင်္ဂဏိကဉ္စ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ “ဘာသိတာဘာသိတ-ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်သော အရာ၊ ဟောတော်မမူအပ်သော အရာ၊ အာစိတ္တာနာစိတ္တာ-ဘုရားရှင် လေ့ကျက်တော်မူအပ်သော အရာ၊ လေ့ကျက်တော်မမူအပ်သော အရာ”ဟု ဆိုပါ။ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ လွယ်ပြီ၊ တသယုဒ္ဓါန “စောဒနာကဏ္ဍမှီ-စောဒနာ အခန်း၌၊ သာသနံ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပယံ-တည်စေတတ်သော၊ ဥဒါန်းတည်း”ဟု ဆိုပါ။

စောဒနာကဏ္ဍော နိဋ္ဌိတော။

စူဠသင်္ဂါမ

၁။ အနုပိဇ္ဇကဿ ပဋိပတ္တိ။ ၃၆၅။ သင်္ဂါမာဝစရေန-စစ်မြေပြင်နှင့် တူသော သံဃာ့အစည်းအဝေးသို့ အဓိကရုဏ်း ဆုံးဖြတ်ဖို့ရာ သက်ဝင်သော၊ သံဃံ-သို့၊ ဥပသင်္ဂမိန္ဒေန-ချဉ်းကပ်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ နိစစိတ္တေန-နိမ့်ချအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရဇောဟရဏသမေန-မြူကို ဆောင်ကြောင်း ခြေသုတ်နှင့်တူသော၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ [နိစစိတ္တေနကို ထပ်ဖွင့်သည်။] သံဃော-သို့၊ ဥပသင်္ဂမိတဗ္ဗော-ချဉ်းကပ်ထိုက်၏။ အာသနကုသလေန-နေရာ၌ ကျွမ်းကျင်သူသည်၊ နိသဇ္ဇကုသလေန-ထိုင်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏။ [အာသနကုသလဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ “ထေရေ ဘိက္ခု”စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ထေရေ၊ ဘိက္ခု-တို့သို့၊ အနုပဓဇ္ဇန္တေန-အနီးသို့ မကပ်ဝင်သည်၊ နဝေ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာသနေန-ဖြင့်၊ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန-မတားမြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) [“တားမြစ်”ဟု ရာ၌ တမင်္ဂလာ တားမြစ်သည်မဟုတ်၊ မိမိ၏ အနေအထိုင်မတတ်မှုကြောင့် သီတင်းငယ်များ နေရာမရသည်ကို “တားမြစ်”ဟု ဆိုသည်။] ယထာပတိရူပေ-အကြင်အကြင် သင့်လျော်သော သဘောရှိသော၊ အာသနေ-နေရာ၌၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏။

အနာနာကထိကေန-အမျိုးမျိုးသော စကားမရှိသူသည်၊ အတိရစ္ဆာန ကထိကေန-သူကတိလမ်း၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းတို့၏ ဖိလာဖြစ်သော စကားမရှိသူသည်၊ (ရာဇကထာစသော တိရစ္ဆာနကထာကို မပြောသည်။) ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သာမံဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဓမ္မော-ကို၊ ဘာသိတဗ္ဗော-ပြောဟောထိုက်၏။ ပရောဝါ-သူတစ်ပါးကိုမူလည်း၊ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော-တိုက်တွန်းထိုက်၏။ အရိယော-သော၊ တဏှိဘာဝေါဝါ-

(ကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်) ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကိုမူလည်း၊ နာတိမညိတဗ္ဗော-
လွန်၍ မမှတ်ထင်ထိုက်၊ ဝါ-အထင်မသေးထိုက်။

သံဃေန-သည်၊ အနုမတေန-ခွင့်ပြုအပ်သော၊ အနုဝိဇ္ဇကေန-အနုဝိဇ္ဇက ရာထူး
ရသော၊ အနုဝိဇ္ဇိတုကာမေန-မေးစစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော၊ ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ ဥပဇ္ဈာ
ယော-(စုဒ္ဒိတကစောဒကတို့၏) ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မမေးထိုက်၊ ပေ၊
[ဇာတိ-အမျိုးဇာတ်၊ အာဂမော-ဒီဃဘာဏက စသော အာဂမ၊ ကုလပဒေသော-
ညွှန်ပြအပ်သော အမျိုးအထူး၊] ဇာတိဘူမိ-မွေးဖွားရာအရပ်ကို၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-
ထိုက်၊ တု-ထိုသို့ ဥပဇ္ဈာယ်စသည်ကို မမေးထိုက်ခြင်းသည်၊ ကိံ ကာရဏာ-
အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ အတြ-ထို စုဒ္ဒိတက၊ စောဒကအပေါ်၌၊ ပေမံဝါ-
ချစ်ခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒေါသောဝါ-မှန်းခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊
အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ ပေမေ-သည်၊ သတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဆန္ဒာပိ-
ကြောင့်လည်း၊ ဂစ္ဆေယျ-အဂတိသို့ လိုက်ရာ၏၊ ပေ၊ (တသ္မာ-ကြောင့်တည်း။)

သံဃေန ပေ၊ ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ သံဃဂရုဏေန-သံဃာ၌ အလေးပြုသူသည်၊
ပေ၊ အတ္ထဝသီကေန-အနက်၌ အလိုရှိသူသည်၊ ပေ၊ ပရိသကပ္ပိကေန-ပရိသတ်ကို
ကြံဆခြင်းရှိသူသည်၊ ပေ၊ [အနက်အဓိပ္ပာယ် မှန်ကန်သော စကားကိုသာ အလိုရှိ
ပါ၊ ပရိသတ်ကြိုက်မည့် စကားကို မပြောပါနှင့်-ဟူလို။] ဥပကဏ္ဍကဓပိနာ-
နား၏ အနီး၌ ကပ်၍ပြောဆိုထိုက်သူသည်၊ ပေ၊ ဓိမံ-အကောက်ကို၊ (အပြစ်ကို)၊
န ပေက္ခိတဗ္ဗံ-မကြည့်ရှုထိုက်၊ အက္ခိ-မျက်စိကို၊ န နိဇဏိတဗ္ဗံ-မမှိတ်ထိုက်၊
ဘမုကံ-မျက်မှောင်ကို၊ (မျက်ခန်းကို) န ဥက္ခိတဗ္ဗံ-မမြှောက်ချီထိုက်၊ သီသံ-
ဦးခေါင်းကို၊ ပေ၊ ဟတ္ထဝိကာရော-လက်၏ ထူးခြားသော အမူအရာကို၊ (ရှေး
နိဿယ၌ “လက်ဆုပ်”ဟု ပေး၏။)

အာသနကုသလေန ပေ၊ ယုဂမတ္တံ-ရထား ထန်းပိုးတစ်ပြန်မျှသော အရပ်ကို၊
ပေက္ခန္တေန-ကြည့်ရှုလျက်၊ အတ္တံ-ဆုံးဖြတ်ရမည့် အနက်ကို၊ (အကြောင်းအရာကို)၊
အနုဝိဓိယန္တေန-စီစဉ်မှတ်သားလျက်၊ သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ သာသနေ နိသီ
ဒိတဗ္ဗံ၊ အာသနာစ-မှလည်း၊ န ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ-မထရာ၊ န ဝီတိဟာပေတဗ္ဗံ-အဆုံး
အဖြတ်ကို လွန်၍ မဆောင်ထိုက်၊ [အဆုံးအဖြတ်ကို မယုတ်လျောစေနှင့်-ဟူလို။]
ကုမ္မဏှေ-လမ်းမှားကို၊ န ပဋိသေဝိတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ဗာဟာဝိက္ခေပကံ-လက်ရုံးကို
မြှောက်၍မြှောက်၍၊ န ဘဏိတဗ္ဗံ-မပြောထိုက်၊ အတုရိတေန-လျင်လျင် မြန်မြန်
မဟုတ်သူသည်၊ (ကဗျာကယာ မပြုသူသည်)၊ အသာဟသိကေန-အဆောတလျင်
မပြုသူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အစက္ခိကတေန-ဒေါသက ကြမ်းတမ်းအောင်
ပြုအပ်သူမဟုတ်သည်၊ ဝစနက္ခမေန-စကား၌ ခန့်သူသည်၊ (ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆို
အပ်သော စကားကို ခံနိုင်ရည်ရှိသူသည်၊ ပေ၊ မေတ္တစိတ္တေန-မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော

စိတ်ရှိသူသည်။ ဟိတာနုကမ္မိနာ-စီးပွားကို အလိုရှိသူသည်။ ဝါ-စီးပွားဖြင့် ချိမြောက် တတ်သူသည်။ ၊ပေ၊ [“ဟိတာနုကမ္မိ”၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၊ လောဟိစ္စသုတ်၌ ပြထားပြီ။] ကာရုဏီကေန-ကာရဏာရှိသူသည်။ ဟိတပရိသက္ကိ နာ-စီးပွားကို အားထုတ်ခြင်းရှိသူသည်။ ၊ပေ၊ အသမ္ပပ္ပလာပိနာ-စီးပွားကို ဖျက်ဆီး တတ်သော စကားကို မပြောဆိုသူသည်။ ပရိယန္တဘာဏီနာ-အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိသော စကားကို ပြောဆိုသူသည်။ ၊ပေ၊ အဝေရဝသိကေန-ရန်၏အလိုသို့ မလိုက် သူသည်။ အနသုရုတ္တေန-ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သည် မဟုတ်သော ဆန့်ကျင် ဘက်စကား မရှိသူသည်။ ဘဝိတဗွဲ-ရာ၏။

အတ္တာ-မိမိကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-ပိုင်းခြား၍ ယူထိုက်၏။ ပရော-သူတစ်ပါးကို၊ (ပရိသတ်ကို)။ ၊ပေ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ဝုတ္တံ-စုဒိတက၊ စောဒကတို့ ပြောအပ်ပြီးသော စကားကို၊ အဟာပေန္တေန-မယုတ်လျောစေသည်။ အဝုတ္တံ-ကို၊ အပကာသေန္တေန-ထင်ရှားမပြသည်။ (ဟုတွာ)။ ဩတိဏ္ဏာနိ- သက်ရောက်လာကုန်သော၊ ပဒဗျူနာနိ-ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို၊ (စကားလုံးတို့ကို)။ သာဓုကံ၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-ပိုင်းခြားကာယူ၍၊ ပရော-ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိတွာ-တစ်ဖန်မေး၍၊ ယထာ ပဋိညာယ-အကြင်အကြင် ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏။ မန္တော-နားမလည်သော စုဒိတက၊ စောဒကကို၊ ဟာသေတဗ္ဗော-ရွှင်လန်းစေ ထိုက်၏။ ဘိရု-ကြောက်သော စုဒိတက စောဒကကို၊ အဿာသေတဗ္ဗော- သက်သာစေထိုက်၏။ (အားပေးထိုက်၏)။ စဏ္ဍော-ကြမ်းတမ်းသော စုဒိတက၊ စောဒကကို၊ နိသေတေတဗ္ဗော-တားမြစ်ထိုက်၏။ အသုစိ-မစင်မကြယ်၊ ရွံစဖွယ် အပြစ်ရှိသော စုဒိတက၊ စောဒကကို၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော-ထင်စွာဖြစ်စေထိုက်၏။ [ဒေသနာကြားပါစေ-ဟူလို။] ဥဇု-ဖြောင့်မတ်သော စုဒိတက၊ စောဒကကို၊ မဒ္ဒဝေန-နူးညံ့သူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-နူးညံ့သော စကားဖြင့်၊ (“ဥပစရိတဗ္ဗော- ပြောဆိုထိုက်၏”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ စပ်ပုဒ်ထည့်သည်။) ၊ပေ၊ ဓမ္မေသုစ-တို့၌လည်း ကောင်း၊ ပုဂ္ဂလေသုစ-တို့၌လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈတ္တေန-အလယ်အလတ်၌ တည့်မတ် သော သဘောရှိသူသည်။ ဘဝိတဗွဲ၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနုဝိဇ္ဇမာနော-စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်သော၊ အနုဝိဇ္ဇကော-သည်။ သတ္ထုစေဝ-၏ လည်း၊ သာသနကရော-အဆုံးအမကို ပြုသူသည်။ ဟောတိ၊ ဝိညာဏံ၊ သဗြဟ္မ စာရိနဉ္စ-တို့၏လည်း၊ ပိယောစ-ချစ်အပ် ကြည်ညိုအပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ မနာပေါစ-မြတ်နိုးအပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဂရုစ-အလေးပြုအပ်သူသည်လည်း ကောင်း၊ ဘာဝနိယောစ-ချီးမွမ်းအပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ။ [ဘာဝနိယော တိ အဒ္ဓါယမာယသ္မာ စာနံ စာနာတိ ပဿံ ပဿတီတိ ဧဝံ သမ္ဘာဝနိယော- အမှန်စင်စစ် ဤအရှင်သည် သိပ္ပယ်ဟူသမျှကို သိ၏၊ မြင်ဖွယ်ဟူသမျှကို မြင်၏။ ဤသို့ ချီးမွမ်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်တည်း!.....အင်္ဂုတ္တရ၊ ဒသက၊ အာကင်္ခဝဂ္ဂ၊ အာကင်္ခ သုတ် အဋ္ဌကထာ။]

၃၆၆။ ။[အနုဝိဇ္ဇကပုဂ္ဂိုလ် ဆောင်ပြအပ်သော သုတ္တစသည်တို့၏အကျိုးကို ပြတော်မူလို၍ “သုတ္တံ”စသည်မိန့်။] သုတ္တံ-သည်။ သံသန္တနတ္ထာယ-နီးနောက်ကို ဆိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [နောက်နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း “ဟောတိ”ကို ထည့်၍ စပ်ပါ။] ဩပမ္ပံ-ဥပမာသည်။ နိဒဿနတ္ထာယ-အနက်ကို ညွှန်ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အတ္ထော-သည်။ ဝိညာပနတ္ထာယ-(စုဒိတက၊ စောဒက၊ သံဃာတို့ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိပုစ္ဆာ-တစ်ဖန်မေးခြင်းသည်။ ထပနတ္ထာယ-(ပုဂ္ဂိုလ်ကို) အာပတ်၊ အနာပတ်၌ အတည်ထားခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဩကာသကမ္ပံ-အခွင့်တောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည်။ စောဒနတ္ထာယ-စောဒနာခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ စောဒနာ-သည်။ သာရဏတ္ထာယ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သာရဏာ-သည်။ သဝစနိယတ္ထာယ-ပြောဆိုဖွယ်နှင့် တကွဖြစ်ခြင်းကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သဝစနိယံ-သည်။ ပလိဗောဇ္ဈာယ-(“ဤကျောင်းတိုက်မှ အခြားအရပ်သို့ မသွားပါနှင့်”ဟု) တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပလိဗောဇော-တားမြစ်ခြင်းသည်။ ဝိနိစ္ဆယတ္ထာယ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်။ သန္တိရဏတ္ထာယ-အပြစ်ဟုတ် မဟုတ်ကို ပြီးဆုံးစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အမှုကို ပြီးဆုံးစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟောတိ)၊ သန္တိရဏံ-ပြီးဆုံးစေခြင်းသည်။ ဌာနာဌာနဂမနတ္ထာယ-အကြောင်း ဟုတ်၊ မဟုတ်သို့ ရောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အာပတ်၊ အနာပတ်စသည်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟောတိ)၊ ဌာနာဌာန ဂမနံ-သည်။ ဒုမ္မင်္ဂနံ ၊ပေ၊ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ-နိပ်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ပေသလာနံ ၊ပေ၊ သမ္မဂ္ဂဟတ္ထာယ-ချီမြောက် ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော-သည်။ သမ္မရိဂ္ဂဟ သမ္မင်္ဂနတ္ထာယ-အဆုံးအဖြတ်ကို ကောင်းစွာ သိမ်းပိုက်ခြင်း၊ လက်ခံခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဃေန-သည်။ အနုမတော-ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်။ ပစ္စေကဌာယိနော-အသီးအခြားဖြစ်သော အကြီးအကဲအရာ၌ တည်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဝိသံဝါဒကဌာယိနောစ-မချွတ်မလွဲစေတတ်သူတို့၏အရာ၌ တည်သူတို့သည် လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)။

ဝိနယော-ဝိနည်းပညတ်တော်သည်။ သံဝရတ္ထာယ-ကိုယ်နှုတ်ကို စောင့်စည်း ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဝရော-သည်။ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ-စိတ်နှလုံး မသာမယာ မဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အဝိပ္ပဋိသာရော-သည်။ ပါမုစ္ဆတ္ထာယ-ဝမ်းမြောက်သမှု၊ နုသော ပီတိအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပမုစ္ဆံ-ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ပီတတ္ထာယ(ပီတိ+အတ္ထာယ)-ဝမ်းသာရွှင်ပျ၊ ဗလဝပီတိအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပီတိ-သည်။ ပဿဒ္ဒတ္ထာယ-ကိုယ်စိတ် လန်းဆန်း၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပဿဒ္ဒိ-သည်။ သုခတ္ထာယ-ကိုယ်စိတ် ၂ ဖြာ၊ ချမ်းသာခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သုခံ-သည်။ သမာဓတ္ထာယ (သမာဓိ+အတ္ထာယ)-တည်ကြည်စွာတိ၊

သမာဓိအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သမာဓိ-သည်၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနတ္ထာယ-
မဖောက်မပြန်၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းပင်၊ သိမြင်သမ္မ၊ နုသောဝိပဿနာဉာဏ်အကျိုးငှာ၊
(ဟောတိ)၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ-သည်၊ နိဗ္ဗိဒတ္ထာယ-ဆင်းရဲဝင့်ကြီး၌၊ ငြီးငွေ့
နိုင်ကြောင်း၊ ကောင်းသောဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဉာဏ်အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊
နိဗ္ဗိဒါ-သည်၊ ဝိရာဂတ္ထာယ-မတပ်နှစ်သက်ကြောင်း ကောင်းသောမဂ်အကျိုးငှာ၊
(ဟောတိ)၊ ဝိရာဂေါ-သည်၊ ဝိမုတ္တတ္ထာယ-ကိလေသာအပေါင်းမှ၊ ကောင်းကောင်း
လွတ်လပ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝိမုတ္တိ-သည်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ
ဒဿနတ္ထာယ-အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပင် သိမြင်တတ်သော ပစ္စုဆက္ခဏာဉာဏ်အကျိုး
ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ-သည်၊ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ-နောင်
တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သော ပရိနိဗ္ဗာနံ အကျိုးငှာ၊
(ဟောတိ)၊ ကထာ-ဝိနည်းကို ပြောဆိုကြောင်းစကားသည်၊ ဧတဒတ္ထာ-ဤ
အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ မန္တနာ-ဝိနည်းအရေး၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်
ခြင်းသည်၊ ဧတဒတ္ထာ-၏၊ ဥပနိသာ-အကျိုးအရပ်ရပ်၊ ကပ်၍နေရာ များစွာသော
အကြောင်းအဆက်ဆက်သည်၊ ဧတဒတ္ထာ-၏၊ သောတာဝဓာနံ-အဆက်ဆက်
အကြောင်းမှန် နာခံခြင်းသည်၊ ဝါ-နာခံ၍ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်၊ ဧတဒတ္ထံ-၏၊
အနုပါဒါ-ဥပါဒန်တို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍၊ စိတ္တဿ-၏၊ ယဒိဒံ (ယာ+အယံ)
ဝိမောက္ခော-အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ဝိမောက္ခသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော-
ထို ဝိမောက္ခသည်၊ ဧတဒတ္ထော-ဤ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏။
[အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဗာဟိရနိဒါန်းအဆုံး၌ ပြထားပြီ။]

၃၆၇။ အကြီးအကဲအရာ၌ မထားထိုက်သူ။ ။[“အနုယောဂဝတ္ထံ”

စသော ဂါထာကို စောဒနာကဏ္ဍ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊)
ဝတ္ထု-သိက္ခာပုဒ်တို့၏ ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပတ္တိ-ဝိပတ္တိ ၄ ပါးကိုလည်း
ကောင်း၊ အာပတ္တိ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိဒါနံ-သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာဒေသဟူသော
နိဒါန်းကိုလည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗာပရ-ရေးဦးစွာ ပြောအပ်သောစကား၊ နောက်မှ
ပြောအပ်သောစကားကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ သမေဓစ-ပုဗ္ဗာပရကို
မသိခြင်းနှင့်တူသော မသိခြင်းကြောင့်ပင်၊ ကတာကတံ-ပြုအပ်ပြီး၊ မပြုအပ်သေး
သောအမှုကို၊ (န ဇာနာတိ)၊ ကမ္မဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိကရဏဉ္စ-ကိုလည်း
ကောင်း၊ (န ဇာနာတိ)၊ သမထေစာပိ-၌လည်း၊ အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်၊
ရတ္ထော-ရာဂဖြင့် တပ်မက်သည်၊ (ဟုတွာ-၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
လည်းကောင်း)၊ ဒုဠော-ဒေါသက ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ (ဟုတွာစ)၊ မုဠော-မောဟဖြင့်
တွေ့စေသည်၊ (ဟုတွာစ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း)၊ ဘယာ-ကြောက်
ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မောဟာ-မသိနားမလည်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
ဂစ္ဆတိ-အဂတိလိုက်၏။ [“ဝတ္ထု”စသည်၏ အကျယ်ကို မဟာသင်္ဂါမ၌ တွေ့ရ
လတ္တံ့။]

နစ သညိတ္တိကုသလော-စုဒ္ဒိတက၊ စောဒကတို့ကို နားလည်စေခြင်း၌လည်း မကျွမ်းကျင်၊ နိဇ္ဈတ္တိယာစ-(မှန်သော အကြောင်း၊ မမှန်သော အကြောင်းကို) ရှုစေခြင်း၌လည်း၊ အကောဝိဒေါ-ကျင်၊ လဒ္ဒပက္ခော-(မိမိနှင့်တူသော) ရအပ်ပြီးသော အသင်းရှိ၏။ အဟိရိကော-မကောင်းမှုမှလည်း ရှက်ခြင်းမရှိ၊ ကဏှကမ္မော-မည်းညစ်သော အကုသိုလ်ကံလည်း ရှိ၏။ အနာဒရော-ပုဂ္ဂလဓမ္မ၌လည်း ရိုသေလေးစားခြင်းမရှိ၊ တာဒိသကော-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ သ(သော)ဘိက္ခု-ကို၊ အပ္ပဋိက္ခောတိ-အပ္ပဋိက္ခပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ (အကြီးအကဲအရာ၌ တင်ထားသော အားဖြင့် မရှုထိုက်၊ မချီးမြှောက်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ [သုက္က ပကဝါထာများကို နည်းမိုပေးပါ၊ တသုဒ္ဓါန၌ “ဧကုဒ္ဒေသော-နိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးတစ်ပါးကို ညွှန်ပြခြင်း”ဟု ဆိုပါ။.....စူဠသင်္ဂါမံ နိဋ္ဌိတံ။

မဟာသင်္ဂါမ

၁။ ဝေါဟရဇ္ဈေန ဇာနိတဗ္ဗောဒိ။ ။(၃၆၈)။ သင်္ဂါမာဝစရဇ္ဈေန-သော၊ သံဃော-၌၊ ဝေါဟာရဇ္ဈေန-ပြောဆိုသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗ-ထိုက်၏။ ။ပေ၊ အာကာရော-အခြင်းအရာကို၊ ။ပေ၊ သညာပနိယေ-သိစေထိုက်သော၊ ဌာနေ-အရာ၌၊ သညာပတဗ္ဗ-သိစေထိုက်၏။ နိဇ္ဈာပနိယေ-ရှုစေထိုက်သော၊ ။ပေ၊ ပေက္ခနိယေ-ကြည့်ထိုက်သော၊ ။ပေ၊ ပသာဒနိယေ-ကြည်လင်စေထိုက်သော၊ ။ပေ၊ (အဟံ) လဒ္ဒပက္ခော-ရအပ်ပြီးသော အသင်းရှိသည်၊ (ဘက်သားရှိသည်) အမှီ-၏။ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ပရပက္ခော-တစ်ပါးသော အသင်းအပင်းကို၊ (တစ်ဖက်ကို) နာဝဇာနိတဗ္ဗော-အောက်ချ၍ မသိထိုက်၊ (အထင်မသေးထိုက်)၊ ။ပေ၊ အသမ္ပတ္တံ-မရောက်လာသော အကြောင်းအရာကို၊ န ဗျာဟာတဗ္ဗ-မပြောထိုက်၊ သမ္ပတ္တံ-ရောက်သောအကြောင်းအရာကို၊ ဓမ္မတာ-ဓမ္မအားဖြင့်၊ ။ပေ၊ န ပရိဟာပေတဗ္ဗ-မယုတ်လျော့စေထိုက်၊ [“ယေန ဓမ္မေန” စသည်ကို စောဒနာကဏ္ဍ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] (၃၆၉) ဝတ္ထုဇာနိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌပါရာဇိကာနိ-တို့၏၊ ဝတ္ထု-မေထုနဓမ္မ စသောဝတ္ထုကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် လျော်သလို ပေးပါ။]

၃၇၃။ အာကာရော ဇာနိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ သံဃော-ကို၊ အာကာရတော-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဇာနိတဗ္ဗော၊ ။ပေ၊ [ထို “သံဃော အာကာရတော ဇာနိတဗ္ဗော” စသည်ကိုပင် ထပ်၍ ချဲ့တော်မူလိုသောကြောင့် “သံဃော ။ပေ၊ ဇာနိတဗ္ဗောတိ” စသည်ကိုမိန့်။] အယံ သံဃော-သည်၊ ဣမံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝုပသမေတုံ-ငှာ၊ ပဋိဗလော နုခေါ-စွမ်းနိုင်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ နော (ပဋိဗလော နုခေါ)-မစွမ်းနိုင်သလော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ။ပေ၊ ဇာနိတဗ္ဗော ။ပေ၊ ကမ္မိ-နည်း။

အယ် အာယသွာ-ဤအရှင်သည်၊ ပဉ္စသု၊ ဓမ္မေသု-တို့၌၊ ပတိဋ္ဌာယ-တည်၍၊ ပရံ-ကို၊ စောဒေတိ နုခေါ-စောဒနာလေသလော၊ ဥဒါဟု၊ နော (စောဒေတိ နုခေါ)-လော၊ ဗေ။

၃၇၄။ ပုဗ္ဗာပရံ စာနိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ကစွံ-နည်း၊ အယ် အာယသွာ၊ ဝတ္ထု တောဝါ-တစ်ပါးသော ဝတ္ထုဗုဒ္ဓလည်း၊ ဝတ္ထု-တစ်ပါးပသော ဝတ္ထုကို၊ သင်္ကမတိ နုခေါ-ပြောင်းရွှေ့လေသလော၊ ဥဒါဟု၊ နော(သင်္ကမတိနုခေါ)-လော၊ [ပြောင်းရွှေ့ ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] အဝစာနိတွာဝါ-ပယ်ပြီး၍မူလည်း၊ ပဋိဇာနာတိ နုခေါ-ဝန်ခံလေသလော၊ ဥဒါဟု၊ နော (ပဋိဇာနာတိ နုခေါ)-လော၊ ဗေ။ အညေနဝါ-တစ်ပါးသော စကားဖြင့်မူလည်း၊ အည-ကို၊ ပဋိဇရတိနုခေါ-ဖုံး ကွယ်လေသလော၊ ဥဒါဟု နော(ပဋိဇရတိနုခေါ)-လော၊ ဣတိစေ-သို့၊ ပုဗ္ဗာပရံ- ရှေ့စကား နောက်စကားကို၊ စာနိတဗ္ဗန္တိ။ (၃၇၅)။ မေထုနဓမ္မဿ-၏၊ အနု လောမံ-အလျော်ဖြစ်သော ပါရာမီကကို၊ ဗေ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ-ရှေးအဖို့ကို၊ ဗေ၊ ဒွယံ ဒွယသမာပတ္တိ-မိန်းမယောက်ျား ၂ ဦးသား ၂ ဦးသာအပေါင်းသည် ရောက် ထိုက်သောအကျင့်ကို၊ ဗေ၊ ဘိက္ခု၊ အတ္တနော-၏၊ မုဓေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊ ပရဿ အင်္ဂဇာတံ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ (စုတ်၏) ဗေ၊ ဝဏှာဝဏှော-သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်၊ [သဒ္ဓတ္ထကို ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ဗေ၊ ဝစနမနုပုဒါနံ-စကားကို တစ်ဆင့် ပြောပေးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ (စာနိတဗ္ဗန္တိ)၊ [ကမ္မံ စာနိတဗ္ဗံ စသည်တို့၏ အကျယ်လွယ်ပြီ။]

၂။ အဂတိအဂ္ဂဗ္ဗန္တိ။ ၃၇၉။ န ဆန္နာဂတိ ဂစ္ဆဗ္ဗာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (ဝိတ္ထာရော စေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဆန္နာဂတိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-လိုက်သူသည်၊ ကထံ- လျှင်၊ (အဘယ်နည်းဖြင့်)၊ ဆန္နာဂတိ၊ ဂစ္ဆတိ-နည်း၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကဗ္ဗော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (“ဒီပေတိ”၌စပ်)၊ အယ်-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မေ- ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-တည်း၊ ဣတိဝါ-ဤသို့၊ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဗေ၊ သန္တိဋ္ဌော-သန္တိဋ္ဌမိတ်ဆွေတည်း၊ ဗေ၊ သမ္ဘတ္တော-တည်း၊ ဗေ၊ ဉာတိသာလောဟိ တော-ဆွေမျိုး၊ သွေးသားစပ်သူတည်း၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တဿ- ထိုဥပဇ္ဈာယ်စသူကို၊ အနုကမ္မာယ-ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊ တဿ-ကို၊ အနုရက္ခာယ- စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ အဓမ္မံ-အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ [“အဘာသိတံ အလပိတံ တထာဂတေန”စသည်ကို သမထက္ခန္ဓက ပါဠိတော် နိဿယ၊ အဓိကရဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] အဋ္ဌာရသဟိ၊ ဣမေဟိ ဝတ္ထုဟိ- တို့ဖြင့်၊ ဆန္နာဂတိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သည်၊ ဗဟုနောဟိတာယ-များစွာသော လူ အပေါင်း၏ စီးပွားမဲ့အလိုငှာ၊ ဗဟုနောသုခါယ-များစွာသောလူအပေါင်း၏ ချမ်းသာ မဲ့အလိုငှာ၊ ဗဟုနော-သော၊ ဇနဿ-၏၊ အနတ္တာယ-စီးပွားမဲ့အလိုငှာ၊ ဒေဝ မနုဿာနံ-တို့၏၊ အဟိတာယ-ငှာ၊ ဒုက္ခာယ-ဆင်းရဲခြင်းငှာ၊ ပဋိပန္နော-ကျင့်သည်။

ဟောတိ၊ ဣမေဟိ၊ ဟေ၊ ဂစ္ဆန္တော-သည်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ခတံ-ဂုဏ်တို့ကို တူးဖြိုအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဥပဟတံ-ဂုဏ်တို့ကို ဖျက်ဆီးအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ပရိဟရတိ-ရွက်ဆောင်၏၊ သာဝဇ္ဇောစ-အပြစ်နှင့် တကွ ဖြစ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ [ဝဒိတဗ္ဗံ ဝဗ္ဗံ၊ (ဒေါသော)၊ ဝဇ္ဇမေဝ+အဝဗ္ဗံ၊ (အသဒ္ဓါ တက္ခာဝဂုတ္တိ)၊ သဟ+အဝဇ္ဇေန ယော ဝတ္တတိတိ သာဝဇ္ဇော။] ပိညူနံ-တို့၏၊ သာနဝဇ္ဇောစ-စွပ်စွဲဖွယ်နှင့် တကွဖြစ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ [အနဝဒိတဗ္ဗံတိ အနဝဗ္ဗံ၊ သဟ+အနဝဇ္ဇေန စသည်ပြု။] ဗဟုဂ္ဂ-များစွာလည်း၊ အပုညံ-ကို၊ ပသဝတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဆန္ဒာဂတိ၊ ဟေ၊ ဂစ္ဆတိ။

၃၈၀။ ဒေါသာဂတိလိုက်ပုံ။ (အယံ-ဤ အကောင်းသည်၊) မေ-ငါ၏၊ အနတ္တံ-စီးပွားမဲ့ကို၊ အစရိ-ရေးက ပြုကျင့်ဖူးပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ အာယာ တံ-လွန်စွာထိပါးတတ်သော ဒေါသကို၊ ဝါ-ရန်ငြိုးကို၊ ဗန္ဓတိ-ဖွဲ့၏၊ ဟေ၊ စရတိ-ယခုပြုကျင့်ဆဲ၊ ဟေ၊ စရိဿတိ-နှောင်ခါ ပြုကျင့်လိမ့်မည်၊ ဟေ၊ မေ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ပိယဿ-ချစ်အပ်သူ၏၊ မနာပဿ-မြတ်နိုးအပ်သူ၏၊ ဟေ၊ နဝဟိ၊ ဣမေဟိ အာယာတဝတ္ထူဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ဒေါသ၏ တည်ရာ အကြောင်း ဝတ္ထုတို့ဖြင့်) အာယာတော-လွန်စွာထိပါးတတ်သော ဒေါသရှိသည်၊ ပဋိယော-ရှေ့ရှုထိပါးတတ်သော ဒေါသရှိသည်၊ ကုဒ္ဓေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ ကောဓာဘိဘူတော-ဒေါသသည် လွမ်းမိုးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဟေ၊ ဒီပတိ၊ ဟေ။

၃၈၁။ မောဟာဂတိလိုက်ပုံ။ ။ရတ္တော-တပ်မက်သူသည်၊ ရာဂဝသေန-ရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ-အဂတိသို့ရောက်၏၊ ဟေ၊ ပရာမဠော-မှားသော အားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သူသည်၊ ဒိဋ္ဌိဝသေန-ဖြင့်၊ ဟေ၊ မုဠော-တွေဝေသည်၊ သံမုဠော-ပြင်းစွာတွေဝေသည်၊ မောဟာဘိဘူတော-မောဟသည် လွမ်းမိုးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဟေ၊ ဒီပတိ၊ ဟေ။

၃၈၂။ ဘယာဂတိလိုက်ပုံ။ ။“အယံ-ဤသူသည်၊ ဝိသမနိဿိတော-မည်မညွတ်သော ကာယကံစသည်ကို မှီသူတည်း၊ ကက္ခဠော-ကြမ်းကြုတ်၏၊ ဖရသော-ကြမ်းတမ်း၏၊ ဖိဝိတန္တယံဝါ-အသက်၏ အန္တရာယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တ ရာယံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရိဿတိ-ပြုလိမ့်မည်၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ တွေး၍သော်လည်းကောင်း၊ (အယံ) ဂဟနနိဿိတော-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဟူသော တောရုပ်ကို မှီသူတည်း၊ ဟေ၊ ဗလဝနိဿိတော-အားရှိ ထင်ရှားသူကို မှီသူတည်း၊ ကက္ခဠော ဟေ၊ ကရိဿတိ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှ၊ ဘိတော-ကြောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဟေ၊ ဒီပတိ။ (ဂါထာ၌) ယော-အကြင်သူသည်၊ ဆန္ဒာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟေ၊ ဓမ္မံ-ကို၊ အတိဝတ္တတိ-လွန်၍ ကျင့်၏၊ တဿ-၏၊ ယသော-ခြေရံသွင်းပင်း၊ ကျော်စောခြင်းသည်၊ ကာဠပက္ခေ-လဆုတ်ပက္ခ၌၊ စန္ဒိမာ ဣဝ-လကဲ့သို့၊ နိဟိယတိ-တစ်နေ့တစ်ခြား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်၏။

၃။ အဂတိအဂမန။ ၂၃၈၃။ အဝေဗ္ဗ-ကို၊ အဝေဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဒီပေန္တော-
ပြသောရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒဂတိ-သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ပေ၊ ဂါထာ၌ “သုက္က
ပက္ခေ-လဆန်းပက္ခ၌၊ စန္ဒိမာ ဣဝ-ကဲ့သို့၊ အာပူရတိ-တစ်နေ့တခြား၊ တိုးပွား
ပြည့်စုံ၏”ဟု ဆို၊ [“သညာပနိယေ ဌာနေ”စသည်တို့၏ အကျယ်လွယ်ပြီ။]

၅။ ပရပက္ခာဒီ အဝဇာနန။ ၃၉၁။ ။ဣဝ, ဧကဇ္ဈော-သည်၊ လဒ္ဓပက္ခော-
ရအပ်ပြီးသော အသင်းအပင်းရှိသည်၊ လဒ္ဓပရိဝါရော-ရအပ်ပြီးသော အခြံအရံ
ရှိသည်၊ ပက္ခဝါ-အသင်းအပင်းရှိသည်၊ ဉာတိမာ-ဆွေမျိုး(မိတ်ဆွေ)ရှိသည်၊
ဟောတိ၊ (သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ “ဒီပေတိ”၌စပ်)၊ အယံ, အလဒ္ဓပက္ခော-
ရအပ်သော အသင်းအပင်းမရှိ၊ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ တဿ-ထိုသူ၏၊
(ဝစနံ-စကားကို)၊ တစ်နည်း, တဿ-ထိုသူကို၊ အဝဇာနန္တော-အထင်သေး
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ ဒီပေတိ။ (၃၉၂)။ ဗဟုသုတော-များသော သုတရှိ
သည်၊ သုတဓရော-သုတကို ဆောင်ရွက်မှတ်သားနိုင်သည်၊ သုတသန္နိစယော-
ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော သုတရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အပ္ပါဂမ္မာ-နည်းသောအာဂမ
ရှိ၏၊ အပ္ပဓရော-အနည်းငယ်သော ဓမ္မကိုသာ ဆောင်နိုင်၏၊ ပေ။

၃၉၃။ ထေရော-သည်၊ ရတ္တညူ-ရဟန်းပြုရာ ကာလမှစ၍ များစွာသော
ညွှတ်တို့ကို သိသည်၊ စိရပဗ္ဗမိတော-ရဟန်းပြုပြီး၍ ကြာမြင့်သော ကာလရှိသည်၊
ဟောတိ၊ ပေ၊ နဝကော-သီတင်းငယ်တည်း၊ အပ္ပညာတော-မထင်ရှား၊ အပ္ပကတ
ညူ-ပြုအပ်ပြီး(ပညတ်အပ်ပြီးသော) သိက္ခာပုဒ်ကို နားမလည်၊ ဣမဿ-ဤသူ
၏၊ ဝစနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အကတံ-မပြုအပ်သည်၊ ဝါ-မလိုက်နာအပ်သည်၊
ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီး၍ ပေ၊ ဒီပေတိ။ (၃၉၄)။ အနော
တိတ္ထံ-သံဃာ့ဘောင်သို့ မသက်ရောက်သေးသော၊ ဘရံ-တာဝန်ကို၊ [“ဘာသံ-
စကားကို”ဟု မှုကဲ့ရှိ၏။] န ဩတာရေတဗ္ဗံ-မသွင်းချထိုက်၊ ပေ၊ ယံအတ္ထာယ-
အကြင် (အဓိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း) အကျိုးငှာ၊ သံဃော သန္နိပတိတော-
စည်းဝေးသည်၊ ဟောတိ၊ တံ အတ္ထံ-ထို(အဆုံးအဖြတ်ဟူသော)အကျိုးကို၊ ပေ၊
န ပရိဟာပေတဗ္ဗံ။ (၃၉၅)။ ယေန ဓမ္မေန ပေ၊ ယေန သတ္တုသာသနေနာတိ-
ကား၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါယ-ပြည့်စုံသော ဥတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝန သမ္ပဒါယ-
ပြည့်စုံသော ကမ္ပဝါယ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (“ဝူပသမေတဗ္ဗံ”၌ စပ်)၊ ပေ။

၆။ အနုဝိဇ္ဇကဿ အနုဇောဂ။ ၃၉၆။ အနုဝိဇ္ဇကေန-သည်၊ ပေ၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော
(ကို)၊ ဘာဝသော, ဣမဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ယံ ပဝါရဏံ-အကြင်ပဝါရဏာကို၊
ထပေသိ-တန့်ထားပြီ၊ (တံ-ထို ပဝါရဏာကို)၊ ကိမိ-အဘယ်အပြစ်ကြောင့်၊
နံ-ထိုရဟန်းကို၊ ထပေသိ-နည်း၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် စောဒနာကဏ္ဍ, အနုဝိဇ္ဇက
အနုဇောဂကို နည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ ဂါထာ၌လည်း “ကာတဗ္ဗာ တေန ပဝါရဏာ”သာ
ထူး၏။]

၇။ ပုစ္ဆာပိဘာဂ။ ၃၉၈။ ကိ တေ ဒိဋ္ဌန္တိ-ကိ တေ ဒိဋ္ဌဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ကတမာ-အဘယ်မည်သော၊ ပုစ္ဆာ-နည်း၊ [အဘယ်ကို မေးကြောင်းဖြစ်သော ပုစ္ဆာနည်း-ဟုလို] (၃၉၉)။ ကိ တေ ဒိဋ္ဌန္တိ-ကိ တေ ဒိဋ္ဌဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ဝတ္ထုပုစ္ဆာ-ဝတ္ထုကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ ၊ပေ၊ အဇ္ဈာစာရပုစ္ဆာ-လွန်ကျူးမှုကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ [“ဝတ္ထုပုစ္ဆာ”စသည်ကို ထပ်ချဲ့ပြသော ဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] (၄၀၀)။ ကိန္တိ တေ ဒိဋ္ဌန္တိ-ကား၊ လိင်္ဂပုစ္ဆာ-အသွင် သဏ္ဍာန်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ [ဣရိယာပထ-ဣရိယာပုထံ၊ အာကာရ-အခြင်းအရာ၊ ဝိပုကာရ-ထူးခြားသော အမှုအရာ။] လိင်္ဂပုစ္ဆာတိ-ကား၊ ဒီယံ-ရှည်သော အသွင်သဏ္ဍာန်ရှိသူကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရသံဝါ-ပုတိုအစာ အသွင် သဏ္ဍာန်ရှိသူကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကဏှဝါ-မည်းနက်သော အဆင်းရှိသူကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဩဒါတံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ပုစ္ဆာ-မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း)၊ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ-သွားနေသူကိုသော်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ (ပုစ္ဆာ)၊ ဂိဟိလိဓိဝါ-လူ့အသွင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ပဗ္ဗဇိတလိဓိဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (ဋီတံ-တည်သူကို၊ ပုစ္ဆာ-တည်း)၊ ၊ပေ။

၄၀၀။ ကဒါ တေ ဒိဋ္ဌန္တိ-ဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ကာလပုစ္ဆာ-ကာလကို မေး ကြောင်းပုစ္ဆာတည်း၊ ၊ပေ၊ ပုဗ္ဗဏှကာလေဝါ-နံနက်အခါ၌မူလည်း၊ (ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ် သလော၊) ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆာ-တည်း၊ [မဇ္ဈိက-နေ့လည်၊ သာယန-ညနေ။]၊ပေ။

၄၀၂။ ကတ္ထ တေ ဒိဋ္ဌဏိ အကျယ်၌ နည်းမှီပေးပါ။ ဌာန-တည်ရာ၊ ဘူမိ- ဖြစ်ရာ၊ ဩကာသ-တည်ရာ၊ ပဒေသ-အရပ်၊ ဌာနဏိ အကျယ်၌ “ဘူမိ-မြေ၊ ပထဝီ၊ ဓရဏီ၊ ဧကတိ-မြေ၊ [ဘူမိပုစ္ဆာတိ ဘူမိ ပထဝီ ဓရဏီ ဧကတိ စာတိ သဗ္ဗာနိ ပထဝီဝေဝဓနာနိ-ဝစ်ရဗုဒ္ဓိ။] ဘူမိယာဝါ-၌မူလည်း၊ (ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်သ လော၊) ၊ပေ၊ ဒက္ခိဏေ-တောင်ဖြစ်သော၊ ပဒေသေဝါ-၌မူလည်း၊ (ဒိဋ္ဌ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆာ-တည်း)၊ ဣတိ-မဟာသင်္ဂါမ အပြီးတည်း။]

တဿဒ္ဓါန၌ မှတ်ချက်။ ။ဝတ္ထု-ဝတ္ထု ဇာနိတဗ္ဗစသည်ဖြင့်ပေး၊ အဆုံး၌ “ဧသာ- ဤသည်ကား၊ မဟာသင်္ဂါမ ဥပနာ-မဟာသင်္ဂါမကို သိစေတတ်သော ဥဒ္ဓါန်းဂါထာတည်း” ဟု ဆို၊ စာအုပ်များ၌ “ဝတ္ထုနိဒါနံ အာကာရော ပုဗ္ဗာပရံ ကတကာကတံ”ဟု ရှိ၏၊ အကျယ်၌ ဝတ္ထုဇာနိတဗ္ဗဏိနောက်ဝယ် “ဝိပတ္တိဇာနိတဗ္ဗ၊ အာပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗ”ရှိသေး၏၊ ထို ၂ ပါး ကျန်သောကြောင့် “ဝတ္ထု ဇာနိတဗ္ဗေဝ၊ ဝိပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗကံ၊ အာပတ္တိ နိဒါနာကာရော၊ ပုဗ္ဗာပရံ ကတကာကတံ”ဟု ရှိသင့်ကြောင်းကို သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ မှာထားပါသည်။

မဟာသင်္ဂါမံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ကထိနဘော

၁။ ကထိန အတ္တတာဒိ။ (၄၀၃) ကဿ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထိန-ကို။ အနတ္တတံ-မခင်းအပ်သနည်း။ ယေ။ ကဿ ကထိန အနတ္တတန္တိ-ကား။ ဒိန္တံ-သော။ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့သည်။ အနတ္တာရကဿ-(“ဣမာယ သံဃာဋီယာ ကထိန အတ္တရာမိ” သေည်ဖြင့်) မခင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ အနနုမောဒကဿ-အနုမောဒနာမပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ ကထိနံ-သည်။ ဝါ-ကို။ အနတ္တတံ ဟောတိ။ ယေ။ ကိန္တိ ယေ။ အနတ္တတန္တိ-ကား။ စတုဝိသတိယာ-၂၄ ပါးသော။ အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ယေ။ အနတ္တတံ ဟောတိ။ ဥလ္လိခိတ မတ္တေန-လက်သည်းစသည်တို့ဖြင့် အဝတ်အပေါ်၌ခြစ်ခြင်းစသည်မျှဖြင့်။ ဝါ-အလျားအနံ၏ အတိုင်းအရှည်ကို ယူခြင်းမျှဖြင့်။ ကထိနံ-သည်။ ဝါ-ကို။ အတ္တတံ-ခင်းအပ်သည်။ န ဟောတိ။ ဓောဝနမတ္တေန-ကထိနလျာအဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်ခြင်းမျှဖြင့်။ ယေ။ [စီဝရ ဝိစာရဏ-ကထိနလျာသင်္ကန်းကို ၅ ခင်း ၇ ခင်းစသည် စီရင်ခြင်း၊ ဆေဒန-စီရင်အပ်ပြီးသော ကထိနလျာသင်္ကန်းကို ဖြတ်ခြင်း၊ ဗန္ဓန-ဖြတ်အပ်ပြီးသော အစကို ဖွဲ့စပ်ခြင်း၊ ဝါ-ချုပ်ဖို့ရန် ကြိုးငယ်ဖြင့် တဲထားခြင်း၊ (ယခုခေတ်၌ကား အပ်, သို့မဟုတ် အပ်ချိတ်ဖြင့် တဲကြသည်။) ဩဝဠိယကရဏ-တဲထားအပ်ပြီးသော အစ ၂ ခုကို လုံး၍ချုပ်မှုကိုပြုခြင်း။ ဝါ-အလျားချုပ်ခြင်း။ ကဏ္ဍုသကရဏ-တလုပ်မြောင်းဖွဲ့မှုကို ပြုခြင်း။ ဝါ-တလုပ်အုပ်, ချုပ်ခြင်း။]

ဒဠိကမ္မကရဏမတ္တေန-ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းမျှဖြင့်။ ဝါ-အဝတ် ၂ လွှာကိုစပ်၍ ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်။ ဝါ-ခိုင်သော ကထိနလျာအဝတ်သစ်နှင့် ဟောင်းနွမ်းသော မူလရှိပြီး အဝတ်ကို တစ်ပေါင်းတည်း ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်။ ယေ။ န ဟောတိ။ [အနုဝါတကရဏ-အလျား အနားပတ်ကို ပြုခြင်း၊ ပရိဘာဏကရဏ-အနံအနားပတ်ကို ပြုခြင်း၊ ဩဝဒ္ဓေယျကရဏ-အာဂန္တုကရဏအလွှာကိုတင်ခြင်း၊ (နဂိုရ်က တလုပ်မြောင်းပေါ်ဝယ် နောက်ထပ်အလွှာတစ်ခု တင်ခြင်း၊) ကမ္မလမဒန-ဆိုးရည်၌ တစ်ကြိမ်သာ ထည့်အပ်သော ဆင်စွယ်ရောင်အဆင်းရှိသောသင်္ကန်း၊ (“ကမ္မလမဒန-ကမ္မလာ ရောင်အဆင်းရှိသော ဆိုးရည်ဝယ် တစ်ကြိမ်သာ နယ်အပ်သောသင်္ကန်း”ဟု သဒ္ဓတ္တ ကြံသင့်၏။) နိမိတ္တကတေန-ပြုအပ်သော အရိပ်နိမိတ်ရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်။ ယေ။ [ပရိဘာသကတ-ပြုအပ်သော ပရိယာယ် ပြောဆိုမှုရှိသောသင်္ကန်း၊ ကုက္ကုကတ-ပြုအပ်သော တာဝကာလိကရှိသော သင်္ကန်း၊ ဝါ-ကထိနခင်းရာကာလမျှ သုံးစွဲဖို့ ရန် ငှားအပ်သော သင်္ကန်း၊ သန္နိမိကတ-ပြုအပ်သော သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုရှိသော သင်္ကန်း၊ နိသဂ္ဂိယ-ညဉ့်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းရှိသော သင်္ကန်း၊ အကပ္ပကတ-ပြုအပ်သော ကပ္ပမိန္ဒုမရှိသောသင်္ကန်း။] သင်္ဃာဋီယာ-သင်္ကန်းကြီးကို။ အညတြ-ကြည့်၍။ ယေ။ န ဟောတိ။ [ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ရုံဧကသီ၊ အန္တရဝါသက-သင်းပိုင်။] တဒဟေဝ-ထို ရအပ်ရာနေ၌ပင်။ သဒ္ဓိန္ဒေန-ကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်သော။

သမဏ္ဍာလီကတေန-အိမ်ဝန်းကြီး၊ အိမ်ဝန်းငယ်နှင့်တကွဖြစ်အောင် ပြုအပ်သော၊ ပဉ္စကေနဝါ-၅ ခဏ်းရှိသော သင်္ကန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စကေန ဝါ-၅ ခဏ်းထက်ပိုလွန်သော အခဏ်းရှိသော သင်္ကန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညတြ၊ ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ အတ္ထာရာ-ခင်းခြင်းကို၊ ပေ၊ သမ္မာ ကထိနံ၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ၊ တံ-ထိုကထိန်ကို၊ နဿိမဋ္ဌော- ဥပစာရသိမ်မြင်ပဉ္စ တည်သည်၊ (ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ တည်သည်၊) ဟုတ္တာ၊ စေ အနမောဒတိ-အကယ်၍ အနမောဒနာပြုအံ့၊ ဧဝမိ-ဤသို့၊ အနမောဒနာ ပြုပြန်သော်လည်း၊ ကထိနံ အနတ္ထတံ ဟောတိ၊ [“ဥလ္လိမိတမတ္ထေန” စသည်ကို ကထိနက္ခန္ဓကဘာသာသင်္ခါကဉ္စ အကျယ်ပြထားပြီ။]

နိမိတ္တကမ္မ စသည်တို့၏အကျယ်။ ။ ဣမိနာ ဒုဿေန-ဤအဝတ်ဖြင့်၊ (ဤ သင်္ကန်းဖြင့်၊) ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိဿာမိ-ခင်းအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ နိမိတ္တံ- နိမိတ်ကို၊ (ယံ)ကရောတိ-အကြင်ပြု၏၊ တံ-ထိုပြုခြင်းသည်၊ နိမိတ္တကမ္မနာမ- နိမိတ္တကမ္မမည်၏၊ (နိဒ္ဒိတံပြုခြင်း မည်၏) ဣမာယ ပရိကထာယ-ဤပရိယာယ် စကားဖြင့်၊ ကထိနဒုဿံ-ကထိန်လျာ အဝတ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တဿာမိ-ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပရိကထံ-ကို၊ (ယံ)ကရောတိ၊ (သာ-ထိုပြုခြင်းသည်၊) ပရိကထာ နာမ-မည်၏၊ (ပရိယာယ်ပြောခြင်းမည်၏)၊ အနာဒိယဒါနံ-အပိုင်မယူထိုက်သော ပေးခြင်းကို၊ ဝါ-တာဝကာလိကပေးခြင်းကို၊ ကုက္ကုကတံနာမ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ကရဏသန္နိမိဝါ-(သင်္ကန်းလျှာနေ့မှ နောက်နောက်ရက်၌) ချုပ်ဆိုးမှုကို ပြုခြင်း အားဖြင့် သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းလည်းကောင်း၊ နိစယသန္နိမိဝါ-(ကထိန်လျာအဝတ် ကို ရရာနေရာ၌ပင် ကထိန်ခင်းမည့်ရဟန်းအား မပေးသေးပဲ) သိမ်းထားသော အားဖြင့် သိုမှီးခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊ ဒေ၊ သန္နိမိယော-သိုမှီးသိမ်းဆည်း ခြင်းတို့သည်၊ သန္နိမိနာမ-မည်၏၊ (ယသ္မိ-အကြင် ကထိန်လျာအဝတ်ကို) ကရိယ မာနေ-ချုပ်ဆိုးသမှု၊ ပြုအပ်စဉ်၊ အရဏံ-သည်၊ ဥဋ္ဌဟတိ-တက်၏၊ တံ-ထို အဝတ်သည်၊ နိသဂ္ဂိယံနာမ-မည်၏၊ [ဤဝါကျတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို “နိမိတ္တကမ္မ ကတေန” စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့် ကထိနက္ခန္ဓကဋကထာကို ကြည့်ပါ။]

ကိန္တိ ကထိနံ အတ္ထတံ၏အကျယ်။ ။ အဟတေန-မဖွပ်လျှော်အပ်သေးသော အဝတ်သစ်ဖြင့်၊ ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ [အဟတကပ္ပ-မဖွပ်လျှော်အပ်သေး သော အဝတ်သစ်နှင့်တူသော အဝတ်၊ ဝါ-တစ်ကြိမ် ၂ ကြိမ်ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော အဝတ်၊ ပိလောတိကာ-အဝတ်ဟောင်း၊ ပါပဏိက-ဈေး၌ ကျရစ်သောအဝတ်၊ အနိမိတ္တကတ-ပြုအပ်သော အရိပ်နိမိတ်မရှိသော အဝတ်၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ ပြုအပ်ပြီး သော အနက်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ၊ “အဟတေန” စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ၊ ကထိနက္ခန္ဓကဉ္စ ပြထားပြီ။] ကထိနဿ-ကို၊ အတ္ထာရာ- ခင်းခြင်းနှင့်၊ သဟ-တစ်ပြိုင်နက်၊ ပေ၊ ဇာယန္တိ။ ။

၂။ ကထိန အန္တရ ပစ္စယာဒီ။ (၄၀၄) ပယောဂဿ-ပယောဂအား၊ (ပုဗ္ဗကရဏအကျိုးငှာ ပြုအပ်သော ရေခပ်ခြင်းစသော ပယောဂအား)၊ ကတဗေဓမ္မာ-တို့သည်၊ အန္တရပစ္စယေန-အန္တရပစ္စည်းဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြုသနည်း၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။] ပုဗ္ဗကရဏ-သည်၊ ပယောဂဿ-အား၊ အန္တရ ပစ္စယေန-ဖြင့်၊ ပစ္စယော-၏၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် နာမည်ပေါ်ရုံမျှပေးပါ၊ ပုဗ္ဗကရဏ စသည်တို့သည် နောက်၌ထင်ရှားလတ္တံ့။] ပယောဂေါ-သည်၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-အား၊ ၊ပေ၊ ပန္နရသ-န်သော၊ ဓမ္မာ-မာတိကာ၊ ပလိဗောဓ၊ အာနိသံသတရားတို့သည်၊ သဟဇာတပစ္စယေန-ဖြင့်၊ ပစ္စယော (ဟောတိ)၊ [ပစ္စုဒ္ဓါရော-ပစ္စုဒ္ဓါရ် ပြုခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်-အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း၊ အတ္ထာရ-ခင်းခြင်း။] မာတိကာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ပလိဗောဓောစ-သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထာရဿ-အား၊ အန္တရ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ၊ပေ၊ အတ္ထာရော-သည်၊ မာတိကာနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ပလိဗောဓာနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ပုရေဇာတပစ္စယေန ၊ပေ၊ [စသဒ္ဓါဖြင့် “ပဉ္စာနိသံသ” ကို ယူပါဟု ဝိမတိဆို၏။] အာသာစ-သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အာသာသည်လည်းကောင်း၊ အနာသာစ-သင်္ကန်း၌ အာသာမဖြစ်တော့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဿ-မဖြစ်သေးသော(မရအပ်သေးသော) ကထိန်လျာသင်္ကန်း ဝတ္ထုအား၊ ၊ပေ၊ ဝတ္ထုသည်၊ အာသာနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ အနာသာနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ၊ပေ။

၃။ ပုဗ္ဗကရဏ နိဒါနာဒီဝိဘာဂ။ (၄၀၅) ပုဗ္ဗကရဏ-သည်၊ ကိ နိဒါနံ-အဘယ်နိဒါန်းရှိသနည်း၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့ကို အဓိကရဏဘောဒ၊ ပုဒ်ရေ (၃၄၂)၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ပုဗ္ဗကရဏ-သည်၊ ပယောဂနိဒါနံ-ပယောဂဟူသော နိဒါန်းရှိ၏၊ ၊ပေ၊ (၄၀၆)။ ပယောဂေါ ဟေတုနိဒါနော-ဆ စီဝရဟူသောဟိတ်လျှင် နိဒါန်း

ပန္နရသ ဓမ္မာ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ ၊ပေါဠိယံ “ပန္နရသ ၊ပေ၊ ပစ္စယော”တိ ဧတ္ထ “ပုဗ္ဗကရဏဿ”တိဝါ “ပယောဂဿာ”တိဝါ အညဿ ကဿစိ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ အပရာမဋ္ဌတ္တာ (တစ်စုံတစ်ခုသော ပစ္စယုပ္ပန်ကို မသုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပန္နရသ ဓမ္မာ သယံ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယောတိ ဝေမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊ တေဟိ သဟ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ အညဿ အဘာဝါ၊ ဧဝံ ဥပရိ သဗ္ဗတ္ထာ-ဝိမတိ။

အာသာ၊ ဝတ္ထု။ ၊အာသာတိ စီဝရာသာ၊ ဝတ္ထုတိ အာသာယ နိမိတ္တဘူတံ အနုပ္ပန္န စီဝရံ၊ “ဒဿာမ ကရိသာမာ”တိ ဟိ ဒါယကေဟိ ပဋိညာတစီဝရံ နိဿာယ အန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇနာနာ စီဝရာသာ အန္တရပစ္စယာဒီဘာဝေန ဝုတ္တာ။

အာသာနဉ္စ အနာသာနဉ္စ။ ၊အာသာနဉ္စ အနာသာနဉ္စာတိ လတ္တမာနကစီဝရေ ဥပ္ပဇ္ဇနက စီဝရာသာနဉ္စေ၊ အလတ္တမာနေ စီဝရဥပ္ပဇ္ဇနကအနာသာနဉ္စ၊ အာသာနံ တဒ္ဓိဂမာနဉ္စာတိ အတ္ထော၊ ဝဏေဓဏေ ဥပ္ပတ္တိဘောဒံ သန္ဓာယ “အာသာနံ”တိ ဗဟုဝစနံ ကတံ၊ “အာသာယ အနာသာယစာ” တိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

ရှိ၏။ [ပုဗ္ဗကရဏံ ဟေတု နိဒါနံ ၊ပေ၊ ဝတ္ထု ဟေတုနိဒါနံတို့ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။] အာသာစ-သည်လည်းကောင်း၊ အနာသာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟေတု နိဒါနာ-၏။ [“ပယောဂေါ ပစ္စယနိဒါနော”စသော ဝါရ လွယ်ပြီ။]

၄၀၈။ ပုဗ္ဗကရဏံ-ကို၊ ကတိဟိ၊ ဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်သနည်း၊ သတ္တဟိ၊ ဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဇောဝနေန-ဖွပ်လျှော်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိစာရဏ-စီရင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ကပ္ပကရဏ-ကပ္ပမိန္ဒူ ထိုးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ အတ္တာရော-ခင်းခြင်းကို၊ ဇောန၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝစီဘောဒေန-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းဖြင့်၊ (နုတ်မြွက်ခြင်းဖြင့်)၊ သင်္ဂဟိတော ၊ပေ၊ ခေါမံ-ခေါမတိုင်း၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ကပ္ပာသိကံ-ဝါချည်ဖြင့် ယက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ သာဏံ-ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ဖြင့် ယက်အပ်သော သင်္ကန်း၊ ဘင်္ဂံ-ခေါမစသော ချည် ၅ မျိုးဖြင့် ယက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း တည်း၊ ကထိနဿ-၏။ အာဒိ-ကား၊ ပုဗ္ဗကရဏံ-တည်း၊ မဇ္ဈေ-ကား၊ ကိရိယာ-ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းတည်း၊ ၊ပေ။

၄၀၉။ ကတိဟိ ၊ပေ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ကထနံ အတ္တရိတု၊ အဘဗ္ဗော မထိုက်သနည်း၊ ၊ပေ၊ ဥဒ္ဓါရ်-နှုတ်ခြင်းကို၊ န ဇာနာတိ၊ ၊ပေ၊ (၄၁၀)။ တိတ္ထံ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့၏။ ကထိနတ္ထာရာ-ကထိန်ခင်းခြင်းတို့သည်၊ န ရဟန္တိ-မတက်ရောက်ကုန်၊ (အထမမြောက်ကုန်)၊ ကတမေသံ တိတ္ထံ-အဘယ် ၃ ယောက်တို့နည်း၊ (ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်) နိဿိမဋ္ဌော-ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပ၌ တည်

ဝတ္ထု။ ။ပါဠိယံ ပနေတ္ထ “ဝတ္ထု အာသာစ အနာသာစ”တိ အာဒိသု အတ္တတေ ကထိနေ အာနိသံသဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇနက ပစ္စာသာစီဝရံ “ဝတ္ထု”တိ ဝုတ္တံ၊ ကထိနစီဝရံ ဟေတု ပစ္စယသဒ္ဓေဟိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတမ္ပံ-ဝိမတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား-“ဝတ္ထု ဟေတု နိဒါနော ၊ပေ၊ ပစ္စယနိဒါနော”ဟူသော စကား၌ ဟေတုသဒ္ဓါ ပစ္စယသဒ္ဓါတို့ဖြင့် (ဣမာယ သံဃာဋီယာ အတ္တရာမိ”စသည်ဖြင့် ဆို၍) ကထိန်ခင်းကြောင်း ဖြစ်သောသင်္ကန်းကို ယူပြီဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုအရ ကထိန်အာနိသင် အဖြစ်ဖြင့် (တပေါင်းလပြည့်အထိ) ရအပ်လတ္တံ့သော သင်္ကန်းများကို ယူပါ-ဟူလို၊ [ထိုသင်္ကန်းများကို “ယောစ တတ္ထ စီဝရပျါဒေါ”စသော စကားတော်ကြောင့် ရအပ်သည့်အတွက် “အတ္တတေ ကထိနေ အာနိသံသဝေသန ဥပ္ပဇ္ဇနကပစ္စာသာစီဝရံ”ဟု ဋီကာမိန့်သည်။]

နိဿိမဋ္ဌော အနုမောဒတိ။ ။“ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်၌နေလျက် အနုမောဒနာပြုသော ရဟန်းအတွက် ကထိန်ခင်းမှု အထမမြောက်”ဟု တိုက်ရိုက်မိန့်တော်မူသောကြောင့် ကထိန်ခင်းသော (ဣမာယ.....ကထိန် အတ္တရာမိ”ဟု ဆို၍ ကထိန်ခင်းသော) ရဟန်းအတွက်လည်း ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်၌ ကထိန်ခင်းလျှင် အထမမြောက်”ဟု သိထိုက်၏။ သို့သော် ကထိန်သင်္ကန်းကို ညှပ်ဖြင့် ပေးရာ၌ကား (ကျောင်းတိုက်တွင်း၌ သိမ်မရှိလျှင်) ဥပစာရသိမ် ပြင်ဘက်သိမ်ရှိသော နေရာ၌သာ ပေးရလိမ့်မည်။

သည်။(ကျောင်းတိုက်၏ပြင်ဘက်၌တည်သည်။ ဟုတွာ)။ အနုမောဒတိ-အနုမောဒနာ ပြု၏။ (တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း)၊ ယော-သည်။ အနုမောဒန္တော-လသော်၊ ဝါစံ-နှုတ်ကို၊ (စကားလုံးကို)၊ န ဘိန္ဒုတိ-မခွဲခြား၊ ဝါ-မမြွက်ဆို၊ (တဿ-၏လည်းကောင်း)၊ [နှုတ်ဖြင့် အနုမောဒနာမပြုပဲ စိတ်ဖြင့်သာ အနုမောဒနာ ပြုသူ-ဟုလို]။ ယော-သည်။ ဝါစံ, ဘိန္ဒုန္တော-လသော်၊ ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ န ဝိညာပေတိ-မကြားသိစေ၊ (တဿ-၏လည်းကောင်းတည်း)၊ ၊ပေ၊ (၄၁၁)။ တယော ကထိနတ္ထာရာ နာရုနန္တိ။ ၊ပေ၊ ဝတ္ထုပိပန္နုဇ္ဇေ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိသည် လည်းကောင်း၊ (အကပ္ပိယ ကထိန်လျာသင်္ကန်းတည်း)၊ ကာလပိပန္နုဇ္ဇ-ပျက်သော ကာလရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ကထိန်လျာသင်္ကန်းကို ရအပ်ရာနေ့မှ နောက်နောက် နေ့၌ သံဃာက ထိန်ခင်းမည့်ရဟန်းအား ပေးအပ်သောသင်္ကန်းတည်း)၊ ကရဏ ဝိပန္နုဇ္ဇ-ပျက်သော ပြုမှုရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ (ကထိန်လျာ အဝတ်ကို ရအပ်ရာနေ့၌ပင် ဖြတ်၍ ချုပ်မှုဆိုးမှု မပြုအပ်သေးပဲ နောက်နောက်ရက်ကျမှ ဖြတ်မှုစသည်ကို ပြုအပ်သောသင်္ကန်း)၊ ၊ပေ။

၄။ ကထိနာဒိ ဇာနိတဗ္ဗဝိတာက။ ၄၁၂။ ကထိနံ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗ-ထိုက်၏၊ ၊ပေ၊ ကထိနဿ-ကို၊ အတ္တာရမာသော-ခင်းရာလကို၊ ၊ပေ၊ အတ္တာရဝိပတ္တိ-ခင်းခြင်း၏ ပျက်ခြင်းကို (အခင်းပျက်ပုံကို)၊ ၊ပေ၊ ကထိနံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) ကထိနံ-အကြင်ကထိန်သည်၊ (အတ္တိ)၊ ဧတံ-ဤကထိန်သည်၊ တေသညေဝ ဓမ္မာနံ-ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့ကိုသာ၊ ဝါ-တို့၏သာ၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူရာအပေါင်း တည်း၊ သမဝါယော-အညီအမျှဖြစ်သော အပေါင်းတည်း၊ (ပေါင်းဆုံ ညီညွတ်ခြင်း တည်း)၊ နာမံ-အမည်တည်း၊ နာမကမ္မံ-ပြုအပ် မှည့်ခေါ် အပ်သောအမည်တည်း၊ နာမဓေယျံ-တင်ထားအပ်သော အမည်တည်း၊ နိရုတ္တိံ-ထုတ်ဖော် ပြောဆိုအပ် သော အမည်တည်း၊ ဗျဉ္ဇနံ-အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော အမည်တည်း၊ အဘိလာပေါ-အနက်သို့ ရှေးရှုရှုတ်ဆိုအပ်သော အမည်တည်း၊ [“နာမကမ္မံ”စသည် တို့၏အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ၊ စတုတ္ထအုပ်၊ ဒုကနိဒ္ဒေသ၊ အဓိဝစနဒုက် အဖွင့်၌ ပြထားပြီ၊ “တေသညေဝ ဓမ္မာနံ-ထို ဝတ္ထုကန္တု စသော သုဒ္ဒန္တကတရား တို့၏သာ”ဟု ပေးအပ်သော ရှေးနိဿယအနက်သည် သာရတ္ထအလိုတည်း၊ ဝိမတိ ၌ကား “တေသညေဝ ဓမ္မာနံ”အရ ရုပ်တရားသာမက၊ နာမ်တရားလည်း ပါဝင် ကြောင်းကို ဖွင့်ထားပါသည်။] ဝဿာနဿ-မိုးဥတု၏၊ ပစ္စိမော-နောက်ဆုံး ဖြစ်သော၊ မာသော-လကို (သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်မှ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်အတွင်းကို)၊ ၊ပေ။

၄၁၃။ ကထိန်ခင်းပုံ အနိအဓဉ်။ ။သံဃေက-သည်။ ဥတ္တိဒုတိယေက- သော၊ ကဗ္ဗေက-ကံဖြင့်၊ ကထိနတ္ထာရကဿ-ကထိန်ခင်းတတ်သော ရဟန်းအား၊ (ကထိန်ခင်းမည့် ရဟန်းအား)၊ ဒါတဗ္ဗံ-(ကထိန်လျာ သင်္ကန်းကို) ဝေ.ရာ၏ :

[ပေးပုံ ကထိနက္ခန္ဓက၌ ပါ၏။] ကထိနက္ခန္ဓာရကေန-သော၊ တေန ဘိက္ခုနာ-
 သည်၊ တဒဟောဝ-ထိုနေ၌ပင်၊ ဓောဝိတွာ-ပွပ်လျှော်၍၊ ဝိမန္နိတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊
 ဝိစာရေတွာ-၅ ခန်း၊ ၇ ခန်း စသည်စီရင်၍၊ သိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ သိမ္ဗိတွာ-
 ချုပ်၍၊ ရစိတွာ-ဆိုး၍၊ ကပုံ-ကပ္ပမိန္ဒကို၊ ကတွာ-၍၊ ကထိန-ကို၊ အတ္ထရိတဗ္ဗ-
 ခင်းရာ၏။ [ရှေးခေတ်က ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီးမဟုတ်သော အဝတ်ကိုသာ လှူလေ့
 ရှိသောကြောင့် “တဒဟောဝ ဓောဝိတွာ”စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။] သဃာဋိယာ-
 သင်္ကန်းကြီးဖြင့်၊ ဩ၊ အတ္ထရိတုကာမော-ခင်းခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ
 ဟောတိ-အံ့၊ (စေသတိ) ပေါရာဏိကာ-ရှေး၌ဖြစ်သော (အဟောင်းဖြစ်သော)၊
 သဃာဋိ-ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ-ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုထိုက်၏။ [ဤဝါကျနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို
 မဟာဝဂ္ဂ၊ ကထိနက္ခန္ဓက ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] နဝါ-အသစ်ဖြစ်သော၊
 (ယခု ကထိနခင်းမည်ဖြစ်သော)၊ သံဃာဋိ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-ထိုက်၏။ ဣမာယ
 သဃာဋိယာ-ဖြင့်၊ ကထိန-ကို၊ အတ္ထရာမိ-ခင်းပါ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝါစာ-နှုတ်ကို၊
 (စကားလုံးကို)၊ ဘိန္နိတဗ္ဗာ-မြှောက်ဆိုထိုက်၏။ ဩ၊ ကထိနက္ခန္ဓာရကေန-သော၊
 တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဩ၊ အဉ္စလိ ပဂ္ဂဟေတွာ၊ စေ-သို့၊ ဝစနီယော-
 လျှောက်ထိုက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏။ (ကိ-နည်း) ဘန္တေ-တို့၊ သံဃဿ-သည်၊
 ကထိန-ကို၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်ပါပြီ၊ ကထိနက္ခန္ဓာရေ-ကထိနခင်းခြင်းသည်၊
 ဓမ္မိကော-ဝိနည်းတရား၌ ယှဉ်ပါ၏။ (ဝိနည်းတရားအား လျော်ပါ၏။) တုဗ္ဗေ
 အနုမောဒထ-ဝမ်းမြောက်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ထိုက်၏။ အနု
 မောဒကေဟိ-အနုမောဒနာပြုကုန်သော၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဩ၊ ဝစနီ
 ယော အဿ၊ (ကိ)၊ အာဂုဿာ-ငါ့ရှင်၊ (အရှင်ဘုရား)၊ သံဃဿ၊ဩ၊ အတ္ထတံ-
 အပ်ပါပြီ၊ ဩ၊ (မယ်) အနုမောဒါမ-ဝမ်းမြောက်ပါကုန်၏။ [ဤကား ကထိနက္ခန္ဓာ
 ရက ရဟန်းက သံဃာအား အနုမောဒနာပြုဖို့ရန် တိုက်တွန်းပုံ၊ သံဃာက
 အနုမောဒနာ ပြုပုံတည်း။ နောက်၌ “သမ္မဟုလေ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သို့”စသည်
 ဖြင့် ဂိုဏ်းအား အနုမောဒနာပြုဖို့ရန် တိုက်တွန်းပုံ၊ ဂိုဏ်းက အနုမောဒနာပြုပုံ
 ကိုလည်းကောင်း၊ “ဧကံ ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ”စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား
 အနုမောဒနာပြုဖို့ရန် တိုက်တွန်းပုံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်က အနုမောဒနာပြုပုံကိုလည်းကောင်း
 ပြတော်မူသည်။]

၅။ ပုဂ္ဂလဿောဝ ကထိနက္ခန္ဓာရ။ ၄၁၄။ သံဃော-သည်၊ ကထိန-ကို၊
 အတ္ထရတိ-ခင်းသလော၊ ဂဏော-သည်၊ ဩ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဩ၊ အတ္ထရတိ-
 လော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ သံဃော-သည်၊ ဩ၊ နအတ္ထရတိ-မခင်း
 နိုင်၊ (ကိုယ်တိုင်မခင်းနိုင်) ဩ၊ ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသည်သာ၊ ဩ၊ အတ္ထရတိ-
 ခင်းနိုင်၏။ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ သံဃော-သည်၊ ဩ၊ ဟဒ္ဓိ အတ္ထရတိ-
 အကယ်၍ မခင်းအံ့၊ (စေသတိ)၊ သံဃဿ-သည်၊ ကထိန-သည်၊ ဝါ-ကို၊
 အနတ္ထတံ-မခင်းအပ်သည်၊ (ခင်းအပ်ရာ မရောက်သည်)၊ ဟောတိ-ဖြစ်သလော၊

ဂဏဿ-သည်၊ ယေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-သည်သာ၊ ယေ၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်သည်၊ (ခင်းအပ်ရာရောက်သည်၊) ဟောတိ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့ ပရဝါဒီက မေး၏၊ [ထိုအမေးကို ဥပမာဖြင့် ဖြေလို၍ “သံဃော ပါတိမောက္ခံ” စသည်ဖြင့် သကဝါဒီက ပြန်၍ မေးသည်။] သံဃော-သည်၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသတိ-ရွတ်ပြသလော၊ ဂဏော-သည်၊ ယေ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဥဒ္ဓိသတိ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့ သကဝါဒီက မေး၏၊ သံဃော-သည်၊ ယေ၊ န ဥဒ္ဓိသတိ-မရွတ်ပြပါ၊ ဂဏော-သည်၊ ယေ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်သာ၊ ဥဒ္ဓိသတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပရဝါဒီက ဖြေ၏၊ သံဃော-သည်၊ ယေ၊ ဟဒ္ဓိ န ဥဒ္ဓိသတိ-အံ၊ ယေ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်သာ၊ ယေ၊ ဟဒ္ဓိ ဥဒ္ဓိသတိ-အံ၊ (စဝံသတိ) သံဃဿ-သည်၊ ပါတိမောက္ခံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုဒ္ဓိဋ္ဌံ-မရွတ်ပြ အပ်သည်၊ (ရွတ်ပြအပ်ရာ မရောက်သည်၊) ဟောတိ-ဖြစ်နေ၏၊ ဂဏဿ-သည်၊ ယေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-သည်သာ၊ ယေ၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ-အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နေ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ သကဝါဒီက ဆို၏။

သံဃဿ-၏၊ သာမဂ္ဂိယာ-ညီညွတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဂဏဿ-၏၊ သာမဂ္ဂိယာ-ကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ဥဒ္ဓေသာ-ရွတ်ပြခြင်းကြောင့်၊ သံဃဿ-သည်၊ ပါတိမောက္ခံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ-ရွတ်ပြအပ်သည်၊ (ရွတ်ပြအပ်ရာ ရောက်သည်၊) ဟောတိ၊ ဂဏဿ ယေ၊ ပုဂ္ဂလဿ ယေ၊ [သံဃာ၊ ဂိုဏ်းတို့ ကိုယ်တိုင်က ပါတိမောက္ခံကို မရွတ်သော်လည်း သံဃာ၊ ဂိုဏ်းတို့၏ ညီညွတ်မှုဟူသော ကာယ သာမဂ္ဂိ၊ စိတ္တသာမဂ္ဂိအားဖြင့် ခွင့်ပြုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သံဃာဂိုဏ်းတို့လည်း ပါတိမောက္ခံပြုပြီး (ဥပုသ်ပြုပြီး) ဖြစ်ပါသည်-ဟူလို။] ဣတိ-ဤသို့ ပရဝါဒီက ဆို၏၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူပင်၊ (ယခု အသင်ပြောအပ်သည့် အတိုင်းပင်) သံဃော-သည်၊ ကထိနံ-ကို၊ န အတ္ထရတိ-မခင်းပါ၊ ဂဏော ကထိနံ န အတ္ထရတိ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်သာ၊ ယေ၊ အတ္ထရတိ၊ သံဃဿ-၏၊ အနုမောဒနာယ-ကြောင့်၊ ယေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ အတ္ထာရာ-ခင်းခြင်းကြောင့်၊ သံဃဿ-သည်၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ယေ၊ ဣတိ-ဤ သို့ သကဝါဒီက ဖြေ၏။

၆။ ပလိဗောဓ ပဉ္စာဗျာကရဏ။ ၄၁၅။ ပက္ကမနန္တိကော-(ဥပစာရသိမ်၏ အပြင်ပသို့) ဖဲသွားခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ကထိနဒ္ဓါရော-ကထိနံနုတ်ခြင်းကို၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ-နေမျိုးထွတ်တင်၊ ဘုရားရှင်သည်၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ် ပြီ၊ ဧတဉ္စ-ဤပက္ကမနန္တိက ကထိနဒ္ဓါရကိုလည်း၊ တံ-အရှင်ကို၊ အဟံ၊ ပုစ္ဆာမိ-ပါ၏၊ [တာဟံ “တေ+အဟံ” ဟု ရှေးနိဿယပုဒ်ဖြတ်၏၊ ပုစ္ဆတတ်က ဒွိကမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် “တံ+အဟံ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပါသည်။] ကတမော ပလိဗောဓော-အဘယ်ပလိဗောဓသည်၊ ပဌမံ-ဈာ၊ ဆိဇ္ဇတိ-ပြတ်ပါသနည်း၊ ယေ၊ ဧတဉ္စ-ကိုလည်း၊ တေ-အား၊ ဝိသန္ဓိသံ-ဖြေဆိုအံ၊ စိဝရပလိဗောဓော-သည်၊ ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊

တဿ-ထိုရဟန်း၏။ သဟ ဗဟိသီမဂမနာ-ဥပစာရသိမ် ပြင်ပသို့ ရောက်သည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက်၊ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ [နောက်နောက် ဂါထာတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။]

နိဋ္ဌာနန္တိကော-သင်္ကန်းပြီးဆုံးခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ စီဝရေ-သည်၊ နိဋ္ဌိတေ-ပြီးလသော် ၊ပေ၊ သနိဋ္ဌာနန္တိကော-ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ ဒွေပလိဗောဓာ၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေးလည်းမကျ၊ အစရိမံ-နောက်လည်းမကျ (တစ်ပြိုင်နက်)၊ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ နာသနန္တိကော-သင်္ကန်းပျောက်ပျက်ခြင်းဟူသော အဆုံး ရှိသော၊ ၊ပေ၊ စီဝရေ၊ နဋ္ဌေ-ပျောက်ပျက်လသော်၊ ၊ပေ၊ သဝနန္တိကော-ကြားခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏။ သဝနေန-(မိမိနေခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်၌ “ကထိန်နုတ်ပြီတဲ့”ဟု ကြားခြင်းနှင့်)၊ သဟ-တကွ၊ ၊ပေ၊ အာသာဝဇ္ဇဒိကော-(သင်္ကန်း၌ ဖြစ်သော) အာသာပြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ စီဝရာသာယ-သင်္ကန်း၌ ဖြစ်သော အာသာသည်၊ ပစ္ဆိန္ဒာယ-ပြတ်လသော်၊ ၊ပေ၊ သီမာတိက္ကမနန္တိကော-ဥပစာရ၊ သိမ်ပြင်ပ၌၊ သင်္ကန်းကာလကို လွန်ခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ဝါ-တပေါင်းလပြည့်ဟူသော သင်္ကန်းကာလအပိုင်း အခြားကို လွန်ခြင်းအဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဗဟိသီမေ-၌၊ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ [“ဗဟိသီမာဂတဿ-ဥပစာရသိမ်၏ အပြင်၌ ရောက်ပြီးသော ရဟန်း၏” ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏။] သဟဗ္ဗာရော-ရဟန်းများနှင့် အတူ နှုတ်ခြင်းဟူသော၊ ၊ပေ၊ [ဤဂါထာတို့၏ အဖွင့်ကို ကထိနက္ခန္ဓက ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၄၁၆။ ကတိ၊ ကထိနဒ္ဓါရာ-တို့သည်၊ သံဃာဓိနာ-သံဃာ၏ စပ်သော ဥစ္စာတို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ [“သံဃာနှင့် စပ်ကုန်သနည်း” ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏။] ၊ပေ၊ ဧကော-သော၊ အန္တရုတ္တရော-တပေါင်းလပြည့် မတိုင်မီအကြား၌ ကမ္မဝါစာဖြင့် နုတ်ခြင်းဟူသော၊ ကထိနဒ္ဓါရော-သည်၊ သံဃာဓိနော-၏၊ ၊ပေ၊ ကတိ ၊ပေ၊ အန္တောသီမာယ-သိမ်၏ အတွင်း၌၊ ဥဒ္ဓရိယန္တိ-နုတ်အပ်ကုန်သနည်း၊ ၊ပေ၊ ဗဟိသီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပ၌၊ ဥဒ္ဓရိယန္တိ၊ သီယာ-ရံခါ၊ အန္တော သီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်း၌၊ ၊ပေ၊ [အဖြေထင်ရှားပြီ။] ၊ပေ၊ ဧကုပ္ပါဒါ- ကထိန်ခင်းခြင်းနှင့် တူသောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဧကနိရောဓာ-တူသော ချုပ်ခြင်းရှိကုန်သနည်း၊ ဧကုပ္ပါဒါ (ဟုတွာ) နာနာနိရောဓာ-မတူသော ချုပ်ခြင်း ရှိကုန်သနည်း၊ [အဖြေလွယ်ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] တဿုဒ္ဓါနံ ထင်ရှားပြီ။

ကထိနဘောဒေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော။

ဥပါလိပဉ္စက

၁။ အနိဿိတဝဂ်။ (၄၁၇) တေန သမယေန ।ပေ၊ အာယသ္မာ ဥပါလိ
 ।ပေ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-လျှောက်ပြီ၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ-
 ရား၊ ကတိဟိ၊ပေ၊ န ဝတ္ထဝ္မံ-မနေထိုက်ပါသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊
 [ဥပါသထံ န စာနာတိစသော အင်္ဂါတို့ကို ကေုတ္တရိကနယ၊ ပဉ္စကဝါရဉ္စ
 အနက်ပေးခဲ့ပြီ] ဘုရားရှင်၏ စကားတော်အဆုံး၌ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ”ဟု
 ဆိုပါ။ နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ နည်းတူသိပါ။ (၄၁၈) ပဋိဗလော ဟောတိ
 အန္တေဝါသိဝါ စသော ဝါကျတို့ကို ကေုတ္တရိက ဆက္ကဝါရ အဆုံးနား၌ ရေးခဲ့ပြီ၊
 (၄၁၉) အလန္တီစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗာလောစ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်း
 ကျင်သည်လည်းကောင်း၊ အပကတတ္ထောစ-ပကတတ် မဟုတ်သည်လည်းကောင်း၊
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောစ-မိစ္ဆာအယူရှိသည်လည်းကောင်း၊ အာဇီဝဝိပနောစ-ပျက်သော
 အသက်မွေးမှုရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [“အဓိသီလေ သီလဝိပနော”စသည်
 ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ ကမ္မက္ခန္ဓက၊ တဇ္ဇနီယကံ၌လည်းကောင်း၊ “ကာယိကေန ဒဝေန”
 စသည်ကို ပဗ္ဗာဇနီယကံ၊ အာကင်္ခမာနစုဒ္ဒသကဉ္စလည်းကောင်း၊ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]
 အာပတ္တိ-သို့၊ အာပနော-ရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ကမ္မကတော-
 ပြုအပ်သောကံရှိသည်၊ (ကံအပြုခံရသည်၊ သမာနော-လျက်၊) ဥပသမ္မာဒေတိ-
 မြင်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေ၏၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေး၏၊)
 [“နိဿယံ ဒေတိ”စသော အင်္ဂါတို့ကို တဇ္ဇနီယကမ္မ၊ အဋ္ဌာရသဝတ္ထ ကထာကို
 နည်းမှီပေးပါ။] တဿုဒ္ဒါန ထင်ရှားပြီ၊ နောက်၌ တဿုဒ္ဒါနအတွက် အထူးမရေး
 တော့ပါ။ ခက်ရာ၌သာ အနက်ပေးပါမည်။ ပဌမော အနိဿိတဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော-
 ပြီ။

၂။ နပ္ပဋိပ္ပဿန္တနဝဂ်။ (၄၂၀)။ ကတိဟိ ।ပေ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ကမ္မံ-ကို၊
 နပ္ပဋိပ္ပဿန္တတမ္မံ-မငြိမ်းစေထိုက်ပါသနည်း၊ ।ပေ၊ ဩမဒ္ဒကာရကောစ-လွမ်းမိုး
 နိပ်နင်း၍ ပြုတတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ [ဩမဒ္ဒကာရကောတိ ဩမဒ္ဒိတွာ အဘိ
 ဘဝိတွာ ကာရကော-သာရတ္ထ။] ဝတ္ထေသု-ကံနှင့်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်တို့၌လည်း
 ကောင်း၊ သိက္ခာယစ-၌လည်းကောင်း၊ န ပရိပူရကာရိ-ထက်ဝန်းကျင် ပြည်စုံ
 အောင် ပြုလေ့မရှိ၊ ।ပေ၊ (၄၂၁)။ “သင်္ဂါမာဝစရေန”စသည်ကို စူဠသင်္ဂါမဉ္စ
 အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဥပါလိ၊ သံဃော-သည်၊ သမဂ္ဂကရဏီယာနိ-ညီညွတ်သော
 ရဟန်းတို့သည် ပြုထိုက်ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-ဥပုသ်စသော ကံတို့ကို၊ စေ ကရောတိ-
 အံ၊ ဥပါလိ၊ တတြ-ထိုက်တို့၌၊ [တတြစေတိ သစေ တာဒိသေ ကမ္မေ-
 အဋ္ဌကထာ။] ဘိက္ခုနော-အား၊ သစေ နက္ခမတိ-အကယ်၍ မနှစ်သက်အံ့၊ (အချို့
 အပေါ်၌ အနည်းငယ်သော အပြစ်ကိုမြင်ခြင်းကြောင့် အကယ်၍ မနှစ်သက်အံ့၊)
 (စဝံသတိ)၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ-မိမိအယူကို ထင်စွာပြုမှုကို၊ [“န မေတံ ခမတိ”ဟု
 မိမိအယူကို ထင်စွာပြုမှုကို။] ကတွာ အဝိ-ပြုပြီး၍လည်း၊ သာမဂ္ဂိ-ကာယသာမဂ္ဂိသို့၊

ဥပေတဗ္ဗာ-ကပ်ရောက်ထိုက်၏။ တံ-ထိုသို့ ကာယသာမဏိသို့ ကပ်ရောက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကိဿဟေတု-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ အဟံ-သည်။ သံဃေန-နှင့်၊ နာနတ္ထော-ကွဲပြားသောသဘောရှိသူသည်။ မာ အသံ-မဖြစ်ပါစေနှင့်၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်တည်း၊ [ပါဠိတော်စာအုပ်၌ “ဥပေတဗ္ဗာ ကာယသာမဏိ-ကာယသာမဏိကို သိစေထိုက်၏” ဟု တွေ့ရ၏။ “တံ ကိဿဟေတု” ဟု အကြောင်းကို မေးရာ၌ “သံဃာနှင့် တကွတပြား မဖြစ်လို” ဟု အကြောင်းပြု၍ သိစေပုံကို အကြောင်းမပြသောကြောင့် “ဥပေတဗ္ဗာ” ဟု ရှိခြင်းက ကောင်းပါသည်။]

၄၂၂။ ကတိဟိ |ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်။ သံဃေ-၌၊ ဝေါဟရန္တော-ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ-တရားဆုံးဖြတ်လသော်၊ ဗဟုဇနအကန္တောစ-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် မနှစ်သက်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဇန အမနာပေါစ-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် မမြတ်နိုးအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဇန အရုစိကောစ-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် မကြိုက်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-နည်း၊ |ပေ၊ ဥဿိတမန္တိစ-စိုက်ထောင်အပ်သော လောဘ ဒေါသ မာနရှိသည်ဖြစ်၍ ပြောဆိုတတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ နိဿိတဇ္ဇိစ-အခြားသူကို ခိုသည်ဖြစ်၍ ပြောဆိုတတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဘာသာနုသန္တိကုသလောစ-ပြောဆိုအပ်သောစကား၊ အဆုံးအဖြတ် အဆက်အသွယ်၌ ကျွမ်းကျင်သည်လည်း၊ န ဟောတိ၊ ယထာဓမ္မေ-အကြင်အကြင် ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြင့်၊ ယထာဝိနယေ-အကြင်အကြင်စောဒနာသာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ ယထာ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ [ကရဏတ္တံ၌ သတ္တမီ။] စောဒေတာ-စောဒနာတတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ယထာဓမ္မေ-ဖြင့်၊ |ပေ၊ ကာရေတာ-ပြုစေတတ်(ဆုံးဖြတ်တတ်)သည်၊ န ဟောတိ၊ |ပေ၊ [သုက္ခပက္ခ လွယ်ပြီ။]

အပရေဟိပိ|ပေ၊ ဥဿာဒေတာစ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြှောက်ပင့်တတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အပသာဒေတာစ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိမ့်ချတတ်သည်လည်း၊ (ကြိမ်းမောင်းတတ်သည်လည်း၊) ဟောတိ၊ အဓမ္မံ-ကို၊ ဂဏှာတိ၊ ဓမ္မံ၊ ပဋိဗာဟတိ-တားမြစ်၏။ သမ္ပဉ္စ-စီးပွားချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သောစကားကိုလည်း၊ ဝါ-အကျိုးမရှိသောစကားကိုလည်း၊ ဗဟံ၊ ဘာသတိ|ပေ၊ အပရေဟိပိ၊ |ပေ၊ ပသယု-လွမ်းမိုး၍၊ ပဝတ္တာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဩကာသကမ္ပံ-စောဒနာဖိုရန် ခွင့်တောင်းမှုကို၊ န ကာရာပေတွာ-မပြုစေမူ၍၊ ပဝတ္တာ ဟောတိ၊ |ပေ၊ ယာဒိဗ္ဗိယာ-အကြင် အကြင်မိမိအယူအားဖြင့်၊ ဗျာကတာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ [မိမိကဓမ္မကို ဓမ္မဟု သိသော်လည်း ထိုအတိုင်းမပြောပဲ အဓမ္မဟု ပြောသည်-ဟုလို] (၄၃၄) ဝိနယပရိယတ္တိယာ-ဝိနည်းကို သင်ယူခြင်း၌၊ အာနိသံသာ၊ |ပေ၊ [ဧကုတ္တရိက၊ ပဉ္စကဝါရ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော ဝိနည်းခိုရ်၏အကျိုးနှင့် တူပြီ။] ဒုတိယော နပ္ပဋိပ္ပဿန္တနဝဂ္ဂေါ နိဗ္ဗိတော-ပြီ။

၃။ ဝေါဟာရဝဂ်။ (၄၂၄)။ ကတိဟိ၊ပေ၊ သံဃေ-ဌံ၊ န ဝေါဟရိတဗ္ဗ-မပြောဆိုထိုက်ပါသနည်း၊ ပေ၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ ပယောဂံ-ကာယပယောဂ၊ ဝစီပယောဂကို၊ န စာနာတိ၊ ပေ၊ ဝုပသမံ-ငြိမ်းကြောင်းဒေသနာကံ၊ ဝုဋ္ဌာနကံ-ကို၊ ပေ၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆယကုသလော-ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ၊ အပရေဟိပိ၊ ပေ၊ အဓိကရဏသမုဋ္ဌာနံ-အဓိကရုဏ်း၏ ဖြစ်ကြောင်းကို၊ (အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထု စသည်ကို) ပေ၊ ပယောဂံ-ဒွါဒသမူလစသော ပယောဂကို၊ ပေ၊ ဝုပသမံ-ငြိမ်းကြောင်းသမထကို၊ ပေ။

နောက်နောက်ပဉ္စကတို့၌ ထူးသောပုဒ်များ။ ကမ္မဿ-ကို၊ ကရဏံ-ပြုခြင်းကို၊ (ပြုပုံကို)၊ ကမ္မဿ-၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝုပသမံ-ငြိမ်းကြောင်းနည်းကို၊ ပေ၊ ပဒပစ္စာဘဋ္ဌံ-ပုဒ်ကို ပြောင်းပြန်ရွတ်ဆိုအပ်သည်ကို၊ န စာနာတိ-ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေမှန်းမသိ၊ အနုသန္တိဝစနပထံ-ကထာနုသန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို၊ [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကဋ္ဌံ ပြခဲ့ပြီ။] ဥတ္တိံ-ဥတံ ၂ မျိုးကို၊ ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကရဏံ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ ဥတ္တိယာ-၏၊ အနုဿာဝနံ-ကမ္မဝါစာကို၊ [ဥတ္တိဒုတိယကံ စသည်ဝယ် ဥတံ၌တွဲဖက်ပါဝင်သော ကမ္မဝါစာကို၊] ဥတ္တိယာ-၏၊ သမထံ-ကို၊ ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ဝုပသမံ-ငြိမ်းခြင်းကို၊ သုတ္တံ-ဥဘတောဝိဘင်းဟူသော သုတ်ကို၊ သုတ္တာနုလောမံ-သုတ်အားလျော်သော မဟာပဒေသ ၄ ပါးကို၊ ဝိနယံ-ခန္ဓကပရိဝါရဟူသော ဝိနည်းကို၊ [မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂကို ခန္ဓကဟု ခေါ်၏၊] ဝိနယာနုလောမံ-ဝိနည်းအားလျော်သော မဟာပဒေသ ၄ ပါးကို၊ ဋ္ဌာနာဋ္ဌာနကုသလော-အကြောင်းဟုတ်၊ မဟုတ်၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ ပေ၊ ဓမ္မံ-သုတ် အဘိဓမ္မာတရားကို၊ ဓမ္မာနုလောမံ-ဓမ္မအားလျော်သော(သုတ္တန်ပိဋကဋ္ဌ်လာသော)မဟာပဒေသ ၄ ပါးကို၊ ပုဗ္ဗာပရကုသလော-ရှေးဦးစွာပြောဆိုထိုက်သောစကား၊ နောက်မှပြောဆိုအပ်သော စကား၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ ပေ၊ တတိယော-သော၊ ဝေါဟာရဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၄။ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂ

၄၂၅။ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မာ-အယူကို ထင်စွာပြုခြင်းတို့သည်၊ ပေ၊ [ဤ၌ “နမေတံ ဓမတိ”ဟူသော ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မမဟုတ်၊ အာပတ်ကို ဒေသနာပြောမှုတည်း။] အနာပတ္တိယာ-အနာပတ်ဖြင့်၊ (အာပတ်မသင့်ပဲ) ဒိဋ္ဌိံ-ကို၊ အာဝိကရောတိ-ထင်စွာပြု၏၊ အဒေသနာဂါမိနိယာ-ဒေသနာဂါမ်မဟုတ်သော၊ ပေ၊ ဒေသိတာယ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီးသော၊ ပေ၊ စတူဟိ-၄ ပါးသော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ၊ ပဉ္စဟိ-၅ ပါးသော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ၊ ပေ၊ ကရောတိ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

မနောမာနဿန-မနဟုဆိုအပ်သော စိတ်ဖြင့်၊ ဝါ-စိတ်ဖြင့်သာ၊ ယေ၊ အပရေဟိ
ပိ၊ ယေ၊ နာနာသံဝါသကဿ-ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသောရဟန်း၏၊ ယေ၊
နာနာသိမာယ-ကွဲပြားသောသိမ်၌၊ ဌိတဿ-တည်သောရဟန်း၏၊ ယေ၊ အပကတ
ဿ-ပကတတ်မဟုတ်သော ရဟန်း၏၊ ယေ။

၄၂၆။ ပရိဂ္ဂဟာ-ခံယူခြင်းတို့သည်၊ ယေ၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ဒိယျမာနံ-ပေး
အပ်သောဝတ္ထုကို၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ အပဋိဂ္ဂဟိတံ-မခံယူအပ်သည်၊ ဟောတိ၊
ကာယပဋိဗဒ္ဓေန-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ယေ၊ နိသဂ္ဂိယေန-ပစ်လွတ်ခြင်းဖြင့်၊
ယေ၊ [ဤ၌ကပ်သော (ပေးလှူသော) ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က “ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓ၊
နိသဂ္ဂိယ ၃ မျိုးဖြစ်၍ ခံယူသူဘက်က “ကာယ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓ ၂ မျိုးသာ”
ဖြစ်သည်။] (၄၂၇)။ အနတိရိတ္တာ-အနတိရိတ်တို့သည်၊ ယေ၊ အကပ္ပိယကတံ-
ကပ္ပိမှုကို မပြုအပ်သည်၊ ယေ၊ အပုဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်ခံမှုကို မပြုအပ်သည်၊
ယေ၊ အနုစွာရိတကတံ-မြောက်ချိမှုကို မပြုအပ်သည်၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊
အကတံ-မပြုအပ်သည်၊ ယေ၊ “ဧတံသဗ္ဗံ-ဤအလုံးစုံသည်၊ မေ-ငါအား၊ အလံ-
တော်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ အဝုတ္တံ-မဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (၄၂၈)။ ကတိဟိ၊
အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ယေ၊ ပဝါရဏာ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ပညာယတိ-
ထင်ရှားပါသနည်း၊ ယေ၊ အသနံ-စားဆဲသည်၊ ယေ၊ ဘောဇနံ-ဘောဇဉ်ငါးပါး
တစ်ပါးပါးသည်၊ ယေ၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌိတော-တည်သူသည်၊ အဘိဟရတိ-
ရှေ့ရှုဆောင်၏၊ ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ပညာယတိ၊ [အနတိရိတ္တ၊
ပဝါရဏာတို့၏အကျယ်ကို ပါစိတ်၊ ဘောဇနဝဂ်၊ ပထမပဝါရဏာ သိက္ခာပဒ
အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

၄၂၉။ ပဋိညာတကရဏာ-ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ပြုခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-ဝန်ခံခြင်း
ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့သည်၊ ယေ၊ ဘိက္ခု၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အဇ္ဈာပဇ္ဇော-လွန်ကျူး၍
ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ (သော-သည်)၊ ပါရာဇိကေန-ဖြင့်၊ စောဒိယမာနော-
စောဒနာအပ်သော်၊ သံဃာဒိသေသံ-သို့၊ အဇ္ဈာပဇ္ဇော-ရောက်ပြီဟူ၍၊ ပဋိဇာနာတိ-
ဝန်ခံ၏၊ (တံ-တိုရဟန်းကို)၊ သံဃော-သည်၊ သံဃာဒိသေသေန-ဖြင့်၊ ကာရေတိ-
ပြုစေ၏၊ (ဆုံးဖြတ်၏)၊ အဓမ္မိကံ-သော၊ ပဋိညာတကရဏံ-တည်း၊ ယေ။
(၄၃၀) ကတိဟိ ယေ၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဝါ-သည်၊ ဩကာသကမ္မံ-စောဒနာ
ဖို့ရန် ခွင့်တောင်းမှုကို၊ ကာရာပေန္တဿ-ပြုစေလသော်၊ ဩကာသကမ္မံ ကာတုံ၊
နာလံ-မထိုက်ပါသနည်း၊ ယေ၊ အလန္တီစ ယေ၊ စာဝနာဓိပ္ပါယော-သာသနာတော်မှ
ရွှေ့လျောစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝတ္တာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊
ဟောတိ၊ ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယော-အာပတ်မှထစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
ဝတ္တာ-သည်၊ နော (ဟောတိ)၊ ယေ။ (၄၃၁)။ ဝေါဟာရဝဂ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၄၃၂။ ပဉ္စပုစ္ဆာ-ပြဿနာကို မေးခြင်းတို့သည်။ ။ပေ၊ ပရိဘဝါ-လွမ်းမိုးလိုခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ အညာတုကာမော-သီခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ (သီလိုသည်။ ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ။ပေ၊ မေ-အား၊ ပဉ္စ-ကို၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သူသည်။ (အမေးခံရသူသည်။) သမ္ပဒေဝ-ကောင်းစွာသာလျှင်၊ သစေ ဗျာကရိဿတိ-အကယ်၍ ဖြေအံ့၊ ဣစ္ဆေတံ-ဤသို့ ဖြေခြင်းသည်။ ကုသလံ-ကောင်း၏။ ။ပေ၊ နော စေ ဗျာကရိဿတိ-အံ့၊ (စေသတိ)၊ အဟံ-သည်။ အဿ-ထိုသူအား၊ ။ပေ၊ ဗျာကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဉ္စ ပုစ္ဆတိ ။ပေ၊ (၄၃၃)။ အညဗျာကရဏာ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဖြေဆိုခြင်းတို့သည်။ [“မန္တတ္တာ” စသည်တို့ကို ဧကုတ္တရိက၊ ပဉ္စကဝါရ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] အဓိမာနေန-ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ (၄၃၄)။ ဝိသုဒ္ဓိံ ငါးပါးကို ပဉ္စက၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ (၄၃၅)။ ဩဒနော-ထမင်း၊ သတ္တု-ဆန်မှုန့် (မုန့်မှုန့်)၊ ကုမ္မာသော-မယောဖြင့် တစ်ဝက်ကျက်ရုံ ပြုလုပ်အပ်သော အစာ၊ ။ပေ။

စတုတ္ထော-သော၊ ဒိဋ္ဌာပိကမ္မဝဂ္ဂေါ-သည်။ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၅။ အတ္ထာဒါနဂန်။ (၄၃၆)မှစ၍ (၄၄၀)အထိ ဝါကျတို့ကို စုဋ္ဌဝဂ္ဂပါဠိတော် နိဿယ၊ ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓက၊ အတ္ထာဒါန အင်္ဂကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ (၄၄၁)။ ကတိဟိ ။ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်။ အဓိကရဏဇာတာနံ-ဖြစ်သော အဓိကရဏ်း ရှိကုန်သော၊ (အဓိကရဏ်းဖြစ်နေကုန်သော)၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဗဟူပကာရော-များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ-ပါနည်း။ ။ပေ၊ သီလဝါဟောတိ စသော အင်္ဂါတို့ကို သမထက္ခန္ဓကပါဠိတော်နိဿယ၊ အဓိကရဏ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

အပရေဟိပိ ။ပေ၊ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ကိုယ်ကျင့်ရှိသည်။ ။ပေ၊ ပရသုဒ္ဓါဇီဝေါ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းရှိသည်။ ။ပေ၊ ပဏ္ဍိတော-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ၊ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ရှိသည်။ ဗျတ္တာ-သည်။ (ဟောတိ)၊ အနုယုဒ္ဓိယမာနော-စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ အနုယောဂံ-အစစ်ခံချက်ကို (အဖြေကို)၊ ဒါတုံ၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်၏။ [ကြွင်းပဉ္စကတို့ကို ဝေါဟာရဝဂ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ပဉ္စမော-သော၊ အတ္ထာဒါနဝဂ္ဂေါ-သည်။ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၆။ ဓုတဂံဝဂ်။ ။၄၄၃။ ဧကုတ္တရိကနယ၊ ပဉ္စကဝါရ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၇။ မုသာဝါဒဝဂ်။ ။၄၄၄။ ပါရာဇိကဂါမိ-ပါရာဇိကသို့ ရောက်စေတတ်သော၊ မုသာဝါဒေါ အတ္ထိ ။ပေ၊ (၄၄၅)။ ကတိဟိ ။ပေ၊ ဌပေန္တဿ စသည်ကို ဧကုတ္တရိကနယ၊ တိကဝါရ၌လည်းကောင်း အင်္ဂါတို့ကို ဤဥပါလိပဉ္စက၊ ရှေးရှေး

ဝက်တို့၌လည်းကောင်း၊ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ (၄၄၅)။ ဤပဉ္စကကို သမထဘောဒပုဒ်ရေ (၂၉၅)၌ ရေးခဲ့ပြီ။ အပရေဟိပိ၊ပေ၊ အဒဿနေန-ဝိနည်းခိုရ်ကို မတွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဿဝနေန-ကပ္ပိယ အကပ္ပိယအကြောင်းကို မကြားရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တကတာ-အိပ်ပျော်နေသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တထာသည်တာ-ထိုကပ္ပိယဟု သညာရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတိသမ္ဘောသာ-သတိပျောက်ကင်း၊ မေုလျော့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ [“ပဉ္စဝေရ”စသည် လွယ်ပြီ၊ ဗျာသနတို့ကို ဧကုတ္တရိက ပဉ္စကဝါရ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] သတ္တမော မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၈။ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်။ ၄၅၀။ ကတိဟိ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနော-၏(အပေါ်၌)၊ ဘိက္ခုနိသံဃေနေဝ-ဘိက္ခုနိ သံဃာသည်ပင်၊ ကမ္မံ-အဝနိယကရဏကံကို၊ ကာတမ္မံ-ပြုထိုက်ပါသနည်း၊ ပေ၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ ဘိက္ခုနိသံဃေန-သည်၊ အဝနိယော-ရှိမခိုးထိုက် ပေ၊ ဝိဝရိတ္တာ-ဖွင့်၍၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့အား၊ ဒဿေတိ-ပြု၏၊ ပေ၊ ဩဘာသတိ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆို၏၊ ဂိဟိ-လူဝတ်ကြောင်တို့ကို၊ သမ္ပယောဇေတိ-(အသဒ္ဓမ္မကို မှီဝဲဖို့ရန် ဘိက္ခုနိတို့နှင့်) ယှဉ်စေ၏၊ ပေ၊ အပရေဟိပိ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့၏၊ အ လာဘာယ-လာဘ်မရခြင်းငှာ၊ ပရိသက္ကတိ-အားထုတ်၏၊ [“အနတ္တယ-စီးပွားမဲ့ အလိုငှာ၊ အဝါသာယ-နေမြဲဂါမခေတ်၌ မနေနိုင်ခြင်းငှာ”ဟု ဆိုပါ။] (၄၅၁)။ ကမ္မံ-တဇ္ဇနိယစသော ကံကို၊ ပေ။

၄၅၂။ ကတိဟိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနော-သည်၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့၏၊ ဩဝါဒေါ-ကို၊ န ဌပေတဗ္ဗော-မတန့်ထားထိုက်ပါသနည်း၊ [အင်္ဂါတို့ကို ရှေးရှေးဝက်တို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊] ဒုတိယပဉ္စက၌ “ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ အနနုလောမိကေန-ရဟန်းတို့အား မလျှောက်ပတ်သော၊ သံသဂ္ဂေန-ရောနှောခြင်းဖြင့်၊ သံသဇ္ဈော-ရောနှောသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရတိ”ဟု ဆိုပါ။ (၄၅၃)။ လွယ်ပြီ။ (၄၅၄)။ ကတိဟိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနော-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, န သာကမ္ဘိတဗ္ဗော-မဆွေးနွေးထိုက်ပါသနည်း၊ [အင်္ဂါတို့ကို ဧကုတ္တရိကနယ, ဆက္က၌ ရေးခဲ့ပြီ။] အပရေဟိပိ၊ ပေ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော-အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်သည်၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်၌ အသီးအသီး ခွဲခြားတတ် သိတတ်သောဉာဏ်သို့ရောက်သည်)၊ န ဟောတိ၊ [ဓမ္မ-ပါဠိ၊ နိရုတ္တိ-ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ(စကား)၊ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ-ရှေ့ဉာဏ် ၃ ပါးတို့၌ အသီးအသီး ခွဲခြားတတ်သော ဉာဏ်။] ယထာဝိမုတ္တံ-အကြင် အကြင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတာ-ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်တတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ပေ။

အဋ္ဌမော-သော၊ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၉။ ဥဗ္ဗာဟိကာဝဂ်။ ၄၅၅။ ဥဗ္ဗာဟိကာယ-ဥဗ္ဗာဟိကာကမ္မဝါစာဖြင့်၊ န သမ္ပန္နိတဗ္ဗော-မသမုတ်ထိုက်ပါသနည်း။ ။ပေ၊ အတ္တကုသလော-အနက်အဓိပ္ပာယ်၌ ကျွမ်းကျင်သည်။ န ဟောတိ၊ [ဓမ္မ-ပါဠိ၊ နိရုတ္တိ-ဘာသန္တရဝေါဟာရ (အခြားသော ဘာသာစကား)၊ ဗျဉ္ဇန-သဒ္ဒါ၊ ပုဗ္ဗာပရ-ဓမ္မ အတ္တစသည်တို့၏ ရှေးဦးစွာ ပြောဆို အပ်သော စကား၊ နောက်မှ ပြောဆိုအပ်သော စကား။] အပရေဟိပိ ။ပေ၊ ကောဓနော-စိတ်ဆိုးလေ့ရှိသည်။ ကောဓာဘိဘူတော-ကောဓသည် လွမ်းမိုးအပ် သည်။ ဟောတိ၊ [“မက္ခိ”စသည်ကို သမထက္ခန္ဓက၊ ဝိဝါဒမူလ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အပရေဟိပိ ။ပေ၊ ကုပ္ပတိ-စိတ်ဆိုး၏။ ဗျာပဇ္ဇတိ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပတိဋ္ဌိယတိ-ခက်ထန်၏။ [ဒုကရုံတ္တရ၊ ပထမ-ပံ၊ ၃-ဝဂ်၊ ၄-သတ္တဋ္ဌကထာ၌ “ပတိဋ္ဌိယတိ”ဟု ရှိ၏။] ကောပံ-ဒေါသကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏။ အဓမော- သည်းမခံနိုင်သည်။ အနုသာသနိ-သွန်သင်ကြောင်းစကားကို၊ အပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ- မြတ်မြတ်နိုးနိုး ယူလေ့မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ။ပေ၊ အပရေဟိပိ၊ ။ပေ၊ ပသာရေတာ- စောဒက၊ စုဒိတကတို့၏စကားကို အမှတ်မရစေတတ်သည်။ သဟာတိ၊ သာရေတာ- စောဒက၊ စုဒိတကတို့၏ စကားကို အမှတ်ရစေတတ်သည်။ နော ဟောတိ၊ [“အနောကာသကမ္မ”စသည်ကို နပုဋ္ဌိပ္ပဿ မ္တနဝဂ်၌၊ “သုတ္တံ န ဇာနာတိ”စသည် ကို ဝေါဟာရဝဂ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

နဝမော-သော၊ ဥဗ္ဗာဟိကာဝဂ္ဂေါ-သည်။ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၀။ အဓိကရထဝူပသမဝဂ်။ ၄၅၇။ ။ပေ၊ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတုံ- ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ နာလံ-မစွမ်းနိုင်ပါသနည်း။ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလဂရ-ပုဂ္ဂိုလ်၌ အလေးပြု သည်။ ဟောတိ၊ သံဃဂရ-သံဃာ၌ အလေးပြုသည်။ နော ဟောတိ၊ [အာမိသ- သင်္ကန်းစသော အာမိသ၊ သဒ္ဓမ္မ-သူတော်ကောင်းတရား။] (၄၅၈)။ ကတိဟိ အာကဇရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သံဃော၊ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲပါသနည်း။ ။ပေ၊ ကမ္မေန- ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသေန-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝေါဟရန္တော-အဓမ္မစသည်ကို ဓမ္မစသည်ဖြင့် ပြောဆိုသည်။ (ဟုတ္တာ-၍လည်း ကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊) အနုသာဝနေန-ရဟန်းတို့၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်လျက် ကြားသိစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သလ္လာကဂ္ဂါဟေန- စာရေးတံကို ယူစေခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ ။ပေ။

[“သံဃရာဇိ”စသည်ကို သံဃဘောဒက္ခန္ဓကပါဠိတော်နိဿယ၌ အနက်ပေးခဲ့ ပြီ။] ဥပါလိ....မယာ၊ အာဂန္တုကာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏အတွက်၊ ဧတံ အာဂန္တုကာ ဝတ္တံ-ကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဧဝံ-သို့၊ မယာ၊ သုပညတ္တေ-ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ သိက္ခာပဒေ-၌၊ (သာမညာဓာရ)၊ အာဂန္တုကာ၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ အာဂန္တုကာဝတ္တေ-၌၊ (ဝိသေသာဓာရ)၊ န ဝတ္တန္တိ-မကျင့်ကုန်အံ့၊ ဧဝမိ- ဤသို့ မကျင့်ခြင်းသည်လည်း၊ သံဃရာဇိ-သံဃာ၏ အရေး အကြောင်းသည်။

ဟောတိ၊ သံဃဘောဒေါစ-သံဃာ၏ ကွဲခြင်းသည်ကား၊ နော ဟောတိ-မဖြစ်သေး။
 ပေ၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-၌၊ ဧတံ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္ထံ-ကို၊ (သာမညကံ)၊ ယထာဝုမံ-ကြီးသူတို့၏
 အစဉ်အတိုင်း၊ ယထာရတ္ထံ-ညဉ့် အရေအတွက်အားလျော်စွာ၊ (ထေရ်စဉ်အလိုက်)၊
 ယထာပဋိရူပံ-လျှောက်ပတ်သည် အားလျော်စွာ၊ အဂ္ဂါသနံ-မြတ်သော နေရာကို
 လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂေါဒကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ-မြတ်သောဆွမ်းကိုလည်း
 ကောင်း၊ (ဝိသေသကံ)၊ ပညတ္ထံ၊ ပေ၊ အန္တောသီမာယ-သိမ်၏အတွင်း၌၊ ဧကံ
 ဥပေါသထံ-တစ်ခုတည်းသော ဥပုသ်ဟူသော၊ ပေ၊ ဧကံ သံဃကမ္မံ-ဥပုသ်၊
 ပဝါရဏာမှ ကြွင်းသော တစ်ခုတည်းသော သံဃကံဟူသော၊ ဧကံ ကမ္မာကမ္မံ-
 တစ်ခုတည်းသော ကံငယ် ကံကြီးဟူသော၊ ဧတံ-ဤဝတ်ကို၊ ပညတ္ထံ၊ ပေ၊
 တတ္ထေဝ အန္တောသီမာယ-၌ပင်၊ အာဝေဏိဘာဝံ-အသီးအခြား၏ အဖြစ်ကို၊
 ကရိတွာ၊ ဂဏံ ဗန္ဓိတွာ၊ အာဝေဏိ-အသီးအခြား၊ ဥပေါသထံ၊ ကရောန္တိ-
 ကုန်အံ့၊ ပေ၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြကုန်လသော်၊ ပေ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့
 မိန့်တော်မူပြီ။

ဒသမော-သော၊ အဓိကရဏဝူပသမဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၁။ သံဃဘောဒကဝဂ်။ ၄၅၉။ ကတိဟိ ပေ၊ အာပါယိကော စသည်ကို
 သံဃဘောဒကက္ခန္ဓက၊ သံဃဘောဒကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ ဝိနိဓာ
 ယ-ဖုံးထား၍၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ၊ ပေ၊ (ကတောန-ပြုအပ်သော)၊ ကမ္မေန-
 နှင့်တကွ၊ (ပဉ္စအင်္ဂါနိ ဟောန္တိ)၊ ကြွင်းပဉ္စမတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ [ဓန္တိ-
 နှစ်သက်ခြင်း၊ ရုစိ-အကြိုက်သည်၊ သညံ-သညာ၊ စူဠဝဂ္ဂ၌ “သည်” နေရာဝယ်
 “ဘာဝံ-အလို” ဟု ပါရှိသည်။] ၁၂။ ဒုတိယသံဃဘောဒကဝဂ် လွယ်ပြီ။

၁၃။ အာဝါသိကဝဂ်။ ၄၆၁။ ကတိဟိ ပေ၊ အာဝါသိကော၊ ဘိက္ခု-ကို၊
 အာဘတံ-ငရဲထိန်းတို့ ဆောင်ယူ၍၊ (နိရယေ-၌)၊ နိက္ခိတ္တော ယထာ-ချထား
 အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ (ကမ္မေန-အဂတိလိုက်မှုကံသည်)၊ နိရယေ-၌၊ နိက္ခိတ္တော-
 ပြီ၊ [ဤဝါကျ၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်၌ ပြထားပြီ။]
 ပေ၊ သံဃိကံ-သံဃာ၏ဥစ္စာကို၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန-ပုဂ္ဂလိက သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊
 ပရိဘူတိ-၏၊ (၄၆၂)။ ဝိနယဗျာကရဏာ-ဝိနည်းကို ဖြေဆိုခြင်းတို့သည်၊
 ပေ၊ ပရိဏာမေတိ-ပြောင်းလွှဲစေ၏၊ ပေ၊ အပညတ္ထံ-မပညတ်အပ်သေးသော
 သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညပေတိ-ပညတ်၏၊ ပညတ္ထံ၊ သမုန္တိတိ-ဖြတ်၏၊ ပေ၊ [ဘတ္တုဒ္ဒေ
 သကော-ဆွမ်းကို ညွှန်ချတတ်သော ရဟန်း၊ “သေနာသန ပညာပကော” စသည်
 ကို သေနာသနက္ခန္ဓက အဆုံးနား၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

တေရသမော-သော၊ အာဝါသိကဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၄။ ကထိနတ္ထာရဝဂ်

(၄၆၅) ကထိန်အာနိသင် ၅-ပါး။ ။အနာမန္တစာရော-ထင်ရှားရှိမှန်၊ ရဟန်းထံဝယ်၊ မပန်မကြား၊ ရွာတွင်းသို့သွားလာနိုင်ခြင်းလည်ကောင်း၊ အသမာဒါနစာရော-ဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ သင်္ကန်းမြတ်ကို၊ အရပ်တစ်ပါး၊ မယူဘဲသွားနိုင်ခြင်း လည်းကောင်း၊ ဂဏဘောဇနံ-၄ ပါးမှစ၊ ဂိုဏ်းဂဏအား၊ အကပ္ပိယ၊ ဝေါဟာရဖြင့်၊ လှူကြပိတ်ငြား၊ ဘောဇဉ်များကို၊ ၄-ပါးအတူ၊ ခံယူနိုင်ခြင်းလည်ကောင်း၊ ယာဝဒတ္တစီဝရံ- ဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ်၊ မပြုလတ်ဘဲ၊ လိုအပ်အများ၊ သင်္ကန်းကိုထားနိုင်ခြင်းလည်ကောင်း၊ တတ္ထ-ထို ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်၌၊ ယော စီဝရပျါဒေါ-အကြင်သင်္ကန်း၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-အကြင်ဖြစ်ပေါ်လာသော သင်္ကန်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော(စီဝရပျါဒေါ)-သည်၊ နေသံ-ထိုကထိန်အာနိသင်ရသော ရဟန်းတို့အတွက်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ပေ။

၄၆၆။ သတိကင်း၍ အိပ်ခြင်း၏အပြစ်။ ။ဘန္တေ၊ မုဋ္ဌဿတိဿ-ပျောက်ကင်းသောသတိရှိသည်ဖြစ်၍၊ အသမ္မစာနဿ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် မသိသည်ဖြစ်၍၊ နိဒ္ဒံ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကမတော-သက်ရောက်သော ရဟန်း၏၊ အာဒီနဝါ-တို့သည်၊ ကတိနခေါ-တို့ပါနည်း၊ [အပြစ်များလွယ်ပြီ။]

၄၆၇။ အဝန္တိယပုဂ္ဂိုလ်များ။ ။အဝန္တိယာ-ရှိမခိုးထိုက်သူတို့သည်၊ ပေ၊ အန္တရဃရံ-သို့၊ ပဝိတ္တော-ဝင်ပြီးသော ရဟန်းကို၊ အဝန္တိယော-ရှိမခိုးထိုက်၊ [ရစ္ဆဂတော-လမ်း၌ရောက်သူ၊ ဩတမသိကော-အမှောင်၌ရောက်သူ၊ အသမန္နာဟရန္တော-ရှိခိုးသည်ကို နှလုံးမသွင်းနိုင်သူ၊ သုတ္တော-အိပ်ပျော်နေသူကို၊ပေ၊ ယာဂုပါနေ-ယာဂုသောက်ရာ၌၊ပေ၊ ဧကာဝတ္တော-တစ်ဖက်ရန်သူ အတွင်း၌လည်သော ရဟန်းကို၊ပေ၊ အညဝိဟိတော-တစ်ပါးသောအာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိသောရဟန်း၊ပေ၊ [“ပုရေ ဥပသမ္မန္နေန” စသော ဝါကျတို့ကို သေနာသနက္ခန္ဓက အဝန္တိယာဒိပုဂ္ဂလ၌ရေးခဲ့ပြီ။] (၄၆၈) သေနာသနက္ခန္ဓက၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၄၆၉။ နဝကတရေန၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝုဗတရဿ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဝန္တန္တေန-ရှိခိုးလသော်၊ (၁) ဧကသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ (၂) အဉ္စလိပဂ္ဂယောတွာ (၃) ဥဘောဟိ-၂ ဘက်ကုန်သော၊ ပါဏိတလေဟိ-လက်အပြင်တို့ဖြင့်၊ ပါဒါနိ-ခြေတို့ကို၊ ပရိသမ္မာဟန္တေန-ဆုတ်နယ်လျက်၊ (၄) ဝေမဉ္စ-ချစ်ခြင်းမေတ္တာကိုလည်းကောင်း၊ (၅) ဂါရဝဉ္စ-ရိုသေလေးစားခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-ရှေးရူတည်စေ၍၊ ပါဒါ-တို့ကို၊ ဝန္တိတဗ္ဗာ-ထိုက်ကုန်၏၊ [တဿုဒ္ဓါနနှင့် ဝဂ်တို့၏ ဥဒ္ဓါန ထင်ရှားပြီ။]

စုဒ္ဒသမော ကထိနတ္ထာရဝဂေါ နိဋ္ဌိတော။
ဥပါလိပဉ္စကံ နိဋ္ဌိတံ။

အတ္တာပတ္တိသမုဋ္ဌာန

၄၇၀။ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (သဟဿေယျစသော ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇ)အာပတ်သို့၊ အစိတ္တကော-(အသဉ္စိစ္စဖြစ်၍ သင့်သောပုဂ္ဂိုလ်အတွက်) လွန်ကျူးလိုသော စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ သစိတ္တကော-(ဒေသနာပြောသောအခါ) စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်မှထ၏၊ (သာ)အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္တိ၊ ယံ အာပတ္တိ-အကြင် သဉ္စိစ္စအာပဇ္ဇအာပတ်သို့၊ သစိတ္တကော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ အစိတ္တကော-(တိဏဝတ္ထာရကသမထအရာ၌ အိပ်ပျော်နေလ သော်) စိတ်မရှိသည်၊(ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ပေ၊ [ကြွင်း ၂-ဝါကျကို နည်းမှီ၍သိပါ။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် ပဒသောဓမ္မစသော အာပတ်သို့၊ ကုသလစိတ္တော-(ဓမ္မဒါနကို ပြုအံ့ဟု ကြံလသော်) ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ကုသလ စိတ္တော-(ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမကို လိုက်နာအံ့ဟု ကြံ၍ ဒေသနာပြောလသော်) ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)ဝုဋ္ဌာတိ၊ [ဒေါသစိတ်ဖြင့် ဒေသနာပြောလျှင် “အကုသလစိတ္တော ဝုဋ္ဌာတိ” ဖြစ်၏၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထအရာ၌ အိပ်ပျော်နေ လျှင် “အဗျာကတစိတ္တော ဝုဋ္ဌာတိ”ဖြစ်၏။] ယံ အာပတ္တိ-အကြင် (ဘိသာပနက စသော) အာပတ်သို့၊ အကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ)အာပဇ္ဇတိ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိ- အကြင် (အိပ်ပျော်နေသောအခါ သင့်ရောက်အပ်သော သဟဿေယျ) အာပတ်သို့၊ အဗျာကတစိတ္တော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ပေ။ [ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ ၃-ပါးကို တစ်ပါးစီမူတည်၍ ကျန် ၂-ပါးကို မူလီသွင်းပြီးလျှင် (၃) တိက် ဟောတော်မူထားပါသည်။]

အမှာ။ “ပဌမံ ပါရာဇိကံ ကတိဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌာတိ”စသည်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ၊ သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီကို သမုဋ္ဌာန်ဖြင့် ဝေဖန်တော်မူသည်၊ ထို့နောက် “စတ္တာရော ပါရာဇိကာ”စသည်ဖြင့် ၁၄-ပါးလုံးပေါင်း၍ ဝေဖန်တော်မူ သည်၊ သံဃာဒိဿေသံ စသည်တို့၌လည်း နည်းတူပင်တည်း၊ တသုဒ္ဓါန၌ “အစိတ္တ အတ္တာပတ္တိ အစိတ္တက၊ပေ၊ သဗ္ဗထာ-ဖြင့်၊ ယထာဓမ္မေန-အာပတ်အားလျော်သော၊ ဉာယေန-နည်းအားဖြင့်၊ သမုဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဝိဇာနာထ-သိကုန်ရာ၏”ဟု ပေးပါ။

သမုဋ္ဌာနံ နိဋ္ဌိတံ။

ဒုတိယဂါထာ သင်္ဂဏိက

၁။ ကာယိကာဒိ အာပတ္တိ။ ။(၄၇၄) [ဤဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ဖွင့်ပြထားပြီးဖြစ်၍ ထူးရာ၌သာ အနက်ပေးပါမည်၊ အချို့နေ ရာ၌ စပ်ပုဒ်ကိုပင် မထည့်တော့ပါ။] ကာယိကာ-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း၊ ဝါစသိကာ-ဝစီဒွါရ၌

ဖြစ်သောအာပတ်တို့ကို၊ ကတိ-တို့ဟူ၍၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ကုန်သနည်း၊
 စာဒေန္တဿ-ဖုံးသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ကတိ-နည်း၊ သံသဂ္ဂ
 ပစ္စယာ-ကာယသံသဂ္ဂဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အာပတ္တိယော) ကတိ-တို့
 ပါနည်း၊ [အဖြေဂါထာ လွယ်ပြီ။] စတ္ထ-ဤယာဝတတိယက အာပတ်တို့တွင်၊
 အဋ္ဌဝတ္ထုကာ-အဋ္ဌဝတ္ထုကာ အာပတ်တို့သည်၊ ကတိ-နည်း၊ ကတိဟိ-အဘယ်မျှ
 လောက်ကုန်သော စကားတို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗသင်္ဂဟော-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို
 သိမ်းယူခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-နည်း)၊ ပေ၊ ဧကေန-("ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊
 သော အာဝိကရေယျ"ဟူသော) နိဒါနဒ္ဒေသစကားဖြင့်၊ ပေ၊ ဗုဒ္ဓေန ပညတ္တာ
 (ပညတ္တာနိ) ယာနိ (မူလာနိ၊ ဟောန္တိ) ဝိနယဿ (တာနိ) မူလာနိ-တို့သည်၊
 ကတိ၊ ဝိနယဂရုကာ-ဝိနယဂရုကာ အာပတ်တို့ကို၊ ပေ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လုတ္တဒနာ-ဒုဋ္ဌုလ္လုတ္တဒန
 အာပတ်တို့သည်၊ ပေ။

၂။ ဒေသနာဂါမိနိယာဒိ အာပတ္တိ။ (၄၇၅) ဒေသနာဂါမိနိယော-ဒေသနာဂါမိ
 အာပတ်တို့သည်၊ ပေ၊ စတ္ထ-ဤအာပတ်တို့တွင်၊ ကတိ-တို့ကို၊ အပ္ပဋိကမ္မာ-မကုစား
 နိုင်သော အာပတ်တို့ဟူ၍၊ ပေ၊ ဝုတ္တာ၊ ဝိကာလေ-၌၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်သော၊
 ဓညရသော-စပါးရည်သည်၊ (ကပ္ပတိ-အပ်သနည်း)၊ ပေ၊ ဧကော-သော၊ ဓညရ
 သော-(လောဏသောဝိရက ဆေးဟူသော)စပါးရည်သည်၊ (ကပ္ပတိ)၊ [လောဏ
 သောဝိရက ဆေးဖော်နည်းသည် တတိယပါရာဇိကဋ္ဌကထာ၊ ဝိနိတဝတ္ထု၌ ပါ၏။]
 ပေ၊ ကတိန-အဘယ်မျှလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ-ညဉ့်ပြတ်ခြင်းကို၊
 (ပညတ္တော-နည်း)၊ ဒွဂုံလာ-ဒွဂုံလအာပတ်တို့ကို၊ ပေ။

အတ္တာန-ကို၊ ဝမိတွာန-၍၊ ကတိ-တို့သို့၊ (အာပစ္စတိ)ပေ၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်ဖြင့်၊
 ကရဏာ-ပြုခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စတို့သည်၊ ပေ၊ ပါဏာတိပါတေ-
 ပါဏာတိပါတကြောင့်၊ ပေ၊ ဝါစာ-နှုတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါရာဇိကာ-တို့သည်၊
 ပေ၊ သြဘာသနာ-သြဘာသန အာပတ်တို့ကို၊ (ဒုဋ္ဌုလ္လုဝါစာ အာပတ်တို့ကို)၊
 ပေ၊ သဗ္ဗိရိတ္တေန-သဗ္ဗရိတ္တအာပတ် အစုနှင့်၊ ကတိ(အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဟောတိ)၊
 [အဖြေ၌လည်း ဤသို့ ထည့်ပေးပါ။]ပေ၊ ကမ္မာန-တို့ကို၊ သင်္ဂဟာ-သိမ်းယူကြောင်း
 အရာတို့သည်၊ ပေ၊ နာသိတကာ-ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ပေ၊ ကတိန-
 အဘယ်မျှလောက် ရဟန်းလောင်းတို့၏(အတွက်)၊ ဧကဝါစိကာ-တစ်ပြိုင်နက်
 ကမ္မဝါစာရွတ်ခြင်းသည်၊ (ဝဋ္ဋတိ-အပ်သနည်း)ပေ၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ္ဂသ္မိ-
 ၌၊ ပါစိတ္တိယေန (သဒ္ဓိ) ဒုက္ကဋာ-ကို၊ (ကတာ-ပြုတော်မူအပ်သလော)၊ စတ္ထ-
 ဤ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ်၌၊ ကတိ၊ နဝကာ-နဝကတို့ကို၊ ဝတ္တာ-အပ်ကုန်သနည်း၊
 ကတိန-အဘယ်မျှလောက်သော ဘိက္ခုနီတို့အား၊ စိဝရေန-ကြောင့်၊ (သင်္ကန်းပေး
 ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ ဟောတိ) ပေ၊ အာမကဓညေန-စပါးစိမ်းကို၊ ဘုဉ္ဇန္တာ

(ဘုဉ္ဇနိယာ)-တောင်း၍စားသော ဘိက္ခုနီ၏။ ပါဠိတ္တိယေန (သဒ္ဓိ) ဒုက္ခဗျာ-
ကို၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်သလော၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကတိ
အာပတ္တိယော-တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဟေ၊ ကိတ္တကာ-အဘယ်မျှ အတိုင်းအရည်ရှိ
ကုန်သော၊ ဟေ။

၃။ ပါဠိတ္တိယ။ (၄၇၆) သဗ္ဗာနိ၊ နာနာဝတ္ထုကာနိ-အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်
သော၊ ကတိ၊ ပါဠိတ္တိယာနိ-တို့သို့၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေးလည်းမကျ၊ အစရိမံ-နောက်လည်း
မကျ၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ အာပစ္စေယျ-ရောက်နိုင်သနည်း၊ ဟေ၊ ကတိ-
အဘယ်မျှလောက်သော အာပတ်တို့ကို၊ ဝါစာယ-စကားဖြင့်၊ ဒေသေယျ(ဣတိ)-
ဒေသနာ ပြောရာ၏ ဟူ၍၊ အာဒိစ္စဗန္ဓနာ-သည်၊ ဝုတ္တာ-နည်း၊ ဟေ၊ ဧကဝါစာယ-
တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်၊ ဒေသေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍၊ ဟေ၊ ဝုတ္တာ၊ [ပါဠိယံ
“ဧကဝါစာယဒေသေယျ ဝုတ္တာ အာဒိစ္စဗန္ဓနာ” တိ ဧတ္ထ “ဒေသေယျာတိ ဝုတ္တာ” တိ
ဣတိသဒ္ဓိ အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ-ဝိမတိ။] ဟေ၊
ကိဉ္စ-အဘယ်ကို၊ ကိတ္တောတွာ-ထုတ်ဖော်၍၊ ဟေ၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဟေ၊ ဝေါဟာရ
ပစ္စယာ-ပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဟေ၊ ကတိနံ
စေဝ-အဘယ်မျှလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ-နည်း၊)
အဓိကရဏေနစ-အဓိကရုဏ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ) [ပထမာအနက်၌ တတိယာ
သက်ပါ။] ဟေ၊ ပဉ္စန္ဒစေဝ-သီတင်းသုံးဘော် ၅ ဦးတို့၏သာ၊ ဟေ၊ ဝုပသမေနစ-
အဓိကရုဏ်းငြိမ်းခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဟေ၊ ကတိဟိ၊ ဌာနေဟိ-အကြောင်း
တို့ကြောင့်၊ သောဘတိ-တင့်တယ်သနည်း၊ ဟေ။

ရတ္တိ-၌၊ ကာယိကာ-ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော အာပတ်တို့သည်၊ ကတိ-နည်း၊
ဟေ၊ နိဇ္ဈာယဿ-စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ရှုသော ရဟန်း၏၊ ဟေ၊ ကတိ အာနိသံသေ-
တို့ကို၊ သမ္ပဿ-ကောင်းစွာမြော်မြင်သော ရဟန်းသည်၊ ပရေသံ-တို့၏(အပေါ်၌)၊
သဒ္ဓါယ-ယုံကြည်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဒေသယေ-ဒေသနာပြောရာသနည်း၊ ဟေ၊ ကတိ
ဌာနေ-အဘယ်မျှလောက်သောဌာန၌၊ မုသာဝါဒေါ (ဂစ္ဆတိ-ရောက်သနည်း၊)
ဥပါလိပဉ္စက မုသာဝါဒဝဂ်၌ အကျယ်ပါခဲ့ပြီ။] ဟေ၊ ကတိနံ-တို့၏၊ ဒေသနာယ-

ဘုဉ္ဇနာ ဟေ၊ ဒုက္ခဗျာ။ ။အမေးဝါကျဝယ် စာအုပ်များ၌ “ဘုဉ္ဇနာ ဟေ၊ ဒုက္ခဗျာ
ကတိ”ဟု တွေ့ရ၏။ အဖြေ၌ “ဘုဉ္ဇနာ ဟေ၊ ဒုက္ခဗျာ ကတာ”ဟု ရှိသောကြောင့် “ကတိ”၏
နေရာဝယ် “ကတာ”ဟု ရှိသင့်ပါသည်။ သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌လည်း “ကတာ-
အပ်သလော”ဟုပင် ရှိပါသည်။ မှန်၏-အကယ်၍ “ကတိ”ဟု ပါ၌ရှိလျှင် “ကတိ”အရ
အဖြေ၌ သရုပ်ထုတ်ပြရပေလိမ့်မည်။ [ကတိနှင့်မေးသောဝါကျ၏ အဖြေများဟု ကြည့်ပါ။]
ဤဂါထာနှင့် စာသွားတူသော “ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ္ဂသ္မိ”စသော ဂါထာ၌ကား အမေး၌
“ကတာ”ပုဒ်ပင် မပါတော့ပဲ အဖြေ၌သာပါသည်။

အစွယဒေသနာသည်လည်း၊ (အပြစ်ကို ပြောခြင်း၊ တောင်းပန် ခြင်းသည်လည်း)၊
ဟောတိ၊ ဗေ၊ မုသာဝါဒေါ-သည်၊ ကတဂီကော-အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါရှိ
သနည်း၊ ဗေ၊ ဥပသမ္ပဒါ-သည်၊ ကတဝါစိတာ-အဘယ်မျှလောက်သော စကားရှိ
သနည်း၊ ဗေ၊ ကတိဟိ-အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါတို့နှင့်၊ (သမန္နာဂတော-
ကို)၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ဟူ၍၊ (သမန္နိတဗ္ဗော)၊ ဗေ၊ အဋ္ဌဝါစိကာ-ရှစ်ခွန်းသော
စကားရှိ၏၊ အဋ္ဌန္တံ-ရှစ်ယောက်သော ဘိက္ခုနီတို့အား၊ ဗေ။

(နဝသု-သံဃာသင်းခွဲသော ၉-ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ကတိနံ-တို့၏၊
ဆေဇ္ဇံ-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်းသည်၊ (ပါရာစိကသည်)၊
ဗေ၊ သဗ္ဗေသံ-တို့၏၊ ဧကဝတ္ထုကာ-တစ်ခုတည်းသော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-
နံသလော)၊ (နဝသု) ဧကဿ-(စာရေးတံ ယူစေ၍ သံဃာသင်းခွဲသော) တစ်ပါး
သောရဟန်း၏၊ ဗေ၊ စတုန္တံ-ဘေးဒါနဝတ္ထုကရဟန်း ၄ ပါးတို့၏၊ ဗေ၊ စတုန္တံ
စေဝ-ဓမ္မဝါဒီရဟန်း ၄ ပါးတို့၏သာလျှင်၊ ဗေ၊ ဧကဝတ္ထုကာ-သံဃာဒေဟူသော
တစ်ခုတည်းသော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဗေ၊ နဝဟိ-ကိုးပါးသော ရဟန်း
တို့ဖြင့်၊ ဗေ၊ ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကရဏာ-ပြုထိုက်သော ကံတို့သည်၊ နဝ။

၄။ အဝန္တနိယပုဂ္ဂလာဒီ။ ၄၇၇။

ကတိ ဗေ၊ (တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
အပေါ်၌)၊ သာမိစေန စ-အရိအသေပြုမှုနှင့် တက္ကလည်း၊ [“သာမိစိယာ”ဟု
ဆိုလိုရင်းတည်း။] အဉ္စလိ-ကို၊ န (ကာတဗ္ဗော)-နည်း၊ ဗေ၊ ဣဓ-ဤသင်္ကန်း
ဝေဖန်ရာ၌ (မျက်မှောက်၌)၊ ဒါတဗ္ဗံ-နည်း၊ ကတိနံ-တို့အား၊ သန္တေ-(လျှောက်ပတ်
သော)ကိုယ်စားယူမည့်သူ ရှိလသော်၊ ဗေ၊ ပါရိဝါသိကော-ပရိဝါသံ ကျင့်သုံးသော
ရဟန်းသည်၊ ကတိသတံ-အဘယ်မျှ အရာရှိသော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ရတ္တိ
သတံ-ညဉ့်ပေါင်း တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဆာဒယိတွာန-ဖုံးထားပြီး၍၊ (ဖုံးထားသော်)၊
ကတိ၊ ရတ္တိယော-တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာ-ပရိဝါသံနေပြီး၍၊ ဝါ-ခြင်းကြောင့်၊
မုစ္စေယျ-အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ရာသနည်း၊ ဗေ၊ ဒသသတံ-တစ်ရာဆယ်လီရှိ
သော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဗေ၊ စမ္မာယံ-စမ္မာဖြူ၌၊ ဝိနယဝတ္ထုသ္မိ-ဝိနည်းနှင့်
စပ်သော အကြောင်းအရာ၌၊ တစ်နည်း၊ စမ္မာယံ ဝိနယဝတ္ထုသ္မိ-စမ္မေယျက္ခန္ဓက၌၊
ကတိ၊ ကမ္မဒေါသာ-အပြစ်တို့ကို၊ ဗေ၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသော ကံတို့ကိုပင်၊
အဓမ္မိကာ-အဓမ္မိက ကံတို့ဟူ၍၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ကုန်သလော၊ [ဤ၌လည်း
“ကတိ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ “ကတာ”ဟု ရှိသည်၊ သီဟိုဠ်မှ၊ ယိုးဒယား
မူ၌ကား “ကတာ”ပုဒ်ပင် မပါ။]

အနန္တမိနေန-အဖြစ် အပျက်ဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို အောင်
တော်မူပြီးထသော၊ ဝါ-ရတော်မူပြီးထသော၊ တာဒိနာ-တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ
တော်မူထသော၊ ဝိဝေကဒဿိနာ-တဒင်္ဂါဒိ၊ စရိုငါးဝ၊ ဝိဝေကကို၊ လုံးဝကုန်စင်၊

သိမြင်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယံ (ယာနိ)အာပတ္တိက္ခန္ဓာနိ-အကြင် အာပတ်အစုတို့ကို၊ ဒေသိတံ(ဒေသိတာနိ)-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤ အာပတ်အစုတို့တွင်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်သော အာပတ်အစုတို့သည်၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ သမ္ပန္နိ-ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ ဝိဘင်္ဂိကာဝိဒ-ဥဘတောဝိဘင်း၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော ငါ့ရှင်၊ တံ-ငါ့ရှင်ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးပါ၏၊ ဗြဟ္မဟိ-ဖြေပါလော၊ ဩ၊ ဧတ္ထ-ဤအာပတ်အစုတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ပါရာမိကအာပတ်အစုသည်၊ ဩ။

အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ၊ ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ကတိ-န်သော၊ အာပါယိကာ-အပါယ်၌ ဖြစ် လတ္တံ့သော သံဃဘောဒကရဟန်းတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်သနည်း၊ ဝိနယံ-ဝိနည်းကို၊ ပဋိဇာနန္တဿ-သိ၏ဟု ဝန်ခံသော၊ တေ-အရှင်၏၊ ဝိနယာနိ-ဝိနည်းတို့ကို၊ သုဏောမ-နာလိုပါကုန်၏၊ [ဝိနယံ ပဋိဇာနန္တဿာတိ ဝိနယံ ဇာနာမိတိ ပဋိ ဇာနန္တဿ၊-ဝိမတိ။] ဆဉ်နဒိယမုသတာ-၆ ပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော အခွဲအားဖြင့် ၂ ရာရှိကုန်သော၊ ဝါ-(၁၄၄)ယောက်ကုန်သော၊ ဩ၊ သံဃဘောဒကာ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ၊ ဩ၊ ကတိ-ကုန်သော၊ နာပါယိကာ(န+အာပါယိကာ)-အပါယ်၌ မဖြစ် လတ္တံ့သူတို့ကို၊ ဩ၊ ဝုတ္တာ၊ ဩ၊ အဋ္ဌာရသ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဩ၊ အဋ္ဌကာ-အဋ္ဌကတို့ကို၊ ဩ။

၅။ သောဋ္ဌသကမ္မာဒိ

(၄၇၈) “ကတိ ကမ္မာနိ ဝုတ္တာနိ”စသော ဂါထာတို့ လွယ်ပြီ၊ “အဋ္ဌာသိတိ သတံ-တစ်ရာရှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော”ဟု ဆိုပါ၊ အဆုံးဂါထာ၌ “ယာဝ-အကြင်မျှ လောက်၊ တယာ-သည်၊ သုပုစ္ဆိတံ-ကောင်းစွာ မေးအပ်ပြီ၊ ယာဝ-လောက်၊ မယာ-သည်၊ သုဝိသမ္ပိတံ-ကောင်းစွာ ဖြေဆိုအပ်၏၊ (တာဝ-လောက်)၊ ပုစ္ဆာ (ယ) ဝါ-ပုစ္ဆာ၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသဇ္ဇနာယ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အသုတ္တကံ-ဘုရားဟောဖော်၊ ပါဠိတော်မှကင်းသော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော စကားသည်၊ နတ္ထိ၊ [အသုတ္တကန္တိ သုတ္တဝိရဟိတံ၊ သုတ္တတော အပနိတံ နတ္ထိတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ။]

ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

သောဒမောဇနဂါထာ

၁။ အဝိပွဝါသပဉ္စာ။ ၄၇၉။ ဘိက္ခုဟိစ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိဟိ စ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အသံဝါသော-ဥပုသ်ပဝါရကာ စသော သံဝါသမရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တဟိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဧကဇ္ဈော-အချို့သော၊ သဗ္ဗောဂေါ-(မေထုနဓမ္မ စသော) မအပ်သော အတူတကွ သုံးဆောင်မှုကို၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ (တေန-ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့်)၊ အဝိပွဝါသေန-မကင်းမူ၍ နေခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

သောပဉ္စာ-ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျမ်းကျင့်၊ ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဤကား အမေးဖြစ်အောင် အနက်ပေးခြင်းတည်း၊ အဖြေဖြစ်အောင်ကား “စိန္တိတာ-ကလေး၏ မိခင်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီဟူ၍၊ ဝါ-ဘိက္ခုနီ၏ ကလေးဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု အနက်ပေးပါ၊ နောက်နောက်ဂါထာတို့၌လည်း နည်းမှီသိပါ၊ လွယ်ကူအောင် အဖြေကို တစ်ခါတည်း အနက်ပေးပါမည်။]

ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ (ယာနိ-အကြင်ဝတ္ထုတို့ကို) အဝိသမ္ဘိယံ-မစွန့်ထိုက်ဟူ၍၊ အဝေဘင်္ဂီယံ-မဝေဖန်ထိုက်ဟူ၍၊ မဟေသိနာ-ဘုရားရှင်သည်၊ ဝုတ္တာ (ဝုတ္တာနိ)-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (တာနိ-တို့ကို) ဝိသန္တန္တဿ-စွန့်သော ရဟန်း၏၊ ပရိဘုဉ္စန္တဿ-သုံးစွဲသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သောပဉ္စာ-ကို၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-ဂရုဘဏ်ချင်း လဲလှယ်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဒသ-တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေ-သေနာသနက္ခန္ဓက၌ လာသော အဝန္တိယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ န ဝဒါမိ-ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ ဧကာဒသ-ကုန်သော၊ ဝိဝန္တိယ (ဝိဝန္တိယာပိ)-မဟာဓန္ဓက၌ ဟောတော်မူအပ်သော ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ (န ဝဒါမိ)၊ ဝုမံ-သီတင်းကြီးရဟန်းကို၊ ဝန္တန္တဿ-ရှိခိုးသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-နဂ္ဂဖြစ်သော သီတင်းကြီးရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ န ဥက္ခိတ္တကော-ဥက္ခိတ္တကလည်း မဟုတ်၊ နစ ပရိဝါသိကော-ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးသော ရဟန်းလည်းမဟုတ်၊ န သံဃဘိဇ္ဇော-သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်းလည်း မဟုတ်၊ န စ ပက္ခသင်္ဂန္တော-တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော ရဟန်းလည်း မဟုတ်၊ သမာနသံဝါသကဘူမိယာ-သမာနသံဝါသကဘုံ၌(သမာနသံဝါသက၏ အဖြစ်၌)၊ ဌိတော-၏၊ (သော-သည်)၊ ကထံ-လျှင်၊ သိက္ခာယ-အားဖြင့်၊ အသာဓာရဏော-အခြားရဟန်းတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၊ သိယာန-ဖြစ်ရာပါသနည်း၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-ဆတ္တာသည် ဖြစ်ဖူးသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္ထူပသဉ္စိတံ-စီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကုသလံ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ပရိပုစ္ဆမာနော-မေးတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥပေတိ-ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ န ဇီဝတိ-အသက်ရှင်သူလည်း မဟုတ်၊ န မတော-သေသောပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်၊ န ပရိနိဗ္ဗာတော-ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ကတမံ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဝဒန္တိ-မိန့်တော်မူကြကုန်သနည်း၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-နိဗ္ဗိတဗုဒ္ဓဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဥက္ခက္ခကေ-ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏ အထက်အရပ်၌ဖြစ်သော မုခမဂ်၌၊ (ပါရာစိက-ကို)၊ န ဝဒါမိ-မဆိုလို၊ အစောနာဘိ-ချက်၏ အောက်အရပ်ဖြစ်သော ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ်ကို၊ ဝိဝဇ္ဇိယ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ-မေထုနမှီဝဲ ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကထ-လျှင်၊ ပါရာစိကော-ပါရာစိကကျသုသည်၊ သိယာ-သနည်း၊ ပေ၊ စိန္တိတာ-ကဗန္ဓိပြိတ္တာ၏ ပါးစပ်၌ မေထုနမှီဝဲသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော ဘိက္ခု-သည်၊ သညာစိကာယ-ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်း ဖြင့်၊ အဒေသိတ ဝတ္ထုကံ-သော၊ ပမာဏာတိက္ကန္တ-သော၊ သာရန္တ-သော၊ အပရိက္ကမန-သော၊ ကုဋိ-ကို၊ ကရောတိ-၏၊ (တဿ-၏)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ စိန္တိတာ-တိဏန္တာဒကုဋိကိုပြုသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော ဘိက္ခု-သည်၊ သညာစိကာယ ပေ၊ ကရောတိ၊ ပေ၊ (တဿ) အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ စိန္တိတာ-သဗ္ဗမတ္တိကာမယကုဋိကို ပြုသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ကာယိကံ-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပယောဂံ-ကို၊ (လွန်ကျူးမှုကို)၊ န အာစရေ-မပြုကျင့်ရာ၊ ဝါစာယပိ-နှုတ်ဖြင့်လည်း၊ ပရေ-သူတစ်ပါးတို့ကို၊ နစ ဘဏေယျ-ပြောလည်း မပြောရာ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါ သော်လည်း၊ ဂရုကံ-ဂရုကဖြစ်သော၊ ဆေဇ္ဇဝတ္တု-သာသနာတော်၌ အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ကြောင်းဖြစ်သော ပါရာစိကသို့၊ အာပဇ္ဇေယျ-ကျရာ၏၊ ပေ၊ စိန္တိတာ-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော သန္တော-အကြင်သူတော်ကောင်းသည်၊ ကာယိကံ-၌လည်းဖြစ်သော၊ ဝါစသိကံ-၌လည်းဖြစ်သော၊ ကိဉ္စိ၊ ပါပံ-မကောင်းမှုကို၊ န (ကရေယျ)-ရာ၊ မနသာပိ-မနောဒွါရဖြင့်လည်း၊ (ကိဉ္စိ) ပါပံ န ကရေယျ၊ သော-သည်၊ (“ဘေ” ၌ စပ်)၊ ဝါ-ကို၊ နာသိတော-ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ (အသွင်ကိုဖျက်၊ လူထွက်စေ အပ်သည်၊ သမာနော-သော်)၊ ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ သုနာသိတော-ကောင်းစွာ ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာ ဖျက်ဆီးရာရောက်သည်)၊ ဘဝေ-ဖြစ်ရာသနည်း၊ ပေ၊ စိန္တိတာ-ပဏ္ဍုကံစသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

(ယော-အကြင် ရဟန်းသည်)၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ မနုဇေန-လူနှင့်တကွ၊ ဝါစာ (ဝါစာယ)-နှုတ်ဖြင့်၊ အနာလပဇ္ဇော-မပြောဆိုသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပရေ-စကားပြောဘက်မှတစ်ပါး အခြားသူတို့ကို၊ (သန္တာယ-ရည်မှန်း၍)၊ ဂိရံစ-စကားသံကိုလည်း၊ န ဘဏေယျ-မပြောဆိုရာ၊ (သော-သည်)၊ ဝါစသိကံ-ဝစိ ဒွါရ၌ဖြစ်သော၊ နကာယိကံ-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သည်မဟုတ်သော၊ (အာပတ္တိ-သို့)၊

အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်ရာ၏။ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-ပါတိမောက်ရွတ်ပြရာ၌ မိမိမှာရှိသော အာပတ်ကို ထင်စွာမပြုစေခြင်းကြောင့် သမ္မဇာနဗ္ဗသောဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဗုဒ္ဓဝရေန-ဘုရားမြတ်သည်။ ဝဇ္ဇိတာ-ဖွင့်လှစ်ထုတ်ဖော်၊ ပညတ်တော်မူအပ် ကုန်သော၊ သံဃာဒီသေသာ-တို့မည်သော၊ စတုရော၊ သိက္ခာပဒါ-တို့သည်။ ဘဝေယျ-ရှိကုန်ရာ၏။ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သို့၊ (အာပတ်တို့သို့) ဧကပ္ပယောဂေန-တစ်ပြိုင်နက်သော ပယောဂဖြင့်၊ အာပဇ္ဇေယျ-ရာ၏။ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-အရုတ်တက်ရာအခါဝယ် ရွာတစ်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော မြစ်တဖက်ကမ်းသို့ သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဥဘော-၂ ဦးလုံးတို့သည်။ ဧကတော ဥပသမ္မန္တာ-ဧကတော ဥပသမ္မန္တတို့ သည်။ (ဟောန္တိ)၊ ဥဘိန္တ-၂ ဦးလုံးတို့၏။ ဟတ္ထတော-မှ၊ စီဝရ်-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏေယျ-ခံယူအံ့၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်။ နာနာ-ထူးကုန်သည်။ သိယာ-ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ စိန္တိတာ-ဘိက္ခုနီ သန္တိဧက ဧကတော ဥပသမ္မန္တာ၊ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိဧက ဧကတော ဥပသမ္မန္တာ ၂ ဦးတို့၏လက်မှ သက်န်းကိုခံယူသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

စတုရော-၄ ယောက်ကုန်သော၊ ဧနာ-ရဟန်းတို့သည်။ သံဝိဇာယ-သဘောတူ စီစဉ်၍(ဝါ-တိုင်ပင်၍) ဂရုဘဏ္ဍ-တစ်မတ်၊ တစ်မတ်ထက် ပိုလွန်သော ဂရုဘဏ် ကို၊ အဝဟရ်-ခိုးဆောင်ကြကုန်ပြီ။ တယော-သုံးယောက်သော ရဟန်းတို့သည်။ ပါရာဇိကာ-ပါရာဇိက ကျကုန်၏။ ဧကော-တစ်ပါးသည်။ န ပါရာဇိကော-ပါရာဇိက မကျ၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-ဆရာ တပည့် ၄ ယောက်တို့ဟူ၍ ကြံစည် အပ်ပြီ။

၂။ ပါရာဇိကာဒိပဉ္စာ။ (၄၈၀)။ ဣတ္ထိစ-မိန်းမသည်ကား၊ အဗ္ဘန္တရေ-အိမ်၏အတွင်း၌၊ သိယာ-ရှိရာ၏။ ဘိက္ခုစ-သည်ကား၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အိမ်၏အပြင်၌၊ သိယာ-၏။ တသ္မိံဃရေ-၌၊ ဆိဒ္ဓံ-အပေါက်သည်၊ နတ္ထိ၊ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ကထံ-လျှင်၊ ဝါ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ပါရာဇိကော-ပါရာဇိကကျသူသည်။ သိယာ-ဖြစ်ရာပါသနည်း၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-ဒုဿကုဋ်၌ ကာအပ်သော အဝတ်နှင့် တကွ မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

တေလံ-ဆီကိုလည်းကောင်း၊ မခုံ-ပျားရည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖာဏိတဉ္စာပိ-တင်လဲကိုလည်းကောင်း၊ သပ္ပိ-ထောပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ နိက္ခိပေယျ-သိမ်းထားရာ၏။ သတ္တာဟေ-၇ ရက်သည်။ အဝိတိဝတ္တေ-မလွန်မီ၊ ပစ္စယေ-ဂေလညအကြောင်းသည်။ သတိ-ရှိလသော်၊ ပရိဘုဉ္စန္တဿ-သုံးဆောင်သောရဟန်း၏။ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-လိန်ပြန်သောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

နိသဂ္ဂိယေန-စွန်ခြင်းဝိနည်းကံနှင့်တကွ၊ အာပတ္တိ-ပါစိတ်အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ [“အာပတ္တိ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟိတ်ဈေးထားသည်။] သုဒ္ဓကေန-နိသဂ္ဂိယမဖက်၊ သက်သက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သို့လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ အာပစ္စေယျ-ရာ၏။ ဩ၊ စိန္တိတာ-သံဃာအထံသို့ ညွတ်ပြီးသော သင်္ကန်း ၂ ထည်တွင် တစ်ထည်ကို မိမိသို့၊ တစ်ထည်ကို အခြား ရဟန်းသို့ ညွတ်စေသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဝိသတိယာ-၂ ကျိပ် အရေအတွက်အားဖြင့်၊ သမာဂတော-ကောင်းစွာ ရောက်လာကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သမဂ္ဂသညိနော-သမဂ္ဂဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကမ္မ-ကို၊ ကရေယျ-ရာ၏။ ဘိက္ခု-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဒွါဒသယောဇနေ-တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိအောင် ဝေးသောအရပ်၌၊ ဌိတော-တည်နေသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။ [သိယာ ၂ ပုဒ်တွင် ပထမပုဒ်ကို အနက်မရှိဟု ကြံပါ။] တံကမ္မဉ္စ-သည်လည်း၊ ဝဂ္ဂပစ္စယာ-ဝင်္ဂဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကုပ္ပေယျ-ပျက်ရာ၏။ ဩ၊ စိန္တိတာ-တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာကျယ်သော ဂါမသီမိအတွင်းဝယ် တစ်နေရာ၌ ရဟန်းတစ်ပါးရှိနေစဉ် ပြုအပ်သော ကံဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဤ ဂါထာအဖွင့်ကို ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။]

ပဒဝိတိဟာရမတ္တေန-ခြေလှမ်းကာမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ ဘဏိတေနစ-ပြောဆိုအပ်ကာမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ-န်သော၊ ဂရုကာနိ-ဂရုကဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပဋိကမ္မာနိ-ကုစားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုသဋ္ဌိ-၆၄ ပါးသော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ (တစ်ပြိုင်နက်)၊ အာပစ္စေယျ-ရာ၏။ ဩ၊ စိန္တိတာ-ယောက်ျားတစ်ယောက်အတွက် ခြောက်ဆယ့်လေးယောက်သော မိန်းမတို့ကို အောင်သွယ်ပေးသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

(ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊) အန္တရဝါသကေန-သင်းပိုင်ကို၊ နိဝတ္တော-ဝတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒိဂုဏံ-ဧကသီနှင့်တကွ ၂ ထပ်ဖြစ်သော၊ သံဃာဋီ-သင်္ကန်းကြီးကို၊ ပါရုတော-မြဲသည်၊ (ဟောတိ၊ တဿ-၏)၊ သဗ္ဗာနိ-န်သော၊ တာနိ-ထိုသင်္ကန်းသုံးထည်တို့သည်၊ နိသဂ္ဂိယာနိ-နိသဂ္ဂိထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။ ဩ၊ စိန္တိတာ-ဝတ်အပ်၊ ၂ ထပ်ပြု၍ မြဲအပ်သော သင်္ကန်း၏အနားကို ဘိက္ခုနီအား ဖွပ်လျှော်ခိုင်းသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

အာပစ္စေယျ ဧကတော။ စာအုပ်များ၌ “အာပစ္စန္ဓဿ” ဟု တွေ့ရ၏။ သို့သော် ထိုအတိုင်း အနက်ပေး၍ မဖြစ်ပါ။ “ဧကံ၊ မယံ ဧကံ ဣမဿ ဒေဟီ”တိ ဧဝံ ဧကဝါစာယ အာပဇ္ဇိတပစ္စတ္တ “အာပစ္စေယျ ဧကတော”တိ ဝုတ္တံ-နိသဂ္ဂိယ၊ ပတ္တဝဂ်၊ ပရိဏတသဘိက္ခာပုဒ် အဖွင့် သာရတ္ထ၊ ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ “အာပစ္စေယျ”ဟုသာ ရှိသင့်ပါသည်။

ဥတ္တိပိ-ဥတ်သည်လည်း၊ န စ အတ္တိ-မရှိ၊ (မပါ)၊ ကမ္မဝါစာပန-သည်လည်း၊ နစ (အတ္တိ)၊ ဧဟိ ဘိက္ခုတိ-ဧဟိဘိက္ခုဟူ၍၊ စိနော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နစ အဝါစ-မိန့်တော်မမူ၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သရဏဂမနမ္မိ-သရဏဝံသည်လည်း၊ န အတ္တိ၊ [သရဏဝံဖြင့်လည်း မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်ဟူလို] အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပသမ္ပဒါစ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အက္ခယ-မဖျက်ဆီးအပ်၊ မဖျက်ဆီးနိုင်၊ ဝါ-မဖျက်၊ ယေ၊ စိန္တိတာ-မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏ ဥပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

မန္တော-နံ့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ န မာတရံ-အမိလည်းမဟုတ်သော၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ဟနေ-သတ်ရာ၏၊ န ပိတရံ-အဖလည်းမဟုတ်သော၊ ပုရိသံ-ကို၊ ဟနေ-ရာ၏၊ အနရိယံ-အရိယာမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဟနေယျ-ရာ၏၊ တေနစ-ထိုသို့သတ်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ အာနန္တရံ-အနန္တရိယကံသို့၊ ဖုသေ-ရောက်၏၊ ယေ၊ စိန္တိတာ-ရဟန္တာမဟုတ်သော လိန်ပြန်သော အမိ(အဖ)ကို သတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

မာတရံ-အမိရင်းဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိ-စ-ကိုလည်း၊ ဟနေ-ရာ၏၊ ပိတရံ-အဖရင်းဖြစ်သော၊ ပုရိသဉ္စ၊ ဟနေ-ရာ၏၊ မာတရံ ပိတရံ-အမိရင်းအဖရင်းကို၊ ဟန္တာ-သတ်ပြီး၍၊ တေနစ-ထိုသတ်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ အနန္တရံ န ဖုသေ၊ ယေ၊ စိန္တိတာ-တိရိစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိအဖကိုသတ်သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

အစောဒယိတွာ-မစောဒနာမူ၍၊ အသာရယိတွာ-အပြစ်ကို အမှတ်မရစေမူ၍၊ အသမ္မုဇိဘူတဿ-မျက်ကွယ်၌ ဖြစ်၍ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (အပေါ်၌)၊ ကမ္မ-ကို၊ ကရေယျ-ရာ၏၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော၊ ကမ္မဉ္စ-သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သုကတံ-ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာပြုအပ်ရာ ရောက်သည်)၊ ဘဝေယျ၊ ကာရဏော-ကံပြုသော၊ သံဃောစ-သည်လည်း၊ အနာပတ္တိကော-အာပတ်မရှိသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ ယေ၊ စိန္တိတာ-ဒုတေနပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဒုတိယဂါထာ၌ “စိန္တိတာ-ပဏ္ဍုကံစသုတို့၏ ဥပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ဖေးပါ။]

ဆိန္ဒန္တဿ-ဖြတ်သော ရဟန်းတစ်ပါး၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဆိန္ဒန္တဿ-၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဆာဒေန္တဿ-ဖုံးသော ရဟန်းတစ်ပါး၏၊ ယေ၊ ဆာဒေန္တဿ-၏၊ ယေ၊ စိန္တိတာ-တောစိုးသစ်ပင်စသည်တို့ကို ဖြတ်သောရဟန်း၏ အာပတ်၊ ဆံပင်စသည်ကို ဖြတ်သောရဟန်း၏ အနာပတ်၊ အာပတ်ကို ဖုံးသော ရဟန်း၏ အာပတ်၊ ကျောင်းစသည်ကို မိုးကာသောရဟန်း၏ အာပတ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

သစ္စံ-အမှန်ကို၊ ဘဏန္တော-ပြောသောရဟန်းသည်၊ ဂရုကံ-ဂရုကသံဃာဒိ
 သေသံအာပတ်သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ မုသာ-မမှန်သောစကားကို၊ ဘာသတောစ-
 ပြောဆိုသော ရဟန်း၏ကား၊ လဟု-လဟုကပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊
 မုသာ-ကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ ဂရုကံ (အာပဇ္ဇတိ)၊ သစ္စံ-ကို၊ ဘာသတောစ-
 ၏ကား၊ လဟု (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-သိခရဏီသိစသည်ဖြင့် အမှန်ကိုပြော
 သောရဟန်း၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒကို ပြောသောရဟန်း၊ မဟုတ်မမှန်သော ဥတ္တရိ
 မနုဿဓမ္မကို ပြောသောရဟန်း၊ ဟုတ်မှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောသော
 ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

၃။ ပါစိတ္တိယာဒိပဉ္စာ။ (၄၈၁)။ အဓိဋ္ဌိတံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော၊
 ရဇနာယ-ဆိုးရည်ဖြင့်၊ [“ရဇနေန”ဟု ဆိုလိုလျက် ပုံလိန်မှ ဣတ္ထိလိန်ပြန်နေသည်၊]
 ရတ္တံ-ဆိုးအပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော၊ ကပ္ပကတမ္ပိ-ပြုအပ်ပြီးသော ကပ္ပဗိန္နုရှိသည်
 လည်း၊ သန္တံ-ဖြစ်သော၊ (စီဝရံ-ကို)၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-ဝတ်ရုံသုံးစွဲသော ရဟန်း၏၊
 အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-နိသဂ္ဂိယသင်္ကန်းကို မစွန့်ပဲ ဝတ်ရုံသုံးစွဲသော
 ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

(ယော) ဘိက္ခု-သည်၊ သူရိယေ-သည်၊ အတ္တင်္ဂတေ-ဝင်လသော်၊ မံသာနိ-
 အသားတို့ကို၊ ခါယတိ-ခဲစား၏၊ န ဥမ္ပတ္တကော-ရှူးသူလည်းမဟုတ်၊ နစ ပန
 ခိတ္တစိတ္တော-ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသူလည်း မဟုတ်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝေဒနာ
 ဣပိ-သည်လည်း၊ န ဘဝေယျ-ရာ၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာပတ္တိစ-သည်
 လည်း၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ သောစ ဓမ္မော-ထိုတရားသဘောကိုလည်း၊ သုကတေန-
 မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတော-ဟောတော်မူအပ်၊ ပညတ်အပ်ပြီ၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-
 (စားမြုံ့ပြန်တတ်သော)ရောမန္တ ကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ရတ္တစိတ္တော-တပ်မက်သောစိတ်ရှိသူသည်၊ န (ဟောတိ)၊ [မေထုနဓမ္မကို မလွန်
 ကျူး-ဟူလို]၊ ဝေယျစိတ္တောစ-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်ရှိသူသည်လည်း၊ န
 ပန ဟောတိ-မဟုတ်၊ [အဒိန္နာဒါနကို မလွန်ကျူး-ဟူလို]၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊
 ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ မရဏာယစာပိ-သေခြင်းငှာလည်း၊ န စေတယိ-မစေ့ဆော်၊
 သလာကံ-စာရေးတံကို၊ ဒေန္တဿ-ပေးသော၊ (အဿ-ထိုရဟန်း၏) ဆေဇံ-
 သာသနာဝယ် အမြစ်ရင်း၏ ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ (သလာကံ-ကို)၊ ပဋိဂ္ဂ
 ဣန္ဒဿ-ခံယူသောရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-သံဃဘောဒက
 ရဟန်း၊ ဘောဒါနုဝတ္တကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

သာသကံသမ္ပတံ-ယုံမှားဖွယ်ရှိသည်ဟု သမုတ်အပ်သော၊ အာရညကံစာပိ-
 တောကျောင်းသည်လည်း၊ န (ဟောတိ)-မဟုတ်၊ သံဃေန-သည်၊ သမုတ်စာပိ-
 အဝိပွဝါသသမုတ်ကိုလည်း၊ န ဒိန္နာ-မပေးအပ်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊

ကထိန်စ-ကထိန်ကိုလည်း၊ န အတ္ထတံ-မခင်းအပ်၊ တတ္ထေဝ-ထို(မိမိနေရာ) အရပ်၌ပင်၊ စီဝရံ-ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာ-ထားခဲ့၍၊ အဒ္ဓယောဓနံ-ယူနောက်ခံရိုးကို၊ ဂစ္ဆေယျ-ရာ၏၊ တတ္ထေဝ-ထို ရောက်ရာအရပ်၌ပင်၊ အရုဏံ-အရုဏ်ကို၊ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တဿ-တက်သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဩ၊ စိန္တိတာ-တစ်မျိုး တည်း၏ အပိုင်ဖြစ်သော တစ်ယူနောက်သည် ကျယ်ပြန့်သော သစ်ပင်အောက်၌ သင်္ကန်းထားသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ကာယိကာနိ-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ န ဝါစသိကာနိ-ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော၊ နာနာဝတ္ထုကာနိ-အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာနိ- အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သို့၊ (အာပတ်တို့သို့)၊ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဧကတော၊ အာပဇ္ဇေယျ-ရာ၏၊ ဩ၊ စိန္တိတာ-များစွာသော မိန်းမတို့၏ ဆံပင် (သို့မဟုတ်) လက်ချောင်းတို့ကို တပေါင်းတည်း ဆွဲကိုင်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဒုတိယဂါထာ၌ “စိန္တိတာ-များသော မိန်းမတို့အား တစ်ခွန်းထည်းသော စကားဖြင့် ရဲ့ရင်းသောစကားကို ပြောသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။]

တိဿိတ္ထိယော-(တိဿော+ဣတ္ထိယော၊ တိသု ဣတ္ထိသု)-(လူမိန်းမ၊ နတ် မိန်းမ၊ တိရစ္ဆာန်မိန်းမဟူသော) သုံးယောက်သော မိန်းမတို့၌၊ (ယံ မေထုနံ အတ္ထိ)၊ တံ မေထုနံ-ကို၊ န သေဝေ-မမှီဝဲ၊ တယော-(လူယောက်ျား၊ နတ် ယောက်ျား၊ တိရစ္ဆာန်ယောက်ျားအားဖြင့်) ဥ ယောက်ကုန်သော၊ ပုရိသေ-တို့သို့ လည်းကောင်း၊ တယော-(လူ နတ်၊ တိရစ္ဆာန်အားဖြင့်) ဥ ယောက်စီ ဖြစ်ကုန်သော၊ အနရိယပဏ္ဍကေ-မြင့်မြတ်သူ မဟုတ်သော ဥဘတောဗျည်း၊ ပဏ္ဍုကံတို့သို့လည်း ကောင်း၊ (ဥပဂန္တော-ကပ်၍)၊ မေထုနံ-ကို၊ (န သေဝေ) ဗျဉ္ဇနသ္မိံစ-မိမိ၏ နိမိတ်၌ လည်း၊ မေထုနံ-ကို၊ န အာစရေ-မပြုကျင့်၊ (အထ-ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်)၊ မေထုနမ္မ ပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဆေဗ္ဗံ-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်း သည်၊ (ပါရာဓိကကျခြင်းသည်)၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဩ၊ စိန္တိတာ-အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

မာတရံ-မယ်တော်ကို၊ စီဝရံ-ကို၊ ယာစေ-တောင်း၏၊ သံဃေ-၌၊ ပရိဏတံ စ-ညွတ်ပြီး သင်္ကန်းသည်လည်း၊ နော-မဟုတ်၊ [ဤစကားဖြင့် သံဃပရိဏတ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်ပုံကို ပြသည်။] ဧကန-အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ အဿ-ထို တောင်းသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဉာတကေ- ဆွေမျိုးတော်သူ၌၊ (ယာစန္တဿ-တောင်းသော ရဟန်း၏)၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ၊ [“အနာပတ္တိစ ဉာတကေ”ဖြင့် အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ် မသင့်ပုံကို ပြသည်။] ဩ၊ စိန္တိတာ-ဝသိကသာဠိကာသမယ၏ပြင်ဘက်

အခါ၌ ဝသီကသာဋီကာ သင်္ကန်းအကျိုးငှာ သတိဖြစ်စေမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် ဝသီကသာဋီကာ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ကုဒ္ဒေါ-အမျက်ထွက်သူသည်၊ အာရာဇကော-ရဟန်းတို့ကို နှစ်သက်စေတတ် (နှစ်သက်စေနိုင်)သည်၊ ဟောတိ၊ ကုဒ္ဒေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂရဟိတော-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ ယေန (ဓမ္မန)-အကြင်တရားကြောင့်၊ ကုဒ္ဒေါ-အမျက်ထွက်သူကို၊ ပသံသီတော-ဈိုးမွမ်းထိုက်၏၊ သောဓမ္မော-သည်၊ ကော နာမ-အဘယ်မည်သော တရားနည်း၊ ဩပေ၊ စိန္တိတာ-တိတ္ထိယကျင့်ဝတ်ဟု ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဒုတိယဂါထာ၌ “တုဏှော-နှစ်သက်သူသည် စသည်ဆိုပါ၊ အဖြေ တူပြီ။]

သံဃာဒိသေသံ-သို့လည်းကောင်း၊ ဩပေ၊ ဒုက္ကဋ်-သို့လည်းကောင်း၊ ဧကတော အာပဇ္ဇေယျ-ရာ၏၊ ဩပေ၊ စိန္တိတာ-မိမိက အဝဿုတဖြစ်လျက် အဝဿုတ ယောက္ခိန်း၏လက်မှ ဆွမ်းကို ယူပြီးလျှင် အကပ္ပိယမံသ၊ လသုနနှင့် ပဏီတ ဘောဇဉ်တို့ကို ရော၍ စားသောဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဥဘော-သာမဏေ ၂ ပါးလုံးတို့သည်၊ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿာ-ပြည့်သော အနှစ် ၂၀ ရှိကုန်၏၊ ဥဘိန္ဒူ-တို့၏၊ ဧကုပဇ္ဈာယော-တစ်ပါးတည်းသော ဥပဇ္ဈာယ် သည်လည်းကောင်း၊ ဧကောစရိယော-တစ်ပါးတည်းသော ကမ္မဝါစာ ဆရာသည် လည်းကောင်း၊ ဧကော-တစ်ပြိုင်နက်သော၊ ကမ္မဝါစာ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ (အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်) ဧကော-တစ်ပါးသော သာမဏေသည်၊ ဥပသမ္ပန္နော- ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်၏၊ ဧကော-သည်၊ အနုပသမ္ပန္နော-ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်၊ ဩပေ၊ စိန္တိတာ-ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာကို ဒွန်တွဲ၍ ရုတ်ဖတ်ရာ၌ မြေ၌ တည်သော သာမဏေတစ်ပါးနှင့်၊ ကောင်းကင်၌တည်သော သာမဏေတစ်ပါး ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ကောင်းကင်၌တည်သော သာမဏေ ရဟန်းမဖြစ်။]

(ယံ ဝတ္ထံ-အကြင် ဝတ်သည်၊ ဝါ-ကို)၊ အကပ္ပကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော ကပ္ပမိန္ဒူ လည်း မရှိ၊ ရဇနာယပိ-ဖြင့်လည်း၊ န ရတ္ထံ-မဆိုးအပ်၊ (ယော ဘိက္ခု-သည်)၊ တေန-ထိုအဝတ်ဖြင့်၊ နိဝတ္ထော-ဝတ်လျက်၊ ယေနကာမံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဝဇေယျ- သွားနိုင်၏၊ အဿစ-ထို ရဟန်း၏လည်း၊ အာပတ္တိံ န ဟောတိ၊ သောဓ မ္မော-ကိုလည်း၊ သုဂတေန-သည်၊ ဒေသိတော-အပ်ပြီ၊ ဩပေ၊ စိန္တိတာ- အစွန့် စီဝရ ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

န ဒေတိ-တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီကလည်း မပေး၊ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ- တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီကလည်း မခံယူ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟော- ခံယူမူသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ (အထ-လျက်) န လဟုကံ-လဟုက မဟုတ်သော။

ဂရုကံ-ဂရုကဖြစ်သော သံဃာဒိသေသံအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ-ထိုအာပတ်သို့လည်း၊ ပရိဘောဂပစ္စယာ-သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-အဝဿုတယောက္ခား၏လက်မှ ခါဒနိယဘောဇနိယကို ခံယူခြင်း၌ တိုက်တွန်းသော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဒုတိယဂါထာ၌ “စိန္တိတာ-အဝဿုတ ယောက္ခား၏လက်မှ ရေ၊ ဒန်ပူကို ခံယူခြင်း၌ တိုက်တွန်းသော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။

(ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊) သာဝသေသံ-အကြွင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ဂရုကံ-ဂရုကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ (သော-သည်၊) အနာဒရိယံ-လေးစားခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဆာဒေတိ-ဖုံးထား၏၊ န ဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီလည်းမဟုတ်၊ (အထ-လျက်၊) ဝဇ္ဇံစ-အဖြစ်သို့လည်း၊ (ဖုံးထားသည့်အတွက် အာပတ်ဟူသော အပြစ်သို့လည်း၊) နော ဖုဿယျ-မထိရောက်ရာ၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-ဥက္ခိတ္တကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [တဿုဒ္ဓါနံ၌ “အသံဝါသော-အသံဝါသဂါထာ၊ အဝိသန္တိ-အဝိသန္တိယံ ဂါထာ”စသည် ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။]

သေဒမောစနဂါထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-။

ပဉ္စဝဂ္ဂကထာ

၁။ ကမ္မဝင်္ဂ။ ၄၈၂။ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ စတ္တာရိ-တို့တည်း၊ အပလောကန ကမ္မံ-အပလောကနကံကိုလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ-လည်းကောင်း တည်း၊ ၊ပေ၊ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဝတ္ထုတောဝါ-ဝတ္ထုကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ပရိသတောဝါ-ပရိသတ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏။

၄၈၃။ ကထံ-လျှင်၊ ဝတ္ထုတော-ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ ဝိပုဇ္ဇန္တိ-န်သနည်း၊ သမ္မုခါ ကရဏီယံ-မျက်မှောက်၌ ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မံ-ကို၊ အသမ္မုခါ-မျက်ကွယ်၌၊ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပနံ-ပျက်စီးသော ဝတ္ထုရှိသော၊ အဓမ္မကမ္မံ-အဓမ္မကံတည်း၊ (ဝိနည်းတရားမှ ကင်းသောကံတည်း၊) ပဋိပုစ္ဆာ-မေမြန်း၍၊ ကရဏီယံ-ပြုထိုက်သော၊ ၊ပေ၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊ ၊ပေ၊ အပ္ပဋိညာယ-ဝန်မခံခြင်းဖြင့်၊ ၊ပေ၊ သတိဝိနယာရဟဿ-သတိဝိနည်းကိုထိုက်သော ရဟန္တာအား၊ အမုဋ္ဌဝိနယံ-ကို၊ ဒေတိ-အံ့၊ ၊ပေ၊ အနုပေါသထေ-ဥပုသ်နေ့မဟုတ်သော နေ့၌၊ ၊ပေ။

၄၈၄။ ဥတ်ကြောင့် ကံပျက်ပုံ။ ။ဝတ္ထု-ကို၊ န ပရာမသတိ-မသုံးသပ်၊ ၊ပေ၊ ပစ္စာဝါ-ကမ္မဝါစာ၏ နောက်၌မူလည်း၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ၊ပေ၊ (၄၈၅)။ ကမ္မဝါစာကြောင့် ကံပျက်ပုံ၌ “သာဝနံ-ကမ္မဝါစာကို၊ ဟာပေတိ-ယုတ်လျော့စေ၏၊ အကာလေဝါ-ကမ္မဝါစာ၏ အခါမဟုတ်ရာ၌ မူလည်း၊ သာဝေတိ-ကမ္မဝါစာကို ကြားသိစေ၏၊ (ရွတ်ဆို၏)။

(၄၈၆)။ သိမ်ကြောင့် ကံပျက်ပုံ။ ။အတိရဒ္ဒကံ-အလွန်ငယ်သော၊ သိမ်-
 သိမ်ကို၊ သမ္ပန္နတိ-သမုတ်၏။ [အတိမဟတိ-အလွန်ကြီးသော၊ ဓဏ္ဍနိမိတ္တာ-
 ကျိုးပြတ်သော နိမိတ်ရှိသော၊ ဆာယာနိမိတ္တာ-အရိပ်ဟူသော နိမိတ်ရှိသော၊
 အနိမိတ္တာ-(လုံးဝ)နိမိတ် မရှိသော။] ဗဟိသိမေ-သိမ်၏ အပြင်၌၊ (သိမ်သမုတ်
 မည့် နေရာ၏ ပြင်ဘက်၌)၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သိမ် သမ္ပန္နတိ၊
 ၊ပေ၊ ဇာတဿရေ-ဇာတဿရအိုင်၌၊ ၊ပေ၊ သီမာယ-မိမိ၏သိမ်ဖြင့်၊ သိမ်-
 သူတစ်ပါး၏ သိမ်ကို၊ သမ္ပန္နတိ-ရောစပ်၏။ ၊ပေ၊ အဇ္ဈောတ္ထရတိ-လွမ်းမိုး၏။

၄၈၇။ ပရိသတ်ကြောင့် ကံပျက်ပုံ။ ။စတုဝဂ္ဂကရဏေ-စတုဝဂ္ဂသံဃာသည်
 ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မေ-၌၊ ယာဝတိကာ-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်
 သော၊ ဘိက္ခု-ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မပတ္တာ-ကံအားလျှောက်ပတ်ကုန်၏။
 တေ-တို့သည်၊ အနာဂတာ-မရောက်လာကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာန-
 ဆန္ဒကို ထိုက်သောရဟန်းတို့၏၊ (ဆန္ဒပေးထိုက်သော ရဟန်းတို့၏)၊ ဆန္ဒော-
 သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနာဂတော-မဆောင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သမ္မုဇီဘုတာ-မျက်
 မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပဋိက္ခောသန္တိ-တားမြစ်ကုန်၏။ [ကြွင်း
 ဝါကျတို့၌ နည်းတူပေးပါ။]

၄၈၈။ ကမ္မပတ္တ၊ ဆန္ဒာရဟာအခွဲ၌ “စတုဝဂ္ဂကရဏေ-သော၊ ကမ္မေ-၌၊
 စတ္တာရော-န်သော၊ ပကတတ္တာ-ပကတတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကမ္မ
 ပတ္တာ-န်၏။ [“ပကတ္တတ္တ”၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] အဝသေသာ-
 ၄ ပါးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ပကတတ္တာ-ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ဆန္ဒာရဟာ-
 န်၏။ [မလာနိုင်၍ ဆန္ဒပေးလျှင် ကံ အထမြောက်၏-ဟုလို။] ယဿ-အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်၏(အပေါ်၌) သံဃော ကမ္မံ ကရေတိ၊ သော-ထို ကံအပြုခံရသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နေဝ ကမ္မပတ္တော-ကမ္မပတ္တလည်း မဟုတ်၊ နာပိ ဆန္ဒာရဟော-
 ဆန္ဒာရဟလည်း မဟုတ်၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ ကမ္မာရဟော-ကံကို ထိုက်သူတည်း။
 ၊ပေ။ [ဤစကားအရ “ရဟန်းလောင်း၏ ကမ္မာရဟာဖြစ်ပုံကို သိပါ။]

၄၈၉။ ပဏ္ဍုဂ္ဂစသုတို့က ကံ၏ ဝတ္ထုမဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ
 ဤဝါရကို မိန့်တော်မူသည်၊ အနက်လွယ်ပြီ။ **(၄၉၅)** အပလောကနကမ္မ-
 သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ ဌာနာနိ-ဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်
 သနည်း၊ ၊ပေ၊ **(၄၉၆)။** အပလောကနကမ္မ-သည်၊ ကတမာနိ-အဘယ် မည်ကုန်
 သော၊ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ-နည်း၊ [သြသာရဏံ-(ဒဏ္ဍကမ္မနာသနနှင့် နှင်ထုတ်
 အပ်ပြီးသော သာမဏေစသူကို) သံဃာဘောင်သို့ သွင်းခြင်းသို့လည်းကောင်း၊
 ဝါ-သွင်းကြောင်းဌာနသို့လည်းကောင်း၊ နိဿာရဏံ-(ဒဏ္ဍကမ္မနာသနဖြင့်
 သာမဏေစသူကို) သံဃာမှ နှင်ထုတ်ခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှင်ထုတ်ကြောင်း
 ဌာနသို့လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍုဂ္ဂမ္မ-ရှင်လောင်းကို ဦးခေါင်းတုံးသူ၏ အဖြစ်ကို
 ပြခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပြုကြောင်း ဌာနသို့လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ-

မြတ်သော နိပိက္ခယ်ဆုံးမခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆုံးမကြောင်းဌာနသို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမံ-ငါးခုမြောက်သော၊ ကမ္မလက္ခဏဉာဏ-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော အဝနိယကမ္မဌာနတည်း၊ [နောက်နောက်ကံတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ။]

ဥတ္တိကံ၏ ၉ ဌာန။ ဩသာရဏ-ရဟန်းလောင်းကို သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်း၊ ဝါ-သွင်းကြောင်းဌာန၊ [နောက်၌ ဤသို့ ၂ နည်းစီဆိုပါ။] နိဿာရဏ-ဓမ္မကထိကရဟန်းကို နှင်ထုတ်ခြင်း၊ ဥပေါသထ-ဥပုသ်ကံ၊ ပေ၊ သမ္မုတိ-ဥပသမ္မဒါပေက္ခ အနုသာသကသမ္မုတိစသော သမ္မုတိ၊ ဒါနံ-နိဿာသကံန်းစသည်ကို ပေးခြင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟ-အာပတ်ကို ခံယူခြင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်-ပဝါရဏာကို အထက်သို့ ငင်ခြင်း၊ နဝမံ၊ ကမ္မလက္ခဏဉာဏ-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော (တိဏဝတ္ထာရကသမထ အရာဝယ်) သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတ္တိဌာန။

ဥတ္တိဒုတိယကံ၏ ၇ ဌာန။ ဩသာရဏ-ပတ္တက္ကန္တန၏ အစွမ်းဖြင့် ဝပုလိစ္ဆဝီကို သွင်းခြင်း၊ နိဿာရဏ-ပတ္တနိကုဇန၏ အစွမ်းဖြင့် ဝပုလိစ္ဆဝီကို နှင်ထုတ်ခြင်း၊ သမ္မုတိ-သီမာသမ္မုတိစသော သမ္မုတိ၊ ဒါနံ-ကထိန်သကံန်း၊ မာကသကံန်းကို ပေးခြင်း၊ ဥဒ္ဓရဏ-ကထိန်နတ်ခြင်း၊ ဒေသနံ-ကုဋိဝတ္ထုပိဟာရဝတ္ထုကို ညွှန်ပြခြင်း၊ သတ္တမံ-သော၊ ကမ္မလက္ခဏဉာဏ-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော (တိဏဝတ္ထာရကသမထ အရာ၌) စကောပက္ခိကဒေသနာပြောကြောင်း ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဌာန။

ဥတ္တိတတုတ္တကံ၏ ၇ ဌာန။ ဩသာရဏ-တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မ ပဋိပုဿမ္မန၏ အစွမ်းဖြင့် သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်း၊ နိဿာရဏ-တဇ္ဇနိယကံ စသည်တို့ဖြင့် သံဃာ့မှနှင်ထုတ်ခြင်း၊ သမ္မုတိ-ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ၊ ဒါနံ-ပရိဝါသံ၊ မာနတ်ပေးခြင်း၊ နိဂ္ဂဟ-မူလာယ ပဋိကဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် နှိပ်ခြင်း၊ သမနဘာသန-သံဃဘောဒကရဟန်း စသူတို့ကို အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်း၊ သတ္တမံ-သော၊ ကမ္မလက္ခဏဉာဏ-ကံသာလျှင် ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော ဥပသမ္မဒါကံ၊ အတ္တနကံဌာန။ (၄၉၇)။ စတုဝဂ္ဂကရဏစသော ဝါရကို ထပ်၍ဟောရခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။.....ပဌမော ကမ္မဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၂။ အတ္ထဝသဝဂ်။ (၄၉၈) “သံဃသုဋ္ဌတာယ” စသည်တို့ကို ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ပထမပါရာဇိက၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီး၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ-နံသော၊ ဝေရာနံ-ပါဏာတိပါတစသော ရန်တို့ကို၊ သံဝရာယ-စောင့်စည်းခြင်းငှာ၊ သမ္မရာယိကာနံ၊ ဝေရာနံ-ဆင်းရဲသော အကျိုးဟူသော ရန်တို့ကို၊ ပဋိဃာတာယ-တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ [“ဝဇ္ဇ-အပြစ် ၂ မျိုး” တူပြီး။] ဘယာနံ-ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ စွပ်စွဲခြင်းစသော ဘေးတို့ကို၊ ပေ၊ သမ္မရာယိကာနံ ဘယာနံ-ဆင်းရဲသောအကျိုးဟူသော ဘေးတို့ကို၊ ပေ၊

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ၊ အကုသလာနံ-ပဉ္စဝေရ၊ အကုသလကမ္မပထဟူသော အကုသိုလ် တို့ကို၊ [သမ္မရာယိက ရှေးနှင့် အနက်တူပြီ။] ၊ပေ၊ ဂိဟိနံ-လူဒါယကာ၊ ဒါယိကာစ တို့ကို၊ အနုကမ္မာယ-သဒ္ဓါကိုစောင့်ရှောက်၊ ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊ ပါဝိစ္ဆာနံ-ယုတ်မာ သော အလိုရှိသောရဟန်းတို့၏။ ၊ပေ၊ ပက္ခပစ္ဆေဒါယ-အသင်းအပင်းကို ဖြတ် တောက်ခြင်းငှာ၊ ၊ပေ၊.....အတ္ထာဝသဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော ဒုတိယော။

၃။ ပညတ္တဝဂ်။ ။အနက်အထူး မရှိပါ။

၄။ အပညတ္တေ ပညတ္တဝဂ်။ (၅၀၀)။ အပညတ္တေ-(ဤကမ္ဘာဝယ် ကကုသန္ဓ စသော ဘုရားရှင်တို့မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့) မပညတ်အပ်သော အရာ၌၊ ပညတ္တံ-မူလပညတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပညတ္တေ-ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တံ ဟောတိ၊ ၊ပေ၊.....စတုတ္ထော အပညတ္တေပညတ္တဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၅။ နဝသင်္ဂဟဝဂ်။ (၅၀၁)။ [သိက္ခာပုဒ်အားလုံးတို့ကို တစ်ခုတည်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိမ်းယူပုံကို ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ “နဝသင်္ဂဟာ”စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] နဝသင်္ဂဟာ-၉ ပါးသော အပြားတို့ဖြင့် သိမ်းယူခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဝတ္ထုသင်္ဂဟော-ဝတ္ထုဖြင့် သိမ်းယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ခန္ဓ သင်္ဂဟော-အာပတ္တိက္ခန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ သမထသင်္ဂဟော-လည်းကောင်းတည်း။

အဓိကရဏေ-သည်၊ သမပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ ဥဘော-၂ ဦးကုန်သော၊ အတ္ထ ပစ္စတ္တိကာ-သပိတ်စသော အကြောင်းကြောင့် ရန်သူဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ ရောက်လာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသန္ဓေသု-ဤသို့ ရောက်လာ ကုန်လသော်၊) ဥဘိန္နန္တိ-တို့အားလည်း၊ ဝတ္ထု-ကို၊ အာရောဇာပေတဗ္ဗံ-ပြောစေထိုက် ၏ ၊ပေ၊ ဥဘိန္နန္တိ-တို့၏လည်း၊ ပဋိညာ-ဝန်ခံမှုကို၊ သောတဗ္ဗာ-နားထောင်ထိုက်၏။ ၊ပေ၊ သုတွာ-၍၊ ဥဘောပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဝတ္ထုဗ္ဗာ-မေးမြန်းပြောဆိုထိုက်ကုန်၏။ (ကိံ)၊ အမှောက်-တို့သည်၊ ဣမသ္မိံ အဓိကရဏေ-ကို၊ ဥပသမိတေ-ငြိမ်းစေအပ် သော်၊ ဥဘောပိ-၂ ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ တုဋ္ဌာ-နှစ်သက်ကျေနပ်ကုန်သည်၊ ဘဝိဿထ-ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးမြန်းပြောဆိုထိုက်ကုန်၏။ ဥဘောပိ တုဋ္ဌာ၊ ဘဝိဿာမ-ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ အာဟံသု-အကယ်၍ ပြောကုန်အံ့၊ (ဝန်ခံကုန်အံ့)၊ (ဧဝံသန္ဓေသု) သံဃေန-သည်၊ တံ အဓိကရဏံ- ကို၊ သမ္ပင်္ဂိတဗ္ဗံ-လက်ခံထိုက်၏။

ပရိသာ-သည်၊ အလဇ္ဈဿန္တာ-များသော အလစွဲရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယ-ဥဗ္ဗာဟိက ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ဝုပသမေတဗ္ဗံ-ငြိမ်းစေ ထိုက်၏။ ၊ပေ၊ ဗာလုဿန္တာ-များသော ဗာလရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝိနယဓရော-ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗော-ရှာထိုက်၏။ (တေန-ထိုဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်

သည်။ ပေ၊ ဝုပသမေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ [“ယေန ဓမ္မေန” စသည်ကို စောဒနာကဏ္ဍ၊ ပုဒ်ရေ(၃၆၃)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ပေ၊ မေထုနဓမ္မောတိ-မေထုနဓမ္မဟူသည်။ ဝတ္ထုဇေဝ-ဝတ္ထုလည်းဟုတ်၏။ ဂေါတ္ထုဉ္ဇ-အနွယ်လည်း ဟုတ်၏။ ပါရာဇိကန္တိ-ပါရာဇိကဟူသည်လည်း၊ နာမဇ္ဇေဝ-အမည်လည်း ဟုတ်၏။ အာပတ္တိစ-အာပတ်လည်း ဟုတ်၏။ [ဤသိက္ခာပုဒ်ကုန်အောင် ပေးပါ။]

ပဉ္စမော နဝသင်္ဂဟဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဓါန။ ။အနက်ထင်ရှားပြီ၊ နောက်ဆုံးဂါထာ၌ စာအုပ်တို့ဝယ် “သမထာ သင်္ဂဟာဇေဝ (သမထသင်္ဂဟ)” ဟု ပါဠိရှိ၏။ ထိုပါဠိအလို “အဓိကရဏေ သမုပ္ပန္နေ သဇေ ဥဘော” စသော ပါဠိတော်အစဉ် ကျန်နေ၏။ ရွှေဥမင်နိဿယ၌ကား “သမထာ-သမထသင်္ဂဟ၊ ဇေ သမ္ပတ္တေ-အကယ်၍ ရောက်လသော်၊ (အာရောစာ ပေတဗ္ဗာ-ပြောစေအပ်၏)” ဟု အနက်ပေး၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ထိုနိဿယလက်ထက် က ပါဠိတော်ဝယ် “သမထာ” စေ သမ္ပတ္တေဟု ပါဠိရှိဟန်တူ၏။ ထိုသို့ရှိသော် လည်း “အဓိကရဏေ သမုပ္ပန္နေ သဇေ ဥဘော” စသော ပါဠိတော်အစဉ်၌ “ဇေ သမ္ပတ္တေ” ဟု မငါသောကြောင့် ထို ပါဠိတော်အစဉ်ကို မသိမ်းယူနိုင်၊ ထိုကြောင့် “သမထာ အဓိကရဏေ” ဟု သော်လည်းကောင်း၊ “သမထော စ သမုပ္ပန္နေ” ဟုသော်လည်းကောင်း ပါဠိရှိသင့်ကြောင်းကို သစ်ဆီခဲနိဿယ၌ မှာထား ပါသည်။ [“သမထော-သမထသင်္ဂဟ၊ အဓိကရဏေ-အဓိကရဏေ သမုပ္ပန္နေ” ဟု သော် လည်းကောင်း၊ “သမထော စ-သမထသင်္ဂဟ၊ သမုပ္ပန္နေ-အဓိကရဏေ သမုပ္ပန္နေ” ဟု သော်လည်းကောင်း အနက်ဆိုပါ။]

ပရိဝါရ။ ။ဤပါဠိတော်၌ (၁) မဟာဝဂ်၊ (၂) ပညတ္တိဝဂ်၊ (၃) သင်္ဂဟဝဂ်ဟု အချုပ် အားဖြင့် သုံးဝဂ်ရှိ၏။ ထိုတွင် ဘိက္ခုဝါဒင်း ကတ္ထပညတ္တိဝါရမှစ၍ အတ္ထဝသ ပကရဏအဆုံး အထိ “မဟာဝဂ်” ဟု ခေါ်၏။ [အတ္ထဝသပကရဏအဆုံး တဿုဒ္ဓါန ဂါထာကို ထောက်ပါ။] ပညတ္တဝဂ်၊ သင်္ဂဟဝဂ်တို့၏ အပိုင်းအခြားကိုကား ပါဠိတော်၌ မတွေ့ရ။ သို့သော် ဝိမတိဋီကာ စာအုပ်များ၌ (ခေါင်းစည်းနှင့်နိဂုံးတို့ဝယ်) ပထမဂါထာသင်္ဂဟဗျာချာ ကထိနဘောဒ အဆုံး အထိ “ပညတ္တိဝဂ်” ဟု လည်းကောင်း၊ ဥပါလိပဉ္စကမှစ၍ နဝသင်္ဂဟဝဂ်အဆုံးအထိ “သင်္ဂဟ ဝဂ်” ဟု လည်းကောင်း၊ ခွဲထားပါသည်။

ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် မဟာဝဂ်၊ ပညတ္တိဝဂ်၊ သင်္ဂဟဝဂ်ဟူသော ကျယ်ဝန်းသော ဝဂ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော (ထက်ဝန်းကျင်များသော ဝါရရှိသောကြောင့်) “ပရိဝါရ” မည်သော ဝိနည်းတော်မြတ်၏ နိဿယအကျဉ်းသည် ပြည့်စုံပါပြီ။

ပရိဝါရပါဠိတော်နိဿယ ပြီးပြီ။